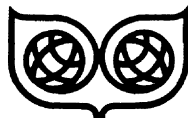

SOGDIAN DICTIONARY

Sogdian - Persian - English

Handwritten signature
Handwritten signature

B.Gharib

FARHANGAN PUBLICATIONS

Sogdian Dictionary (Sogdian-Persian-English)

by B. Gharib

editorial supervisor: A. Mansouri

editor: S. Fotouhi

© 1995, Farhang Publications

2/52. Shahid-e Said Street, Tehran 15916, Iran.

Tel: 6460069. Fax: 670230

ISBN: 964-5558-06-9

به زنده یاد خواهر عزیزم مهری که در گذشت نابهنگام
و ناگهانی او مرا از یار و پشتیبانی پر مهر محروم کرد.
ب.ق.

چندین باره با خوش رویی پذیرفتند سپاسگزارم، به ویژه از: آقای طهمورث خواجهمور، مهندس نرم افزار، که طراحی حروف و داده پردازی را به خوبی از عهده برآمد؛ خانم فاطمه ایزدپناهی که کار بسیار دشوار حروف چینی از روی دست نوشته و مطابقت با اصل را انجام داد؛ خانم صدیقه شایسته که تصحیحات حروف چینی را با دقت و حوصله اجرا می کرد؛ خانم کبری بابایی که صفحه بندی آراسته و واژه نامه و حروف چینی پر زحمت مقدمه ها را با پشتکار به سرانجام رساند؛ و خانم سیما تویسرکانی، مسئول بخش آمایش، که ویرایش فنی و صفحه بندی مقدمه ها را شخصاً بر عهده گرفت. این گروه و دیگر همکارانشان محیط فرهنگیان را برای من چون کانون خانوادگی کرده بودند و همیشه مورد عنایتم قرار می دادند.

از خانم منصوره کاویانی (شیوا) و آقای دکتر علی حصوری و همچنین از خانم دکتر کتابون مزدپور، که همگی در پشتیبانی از انتشار فرهنگ کوشیدند، سپاسگزارم.

از استادان و همکاران عزیز، که در تشویق من به تکمیل و هر چه بهتر کردن این اثر کوتاهی نکردند، سپاسگزارم. نهایت سپاس من به دو استاد و همکار دانشمند، دکتر نیکلاس سیمز ویلیامز از دانشگاه لندن و دکتر ورنر زوندرمان از آکادمی علوم برلین است که در این چند سال، مقاله ها و تحقیقات خود را برایم فرستادند و در این سال های تنگ بی خبری، مرا از آخرین اطلاعات و پژوهش های موضوع تحقیق آگاه کردند. از دانشجویانی که تعدادی از آنها هم اکنون همکارم هستند و پیوسته چشم انتظار انتشار این فرهنگ به عنوان ابزار کار مطالعات سغدی بودند سپاس دارم. اشتیاق به کمک به این پژوهشگران و گشودن راه تحقیق برای ایشان انگیزه ی دیگری بود که مرا در اتمام کار، با وجود کسالت جسمی، یاری داد. همچنین این اشتیاق، انگیزه ی نوشتن مقدمه ی نسبتاً جامع برای فرهنگ شد تا هم مبتدیان را به کار آید و هم راه دستیابی پژوهشگران را به منابع بگشاید.

بدرالزمان قریب

تهران - اردیبهشت ۱۳۷۴

درباره‌ی استفاده از این فرهنگ

این فرهنگ دارای دو مقدمه‌ی فارسی و انگلیسی* و سه بخش است. دو مقدمه، ترجمه‌ی دقیق یکدیگر نیستند، بلکه مستقل از یکدیگر تهیه شده‌اند، هر چند مطالبشان کمابیش یکی است. با وجود این، خواندن مقدمه‌ی انگلیسی نیز توصیه می‌شود.

سه بخش فرهنگ عبارتند از بخش اصلی، واژه‌یاب فارسی، و واژه‌یاب انگلیسی. در هر دو واژه‌یاب، کلمات یا اصطلاحات یا عبارت‌های کلیدی، که نهایتاً به یافتن واژه‌های سغدی کمک می‌کنند، به ترتیب الفبایی آمده‌اند و جلوه هر یک، شماره (ها)ی واژه (ها)ی سغدی مربوط در بخش اصلی آمده است. به این ترتیب، واژه‌یاب‌ها برای بررسی ریشه‌شناختی و اشتقاق نیز ابزار مفیدی است زیرا از هر کلمه در واژه‌یاب می‌توان به گروهی از واژه‌های سغدی دست یافت که هر یک معمولاً با واژه‌های دیگری نیز در محدوده‌ی الفبایی پیرامون خود قرابت دارد، به طوری که هر کلمه در واژه‌یاب اغلب به «خوشه»‌یی از کلمات سغدی راه می‌برد.

در بخش اصلی فرهنگ، برای هر مدخل علاوه بر شماره‌ی مسلسل آن، تا ده جزء در نظر گرفته شده است (گرچه همه‌ی این اجزا برای همه‌ی مدخل‌ها نمی‌آیند): واژه‌ی سغدی، نماد خطی، آوانوشت، گونه (ها)ی املائی، نکات ریشه‌شناختی، نکات دستوری، ارجاعات، معنای فارسی، معنای انگلیسی، و مآخذ. آرایشی که در هر مدخل برای این ده جزء به کار رفته و اطلاعات مربوط به هر یک از اجزا به شرح زیر است:

واژه‌ی سغدی بعد از شماره‌ی مدخل، با حروف سیاه، به صورت حرف‌نوشت سغدی و به ترتیب الفبایی می‌آید. ترتیب الفبایی، به پیروی از روش به کار رفته در فهرست واژه‌های سغدی در متون، دستورها و پژوهش‌ها، به صورت زیر است:

» β/b c δ/d f γ/g h j k/q L m n p r
s š t/θ w x y z/ž

حروف بزرگ لاتین در حرف‌نوشت، نشانه‌ی هزوارش است. پراکنش دور هر حرف نشانه‌ی آن است که دو گونه‌ی املائی با یا بدون آن حرف وجود دارد.

واژه‌های مختوم به خط تیره، یا فعل (ستاک گذشته یا حال) هستند، یا اسمی که صرف کامل دارد، و یا جزء تک‌هجایی. واژه‌هایی که با خط تیره شروع می‌شوند، پسوند اشتقاقی‌اند. صورت‌های صرفی فعل مدخل جداگانه ندارند، مگر در مورد دو فعل بی‌قاعده‌ی «بودن» و «شدن».

اعلام و اسامی خاص به عنوان مدخل در فرهنگ نیامده، جز نام خدایان، پیامبران، شاهان، قهرمانان و بعضی از مکان‌ها که از نظر تاریخی مهم هستند. چنانچه توفیقی باشد، اعلام سغدی در کتاب دیگری ارائه خواهد شد.

نماد خطی بعد از حرف‌نوشت و با حروف بزرگ لاتین می‌آید، و نمایشگر خطی است که متن مأخذ واژه‌ی سغدی با آن نوشته شده است: B برای متن بودایی، C برای متن مسیحی، M برای متن مانوی و S برای متن «سغدی» (برای اطلاع بیشتر از نماد خطی ر.ک. «خط» در مقدمه‌ی فارسی). نماد خطی S دربرگیرنده‌ی تمام متونی است که به خط سغدی نوشته شده است به جز متون بودایی و نیز متونی غیر بودایی که در پیکره‌ی متون بودایی آمده‌اند. متن مانوی به خط سغدی با S(M)، متن مسیحی به خط سغدی با S(C)، و «نامه‌های باستانی» (ر.ک. مقدمه) با S(AL) نشان داده می‌شود. البته واژه‌های مشترک در تمام متون، که از نظر املا نیز یکسان هستند، نیازی به نماد خطی نداشتند و نبود این نماد خطی در مقابل حرف‌نوشت دال بر عمومیت آن واژه در هر سه گونه خط است.

معنای فارسی در مقابل حرف‌نوشت و نماد خطی می‌آید. گاه آوردن چند معنا برای یک واژه، معمولاً شامل معنای پیشنهادی مؤلف، ضروری به نظر رسیده؛ و گاه یک واژه توسط دو محقق به دو معنای مختلف ترجمه

* جز در بخش اصلی و واژه‌یاب فارسی، رسم الخط فارسی این کتاب از ناشر است.

شده است. تلاش بر این بوده که این اختلاف‌نظرها در فرهنگ منعکس شود.

واژه‌های دخیل سغدی در فارسی، چه آنها که دیگر پژوهشگران ذکر کرده‌اند و چه آنها که مؤلف خود پیدا کرده یا حدس زده است، همچنین نام مامها، روزها، و جشن‌های سغدی که در آثار ابوریحان بیرونی آمده و نیز بعضی توضیحات دستوری لازم، در کنار معنای فارسی (معمولاً در پُرانتز) نوشته شده است.

هویت دستوری ستاک فعل از نظر معلوم و مجهول در معنای فارسی منعکس است، اما از نظر زمان خیر. از این رو، چون ستاک گذشته و حال افعال سغدی در عین یکی‌بودن معنای فارسی آنها متفاوت است، باید تمایز زمانی را در نکات دستوری جستجو کرد.

آوانوشت: تلفظ واژه‌ی سغدی به صورت آوانویسی (واج‌نویسی) با الفبای مرسوم در زبان‌شناسی تاریخی، در سطر بعد، زیر واژه‌ی سغدی آمده است. به دلیل کمبود نشانه‌های خطی به خصوص فقدان نشانه‌ی مصوت کوتاه در خط سغدی، و وجود مصوت‌های غیراصیل و عدم اطمینان به تلفظ آنها در آغاز واژه یا هجای آغازی، آوانوشت‌ها تا حدودی نسبی است، و به خصوص در بیان مصوت مورد نظر و تقطیع هجایی صحیح همیشه قطعیت ندارد. در حقیقت، واژه‌نامه‌های متون منتشر شده فقط به حرف‌نویسی هر مدخل اکتفا کرده‌اند.

در این فرهنگ، مصوت‌هایی که از نظر کمی (بلندی و کوتاهی) مشکوکند گاه با علامت $\tilde{}$ به معنای «بلند یا کوتاه» مشخص شده‌اند، مثل \tilde{a} , \tilde{b} , \tilde{t} , \tilde{u} و \tilde{o} . مصوت کوتاه نامشخص متغیر با \tilde{o} یا \tilde{a} (a) نشان داده می‌شود. از آنجا که موارد مشکوک زیاد است، سعی شده تا با علامت سوآل در مقابل آوانوشت، خواننده را از دآوری مطلق درباره‌ی تلفظ واژه بر حذر داریم. (برای اطلاع بیشتر، ر. ک. «دستگاه صوتی» در مقدمه‌ی فارسی، و "Phonology" در مقدمه‌ی انگلیسی).

گونه‌های املائی اگر وجود داشته باشد، در پُرانتز و بعد از آوانوشت می‌آید. ذکر گونه‌های املائی برای پی‌بردن به تلفظ صحیح و منطقی واژه ضروری است. (ر. ک. مقدمه).

آمدن هر گونه‌ی املائی در اینجا به این معناست که آن گونه اولاً در بیش از یک مأخذ دیده شده، و ثانیاً مشخصات آن چنان است که گرچه در جای الفبایی خود هم آمده ولی صرفاً به این مدخل ارجاع شده است. هر گونه‌ی که فقط در یک مأخذ دیده شده، فقط در آخرین جزء مدخل که اختصاص به مأخذ دارد، جلوه نام همان مأخذ می‌آید. در مورد گونه‌های املائی دارای مدخل کامل، رجوع کنید به «ارجاعات» در ذیل. همچنین برای اطلاع بیشتر، رجوع کنید به «خط» در مقدمه.

نکات ریشه‌شناختی بعد از گونه‌های املائی و با علامت © می‌آید. اگر واژه‌ی سغدی ریشه‌ی شناخته‌شده داشته باشد، سعی شده آن ریشه اول

آورده شود (با علامت <). اگر دخیل از سنسکریت، سریانی، چینی، یا از زبان‌های خویشاوند سغدی باشد، اصل آن و زبان مربوط نیز در همین جا آورده می‌شود. گهگاه واژه‌های هم‌ریشه در زبان‌های خواهر مثل ختنی و خوارزمی نیز داده شده، ولی برای جلوگیری از افزایش حجم فرهنگ، از آوردن تمام واژه‌های هم‌ریشه به خصوص در زبان‌های جدید خواهر پرهیز شده است.

ستاره (*) پیش از هر واژه نشانه‌ی صورتی فرضی یا بازسازی شده است. گاهی علاوه بر واژه‌های خویشاوند و هم‌ریشه با واژه‌ی سغدی، اصل واژه‌ی دخیل و منشاء آن نیز ذکر می‌شود.

نکات دستوری بعد از نکات ریشه‌شناختی و با علامت © می‌آید. نشانه‌های جنس و شمار به صورت حرف‌نوشت و ایتالیک می‌آیند. پایانه‌های صرفی فعل داده نمی‌شود مگر در مورد افعالی با ویژگی‌های خاص و تغییرات کلی در صیغه‌ها، مثل «بودن» از هر دو ریشه bav - و ah - که صیغه‌ها و وجوه مختلف آن داده می‌شود. ستاک حال (بن مضارع) و ستاک گذشته (بن ماضی) در مدخل‌های جداگانه می‌آیند و گاه با علامت \Rightarrow به هم ارجاع می‌شوند. ستاک گذشته‌ی غیر تام (impf.)، که در حقیقت ماضی مطلق سغدی است، در ذیل ستاک حال یا، اگر ویژگی ساختاری خاصی داشته باشد، در مدخلی جداگانه می‌آید. صورت‌های تصریفی فعل فقط برای فعل‌های با ویژگی و تحول واجی خاص ذکر می‌شود.

ارجاعات بعد از نکات دستوری و با علامت \Rightarrow می‌آیند. مبنای ارجاع ممکن است املائی باشد: هر گاه دو گونه‌ی املائی دارای مدخل کامل باشند، متقابلاً به یکدیگر ارجاع می‌شوند. همچنین ممکن است ریشه‌ی باشد، مانند ارجاع دو واژه‌ی هم‌ریشه؛ یا (ندرتاً) معنایی، مانند ارجاع دو واژه‌ی هم‌معنا. بیشترین ارجاع بر مبنای دستوری است، مانند ارجاع متقابل ستاک‌های معلوم و مجهول یا گذشته و حال، صفت‌های مذکر و مؤنث، صفت‌های فاعلی و مفعولی...

معنای انگلیسی که در سطر بعد می‌آید از متون ترجمه شده به انگلیسی، فرانسه، آلمانی یا روسی (که بعضی واژه‌نامه نداشته‌اند) نقل شده است، اما سعی شده تا صورتی که با واژه‌ی سغدی بهتر تطبیق می‌کند انتخاب شود. اختلاف نظرهای نیز در معنای انگلیسی منعکس شده است. علامت سوآل نشانه‌ی مشکوک بودن معناست.

مآخذ واژه‌ی سغدی، عمدتاً با استفاده از مخفف‌ها یا اختصارهای رایج، در سطرهای بعد می‌آید (ر. ک. فهرست اختصارات مآخذ، ص XXXV). برای واژه‌های پربسامد فقط به ذکر نام متن اکتفا شده، اما در مورد واژه‌های کم‌بسامد، نام مأخذ همراه با شماره‌ی صفحه و سطر یا پاراگراف ذکر شده است. برای بعضی از واژه‌ها که صرفاً کامل دارند، بیشتر صورت‌های صرفی با ذکر من آمده است.

مقدمه

پیشینه تاریخی

زبان سغدی از شاخه‌ی زبان‌های ایرانی میانه‌ی شرقی است که از قرن اول تا سیزدهم میلادی در گستره‌ی جغرافیایی عظیمی، از دریای سیاه تا چین، مردمانی ایرانی‌تبار بدان تکلم می‌کردند. این شاخه، برعکس زبان‌های ایرانی میانه‌ی غربی، گروه‌های مختلفی را دربر می‌گیرد که وجوه اختلاف آنها به اندازه‌ی شباهت‌ها و وجوه اشتراکشان، چه از نظر تغییرات آوایی و چه از نظر مشخصه‌های صرفی و نحوی، زیاد است.

زبان سغدی، از نظر تنوع و حجم ادبیات، مهم‌ترین زبان ایرانی میانه‌ی شرقی است و از دیدگاه جغرافیایی و زبان‌شناختی، موضعی بین زبان‌های سکایی-سُختنی، خوارزمی و بلخی دارد. زادگاه این زبان، مرزوبوم سغد است، ناحیه‌ی که در قرون گذشته، اقوام ایرانی‌زبان سکایی، خوارزمی و بلخی آن را احاطه کرده بودند.

آثار مکتوب این زبان، که از نواحی نزدیک سمرقند تا یکی از برج‌های داخلی دیوار بزرگ چین، و از مغولستان شمالی تا دره‌ی علیای رود سند در شمال پاکستان کشف شده، گستره‌ی جغرافیایی آن را در آسیای میانه، و نفوذ فرهنگی این زبان را از قرن دوم تا سیزدهم میلادی نشان می‌دهد.

در سال ۱۹۰۴ میلادی، دو سال بعد از اعزام نخستین هیأت اکتشافی آلمان به آسیای مرکزی، یکی از محققان که مأمور رسیدگی مدارک و نسخه‌های باز یافته از تورفان (واقع در ترکستان چین آن زمان و ایالت سین کیانگ امروز) شد، در میان آن گنجینه، قطعه‌ی کوچکی را متعلق به یک زبان ناشناخته‌ی ایرانی تشخیص داد. شواهد تاریخی و کشفیات بعدی معلوم کرد که آن زبان تا آن روز ناشناخته، زبان سغدی است. اکنون بیش از نود سال از آن واقعه می‌گذرد. طی این مدت مدارک بسیاری به زبان سغدی پیدا شد. خط ناشناخته‌ی آن خواننده و متون آن ترجمه شد. از

شصت سال پیش، به مدارک باز یافته از چین، مدارک تاجیکستان (زادگاه اصلی قوم سغد) هم افزوده شد و کوشش دانشمندان در کشف راز این اسناد به تنوع بیشتر ادبیات سغدی انجامید.

شن‌های سوزان ترکستان چین در ناحیه‌ی تورفان، کتابخانه‌ی نه قرن پنهان مانده‌ی یکی از غارهای هزاربودا در دون‌هوان (تون هوانگ) چین، خرابه‌های دژی در کوه مغ نزدیک شهر کهن پنجیکند در تاجیکستان، و ویرانه‌ی یکی از برج‌های دیدهبانی دیوار بزرگ چین گنجینه‌ی ادبیات سغدی را بیش از یک هزاره در سینه‌ی خود به امانت نگه داشتند و راز قوم شهرنشین، بازرگان، فرهنگ‌دوست، هنرمند و مبلغ دین و دانش سغد را در مقابل دیدگان حیرت‌زده‌ی دانشمندان و پژوهشگران قرن بیستم بازگشودند. به این مدارک، که پس از کشف رهسپار کتابخانه‌ها و موزه‌های بزرگ چهار شهر اروپا، پاریس، لندن، برلین و لنینگراد (سابق) شدند، باید کتیبه‌های مکشوف در مغولستان، دیوارنوشته‌های شهر قدیمی افراسیاب نزدیک سمرقند در ازبکستان، و سنگ‌نوشته‌های نو یافته در شمال پاکستان را نیز اضافه کرد تا گسترش فعالیت مدنی و فرهنگی این قوم کهن ایرانی و نقش آن در اشاعه و انتقال فرهنگ، هنر و کالا را به خوبی نشان داد.

مآخذ تاریخی

نخستین مآخذ تاریخی نام سغدا، متون اوستایی و کتیبه‌های هخامنشی است. در هر دو زبان اوستایی و فارسی باستان، سغد هم به معنی سرزمین و هم به معنی مردمی که در آن سکونت داشتند به کار برده شده است. در

1. Gharib, B. "Source Materials on Sogdiana", *Bulletin of the Iranian Culture Foundation*, 1, 1973, pp. 67-81.

در مورد مراجع دیگر، ر.ک. مقدمه‌ی انگلیسی این فرهنگ.

سنگ‌نوشته‌هایی که از داریوش و خشیارشا باقی مانده، نام *sug(u)da*، چند بار در شمار ایالات شاهنشاهی ایران آمده و اغلب با بلخ و خوارزم و هری (نام قدیم منطقه‌ی هرات)، که همسایگان نزدیکش بوده‌اند همراه است. دو بار نیز نام *sug* با *ska* در عبارتی به مضمون «سکاهای آن‌سوی *sug*» آمده است. همچنین در کتیبه‌ی معروف شوش که داریوش ساختمان کاخ خود را توصیف می‌کند، از سنگ‌های لاجورد و عقیق که از «*sug*» آورده شده سخن می‌گوید. در سنگ‌نگاره‌های آرامگاه داریوش در نقش رستم و دیوار پلکان قصر آپادانای تخت‌جمشید، که مانند موزه‌ی مردم‌شناسی اصیل و ارزنده‌ی نقش‌نمایندگان مللی گوناگون امپراتوری هخامنشی را با لباس‌های ملی خود بر سینه‌ی سنگ ضبط کرده است، پیکر مرد ریش‌درازی با شلوار بلند و گشاد در میان نمایندگان آسیای مرکزی دیده می‌شود (که جلب توجه سیاحان چینی را کرده است) و گمان می‌رود که نقش یک نفر *sug* باشد. همچنین، در هفدهمین هیأت نمایندگی هدیه‌دهندگان که بر دیوار پلکان شرقی آپادانای تخت‌جمشید تصویر شده است، دانشمندان پیکر پنج نفر *sug* را با ردای جبه‌وار و حاشیه‌داری که بالا و پایینش برش گرد خورده و شلواری گشاد که در قوزک پا بسته شده و کلاهی باشلق مانند که سروگوش را می‌پوشاند تشخیص داده‌اند؛ هر پنج نفر مسلح به تیغ کوتاهی پوشیده در زیر ردا هستند و یک شمشیر، دو حلقه بازوبند، یک تبرزین و یک اسب هدیه آورده‌اند.

نام *sug* در مهریشت به‌صورت *suṛḍa* و در فصل اول وندیداد به‌صورت ترکیب *suṛḍō-ṣayana* یا «محل سکونت *sug*های» دیده می‌شود. در وندیداد، در فهرست کشورهای که اهورمزدا آفریده، دومین نام، نام کشور *sug* است. نام *sug* در اوستا همیشه همراه با *gava* است، و بعضی از محققان این واژه را، که در ترکیبات *gava-ṣayana* و *gava-ṣati* می‌آید، مترادف *sug* دانسته‌اند؛ به‌علاوه، پیلی با مقایسه‌ی *gava* و واژه‌ی آسی *qaeu*، آن را به معنی «محل سکنتی» خصوصاً ده یا شهر، گرفته و ترکیبات بالا را به معنی «سکونت در شهرهای کوچک» می‌داند. گرشویچ در کتاب سرود لوستایی مهر، برای *gava* دو معنی پیشنهاد کرده: یکی «محل سکنتی» و دیگری «سکونت مطلق» که نام دیگر *sug* یا قسمتی از آن بوده است. بدین طریق، *sug* خود مترادف می‌شود با «مسکن یا محل سکونت مردم شهرنشین و مستقر» در مقابل مردم بیابان‌گرد و چادرنشین استپ‌های شمالی. کاوش‌های اخیر دانشمندان شوروی (سابق) در آسیای مرکزی و آثار درخشانی که از زندگی شهرنشینی پیدا شده، این ادعا را تا حدی ثابت می‌کند.

در مآخذ یونانی، نام *sug* و *sug* به‌صورت *Soghdiane* و *Soghdoi* آمده است. هرودوت *sug* را در فهرست ملت‌هایی که در قلمرو فراتر وای شاهان هخامنشی بوده، و سفدیان را در لیست افراد سپاهیان خشیارشا می‌آورد. حدود *sug*، بنا به نوشته‌های استرابون، رود جیحون در جنوب و رود سیحون در شمال بوده است. یکی از مشخصات *sug*، که نظر

نویسندگان یونانی را جلب کرده، وجود شهرهای بزرگ در آنجا است. این مطلب را نتیجه‌ی کاوش‌های جدید تأیید می‌کند، چه باستان‌شناسان شوروی (سابق) ثابت کرده‌اند که آسیای مرکزی از قرن هفتم پیش از میلاد تمدن شهرنشینی داشته است، و مظاهر تمدن آن جامعه را در سازمان منظم شهرها، سیستم آبیاری و کانال‌کشی و سدسازی، و ساختمان برج‌و باروی دفاعی می‌دانند. همچنین گواهی استرابون درباره‌ی زبان *sug* خالی از اهمیت نیست، چون بنا به گفته‌ی او مردم هری (هرات)، بلخ و *sug* کلام همدیگر را می‌فهمیده‌اند و تفاوت زبانشان زیاد نبوده است.

در مآخذ ساسانی و متون پهلوی، نام *sug* به‌صورت‌های مختلف دیده می‌شود. در متن پارتی کتیبه‌ی کعبه‌ی زردشت که از شاپور اول مانده و در ترجمه‌ی یونانی آن، نام *sug* در میان ایالات قلمرو امپراتوری ساسانی همراه با نام کوشان‌شهر و کاشغر و تاشکند ذکر شده است. در متن یونانی همین کتیبه، نام *sug* به‌صورت *sōdikēnēs* آورده شده است. در متون پهلوی، *sug* به‌اشکال سولیک، سوت و سوپ‌تیک آمده است. صورت اول، *swl(y)k* با نام *sug* در مآخذ شرقی مانند مراجع چینی، تبتی، سنسکرت و خروشتی شباهت زیاد دارد. صورت دوم متون پهلوی، *swt* که یقیناً سوز تلفظ می‌شده، در واژه‌ی سریانی *sōdiqāyē* به معنی «*sug*ها» واژه‌ی چینی *su-tē* و ترجمه‌ی یونانی متن کتیبه‌ی کعبه‌ی زردشت منعکس است. صورت سوم، *swptyk* با تلفظ احتمالی سوپدیگ، با واژه‌ی ارمنی *sovdik* قرابت دارد. می‌توان تصور کرد که صورت‌های مختلف نام *sug* در متون پهلوی نمایانگر لهجه‌های گوناگون آن زمان باشد. در اینجا باید اعتراف کرد که اطلاعات مآخذ پهلوی راجع به *sug* زیاد نیست.

نام *sug* در متون فارسی میانه‌ی تورفان به‌صورت *swyl-yy* (سوغل) آمده که با واژه‌ی *sug* در متون *sug* نزدیک است، چنان که در قدیم‌ترین نوشته‌های *sug*، یعنی در نامه‌های باستانی، نام *sug* به‌صورت *swyḍyk* آمده و در اسناد کوه مخ *swyḍy'nk* و *swyḍyk* مشاهده شده و در یکی از متون *sug* موزه‌ی بریتانیا *swyḍy'n'k* است.

احتمال می‌رود که نام *sug* در زبان *sug* دوهجایی بوده و به‌صورت «سوغد» یا با قلب واو و غین «سفود» خوانده می‌شده است (قلب /u/ و /y/ در *sug* نمونه‌های دیگری هم دارد). به نظر می‌رسد که مراجع ترکی و اسلامی نام *sug* را مستقیماً از *sug*ها گرفته‌اند، چنان که صفت *sug* در ترکی *soy'diq* است.

در قرن هفتم میلادی، جهانگرد معروف چینی هیون‌تسانگ (هسون‌تسانگ) از کشوری به نام سولی عبور می‌کند. وسعت این سرزمین از رودخانه‌ی چو در شمال شرق سمیراشیه تا شهر کش در جنوب سمرقند بوده است. کلمه‌ی سولی به کشور و مردم، و همچنین زبان و خط آنها اطلاق می‌شده است. همچنین از نوشته‌های این سیاح می‌توان استنباط کرد که خط *sug* الفبایی بوده و بیست‌و دو علامت داشته است، چنان که می‌نویسد: «واژه‌ها از ترکیب این علامات درست می‌شود، این ترکیبات

مجموعه‌ی لغات غنی و متنوعی را تشکیل می‌دهد. سغدی‌ها صاحب ادبیاتی هستند که همگان آن را می‌خوانند و روش خطنویسی آنها از یک استاد به استادی دیگر بدون گسستگی منتقل شده و محفوظ مانده است.^۱ در اینجا از تفصیل ذکر مآخذ دیگر چینی خودداری می‌شود؛ فقط باید متذکر شد که غیر از سولی، نام سغد در مراجع چینی به صورت سوت هه آمده است. همچنین احتمال دارد که نام سوهی که در متون چینی کهن برای تسمیه‌ی ناحیه‌ی کش آمد و تلفظ قدیم آن سو گیت بوده، در اصل از همان نام سغد مشتق شده باشد.

در مراجع اسلامی، سغد یا صغد به سرزمین و ملتی در ماوراءالنهر اطلاق می‌شود، ولی جغرافی‌نویسان اسلامی مانند اصطخری، مقدسی، یاقوت، ابن حوقل و یعقوبی درباره‌ی حدود جغرافیایی این سرزمین هم عقیده نیستند. بیرونی، که اخبار سودمند او درباره‌ی تقویم سغدی توجه خاورشناسان را به وجود زبان مستقلی به نام سغدی و حیات آن زبان در دوره‌های اسلامی جلب کرد، حدود سرزمین سغد را به تفصیل نمی‌دهد. اما هنگامی که درباره‌ی جشن‌های سالیانه‌ی سغدی‌ها سخن می‌گوید، از اهالی بخارا و بیکنند و شهرهای کوچک کمچک و طولویس یاد می‌کند و از سمرقند نامی نمی‌برد (همچنین در جای دیگر، ضمن ذکر القاب شاهان عالم، شاه سمرقند را طرخون، شاه بخارا را بخارخدا، شاه کش را بیدون‌شاه، اسروشنه را افشین، و شاه فرغانه را اخشید می‌خواند). در صورتی که دیگر جغرافی‌نویسان اسلامی سمرقند را اصل سغد می‌دانند و اصطخری سغد اصلی را در مشرق بخارا از دیوسیه تا سمرقند می‌داند و شهر اشتیخن در هفت‌فرسخی شمال سمرقند را قلب سغد می‌نامد. اما اضافه می‌کند که دیگران سغد را شامل بخارا و کش و نسف (نخشف فارسی) می‌دانند.

یعقوبی نسف و کش را جزو مرزوبوم سغد، ولی بخارا را از آن جدا می‌داند. و این نظریه لااقل در دوران بنی‌امیه صلق می‌کند، زیرا وقتی یزیدبن معاویه مسلم را والی خراسان کرد، خاتون بخارا از ترس مسلمین از پادشاه سغد کمک خواست. یاقوت از دو سغد یعنی سغد بخارا و سغد سمرقند صحبت می‌کند.

از گفته‌های نویسندگان قرون نخستین اسلامی و از یادداشت‌های جهانگردان چینی چنین مستفاد می‌شود که کشور سغد شامل دره‌ی رود زرافشان و زمین‌هایی بود که به وسیله‌ی شاخه‌های آن رود سیراب می‌شد. همچنین توصیف جالبی از سرسبزی و حاصل خیزی کشور سغد، که در تمام آثار نویسندگان اسلامی به چشم می‌خورد، وجود این کشور را در دره‌ی رود زرافشان (رود سغد) تأیید می‌کند.

نکته‌های برجسته‌ی تاریخ سغد^۲

مدارک مکتوب سغدی، همراه با یافته‌های باستان‌شناسی و داده‌های تاریخی (ایرانی باستان و میانه، یونانی، چینی و اسلامی)، نشان می‌دهند که قوم سغد، که حدود هزاره‌ی دوم پیش از میلاد در نواحی سمرقند و دره‌ی زرافشان

ساکن بود، در هزاره‌ی اول پیش از میلاد به قسمت بزرگی از جلگه‌ی میان دو رود جیحون و سیحون (ماوراءالنهر) دست یافت و در جوار اقوام هم‌نژاد خود یعنی قوم سکایی (سیت‌های مآخذ یونانی)، بلخی (باکتریای مآخذ یونانی) و خوارزمی مستقر شد، و از قرن ششم تا چهارم پیش از میلاد تابع هخامنشیان بود. با فروپاشی آن امپراتوری، که وحدت سیاسی اقوام ایرانی را شکست، و هجوم لشکریان اسکندر و غارت شهر سمرقند (مرکند باستانی)، تعداد زیادی از آن قوم به سوی شرق و مرزهای چین مهاجرت کردند و در مسیر جاده‌ی ابریشم مهاجرنشین‌هایی تشکیل دادند. آن گروه از سغدی‌ان که در زادگاه خود ماندند، بعد از دوره‌ی کوتاهی از سلطه‌ی سلوکیان بیرون آمدند، و دولت‌شهرهای کوچکی برپا کردند که گاه زیر سلطه‌ی کشورهای نیرومند زمان و گاه در معرض تهاجم اقوام کوچ‌نشین قرار می‌گرفت، اما توانستند در هر دو مورد، و در طول چندین قرن، نفوذ فرهنگی و اقتصادی خود را حفظ کنند.

نام یوچی (یوچی)‌ها در منابع چینی، از سال ۱۷۵ ق.م. دیده می‌شود.^۳ به نظر می‌رسد که در حدود سال‌های ۱۶۰ تا ۱۵۰ ق.م. یوچی‌ها از چین به سوی غرب یعنی مرزهای فرغانه و سغد حرکت کرده و شاید خاک سغد را کمی قبل از ۱۴۰ ق.م. تسخیر کرده باشند. در زمان فرمانروایی یوچی‌ها، که با دولت‌شهرهای محلی آمیخته و رنگ کاملاً سغدی گرفته بودند، یک ژنرال چینی (شاید در سال ۱۳۰ ق.م.) به نمایندگی از طرف امپراتور چین بنگام ووتی (Wu-Ti) از سلسله‌ی هان به طرف مرزهای دوردست غرب گسیل شد. این ژنرال، که چانگ‌چین نام داشت، به مقصد درخواست کمک از یوچی‌ها علیه قوم وحشی و زردپوست هزیونگ (هسیونگ)، که خطر بزرگی در مرزهای شمال غربی چین ایجاد کرده بودند، به سفارت اعزام شد.

ژنرال چینی بعد از ماجراهایی طولانی در بیابان‌های آسیای میانه‌ی شرقی و سال‌ها اسارت در دست اقوام دشمن، به ماوراءالنهر رسید و در آنجا با تمدنی آمیخته از عناصر ایرانی و یونانی آشنا شد. یوچی‌ها بعد از اقامت در این سرزمین وارث فرهنگ غنی ایرانی-یونانی شده بودند. درباره‌ی یوچی‌ها مطالب بسیار نوشته شده است. به عقیده‌ی بعضی از دانشمندان، یوچی‌ها یکی از اقوام سکایی و بنابر این ایرانی‌تبار بوده‌اند؛ ولی به عقیده‌ی برخی دیگر، آنها بازمانده‌ی اقوام هندواروپایی آسیای مرکزی بوده‌اند که به زبان هندواروپایی، شاخه‌ی کنتوم، سخن می‌گفتند و زبان‌شناسان قرن بیستم این زبان را تخاری خوانده‌اند.^۴ در هر حال، یکی از اقوام وابسته به

۲- قریب، ب.، و سنتره جاتکه؛ داستان تولد بودا به روایت سغدی. تهران: نشر آویشن، ۱۳۷۱، ص ۸۳ تا ۹۲.

۳- قریب، ب. «سغدی‌ها در آسیای میانه». مجموعه مقالات درباره‌ی آسیای مرکزی. تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۷۳۱، ص ۱ تا ۱۲.

4. Frye, R. N. *The History of Ancient Iran*, Munich, 1984, p. 191.

یوچی‌ها پادشاهی بزرگی به نام کوشانیان در ناحیه‌ی جنوب قلمرو خویش برقرار کرده و دین بودا را پذیرفته بود. این امپراتوری که شمال پاکستان و جنوب افغانستان را دربر می‌گرفت، در زمان پادشاهان قدرتمند خود چون کانیشکا، به شمال شبه قاره‌ی هند و تمام افغانستان گسترش یافته و مرزهای اشکانیان را در ماوراءالنهر تهدید می‌کرد.

ژنرال فرستاده‌ی امپراتور چین در انجام مأموریت خود موفق نشد، زیرا یوچی‌ها که سرزمین آباد و خرمی یافته بودند دیگر قصد بازگشت به سوی شرق و درگیری با وحشیان زردپوست را نداشتند؛ اما توانست اطلاعات گرانبهایی از فرهنگ مردم غرب آسیا به چین ارمغان آورد. چین برای دستیابی به اسبهای سفدی تایوان (Ta-yuan) چند هیأت سیاسی به سفد فرستاد و به‌عنوان عدم موفقیت اقدام به لشکرکشی نظامی کرد. در مقابل این تجاوز، سفد از کشورهای متحد همسایه یاری خواست. چین در اولین عملیات با حدود سی‌هزار سپاه شکست خورد، اما در لشکرکشی دوم، با دوبرابر سپاه، موفق شد سفد را محاصره کند. فرماندار سفد راضی به بستن قرارداد صلح شد که طبق آن سپاهیان چینی بدون ورود به پایتخت، خاک سفد را ترک کردند و در مقابل، سفدیانی سرآسیب اصیل و سه‌هزار رأس اسب معمولی به هیأت چینی دادند.^۵ این رویداد حدود سال ۱۰۱ ق.م. اتفاق افتاد. سفدی‌ها بعد از این واقعه با چین روابط دوستانه برقرار کردند.

از این رو، در سالنامه‌های سلسله‌ی هان مطالب جالبی درباره‌ی سفد و شهرهای ماوراءالنهر می‌توان یافت. از جمله نوشته شده است: «از فرغانه تا مرز پارت مردم به زبان‌های مختلف سخن می‌گویند ولی کلام یکدیگر را می‌فهمند». به نظر می‌رسد که در آن زمان ترکستان غربی از نظر زبانی، واحدی کاملاً ایرانی‌زبان بوده است و اقوام ترک هنوز بدانجا راه نیافته بودند. همچنین اطلاعاتی که منابع چینی راجع به حکومت سفد می‌دهند قابل توجه است. بنا به روایت چینی‌ها، امور کشوری در شورای بزرگ‌تران یا پیران تصمیم‌گیری می‌شد و یک فرمانروا کارهای اجرایی را در دست داشت. در حدود ۱۰۲ ق.م، فرمانروای سفد موگوا (Mugua/Mukua) نام داشت که با سپاهیان چین به جنگ برخاست.^۶ موگوا به یک هیأت چینی، که برای گرفتن اسب آمده بودند، جواب رد داد و این هیأت در بازگشت چند اسب سفدی را دزدید. سرانجام موگوا دزدان را دستگیر کرد. در پی این واقعه چین دست به لشکرکشی نظامی زد. چینی‌ها بعد از قرارداد صلح با سفد، شخص دیگری را به جای او گذاشتند، ولی در سال ۱۰۰ ق.م. مردم با رأی شورای بزرگ‌تران او را کشتند و برادر موگوا را بر تخت نشاندند.

سفر ژنرال چانگ‌چین و لشکرکشی چینیان، افق دوردست غرب را گشود و چین خریداران جدیدی برای کالاهای خویش یافت. این واقعه به رونق جاده‌ی ابریشم کمک کرد و اولین کاروان چین در حدود سال ۱۰۶ ق.م. به سرحدات خراسان رسید. همچنین تصور می‌شود که سیرانی که در دوره‌ی هان از آسیای مرکزی به چین رفتند احتمالاً بازگشتان سفدی بودند.

که برای تقدیم هدایای خویش و جستجوی بازاری برای کالای غرب به دیوار امپراتور چین گسیل شده بودند. می‌توان به یقین گفت که همزمان با استقرار روابط سیاسی چین با دولت‌های مرز غربیش، دو جریان اقتصادی-فرهنگی از شرق به غرب، و از غرب به شرق قاره‌ی آسیا پدیدار شد. از شرق ابریشم چینی به سوی غرب، و از غرب دین بودایی و هنر ایرانی-یونانی به خاک چین راه یافت. البته نباید فراموش کرد که مهاجرنشینان سفدی در طول شاهراه ابریشم محرک و محافظ عمده‌ی این دو جریان تاریخی بودند. به عقیده‌ی سرلورل استاین، دامنه‌ی غربی دیوار چین برای نگهداری همین شاهراه حیاتی احداث شد. ژنرال چانگ‌چین درباره‌ی شکوفایی دو کشور بلخ و سفد، شهرهای آباد، حصار دور شهر، بازارهای بزرگ، و بازرگانی پررونق این دو سرزمین گفته‌های شنیدنی دارد. بنابر مآخذ هانشو (Han-shu) این وضع محتملاً تا اوایل قرن نخست میلادی ادامه داشت. مدارک باستان‌شناسی^۷ نیز وجود کانال‌کشی‌های طولی برای آبرسانی به شهرها و آبیاری کشتزارها را تأیید می‌کند. سکه‌های یافت‌شده در ده‌ی زرافشان از نوع درهم انتونیو کوس با سر اسب در پشت سکه است.

از سرنوشت سفد بعد از دوره‌ی یوچی‌ها که محتملاً نیروی برتر ماوراءالنهر در قرن دوم و اول ق.م. بودند، جز از راه سکه‌ها و اخبار مآخذ چینی، مدرک دیگری در دست نداریم. شک نیست که در این دوره سفدیانی در اتخاذ خط خود از اشکانیان، و دین بودا از کوشانیان بهره گرفتند، اما از نظر سیاسی اشکانیان به‌صورت گسترده و دائم در سفد فرمانروایی نکرده‌اند، در صورتی که پادشاهان ایرانی تبار کوشان، مخصوصاً فرمانروایان قدرتمند آن خاندان، قلمرو خود را تا مرز جیحون گسترده بودند و احتمال می‌رود که در زمان کانیشکا، کاشغر، سفد و فرغانه زیر سلطه‌ی کوشانیان درآمده باشند. اگرچه دین بودا با سیاست بودایی‌گرایی کانیشکا قسمت بزرگی از شمال هند و بیشتر خاک افغانستان را فرا گرفت و از مرز جیحون گذشت و در میان دولت‌شهرهای ثروتمند سفدی طرفدارانی پیدا کرد، اما از آنجا که کوشانیان و اشکانیان از سیاست آزادی دینی هخامنشیان کموبیش پیروی می‌کردند، بعید به نظر می‌رسد که دین بودایی در سرزمین سفد فراگیر شده باشد. آثار باقی‌مانده، وجود آیین زردشتی و همچنین شکوفایی آیین‌های محلی را در سفد تأیید می‌کند. با این همه، سفد

5. CHI, 3(1) 1983, p. 542.

(در مورد معنا یا عنوان کامل اختصارهایی که برای مآخذ استفاده شده، ر.ک. «فهرست اختصارات مآخذ».)

6. CHI 3(1), 1983, p. 243.

7. Grenet, F. "Cultes et Monuments Religieuse dans L'Asie Centrale Préislamique", Apud. *Abstracta Iranica* 11, 1988, pp. 20-30, "À-propos de la Typologie des Sanctuaires du Feu du Moyen Age dans la Sogdiane et Cač", *Abstracta Iranica* 11, 1988, p. 94. Filanovič, M. "La Culture de l'ancienne Oasis de Boxara", *Abstracta Iranica* 9, 1986, p. 223.

از مراکز بزرگ بودایی ماوراءالنهر، حتی تا اوایل دوران حکومت اسلامی، باقی ماند. واژه‌های دخیل سغدی مثل بت و فرخار باید میراث آن زمان باشد.

در اواسط قرن سوم میلادی، در زمان سلطنت شاپور اول، به گواهی کتیبه‌ی معروف او در کعبه‌ی زردشت، سغد قسمتی از امپراتوری ساسانی شد. احتمالاً تا قرن پنجم میلادی نفوذ ساسانیان به‌خصوص در شهرهای غربی سغد مانند بخارا کم‌وبیش باقی ماند. احتمال می‌رود که بعد از فتوحات بهرام دوم نیز در سال ۲۸۴ میلادی سغد و خوارزم زیر سلطه‌ی ساسانیان قرار گرفته باشد. در این دوره است که دین مانی و مسیح به این دیار راه یافت و همراه با دین زردشتی و بودایی و آیین‌های محلی و پرستش خدایان کهن، مجموعه‌یی از فرهنگ دوران خویش را متجلی کرد که همراه با شکوفایی اقتصادی، بنیان‌گذار هنر مخصوص سغدی شد.

قرائن باستان‌شناسی و شواهد سکه‌شناسی نشان می‌دهد که در سال‌های بین قرن دوم و پنجم میلادی، فرایند شهرنشینی افزایش یافت و همراه با آن شکوفایی اقتصادی و کشاورزی این سرزمین گسترش پیدا کرد. نگارنده ثابت کرده است که واژه‌ی «کشاورزی» به‌احتمال بسیار زیاد دخیل از سغدی است^۸ و این فرضیه با یافته‌های باستان‌شناسی، که نقش خدای کشاورزی را در یک دیوارنگاره‌ی پنج‌گانه به‌صورت پیرمردی که به او تودم‌های گندم هدیه می‌شود، و همچنین با موقعیت جغرافیایی کشور باستانی سغد، تأیید می‌شود. اما اتحاد دولت‌شهرها بیشتر از نظر رابطه‌ی بازرگانی بود تا از نقطه‌نظر سیاسی، و به‌همین جهت در برابر قدرت‌های بزرگ زمان مثل بعضی از پادشاهان کوشانی و ساسانی تاب مقاومت نداشتند. در این دوره، سرزمین سغد به دو بخش سغد بخارا و سغد سمرقند تقسیم شد. سکه‌های باقی‌مانده از آن نواحی، این نظریه را تأیید می‌کند. سکه‌های سمرقند با نقش یک تیرانداز ایستاده ضرب شده‌اند که کهن‌ترین نوع آن با واژه‌ی *یشتم* به‌خط سغدی در یک روی سکه و نام آنتونیوکوس به‌یونانی در روی دیگر مشخص می‌شود. سکه‌های بخارا، که بعداً به بخار خدا معروف می‌شوند، در قرون اولیه‌ی میلادی همانند چهاردرهمی یونان زمان لونیونوس به کار می‌روند و از قرن چهارم به بعد، به تقلید از سکه‌های ساسانی، نقش آتشگاه را در یک رو، و نقش فرمانروا را در روی دیگر سکه نشان می‌دهند.^۹ در سمرقند، سکه‌های دوره‌ی بعد (قرن ششم و هفتم میلادی) بیشتر متأثر از سکه‌های چینی است. زیرا در این دوره نفوذ فرهنگی و سیاسی چین بر شرق ماوراءالنهر به‌ویژه شهرهای فرغانه و سمرقند افزایش یافت. در سکه‌های بخارا نفوذ ساسانیان لااقل در سطح فرهنگی پابرجا ماند و ضرب آنها نیز تا دوران اسلامی، ادامه یافت. در دوره‌ی اسلامی، خط عربی را به خط سغدی اضافه کردند اما واژه‌ی سغدی *غوو* (*γww* شاه) بر سکه‌ها باقی ماند. متأسفانه خط سغدی اثر و نشانی بر سکه‌های دیگر به‌خصوص در سمرقند نگذاشت. پیدایش سوراخ چهار گوش در میان سکه‌های سمرقند رد پای نفوذ چین است، چه سمرقند بازار و واردات کالاهای چینی بود. این کالاهای توسط سغدی‌ها مهاجرنشینان در طول جاده‌ی ابریشم به سمرقند

می‌رسید، و خوارزمیان آنها را از سمرقند به اروپا منتقل می‌کردند. مهاجران سغدی که به سوی شرق رهسپار شده بودند در طول شاهراه آسیای مرکزی و استپ‌های شمالی سکنی گزیدند و برای برقراری و ثبات و امنیت جاده‌ی ابریشم زیر چتر قدرت نظامی چین تلاش می‌کردند، اما نفوذ فرهنگی‌شان تا قلب امپراتوری چین می‌رسید. در حقیقت یک راه سغدی از سمرقند تا دیوار چین بنیان‌گذاری شده بود. از همین راه تجاری بود که دستاوردهای هنر ایرانی مثل فرش، انواع منسوجات و نیز سنگ‌های قیمتی، عطریات و محصولات کشاورزی به چین می‌رسید، و ابریشم چین که در ایران به‌صورت زربفت در می‌آمد دوباره به صورت کالای مورد علاقه‌ی درباریان به چین بازمی‌گشت.

تاریخ تأسیس اولین مهاجرنشین معلوم نیست، ولی نخستین مدرک تاریخی که از مراجع سغدی داریم اسناد نوشته بر کاغذ است که نامه‌های باستانی سغدی نامیده شده است. این نامه‌ها، که در خرابه‌ی یکی از برج‌های دیدبانی دیوار شمال غربی چین پیدا شد و بعضی از دانشمندان آنها را کهن‌ترین اسناد مکتوب روی کاغذ دانسته و بعضی دیگر تاریخشان را بین نیمه‌ی دوم قرن دوم تا نیمه‌ی اول قرن چهارم میلادی تخمین زده‌اند، قدیمی‌ترین اثر مکتوب زبان سغدی است. نظریه‌ی کهن‌ترین سند نوشته بر کاغذ، که توسط سرلورل استاین کاشف این نامه‌ها در ۱۹۱۷ میلادی ارائه شد، طرفداران کمی دارد. محتوای یکی از نامه‌ها به عدم امنیت در جاده‌ی ابریشم و آشفتگی شهرهای شمالی چین بعد از حمله‌ی قبایل وحشی هون (خیون) و ویرانی و غارت پایتخت چین شمالی، لویانگ، اشاره می‌کند. از آنجا که تخریب و غارت لویانگ چند بار و در حملات متوالی انجام گرفته است، تاریخ‌گذاری این نامه‌ها نیز تزلزل وضع آشفته‌ی زمان خود را در رأی پژوهشگران تاریخ منعکس می‌کند. ولی به‌طور کلی تأریخ ۳۱۳ میلادی بیشترین توافق را در بین آراء دارد، هرچند تاریخ ۱۹۰ میلادی را نیز نمی‌توان از دیدگاه باستان‌شناسی نادیده گرفت. این نامه‌ها، که در حال حاضر قدیمی‌ترین متن شناخته‌شده‌ی زبان سغدی هستند، در داخل کیف نامرسان میان زباله‌ها، همراه با چند اثر مکتوب به‌زبان چینی با تاریخ سده‌ی اول ق.م. و سده‌ی اول و دوم میلادی، پیدا شد. هشت نامه‌ی سغدی قابل خواندن و ترجمه بود. ظاهراً این نامه‌ها که از چین به سمرقند فرستاده شده بود هرگز به مقصد نرسیدند و دست حوادث این دردمل‌های خانوادگی راه، که در لابه‌لای آنها حوادث تاریخی زمان و شرح سرگردانی بازرگانان سغدی و خانواده‌هایشان در دوران بسیار دشواری از تاریخ چین آشکار می‌شود، خرابه‌نشین برج دیدبانی دیوار کهنه‌ی چین کرده است. از متن یکی از نامه‌ها چنین برمی‌آید که دو شهر مرزی *ثروان/ثوروان* (تون‌هوانگ یا دون‌هوان) و *کچان* (کوتسانگ در منابع چینی) مهاجرنشینان سغدی می‌زیستند و نمایندگان بازرگانی آنها در شهرهای

8. Gharib, B. *SI*, 1994, pp. 131-5.

9. *CHI* 3(1), 1983, p. 250.

مرکزی چین مثل شانگان و لویانگ از طرفی، و در سمرقند از طرف دیگر، فعالیت داشته‌اند.^{۱۰}

فعالیت و حضور سغدی‌ها در دونهوان در مدارک متأخرتری نیز که در آنجا کشف شده است آشکار می‌شود. به نظر می‌رسد که در سال ۳۶۶ میلادی، که ساختمان غارهای هزاربوا آغاز شد، تعداد زیادی سغدی بودایی در دونهوان زندگی می‌کردند. در میان معابد و پرستشگاه‌های تودرتو بنا شده در دل غارهای هزار بوا، سیر اورل استاین از راز کتابخانه‌ی معروف قرون وسطایی چینی با محتوای تعداد قابل ملاحظه‌ی از دست‌نویس‌های سغدی بودایی پرده برداشت. کتابخانه مدت ۹۰۰ سال با دیواری نازکی از غار اصلی مجزا شده و از دستبرد حوادث زمان برکنار مانده بود. این مجموعه نفیس اکنون در کتابخانه‌ی ملی پاریس و موزه‌ی بریتانیا نگهداشته می‌شود.

بعد از دونهوان، مهم‌ترین ناحیه‌ی که از نظر مدارک مکتوب سغدی بر فعالیت مهاجرنشین‌های سغدی دلالت می‌کند ناحیه‌ی تورفان است که در اوایل قرن بیستم در پی کشف آثار برجسته‌ی هیأت آلمانی (۱۹۰۲ تا ۱۹۱۰ میلادی)، شهری صاحب نام در مطالعات ایران‌شناسی شد. تورفان از مراکز مهم تجاری و فرهنگی جاده‌ی ابریشم، و مدتی پایتخت جنوبی ترکان اویغوری بود و یکی از مراکز فعالیت مانوی‌ها نیز به‌شمار می‌رفت. یکی از نامه‌های مانوی رفت‌وآمد و سیروسفر مبلغان مانوی را در طول جاده‌ی ابریشم از تورفان، که حدود ۱۰۰ متر زیر سطح دریاست، تا لرومچی پایتخت ترکان اویغوری، که در کوهپایه‌های سلسله جبالی به ارتفاع ۵۰۰۰ متر واقع شده، با اصطلاح «پایین‌بالا رفتن» ذکر کرده است. شهر خوجو (کوچانگ چینی) از مراکز بزرگ فرهنگی و هنری تورفان است که در متون سغدی از آن به نام چینانچ کنت (شهر چینی) نام برده می‌شود. در این شهر، تا قرن دهم میلادی، آثار مانوی، بودایی، زردشتی و مسیحی وجود داشته است. در بولایق در شمال تورفان، در یک کلیسای مخروطی‌بی‌نسطوری، تعداد زیادی متون سغدی مسیحی پیدا شد و در یارخوتو دو متن سغدی بودایی کشف شد که بر تداوم دین بودا در آن سامان دلالت داشت. ولی از نظر اسناد زبان‌های ایرانی، سه منطقه‌ی نزدیک خوجو، به نام مورتوق، سنگیم و بمبویزه تویوق اهمیت بیشتری دارند. در خرابه‌های تویوق، معبد فراخی با چشم‌انداز بسیار زیبا توسط فون‌لو کوک آلمانی کشف شد که کتابخانه‌ی نیمه‌ویران آن گنجینه‌ی گرانبهایی از دست‌نویس‌های مانوی، مسیحی و بودایی به دنیای علم هدیه کرد. در این میان یکی از قدیمی‌ترین نوشته‌های زبان فارسی به خط مانوی توجه دنیای دانش و فرهنگ زبان فارسی را جلب کرد.

تنوع مدارک باز یافته در چین، از تلاش خستگی‌ناپذیر مهاجران سغدی در تبلیغ دین و سنت‌های آیینی که بدان دلبسته بودند پرده برمی‌گیرد. سغدی‌ان با ترجمه‌ی متون بودایی، مانوی و مسیحی به زبان سغدی به غنای زبان خود افزودند و هم‌زمان این ادیان را در میان اقوام دیگر آسیای میانه و چین گسترش دادند. متون مانوی سغدی تاریخچه‌ی فعالیت مبلغان مانوی و

همچنین داستان‌ها و تمثیلات، ادعیه و مراسم آیینی، تقویم و سال‌نامه را در برمی‌گیرد که هر کدام در فرهنگ ایرانی جایگاهی ویژه داشت و بیشتر مکمل متون مانوی پارتی و فارسی میانه بود تا ترجمه‌ی آنها. مطالب فلسفی و بنیادی آیین مانوی و اسطوره‌ی پیچیده‌ی آفرینش آن که در متون سغدی مطرح می‌شود، با تلاش توان‌فرسای دانشمندان کم‌وبیش روشن شده است. سغدی‌ها حتی سعی کردند اولین واژه‌نامه‌ی زبان خود را، که در آن واژه‌های فارسی میانه و پارتی در مقابل واژه‌های سغدی قرار گرفته‌اند، بنویسند، که متأسفانه تنها چند برگ از این فرهنگ در خرابه‌های تورفان چون میراثی گران‌بها برای ما باقی مانده است. مطلب دیگری که از مدارک تورفان می‌توان استنتاج کرد این است که سغدی‌ها نه تنها در گسترش دین بودا در میان اقوام آسیای مرکزی و چین نقش چشم‌گیری داشتند، بلکه پناهگاه مهاجران ستم‌کشیده‌ی مانوی و مسیحی هم شدند.

باید یادآوری کنیم که بیشتر ادبیات مکشوف در ثروان (تون‌وانگ) و تورفان چند قرن بعد از نامه‌های باستانی سغدی نوشته شده‌اند. از قرائن تاریخی می‌توان استنباط کرد که سغدی‌ان اقدام به مهاجرت دیگری در زمان ساسانیان کرده باشند و علت آن شاید سیاست سخت‌مویان زردشتی در نیمه‌ی دوم قرن سوم میلادی بوده است. تأثیر عمیق هنر ساسانی در آثار تورفان مخصوصاً در نقاشی‌های مانوی‌ها و سبک معماری ویرانه‌های شهر خوجو این نظریه را تأیید می‌کند.

در حدود اواسط قرن پنجم هفتالیات‌ها (هیاطله در متون دوره‌ی اسلامی) عنصر نژادی جدیدی در سرزمین سند وارد کردند. شباهت نام هفتالیات، که در حقیقت نام فرمانروایان آن طایفه است، با نام سغدی هوتالیات (صورت جمع هفتالک/هوتاله) توجه دانشمندان را جلب کرده است. بدون شک هفتالیات‌ها آخرین موج مهاجران ایرانی‌تبار (یا هندواروپایی‌تبار) بودند که از مرز چین و استپ‌های جنوبی سیبری به آسیای مرکزی گام نهادند. مآخذ چینی آنها را از اخلاف یوچی‌ها می‌دانند. دو نظریه‌ی دیگر درباره‌ی اصل و تبار هفتالیات‌ها ارائه شده است. طبق یک نظر، آنها از اقوام کوچ‌نشین ناحیه‌ی سین کیانگ با طبقه‌ی حاکمه از عنصر خونی بودند و طبق نظر دیگر، از تبار ایرانیان کوشن بدخشان. به‌رحال این مهاجران به کمک مردم بومی سند و نواحی اطراف آن حکومتی تشکیل دادند که تا مدتی در برابر کوشانیان مقاومت کرد. آنها توانستند در افغانستان بر کوشانیان سلطه جویند و حتی یاد آنها را از خاطر مردم آن سامان ببرند.

در نیمه‌ی دوم قرن پنجم، هیاطله خطری بزرگ برای آرامش مرزهای شرقی امپراتوری ساسانی شدند. یک قرن بعد، حدود ۵۶۰ میلادی، خسرو انوشیروان با کمک ترکان، هیاطله را به کلی سرکوب کرد و جیحون، مرز ایران و سرزمین ترک‌نشین شد. از آن زمان سند و کشورهای دیگر ماوراءالنهر، لاقلاً از نظر نفوذ سیاسی، به دست اربابان جدید آسیای میانه

۱۰- برای اطلاع از مآخذ، ر. ک. مقدمه‌ی انگلیسی.

افتاد و عنصر ژادای و زبانی تازمفسی در صحنه تاریخ جلوه گری کرد.

ترک‌ها پادشاهی کوچک خود را از سرحدات چین تا مرزهای ایران و روم شرقی گسترش دادند و در طول قرن‌های بعد عناصر ایرانی ماوراءالنهر یعنی ملل سغد، خوارزم و سکا را در خود جذب کردند. با وجود این می‌توان یقین داشت که شهرهای سغدی‌نشین که به درجه‌ی عالی تمدن شهرنشینی زمان خود رسیده بودند استقلال داخلی خود را چه در زمان هیاطله و چه در دوره‌ی سلطه‌ی ترکان حفظ کردند. از طرف دیگر، سغدی‌ها در ترویج فرهنگ، هنر، خط و آیین‌های خود بین اقوام ترک نقش بنیادی ایفا کردند. همچنین بازرگانان سغدی، که از قرون پیش تجارت ابریشم را در انحصار خود گرفته بودند، از قدرت سلاطین ترک به نفع خود سود جستند، به‌طوری که در موردی، حفظ منافع بازرگانان سغد باعث بروز اختلاف بین ایران و ترکان شد و خاقان ترک برای جلوگیری از ضرر بازرگانان سغدی با دولت روم شرقی تبادل نمایندگی کرد، و در نتیجه‌ی این رویداد ترک‌کان با روم روابط اقتصادی برقرار کردند. در این دوره است که سغدی‌ها با حمایت ترکان یک امپراتوری بازرگانی بین امپراتوری‌های چین، ایران و روم برپا کرده بودند که موقعیت بسیار برجسته‌ی در آسیای میانه داشت؛ امپراتوری‌یی که پایتختی چون سمرقند داشت اما حکومت مرکزی سیاسی-مذهبی در آن نبود.^{۱۱} به نظر می‌رسد که زبان نوشتاری ترکان غربی (همانند ترکان شرقی) در قرن ششم میلادی زبان سغدی بوده و ترکان در ابتدای حکومت خود، که هنوز به خط دست نیافته بودند، از این زبان استفاده می‌کردند. یکی از مآخذ رومی ذکر می‌کند که در ۵۶۸ میلادی سفیر ترکان به دربار روم شرقی نامه‌یی به همراه داشت که به خط سکایی (سیتی) نوشته شده بود و ژوستین، امپراتور روم، آن را به مترجمان داد. شک نیست که در آن تاریخ در دربار روم مترجمان زبان سغدی، که زبان تجاری جاده‌ی ابریشم بود، وجود داشتند و این خط سیتی هم باید اشاره به خط سغدی باشد.^{۱۲}

قبلاً اشاره شد که سغدی‌ها در میان ترکان شرقی نفوذ فرهنگی عمیق داشتند. کهن‌ترین کتیبه‌ی سغدی که در زمان حکومت ترکان شرقی در مغولستان پیدا شده و معروف به کتیبه‌ی بوگوت (*Bugut. Insc.*) است، مضمون بودایی دارد، و این بدان مفهوم است که زبان ترکی قرن ششم از نظر گسترش واژگانی چندان غنی نبوده است که بتواند مفاهیم دین بودا را بیان کند. مراجع چینی به وجود مهاجرنشینان سغدی در میان ترکان مغولستان همین زمان، و همچنین به توجه حکمرانان ترک بر این مهاجران اشاره می‌کنند. تصور می‌رود که زبان دیپلماسی و رسمی ترکان شرقی در اواسط قرن ششم زبان سغدی بوده است.

در سال ۷۶۲ میلادی ترکان اویغوری شهر لویانگ چین را غارت کرده مدتی در آنجا ماندند. فرمانروای ترکان با سفیدان مانوی، که در آن شهر بودند و از سال ۶۹۴ میلادی دین مانی را در چین رواج دادند، آشنا شد و به دین مانی گروید. وی بعد از بازگشت به وطن خود چند روحانی مانوی را به پایتخت خویش، اردوبالیک، برد. کتیبه‌ی متعلق به یک قرن بعد از

این واقعه، یعنی کتیبه‌ی کارابال کاسون (قربالقسون) که در مغولستان شمالی کشف شده، به سزبان سغدی، اویغوری و چینی است و سند تاریخی گرایش ترکان به دین مانی است. در این زمان سغدی‌ها در اتخاذ خط برای نوشتن زبان اویغوری به ترکان کمک کردند و بعدها خط سغدی به نام اویغوری شناخته شد. مآخذ چینی نیمه‌ی اول قرن هفتم به وجود مهاجرنشینان سغدی در ایجو (هامی)، جنوب صحرائی لوب‌نر، گواهی می‌دهند. چینیان از بازرگانان سغدی و چهارشهر، که در سال‌های ۶۲۲ تا ۶۴۹ میلادی به‌دست یکی از اشراف سمرقند تأسیس شد، سخن می‌گویند. شاید علاقه‌ی سغدی‌ان به بازرگانی و دبستگی آنها به سازش و انعطاف دینی، انگیزه‌یی برای نگهداشتن ثبات و امنیت راه ابریشم باشد. بی‌دلیل نیست که پلیو، دانشمند فرانسوی، زبان سغدی را «زبان میانجی» (*lingua franca*) راه ابریشم می‌داند. یادآوری می‌کنیم که سغدی‌ان مردمان عامی و ناآگاه از جریان علمی و ادبی زمان خود نبودند. در متون چینی نام چند ستاره به‌زبان سغدی دیده می‌شود، و داستان‌های جالب سغدی‌ان نمودار تلاش آنها در آمیختن فرهنگ مردم آسیای میانه با فرهنگ ایرانی، یونانی و هندی است. افزون بر این، نقش آنها در اشاعه‌ی هنر از ایران به چین و تکوین هنر اصیل آسیای میانه بر کسی پوشیده نیست.

در مراکز بزرگ تجاری دولتشهرهای سغدی، که کم‌تر زیر سلطه‌ی یک فرمانروای خودکامه بود، سیاست اعتدال و آزادی دینی آن‌چنان رعایت می‌شد که پیروان آیین‌های بودایی، مسیحی نسطوری، مانوی و زردشتی با رنگ محلی خود می‌توانستند آزادانه تبلیغ کنند و پرستشگاه‌های خود را برپا سازند و با هم در صلح و صفا زندگی کنند. این آزادی سیاسی-دینی، اختلاط فرهنگی، ثروت مادی و پیشرفت اقتصادی، انگیزه‌یی برای تکوین هنر سغدی بود که گرچه جوانه‌یی از هنر ایرانی به شمار می‌رود، ولی از موج تأثیر هنر یونانی و هندی و اصالت محلی خود نیز بی‌نصیب نبود. در فاصله‌ی سقوط ساسانیان و فتح ماوراءالنهر توسط اعراب، دولتشهرهای سغدی خوش درخشیدند و میراث فرهنگی ساسانیان را به دوش کشیدند.

در حقیقت قرن هفتم را می‌توان قرن تجدید حیات فرهنگی سغد دانست، که با وجود ویرانگری‌های اعراب، تا قرن یازدهم تداوم داشت. همچنین در قرن هفتم بود که تجارت چین و سغد توسعه‌ی چشمگیری یافت و دروازه‌ی شرقی سمرقند «دروازه‌ی چین» نامیده شد. سمرقند یکی از آبادترین و ثروتمندترین شهرهای ماوراءالنهر شد و شهرت آبادانی و شکوفایی فرهنگی و هنری آن تا اوایل دوران اسلامی برپا بود. توصیف هیجان‌انگیز جهانگرد چینی هیون‌تسانگ که در سال ۶۲۹ میلادی از این شهر دیدن کرد با روایات تحسین‌آمیز جغرافی‌نویسان اسلامی مطابقت

11. Grenet, F., "Samarkand et La Route de Soie", *L'Histoire* 77, 1985, pp. 30-45

12. Bazin, L., "Turks et Sogdiens," *Melanges Linguistiques Offerts à E. Benveniste*, Paris, 1975.

می‌کند. فرمانروایان کوچک شهرها که خود را شاه می‌نامیدند در حقیقت یکی از سران اشراف بودند، و تغییر سریع شاهان، انعکاس فقدان تداوم سلطه‌ی شاهی است. نیروی واقعی در دست اشراف، بازرگانان، پیشه‌وران، و حامیان هنر و صنعت بود.

در این دوره است که بشقاب‌ها و ظروف دیگر نقره‌یی، به‌دست فلزکاران ماهر سمرقند تراشیده می‌شود؛ و در همین دوره است که دیوارنگارهای باشکوه، ثروت، هنر دوستی، تجمل‌پرستی و علاقه‌ی وافر به تجلی اسطوره‌های باستانی دولت‌شهرهای سغدی را نه تنها در دیوار شاه بلکه در خانه‌های خصوصی اشرافی جلوه‌گر می‌سازد.

دیوارنگارهای داستانی که در چند ناحیه‌ی سغد (افراسیاب، پنجیکند) ضمن کاوش‌های چند دهه‌ی پیش کشف شده، نمایانگر هنری کاملاً خودجوش است که عناصر عامیانه‌ی آمیخته به خصیصه‌ی پهلوانی و نمایشی یک جامعه‌ی فئودالی را منعکس می‌کند. رنگ محلی و عنصرهای وام‌گرفته از هنرهای ساسانی، یونانی، هندی و چینی در هم جذب شده‌اند و هنر اصیلی ارائه داده‌اند که بدون تردید بر هنر مینیاتور ایرانی تأثیر گذاشته است. عنصر قهرمانی-پهلوانی این نگارها تجلی جامعه‌ی است که با جامعه‌ی اسطوره‌های شاهنامه شباهت شگفت‌انگیزی دارد. می‌توان تصوّر کرد که هنر تصویر پهلوان و نقاشی داستان قهرمانان، به‌دلیل اوضاع ملوک‌الطوایفی و عدم تمرکز جامعه در آن‌سوی جیحون، بعضی از عناصر پهلوان‌سالاری را که در ساخت فرهنگی آن نفوذی عمیق کرده بود حفظ کرده، اما این عناصر در هنر ایران ساسانی به‌علت مرکزیت حکومت و شاهسالاری از بین رفته باشد. در نتیجه‌ی این پدیده است که دیوارنگارهای پنجیکند حماسه‌ی رستم - پهلوان شکست‌ناپذیر ایران و تمام اقوام ایرانی‌تبار - را با آن همه نیرو و هیجان در قالب تصویر می‌آورد، و سوگ سیاوش - قهرمان مظلومیت حماسه‌های ایرانی - را پر از اشک و فریاد می‌کند. شک نیست رستمی که هنرمند سغدی بر دیوارنگارهای پنجیکند در حال جنگ با دیوان و سوار بر رخس کشیده، همان رستمی است که در متون سغدی باز یافته در غارهای هزاربودای چین توصیف شده است. احتمال دارد که داستان رستم از زمان اشکانیان، که با سکاها رابطه‌ی نزدیک داشتند، تا زمان فردوسی، به‌صورت روایت شفاهی که توسط نقالان نسل‌اندرونسل خوانده می‌شده، وجود داشته و آفریننده‌ی شاهنامه آن را شنیده باشد. البته نبوغ فردوسی بود که رستم را با زبان زیبای فارسی در قالب تصویری چنین شگفت‌آور در آورده است.

مقایسه‌ی مدارک پیدا شده در تاجیکستان و ازبکستان با مراجع اسلامی از یک‌سو، و با مآخذ چینی از سوی دیگر، بسیاری از حقایق تاریخی نیمه‌ی دوم قرن هفتم میلادی، یعنی درست قبل از لشکر کشی اعراب، را در این مرز و بوم، که بعداً با وجود مقاومت‌های مردمی تسلیم شد، آشکار می‌کند.

با توجه به سکه‌های پنجیکند، که به سکه‌های سغدی معروف شده، تصوّر می‌رود که کمی پیش از حمله‌ی اعراب، در حدود سال ۶۵۰ میلادی،

پادشاهی به نام ورغومان در سمرقند حکومت می‌کرده و نام او را تاریخ‌نویسان چینی به‌سومان ضبط کرده‌اند. دانشمندان این نام را با بهرام یا ورهران مقایسه کرده‌اند.

نخستین حمله‌ی اعراب به ماوراءالنهر در زمان حکومت معاویه شروع شد. او سعید بن عثمان حاکم خراسان را مأمور لشکر کشی به بخارا کرد. بنا به روایت یعقوبی و نرشخی، با وجود درخواست صلح از جانب خاتون بخارا، سعید بعد از کشتاری عظیم سمرقند را محاصره کرد. پس از تصرف قلعه‌ی کهن‌دز، که پناهگاه شاهزادگان سغدی بود، شهر تسلیم شد و آنان به اسارت سعید درآمدند. در بعضی مراجع آمده است که سعید این شاهزادگان را به اسارت به مدینه برد و آنها را به کار گِل گماشت. باز بنا به قول نویسندگان اسلامی در زمان یزید بن معاویه، مسلم بن زیاد والی خراسان دوبار به بخارا لشکر کشید و خاتون بخارا از طرخون، شاه سغد، یاری خواست و طرخون با سپاهی به کمک او آمد؛ ولی اعراب با خدعه سپاهیان سغد را در هم شکستند و احتمال می‌رود که طرخون در این جنگ کشته شده باشد. فتح حقیقی سغد در زمان ولید بن عبدالملک (۷۰۵ تا ۷۱۵ میلادی) و به‌دست قتیبه انجام شد، که بخارا و سمرقند را تسخیر کرد و قدرت اعراب را در آن سرزمین بنیان نهاد، ولی با مقاومت شدید مردم بخارا روبه‌رو شد.

نرشخی در تاریخ بخارا^{۱۳} از کشتار و غارت بی‌کند که در حدود ۷۰۶ میلادی به امر همان سردار عرب روی داده یاد می‌کند. بنابر روایت یعقوبی، قتیبه بعد از جنگ سخت با غورک، شاه سمرقند، صلح کرد و قرار شد که غورک که خود را اخشید سغد و افشین سمرقند می‌خواند، حاکم سغد، سمرقند، کش و نسف باقی بماند و هر سال سه هزار درهم باج بپردازد و به عهد و پیمان حجاج در آید. بعد از این قرارداد صلح، قتیبه از دروازه‌ی کش به شهر سمرقند وارد شد و از دروازه‌ی چین بیرون رفت و این واقعه در سال ۹۴ هجری، معادل ۷۱۶ میلادی، روی داد.

اسناد کوه مغ، که به ربع اول قرن هشتم (بین ۷۰۰ تا ۷۲۵ میلادی)، تاریخ‌گذاری شده‌اند، از شاهی بنام دیواستیج (دیواشتیج) نام می‌برند. این اسناد که در خرابه‌های کوه مغ در دامنه‌ی بلندی‌های زرافشان نزدیک خرابه‌های پنجیکند قدیم پیدا شده شامل نامه‌های سیاسی، اداری و تجاری سغدیان، و همچنین بایگانی، حسابداری و اسناد حقوقی و صورت‌حساب‌های مالیاتی است، و اطلاعات سودمندی درباره‌ی وقایع سیاسی و اجتماعی و فرهنگی آن زمان می‌دهد. قسمت خصوصی‌تر این مدارک، مثل اجاره‌ی زمین، اوضاع بازار، عقدنامه‌ی ازدواج، از وضع اجتماعی-سیاسی سغد قبل از فتح آنجا به‌دست اعراب پرده برمی‌دارد. قلعه‌ی که این اسناد در آن پیدا شده احتمالاً نزدیک محلی بوده که دیواستیج با اعراب جنگید و بعد از عقب‌نشینی به قلعه پناه برد و شاید در همان‌جا کشته شده باشد، اما قبل از مرگ توانسته است اسناد و مدارک

۱۳- نرشخی، ابوبکر بن محمد. *تاریخ بخارا*. ترجمه‌ی ابونصر احمد بن محمد بن نصر القبادی. تصحیح و تحشیه‌ی مدرّس رضوی. تهران: ۱۳۵۱.

حکومتی را در محلّی پنهان کند: اسنادی که در دهی سی قرن بیستم، پیچیده در چرم، پیدا شد! این نامه‌ها با تقویم سال و ماه و روز سفدی تاریخ‌گذاری شده و مقایسه‌ی آنها با نام‌هایی که در یک متن سفدی مانوی پیدا شده، فهرست نام روزها و ماه‌های سفدی را کامل می‌کند. افزون بر این، اسناد کوه مخ از نام مکان‌های مختلفی یاد می‌کند و از رابطه‌ی اقتصادی بین دو شهر پنجیکند و فرغانه و اعزام سفارتی از طرف دیواستیج به نزد حکمران تاشکند سخن می‌گوید.

اسناد کوه مخ، که راهنمای کشفیات بعدی به‌خصوص حفاریات شهر پنجیکند باستانی شده، از راز یک شهر سفدی با مدنیت بسیار برجسته، که احتمالاً پایتخت یا محلّ سکونت دیواستیج بوده است، پرده برمی‌گیرد. اشیاء مکشوف در حفاریات پنجیکند و ویرانه‌ی خانه‌ها، قصرها و دیوارنگاره‌های بسیار زیبای آن، نقش برجسته‌ی سفدیان را در حفظ فرهنگ شهرنشینی و هنر ایرانی آشکار می‌کند.^{۱۴}

یکی از دیوارنگاره‌ها، که پهلوانی را در جنگ با اژدها و نبرد با دیوان نشان می‌دهد، خاطره‌ی هفت‌خوان رستم را به‌صورت هیجان‌انگیزی تجسم می‌بخشد. دیوارنگاره‌ی دیگری داستان خرگوش و شیر کلیه‌ودمنه و تدبیر خرگوش برای به چاه افکندن شیر را به‌صورتی زنده جلوه گر می‌سازد. نقش دیگری که طرف توجّه پژوهشگران قرار گرفته است، تابوت مرد جوانی را بر دوش دخترانی در حال سوگ نشان می‌دهد که احتمالاً یادبودی از سوگ سیاوش است: شاهزاده‌ی اساطیری که گنگ‌دژ را ساخت و در آن مرز و بوم خونش بی‌گناه بر زمین ریخت و نویسندگان مانند نرشخی یاد سوگ او را در میان مردم بخارا تا اوایل دوران اسلامی زنده نگه داشته‌اند.

در خرابه‌های شهر افراسیاب دیوارنگاره‌ی بی‌از و رود هیأت سفیران از طرف امیر چغانیان به سمرقند همراه با کتیبه‌ی در کنار نقوش که محتوای آن را حکایت می‌کند و معرفّ رابطه‌ی صلح‌آمیز بین دو شهر است، هم از نظر تاریخی و هم از نظر اختلاف آیینی بین این دو گروه فرهنگی قابل توجّه است. سفیر چغانیان خود را «دبیر بد» و از سوی حاکم چغانیان «توران تَش» می‌خواند.^{۱۵}

در مدارک تلّ برزو (در چند کیلومتری جنوب سمرقند)، از دو شاه دیگر سفد، طرخون (۷۰۰ تا ۷۱۰ میلادی) و لوغورک (۷۱۰ تا ۷۳۵) نام برده شده است. طبق مراجع چینی، شاه سفد به نام لوغورک، پس از شکست از اعراب، در سال ۷۱۹ میلادی از امپراتور چین یاری خواست. به نظر می‌رسد که اوغورک مراجع چینی و اوغورک مراجع سفدی و غورک مراجع اسلامی یکی باشد، که احتمالاً آخرین پادشاه مستقل سفد بوده است.

مطالعه‌ی دست‌نوشته‌های کوه مخ، که شامل هفتادوشش سند نوشته‌شده با مرکّب چین بر روی کاغذ، چرم، ابریشم و چوب است، و کتیبه‌ها، سفال‌نوشته‌ها و سکه‌هایی که در تاجیکستان و ازبکستان پیدا شد، روزنه‌ی جدیدی بر پژوهش‌های تاریخ و فرهنگ آسیای میانه گشوده است.

مطلبی که درباره‌ی مدارک پیدا شده، در خاستگاه سفدیان باعث شگفتی شده، عدم کشف متون دینی است. اطلاعات زبان‌شناسی ما درباره‌ی آیین مردم سفد در زمان کتابت این اسناد زیاد نیست. اما وجود نام مخ در نام چند محل، از جمله خود کوه مخ، امکان باور به نوعی آیین زردشتی را در میان مردم این مرزوبوم تأیید می‌کند. به‌ویژه آثار آتشدان و آتشگاه‌هایی که در پژوهش‌ها و کندوکاوه‌ای باستان‌شناختی اخیر پیدا شده، گواه دیگری بر اثبات این نظریه است.

این مدارک همراه با آثار مکشوف در چین و پاکستان و شواهد تاریخی نویسندگان چینی و اسلامی نشان می‌دهد که زبان سفدی، که کهن‌ترین اثر مکتوب آن در نامه‌های پیدا شده در چین (قرن دوم الی چهارم میلادی) و سنگ‌نوشته‌های نویافته‌ی دره‌ی علیای رود سند در شمال پاکستان (قرن پنجم الی ششم میلادی) است، تا قرن دهم میلادی و حتی کمی بعد از آن (شاید تا قرن سیزدهم میلادی) در روستاهای سمرقند و بخارا زبانی زنده بوده است و گویندگانی به این زبان سخن می‌گفته‌اند.

گفته‌های مقدّسی در احسن التّقاسیم^{۱۶}، و ابن حوقل در صورة الارض^{۱۷}، که سفدیان سمرقند و بخارا با وجود تفاوت‌هایی در کلامشان زبان همدیگر را می‌فهمند، گواه بر زنده‌بودن زبان سفدی تا آن دوره است. از طرف دیگر، نامه‌های سفدی مانوی بر رواج این زبان تا قرن دهم میلادی در نواحی تورفان چین شهادت می‌دهند.

به نظر می‌رسد که از قرن یازدهم میلادی به بعد نفوذ زبان عربی و فارسی از طرفی و ترکی از طرف دیگر، سیر نابودی زبان سفدی را شتاب بیشتری بخشیده باشد. امروز از زبانی که قرن‌ها واسطه‌ی انتقال فرهنگ بین شرق و غرب آسیا بود و از نظر تجاری زبان مسیر شرقی جاذبه‌ی ابریشم به شمار می‌رفت، تنها یک گویش دورافتاده در ناحیه‌ی کوهستانی دره‌ی علیای رود زرافشان به‌نام گویش یغناپی به جای مانده است. اما نقش قوم سفد همراه با اقوام دیگر آسیای میانه، چه در شکل‌گیری آغازین ادب فارسی و چه در پیدایش جنبش‌های سیاسی و فرهنگی در راه استقلال ایران در پیشگاه تاریخ همیشه جاودانه خواهد ماند.

آثار مکتوب

اولین کسانی که پرده از راز زبان خاموش سفدی بر گرفتند، محققان آلمانی بودند، که در نخستین سال‌های قرن بیستم، با مطالعه‌ی یک متن مکشوف از

۱۴- بلینسکی، آ. آسیای میانه (خراسان و ماوراءالنهر). ترجمه‌ی دکتر پرویز ورجاوند. تهران: ۱۳۴۳.

۱۵- خروموف، البرت لغونیدویچ. از رستم تا دیواستیج. ترجمه‌ی س. قربان‌اف؛ ج. و. شریف‌اف. تاجیکستان، دوشنبه: نشریات عرفان، ۱۹۸۷.

۱۶- مقدّسی، ابوعبدالله محمدبن احمد. احسن التّقاسیم. ترجمه‌ی علینقی منزوی. تهران: شرکت مؤلفان و مترجمان، ۱۳۶۱.

۱۷- ابن حوقل. صورة الارض، ترجمه‌ی دکتر جعفر شعار، تهران: انتشارات بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۵.

تورقان، این زبان تا آن روز ناشناخته را «سغدی» نامیدند. اگرچه بیرونی در حدود هزارواندی سال پیش با ذکر نام روزها و ماهها و جشن‌های سغدی، تلویحاً به این زبان اشاره کرده بود، اما در قرن بیستم است که زبان سغدی تولدی دوباره یافت. کشفیات آسیای مرکزی چین نشان داد که سغدیانی تاجرپیشه و هنردوست، که واسطه‌ی انتقال کالا، و فرهنگ‌و هنر بین دو دنیای شرق و غرب چین، ایران، هند و روم بودند، فعال‌ترین مبلغان ادیان بودایی، مانوی و مسیحی در میان اقوام آسیای میانه و چین نیز به‌شمار می‌رفتند. تنوع مدارک به‌دست آمده‌ی سغدی نیز فعالیت دینی این مهاجرنشینان دور از وطن را جلوه‌گر می‌کند؛ زیرا به‌استثنای نامه‌های باستانی، اسناد کوه‌مخ، کتیبه‌های نویافته‌ی پاکستان و چند کتیبه و متن کوچک‌تر، متون سغدی را باید در شمار متون دینی شمرد. موضوع جالب توجه این که متون سغدی، تنوع فرهنگی را در خط منعکس می‌کنند، زیرا پیروان هر آیین، خطی برای بیان عقاید و باورهای خود برمی‌گزیدند: متون سغدی بودایی به‌خط سغدی^{۱۸}، متون سغدی مانوی به‌خط مانوی و متون سغدی مسیحی به‌خط سریانی نوشته شده‌اند. در متون سغدی بودایی، اصطلاحات زیادی از سنسکریت و پراکریت، و در متون مانوی، وام‌واژه‌هایی از فارسی میانه و پارتی دیده می‌شود؛ متون سغدی مسیحی به‌شدت متأثر از اصل سریانی خود هستند. بسیاری از مشکلات و مسائل مورد تردید این متون را ناشی از عدم دریافت معنای متن اصلی دانسته‌اند. باهمی گسترش جغرافیایی زبان سغدی، اختلاف گویشی مدارک مکتوب اندک است. این بدان معنا نیست که ادعا شود متون سغدی از نظر زبانی وحدت کامل دارند، اما اختلاف موجود بیشتر بازتاب عوامل تاریخی و به‌ویژه کاربرد خط‌های مختلف و سنت‌های املائی گوناگون است تا اختلافات گویشی. بی‌تردید گونه‌های گویشی سغدی در نواحی دور از پایتخت اصلی (سمرقند) وجود داشته که با زبان سغدی آثار مکتوب فعلی، تفاوت‌هایی دارد و احتمالاً گویش یغناپی امروزی ناحیه‌ی کوهستانی دره‌ی علیای زرافشان، بازمانده‌ی یکی از آن گونه‌هاست.

کهن‌ترین متون: نامه‌های باستانی

از نظر تاریخی، سگه‌نوشته‌های سغدی که تاریخ کهن‌ترین آنها به قرن دوم میلادی می‌رسد، کهن‌ترین نوشته‌های زبان سغدی است، اما بیشتر سگه‌ها از قرن پنجم به بعد ضرب و در زادگاه قوم سغد، به‌ویژه نواحی سمرقند و بخارا پیدا شده‌اند. سگه‌نوشته‌ها فقط اطلاعاتی درباره‌ی نام‌ها می‌دهند و محتوای زبانی قابل ملاحظه‌ی ندارند، و اعلام روی آنها در این فرهنگ جایی ندارد. بیشتر دانشمندان نامه‌های باستانی سغدی (Anc. Lett.) را که در سال ۱۹۰۷ میلادی در یکی از برج‌های مخروبه‌ی دیوار قدیمی چین، بین لولان و دون‌هوان (تون‌هوانگ) کشف شد، کهن‌ترین متن زبان سغدی می‌دانند. این نامه‌ها از طرف مهاجرین سغدی که در دون‌هوان، (توروان یا ثروان سغدی) و کوتسانگ (کچان سغدی) دو شهر مرزی چین مستقر بودند، به خویشان و بستگانشان در سمرقند نوشته شده است. از متن یکی از

نامه‌ها چنین برمی‌آید که این بازرگانان با نمایندگان تجاری خود در شهرهای بزرگ چین مثل شانگان (خومدان سغدی) و لویانگ (سرخ سغدی) ارتباط داشتند. در این نامه‌ها، علاوه بر مطالب خصوصی و خانوادگی، اطلاعات جالبی درباره‌ی اوضاع سیاسی چین و دوران پر آشوب تاریخ آن سرزمین مشاهده می‌شود. تاریخ نامه‌های سغدی، که بر کاغذ نوشته شده‌اند، بین قرن دوم و نیمه‌ی اول قرن چهارم میلادی تخمین زده شده است. اما کاشف نامه‌ها، سیراورل استاین که این نامه‌ها را با خود به موزه‌ی بریتانیا در لندن برد، آنها را قدیم‌ترین نوشته‌ی روی کاغذ می‌پنداشت. رایشتل نامه‌های باستانی را در مجموعه‌ی دستنویس‌های سغدی موزه‌ی بریتانیا (جلد دوم، ۱۹۳۱) به آلمانی ترجمه کرد (که HRii علامت اختصاری این ترجمه است)، و هنینگ نامی شماره‌ی ۲ را، که بلندترین نامه است و حدود ۶۳ سطر دارد، مورد بررسی قرار داد و تاریخ آن را حدود ۳۱۲ میلادی تعیین کرد. آخرین اطلاعات درباره‌ی نامه‌های باستانی را سیمز ویلیامز در دایرةالمعارف ایرانیکا (۱۹۸۵) داده است.

بعضی از پژوهندگان، کهن‌ترین متن سغدی را از نظر محتوای زبان‌شناختی دعای آیشم وهوی زردشتی می‌دانند که احتمالاً صورت تحریف‌شده‌ی سغدی اواخر دوران هخامنشی است، گو این که نگارش آن هزار سال بعد انجام گرفته باشد. شاید این تنها متن سغدی زردشتی است که تاکنون پیدا شده، و محل کشف آن غارهای هزار بودا است.^{۱۹}

متون بودایی

این متون، که شاید پر حجم‌ترین ادبیات زبان سغدی را تشکیل می‌دهند، در صومعه‌های آسیای میانه از اصل چینی و هندی ترجمه شده‌اند. زبان و خط آنها از نامه‌های باستانی جدیدتر است و محتوای آنها بازتاب مکتب مهاییانه‌ی بودایی است که در آسیای میانه و چین بیشترین پیرو را داشت. تاکنون فقط یک متن به‌طور احتمالی تاریخ‌گذاری شده و آن را حدود ۷۲۸ میلادی می‌دانند. بیشتر متون بودایی، در اوایل قرن بیستم، در یکی از غارهای هزاربودای دون‌هوان چین کشف شده‌اند. در میان معابد تودرتوی بناشده در دل غارها، کتابخانه‌ی با مجموعه‌ی قابل ملاحظه‌ی دستنویس‌های سغدی کشف شد. این کتابخانه مدت ۹۰۰ سال با دیوار نازکی از غار اصلی جدا و از دستبرد زمان برکنار مانده بود و به‌همین جهت گنجینه‌ی متون آن نسبت به متون دیگر سغدی از کیفیت بهتری برخوردار است. مجموعه‌ی کتابخانه‌ی ملی پاریس بیشترین متون سغدی بودایی را، که ره‌آورد سفر پُل پلیو به این غارها بود، دربر دارد. وِسنتره جاتکه (VJ)^{۲۰}

۱۸- خط سغدی در نامه‌ها، اسناد، سنگ‌نوشته‌ها و سفال‌نوشته‌ها، بعضی از متون مانوی، و تعداد کمی متون مسیحی به کار رفته است.

19. Sims-Williams, N. III, 1976, pp. 75-82.

۲۰- قریب، ب. وِسنتره جاتکه؛ داستان تولد بودا به روایت سغدی. تهران: نشر آویشن، ۱۳۷۱، ص ۷۷ تا ۸۲.

یا داستان تولد بودا طولانی‌ترین این متون است که می‌توان آن را تألیفی مستقل از روایات دیگر دانست. در مجموعه‌ی متون سفدی پاریس (TSP) علاوه بر متونی که آموزه‌ی بودا را در منع خوردن گوشت و نوشیدن آشامیدنی مستی‌آور و نیز موضوع‌های دینی، چون علت و معلول کردارها و تناسخ روح و پدیده‌ی بازپیدایی بیان می‌کند، متون کاملاً مستقل از دین بودا نیز دیده می‌شود. جالب‌ترین آنها، داستان کوتاه رستم^{۲۱} و جنگ و گریزش با دیوان، طلسم باران^{۲۲} شامل شرح خواص سنگ‌های مختلف و طریق آوردن باران با استفاده از خواص آنها، و چند متن کوتاه پزشکی و ستاره‌شناسی است.

گوئیو پیشگام رمزگشایی متون سفدی پاریس بود و با کمک روایات چینی همانند، دو متن آن را در همان سال‌های طلوع مطالعات سفدشناسی خواند و به فرانسه ترجمه کرد، که به متن‌های سوترای علت و معلول (SCE) و برهمین ناخن‌دراز (DN) معروفند. امیل بنونیست، دانشمند دیگر فرانسوی، بیشتر متون سفدی بودایی و غیربودایی مجموعه‌ی پاریس را ترجمه و منتشر کرد (TSP). متن اصلی سوترای علت و معلول بعداً نیز توسط مکنزی تحت عنوان سوترای علت و معلول کردارها به انگلیسی برگردانده شد. سیمز ویلیامز به اتفاق هامیلتون، هشت متن سفدی دیگر از کتابخانه‌ی ملی پاریس را در مجموعه‌ی دست‌نوشته‌های ایرانی (CII) در سال ۱۹۹۰ به چاپ رسانیدند. بعضی از این متون اخیراً در میان اسناد اویغوری پیدا شده و با عبارات اویغوری درهم آمیخته است.

تعداد زیادی از متون بودایی دیگر در موزه‌ی بریتانیا نگهداری می‌شوند. این متون نیز از غارهای هزاربودا توسط سِر اورل استاین به لندن آورده شد. لو نخستین اروپایی بود که در سال ۱۹۰۷ به راز کتابخانه‌ی نه قرن پنهان‌شده‌ی غارها پی‌برد و با راهب محافظ غارها معامله کرد. بعد از او، هیأت‌های فرانسوی در سال ۱۹۰۸، ژاپنی در ۱۹۱۱ و روسی در ۱۹۱۴ و حتی فنلاندی ۱۹۱۵ به غارهای هزاربودا سرزدند و اسناد بودایی و غیربودایی سفدی را به کشورهای خود بردند. تعدادی متون سفدی بودایی نیز در تورفان توسط هیأت‌های اکتشافی آلمانی و روسی کشف و به ترتیب به برلین و لنینگراد (سن پترزبورگ) برده شد.^{۲۳}

متون مجموعه‌ی کتابخانه‌ی لندن را رایشلت به آلمانی ترجمه و در دو جلد منتشر کرد (HRIi و HRIi). در سال ۱۹۷۶، مکنزی طولانی‌ترین متون بودایی آن مجموعه را با واژه‌نامه و تفسیر به انگلیسی برگرداند (BSTBL).

متون بودایی برلین را مولر و لنتز به آلمانی ترجمه کردند (STii)، و متون سن پترزبورگ را رُزنبِرگ به فرانسه (O1, O2, O3)، و راگوزا به روسی (Frag. Len.) ترجمه کردند.

بنونیست در سال‌های ۱۹۳۳ تا ۱۹۳۸ یادداشت‌هایی بر متون موزه‌ی بریتانیا نوشت (Notes i, ii, iii, iv) و سیمز ویلیامز نیز در سال ۱۹۷۶ بعضی از آنها را بررسی، و چند متن کوچک‌تر منتشر کرد. وی همچنین

چند نقد بر متون لنینگراد که توسط خانم راگوزا منتشر شده بود نوشت.^{۲۴} جدیدترین اطلاعات درباره‌ی پژوهش متون سفدی بودایی را دیوید اوتس در کتابنامه‌ی ۱۹۷۸ (چاپ دوم ۱۹۸۰) منتشر کرده است.^{۲۵} مقاله‌ی اوتس شامل تمام نوشته‌های منتشرشده از آثار مکشوف توسط سه هیأت انگلیسی، فرانسوی و روسی (استاین ۱۹۰۷، پلویو ۱۹۱۰ و آلنبورگ ۱۹۱۸) در تون‌هوانگ و دو هیأت آلمانی (گرونیولد و فون‌لو کوک، ۱۹۰۶ تا ۱۹۲۶ میلادی) در تورفان است، اما متون منتشرشده‌ی لنینگراد توسط خانم راگوزا را دربر نمی‌گیرد. موضوع رساله‌ی دکترای اوتس (دانشگاه هاروارد، ۱۹۷۶) یک متن منتشرنشده‌ی سفدی بودایی است که متأسفانه نگارنده تا زمان انتشار این فرهنگ به آن دسترسی پیدا نکرده است.

متون مانوی

بیشتر این متون، که در صومعه‌ی مخروبه‌یی در تویوق، نزدیک تورفان، پیدا شده، مطالب فلسفی و بنیادی آیین مانی را با بیانی آمیخته به تمثیل و داستان طرح می‌کنند. علاوه بر برگردان سفدی سروده‌ها، موعظه‌ها و خطابه‌هایی که از فارسی میانه و پارتی ترجمه شده، متون اصیل مدون به زبان سفدی نیز دیده می‌شود. محتوای این متون، تاریخی‌هی فعالیت مبلغان مانوی (KG)، خطابه‌ها، نیایش‌ها، اعترافات و توبه (BBB)، اسطوره‌ی آفرینش (Cosm.)، تقویم و سال‌نامه‌های مربوط به روزه‌داری و جشن یما (Fasts.)، نامه‌های مانوی (Man. Lett.)، فهرست ملل و فهرست واژه‌ها (Sogdica.)، کتاب غول‌ها (Giants.)، تمثیل‌ها (MSP) و داستان‌ها (Tales.) است. متون مانوی، که با تشبیهات و استعارات داستان‌های زیبایی را به تصویر می‌کشند، بمنظر می‌رسد زبان زنده‌ی زمان خود را بهتر بیان می‌کنند. با مشاهده‌ی تعداد زیاد واژه‌های فارسی میانه و پارتی موجود در متون سفدی، می‌توان استنباط کرد که بیشتر مراسم دینی مانویان در جامعه‌ی ایرانی‌تبار آسیای میانه، به این دو زبان برگزار می‌شده است. از طرف دیگر، مانویان سفدی‌زبان در انتقال داستان‌ها و اسطوره‌های ایرانی، هندی و یونانی به فرهنگ مردم آسیای میانه نقشی چشمگیر داشته‌اند. این متون که همراه با متون و کتاب‌های مانوی به زبان‌های دیگر توسط هیأت اکتشافی آلمانی کشف شده‌اند، اغلب به علت پاره‌پارم‌بودن و از هم گسیختگی، آسیب‌دیدگی و کیفیت نامناسب محل کشف، دیرتر از متون دیگر سفدی منتشر یا ترجمه شدند. محل کشف

۲۱- قریب، ب. «رستم در روایات سفدی»، شاهنامه‌شناسی، شهریور ۱۳۵۷.

۲۲- قریب، ب. «طلسم باران در سفدی»، نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان، فروردین ۱۳۴۸.

23. Frag. Len. BSOAS 1981; Manichaica Selecta 1990; BAI 1991.

24. Utz, David A., "A Survey of Buddhist Sogdian Studies", Bibliographia Philologica Buddhica, Tokyo, 1980.

آثار مکتوب سفدی مانوی - کتابهای منقوش و دیوارنگاره‌های زیبا که بدیخته از آسیب زمان مصون نمانده‌اند - نیز گواه نقش گسترشی هنر مانوی و علاقه‌ی مانویان به تذهیب کتابها و نوشته‌هایشان است. نخستین متن سفدی که پرده از راز خاموشی این زبان بر گرفت، یک متن مانوی بود که به همراه دیگر متون مانوی به وسیله‌ی مولر ترجمه شد؛ لنتز، هنینگ و زوندلمان نیز، متون دیگر را ترجمه کردند. تعدادی از متون مانوی و بودایی تورفان به دست هیأت روسی افتاد و به لنینگراد (سن پترزبورگ) منتقل شد. بعضی از این متون، در اوایل قرن بیستم، توسط زالمان و روزنبرگ به آلمانی و فرانسه، و سپس در سال ۱۹۸۰ به وسیله‌ی خانم راگوزا به روسی (Frag. Len.) ترجمه و منتشر شد. سیمز ویلیامز در ۱۹۸۱ در BSOAS، در ۱۹۹۰ در Manichaica Selecta و در ۱۹۹۱ در Bulletin of the Asia Institute بر این متون نقد نوشت.

به عنوان نمونه‌ی نظم سفدی، می توان از دو قطعه‌ی مجموعه‌ی هوید گمان، که از پارتی ترجمه شده، نام برد. هر قطعه شامل ۳۰ مصراع است که بعضی از مصراع‌ها نیز به علت آسیب دیدگی بازسازی شده است. این قطعات منظوم را مکنزی در سال ۱۹۸۵ میلادی در مجموعه‌ی *Acta Iranica* در منتشر کرد.

در سال ۱۹۹۰ ورنر زوندلمان بیست و پنج قطعه سرود سفدی را که به خط سفدی نوشته شده بود، همراه با صدوسی قطعه سرود پارتی به خط مانوی و دو قطعه سرود پارتی به خط سفدی منتشر کرد. این سرودها با حرف نویسی ترجمه و عکس دستنویس‌ها در مجموعه‌ی کتیبه‌های ایرانی (CII)، جلد دوم: تعلیقات، به چاپ رسید. سرودهای سفدی از هر دو گزیده‌ی سرودهای مشهور مانوی هوید گمان و انگدروشنان نمونه‌هایی را در بر دارند.

متون مسیحی

در کتابخانه‌ی یک صومعه‌ی ویران نسطوری، در بولاق، شمال تورفان، روایت‌های سفدی انجیل، داستان‌هایی از آباء کلیسا و حکایت‌هایی از زندگی شهدا و قدیسان مسیحی به زبان سفدی و خط سریانی کشف شد. آسیب وارده به این آثار کم‌تر از مدلولک مانوی بود و در نتیجه قسمت‌های دست‌نخورده و کم‌تر آسیب‌دیده‌ی متون مسیحی، بیشتر از متون مانوی است. از طرف دیگر، کشف اصل سریانی متونی که هویت آنها مشخص شده بود، کمک شایانی به خواندن این نوشته‌ها کرد. علاوه بر قطعات کوتاهی از ترجمه‌ی انجیل و تورات و داستان پیامبران، این مجموعه شامل سرودهای نیایش، روایات آباء کلیسا، کتاب مزامیر، زندگی‌نامه‌ی قدیسان، کلمات قصار و عبارات کوتاه پندآمیز است. تقریباً بیشتر متون مسیحی را هیأت اکتشافی آلمانی در اوایل قرن بیستم یافت و اکنون در اختیار مجموعه‌ی برلین است. باز هم مولر نخستین محقق‌ی بود که یک متن سفدی مسیحی را تشخیص داد.

مولر همچنین در ۱۹۱۳ چند متن مسیحی از روایات انجیل را به

آلمانی ترجمه کرد (STi)، و در ۱۹۳۴ به اتفاق لنتز چند متن دیگر را درباره‌ی زندگی قدیسان، همراه با واژه‌نامه به آلمانی برگرداند (STii). بعد از مولر و لنتز، هانزن متون دیگر برلین را منتشر کرد: در ۱۹۴۱، BSTi داستانی از زندگی جرجیس مقدس، و در ۱۹۵۴ BSTii مجموعه‌ی بزرگی از متون مسیحی (قطعاتی از کتاب مقدس؛ آراء بزرگان کلیسا، شهادت قدیسان و عبارات پندآمیز) را به آلمانی ترجمه کرد. بنونیست در چند مقاله ترجمه‌های هانزن را نقد کرد (Eti,ii). سپس مارتین شوارتز متون BSTii را با دقت بیشتر مطالعه و همراه با قطعه‌ی از زبور سفدی، موضوع رساله‌ی خود، مطالعه‌ی دست‌نوشته‌های سفدی مسیحی (STSC) قرار داد (۱۹۶۷). نیکلاس سیمز ویلیامز مجموعه‌ی را که تصحیح شده‌ی BSTii است، با معرفی متون مشابه سریانی، ترجمه‌ی انگلیسی، واژه‌نامه، یادداشت‌ها و چکیده‌ی بی‌ساز و بی‌گسسته‌ی این متون در سال ۱۹۸۵ منتشر کرد (C2).

متون مسیحی منتشر شده توسط مولر و لنتز، به همت زوندلمان مورد بررسی قرار گرفت. زوندلمان در AOFi (۱۹۷۴) و AOFii (۱۹۷۵) و AOFiii (۱۹۸۱) بعضی از نکات ناخوانده را کشف و با متون جدید منتشر کرد. وی چند متن جدید دیگر، از جمله قطعه‌ی در *Acta Iranica*، شماره‌ی ۲۹، سال ۱۹۸۸، را نیز به آلمانی ترجمه کرد.

اسناد و کتیبه‌ها

مدارک تاجیکستان: اسناد کوه مغ. این اسناد، که مهم‌ترین نوشته‌های غیردینی است که تاکنون به زبان سفدی کشف شده، در سال ۱۹۳۳ در پی حفاری‌های باستان‌شناختی، در ویرانه‌ی قلعه‌ی بر کوه مغ کشف شد، و اکنون در مجموعه‌ی لنینگراد (سن پترزبورگ) نگهداری می‌شود. قلعه‌ی مغ در مسیر علیای رود زرافشان، نزدیک دهکده‌ی خیر آباد و ویرانه‌های شهر قدیمی پنجیکند در شمال تاجیکستان و در ۱۲۰ کیلومتری شهر سمرقند، قرار دارد. اسناد کوه مغ، که در یک سبد پیچیده در چرم و مدفون در خاک بود و ابتدا توسط کشاورزان منطقه پیدا شد، بایگانی بسیار ارزشمندی است حاوی بیش از ۷۶ سند مربوط به ربع اول قرن هشتم میلادی، که بر کاغذ، چرم، ابریشم و چوب نوشته شده‌اند. همه‌ی این مدارک به جز یک سند عربی^{۲۵}، سه سند چینی و یک سند ترکی کهن، به زبان و خط سفدی است. دست‌نوشته‌های کوه مغ نخستین متون شایان توجهی است که به زبان سفدی در موطن اصلی سفدیان و زادگاه زبان سفدی، یعنی تاجیکستان، پیدا شده و مطالعه‌ی آنها روزنه‌ی جدیدی بر پژوهش‌های تاریخ و فرهنگ آن مرزوبوم گشوده است.

این اسناد مربوط به شاهزاده‌ی سفدی است به نام دیواستیچ (دیواشتیچ)، که بعد از نبردی دلیرانه با اعراب به قلعه‌ی کوهستانی مغ پناه

۲۵- قدیم‌ترین نوشته‌ی عربی مکشوف در آسیای میانه، که به خواندن نام شاهزاده‌ی سفدی، دیواستیچ، کمک کرده است.

برده، اما در جنگی نابرابر تسلیم و کشته شد. به نظر می‌رسد که وی توانسته باشد قبل از تسلیم و تصرف قلعه به‌دست اعراب، قسمتی از اسناد بایگانی حکومتی خود را در محلی پنهان کند. خرابه‌های قلعه‌ی مغ را از این گنج گرانها را بیش از دوازده قرن در دل خود نگهداری و در سده‌ی بیستم بر ما آشکار کرده‌اند. در بعضی از مآخذ اسلامی از شخصی که عنوان اخشیید سغد و افشین سمرقند داشت و با اعراب جنگید و کشته شد، سخن رفته و تاریخ طبری از دیواسیج نام برده است. این اسناد، با تقویم سال و ماه و روز سغدی تاریخ‌گذاری شده و شامل نامه‌های سیاسی، بایگانی اداری، صورت‌حساب‌های مالیاتی و اسناد حقوقی و قضایی است و اطلاعات سودمندی درباره‌ی وقایع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن زمان می‌دهد؛ طولانی‌ترین سند یک عقدنامه‌ی ازدواج است. ترجمه‌ی روسی این متون توسط فریمان و لیوشتیس، و بوگلیوف و اسمیرنوا منتشر شده^{۲۶} و عکس دستنویس‌ها در مجموعه‌ی کتیبه‌های ایرانی (CII 1963) منتشر شده است.

کتیبه‌ها، سکه‌ها و دیگر مدارک غیردینی. در زادگاه سغدیان چند کتیبه در خرابه‌های پنجیکند تاجیکستان و در ویرانه‌های افراسیاب ازبکستان پیدا شده است. کتیبه‌های پنجیکند بیشتر سفال‌نوشته و متعلق به سده‌های هفتم و هشتم میلادی است و در میان آنها سفال‌نوشته‌ی دارای شش سطر با محتوای ۲۲ حرف الفبای سغدی، نظر پژوهشگران را جلب کرده است. کتیبه‌های افراسیاب در خرابه‌های شهری به همین نام، نزدیک سمرقند، پیدا شده‌اند. کتیبه‌ها ده عددند، و محتوای آنها رابطه‌ی تنگاتنگ با دیوارنگاره‌ها دارد و بیشترشان در کناره‌های نقوش یا روی جامه‌ی افراد حک شده‌اند. این کتیبه‌ها، که متعلق به سده‌ی هفتم و هشتم میلادی است، در حقیقت شرح دیوارنگاره‌هاست که از نظر تاریخی ارزشمندند. طولانی‌ترین آنها، که ۱۶ سطر است، حکایت از سفر فرستادگان شاه چغانیان به دربار شاه سمرقند برای برقراری رابطه‌ی دوستانه و صلح‌آمیز می‌کند. لیوشتیس، کاشف دیوارنگاره و دیوارنوشته‌ها، تفاوت‌هایی میان دین چغانیان و سغدیان مشاهده کرده است. در خرابه‌های افراسیاب تعدادی سفال‌نوشته و همچنین قطعات نوشته بر چوب کشف شده که تاریخشان به سده‌ی پنجم میلادی می‌رسد. از آثار نویافته‌ی دیگر در مرزوبوم سغد، باید از نوشته‌های روی چوب در حفاری‌های سُروشته و از کتیبه‌های ظروف سفالی کشف‌شده در موضع ورخش (نزدیک بخارا)، فرغانه، هفت‌رود و حصار نام برد. قدیمی‌ترین سفال‌نوشته را به قرن چهارم میلادی نسبت داده‌اند. وجود چند سفال‌نوشته‌ی مکشوف در خرابه‌های شهر باستانی مرو در ترکمنستان، غربی‌ترین نقطه‌ی جغرافیایی که خط سغدی به آنجا راه یافته، می‌تواند قابل توجه باشد.

نباید فراموش کرد که کتیبه‌هایی نیز در سمیراشیه در قرقیزستان پیدا شده است. حفاری‌های باستان‌شناختی که از ۱۹۳۰ تاکنون در تاجیکستان و ازبکستان انجام گرفته، آثار ارزنده‌ی از هنر سغدی را آشکار کرده است. دیوارنگاره‌های شهر قدیمی پنجیکند و ویرانه‌های افراسیاب، هنری آمیخته

با عناصر پهلوانی جامعه‌ی فتودالی را متجلی می‌کند که با وجود پیوندش با هنر ایران اشکانی و ساسانی، با آن تفاوت‌هایی دارد.

در این کاوش‌های باستان‌شناختی، تعداد زیادی سکه، به‌ویژه در حوالی پنجیکند، پیدا شده است که نوشته‌های آنها، که از قرن دوم تا قرن هشتم میلادی تاریخ‌گذاری شده‌اند، نشان‌دهنده‌ی قدمت و تداوم خط سغدی است؛ افزون بر این که هر کدام مشخصه‌ی یکی از انواع خطوط بومی را می‌نمایانند. مهم‌ترین اینها، مجموعه‌ی سکه‌های معروف به بخارخدا (بخار خُدتا) است که کهن‌ترین آنها را متعلق به قرن دوم میلادی دانسته‌اند، اما ضرب آنها تا قرن دهم میلادی ادامه داشته و خط سغدی حتی تا قرن یازدهم بر آنها نوشته می‌شده است. در سال ۱۹۶۳ میلادی، خانم اسمیرنوا سکه‌های سغد را به‌صورت کاتالوگ تنظیم و قسمتی از تاریخ سغد را با پژوهش بر این سکه‌ها بازسازی کرد. کتیبه‌های ظروف نقره نیز انواع خط بومی سغدی را که مهم‌ترین آنها سمرقندی و بخارایی است، می‌نمایانند.

کتیبه‌های مغولستان. کتیبه‌های بسیار مهمی در شمالی‌ترین نقطه‌ی مغولستان پیدا شده که گسترش خط سغدی و نفوذ فرهنگ آن قوم را می‌نمایانند. کهن‌ترین این کتیبه‌ها دیوارنوشته‌ی است در بوگوت (Bugut. Insc.) که در ناحیه‌ی مرکزی مغولستان کشف شده و تاریخ آن به نیمه‌ی آخر سده‌ی ششم (حدود ۵۸۰) میلادی می‌رسد و متعلق به اولین سلسله‌ی خاقان‌های ترک (لُرخُن) است. متن کتیبه، گرایش ترکان آن زمان را به دین بودا نشان می‌دهد - مطلبی که مآخذ چینی نیز آنرا تأیید کرده‌اند.

در اوایل قرن بیستم، حدود ۱۹۰۹ میلادی، کتیبه‌ی سه‌زبانه (سغدی، ترکی اویغوری و چینی) در کارابال کاسون، مغولستان شمالی، کشف شد (Karab. Insc.) که مربوط به سده‌ی نهم میلادی است. محتوای این کتیبه، که به‌افتخار یکی از خاقان‌های اویغوری نوشته شده، نشانگر نفوذ دین مانی در میان ترکان و مهاجرنشینان شمالی و همچنین بیان‌کننده‌ی وسعت نفوذ زبان سغدی است.^{۲۷} افزون بر این دو کتیبه، چند سنگ‌نوشته‌ی کوتاه نیز در مغولستان جنوبی به‌سغدی و ترکی پیدا شد که تاریخ آنها بین قرن هشتم و نهم میلادی تعیین شده است.

کتیبه‌های لَدَخ. در سال ۱۹۲۵، چند کتیبه‌ی کوتاه دیگر در لَدَخ نزدیک مرزهای تبت و سرحدات کشمیر به‌دست آمد (Ladakh. Insc.) که یکی از آنها ممکن است اثر یک سغدی مسیحی اهلی سمرقند یا یک سغدی مقیم چین، (سمرقندی‌نژاد) باشد. طویل‌ترین کتیبه از عبور یک پیک سمرقندی، که به‌سوی خاقان تبت سفر می‌کرده، گزارش می‌دهد.

۲۶- MDi, MDii و MDiii (از MDi در این فرهنگ استفاده نشده است).

۲۷- یوتاکا یوشیدا و جیمز هامیلتون جدیدترین پژوهش را درباره‌ی این کتیبه کرده‌اند. در مورد مآخذ رجوع کنید به:

Abstracta Iranica 14, 1991, pp. 99, 155.

مولر، بنونیست، لیوشیتس و سیمز ویلیامز به ترتیب این کتیبه‌ها را خوانده‌اند و تفسیر کرده‌اند.

سنگ‌نوشته‌های شمال پاکستان. کتیبه‌های دره‌ی علیای رود سند، در شمال پاکستان، که در اوایل ۱۹۸۰ کشف شد، با بیش از ۵۹۰ سنگ‌نوشته، بزرگ‌ترین مجموعه‌ی کتیبه‌های سفدی را تشکیل می‌دهد. محتوای این کتیبه‌های بسیار کوتاه، اسم، عنوان و تبارنامه‌ی نویسندگان و گهگاه نوعی تاریخ نگارش آنهاست. طولانی‌ترین سنگ‌نوشته از ۲۳ کلمه تجاوز نمی‌کند و تاریخ آن بین قرن چهارم و ششم میلادی تخمین زده شده است. این سنگ‌نوشته‌ها، مجموعه‌ی بزرگی از اعلام سفدی را در بردارد و نقش برجسته‌ی در تحقیق این اعلام، که نمایشگر محیط فرهنگی و دینی نگارندگانشان می‌باشد، ایفا می‌کند. بیشتر نام‌ها به واژه‌ی «بنده» ختم می‌شوند و در بعضی از آنها، نام خدایانوی آسیای میانه نَنگَی (نَنگَی) جلوه‌گری می‌کند. این سنگ‌نوشته‌ها جنوبی‌ترین مرز پیشروی خط سفدی را می‌نمایاند. هومباخ و سیمز ویلیامز این کتیبه‌ها را خوانده و منتشر کرده‌اند.

خط

آثار مکتوب زبان سفدی به سه خط نوشته شده‌اند: خط سفدی، خط مانوی و خط سریانی^{۲۸}. شرح مختصر هر یک در زیر می‌آید. برای واژه‌های شاهد در مورد هر خط و حرف، ر.ک. بخش مربوط در مقدمه‌ی انگلیسی.

خط سفدی

خط سفدی (ر.ک. جدول شماره ۱ و جدول تطبیقی شماره ۴ و ۵) یکی از جوانه‌های فرعی خط تحریری آرامی است و احتمالاً از همان شاخه‌ی روئیده که خط پهلوی اشکانی نیز از آن اقتباس شده است. از آنجا که تاریخ کهن‌ترین سنگ‌نوشته‌های سفدی به قرن دوم میلادی می‌رسد، می‌توان گفت که تاریخ تولد این خط، کم‌وبیش حدود همان زمان یا یکی دو سده پیش از آن است. گسترش امپراتوری اشکانی به سوی شرق و نفوذ فرهنگی آن، بی‌شک در آفرینش و ابداع خط سفدی تأثیر گذاشته است. همان سنتی که باعث ظهور هزوارش یا نظام معنی‌نگاری (ایدئوگرافی) در خط‌های پهلوی شده، انگیزه‌ی پیدایش آن در خط سفدی نیز بوده؛ اما از آنجا که سفدی‌ها از نفوذ دبیران اشکانی دور بوده‌اند، تعداد کم‌تری هزوارش در خط آنها راه یافته است. کمی تعداد هزوارش در خط سفدی، دلیل زبان‌شناختی نیز دارد و آن پُرسامد بودن زمان ماضی غیر تام (imperfect) در سفدی است که بر پایه‌ی ستاک حال (بن مضارع) بنا شده و کاربرد هزوارش را در آن ناممکن می‌کند. همین امر از کاربرد هزوارش (به‌جز در یکی دو مورد) در افعال سفدی جلوگیری کرده است. خط سفدی را به سه گونه‌ی کهن، رسمی و پیوسته توصیف کرده‌اند. گونه‌ی کهن خط، در نامه‌های باستانی و متون نوشته‌شده تا قرن پنجم میلادی، مشاهده می‌شود. گونه‌ی رسمی، خط کتابی سبک‌دار و تنظیم‌یافته

و جافاده‌ی است که بیشتر آثار بودایی با آن نوشته شده و بدین جهت آن را خط سوترا نیز می‌گویند. اما آثار غیر بودایی مانند «طلمس باران» و بعضی از متون مانوی، به‌همین خط نوشته شده‌اند. گونه‌ی پیوسته‌ی خط، شامل انواع خط تحریری، قلمی و کم‌نظم‌تر است و محل نگارش و شیوه‌ی کاتب در شکل‌گیری آن اثر گذاشته است. خطی که به لویغوری معروف شده، یکی از این گونه‌هاست. درواقع، خط لویغوری همان خط سفدی است که قبل از شناخت زبان سفدی به این نام معروف شده بود. ترکان، بعد از تشکیل نظام پادشاهی خود در آسیای میانه، شیوه‌ی کتابت سفدی را اقتباس کردند، و احتمالاً نخستین دبیران آنها سفدی‌ان مهاجر مستقر در جاده‌ی ابریشم بودند. کشف کتیبه‌ی بوگوت در مغولستان، که اولین اثر مکتوب ترکان به‌خط و زبان سفدی است، این ادعا را تأیید می‌کند.

خط سفدی، که میراث مشترک قوم سفد است، در انواع متون دینی و غیر دینی به کار برده شده و قدیم‌ترین گونه‌ی آن در سکه‌های قرن دوم سرزمین سفد^{۲۹}، نامه‌های باستانی چین و نیز در کتیبه‌های نویافته‌ی شمال پاکستان دیده می‌شود. به‌دلیل تاریخ طولانی، علاوه بر هزوارش، نمونه‌های املای تاریخی و شبه‌تاریخی نیز دارد.

به‌علت همین مشخصه‌ها، و مخصوصاً کمبود نشانه‌های نوشتاری (نویسه‌ها) خط سفدی برای بیان زبان سفدی و دستگاه همخوان (صامت‌ها) واکه (مصوت)‌های آن نارساست. بزرگ‌ترین مشکل این خط، شباهت تعدادی از «نویسه‌ها» (نشانه‌های منفرد نوشتاری یا حروف) است که شناسایی آنها را از یکدیگر، به‌ویژه در ترکیب با نشانه‌های دیگر، و در موضع درون‌واژه‌ی، دشوار می‌کند. در خط سوترا یا خط رسمی، تشخیص حروف n، z، t، x و y از موضع آغازی و میانی دشوار است. این دشواری تشخیص در خط پیوسته، تعداد بیشتری از حروف را در موضع درون‌واژه‌ی شامل می‌شود مثل تشخیص n از z یا تشخیص n از n^۱، یا y از β و x و یا ā از s.

مدارک تاریخی و زبان‌شناختی مؤید این فرض است که الفبای سفدی (شامل ۲۲ حرف) و ترتیب آن از الفبای آرامی اقتباس شده است. در سده‌ی هفتم میلادی، حدود سال ۶۳۰، جهانگرد چینی، هیون‌تسانگ، هنگام عبور از کشور سفد، خط سفدی را چنین توصیف کرده است:

«خط سفدی ۲۲ علامت دارد و کلمات از ترکیب این علامت‌ها درست می‌شوند؛ این ترکیب مجموعه‌ی غنی و متنوعی را تشکیل می‌دهد. سفدی‌ها صاحب ادبیاتی هستند که همه آن را می‌خوانند و شیوه‌ی خط آنها از استادی به استاد دیگر بدون انقطاع منتقل شده و محفوظ مانده است.» سفال‌نوشته‌ی که در سال ۱۹۶۵ در پنجیکند تاجیکستان کشف شد، حروف

۲۸- قطعه‌ی کوچکی نیز به زبان سفدی و خط براهمی پیدا شده است.

۲۹- به‌روایتی، تعدادی سکه‌ی متعلق به قرن دوم پیش از میلاد نیز به‌خط سفدی است.

ردیف اصلی آرامی قرار گرفته‌اند. مطلب جالب، تکرار حرف لام، دو بار در ردیف الفبایی است، و وقوع آن در آخر الفبا بخشی را برانگیخته است. از آنجا که سغدیان حرف لام را برای نمایش واج /δ/ - همخوان واکه‌دار میان‌دندانی - به کار برده‌اند، تکرار آن در آخر الفبا ممکن است نشانه‌ی جفت بی‌واک آن /θ/ باشد (لیوشیتس)، گو این که از دیدگاه

الفبای سغدی را به خط پیوسته نشان می‌دهد. به نظر می‌رسد که حدود اواخر قرن هفتم یا اوایل قرن هشتم میلادی، یک نوآموز آن را به صورت تمرین بر سفالینه‌ی مذکور نوشته باشد. در این نوشته، ترتیب حروف الفبای سغدی به ترتیب حروف ابجد آرامی است. حتی حروفی که در زبان سغدی کاربرد ندارد یا فقط در هزوارش به کار می‌رود، مثل دال، عین، طین، قاف، در

جدول ۱- الفبای سغدی

معادل فارسی	نام آرامی	شکل حرف	حرف نوشت	ارزش آوایی	توضیحات
الف	aleph	Ⲁ	ʾ	/a/، /ā/، /ā/، /i/، /e/	ʾw= /ō/، /ū/؛ ʾy= /ē/، /ī/
ب	beth	Ⲃ	β	/f/، /β/	الف مضاعف: ʾ= /ā/
جیم	gimel	Ⲅ	γ	/x/، /ʔ/	گاه /f/ با نشانه‌ی β متمایز می‌شود.
دال	daleth	Ⲇ	D		در بعضی از متون /x/ در موضع پایانی و آغازی از /ʔ/ متمایز است.
هـ	he	Ⲉ	h	ā	فقط در هزوارش.
واو	vau	Ⲑ	w	/ō/، /ū/، /w/	همیشه در پایان واژه؛ گاه علامت تأنیت؛
ز	zain	Ⲓ	z؛ ʔ؛ ʒ	/z/، /z/	گاه با ارزش ā، گاه بدون ارزش آوایی؛ گاه فقط برای پر کردن سطر.
ح	cheth	Ⲕ	x	/h/، /x/	نقطه‌ها گاه برای تمایز /z/ از /z/ و گاه برای تمایز حرف zain از مشابه آن nun است.
طین	teth	Ⲗ	ʔ		[h] خاص واژه‌های غیر سغدی.
ی	jod	Ⲙ	y	/ē/، /ī/، /y/	در متن‌ها دیده نشده است.
کاف	caph	Ⲛ	k	/g/، /k/	
لام	lamed	Ⲝ	L؛ δ	/l/، /θ/، /δ/	۱ در واژه‌های غیر سغدی؛ ʾ (حرف نفی) در هزوارش.
میم	mem	Ⲟ	m	/m/	
نون	nun	Ⲡ	n	/n/، /m/	[m] امتداد خیشومی واکه‌ی ماقبل.
سین	samech	Ⲣ	s	/s/	فقط در هزوارش.
عین	ain	Ⲥ	ʿ		در متون M(S) گاه /f/ با β متمایز می‌شود.
پ	pe	Ⲧ	p	/b/، /f/، /p/	
صاد	tzaddi	Ⲩ	c	/č/، /j/، /ts/	
قاف	koph	Ⲭ	q	بدون ارزش آوایی	فقط برای عدد ۱۰۰
ر	rech	Ⲯ	r	/r/، /r/، /r/	۱ خاص واژه‌های غیر سغدی است.
شین	schin	Ⲱ	š	/š/	
ت	tau	Ⲳ	t	/d/، /t/	

دیگر، لام آخر الفبای سغدی ممکن است /l/ را در واژه‌های غیر سغدی نشان دهد (سیمز ویلیامز).

چنانکه در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود، خط سغدی برای همخوان‌های سایشی بی‌واک /θ/، /x/ و همچنین سایشی واکدار کامی /z/ نشانه‌ی کاملاً مشخصی ندارد. /f/ را با نشانه (نویسه) *p* و گهگاه *β* می‌نویسد (بعضی از متون /f/ را با علامات الحاقی مثل *ḫ* یا *ḫ* مشخص می‌کنند). /θ/ و /δ/ با یک نویسه (یعنی لام) نوشته می‌شوند. /x/ در بیشتر متون از /γ/ متمایز نمی‌شود، به‌خصوص در آغاز واژه. بعضی از متون، /x/ را در موضع پایانی با نویسه‌ی ح (cheth) متمایز می‌کنند. چند متن نوشته به‌خط سغدی نیز که محتوای مانوی دارند /γ/ و /x/ را در همه‌جا مشخص می‌کنند. این مطلب درباره‌ی نامه‌های باستانی نیز

صلق می‌کند. /z/ را معمولاً با نشانه‌ی /z/ می‌نویسند، ولی تعدادی از متون آن را با علامات الحاقی متمایز می‌کنند. در حرفنویسی این تمایز گاه با *z* یا *z* مشخص می‌شود.

خط سغدی برای نمایش واژه‌های زبان نیز نارسا است. واژه‌ها را اغلب به‌صورت نامتمایز می‌نمایند، به‌طوری که یک نویسه گاه چند واژه را نشان می‌دهد، مانند نویسه‌ی /k/ که در موضع آغازی ممکن است /a/ یا /ə/ و در موضع میانی /ā/، /ā/ یا /a/ باشد. همچنین گاه یک واژه با ترکیب دو نویسه و اغلب بدون تمایز کمتی نوشته می‌شود، مثل *w* برای /d/ و *l* برای /t/ و [f] فقط واژه‌ی /ā/ در آغاز. واژه به‌طور دقیق قابل تشخیص است، که در حرفنویسی با نویسه‌ی "الف مضاعف" نوشته می‌شود.

جدول ۲- الفبای مانوی

معادل فارسی	نام آرامی	شکل حرف	حرفنوشت	ارزش آوایی	توضیحات
الف	aleph	Ⲁ	ʾ	/ā/، /a/، /i/، /e/، /ə/	<i>w</i> =/ō, ū/؛ <i>y</i> =/ē, ī/؛ الف مضاعف: <i>ḡ</i> =/ā/
ب	beth	Ⲃ	β، b	/β/؛ [b]	<i>b</i> =/β/؛ <i>m</i> بعد از [b]
جیم	gimel	Ⲅ	γ، g	/γ/؛ [g]	<i>g</i> بعد از <i>n</i> و <i>η</i>
دال	daleth	Ⲇ	d	[d]	
هـ	he	Ⲉ	h		بدون ارزش آوایی، فقط در پایان واژه.
واو	vau	Ⲫ	w	/ō/، /ū/، /w/	
ز	zain	Ⲭ	j، z	[j]، /z/، /z/	/z/ در حرفنویسی با <i>z</i> نوشته می‌شود.
ح	cheth	Ⲯ	h	/h/، /x/	/h/ خاص واژه‌های دخیل (اغلب از ایرانی غربی). با <i>t</i> اختلاف آوایی ندارد.
طین	teth	Ⲱ	t	[d]، /t/	
ی	jod	Ⲳ	y	[ə]، /ē/، /ī/، /y/	
کاف	caph	Ⲵ	x، k	/x/؛ /k/	<i>k</i> =/x/
لام	lamed	Ⲷ	l، δ	/l/، /θ/، /δ/	<i>l</i> خاص واژه‌های دخیل.
میم	mem	Ⲹ	m	/m/	
نون	nun	Ⲻ	n	[m]، /n/	[m] امتداد خیشومی واژه‌ی مقابل.
سین	samech	Ⲽ	s	/s/	
عین	ain	Ⲿ	ʾ	[i]، [ə]، /a/	بیشتر در آغاز واژه.
پ	pe	Ⲱ	f، p	/f/؛ /p/	<i>p</i> =/b/؛ گاه <i>p</i> =/f/
صاد	tzaddi	Ⲳ	j، c	[j]، /ē/	گاه <i>c</i> = [ts]
قاف	koph	Ⲵ	q	/k/	با کاف (k) اختلاف آوایی ندارد.
ر	rech	Ⲷ	r	/r/، /r/	<i>r</i> = [ɹ ¹ ، i ² ، u ²]
شین	schin	Ⲹ	š	/š/	
ت	tau	Ⲻ	t	[d]، /t/	<i>d</i> بعد از <i>n</i> .

خط مانوی

خط مانوی که ابداع مانی با الهام از خط سریانی است (ر.ک. جدول شماره ۲ و جدول‌های تطبیقی شماره ۴ و ۵)، توسط مانویان ایرانی تبار آسیای میانه برای کتابت آثار دینی‌شان به کار برده شد و سفیدیان مانوی نیز بیشترین متون خویش را به این خط نوشتند. این خط، که در آغاز پیدایش به منظور بیان دستگاه آوایی زبان‌های ایرانی میانه غربی، فارسی میانه و پارتی نظام یافته بود، برای نمایش همخوان‌های انفجاری واکدار مشکلی نداشت، اما سفیدی‌ها با افزودن علامات الحاقی به آن حروف، نشانه‌هایی با هدف نمایش همخوان‌های سایشی واکدار زبان خود پدید آوردند و بسطین طریق β از δ , b , d و γ از g متمایز شد. در اصل، برای نمایش واج δ/δ همانند خط سفیدی از نویسه l که در زبان‌شان کاربرد نداشت استفاده کردند. همچنین دو سایشی واکدار z و \tilde{z} را با نقطه‌های الحاقی از هم مشخص کردند (ر.ک. جدول شماره ۲). بنابراین، خط مانوی علاوه بر این که واج‌های p/β , f/β و β/β را به وضوح از هم متمایز می‌کند^{۳۰}، برای واج‌گونه‌های $[b]$, $[d]$ و $[g]$ نیز نشانه‌های مشخصی دارد^{۳۱}، و همچنین بین x/γ و z/\tilde{z} همیشه تمایز می‌گذارد. اما این خط فاقد نشانه‌یی برای واج θ (واج سایشی بی‌واک میان‌دندانی) است، چه در زبان‌های ایرانی غربی این صامت وجود نداشت و برایش نشانه‌یی پیش‌بینی نشده بود.

سایشی واکدار \tilde{z} با نشانه‌ی z حرف‌نویسی می‌شود، که در این صورت با واج گونه‌ی $[j]$ همشکل است. از طرف دیگر، دو نشانه‌ی طین (حرف‌نوشت: \dot{t}) و t برای بیان واج منفرد t/\dot{t} ، و دو نشانه‌ی کاف (k) و قاف (q) برای بیان واج منفرد k/\dot{k} به کار برده می‌شود.^{۳۲} به پیروی از سنت املائی متون پارتی و فارسی میانه، گاه واج گونه‌ی $[\eta]$ با دو حرف mn و i/\dot{i} آغازی و واج گونه‌ی آن $[x]$ با عین (c) نمایش داده می‌شود. مضاعف نوشتن نشانه‌های w , y و δ نقش زبانی مهمی ندارد، و نویسه h که فقط در موضع پایانی نوشته می‌شود بی‌صدا است.

نمایش واک‌ها در خط مانوی چه از نظر کیفی و چه از نظر کمی با دشواری روبه‌روست. تعیین ارزش آوایی نویسه‌ی الف (c) از مشکلات است؛ زیرا همچنان که در خط سفیدی دیده می‌شود، این نویسه همزمان نمایشگر واج‌های a/\dot{a} و \bar{a}/\dot{a} و واج گونه‌ی $[\bar{a}]$ است. علاوه بر این، اگر نشانه‌ی قبل از نشانه‌ی \bar{a} بیاید واج‌های i/\dot{i} , e/\dot{e} , \bar{e}/\dot{e} و اگر قبل از w بیاید، u/\dot{u} , \bar{u}/\dot{u} یا o/\dot{o} را بیان می‌کند بدون آن که علامات الحاقی دیگری به تمایز آنها کمک کند. در صورت مشخص بودن تقطیع هجایی واژه، وجود نشانه‌ی c در موضع میانی می‌تواند \bar{a} را از a/\dot{a} متمایز کند. در موضع آغازی، \bar{a} در بیشتر موارد با الف مضاعف (c) مشخص می‌شود.

خط سریانی

بیشتر متون مسیحی به خط سریانی نوشته شده (ر.ک. جدول شماره‌ی ۳ و

جدول‌های تطبیقی شماره‌ی ۴ و ۵) که از نوع سطرنجیلی نسطوری اقتباس شده است. سفیدیان مسیحی، سه نویسه‌ی دیگر برای نمایش واج‌های f/\dot{f} , x/\dot{x} و \tilde{z}/\dot{z} به ۲۲ نویسه‌ی الفبای سریانی اضافه کرده‌اند: نویسه‌ی صاد سریانی علاوه بر واج $\delta/\dot{\delta}$ واج گونه‌ی $[\dot{s}]$ را نیز نشان می‌دهد. نویسه‌ی جیم سریانی واج گونه‌ی $[g]$ را نشان می‌دهد و نویسه‌ی عین برای نمایش واج سایشی واکدار ملازی $\gamma/\dot{\gamma}$ به کار برده می‌شود. نویسه‌ی دال به نمایش واج سایشی واکدار میان‌دندانی $\delta/\dot{\delta}$ و نویسه‌ی ت به جفت بی‌واک آن $\theta/\dot{\theta}$ اختصاص دارد. از سوی دیگر، واج انفجاری بی‌واک دندانی t/\dot{t} با نویسه‌ی طین نوشته می‌شود.

خط سریانی، برعکس خط مانوی و همانند خط سفیدی، برای واج‌گونه‌های انفجاری واکدار $[b]$ و $[d]$ نشانه‌ی متمایزی ندارد و آنها را به ترتیب با نویسه‌های پ (حرف‌نوشت: p) و طین (t) نشان می‌دهد. بنابراین نویسه‌ی p/β با $[b]$ و t/\dot{t} با $[d]$ یکی است. واج گونه‌ی $[g]$ گاه با نویسه‌ی جیم (حرف‌نوشت: g) و گاه با نویسه‌ی قاف (q) نوشته می‌شود.^{۳۳} لام سریانی برای نمایش l/\dot{l} در واژه‌های دخیل به کار می‌رود.

چنان که در جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود، الفبای سریانی برای تمام صامت‌های سفیدی که واج کاملند، نشانه‌ی منفرد نوشتاری دارد. حتی برای واج سایشی بی‌واک میان‌دندانی $\theta/\dot{\theta}$ که در خطوط دیگر برایش علامتی نیست، دست‌نوشته‌های مسیحی آن را به وضوح با نویسه‌ی ت می‌نمایانند. برای نمایش f/\dot{f} حرف پ با افزودن یک علامت الحاقی (چیزی شبیه به مضاعف نوشتن آن) به کار برده شده، و برای نوشتن واج‌های x/\dot{x} و \tilde{z}/\dot{z} دو نشانه‌ی جدید ابداع کرده‌اند. در حقیقت \tilde{z}/\dot{z} را با تغییر جهت دادن نویسه‌ی z از z/\dot{z} متمایز می‌کنند. همچنین x/\dot{x} را با نویسه‌ی کاف از $\gamma/\dot{\gamma}$ (که با نویسه‌ی عین نوشته می‌شود) و از k/\dot{k} (که با نویسه‌ی قاف نوشته می‌شود) کاملاً مشخص می‌کنند. از آنجا که متون مسیحی برای واج‌های $\beta/\dot{\beta}$ و $\delta/\dot{\delta}$ نویسه‌هایی از خط سریانی معادل ب و دال انتخاب کرده‌اند، در سنت حرف‌نویسی متون مسیحی واج $\beta/\dot{\beta}$ را با b و $\delta/\dot{\delta}$ را با d می‌نویسند.

۳۰. در متون مانوی که به زبان فارسی میانه و پارتی نوشته شده است، این تمایز به وضوح متون سفیدی مانوی نیست و گاه واج f/\dot{f} با نویسه‌ی p نشان داده می‌شود.

۳۱. خط مانوی انفجاری‌های واکدار را گاه با نویسه‌های متمایز واج‌گونه‌های $[g, \dot{g}, b]$ و گاه با نویسه‌های مخصوص واج‌های p, t, k, \dot{k} نشان می‌دهد. به اصطلاح زبان‌شناسان امروزی، گاه روش آوانویسی و گاه واج‌نویسی به کار می‌رود.

۳۲. در بخش اصلی این فرهنگ، برای پرهیز از اشتباه در حرف‌نویسی، هر دو نشانه‌ی t/\dot{t} با آمده، اما تمایز q و \dot{q} در حرف‌نوشت نشان داده شده است.

۳۳. سنت املائی در تمام متون یکسان نیست و بعضی از دست‌نوشته‌ها به ندرت نویسه‌ی جیم را برای نمایش $\gamma/\dot{\gamma}$ و نویسه‌ی دال را برای نمایش $[d]$ و نویسه‌ی ت را برای نمایش t/\dot{t} به کار می‌برند.

جدول ۳ - الفبای سریانی

معادل فارسی	نام آرامی	شکل حرف	حرفنوشت	ارزش آوایی	توضیحات
الف	aleph	ܐ	ܐ	/ā/، /a/، [ɛ]، [ə]	گاه /ā/ = ā و /a/ = a؛ w=ō, ū؛ y=ē, ī/ الف مضاعف: ܐܐ = /ā/
ب	beth	ܒ	b	/b/، [β]	
جیم	gimel	ܓ	g	[g]	در تعداد کمی متن: /ɣ/
دال	daleth	ܕ	d	/ð/	در تعداد کمی متن: [d]
هـ	he	ܚ	h	h	خاص واژه‌های غیرسغدی.
واو	vau	ܘ	w	/ō/، /ū/، /w/	گاه w=ō و ū=w
ز	zain	ܙ	ž؛ z	/j/، /ž/، /z/	
ح	cheth	ܚ	h	[h]	
طین	teth	ܛ	t	/d/، /t/	در حرفنویسی مسیحی، گاه به صورت ܛ می‌آید.
ی	jod	ܝ	y	/ē/، /ī/، /y/	گاه y=ē/؛ y=ī/
کاف	caph	ܚ	k؛ x	/k/، /x/	k بسیار نادر است، مثلاً در k(n)θ.
لام	lamed	ܠ	l	/l/	خاص واژه‌های غیرسغدی.
میم	mem	ܡ	m	/m/	
نون	nun	ܢ	n	[m]، /n/	[m] امتداد خیشومی واکه‌ی ماقبل.
سین	samech	ܣ	s	/s/	
عین	ain	ܥ	ʔ	/ʔ/	
پ	pe	ܦ	f؛ p	/f/، [b]، /p/	
صاد	tzaddi	ܥ	c	/č/	گاه [ts] یا [z]
قاف	koph	ܦ	q	[g]، /k/	
ر	resh	ܦ	r	/r/، /r/	r=[əʔ، iʔ، uʔ]
شین	schin	ܦ	š	/š/	
ت	tau	ܬ	θ	/θ/	در تعداد کمی متن: /t/ یا [d]. در حرفنویسی متون مسیحی، گاه به صورت ܬ می‌آید.

به‌همین ترتیب، برای متمایز کردن /i/ و /ē/ از یک نقطه در زیر ʔ استفاده می‌شود مثل ܝܐ («که»؛ اما این علامت الحاقی بغلوت به کار می‌رود. واکه‌های /ō/ و /ū/ نیز گهگاه با نقطه متمایز می‌شوند: /u/ با یک نقطه در زیر w، و /o/ با یک نقطه در بالای w، مثل wpr̄s (پرسش) و wst̄dʾrt (ایستادن). باید خاطر نشان کرد که این علامت الحاقی خط سریانی در همه‌ی واژه‌ها، و حتی برای یک واژه در همه‌ی موارد، به کار برده نمی‌شود. از طرف دیگر، این نقطه‌ها کمیت واکه‌ها را نشان نمی‌دهند و این تمایز فقط تا حدودی با تکیه بر زبان‌شناسی تاریخی و تطبیقی، یا با استفاده از قانون هموزنی واکه‌ها امکان‌پذیر است. واکه‌ی /ā/ با نشانه‌ی ܐ در وسط

در نمایش واکه‌ها، خط سریانی امتیاز بیشتری به خط‌های دیگر دارد، زیرا با نظام نقطه‌گذاری در زیر یا بالای نشانه‌های خطی، گهگاه کیفیت واکه را متمایز می‌کند. این نکته به‌ویژه در مورد واکه‌های /ē/ و /e/ که به کمک دو نقطه‌ی عمودی همراه با نویسه متمایز می‌شوند، صادق است. دو نقطه‌ی مزبور گاه در سمت راست و گاه در چپ نویسه‌ی ܝ (y) قرار می‌گیرد؛ و گهگاه نیز در زیر نویسه‌ی همخوان پیش یا پس از ܝ، و حتی گاه بدون آوردن نویسه‌ی ܝ می‌آید. مثلاً واژه‌ی /nēst/ (نیست)، به‌صورت nyst یا nst، واژه‌ی /ādē/ (کس، شخص) به‌صورت dy یا dy، واژه‌ی /βēnd-/ (بستن) به‌صورت bynt یا bnt نوشته می‌شود.

جدول ۴- تطبیق خطوط زبان سغدی

خط سغدی (متون) بودایی و غیردینی	خط مانوی (متون مانوی)	خط سریانی (متون مسیحی)	حرف نوشت	خط سغدی (متون) بودایی و غیردینی	خط مانوی (متون مانوی)	خط سریانی (متون مسیحی)	حرف نوشت
Sūtra (Sogdian)	Manichean	Bezaux Sogdian Text I		Sūtra (Sogdian)	Manichean	Bezaux Sogdian Text I	
𐭠	𐭡	𐭢	𐭣	𐭠	𐭡	𐭢	𐭣
𐭤	𐭥	𐭦	𐭧	𐭤	𐭥	𐭦	𐭧
𐭨	𐭩	𐭪	𐭫	𐭨	𐭩	𐭪	𐭫
𐭬	𐭭	𐭮	𐭯	𐭬	𐭭	𐭮	𐭯
𐭱	𐭲	𐭳	𐭴	𐭱	𐭲	𐭳	𐭴
𐭶	𐭷	𐭸	𐭹	𐭶	𐭷	𐭸	𐭹
𐭺	𐭻	𐭼	𐭽	𐭺	𐭻	𐭼	𐭽
𐭿	𐮀	𐮁	𐮂	𐭿	𐮀	𐮁	𐮂
𐮄	𐮅	𐮆	𐮇	𐮄	𐮅	𐮆	𐮇
𐮉	𐮊	𐮋	𐮌	𐮉	𐮊	𐮋	𐮌
𐮎	𐮏	𐮐	𐮑	𐮎	𐮏	𐮐	𐮑
𐮒	𐮓	𐮔	𐮕	𐮒	𐮓	𐮔	𐮕
𐮗	𐮘	𐮙	𐮚	𐮗	𐮘	𐮙	𐮚
𐮜	𐮝	𐮞	𐮟	𐮜	𐮝	𐮞	𐮟
𐮡	𐮢	𐮣	𐮤	𐮡	𐮢	𐮣	𐮤
𐮦	𐮧	𐮨	𐮩	𐮦	𐮧	𐮨	𐮩
𐮫	𐮬	𐮭	𐮮	𐮫	𐮬	𐮭	𐮮
𐮰	𐮱	𐮲	𐮳	𐮰	𐮱	𐮲	𐮳

نمادهایی که در این جدول آمده تنها متوسط منتخبی را نشان می‌دهد. باید توجه داشت که در کاربرد نمادهای حرف نویسی متأسفانه روش واحدی وجود ندارد، به‌ویژه در مورد سغدی مسیحی.

Dresden, M.J. "Middle Iranian", *Current Trends in Linguistics*, Vol. 6. Paris: Mouton, 1970. p. 54.

واژه و گهگاه نیز با نشانه‌ی دو نقطه‌ی عمودی (:) بالای حرفِ آغازی ابتدای واژه متمایز می‌شود. در موارد نادر، واکی /a/ در آغاز و میان واژه با دو نقطه، یکی در زیر و یکی در بالای نویسه نشان داده می‌شود، مثل *mn* برای */man/*.

دستگاه صوتی

بهترین توصیف آواشناسی (واج‌شناسی) تاریخی سغدی را گر شوپچ دو دستور سغدی مانوی (GMS، ۱۹۵۴) ارائه کرده است. توضیحات بیشتر زبان‌شناختی را نگارنده در مقدمه‌ی رساله‌ی خود «تحلیل نظام فعل در زبان

سغدی» (AVS، ۱۹۶۵)، و لیوشیتس-خروموف در فصل واج‌شناسی کتاب زبان سغدی (SogdJaz، ۱۹۸۱) داده‌اند. همچنین سه مقاله‌ی سیمز ویلیامز در JA (۱۹۸۱)، RL (۱۹۸۴) و CLI (۱۹۸۹)، و نیز کتاب او دست‌نوشته‌های سغدی مسیحی C2 (C2، ۱۹۸۵) حاوی مطالب مهم و اطلاعات دقیقی از دستگاه آوایی و واجی سغدی هستند. سیمز ویلیامز با مقایسه‌ی خط سغدی با خط اویغوری و بحث کامل در سه نوع خط متون سغدی و ریشه‌یابی هر کدام از نویسه‌ها، به نتایج جالبی رسیده است. از آنجا که سغدی به سه خط مختلف نوشته شده، ناچار باید در تحلیل آواشناسی و واج‌شناسی آن، این واقعیت را در نظر داشت.

شک نیست که تلفظ هر واژه از سنت املایی خطی که بدان نوشته شده متأثر است؛ و اگر این سنت‌های املایی را با دقت بیشتر بررسی کنیم و آن را ابزار کمک‌دهنده‌ی تحلیل زبان‌شناسی تاریخی و تطبیقی قرار دهیم، تصویر صحیح‌تری را از دستگاه آوایی زبان به دست می‌آوریم و به تلفظ نزدیک‌تر هر واژه می‌رسیم.

در این صورت می‌توان گفت که با وجود پراکندگی جغرافیایی و اختلاف خط و سنت املایی، متون سغدی در کل نمایشگر یک زبان واحدند که با سه نقاب گوناگون خطی پوشیده شده‌اند. شاید وظیفه‌ی فرهنگ‌نویس این باشد که با پس‌زدن این پرده از چهره‌ی هر واژه و مقایسه‌ی آن با واژه‌ی همانند به نزدیک‌ترین تلفظ تقریبی دست یابد. ولی نباید فراموش کرد که در این تحلیل نقطه‌های ابهام و پرسش‌های بی‌پاسخ فراوان است. چه بسا پدیده‌ها که از دیدی پژوهنده نهفته، و گفتنی‌ها ناگفته ماند. دشوارترین موقعیت هنگامی است که تحلیل زبان‌شناسی تاریخی و تطبیقی با قیاس سنت‌های املایی تضاد پیدا می‌کند و گاه یکی عکس دیگری را نشان می‌دهد. در این موارد خواننده می‌تواند به آوانوشت واژه‌ی سغدی با تردید بنگرد. به‌ویژه در مورد تقطیع هجایی واژه‌های چندهجایی و تحلیل واژه‌های آن در این وضع، برای یک واژه می‌توان بیش از یک تلفظ در نظر گرفت.

باید به یاد داشت که سغدی یک زبان خاموش است و تنها بازمانده‌ی آن یکی از گوش‌های دورافتاده‌ی روستایی است. زبان گفتاری روستایی با زبان متون ادبی و فلسفی چه از نظر واژگان و چه سبک انشایی تفاوت بسیار دارد. از سغدی باستان نیز آگاهی چندانی نداریم و ناچار باید از یافته‌های دیگر زبان‌های ایرانی باستان مثل اوستایی و فارسی باستان بهره جوییم.

واژه‌های سغدی

توصیف واژه‌های سغدی بر مبنای اطلاعات سه خط مختلف متون آن بسیار دشوار است، چه برای نمایش ده واکی سغدی (که بعضی ممکن است نقش واج‌گونه ایفا کنند) فقط سه نشانه‌ی نوشتاری وجود دارد، و با این دانش ناچیز، تحلیل کمی و کیفی واژه‌ها با مشکلی بزرگ روبه‌روست. برای حل معمای بفرنج واژه‌ها ناچاریم از این کلیدهای رهگشا، هر چند ناقص، استفاده کنیم:

الف) مقابله‌ی واژه‌های سغدی با واژه‌های هم‌آوا و هم‌معنا در یک زبان باستانی مادر (اوستایی، فارسی باستان) یا یک زبان دوره‌ی میانه‌ی خواهر (مثل ختنی، خوارزمی، بلخی) و حتی گاه با یک زبان خویشاوند دور یا نزدیک (مثل پارتی، فارسی میانه، آسی و غیره) یا یک گویش خویشاوند نزدیک و بازمانده از سغدی (مثل یغناپی)، می‌تواند تا حدودی وضع کمی و کیفی واژه‌ها را آشکار کند. البته برای رسیدن به این هدف، وجود واژه‌های هم‌ریشه در موارد یادشده ضروری است. در صورتی که این واژه‌ها مشمول تحولات واجی دیگری شده باشد، نمی‌تواند در مقابله به کار آید.

ب) مقایسه‌ی واژه‌های مشترک در سه گونه خط مختلف زبان سغدی براساس املاهای متفاوت این واژه‌ها در هر خط و همچنین مقایسه‌ی گونه‌های املایی مختلف در یک نمونه‌ی خطی.

ج) قانون کمی یا توازن واژه‌ها (هموزنی مصوت‌ها) که بر صرف فعل و اسم و گاه بر ترکیبات اشتقاقی آن حکمرواست و بلندی و کوتاهی واژه‌ها را، لااقل در سطح یک یا دوهجایی و بعضی از چندهجایی‌های با تقطیع مشخص، متمایز می‌کند.

د) علامات الحاقی متون سغدی مسیحی که بر خط سربانی نوشته شده، برای نمایش کیفی بعضی از واژه‌ها که از نظر نحوه‌ی تولید و جایگاه تولید به هم نزدیکند، باید یادآور شد که این تحلیل نسبی است و قاطعیت کلی ندارد. از طرف دیگر، در زبان سغدی مواردی از گونه‌های آزاد وجود دارد که یک واژه را با دو واکی مختلف بدون تمایز معنایی (مثل ره و ره، ماه و مه در فارسی) نشان می‌دهند. این موارد را در تشخیص واژه‌ها نمی‌توان نادیده گرفت.

در مقدمه‌ی انگلیسی، صفحه‌ی xxx نمودار واژه‌های سغدی با توجه به جایگاه تولید آنها آمده است. در ذیل، ویژگی‌های واژه‌ها به اختصار بیان می‌شود:

۱. /a/ واکی پیشین، باز و کوتاه که در آغاز و پایان واژه با نویسه‌ی الف (ʾ) می‌آید و در وسط واژه نشانه‌ی ندارد.

مثال: /aspi/ (اسب)، /ast/ (دست) و /βaral/ (بسر)، که به ترتیب *ʾsp*، *ʾst* و *βr* نوشته می‌شوند. یادآوری می‌شود که الف (ʾ) در آغاز واژه، به‌استثنای موضع پیش از *m*، *n* و *r* بیشتر بازتاب واج گونه‌ی [ə] است.^{۳۴} الف پیش از *w* واژه‌های /ō/ و /ā/، و پیش از *y* واژه‌های /ī/ و /ē/ را بیان می‌کند.

۲. /ā/ واکی پسین، باز، نیم‌گرد و بلند. تشخیص آن در آغاز واژه آسان است، چه خط سغدی همیشه، و خط مانوی در بیشتر موارد، آن را با نشانه‌ی الف مضاعف (ʰ) نمایش می‌دهد و خط سربانی متون مسیحی با یک الف. در موضع میانی و پایانی، به‌ویژه در خط مانوی و مسیحی، الف (ʰ) معرف واج /ā/ است.

مثال: /ābi/ (آب)؛ /mādi/ (مادر) و /xānā/ (خانه) که *mʰt* و *xʰn* نوشته می‌شوند.

۳. /ē/ واکی پیشین، نیم‌باز، نیم‌گسترده و بلند، و همتای

کوتاه آن /e/، که با نویسه‌ی *y* یا ترکیب *y*، و در ابتدای واژه گاه با *yʰ* (و در خط مانوی گاه با *y*) نمایش داده می‌شود. در صورت نبود مولزین تاریخی، برای تشخیص ماهیت کمی این دو واکه باید از قانون توازن واژه‌های ستاک و پایانه و مقایسه‌ی خطوط کمک گرفت. برای پی‌بردن به تمایز آنها با /ī/ نیز می‌توان از نظام نقطه‌گذاری متون مسیحی بهره جست که گاه /ē/ و /e/ را با گذاشتن دو نقطه‌ی عمودی در زیر نویسه‌ی (y) (یا حتی در زیر همخوان پیش از آن) مشخص می‌کند.

مثال: /ēč/ (چیز)، /sēn/ (بالا برد)، /zātē/ (پسر) و /xutēn/ (ملکه)، که به‌صورت *ʰyc*، *ʰsyn* و *ʰtyk* نوشته می‌شوند. برای /e/ آغازی مثالی وجود ندارد و /e/ پایانی نیز، که فقط در شناسه‌های صرفی و پسوندهای اشتقاقی ظاهر می‌شود، مورد بحث محققان است. این احتمال نیز هست که *e* کلاً واج کامل نباشد.

۵ و ۶. /i/ واکی پیشین، بسته، گسترده و کوتاه، و همتای بلند آن /ī/، که هر دو با نویسه‌ی *y* یا ترکیب الف و *y* (ʰy) و گاه در خط مانوی با ترکیب عین و *y* (ʰy) نشان داده می‌شوند و بلندی و کوتاهی آنها را داده‌های زبان‌شناختی و قانون توازن تعیین می‌کند. برای تمیز /ī/ از /ē/ علاوه بر معیارهای تاریخی می‌توان از علامات الحاقی متون مسیحی سود جست که گاهی /i/ را با نقطه در زیر نویسه‌ی *y* مشخص می‌کنند. تمایز بدین طریق است: *y=ī/* و *y=ē/*.

مثال‌های /i/ : /indaku/ (هندی)، /wisp/ (همه) و /asti/ (هست) که به‌صورت *ʰyntkʰw*، *wysp* و *ʰsty* نوشته می‌شوند.

مثال‌های /ī/ : /āfriwan/ (برکت، ستایش) و /āktānī/ (گناه)، که به‌صورت *ʰfrywn* و *ʰkrtʰ ny(h)* نوشته می‌شوند. مثال در مورد /ī/ آغازی بسیار کم است.

۷ و ۸. /ō/ واکی پسین، نیم‌باز، نیم‌گرد و بلند، و همتای کوتاه آن /o/، که با نویسه‌ی واو (w) یا الف و واو (ʰw) نمایش داده می‌شوند. موازین زبان‌شناسی تاریخی و قانون توازن، واکی بلند /ō/ را در بیشتر موارد در آغاز و میان واژه تأیید می‌کند.

مثال‌های /ō/ : /ōrθ/ (آنجا)، /ʰōn/ (گونه) و /čānō/ (چون)، که به‌صورت *ʰwrθ*، *ʰwn* و *ʰnʰw* نوشته می‌شوند. در این مورد نیز برای تمیز /ō/ از /ā/ می‌توان در صورت لزوم از علامات الحاقی و نظام نقطه‌گذاری متون مسیحی بهره گرفت.^{۳۵} واکی کوتاه [o]، که احتمالاً واج گونه است، چند مثال در واژه‌های دخیل دارد، اما وجود مستقل آن به‌صورت واج بحث‌انگیز است: امکان دارد چند مورد کاربرد این واکه با موارد مشکوک /u/ و [ə] مشتبه شوند.

۹ و ۱۰. /u/ واکی پسین، بسته، گرد و کوتاه، و همتای بلند آن /ū/

۳۴- در این فرهنگ به‌صورت‌های (a) یا a و (ə) یا ə آوانویسی می‌شود.

۳۵- متأسفانه این علامات در تعداد کمی از واژه‌ها ظاهر می‌شود. در این فرهنگ این نقطه‌گذاری مورد استفاده قرار نگرفته است.

جدول ۵- حرف‌نوشت و آوانوشت خطوط سغدی

معادل فارسی	نام آرامی Semitic Name	خط سغدی S و B Sogdian Script	خط مانوی M Manichean Script	خط سریانی C Syriac Script
		/ / < >	/ / < >	/ / < >
الف	aleph	[i, e], ā, a	[i, e], ā, a	[i, e], ā, a
ب	beth	f, β	[b]	β, [b]
		f	β	
جیم	gimel	x, γ	[g]	γ, [g]
			γ	
دال	daleth	-	[d]	δ
هـ	he	-ā, -	-	h
واو	vau	ō, ū, w	ō, ū, w	ō, ū, w
ز	zain	ž, z	z	z
		ž	[j], ž	[j], ž
ح	cheth	[h], x	h, x	h
طین	teth	-	[d], t	[d], t
ی	jod	ē, ĭ, y	ē, ĭ, y	ē, ĭ, y
کاف	caph	[g], k	k	x
			x	k
لام	lamed	l, θ, δ	θ, δ	l
		l	l	
میم	mem	m	m	m
نون	nun	[m], n	[m], n	[m], n
سین	samech	s	s	s
عین	ain	-	[i], [e]	γ
پ	pe	f, [b], p	[b], p	[b], p
		f	f	f
صاد	tzaddi	[j], c	[ts], c	[ts], c
			[j]	
قاف	koph	-	k	[g], k
ر	resh	l, r, x	r, x	r, x
شین	schin	š	š	š
ت	tau	[d], t	[d], t	θ
			t	[d], t

اقتباسی از SW, CLI, 1989, p. 179.

بازمانده‌ی هر واک‌ی کوتاه باستانی مانند /i/، /a/ و بلندت /u/ (و) در وضع میانی (۲)، و حتی نشانگر یک واک‌ی غیر اصیل باشد. این واج گونه‌ی به اصطلاح نامشخص را پژوهشگران سغدی با [ə] نمایش می‌دهند و به نظر می‌رسد واک‌ی متوسط نیم‌باز (نیم‌گسترده) باشد. از طرف دیگر، در خط مانوی دو نویسه‌ی عین (۴) و الف (۲) گاه به جای هم نوشته می‌شوند، اما عین اگر در آغاز واژه پیش از لا و خوشه‌های همخوانی sp و st بیاید، معمولاً معرف /t/ یا یک واک‌ی پیشین نیم‌بسته است. از این رو، یکی از محققان واج گونه‌ی دیگری که بسته‌تر از [ə] باشد نیز - با نمایش [ɛ] - برای زبان سغدی فرض کرده است.^{۳۷}

۱۲. زبان سغدی شاید تنها زبان ایرانی میانه باشد که واک‌ی باستانی /r/

که با نویسه‌ی واو (w) یا الف و واو (w) نمایش داده می‌شوند. تمایز کمی آنها را می‌توان با موازین زبان‌شناسی تاریخی و قانون توازن تعیین کرد. همچنین برای تمیز کیفی /u/ از /ō/ می‌توان از نظام نقطه‌گذاری متون مسیحی بهره جست.

مثال‌های /ū/ در موضع آغازی کمیاب است. در موضع میانی: /βūm/ (سرزمین، مرزوبوم) و /mūš/ (موش)، که به صورت βwm و mwš نوشته می‌شود. به هر حال تشخیص ū و u در آخر واژه دشوار است و احتمال پیدایش واج گونه‌ی [ū] نیز در فرایند کامی شدن وجود دارد، مثل [ūžba] (وحشت).^{۳۸}

مثال‌های /u/ کوتاه: /uβyu/ (هر دو)، /kuti/ (سگ)، mu (این را)، که به صورت kwtu, wβyw و mw نوشته می‌شوند.

۱۱. واج گونه‌ی [ə] که در خط سغدی با نویسه‌ی الف (۲) در آغاز واژه و پیش از همخوان می‌آید، اغلب نمایش واک‌ی کوتاهی است که می‌تواند

۳۶- سیمز ویلیامز، CLI، ۱۹۸۹، ص ۱۸۱.

۳۷- برای سهولت چاپ، در بخش اصلی این فرهنگ فقط از ə در آوانوشت استفاده شده است.

را با کیفیت یک واکهی منفرد حفظ کرده و سه نوع واج گونه با رنگ ۲ از آن منشعب شده است: [ā], [i] و [u] به نظر می‌رسد که واکهی /r/ پیش از خوشه‌های همخوانی xs و γd, βd, nk/ng, nč/nj, nt/nd محفوظ می‌ماند و در غیر این صورت تبدیل به واکهی نیم‌پاز کوتاه [ə] می‌شود، که در بسیاری موارد محتوم به افتادن است.^{۳۸}

۱۳. علاوه بر همخوان‌های خیشومی m و n، سغدی یک واکهی خیشومی شده نیز دارد که در سبک و سنگین شدن ستاک‌های اسمی و فعلی تأثیر می‌گذارد، و سیمز ویلیامز آن را یک واج کامل می‌داند و گاه با نویسه m (در مورد متون مسیحی) آوانویسی می‌کند.^{۳۹} این واکه معمولاً پیش از سایشی‌ها و انفجاری‌ها می‌آید.

۱۴. افزون بر واکه‌های ساده، چند مورد از واکه‌های مرکب نیز به صورت āi, āu, ōi (یا ō) وجود دارد.

مثال‌ها: - /āis/ > /ēs/ (آیدن)، /āwxānē, āuxānē/ (هم‌خانه)، /xutāul/ (شاهان، خدایان)، /xōir/، /xōir/ (خورشید، هور).

همخوان‌های سغدی

دستگاه همخوان‌های سغدی (ر.ک. جدول ۱، مقدمه انگلیسی) تشکیل می‌شود از:

سه واج انفجاری بی‌واک /k/، /t/، /p/ و واج گونه‌های واکندار آنها [g]، [d]، [b]

یک واج انفجاری-سایشی /č/ و دو یا سه واج گونه‌ی آن [ts] و [dz]؟

پنج واج سایشی بی‌واک /s/، /š/، /x/ و /h/ و /š/ و /s/ از نوع صغیری هستند.

پنج واج سایشی واکندار /β/، /δ/، /z/، /ž/ و /y/ و /z/ و /ž/ از نوع صغیری هستند.

دو واج خیشومی /m/، /n/

سه واج روان و غلتان (نیم‌واکهی) /w/، /r/، /y/

از دیدگاه زبان‌شناسی تاریخی، یکی از ویژگی‌های زبان سغدی که آن را از زبان‌های دیگر ایرانی میانه متمایز می‌کند، ابقاء همخوان‌های انفجاری و انفجاری-سایشی بی‌واک باستانی است. سغدی این همخوان‌ها را در هر موضع، حتی بعد از واکه، نگه می‌دارد در حالی که این روال محافظه‌کارانه در زبان‌های دیگر صادق نیست. یکی دیگر از مشخصه‌های سغدی تغییر انفجاری‌های واکندار به سایشی واکندار است - تغییری که در هر موضع، حتی در آغاز واژه، انجام می‌گیرد. این دگرگونی یا تغییر واجی در همه‌ی زبان‌های ایرانی میانه‌ی شرقی تقریباً مشترک است. به دنبال این دو پدیده، انفجاری‌های واکندار باستانی فقط به صورت واج گونه‌ی انفجاری‌های بی‌واک هم‌مخرج خود ظاهر می‌شوند، و وقوع آنها بعد از واج‌های خیشومی هم‌مخرج، یا در جزء دوم بعضی از خوشه‌های همخوانی نشان داده می‌شود، و خط مانوی تنها خطی است که این گونه‌ها را نشان می‌دهد.

اما موارد استثنایی زیاد به چشم می‌خورد. مثلاً در خط مانوی، ترکیباتی به صورت zp, zi, zt, βt و γt نوشته شده که بنابر قاعده‌ی تغییر واجی، باید نمایشگر خوشه‌های همخوانی /zβ/، /zβ/، /zβ/ و /βd/ و /γd/ باشند. از آنجا که واکندار شدن این خوشه‌های همخوانی، به ویژه تغییر /ft/ به /βd/ و /xt/ به /γd/ تغییر آوایی مشترک بیشتر زبان‌های ایرانی شرقی است، و خط مانوی با وجود داشتن نویسه‌ی d (دال) این ترکیبات را با t (طین) می‌نویسد. فرض بر این است که d در این ترکیبات کاملاً واکندار نبوده و شاید به صورت انفجاری واکنرفته باشد.

زبان سغدی سایشی‌های بی‌واک باستانی را حفظ می‌کند و در نتیجه‌ی تغییر واجی انفجاری‌های واکندار به سایشی، دستگاه کاملی از سایشی‌های واکندار و بی‌واک دارد. واج /h/ باستانی در سغدی حذف یا تبدیل به /x/ می‌شود، و گاه در واژه‌های دخیل از زبان‌های دیگر مشاهده می‌شود. واج l سغدی بحث‌انگیز است: احتمالاً واج گونه‌ی /l/ در بعضی از گویش‌های سغدی به صورت [l] وجود داشته که در آثار مکتوب سغدی تأثیر آن به ندرت مشاهده می‌شود، اما در واژه‌های دخیل فارسی از سغدی، مثلاً مُل (شراب)، پالیک (کفش چوبی)، الفختن (اندوختن)، نال (نی)، پل (پاشنه) و غیره، که به احتمال از یکی از گویش‌های حدود بدخشان (بلخشان) وام گرفته شده‌اند، رد پای l سغدی دیده می‌شود.

دو تغییر آوایی مهم دیگر در زبان سغدی که اثر آن در خط متون قدیم تر به شکل املا‌ی تاریخی مشهود است، تغییر خوشه‌های همخوانی δr به ž و žr به ž است. مثال‌های /žaymā/ (دروغ)، که به صورت‌های žym و žymh می‌آید، و /šē/ (سه)، که به صورت‌های šy و šy نوشته می‌شود، گواه این تحولند.

در ترکیبات همخوان‌های سغدی، موارد بسیاری از قلب، ابدال، کامی شدن و حذف به چشم می‌خورد. حذف همخوان پایانه‌های باستانی در تغییر شکل واکه‌های ماقبل بدون تأثیر نبوده است، چنان که حذف h- و m- در پایانه‌های صرفی فاعلی و مفعول صریح اسم که /ah/ را تبدیل به /i/ و /am/ را تبدیل به /u/ کرده است.

انفجاری‌های بی‌واک باستانی در همه جا حفظ شده‌اند، مگر در مورد /k/ در اسم‌ها و صفت‌هایی که به aka- باستانی ختم می‌شوند. گونه‌های املا‌ی این پسوند، که گاه با k(پ) و گاه با y(پ) نوشته می‌شود، تبدیل آن را به نوعی واکهی /e/ یا /ē/ تأیید می‌کند. درباره‌ی کمیت این واکه نظریه‌های مختلفی داده شده است و آخرین نظر از سیمز ویلیامز، یکی از نخستین فرضیه‌ها را که از طرف تِدِسکو ارائه شد و آن را ē بازمانده از akah- باستانی می‌داند تأیید می‌کند. برخلاف این نظر، گرشویچ آن را با تحول پسوند aka- باستانی به ag- فارسی میانه و e- فارسی گفتاری امروزی مقایسه می‌کند و آن را واکهی کوتاه می‌داند.^{۴۰}

۳۸- گرشویچ، GMS، ۱۹۵۴، ص ۱۳۷.

۳۹- CLI، ۱۹۸۹، ص ۱۸۱.

۴۰- CLI، ۱۹۸۹، ص ۱۸۰.

*To the memory of Mehri, my
endeared sister, whose sudden,
untimely loss deprived me of a loving
fellow and support.*

B.G.

CONTENTS

PREFACE	vii
NOTES ON THE USE OF THIS DICTIONARY	ix
INTRODUCTION	xiii
Historical background	xiii
Sogdian Materials	xviii
The Scripts and Their Interpretation	xxvii
Phonology	xxixv
Transliteration and Transcription	xxxvi
GENERAL ABBREVIATIONS	xxxvii
BIBLIOGRAPHICAL ABBREVIATIONS	xxxviii
LEXICON	1-473
ENGLISH INDEX	474-517

PERSIAN SECTION:

PREFACE	هفت
NOTES ON THE USE OF THIS DICTIONARY	نه
INTRODUCTION	يازده
PERSIAN INDEX	۱-۵۷

Preface

After I began compiling Sogdian terms twenty years ago, I thought of making a separate Persian word list for each Sogdian text I studied. However, there was many a term that would present a variant or more, alluring me into an investigation of the spelling variants of each term in the three different scripts and noting down the source reference(s) of each.

Since all published Sogdian texts were in transliteration, by comparing various spellings of each term, finding cognates in sister languages, and utilizing information contained in the two Sogdian grammar books and other literature by researchers in Sogdian, I ventured trying to arrive at a transcription that would reflect the pronunciation reasonably closely. On the other hand, the derivation suffixes of certain entries were similar to their inflectional endings, which prompted me to use grammatical identifiers to help differentiate the forms. Adding the references with page and paragraph numbers, and re-examining their correctness, was a long, arduous journey through numerals for the fatigued eye.

Such long a detour changed the objectives of the work altogether – from a Sogdian-Persian-English glossary to a dictionary supplying more comprehensive information. However, by the time its first printing format was conceived about fifteen years ago, new texts were published and many published previously were revised. In a repeated, doubly intense effort, therefore, I set out to enter into the dictionary what new material was accessible to me – which effort caused the postponement of the publication of the work.

Now that I have the joy of presenting researchers with the result, I deem it a duty of mine to thank all those who supported me in this work and helped me publish it – those who have, in fact, contributed to the fruition of the effort.

I thank Farhangān Publications who undertook the heavy costs and the exacting task of editing and publishing this work. Not every publisher would spend over 10,000 man-hours, including heavy data processing, on a book – less on one with low circulation. Each time a newly published Sogdian text was received, the need would be felt of applying modifications to the dictionary, and Farhangān would not withhold the additional labor and cost. It was Farhangān's suggestion to add the Persian and English Indices, which were extracted by computer, edited and beneficially used in better refining the dictionary. Suggesting the final structure of the entries, proposing to have two introductions in Persian *and* English, and the editing of both constitute but another

Notes on the Use of This Dictionary

This dictionary comprises two Introductions - in Persian and English - and three parts. The Introductions are not translated one from the other, but have been written independently, although with more or less the same content. However, the bilingual tables IV and V in the Persian Introduction carrying the Sogdian alphabets with their transliterations and transcriptions are not to be overlooked by English readers. Also, to those of the latter with knowledge of Persian, a review of the Persian Introduction is recommended.

The three parts of the Dictionary are the Lexicon, containing the dictionary proper, and the Persian and English Indices. The latter incorporate entries of words, key words and phrases arranged alphabetically, with each entry giving the sequential number(s) of the relevant Sogdian word(s) in the Lexicon. In this way, each Index serves as a useful instrument for studies in etymology and derivation since every word in the Index usually leads the researcher to a number of Sogdian terms each of which has, in turn, certain relations with other terms in the neighbourhood of its alphabetic position in the Lexicon; thus, each word in the Index often leads to a "cluster" of Sogdian words.

Beside a general sequential number, an entry in the Lexicon may present up to ten features (not all of which occur in every entry), namely: the Sogdian term, the script symbol, pronunciation (transcription), spelling variant(s), etymological notes, grammatical notes, cross-references, Persian meaning, English meaning, and references. The arrangement and descriptions of the features are as follows.

The Sogdian Term follows the entry number as a transliteration in bold letters and in Sogdian alphabetic order, which is that commonly used in lexicons compiled for Sogdian texts and research literature, viz.:

» ' β/b c δ/d f γ/g h j k/q
L/l m n p r s š t/θ w x y z/ž

Capital letters in the transliteration denote ideograms. Parentheses indicate that spelling variants with or without the letter(s) in the parentheses are possible.

A Sogdian word terminated by a hyphen may be a verb stem (past or present), a noun having full inflection, or a monosyllabic component. Words beginning with a hyphen are derivation suffixes. Verb inflections have not been given except for the two irregular verbs *be* and *become*.

In general, proper nouns have not been given except for the names of gods or goddesses, prophets, kings, heroes and certain places of historic significance. These are intended for inclusion in a separate work, times permitting.

The Script Symbol, in capital(s), follows the word transliteration. It represents the script with which the source text of the Sogdian word was written: B for Buddhist, C for Christian, M for Manichean and S for "Sogdian" texts. (See the Introduction for more information on the subject). Script symbol S represents any text written in Sogdian script except the Buddhist corpus and non-Buddhist excerpts within Buddhist texts. A Manichean text in Sogdian script is denoted by S(M); a Christian text in Sogdian script is

denoted by S(C), and texts from Ancient Letters are denoted by S(AL). Entries without script symbols denote words common to; and spelled similarly in, all texts.

The Persian Meaning faces the Sogdian word and its script symbol on the right. It has often been found necessary to give more than one Persian meaning, including that proposed by the author or those by different researchers. The aim has been to make such cases inclusive of all views. Sogdian loan-words in Persian, whether noted by other researchers or found or suggested by the author, are given in the Persian Meaning; so are the names of months, days and feasts from the works of Bēruni, as well as certain grammatical notes (generally in parentheses).

The transitive or intransitive nature of a verb stem is identifiable from its Persian meaning, while its tense (past or present) is not. As such, the tense should be identified from *Grammatical Notes* in the entry (see below), since Sogdian past and present verb stems generally differ while their Persian meanings appear the same.

The Pronunciation, in transcription, is given in the following line, using the phonetic alphabet commonly utilized in historical linguistics. It offers only relative accuracy due to the insufficiency in Sogdian scripts of symbols representing the Sogdian phonemes, especially the lack of symbols for short vowels, and the existence of prothetic vowels whose pronunciation at the beginning of the word or within the initial syllable is uncertain; it is particularly indefinite at times in connection with recognising the vowel intended and arriving at a correct syllabification. It is a matter of fact that the glossaries accompanying published Sogdian texts restrict themselves to giving a transliteration for each entry.

In this dictionary, vowels doubtful in length are sometimes marked with the overstrike \checkmark denoting "short or long", viz: \check{a} , \check{e} , \check{i} , \check{o} , \check{u} . The indefinite, variable short vowel is symbolized by ə , (ə) or (a). Since doubtful cases are numerous, the reader has been guarded against absolute judgment in pronunciation by question marks placed after certain transcriptions. For more information, see *Phonology* in the Introduction.

Spelling Variants, if existent, are given in parentheses following the transcription. They are necessary for realizing a correct, logical pronunciation of the word. Some also serve to demonstrate the role of free linguistic variants.

A spelling variant given in parentheses here means that it has been encountered in more than just one source and, moreover, that it does not occur as a "full" entry in the dictionary but as one cross-referenced to this entry. Any variant encountered in only one source has been given in the final, *References* part of the entry next to the variant's source. For spelling variants given as "full" entries, see *Cross-References* below. Also, for further information on variants, see the Introduction.

Etymologic Notes, beginning with the symbol ©, follow the *Spelling Variants*. If the Sogdian word has a known Old Iranian root or cognate, it is generally given first after the derivation symbol <. In case the entry is a loan-word from Sanskrit, Syriac, Chinese or languages kin to Sogdian, the respective original loan-word and the lending language are also given here. Occasionally, the cognates from sister languages such as Khotanese and Khwarazmian are also given, although a full list of cognates, especially from new sister languages, has been foregone in order to avoid excessive volume. An asterisk (*) preceding a word denotes a hypothetical or reconstructed form.

Grammatical Notes, beginning with the symbol ©, follow the *Etymologic Notes*. Inflectional noun endings as well as gender and number indicators come in italic transliteration. Inflectional verb endings have not been included except in the case of verbs with special features or major inflectional variation, e.g., *to be* from the two stems *bav-* and *ah-* for which all the inflectional forms and modes have been given. Present and past stems come as separate entries, sometimes cross-referenced to each other with \Rightarrow . The imperfect past stem, which is in fact the simple past tense in Sogdian, is given under the entry for the present stem unless it entails a special structural feature, in which case it is assigned a separate entry. Inflectional verb forms are given only for verbs with special features regarding phonemic change.

Cross-References, beginning with a \Rightarrow sign, follow the *Grammatical Notes*. Referencing may be based on spelling: spelling variants with separate "full" entries are mutually cross-referenced. It may also be based on etymology, as in the case of two cognate words, or occasionally on semantics, as with two synonymous terms. Most cross-referencing, however, is on grammatical basis, as with the cross-referencing of past and present or transitive and intransitive stems, of masculine and feminine adjectives, of past and present participles, etc.

The English Meaning comprises the next line of the entry. Quoted from Sogdian texts translated into English, French, German or Russian (some without an

accompanying glossary), the meanings reflect different suggestions, although it has been attempted to select the meaning best corresponding with the Sogdian term. A question mark following a meaning indicates the latter's doubtful nature.

References are given in the following line(s) for the source(s) of the entry, generally using bibliographic abbreviations in common use for Sogdian studies (see Bibliographic Abbreviations list). For frequently occurring terms, only the text title is mentioned. For non-frequent terms, the number of the page and line or paragraph is added. For certain terms with full inflection, most inflectional forms are given together with the text title.

مرکز مطالعات فرهنگی - بین‌المللی

اهدایی

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

Center for International Cultural Studies

Donated by
Organization For Islamic
Culture and Communications
Islamic Republic Of
IRAN

INTRODUCTION

Historical Background

"Sogdian" is the name of one of the languages used in documents and other writings which were discovered in Central Asia around the beginning of this century. It can be considered as the language of the people of Sogdiana, from approximately the second to the thirteenth century A.D. The language was spoken and written, however, in a much larger area. Among the Iranian languages spoken in those centuries on the eastern frontier of Persia, Sogdian was by far the most important as a vehicle of culture, literature and commerce, its territory bordering on the area of Persian speech in the west and extending towards the walls of China in the east.

In 1904, two years after the first German Turfan expedition in Central Asia, W. F. K. Müller, who was in charge of the identification of the various manuscripts found by the expedition, published an article in *APAW*¹ entitled "Handschriftenreste in Estrangelo-Schrift aus Turfan, II".² It contained the first Manichean fragments studied by a western scholar. Among them was a small piece³ - which Müller claimed to be in an unknown Iranian language - related to Pahlavi, though different from it. In a note by F. C. Andreas to a later article by Müller, the name *Sogdian* was given to the unknown

Pahlavi dialect. In that modest way, Sogdian as a language became a reality.⁴

*Source Materials on Sogdiana*⁵

Sogdiana as a country and as a nation was known, however, from a much earlier time.⁶ The first mention of the name "Sogdiana" is found in the Achaemenid sources. The inscriptions of Darius and

1. For details of the abbreviations used for references in this Introduction, see Bibliographic Abbreviations.
2. *APAW*, 1904, II, pp. 1-117. The first part of this article, published earlier in *SPAW*, 1904, pp. 348-352, contained small fragments of Turkish and Middle Persian written in the Manichean alphabet.
3. The whole Fragment was published later by W. B. Henning, "A Sogdian fragment of the Manichean cosmogony", in *BSOAS*, 12, 1948, pp. 306-318.
4. "Sogdian" had already been suggested by Pierre Lerch in 1876 for the unknown language of the legends of the coins of Bukhara, in "Sur les Monnaies des *Boukhār Koudahs* ou Princes de Boukhara avant la Conquête du Maverennahar par les Arabes", in *Travaux de la Troisième Session du Congrès International des Orientalistes, St. Pétersbourg*, 1876, pp. 419-429.
5. B. Gharib, *Bulletin of the Iranian Culture Foundation* 1, 1973, pp. 67-81.
6. For the first settlement of the Iranians in that region and the frequently quoted Bērūnī tradition, see Benveniste, *BSOS*, 7, 1933-1935, p. 273.

Xerxes frequently mention, among the satrapies, a province of the Persian empire called *Sug(u)da*. It is mentioned together with *Bāxtriš* (Bactria), *Uvārazmiš* (Khwarazmia), and *Haraiva* (Areia), seemingly its immediate neighbors. It is mentioned twice in connection with the Sakas: *Sakaibiš tyaiy parasugdam*, "from the Sakas who (are) beyond Sogdiana." In an inscription of Susa describing the building of the palace, Darius says, "the precious stone lapis-lazuli and carnelian which was wrought here, this was brought from Sogdiana."⁷

In the Avesta, *suγδa*-⁸ is attested, designating both Sogdiana as a country and Sogdian as a nation (Yt.10.14)⁹. It occurs also in the compound *suγδō šayana* - "dwelling of the Sogdians" (Vd.1.4). In both passages, *suγδa*- is closely associated with *gava*:- *gaomča suxδəm* (... and Sogdian Gava). The first chapter of the Vendidad gives the list of countries created by Ahura-Mazdā, *Suγδa* being the second in the list: *gāum yim suγδō šayanam* "(the) Gava inhabited by the Sogdians." The word *gava*, which occurs also in *gava-šayana*, has been taken as being the designation of "Sogdiana" (Yt.10.15). H. W. Bailey takes *gava* as meaning "settlement" and *gava-šayana* as "dwelling in villages".¹⁰ I. Gershevitch¹¹ postulates two meanings: *a* settlement, and *the* Settlement as a name of Sogdiana or part of it. Thus, Sogdiana is the Settlement or the land of settled dwelling par excellence as opposed to the northern steppes where life was nomadic.

In Greek sources, *Σόγδοι* and *Σόγδινή* are mentioned by Herodotus in the list of the nations subject to the Achaemenid kings and in the list of contingents in the army of Xerxes. According to Strabo and Ptolemy, the limits of Sogdiana are the Oxus in the south, and the Jaxartes in the north. One of the features of Sogdiana which struck the Greek authors was the existence of cities. Of importance is the passage of Strabo (XV,2) about the language. According to him, the people of Areia, Bactria and Sogdiana understood each other, since their

languages were very similar.

In the Sassanian inscription of Shāpūr the Great, on the *Ka'ba-yi Zardušt*, the name of Sogdiana is mentioned as one of the states of the empire together with *Kušān*, *Kāš* and *Šāš* (Tashkent). It occurs in the Parthian *swgd* and also in the Greek version of the same inscription as *sōdikēnēs*.

In Pahlavi sources, Sogdiana is mentioned in different forms, *swl(y)k*, *swt* and *swptyk*. The first Pahlavi form, *swl(y)k* (*sūlīk*), closely resembles the name of Sogdiana in such eastern sources as the Chinese *su-li*, the Sanskrit *ś(s)ūlīka*, the Tibetan *śu-lig*, and the Kharoshthi inscriptions *suliga*.

The second Pahlavi form, *swt* (*sūd*), is reflected in the Syriac *sōdiqāyē* (Sogdians), in the Chinese *su-l'ê* and in the Greek version of the Shapur inscription. The Sogdians called themselves *swγδyk* (*Anc. Lett.*), *swγδy'nk* (*MDii*), *sγwδyk* (*MDiii*) and *sγwδy'n'k* (*HRii*, p. 70 or *BSTBL*). Compare also Orkhon Turkish *soγd*.

In the seventh century A.D., the Chinese pilgrim Hsüan-Tsang crossed a country which he called *Su-li*. Its size as given by the traveller, from the river Chou, north east of Semirechye, to the city of Kish, south of Samarkand, seems to be considerably larger than the limits of Sogdiana proper. The word *Su-li* designated the country, its people, their language and its writing system. The latter, he informs us, was alphabetic and consisted of 22 signs; "Words are composed by combinations of these, producing a large and varied vocabulary. They have some literature which the common sort read together. Their mode of writing is handed down from one

7. The Old Persian variants are, *s-u-gu-d*, *s-u-gu-u-d* and *s-u-g-d*. *Kent*, p. 209.

8. *AIW*, p. 1582.

9. Manuscript variants are *suxδəm*, *saوخδəm*, *sauxδəm* and *sudəm*.

10. H. W. Bailey, *TPS*, 1945, p. 14; also W. B. Henning, *AM* 2, 1951, p. 138.

11. *AHM*, p. 176.

master to another without interruption and is thus preserved."

In Islamic sources, *Al-Soghd* occurs frequently as the name of a country and a nation in Transoxiana. However, the geographic limits of the territory of Soghd differ from one author to another. Bērūnī, whose information on the Sogdian calendar and the existence of the Sogdian language is most instructive to Western scholars, does not mention any geographical boundaries for Soghd. When he mentions Sogdian festivals, however, he associates them with districts in the territory of Bukhara. According to Istakhri, Soghd proper comprised the lands east of Bukhara from Dabūsiya to Samarkand; but he adds that others included Bukhara, Kish and Nesef as well. Ya'qūbī includes Nesef and Kish (or Kash) within the territorial limits of Soghd. He mentions as its capital Samarkand in one place and Kish in another. According to Mahmūd Kāshghari, Soghd was the land between Bukhara and Samarkand.

Political History of Sogdiana

It seems likely that the Sogdians were a separate ethnic group, at least linguistically, in Achaemenid times. Politically, however, they were probably subject to the great kings. The collapse of the Persian empire in the fourth century B.C. destroyed the political unity of the Iranian people. The first emigration of Sogdians might have taken place shortly after the invasion of Alexander and might have been caused by the sack of the city of Marakanda (Samarkand).

Sogdians in Sogdiana. Those Sogdians who remained in their homeland organized themselves in a small kingdom after the pattern of the Greek states in the area. Their independence was soon threatened by several waves of invasions either from outsiders such as the Yüeh-chih, who invaded Sogdiana sometime before 140 B.C., or from groups such as the Sakas to

which they themselves were ethnically and linguistically related.

It was during the Yüeh-chih domination, around 130 B.C.¹², that a Chinese general – a special envoy of the emperor Wu-ti of the Han dynasty – crossed Central Asia and reached Transoxiana, after many misadventures¹³. There he became acquainted with a cosmopolitan civilization which showed elements of Iranian, Greek and Indian cultures. The nomadic Yüeh-chih, after having become Iranianized and Hellenized, had adopted the Buddhist faith. Although the Chinese general failed in his initial mission, which was to ask the help of the Yüeh-chih against the Hsiung-Nu, he returned home with a treasure of information about the western world and the rich cities of Transoxiana. Thus, the Han annals inform us that the peoples from Farghāne to the frontier of Parthia spoke different languages, but could still understand each other. This might possibly be taken as proof that at the time, Western Turkestan was still by and large Iranian with regard to language.

As a result of this mission, new prospects of economical, cultural and political relations were opened to China, who found new markets for her industrial products. The door was opened for the Chinese silk to go westward and for Buddhism and Greco-Iranian art to travel East. Sir Aurel Stein believed that the western extension of the earlier Great Wall was primarily intended to protect the newly opened highways into Central Asia.

There is no historical evidence about Sogdiana immediately after the Yüeh-chih period. It is not known, for example, whether the Parthians ever occupied it. The Kushan kings, especially the most powerful of them, however, extended their realm northward across the Oxus. One might assume that

12. P. Pelliot, *RHL*, 1912, pp. 99-102 and *La Haute Asie*, pp. 7-8; A. S. Stein, *On Ancient Central Asian Tracks*, 1933, p. 17.

13. J. A. Dabbs, *History of the Discovery and Exploration of Chinese Turkestan*, 1963, p. 12.

the Kushans did control Kashgar, Sogdiana and Farghāne valley at least under the Kanishka. From the era of Kanishka to the advent of the Sassanian dynasty (225 A.D.), the history of Sogdiana is again unknown. In the middle of the third century, Sogdiana became a province of the Sassanian empire under Shāpūr the Great, as shown by his inscription. It probably remained so under most of the Sassanian kings until the fifth century.

Around the middle of the fifth century, the invasion of the Hephthalites introduced a new element in Transoxiana. The Sogdians were probably subject to them. The name Hephthalite, adopted from the ruling family, has been compared with the hypothetical Sogdian plural **Heβtalit* (singular **Heβtalak*).

In spite of the scarcity of Hephthalite coins in Transoxiana, there can be no doubt about Hephthalite rule over this region because the Islamic geographers referred to "the land between the two rivers" as *Hayātilah*. In the second half of the fifth century, the Hephthalites became a serious threat not only to the eastern border of the Sassanian empire but even to its very existence.

A century later, around 560 A.D., Xusrō I, in coalition with the Turks, overcame the Hephthalites. There is no evidence, however, that he was ever recognized as a ruler in Transoxiana. The Oxus river became the border between Iran and the territories subject to the Turks. From that time, Sogdiana, together with a great part of Transoxiana, fell into the hands of the new masters of Central Asia. The Turks, a new ethnic and linguistic group, came into the limelight of history and formed an extensive nomad empire from the frontiers of China to the confines of Iran and Byzantium. Later they assimilated, little by little, the dominant Iranian elements of the area, among them the Sogdians, the Khwarazmians and the Bactrians. However, there is reason to believe that the big Sogdian cities, having attained a high urban civilization, kept a certain

degree of independence under the Turks as they had done under Hephthalites. Under Turkish domination, the Sogdians, who handled the silk trade, successfully exploited the extent and power of the Turkish realm. The commercial interests of the Sogdians brought about a rupture between the Turks and the Persians and led to an exchange of embassies between the former and Byzantium. Trade with China was also greatly developed. The eastern gate of Samarkand was called the "Chinese Gate." In fact Samarkand, the capital of Sogdiana, became one of the most prosperous cities of Transoxiana and its prosperity lasted probably to the early Islamic era. A colorful description by Hsüan-Tsang, who visited the city around 629 A.D., agrees with the enthusiastic accounts of the Islamic geographers. In this connection, one should not forget that Sogdiana, especially the cities of Samarkand and Bukhara, became the birthplace of the literary Persian renaissance in the ninth and tenth centuries. The vital part that the Sogdian element played is shown, for instance, by the Sogdian loan-words in Persian, which are found in the literary works of the early classical period.

The true cultural Islamization of Transoxiana did not start until after the Abbasid movement, although earlier the Umayyads had sent military contingents there. The fact that Abū-Muslim was from eastern Iran may have accelerated the process of Islamization of the area. Islamic sources indicate that the early conquest was not without resistance. Of importance are the passages in Bērūni concerning the destruction of the library and the extermination of non-Muslim priests in Sogdiana by Ibn Qutaiba, as well as Narshakhi's account of the sack of Baikand (Paikand) by the same Arab general around 706 A.D.

Sogdian Colonies in China. The Sogdian emigrants who had set out for the east occupied the lands which extended between the high mountains and the northern steppes of Chinese Turkestan. As traders, they established a number of colonies along the Silk

Route. In fact, a "Sogdian road" from Samarkand to the Wall of China came into existence.

Although the exact date of the foundation of the first Sogdian settlements is not known, it is likely to have been before 105 AD, the alleged date for the invention of paper.¹⁴ Our first direct information from Sogdian sources comes from the Ancient Letters, which are on paper and presumably the oldest Sogdian documents. The Ancient Letters inform us that Sogdian colonies existed in *δrw'n* (Thurwān or Tun-huang) and in *Kc'n* (Ku-fsang or Liang-chou-fu). They had special trade agents in China - which is referred to as *cynstn* or 'ntry, "inside". These agents were especially active in such cities as *Khumdān* (Ch'ang-an) and *Srγ* (Loyang). As the content of Letter no. 2 (lines 19-20) reveals, Tun-huang seems to have been one of their strongholds: "In Thurwān are one hundred noblemen (or freemen) from Samarkand". As Henning comments, "The passage indicates unexpectedly great strength in Sogdian colonies in China. If there were one hundred freemen alone in Tun-huang - to whose number one has to add that of their families and slaves - the total Sogdian population of that town can have been scarcely below one thousand souls". These letters, which could not have been written later than the first half of the 4th century - the date given by Henning is 312-313 AD. - and which have been dated as early as the second half of the second century, show the activity of the Sogdian colonies inside China.¹⁵

However, it should be pointed out at this point that the great bulk of Sogdian literature comes from a later time, namely from the sixth to the ninth centuries AD. There are reasons to believe that new Sogdian emigrations occurred from the fourth century onward. These might have been caused by the religious policy of the Zoroastrian priesthood and the Sassanian state in the second half of the third century AD, when persecutions of Buddhists and Manicheans as well as Christians took place. The

assumption of new Sogdian migrations can be further supported by the appearance of Iranian and Sassanian features in the art of Turfan, especially in the style of the Manichean paintings and in the architecture of cities such as Khočo, Murtuk, and Tuyuq.

In the first half of the seventh century, Sogdian settlers established themselves to the south of the Lob-Nor. The Chinese evidence for the foundation of four towns by the Sogdians in that region was discussed by Pelliot¹⁶, who attributed the event to a new wave of Sogdian emigration towards the Chinese border. It seems possible that this new expansion signalled the reopening of the trade routes after a period of political instability. As it appears from a Sogdian manuscript of Paris (*P2*), the Sogdian colony living in *Khumdān* seems to have enjoyed a certain autonomy. The colophon of this manuscript mentions the place where it was written; but unfortunately, an indication of the year is missing.

According to the dated colophon of a Sogdian manuscript of the British Museum, a Sogdian colony was also probably living in *Srγ* (Loyang). The colophon says it was *srγc'nch knδh* (the city of *Srγ* or *Sarag*)... on the 16th year of the emperor *γ'y 'nkwyn* (K'ai-yüan), in the year of the dragon, it was translated from *'yntk'w* (Indian) into *Sγwδy'n'k* (Sogdian). Reichelt, who identified the Chinese emperor, established the date of the colophon as 728

14. The name of the city of *Xūmdān* (*Khumdān*) - *'xwmt'(n)* in Sogdian - designating Ch'ang-an (modern Hsi-an-fu), has been traced back to an old Chinese form **g'ēm-diang* by Haloun. He came to the conclusion that Chinese-Sogdian or Chinese-Iranian relations existed as early as the fourth century BC (apud. Henning, *BSOAS*, 12, 1948, p. 608). In addition, Von Le Coq has identified as Sogdian colonies a number of tiny states along the Tarim basin, mentioned in Chinese annals from around the 3rd century BC (*JA*, 1909, pp. 321-322).

15. For more accurate information about Ancient Letters, see Sims-Williams, *Encyclopaedia Iranica* II/1, 1985.

16. "La Colonie Sogdienne de la Région du Lob-Nor", *JA*, 1916, pp. 116-123.

A.D. Pelliot identified *SrY* with the Chinese city of Loyang, "capitale de la Chine orientale"¹⁷.

The existence of a Sogdian colony among the northern Turks was established by E. Pulleyblank.¹⁸ With information furnished by Chinese sources, he demonstrated that since the sixth century A.D., Sogdians lived in inner Mongolia where they enjoyed the favor of the Turkish rulers, as attested by a Sogdian historical document. The Bugut inscription, dated 580 A.D., discovered in central Mongolia in 1956, and published in 1972, confirms his view. Another inscription found in Karabalgassun, dated 9th century, displays Sogdian cultural expansion as far as North Mongolia. This document is evidence of where Sogdian emigrants reached their northernmost boundary, while another, the rock inscription of North Pakistan shows the southernmost place a Sogdian writing had reached.

The materials mentioned above show the extent of Sogdian cultural expansion, from Samarkand to Khumdān, and from Karabalgassun to Northern Pakistan. This expansion motivated Pelliot to call Sogdian the *lingua franca* of Central Asia during the first millennium of the Christian era¹⁹ The language was, indeed, instrumental as a medium of civilization between West and East of Asia. Its civilizing influence, on the Turks of Central Asia was felt in both Western and Eastern Turkestan. The Turkish alphabets of Central Asia were borrowed from the Sogdian writing systems.²⁰ Sogdian fell into disuse as a language, probably around the end of the tenth century, when it met the competition of Turkish in the East and of Persian in the West. However, it was still used in some smaller area until 13th century. The dialect, still spoken in the valley of the Yaghnāb, a tributary of the Zarafshān river in Tajikestan, is believed to be the direct descendant of a variant of Sogdian.

*Sogdian Materials*²¹

The sands of Chinese Turkestan revealed not only

the extent of the literature of the Sogdian colonies but also active missionaries. With the exception of the Ancient Letters, the documents from Tajikestan and the rock inscriptions of North Pakistan, the Sogdian language is known to us by religious texts related to three great religions, Buddhism, Manicheism and Christianity. An important fact is that the representatives of these different religions adopted different alphabets. Thus, besides differences in vocabulary, there is also a variety of scripts. As the materials come from different geographical locations, one might also suspect dialectal differences. Despite this fact, the dialectal differences within the written materials are comparatively few. The differences are due more often to chronological and especially to orthographic habits than to the dialectology.²² In addition, palaeography and linguistic analysis inform us that the materials belong to different times.

In evaluating religious literature, one should remember its nature of translation – Buddhist from Chinese and Indian, Manichean from Middle Persian and Parthian and Christian from Syriac original. The complex and technical nature of these texts has put the translator's competence to a severe test. The Sogdian translators were forced, in some cases, to invent technical terms, in others, to stay too close to the idiom of the original, which led them to misunderstanding and misinterpretation.²³

17. *TP*, 1931, pp. 459, 462.

18. *TP*, 1952, pp. 317–56.

19. *La Haute Asie*, p. 9; *RHL*, 1912, p. 105.

20. The Sogdian so-called "Sūtra" script as well as the Sogdian "cursive" script were used by the Uigurs. Turcologists refer to these two types as "Sogdian" and "Uigur" respectively. See A. von Gabain, *Alttürkische Grammatik*, 1941, pp. 15–29; Sims-Williams, *JA*, 1981.

21. B. Gharib, "Introduction," *AVS*, 1965, pp. 22–23.

22. N. Sims-Williams, *CLI*, 1989, p. 173.

23. For more detailed information on Sogdian literature, see M. J. Dresden, *The Cambridge History of Iran*, volume 3(2), 1983, pp. 1221–1229.

*The Oldest Documents: Ancient Letters*²⁴

Historically, the earliest coins with Sogdian legends are probably the oldest existing documents of the Sogdian language. These coins date to the second century A.D.; some of them, the Bukhara type²⁵, might be even older. However, the oldest documents with substantial linguistic significance are the Ancient Letters.

These letters, which are probably the oldest monument of the Sogdian language, were found by Sir Aurel Stein during his 1907 expedition²⁶ in the western portion of the Chinese *limes*, in the province of Kan-Su. The fortified frontier wall presented exceptionally favorable climatological conditions for the preservation of antiques. While clearing a narrow passage within one of the ruined watch towers, Stein found a bundle of letters together with several wooden tablets.²⁷ The wooden tablets showed writing of the Han period and were dated from 3 to 20 A.D. The eight letters on paper contained writing in an unknown language that Stein surmised to be of Iranian origin. On grounds of archaeological and palaeographical evidence, Stein dated the letters as to belong to the first half of the second century.

In 1911, a tentative reading by A. Cowley²⁸ proved to be unsuccessful. Shortly after, R. Gauthiot recognized the texts to be written in Sogdian.²⁹ In 1931, Reichelt deciphered, translated and published the letters in the second volume of his work on the Sogdian manuscripts in the British Museum.³⁰ Pelliot, in his review of Reichelt³¹, analyzed the content of Letter no. 2, the longest with 63 lines, and recognized in *SrY* the Chinese city of Loyang. He established, on the historical information furnished by the author of the letter, its date as 190 A.D. In 1948, Henning, interpreting the Sogdian word *xwn'w* as Hun(s) and connecting it with the nomadic Hiung-nu, proposed to change this date to 311 A.D.³²

The latest information about the Ancient Letters comes from F. Grenet and N. Sims-Williams in "The Historical Context of the Sogdian Ancient Letters" in

Transition Periods in Iranian History, 1987; also, N. Sims-Williams includes a full bibliography in his article in *Encyclopaedia Iranica* II/1, 1985.

According to I. Gershevitch and N. Sims-Williams, Fragment 4 of the British Museum could be a Sogdian version of the Zoroastrian *Ašam vohū* prayer which offers "a glimpse of genuine Old Sogdian of Achaemenian vintage."³³

*Buddhist Materials*³⁴

Almost all the Buddhist texts have been found in one of the caves of the Thousand Buddhas, near Thunhuang in the Chinese province of Kan-Su. In 1900, while restoring one of these caves, a priest discovered a walled up library. The library was assumed to have been closed in the beginning of the eleventh century; it had not been reopened since³⁵. In 1907, Sir Aurel Stein visited the caves and entered the hidden chapel. Among thousands of tightly packed bundles, he discovered a number of rolls and *Poṭhi* manuscripts written in a script to which, later, the name "Sogdian" was given. A year later, P. Pelliot

24. *AVS*, pp. 34-36.

25. Some scholars think that the language of Bukhara was not quite identical to Sogdian. See Sims-Williams, *CLI*, 1989, pp. 165-6.

26. See *Geographical Journal*, 1909, pp. 33-35; *Serindia*, 2, 1921, pp. 578-607 and 632-655.

27. See A. Cowley, *JRAS*, 1911, p. 159; A. Stein, *Ruins of Desert Cathay*, 2, 1912, pp. 112-114.

28. *JRAS*, 1911, pp. 159-166.

29. *JRAS*, 1911, p. 497.

30. *Die Sogdischen Handschriftenreste des Britischen Museums*, II, 1931, pp. 1-42.

31. *TP* 28, 1931, p. 459.

32. "The Date of the Sogdian Ancient Letters", *BSOAS* 12, 1948, pp. 601-615. For the controversial equation of Hun with Hiung-nu, see O. Peritsak, *CAJ*, 1959, pp. 27-34 and O. Maenchen-Helfen, *CAJ*, 1961, pp. 249-261.

33. *IIIJ*, 1976, pp. 75-82; *CLI*, 1989, 174.

34. B. Gharib, *AVS*, 1965, pp. 23-28; M. J. Dresden *CHI*, 3, 2, 1983 pp. 1224-5. See also note 54.

35. A. Stein, *Ruins of Desert Cathay*, 2, 1912, p. 187.

visited the library and removed most of the non-Chinese materials³⁶. In that way, most of the Sogdian literature came to the Bibliothèque Nationale of Paris. A few of them reached the British Museum. In 1914–1915, a Russian expedition headed by S. Oldenburg revisited the cave. Among the manuscripts brought back to the Academy of Sciences of St. Petersburg were three Sogdian fragments.

Buddhism, introduced into Sogdiana from India probably by way of Bactria³⁷, was carried in turn by the Sogdian missionaries into Chinese Turkestan.³⁸ Although we do not possess any Buddhist document from Sogdiana, we know from Chinese sources that Buddhist monks from *An* (possibly Bukhara)³⁹ and *K'ang* (possibly Samarkand)⁴⁰ were active in China. Pelliot noticed that many Buddhist translators between the second and fifth centuries A.D. had Sogdian names. On that basis, he attributed a primary role to the Sogdian missionaries in the diffusion of Buddhism into China.

Except for one, none of the Sogdian Buddhist texts is dated. Their estimated dates are from the sixth to the eighth or ninth century. Most of them are believed to be translations of Chinese originals. One of the longest Buddhists texts, the *Sūtra des Causes et des Effets du Bien et du Mal* (SCE), was identified and interpreted with the help of its Chinese version⁴¹. The existence of many Chinese words transcribed in Sogdian, beside many Chinese expressions translated literally into Sogdian, induced Pelliot to assume the Chinese version to be the original. The estimated date for the Sogdian version is between 700–800 A.D. Another Sogdian–Chinese bilingual, one of the first to be deciphered, the *Sūtra du Religieux ongles-longes* (*Dirghanakha-Sūtra*, DN), was established to be a faithful translation of the Chinese original.⁴²

The longest Buddhist Sogdian text is a version of the *Vessantara Jātaka* (VJ)⁴³. This long tale with many repetitive passages has furnished the largest part of the lexicon of Buddhist Sogdian. With the

exception of the above texts, E. Benveniste published all the Paris manuscripts recovered by Pelliot's mission under the title *Textes Sogdiens*, 1940 Paris, (TSP).⁴⁴ Shortly before, Benveniste had published most of the Paris manuscripts in facsimile in *Codices Sogdiani*, 1940 (*Monumenta Linguarum Asiae Majoris*, III). The latest publication on the Paris Sogdian collection is done by N. Sims-Williams and J. Hamilton in *CII 1990*, Part II, Vol III, which includes 8 documents of Turko-Sogdians.

F. W. K. Müller was the first to work on the

36. P. Pelliot, "Une Bibliothèque Médiévale Retrouvée au Kan-Su," *Bulletin de l'École Française de l'Extrême-Orient*, 8, 1908, pp. 501–529.

37. A. von Gabain, "Der Buddhismus in Zentralasien," *Handbuch Orientalistik*, 18.2, 1961, p. 507.

38. We have now evidences of Sogdian influence on Buddhism diffusion among Turks, around 580 A.D., with the Sogdian inscription of Bugut; see Kljaštorny and Livšic, *Acta Orientalia Hungarica* 26–1, pp. 69–102.

39. E. G. Pulleyblank, *The Background of the Rebellion of An Lu-Shan*, 1955, pp. 10–109, fn. 20 and *TP*, 41, 1952, p. 320.

40. See R. N. Frye, *HJAS* 14, 1951, p. 125, fn. 31 and p. 126, fn. 32.

41. P. Pelliot, "Un Bilingue Sogdien-Chinois", in *Mélanges d'Indianisme Offerts par ses Élèves à M. Sylvain Lévi*, Paris, 1911, pp. 329–331; R. Gauthiot, P. Pelliot and E. Benveniste, *Le Sutra des Causes et des Effets, I–III*, Paris, 1926–1928; Benveniste, *TSP*, p. 74 and *VJ*, pp. 127–134. See also the review of Reichelt in *ZII*, 7, 1929, p. 140f. The latest edition of this text, with English translation and notes, was by D. N. MacKenzie, *The Sutra of the Causes and Effects of Actions*, 1970.

42. R. Gauthiot, *MSL* 17, 1912, pp. 357–367 and E. Benveniste, *TSP*, pp. 74–81. See also F. Weller "Bemerkungen zum Soghdischen Dirghanakha-Sūtra", *AM* 10, 1935, pp. 221–228.

43. R. Gauthiot "Une Version Sogdienne du Vessantara Jātaka," *JA*, 1912, pp. 163–193 and 429–510. See also P. Tedesco, "À-propos du Vessantara Jātaka" *BSL* 23, 1921–22, pp. 110–114; I. Gerschevitch, "On the Sogdian Vessantara Jātaka," *JRAS*, 1942, pp. 97–101; E. Benveniste, *Vessantara Jātaka*, Paris, 1946. This text was lately translated into Persian: B. Gharib, *Dāstān-e Tawallod-e Budā be Ravāyat-e Soghdi*, Tehran, Nashr-e Avishan, 1992.

44. See the important review by W. B. Henning, *BSOAS* 11, 1946, pp. 713–740.

Buddhist texts recovered by Sir Aurel Stein: "Reste einer Soghdischen Übersetzung des *Padmacintāmaṇi-Dhārani-Sūtra*" (Padm.)⁴⁵. This was followed by H. Reichelt, *Die Soghdischen Handschriftenreste des Britischen Museums*, (I-II, 1928-1931. *HRi*, *HRii*).⁴⁶ The first volume contains exclusively Buddhist texts, such as *Vimalakīrtinrdeśa-Sūtra* (*Vim.*)⁴⁷ and the *Dhuta* (*Dhu.*) and *Dhyāna* (*Dhy.*) texts⁴⁸. Beside the Ancient Letters and other documents, the second volume contains two more Buddhist texts, the *Vajracchedikā* (*Vaj.*)⁴⁹ and "Rauschtrank-Hilfsmittel-Sūtra" (*Intox.*). E. Benveniste wrote a series of notes to the texts of the British Museum.⁵⁰ After him, N. Sims-Williams published some smaller new texts of this collection (*III*, 1976).

In 1976, D. N. Mackenzie published *The Buddhist Sogdian Texts of The British Library* (BSTBL) in *Acta Iranica* 10. This includes six of the largest texts of the Buddhist collection, namely, *Vim.*, *Intox.*, *Vaj.*, *Padm.*, *Dhu.*, *Dhy.*, together with the English translations, Notes, glossary, a Chinese-Sanskrit-Sogdian compilation of the Buddhist terminology and photographs of the facsimiles.

The Buddhist texts of the German Turfan collection were published by F. W.K. Müller and W. Lentz, *Soghdische Texte II*, (*SPAW*, 1934, pp. 504-600). The publication contains both Buddhist and Christian texts.

The few fragments which were taken to Leningrad (St. Petersburg) in Russia were published by F. Rosenberg, "Deux Fragments Sogdian-Bouddhiques du Ts'ien-fo-tong de Touen-houang" in two parts; I: "Fragment d'un Conte" (abbreviated O1)⁵¹ and II: "Fragment d'un Sūtra" (abbreviated O2)⁵² followed by "Un Fragment Soghdien Bouddhique du Musée Asiatique" (abbreviated O3)⁵³.

The latest publication on the Russian collection is done by A. N. Ragoza, "Sogdijskie Fragmenty Central no Aziatskogo Sobraniia Instituta Vostokvedeniia, Moscow 1980, reviewed by N. Sims-Williams, "The Sogdian Fragment of Leningrad",

BSOAS, 1981, referred to in this study as Fragments of Leningrad (*Frag. Len.*). This was followed by two other articles by the same authors in 1990 and 1991, "The Sogdian Fragments of Leningrad II", *Bulletin of the Asia Institute*, New Series, vol. 4, 1990, pp. 281-288; "The Sogdian Fragments of Leningrad III, Fragments of the *Xwastwānif*", *Manichaica Selecta* (Manichean Studies), 1991, pp. 323-328.

To the Buddhist materials one should add some smaller texts from Mannerheim collection of Finland, published by N. Sims-Williams and Harry Halén, Helsinki, 1980 and three Buddhist Sutras published by W. Sundermann and K. Kudara, *AoF*, 1987, pp. 334-349 and *AoF*, 1988, pp. 174-181.

The latest information about Buddhist Sogdian studies is given by David A. Utz, Tokyo 1980.⁵⁴ His survey covers the Buddhist Sogdian materials discovered by A. Stein (1907-1933), P. Pelliot (1910) and S. Oldenburg (1918)⁵⁵ near the oasis of Tun-huang, and those by A. Grünwedel and A. von Le Coq in the Turfan depression.⁵⁶

45. *SPAW*, 1926, pp. 2-8.

46. See the reviews by E. Benveniste, *JA* 1929, pp. 188-192 and F. Rosenberg, *OLZ*, 1929, pp. 194 ff.

47. F. Weller, *AM*, 10, 1935, pp. 314-367 and *Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes*, 22, 6, 1937.

48. F. Weller, *Monumenta Serica* 2, 1937, pp. 341-404 and 3, 1938, pp. 78-129; also E. Benveniste, "Notes ii", *JA*, 1933, pp. 193-248.

49. F. Weller, *Acta Orientalia* 14, 1935, pp. 12-46.

50. "Notes i", *JRAS*, 1933, pp. 29-68; "Notes ii", *JA*, 1933, pp. 193-248, and "Notes iv", *BSOS*, 9, 1938, pp. 459-502.

51. *Izv.* 12, 1918, pp. 817-842.

52. *Izv.* 14, 1920, pp. 399-420 and 455-474.

53. *Izv.* 21, 1927, pp. 1375-1398.

54. "A Survey of Buddhist Sogdian Studies", *Bibliographia Philologica Buddhica*, series minor, III. Tokyo, 1980.

55. It does not cover Buddhist Fragments of Leningrad published by Ragoza.

56. Utz studied himself a Buddhist text, *A Sogdian Version of Mahāyāna Mahāparinirvāṇasūtra in the German Turfan Collection*, unpublished Ph. D. Thesis, Harvard University, 1976. Unfortunately, I have not had access to this study until now.

*Manichean Materials*⁵⁷

Manichean materials were discovered in the oasis of Turfan, in the Chinese province of Sin-Kiang, by four German expeditions sent out in the first decades of the 20th century by the Museum für Völkerkunde Berlin⁵⁸. Sogdian materials, together with Middle Persian, Parthian and Turkish texts, were found especially in the ruins of the old city of Khočo. Other Sogdian materials were discovered in Yar-Khoto, a ruined city about 12 miles from the modern town of Turfan⁵⁹ and in a half destroyed library which was discovered in a ruined temple at the head of the valley of Tuyuq.⁶⁰ This library contained Manichean, Buddhist and Christian manuscripts together with Chinese scrolls which were dated between the eighth and ninth centuries A.D.

In this connection, it should be recalled that between the seventh and tenth centuries, an expansion of Manicheism into Central Asia took place.⁶¹ As a result, a considerable amount of Manichean literature was produced in that area. In this production and in the transmission of the Manichean faith, the Sogdian colonies were instrumental. Sogdian missionaries or, rather, educated Manichean missionaries and scholars translated the original Middle Persian and Parthian texts into Sogdian. These were in turn translated from Sogdian into Uigur Turkish for the benefit of the Turks. The Uigurs probably adopted Mani's religion sometime around the end of the eighth century. The faith also gained followers in Mongolia a century later when an Uigur Khan adopted Manicheism as his national faith.⁶² With the conversion of the Uigurs, the Sogdians found strong supporters for their cause. Chinese and Muslim sources inform us that Uigur Khans would even intervene in China or among Muslim rulers in order to defend the Manichean interests.⁶³

Except for the inscription of Karabalgasun found in northern Mongolia, Manichean materials have been found in the Chinese region of Turfan. Most of

them are, presumably, Sogdian translations of Mani's teachings from Middle Persian and Parthian originals. The decipherment and reading of these texts were made possible with the help of either these Middle Persian and Parthian originals or parallel Manichean texts written in other languages such as Uigur, Coptic, Chinese and Syriac. Most of them are written in the special alphabet invented by Mani; a few are written in the "Sogdian" alphabet. In Henning's opinion, the Manichean materials give a better idea of the structure and syntax of the language than the Buddhist or Christian.⁶⁴ This is partly attributed to the fact that the Manichean missionaries were better educated than their Buddhist or Christian counterparts. It was also easier for them to translate from Middle Persian or Parthian - languages closely related to Sogdian - than from Indian, Chinese or Syriac - languages of the originals from which those counterparts often had to work. Unfortunately, because of the fragmentary nature of most of the Manichean texts, their

57. B. Gharib, "Introduction," *AVS*, 1965, pp. 28-31; M. J. Dresden, *CHI*, 1983, 3, 2 pp. 1224-25.

58. See the detailed accounts by von Le Coq, *Art and Archaeology* 22, 1926, pp. 176-188, and *JRAS*, 1909, pp. 299-322; also M. Boyce, *A Catalogue of the Iranian Manuscripts in Manichean Script in the German Turfan Collection*, 1960, pp. xviii-xx.

59. von Le Coq, *JRAS*, 1909, p. 319.

60. von Le Coq, *Auf Hellas Spuren in Ost-Turkestan*, 1926, English translation, *Buried Treasures of Chinese Turkestan*, 1928, pp. 56-61.

61. See, for instance, G. Widengren, *Mani und der Manichäismus*, 1961, pp. 132-135; A. Adam, *Handbuch der Orientalistik*, 18.2, 1961, pp. 118-119; W. Sundermann, *AoF* 13, 1986, 239-317.

62. P. Alfarić, *RHL, New Series*, 1913, p. 370; see also pp. 20-21 above.

63. V. V. Barthold, *Histoire des Turcs d'Asie Centrale*, 1945, p. 39. As for the introduction of Manicheism or "the teaching of the Buddha of Light" into China, see Chavannes-Pelliot, *Traité Manichéen*, 1913, p. 150 and Henning-Haloun, *AM*, 1952, p. 188.

64. *BSOAS*, 11, 1943-1946, p. 465.

publication came later than those of the Buddhist and Christian texts. Ironically, Manichean Sogdian was the first dialect to become known. F. W. K. Müller published a Sogdian fragment as early as 1904. More than twenty years elapsed before E. Waldschmidt and W. Lentz published more texts in "Die Stellung Jesu in Manichäismus"⁶⁵ (abbreviated: *W-Li*), and in "Manichäische Dogmatik aus Chinesischen und Iranischen Texten"⁶⁶ (abbreviated: *W-Lii*).⁶⁷ W. B. Henning published other *Manichean texts in Ein Manichäisches Bet- und Beichtbuch* (APAW, 1936) (abbreviated: *BBB*) related to prayer and confessions.

W. B. Henning also published a number of shorter texts, the most important being: *Sogdica*, 1940; "The Book of the Giants" in *BSOAS* 11, 1945, pp. 52-74; "The Murder of the Magi" in *JRAS* 1994, pp. 133-144; "Sogdian Tales" in *BSOAS* 11, 1945, pp. 465-487; "The Manichean Fasts" in *JRAS* 1945, pp. 146-164; "A Sogdian Fragment of the Manichean Cosmogony" in *BSOAS* 12, 1948, pp. 306-318.

Since 1970, W. Sundermann published many other Manichean texts mainly related to church history, *Mitteliranische Manichäische Texte Kirchengeschichtlichen Inhalts*, 1981 (*KG*), and texts related to parables, *Ein Manichäisch-Soghdisches Parabelbuch*, 1985 (*MSP*). These texts, translated into German with glossary, notes and appendices, are mainly written in Sogdian script. Sundermann wrote other articles dealing with Manichean materials, including, among others, the problem of Manichean letters, "Problem der Interpretation Manichäisch-Soghdischer Briefe" in *Acta Antiqua Hungaricae* XXVIII, 1984, pp. 289-316.

It is worthy to mention, as a sample of Sogdian versification, two pieces published by Mackenzie in *Acta Iranica*, 1985, pp. 421-428. It is a Sogdian translation of two Parthian hymn cycles of *Hwydgm'n* fragments. Each canto has 30 lines, some partly reconstructed. W. Sundermann published, in 1990, "The Manichean Hymn Cycles *Huyadagmān*

and *Angad Rōšnān* in Parthian and Sogdian" *CII, Supplementary Series*, Vol. II, London, 1990.

Christian Materials ⁶⁸

Christian materials were discovered in the Turfan area of Chinese Turkestan, in a ruined library of a Nestorian church, by the same German expeditions that found the Manichean texts. They reflect the spread of the Nestorian-Christian faith through Central Asia.⁶⁹ Nestorian communities were established along the same trade roads that led both Buddhists and Manicheans eastwards.⁷⁰ It should be pointed out that the Nestorians, considered as heretical Christians by Byzantium, were officially recognized in Iran by the late Sassanians. Eventually, the Persian Church became a sort of national church over which the bishop of Ctesiphon held power and the Nestorians occupied a favoured place among the non-Zoroastrian subjects of the Sassanian kings. Therefore, Sassanian cultural influence over Sogdiana offered a favorable climate for the diffusion of Nestorianism outside the borders of the empire. Evidence of Nestorian presence in the eighth century is provided by a Sino-Syriac inscription dated 781 AD.⁷¹ It is also known that a Nestorian monastery existed south of Samarkand, where a Christian inscription in the Syriac language and

65. *APAW*, 1926, pp. 1-131.

66. *SPAW*, 1933, pp. 480-607.

67. A glossary of the Sogdian words in these two texts was compiled by G. Gropp. See Frye, *Neue Methodologie in der Iranistik*, 1974, pp. 35-44.

68. B. Gharib, *AVS*, 1965, pp. 31-34; M. J. Dresden, *CHI* 3, 2, pp. 1225-6.

69. The first emigration took place under the early Sassanians, especially under the harsh policy of Shapur II who pursued Christians mostly for political reasons. But conditions changed after the breach of Nestorians.

70. The Nestorian religion was regarded as an acceptable doctrine in China since 638 A.D.; See J.A. Dabbs, *History of the Discovery of Central Asia*, 1963, p. 14.

71. P. Pelliot, *TP*, 15, 1914, p. 624.

writing, dating from the 10th century, has come to light.⁷²

The generally assumed date for the Sogdian Christian texts is between the ninth and the tenth centuries though some are presumably of a later date.⁷³ F.W.K. Müller was again the first to study the Christian texts, the reading of which was made possible by the identification of the Syriac parallel versions. In 1907, the first Sogdian fragment written in Syriac script was made known by him.⁷⁴ In 1912, Müller published "Soghische Texte I" (abbreviated STi), a collection of Sogdian translations of New Testament Fragments.⁷⁵ In 1934, Müller, together with W. Lentz, published "Soghische Texte II" (SPAW) - abbreviated STii - which, besides Buddhist texts, contains six fragments of Christian tales.⁷⁶ O. Hansen published "Berliner Soghische Texte I" (PAW) - abbreviated BSTi - a Sogdian version of the St. George Passion, in 1941⁷⁷ and "Berliner Soghische Texte II" (*Akademie der Wissenschaften und Literatur*, n, 15) in 1955⁷⁸. For the latest work on Christian Sogdian, especially the latter work by Hansen (abbreviated BSTii), one should mention M. Schwartz, *Studies in the Texts of Sogdian Christian* (Berkeley dissertation, 1967), who includes some other texts - a part of the Book of Psalms. Later, N. Sims-Williams in *Christian Sogdian Manuscript C2*, 1985 (abbreviated C2), translated the texts BSTii into English, together with some Syriac originals, glossary and substantial notes. He also published the photos of the facsimiles.

W. Sundermann, who reviewed Müller's STi, published also some new Christian materials in *AoFi* 1974, *AoFiii* 1975, *AoFviii* 1981, and *Acta Iranica* 1981.

Documents and Inscriptions

*Documents from Tajikistan: Mug Documents.*⁷⁹ Except for the old coins and the so-called Bukhār Khudāt coins, most Sogdian materials found in Sogdiana have been discovered and deciphered by

Soviet scholars and published in Russian. The excavations, started in 1933 in the republic of Tajikistan, shed light not only on Sogdian, but also on its sister language, the less known Khwarezmian.

The first report of an accidental discovery of a Sogdian manuscript in Tajikistan reached Leningrad in 1933. Shortly after, excavations took place in the ruins of a castle on Mount Mug in Northern Tajikistan near the village of Khairabad, 120 km. East of Samarkand, on the left bank of the Zarafshān river.⁸⁰ Over 76 documents were found, written on paper, silk, skin and wood. Most of them were in the Sogdian cursive script, three in Chinese, one in Arabic and one in Runic characters. The decipherment of the Arabic document, which proved to be the oldest from Central Asia,⁸¹ helped to identify the proper name *dyw'styc* (Divastič or Dēvastič) of a Sogdian feudal lord to whose archives most of the documents once belonged.⁸² The archives

72. V. V. Barthold, *Four Studies on the History of Central Asia*, I, 1956, p. 16, and *Turkestan*, p. 94.

73. E. Benveniste, *JA*, 1959, p. 116.

74. "Neutestamentliche Bruchstücke in Soghdischer Sprache", *SPAW*, pp. 260-269. See also C. Salemann, "Manichāica II", in *Izv.*, 1907, pp. 531-558. He published Müller's texts in Hebrew transliteration.

75. *APAW*, 1912. See C. Salemann, "Manichāica V", in *Izv.*, 1913, pp. 1125-1144, in which the first grammatical sketch of the language was given.

76. See E. Benveniste's remarks in "Notes iii," *JA*, 1936, pp. 207-235, and *JA*, 1951, pp. 116-119; also, S. Telegdi, *JA*, 1938, p. 218.

77. E. Benveniste, "Fragments des Actes de Saint-Georges en Version Sogdienne," *JA*, 1943-1945, pp. 91-116. See also I. Gershevitch, "On the Sogdian St. George Passion," *JRAS*, 1946, pp. 179-184.

78. See E. Benveniste, "Études sur quelques Textes Sogdiens Chrétiens I", in *JA*, 1955, pp. 297-337, and II in *JA*, 1959, pp. 115-136; also *III*, 1959, pp. 132-136; *BSL* 52, 1956, pp. 33-49; and *BSL* 53, 1957-58, pp. 65-70.

79. B. Gharib, "Introduction", *AVS*, 1965, pp. 36-39; M. J. Dresden, *CHI*, 1983, 3, 2, pp. 1227-29.

80. A. A. Freiman, *Sogdiskij Sbornik*, 1934, pp. 7-17, and R. N. Frye, *HJAS*, 1951, pp. 105-129.

81. V. A. Kračkovskij, *Sogdiskij Sbornik*, 1934, pp. 52-90.

82. For details see R. N. Frye, *HJAS*, 14, 1951, pp. 108-118.

contained the business correspondence of Dēvāstīč, who is frequently called "the king of Sugd, the ruler of Samarkand." The documents bore dates of the year, month and day of his rule and proved to be of great importance for the reconstruction of the Sogdian calendar.⁸³ They date from the 8th century A.D. and are called, after the name of the fortress they were discovered, the Mug Documents. The destruction of the fortress, where Dēvāstīč took refuge, followed his capture and death. He had probably succeeded to hide his archives before surrendering to Arabs. Twelve centuries later they came out of their hidden place to become the subject of Sogdian studies. The study of these documents, initiated by A. A. Freiman, was achieved by three other Russian scholars. The most important publications dealing with the material of these excavations are by V. A. Livšic, M. N. Bogoljubov and O. I. Smirnova: *Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug, II* and *III*, 1961-63 (abbreviated: MDii and MDiii). They contain (1) legal and judiciary documents⁸⁴ and (2) business and administrative materials⁸⁵ which not only shed light on the political situation of Sogdiana at the time of the Arab conquest at the beginning of the eighth century A.D., but also furnish useful information on the economic and administrative conditions of Sogdian cities and their relations with one another.⁸⁶ Besides, they reveal as many as fifty place names, some of which are still used as contemporary local names.⁸⁷ The Mug Documents were published in facsimiles in *Corpus Inscriptionum Iranicarum*, Moscow, 1968.

Other Secular Documents. In 1938, excavations at Tall-i Barzu, 6 km. southeast of Samarkand, brought to light not only coins belonging to *trγwn* and *γwr'k*, presumably two rulers of Sogdiana in the early Islamic era, but also other Sogdian documents. During an expedition of 1946, led by A. Yu. Yakubovskij, the ruins of the old city of *Pyandžikent* (*Panjikant*), in Tajikistan, were identified. Later, during

excavations which took place between 1949 and 1956, more than 1,000 coins were found in the ruins of the fortified walls which surrounded the city.

The best publication on the coins is, O. I. Smirnova, *Katalog Monet s Gorodišča Pendžikent*, 1963, where she tries to reconstruct the history of Sogdiana of the seventh and the eighth centuries with the help of the coins and the documents⁸⁸.

Since 1930, many other excavations in Tajikistan and Uzbekistan have brought to light documents of extreme importance from the point of view of art history. Archaeological discoveries in old Transoxiana display stylistic links with traditions of Parthian and Sassanian art, while showing distinctive differences. The secular feature of the folk art is mainly illustrated in a series of narrative wall-paintings that have been found in several Sogdian towns. Some of these wall-paintings carry inscriptions. The longest, of 16 lines, was uncovered in Afrasiyab site near Samarkand. A number of ostraca were found at the same place and at Varakhsh near Bukhara, and also at Panjikant, the latter containing the Sogdian alphabet in Aramaic alphabetic order in 6 lines. The oldest ostraca, dating 4th century A.D., is from Varakhsh.⁸⁹ Two

83. A. A. Freiman "Datirovannye Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug Tajikistane", in *TIV*, 1936, 17, pp. 137-165; *VDI*, 1939, 4(9), p. 125. Also W. B. Henning "Zum Soghdischen Kalender", *Orientalia* 8, 1939, pp. 87-95.

84. *Juridičeskie Dokumenty i Pis'ma*, Moscow 1962. (Abbreviated: MDii).

85. *Xoz'jaistvennye Dokumenty*, Moscow 1963. (Abbreviated: MDiii).

86. On these documents, important articles are: R. N. Frye, *HJAS* 14, 1951, 108-118; I. Gershevitch, "The Sogdian Word for *advice* and some Mug Documents", *CAJ* 1962, 77-95; "Sogdian on a Frog Plain," *Mélanges Benveniste*, 1975.

87. See O. I. Smirnova in *Transactions of the 25th International Congress of Orientalists*, 2, 1960, pp. 329-337.

88. See especially pp. 22-35, where a list of the rulers, their titles and their dates is given.

89. Shishkin, *Varakhsha*, Moscow, 1963.

potsherds with Sogdian inscriptions were found in the excavations of Giaur Kala, a mount in the oasis of Merv, in Turkmenestan. Merv is actually the most western place where a piece of Sogdian writing was found. It is not known whether these pots were brought to Merv by traders or made in Merv by colonists. One should add that other Sogdian inscriptions have been found as far as Semireshye in modern Kirgizestan.⁹⁰

INSCRIPTIONS OF MONGOLIA. A trilingual inscription discovered in Karabalgasun, North Mongolia, was dated by Müller as belonging to the ninth century.⁹¹ It is written in Uigur Turkish, Chinese and Sogdian. Its content matter is Manichean since it belongs to the reign of the Uigur Khan (808–821) who had adopted the Manichean faith as the national religion. The Sogdian inscription proves that Sogdian was used as far north as Karabalgasun in northern Mongolia and was still in use in the ninth century AD.

Another inscription written three centuries earlier around 580, found in *Bugut*, central Mongolia, has been lately noticed. It is bilingual (Sogdian–Sanskrit), belonging to the first dynasty of Khaghan Turks. The inscription displays the inclination of the Uigurs to Buddhism.⁹²

In 1948, a short bilingual inscription was found in Southern Mongolia (Sevrey).⁹³ It was in Sogdian and Runic Turkish. The Sogdian text consists only of seven incomplete lines, mentions an Uigur Khaghan, and dates approximately to 759.

INSCRIPTIONS OF LADAKH. These were found in 1925 in Ladakh at the western border of Tibet and northern India.⁹⁴ They were 14. The first two were deciphered by F. W. K. Müller who identified them as Christian because they carried a large design of the Nestorian Christian cross.⁹⁵ The longest commemorates the passing of a messenger from Samarkand to the Khaghan of Tibet. The latest publication on these inscriptions is by Sims-Williams, in *Antiquities of Northern Pakistan*, Vol. 2, 1993. The

date 210 on the inscription is calculated as 825/6. AD.

INSCRIPTIONS OF NORTHERN PAKISTAN. The German expedition in North Pakistan discovered, from 1987 to 1988, more than 600 Middle Iranian rock inscriptions. This was made possible by the completion of Karakorum Highway which joins China to Pakistan via the valleys of Indus. Two of these inscriptions are Parthian, two Middle Persian, ten Bactrian and the rest Sogdian. Most of the Sogdian inscriptions (about 590) were found near *Shatial* village. Their Sogdian script is closer to that of the Ancient Letters than of the Mug Documents. They are dated approximately to the fifth century AD. A preliminary edition covering one third of the Iranian inscriptions was published by H. Humbach who worked solely on photographs.⁹⁶

In 1985, N. Sims-Williams joined the Pakistan-German team in *Chilas* in order to catalogue and work on the Iranian inscriptions. His preliminary report was published in *Antiquities of Northern Pakistan*, Vol. 1, 1989, and his major work by the *Corpus Inscriptionum Iranicarum* (CII): "Sogdian and Other Iranian Inscriptions of the Upper Indus", Vol. 1, 1989 and Vol. 2, 1992. The first volume contains

90. V. A. Livšic, *Sogdijcy v Semireč'e*, Moscow, 1981 apud. Sims-Williams, *CLI*, 1989, 174 n 10.

91. The inscription was discovered by the first Russian mission to Central Asia. See Müller, *SPAW*, 1909, p. 726; also O. Hansen, *Journal de la Société Finno-Ougrienne*, 44, 1930, pp. 3–39.

92. S. G. Kljaštornyj, V. A. Livšic, "Sogdian Inscription of Bugut Revised", *AoH* 26, 1972, 69–102.

93. S. G. Kljaštornyj, V. A. Livšic, "Une Inscription Inédite Turque et Sogdienne: la Stèle de Severy (Gobi Méridional)", *JA*, 1971, pp. 11–20.

94. First noticed in 1906 by a British missionary.

95. *SPAW*, 1925, pp. 371–372. See also Benveniste, *BSOS* 9, 1937–1939, pp. 502–505, who proposed more accurate readings in a number of cases; also Henning, *Mitteliranisch*, 1985, p. 54; Livšic, *AoH*, 1972, 83 n12.

96. H. Humbach, "Die Sogdischen Inschriften Funde vom Oberen Indus (Pakistan)", in *Allgemeine und Vergleichende Archäologie, Beiträge des Deutschen Archäologischen Instituts*, 1980, 2, 201–228.

reading and photographs of Shatial 1, Rocks 1-39. The second volume contains the remaining texts, as well as commentary to the whole corpus presented in the form of a glossary.

The rock inscriptions are very short, generally consisting of personal names of the writers who came to visit the sacred rocks. The writer generally gives his father's name, and occasionally his grandfather's. The longest inscription, of 23 words, gives the date of the writer's visit to the sacred place and his wish to return safely home.

Such a great number of inscriptions provides a rich collection of Sogdian personal names in addition to patronymics. Some inscriptions contain Parthian, Middle Persian, Bactrian and Sanskrit names.

For other non-religious documents (many containing Turkish elements)⁹⁷ which were found in Tunhuang and are now preserved in Paris and London collections, see Buddhist materials. The most interesting texts of non-religious nature are Fragment 13 of Paris (abbreviated: Rust.) which narrates the battle of Rustam with *Dives* (P13); Fragment 3 which displays the hidden power of nine especial stones with which a magician can cause raining - a "Shamanist rain-maker handbook"; a short medical fragment with prescriptions for emetics, purgatives and aphrodisiacs; and a short text of astrology.⁹⁸

The Scripts and Their Interpretation

Apart from a single fragment in Brahmi script, the Sogdian texts are written in three different scripts. One is the proper "Sogdian" script, in which are written all the Buddhist texts⁹⁹ as well as all the secular materials such as letters, legends on coins, legal documents, and inscriptions. Some Manichean and a few Christian texts are also written in this script. The Manichean materials are mostly written in a modified form of Palmyrenian (called Manichean) and the Christian materials in Estrangelo Syriac.¹⁰⁰

All three are based on the Semitic writing system and have some common features. They are, therefore, defective in rendering the vocalism. This results in certain difficulties when it comes to distinguishing the vowels. Of the three scripts, the "Sogdian" is the most defective. It does not distinguish the voiceless spirants from their voiced counterparts. In other words, /f/, /θ/ and /x/ are written like /β/, /δ/ and /γ/ respectively. Some texts, however, distinguish /x/ from /γ/, especially in initial and final positions, and some rare texts in all positions. In most texts, the voiced sibilants /z/ and /ž/ are not differentiated. The Manichean script, on the other hand, is the most elaborate.¹⁰¹ It may have been invented by Mani himself around 250 A.D. It is sufficiently rich in writing symbols to render the majority of the consonants including allophones. For one thing, it distinguishes the voiced stops from the voiceless¹⁰², and the voiced spirants from the voiceless, except for /δ/ and /θ/, both of which it renders by the same symbol. Unfortunately, the Manichean scribes

97. N. Sims-Williams; J. Hamilton, *Documents Turco-Sogdiens du IXe-Xe Siècle de Touen-houang*; CII, 2/3, 1990.

98. E. Benveniste, *Textes Sogdiens*, pp. 134-6; pp. 59-73; 150-156.

99. The general abbreviation B is used for the Buddhist texts written in Sogdian script as well as for some non-Buddhist texts written in this script and published in the corpus of Buddhist texts. The abbreviation S is used for secular materials, published separately, including non-religious letters, documents and inscriptions, as well as for some Manichean and Christian texts written in Sogdian script.

100. The abbreviation M is used for the texts written in Manichean script and C for the Christian texts written in Syriac.

101. This script is used not only for Sogdian, but also for Middle Persian, Parthian, Turkish, and even classical Persian.

102. Voiced stops are generally analysed as allophonic variants. Of the three scripts, M is the only one which distinguishes them. This might be because the Manichean script was first adapted to Middle Persian, a language which distinguished the voiced and voiceless stops phonemically.

are not always consistent in the orthography they employ. The Syriac script, used in most Christian materials, distinguishes all the voiceless spirants, including /θ/, from the voiced. However, the voiced stops are not differentiated from the voiced spirants, except in the case of /ɣ/ and [g].

Sogdian Script

The "Sogdian" script is indirectly derived from a north Semitic type of writing that was closely related to the Aramaic script, especially that used in the papyri.¹⁰³ The Aramaic script introduced into Sogdiana, as into other provinces of the empire under the Achaemenians, was probably adapted to the Sogdian language in the late Parthian period. A feature of the "Sogdian" script is that it shows a number of varieties, probably due to the fact that it had been used from an earlier time than either the Manichean or the Christian scripts. This long standing, in turn, is the cause of the many historical and pseudo-historical spellings, which are particularly noticeable in the Buddhist texts. The date of the adaptation of the Aramaic writing system to the Sogdian language must have been somewhat earlier than the second half of the second century AD, the date to which the first specimens of the "Sogdian" script can be assigned. The order of the Sogdian alphabet is known from an ostrakon discovered at Panjikant in 1965 and published by Livšic¹⁰⁴. The alphabet consists of the 22 letters in the traditional Aramaic order (although four letters were not used as phonetic symbols.) An extra *lamed* at the end was a matter of discussion. According to Livšic, the repetition of *lamed* may be due to the fact that this letter represents two distinct phonemes, /δ/ and /θ/. Sims-Williams, however, suggests that the extra *lamed* is representing /l/ in foreign words.¹⁰⁵

The development of the Sogdian writing symbols, beginning with the legends of the old coins which resemble Aramaic, to the cursive Sogdian (sometimes

called "Uigur"), is not completely clear. In the documents discovered in Chinese Turkestan, as in Sogdiana, three main varieties can be distinguished: (1) the script used in the Ancient Letters which is an archaic, non-cursive type, called "Early Sogdian" by Stein and Gauthiot; (2) the script used in the Buddhist texts, referred to as the Sūtra script, a calligraphic handwriting developed around 500 century A.D.; (3) a cursive script, called (wrongly) "Uigur," attested in inscriptional and documentary materials as well as, in rare cases, in Manichean writings of the eighth, ninth and tenth centuries. The third variant is very much like the cursive of the coins of Sogdiana, and it may have been fixed in its final form around 600 century AD. Sogdian scribes, in the most elaborate type of the scripts – the second – resolved the ambiguities with sporadic addition of diacritic points, thus distinguishing /z/ from /ž/ and /p/ from /f/ in rare instances. One of the ambiguities for the decipherment is the similarity of written symbols especially in junctures. It is always difficult to distinguish *z* from *n*, *r* from *ʿ*, *x* from *ɣ* and *d* from *r*. The confusion is more conspicuous in the cursive type where *ʿ* is written similarly to *z* or *n*, *ʿn* to *nʿ*, *š* to *s* and *y* to *r* or *β*.

Another feature of the "Sogdian" script is the occurrence of Aramaic ideograms. These, however, are much less numerous than in the Pahlavi writing system, being restricted to pronouns, articles, prepositions, conjunctions, and various particles and common nouns more conspicuous in documentary materials and coins. Contrary to the Pahlavi tradition, verbal forms in ideogram are very rare, which might be due to the existence of the imperfect in Sogdian.

103. Gauthiot, *JA*, 1911, pp. 83–87.

104. V. A. Livšic, "A Sogdian Alphabet from Panjikant", *HMV*, 1970, pp. 256–263.

105. *JA*, 1981, p. 349.

Manichean Script

The Manichean orthography is influenced by the conventions of both Sogdian and Manichean variants of Middle Persian and Parthian. The addition of the special letters β and δ (borrowed from Sogdian script) and γ , allows b , d and g , (originally adapted to Middle Western Iranian language) to represent only the voiced stops. Nevertheless, as these consonants are only allophones, the Manichean scribes write sometimes b and d phonetically, and sometimes p and t phonemically. Another feature of the script is the use of ' (*ain*) instead of ' (*aleph*) to represent the phoneme /a/ and its allophone [a]. Also, \mathfrak{t} is interchangeable with t , and q with k . The frequent doubling of y , w and δ has no phonetic significance, and the symbol h has no sound when used in final position.

On the other hand, the Manichean script, is defective in showing Sogdian vowels in quality and quantity.

Syriac Script

With respect to vowels, the Syriac script used for Christian materials is better qualified and shows Sogdian vowels at least qualitatively in some instances. A system of conventional points makes it possible to distinguish vowels and their differences at least in qualities. Thus, \mathfrak{y} with double vertical dots under it represents /ē/ and /e/, while \mathfrak{y} with a single dot under represents /i/ and /ī/. In the same way, but used much less frequently, \mathfrak{w} represents /ō/ and /o/, while \mathfrak{w} represents /ū/ and /u/. Using : (two vertical points) for /ā/ and ; (two more distant vertical points) for /a/ is less significant. To represent consonants, Sogdian Christians added three new characters \mathfrak{f} , \mathfrak{x} , \mathfrak{z} to the 22 letters of the Syriac alphabet. In this way, the Christian texts distinguished /β/ from /f/, /δ/ from /θ/, /x/ from /γ/ and /z/ from /ž/. However, one should note that the orthography is not entirely consistent in all texts, presenting other problems in the decipherment.

See also the tables in the Persian Introduction.

Phonology

Traditionally, the name "Sogdian" as a language have been applied to different varieties of speech, commonly referred to as Buddhist, Manichean, and Christian, according to the three different scripts in which Buddhist, Manichean and Christian materials are written. Beside secular materials, such as letters, documents, inscriptions and coins, some Manichean and Christian texts written in Sogdian scripts are to be considered as important sources of information. Putting aside the differences due to the writing systems and the orthographic habits, it remains to be seen whether the existing distinctions can be interpreted as synchronic, i.e. dialectal, differentiations. They might also reflect the diachronic development of one and the same language.

The phonemic charts on the following pages give the picture of the Sogdian phonemic system. They are based on comparative phonology and internal reconstruction.

The phonetic characterizations of certain sounds are, of course, speculative. A deeper examination shows that the dialectal differences within the written material are comparatively few. This is not to claim, as wrote Sims-Williams, "that Sogdian texts are linguistically uniform, nor is it to deny that local varieties of Sogdian will have been spoken (though not necessarily written) in areas away from the capital. One such dialect survives in modern Yaghnabi. Another, in which Sogdian /δ/ and /θ/ merge into /l/, is indirectly attested by Sogdian loan-words in Persian".¹⁰⁶

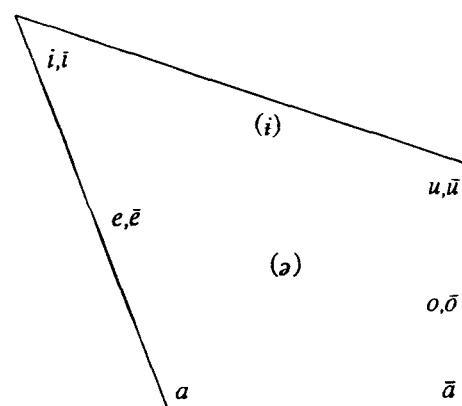
Vocalic System

The defective nature of the Semitic script on which each of the Sogdian scripts is based and, in addition, the occasional inconsistency of the scribes, make the

106. *CLI*, 1989, p. 173.

precise identification of the vowels sometimes hazardous. Beside comparative phonology and internal reconstructions, the comparison of different orthographies of a single word in the three scripts, the conventional system of diacritic points in Syriac script and the so-called "rhythmic law" have been found to be of help. According to the latter, both Sogdian nouns and verbs lose the final short vowel of the Old Iranian (OIr.) inflectional system of endings if their stem vowel is long or a diphthong, but retain the ending if the stem vowel is short. Also, a stem with a short vowel behaves as long if the vowel is followed by a consonantal cluster with which it may form a secondary diphthong. As a result, two classes of stems can be distinguished in Sogdian: light stems, which retain the ending, and heavy stems which lose or shorten their endings. The rule applies both to monosyllabic and dissyllabic stems. The stems ending in a semivowel /w/ or /y/ behave also heavy when in contact with an ending or suffix beginning with a consonant.¹⁰⁷ In other words, "The rhythmic law essentially governs the position of the stress within the word. Thus, heavy stems having the stresses on their main syllables lose or shorten their endings, while light stems, having the stresses on their endings, keep them. Thus, unstressed vowels were liable to be altered or lost,"¹⁰⁸ and the consonant clusters resulting from such loss were simplified by the addition of prothetic vowels. "As a result, the vocalism of many Sogdian words bears little resemblance to that of their Old Iranian etymons."¹⁰⁹ The Old Iranian short vowels /a/, /i/ and /u/ preserve their identity under certain conditions, especially in stressed final syllables. An additional practical difficulty is the fact that often the crucial forms do not occur in the materials. The inflectional endings by which a light stem can be safely recognized are listed in *GMS*, 502.

Comparative and descriptive analysis of the Sogdian phonetic system seems to point to five short and five long vowels as well as some allophones; this

Sogdian Simple Vowels (Sims-Williams, *JA*, 1981, p.357).

analysis, however, is relatively speculative as some of those vowels are not full phonemes:

I) /a/ Low front, unrounded short vowel, from OIr.

*a. In a medial position, it is generally not represented in the writing:

/asp/	'sp-	horse	Av. <i>aspa-</i>
/δast/	δst-	hand	OP <i>dasta-</i>
/βara/	βr'	bring	Av. <i>bar</i>

II) /i/ High, front, unrounded short vowel, from OIr.

*i. It is sometimes merged with *a:

/indaku/	'yntk'w	Indian	OP (h)indu(ka)
/wisp/	wysp	all	Av. <i>vispa</i> ; MP <i>wisp</i>
/asti/	'sty	he is	Av. <i>asti</i>

III) /u/ High, back, rounded short vowel. The Sogdian *u*, which has merged with OIr. *a rounded by assimilation to a labial environment, in final position reflects OIr. -am:

107. The time of the operation of the rhythmic law is assumed to have been around the beginning of the Christian era (Tedesco, *Lg.* 30, 1954, p. 486). At a later time, it clearly stopped to operate since words later introduced to the Sogdian vocabulary were not affected by it.

108. Sims-Williams, *RL*, 1984.

109. Sims-Williams, *CLI*, 1989.

/uβyu/	wβyw	both	Av. <i>ubayam</i>
/kuti/	kwt'y	dog	Yaghn. <i>kut</i>
/mu/	mw	this	Olr. <i>imam</i>

IV) /ā/ Low, back, half rounded long vowel, from Olr. *ā:

/āp/	*p	water	Av. <i>āp-</i>
/māt/	m't	mother	Olr. <i>mātar-</i>
/xānā/	x'n'	house	Olr. * <i>xānāka</i>

V) /ē/ Mid, front, unrounded long vowel, from Olr. *āi*. It also reflects either fronted *ā and āu or the Olr. suffix *-aka* in final position:

/ēc/	*yc	something	Av. <i>aēta</i>
/sēn-/	syn-	raise	* <i>sānaya-</i>
/xutēn/	xwt'yn	queen	* <i>xwatāūnī-</i>
/zātē/	z'ty/ -'k	son	* <i>zātaka-</i>

VI) /ō/ Mid, back, rounded long vowel, from Olr. *āu¹¹⁰:

/ōstāy/	*wst'y	to place	Av. <i>ava-stāya-</i>
/ōrθ/	*wrθ	there	Av. <i>avaθra</i>
/γōn/	γwn	kind	Av. <i>gaona</i>
/čānō/	c'n'w	as, like, when	Olr. <i>čānaku</i>

VII) /i/ High, front, unrounded long vowel, from Olr. accented or unaccented *i. Instances of initial /i/ are rare and those mentioned are, in addition, uncertain. Examples for medial and final:

/āfriwan/	*frywn	blessing	
/əktāni/	*krt'ny(h)	sin	Olr. * <i>krtānī</i>

VIII) /ū/ High, back, rounded long vowel, from Olr. *ū:

/βūm/	βwm	world	OP <i>būmī</i>
/mūš/	mwš	mouse	Av. <i>mūša</i>

Instances of initial /ū/ are rare and those mentioned are, in addition, uncertain. The /ū/ in 'wbs (/ūfs/, to sleep) might be long, but the imperfect /wāfs/ points rather to /ōfs/. Final /ū/ is not attested.

IX) /e/ Mid, front, unrounded short vowel. The short /e/ has no example initially. In final and medial positions, it is of secondary formation, either as a result of palatalization, e.g., *fnyš-* (/fneš/, to be

destroyed), or as a remnant of inflectional endings, like genetives of masculine *a*-stem nouns. It is difficult to consider it a full phoneme.

X) /o/ Mid, back, rounded short vowel. Rare examples of short /o/ can be treated as /u/, /a/ and [ə]:

/moxšk/	mwxsšk	mosquito	Av. <i>maxšika</i>
/martoxmē;	mrtxm'y	people,	Olr. * <i>martiya-</i>
martəxmē/		man	<i>tauxman</i>

Its identity as a full phoneme is doubtful. The same must be true for the palatalized *ū* as in *ūžbā* (terror).

XI) [ə] There are reasons to believe that a short, indistinct *ə* vowel existed in Sogdian. It is probably the central allophone of /a/. It may derive from any Old Iranian short vowel /a/, /i/, /u/, or a non-original prothetic. This is borne out by cases in which a non-etymological written *y* alternates with nothing written at all or, in certain cases, with a written ' . For instance, *βyst-* (past stem of *βynd-*, to bind) alternates with *βst-*. Another example of non-etymological *y* can be found in the nominal *βynd-* (prison, from **banda-*) which alternates with *βnd-*, while *βynd* (to bind) never alternates with a form without *y*. Of the same kind is the example of the verb *nyš-* (to destroy, from **nāsaya-*); for instance, M *nyšt-* (destroyed) alternates with M *nšt-* and B *n'št-*. Other doublet examples are M *jyt-* and *jt-* (struck, past participle of *žan-*); M *jβ-* and B *zyβ-* (to bite). Also, B *ptβyst-* and *ptβ'yst-* (recognized, past participle of *ptβyd-*) which alternates with C *ptβst*. In some examples, an initial written ' in Sogdian script corresponds in the M script both to *aleph* (') and *ain* ('), the latter occurring only before /sp/ and /st/. According to Sims-Williams, the two letters provide evidence for the existence of two distinguishable allophones, variants of initial /a/,

110. Reasons for the assumption of an additional long phoneme /ō/ are given by Sims-Williams in *RL*, 1984, 206; *CLI*, 1989, 180.

2) /t/ Voiceless dental stop < *t:

/tam/	tm-	hell	Av. <i>tamah-</i> ; Skt. <i>tāmas</i>
/marti/	mrti	man	OP <i>martiya-</i>
/wāt/	w't	wind	Av. <i>vāta-</i>

3) /č/ Voiceless palatal affricate:

3.1) < OIr. *č:

/čašm/	cšm-	eye	Av. <i>čašman-</i>
/āču/	'cw	what	Av. <i>čū</i>
/kaḍāč/	kḍ'c	ever	* <i>kadā-cit</i>

3.2) < OIr. *k in the environment of /r/:

/čarkas/	crks	vulture	Av. <i>kahrkāsa-</i>
/marč/	mrc	death	Av. <i>mahrka-</i>

3.3) < OIr. *k or *t palatalized in the environment of
of an /i/; thus, *ik* > *č* and *ti* > *č*:

/nēč/	nyc	nostrils	* <i>nahika-</i> ; Av. <i>nāh</i>
/wičāw/	wyc'w	witness	* <i>vi-kāva-</i>
/parč/	prc-	back	Av. <i>paršti-</i>

3.4) < OIr. *tr:

/čašn/	cšn	thirst	OIr. * <i>tṛšna</i> - ¹¹⁴
/čaf/	cβ-	steal	OIr. * <i>tṛp</i> - ¹¹⁴

A later, dialectal feature is the change to /č/ from /δ/ or /d/ in the environment of /š/, as in B *cštw'n-* (poor) < B *δštw'n-* and C *dyštw'n-*.

4) /k/ Voiceless velar stop < *k:

/kām/	k'm-	like	Av. <i>kāma-</i>
/nukar/	nwkr	now	* <i>nū-kara-</i>
/wṛk/	wyrk-	wolf	* <i>vṛka-</i>

II) The voiced spirants /β, δ, γ/ reflect the OIr. voiced stops /*b, *d, *g/, which have become spirants in all positions except after a nasal and voiced sibilant and in some consonant clusters such as βd and γd.

1) /β/ voiced labial spirant < *b:

/βay/	βγ-	lord, god	OP <i>baga-</i>
/āβar/	'βr-	bring	* <i>ā-bara-</i>
/γrəβ/	γrβ-	understand	* <i>grba-</i>

2) /δ/ Voiced dental spirant < *d:

/δas/	δs-	ten	Av. <i>dasa-</i>
/mēδan/	myδ'n	middle	Av. <i>maiδyāna-</i>
/pāδ/	p'δ	foot	Av. <i>pād-</i>

3) /γ/ Voiced velar spirant < *g:

/γāw/	γ'w	cow	Av. <i>gav-</i>
/patγōš/	ptγwš-	hear	* <i>pati-gauša-</i>
/βay/	βγ-	god	OP <i>baga-</i>

III) The voiceless spirants /f, θ, x/ < OIr. spirants /*f, *θ, *x/.

1) /f/ Voiceless labial spirant < *f:

/frī/	fry-	dear	Av. <i>frya-</i>
/wafr/	wfr-	snow	Av. <i>vafra-</i>
/āfrin/	'fryn-	bless	Av. <i>ā-frina-</i>
/nāf/	n'f	people	Av. <i>nāfa-</i>

2) /θ/ Voiceless dental spirant < *θ:

/θēnj/	θync-	draw	Av. <i>θanj-</i>
/γāθuk/	γ'δwk	throne	* <i>gāθuka-</i>
/xēpθ/	γypδ;	own	Av. <i>x^vaēpaiθya-</i>
	xypδ; xypθ		

3) /x/ Voiceless velar spirant < *x and *h

/xar/	γr-	donkey	Av. <i>xara-</i>
/māx/	m'x	moon	Av. <i>māh</i>
/farnxundē/	prnγwnδ'k	fortunate	Av. <i>x^vwarnahwant</i>

IV) The voiced stops [b, d, j, g] are predictable; they are conditioned by their phonological environment such as nasal and voiced sibilants. They behave as allophonic variants of voiceless stops. The picture is as follows: OIr. /*p, *t, *č, *k/ remain in Sogdian except after a nasal or voiced sibilant, in which case they become /b, d, j, g/; OIr. /*b, *d, *j, *g/ become spirants /β, δ, ɟ, γ/ in Sogdian, except after a nasal or voiced sibilant and in some consonant clusters, in which case they remain unchanged.

1) [b] occurs after m, or older n which has become m by assimilation, and after ž < z:

kambi	B knpy;	less	OIr. * <i>kambiyah-</i> ;
	M kmby		Av. <i>kamna-</i>
užb	M wjp;	terror	Av. <i>azōbā</i>
	C 'wžb-		

2) [d] occurs after n and z:

113. To this, the loss of initial OIr. *h, common to most Eastern Iranian languages, should be added.

114. These examples show the allophone [ts] of [č].

bandē	B <i>βntk</i> ;	slave	Olř. *bandaka-
	M <i>βndyh</i>		
azdyu	B 'ztyw	exiled	Olř. *uzdahyu-
3) [j] occurs after n:			
anjaman	M 'njmn-	assembly	*ham-gamana-
4) [g] occurs after n:			
angušt	B 'nkwšt;	finger	Av. angušta-
	M 'ngwšt		
sang	B <i>snk</i> ;	stone	Av. asənga-
	M, C <i>sng</i>		

See "Remarks" (page xxxv) for the differences in treatment of *b*, *d*, *j*, *g* in B, C and M scripts.

V) The series of sibilants /s, š, z, ž/ are either direct descendants of Olř. sibilants or the result of a Sogdian innovation. This is especially true for the palatal sibilants /š/ and /ž/.

1) /s/:

/sarδ/	<i>srδ</i>	year.	Av. <i>sarəd</i>
/δast/	<i>δst-</i>	hand	OP <i>dasta-</i>
/nipēs/	<i>npys-</i>	write	*ni-paisa-

2) /š/:

/šary/	<i>šrY</i>	lion	Parth. <i>šYr-</i> ; MP <i>šyr-</i>
/xšap/	' <i>xšp-</i>	night	Av. <i>xšapā-</i>
/mūš/	<i>mwš</i>	mouse	Olř. <i>mūš(a)</i>

3) /z/:

/azu/	' <i>zw</i>	I	Av. <i>azəm</i>
/zirn/	<i>zyrn</i>	gold	Av. <i>zaranya-</i>
/anxaz/	' <i>nYz-</i>	rise	Olř. *ham-xaz-

4) /ž/:

/žan/	B <i>zn-</i> ;	strike	Av. <i>jan-</i>
	M <i>jn-</i>		
/nižay/	B <i>nyz'y-</i> ;	to go out	Olř. *nižai-
	M <i>nyjy-</i>		
/xuž/	B <i>Ywz-</i> ;	wish	
	M <i>xwj</i> ;		
	C <i>xwz-</i>		

In addition, /š/ merges with an older /s/, and /ž/ with an older /z/, by palatalization. /š/ also merges

with Olř. */θr/ and, in a parallel way, /ž/ with Olř. */dr/. The B and some M forms still keep the historical spelling.

/šē/	B ^u <i>δry</i> , <i>šy</i> ;	three	Av. <i>θraya-</i>
	M <i>'δry</i> ; C <i>šy</i>		
/wispišē/	B <i>wyspyδr'k</i> ;	prince	Av. <i>visōpuθra-</i>
	M <i>wyšpšy</i>		
/žaymā/	B <i>δrYmh</i> ; C <i>žYm'</i>	lie	Av. <i>drug-</i>
/žuxšk ;	B <i>δrYwšk</i> , <i>žYwšk</i> ;	disciple	Olř. <i>driguška-</i>
<i>žxašk/</i>	M <i>jwxšq</i> ; C <i>zwxšq-</i>		
/žayd/	B <i>δrYt-</i> ; M <i>jYt-</i>	held	Av. <i>draxta-</i>

VI) The Sogdian nasals /m/ and /n/ offer no particular problems. They reflect the Olř. nasals */m/ and */n/, respectively.

1) /m/:

/māt/	<i>m't(h)</i>	mother	Av. <i>mātar-</i>
/framāy/	<i>prm'y-</i>	order	Olř. *fra- <i>māya-</i>
/nām/	<i>n'm-</i>	name	Av. <i>nāman-</i>

2) /n/:

/nēst/	<i>nyst</i>	is not	Olř. *nē <i>asti</i>
/ānāy/	' <i>n'y-</i>	lead	Olř. *ā-naya-
/ərwān/	' <i>rw'n</i>	soul	Av. <i>urvānam</i>

VII) The Sogdian /r/ reflects Olř. */r/¹¹⁵ and *[r]¹¹⁶.

/rāθ/	<i>r'δ-</i>	road	Av. <i>raiθya</i> ; Pers. <i>rāh</i>
/rōδ/	<i>rwδ-</i>	grow	Av. <i>raoδ-</i>
/yar/	<i>Yr-</i>	mountain	Av. <i>gairi</i>
/zirn/	<i>zyrn</i>	gold	Av. <i>zaranya-</i>
/kirm/	<i>kyrm-</i>	snake	Pers. <i>kirm</i> (worm)

VIII) The semi-vowels /w/ and /y/ reflect Olř. *w

115. C shows a seemingly dialectal feature with regard to /r/. When in a final position after /ā/, /r/ is dropped in all instances, as in C *p'* but B *p'r* (for); C *s'* but B *s'r* (to, towards); C *pšys'* but B *'pyšys'r* (after); C *'wc'* but B *'wrt's'r* (there); C *mc'* and *ms'* but B *mrt's'r* (towards). This happens not only in the absolute final, but also in a morpheme boundary. Thus, the 3 sg. perfect ends in -*d't* < -*d'rt*.

116. On Sogdian vocalic *r*, see page xxxii.

(Av. /v/) and */y/, respectively.

1) /w/:

/warδ/	wrδ	rose	Av. varəδa-
/wēn/	wyn-	see	Av. vaēn-
/āfriwan/	*prywn	blessing	Av. ā-frivana-
/nawē/	nwyw	new	Av. nava-
/γriw/	γryw	own, self	OIr. *grīwa-

2) /y/:

/yān/	y'n	favor	Av. yāna-
/āyōz/	*ywyz-	agitate	Av. ā-yaoz-
/āpāy/	*p'y-	to consider	OIr. *ā-pā(y)

IX) The fact that several Eastern Iranian languages show a sound change of *d* > *l*, and also the fact that in Manichean script (M) the Semitic sign *lamed* is used to render Sogdian *δ* and *daleth* to render *d*, induced Andreas to assume the existence of a Sogdian phoneme *l*. This hypothesis seems to be borne out by other evidence. In foreign loanwords, */l/* is rendered by *δ* in the Buddhist script (B) especially in the case of early borrowings such as *kδp'* from Skt. *kalpa-*, *δwk'* from Skt. *loka-*, *pyδh* (elephant) from Middle Persian and Persian *pīl*, *δykh* (letter) from Skt. *lekha-*, and *δmtyr* (lamp) from Greek *lamptēr*. In later borrowings, however, */l/* is rendered by *r* (Semitic *rech*, which sometimes has a special diacritic sign and is transliterated by *ṛ*); thus, *'ndrnyr-* for Skt. *indranīla-*. Besides, when Sanskrit words are transcribed (not borrowed) into the "Sogdian" script, *l* is rendered by *r*; e.g., *pr'n* for Skt. *balam*.

Some Sogdian loanwords in Persian render by *l* what is written *δ* in B and M, or *d* and *θ* in C. For instance, Pers. *mul* (wine) from *mwδ-* < *madu-*; Pers. *pālik* (leather shoes) from *p'δy*; Pers. *linj-* (to pull out) from *δync-* < **θanjaya-*; Pers. *palindīn-* (threshold) from *pδyund-*; Pers. *balāde* (unlawful, corrupt) from *pδ'ty*; Pers. *γōlīn* (jug) from *γwδ'k-*. The occurrence of double spellings in place names such as *Badakhshān* and *Balakhshan*, *Amūi* (< **Amūd*) and *Amūl* provides further evidence for such

transcription.

However, against the assumption of Sogdian */l/* as a separate phoneme is the fact that the Uigurs, who adapted the "Sogdian" script for their language, rendered Uigur */d/* by the Sogdian *δ* and Uigur */l/* by the Sogdian *r* symbols. Henning suggested that OIr. */*δ/* and */*θ/* merged in most Sogdian "dialects" into one single sound which was kept as *δ* in eastern Sogdian and became *l* in Western Sogdian. This is, however, contradicted by the evidence of Yaghnābi, which ignores *l*. One should point out that the sound change of */d/* > */l/* is not general in Eastern Iranian. It is only common to some Iranian languages of Afghanistan such as Pashtō, Yidghā, Munji and (the Kāfiri dialect of) Prasun. Khotanese, Ossetic, Yaghnābi and most Pamir dialects ignore it. This, probably, was also the case for common Sogdian. The sound change */d/* > */l/* might have centered, as Morgenstierne puts it, in the area of Badakhshan, the north-eastern corner of Afghanistan and southern Tajikistan, in the region neighboring on the province of Nūristān (ancient Kāfiristān). It is noteworthy, finally, that the word *Badakhshān*, which is used in the Islamic period to designate both the area and the kind of ruby for which it was famous, is also spelled with *l* as *Balakhsh* (French *Balais*, English *Balas*).

The last word about *l* is said by Livšic and Sims-Williams. Livšic thinks that the last letter of the Sogdian alphabet (in the Penjikent ostrakon) represents the phoneme */θ/* (voiceless counterpart of */δ/*), while Sims-Williams thinks it was used to render foreign words containing the sound */l/*.

Remarks: 1) Buddhist and all of the texts written in "Sogdian" script use the Aramaic symbols: *bēth* to render */β/* (and occasionally *[b]*); *lamed* to render */δ/* and */θ/*; *gimel* to render */γ/* and */x/* (and occasionally *[g]*); *pe* to render */p/*, */f/*, and *[b]*; *tau* to render */t/* and */d/*; *kaph* to render */k/* and */g/*; *tzaddi* to render */č/* and *[j]*; *zain* to render */z/* and */ž/*.

The Ancient Letters and the Manichean texts written in Sogdian distinguish /x/ and /ɣ/ by using *cheth* for /x/ and *gimel* for /ɣ/. Some B texts, such as *STii*, some of the Paris fragments and British Museum manuscripts, use a diacritic to distinguish /z/ and /ž/. *Dhy.* text uses a special diacritic to distinguish /f/ from /β/ in the environment preceding /r/. M(S) distinguish /p/ from /f/ with diacritic.

2) The Manichean script uses special diacritic signs to distinguish /β/ from [b] (rendered by *beth*); /f/ from /p/ (rendered by *pe*); /ɣ/ from /g/ (rendered by *gimel*); /x/ from /k/ (rendered by *kaph*) and /z/ from /ž/ (rendered by *zain*). /č/ is rendered by *tzaddi* and [j] by *zain* with a diacritic; *lamed* renders both /δ/ and /θ/; /t/ is rendered by *teth*, sometimes also by *tau*, without phonetic significance. The fact that two signs are used to render one single phoneme has motivated different transliterations among scholars. According to the system of transliteration adapted by Henning, *teth* is transliterated by *t* and *tau* by *t*¹¹⁷. To avoid confusion, both are transliterated by *t* in this dictionary. ' represents /ā/, as in the Sogdian script; but in some instances, the vowel /ā/ is rendered by ' even initially.

3) The Christain script uses *beth* to render /β/ (and [b]). Like Manichean, it uses diacritics to distinguish /f/ from /p/, /x/ from /k/ and /z/ from /ž/. *Ain* is used to render /ɣ/ and *gimel* to render [g]. Its main feature is the proper representation of the dentals. Thus, *daleth* is used to render /δ/, *teth* is used to render /t/ (and [d]) and *tau* is used to render /θ/. The sign ' represents both /ā/ and /a/ as well as the nasal /am/.

4) In general, *aleph* (') renders /ā/ in medial and /a/ in initial and final positions. It rarely renders /a/ in a medial position: as a rule, medial /a/ is not written. In B and M, it sometimes occurs before y and w to render /ē, e, i, āi/ and /ō, o, ū, u, āu/ respectively, and sometimes without phonetic value.

Thus in B, 'y and y alternate constantly, as do w and 'w. A double *aleph* (') generally renders /ā/ in all positions, but B shows instances of the double *aleph* rendering /a/.

5) The letter *vau* renders not only the semivowel /w/, but also the rounded vowels /ā/, /ō/ and the diphthong /āu/. In the same way, *yōd* renders the semivowel /y/ as well as the fronted vowels /ī/, /ē/ and the diphthong /āi/.

The contrary is also true for M, where /ā/ is rendered by the single *aleph* ('). Except before m, n, and r in initial position, *aleph* also represents the allophone [a]. In Christian, the sign ' represents /ā/, /a/, /ə/ and the nasal sequence /am/. Thus, many Sogdian prefixes such as *an* (<*ham) are rendered simply by ' - which is assumed to represent *am*.¹¹⁸

Transliteration and Transcription

The transliteration of Sogdian is based on the method originally used by R. Gauthiot. This method aims at rendering each written Sogdian sign by a Latin or occasionally a Greek sign. Two special symbols ' for *aleph* and ' for *ayin* and a few diacritics had to be added. The interpretation is based on the original value of the Aramaic symbols from which the Sogdian writing symbols are derived and on the consideration of the Sogdian phonemic system. The system not only renders the original scripts in a mechanical way, but it also allows for the reconstruction of the original writing. Tables 1 through 3 in the Persian Introduction give the transliterations and transcriptions for Sogdian scripts: secular Sogdian, Manichean and Syriac, respectively. See also comparative Tables 4 and 5 in the Persian Introduction.

117. See *GMS*, p. 457, n 1.

118. *SW, RL*, 1984; *CLI*, 1989.

General Abbreviations

اختصارات عام

abl. ablative
acc. accusative
act. active
adj. adjective
adv. adverb
Akk. Akkadian
Apd. Appendix
Apud. according to.
Arab. Arabic
Aram. Aramean
Arm. Arminian
art. article
aux. auxiliary
Av. Avesta
Bal. Baluchi
caus. causative
Chin. Chinese
comp. comparative
Compd. compound
conj. conjunction
dat. dative
def. definite
demonstr. demonstrative
dir. direct
dur. durative
Elam. Elamite
elat. elative
encl. enclitic
f and what follows
f. feminine
ff and what follow
fn. foot note
fut. future
gen. genitive
gloss. glossary
Gk. Greek
Heb. Hebrew
Hung. Hungarian
Idg. Ideogram
IE Indo-European
Irr. Indo-Iranian
impf. imperfect
impv. imperative

ind. indicative
indecl. indeclinable
indf. indefinite
Indo. Indic
inf. infinitive
inj. injunctive
inst. instrumental
interj. interjection
interrog. interrogative
intrans. intransitive
irr. irrealis
Išk. Ishkashmi
Khot. Khotanese
Khwar. Xwarazmian;
Khwarezmian
Lat. Latin
loc. locative
m. masculine
med. pass. medio-passive
mid. middle
MP Middle Persian
Munj. Munjani
n. noun
nom. nominative
nt. neuter
num. numeral
ob. oblique
OIr. Old Iranian
OP Old Persian
opt. optative
Orm. Ormuri
Oss. Ossetic
Pahl. Pahlavi
part. participle
Parth. Parthian
pass. passive
Pašt. Pashto
perf. perfect
pers. pron. personal pronoun
pl. plural
poss. possessive
postp. post position
pot. potential

pp. past participle
pr. proper name
Prak. Prakrit
prec. precative
pred. predicate
pref. prefix
prepos. preposition
pres. present
pres. part. present participle
pres. st. present stem
pret. preterite
pro. prohibitive
pron. pronoun
prop. proposition
pt. past
pt. st. past stem
rel. relative
R Rectus
Rošn. Roshnani
RV Rig-Veda
Sankl. Sanglechi
Sark. Sarikoli
sg. singular
Skt. Sanskrit
Šughn. Shughni
Syr. Syriac
st. stem
subj. subjunctive
suff. suffix
superl. superlative
Taj. Tajiki
trans. transitive
trans. pret. transitive preterite
Turk. Turkish
Uigh. Uigur/Uighuri
V versus
v. verb
Ved. Vedic
voc. vocative
Wakh. Wakhi
Yaghn. Yaghnobi/Yaghnabi
Yazg. Yazgulami
Yidg. Yidga

Bibliographic Abbreviations

فهرست اختصارات مأخذ

- AAWLM** *Abhandlungen der Geistes- und Sozialwissenschaftlichen Klasse der Akademie der Wissenschaften und der Literatur in Mainz.*
- Add.** Addenda, Additions
- Advice.** Gershevitch, I. "The Sogdian Word for 'Advice' and Some Mug Documents". *Central Asiatic Journal* 7, 1962. pp. 77-95; *Philologia Iranica*, 1985. pp. 33-51.
- Afr. Insc.** Livšic, V. "Afrasiyab Inscription". *AOH* 8, 1972, p. 79.
- A green leaf** (برگ سبز) *Acta Iranica*. Vol. 28, 1988. Papers in honour of Professor Jes. P. Asmussen.
- AHM** Gershevitch, I. *The Avestan Hymn to Mithra* (University of Cambridge Oriental Publications, IV). Cambridge, 1959.
- AI** *Acta Iranica; Encyclopédie Permanente des Études Iraniennes*. Tehran/Liège.
- AION** *Annali dell'Istituto Universitario Orientale. Sezione Linguistica*. Napoli.
- AM** *Asia Major, New Series*, London.
- Amber** Gershevitch, I. "Amber at Persepolis". *Studia Classica et Orientalia Antonino Pagliaro Oblata* ii. Rome, 1969. pp. 167-251.
- Anc. Lett.** "Ancient Letters". *HRii*, pp. 1-42.
- Andreas.** Andreas, F.C. *SPAW*, 1910. p. 310.
- ANP** *Antiquities of Northern Pakistan*. Vol. 1, Mainz, 1989; Vol. 2, Mainz 1993.
- AO** *Acta Orientalia*. Copenhagen.
- AoF** *Altorientalische Forschungen*. Akademie-Verlag. Berlin. (Various issues denoted by *AoFi*, *AoFii*, etc.)
- AOH** *Acta Orientalia Hungaricae*. Budapest.
- APAW** *Abhandlungen der Preussischen Akademie der Wissenschaften, Phil.-Hist. Klasse*. Berlin.
- Asica.** Bailey, H. "Asica". *TPS*, 1945. pp. 1-38.
- AVS** Gharib, B. *Analysis of the Verbal System in the Sogdian Language*. Ph.D. Dissertation. Univ. of Pennsylvania. Ann Arbor, Michigan: University Microfilms, Inc., 1965.
- AiW** Bartholomae, Chr. *Altiranisches Wörterbuch*. Strassburg, 1904.
- BAI** *Bulletin of the Asia Institute*. New-Haven.
- Bailey.** Sir Harold Bailey
- BBB** Henning, W. B. *Ein Manichäisches Bet- und Beichtbuch*. *APAW* 10, 1936; *AI* 14, 1977.
- Benv.** E. Benveniste
- Brahman.** Henning, W. B., "Bráhma". *TPS*, 1944, pp. 108-118; *AI* 15, 1977, pp. 193-203.
- BSL** *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris*.
- BSOAS** *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*. London.
- BSOS** *Bulletin of the School of Oriental Studies*. London.
- BSTBL** MacKenzie, D. N. *The Buddhist Sogdian Texts of the British Library*. *AI* 10, 1976.
- BSTi** Hansen, O. "Berliner Sogdische Texte I; Bruchstücke einer soghdischen Version der Georgspassion(C1)". *APAW* 10, 1941.
- BSTii** Hansen, O. "Berliner Soghdische Texte II". *AAWLM* 15, 1954.
- BTT** *Berliner Turfantexte; Schriften zur Geschichte und Kultur des Alten Orients*. Berlin: Akademie-Verlag.
- Bugut. Insc.** Livšic, V. A. "Bugut Inscription". *AOH* 1972, pp. 69-102.
- Bulletin of Iranian Culture Foundation**, Vol. 1, 1973, Tehran. (not abbreviated)
- C2** Sims-Williams, N. *The Christian Sogdian Manuscript C2*. *BTT* 12, 1985.
- CAJ** *Central Asiatic Journal*. The Hague.
- CHI** *The Cambridge History of Iran*. Cambridge.
- CI** *Corolla Iranica; Papers in Honour of Prof. Dr. David Neil MacKenzie*. ed. R. E. Emmerick and D. Weber. Peter Lang, 1991.
- CII** *Corpus Inscriptionum Iranicarum*.
- CII 1963** Bogolyubov, M. N.; Livšic, V. A.; Smirnova, O. I. (eds.) *Corpus Inscriptionum Iranicarum; Part II, Vol. III/I: Dokumenti s Gori Mug (Documents From Mt. Mug)*. Moscow, 1963.

- CII 1989** Sims-Williams, N. *Corpus Inscriptionum Iranicarum Part II; Vol. III/II, I: Sogdian and Other Iranian Inscriptions of the Upper Indus*. London, 1989.
- CII 1990** Sims-Williams, N.; Hamilton, James. *Corpus Inscriptionum Iranicarum; Part II, Vol. III/III: Documents Turco-Sogdiens du IXe-Xe Siècle de Touen-houang*. London, 1990.
- CII 1990** *CII Supplementary Series*, same as MHC
- CII 1992** Sims-Williams, N. *Corpus Inscriptionum Iranicarum; Part II, Vol. III/II, 2: Sogdian and Other Iranian Inscriptions of the Upper Indus*. London, 1992.
- CLI** *Compendium Linguarum Iranicarum*. ed. R. Schmitt. Wiesbaden, 1989.
- Cosm.** Henning, W. B. "A Sogdian Fragment of the Manichean Cosmogony". *BSOAS* 12, 1948, pp. 301-318; *AI* 15, 1977, pp. 301-313.
- Date.** Henning, W. B. "The Date of the Sogdian Ancient Letters". *BSOAS* 12, 1948, pp. 601-615; *AI* 15, 1977, pp. 315-329.
- Dhu.** "Dhūta Text". *HRi*. pp. 16-32; "Dhūta-sūtra". *BSTBL*, pp. 33-51, Notes 40-48.
- Dhy.** "Dhyāna Text". *HRi*, pp. 33-56; "Buddhadhyānasamādhisāgara-sūtra". *BSTBL*, pp. 53-77, Notes 49-70
- Dietz.** Dietz, A. "Baga and Mithra in Sogdiana". *AI* 17, 1978, pp. 111-114.
- DN** TSP 5, pp. 74-81.
- Doc.** "Document(s)". *HRii*, pp. 57-62.
- Dresden.** M. J. Dresden
- EGSi** Gauthiot, R. *Essai de Grammaire Sogdienne I*. Paris, 1914; 1923. (Numbers refer to paragraphs, unless specified by pages.)
- EGSii** Benveniste, E. *Essai de Grammaire Sogdienne II*. Paris, 1929. (Numbers refer to paragraphs, unless specified by pages.)
- EI** *Encyclo. aedia Iranica*. ed. E. Yarshater. New York.
- Emmerick.** R. E. Emmerick
- Et.** Benveniste, E. *Études Sogdiennes*. Dr. Ludwig Reichert Verlag, Wiesbaden, 1979.
- Eti** Benveniste, E. "Études sur quelques Textes Sogdiens Chrétiens (I)". *JA*, 1955, pp. 297-335; *Et.*, pp. 228-266.
- Etii** Benveniste, E. "Études sur quelques Textes Sogdiens Chrétiens (II)". *JA*, 1959, pp. 115-134; *Et.*, pp. 267-286.
- Et. Oss.** Benveniste, E. *Études sur la Langue Ossète* (Collection Linguistique Publiée par la Société de Linguistique de Paris, LX). Paris, 1979.
- EVP** Morgenstierne, G. *An Etymological Vocabulary of Pashto* (Skrifter Utgitt av Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo, Hist.-Filos. Klasse, 1927, No. 3)
- EWA** Mayrhofer, M. *Kurzgefasstes Etymologisches Wörterbuch des Altindischen III*. Heidelberg, 1956-1976.
- Fasts.** Henning, W. B. "The Manichean Fasts". *JRAS* 1945, pp. 146-164; *AI* 15, 1977, pp. 205-230.
- Frag.** Fragment
- Frag. 2a.** "Fragment 2a". *HRi*, 57ff.; *SW*, *IJJ* 1975, p. 45.
- Frag. act.** Benveniste, E. "Fragment des Actes de St. Georges en Version Sogdienne". *JA* 1943-45, pp. 90-116; *Et.*, pp. 191-215. Also abbreviated as Notesvi.
- Frag. Len.** Ragoza, A. N. *Sogdijskive Fragmenty Central'no-aziatoskogo. Sobraniia Instituta Vostokovedeniia*, Moscow, 1980.
- Frye** R. N. Frye
- Grenet** F. Grenet
- Gaurutmant.** Bailey, H. W. "Vedic Gaurutmant". *The Adyar Library Bulletin*.
- Gauthiot.** R. Gauthiot
- Gersh.** I. Gershevitch
- Gersh. 1969** Gershevitch, I. "Iranian Nouns And Names In Elamite Garb". *TPS*, 1969, pp. 165-200.
- Gharib** B. Gharib
- Giants.** Henning, W. B. "The Book of the Giants". *BSOAS* 11, 1943, pp. 52-47; *AI* 15, 1977, pp. 115-137.
- GMS** Gershevitch, I. *A Grammar of Manichean Sogdian*. Oxford, 1954. (Numbers refer to paragraphs.)
- Gropp.** Gropp, Gerd. "Mitteliranische Glossare und Index zu 'Waldschmidt-Lentz'". *Neue Methodologie in der Iranistik*, ed. by R. Frye. Wiesbaden, 1974, pp. 7-48.
- Ham.** James Hamilton
- Hansen.** O. Hansen
- Hansen 1941.** Hansen, O. "Ein Fragment der Georgspassion in Soghdischer Sprache aus Turfan". *Forschungen und Fortschritte*, 17/33-4, 1941, pp. 360-361.
- Hen.** W. B. Henning
- Hitt. IE.** Benveniste, E. *Hittite et Indo-européen, Études Comparatives*. Paris, 1962.
- HJAS** *Harvard Journal of Asiatic Studies*, Harvard-Yenching Institute.
- HMV** Gershevitch, I.; Boyce, M. (eds.) *W. B. Henning Memorial Volume*. London, 1970.
- HRi** Reichelt, H. *Die Soghdischen Handschriften-reste des Britischen Museums, I*. Heidelberg, 1928.
- HRii** -. *Die Soghdischen Handschriften-reste des Britischen Museums, II*. Heidelberg, 1931.
- Humbach.** H. Humbach
- IF** *Indogermanische Forschungen*, Berlin; Strassburg.
- IIFL** Morgenstierne, G. *Indo-Iranian Frontier Languages*. Oslo, (I) 1929, (II) 1938, (III) 1944-1956; 2nd ed. Oslo, 1973.
- IJJ** *Indo-Iranian Journal*, The Hague.
- IMTT** Sundermann, W., "Iranian Manichean Turfan Texts Concerning the Turfan Region". *Turfan and Tun-Huang, the Texts, Encounter of Civilizations on the Silk Route*. Cadonna, A. (ed.), 1992.
- Indian Elem.** Sims-Williams, N. "Indian Elements in Parthian and Sogdian". *Sprachen des Buddhismus in Zentralasien; Vorträge des Hamburger Symposions*. 1981.

- CII 1989** Sims-Williams, N. *Corpus Inscriptionum Iranicarum Part II; Vol. III/II, I: Sogdian and Other Iranian Inscriptions of the Upper Indus*. London, 1989.
- CII 1990** Sims-Williams, N.; Hamilton, James. *Corpus Inscriptionum Iranicarum; Part II, Vol. III/III: Documents Turco-Sogdiens du IXe-Xe Siècle de Touen-houang*. London, 1990.
- CII 1990** *CII Supplementary Series*, same as MHC
- CII 1992** Sims-Williams, N. *Corpus Inscriptionum Iranicarum; Part II, Vol. III/II, 2: Sogdian and Other Iranian Inscriptions of the Upper Indus*. London, 1992.
- CLI** *Compendium Linguarum Iranicarum*. ed. R. Schmitt. Wiesbaden, 1989.
- Cosm.** Henning, W. B. "A Sogdian Fragment of the Manichean Cosmogony". *BSOAS* 12, 1948, pp. 301-318; *AI* 15, 1977, pp. 301-313.
- Date.** Henning, W. B. "The Date of the Sogdian Ancient Letters". *BSOAS* 12, 1948, pp. 601-615; *AI* 15, 1977, pp. 315-329.
- Dhu.** "Dhūta Text". *HRI*. pp. 16-32; "Dhūta-sūtra". *BSTBL*, pp. 33-51, Notes 40-48.
- Dhy.** "Dhyāna Text". *HRI*, pp. 33-56; "Buddhadhyānasamādhisāgara-sūtra". *BSTBL*, pp. 53-77, Notes 49-70.
- Dietz.** Dietz, A. "Baga and Mithra in Sogdiana". *AI* 17, 1978, pp. 111-114.
- DN** TSP 5, pp. 74-81.
- Doc.** "Document(s)". *HRIi*, pp. 57-62.
- Dresden.** M. J. Dresden
- EGSi** Gauthiot, R. *Essai de Grammaire Sogdienne I*. Paris, 1914, 1923. (Numbers refer to paragraphs, unless specified by pages.)
- EGSii** Benveniste, E. *Essai de Grammaire Sogdienne II*. Paris, 1929. (Numbers refer to paragraphs, unless specified by pages.)
- EI** *Encyclopædia Iranica*. ed. E. Yarshater. New York.
- Emmerick.** R. E. Emmerick
- Et.** Benveniste, E. *Études Sogdiennes*. Dr. Ludwig Reichert Verlag, Wiesbaden, 1979.
- Eti** Benveniste, E. "Études sur quelques Textes Sogdiens Chrétiens (I)". *JA*, 1955, pp. 297-335; *Et.*, pp. 228-266.
- Eti** Benveniste, E. "Études sur quelques Textes Sogdiens Chrétiens (II)". *JA*, 1959, pp. 115-134; *Et.*, pp. 267-286.
- Et. Oss.** Benveniste, E. *Études sur la Langue Ossète (Collection Linguistique Publiée par la Société de Linguistique de Paris, LX)*. Paris, 1979.
- EVP** Morgenstierne, G. *An Etymological Vocabulary of Pashto* (Skrifter Utgitt av Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo, Hist.-Filos. Klasse, 1927, No. 3)
- EWA** Mayrhofer, M. *Kurzgefasstes Etymologisches Wörterbuch des Altindischen III*. Heidelberg, 1956-1976.
- Fasts.** Henning, W. B. "The Manichean Fasts". *JRAS* 1945, pp. 146-164; *AI* 15, 1977, pp. 205-230.
- Frag.** Fragment
- Frag. 2a.** "Fragment 2a". *HRI*, 57ff.; *SW*, *IJJ* 1975, p. 45.
- Frag. act.** Benveniste, E. "Fragment des Actes de St. Georges en Version Sogdienne". *JA* 1943-45, pp. 90-116; *Et.*, pp. 191-215. Also abbreviated as Notesvi.
- Frag. Len.** Ragoza, A. N. *Sogdijskive Fragmenty Central'no-aziatoskogo. Sobraniia Instituta Vostkovendenija*, Moscow, 1980.
- Frye** R. N. Frye
- Grenet** F. Grenet
- Gaurutmant.** Bailey, H. W. "Vedic Gaurutmant". *The Adyar Library Bulletin*.
- Gauthiot.** R. Gauthiot
- Gersh.** I. Gershevitch
- Gersh. 1969** Gershevitch, I. "Iranian Nouns And Names In Elamite Garb". *TPS*, 1969, pp. 165-200.
- Gharib** B. Gharib
- Giants.** Henning, W. B. "The Book of the Giants". *BSOAS* 11, 1943, pp. 52-47; *AI* 15, 1977, pp. 115-137.
- GMS** Gershevitch, I. *A Grammar of Manichean Sogdian*. Oxford, 1954. (Numbers refer to paragraphs.)
- Gropp.** Gropp, Gerd. "Mitteliranische Glossare und Index zu 'Waldschmidt-Lentz'". *Neue Methodologie in der Iranistik*, ed. by R. Frye. Wiesbaden, 1974, pp. 7-48.
- Ham.** James Hamilton
- Hansen.** O. Hansen
- Hansen 1941.** Hansen, O. "Ein Fragment der Georgspassion in Soghdischer Sprache aus Turfan". *Forschungen und Fortschritte*, 17/33-4, 1941, pp. 360-361.
- Hen.** W. B. Henning
- Hitt. IE.** Benveniste, E. *Hittite et Indo-européen, Études Comparatives*. Paris, 1962.
- HJAS** *Harvard Journal of Asiatic Studies*, Harvard-Yenching Institute.
- HMV** Gershevitch, I.; Boyce, M. (eds.) *W. B. Henning Memorial Volume*. London, 1970.
- HRI** Reichelt, H. *Die Soghdischen Handschriften-reste des Britischen Museums, I*. Heidelberg, 1928.
- HRIi** ~. *Die Soghdischen Handschriften-reste des Britischen Museums, II*. Heidelberg, 1931.
- Humbach.** H. Humbach
- IF** *Indogermanische Forschungen*, Berlin; Strassburg.
- IIFL** Morgenstierne, G. *Indo-Iranian Frontier Languages*. Oslo, (I) 1929, (II) 1938, (III) 1944-1956; 2nd ed. Oslo, 1973.
- IJJ** *Indo-Iranian Journal*, The Hague.
- IMTT** Sundermann, W., "Iranian Manichean Turfan Texts Concerning the Turfan Region". *Turfan and Tun-Huang, the Texts, Encounter of Civilizations on the Silk Route*. Cadonna, A. (ed.), 1992.
- Indian Elem.** Sims-Williams, N. "Indian Elements in Parthian and Sogdian". *Sprachen des Buddhismus in Zentralasien; Vorträge des Hamburger Symposions*. 1981.

- Indo-Iranica** *Mélanges Présentés à Georg Morgenstierne*, Wiesbaden, 1964.
- Intox.** "Sutra Of The Condemnation Of Intoxicating Drink". *HRI; BSTBL*, pp. 7-10, Notes 7-9.
- Izv.** *Izvestia (Rossiiskoi)*. Akademia Nauk, St. Petersburg (Leningrad).
- JA** *Journal Asiatique*, Paris.
- JAOS** *Journal of the American Oriental Society*, New Haven.
- JNES** *Journal of Near-Eastern Studies*, Chicago.
- JRAS** *Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland*, London.
- kav.** Same as Rust.
- Karab. Insc.** Hansen, O. "Karabalgasun Inscription". *Journal de la Société Finno-ougrienne*, 1930, pp. 3-39.
- Kellens.** J. Kellens
- Kent.** Kent, R.G. *Old Persian*. New Haven, Connecticut: American oriental society, 1950; Second edition, 1953; reprint, 1961.
- KG** Sundermann, W. *Mitteliranische Manichäische Texte Kirchengeschichtlichen Inhalts (mit einem Appendix von N. Sims-Williams)*. *BTT* 11, 1981.
- Khromov.** Livšic, V. A.; Khromov, A. "Sogdijskij Jazyk". *Osnovy* 11, 1981, pp. 347-514.
- KT** *Khotanese Texts*, VI. Cambridge, 1967.
- Ladakh. Insc.** "Ladakh Inscription". Müller, SPAW, 1925, pp. 371-2; Benveniste, *BSOAS*, 1937, pp. 502-505; Livšic, *AÖH*, 1972; SW, *ANP*, Vol. 2, Mainz 1993.
- Laufer** Laufer, B. *Sino-Iranica*. Chicago, Field Museum of Natural History (Anthropological Series 15, no. 3), 1919.
- Lazard.** G. Lazard
- Le Verb Avestique.** Kellens, J. *Le Verb Avestique*. Wiesbaden, 1984.
- Lentz.** W. Lentz
- Liste.** Sundermann, W. "Eine Liste Manichäischer Götter in Soghdischer Sprache". *Tradition und Translation... Festschrift für Carsten Colpe zum 65. Geburtstag*, Berlin; N. Y., Walter de Gruyter, 1994.
- Lg.** *Language*. Baltimore, Linguistic Society of America.
- Livšic** V. A. Livšic (Livshits)
- Locust's Leg.** Henning, W. B. (ed.). *A Locust's Leg: Studies in Honour of S. H. Taqi-zadeh*. London, 1962.
- LW** Henning, W. B., "Sogdian Loan-Words in New Persian". *BSOS*, 1939, pp. 93-106; *AI* 14, 1977, pp. 639-651.
- Mack.** D. N. MacKenzie
- Mack.** AI MacKenzie, D. N. "Two Sogdian HWYDGM'N Fragments". *AI* 25, 1985, pp. 421-428.
- Magi.** Henning, W. B. "The Murder of the Magi". *JRAS*, 1944, pp. 133-144; *AI* 15, 1977, pp. 139-150.
- Man. Lett.** Sundermann, W. "Probleme der Interpretation Manichäisch-Soghdischer Briefe". *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae*. Budapest, 1984.
- Manual Pahl.** Nyberg, H. S. *Manual of Pahlavi*, II, 1974.
- Mayrhofer.** M. Mayrhofer
- MDi** Frejman, A. A., *Opisanie Publikacii i Issledovanie Dokumentov s Gory Mug; Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug, I*. Moscow, 1962.
- MDii** Livšic, V. A., *Juridičeskie Dokumenty i Pis'ma; Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug II*. Moscow, 1962.
- MDiii** Bogoljubov, M. N.; Smirnova, O. I. *Xozjajstvennye Dokumenty: Sogdijskie Dokumenty s Gory Mug, III*. 1963.
- Mélanges Benv.** *Mélanges Linguistiques Offerts à E. Benveniste*. Paris: 1975.
- MGI** Frye, R. N. (ed.) "Mitteliranische Glossare und Index zu Waldschmidt-Lentz". *Neue Methodologie in der Iranistik*. Wiesbaden, 1974, pp. 7-48.
- MHC** Sunderman, W. *The Manichaean Hymn Cycles Huyadagmān and Angad Rōšnān in Parthian and Sogdian. CII Supplementary Series, Vol. II*. London, 1990.
- MIFSS** Sims-Williams, N. "The Middle Iranian Fragments in Sogdian Script from the Mannerheim Collection". *Studia Orientalia*, Helsinki, 1980.
- Minorsky, Hudūd.** Minorsky, V. *Hududolālam*, translated from Persian.
- Minorsky, Mem.** Bosworth (ed.) *Iran and Islam; A Volume in Memory of Vladimir Minorsky*. Edinburgh, 1971.
- MIS** *Middle Iranian Studies*, 1984. W. Skalmowski; A. van Tongerloo (eds.): *Orientalia Lovaniensia Analacta* 16
- Mittelir.** Henning, W. B. "Mitteliranisch". *Handbuch der Orientalistik* (ed. B. Spuler), Abt. 1, Bd. 4 Iranistik, Abschnitt 1: Linguistik, Leiden, 1958, pp. 20-130.
- MJM** Gignoux, P.; Tafazzoli, A. (eds.). *Mémorial Jean de Ménasce*. Louvain, 1974.
- Morgens.** G. Morgenstierne
- MSL** *Mémoires de la Société de Linguistique de Paris*.
- MSP** Sundermann, W. *Ein Manichaisch-Soghdisches Parabelbuch*. *BTT* 15, 1985.
- Müller.** F. W. K. Müller
- Mysteria Mithrae** *Proceedings of the International Seminar on the Religio-Historical Character of Roman Mithraism*. Rome: Ugo Bianchi 1979.
- n** note(s)
- (N)** Same as Notes.
- Notes** *BSTBL*, Notes, pp. 1-64. Also abbreviated as (N).
- Notesi** Benveniste, E. "Notes sur les Textes Sogdiens Bouddhiques du British Museum". *JRAS*, 1933, pp. 29-66; *Et.*, pp. 29-66.
- Notesii** Benveniste, E. "Notes sur le Fragment Sogdien du Baddhadhyānasamādhisāgarasūtra". *JA* 223, 1933, pp. 193-245; *Et.*, pp. 67-119.
- Notesiii** Benveniste, E. "Notes Parthes et Sogdiennes". *JA* 228, 1936, pp. 193-235; *Et.*, pp. 120-162.

- Notesiv** Benveniste, E. "Notes Sogdiennes". *BSOS* 9/3, 1938, pp. 495-518. *Et.*, pp. 163-186
- Notesv** Same as **Notules**.
- Notesvi** Same as **Fray. act.**
- Notesvii** Benveniste, E. "Notes Sogdiennes". *JA* 239, 1951, pp. 113-125; *Et.*, pp. 216-227.
- Notules** Benveniste, E. "Notules Sogdiennes". *JA* 231, 1939, pp. 275-277; *Et.*, pp. 187-189. Also abbreviated as **Notesv**.
- O¹** Rosenberg, F. "Deux Fragments Sogdiens Bouddhiques de Ts'ien-fo-tong de Touen-houang; I: Fragment d'un Conte". *Izv.*, 1918, pp. 817-842.¹
- O²** Rosenberg, F. "II: Fragment d'un Sutra". *Izv.*, 1920, pp. 399-420; 455-474.*
- O³** Rosenberg, F. "Un Fragment Sogdian Bouddhique du Musée Asiatique". *Izv.*, 1927, pp. 1375-1398.*
- OLZ** *Orientalistische Literaturzeitung*. Leipzig.
- Orientalia**. Henning, W. B. "Zum Soghdischen. Kalender", *Orientalia*, 1939, pp. 93-106; *AI* Vol. 14, 1977, 629-637.
- Osnovy** Osnovy Iranskogo Jazykoznanija Sredneiranskije Jazyki. Eds. V. I. Abaev; V. I. Rastorgieva. Moskva, 1981.
- Padm.** "Padmacintāmani-dhāraṇi-sutra". *BSTBL*, pp. 12-17; *Notes*, pp. 10-12.
- Panjik. Insc.** Livšic, V. A. "A Sogdian alphabet from Panjikand", *W. B. Henning Memorial volume*. London, 1970, p. 256-263.
- Pelliot TP.** Pelliot, P. *T'oung Pao*. Leiden, 1931.
- Perikhanian** A. Perikhanian
- Ph. I** *Philologia Iranica*, (Ilya Gershevitch Selected and edited by N. Sims-Williams). Wiesbaden: Dr. Ludwig Reichert Verlag, 1985.
- Problèmes de la Linguistique Générale 1966** Benveniste, E. *Problèmes de la Linguistique Générale*. Vol. 1, 1966, Vol. 2, 1974.
- Prolexis.** Bailey, H. W. "Prolexis to the Book of Zambasta". *Khotanese Texts*, VI. Cambridge, 1967.
- Psalter.** Same as **STSC**.
- Reichelt.** Hans Reichelt
- RHL** *Revue d'Histoire et de Littérature Religieuses, Nouvelle Série*, Paris.
- RL** Sims-Williams, N. "The Sogdian Rhythmic Law". *MIS*, 1984, pp. 215-203.
- Rock. Insc.** Sims-Williams, N. "Rock Inscriptions in the Indus Valley. The Sogdian Inscription of the Upper Indus, a Preliminary Report". *ANP* Vol. 1 "The Sogdian Inscription of Ladakh", *ANP* Vol. 2.
- Rust.** "Rustam Fragment"
- SCE** Gauthiot, R.; Pelliot, P.; Benveniste, E. *Le Sūtra des Causes et des Effets, I-III*. Paris, 1920-1928. Also, MacKenzie, D. N. *The Sutra Of The Causes And Effects Of Actions in Sogdian*. Oxford, 1970.
- Schaeder Iranica.** Schaeder, H. *Iranica; Abhandlung der Gesellschaft zu Göttingen*.
- Schwartz.** M. Schwartz
- SGI** *Studia Grammatica Iranica; Festschrift für Helmut Humbach*. München, 1986.
- SGS** Emmerick, R. E. *Saka Grammatical Studies; Oxford Oriental Series XX*. London, 1968.
- SI** *Studia Iranica*. Paris
- Sogd. Cpds.** Gershevitch, I. "Sogdian Compounds". *TPS*, 1945, pp. 137-149; *Ph. I.*, pp. 6-18.
- Sogd. Jaz.** Livšic, V. A.; Khromov, A. L. "Sogdijskij Jazyk". *Osnovy* II, 1981, pp. 347-541.
- Sogdica.** Henning, W. B. *Sogdica*. James G. Forlong Fund. Vol XXI, London 1940; *AI* 15, 1977, pp. 1-63.
- Sprache** *Die Sprache; Zeitschrift für Sprachwissenschaft*. Vienne.
- SPAW** *Sitzungsberichte der Preussischen Akademie der Wissenschaften, Phil.-Hist. Klasse*, Berlin.
- STi** Müller, F. W. K. *Soghdische Texte I*. *APAW* 2, 1912.
- STii** Müller, F. W. K.; Lentz, W. *Soghdische Texte II*. *SPAW* 21, 1934, pp. 504-607.
- STSC** Schwartz, M. *Studies in the Texts of the Sogdian Christians*. Unpublished Berkeley dissertation, 1967. (*STSC*, revisions refers to 12 additional pages dated spring thru July 1969.)
- Studio Orientalia.** Sims-Williams, N. Halén, H. "The Middle Iranian Fragments in Sogdian script From The Mannerheim Collection", *Studia Orientalia*, ed. by the Finnish Oriental Society, 51: 13, Helsinki 1980.
- Sund.** Werner Sundermann
- Sund. 1988** Sundermann, W. "Der Schüler Fragt Den Lehrer". *AI* 28, 1988, pp. 173-186.
- Sund. 1994** Sundermann, W. "Mani and Enoch", *Irano-Judaica iii*, ed. A. Netzer. Jerusalem, 1994, pp. 40-48.
- SW** Nicholas Sims-Williams
- SW 1986** Sims-Williams, N. "Sogdian *δpr̥m and Its Cognates", *SGI* 1986, pp. 407-424.
- Szemerényi.** Oswald J. L. Szemerényi
- Tales.** Henning, W. B. "Sogdian Tales". *BSOAS* 11, 1945, pp. 465-487; *AI* 15, 1977, pp. 169-191
- Tedesco.** P. Tedesco
- Texts.** Henning, W. B. "The Sogdian Texts of Paris". *BSOAS* 11, 1940, pp. 713-740; *AI* 15, 1977, pp. 231-258.
- Titres et Noms Propres.** Benveniste, E. *Titres et Noms Propres en Iranien Ancien*. Paris, 1966.
- TIV** *Trudy Institute Voskovedeniya*, Moscow.
- Tokharika** Bailey, H. W. "Tokharica; Studies in Honour of Sir Mortimer Wheeler". *JRAS*, 1970, pp. 121-123.
- TP** *T'oung Pao*, Leiden.
- TPS** *Transactions of the Philological Society*, London.
- TSP** Benveniste, E. *Textes Sogdiens (Mission Pelliot, III)*. Paris, Librairie Orientaliste Paul Geuthner, 1940.
- UMV** *J. M. Unvala Memorial Volume*. Bombay, 1964.

* The abbreviation denotes H. Oldenburg, the discoverer of the fragments.

- Utz Survey** Utz, D. A. "A Survey of Buddhist Sogdian Studies". *Bibliographia Philologica Buddhica*, Series Minor, III. Tokyo, 1980, II. 1-25.
- Vaj.** "Vajracchedikā Text". *HRii*, pp. 72-76; "Vajracchedikā Fragment". *BSTBL*, pp. 3-5, Notes 1-6.
- Varucān-śāh** Henning, W. B. "Varucān-śāh". *Journal of the Greater India Society* 11/2, 1945, pp. 85-90; *AI* 15, 1977, pp. 225-230.
- Vāsta** Bailey, H. W. "Vasta". *AO* 30, 1966, pp. 25-43.
- VDI** *Vestnik Drevnej Istorii*, Moscow.
- Vim.** "Vimalakirtinirdesā-sūtra". *HRii*, pp. 1-13; *BSTBL*.
- VJ** Benveniste, E. *Vessantara Jātaka* (Mission Pelliot, IV). Paris, 1946.
- Vṛtra et Vṛθagna** Benveniste, E.; Renou, L. "Vṛtra et Vṛθagna". *Étude de Mythologie Indo-Iranienne*, Société Asiatique, Cahier III. Paris.
- W-Li** Waldschmidt, E.; Lentz, W. "Die Stellung Jesu im Manichäismus". *APAW* 4, 1924.
- W-Lii** ~ ~. "Manichäische Dogmatik". *SPAW* 13, 1933.
- Weber.** Weber, D. *Die Stellung der Sogdische Inchoativa im Mitteliranischen*. (Dissertation zur Erlangung des Doktorgrades der Philosophischen Fakultät der Georg-August-Universität). Göttingen, 1970.
- Yoshida.** Yutaka Yoshida
- ZDMG** *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft*. Leipzig; Wiesbaden.
- Zeki Veladi Togan's Armagan** Henning, W. B. "Khwarezmian Language". *Zeki Veladi Togan's Armagan*, Istanbul. pp. 421-436.
- ZII** *Zeitschrift für Indologie und Iranistik*. Leipzig.

فرهنگ سغدی

سغدی - فارسی - انگلیسی

بدوا الزمان قریب

فرهنگ سغدی (سغدی-فارسی-انگلیسی)

مؤلف: بدرالزمان قریب

ویراستار مسئول: احمد منصوری

ویراستار: شهرزاد فتوحی

مسئول نرم افزار و داده پردازی: طهمورث خواجه پور

مسئول آمایش: سیما تویسرکانی

اپراتور: کبری بابایی، فاطمه ایزدپناهی، صدیقه شایسته شیران

حروفچینی: فرهنگان

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ بهمن

چاپ اول: تهران ۱۳۷۴

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

کلیه حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلق است به:

انتشارات فرهنگان

تهران ۱۵۹۱۶، خیابان انقلاب، خیابان شهید سعید، شماره ۲/۵۲، تلفن ۶۴۶۰۰۶۹

قریب، بدرالزمان
فرهنگ سغدی: سغدی-فارسی-انگلیسی / بدرالزمان قریب. تهران: فرهنگان،
۱۳۷۴.

۱ج (شماره گذاری گوناگون): جدول، ۲۹×۲۱/۵ cm.
ص.ع. و مقدمه به انگلیسی:

B. Gharib. Sogdian dictionary: Sogdian-Persian-English.

۱. زبان سغدی- واژه نامه ها- چندزبانه.

الف. عنوان.

۰/۰۸۷۳ فا

PIR ۲۱۳۷/۴۳

شاپک: ۹-۰۶-۵۵۵۸-۹۶۴

طراح جلد: مرتضی ممیز

- 1 **"b'nc** M آبان، هشتمین ماه (بیرونی: ابانج)
 āb/ḅānč (**'b'nc**) ©f. adj. ⇒ **"p'nc**, **"p'nz**
 Aban, eighth month of the year
 GMS 1274 n 2; Hen. Orientalia. 94; JRAS 1945, 149.9
- 2 **"β'rβ** B قلاب، آلت کشیدن
 āḅarβ ©<*ā-barba; Khot. *bira* ⇒ **"k'yš'k**
 hook, pulling instrument
 BSTBL, Vim. 155; Bailey. BSOAS 23, 25
- 3 **"β'rys'k** B ⇒ **"β'r'ys'k**
- 4 **"β'st-** ⇒ **'bst-**, **'nβ'st-**
- 5 **"β'stk** B پیوسته، متصل، مدام
 āḅastē ©<*ābastaka ©pp. ⇒ **'bynt-**, **'bst-**,
'nβ'st-, **'bsty**
 bound, joined, permanent
 TSP 2.550; S W, C2 n p75.26
- 6 **"β'ycy** B نام بدترین دوزخ
 āḅīči (**"β'cy**) ©<Skt. *avici*
 (name of the)worst hell
 SCE 279, 337, 349; **"β'yc**, TSP 7.43
- 7 **"β'yr-** B, S برده شده، آورده شده
 āḅir ©<*ābrya ©pass. st.; impf. *m'β'yr* ⇒ **"β'r-**
 (to)be carried, (to)be brought
 GMS 540; VJ 868, 871; MDii; AVS 76
- 8 **"βcr** M افزار، ابزار
 āḅčar
 materials
 GMS 1531
- 9 **"βcy** ⇒ **"β'ycy**
- 10 **"βr** B لامسه، گیرایی
 āḅar
 touch

- VJ 881
- 11 **"βr-** B, M, S بردن، آوردن
 āḅar ©impf. *m'βr*; inf. -'y ⇒ **"br-**²
 (to)carry
 GMS 634; VJ; TSP; Frag. Len.; MSP; MD; BBB;
 AVS 76, 102 n 1, 139
- 12 **-βr** B, M پسوند ملکی
 āḅar (**"βr'y**) ©<*ā-baraka
 possessive suffix
 GMS 1134; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141i, 144.5
- 13 **"βr'ys'k** B آرزو، میل، هوس
 āḅraxsē (**"β'r'ys'k**, **"βr'ys'y**, **"βr'ys'k**) ⇒ **"βr'sy(y)**
 wish, desire, lust
 TSP 2.904, 1053, 5.30, 7.151; SCE 431; BSTBL,
 Vim.; S W, IIJ 1976, Frag. 5.11; -'y, TSP 17.11;
 SCE 308; -'kw, BSTBL, Dhu. 82
- 14 **"βr'y** ⇒ **-βr**
- 15 **"βr'ys'k** ⇒ **"βr'sy(y)**
- 16 **"βr'ys'kmync** S شهوۃ انگیز، هوس آلود
 āḅraxsē-mēnč ⇒ **"βr'symync**
 lascivious
 S W, IIJ 1976, 49, 50, Frag. 5.8-9
- 17 **"βr'ys'y** ⇒ **"βr'ys'k**
- 18 **"βr'sy** M آرزو، شهوۃ، هوس
 āḅraxsē (**"βr'ys'y**) ©<*ā-braxsaka; Av. *ḅarag*;
 Parth. *āwaržōg*; Pahl. *āwarzōg*; Khot. *aur̥sa*
 ⇒ **"βr'ys'k**
 desire, lust
 Hen. Tales. 487 n 2; GMS 5
- 19 **"βr'symync** M آرزومند
 āḅraxsēmēnč ⇒ **"βr'ys'kmync**
 desiring, wishful

- GMS 1103; BBB 568
- 20 "βryn- B, S ستایش کردن، آفرین کردن
āfrin @<*ā-frina ⇒ *fryn-, *pryn-
(to)praise
TSP 25ii, 1 n p236; KG 552, 572
- 21 "βrync- S پروردن
āβrēnč ? @<*ā-barag-; Parth. ābrang
(to)cultivate
Gersh. apud. Sund. MSP p39
- 22 "βryt'k S ستوده
āfritē (*βryty) @pp. ⇒ *fryty
praised
KG 327, 580; TSP 25ii, 3; W-Li 71
- 23 "βryty B ⇒ *βryt'k
- 24 "βrywn B ستایش، آفرین
āfriwan (*βrywnh) ⇒ *prywn, *frywn
blessing, praise
TSP 17.39; KG p177
- 25 "βrywncyk S آفرین گو، در حال آفرین گفتن، ستایش گر
āfriwančik
praising
Hen. Tales. 486.13, -w
- 26 "βrywnh S ⇒ *βrywn
- 27 "bwx rwc M آبان روز، روز دهم ماه (بیرونی: ابخ)
ābūx-rōč ⇒ *pwγ' rwc
Aban, tenth day of the month
GMS 237; Hen. JRAS 1945, 142.2, 3
- 28 "βyc ⇒ *β'ycy
- 29 "βyr ⇒ *β'yr-
- 30 "c M چیزی، هر چیز
āč ⇒ *δc(w), 'cw
something, anything
GMS 1564, 1580
- 31 "c'yt- S گرفتن
āčāyd @pt. st. ⇒ ptcyt-, *c'xš-
(to)grasp
Sund. KG 382 p177; Apd. S W, 3.2.1
- 32 "c'ry B استاد، معلم
āčāre @<Skt. ācārya
teacher
TSP 21 i 11 n p233; BSTBL, Intox. 36
- 33 "c'xš- S گرفتن
āčaxš @pres. st. ⇒ ptcxš-, *c'yt-
(to)grasp
Sund. KG p177
- 34 "δ'(h) M ⇒ *δ'kw

- 35 "δ'k ⇒ *δ'y
- 36 "δ'kw B, S کس، هر کس، شخص (در بیشتر متون)
āδē, āδaku, āδō (*δyy, *δk, *δyh) @abl. *δ'(h),
pl. *δ'yt; pl. ob. *δy'tyy ⇒ *δ'y, *dy
somebody, anybody
EGSii 136; GMS 1560-80; *δk, MD; *δkw, Anc.
Lett.; S W, SGI 1986, 407-10
- 37 "δ'm M آدم (بشر نخستین)
ādam ⇒ *δ'm
Adam
Hen. JRAS 1944, 18
- 38 "δ'wkh B غله، محصول
āδuk (*δwk) @<*āδu-
grain, crop
TSP 6.157 n p206; BSTBL, Dhu. 29; Emmerick.
TPS 1966, 1f
- 39 "δ'y B, S هر کس، کسی (در بیشتر متون)
āδē (*δy, *δ'k) @abl. *δ'h ⇒ *δ'kw, *δyt
somebody
GMS 1580; S W, SGI 1986, 408-10; *δ'yk, TSP
7.80
- 40 "δ'yc(w) B, S چیز، هر چیز
āδēč(u) ⇒ *δc(w)
something, anything
GMS 1566; SCE; BSTBL; MDii; S W, SGI 1986,
408
- 41 "δ'yn'k B آینه
āδēnē (*δyn'y, *δyn'k) @<*a-daina; Parth.
ādēnag
mirror
TSP 3.303, 10.12; BSTBL, Dhu. 169; Benv. Et. Oss.
p10; -yn'k, BSTBL, Dhy. 43, 350, 345; loc.
-kyh, Dhy. 338
- 42 "δ βγ ⇒ *δδ βγ, *δδ βγ
- 43 "δβr'k B بارور، حاصل خیز
āδβarē (*δβryy)
fertile
TSP 11.28 n p223; BBB 570; S W, SGI 1986, 409
- 44 "δβryy M ⇒ *δβr'k
- 45 "δc(w) B, S چیز، هر چیز (در بیشتر متون)
āδēč(u) (*δδc) ⇒ *c, 'dc, 'cw, *δ'yc(w)
something, anything
GMS 1564; EGSii 136; S W, SGI 1986, 407ff
- 46 "δδ βγ B خدای برین (نام یکی از خدایان هندی، هرمزد ؟)
āδβay (*δ βγ, *δ βγ) @<āδ<Skt. adhideva
supreme god(Hormazd, Shakra ?)

TSP; VJ; Frag. Len.; W-Li; Humbach. AI 4, 297f;
"supreme deity", S W, Indian elements in
Parthian and Sogdian 1983, 139

- 47 *δδc M ⇒ *δc(w)
- 48 *δh B شکوه، برتری، تعالی
āδ(ā) ? (*δh²) ⇒ *δwh
excellence, eminence
TSP 5-36
- 49 *δk S ⇒ *δ'kw
- 50 *δkt'm B هر کدام
āδektām, aδktām
each one
TSP 21c 91; S W, SGI 1986, 410
- 51 *δprm(h) B روی هم رفته، به طور کلی (در بیشتر متون)
āδpar(a)m
altogether, so ever
GMS 1551, 1567; S W, SGI 1986, 407-24
- 52 *δwβ M وابستگی، پیوستگی، پیوند، تماس
āδūβ
joining
GMS 453; Benv. Et. Oss. 41; Sund. Man. Lett.
306.30, 41
- 53 *δwh B شکوه، علو، برتری
āδu ? ⇒ *δh
excellence, majesty
VJ 222; BSTBL, Vim. 140
- 54 *δwk B ⇒ *δ'wk
- 55 *δwr'yk S(C) آشوری
āθūrik
Assyrian
STSC 67
- 56 *dy S کس، هر کس، شخص (در بیشتر متون)
āδē (*δy, *δyy) @pl. -t; ob. pl. -tyy ⇒ *dy(y),
*δ'kw
somebody, anybody
GMS 1560 ff, 1580; S W, SGI 1986, 407f
- 57 *δy M, S ⇒ *δ'y, *dy, *dy(y), *yδyyt
- 58 *δyc ⇒ *δ'yc(w)
- 59 *δyh M ⇒ *dy, *δ'kw
- 60 *δyn'(h) M آدینه، جمعه
āδēnē (*δyny) @<MP
friday
GMS 49; JRAS 1945; Fasti. 149.12, 19, 153.14, 36,
151.6 n 2 p153
- 61 *δyn'k ⇒ *δ'yn'k
- 62 *δyn'y ⇒ *δ'yn'k

63 *δyny ⇒ *δyn'(h)

64 *dyt C ⇒ *δyt

65 *δyt M همه، همه کس، همگی
āδēt (*dyt) @ob. pl. -yy, -yh ⇒ *δ'kw, *δ'y
everybody
GMS 1563; STi 29.8, 53.4; *δ'yt, KG 499; *δ'yt'yh,
BBB e4; *δ'yt'yy, BBB e7

66 *δyy M ⇒ *dy, *δ'kw

67 *fryn- M ستودن، آفرین کردن
āfrin @<*ā-frina- @impf. m'fryn ⇒ *βryn-,
*pryn-
(to)praise
GMS 579, 653; Sogdica. p7

68 *fryny M ستاینده
āfrinē @pl. -t
praising
GMS 475, 895

69 *frytyy M مخلوق، آفریده
āfritē @pp. ⇒ *fryt-
creature
GMS 1620

70 *frywn M آفرین، ستایش
āfriwan @Av. āfrivana ⇒ *βrywn, *prywn,
*frywn
praise
GMS 1084

71 *γ ⇒ *z²

72 *γ'rt B بدھضم، غیر قابل گوارش ؟
āxārt ?
indigestible ?
TSP 8.124; Hen. JRAS 1944, 144.3

73 *γ'z B ⇒ *γ'z

74 *γ'ns B جنگ، جدال
āxāns ⇒ *x's, *ny's
fight, dispute
TSP 9.12, 13ii 7

75 *γ'r' M ⇒ *γrt'k

76 *γ'r² B گام، قدم (واحد طول)
āxār
step, pace
SCE 197; BSTBL, Dhy. 93, 97; EGSii 167

77 *γ'st- S ⇒ *γ'st-¹

78 *γ'wδ B پوشش، پوشاننده (آغل ؟)
āγōδ @<ā-gaud- ⇒ *γwnd-
cover, covering
VJ 961; BSTBL; Gharib. AI 4.249

- 79 »γyδ- B خواستن، خواهش کردن
āyēδ @<*ā-gādaya- ⇒*γγδ-
(to)wish, (to)demand
BSTBL, Dhy. 15, 75; GMS 653
- 80 »γyδ'k B خواهش، آرزو
āyēδē (*γγδ'k) ⇒*γδ'k(w)
wish, desire
TSP 2, 382, »γγδ'kw; Sogdica. 60.28, 61
- 81 »γynt- B ناپاک کردن، آلوده کردن
āyind ?
(to)defile
Mack. SCE 180(N); Gersh. IF 75, 304
- 82 »γyr- B راه رفتن، قدم زدن
āxēr ⇒*γ'r², xrt-, 'xyr-
(to)walk
BSTBL, Dhy.; SCE 383
- 83 »γyr B تحرک، پویایی
āxēr
moving, going, ambulant
VJ 882
- 84 »γyrn'k B متحرک، رونده، پویا
āxērñē (*γyrn'y) ⇒*xyrny
moving, walking, going, ambulator
BSTBL, Dhy. 100, 246; -y, Dhy. 228, 297, 311;
»γyrn'y, Dhy. 245
- 85 »γyrn'y ⇒*γyrn'k
- 86 »γz- شروع کردن، آغازیدن (در همی متون)
āyāz (*γz) @<*ā-gāz ⇒*γšt⁻¹, 'γz-
(to)begin
- 87 »γz B, M, C آغاز، شروع
āyāz @ob. -⁶y
beginning
TSP; BSTBL; Frag. Len.; STi 77.1; Hen. Giants.
68.24; nom. »γz'y, Dhu. 259
- 88 »γδ'k(w) B, S آرزو، خواهش، تمنا
āyādē, āyādaku @<*ā-gadaka; ✓gad; Parth.
'g'dg; Khwar. 'γδk ⇒*γγδ-, »γδ'y
wish, desire
TSP; VJ; BSTBL; MSP; KG; Frag. Len.; acc.
»γδ'kw, VJ 99, 142, 376, 383, BSTBL, Padm. 23,
25, 53; Vim. 51; nom. VJ 101, 442, 446, 47^c
- 89 »γd'r- C آوردن
āyādār @trans. pret. ⇒*γt-²
(to)bring
STii 4.32, 3pl. -nt
- 90 »γδ'w B آرزو، خواهش

- āyādō @<āγaδaku ?
wish
VJ; EGSii 75; GMS 960; nom. VJ 29^d, 650, 1185;
acc. VJ 17, 59^b, 1223
- 91 »γδ'y S, B آرزو، خواهش
āyādē (*γdy, »γδyy) ⇒*γδ'k(w)
wish
SCE 555; VJ 44^c; TSP; BSTBL; BBB; GMS 962;
KG; STii 8.10, 4.12
- 92 »γdy C ⇒*γδ'y
- 93 »γδyy M ⇒*γδ'y
- 94 »γmp- M حرکت کردن، راه رفتن
āyamp
walking
Sogdica. 64, 11n66
- 95 »γrt'k S درخشان، شکوهمند
āyar(tē) ? (*γ'r¹) ⇒'γrtqy', 'γ'rc
radiant, splendid
S W, C2 p149, 27; »γ'r, Hen. JRAS 1944, 144n3;
Mack. AI 1985 422, 424 n4
- 96 »γrtystyr M حاصل خیزترین
āyartistar ? @superl. »γ'rt
most fertile, richest
GMS 656, 1289; Sogdica. 29.6.30
- 97 »γšδ'r- S, C شروع کردن، آغازیدن
āyāšδār @<*γšt-d'r- @trans. pret. ⇒*γz-,
»γšt⁻¹, 'γšd'r-
(to)begin
STii p574; Frag. Len. »γ⁶šδ'r
- 98 »γšt⁻¹ M, S شروع کردن
āyāšt (*γšt-) @pt. st. ⇒*γz-, 'γšt-, »γšδ'r-
(to)begin
BBB; W-Li, ii; GMS 865; Frag. Len.; KG p177;
MSP b47; »γšt-, MSP b5, b47, b136
- 99 »γšt⁻² S برخاستن
āxašt @pt. st. ⇒'xšt-
(to)rise
STi 86.17, »γšt-
- 100 »γt⁻¹ آمدن (در بیشتر متون)
āyat ('γt-) @<*ā-gata @intrans. v.; pt. st.
⇒*ys-
(to)come
GMS 603; AVS 139
- 101 »γt⁻² آوردن
āyat @<*ā-gata @trans. v.; pt. st. ⇒*βr-,
»γd'r-

- (to)bring
GMS 603; AVS 139
- 102 "γt'k' B آمدہ
āyatē ('γt'y, 'γtk') ©intrans. v.; pp. ⇒ 'γt-¹
came
TSP; SCE
- 103 "γt'k' B آورده (در بیشتر متون)
āyatē ('γtk') ©pp; trans. v.
brought
TSP; SCE
- 104 "γt'y B ⇒ 'γt'k'¹
- 105 "γtk' ⇒ 'γt'k'¹
- 106 "γtk' ⇒ 'γt'k'²
- 107 "γwnd- M پوشیدن، پوشاندن
āyund ©<*ā-gunt; ✓gaud- ©impf. m'γwnd
⇒ 'γwnt-, 'γwst-, 'γ'wδ
(to)cover, (to)dress
GMS 601, 807; Gharib. AI 4.249
- 108 "γwnt- B, C پوشیدن، پوشاندن
āyund ©impf. m'γwnt ⇒ 'γwnd-
(to)cover, (to)dress
BSTBL, Dhy. 16; STi 16.8; Gharib. AI 4.249
- 109 "γwst S ⇒ 'γwstk
- 110 "γwst- M پوشیدن
āyust ©<*ā-gusta ©pt. st. ⇒ 'γwnt-, 'γwstyh
(to)cover, (to)dress
Gharib. AI 4.249
- 111 "γwstk B آلوده، کثیف
āyustē ('γwst) ©Parth. 'gwd, 'gwt; MP 'gwh-
dirty, defiled
Hen. AION 1965, 32.6; BSTBL, Dhy. 397; 'γwst,
MSP, p39, b85
- 112 "γwstyh M پوشش
āyustē ©inf. ⇒ 'γwst-
covering
GMS 931
- 113 "γwyr B آخر
āxwēr ⇒ 'xwyr-, 'xwyr
stable
VJ 17^b
- 114 "γwyr- B سوءهضم داشتن؟ (غذا در گلو جستن؟)
āxwēr ?
(to have)indigestion ?
TSP n p216, 8.124
- 115 "γwyr'kh B سوءهاضمه ؟
āxwērāk ? āxwērē ?
- indigestion ?
TSP 8.126
- 116 "γwyrpt S میر آخور، آخور سالار؟ خوان سالار ؟
āxwērpāt
chief of stable
MDii B-9 V4; Gersh. TPS 1969, 170-9, "the
chief of table"
- 117 "γyδ- M خواستن، خواهش کردن
āyēδ ©impf. m'γyδ ⇒ 'γ'yδ-
(to)wish, (to)demand.
BBB a 11 p99; GMS 653
- 118 "γyδ'k ⇒ 'γ'yδ'k
- 119 "γyrn'y ⇒ 'γ'yrn'k
- 120 "j'wny M ⇒ 'jwn
- 121 "j'wnny M ⇒ 'jwn
- 122 "jt- ⇒ 'jyt-
- 123 "jty M متولد، زاده
āž(i)tē ('zytk, 'jytyy) ©pp. pl. -t; ob. pl. -ty
born
GMS 27, 860; Hen. BSOAS 11, 68.17
- 124 "jwn M موجود، فرزند
āžōn ©pl. -d ⇒ 'jwn, 'žwn, 'z'wnh
being, child
GMS 5, 66; Tales. 470.59; W-Li
- 125 "jy- M متولدشدن، زادن
āžāy ('jy myry) ©Av. zaya-; *āzaya- ©impf.
m'jy ⇒ 'jyt-, 'z'y-
(to)be born
GMS 124, 570, 182 n 1
- 126 "jy myry ⇒ 'jy-, myry
- 127 "jyt- M متولدشدن، زادن
āž(i)t ('zyt-, 'jt-) ©pt. st. ⇒ 'jy-, 'z't-, 'z'yt-
(to)be born
BBB b38; GMS 27
- 128 "jytyy ⇒ 'jty
- 129 "k B نام درخت (جنگ)
āk ©OP yakā
(name of a)tree, oak ?
TSP 7.8 n 210; Gersh. BSOAS 19.317
- 130 "k'βt- ⇒ 'kmb-
- 131 "k'βt'k B کج، ناراست
ākāβdē ©pp. ⇒ 'kmb-
crooked, not straight
TSP 6.190, 10.23
- 132 "k'βtc(h) B کج

- ākafč ©f. pp. ⇒»k'βt'k
crooked
BSTBL, Vim. 3, 17, 128
- 133 »k'c'y B فضا، جو
ākāč(e) (»k'cyy) ⇒»k'c(h)
space, void
BSTBL, Vim. 30; Padm. 25; Dhy. 124, 152, 177,
248, 356; TSP 2.585, 16.32; VJ 1233
- 134 »k'c(h) B فضا، جو
ākāč (»k'cyy) ©<Skt. *ākāśa* ⇒»k'c'y
space, void
TSP; VJ; BSTBL, »k'cw, Dhu. 178; Gersh. Sogd.
Cpds. 1945, 142 i; -yk ?, Dhy. 217
- 135 »k'cyy M ⇒ »k'c(h)
- 136 »k'rtk B شمشیر
ākartē (»krtk)
sword
SCE 224, 241, 207; EGSii 167
- 137 »k'wc- B آویختن
ākōč (»kwyč, »kwc-) ©Khwar. »kwyč
⇒»kwyč-, »qwc-, »qwc-
(to)hang
TSP 3.248, 6.107, 125; BSTBL, Dhu. 272; GMS
634; AVS 120
- 138 »k'yš- B بیرون کشیدن، با قلاب گرفتن
ākēš ©<»ā-karš
(to)pull out
GMS 343; TSP 2.851 n p180
- 139 »k'yš'k B قلاب، آلت کشیدن
ākēšāk, ākēšē ? (»kš'k, kš'k) ⇒»β'rβ
hook, pulling instrument
Hen. Texts. 734; TSP 2.851, 850
- 140 »kmb- M مهار کردن، سرکوب کردن (خم کردن)
ākamb (»k'βt-) ©Parth. *nyhynj* ⇒»k'βt'k,
nk'np-, pk'np-
(to)suppress, (to)curb, (to)restrain
Sogdica. 43.9, 44
- 141 »kn- M پر کردن، آکندن
ākan (»kn-) ©impf. m'kn
(to)fill
GMS 475
- 142 »krtk ⇒ »k'rtk
- 143 »kš'k ⇒ »k'yš'k
- 144 »kwc- ⇒ »k'wc-
- 145 »qwc- M آویختن
ākōč ©impf. m'qwc ⇒»k'wc-

- (to)hang
GMS 634
- 146 »kwyč- B آویختن
ākūyd ©Parth. »gwxt ©pt. st. ⇒»k'wc-
(to)hang
GMS 858; MDii p191
- 147 »kwyty B آویخته، آویزان
ākūydē (»qwytyy) ©pp.
suspended
SCE 392; GMS 858; »kwyt, MDii "weight" ?
- 148 »qwytyy M ⇒ »kwyty
- 149 »kwyč- B آویختن
akwēč ? ⇒»k'wc-
(to)hang, (to)suspend
TSP 3.200, 239 n p198
- 150 »m'k ⇒ »myk
- 151 »m'n B نیرو، قدرت
āmān ? ©Av. *ā-mā*
power
BSTBL, Vim. 140; VJ n p92.222; Bailey. Prolexis.
137
- 152 »m'rδ B همراه، شریک، همال
āmarθ/δ ©<»hām-arθa; Pahl. *hamahl*
companion
GMS 1034; Hen. Texts. 726; pl. »m'rδt, TSP
3.106; ob. pl. »m'rδ'yty, TSP 15.27 n p194
- 153 »m'rδ'n B, S با هم
āmarθān (»m'rδ'yty, »mrδ'n) ©gen. pl.
together
GMS 1034; TSP 2.726, 5.87, 9.15 etc.; Vim. 120;
BSTBL; SCE 481; Frag. Len. 38.25, 81.8; STii
574, 8.6; »mrδ'n, TSP 5.6
- 154 »m'rδ'yty ⇒ »m'rδ'n
- 155 »m'rθ ⇒ »mrθ
- 156 »m't'k B آماده، حاضر
āmātē (»m't'y, »m'tk, »mty(y)) ©<»ā-mā-taka
⇒»mtyč, »m'ty
ready, prepared
GMS 14, 121; TSP 3.221, 7.137; SCE 520
- 157 »m't'y ⇒ »m't'k
- 158 »m'tk ⇒ »m't'k
- 159 »m'ty'kh B زینت، نشان
āmtyāk (»mty'kh)
ornament, mark
TSP 8.197 n p219; Vim. 87, BSTBL

- 160 »m'ty(y) M آماده
āmātē ⇒ »m't'k, »mtyc
ready
GMS 14, 121; Hen. Tales. 481.56
- 161 »m'yk B, S آلودگی، عفونت، آمیختگی (دخیل: آمیغ)
āmik (»myk, »myq)
dirt, mixture
TSP 2.31, 5.10 n p169; GMS 5; MSP b 87, e5;
»m^oykw, MSr b84, b91; S W, C2 n p97.4
"impurity"
- 162 »mδ'k B آمله، آملج (نام درختی است)
ām(a)δak ©Skt. āmalaka (phala)
Emblic Myrobalan (name of a tree)
TSP 10.3; apud. Yoshida. SI 1984, 149
- 163 »m kδ'r'k B شکم‌روش، اسهال
ām-kaδārē ? ©Skt. āma
diarrhoea
TSP 2.35
- 164 »mng M, C راستی، حقیقت
āmang
truth
GMS 1014; BBB 614; STii 5.19, 23; STi 81.13
- 165 »mnkcyk C به راستی، حقیقتاً
āmangčik
truely
STi 87.22, 86.7; EGSii 97
- 166 »mrδ'n ⇒ »m'rδ'n
- 167 »ms- M, S شخم‌زدن
ām(ə)s ? ©impf. m'ms ⇒ »ms-
(to)plough
GMS 634
- 168 »ms' M, C فرمانبرداری، توجه
āmsā ©ob. -yy ⇒ »ms'
obedience, attention
GMS 973, 1265; BBB 687; STii 4.37; »ms'kr "to
observe" Benv. JA 1951, 118; BSL 53 p57f
- 169 »ms' frm'y- M توجه کردن
āmsā-framāy
(to)take care
Sund. Man. Lett. 310.17; Frag. Len. 37.18
- 170 »ms'k S مجموعه، فهرست ؟
āmsāk ? ©<*hama-sahaka; Pahl. hmys'k
list ?
MDii p149, 4
- 171 »mt'yc B, S ⇒ »mtyc
- 172 »mt'ycyh B ⇒ »mtycy'
- 173 »mty'kh ⇒ »m'ty'kh
- 174 »mtyc B, M, S راست، راستی
āmīčē (»mt'yc)
truth, true
BSTBL; TSP; STii; GMS 1011; Frag. Len.; Anc.
Lett. 2.28; pl. »mtyct, KG 549
- 175 »mtycw B, S به راستی، حقیقتاً
āmīču (»mt'yc) ©adv. acc. ⇒ »mtycy'
truely
KG p177; BSTBL, Vaj. 8
- 176 »mtycy' M راستی، حقیقت
āmīčyā (»mt'ycyh)
truth
TSP 10.15; BBB 614
- 177 »nty(y) M ⇒ »m't'k
- 178 »myk M ⇒ »m'yk
- 179 »myq C ⇒ »m'yk
- 180 »my(k) M, S کثافت، آلودگی
āmīk
dirt
GMS 5; Sogdica. p56 y28, 58n; S W, C2, 97.4
- 181 »mynyy M تابستان
āmīnē ©Av. hamina; Pahl. hāmīn
summer
GMS 4, 397; Hen. Tales. 481.41; W-Lii 547.8;
BBB
- 182 »myty M آمیخته، آلوده، کثیف
āmītē (»mt'y) ©Av. ✓mī ⇒ »my(k)
mixed, dirty
BBB b30; S W, C2 p97.4
- 183 »n S آن (نام یکی از خانواده‌های سغدی)
an
An(a Sogdian family name)
Hen. BSOAS 11.736, 12.603 n 2; Sogdica. 59
- 184 »n'nt^o B آندا (نام یکی از شاگردان بودا)
Ananda
VJ; SCE; BSTBL
- 185 »n't(t) B کاملاً، واضح
ānat ©Khot. ānata
perfectly, clearly
TSP 6.109, 10.11, »z't; BSTBL; S W, C2 n p55.10;
Bailey. Prolexis. 95
- 186 »n'y- B, M راهنمایی کردن، بردن
ānāy (»ny-) ©<*ā-nay- ©impf. m'ny ⇒ »ny-¹,
»nyt-
(to)lead, (to)carry

- GMS 569; EGSii 18, 58; VJ; BBB 100; AVS 94
- 187 *ny- ⇒ *n'y-
- 188 *nyny(y) M راهنما، رهبر
ānaynē, ānēnē ©pres. part. ⇒ *n'y-
leader
GMS 895; VJ; BBB 100
- 189 *nyt- M راهنمایی کردن
- ānīt ©pt. st. ⇒ *nyd'r-, *n'y-
(to)lead
GMS 537, 883; AVS 94
- 190 *p B, M, C آب (در بیشتر متون)
āp (*ph) ©f.; acc. -wh; ob. -y(h); ob. pl. -ty
⇒ *b, *p
water
GMS 1228
- 191 *p *p'r'y B استسقاء (نام بیماری)
āp-āpārē
dropsical
SCE 415; GMS 1134
- 192 *p't B, M آباد، شکوفا، پررونق
āpāt (*p't) ©<*ā-pāta ⇒ *p'y-, *p'ty
watched, prosperous
TSP 2.157, 775; Hen. BSOAS 12.307.22; STii 10.6,
54
- 193 *p't *p't B خوب، عالی
āpāt-āpāt (*p't *p't)
good, bravo
BSTBL; TSP; EGSii 179
- 194 *p'y B توجه، درک
āpāy ⇒ *p'y-
consideration, perception
Dhu. 159, BSTBL; BBB a10; TSP 6.41, 23.2
- 195 *p'nc M آبان، هشتمین ماه
āpanč, āpānč ⇒ *b'nc, *p'nz
Aban, eighth month of the year
Hen. JRAS 1945, 152.22, 153.10, -m'xyy
- 196 *p'ncy'kh S آبانی، منسوب به آبان
āpānčyāk
(related to)Aban
MDiii p52 n5
- 197 *p'nk S آبانی، منسوب به آبان
āpānē, āpān(a)k ?
(related to)Aban
MDii p143, 1-4
- 198 *p'nz M آبان، هشتمین ماه
āpānž/z ? ⇒ *b'nc, *p'nc

- Aban, eighth month of the year
Hen. JRAS 1945, 151.5
- 199 *p'rs- B, S ن، رخصت خواستن
āpəs, āp'rs (*p'rs-) ⇒ *ps-¹, *p'rs-
(to)ask for leave
VJ; GMS 138, 145; MDii; Frag. Len.
- 200 *p'rs S رخصتی، تودیع
āp'rs
farewell
Gersh. Advice. 94; MDii; Frye 22
- 201 *p't ⇒ *p't
- 202 *p't *p't ⇒ *p't *p't
- 203 *p'y- B, M, S پاییدن، درک کردن (در بیشتر)
āpāy (*p'y-) ©<*ā-pāya; ✓pā ©impf.
⇒ *p'y
(to)watch, (to)consider
GMS 634; AVS 91
- 204 *p'y γ'w B گاوآبی
āpi/ē-γāw
water-buffalo
SCE 364; EGSii 99
- 205 *p'ync(h) B
āpēnč ©f. ⇒ *p'ync r'βh
aquatic
TSP 8.108
- 206 *p'ync r'βh B آب آورده (نام بیماری)
āpēnč (*p'ync r'βh) ⇒ *p'ync(h)
dropsical
TSP 7.62 n p212
- 207 *pcyh B پ
āpči
(of)water
TSP 19.16
- 208 *ph B, S ⇒ *p
- 209 *pkyn B
āpkēn
crystal
TSP 6.15, 152
- 210 *pkyn'k B لوری، شیشه‌یی
āpkēnē (*pkyny(y)) ©<*āpaka- ⇒ *pkyn
(of)crystal
TSP 6.27 etc.; BSTBL, Dhy. 362; GMS 1005.
- 211 *pkyn'y B بلوری
āpkēnē ⇒ *pkyn'k
(of)crystal

- TSP 6.2, 11, 31
- 212 "pkynch B آبگینه، بلوری
āpkēnč @f. adj.
(of)crystal
BSTBL, Dhy. 207
- 213 "pkyny(y) M ⇒ "pkyn'k
- 214 "pm'nwk M آبمانند، آبی، آبسان
āp-mānuk
water-like
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143³; BBB 721
- 215 "pny M آبی
āpnē
(of)water
S W, BSOAS 1981, 236
- 216 "prs- ⇒ "p'rs-
- 217 "prwδ B رودخانه
river ?
Frag. Len. 29.11, -y
- 218 "pry(h) S عزیز، محبوب
āfri ? ⇒ pry-
dear
MDii p21.R9 n p30
- 219 "pryn- B ستودن، ستایش کردن
āfrin @<*ā-frina-; Av. ā-frāy- ⇒ "bryn-,
"fryn-
(to)praise
VJ; GMS 579; AVS 97
- 220 "pryw S درود، آفرین
āfry(u) ? @<*ā-friya
blessing
Anc. Lett. 1, 1, 2, 27; Bailey. Asica.
- 221 "prywn B, S آفرین، ستایش، درود
āfriwan ⇒ "brywn, "frywn
praise, blessing
VJ 1198; TSP 8.201; BSTBL, Dhy. 169, 242; Anc.
Lett. 5.1, 7.1
- 222 "pškr'k S رئیس پاسبانان، بازرس
āpaš-karē @<*pš-kr'k; <*āpaθra-
chief of guards
MDiii p89
- 223 "pty S حمایت شده
āpātē
protected
MDii; Gersh. Advice. 92
- 224 "pwγ'rw c S آبان روز، روز دهم ماه (بیرونی: ایخ)
āb/βux rōč (*pwx) @Av. āpō-vayuhiš ⇒ "bwx
- rw c
Aban, tenth day of the month
GMS 237, 305, 905
- 225 "pwx M ⇒ "pwγ'rw c
- 226 "pyk M آبی، آبی
āpik ⇒ "pyk
aquatic
GMS 994; BBB 512
- 227 "pync r'βh ⇒ "p'ync r'βh
- 228 "pznp'k B کنار آب، ساحل
āp-zamb(ē) (*pznph)
waterside
TSP 3.125 n p195; VJ 64; Hen. Tales. 483.8, 9.19
- 229 "pznph B, S ⇒ "pznp'k
- 230 "r'β B (نام) بیماری، درخشش
ārāβ
(name of an)illness, glow
TSP 2.276; Hen. Texts. 718
- 231 "r'ys- B پناه بردن، پناهنده شدن
āraxs @*ā-raxsa ⇒ "r'yt-
(to)rely on, (to)take refuge with
BSTBL, Dhy. 186; TSP 6.21, 7.81, 9.125;
Perikhanian, SI 1988, 138
- 232 "r'ys'k B حمایت، پشتیبانی، پناه
āraxsē (*r'ys'y, "r'ys'y) ⇒ "r'ys-
support, refuge
BSTBL, Dhy. 84; TSP 6.103, n p202
- 233 "r'ys'y ⇒ "r'ys'k
- 234 "r'yt- S, M حمایت کردن
ārayd @*ā-rak- @pt. st.
(to)support
Sund. KG 177; S W, Apd. 3.2, 2 p196;
Perikhanian, SI 1988, 138
- 235 "r'yty S حمایت شده
āraydē @pp.
supported
KG 456; pl. -t, Sund. n p177; S W, p196
- 236 "r'k B دیوانه (هار)
ārak, āre
mad
TSP 2.37 n p169; SCE 407; Bailey. BSOAS 1961,
474
- 237 "r'nj ⇒ "r'ync, 'rync
- 238 "r'yδ(-) B آمیختن، آمیخته
ārēθ @✓raiθ; Av. raēθva
(to)mix, mixture

- Hen. BBB; Benv. TSP 2.774 n p179
- 239 "r'ync B, M (ارش، آرنج، ذراع (واحد طول)
 ārenč, ārinč ('rynj, 'r'nj) ©<*araθnika; Av.
 arəθna; OP aršan
 cubit(a unit of length)
 GMS 247, 300; BSTBL, Padm. 39
- 240 "rδ'r B قلمرو، مکان
 ārdār
 place, field
 TSP 9.10
- 241 "r'ys'y ⇒ "r'ys'k
- 242 "rp'r B دروغ، فریب
 ārpār
 deception
 SCE 471 n p41
- 243 "rr'np' B (نام) گیاه دارویی
 ārānpa ?
 (name of a) medical plant
 TSP 20, 2, 5
- 244 "rt rwc S روز نهم ماه
 ārt rōč, ās rōč (š) ⇒ 'rtt rwc
 ninth day of the month
 MDiii
- 245 "rwyt- M میل داشتن، حریص بودن
 ārūyd ©pt. st. ⇒ 'rwxs-
 (to)desire, (to)be greedy
 GMS 539; Bailey. Prolexis. 313; AVS 138
- 246 "rwyt'ky' M حرص، آرز (دخیل: آرغده)
 ārūydakyā ⇒ 'rwytqy'
 greed
 Hen. Sogdica. 46, 47, LW 103fn; BBB 566
- 247 "rwxs M آرز، میل شدید
 ārūxs ©pl.-t
 greed, desire
 BBB 566; GMS 539, 957
- 248 "rwxs- M حرص داشتن، آزمند بودن
 ārūxs ©/rauk; Khot. rrauta; Skt. ruc-
 ⇒ 'rwyt-
 (to)be greedy
 BBB
- 249 "s B تصرف
 ās ©inf. -y, -t
 taking
 BSTBL, Vim. 204; TSP 14.11
- 250 "s- B, M, S گرفتن (در بیشتر متون)
 ās ('st-) ©<*ā-yasa; ✓yam ⇒ 'yt-, 's-
- (to)take
 GMS 129, 539, 638; AVS 71 n 1
- 251 "s"k B بی شمار
 āsāk ('s'nk) ©ob. pl. -ty
 numberless
 TSP n p233, 20.16
- 252 "s'yt- B ساختن، سازش کردن
 āsayd ©pt. st. ⇒ 's'-c-
 (to)be compatible
 Benv. Notesii 223
- 253 "s'yt'k B مناسب، سازگار، سازشکار (دخیل: آسغده)
 āsaydē ©pp.
 fitting, compatible
 Hen. LW 103; TSP n p233, 20.3, 20.16, ob. pl.
- 254 "s'ky B سازگار، مناسب
 āsākē ©<✓*sak- ⇒ 's'yt'k
 suitable, compatible
 TSP n p216, 8.139, 140
- 255 "s'nk ⇒ "s'k
- 256 "s't- B ⇒ "s-
- 257 "s'wys- B سوختن، مشعل شدن
 āsuxs ('swyt-)
 (to)be burned, (to)be consumed
 TSP 2.530; BSTBL, Vim. 117
- 258 "s'wk' B آهو
 āsūk ('s'wk) ©<*āsuka; Av. āsu; Pahl. āhūg
 gazelle
 SCE 151, 354; GMS 976n 978
- 259 "s'wr B اسورا (اهورا)
 āsūr ('s'wr) ©<Skt. asura ©pl. -t; ob. pl. -ty,
 -'n ⇒ 'swr'
 Asura
 STii 8.6; BSTBL, Padm. 3; TSP 22.19
- 260 "s'ym'nδy B تصرف
 āsemandē ⇒ "s-
 possession
 STii 8.2 p574
- 261 "sp'nh ? S تلافی، پاداش ؟
 āspən ? ('sprnh) ©Av. aspəranah ⇒ 'nsp'nh ?
 repay
 MDii; Gersh. Advice. 91
- 262 "sprnh S ⇒ "sp'nh ?
- 263 "st'n'yh B مداوم، ثابت، پابندگی
 āstanyā ? ('stnyh, 'st'nyh, 'stn'yh)
 permanence
 TSP; BSTBL, Vim. 119

- 264 *st'nyh ⇒ st'n'yh
- 265 *stn'y B همیشه
āstanē ? (*stny(y))
permanent
GMS 969; "surely", VJ 231; TSP 6.155; S W,
BSOAS 1983, 42, "original"
- 266 *stn'yh ⇒ st'n'yh
- 267 *stn'yk B پایدار، همیشگی، ثابت
āstanik
permanent
TSP 2.1184, 6.93, 155
- 268 *stny'k(h) S ثبات، پایداری، تداوم
āstanyā(k) ⇒ 'pw *stny'kh
permanence
GMS 969; Frag. Len. 88.5, *stnky'
- 269 *stnyh ⇒ st'n'y-h
- 270 *stny(y) M ⇒ *stn'y
- 271 *stw- ⇒ *stw't-
- 272 *stw't- S (به دین جدید) گرویدن
āst(u)wāt ©pt. st.
(to)be converted
GMS 537, 575, 877 n 2; trans. pret. *stw'd'r, KG
p177, 588; AVS 81
- 273 *swyt- ⇒ *s'wys-
- 274 *swytk B سوخته، مشتعل (دخیل: آشفته)
āsydē ©pp.
burned
Hen. LW 103
- 275 *swk ⇒ *s'wk'
- 276 *swr ⇒ *s'wr
- 277 *swr'n ⇒ *s'wr
- 278 *š'k(w) B خاکستر
āšē (*š'y) ©Av. ātrya <*āθraka
ashes
TSP 7.143, 14.ii, n p214; BSTBL, Padm. 56; GMS
299
- 279 *š'm- B آشامیدن، فروبردن
āšām ©Av. šam-
(to)drink, (to)swallow
TSP 2.461 p175
- 280 *š'm'kk S بلعنده
āšāmē/āk
swallowing
Sund. MHC p25
- 281 *š'y ⇒ *š'k(w)
- 282 *šššcy ⇒ *ššyšcy
- 283 *ššyšcy M روز هشتم ماه
āš-δišči (*šššcy) ⇒ δšcy(y)
eighth day of the month
Hen. JRAS 1945, 151.15 n p152
- 284 *šych "ph S آب جاری، آبشار
āšaxč-āp ? ©f. adj. ⇒ *šync-, *šyt-
waterfalls, flowing water
TSP 3.126 n p196; Hen. Texts. 726; GMS 600,
634
- 285 *šyt- پاشیدن
āšayd ©pt. st. ⇒ *šync-, *šych "ph
(to)pour
GMS 600
- 286 *š rwc(yy) M روز نهم ماه (بیرونی: آتش)
āš rōč ('rt') ©<*āθr ⇒ 'rtt rwc
ninth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149.4; GMS 299; Hen.
Orientalia. 8, 1939, 91 n 2
- 287 *šync- M ریختن (آب)، پاشیدن (بشنجیدن)
āšēnc ©✓haik; Av. haēk ©impf. m'šync
⇒ *šych "ph
(to)pour
GMS 600, 634; Bailey. Prolexis. 417; AVS 123
- 288 *t باشد
āt ©<ahāt ©3sg. pres. subj. of ah- ⇒ 'st't, 'sty'
may be
SCE 186; GMS 767
- 289 *t'r ⇒ *t'rh
- 290 *t'rh آتش، آذر (در بیشتر متون)
ātar (*tr, *t'r, *trh) ©ob. -y ⇒ 'tr
fire
GMS 4, 943; TSP; SCE 78, 168; BSTBL; BBB;
MSP; STii 4.27
- 291 *tp'k B گرما
ātpāk ©<*ā-tāpaka; Av. ā-tāpaite ⇒ 'ntp
heat ?
S W, IJ 1976, 69, Frag. 24.1; C2 p177.18
- 292 *tr ⇒ *t'rh
- 293 *tr 'wst- M آتش نشاندن (آتش را خواباندن)
ātar ōst
(to)extinguish, (to)lay a fire
Sund. Man. Lett. 305.23, 313
- 294 *trh ⇒ *t'rh

- 295 "trn'y M آتشی، آذرین
ātarnē
(of)fire
S W, BSOAS 1981, 236
- 296 "tr swyt- B با آتش سوختن
ātar-sūyd
(to)burn with fire
Benv. TSP 7.138 n p213
- 297 "tr swk B آتش سوزی، حریق
ātar-sōk ⇒ trswcy, 'tr swq
fire
TSP 9.29
- 298 "trwrtn B گردهای آتش
ātar-wartan (ntrwrtn)
fire chariot
SCE 243
- 299 "tr xwrndy(y) M آتش بلعنده
ātar-xurandē ©Parth. ādur xwarēndag
swallowing fire
BBB b15, b94
- 300 "try swc'y d'ynh S آتش فروزان (عنوان دین مانی)
ātare-sōčē-dēn ⇒ d'ynh
glowing fire(Mani's teaching)
Karab. Insc. 17.11, 25; Benv. Notesiii 223
- 301 "ty(y) M و
āt ⇒ rty', 't'
and
GMS 76
- 302 "w'ys B جهت، سوی، اکنون؟
āwaxs ('w'xs, 'w'ys)
side, now?
BSTBL, Dhy. 223; Dhu. 229 n p47.229; TSP 3.298;
MSP p39-40
- 303 "w'n(h) ? ⇒ 'w'zh
- 304 "w'rkpt ? ⇒ 'w'zypt ?
- 305 "w'rt- B برگشتن، بازگشتن
āwart ('wrt-) ©inf. -'y
(to)return
TSP 6.47; BSTBL, Dhu. 119; AVS 111
- 306 "w't'k B خالی، بی جان
āwātē ©<*ā-wā
empty, lifeless
BSTBL, Dhy. 279; Benv. Notesii 235; TSP 14.23
- 307 "w'xs S ⇒ 'w'ys
- 308 "w'zh B برکه، آبگیر، دریاچه (حوض)

- āwāz, āwaze ? ('w'n(h) ?) ⇒ 'wz'k
pool, lake
TSP 9.30; GMS 1056A; Bailey. Asica. 4; S W,
BSOAS 1983, 46, 'w'nh
- 309 "w'zypt ? S میراب ؟، آمارگر؟
āwazypat ? ('w'rkpt)
water super intendent ?, statistician ?
MDii p71, 5 n p72
- 310 "wδm'ndt M هم خانه، هم منزل
āu-δmān-d, āwδmān- ©<*hāmō-dmāna ©pl.
having the same house, housemate
BBB 540; GMS 351, 466 n 1
- 311 "w'ny S, M هم خانه، هم منزل
āuxānē, āw-xānē ©pl. -t ⇒ 'wx'ny
having the same house, housemate
Hen. Tales. 485.1
- 312 "w'wn S مانند، چنان که
ōyōn ? āuyōn ?
as so
MSP b174
- 313 "wkršny M ستون شکوه (نام خدای مانوی)
āwkaršnē ('wqršny(y)(h)) ⇒ 'wqršn'wt
Column of Splendor (a Manichean god)
BBB 540.3; GMS 7, 351
- 314 "wqršny(y)(h) ⇒ 'wkršny
- 315 "wm'n'k B هم رأی، هم فکر
āw-mānē, ōmānē ©<*hāmō-mānaka ⇒ 'wm'n
unanimously
GMS 351; TSP 2.266 n p172
- 316 "wm'nty'kh هم رأی، هم فکری
āumāntyā(k), āw-mandyāk
unanimity
KG p177
- 317 "wmr'z M, S یاری کننده، یاور
āumrāz, āw-marāz ©pl. -t; pl. ob. -ty
⇒ 'wmr'z'nc ?
helper
BBB 540.1; GMS 351; Hen. BSOAS 11.68; KG
556; MSP b166
- 318 "wptβyw B هم پایه
āw-patβyu
equally honoured
TSP 2.1137
- 319 "wr'δk S همراه، همسفر
āw/u-rāθē ©<*hamō-rāθaka ⇒ 'wr'θy
companion
MDii 78, 18 n p87

- 320 »wrt- ⇒ »w'rt-
- 321 »wrt nwrtyy M رفت و برگشت
āwart-niwartē ⇒ »w'rt-, »wrt nwrtyy
go to and fro, going and returning
GMS 902, 410 n 1, 1638; Tales. 473.2
- 322 »wsywn'k ⇒ »wsxwn'y
- 323 »wsxwn'y S هم سخن، هم صحبت
āw-saxwanē, ō-saxunē ? (*wsywn'k) ©pl. -t
interlocutor (one with whom one talks)
GMS 351; BBB 540.2 p67; KG 473
- 324 »wt S ایمان، اعتماد
āwat ? ⇒ »wt
hope, trust, faith
STSC, Psalter. 132.21
- 325 »wth S ایمان
āwat
faith
Sund. MHC p32.8
- 326 »ww'δ'k B هم جا، هم مکان
āw-wāδē, ōwāδē
having the same place
TSP 2.1137, 1195 f; GMS 351
- 327 »wx'ny M هم خانه، هم منزل
āw-xānē ©<*hāmō-xānak ⇒ »wy'ny
cohabitant (sharing house)
GMS 351; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.1
- 328 »wy'r B طرفِ دعوا
āw-yār ©<*hāmō-yār
suitor (one with whom one has a quarrel)
TSP 3.58 n p194; GMS 351
- 329 »wyštk B متقلب، آشفته
āwištē
confused
Vim. 148 n p24, BSTBL; S W, C2 p149.21
- 330 »wz'k B آبگیر، برکه (حوض)
ōwazē, āwazē (*wzyy, 'w'nh) ⇒ »w'zh
pond, lake
Sogdica. 51.3; Tales. 471.8 n 2; SCE 146 n p36
- 331 »wzn'k S نسخه، سند ؟
āwzank ?
copy, document ?
MDii p73.10 n74
- 332 »wzryy ? M کناره، جناح ؟
ōzarē ?
flank ?
Hen. Tales. 473.45
- 333 »wzyy M ⇒ »wz'k
- 334 »x's M, S جنگ، پیکار، دعوا (پرخاش)
āxās ©= MP 'rdyq ©pl. -t ⇒ »y'ns, 'x's
fight, dispute
BBB 755 f69; GMS 5, 659; Sogdica. 27.27; KG 617
- 335 »x'skr'ky'kh جنگ آوری، نبرد
āxāskar(e)yāk
battle
Sund. MHC p27
- 336 »x'sqrky' M جنگ جویی، ستیزه جویی
āxāskarakyā ©āxēs+kāra; = MP 'rdykryh
fighting
Sogdica. 27.28; Perikhanian, SI 1988, 133n5
- 337 »x'sqryy M سرباز، جنگ جو
āxās-karē ©pl. -t
soldier, fighter
GMS 1122
- 338 »x'sryjy M سرباز، جنگ جو (جنگ طلب)
āxās-rēžē ©= MP 'rdyqr
warrior, soldier
Sogdica. 27.23
- 339 »x'sw'δy M میدان جنگ، کارزار
āxās-wāδē ©= MP 'rdygc'r
battle field
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.2; Sogdica. 22-7
- 340 »xwškyy M خوش آمد، درود
āxwašē ? ©= MP ērkaš
greeting
Sogdica. 21 b15, 22n15; cf. »xwšyc, apud. S W, C2 n p95.6
- 341 »xwyr- M خوراندن، غذادادن
axwēr ⇒ xwyr-
(to)feed
GMS 226, 542, 733
- 342 »y' بود
āy ©3sg. impf. ah- ⇒ »ynt, 'sty', y'y, γ-
was
GMS 401, 766; AVS 225
- 343 »y' S مدت، دوره، زمان
āy ⇒ »yh, 'y'
interval, period
Hen. Tales. 476.7; EGSii 177n 1
- 344 »y'βs- B فریب خوردن، گم شدن
āyafs (»y'βs-) ⇒ »y'np-, »y'βt-, »yfs-
(to)get lost, (to)be deceived

- BSTBL, Dhy. 241; TSP 7.165; S W, C2 n p163; AVS 74
- 345 »y'βt- B گمراه شدن، فریب خوردن
āyaβd/t ©pt. st. ⇒»y'np-, »y'βs-, »y'Is-
(to)get lost, (to)err
Frag. Len. 68.13; S W, BSOAS 1981, 238; AVS 74, 107
- 346 »y'βt'k B, S فاسد، نادوست، مرتد (دخیل: ایفده)
āyaβdē (»y'βtyy, »y'βtk) ©pp.; pl. »y'βt'yi
⇒»y'βtch, 'ybty
false, perverted, heretical
TSP 9.111; BSTBL, Dhy. 158, 234; Intox. 22; SCE 434; GMS 164; KG 582; Sogdica. 16, 11; C2 p163; Hen. L W 103
- 347 »y'βtch B فاسد، خراب، هرزه
āyafč ©f. ⇒»y'βt'k
perverted, debauched
SCE 434; AVS 74, 107
- 348 »y'βtk ⇒ »y'βt'k
- 349 »y'm- تمام کردن، پایان دادن
āyām (»ym-) ⇒»y'ms-, »y'mt-, 'y'm-
(to)finish
BSTBL, Vim. 182; AVS 74
- 350 »y'm B, S پایان، انجام
āyām ⇒'pw »y'm
end
TSP; SCE 513; BSTBL, Vim. 116; MSP b195
- 351 »y'mbn ⇒ »y'mpn
- 352 »y'mcyk S پایانی، آخری
āyāmčik
the last, final
MSP b200, -w
- 353 »y'mpn M فساد، بدعت (در دین)، ارتداد
āyamban (»y'mbn, »y'npn) ©ob. -yh ⇒»y'np-,
»y'npnmyc, »ymbn
heresy, perversion, change
GMS 877 n 2; KG 587
- 354 »y'ms- B تمام شدن، پایان یافتن
āyāms ©impf. m'yms ⇒y'ms-
(to)be finished
BSTBL, Dhu. 289
- 355 »y'mt- B تمام شدن
āyāmt (»y'mt-) ©pt. st. ⇒»y'm-
(to)finish, (to)be finished
TSP 6.80; BSTBL, Vim. 182; AVS 74
- 356 »y'np- B خراب کردن، فریب دادن

- āyamb (»y'mp-) ⇒»y'βt'k, »y'mpn, 'ymp-
(to)pervert, (to)seduce, (to)deceive
EGSii 17; GMS 602; SCE 130; AVS 74, 107
- 357 »y'npn S ⇒ »y'mpn
- 358 »y'npnmyc S مرتد، کافر
āyamban-mēč
heretical
KG 632
- 359 »y'npnyh S, M الحاد، کفر
āyanpan(yā) ⇒»y'mpn
heresy
KG 587
- 360 »y'wšt- B, S آشفتن، بهم خوردن
āyušt (»y'wšt-) ©pt. st. ⇒»y'wz-², 'y'wšt-
(to)be confused, (to)be disturbed
VJ 1152; MSP; BSOAS 30, 508; AVS 135
- 361 »y'wšt'k B, S آشفته، منقلب، ناراحت
āyuštē (»y'wšt'y, »y'wšty, »y'wšt'k) ©pl. -t
troubled, tormented
BSTBL, Dhu. 4; GMS 818A; S W, IJ 1976, 50;
MSP b 85
- 362 »y'wšt'y ⇒ »y'wšt'k
- 363 »y'wz-¹ B آشوب کردن
āyōž (»y'wz-¹) ©<*ā-yauzaya- ©trans. v.
(to)cause trouble
TSP 2.1045, 5.109; SCE 146, 268; BSTBL, Vim. 154 n p24; AVS 135
- 364 »y'wz-² B آشفتن
āyuž (»y'wz-) ©<*ā-yuzyā ©intrans. v.
⇒»y'wšt-
(to)be troubled
VJ 1196; TSP 6.14, 147; BSTBL, Dhy. 241; Dhu. 168 n p24
- 365 »y'wz-¹ ⇒ »y'wz-¹
- 366 »y'wz-² ⇒ »y'wz-²
- 367 »y'wzkr'k B آشوب گری، اغتشاش
āyōžkarē
trouble-making
SCE 445
- 368 »y'βs- ⇒ »y'βs-
- 369 »y'βtyy M ⇒ »y'βt'k
- 370 »yc B, S چیز، هر چیز (در بیشتر متون)
ēč ('yδc, 'nycw) ©<*δ'yc ⇒»y'δcw, 'yc', 'y'δc
thing, something
GMS 1572; »ycw, MDii; Frag. Len.

- 371 **"yδ B** چیز، هر چیز، چیزی
ēδ ⇒ *yc, *δc(w)
something
TSP 2.954
- 372 **"yδcw S** چیز، هر چیز
ēču ⇒ *δc(w)
something
MDii
- 373 **"yfs- M** فاسد شدن، تغییر کردن
āyafs ©impf. m'yfs ⇒ *y'βt-, *y'βs-
(to)be changed, (to)be perverted
GMS 827, 653; Hen. Tales. 473.4; AVS 74, 107
- 374 **"yh B** عمر، سن
āy ©<*āyu ⇒ *y', *y'
life, age
TSP 2.165, 5.76, 6.19, 181
- 375 **"ykwncyq M, C** جاودانی، ابدی
āy/ikunčik ⇒ *yqwnncyq
eternal
GMS 1014; Hen. Tales. 469, 27; BSOAS 11, 74.4;
-w, JRAS 1944, 138.15
- 376 **"ykwn(w) B, M, S** جاوید، جاودانی
āy/ikun (*yyqwn) ©<*āyu-ka-na; OP *ayuka;
El. A'ukka ⇒ *ykwn(w), *yqwn
eternity, eternal
GMS 6, 423, 1031; Hen. BSOAS 12.307, 26; KG
416; MDii; Frag. Len.; Gersh. Amber. 176;
S W, MIS 1984, 206
- 377 **"ymbn M** فساد، تغییر
āyamban ⇒ *y'mpn, *ympn
perversion, change
GMS 43, 1026; Frag. Len. 77.7
- 378 **"ynt** بودند
āyand ©3pl. pres. ⇒ *y', *sty'
were
GMS 769, 772; VJ 28^b; AVS 225
- 379 **"ys- B, S** آمدن (در بیشتر متون)
āis, ēs (*ys-) ©<*ā-isa;√ai ⇒ *yt⁻¹, *ys-
(to)come, (to)arrive
GMS 614; S W, MIS 1984, 206; AVS 139
- 380 **"yt- B, S** گرفتن
āit, ēt ©<*ā-yata;√yam- ©pt. st. ⇒ *s-, *yt-,
*yt-
(to)take
GMS 129 n 1, 765; *ytwδ'r, VJ, 1227, 1365; TSP
6.36
- 381 **"ytk S** گرفته
ētē ©pp.
taken
MDii
- 382 **"ytwδ'r- ⇒ 'yd'r-**
- 383 **"ywδy- S** زحمت کشیدن، کوشیدن
āyōdy ? ©<*ā-yaud; Av. yaod-; Parth. ywdy
(to)trouble, (to)take pain
Sund. MSP p40, b78
- 384 **"ywšt- ⇒ 'y'wšt-**
- 385 **"ywšt'k ⇒ 'y'wšt'k**
- 386 **"ywšty S ⇒ 'y'wšt'k**
- 387 **"y wz B** آشوب
āyōž (*y wz-) ⇒ *y'wzkr'k, *y wz(y)
trouble, torment, agitation
SCE 203; -w, SCE 244; BSTBL n p24, 154; S W,
C2 p85
- 388 **"y wz- ⇒ 'y'wz-²**
- 389 **"yyqwn M ⇒ 'ykwn(w)**
- 390 **"z' B, M** آرزو، حرص
āz ©ob. -y ⇒ *zh
grced
GMS 4; BBB 655; TSP; BSTBL, Dhu. 186; *zy,
BBB, b12
- 391 **"z' B, S** بود
āz (*y, *y) ©<*āha-zi; Parth. 'h'z ©3sg. pret.
was
BSTBL, Intox. 34; MDii; Gersh. Mélanges Benv.
200 ff, Livšič. *y; Mack. BSTBL n p8
- 392 **"z' ? B, S** سال ؟
āz
year ?
MD; Gersh. Mélanges Benv. 201 f. 203 n 10
- 393 **"z'n- S** شناختن، دانستن
āzān ⇒ *nz'n-, *z'n-
(to)know, (to)recognize
MDii p192; AVS 99
- 394 **"z'nt S** داستان، تمثیل، ورد (افسون)
āza/ənd ⇒ *znd, *zynd
tale, parable, spell
Hen. JRAS 1945, 155; KG 470; MSP
- 395 **"z'ntn'my S** متن تمثیلی، تمثیل نامه
āzand-nāmē
parablebook
MSP c5, 10

- 396 "z'rt'kw B آزرده، ناراحت
āzartē, āzartaku, āzartō (*z'rty, *z'rtk)
⇒ *z'yr-¹, *z'yr-²
troubled, hurt
VJ 287, 23^a, 25^a; Frag. Len. 36.3
- 397 "z'rtk ⇒ *z'rt'kw
- 398 "z'rty ⇒ *z'rt'kw
- 399 "z't ⇒ *n't(t)
- 400 "z't- B متولد، زاده
āž(a/i)t, āžāt ? ⇒ *z'y-, *jyt-, *z'yt-
be born, born
TSP 2.1199, 1148
- 401 "z'tch B, S زن آزاد، نجیب‌زاده
āzāč (*z'tch) ©f. adj. ⇒ *z't'k(w)
freewoman, noble
VJ 1099; Anc. Lett. 1.3
- 402 "z'tk ⇒ *z't'qt
- 403 "z'wnh B, S موجود، فرزند
āžōn (*zwn) ©ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ *žwn,
*jwn
creature, being, child(which has been born or
reborn)
VJ; SCE; TSP; STii; BSTBL; Frag. Len.; Hen.
Tales. 486.17; MD; *zwn(h), KG; *z'wnn, TSP 2,
576; Hen. Texts. 737 n 2; *z'wnt, VJ; SCE;
BSTBL; *z'wnth, VJ 1226; KG 565; *z'wnty,
Tales. 486 n 1; MSP; VJ 1168; BSTBL
- 404 "z'y B تولد، میلاد
āžāy (*žy, *z'y, *zy)
birth
TSP 2.1174
- 405 "z'y- B, S متولدشدن، زادن (در بیشتر متون)
āžāy (*zy-, *zy-, *z'y-) ©<*ā-zāya ⇒ *z'yt-,
*z't-, *jy-, *žy-
(to)be born
GMS 570, 612; AVS 94
- 406 "z'y ⇒ *z'y
- 407 "z'y- ⇒ *z'y-
- 408 "z'y myry ⇒ *zy myry
- 409 "z'yr-¹ B آزردن
āzēr ©<*ā-zārayā ©trans. v.
(to)hurt
GMS 548; BSTBL, Dhy. 10; TSP 2.392; AVS 82
- 410 "z'yr-² B آزردن
āzīr ©intrans. v. ⇒ *zyr-²
(to)be hurt

- GMS 541; VJ 5^b, 890; AVS 82
- 411 "z'yt- B, S متولدشدن، زادن
āžit (*zyt-, *zyt-) ©pt. st. ⇒ *z'y-, *jyt-
(to)be born
BSTBL; GMS 865, 709n1; Hen. Tales. 486.6
- 412 "z'yt'y ⇒ *z'yt'k
- 413 "z'yt'k B, S متولد، زاده
āžitē (*z'yt'y, *zytk, *zyty) ©pl. *z'yt'yt, *zyt't
⇒ *jty
born
TSP 2.612; Hen. BSOAS 11, 70, 16; Frag. Len.
92.10; BSTBL, Vaj. 2, 3; Vim. 92
- 414 "zβr'k(w) B حریص، آزمند
āzβarē (*zβr'y)
greedy
SCE, 45, 124, 329, 375, 457
- 415 "zβr'y ⇒ *zβr'k(w)
- 416 "zcn M حریص، آزمند
āžčan
greedy
GMS 1020; Tales. 480 n g
- 417 "zh B حرص، آز
āz ©acc. -wh; ob. -yh ⇒ *z'
greed
TSP; SCE; BSTBL
- 418 "zmyc M حریص، آزمند
āzmēč
greedy
BBB p72 b9; GMS 1103
- 419 "znd M داستان، تمثیل
āza/ənd ©ob. -yy ⇒ *zynd, *z'nt
tale, parable
BBB d8
- 420 "zr B آزار، آسیب
āzar ('pw *zr) ⇒ *z'yr-¹, *z'yr-²
damage, harm
TSP 2.29; GMS 1093
- 421 "zrm M آزار، آسیب، آزر
āzarm ⇒ *zrmy'h
damage, trouble, harm
BBB 483, 528, f69; GMS 1093
- 422 "zrmkry(y) M آزاررسان، آسیب‌گر
āzarmkarē ©pl. -t
trouble-maker
GMS 1122; BBB 483, 603
- 423 "zrmy'h M آزار

- āzarmyā ('pw 'zrmy'h)
harm
GMS 1093
- 424 'zt'k(w) B, S مرد آزاد، نجیب‌زاده
āzātē ('zty(y)) ⇒ 'z'tch
freeman, noble
TSP 6.141, 160, 171 n p206; MDii; GMS 121
- 425 'ztch MD ⇒ 'z'tch
- 426 'ztk'r B, M اشرافی، نجیب، اشرافیت، سپاهی آزاد
āzātkār (k'r) @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ 'ztq'r
noble, nobility
Frag. 2a.25; GMS 1124 A; MDii A-9 R2; Sund.
KG p177; Hen. BSOAS 12, 606 n9; Mittelir. 94
"officials"
- 427 'ztpyδrk S پسر مرد آزاد، نجیب‌زاده
āzāt-pōšē @<'āzāta-puθraka
son of nobleman
Anc. Lett. 2.19; Hen. BSOAS 12.604.19
- 428 'zty(y) M ⇒ 'zt'k(w)
- 429 'zw βr- B آزریدن، حرص‌زدن
āzu βar
(to)be greedy
SCE 322
- 430 'zwn B, S ⇒ 'z'wnh, 'žwn
- 431 'žwn C موجود، فرزند، زندگی
āžōn ('zwn) @pl. -t ⇒ 'jwn
child, existence, life
STii 4.1; STi 84.20
- 432 'zwncyk B کودکی، بچگی
āžōnčik
childhood
Frag. Len. 42.2
- 433 'zy ⇒ 'z'y
- 434 'zy- ⇒ 'z'y-
- 435 'žy ⇒ 'z'y
- 436 'zy- ⇒ 'z'y-
- 437 'zy' B تولد، هستی
āžiyā ('zyh) ⇒ 'z'y
birth, existence
SCE 563; GMS 972; TSP 2.130
- 438 'zyh ⇒ 'zy'
- 439 'zyh ryjyy M آزمند
āzc-rēžē
greedy
Sg. dīca. 16, 18.12b
- 440 'zymrch M, S بازپیدایی، تولد محکوم به مرگ، تناسخ،
زادمرد (سمسارا)
āže-marč
birth-death
Hen. BSOAS 11, 69H
- 441 'zy myry B تناسخ، زادمرد، بازپیدایی
āže-mirē ('z'y myry) @Skt. sam sara
birth-death
BSTBL, Dhy. 161, 236 n p57
- 442 'zynd M داستان، قصه
āze/əand
tale
Hen. Tales. 466, 'zyndyy
- 443 'zyr-¹ M, B آزریدن، آزار کردن
āzēr @<āzāraya- @impf. m'zyr; trans. v.
⇒ 'z'yr-¹
(to)hurt
BBB 483, 538; GMS 548, 634, 682; Frag. Len. 92.3
- 444 'zyr-² M آزریدن، آزرده‌شدن
āzir @<āzrya- @intrans. v.; impf. m'zyr
⇒ 'z'yr-²
(to)be hurt
Hen. Tales. 470.50; GMS 548, 713; BBB a 1
- 445 'zyt- ⇒ 'z'yt-, 'jyt-
- 446 'zyt- ⇒ 'z'yt-
- 447 'zyt't B متولد، زاده
āžitāt, āžatāt @pl. ⇒ 'z'ytk
born
BSTBL, Vaj. 2
- 448 'zytk ⇒ 'z'ytk
- 449 'zyty ⇒ 'z'ytk
- 450 'b C آب
āβ/p ('ph) ⇒ 'p, 'p
water
GMS 305; STii 3.26
- 451 'β' B, S
(a)βā (b'¹) @3sg. impf. ⇒ β-, βw-, β'¹, wβ'¹,
wβ'², wβ-
GMS 798; AVS 227
- 452 'b'nc ⇒ 'b'nc
- 453 'βc'npδ'k 'γšywny ⇒ βγγ 'γšywny

- 454 'βc'npδcyk B جهانی
afčambaδčik ©pl. -t ⇒'fcmδδcyk
worldly
GMS 1014; STii 9.13
- 455 'βc'npδ(δ) B, S, M جهان
afčambaδ, afčanpaδ ('fcmδδ, 'βcnpδ)
©*hafta-janapada-; Skt. janapada- ©ob.
-y ⇒'βcnpδ, fcmδ
world
TSP; VJ 529; BSTBL; Frag. Len.; KG; MSP; GMS
372; Mack. BSTBL p153; Sund. AoF 1982, 111,
*haft-zambudig, <Skt. jambudvipa
- 456 'βc'npδy γwyštr B سرور جهان (لقب بودا) (در بیشتر متون)
afcambaδc-xwčštar ©gen.
Lord of the World
GMS 230
- 457 'βc'npδyk S جهانی
afčambaδik ©pl. -t
worldly
MSP c26, -w, c24; 'βc'npδ(δ)ykt, b37, b127
- 458 'βcnpδ S جهان
afčambaδ ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒'βc'npδ(δ),
f'cnpδ
world
STi 86.6, 9
- 459 'βcnpδ B ⇒ 'βc'npδ(δ)
- 460 'βδ'yntyh B افسون، سراب، دگرگونی
afδēmtā (βδ'yntyh) ©<*fra-daima
⇒fδ'yntyh
magic, mirage, transformation
BSTBL, Vaj. 3; Dh. 346
- 461 'βδ'yp⁶ B درخشش
afδēp(ā) ©<*fra-daip- ⇒fyp-
radiance, brilliance
BSTBL, Dhu. 101, 103; STSC 57
- 462 'βδ'ys B رؤیت، جلوه، ناحیه
afδēs (fδys) ©<*fra-daisa- ⇒fδ'ys, pδ'ys-
appearance, vision, region
BSTBL, Dh. 354, 371.159(N); GMS 315A; AVS
125
- 463 'βγ'n B فغان
afγān ©ob. pl. -ty ⇒βγ'n²
lament
VJ 533 n p97
- 464 'βj- M بد، زشت، درد، گناه (دخیل: قُر)
aβž, βiž, βaž, βež (byz-, bž-) ©<Av. bazda
©ob. -y' ⇒'βyz-, 'βz-, βj-, βyj-, βyz-, βz-
bad, evil, pain
GMS 179, 510; Hen. LW 101; S W, AO 1981,
13n8
- 465 'βj'xwty'h M بدبختی
aβ(ə)žāxutyā ⇒βj'xwty'h, βz'γwty'kh
unhappiness, misery
GMS 391, 1070; BBB b61; Gersh. Sogd. Cpds.
1945, 140
- 466 'βjng'ry M گناهکار، بزهکار
aβ(ə)žangārē ©ob. pl. -tyy ⇒'βyz'nk'r'k,
bžng'ry
evildoer, sinful
GMS 1126; BBB 520
- 467 'βjwnyh M افزونی
aβžō/čnyā ('βjynyh) ⇒'βjyn
increase
GMS 1026A
- 468 'βjyn M افزونی
aβžēn
increase
GMS 187, 1026
- 469 'βjynyh ⇒ 'βjwnyh
- 470 'βjyr'ync M الماسی، الماس گون
aβžirēnc ©f. adj. ⇒βjyrnyh
(made of)diamond
GMS 171, 1058; Hen. Cosm. 307.25
- 471 'βn'w- B لرزیدن، تکان خوردن
aβnāw ('βnw) ©*abi-naw- ©impf. β'n'w
(to)tremble
VJ 1001; GMS 546; BBB 490, bn'w, apud. S W,
C2 p149.20; AVS 81
- 472 'bnt(t) C پیوستگی
aβand, ambōnd ('βnty) ⇒'bynt-, 'nβ'nt²
connection, union
STi 37.19 apud. Sund. AoF 1975, 2, 62; C2,
14R20
- 473 'βnty ⇒ 'bnt(t)
- 474 'βnw M ⇒ 'βn'w-
- 475 'br-¹ C جمع آوری کردن
aβar, ambar ⇒'brty
(to)bring together, (to)compose
C2 gloss. n p 76-7
- 476 'br-² C آوردن

- āḅar ⇒ *βr-
(to)bring
STi 49.12, 73.8; STii 6.19; AVS 139
- 477 'br-³ C ⇒ θ'br-
478 'br'mnty C جمع آوری، نمایش
āḅarāmandē, ambarāmandē ©abl. -t'; acc. -tw
bringing, presentation
BSTii 910, 48; Benv. JA 1955, 318; C2, 61V18,
19, 29, 31V1
- 479 'br't'r B برادر
βrātar (βr't'r) ©pl. -t
brother
TSP 2.926
- 480 'br'wδ B ⇒ wn'br'wδ, 'βrwδ
481 'br'z- C برافروختن، عصبانی شدن، برآزیدن
(ə)βrāz (br'z-) ⇒ βr'z'nt
(to)be lit up, (to)become angry
C2, 68V20, 69R17 n p60-7
- 482 'br'zc C برافروخته، عصبانی
əβrāzē ©f. adj.
lit up, angry
C2, 55R21; Benv. Eti 332
- 483 'br'zqy' C فروزندگی، درخشش
(ə)βrāz(ə)kyā
splendour, brightness
STSC p31
- 484 'br'ztr C عصبانی تر
(ə)βrāztar ©comp. adj.
angrier
C2, 23R7; BSTii 858.7
- 485 'βrys'k B ⇒ *βr'ys'k, 'βrxsy(y)
486 'bryty C افلیج، معلول
aβraydē, ambraydē ⇒ nβrytk
paralysed
BSTi 140; Benv. JA 1943-5 p101
- 487 'βrny M پاکدامنی، تقوا
aβranγ ©Parth. 'brng
virtue
Benv. Notesii 195; W-Lii
- 488 'βrš'r M, S آبرشهر (نام استان شمال شرقی ایران ساسانی)، نیشابور
aβar-šār ('bršhr, 'βršr)
Nishapur (name of a Sassanid province)
STii 3.30; Hen. Mittelir. p94f; KG pl77
- 489 'bršhr C ⇒ 'βrš'r
490 'βršr ⇒ 'βrš'r
491 'brt- C جمع آوری کردن
aḅart, ambart ? ©pt. st. ⇒ 'br-¹
(to)bring together
C2 gloss.
- 492 'βrtr S پس، در نتیجه
(ə)fratar ⇒ frtr, prtr¹
then
MDii p144.6 n p146; MDiii p80
- 493 'brty C جمع آوری، متمرکز، تنظیم شده، خلاصه
āḅartē, ambartē ? ©pp. pl. -t ⇒ nβrt'kw
collected, arranged, in brief
C2, 31V21 n p 76-7; STSC 104, 'brtw
- 494 'βrwδ M گیاه، رویدنی
aβrōδ ('βr'wδ) ©<*abi-rauda- ©pl. -t
plant, growth
BBB; GMS 415 n 1
- 495 'βrxsy(y) M میل، آرزو
āḅrassē ('βrys'k) ⇒ *βrxsy
desire
BBB 568, a6; GMS 5
- 496 'bryt- ⇒ 'fryt-
497 'bryty S, C آفریده، مخلوق
āfritē (fryty) ©pt. pp. ⇒ 'fryty
created
GMS 842; STi 86.6
- 498 'bryž- C روشن کردن، آتش زدن
(ə)βrēž ©3pl. -ynt ⇒ 'br'z-
(to)light, (to)set in fire
C2, 23V10 n p61
- 499 'brz C پذیرایی، دیدار، بازدید، مراقبت
aḅarz, ambarz ⇒ mbrz, nβrz, 'βznw
reception, visit, care
STi 24.11; GMS 657; "visitation" C2, 31R8, AR29;
CII 1990 p60
- 500 'brzbry' C عمل، معامله، نمایندگی، مراقبت
aḅarz-βaryā, āḅarzkaryā ? ⇒ nβrz
agency, business, care
C2, 77R7 n p156; "to receive" STi 31, 11; CII
1990 F22
- 501 'ps'c- B آموختن، یاد دادن
(ə)fsāč ('ps'c-) ©<*fra-sāč(a(ya-) ©inf. -y
⇒ 'ps'yt-, fs'c-, f's'c-
(to)train, (to)teach, (to)tame
BSTBL, Dhy. 8; Dhu. 166; GMS 169, 316; AVS
118

- 502 'ps'c-⇒ 'ps*c-
- 503 'ps'ys- B آموزش، یاد گرفتن، عادت کردن
(ə)fsaxs ('ps'ys-) @med. pass. st.
(to)be trained, (to)be tamed
BSTBL; TSP 2.417; GMS 169
- 504 'ps'yt- B, S آموزش
(ə)fsayt/d- @pt. st. ⇒ 'ps*c-
(to)teach
GMS 923
- 505 'ps'yt'k B آموزش، دست آموز
(ə)fsaydē @pp.
tame
BSTBL, Dhy. 10
- 506 'ps'k B آموزش
(ə)fsāk ('s'k) ⇒ 'ps*c-
teaching
TSP n p225, 12.37
- 507 'ps'ny B فرسنگ
(ə)fsānx (fsx) @<*fra-sānxa- @acc. -w
⇒ fns'x, fswx, fs'x
parasang
VJ; TSP 2.534, 965; GMS 169, 236, 316
- 508 'ps'nywnch B فرسنگی، مربوط به فرسنگ
(ə)fsānxwanč @<fsānxundē; <*frasānxwantaka
@f. adj.
(related to)parasang
GMS 1092; VJ 717
- 509 'ps'wč- B سوراخ کردن، قطعه قطعه کردن
aßsōč
(to)cut in pieces
GMS 316A; TSP 2.226 n p171; AVS 120
- 510 'ps'ynt- S پاره شدن، گسستن
afseð, aßsend ? ('ps'yð-) @✓*said-
(to)tear
MDii p33.5-7
- 511 'ps'yp- B انداختن، رها کردن
(ə)fsēp ? ('ps'ymt-) @Av. aēvi-sifa ⇒ psyp
(to)throw
TSP n p184, 2.1168; Gresh. Ph.I 1985, 147.8
- 512 'ps'ysty S نامی، مشهور ؟
famous ?
S W, IJ 1976, 46.4
- 513 'bscy C ⇒ 'bst-
- 514 'pskstw B شکست، غارت ؟
(ə)faskastu ? ⇒ 'ßskstw
break, robbery ?
- GMS 365 n 1; Mack. BSTBL, Vim. 116(N)
- 515 'bst- C متصل شدن، پیوستن
ābast ('ßst-, 'bscy) @pt. st. ⇒ 'bynt-, 'bysty,
'nßst-
(to)be joined, (to)be attached
C2, gloss. n p 75.26
- 516 'bstw C همیشگی، پیوسته
ābastu @pp. acc. nom. nt.
perpetual
C2, 31R26, 31V4, 40V22
- 517 'bsty C پیوسته، همیشگی
aßastē @pl. -tyt; ob. f. 'bscy; nt. 'bstw ⇒ 'nßst'k
attached, fixed, permanent
C2 gloss.
- 518 'ßš- B ⇒ 'ßš'y-
- 519 'ßš- B کبک (نام نوعی حشره)
(ə)fsa @<*frušā; Khwar. frwf; Šughn. firēy; j;
Pašt. wrāža; Yidg. friYo @pred.inst. -h
flea
GMS 323, 1182 n 2; SCE 365
- 520 'ßš'm- B, S فرستادن، بدرقه کردن
(ə)fsām (ßš'm-, 'ps'm-) @<*fra-šama ?; *fra-
gam- @impf. ßš'm ⇒ fš'm-
(to)escort, (to)send
GMS 178; Benv. Notesii 225; VJ 1343; MDii, iii;
AVS 101
- 521 'ßš'm B بدرقه، اسکورت، رخصت
(ə)fsām @Gersh. ✓šam-; S W ✓gam
dismissal, escort
VJ 356; S W, BSOAS 1983, 50
- 522 'ßš'mk B بدرقه، رخصت
(ə)fsāmē ('ßš'my, 'ßš'mw)
escort, leave
VJ 440; Reichelt. HRii p58, Doc. 10.6, 7
- 523 'ßš'mw ⇒ 'ßš'mk
- 524 'ßš'my S ⇒ 'ßš'mk
- 525 'ßš'wnp- B در آوردن، پوست کندن
(ə)fšumb ⇒ 'ßš'wnp-
(to)decorticate, (to)skin, (to)take out
SCE 235; Gersh. IF 1970, 304; Schwartz. BSOAS
1971, p412; AVS 107
- 526 'ßš'y- B, S تحمل کردن، رنج بردن
(ə)ßšāy ('ßš-)
(to)bear, (to)suffer
TSP; SCE 457, 463, 467; Frag. Len. 57.4
- 527 'ßš'yws B, S آقا، ارباب

- (ə)fšyauš ('βšy'ws) ©Av. *fšuyas* ⇒ *fšy'ws*
master
GMS 311, 429; BSTBL, Dhu. 273; VJ 1495 n p99;
MDii; Hen. Tales. 466, 3
- 528 'βškr- B دنبال کردن، بیرون کردن
(ə)fškar ©<*fra-skar- ⇒ 'pškr-, fškr-
(to)follow, (to)drive out, (to)expel
GMS 317, 515 492; TSP 2.279, 678; BSTBL, Dhu.
259; AVS 103
- 529 'βškryn'k B دنبال کننده، پیرو
(ə)fškarēnē ©pres. part.
follower
TSP 2.687, 788, 817
- 530 'βškstw B دوران کیهانی
©Skt. *kalpa*
cosmic period
TSP 20.3
- 531 'βšt't'k S نهاده، مستقر
əfštātē ©<*fra-hišta; ✓stā ©pp.
seated, settled
Sund. KG p178
- 532 'βštw B پرسش، سوال
əf(ə)štu ⇒ fšt-'
question
TSP 2.723
- 533 'βšy'ws B ⇒ 'βš'yws
- 534 'βt- B, M, S هفت (در بیشتر متون)
aβd ('βt/h) ©<hafta
seven
GMS 274, 1316; EGSii 144
- 535 'βt B, M هفت
aβda ('βth, 'bt') ©in compd.
seven
GMS 501, 1316; Sogd. Cpds. p139c; KG p178
- 536 'bt' C ⇒ 'βt'
- 537 'βt'δ'n S ⇒ 'ft'δ'n
- 538 'βt'/h ⇒ 'βt-
- 539 'βt'myδ B, M هفته
aβda-mēθ ⇒ 'βtmyδ
week
VJ 874; GMS 1316
- 540 'βt'r S گفتار ؟
aftār ©MP *haftār*
hyena ?
TSP 13ii, 13 apud. S W, IJ 1976, 61
- 541 'βt'r'nkty S دب اکبر (هفت اورنگ)
©Av. *hapto-iringa* ©ob. pl.
Ursa Major
Sund. MHC p31n71 p30, 36, 19V3 n p69
- 542 'βt'rn'kty ? S مانند گفتار
aftār-nakte ? ('βt'rn'kty)
hyena-like ?
Sund. MHC p30
- 543 'βt'rt B برگشته، گردیده
əftart ©pt. st. ⇒ 'βt'r-, 'ftrt-
turned
GMS 169, 318
- 544 'βt'rtk'ry B گردش
əftart-kārē
turning
TSP 6.85
- 545 'βt' rtnyn'kw ⇒ 'βtrtnyn'k
- 546 'bt'srd C هفت ساله
aβda-sarδ
seven years
BSTi 196 A22
- 547 'βt't B, M هفتاد
aβdāt ('bt't) ©<*haftati
seventy
GMS 91, 1316; Hen. Cosm. 307, 62; BSTi 167
- 548 'bt't C ⇒ 'βt't
- 549 'βth S ⇒ 'βt'
- 550 'βtkyšp(h) B, M هفت کشور
aβd-kišp ©ob. -', -yh
seven countries
GMS 147, 1659; TSP 3.209 n p198; Hen. Texts.
721
- 551 'βtkyšpy xwt'w M شاه هفت کشور (نام خدای مانوی)،
روح الحیات، روح زنده
seven countries' king, Spiritus Vivens,
(the)Living Spirit
GMS 1659; Hen. Cosm. 311, 69
- 552 'βtm- B, S اول، نخست
(ə)ftam ©<*fra-tama- ⇒ 'ftm-, 'prtm-, prtm-
first
GMS 1331; -w, VJ 375; -y, TSP 12.62; MDii
- 553 'βtmy B, S هفتم
aβdamī/ē ? ⇒ 'βtmyk
seventh
TSP 2.330; GMS 1096, 1331

- 554 'βtmyδ B هفته
aβd-mēθ ⇒ 'βt'myδ
week
BSTBL; TSP 2.358.360
- 555 'βtmyk B, S, M هفتم
aβd(ə)mik ('βtmyq)
seventh
GMS 1331; TSP 3.89, 9.6; Hen. Cosm. 312.108;
MSP b29, b99; -w, STii 1.18
- 556 'btmyq C ⇒ 'βtmyk
- 557 'βtr'ync- B ستم کردن، سرکوب کردن (فشار آوردن)
(ə)βtrenč ('βtrync-) ©<*abi-trnjaya- ©impf.
β'trync ⇒ βtr'ync-
(to)oppress, (to)suppress, (to)control
TSP 2.1078, 1100; AVS 123
- 558 'βtryt- ⇒ βtryt-
- 559 'βtryty B ستم دیده (فشرده)
(ə)βtrydē ©inf. pp. ⇒ βtryt-
oppressed
TSP 2.133
- 560 'βtrtn'ynch B هفت گوهر
aβd-ratnēnč ©f. adj.
(of)seven jewels
VJ 18^b, 345, 1422; GMS 1053; Gersh. Sogd. Cpds.
146.3
- 561 'βtrtnyn'k B, S هفت گوهر
aβd-ratnēnē ©Skt. *saptaratna*
(of)seven jewels
BSTBL, Dhy. 198; 'βtrtnyn'kw, VJ 861-2; GMS
1053; Frag. Len. 84a9
- 562 'βtrync- ⇒ 'βtr'ync-
- 563 'βtyr- S, B رفتن، گذشتن
(ə)ftar, (ə)ftir ©'β'tyrt'y, 3sg. pres. ind. ⇒ 'ftrt-,
ftr-, ftyr-², β't'yr-
(to)pass, (to)cross
GMS 178; AVS 105; MSP b146
- 564 'βy"tr B بیشتر
(ə)fyātar ('βy'tr) ©<*frayah-tara ? ⇒ fy'tr,
βy"tr
more
GMS 169, 321; VJ 461, 1471; TSP; BSTBL, Intox.
20; SCE 385
- 565 'BY⁽⁶⁾ B, S پدر (هن) (در بیشتر متون)
pit(ə)r ©Idg.; acc. -w; ob. -y' ⇒ 'ptr-
father
- 566 'βy'p M دستری، دستیابی

- (ə)βyāp ©<*abi-āp- ⇒ β'y'p-
reach
Hen. Cosm. 307.21, 309
- 567 'βy'pt- S درک کردن، دست یافتن
(ə)βyāpt (βy'pt-) ©pt. st. ⇒ by'pd'r-
(to)reach, (to)grasp, (to)comprehend
Sund. p40; MSP b12
- 568 'βy'rt- S به دست آوردن، یافتن
(ə)βyart ©pt. st. ⇒ βy'rt-
(to)obtain
STii p580; Hen. Mittelir. p63; AVS 104
- 569 'βy's- ⇒ 'βy'y's-, βy'y's-
- 570 'βy's'ntcy B جوشان
(ə)βyēšānč- ©f. adj. ⇒ βy'y's'ntk
boiling
SCE 235
- 571 'βy'tr ⇒ 'βy"tr
- 572 'βy't(w) S یاد، یادآوری
aβyāt
reminding
Anc. Lett. 4.8; Sund. A green leaf, AI 1988 p181,
by'tq'rc
- 573 'βy'y's- B جوشیدن
(ə)βyēš ? ('βy's-) ©Av. *abi-aēš*; Yaghn. *ēš*
⇒ 'βy's'ntcy, βy'y's'ntk, βy'y's-
(to)boil
GMS 90; 'βy'γš ? TSP 19.6 n p232
- 574 'bynt- C پیوستن
aβont/d ⇒ 'bst-, 'bnt(t)
(to)be attached
Sund. AoFiii 1975, 62; C2, 31V24, 40V10 n p75
- 575 'byr- ⇒ 'nβr-
- 576 'bysty C پیوسته، متصل، مربوط
aβostē ©pp. ⇒ 'bst-, 'bynt-
joined, related
STi; Sund. AoF 1975, 62
- 577 'βywn- ⇒ βy'wn-
- 578 'βywny M پیامبر (پیش بینی کننده)
(ə)βiwanē-, (ə)βyōnē ©<*abi-waina-; Parth.
frywn ©pl. -t ⇒ bywny
prophet
GMS 434
- 579 'βyz- B, S بد، زشت، رنج (در بیشتر متون)
(ə)βēž (bž-, 'βyzy) ©acc. -w; nom. ob. -⁽⁶⁾y-, -
-y' ⇒ βj-, 'βz-, βy-, βyz-
bad, evil

- GMS 179; TSP 9.122 (nom. -y); SCE 272 (acc. -w); VJ 318 (acc. f. -'); VJ 102 (abl. -')
- 580 'βyz'γwk⁽⁶⁾ B بدحال، بدبخت، بینوا
(ə)βi/ezāxuk ⇒ 'βz'γwk, bž'xwq
miserable
VJ 831, 958, 1382; GMS 391, 976 n 1
- 581 'βyz'γwksth B چه بدبخت
(ə)βižāxukst @elat. -w' ⇒ 'βz'γkwstr,
w'βyz'γwksth
miserable
VJ 825; Gersh. JRAS 1942, 92
- 582 'βyz'krtyh B کار بد، گناه
(ə)βižak(r)tyā/i ('βyzktyh) ⇒ 'βz'y'krtyh
evil deed, sin
TSP; SCE; STii 10.43.46
- 583 'βyz'nk'r'k B بز هکار، بدکار
(ə)βižangārē ('βyz'nk'r'k) ⇒ 'βyz'nk'r'y, 'βjng'ry
evildoer
VJ 49^c, 476; TSP 7.40, 120, 188; 'βyz'nk'r'w, VJ 31^d
- 584 'βyz'nk'r'y B بز هکار، بدکار
(ə)βižangārē ⇒ 'βyz'nk'r'k
evildoer
VJ 652, 1187
- 585 'βyz'nk'r'k ⇒ 'βyz'nk'r'k
- 586 'βyzβ'r'ch S بیچاره، بدبخت
(ə)βiž-βārč @f. adj. ⇒ βyzβ'r'k
unfortunate
BBB p78.634; GMS 1008n 2, 1132
- 587 'βyzβ'rcyh B بدبختی
(ə)βiž-βārčyā/i
misery
GMS 1082; SCE 396; 'βyzyβ'rcyh, TSP 9.130
- 588 'βyzβ'r'n ⇒ 'βyzyβ'r'n
- 589 'βyzktyh B ⇒ 'βyz'krtyh
- 590 'βyzy ⇒ 'βyz-
- 591 'βyzyβ'r'n B بدبخت
(ə)βeži-βārān (βyzyβ'r'n, 'βyzβ'r'n) ⇒ -β'r'n,
βyzyβ'r'n
unhappy, miserable
GMS 1133; SCE 18, 11; TSP 9.106
- 592 'βz- B بد، بدی، درد (در بیشتر متون)
(ə)βž, əβž, βež (bž-, 'βz-) @acc. -w; ob. -', -y'
⇒ 'βj-, βy-, βj-, 'βyz-
bad, evil, pain
TSP; BSTBL
- 593 'βz- ⇒ 'βz-
- 594 'βz'w- B ⇒ 'βz'w-
- 595 'βz'γkwstr B بدبخت تر
(ə)βžaxukstar @*βz'γwkstr ⇒ 'βyz'γwksth
more miserable
GMS 1288; BSTBL, Dhy. 41
- 596 'βz'γwk S بدحال، بدبخت
(ə)βžāxuk @pl. -t ⇒ 'βyz'γwk⁽⁶⁾
unfortunate
MDii; MDiii
- 597 'βz'nrx'y S بدبخت، بداختر
(ə)βž-anxarē @pl. -t
unfortunate(having a bad star)
Sund. KG 564
- 598 'βz'w- B افزودن
(ə)βžāw ('βz'w-, 'βz'w) @*abi-žāwaya-
@trans. v. ⇒ βjy-, βz'w-, bž'w-
(to)increase
GMS 90, 571; TSP n 212; SCE 412; BSTBL, Dhy. 107; AVS 81
- 599 'βz'w ⇒ 'βz'w-
- 600 'βz'wn S جوانه، نسل
(ə)βžōn @pl. -t ⇒ 'βjwnyh
generation
Frag. Len. 60.5
- 601 'βz'xtyh S درد، رنج
βožāxtyā ?, əβžaxtyā ?
misery, pain
MSP b105
- 602 'βz'y- B افزودن شدن
(ə)βžay (βj'y-, 'βz'y-) @*abi-žawya-
@intrans. v.; impf. β'zy
(to)be increased
GMS 187; TSP; AVS 81
- 603 'βz'y- ⇒ 'βz'y-
- 604 'βz'y'krtyh B بز هکاری، تبهکاری
(ə)βože ?, -(ə)krtyā ('βzykrtyh, 'βz'yk(h)
'krtyh) ⇒ 'βyz'krtyh
evil deed
TSP 2.706, 721, 958
- 605 'βz'y(h) B بد، زشت، درد (در بیشتر متون)
βži ? ('βzy) @*bāzdyah <*βéži <βeží <βži
<əβží
bad, evil, pain
TSP; S W, CLI, 1989, 180

- 606 'βz'yk B بد، سخت، دردناک
(ə)βžik ('βzyk(w))
bad, painful, hard
VJ 784; TSP 3.120, 2.339; Frag. Len. 8.76, 12.4;
Tales. 480.3
- 607 'βz'yk(h) 'krtyh ⇒ 'βz'y'krtyh
- 608 'βzβr'k(w) S بیچاره
(ə)βžβarē ⇒ βyzβr'k
needy
Anc. Lett. 3.4, 5.29, 19; GMS 1008, 1132; BBB
p78.634; Benv. Notesiii 235
- 609 'βzywz'k B بدخواه
(ə)βžxozē
ill-wisher
TSP 8, 114
- 610 'βznw M مهمان‌نوازی
(ə)βznu ? ◎<βrznā- ⇒ 'brz, 'nβrz, bznbry'
hospitality, reception
Hen. Tales. 469, 38, 470 p2
- 611 'βzny B سیر
(ə)βoznē ? ◎<βrzn; *burznaka
garlic
TSP 2, 600, 608, 665, 889 n p177; Hen. Texts. 721
- 612 'βztr- B بدتر، دردناک‌تر
(ə)βžtar
worst, more painful
TSP 2, 1170, -w
- 613 'βzy ⇒ 'βz'y(h)
- 614 'βzykrtyh ⇒ 'βz'y'krtyh
- 615 'βzyk(w) B ⇒ 'βz'yk
- 616 'c S از
ač (cyn?) ◎<*haca ⇒ cn, cnn, cwn, -c
of, from
Anc. Lett. 1.10, 3.18, 5.4, 16, 32; GMS 85
- 617 'c'nt B (نوعی) برنج
ačand ?, ačənd ?, č(ə)nd ?
water-rice, congee
Mack. BSTBL; Vim. 95
- 618 'ccw C ⇒ 'cw
- 619 'ckw S اشک
ačku ◎<*asruka ◎pl. -' ⇒ cškw
tear
GMS 371, 385 n 1; Benv. Et. 1, 331; Mack. AI 25,
1985, 423, 28
- 620 'cnn B از، از آن
čan ⇒ cnn
- of, from, of it
VJ 43; GMS 1610
- 621 'cšty B سوم
(ə)č(ə)štī ⇒ 'šty, cšty, 'tδrty
third
GMS 1331
- 622 'cštyh B ترس، وحشت
āčāštyā ◎<*tṛšti; Av. taršti-; Parth. tṛšt
⇒ cštyh
terror
TSP 6, 12; GMS 150, 277, 948
- 623 'cštyk B سوم، سومین
(ə)č(ə)štik (cštyk⁶) ⇒ 'štyk, 'tδrtyk, 'δrtyk,
štyk
third
TSP 3, 31
- 624 'cw B, S چه، برای چه، چیز، چه چیز، آیا (در بیشتر متون)
aču, āču ⇒ cw
what, that, something, why
GMS 161, 1510; BSTi 151, 'ccw
- 625 'cwhy S ⇒ 'cwtly
- 626 'cwtly B, S چه چیزی، آنچه که، چیزی که، چرا (در بیشتر متون)
čuti, (ə)čute ('cwZY, 'cwhy)
what, what so ever, whichever
GMS 1511-3
- 627 'cwZY ⇒ 'cwtly
- 628 'δ S با
aδ ◎<*hada ⇒ 'δnn
with
Anc. Lett. 3, 35
- 629 'δ'm M آدم
ādam ◎ob. -y ⇒ 'δ'm, 'dm
Adam
Hen. BSOAS 11, 71.19; C2 gloss.
- 630 'd's- C تعجب کردن
aδās, aṃdās ◎impf. md's ⇒ 'nδ's-
(to)wonder
C2, 22V17 & p60
- 631 'd't- ⇒ 'nδ's-
- 632 'd'ty C متعجب
aδāte, aṃdāte ◎pp.; pl. -t
amazed
C2, 65V29
- 633 'δβ"z B کمک، سرمایه، اندوخته
aδβā(n)z ('δβ'nz) ◎<*θwāja-

- help, earning
TSP 8, 195 n p219; Hen. Texts. 738
- 634 'δβ'nk S دانه، غله، آذوقه
(ə)δβānk ⇒ δβ'nk
grain, seed
MDii, -w; Lazard. SI 1982.2, 229-32
- 635 'δβ'npnwh B ⇒ δβ'mpn(w)
- 636 'δβ'nz ⇒ 'δβ'z
- 637 'δβ'ty S دوم
(ə) δβ(ə)ti, δβəti/c ⇒ δβtyk
second
Anc. Lett. 3.7
- 638 'δ βγ ⇒ 'δδ βγ, 'δδ βγ
- 639 'δβz' B, S گرسنگی
(ə)δβazā ('δβzh) ©Parth. 'dbz ⇒ δβz-
hunger
Vim. 134, BSTBL; TSP 2.166, 22.3; MDii
- 640 'δβz'mwrt'y مردۀ از گرسنگی
(ə)δβazā-murtē ⇒ δβz'mwrt'y, 'tδβz'mwrtk
died of hunger
TSP 11.23
- 641 'δβzh ⇒ 'δβz'
- 642 'dc C چیز
ādc ⇒ 'dc(w), 'yc'
something, thing
C2, 31V22 n p184; S W, SGI 1986, 408
- 643 'δδ βγ B خدای برین، هرمزد ؟، ایندرو ؟، شاکرا ؟ (نام خدایی است)
āδ/θβay ('δ βγ, 'δ βγ)
supreme god, strong god (Hormazd ?, Sakra ?,
Indra ?)
Humbach. AI 4, 397-408; Bailey. AI 24, 14;
BSTBL, Padm. 49
- 644 'δh' S ⇒ 'LH
- 645 'δh' S ⇒ 'δh
- 646 'δkrw S همواره، هر بار
āδkaru ⇒ kry'
every time
MDii p165 n3; GMS 1120
- 647 'δkw S(AL) ⇒ 'δ'kw
- 648 'dm C آدم
ādam ©ob. -y ⇒ 'δ'm

- Adam
C2 gloss.
- 649 'dmy C اندام، عضو
adamē, arīdamē ©pl. -ty; ob. pl. -yty ⇒ 'nδm'y
limb
BSTii: C2 gloss. n p72; Benv. Etii 129; Sund.
AoFviii 1981, 193.8
- 650 'δnn S با
dan(n) ©<*hada-awana ⇒ d'-, 'δ, δnn, δn
with
Anc. Lett. 3, 2; GMS 1568, 1622
- 651 'δrymh S(MD) ⇒ δrymh'
- 652 'δrtyk S سوم
(ə)štik ⇒ 'štyk, 'cštyk, 'tδrtyk
third
Anc. Lett. 5, 32
- 653 'δry B, M, S سه (در بیشتر متون)
(ə)θrē/ šē ('δryy, 'δryw) ⇒ δry, šy'
three
GMS 1316, 1674
- 654 'δryt'py S, M سه مهر (مربوط به آیین مانی)
šētāp(ē)
Three Seals
Sogdica. 64.16
- 655 'δryw MD ⇒ 'δry
- 656 'δryy M ⇒ 'δry
- 657 'δry z'r S سه هزار
šē-zār
three thousand
Hen. TPS 1945, 151
- 658 'δw^(u) B, M, S دو (در بیشتر متون)
(ə)δwa ('δwy) ⇒ 'δwyst, δw'
two
GMS 1316
- 659 'δwk B غله
āδūk ('δwk)
grain, crop
TSP 16, 35; Livšič. HMV 256 n3
- 660 'δwy S ⇒ 'δw^(u)
- 661 'δwyst B دویست
δwēst ? ⇒ dwyst
two hundred
VJ 5', 'δwy100; VJ 62', 'δw100
- 662 'dyq C عادت، خوی، آیین
aδik, andik ©pl. -t ⇒ 'nδyk

- custom, way, manner
BSTii 893.6; Benv. Et. 2, JA 1959, 125; S W, C2, 31V6, 30n p75
- 663 'dyqmyc C معمولی، عادی
aḍikmēč
habitual
BSTii 910.52; C2, 61V22; Benv. Et. 1, 318, JA 1955
- 664 'dysn C الگو، نمونه، مثال
aḍēs(ə)n ©<*ham-daisana ⇒'nḍysn
model, sample, example
BSTii 886.18, 903.6; C2, 31R14, 51V18, 57R6;
Benv. Et. 2.123
- 665 'dy(y) C کس، هر کس، شخص (در بیشتر متون)
āḍē (ʾḍy) ©acc. 'd̄w; abl. 'd'; pl. -t; ob. pl. -ty
⇒'ḍ'kw
somebody
STi; STii; BSTi; BSTii; C2 gloss.; S W, SGI 1986, 408
- 666 'fc'npδ B, S ⇒ 'fcmbδ(δ)
- 667 'fcmbδcyk M جهانی
(ə)fčambaδcik ⇒'βc'npδcyk
worldly
GMS 1014
- 668 'fcmbδ(δ) M جهان
(ə)fčambaδ ('fc'npδ, 'pcmpδ) ⇒'βc'npδ(δ),
fc'npδ, fcmbδ, 'βc'npδ(δ)
world
GMS 169; BBB 566; Hen. Cosm. 312.72; Karab.
Insc. 18.14; ob. -y(y), BSTBL, Dhy. 163; BBB
687, 664; Hen. AM 1952, 203.6
- 669 'fcmpδ ⇒ 'βc'npδ(δ)
- 670 'fryn- M, C آفرین کردن، ستودن
āfrin ⇒'fryn-, 'pryn-, 'fryt-
(to)praise, (to)praise
Sogdica. 17, 24; GMS 5 n 1, 579; BBB d3; C2
gloss.
- 671 'fryt- M, C آفرین کردن، ستودن، ستایش کردن
āfrit ('βryt-) ©pt. st. ⇒'fryn-
(to)praise, (to)praise
GMS 579; C2 gloss.
- 672 'fryty M, C ستوده، مقدس
āfrite ©pp.; ob. pl. -ty ⇒'frytyy, 'βryty
blessed
W-Lii 569; BBB; STi 24.4; 'frytyt 'wt'kt, "blessed
places", "Aeons", Hen. Cosm. 307.3; Sund. AoF
- 1981 p231
- 673 'frytystyr C ستوده ترین
āfritistar, āfritēstar
most praised
BSTii 886.14; C2, 51V14
- 674 'frywn M, C ستایش، آفرین
āfriwan ⇒'βrywn, 'frywn, 'prywn
praise, blessing
BBB; GMS 1084; STi 34.1, 52.11; STii 3.38, 6.24;
BSTii: C2 gloss. +kwn- "to praise"
- 675 'frywnicyq M, C ستایش، آفرین
āfriwancik
praise, blessing
BBB c26; GMS 1015; STi 34.5
- 676 'fšn'qc C نگرانی، اضطراب
(xšn'qc) ©*fra-šan
trepidation
C2, 1V9 n p51
- 677 'fšnyh M افشان
afš(ə)nē ?
spreading
BBB b84; Bailey. BSOS 7.777
- 678 'fšyn S افشین (لقب پادشاهان اسروشنه)
afšin ©<*xšaēwan
Afshin
Hen. apud. GMS 314, Barthold, Turkestan
- 679 'ft'δ'n M اسقف، کشیش مانوی، شماس
(β't'δ'n) ©ob. -yh; pl. -t
bishop, Manichean priest
BBB; ZDMG 90, 13.6
- 680 'ft'r M بسیار، زیاد
(ə)ftar ©<*fratarā; fra-✓tar-; Skt. pratarā
⇒ft'r
many, much
BBB 528; GMS 169, 318
- 681 'ftm- M نخست، اول
(ə)ftam ©*fra-tama ©n. ob. -y; acc. -w
⇒'βtm-, 'prtm-
first, at first
GMS 178, 1331; BBB 626, 629
- 682 'ftmcyk M نخستین، نخست
(ə)ftamčik ⇒ftmcyk, 'prtmcyk
first, the first
GMS 1331; BBB f69
- 683 'ftmyk M نخست
(ə)ftamik

- first
GMS 994, 1331, 1296
- 684 ʾfirt- M گذشتن
(ə)firt ©pt. st. ⇒ ʾβtyr-, ʾβt'rt
(to)pass
GMS 169, 318
- 685 ʾy S ⇒ ʾz²
- 686 ʾy'c C تمام، کامل
āyāč (ʾyc) ©f. ⇒ ʾyty', ʾnytch, ʾytic
all, complete
STii 5.42, 29; GMS 335; BSTii 914.2; C2, 17R2
- 687 ʾy'm C جشن (بیرونی: آغام)
āyām (ʾkm) ©ob. pl.-ty ⇒ ʾym
festival, feast
Sund. AoFviii 1981, 186.6, 7
- 688 ʾy're C بیدار، درخشان
āyārč ©<ʾy'rt y ? ©f.
awake, bright
BSTii 843.27; Mack. BSOAS 33, 122; S W, C2
p149, 68R27
- 689 ʾy'z C آغاز (دخیل در فارسی)
āyāz
beginning
C2, 31V20, 40R21, 57V19; -y, STi 77.1
- 690 ʾy'z- C, M آغاز کردن، شروع کردن
āyāz ©impf. m'ʾy'z ⇒ ʾy'z-
(to)begin
BSTii: C2 gloss.; GMS 634
- 691 ʾy'zeyq C نخستین، آغازین
āyāzčik
initial
BSTii 893.28; C2, 31R28
- 692 ʾyc C ⇒ ʾy'c
- 693 ʾym C جشن (بیرونی: آغام)
āyām (ʾkm) ©ob. -y ⇒ ʾy'm
festival, feast
C2, 55R19, 16, 26, 94V3
- 694 ʾy'r'm- C تهمت زدن
ayrām ©impf. m'ʾy'r'm
(to)slander
BSTii 843, 44; Mack. BSOAS 33, 123; C2, 68V,
13
- 695 ʾy'r'n S(MD) ⇒ y'r'n
- 696 ʾy'r'nt- S خشمگین شدن
ayrand ©pt. st. ⇒ y'r'nd-, y'r'ns-
- (to)get angry
Anc. Lett. 3.23; GMS 870
- 697 ʾy'r'nwkw(w) S مقام
(ə)y'rānk ?, y'rānuk ?
rank
MDii p120n 11
- 698 ʾy'rβ- S(AL) ⇒ y'rβ-
- 699 ʾy'rβn C چنگک، چنگال
āyarβan ©*ā-grabana ©f. ⇒ y'rβ-
fork, pincers
C2, 60V3, 7; Benv. Etii 115; BSL 1959, 33
- 700 ʾy'rδmnwh B, S ⇒ y'rδmn(h)
- 701 ʾy'rtk S(M) درخشان، باشکوه
āyartē ?
splendid
Mack. AI 25, 1985, 422, 4 n p424
- 702 ʾy'rtqy' C شکوه
āyratakyā ? ©f.
splendour
C2, 77V5 n p149.27
- 703 ʾy'ryw(h) S شخص، بدن، نفس
(ə)y'riw ©f.n.; ob. -y ⇒ y'ryw, y'r'yw(h)
body, person
Hen. Tales. 481, 51; W-Li; MDii
- 704 ʾTRZY B, S پس، سپس (هز) (در بیشتر متون)
ərty ? (ʾHRZY) ©ldg. ⇒ ʾrty', ʾXRZY(n), rtyms
then
S W, C2 p183
- 705 ʾy's'yn'k B سبز، کبود (دخیل: خشن سار)
axsēnē (ʾy's'yn'y)
greenish
SCE 353; TSP 3.33, 46
- 706 ʾy's'yn'y ⇒ ʾy's'yn'k
- 707 ʾy's'ynh B, S سبز، سبزرنگ
axsēn, əksen ? (ʾysyn) ©Av. axšaēna
green, greenish
MDiii 47.8; Bailey. Prolexis, 20
- 708 ʾy's'yn wrs'k B مویور
axsēn-warsē
greenish-haired
SCE 88
- 709 ʾy'syknōh S اخبیکت، اخبیکند (شهر سبز)
axsēkand
Akhsekat(name of a city)
MDii p145 n2; MDiii p30 n 2

- 710 'ysykte S احسبکتی
axsēkač (ysyknδh) ©f. adj.
(from)Akhsekat
MDiii p90
- 711 'ysyn ⇒ 'ys'ynh
- 712 'ys'm S(MD) ⇒ xš'm
- 713 'ys'w'n S شاه؟، فرمانروایی؟
(δ)xšāwan ⇒ 'ys'wn'k, xš'wn, 'xš'w'n
king ?, rule ?
Karab. Insc. 20.21
- 714 'ys'w'n'h B, S شاهی، قدرت
(ə)xšāwanā ('ys'wnyh, 'ys'w'nh)
rule, power
BSTBL, Intox. 8; Karab. Insc. 16.5; MDii
- 715 'ys'w'ncyk S شاهی، سلطنت
(ə)xšāwančik
kingship, rule
Karab. Insc. 18.15; CII 1990 E 3
- 716 'ys'w'nδ'ry S شاهی
(ə)xšāwanδārē, xšōnδārē ('ys'wnδ'ry)
rule
Karab. Insc. 18.15, 16.18
- 717 'ys'w'nh ⇒ 'ys'w'n'h
- 718 'ys'w'nty S شاهی، سلطنت
(ə)xšāwandē
rule
Karab. Insc. 22.9; BBB b69
- 719 'ys'wn'k S شاه، شهریار
(ə)xšāwanē ⇒ xšywny(y), 'xšwny
king, ruler
Karab. Insc. 18.13, -w
- 720 'ys'wnδ'r S شاه، فرمانروا
(ə)xšāwanδār, əxšōnδār ('xšwnδ'r)
ruler
Karab. Insc. 15.4, 7
- 721 'ys'wnδ'ry ⇒ 'ys'w'nδ'ry
- 722 'ys'wnyh ⇒ 'ys'w'n'h
- 723 'ys'y- B سلطنت کردن، حکومت کردن
(ə)xšāy ('xšy-) ©Av. xša(y)- ⇒ xšy-
(to)rule
VJ 1094; GMS 1086
- 724 'ys'y"δ S کشوری، سلطنتی
(ə)xšāyāδ ?
kingly
MDii 128n9, B-16, 9
- 725 'ys'yn B آلودگی؟
(ə)xšēn ? ('ys'yn)
dirt, mixture ?
TSP 9.63 n221, 233
- 726 'ys'ywn B شیون
(ə)xšēwan ('ys'ywn) ⇒ 'ys'y'wn, xšywn
lamentation, crying
GMS 1084; VJ; TSP 6.92; SCE 477; Frag. Len. 60,
5; -y 83 a 11
- 727 'ys'ywn'k B شاه
(ə)xšēwanē, əxšyōnē ©<*xšaivanaka ©ob. pl.
-ty ⇒ 'xšywn(y), xšywny(y), 'ys'ywn'k, MLK^(b)
king, ruler
BSTBL, Dhu. 37(N), 136, 266, 255; 'Yšywn'yty,
Dhu. 55
- 728 'ys'd'r- C آغاز کردن
āyāšdār ©perf. st. ⇒ 'y'z-, 'yšt-
(to)begin
BST i 31.186
- 729 'ys'drkt'k B شاهوار
(ə)xšaδr-katē, xšaθr-katē ©<*xšaθrō-kṛtaka
(made for)king, kingly
VJ 45 n p90; GMS 157, 299
- 730 'ys'n'm B بخشایش، عفو
axšnām ©Av. xšnaoma- ⇒ 'xšn'm
pardon, indulgence
GMS 157; VJ 1225, 1387, 1452; TSP 5.107, 7.47;
SCE 194; BSTBL, -w, Dhy. 79
- 731 'ys'nk- B, S قشنگ، باشکوه (دخیل در فارسی)
(ə)xšank/-g ©<*gašnak(k)a- ©ob. -y; pl. -i'
⇒ 'xšnk-, xšnq-
beautiful, splendid
BSTBL, -y, Intox. 7; Frag. Len. 27.9, 44.3; GMS
511; Sogdica. 20.1; S W, BSOAS 1983, 48
- 732 'ys'nk'w'k S شکوه، قشنگی
(ə)xšankāwē ⇒ 'xšnk'w'k
splendour, beauty
Frag. Len. 44.14
- 733 'ys'nk'wy(h) S شکوه
(ə)xšankāwē/-wyā ? ('xšnq'wyh)
splendour, beauty
Frag. Len. 61, 10
- 734 'ys'nkyst'r S قشنگ تر
(ə)xšankistar
more beautiful
Frag. Len. 27.6

- 735 ٲٲٲnrk^(ٲ) B نشان
(ٲ)xšnrk ? (ٲٲٲnrkh) ⇒ ٲٲٲnrk^(ٲ)
mark, target
GMS 976 n1; TSP 7.198, 22.7; BSTBL, Dhy.
85(N), 154, 224, 333; -, Dhy. 226; pl. -t, Dhy.
371; -w, Karab. Insc. 19.7; -h, W-Li 71
- 736 ٲٲٲnrkh S ⇒ ٲٲٲnrk^(ٲ)
- 737 ٲٲٲ- B, S شب
(ٲ)xšap ©<*xšapā ©f.n. -h; ob. -yh ⇒ ٲٲٲ-,
xšp^(ٲ)
night
GMS 157; TSP; BSTBL; SCE; MDii; Frag. Len.;
Frag. 2a.11
- 738 ٲٲٲck ⇒ ٲٲٲcykk
- 739 ٲٲٲcykk S شق، سنگ سياه
(ٲ)xšapčik (ٲٲٲck)
black stone, agate
MDii 74 n4; MDii p143.8; Frag. 2a.11
- 740 ٲٲٲ- C آغار کردن
āyašt ©perf. st. ٲٲٲ/θ'r-; pt. st. ⇒ ٲٲٲ-^ٲ, ٲٲٲ'r-
(to)begin
GMS 457 n 1; STii 1.31, 3.35; AVS 134
- 741 ٲٲٲwmyc(y) S ماه دوازدهم سال (بيروني: خشوم)
axšūmēč ⇒ ٲٲٲwmyc
twelfth month of the year
MDii p74.7 B-1, 2; Hen. Orientalia. 8, 94
- 742 ٲٲٲwry rwc S روز چهارم ماه
⇒ ٲٲٲwry rwc
fourth day of the month
MDii p94.5 A-9R5; MDiii
- 743 ٲٲٲ'yk- B جويدن، خشايدن
(ٲ)xšaye/-yāk ? ©<*xšāwaya; Yaghn. xšōy
©inf.
(to)gnaw
SCE 83; Gersh. BSOAS 17, 481; IF 1970, 304
- 744 ٲٲٲ'ywn S شيون، گريه
(ٲ)xšēwan (ٲٲٲywn) ⇒ ٲٲٲ'ywn, ٲٲٲ'ywn
lamentation
GMS 1084; Hen. Tales. 483.10; MDii p47.15
- 745 ٲٲٲ'ywnkyn S سوگوار، گريان
(ٲ)xšēwankēn
mourner
Frag. Len. 39.6
- 746 ٲٲٲyβt B, S شير
(ٲ)xšīβd ©Av. xšvipta-; Parth. šyft; Khot.
švida; Yaghn. xšift ⇒ xšyβt, ٲٲٲyβt-
- milk
VJ 6*, 1029; BBB p101; Tales. 486.22; GMS 243
- 747 ٲٲٲyβtk B, S شيري
(ٲ)xšīβdē (ٲٲٲyβty) ©Yaghn. xšift; Khwar.
xwβcy ⇒ xšyβt
milky, milk
BSTBL, Vim. 25; VJ 6*, 1029; BBB p101 c18
- 748 ٲٲٲyβty ⇒ ٲٲٲyβtk
- 749 ٲٲٲyδ S شاه، فرمانده، اخشيد
axšēδ ⇒ ٲٲٲyδ, ٲٲٲ'yδ, xšyδ
king, commander
Hen. Tales. 481.31; W-Li
- 750 ٲٲٲywn ⇒ ٲٲٲ'ywn, ٲٲٲ'ywn
- 751 ٲٲٲywn'k B, S شاه، سرور، قديس
(ٲ)xšēwanē (ٲٲٲywn'y, ٲٲٲywnk) ©pl. -'yt; ob.
pl. -'yt ⇒ ٲٲٲywn'y, ٲٲٲywn(y), ٲٲٲywny,
ٲٲٲ'ywn'k, MLK^(ٲ)
king, lord, saint
TSP; BSTBL; SCE 5; STii; Frag. Len.; Karab.
Insc.; TSP 2.664, pl. ٲٲٲywn'tt
- 752 ٲٲٲywn'kmync B شامي
(ٲ)xšēwanē-mēnē (ٲٲٲywn'ymync)
⇒ ٲٲٲywn'ymync
royal
STii 7.5, 24
- 753 ٲٲٲywn'y B ⇒ ٲٲٲywn'k
- 754 ٲٲٲywn'ymync ⇒ ٲٲٲywn'kmync
- 755 ٲٲٲywnk ⇒ ٲٲٲywn'k
- 756 ٲٲٲywny B, S شاه، سرور
(ٲ)xšēwanē ©<*xšāivanaka- ⇒ ٲٲٲywn'y,
ٲٲٲywn'k, ٲٲٲywn(y)
king, lord
TSP 16.23; Karab. Insc. 16.6
- 757 ٲٲٲwry rwc S خشيور روز، روز چهارم ماه، شيربور
روز (بيروني: خشيور)
(ٲ)xšēwar rōč ⇒ ٲٲٲwry rwc, xšwry rwc
fourth day of the month
MD; Hen. Orientalia. 8.94
- 758 ٲٲٲ- C ⇒ ٲٲٲ-^ٲ, ٲٲٲ-
- 759 ٲٲٲ' B, S داور، قاضي
(ٲ)xtu, xatu, xōtu ©<*haxta, haxtāva ⇒ xt'w^ٲ
judge
SCE 374; Hen. Tales. 467.14, 468 n3; Benv. Et.
Oss. 52, 145; BSL 1956, 51; Gersh. JNES 1964,
23, 10 n31; Mack. BSTBL, p157

- 760 ٲٲٲ² B \Rightarrow ٲٲٲ¹
- 761 ٲٲc S تمام، كامل
 āy(ā)č, āyāč (ٲٲc) ©f. adj. \Rightarrow ٲٲٲ¹, ٲٲc
 all, complete
 GMS 1273; W-Li 94.2
- 762 ٲٲtmzyn \Rightarrow ٲٲtmzyn
- 763 ٲٲtw C \Rightarrow ٲٲٲ¹
- 764 ٲٲٲ¹ S, C تمام، كامل
 ayatē (ٲٲٲ¹w², ٲٲtw) ©acc. ٲٲtw; f. ٲٲc \Rightarrow ٲٲc,
 ٲٲc, ٲٲٲٲ¹, ٲٲٲ¹k
 all, complete, whole
 Frag. Len. 68, 8; STii 4.21; BSTi 236; C2, 120R3,
 ٲٲtmzyn "all armoured"; GMS 335 n 1
- 765 ٲٲٲ² C مساوی، برابر
 ayati ? ©*ham-gati ©pred. adj. \Rightarrow ٲٲٲٲ²
 equal
 C2, 13V18 n p57
- 766 ٲٲw B, S او، آن (حرف تعريف)، است (در بیشتر متون)
 xō ©<*hau \Rightarrow ٲٲw¹, xw, ZK, xww
 he, the, this, that, is
 GMS 1398; Benv. EGSii 116, 121; Benv.
 Problemes de Linguistique Generale 1966, 1,
 191
- 767 ٲٲw²n¹k S گناهكار، مجرم
 (ā)ٲٲwānē (ٲٲw²nh)
 guilty
 MDii p171
- 768 ٲٲwm²n¹ rwc S روز دوم ماه، بهمن روز، و همن روز (بيرونی: خومن)
 (ā)xuman rōč (ٲٲwmn² rwc) \Rightarrow xwmn²(h) rwc
 second day of the month
 MDiii; Hen. Orientalia. 8.94
- 769 ٲٲwmn² rwc \Rightarrow ٲٲwm²n¹ rwc
- 770 ٲٲwmt²n¹ \Rightarrow ٲٲwmt²n¹
- 771 ٲٲwrmzt S هرمزد
 (ā)xurmazd \Rightarrow xwrmzt² rwc
 Hormazd
 GMS 86, 395 n 1
- 772 ٲٲwrmzt rwc S روز اول ماه، هرمزد روز (بيرونی: خرمزد)
 (ā)xurmazd rōč (ٲٲwrmzt²) \Rightarrow ٲٲwrmzt rwc
 first day of the month
 MDiii; Hen. Orientalia. 8.94
- 773 ٲٲws²nt B, S خرسند، راضی
 (ā)xusand (ٲٲwsnt) \Rightarrow xwsnd, ٲٲws²nt, ٲٲws²nt

- satisfied
 VJ 112 & etc.; Tales. 475.30
- 774 ٲٲws²nty²kh S خرسندی، رضایت
 (ā)xusandyāk \Rightarrow ٲٲws²nty²kh, xwsndy²
 satisfaction
 MDii Nov. 5, 11
- 775 ٲٲws²- B, S خوشحال شدن، توجه کردن
 (ā)uš ? , (ā)xwaš ? \Rightarrow wٲš²-¹, ٲٲws²-
 (to)rejoice, (to)look after
 GMS 421; Frag. Len. 90, 1; VJ 1108
- 776 ٲٲws²- B مادرزن (دخیل: خوش، خوشه، خسرو)
 (ā)xwaš ©*hwasrū ©f.n. -h
 mother-in-law
 SCE 54; GMS 371; Benv. Hitt.IE. 1962, 35
- 777 ٲٲws²nt B, S خوشحال
 (ā)ٲٲušand ? , (ā)xwašand ? \Rightarrow ٲٲws²nt ? , wٲšndyy
 happy
 VJ 54⁴; GMS 969; Frag. Len. 25.5, 37.12, 58.2
- 778 ٲٲws²nt²k B خشنود ؟، فراینده ؟
 (ā)ٲٲušandē ? (ٲٲxwšndyy)
 happy ? , growing ?
 TSP 2.75; Hen. Texts. 716
- 779 ٲٲws²y- B, S افزودن، رشد کردن
 (ā)xwašay ? (ٲٲwsy-) ©Av. vaxš- \Rightarrow xws²-
 (to)grow, (to)increase
 TSP 2.358, 359, 778, 886, 905; Frag. Len. 90, 6;
 GMS 428
- 780 ٲٲws²yp- B چپ، لوج
 (ā)ٲٲušēp (ٲٲšyp) ©<*xšvēp; Av. xšvaēva
 squinting
 Hen. BBB p63, 523; GMS 162, 243 n 1, 416; SCE
 409 -y; ٲٲws²p cšm²k "squint-eyed" SCE 23
- 781 ٲٲws²my B ششم
 (ā)ٲٲušmē, ٲٲxušmī \Rightarrow wٲšmy
 sixth
 GMS 1331 n23
- 782 ٲٲws²t- B خواستن
 (ā)ٲٲušt ©pt. st. \Rightarrow ٲٲwyz-, ٲٲwz-
 (to)demand, (to)ask
 GMS 160, 933; ٲٲws²t, Dhy. 77, 84, ٲٲws²tw, Dhy.
 80, 79; pret. st. ٲٲws²tδ²r-, VJ 1077
- 783 ٲٲws²t²r B \Rightarrow ٲٲws²t²r-
- 784 ٲٲws²t²r- B شتر
 (ā)ٲٲušt(ā)r (ٲٲws²t²r) ©*uxštra; Av. uštra
 ©nom. -y; acc. -w; ob. -(²)y; abl. -; pl. -y(h)
 \Rightarrow xws²t²r-, ٲٲws²t²r-
 camel

- GMS 162, 257, 483, 497; VJ; TSP 3.183, 184, 2.771; SCE 288; 'rwšt'ry(h), VJ 86, 416, 13*, 1165; 'rw'ryh, VJ 618
- 785 'rwšty B خواسته، تقاضا شده
(ə)xuštē @pp.
demanded
BSTBL, 'rwšt', Dhy. 77, 84; 'rwštw, Dhy. 79, 80;
pret. st. 'rwštd'r-, VJ 1077; Dhu. 79
- 786 'rwšw B, S شش
(ə)xušu ⇒ w'rwšw
six
BSTBL, Dhu. 14; MDii
- 787 'rwšy- ⇒ 'rwš'y- :
- 788 'ryθy C شرکت
a/(ə)γčəθē ?, (ə)γiθi ? ('nyydy')
partnership
S W, C2, H. V2; CII 1990 G9.2 p70
- 789 'ry(w) S, B برادر(هز)
βrāt ('ryw) @ldg. ⇒ βr't
brother
TSP 2.149, 12.62; Bugut. Insc. B2.3; Hen. JRAS
1945, 138.20
- 790 'ryw ⇒ 'ry(w)
- 791 'ryzd'r- C بلند کردن، بالا بردن
āxēzδār @pret. st. ⇒ 'xyz-
(to)raise, (to)bring up
BSTi 84
- 792 'ryz- C بالا رفتن، برخاستن
axaz, amxaz @impf. m'ryz ⇒ 'xz-, 'xšt-, 'xyz-,
'nyz-, 'ny'z-, 'nxz-
(to)rise
GMS 55, 543; STi 7.2; STii 4.17; impf. m'axaz,
Hen. Tales. 475, 14; Sund. AoF 1981 p213;
AVS 80
- 793 'ryz'mntq ⇒ 'ryz'mnty
- 794 'ryz'mnty C رستاخیز، عروج(مسیح)
axazāmandē, amxazāmandē ('ryz'mntq)
⇒ 'xz'mnty
resurrection
GMS 1100; STi 63, 12, 13
- 795 'HRYZ ⇒ 'GRZY, 'XRZY(n)
- 796 'jryr- ⇒ jryr-
- 797 'jmnyh M ⇒ jmnw
- 798 'jw'nty ⇒ jw'ndy(y)
- 799 'jwn M تولد، زایش
ažōn ('j'wny, 'j'wwny) ⇒ 'jwn
- birth
GMS 5; BBB f67
- 800 *'k'pt- ⇒ 'kmb-
- 801 'k'w S ⇒ 'kw'
- 802 'kδ'r- S ⇒ 'krtwδ'r-
- 803 'kδry B, S اکنون، حال، آنگاه(در بیشتر متون)
(ə)kθri, kəši, kəšē (qšy, qθy) @*hakrθya
<*akθrya <kəθri <kəši ⇒ kδry, kšy, qθry
now, then
BSTBL p79; MD
- 804 'kδrycyk' B کنونی، حاضر
kəšicik ⇒ qδrycyk
present
SCE 493; GMS 976 n 1
- 805 'km ⇒ 'ym, 'ym
- 806 'kn- ⇒ 'kn-
- 807 'kr'tk'ry B عمل، اقدام
(ə)kr't-kārē, əkt-kārē @Parth. krikny; Pahl.
Kardagān
action
TSP 3.202
- 808 'krch ⇒ 'krtch
- 809 'krt- B, S کردن، شدن(در بیشتر متون)
(ə)kr't @pt. st. ⇒ kwn-, wn-, 'kt-, krt-, qt-
(to)do, (to)become
GMS 148, 386, 652, 603; AVS 100
- 810 'krt'k ⇒ 'krt'y
- 811 'krt'nk'ry S, B بدکار
(ə)kr'tān-kārē ⇒ 'qt'nyk'ry
sinner, evildoer
Magi. 138.32; TSP
- 812 'krt'ny(h) B, S کار بد، گناه
(ə)kr'tāni, əktānyā ⇒ 'kt'nyy
sin, evil deed
VJ; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.; S W, AO 1981,
16
- 813 'krt'nyk'r'k B, S بدکار، تبهکار
(ə)kr'tāni-kārē ⇒ 'qt'nyk'ry
sinner
VJ; Frag. Len. 93.9; Hen. Magi. 138.38, ob. pl.
-k'ryty; GMS 1125; 'krt'nyk'r'y, VJ 758, 994
- 814 'krt'nyk'rch S بدکار
(ə)kr'tāni-kārē @f. adj. ⇒ 'qt'nyq'rc, 'qt'nyq'ry
sinner
BBB 101 e22; Hen. Magi. 138.35; GMS 1125

- 815 'krt'rzt'k B کاملاً، حتماً
('krt'rzt'k) ⇒ 'krt'rzt'w
absolutely
TSP 6.188, 14.14 n p203; Benv. Notesiv 496;
Mack. n p50, 22 BSTBL
- 816 'krt'rzt'w B کاملاً، حتماً
⇒ 'krt'rzt'k
absolutely
BSTBL, Padm. 61, 67; Dhy. 22(N); TSP 6.28
- 817 'krt'rzt'k ⇒ 'krt'rzt'k
- 818 'krt'sp's B مطیع، وظیفه‌شناس
(ə)krt-əspās ©Pahl. *krtsp's*
obedient, dutiful
BSTBL, Dhy. 7; Gersh. Sogd. Cpds. 140, 147
- 819 'krt'wcy B حتماً، بدون تردید
certainly
BSTBL, Dhy. 400
- 820 'krt'y B, S کار، عمل (در بیشتر متون)
(ə)krtē ('krt'yy, 'krt'k, 'krtk, 'ktyy, 'qtyy) ©acc.
'krtw; f. 'krt' ⇒ 'kty', 'qty', 'krt'y, 'qty'
action, deed
TSP; Sogdica. 60; KG; MSP; BSTBL; STii 10.28;
MD
- 821 'krtch B, S کار، عمل
(ə)krtč ©f. adj. ⇒ 'krt'y
action, deed
TSP 8.86; VJ 1053; MDii; 'krch, Frag. 5.10
- 822 'krtk ⇒ 'krt'y
- 823 'krtw ⇒ 'krt'y
- 824 'krtwδ'r- B, S کردن، انجام‌دادن (در بیشتر متون)
(ə)krtu-δār ('ktwδ'r-, 'kδ'r-, 'qt'r-) ©perf. st.
⇒ 'krt-, 'qθ'r-
(to)do
GMS 167, 877; BBB 518, 706
- 825 'krt'y B, S کار، عمل، کرده (در بیشتر متون)
(ə)krtē ('krt'k, 'krt'yy) ©acc. 'krtw; f. 'krt'; inf.
'krt'y ⇒ 'kty', 'krt'y
action, deed
VJ; TSP; BSTBL; SCE 475; STii; MDii; GMS 847;
BBB 542
- 826 'krt'y M, B کار، رفتار، اجرا
(ə)krt'yā ('krt'yh) ©Skt. *karman* ©f. n. ⇒ 'kty',
'qty', 'qty'
action
VJ; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len. 92.6; STii 10;
GMS 948; S W, AO 1981, 14; C2 p133
- 827 'krt'y'kh S عمل بد، گناه
(a)krt'yāk
sin, evil deed
Sund. MHC p27.10
- 828 'krt'y'kryyh M عامل، مجری
(ə)krt'yā-kārē
performer
Hen. Sogdica. 55.14 p57
- 829 'krt'yh B, S ⇒ 'krt'y'
- 830 'krt'yy M ⇒ 'krt'y, 'krt'y'
- 831 'ks- B لاغر، کوچک
(ə)kasē, (ə)kās(ē)? ('ks'y) ©Av. *karasa*; *Khwar*.
'ks ⇒ ks-
small, thin
GMS 1201; Benv. VJ n p94, 39^d; Inst. 'ks', SCE
76; pl. 'ksth, VJ 1264; MSP b158
- 832 'ks'y ⇒ 'ks-
- 833 'qsy C ناظر، مباشر
a/ākasē ?
overseer
BSTii 897.73; STSC 58; C2, 55R13
- 834 'kšn B زمان، وقت
(ə)kašn, kšan ? ©Skt. *kṣana* ⇒ kšn²
time, moment
TSP 2.121 n p170
- 835 'kšt- M, S کاشتن
(ə)kišt, kōšt ⇒ qš-
(to)sow
GMS 926; MDiii
- 836 'kšty(y) M کشت و کار
(ə)kištē, kōštē
(to)sow, sowing, tilling
BBB 570; Tales. 470.55; GMS 926, 931
- 837 'kšyc M, C قلاب (آکج، آکز)
ākašēč ? ('kš'k) ©Av. *aka-* ⇒ 'xšyc
hook
Hen. Sogdica. 30.11a
- 838 'kt- M, C کردن، شدن (در بیشتر متون)
(ə)k(ə)t ('qt-) ©pt. st. ⇒ kwn-, wn-, 'krt-,
krt-, qt-
(to)do, (to)become
GMS 144, 148, 578, 603
- 839 'qt- ⇒ 'kt-
- 840 'qt'nyk'ry M بدکار، گناهکار
(ə)ktāni-kārē ©ob. pl. -ty ⇒ 'krt'nk'ry,
'krt'nyk'r'k, qt'nyq'ry

- sinner
GMS 1125
- 841 'kt'nyy M کار بد، گناه
(ə)ktāni ⇒ 'krt'ny(h), qt'ny
sin, evil deed
BBB f9, 24; GMS 1035, 1038
- 842 'kt'rk M وظیفه شناس
(ə)kt-ark @ob. pl. -tyy
dutiful, having carried out
Gersh. Sogd. Cpds. 142; Sund. KG 2328
- 843 'ktwδ'r- ⇒ 'krtwδ'r-
- 844 'kty' M کار، عمل
(ə)ktyā ('krt'yh, 'qyty) ⇒ 'krt'y, 'krt'y, qty',
'krt'y'
action, act
BBB 627; GMS 948; Gersh. Sogd. Cpds. 141
- 845 'ktyy ⇒ 'krt'y
- 846 'qyty C ⇒ 'krt'y, 'kty'
- 847 'kw' B, S به، به طرف (در بیشتر متون)
(ə)kō ⇒ kw', k-, k'w'
to, towards
Anc. Lett. 1.7, 3.9 11, 20
- 848 'kw' B هر کجا
(ə)kū ⇒ kw', kw'
wherever
VJ 531 etc.; BSTBL, Vim. 165; TSP; GMS 159, 1555
- 849 'qwc- C آویختن
ākōč ⇒ 'qwc-, 'k'wc-
(to)hang, (to)suspend
BSTii 867.25; C2, 27R25
- 850 'kwc'n'y B کوچانی، کوچایی - تخاری (زبان)
(ə)kōčāne ⇒ kwc'n'yk
Kuchean (language)
Hen. Sogdica. 61.24
- 851 'kwcyk M کوچایی، اهل کوچا
(ə)kōčik ⇒ kwc'n'yk
Kuchean
Sogdica. 8.12^c n p10; GMS 159, 996
- 852 'kwδ' B, S کجا، هر جا، آنجا که
(ə)kūδa ⇒ kwδ'
where, wherever
TSP 5.32; Frag. Len. 93, 37
- 853 'kwδprm B هر جا، تا وقتی که
(ə)kūδparm (kwδprm, 'kwprm)
wherever, until
- TSP 2; Hen. Texts. 716; GMS 1558
- 854 'kwprm ⇒ 'kwδprm
- 855 'kwrδ(δ) M کجا
kurδ ⇒ kwrδ(δ), qwrθ
where
GMS 159, 1533
- 856 'kwrt's'r ⇒ kwrt's'r
- 857 'kwš'nyk S کوشانی
kōšānik ⇒ kwš'nyk⁽⁶⁾
(of)Kushan
MDiii pl02
- 858 'kwšty B قُسط؟ (گیاهی است)
kuštē ? @Skt. *kustha*
costus (name of a plant)
TSP 3.172, 19.20 n p232
- 859 'kwts'r B, S به جایی که، به طرف
(ə)kūtsār
where to
VJ 407 etc.; KG 330; GMS 461 n 1, 1534;
'kwts'-šy, GMS 1532; SCE 516
- 860 'kw(-)ty B, S سگ
(ə)kut ('kwtyy, kwty, 'qwytyšt) @nom. gen. -y;
abl. -; pl. -⁽⁶⁾yh, -īšt ⇒ kwts
dog
GMS 159; Frag. Len. 83 b 6, 93, 37; -y, TSP
2.772, 3.138, 254, 13.188; Anc. Lett. 3.24; SCE
313; abl. 'kwts', SCE 124; TSP 3.188; pl. 'kwtyh,
SCE 226; TSP 2.784; 'qwytyšt, GMS 1186
- 861 'kw(-)ty B کجا، جایی که، چگونه
(ə)ku-ti, ku-te ? (kwty, 'kwZY)
where, how
GMS 1532, 1516; VJ 43^b; SCE 91, 206, 396; 'kwty
pw nwkr, TSP 2.871, "absolutely"
- 862 'qwytyšt M ⇒ 'kw(-)ty
- 863 'kwtyy M ⇒ 'kw(-)ty
- 864 'kwyc ⇒ 'k'wc-
- 865 'kwZY ⇒ 'kw(-)ty
- 866 'ky B, S آنکه، کسی که (در بیشتر متون)
(ə)kē ⇒ ky, ky'
who, whoever, which
SCE; TSP; VJ; BSTBL; Frag. Len.; MD; GMS 159, 1503
- 867 'kyδrp B شکل، ظاهر
(ə)kōšp @Av. *kəhrp* ⇒ 'kyšp, kyδrp
shape, form
-wh, SCE 60; ob. -y, Tales. 470 n 1; Benv. Notes

- 4, 507; Hen. Texts. 721, *kršv-*
- 868 'kyšp B شکل، ظاهر
(ə)kəšp ⇒ 'kyδrp
shape, form
TSP 2.636 n p177; Texts. 721
- 869 'kytn ⇒ 'kyty, -n
- 870 'kyty B هر که، هر کسی که
kē-ti (kyty, 'kyZY, 'kytn)
whoever
GMS 1506, 1545; KG; BSTBL
- 871 'kyZY ⇒ 'kyty, c'newty
- 872 'LH S آن(هن)، اینها
(ə)šu ('δh') ©Idg. ⇒ 'šw?
this, he, the
Anc. Lett. 2.42, 49; S W, TSP 1994, 43-50; CI,
1991, 184; MDii, Nov. 2, 5.6 p104
- 873 'LK S آنها(هن)
©*tw ©Idg.
those, the
'LKw, Anc. Lett. iii 3; S W, CI, 1991, 183; MDii;
TSP 1994, 43-50
- 874 'LKŠNT S امسال(هن)
©Idg.
this year
MDii; Gersh. Mélanges Benv. p200; S W, TPS
1994, 46
- 875 'm- این
am, am ©<ima ©in compd. ⇒ 'm', 'mδ^(s), 'my?
mw
this
GMS 308, 608, 654; S W, TSP 1994, 41-53
- 876 'm' S این
(ə)ma ('mh, 'my') ©OP ima ⇒ 'mw, 'my?
this
Anc. Lett. 5.16; MDii
- 877 'm'c C آماده
āmāč ©f. adj. ⇒ 'm'ty
ready
BSTii 849.12: C2, 12R12, 51V6
- 878 'm'δ S چون، برای این
māθ/δ ⇒ 'm'δ
as, for
Anc. Lett. 3.32
- 879 'm'ywn M همه
(ə)mayōn ⇒ 'm'ywny
all
- Hen. AM 1952, 203.6
- 880 'm'nk' S به راستی، حقیقتاً
⇒ 'mng
truly
BBB 614
- 881 'm'nk' S سیب
āmang ? ©Munj. āmenga; Yidg. amuno; Pasht.
mana
apple
CII 1990 F19.1 n p 59-60
- 882 'm'ty C آماده
āmātē ('mty) ⇒ 'm'c, 'm'ty(y)
ready
STi 27.7; BSTii; C2 gloss; GMS 14
- 883 'm'y S(MD) ⇒ 'my?
- 884 'm'yδ S چنین
mēδ/θ ('myδ) ⇒ 'myδ?
thus, as
MD
- 885 'mb'r M بری، سیری
ambār ⇒ 'mbyr-, pw'mb'r, 'np'r, 'nβ'r
satiety
GMS 544, 1164; BBB p98 b95; AVS 79
- 886 'mbrz C پذیرایی، تشریفات، مراقبت
ambarz ⇒ 'nβrz, 'brz
reception, care
GMS 655, 656A; STi 30.13; S W, C2 p73; +βayāni
"divine visitation"
- 887 'mbyr- M پر کردن، سیر کردن
ambēr ©<*ham-pāraya- ⇒ 'mprt
(to)fill
BBB 98; GMS 304, 654, 1653; Hen. Cosm. 307.35;
AVS 79
- 888 'mbysty S بسته
ambastē, ambastē ©pp. pl.-t ⇒ 'bsty, 'nβ'st'k
bound
STSC 146
- 889 'mδ^(s) S اینجا
(ə)maδ ? ⇒ 'mδ^(s), 'mδy, 'm-
here
Anc. Lett. 4.6
- 890 'mδ'ryh S مادری؟
motherhood ?
Anc. Lett. 3.35
- 891 'mh ⇒ 'm'
- 892 'mn S ما

- (ə)man ©1pl. pers. pron. ⇒-mn
us
GMS 1376; Tales. 475.19, ZY'mn
- 893 'mpd- C افتادن
ampaḍ ©<*ham-pata ⇒'mpt-, 'mpst-, 'np't-,
'npt-, 'npst-
(to)fall
STi 3.4; GMS 304, 585; Sund. AoF 1981 p213
- 894 'mprt C سیر، پر
amb/part ©adv. ⇒'mbyr-
fully
C2, 94V6, 12
- 895 'mprt-xw'r C سیر
ampart-xwār ©adj. ⇒'mprt, 'mprt-xw'ry',
xw'r²
eating one's fill, satiated
C2, 94V8
- 896 'mprt-xw'ry' C سیری
ampart-xwāryā (xw'ry') ©<xwār- ©n. f.
⇒'mprt-xw'r, 'mprt
eating one's fill, satiety
C2, 94V23
- 897 'mprty S سیر، پر
ambartē, ampartē ©pp. ⇒'mprt
filled, full
Hen. Tales. 475.21
- 898 'mpst- S افتادن
amp/bast ©<*ham-pasta ©pt. st. ⇒'np't-,
'mpd-, 'np'st-, 'mst-, 'mpt-
(to)fall
GMS 453; STi 36.10; STii 4.20
- 899 'mpst' C افتاده
ampastā ©f. pp.
fallen
BSTi 124; GMS 861A
- 900 'mpt- M, C افتادن
am/npat ©<*ham-pata- ©impf. m'pt
⇒'mpst-, 'np'st-, 'mpd-, 'np't-
(to)fall
GMS 633; C2 gloss.
- 901 'mrγ- B مرغ
(ə)mrγ ©-, pred. inst. ⇒mrγ'
bird
SCE 170, 174, 179; GMS 1182
- 902 'mrθ C شریک، همال
āmarθ ('m'rθ) ©pl. -t; ob. pl. -ty
companion, fellow
- BSTi 78; C2, 104V13, 40R6, 51R7.
- 903 'mrтч S جاودان، نامیرا
amarč ©f. adj. ⇒mrt-, mrt't rwc
immortal
Anc. Lett. 3.4; GMS 138
- 904 'ms- M شخم زدن
ām(ə)s ©1sg. impf. m'ms(w) ⇒'ms-
(to)plough
GMS 634
- 905 'ms' M, S فرمانبرداری، توجه
āmsā ©f. n. ob. pl. -ty ⇒'ms'
obedience, attention
BBB 727; STii 6.14; C2, 51V26; GMS 1269
- 906 'mst- C افتادن
ammast ©pt. st. ⇒'mpt-, 'mpst-, 'np'st-, 'npst-
(to)fall
STii 3.67; BSTi 150; GMS 453
- 907 'msy'tr S(MD) ⇒ msy'tr
- 908 'mt'y ⇒ 'myty
- 909 'mty C ⇒ 'm'ty(y), 'm'ty
- 910 'mtycy' M حقیقت، راستی
āmtičyā ©'mtycy pl. as adv. ⇒'mtyc, 'mtycw
truth, true, truly
BBB 614 p76
- 911 'mw B, S این (در بیشتر متون)
(ə)mu ©<imam ©pron. art. sg. acc. ⇒'myn²,
'my², 'm', mw
this, the
GMS 1401; EGSii 126; S W, TSP 1994, 48
- 912 'my' B, M مرأ، من، به من
mē ©1sg. pers. pron. ⇒-mn, 'zw
me
GMS 1475-78; VJ; TSP
- 913 'my² B, S این (در بیشتر متون)
(ə)mē, myā ('m'y, 'my', 'myh) ©pron. art. ob.;
gen. loc. ⇒'myn², 'my², 'm', 'mw, mw, m-
this, the
GMS 1401, 1475; Gharib. MJM p397
- 914 'my' ⇒ 'my²
- 915 'my'm'nt B تمام شده
amyāmand ?
finished
Mack. BSTBL, n p57, Dhy. 142
- 916 'my'mnt(y) B, S این چنین
(ə)myāmande/i (my'm'nt, my'mnty)
this, such

- GMS 1477; TSP; BSTBL, Dhy. 142; Frag. Len.
23.13, 51.2; STii 10, 24.41; SCE 549; 'my'm'nt,
TSP 6.94
- 917 'myδ S(MD)(AL) ⇒ m'yδ', 'm'yδ
- 918 'myδ'ny B ⇒ myδ'ny
- 919 'myδr-y B میترا، مهر
(ə)miθr, miš, miši ? (myšyy) ⇒ myδr', myš-
Mithra
VJ 1206; Bailey. BSOAS 18.35, 21.45; Gersh.
AHM 40n35, 'myδry pt'yc, "in the presence of
Mithra"
- 920 'MYh S مادر (هن)
māt (m'th) ©Idg.
mother
Anc. Lett. 3.12
- 921 'myh B ⇒ 'my'
- 922 'myk M آلودگی، ناپاکی
āmik (*myk, *m'k, 'myq)
impurity, infection, taint
GMS 5; C2, 51V4 p97
- 923 'myq C ⇒ 'myk
- 924 'myn' C آمین
amen ('ymyn)
amen
STii 1.11, 4.26; C2 gloss.
- 925 'myn' B این
(ə)men ('myny) ©pron. art. gen. abl. inst. -na
⇒ 'my', 'mw, 'm-
this, the
GMS 1401, 1466; STii; Frag. Len.; BSTBL n p64;
Gharib. MJM p398
- 926 'myny ⇒ 'myn'
- 927 'nβ'yt'k S تقسیم شده، بخش شده
anβaydē ⇒ nβxš-
divided
KG 372 p196
- 928 'nβ'nt' B علت، دلیل، سبب، به علت
anβand ('zβ'nt) ⇒ nβ'nt, nβnd
cause, because of
SCE; TSP; BSTBL, Vim b 197, Dhu. 63, 243; STii
10; Frag. Len.; -y, BSTBL, Dhu. 243, Intox. 19
- 929 'nβ'nt' B پیوست، پیوستگی
anβandē, ambandē ©*ham-bandaya- ⇒ 'bnt(t),
pw'nβnt
joined, attachment
SCE 446; BSTBL, Dhu. 251; 'βnty, CII 1990 E
- 203 p43
- 930 'nβ'r S انبار، مخزن
anβar, ambar ⇒ 'mb'r
store, reservoir
MDiii p80.7; MDii, 'zβ'r ?
- 931 'nβ'rt'kw S خلاصه
anβartē, anβartaku, amβartaku ? ⇒ 'brty, 'nβr-,
'nβrt'kw
in brief
KG 488; S W, C2 p76, 21
- 932 'nβ'rzkr'k B, S, M رئیس تشریفات، گنجور
anβarz-karē, amβarz-karē ('nβ'rzkr'y)
©*ham-brza ©ob. pl. 'nβrzkrty ⇒ 'brzbry'
minister, treasurer (the title of an important
minister)
VJ 254, 1337; Hen. Brahman. 117; S W, C2 p156,
77R7
- 933 'nβ'rzkr'y ⇒ 'nβ'rzkr'k
- 934 'nβ'st- B بستن، زین کردن
anβast, ambast (*β'st-) ©inf. pl. ⇒ 'bst-
(to)bind
VJ 342
- 935 'nβ'st'k B بسته، متصل
anβastē, ambastē ('nβ'stk) ©pp. ⇒ 'bsty, *β'stk,
'mbysty
bound, joined
TSP 2.287, 5.24-5; S W, C2 p75.26
- 936 'nβ'stk ⇒ 'nβ'st'k
- 937 'nβ'y S ای سرور
⇒ β'y-
my lord
Tales. 478, 16
- 938 'nβ'yš- S بخش کردن، تقسیم کردن
anβaxš, ambaxš ⇒ 'nβ'y't'k, 'nβ'xš-
(to)divide
MDii; MDiii A-18; AVS 130
- 939 *'nβ'yt- ⇒ 'nβ'yt'd'r-
- 940 'nβ'yt'd'r- S بخش کردن
(*'nβ'yt-) ©pret. st. ⇒ 'nβ'yš-
(to)divide
MDii; Bugut. Insc.
- 941 'nβr- B جمع کردن، مرتب کردن
anβar, ambar ('byr-) ©impf. mnβr ⇒ 'nβ'r'kw,
'nβrt'kw, 'nβyr- ?
(to)arrange, (to)gather
TSP 2.698; AVS 79, 102

- 942 'nβr'kw B مدام، پیوسته
anβaraku ?
continuously
BSTBL, Padm. 27.45; Mack. n p10; S W, C2
p76.21
- 943 'nβrytk B معلول، افلیج
anβraydē, ambraydē (nβ'rytk, 'nβryty) ⇒'bryty
paralysed, crippled
SCE 93, 117
- 944 'nβryty ⇒ 'nβrytk
- 945 'nβrt'kw B, M خلاصه، مختصر، جمع و جور
anβartē @<*ham-brta- ⇒'nβrt'kw, 'brty
in brief
Intox. 31, BSTBL; S W, C2 p76, 21
- 946 'nβrz S پذیرایی، مراقبت
anβarz, ambarz ⇒'mbrz, 'brz, 'βznw
reception, care
GMS 198n 1; CII 1990 F22; 'nβrzkr "minister",
S W, C2 p156, 77R7
- 947 'nβxš- M بخش کردن، تقسیم کردن
anβaxš, ambaxš @<*ham-baxša; MP hambaxš
@impf. mnβxš ⇒'nβxš-
(to)divide
GMS 632; AVS 130
- 948 'nβyδ- M تماس گرفتن، بوسیدن
anβēδ, ambēδ @*ham-baudaya-; *Parth.
ambōy
(to)kiss, (to)contact
GMS 187
- 949 'nβyr- ? S روایت کردن، قضاوت کردن
anβēr, ambēr ⇒'nβr-
(to)narrate, (to)judge
MDiii; 'βyr-, MDii p154.6; AVS 79, 104
- 950 'nc'y- B متوقف شدن، ایستادن
ančāy ('nc'y-) @<*ham-cāya-; *ham-; ✓čyā;
Oss. āncay-; Khwar. hncy- @impf. mnc^(y)
⇒'nc't(y), 'ncy-
(to)stop, (to)cease, (to)rest
BSTBL; VJ; TSP; GMS 179; BBB c17; C2 gloss;
MSP; Frag. Len.; MDii; Anc. Lett.; Benv.
Notesii 225; Et. Oss. 25; Bailey. JRAS 1961, 54
- 951 'nc'n M, C, S توقف، آرامش
ančān ('nc'nh) @ob. -y ⇒pw'nc'n
pause, rest
TSP 2.131; GMS 1026, 1166; Benv. Etii 125; C2,
68V16 p149; MSP b201; 'nc'nt'k ? "quiet",
MDiii p84 n 2, 'nc't'k ?

- 952 'nc'nh B ⇒ 'nc'n
- 953 'nc't(y) C متوقف، آرام، ساکن
ančāt(ē) @<*ham-cyāta- ⇒'nc'y-
appeased, rested, resided
BSTi 174; C2, 12V1
- 954 'nc'y- S, M, C ⇒ 'nc'y-
- 955 'ncmn M, C انجمن، جمع، کلیسا
ančaman, anjaman @ob. -y; ob. pl. -ty ⇒'njmn,
'ngm'n
assembly, reunion, church
STi 87.24; GMS 67, 265; C2 gloss.
- 956 'ncn(δst) B با دست‌های بهم پیوسته برای دعا
ančan-(δast) @<Skt. añjali
with hands joined in prayer
SCE 403; VJ 1446; TSP; BSTBL, Dhy. 181
- 957 'ncy S آرام، آسوده
ančay @*ham-čyā-ya @f. -h; acc. -w
⇒'nc't(y), 'yncy'
quiet
Anc. Lett. 7.2, 1.2; 'ncyw, Anc. Lett. 3.28, 5.2;
δr'wk 'ncy "healthy (at) an ease"
- 958 'ncy- C, S متوقف شدن، ایستادن، ماندن
ančāy ('nc'y-) ⇒'nc'y-
(to)cease, (to)stop, (to)stay
C2 gloss.
- 959 'ncyr M انجیر
ančēr, anjēr ⇒'yncyr wn
fig
BBB 517
- 960 'nd ⇒ 'nt'
- 961 'nd's- S متعجب شدن
andās ('d't-) @impf. mnδ's ⇒'d's-
(to)be surprised, (to)be wonder
MSP b152; S W, C2 n p60
- 962 'nd'st'k S متعجب
andāstē @pres. pt. ⇒'d'ty
surprised, amazed
KG 463
- 963 'nd'w- B اندودن، مالیدن
andāw @<*ham-; ✓daw @inf. -y ⇒'ndwt-
(to)anoint, (to)apply
GMS 573; TSP 14.21, 20.2, 7.112, 3.155; SCE 171;
BSTBL, Dhy. 70; AVS 96
- 964 'nd'yk(h) B, S شکل، روش، طریق
andik ⇒'dyq, 'ndyk
form, manner

- TSP 3.158 n p196; -w, TSP 3.155; KG 486, 525, 529, 632
- 965 'nδ'yšcy B طرد، رد؟
refusal, rejection?
Lentz. STii 10.37; Hen. BBB 573; GMS 1008
- 966 'nδβy- B گسترده، توسعه دادن
andβay, anθway ©<*ham-θwaya- ⇒'nδβyt,
*δβ'y-
(to)develop
GMS 293; TSP 2.361; Hen. Texts. 734; AVS 94
- 967 'nδβyt B گسترده
andβit ©pp. ⇒'nδβy-
developed
GMS 431
- 968 'nδm'k ⇒ 'nδm'y
- 969 'nδm'y B, S اندام، عضو
andamē ('nδmy, 'nδmyy, 'nδm'k)
©<*ham-dāman ©pl. -t ⇒'dmy
limb
GMS 283, 1254; KG; BBB 560; BSTBL, Intox. 23;
W-Li, ii; 'nδm'y, TSP 5.28
- 970 'nδmy ⇒ 'nδm'y
- 971 'nδmyy M ⇒ 'nδm'y
- 972 'ndrnyr M زیرجد (سنگ قیمتی)
əndrnr ? ('ntrnyrh) ©<Skt. *indranila*
sapphire
Sogdica. 24.12; GMS 61
- 973 'ndryk M خواجهی حرم سرا، وابسته به اندرون
andarik ©pl. -t ⇒'ntryk
eunuch
GMS 91, 995
- 974 'nδwt- S اندودن، مالیدن
andūt ©pt. st. ⇒'nδ'w-
(to)anoit
GMS 573; inf. KG 552, 573; AVS 96
- 975 'ndwxc M اندوه، غم
andōxč ⇒'ntwyc
sorrow
GMS 396, 1004; KG 2335
- 976 'ndwxcn'k M اندوهناک، اندوهگین
andōxčnāk ('nt'wycn'k) ⇒'ntwycn'k, 'ntwxcn'q
sorrowful
BBB 510; GMS 1059; Tales. 472.34, 473.24
- 977 'ndwxc xwr- M اندوه خوردن
andōxč xur
(to)be sorrowful
- GMS 396, 1004
- 978 'ndwxs M کوشش، تلاش
anduxs ©ob. -yy ⇒'ntwys
effort, pursuit
Hen. Tales. 470.54; KG 2374
- 979 'ndwxs-¹ M کوشیدن
anduxs ('ntwxs-, 'ndwxs-¹) ⇒'nt'wys
(to)strive
BBB 710; GMS 539; AVS 73
- 980 'ndwxs-² B ⇒ 'nt'wys-, 'ndwxs-¹
- 981 'ndyk M, S جنس، نقش، سنت
andik, anδik ? ©<*ham-dais- ©ob. -y ⇒'dyq,
'nd'yk(h)
nature, function, custom
BBB f91; GMS 1151; Hen. BSOAS 11.69, 29; MSP
b64, 65; C2, p75; Benv. Et. 2.125
- 982 'ndysn M, S نماد، نشان (اندیشه)
andēs, anδēs(a)n ? ('ndysn)
©<*ham-daisana-; > andēsan ©pl. -t ⇒'dysn
symbol, mark
BBB 753; GMS 283, 549, 1026; Benv. Et. 2, JA
1959, 123, 124; Frag. Len. 37, 21
- 983 'ndysn M ⇒ 'ndysn
- 984 'ndyš-¹ C به نظر آمدن
andiš ©<*ham-disya ©intrans. v.; pret. st.
'ndyšd'r-
(to)seem
STi 52.4; GMS 195, 549; AVS 82
- 985 'ndyš-² C نشان دادن
andēš ©<*ham-daisaya ©pret. st. 'ndyšd'r-;
trans. v.
(to)show
STi 11.2; Benv. Et. 2.123; GMS 195, 549; AVS 82;
'ntyšny, pres.part. CII 1990 G4
- 986 'ndyšyq C آشکار، پیدا
andēšik
appearing
STi 52.4; GMS 897
- 987 'nfr'sy M پرسش، بازرسی
anfrāsē ©<*ham-prsa-
question, inquiry
Hen. Tales. 470.51; GMS 655
- 988 'ny's B جنگ، نزاع
anxās ⇒'x's, 'x's, 'ny's, *y'ns
dispute, fight, struggle
TSP 8.135, 13.7 n p216, 202.15

- 989 'nyδcyk M تحسین، مدح
anāδčik
praising
Hen. Tales. 486.13, 'nyδcykw
- 990 'ny'mk S غذا، معیشت ؟، هنگام
⇒ny'mk
food ?, time ?
Anc. Lett. 5.28, 1.9 n p9.16
- 991 'ny'nz- B ⇒ 'ny's-
- 992 'ny'rtk B حاصل خیز، شکوفا
anyartē @<*ham-; ✓gar- ⇒*yrtyst
fertile, flourishing
Vim. 31, 89, BSTBL n p21; 'zy'rt'k, S W, BSOAS
1983, 46
- 993 'ny's B جنگ، نزاع، جدال
anxās ⇒'ny's, 'x's
struggle, dispute
GMS 659; TSP 13ii7; Vim. 139, BSTBL; Benv.
Notesiii 222; Notesiv 199; Sogdica. 60.2
- 994 'ny'st- B خستن، سوراخ کردن
anxast @<*ham-xasta @pt. st. ⇒'nyδ-, 'nxst-
(to)pierce, (to)prick
SCE 169; AVS 114
- 995 'ny'stk B سوراخ شده
anxastē @pp. ⇒'nxstyy
pierced
SCE 169
- 996 'ny's- B, S عقب رفتن، پس کشیدن
anxaš ('ny'nz-) ⇒nxš-, py'rš-, 'nyš-
(to)withdraw, (to)retire
BSTBL, Dhu. 210; Frag. Len. 111 V5
- 997 'ny'st- B بالارفتن، برخاستن
anxašt @pt. st. ⇒'nyz-, 'nyšt-, 'xšt-
(to)rise
VJ 1133; BSTBL, Dhy. 253; AVS 80, 132
- 998 'ny'tch S ⇒ 'nytch
- 999 'ny'w B شتاب، تلاش
anyāw @<*ham-gāma
haste, effort
VJ 129; TSP 13.15; GMS 351A
- 1000 'ny'wnc ⇒ 'nywnc
- 1001 'ny'wy- B ⇒ 'nyw'y-¹
- 1002 'ny'yz- B بلند کردن، بالا بردن
anxēž ('nyyz-) @inf. -y ⇒'nyz-, 'nxyj-, 'xyž-,
'nx'yž-
(to)raise
- EGSii 21; GMS 543; VJ 1137; TSP 14.7; 'ny'yz-,
BSTBL; 'nx'yž-, STii 7.11, 16, 8.11, 9.17; inf.
'ny'yz'y, TSP 6.150, 15.23; 'ny'yz'y, Dhy. 310;
pref. st. 'ny'yztδ'r, TSP 5.121; AVS 80, 132
- 1003 'ny'yz- B ⇒ 'ny'yz-
- 1004 'ny'z- B بلند شدن، بالارفتن، برخاستن
anxaz @<*ham-xaz @impf. mn'y'z ⇒'nyšt-,
'yz-, 'nxz-, 'nyz-
(to)rise
TSP; GMS 55, 543; AVS 134
- 1005 'nyδ- B سوراخ کردن، خلیدن
anxaδ @<*ham-xad-; Khot. khad-; Khwar. xd-
⇒'ny'st-, 'nxst-
(to)pierce, (to)prick
SCE 100, 48 p45; AVS 114
- 1006 'ngm'n C انجمن، جمع
angman ⇒'ncmn, 'njmn, 'njmnyq
assembly, crowd
BSTi 236
- 1007 'ngm'ny' C آشکار، رویاروی
angmānyā ⇒'nkm'n(y)
in face, openly
GMS 1037; STi 74.2; Benv. Notesiii 203
- 1008 'nyr B ستاره، اختر، برج فلکی
anxar @<*ana-har ? @pl. -t ⇒'nxr
star
VJ 25, 11¹; TSP 3.148, 150; Andreas. SPAW
1910, 310
- 1009 'nyr'mnyy M ⇒ 'nyr'mn'y
- 1010 'nyr'm- B تهمت زدن، توهین کردن، دشنام دادن
anyrām @impf. m'y'r'm
(to)slander
SCE 243
- 1011 'nyr'mn'y B تهمت زدن، توهین کننده
anyrāmne ('nyr'mnyy) @pres. part.
slanderer
SCE 145; GMS 892; Sogdica. p52
- 1012 'ngr'nd- M پاره کردن، بریدن
angrand ('ngrnd-) ⇒'nkr'nt-
(to)cut in pieces
GMS 48, 245; BBB 500; Hen. Magi. 143.19 n 2
- 1013 'nyr'n rwc S روز سیام ماه (بیرونی: نفرن)
anayrān-rōč, Anaghrān (nyrn' rwc)
Anagran, thirtieth day of the month
MDiii B11R
- 1014 'nyrks'y B اخترین، ستاره شناس

- anxar-kasē @pl.-t(h)
astrologer
VJ 21, 8*, 13*, 27, 58
- 1015 'ngrnd- ⇒ 'ngr'nd-
- 1016 'nyrš- S مسلط شدن، چیره شدن
anxarš (nyrš-) ⇒ 'nyš-
(to)overtake
MDii B-17 R7 p120.7
- 1017 'nyrwzn B دایرة البروج، برج فلکی
anxar-wazan @Parth. *axtar-wazan* @pl. -t
⇒ 'nxrwzn, 'xrwzn
zodiac, constellation
TSP 3.151; BSTBL, Dhy. 168, 238; Hen. Texts.
727
- 1018 'ngs M گونه، صورت
angas @<*ham-kas
face
GMS 245
- 1019 'nyš- S عقب رفتن، عقب نشینی کردن
anxaš @<*ham-karša- ⇒ 'nyš-, 'nyrš-
(to)retire, (to)withdraw
GMS 343; Sogdica. 34n3, 30 Add.; Frag. Len. 111
V5
- 1020 'nyšt- B بالا رفتن، برخاستن
anxašt @pt. st. ⇒ 'nyz-, 'nyšt-
(to)rise
BSTBL, Dhy. 253
- 1021 'nyšty S ایستاده، برپا، برخاسته
anxaštē @pp.
standing
Hen. Tales. 481, 39
- 1022 'nytk B, S همه، تمامی، کافی، کامل (در بیشتر متون)
anyatē ('nytk) @<*ham-gata ⇒ 'nyty', 'yty'
all, entire, complete
VJ; TSP; BSTBL; SCE; KG; GMS 253, 335;
'nytkw, VJ 385, 1353; 'nytw, VJ 273; Tales.
486.13; 'nytkh, VJ 56
- 1023 'nytch B, S همه، کامل
anyač ('nyttc) @f. adj. ⇒ 'yc
all, entire
GMS 1433; TSP 9.95; VJ 228, 529, 39*; BSTBL,
Dhy. 324; KG 563; 'nytch, MSP b103; Hen.
Giants. 70; 'nyttc, STii 575
- 1024 'nytk ⇒ 'nyt'k
- 1025 'nytmzyn M تمام مسلح
- anyat-mazēn ('ytmzyn)
completely armoured
GMS 335 n 1
- 1026 'nyttc M ⇒ 'nytch
- 1027 'nyty' B همه، کامل (در بیشتر متون)
anyatē ('nytyy) @<*ham-gata-ka; Parth.
angadag; Av. *hangata*; Oss. *ānYād*; Khwar.
'ngd; OP *hagmata* ⇒ 'yty', 'nyt'k
all, entire
BSTBL; GMS 335, 1273; Frag. Len. 50, 6; MSP;
Gersh. TPS 1979 125; BBB b47, -yyh
- 1028 'nyty' B مساوی، برابر
anyatē, anyati ? @<*ham-gati; <*ham-gata;
*hama-gata ⇒ 'yty'
equal
BSTBL, Vim. 44; Sund. MSP b159 n p40; VJ
1241, 'nytk = 'nyty; S W, C2 p57.18
- 1029 'nytyy M ⇒ 'nyty'
- 1030 'nyw B زندگی، جان، روح
anxu
life, soul, conscience
VJ 18*, 791 n p94, 1114, 1277, 1332; GMS 403 n
1, 'zYwh ?
- 1031 'nyw'st- B خلاف کردن، شکستن (پیمان)
anxwast ('nywst-) @pt. st. ⇒ 'nywy-, 'nxwy-,
'wxsty
(to)infringe, (to)break, (to)harm
TSP 13 ii 7, 2.1129
- 1032 'nywy-' B خلاف کردن، سرپیچی کردن، شکستن، بریدن، قطع کردن
anxwāy ('nywy-, 'ny'wy-) @<*ham-xwāhaya;
Yaghn. *unxōy-* ⇒ 'nyw'st-, 'xwy-, 'nxwy-
(to)infringe, (to)break, (to)harm, (to)cut
BBB 505; GMS 541; TSP, inf. 'nywy'y 3.283; VJ
219, 795; BSTBL, SCE; AVS 95
- 1033 'nywy-' B شکست خوردن، شکسته شدن
anxway @*ham-xwah-ya @pass. st.
(to)be conquered, be infringed
GMS 541; TSP 2.544; VJ 6*, Hen. Texts. 720
- 1034 'nywh B صدمه، آسیب
anxuh ? ⇒ 'zyw(h)
breaking, harm
GMS 403 n 1; VJ 218
- 1035 'nywn M, S مانند، شبیه
anyōn @*hama-gauna; MP; Parth. *hangōn*
like, so, as so
BBB p104 f62; GMS 91, 1113; KG 374, 576, 612

- 1036 'nɣwn- S ناراحت کردن، منع کردن
anxwan ?
forbid, bother
MDii p53 B8R 18; Mack. BSOAS 1970, 118;
Gersh. Mélanges Benv.
- 1037 'nɣwn'k B همانند، همگونه
anɣōnē @MP *hamgōnag*
like, likewise
Vaj. 25, BSTBL; GMS 1114
- 1038 'nɣwnc S مبارزه، جنگ، نزاع
anxwanč, anxōnč @ob. -y ⇒ 'nxwnc(h), 'xwnc,
'wxwnc
struggle
GMS 659; Frag. Len. 49.5, 50.4, 'nɣ'wnc 81.9
- 1039 'nɣwnc'yδ B, S مانند، مثل، همگونه
anɣōnčīδ, anɣōnčī/čθ ('nɣwncyδ)
likewise
GMS 1109; TSP 2.927; BSTBL; MDii; Bugut. Insc.
-w, MDii 3R 15
- 1040 'nɣwncyδ ⇒ 'nɣwnc'yδ
- 1041 'ngwpyn M ⇒ 'nkwpyn
- 1042 'nɣwst- B ⇒ 'nɣw'st-
- 1043 'nɣwst'k B بریده، قطع کرده، شکسته
anxwastē @pp. ⇒ 'nɣw'st-
cut, broken
TSP 2.118, 119 n p170
- 1044 'ngwšt M انگشت
angušt ('nk'wšt) @<Av. *angušta* ⇒ 'nkwšt(h)
finger
GMS 91, 253
- 1045 'nɣwt S دوره، زمان
anɣut ? @Oss. *amɣud*
period, date
MDii B-4 R10, -y, n p60
- 1046 'nɣwy- ⇒ 'nɣw'y-¹
- 1047 'nɣyδy' S ⇒ 'ɣyθy
- 1048 'ngyrp M با بدن‌های به هم پیوسته، هم‌بدن
angiɣp ? @<*han-kəhrpa*
with united bodies
GMS 48, 141, 245; Hen. Giants. 68.14n6
- 1049 'nɣyz- B ⇒ 'nɣ'yz-
- 1050 'nɣyznykh B (نام نوعی) داروی محرک، داروی قی آور
anxēžnik ?
(name of an)emetic drug
TSP 19.5 n p232; Hen. Texts. 713, 715
- 1051 'nɣz B طلوع، صعود، خیزش
anxaz @n. ⇒ 'nɣ'st-, 'nɣ'yz-, 'nɣ'z-, 'ɣz-
rising
VJ 1088
- 1052 'nɣz- B, M برخاستن، بالا رفتن، صعود کردن
anxaz @<**ham-xaz* @impf. *mnɣz* ⇒ 'nɣ'st-,
'nɣ'yz-, 'nɣ'z-, 'nxz-, 'ɣz-, 'xz-
(to)rise
GMS 55, 543; Gersh. BSOAS 14, 492; SCE 92,
398; VJ; TSP; BSTBL; AVS 80, 132
- 1053 'nɣzynny ⇒ 'nɣzynny
- 1054 'nɣzynny M بالارونده، خیزنده
anxaz(ē)nē ('nɣzynny) @pres. pt.
riser (one who rises)
GMS 55
- 1055 'nɣ'wny M زندگی‌بخش
anžāwnē, anjōnē ('nɣ'wny, 'ɣ'wny) ⇒ 'nz'wn'k,
'ɣ'wny
life giver, saviour
BBB; W-Li; GMS 656, 894
- 1056 'nɣ'wynny M منجی، زندگی‌بخش
anžāwēnē ('nɣ'wynny)
saviour, life giver
GMS 894
- 1057 'njmn M انجمن
anjaman @ob. -y ⇒ 'ncmn, 'ngm'n
assembly
GMS 67, 265, 1221; BBB 543, f42
- 1058 'njmnyq M انجمنی، جمعی
anjamanik ⇒ 'ngm'n
(belonging to the)assembly
GMS 994; W-Lii; BBB
- 1059 'nk'npw B ⇒ 'šk'np
- 1060 'nk'wšt B ⇒ 'nkwšt(h)
- 1061 'nk'yr B کوره، تنور
ankir, angēr ? @<**ham-garya* ?; Yaghn. *inkir*
hearth
BSTBL, Padm. 38
- 1062 'nk'yr'y B کوره‌یی، تنوری
angērē ?
(related to)hearth
TSP 14.11
- 1063 'nkm'n(y) B, S آشکار، رویاروی، علنی
angamān ⇒ 'ngm'ny'
open, public, before
BSTBL, Dhy. 189; TSP 2.545; GMS 1037; KG 445;

- STSC 144
- 1064 'nkr'nt- B بریدن، پاره کردن
 angrand ©<*ham-kṛnta ⇒'ngr'nd-, 'skr'nt-
 (to)cut in pieces, cut up
 TSP 2.159; SCE 183, 223; GMS 152; BBB p58,
 500; AVS 112
- 1065 'nkr'yp- B به حرکت در آمدن، جنبیدن
 angryp ? ©impf. mnkr'yp
 (to)agitate
 VJ 1000
- 1066 'nkwpyn B, S انگبین
 angupēn ('ngwpyn) ©<*angupaina-; Av.
 paēna
 honey
 TSP 19.7, 16 n p232; BSTBL, Padm. 40; KG 368
- 1067 'nkwšt(h) B, S انگشت
 angūšt ('nk'wšt) ©ob. -y; pl. -tt ⇒p'ḍy 'nkwšt,
 'ngwšt
 finger
 BSTBL, Padm. 42; Dhy. 21, 29; MDiii; TSP 14.23,
 24, 25; ob. pl. 'nkwšt'yt, TSP 5.24
- 1068 'nkyrcykh S انجیره (نام بیماری)
 angērčik ?
 (name of an)illness
 TSP 3.10 n p193; Hcn. Texts. 726
- 1069 'np'r B پُر، سیری
 anpār, ambār ⇒'mb'r, 'nβ'r
 filling, satiety
 TSP 2.417 n p175
- 1070 'np'st- B افتادن
 anpast ©<*ham-pasta ©pt. st. ⇒'npst-,
 'mpst-, 'mst-, 'npt'-
 (to)fall
 Lentz. STii 575; GMS 453, 865; VJ 46^b, 197; AVS
 110
- 1071 'np'stk B افتاده، افکنده
 anpastē ©pp.
 fallen
 BSTBL, Intox. 2
- 1072 'np't- B افتادن
 anpat, ambat ©<*ham-pata-; Khwar. 'npd-
 ©impf. mnpt ⇒'np'st-, 'mpd-, 'npt-, 'mpt-
 (to)fall
 GMS 269, 633, 304, 585; TSP 2.11, 280, 333; AVS
 110
- 1073 *np'ys- ? S رونوشت کردن
 anpēs ? ©<*ham-nipais ©impf. m'np'ys
 ⇒'nw'ys-, m'np'ys- ?
 (to)copy
 Panjk. Insc. Livšič. HMV p26
- 1074 'npδ B بدون پا ؟
 anpaδ
 footless, without feet ?
 TSP 9.133
- 1075 'npst- S افتادن
 anpast ©pt. st. ⇒'np'st-, 'mpst-, 'mst-, 'mpd-
 (to)fall
 GMS 453; Hen. Tales. 483.19; Frag. Len. 57.5
- 1076 'npt- B, S افتادن
 anpat ©impf. mnpt ⇒'mpd-, 'npt'-
 (to)fall
 TSP; SCE; BSTBL, Vim. 128; MSP b15; Frag.
 2a.17; GMS 633
- 1077 'ns'c- B ⇒'ns'c-
- 1078 'ns'k B ساز و برگ، تجهیزات، وسیله
 ansāk ©<*ham-sāka ⇒'ns'k(y)
 provisions, means
 BSTBL, Dhy. 98, -, Dhy. 286; ob. -y, Dhu. 175;
 'ns'k'y, Frag. Len. 85, 12
- 1079 'ns'c- B درست کردن، ساختن
 ansāc ('ns'c-) ©impf. mns'c ⇒'ns'ys-, 'ns'yt-
 (to)prepare, (to)fix, (to)dispose
 SCE 395, 403; BBB; GMS 632; Benv. Notesii 223;
 Gersh. AHM 257; AVS 73
- 1080 'ns'ys- B آماده بودن، درست شدن، موفق بودن
 ansaxs ©<*ham-saxsa-; Khwar. 'sxs- ©med.
 pass. st. ⇒'ns'c-, 'ns'yt-
 (to)be arranged, (to)be fixed, (to)be successful
 TSP 3.214; BSTBL, Vim. 141
- 1081 'ns'yt- B درست کردن، آماده کردن
 ansayd ©<*ham-saxta- ©pt. st. ⇒'ns'c-,
 'ns'ys-
 (to)prepare, (to)be prepared
 GMS 859; AVS 118
- 1082 'ns'yt'k B آماده، مناسب، سزاوار
 ansaydē ('ns'yt'k) ©pp. ⇒'ns'yt'w, 'ns'yt'y
 ready, suitable, prepared
 TSP 2.96, 370; 'ns'yt'kw, VJ 343
- 1083 'ns'yt'w B آماده، مناسب
 ansaydē, ansaydau ? ©nom. ⇒'ns'yt'k
 ready
 VJ 860; ESGii p75
- 1084 'ns'yt'y B آماده
 ansaydē ('ns'yt'y) ⇒'s'yt'k, 'ns'yt'k

- ready
TSP 7.79, 134
- 1085 'ns'keyk B سزاوار، شایسته
ansākcik
suitable
TSP 6.187 n p205
- 1086 'ns'k(y) B مناسب، سزاوار، سازگار (هم‌ساز)
ansāk(ē) ⇒ 'ns'k, 's'q
suitable, fitting
BSTBL, Dhu. 37; TSP 23.11; Frag. Len. 23.4, 7.75;
ob. -y(h), TSP 2.420, 6.130 n p175
- 1087 'ns'rty B سرما، سرد شده
ansartē ⇒ srt
cold, cooled
SCE 103
- 1088 'ns'wr B عاج، دندان‌فیل (چیزهای گرانبها)
ansur ('nswr) @✓as-; Oss. ānsurā ⇒ 'swr
(ivory)tusk
VJ; Bailey. BSOAS 23, 28 n6; Prolexis. 407
- 1089 'ns'wr'k B عاج‌دار، دارنده‌ی عاج (در این متن پربسامد)
ansurē ('nswr'k, 'nswr'y, 'ns'wr'y)
with tusk
VJ passim.
- 1090 'ns'wr'y ⇒ 'ns'wr'k
- 1091 'ns'wrβr'k B عاج‌دار، عاج‌ور
ansur-βarē
with tusk
VJ 68, -w
- 1092 'ns'wrβrch B عاج‌دار
ansur-βarē @f. adj.
with tusk
VJ 65
- 1093 'ns'yeh S سوده، ساییده
ansič ('nsyeh) @f. adj. ⇒ 'nsy-
pressed, rubbed
TSP 3.8, 41 n p193
- 1094 'ns'yδ- B برانگیختن، به‌تحریک آوردن
ansēδ @<*ham-said
(to)excite, (to)exhort
SCE 546; TSP n p207, 6.179; Benv. Et. Oss. 59
- 1095 'nsδ' M
ansδā ? @1pl. pres.
GMS 785; AVS 224
- 1096 'nsytk ⇒ 'ns'ytk
- 1097 *'nsp B دام، تله
ansap ? @<*ham-pas ? @ob. 'nspyh ⇒ 'sp²
- snare, trap
TSP 2.275; S W, C2, p179.4
- 1098 'nsp'kh S فرش، بستر
anspāk ⇒ 'nšp'kh, fsp'
carpet, rug
TSP 13.7; Benv. 'nšp'kh, "equipment"; S W, IJ
1976, 54, 56; STSC 13
- 1099 'nsp'nh ? S جبران، تعهد، پرداخت بها
a(n)spān ? ⇒ 'sp'nh ?
compensation
MDii p22 V16; Gersh. Advice. 91 n 39
- 1100 'nspst'ky'kh S ⇒ 'nspstqy'
- 1101 'nspstqy' M شوق، تلاش، همت (شوق خدمت‌گزاری)
anspastakyā ('nspst'ky'kh) ⇒ 'spstky'
zeal, willingness to serve
GMS 338; W-Lii; BBB; Sogdica. 3; KG 490,
-y'kh, 612; S W, IJ 1976, 57n61
- 1102 *'nspst- ? S برخاستن، جنبیدن
anspat @impf. mnspt
(to)rise, (to)become active
Rust. TSP 13.25 n p226; S W, IJ 1976, 55, 57n61;
Benv. mnšpt
- 1103 'nsr B بدون سر
ansar
headless
TSP 9.133
- 1104 'nst S جمع ؟
crowd ?
Rust. TSP 13.9; Gersh. apud. S W, IJ 1976 p59;
Benv. 'yšt
- 1105 'nswr ⇒ 'ns'wr
- 1106 'nswr'k ⇒ 'ns'wr'k
- 1107 'nswr'y ⇒ 'ns'wr'k
- 1108 'nsy- S ساییدن، سودن، فشاردادن
ansay @<*ham-su- @inf. -'y ⇒ 'ns'yeh
(to)rub, (to)press
TSP 3.4 etc.; AVS 94
- 1109 'nsyeh ⇒ 'ns'yeh
- 1110 'nš'yp B پوشش
ansēp
envelopment
BSTBL, Vim. 75 n p19
- 1111 'nš'yp- S پوشاندن، پیچیدن (در چیزی)، دفن کردن
ansēp @inf. -'y ⇒ 'šyp-, 'šybt-
(to)envelop, (to)bury
TSP 3.267, 277 n p214; Benv. Eti 308; BSTBL,

- Dhu. 275; AVS 106
- 1112 'nš'ypt B مدفون، پوشیده
anšēpt, anšipt ©pp. ⇒'šybt-, 'šyp-
buried, enveloped
BSTBL, Dhu. 45
- 1113 'nšk'fyy M شکافته
anškāfē ⇒ptšk'β-
splitted
BBB 542; GMS 968; Sogd. Cpds. 145.3
- 1114 'nšk'np B جهان، عالم
anškamb ©<*ham-skamb- ⇒'šk'np
world
VJ 992; GMS 367, 372
- 1115 'nšk'r- B چیدن، جمع کردن، برداشتن
anškar ('šqr-, 'nškr-) ©<*ham-škar- ©inf.
'nškr'y-
(to)pick up, (to)collect
VJ 1037, 1016; GMS 709, 921
- 1116 'nškr- ⇒ 'nšk'r-
- 1117 'nškr- B چیدن، جمع کردن
anškart ©pt. st.
(to)collect
GMS 860; VJ 1019, 1037; AVS 103
- 1118 'nškrty B چیده
anškartē ('nškrk) ©pp.
picked up
VJ 1038, 1017
- 1119 'nškrtk ⇒ 'nškrty
- 1120 'nšp'kh S افزار، ساز و برگ، بستر
⇒'nšp'kh
equipment, rug
Rust. TSP 13.7 n p226; JA 1955, 309; Frag. Len.
46.12; Schwartz. 'nšp'k, S W, IJ 1976, 54.7
- 1121 'nšpn- S آرمیدن، خمیازه کشیدن
anšpan ? ('nšpyn) ©impf. mnšpn ⇒'špn-
(to)rest, (to)stretch
Rust. TSP 13.7, 25 n p226, 195; Benv. JA 1955,
309; Schwartz. STSC; JAOS 1969, 445; S W, IJ
1976, 45; BSOAS 1983, 42
- 1122 'nšpr- B, M گام سپردن، راه رفتن، پیمودن
anšpar ©<*ham-spar ⇒pršp'r
(to)walk, (to)step
GMS 370; VJ 806, 782; TSP n p226; AVS 103;
Hen. Cosm. 307, 24
- 1123 'nšpyn ⇒ 'nšpn-
- 1124 'nšt't- B, M نشان دادن
- anštāt ©pt. st. ⇒'št'y-
(to)show
BSTBL, Dhy. 315; pret. st. 'nšt'tδ'r Tales. 469.21
- 1125 'nšt'y- B, M, S نشان دادن
anštāy ©impf. mnšt'y ⇒'št'y-
(to)show
GMS 657; BBB; TSP 7.94; 13ii10; BSTBL; VJ 960;
KG; MSP b67; Frag. Len. 101 R1; AVS 92
- 1126 'nšystyy M فشرده ؟
anšistē ? ©Av.ham-šistō; hiθwat- ©pp.
pressed ?
BBB 493
- 1127 'nt' B کور
and ('nd) ©Av. anda; Khot. hana; Parth. hand;
Orm. ōnd
blind
BSTBL, Dhy. 184; GMS 283; Hen. Brahman. 110
n 2; Bailey. Prolexis. 384
- 1128 'nt' B, S
and ©<hanti ©3pl. pres. ⇒'st'nt, xnd, ynt', xnt
GMS 765; AVS 224
- 1129 'nt'c B ⇒ 'nt'c
- 1130 'nt'c B گروه، جمع، مردم
andāč ('nt'c) ©<*ham-tāca ©ob. -y
group, assembly
TSP; BSTBL; Frag. Len. 11c2; GMS 655 n 1
- 1131 'nt'c'nt(y) B گروهی، جمعی
andāčand(ē)
in group
TSP 14.1 n p229
- 1132 'nt'ys- S پناه جستن (اندخسیدن)
antaxs, andaxs ©impf. mnt'ys
(to)resort
TSP 13.11; GMS 721; Lazard. SI 1976, 299
- 1133 'nt'wyc B اندوه، غم
andōxč ⇒pw 'nt'wyc, 'ndwxc, 'ntwyc
sorrow
TSP 2.1164; Frag. Len. 38.3; STii 9.4, 6; BSTBL,
Dhu. 267, 269
- 1134 'nt'wycn'k B ⇒ 'ntwycn'k, 'ndwxcn'k
- 1135 'nt'wys B کوشش، تلاش
andōxs ⇒'ntwys, 'ndwxs
effort
TSP 2.51, 9.106
- 1136 'nt'wys- B کوشیدن
anduxs ('ntwxs-, 'ntwys-, 'ndwxs-) ©inf. -y,

- ¹t, -¹k ⇒ 'ndwxs-
(to)strive
GMS 45, 539; TSP; SCE 195, 212; BSTBL, Dhu.
36, 281; BBB 710; Frag. Len.93.28; STii 9.4; inf.
Dhy. 67, 128, 306; AVS 73
- 1137 'nt'wys'k B, S ⇒ 'ntwys'k
- 1138 'ntqy' C فروتنی، تواضع، بی‌پیرایگی
andakyā
modesty, chastity
C2, 12R10, 102R17; BSTii 849.10, 827.17; S W,
C2 p55.10
- 1139 'ntp B تب، حرارت بدن
antap, andap ©*ham-*tafna*, Wakh. *andav*
fever
TSP 3.27 n p193; TSP 7.52, 8.151; S W, BSOAS,
1989, 258
- 1140 'ntr'y's- B ستم کشیدن، ناراحت شدن
andraxs ©<*ham-*trnx*s; Av. *θraxta*; Khot.
hamthris; Parth. tryxs ©med. pass. impf.
mnt'γs ⇒ 'ntryt'y
(to)be disturbed, (to)be oppressed
GMS 152c; VJ 18^d, 791 etc.; AVS 73
- 1141 'ntr'yk B ⇒ 'ntryk, 'ndryk
- 1142 'ntrβr'wkh B در میان ابروها
andar-βrōk
between the brows
BSTBL, Dhy. 44, 172; ob -y, Dhy. 253, 354, 370;
Benv. Notesii 218
- 1143 'ntryt'y B فشرده ؟
andraydē ©Parth. *'ndrxtg* ©pp.
oppressed ?
TSP 22.16 n p235
- 1144 'ntrnykh ? B ⇒ 'ndrnyr
- 1145 'ntrnyrh ? B ⇒ 'ndrnyr
- 1146 'ntrwrtn B ⇒ 'trwrtn
- 1147 'ntryk B خواجہی حرم سرا (اندرونی)
andarik ('ntr'yk) ©acc. -w; pl. -t ⇒ 'ndryk
eunuch, castrated
SCE 126, 237, 355; BSTBL, Vim. 156; Hen.
Mittelir. 80; GMS 995
- 1148 'ntwyc B, S اندوہ، غم
andōxč ©ob. -y ⇒ 'nt'wyc, 'ntwxc, 'ndwxc
sorrow
GMS 396; TSP 3.118; Hen. Tales. 480.6, 483.8;
Frag. Len. 57, 12, 'ntw'ch, Tales. 480.2; MDii
- 1149 'ntwycn'k S اندوہگین، اندوہناک
andōxčnāk ('nt'wycn'k) ⇒ 'ndwxcn'k, 'ntwxcn'q
sorrowful
MDii; Frag. Len. 44, 16; -w, KG
- 1150 'ntwys B, S کوشش، تلاش (تُخشایی)
anduxs ('ntwxs-¹) ©ob. -y ⇒ 'ndwxs, 'nt'wys
zeal, effort, endeavour
BSTBL, Dhy. 322, 365; KG 602; MDii; Tales.
480.27; Sogdica. 2.2
- 1151 'ntwys- ⇒ 'nt'wys-
- 1152 'ntwys'k B, S کوشا، پرتلاش (تُخشا)
anduxsč, anduxsāk ('nt'wys'k) ©pl. -t
striving
TSP 2.1131, 1153, 8.193; MDii; Frag. Len. 39.10
- 1153 'ntwxc C اندوہ، غم
andōxč, anduxc ©ob. -y ⇒ 'ntwyc, 'ndwxc,
'nt'wyc
sorrow
STi 72.5; BSTii: C2 gloss. 'ntwxc 'ny- "to
distress", n p179. 'ntwxc xwr- "to be sad"
- 1154 'ntwxcn'q C اندوہگین، اندوہناک
andōxčnāk ('ntwxcn'k) ©pl. -t ⇒ 'ndwxcn'k,
'ntwycn'k
sorrowful, grieved, sad
C2, 12R15, 60R22, 22V10, 55 V19; STi 72.4,
73.10; MSP, C2, 3; 'ntwxcn'kw, KG p 40
- 1155 'ntwxcn'k S ⇒ 'ntwxcn'q
- 1156 'ntwxs- S ⇒ 'ntwys, 'nt'wys-
- 1157 'nw S بدون، بی
(ō)nū ⇒ nw-¹
without
Anc. Lett. 5.29, 'nw'βzβr'k, "without pain"
- 1158 'nw'st- B, S جمع کردن، جمع شدن
anwašt ('nw'st-) ©pt. st. ⇒ 'nwz-, 'w'st-²
(to)gather, (to)assemble
GMS 870; SCE; MDii; Frag. Len.; AVS 132
- 1159 'nw'st'k B, S جمع شده، مجتمع
anwaštē ('nw'sty, 'nw'stk) ©pp.
collected, gathered
TSP; SCE 429; BSTBL, Dhy. 300, 343, 364; Tales.
485.1; 'nw'st'kw, TSP 2.632; SCE 481; BSTBL,
Vim. 2, 77; KG 487; 'nw'st'w, BSTBL, Dhy. 3,
12, 208; Frag. Len. 81, 14; 'nw'stk, TSP 7.15;
'nw'st'w, Dhy. 90, 256
- 1160 'nw'stk ⇒ 'nw'st'k

- 1161 'nw'sty S جمع
anwašte ⇒ 'nw'st'k
gathered, assembled
MDii A17, 4
- 1162 'nw'tc B جمع، انجمن
anwāc ©<*anwašti
assembly
SCE 485; GMS 382, 655 n1; Sund. OLZ 1974,
'nt'c
- 1163 'nw'ys- S تهیه کردن
anwēs ? ©<*ham-wais ©3sg. impf. m'nwy's
(to)prepare
Panjk. Insc. Livšič. HMV 263n 36
- 1164 'nw'yz- ⇒ 'nwyj-²
- 1165 'nw'z B جمع، جامعه
anwāz ⇒ 'nwz-
assembly, union
TSP 7.86, 173
- 1166 'nw'z- B ⇒ 'nwz-
- 1167 'nw'z'k B, S, M گروه، جمع
anwāzē ('nw'zk) ⇒ 'NwZK
assembly, gathering
VJ 3*, 1511; SCE; TSP; BSTBL; Frag. Len. 82 a27;
BBB; 'nw'z'kw, VJ 146; TSP 6.81; 'nw'zky, GMS 986
- 1168 'nw'z'y B, S گروه، جمع، اجتماع
anwāzē ('nw'zy) ⇒ 'NwZK
assembly
SCE 508; BSTBL, Dhy. 364, Vim. 59; Tales.
483.10
- 1169 'nw'zk ⇒ 'nw'z'k
- 1170 'nw'zy ⇒ 'nw'z'y
- 1171 'nwsn't- M, C وارد کردن، تشریف دادن
©pt.st.
(to)initiate
KG 580; 3sg. pret. 'nwysn'tδ'rt, Sund. KG p178;
S W, C2 p76, 13
- 1172 'nwšt- M ⇒ 'nw'st-
- 1173 'nwštk B ⇒ 'nw'st'k
- 1174 'nwšty ⇒ 'nw'st'k
- 1175 'nwtδ'rky' M پشتیبانی
anut-δārakyā
protection
GMS 1136
- 1176 'nwt(h) B, M, S پشتیبانی، حمایت
anut ©<*anutia; OP anušiya ©ob. -y(h) ⇒ nw
'nwt
protection
GMS 1136A; TSP; MDii; Frag. Len.; Anc. Lett.
2.51; W-Li; BBB b77; Hen. Tales. 480.9, 480.8;
TSP 2.1159, 'nwtwh, 2.113; VJ 811
- 1177 'nwyj- M جمع کردن، گردآوری کردن
anwēž ('nw'yz-) ©<*ham-wāzaya ©caus. st.
⇒ 'nwz-, 'wyž-²
(to)collect, (to)gather
GMS 66, 542; AVS 80
- 1178 'nwyj'mndy(y) M جمع آوری
anwēžāmandē
collecting
BBB 649; GMS 1100
- 1179 'nwysn- M وارد کردن، تشریف (دینی) کردن
anwis(a)n ? ©impf. m'wysn
(to)initiate
GMS 547; S W, C2 p76.13; Sund. KG p178
- 1180 'nwysnyy ⇒ 'nwysyny
- 1181 'nwysyny M مشوق به تشریف، پیش کسوت
anwisēnē ('nwysyny)
initiator
GMS 547; S W, C2 p76.13; Sund. KG p178-9, pl.
'nwysyny
- 1182 'nwz- B, M, S جمع شدن، گرد هم آمدن
anwaz ('nw'z-) ©<*ham-waza- ⇒ 'nwyj-,
'wz-, 'nw'z, 'nw'st-
(to)assemble
GMS 542, 632; TSP 2-297; SCE 270; BSTBL,
Dhu. 137; Tales. 483.6; Frag. Len. L75, 5; AVS
80, 132
- 1183 'NwZK S آنجا، به، در جای
'kw, kũ ©ldg. (prepos. def. art.)
where, to, in, at
Anc. Lett. 2.52, 3.9, 6.3; S W, Cl, 1991, 185, 11;
AVS 132
- 1184 'nwzk S ⇒ 'NwZK
- 1185 'nx'yž- B بالا بردن، بلند کردن
anxēž ⇒ 'ny'yz-, 'nxyj-
(to)raise
STii 7.11, 16, 8.11, 9.17; AVS 136
- 1186 'nrx M ستاره، برج فلکی
anxar ©ob. -yy; pl. -t; ob. pl. -tyy, -tyh ⇒ 'nyr
star
Hen. AM 1952, 203; BSOAS 12, 312.118; BBB

- 1187 'nxrwzn M دایرة البروج
 anxar-wazan ©ob. -yy ⇒ 'nyrwzn
 zodiac
 Hen. BBB; JRAS 1942, 236; Cosm. 312.117; GMS 341; Sogd. Cpds. 146
- 1188 'nxst- M تحريك کردن، انگيختن
 anxast ©pt. st. ⇒ 'nyδ-, 'ny'st-
 (to)stimulate, (to)incite
 GMS 840
- 1189 'nxstyy M تحريك شده، برانگيخته
 anxastē ©pp. ⇒ 'ny'stk
 incited, goaded
 BBB b13, GMS 840
- 1190 'nxšt- S برخاستن
 anxašt ©pt. st. ⇒ 'nxz-, 'ny'st-, 'nyšt-
 (to)rise
 MSP b150, pp. 'nxšty
- 1191 'nxšyp- M مارپیچ رفتن، خزیدن
 anxšip ? ©<*xšwip-
 (to)wriggle
 GMS 243
- 1192 'nxw'n M تخلف، سرپیچی
 anxwan ©<*ham-xwāhana
 breaking
 GMS 1026; BBB f20
- 1193 'nxw'y- M خلاف کردن، سرپیچی کردن، شکستن
 anxwāy ('nxwy-) ©<*ham-xwāhaya ©impf.
 mnxwy ⇒ 'nyw'st-, 'nyw'y-¹
 (to)break
 BBB 505; GMS 541, 632, 655; Sund. MSP p41;
 AVS 95
- 1194 'nxwnc(h) M, S پیکار، نزاع، جنگ
 anxōnč ⇒ 'nywnc, 'xwnc
 dispute, fight
 BBB 519; GMS 1004, 659; KG 349, 2334, 2374
- 1195 'nxwnng M جدال، نزاع، جنگ
 anxōng
 dispute
 Sogdica. 28, 26
- 1196 'nxwy- ⇒ 'nxw'y-
- 1197 'nxyj- M بلند کردن، بالا بردن
 anxēž ©caus. st. ⇒ 'ny'yž-, 'nx'yž-, 'nzyynt-
 (to)raise
 BBB 567
- 1198 'nxz- M بالا رفتن
- anxaz ©impf. mnxz ⇒ 'nxšt-, 'nyz-, 'yz-
 (to)rise
 GMS 55, 543, 632; BBB 545; MSP b29 c8
- 1199 'ny-¹ C راهنمایی کردن، بردن
 ānay- ⇒ 'nyt-, 'nyd'r-, 'ny'-
 (to)lead, (to)carry
 C2 gloss.
- 1200 'ny-² دیگر (در بیشتر متون)
 ane, ani ©<*anya ©acc. -w; ob. -h; pl. -t
 ⇒ 'nyh, 'ny', ny-, 'nyw
 other
 GMS 494, 1191
- 1201 'ny'm- S ⇒ 'ny'm(-)
- 1202 'ny'wr B ⇒ 'ny'wr
- 1203 'ny' B دیگر
 anyā ⇒ 'ny-², 'nyh, ny-, 'nyw
 other
 GMS 494, 479, 1199, 1336 n 1; dat. VJ 1011; gen. SCE 129; abl. SCE 4; TSP 3.257; Dhu. 171; acc. Dhu. 238; STii 10.31 pl. 'ny'n; TSP 21iii, 12
- 1204 'ny'γwn'k S دیگرگون، متفاوت
 anya-γōnē
 different
 Anc. Lett. 3.30
- 1205 'ny'k B نیاک (نیاکان)
 (o)nyāk ©pl. -th ⇒ 'ny'k'⁶
 grandfather, grandsires
 TSP 2.182
- 1206 'ny'm(-) B, M, S پایان، پایان دادن
 anyām, azyām ? ('zy'm, 'ny'm-) ©pt. st. 'ny'm't
 ⇒ 'y'm
 end, (to)end
 GMS 659, 957; TSP; Frag. Len. 58, 2, 95, 4; KG 485; AVS 101
- 1207 'ny'm't ⇒ 'ny'm(-)
- 1208 'ny'mcyq M پایانی، انجामी
 anyāmčik ⇒ 'y'mcyq
 final
 GMS 1014; KG 2326
- 1209 'ny'ms- S پایان یافتن، تمام شدن
 anyams ('zy'ms-, 'nyms)
 (to)be ended
 Rust. TSP 13.12; Benv. 'zy'ms; Hen. Texts. 715;
 AVS 74
- 1210 'ny'mt B پایان یافته، تمام شده
 anyāmt ('z'ymt-) ©pp.
 ended

- TSP 2.1224; Hen. Texts. 715
- 1211 'ny'n B دیگران
anyān ⇒'nyt
others
TSP 21iii, 12
- 1212 'ny's- B گرفتن
niyās @3sg. pres. 'ny'st ⇒ny's-, ny's-, ny't-
(to)take
TSP 2.278, 279, 848 3.37, 13ii 9
- 1213 'ny'wδ B ⇒ny'wδ
- 1214 'ny'wr B, S قبلاً، پیش
anyāwar ('ny'wr) ⇒ny'wr
formerly
BSTBL, Dhu. 292; GMS 85 n 1, 479; MSP b138;
Frag. Len. 93.10, 103r1 'ny'wr, VJ 104
- 1215 'ny'z'nk B, S گوناگون، مختلف
anya-zang ('ny'zng) @<*anya-zanaka
⇒'ny'z'nk
different
TSP 6.48; BSTBL, Dhu. 52; MDii; 'ny'z'nk', TSP
9.62; SCE 12.67; 'ny'z'nk' TSP 2.122;
'ny'z'nk'w, MSP b31; 'ny'z'nk'str "more
different", MSP b9.103
- 1216 'ny'z'nk'w'k B گوناگونی، اختلاف
anya-zangāwē
difference
BSTBL, Vim. 104; GMS 1082
- 1217 'ny'z(h) S نیاز
(ə)niyāz ⇒ny'z
need
Anc. Lett. 3.31; Hen. Tales. 486.18
- 1218 'ny'zkyn S نیازمند
(ə)niyāzgēn, (ə)nyāzkēn ⇒ny'zk'yn
needy
Hen. Tales. 486.19
- 1219 'ny'zng ⇒'ny'z'nk
- 1220 'ny'z'nk S گوناگون، مختلف
anyazang ⇒'ny'z'nk, ny'zng
different
BSTBL, Dhy. 158, 159, 234
- 1221 'ny'cw S(MD) ⇒'yc
- 1222 'nyd'r- C راهنمایی کردن، بردن
ānay-δār @trans. pret. st. ⇒'ny-¹, 'nyt-, 'ny-
(to)lead, (to)carry
C2, 69R14; Sund. AoF 1981 p213
- 1223 'nyh B, S دیگر
- anya ⇒'ny', 'ny-²
other
TSP 2.1085; MDii
- 1224 'nyms ⇒'ny'ms-
- 1225 'nyš B از طرف دیگر
aniš ? @<*anyaθra
otherwise, elsewhere
VJ 1230; GMS 85 n 1, 299
- 1226 'nyt دیگران
anyt, anit ('nytt(h)) @<*anitā @pl. ⇒'ny'n
others
GMS 1246, 1676; VJ; BBB; STi 21.13; MDii; Frag.
Len.; TSP 2.182
- 1227 'nyt- C همراه بردن، فرستادن
ānit, ānyt @pt. inf. ⇒'ny-¹, 'ny-
(to)lead, (to)fetch, (to)bring
C2, 7V20, 22R12, 15; trans. pret. st. 'nyd'r-, C2,
69R14
- 1228 'nytt(h) ⇒'nyt
- 1229 'nyw دیگر (در بیشتر متون)
anyu @<*anyam @acc.; in compd. 'nyw'δ'k,
'nyw 'δ'yc, 'nyw z'nk'n ⇒'ny-², 'ny', ny-, nyw
other
BSTBL
- 1230 'nyy myδ S ⇒'zyy myδ
- 1231 'nz'n- B ⇒'nz'n-
- 1232 'nz'n'k B ⇒'nz'n'k
- 1233 'nz'n'y B ⇒'nz'n'k
- 1234 'nz'n- B, M, S شناختن، اعتراف کردن
anzān ('nz'n-) ⇒'z'n-
(to)confess, (to)acknowledge
GMS 632; BBB 614; BSTBL, Dhy. 2; TSP; MDii
p141; Frag. Len. 120.6, 46.4; impf. mnz'n; pt. st.
'nz'n't; inf. 'nz'ny, BSTBL, Dhy. 40, 79; AVS 99
- 1235 'nz'n'k B شناخت، اعتراف
anzānē ('nz'n'k, 'nz'n'y)
acknowledgement, confession
Dhu. 144, 156, BSTBL; TSP 5.105
- 1236 'nz'n'm'nty S اعتراف
anzānā-mandē ('nz'n'mndtyh)
confession
Sogdica. 64.5, 65.28; GMS 1100
- 1237 'nz'n'mndtyh M ⇒'nz'n'm'nty
- 1238 'nz'nwk⁶⁾ B برزانو، زانورده
anzānūk @ob. -y
on knees

- VJ 216 etc.; -w, VJ 73; -y, VJ 216; GMS 423
- 1239 'nz'pt'ym B ⇒ 'zn'ptnym
- 1240 'nz'wn'k S منجی، زندگی بخش
anžāwanē ('nz'wny) ⇒ 'ž'wny, 'nj'wny
saviour, life giver
KG 544; GMS 894
- 1241 'nz'wny ⇒ 'nz'wn'k
- 1242 'nz'wt- S زنده کردن، بیدار کردن
anžut, anžōt ('ž'wd'r-) @pt. st. ⇒ 'ž'w-, žw-
(to)resuscitate, (to)wake
Sund. KG 524 pret. 'nz'wtδ'r-; GMS 546
- 1243 'nz'wyny S ⇒ 'nj'wyny
- 1244 'nzγδ- S جستن، جهیدن
anžγaδ @<*ham-zgad @1sg. subj. 'nzγδ'n;
impf. mnzγδ ⇒ βjγδδ-, 'wjγδ(δ)-, mnzγδ-
(to)jump up, (to)leap
MSP b156 b187 p41
- 1245 'nzγst- جستن
anžγast @<*ham-zgad @pt. st. ⇒ 'zγd-,
βzγδ-, 'wjγδ(δ)-
(to)leap
MSP b159, 196; inchot. 'nzγs ?, MSP b 201; Sund.
MSP p41
- 1246 'nzγynt- S, C بالابردن
anžγēnt ? @3sg. pres. 'nzγynt; impf. mnzγynt
⇒ 'zγd-, 'nzγδ-, 'nxyj-, mnzγynt-
(to)lead up
Sund. AI 1988, 180; MSP b123 p41
- 1247 'p C آب
āp @f. n.; ob. -y ⇒ 'p, 'b
water
STi 59.16, 16.11; GMS 305; C2 gloss; Sund. AI
1988, 180; AoF 1981 p213
- 1248 'p S و (هر)
ut @<uta @Idg. ⇒ 'PZY
and
MDii
- 1249 'p'ty B پذیرفته، طرف توجه، آباد، پررونق
āpātē ? ('p't) ⇒ 'p't
prosperous, accepted
TSP 12.24 n p224
- 1250 'p'y- ⇒ 'p'y-
- 1251 'pc- B پختن، جوشاندن
(ə)pač ⇒ pc-
(to)cook, (to)boil
SCE 233
- 1252 'pcš- B چشیدن
(ə)pčaš @Yaghn. picaš ⇒ pcš-, ptcš-
(to)taste
SCE 77
- 1253 'pc't B دفعه، نوبت، زمان
(ə)pčāt(u) ('pc'tw) ⇒ pc't(y), 'pyc't
time
BSTBL, Vim. 109; GMS 179; Benv. Notesiii 225;
Et. Oss. 258; KG 422
- 1254 'pc'tw M, S ⇒ 'pc't
- 1255 'pcmpδ ⇒ 'fcmδ(δ)
- 1256 'pcwšt B مستقیم، ناگهان
(ə)pačwaštu ? ⇒ pcwšt
directly, suddenly, at once
Mack. BSTBL n p23, Vim. 142
- 1257 'pcy'y B سود، موقتیت، کامیابی
(ə)pačyāy @<*pati-āy- ?; OP potiγāiša
⇒ pcy'y, pc'y
benefit, profit
TSP 3.103; BSTBL, Vim. 146; GMS 170, 199
- 1258 'pδ'nk⁽⁶⁾ B بلا، مصیبت
(ə)paδānk ⇒ pδ'nk
calamity, misery
TSP 6.169, 173, 196; -, TSP 6.144, 8.160
- 1259 'pδ'np'y B گدا
(ə)pδanpāy ?, (ə)pδanpē ?
beggar
SCE 373 n p39; Benv. Notules. 276
- 1260 'pδ'ty B, S نادرست، بیداد، خلاف قانون (دخیل: بلا ده)
(ə)paδātē ⇒ pδ'ty
illicit, unjust, unlawful
VJ 946; SCE 146, 228, 402, 409; MDii p193; GMS
1163; Frag. Len. 52, 4; Hen. L W, 102
- 1261 'pδβyr- M شتاب کردن، عجله کردن
(ə)paδβēr (pδβyr-) @<*upa-θwar-(aya)
(to)hasten
GMS 293
- 1262 'pδ'r'y- S انداختن
(ə)paθrāy, əp(a)šāy ('pš'y's'y) ⇒ pš'y-, 'pš'y-
(to)throw
Anc. Lett. 2.46; Hen. BBB 572 p72; AVS 92
- 1263 'py'δ B شهرت، ستایش
əpyāδ @Khot. pajad; upa+ √gad-; OP jadiya-
fame, praise
SCE 347, -w
- 1264 'py'nš- B حذف کردن، تکان دادن، عقب کشیدن

- (ə)pxanš ⇒ pxšn-, pɣ'nš-, 'pɣ'rš-
(to)remove, (to)eliminate
BSTBL, Dhy. 160, 161, inf. -y
- 1265 'pɣ'nštɪk S حرکت کرده، جابه‌جاشده
əpxanštē (pɣ'nštɪk) ©pp.
removed
MDii A-14, 17
- 1266 'pɣ'rš- B حرکت دادن، پس‌رفتن
(ə)pxarš ©trans. intrans. v. ⇒ pɣ'rš-, 'pɣ'nš-
(to)remove, (to)retire
BSTBL, Vim. 132, Dhy. 334, SCE 213 n p38; AVS 129
- 1267 'pɣ'wnt- B آشکار کردن، کشف کردن
əpɣund ©<*apa-gunda; Parth. 'bgwnd; Khwar.
b'ɣwnd; ✓gaud- ©impf. p'ɣ'wnt ⇒ nɣ'wnt-
(to)uncover, (to)discover
TSP 6.83 n p204; Gharib. AI 4.253
- 1268 'pɣš' B قصاب
(ə)pxāšā ?, paɣša ? ⇒ pɣš(h)
butcher
SCE 361; TSP 2.230
- 1269 'pɣt- S مست ؟
(ə)pxxt ? paɣt ?
drunk ?
MDiii p32, 33 n 2 -w, -y
- 1270 'pɣw'y- B قطع کردن، بریدن
(ə)pxwāy ©<*alupa-ṣwāhaya ⇒ 'pɣwst-,
pɣw'y-, pxw'y-
(to)cut off
BBB 505.8; Padm. 42, BSTBL; AVS 95
- 1271 'pɣw'yɜ- B پنهان کردن
əpɣwēɜ ©<*apa-gauzaya; OP apa-gaudaya;
✓gaud-
(to)hide, (to)conceal
SCE 336, 349; Gharib. AI 4, 253; AVS 80
- 1272 'pɣwn- B فراخواندن، خبر کردن
əpxwan, əpxun ©<*alupa-xwan- ©impf.
p'ɣwn
(to)call out, (to)inform
VJ 73, 106, 207, 1376; AVS 98
- 1273 'pɣwst- B قطع کردن، بریدن
(ə)pxwast (pɣw'st-) ©<*apa-xwasta ©pt. st.
⇒ pxwst-, pɣw'y-, 'pɣw'y-
(to)cut off
VJ 243, inf.
- 1274 'pɣwsty ⇒ pɣw'sty
- 1275 *pɣwyδ- S آشکار شدن
əpɣwiδ ©<*apa-gudya-; ✓gaud- ©impf.
p'ɣwyδ ⇒ 'pɣ'wnt-, p'ɣwyδ-
(to)be revealed
Sund. KG 470, p179; Apd. S W, 3.2.4
- 1276 'pɣyz- S ناپدید شدن
əpɣiɜ ©<*apa-guzya-; ✓gauz-; *apa-haiza- ?
⇒ 'pɣw'yɜ-
(to)disappear
MDii B-17R17 p122.17; Gersh. Advice. 85; AVS 136
- 1277 'pkš- B پهلو، کنار
əpkaš ©loc. -y'
side
Benv. VJ n p90.8, 'pkšy', VJ 8; GMS 161A; 'pkšy,
MSP b 161
- 1278 'pny S ⇒ 'PZY
- 1279 'pr'st- S فرار کردن، رهاشدن
(ə)prašt ©pt. st. ⇒ pryž-, pr'st-
(to)escape
Anc. Lett. 2.11, 3.33; Hen. Date. 612.5
- 1280 'pr'w B پس، بعد
(ə)paru ©<*aparam ⇒ 'prw', prw'
afterwards, then
BSTBL, Dhu. 197; GMS 1142 n1
- 1281 'prs- B, S پرسیدن (در بیشتر متون)
əprs ©<*prsa- ⇒ 'βštɜ, 'ps-', 'ps-', 'prs-', 'prs-
(to)ask
GMS 145, 171, 523; inf. -y, TSP 6.195
- 1282 'prsny' C اجازه، مرخصی
āpr̥sanyā ©f. n. ⇒ 'p'rs
permission
C2, 55V18, 104R14 p107; STSC 60 Add.; BSTii 898.108
- 1283 'prsy S سپاس، تشکر
āpr̥sē ? ⇒ prs'k
thankfulness, gratitude
Sund. KG p179.420
- 1284 'prst- ⇒ prst-¹
- 1285 'prt'k B مجرم، گناهکار
(ə)prtē, apte ('prt'y, 'prt'k²) ©✓prt-
guilty
GMS 144, TSP 2.473; VJ 1453; pl. 'prt'yɪ, VJ 801;
BBB 763; 'prtync, Frag. Len. 8R 6
- 1286 'prt'y ⇒ 'prt'k
- 1287 'prtch S مديون، موظف ؟

- (prtk¹)
indebted ?
MDii p32 n21; 'prtync, Frag. Len. 8R 6
- 1288 'prtk¹ ⇒ 'prtch
- 1289 'prtk² ⇒ 'prt'k
- 1290 'prtm- B, S نخست، اول
(ə)fratam, (ə)frtam ⇒ 'βtm-, 'ftm-, prtm-
first
GMS 318, 1331-3; 'prtm, VJ 991; TSP 2.1073;
BSTBL; Frag. Len.; BBB; -w, TSP 2.1109, 3.161,
7.161, 14.20
- 1291 'prtm'wh B, S نخست
(ə)fratamu ('prtmw) ©adv.
first, at first
TSP; BSTBL; Hen. Magi. 138.18, Frag. Len.
- 1292 'prtmcyk B, S نخستین، اولین
əfratamčik ⇒ 'ftmcyk
first, the first
TSP 3, 2; Hen. Magi. 138.16, -w
- 1293 'prtmw ⇒ 'prtm'wh, 'prtm-
- 1294 'prtmcyk B, S نخست، نخستین
əfratamik
the first
TSP 10.14; STii 7.11; KG 374
- 1295 'prtrk S بهترین ؟
(ə)fratarē ?
best ?
Anc. Lett. 3.20, -'n
- 1296 'prtync ⇒ 'prt'k
- 1297 'prw¹ B, S پس، سپس
(ə)paru ©<*aparam ⇒ prw², 'pr'w
then, afterwards
TSP; BSTBL; SCE; GMS 1142 n 1
- 1298 'prw² B, S این، به این، برای این
əparu ©<*upari-avam ⇒ prw¹
this, to this, for this
GMS 1432, 1625
- 1299 'pryw M با، همراه
parēw ©<*upari-aiva ⇒ pryw¹, prw³
with
BBB f35; GMS 1375, 1627; KG 2333
- 1300 'ps-¹ B, M پرسیدن
əp(a)s ©<*prsa ⇒ 'prs-, fšt-¹, prs-, ps-¹, 'p'rs-
(to)ask
GMS 149, 523; TSP; Frag. 2a.26; Hen. Tales.
478.21
- 1301 'ps-² B, S گوسفند
əp(a)s ? ©Av. pasu ©pred. inst. -¹; acc. -w
⇒ ps-²
sheep, cattle
SCE 364; TSP 3.187; GMS 953, 1182 n 2
- 1302 'ps'ys- ⇒ 'βs'ys-
- 1303 'ps'k(h) M, B, S تاج گل (دخیل: پَساک)
(ə)psāk ⇒ ps'k
wreath, garland
GMS 171, 979; Hen. Cosm. 307.16; BSTBL, Vim.
88; Frag. Len. 76.5; 'ps'kk, TSP 8.107; Hen. LW
98
- 1304 'ps'rδ S جشنواره‌ی سال نو
əpsarδ
new year festival
MDii A-5, 25, 181.25, 'ps'rδ²; MDiii p51.25,
'ps'rδh
- 1305 'ps'w- B دست‌زدن، لمس کردن، پساویدن
(ə)pasāw ⇒ ps'w-
(to)touch
GMS 571; TSP 2.1016 n p182; STii 10.1
- 1306 'ps'w B لامسه، پساوایی
(ə)pasāw, əpsāw
touch
GMS 571; BSTBL, Vaj. 14; Benv. Notesiii 221;
AVS 96
- 1307 'ps'wc- B پاک کردن، روشن کردن
(ə)psōč, əpasōč ©*a/upa-sauca- ⇒ ps'wγty,
pswc-
(to)purify, (to)light
TSP 3.278; GMS 89 n 1, 686; AVS 120
- 1308 'ps'wys- B پاک‌شدن، بالایش‌یافته
(ə)psuxs (pswxs-, 'ps'wxs-, 'pswys-) ©Khot.
pasūjs- ©med. pass. st. ⇒ 'ps'wc-, ps'wγty
(to)be purified
TSP 3.269, 280, 281, 299; GMS 591, 825; KG 415;
AVS 73
- 1309 'ps'wγt'k S روشن‌شده
(ə)p(a)suydē ©pp. ⇒ fswγty, pswγtyy
lighted
Sund. KG 613, 599
- 1310 'ps'wxs- S ⇒ 'ps'wys-
- 1311 'ps'yδ B نقص، کمبود
ə/apsēδ ©*apa-√said-; Parth. 'bsyst-
failing, stint
SCE 37; GMS 1612

- 1312 'ps'yδ- ⇒ 'βs'ynt-
- 1313 'ps'yn'k⁽⁶⁾ B خال خالی، خال دار (پسی)
 apēsēnē
 mottled
 SCE 142; GMS 976 n 1; Gersh. JRAS 1954, 126
- 1314 'ps'ypw S تهمت، توهین
 ('psypw)
 slandering
 Gersh. Sogd. Cpds. 141; Hen. Magi. 138, 29,
 140n3
- 1315 'psβr'yc B, S استخوان کتف گوسفند
 apas-frēč
 sheep's shoulderblade
 TSP 3.273, 275, 288 n p199; Hen. Texts. 729; -yc,
 TSP 3.288
- 1316 'psqwp' C اسقف
 apaskupa ©<Syr. ⇒ psqpy
 bishop
 STii 1.46, 3.73
- 1317 'psqwp'y' C اسقفی
 apaskupyā
 episcopal
 STii 3.74
- 1318 'psm'k B زینت ؟، مگس بران ؟
 apasmāk ?
 ornament ?, fly-whisk ?
 BSTBL n p60, Dhy. 222
- 1319 'psm'k'tyh ? S مزین، آراسته ؟
 (a)psmāktē ? ⇒ pšm'kntyh
 ornate ?
 MDii A-1R5 p143.5; MDii p74.115
- 1320 'psm'r B صرع ؟ (نوعی بیماری)
 (a)pismār ?, (a)psmār ? ©<*Skt. apasmāra
 ⇒ psm'r
 (a kind of)illness, epilepsy ?
 TSP 7.62; VJ Apd. ii p316
- 1321 'pspy- B دور ریختن، انداختن
 (a)paspāy ©<Av. apa-spaya- ©impf. p'spy
 ⇒ 'pysp'y, pspy-
 (to)reject
 BSTBL, Dhy. 399; TSP 5.72; AVS 92
- 1322 'psrwk B دختر رامشگر، ندیمه
 apsrūk ©pl. -yh
 singing girl, courtesan
 Vim. 76, BSTBL n p19
- 1323 'pst'w- M رد کردن، نفی کردن، وادار به انکار کردن
 (a)pastāw ('pstw-) ©<*apa-stāva-; Khot.
 pastu-; Parth. 'bystw- ©caus. st. 'pst'w; inf.
 'pst'wyy ⇒ pstw-
 (to)renounce, (to)repudiate, (to)disown
 GMS 89, 546; BBB f10 e20; AVS 81
- 1324 'pstk'r'k B, S یاور، پشتیبان، کمکی، امدادی (سپاه)
 apast-kārē ('pstk'r'y) ©<*upasia-kāra ©pl.
 -'yt ⇒ pstk'r'k
 assistant, helper, auxiliary(army)
 BSTBL, Vim. 75, Dhu. 180; GMS 99, 663; Hen.
 Tales. 478.17; BBB p67.540.1; KG 413 p179
- 1325 'pstk'r'y S ⇒ 'pstk'r'k
- 1326 'pstnh B, S تأخیر، دیر کرد
 (a)pstan ©<*apa-stana-; Parth. 'bsin ⇒ pstn-
 delay
 VJ 593, 614, 671, 5', 1457; GMS 89; MDii p194
- 1327 'pstw- ⇒ 'pst'w-
- 1328 'psw B ⇒ 'ps-
- 1329 'pswys- B ⇒ 'ps'wys-
- 1330 'pswyt- ⇒ pswyt-
- 1331 'psyδ- S شکست خوردن، واماندن
 apscēδ ⇒ 'ps'yδ
 (to)fail
 Sund. MHC 31.10
- 1332 'psypw S ⇒ 'ps'ypw, psypw'βky'
- 1333 'pš- M ⇒ pš⁽⁶⁾, 'pyš
- 1334 'pš'y- B دور ریختن، انداختن
 apšāy ©pass. st. ⇒ 'pδr'y-, pš'y-, 'pš'y-
 (to)be rejected
 TSP 2.334
- 1335 'pš'm- ⇒ 'βš'm-
- 1336 'pš'nk B دام، تله
 apšānk ©ob. pl. -ty ⇒ pš'nk⁽⁶⁾
 net, snare
 SCE 269
- 1337 'pš'nkty ⇒ pš'nk⁽⁶⁾
- 1338 'pš'rm'y B دست به پشت
 apašārmē, apšārmē ©<*paša+arma; Khwar.
 pcrmk
 arms behind
 SCE 401; GMS 171, 373 n 2
- 1339 'pš'ty B دور ریخته
 apšātē ? ⇒ 'pš'y-, pš'ty
 rejected ?
 TSP 22iii. 2 n p234

- 1340 'pš'y- B دفع کردن، دور انداختن
 əpšāy ⇒ 'pš'y-, pš'y-
 (to)reject, (to)throw
 TSP 2.1083, 3.71, 167, 169; inf. -'y, TSP 3.177
- 1341 'pš'y's'y ⇒ 'pš'r'y-
- 1342 'pš'yn'k B نام دارویی با خاصیت دفع کننده
 əpšēnē
 (name of a) 𐭠𐭥𐭥𐭥
 TSP 3.66 n p194
- 1343 'pš'ynt B قطعه، اجزا (پشیز)
 əpašint ©<OP *paišya* ©pl. ?
 piece(s)
 TSP 2.1212, 'pš'ynt 'pš'ynt; S W, C2 p59.11-2
- 1344 'pškr- B دنبال کردن
 əp(a)škar ©<*apa-škar ⇒ 'βškr-, pškyr-,
 pškr-
 (to)chase
 SCE 54; AVS 103
- 1345 'pšm'kntyh S زمین پشمین (پشما گند)
 əpašmāgandē ?
 wool-stuffed saddle ?
 MDiii p74 n 1; MDii, 'psm'kntyh; Mack. BSTBL
 n p60
- 1346 'pšn S دام، تله
 (ə)pšan ⇒ pšn-, pšyn-
 trap
 Mack. AI 24, 425, 16 n p428
- 1347 'pšt't- S آگاه کردن، خبر دادن
 əpštāt ©pt. st.
 (to)inform
 MDii p158 n5; perf. st. 'pšt'tw-δ'r-; KG 344,
 345, 331; GMS 1084
- 1348 'pšt'w'nh S, M فرمان، دستور
 əpštāwan ('pšt'wn) ⇒ pšt'wn
 order
 Gersh. TPS 1969, 166; GMS 552 n 1; KG 344,
 440, 2382; Frag. Len. 69, 6
- 1349 'pšt'wn ⇒ 'pšt'w'nh
- 1350 'pšty- B, S واگذار کردن، سپردن، پند دادن
 əpštāy ©<a/upa-hišta ⇒ 'pšt't-
 (to)entrust, (to)admonish
 TSP 2.1206; GMS 560A; VJ 301 n p93; KG 334;
 Frag. Len. 69.7; S W, C2 p62, 11-2; AVS 93
- 1351 'pšy B ⇒ pšy
- 1352 'pšyk ⇒ 'pšyyk
- 1353 'pšys'r S پس، سپس
 əp(ə)šc-sār ©<*paša-ka- sār ⇒ 'pyšys'r, pšys'r
 then, afterwards
 GMS 373; KG 520; Frag. Len. 37.3
- 1354 'pšyyk M پاشنده، ریزنده
 əp(ə)šik ('pšyk) ⇒ ywxn' 'pšyyk
 spilling
 GMS 957, 1168 n 1; Hen. Magi. 143.18 n 1
- 1355 'pt- B, M گوشت
 əp(a)t, (ə)pət ? ©Av. *pitu* ⇒ 'ptyw'r
 meat
 GMS 170
- 1356 'pt'r- B کشیدن (مو) (دخیل: فتردن)
 (ə)ftər ? ⇒ ftr-, ptr-²
 (to)pull out (hair)
 SCE 88; Hen. Magi. 143n4; GMS 89
- 1357 'pt'yn'k(w) S گوشتی
 (ə)patēnē ('ptynyy) ⇒ ptyny(y)
 (made of) flesh
 GMS 170; KG p179, 380-2, -w
- 1358 'ptyw'r B گوشت خوار
 əpat-xwār ⇒ 'pt-, ptywr-
 carnivorous, flesh-eater
 VJ 313.949; GMS 117, 170, 226
- 1359 'ptr- B, M, C پدر
 pitar, əpət(ə)r ? ©nom. ob. -y; acc. -w; abl. -'
 ⇒ 'BY⁽⁶⁾, ptr-¹
 father
 EGSii 98; GMS 178, 943; TSP 9.92; KG 419, 525,
 551; 'ptrk'nc(w) "father heritage" Frye 12
- 1360 'ptr'ywšt'k B بسته، گرفته، مسدود
 patrxuštē ? ⇒ ptrw'z-, ptrwyšty
 obstructed
 SCE 390; Benv. JA 1943-5, 116; GMS 170, 257;
 Schwartz. HMV p391, *ptrwxš-
- 1361 'ptwyδ- S ⇒ ptwyδ-²
- 1362 'ptynyy M ⇒ 'pt'yn'k(w)
- 1363 'pw B, S بی، بدون (در بیشتر متون)
 (ə)pu ©<*apam ⇒ pw'
 without
 EGSii 163; GMS 1164
- 1364 'pw "stny'kh S بی ثبات، ناپایدار
 (ə)pu astanyāk ⇒ 'st'n'yh
 inconstant, impermanent (without constancy)
 GMS 969
- 1365 'pw "stnyh B ناپایداری

- (ə)pu astanyā
impermanence
BSTBL, Vim. 119
- 1366 'pw 'y'm B بی پایان
(ə)pu āyām ⇒ 'y'm
endless
SCE 271, 513; BSTBL, Vim. 160, 179; Dhu. 103
- 1367 'pw 'zr ⇒ 'zr
- 1368 'pw 'zrm'y'h ⇒ 'zrm'y'h
- 1369 'pw'δ'k B, S معبد، پرستشگاه
(ə)pwādē (pw'dy, 'pw'δ'y) ©<*hapa (=Skt.
sap- "to worship")+wād ©acc. -w ⇒ pw'δ'k
temple, sanctuary :
SCE n p37, 176, 276, 335, 348; STSC 137; Frag.
Len. 96.1, 100a1, 3, 5, c9; Mack. BSTBL p154
- 1370 'pw'δ'y ⇒ 'pw'δ'k
- 1371 'pw 'ps'yδ B بی نقص
(ə)pu (ə)/apsēδ
faultless
SCE 37f
- 1372 'pw 'r'y M, S, B بی قیمت (گران بها)
(ə)pu ar'y ⇒ pw'r'y
priceless
GMS 1164; Tales 469.33; MSP b109; BSTBL,
Vim. 38
- 1373 'pw'rstk B برگشته، دور شده
əpwarstē ©pp. ⇒ pw'st-¹
turned away
BSTBL, Vim. 169; GMS 14
- 1374 'pw'rt- B برگشتن، دور شدن
əpwart ⇒ pw'rt-
(to)turn away
BSTBL; TSP; SCE; GMS 585; inf. -y, TSP 2.893
- 1375 'pw'st- ⇒ pw'st-²
- 1376 'pw δβn B بی گمان، بی شک
(ə)pu δβan ⇒ δβn-'h, pw dbn
without doubt
BSTBL, Padm. 67
- 1377 'pw kyr'n B بی کران
(ə)pu-kirān ⇒ kyr'n, pw kyr'n
unlimited
BSTBL, Dhu. 58
- 1378 'pw pcyw'k B بدون مانع
(ə)pu pačxwāk ⇒ pcyw'k
without obstacle
BSTBL, Vim. 116; -kw, Padm. 9, 11
- 1379 'pw pckwyr B بدون ترس، بی باک
(ə)pu pačkwēr ⇒ pckwyr'(kh)
fearless
Vim. 109, BSTBL
- 1380 'pw pckwyr'k ⇒ pw pckwyr'k
- 1381 'pw pckwyr'k(h) M, B بی باکی
(ə)pu pačkwērāk
fearlessness
Hen. Tales. 476.6; BSTBL, Vim. 57, 167
- 1382 'pw pδkh B غیر قانونی
(ə)pu paδka
illegal
SCE 295
- 1383 'pw pryt'tt B بدون عشق، بی مهر
(ə)pu fritāt
loveless
SCE 306
- 1384 'pw pstnh B بی درنگ
(ə)pu pastan ⇒ pstn-, pw'¹
without delay
VJ 561, 724
- 1385 'pw ptβyδy B بدون آگاهی، ناآگاه
(ə)pu patβēδē
unconsciously
BSTBL, Intox. 13
- 1386 'pw ptm'k B بی اندازه
(ə)pu patmāk
immeasurably
BSTBL, Intox. 31
- 1387 'pw ptšm'r B بی شمار
(ə)pu patšmār
innumerable
BSTBL, Vim. 120 etc.; Dhy. 174 etc.; SCE 3 etc.
- 1388 'pw ptzm'n B سیری ناپذیر، سیر نشدنی (بدون اشباع)
(ə)pu patžmān
insatiable
SCE 460
- 1389 'pw r'β S بدون بیماری
(ə)pu rāf ©acc. -w ⇒ r'β(h)
without illness
Anc. Lett. 2.3, -w, 3.2, 5.2
- 1390 'pw r'ywšny'kh B نادانی (بدون روشنی)
(ə)pu r(a)xušnyāk ⇒ r'ywšny'k(h)
ignorance(lightless)
BSTBL, Intox. 5
- 1391 'pw šβ'rm'k B بدون جذائیت جنسی

- (ə)pu šfārmē
sexless
SCE 356
- 1392 'pw ym'n B بی‌عیب
(ə)pu y(i)mān
faultless
BSTBL, Vim. 3
- 1393 'pw zn'kh B بدون دانش، نادان
(ə)pu žnāk
ignorant
SCE 43; BSTBL, Vim. 185
- 1394 'pxyyr- ⇒ pcyrr-
1395 'py- C توجه کردن، درک کردن
āpāy @lsg. opt. 'pyym ⇒ 'p'y-
(to)consider
C2, 54 V27: BSTii 895.57
- 1396 'py'rh B دیشب، شب پیش
əpyār @*upa-yār ⇒ βy'r'k
the night before
VJ 3 n p89; BBB 697; GMS 969
- 1397 'py'st- B آراستن، تزیین کردن
əpyast @pt. st. ⇒ py't-, py'st-
(to)adorn, (to)ornate
EGSii 15; AVS 110
- 1398 'py'stk B آراسته، مزین
əpyastē ('py'sty) @pp. ⇒ py't-, pysty(y), py'stk
ornate
SCE 311, 523
- 1399 'py'sty ⇒ 'py'stk
1400 'pyc't B زمان، دفعه
(ə)p(ə)čāt ⇒ pc't(y)
time
BSTBL, Vim. 121; GMS 179; Benv. Et. Oss. 28
- 1401 'pyk M آبی، آبی
āpik ⇒ 'pyk
aquatic
BBB 512; GMS 394
- 1402 'pysp'y B دفع، رد
əpəspay ⇒ 'pspy-, pspy-
rejection
BSTBL, Vim. 204; Benv. Notesi 33
- 1403 'pyš B پس، بعد
əpəš, əpš, əpiš ('pš-) @Av. *pasca* ⇒ pš^(s), pyš⁻¹,
pšy
then, afterwards
GMS 179
- 1404 'pyš'βr ⇒ pš'βr
1405 'pyšm B بنابر، مطابق
pišm ? @<*pasca-ima ⇒ pyšm
according to
BSTBL; STii, GMS 373, 7.15, 22; Benv. Notesii
215
- 1406 'pyštr'yck' B آینده، مستقبل
əpištaričk (pyšticyk)
future
SCE 489, 494; BSTBL, Dhu. 250; GMS 373, 1013
- 1407 'pyštrw B بعد، دیرتر
əpištar(u) @comp. adj. ⇒ pyštrw
later
VJ; SCE; BSTBL, Vim. 135, 167; GMS 373;
'pyštrwh, VJ 1030
- 1408 'pyšy B پشت، عقب، بعد
(ə)pišē ?
after, behind
BSTBL, Dhy. 99
- 1409 'pyšys'r B به عقب، به پشت
əpiše-sār ⇒ 'pšys'r
backwards
VJ 788, 791, 900; GMS 373
- 1410 'pz'rn B ناراحتی، تأثر، اندوه
(ə)pzarn ⇒ ptzrn, pzrn
trouble, sorrow
VJ 82, 126 etc.; GMS 957
- 1411 'pz'rn- B, S ناراحت کردن، متأثر کردن
(ə)pzarn ('pzrn-) @Av. *zar-*
(to)disturb
VJ 1458
- 1412 'pz't(h) M زادگاه، وطن
əpzāt @<*upa-zāta @ob. -yy; ob. pl. -yt
⇒ pz't
homeland, birth place(*place of origin*)
GMS 99; 'pz't'ykw, Hen. BSOAS 11; Giants. 70.4
- 1413 'pzn'wty'/h S شناخت، آشنایی
(ə)pzanāutyā
acquaintance
GMS 1079; KG 403
- 1414 'pzrn- ⇒ 'pz'rn-
1415 'PZY B, S و، که، پس (هنر) (در بیشتر متون)
utəti, tuti ? ('pny) @*uta-uti<*utti @ldg. ⇒ 'ty,
't¹, rty, 'rty¹, -n, twty¹, ZY, ty²
and, that, then
GMS 307A; S W, C2 p66; BSOAS 1985, 112-3;

- CI 1991, 178-185
- 1416 'pzymyδ S پریروز
(ə)pəzē-mēθ ? ⇒ 'zyy myδ
the day before yesterday ?
S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 134
- 1417 'r C و، پس
ar @conj.
and, then
C2 gloss. p65, 183-4
- 1418 'r'γ'n B لقب بودا
arhan @< Skt. *arhat*
Buddha's title
Dhy. 358, BSTBL
- 1419 'r'sk S رشد، حسد
arsk @<Av. *araska*; MP 'ryšk @nom. -w
⇒ 'rsk⁽⁶⁾
envy
Anc. Lett. 5.5
- 1420 'rcyc M قلع (ارزیز)
aržīž @MP 'rzyz; Arm. *arji*
tin, lead
Sogdica. 27.30
- 1421 'rδ B, S دستس، سنگ آسیاب
ārδ/θ @<*arθa; Khwar. 'rθ ⇒ 'rδ'rn'k
millstone
SCE 231; MDii p59.8
- 1422 'rδ'r B ⇒ 'rδ'r
- 1423 'rδ'r B, S قلمرو، ناحیه، مکان
arδār ('rδ'r) @*arda @ob. -y
region
BSTBL; TSP; STii 7.37; Frag. Len. 6 R6, 51.4;
Bailey. Prolexis. 413; 'rδ'r, TSP 9.10
- 1424 'rδ'rn'k B آسیاب
arδarnē @*ard+arnaka <*arna- ⇒ 'rδ
mill (grinder with millstone)
SCE 161
- 1425 'rδ'sp B درفش، پرچم
arδašf, arδašf @<Av. *δrafša* @pl. -t ⇒ 'rδ'y'sp
banner
BSTBL, Dhy. 98; GMS 109, 439
- 1426 'rδ'w'n m't M مادر رستگاران، مادر زندگی، الهی مانوی
ardāwān māt
Mother of Life
Hen. BSOAS 12, 312.70
- 1427 'rδ'yp S درخشش، جلوه، پرتو
arδēf ('rδyf-) ⇒ 'rδδ'yp'kh
- radiance
GMS 439; KG 365
- 1428 'rδ'yp- B درخشیدن
arδyf, arδēf ('rδyf-) @<*drāfaya
(to)shine
SCE 496; GMS 439
- 1429 'rδ'yp" B درخشش، پرتو
arδēfā ('rδyp')
splendour, radiance
SCE 76; TSP 14.33; STii 7.29; BSTBL, Dhy. 48 &
etc.
- 1430 'rδ'y p'k ⇒ 'rδδ'yp'kh
- 1431 'rδ'yp'kc B درخشنده
arδēfakč @f. adj. ⇒ 'rδ'y p'y
radiant
TSP 9.37
- 1432 'rδ'y p'y B درخشنده، جلوه گر
arδēfē ('rδ'ypy)
splendid
TSP 6.15, 74, 152 & etc.
- 1433 'rδ'yp'y βyyy M خدای پرتوافشانی (نام یکی از خدایان مانوی: عیسای درخشان؟)
arδēfi βayi
a Manichean god (*Jesus the Splendour*) ?
Sund. Liste. 1994, 457-8
- 1434 'rδ'ypy ⇒ 'rδ'y p'y
- 1435 'rδ'y'sp B درفش
arδašf ⇒ 'rδ'sp
banner
GMS 241, 441
- 1436 'rδβ'n S اردوان
ardavān ⇒ 'rtyβ'n
Ardavan
Hen. Mittelir. 94; Sund. KG p179
- 1437 'rδδ'yp'kh B درخشش، پرتو
arδēfāk ('rδ'y p'k)
radiance
TSP; SCE 495; BSTBL; GMS 973c
- 1438 'rdq C راست
arδe, arδak @pl. -t ⇒ yw'rdq, 'rδkw, 'rδwk
true, sincere
BSTii 832.8; C2, 104R12
- 1439 'rδkw B راست، راستی
arδ(a)ku @ob. -y ⇒ yw'rδkw, 'rdq, 'rδwk
sincere, sincerity
SCE 62, Sogdica. 60.9

- 1440 'rδwk M راست
arδuk ©<*ardu-ka; OP; Av. arāda; ardumaniš
⇒'rdq, 'rδkw, yw'rdq
sincere
GMS 154, 423
- 1441 'rδwky' M راستی، حقیقت
arδukyā ⇒'yw'rδwky'
sincerity
GMS 423
- 1442 'rδyf- M ⇒ 'rδ'yp-
- 1443 'rδyp' ⇒ 'rδ'yp*
- 1444 'rdyw- C فریفتن، همراه کردن
arδēw, ərδēw ©*ā-drāwaya->a-drawaya;
Khwar. 'rδ'w ©3sg. pres. 'rdywt
(to)seduce, (to)lead astray
C2, 102R19 p177; Schwartz. JRAS 1966, 119
- 1445 'ry B, M, S ارزش، ارزش
ary ©<*arga ©acc. -w; ob. -y
value, price
BSTBL; TSP 2.981, 3.97; Frag. Len. 93, 32; Tales.
469.33; GMS 1164; MSP b109
- 1446 'ry'nt B آزمند، حریص (ارغند)
aryand ©Av. arəYant ⇒ry'nt
greedy
TSP 2.235 n p172; Hen. Texts. 734; Bailey. Asica.
5
- 1447 'ryw B ⇒ 'ry
- 1448 'ryw'n B ارغوان
aryawān ©Akk. argamanu; Aram. argwānā
purple
BSTBL, Dhy. 362; BBB 527; Benv. Notesii 237,
iii 227 n 1; CII 1990, B19
- 1449 'rk M کار، عمل، شغل
arsk ('rk, rq) ©Khwar. 'rk; Pahl. harg; Yaghn.
ark ©f. n.; ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒pw 'rq,
n'kt'rq
work, action, business
GMS 526; BBB 567; Tales. 470.54; Sogdica. 16.19,
29, 7, 9; 'rk, VJ; TSP; SCE 492; STii 9.4;
BSTBL; Tales. 466.6; Frag. Len.; KG 333; MDii;
MSP; 'rq, BSTi 159; STi 65.9; BSTii: C2 gloss.
Benv. JA 1959, 125
- 1450 'rk'ry ⇒ 'rkr'k
- 1451 'rkcyk S اهل ارگي (ارگي: شهری در ترکستان چین،
قراشهر)
arkčik
- from Argi
Sogdica. 8.13, 10.113c; Hen. BSOS 9, 564; GMS
1016.f. 'rkc'nch; Frag. Len. 44.7
- 1452 'rk B, S ⇒ 'rk
- 1453 'rkr'k S کارگر
ark-ārē ('rk'ry) ©<'rk+kr'k ©pl. -t
worker
MDii p159.13; 'rk'ry, Sund. MSP p41, "work",
ark-kāre ?
- 1454 'rkrwn'y B کاری، عملی، مؤثر، اثر
ark(k)arūnē ('rkrwny)
(related to)work, effective, effect
BSTBL, STii 8.3, 4 p576
- 1455 'rkrwny ⇒ 'rkrwn'y
- 1456 'rksynttr ⇒ nksynttr
- 1457 'rqwny C دیوانگی
ārakūnē
madness
C2, 111V1
- 1458 'rm- C جمع، مردم
(ə)ram (rm) ©gen. -y
crowd, people
BSTi 236
- 1459 'rmyh B تنها، دور دست، دور افتاده
armč ? ©Av. aērime; Oss. armäst
deserted, isolated
VJ 1084 n p97; Bailey. Prolexis. 203
- 1460 'rmyn M ارمنستان
armin
Armenia
Hen. AM 1952, 206.13
- 1461 'rn- B به حرکت در آوردن، تکان دادن، مجبور کردن
ar(a)n ? ©*arnu; Skt. ṛṇoti
(to)urge, (to)drive on
TSP 3.234; BSTBL, Dhy. 23, Dhu. 167
- 1462 'rn(h) B نقص، کمبود، غلط
arn ©Av. arāna; Khot. ārra
fault, wrong
VJ 1451; TSP 2.971, 1057, 1104; SCE 33, 465;
BSTBL, Dhy. 40, 73, 134, 141, 144, Dhu. 83
- 1463 'rnq C رنگ، شکل ؟
arank ?
colour, form ?
S W, C2, V7 p100
- 1464 'rp'st'k S گرانبها، پرازش، نیرومند
arpastē ('rpst'k) ⇒rpsty, 'rwstk

- wealthy, precious, powerful
Karab. Insc. 21.21, -w 16.7; MDii apud. S W, SI
cahier 7, 1989, 184
- 1465 'rp'st'wyh S ثروت
arpastāwē
wealth
Hen. Tales. 486.12
- 1466 'rp'wy B نافذ، سود (دخیل: رَبوخه)
arpūx ('rp'wx, 'rpwx, 'rpwy)
penetrating, profit
BSTBL, Dhu. 74; Benv. Notesii 214; Mack.
BSTBL n p49; Hen. LW 102; S W, BSOAS
1975, 133, 'rp+-wx, < axu
- 1467 'rp'wx ⇒ 'rp'wy
- 1468 'rpst'k ⇒ 'rp'st'k
- 1469 'rpsty C, S گرانها
arpastē @pt. -t ⇒ 'rp'st'k
precious
STii 2.8, 3.41, 5.13; MSP b80
- 1470 'rpwy ⇒ 'rp'wy
- 1471 'rpwx ⇒ 'rp'wy
- 1472 'rs'ny B, S بواسیر (نوعی بیماری)
arsanx ('rsx, 'rsy) @*arsah-; Skt. arśas
piles, haemorrhoid
TSP 2.37, 3.10, 11, 12; Hen. Texts. 715; C2, 51V2
p97; Frag. Len. 48, 7
- 1473 'rsy ⇒ 'rs'ny
- 1474 'rsq C ⇒ 'rsk⁶⁾
- 1475 'rsk⁶⁾ M, B رشک، حسد
ar(a)sk ('rsq) @Av. araska; Parth. rask @ob.
-y ⇒ 'r'sk
envy
BBB f63; GMS 368, 526; TSP 2.1075; Sund.
AoFviii 1981, 179.10a
- 1476 'rsqny C حسود
ar(a)skanē
envious
STi 33.18; GMS 1056
- 1477 'rsx C ⇒ 'rs'ny
- 1478 'rt' M و
art ('rtms) @in compd. conj. with pron. & art.
⇒ 'ty, 't', 'rty', rty
and
S W, BSOAS 1975, 133, 1985, 111; C2, 9.183
- 1479 'rt' C آرد
ärt @ob. 'rty ? ⇒ 'rtk
- flour
C2, 94V 21
- 1480 'rt' ⇒ *š rwc(yy)
- 1481 'rt'k(w) ⇒ 'rtk
- 1482 'rt't rwc M, S روز ششم ماه، خردادروز (بیرونی: اردد)
artāt rōč @charuvatāt
sixth day of the month
GMS 86 n 1; Hen. Orientalia. 8, 94; Magi. 149.10;
MDiii
- 1483 'rt'w B, M, C مؤمن، پرهیزکار، برگزیده، گزیده
artāw @MP ahlaw; Parth. 'rd'w; OP artāwan;
Av. ašavan @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ 'rtw
faithful, electus, righteous
GMS 91, 1076; TSP; Tales. 469.4, 476; Frag. Len.;
STi 45.14; Sund. AoF 1981 p213; C2, 39V6,
54R19; BBB; MSP
- 1484 'rt'w frwrtyy M نخستین عنصر، فرورتنی (فروشی:
اثیر)
artāw-frawarti
first element
Sogdica. 27.18, 50.4; BBB
- 1485 'rt'wsp'y B, S پارسا، مؤمن، برگزیده، سالک
arta-waspē ('rtwsp'y, 'rt'wspy, 'rwt'wspy)
@*arta-wasta; Av. ašavasta
righteous
SCE 555; BSTBL; TSP; Frag. Len.; STii 8.8;
Mack. BSTBL n p21; GMS 470 n 1
- 1486 'rt'wspy ⇒ 'rt'wsp'y
- 1487 'rt'wspy'h M, B پارسایی، رهروان، سالکان، جمع
برگزیدگان
artawaspyā ('rt'wspy'kh, 'rtwspy')
righteousness, Manicheism, electi
BBB; GMS 154, 470; Gersh. AHM 163;
'rt'wspy'kh, KG 419
- 1488 'rt'wspy'kh S ⇒ 'rt'wsp'y'h
- 1489 'rt'wxšt rwc ⇒ 'rt'wxwšt rwc
- 1490 'rt'wxwšt rwc M اردیبهشت روز، روز سوم ماه (بیرونی:
ارداخوشت)
artāwaxšt, artuxšt, artawəxušt ('rt'xwšt, 'rt'wxšt
rwc) @*artawəxušt; <*rtahē wahištahe @inst.
*artaxwəšt ⇒ 'rt'xwšt, 'rt'w rwc, 'rt'wšt rwc
third day of the month
GMS 392 n 1; Hen. Magi. 152, 24; Sogdica. 27.21;
Gersh. Sogd. Cpds. 140
- 1491 'rt'wy'(h) M, S, C درست کاری، تقوا، مقام گزیده

- artāwyā ⇒ 'rtwy'
righteousness, state of electus
GMS 1111; BBB b46; MSP b77; STi 31.6
- 1492 'rt'wy'kh B, M درست کاری، تقوا، جمع برگزیدگان، صدیقان
artāwyāk ⇒ 'rt'wy'(h)
community of electi, righteousness
TSP 2.617; GMS 1111; KG 586
- 1493 'rt'wy'mync C درست کاری، پارسایی
artāwyāmēnč
righteousness
Sund. AoFviii 1981, 179.17
- 1494 'rt'w zrwšc B اشو زردشت
artāw zrušc
righteous Zoroaster
S W, IJ 1976, 46, Frag. 4.6
- 1495 'rt'xwšt ⇒ 'rt'wxwšt rwc
- 1496 'rt'w rwc S آذرروز، روز بیست و پنجم ماه (بیرونی: اردخ)
artxu rōč, artixu ©Av. *ašōiš-vanhuya*;
©*rtivahvi ⇒ 'rt'wxwšt rwc
twenty-fifth day of the month
MDii, iii; GMS 237
- 1497 'rt'wšt rwc S اردیبهشت روز، روز سوم ماه (بیرونی: ارداخوشت) (نام آخرین روز الحاقی سال، روز سیصدوشصت و سوم سال سندی)
artxwšt, artxušt ©*artwahišt ⇒ 'rt'wxwšt rwc
Ordibehesht, third day of the month
MDiii p60; GMS 392; Hen. BSOAS 1965, 251, n 58
- 1498 'rtk S آرد
ārtē ('rtk(w)) ©Av. *aša* ⇒ 'rt', 'rty'
flour
MDii, 'rtkw; MDiii p30, 'rtw
- 1499 'rtms ⇒ ms, 't', rtyms
- 1500 'rtt rwc S آذرروز، روز نهم ماه (بیرونی: آش)
art-rōč, ās-rōč ⇒ 'rt rwc, *š rwc(yy)
ninth day of the month
MDiii
- 1501 'rtw C پارسا، مؤمن، گرونده
artāw ⇒ 'rt'w
faithful
C2, 54R19, ob. 'rt'wty, 39V6
- 1502 'rtwsp'y B ⇒ 'rt'wsp'y
- 1503 'rtwspy' M ⇒ 'rt'wspy'h
- 1504 'rtwy' C پارسایی، تقوا
arāwyā ⇒ 'rt'wy'(h)
righteousness
C2, 40V21
- 1505 'rtxwšt M اردیبهشت، نور (عنصر سوم، خدای مانوی)
artxwšt, artxušt ('rtxwwšt) ©*rta vahišta;
>*artavahišt>*artxwšt ⇒ 'rt'wšt rwc,
'rt'wxwšt rwc
Light (the third element, a Manichean god),
light
GMS 392, 422; Gersh. Sogd. Cpds. 410; Sogdica.
27.19; BBB
- 1506 'rtxwwšt ⇒ 'rtxwšt
- 1507 'rty' M, C و، پس، سپس (در بیشتر متون) (در ترکیب: بیشتر با ضمیر سوم شخص مفرد و جمع)
arti ('rtyy, 'rtyh) ©Khot. *rro* ©in compd. with
pron. ⇒ 'ty, 'PZY, rty, 'FRZY, 'rt', 'ty(y)
and, then
GMS 3, 307A; BBB; KG; MSP; S W, BSOAS
1983, 41 n 2, 46; C2, 183, 'rtyšw/šy, 'rtyšn
- 1508 'rty' C آرد
ārtē ? ⇒ 'rt', 'rtk
flour
BSTii 827.51; Benv. Etii 119; C2, 94V21 p177
- 1509 'rtyβ'n S اردوان
artewan ⇒ 'rδβ'n
Ardavan
Anc. Lett. 3.13
- 1510 'rtyh M ⇒ 'rty'
- 1511 'rtymw ⇒ 'rty', mw
- 1512 'rtyy ⇒ 'rty'
- 1513 'rw'n B, S, C روان
(a)rwān, aruwān ©Av. *urvan* ⇒ rw'n
soul, spirit
TSP; VJ 476, 537, 1188; STii 2.23; Frag. Len. 97a,
4, -y
- 1514 'rw'rt M نازک، ظریف
arwart ©<Av. *urvāθra* ⇒ rw'rtyh
fine, delicate
GMS 100; TSP 19.15; Hen. Texts. 713.5
- 1515 'rwštk B ساخته، بسته
arwaštē, arwōštē ('rwštk) ©Av. *urvišta*
*urvaēs- ⇒ 'rwš
fixed, bound
STii 10a2, 10, 42, 43, 45, -w; GMS 116, 158,
221n1, arwašt

- 1516 'rw'stk ⇒ 'rw'st'k
- 1517 'rwytyqy' C آزمندی، خشم، ستم (دخیل: آرغده)
 āruydakyā ⇒ 'rwytky'
 greed, rage
 BSTii 875.15; C2, 66V15; Schwartz. HMV 391
- 1518 'rwr(h) B, M دارو، گیاه دارویی
 ərwar, ərurā ? (rwr') ©Av. *urvarā-*; Khot.
aruvā; Pahl. *urwar* ©ob. -yh; pl. -t^(h), -'n, -th
 ⇒ rwrh
 medicine, medical plant
 TSP; BSTBL; BBB; GMS 99
- 1519 'rwrwys'k B گیاه دارویی
 ərwar- wišē ?
 medical plant
 TSP 20.2; BSTBL, Vim. 131
- 1520 'rwst'k S نیرومند، قوی
 arwastē ©<OP *aruvasta* ⇒ 'rp'st'k
 powerful
 MDii p21.15; Hen. Mittelir. 39; S W, SI cahier 7,
 1989, 184, 'rpst'k
- 1521 'rwt'wspy S ⇒ 'rt'wsp'y
- 1522 'rwxš C مسدود، گلوگیر
 aruxš, ərwxš ⇒ ptrwxš-, 'rw'st'k
 bandage, gag
 STii 2.5; GMS 158, 221 n1; Benv. JA 1943-5, 116;
 Lentz. STii p600; Schwartz. HMV p391
- 1523 'rwynt- B برانگیختن
 arwi/ēnd ? ©**arwant-ya-* ©inf. -'y
 (to)stimulate, (to)arouse
 BSTBL, Dhy. 70; GMS 158; Benv. Notesii 220
- 1524 'ry C دیوانه، هار
 āre ©adj. ⇒ 'r'k
 mad, raving
 C2, 66V15
- 1525 'ry'nwyj'n M ایرانویج
 aryān-wēžan ('ry'nwyjn) ©*aryana-vaēja*
 Eran-wej
 Benv. Notesiv 506n; Hen. BSOAS 11, 68.26
- 1526 'ry'nwyjn ⇒ 'ry'nwyj'n
- 1527 'rync C ارش، آرنج، ذراع (واحد طول)
 ārenj, ārinč ('r'nj) ©<**araθnika*; OP *aršan*
 ⇒ 'r'ync
 cubit(a unit of length)
 BSTi 114, 122, 171
- 1528 'rynj ⇒ 'r'ync
- 1529 'rzn S ارزن
 arzan
 millet
 MDiii p115
- 1530 's- C گرفتن، برداشتن، دریافتن
 ās ⇒ 'yt-, 's-
 (to)take, (to)receive
 C2 gloss.; GMS 129, 539; STi 43.9; Sund. AoF
 1981 p213
- 1531 's'dty C حمایت شده
 āsādtē ? (pts'd) ©*'s'd- ©pp.; acc. -w
 protected, shielded
 BSTii 839.6; C2, 111R5 p179-80
- 1532 's'q C مناسب، سزوار
 asāk, aṣāk ? ©ob. -y ⇒ 'ns'k(y)
 suitable
 BSTii 895.53; C2, 54V23
- 1533 's'mnty C درک، دریافت، پذیرش
 asāmandē
 taking, reception
 C2, 57V6
- 1534 'sβ'r'ck' B چیز، موضوع، گفتار
 asfrāčk ('sβ'r'ck) ©<*us-frās*; <**us-fra-uc*; Av.
frā-vač- ©ob. -y ⇒ sfr'cq, sβ'r'ck'
 thing, matter
 SCE 179, 418, BSTBL; TSP 2.959; STii 7.1; Benv.
 Notesiii 221; STSC 126
- 1535 'sβ'r'ck ⇒ 'sβ'r'ck'
- 1536 'sy'nt S مسخره، شوخی
 asxand ('sy'nt) ⇒ 'sxnd-, sxndy, sy'ntcyk
 fun, joke
 MDii p125.9; Tales. 478.25 n13
- 1537 'sy'nt ⇒ 'sy'nt
- 1538 'syw'y- B, S بیرون کشیدن، در آوردن، بلند کردن
 asxwāy ©<**us-xwāhaya* ©inf. -'y ⇒ syw'y-,
 'sxw'y-, sxw'y-
 (to)take out, (to)raise up
 GMS 417; Dhy. 24, BSTBL; TSP 3, 262 & etc.
- 1539 'sywst- S بیرون کشیدن، در آوردن
 asxwast (sywst-, swyst-) ©<**us-xwasta-* ©pt.
 st. ⇒ 'syw'y-, 'sxw'y-, swxst-, sxwst-
 (to)take out
 GMS 417
- 1540 'sk' B ⇒ 'sk-^(h)
- 1541 'sk'n B ⇒ 'sk'n
- 1542 'sk-^(h) بلند، بالا، بر (در بیشتر متون)

- ask, askā ('skʰ) ©Av. *uskāt*; Khwar. 'sk; Pašt.
hask ⇒ 'sky, sq', sqy
 high, above, loud
 VJ; TSP; SCE; BSTBL, Dhy. 215; GMS 1215
- 1543 'sk'dryk ⇒ 'sk'tryk'
- 1544 'sk'n B نشان، علامت، نقش کنده شده بر چوب،
 حک (اسکنه)
 (ə)skān ('skʰn) ©<*us-kāna; √skan
 mark, sign, line
 GMS 369; TSP 3.191 n p197; BSTBL, Dhy. 52, 53,
 54
- 1545 'sk'n s'r B ⇒ 'skys'r
- 1546 'sk'nt(y) B, S شل، افلیج، معلول
 askand(ē) ©√skand; Av. *skānda*; Parth. 'sknd
 ⇒ ktsknt'k, šqwn
 cripple, paralysed
 GMS 365n1; VJ 51, 77, 124; Sund. KG 523 p179f,
 'sk'nt'kw-
- 1547 'sk'prn B بلندمرتبه
 askā-farn
 high in rank
 Frag. Len. 44.10
- 1548 'sk'r S زغال
 askār ⇒ sq'r
 coal
 MSP b149
- 1549 'sk'rn'k B احقر، نادان
 askārnē ('sk'rn'y) ⇒ sk'rn'k
 stupid, ignorant
 SCE 43, 113; TSP 2.656; BSTBL, Vim. 1; GMS
 369; C2 p60
- 1550 'sk'rn'y ⇒ 'sk'rn'k
- 1551 'sk'rt(w) S اجاره، اجاره بها
 askārt ? (šk'rtw) ©<*us-k(a)rtā
 rent
 MDii p60.10; Gersh. Advice. 84
- 1552 'sk'tryk' B, S بلندتر، بالاتر، بزرگ تر
 askātarik ('sk'tryq, 'sk'dryk, 'sk'tryk) ⇒ sk'tryk,
 sq'tr
 higher, greater
 BSTBL, Dhy. 321; Vim. 164; GMS 1287; TSP
 8.66; KG 335; Frag. Len. 85.1
- 1553 'sk'tm B بلندترین، بالاترین
 ask(ā)tam ('sktm)
 highest, the most
- TSP 5.96, 8.61, 190 & etc.
- 1554 'sk'tmcyk B بلندترین، بالاترین
 askātamčik
 highest
 TSP 3.104; GMS 1014, 1296
- 1555 'sk'tr B, M, S بلندتر، بالاتر
 askātar ('sktr) ©Parth. 'sk'dr ©comp.adj.; adv.
 ⇒ sq'tr
 higher, further, furthermore
 BBB 553; GMS 1215, 1285; TSP 6.77, 13ii, 7, 27.5;
 VJ 1467; Frag. Len. 104.2; KG; MDii; MDiii
- 1556 'sk'tryq M ⇒ 'sk'tryk'
- 1557 'sk'tryk ⇒ 'sk'tryk'
- 1558 'sk'w'k S بلندی، بلند، بالا
 askāwē ⇒ sk'wyh
 height
 Sund. MSP b89
- 1559 'sk'y B ⇒ 'sky
- 1560 'sk'yr- B ⇒ 'sk'yr-
- 1561 'skr'nt- B آسیب رساندن، ویران کردن
 askrand ('skrnt-) ©<*uz √krt; Skt. *utkrntati*
 ⇒ ptkrnt-, 'nkr'nt-
 (to)injure, (to)destroy
 SCE 441; Mack. BSTBL p 154
- 1562 'skrnt- ⇒ 'skr'nt-
- 1563 'sks'k S گور، استودان، محل استخوان
 askasē ⇒ sqsy
 tomb, grave (*place of bones*)
 Gersh. Mélanges Benv. 195; MDii, 'sks'kw
- 1564 'skt- B خار، تیغ (اسگر)
 (ə)skat (skt') ©Parth. 'skd; Av. *skaiti*; Khot.
 skai ©abl. ʾ ⇒ sqt'
 thorn
 SCE 48; Gersh. IF 1970, 304; Mack. BSTBL p154
- 1565 'sktm B ⇒ 'sk'tm
- 1566 'sktr B ⇒ 'sk'tr
- 1567 'skw- B, M, S بودن، ماندن، قراردادن (در بیشتر متون)
 (ə)skaw ('skw'y-, sqw-) ⇒ skwn, swq-, skw-,
 'skw't-
 (to)be, (to)exist, (to)stay
 GMS 635, 804; EGSii 16, 38
- 1568 'skw'ch S بود، وجود، موجود
 (ə)skwāč ©f. n. ⇒ 'skw't-
 existent
 Anc. Lett. 3.9

- 1569 'skw'm'k B منزل، مسکن، اقامتگاه
(ə)skwāmē
residence, dwelling
TSP 7.6
- 1570 'skw'mc(h) B, M, S سکون، توقف، ایستگاه
(ə)skwāmē
staying, station
GMS 1102; Dhu. 170, BSTBL; Frag. Len. 120.5;
KG 487
- 1571 'skw'mt'k B منزل، مسکن
(ə)skwāmtē ? ⇒ 'skw'm'k
residence
TSP 2.1064
- 1572 'skw't- B بودن، ماندن، قرارداد داشتن
(ə)skwāt @pt. st. ⇒ 'skw-, 'skw'ch
(to)stay, (to)be
GMS 536; TSP; SCE; 'skwtt, Anc. Lett. 2.206
- 1573 'skw'y- ⇒ 'skw-
- 1574 'skw'yn'y' S ماندنی
(ə)skw(a)ēnē @pres. part.; pl. -t ⇒ 'skw-,
sqwyny
remaining, staying
KG 607
- 1575 'skw'yn'y' S ساکن، مقیم
əskwēnē @ob. pl. -ty
dweller
Sund. MHC p26, 36.8R7
- 1576 'skwn B, S علامت استمراری فعل، تکرار استمراری فعل
(ə)skūn ⇒ skwn, -sk
durative particle
GMS 635 ff; Benv. AO 1966, 44
- 1577 'skwn'y B مدت، دوران، عمر
(ə)skunē (skwny, 'skwny)
period, duration, age
SCE 31, 32; TSP 2.52
- 1578 'skwncyk M حاضر، هم‌زمان، معاصر، آینده
(ə)skunčik @pl. -t ⇒ 'skwn
present, contemporary, future
GMS 635 n 2, 1014, 1249; Sund. Man. Lett.
310.10, 11
- 1579 'skwny ⇒ 'skwn'y
- 1580 'skwrnkh S گرد، مدور
(ə)skurnē ? @<Av. skarānā
round
MDii p143.7; MDiii p73.7
- 1581 'sky B, M, S بلند، بالا، فراز، بر (در بیشتر متون)
əskē ('sk'y, 'skyy) ⇒ 'sk-^(a)
high, up, upwards, upon
GMS 1216; VJ; TSP; BSTBL; SCE; MDii; BBB;
Tales. 473
- 1582 'skycyk B, M بلند، مرتفع
əskēčik ⇒ skycyk
high
TSP 14, 24; GMS 1017; Hen. Cosm. 312, 129;
Tales. 473.33
- 1583 'sky kyr'n B شرق، خاور (کرانه‌ی بلند: محل طلوع)
əskē -k(i)rān ⇒ c'ḏr kr'n
east
BSTBL, Vaj. 18; Benv. Notesi 65
- 1584 'skys'r B, M, S سربالا، به‌طرف بالا
əskē-sār ('sk'n s'r) ⇒ skys'r
upwards
GMS 99, 1216; BBB; TSP; BSTBL; MDii; Frag.
Len.; W-Lii
- 1585 'skyy M ⇒ 'sky
- 1586 'sm'n M آسمان
əsmān @<*asmānam @ob. -y ⇒ sm'n, sm'nh
sky
Hen. Tales. 481.33; GMS 88
- 1587 'sm'nŷwn B آسمانی، آسمان‌گونه
əsmān-ŷōn
skylike, skyish
TSP 3.146
- 1588 'sm'n rwc S روز بیست‌وهفتم ماه، آسمان‌روز (بیرونی: سمن)
əsmān-rōč
twenty-seventh day of the month
GMS 88; MDii p194; Hen. Orientalia. 8.95
- 1589 'smwtryk S دریایی، اقیانوسی
əsmūtrik ⇒ sm'wtr
oceanic
MSP b58
- 1590 'sp- B, M, S اسب (در بیشتر متون)
a/əsp @nom. acc. gen. -y; acc. -w; inst. -; pl.
-yh/y' ⇒ sp-
horse
-y(y), GMS 87, 1177, 1187; TSP; BSTBL; VJ;
SCE; MD; Frag. Len.; -w TSP 13.6; VJ 751,
985; Frag. Len. 37.19; MDii A-5.1; -' TSP
3.185; SCE 111, 290, 371; -yh, VJ 47 etc; -y^h,
VJ 164

- 1591 'sp C تله، دام
asp ? @pl. 'spt ⇒ *nsp, 'spt
snare, trap
C2, 108R 4
- 1592 'sp'δ B, M, S سپاه
(ə)spāδ @<*spāda- @ob. -yh ⇒ sp'δ, 'sp'δ
army
TSP 2.199, 3.29, 13ii5; GMS 157, 1230; Hen.
Magi. 143.26; MDii p194; Bugut. Insc. B2.17
- 1593 'sp'δβ'ry B تجهیزات سپاه، سپاه‌افزار
(ə)spāδ-βārē
weapons, army equipment, equipment
BSTBL, Vim. 136; GMS 1130 n 1
- 1594 'sp'δy'n B, S سپاهی، سرباز
(ə)spāδyān @pl. -t
soldier
GMS 1049; TSP 2.194, 22.1, 4; Livšič. HMV
Bugut. Insc. B2 13
- 1595 'sp'δyh B لشکر کشی، حمله
(ə)spāδyā
attack
TSP 2.200
- 1596 'sp'γšt S خدمتکار
(ə)spaxšt ⇒ 'spγšt-, 'sp'yš-
servant
Hen. Tales. 486.21
- 1597 'sp'γšt'k B مخدم، محترم
(ə)spaxštē ⇒ 'sp'yš-, 'spγšt'y
serviced, respected
TSP 8.188
- 1598 'sp'nch B, S اقامتگاه، مهمانسرا
(ə)spanč @loc. -yh ⇒ 'spnc, sp'nc, 'špn-
inn, rest house
TSP 12.2 n p224; BSTBL, Dhu. 41; Hen. Magi.
138, 9
- 1599 'sp'nt'rmδ ⇒ spnd'rmδ
- 1600 'sp'ntrmt rwc S روز پنجم ماه (بیرونی: سپندارمذ)
(ə)spandarmat rōč ('spnt'rmt rwc) ⇒ spnd'rmt
rwc
fifth day of the month
MDii; Hen. Orientalia. 8.94
- 1601 'sp'rδt B مردمک چشم؟ (برهان قاطع: سبل، پرده‌یی که در چشم به هم رسد)
@*spard-; Skt. spardhate; Khot. spal-
pupil
apud. Benv. TSP 3.74n p194; Hen. Texts. 726;
- Emmerick. SGS 135
- 1602 'sp'rymy(y) B گل، اسپرغم
əspraymē @<Av. sparəγa; √sprg; Parth.; MP
'sprhm ⇒ 'sprym'k, 'sprymy(y), sp'rymy
flower
TSP 2.47, 5.81, 8.73, 17.28, 20.12; Hen. BBB 573;
BSOAS 12.47; Bailey. Prolexis. 406
- 1603 'sp'ryt'ny B زیرکی، زرنگی
(ə)sp(ə)ryadāni ? ⇒ 'spryk'
cleverness
TSP 2.1099 n p183; GMS 1074a
- 1604 'sp's B, M, S سپاس، خدمت، احترام، پرستش (در بیشتر متون)
(ə)spās @Parth. MP 'sp's @ob. -yy ⇒ sp's
service, honour, respect
GMS 157; SCE 71, 192; TSP 2.1180 & etc.; VJ
893; BSTBL, Dhy. 4; Frag. 2a.4; Tales. 470.8,
473.44; MDii
- 1605 'sp's'k(w) B خدمتکار، خدمتگزار، مستخدم
(ə)spāsē, (ə)spāsaku @Parth. 'spsg @pl. -yt,
-t ⇒ sp'sy
attendant, servant
TSP 8.199; BSTBL, Vim. 173, Dhy. 90; VJ 1278
- 1606 'sp's'yh B, M خدمتکار
(ə)spāsē ('sp'sy) @MP 'sp'syg @pl. -t(h); ob.
pl. -ty ⇒ 'sp'skr'nc, sp'sy
servant
GMS 965; BBB b192; pl. 'sp's'yt, VJ 72, 88, 342,
395; BSTBL, Vim. 63
- 1607 'sp's'yk(h) B خدمتکار، خدمتکاری، خدمتی
(ə)spāsik @pl. -t
attendant, servant, attached to service
VJ 844; GMS 994
- 1608 'sp'skr'nc M پرستار، دختر خدمتکار، مستخدم زن
(ə)spās-karānč @<*spās-karē @f. n.
⇒ 'sp's'yh
girl-servant, maid
GMS 1044; Sund. Man. Lett. 306.30
- 1609 'sp'sy ⇒ 'sp's'yh
- 1610 'sp'sykh S پرستار، دختر خدمتکار، مستخدم زن
(ə)spāsika ⇒ sp'sy
girl-servant, maid
MDii p21.17, 22 n p31
- 1611 'sp'wn'wy B شورش، انقلاب
(ə)spāwnāwē ? @Parth. 'sp'w ⇒ 'sp'yn'w'k
revolution

- TSP 6.146
- 1612 'sp'yn'w'k B شورش، انقلاب
(ə)spēnāwē ⇒ 'sp'wn'wy
revolution
TSP 11.21
- 1613 'sp'yn(h) B, S شورش، انقلاب، مخالفت
(ə)spēn ? ⇒ 'sp'yn
revolt
TSP 9.14; Frag. Len. 81.16
- 1614 'sp'ynšt S مهمان سراها، منزلگاهها
(ə)spanšt, spənšt ? ⇒ 'sp'nch, 'spnc
inns
GMS 260
- 1615 'sp'yš- B, S خدمت کردن، سپاس گزاردن، پرستیدن
(ə)spēš @<*spāsaya ⇒ 'sp'γšt, spš-, 'spyš-,
spyš-, 'spxšt-
(to)serve, (to)honour
BSTBL; SCE 192; TSP; Frag. Len.; inf. 'sp'yš'y,
TSP 6.104
- 1616 'sp'yt B سفید
əspēt @<Av. *spaēta*
white
TSP 3.4, 12, 5.54; STii 10, 19, 23 & etc.
- 1617 'sp'yt'k B سپیده، سفید (در بیشتر متون)
(ə)spētē (sp'yt'k/y, 'sp'yt'k, 'spytk) ⇒ spyty,
spty'
white
GMS 969; SCE 22; TSP; BSTBL, STii 10.34;
sp'yt'kw, VJ 1¹; 'sp'yt'w, SCE 171
- 1618 'sp'ytch B سفید
(ə)spētē @f. adj. ⇒ 'sp'yt'k, spyty
white
VJ 1106
- 1619 'sp'ytk ⇒ 'sp'yt'k
- 1620 'sp'yty B ⇒ 'sp'yt'k
- 1621 'sp'γšt- B خدمت کردن، احترام کردن
(ə)spaxšt @Av. *spašta* @pt. st. ⇒ 'sp'yš-,
'spxšt-
(to)serve, (to)respect
GMS 257
- 1622 'sp'γšt'y B محترم، قابل سپاس
(ə)spaxštē @acc. 'sp'γšt'w ⇒ 'sp'γšt'k
respectful
SCE 35; TSP 8.196
- 1623 'sp'ywδ S زین و سلاح اسب، پوشش اسب، برگستان
asp-γōδ ⇒ γwōn
- horse covering, horse armour
MDii p194
- 1624 'spn'yn B آهین، پولادین
(ə)spanēn ? ⇒ 'spnyn'y
(of)iron
SCE 362
- 1625 'spn'yn'k B آهین، پولادین
(ə)spanēnē (spn'yn'y, 'spnyn'k) @Khwar.
aspani; Khot. *hiśšana*; Oss. *afsan*; Pašt.
aspinā; Šughn. *sepen*; Parth. *āsunēn*; Pahl.
's(y)n ⇒ 'spnyn'y, spn'yn'k
(of)iron
SCE 205, 275; Bailey. Prolexis. 419
- 1626 'spn'ynch B آهین
(ə)spanēnē @f. adj.
(of)iron
SCE 181, 230; GMS 1055; 'spnyn'y, SCE 388
- 1627 'spn'ynkwē'k B آهین منقار
(ə)spanēn-kōčē
having an iron beak
SCE 262
- 1628 'spnc M مهمان سرا، سبنج
(ə)spanē @<Parth. MP 'spynj @pl. -it, -ynšt
⇒ 'spync, 'sp'nch, 'sp'ynšt
inn, rest house
GMS 112, 260; Hen. BSOAS 12, 307, 37; BSOAS
1965, 244n1, pl. 'sp'ynšt; GMS 260; 'spnct,
BSOAS 12, 307.37
- 1629 'spnd M مقدس (سپند)
spand
sacred
Hen. JRAS 1944, 143.14; BBB
- 1630 'spnt'rmt rwc ⇒ 'sp'ntrmt rwc
- 1631 'spnyn'y B آهین
(ə)spanēnē ('spnyn'k, 'spnyn'y) ⇒ 'spn'yn'k,
'spn'yn
(of)iron
SCE 222, 227, 231, 245, 269; GMS 1055
- 1632 'spnyn'k ⇒ 'spnyn'y, 'spn'yn'k, 'spyn'nk
- 1633 'spnyny M ⇒ 'spnyn'y
- 1634 'spr'ync- S نشو کردن، پخش شدن، جهیدن
əsprēnē @√sparg-
(to)develop, (to)burst, (to)appear
Frag. Len. 84a, 11
- 1635 'spr'yncn B آذرخش
əsprenē(an) ⇒ spr'yncn snng
lightning

TSP 9.36 n p220; S W, BSOAS 1983, 46

- 1636 'spryk' B برجسته، باهوش، زیرک
(ə)sprayk ? ⇒ 'spryt'ny
clever, outstanding
SCE 42, 503; 'spryk, TSP 2.609, 1068, 1127,
6.35, 12.57
- 1637 'sprym'k B گل، اسپرغم (در بیشتر متون)
əspraymē (sprymy, 'sprymk) ⇒ 'sprym(y)
flower
VJ 439, 1018; TSP; BSTBL; SCE 138; 'sprym'y,
BSTBL, Dhy.; 'sprym'kw, VJ 340, 443, 962;
'sprym'w, VJ 834; pl. 'sprym'yt, BSTBL, Dhy.
220; 'sprym't, TSP 7.10; 'sprymkt, Frag. Len.
38.8 ;
- 1638 'sprymk ⇒ 'sprym'k
- 1639 'sprymyn'k B گل، اسپرغمی
(ə)spraymēnē
flowery, (of) flowers
Vim. 88, BSTBL; BBB 573
- 1640 'sprymy(y) B, M گل، اسپرغم
əspraymē ©pl. -yt, -t', -kt ⇒ 'sprym'k
flower
BSTBL, Vim. 79; Dhy. 381; Hen. Tales. 476-10
- 1641 'sprwymych S شکوفا، پر گل
(ə)spray(u)mēč
flowery
MDii p143.10
- 1642 'spstky' M تلاش، خدمتگزاری، چابکی
aspastakyā ©*ham-spasa ⇒ 'spstyy, 'nspstqy'
zeal, willingness to serve
GMS 338; W-L; BBB 727
- 1643 'spstyy M بر تلاش، کوشا، چابک
aspastē ©*ham-spasa-
zealous
GMS 982, 1192
- 1644 'spt C تله، دام
asp-t ? ©pl. ⇒ 'sp
snare
BSTii 836.5; Benv. JA 1955, 303 n 1.21; C2,
108R4 n p179.4GMS 1071; BBB
- 1645 'spt- B کامل، تمام
(ə)spat ©in compd.
complete
GMS 982, 1192
- 1646 'spt⁶ B سُم (برهان قاطع: سَپِل)
(ə)spat ©*spāta; Av. safa; Khwar.'sbd; Oss.

säftäg

hooves

SCE 152 .

- 1647 'spt'br'y B سُم دار، قوی سُم ؟
aspatāḅārē
having solid hooves ?
SCE 152 n p36
- 1648 'spt'k B, M, S کامل، کاملاً، تمام
(ə)spatē, əspatē (sptk, 'sptk, 'sptyh, 'sptyy)
©<*us-prtaka ⇒ 'spt'y, spty'
perfect, complete, completely
VJ 38, 63; SCE 368, 541; Frag. Len. 100 c9; GMS
18, 529, 982; Hen. Tales. 467.20; S W, BSOAS
1983; 'spt'kw, TSP 5.110; KG 383, 438, 439;
'sptkw, MDii; 'spt⁶w, TSP 2.751, 1223, 7.76,
15-16, 20.13; BSTBL, Dhy. 202
- 1649 'spt'y B, M کامل، کاملاً، تمام
əspatē ('spty) ⇒ spty', 'spt'k
perfect, complete, completely
TSP 2.1183, 16.23; SCE 120, 121, 127, 502, 486;
STii 8.8; BBB 649, 610; 'sptyh, BBB b49; Hen.
Tales. 467.43
- 1650 'sptk ⇒ 'spt'k
- 1651 'sptkrmy M دارای کار انجام شده، کامل کار
(ə)spat-karmē ©pl. -t
one whose deeds are accomplished
GMS 968
- 1652 'sptsrδ⁷k B کامل سال، یک ساله (دارای یک سال کامل)
(ə)spat-sarδāk ⇒ srδ⁷k
(of) full age (used with negative)
GMS 1156; SCE 14; Mack. BSTBL p154
- 1653 'sptsrδ⁷yy M کاملاً فرمانبردار
əspat-srδōšē
obedient (one whose obedience is perfect)
GMS 1156; BBB 687
- 1654 'spty B ⇒ 'spt'k
- 1655 'spty'q M کمال، رسایی
(ə)spatyāk ('spty'k)
perfection
GMS 1110
- 1656 'sptyh M ⇒ 'spt'k
- 1657 'sptyy M ⇒ 'spt'k
- 1658 'spwrn(w) B, S پُر، کافی
(ə)spurn ©<*us-prna; Khot. uspurra; Pahl.
uspur ⇒ 'spwrn, spwrn-, L' 'spwrnw
full, complete, enough

- TSP 7.76; MDii B4R19V1; GMS 99, 151
- 1659 'spwrny'kh M کفایت، کمال
(ə)spurnyāk ⇒ spwny'q, 'spwrny'k
perfection
Sogdica. 2, 3; KG 610; GMS 513, 1110
- 1660 'spxšt- M احترام کردن، خدمت کردن
(ə)spaxšt @pt. st. ⇒ 'sp'yš-, 'spyšt-
(to)serve, (to)respect
GMS 520, 884
- 1661 'spymh B (نام نوعی) بیماری (غده ؟)
(ə)spēm ? ('spynmwh, 'spymwh)
(name of an)illness, tumour
TSP 7.61; -mwh, TSP 2.36; Hen. Texts. 715
- 1662 'spymwh ⇒ 'spymh
- 1663 'spyn M گناهکار، پلید
əspin ('spynd/t) @pl. -d, -t ⇒ spyn'wy, spn'k
sinful, sinner
GMS 112; Hen. BSOAS 11, 66; BBB f8; S W, C2
p95.13
- 1664 'spyn'nk B آهنین
əspanēn ? ('spnyn'k) ⇒ 'spnyn'y
(of)iron
TSP 2.850
- 1665 'spynd/t M ⇒ 'spyn
- 1666 'spynmwh B ⇒ 'spymh
- 1667 'spyš- B, S خدمت کردن، سپاس کردن
əspēš ⇒ spxš-, 'spyšt-, 'sp'yš-, spš-
(to)serve, (to)respect
GMS 157, 192; BSTBL, Vim. 102, Dhy. 4; KG
584, 510; AVS 128
- 1668 'spyte ? S نی، سعاد کوفی (نوعی نی)
(ə)spēč
(a sort of)weed
Anc. Lett. 5.8 p33n5
- 1669 'spyt' B ⇒ 'sp'yt'k
- 1670 'spyy ptxwng M اسب کشی
aspe-patxung
horse killing
Hen. JRAS 1944, 143.19
- 1671 'srt(y) C با هم، مجتمع
(ā)sart(y) @ā-sarta; Skt. āśirta
united, together with
Sund. AoF 1981, 213; S W, Ham. CII, 1990, 73,
G15.4
- 1672 'st' ⇒ 'st'
- 1673 'st' B هستی، وجود
- ast (*styh, 'styy) ⇒ 'sty'
existence
TSP 7.120
- 1674 'st- C گرفتن
āst @pt. st. ⇒ 's-, 'yt-, 'stw
(to)take
GMS 539 n 2; STi 38.6
- 1675 -'st پسوند صفت افراطی
(a)st, (ə)st
relative suffix
GMS 1309
- 1676 'st'k S ستاک، شاخه‌ی نورسته
əstāk @pl. -t
sapling, stem
S W, KG 503 p180
- 1677 'st'nd ⇒ 'st'nt
- 1678 'st'nk B (نام نوعی) بیماری
astōng ?, (ə)stang ?
(name of an)illness
TSP 2.35
- 1679 'st'np B درشت، خشن، ستبر (ستنبه)
(ə)stamb @<*stamba; Parth. st'mb; MP 'stmbg
⇒ stmb
coarse, rough
BSTBL, Dhy. 169; Benv. Notesiii 227
- 1680 'st'npr'k B ستمکار، خشن
(ə)stambarē
violent, cruel
TSP 2.292 n 173
- 1681 'st'npyr'y B خشن، لجباز
(ə)stanpārē, stambarē ? ⇒ 'st'npyr'k
obstinate, violent
VJ 39⁴; 'st'(n)psr'k, MDii p52.8; apud. Weber. IF
1975, 94f
- 1682 'st'nt
astānd ('st'nd, st'nd) @3pl. pres. subj. ⇒ 'ynt,
xnt, 'nt'
GMS 780; SCE 35; AVS 224
- 1683 'st'ny S جا، مکان
(ə)stānē ⇒ 'stny
place
MDii p38.18
- 1684 'st'nyk B پیک، فرستاده، پیغام آور
əstānik
messenger
VJ 1384; GMS 997A; BSTii 880. 12; Benv. ETii

- 132; C2, 77V12
- 1685 'st'r'k B, M ستاره
(ə)stārē (st'ryyt, 'stry) ©<*stāraka ©pl. st'rkt
⇒'st'ryt
star
TSP 6.147; SCE 265; TSP 3.152
- 1686 'st'rs B تیغی گاو آهن، خیش
(ə)stārs ©Wakh. stōrs
plough share
SCE 245; Gersh. IF 1970, 305
- 1687 'st'ryt M ستارگان
əstārēt (st'r'k, 'stryt) ©ob. pl. 'st'rytyy
stars
GMS 157, 937
- 1688 'st't
astāt ©ast+at ©3sg. subj. ⇒x't, *t, 'sty'
GMS 781, 856; AVS 225
- 1689 'st'wn B ستون
əstūn ©<OP stūnā ©ob. -yh
column, colonnade
SCE 229
- 1690 'st'wp'h B ستوپا، معبد بودایی
əstupa ('stwp') ©acc. -w; ob. -^(y)
stupa
TSP; BSTBL, Dhy. 68, 'stwpw
- 1691 'st'wrh B, S ستور
(ə)stōr ('stwr) ©ob. -y(h); pl. -t ⇒stwr
cattle
TSP 2.540 & etc.; TSP 3.251, 282, 291; VJ 87 &
etc.; MD
- 1692 'st'wrpδ'y ⇒'stwrpδ'y
- 1693 'st'wrpδ'k B, S ستور، تیره‌ی چارپا
(ə)stōr-paδē ⇒stwrpδyy
cattle, cattle-kind
stōr +paδ, Gersh. Advice. 86; SCE; VJ; TSP;
STii 10; Hen. Tales. 486.12; -w, VJ 48
- 1694 'st'y
astē ©3sg. irr. ⇒'sty'
AVS 225; GMS 782; TSP 2, 164, 997
- 1695 'st'yy/x B افرشته، قله، ستیغ (ستیغ)
(ə)stēy ©*staig; *stāk
upright, erect
BSTBL, Dhy. 84, 137; GMS 1106; S W, BSOAS
1975, 134
- 1696 'st'ynt
astēnd ©3pl. opt. ⇒'sty', 'st'y, 'ynt, 'y'nt
- GMS 781; Dhy. 209; TSP 7.9, 11; AVS 225
- 1697 'st'yrc B ماده، مؤنث
(ə)stirč ©<*stri- ⇒'stryc
female
Benv. TSP 2.353 n p173
- 1698 'st'ptyy M ستمکار، خشن، سخت
(ə)staβdē ©Parth. MP 'stft ©pp. ⇒'st'ptyyh,
st'pty(y)
cruel
GMS 157
- 1699 'stk- B, M, S استخوان
əstak ©<*astaka; Khwar. 'stk; Yaghn. sitak; MP
astag ©acc. -w; abl. -'; non. gen. -y ⇒stq-,
st'yn'k
bone
GMS 981, 1185; BBB 93 b37; VJ 806, TSP 2.117,
361, 370, 3.273; SCE 83, 271; STSC; -wh, VJ
781, 779
- 1700 'stq'(n)
ast-kān ©3sg. fut. ⇒'sty'
GMS
- 1701 'stkpys'y B استخوانی، عضو استخوانی، اندام
əstak-pišē ?
bony, limb
Gersh. IF 1970, 303; BSTBL, Intox. 24; SCE 368
- 1702 'stkyn'y B استخوانی
əstakēnē
(of)bone, bony
SCE 169; GMS 1053
- 1703 'stny B جا، محل، مکان
(ə)stānē ⇒'st'ny
place
TSP 2.1017 n p182; GMS 1118
- 1704 'str' B دیرتر، بعد (روز بعد)
əstara ©<*ustara
later
GMS 97; VJ 349 +myδ, "the next day"
- 1705 'strwsk ⇒šwšk
- 1706 'strwšk M ⇒'štrwšk
- 1707 'stry M ⇒'st'r'k
- 1708 'stryc M ماده، مؤنث
(ə)strič ('stryc) ⇒'st'yrc, stryc
female
BBB; GMS 3, 157; Sund. 1994, 45.16
- 1709 'stryt ⇒'st'ryt

- 1710 'stw S ملک، دارایی
āst(u) ?
property ?
MD; Nov. 3V7
- 1711 'stwp' B ⇒ 'st'wp'h
- 1712 'stwr S ⇒ 'st'wrh
- 1713 'stwrpδ'y B ستور، تیره‌ی چارپا
(ə)stōrpaδē ('st'wrpδ'y) ⇒ stwrpδyy, 'st'wrpδ'k
cattle
SCE; VJ; TSP; Gersh. Advice. 86n 27a
- 1714 'stwršnyk M (منسوب به) استروشنه
astrušnik
(related to)Ustrushna
MDii p103.13, 'strwšnk
- 1715 'sty' هست، است
ast(i) ('sty', 'st', 'ymn) @3sg. pres. of ✓ah-
⇒ 'yš, 'ym⁽⁹⁾, 'y', x-, 't, 'ycy, 'y, xcy, 'stq'(n),
'st'ynt, 'st'y, 'ynt, 'st't
is
GMS 760-86
- 1716 'sty' B وجود، هستی
astē ⇒ 'st'
existence, being
TSP 2.1016; 'st, TSP 7.120
- 1717 *'styh ⇒ 'st'
- 1718 'styw ⇒ 'styww
- 1719 'styy M ⇒ 'st'
- 1720 'styyw B حتی، با وجودی که
əstyū ? ('styw) ⇒ styw
although, even if
BSTBL, Vim. 99; TSP 6.107; Hen. Texts. 722
- 1721 'swr C عاج، دندان فیل
asūr, ansūr @Av. asūra @ob. pl. -ty ⇒ 'ns'wr
tusk
BSTii 849.4; C2, 12R4 n p55; Gersh. AHM 219
- 1722 'swšwyn't(t) S سوشیانس(ها)
(ə)sōšuyant @pl.
Soshiyan(s)
Livšič. AO Hung. 1972, 88, Bugut. Insc. B 1.4
- 1723 'sxw'y- M بیرون کشیدن، درآوردن
əsxwāy @<*us-xwāhaya- ⇒ sxwst-, 'sywst-,
'syw'y-, sxw'y-
(to)take out
MSP e16
- 1724 'sxw'y S ⇒ sxw'y-
- 1725 'sy-¹ B به‌نظر آمدن، نمودن
(ə)say @intrans. v. ⇒ z'ryy sy-, sy-¹
(to)seem
GMS 494, 550; VJ 368; BSTBL, Dhu. 183
- 1726 'sy-² B نشان‌دادن، نمودن
(ə)say @trans. v. ⇒ sy-¹
(to)show
GMS 494, 550
- 1727 'sy-³ B مستقر بودن، قرار گرفتن
(ə)say (sy-²)
(to)lie down, (to)establish
SCE 175, 3pl. pres. 'sy'nt
- 1728 'sy'yn'k B نشان، نمودار
(ə)sayēnē ⇒ z'ry sy'n'k
showing
BSTBL, Padm. 13f
- 1729 'syy C نگران، ناراحت، سراسیمه (دخیل: آسیمه)
āsēmē @pl. -t ⇒ sym(h)
troubled, confused
BSTii 850.2; C2, 12V2 n p56; pl. -t, C2, 31R17,
54R17
- 1730 'š ⇒ 'rt rwc
- 1731 'šp'rmyk B شرمگاه
əšfārmik (šp'rm'y)
pudenda
TSP 7.167
- 1732 'šp'rs- B شرم‌داشتن، خجالت کشیدن
əšfars @pass. st. ⇒ šfrs-
(to)be ashamed
TSP 2.654; GMS 441
- 1733 'šbdy C ⇒ 'šyby
- 1734 'šcy'n'k B با ارزش، ارزشمند
aščiyanē @<*ašjian <*ažjian <*arjyan <*rjyan;
*sačyāna(ka) ⇒ 'yšč'n'y
worthy
VJ 1096; BSTBL, Dhy. 14; BBB p93, b42; GMS
155, 263 n 2; S W, Studia Orientalia.
(Helsinki) 1980, 7
- 1735 'šf'r M ⇒ šf'r
- 1736 'šf'rkrty ⇒ šp'rkr'tk
- 1737 'šk'p' S دندان قروچه
əškāfā ? ⇒ šq'f'-
gnashing
MHC p26, 36.8 V5
- 1738 'šk'np B جهان، عالم
əškamb ⇒ šk'np, 'nšk'np

- world
TSP 8.189; 'šk'np', TSP 2.1150; 'šk'npw, VJ n p91, 101 etc. 'nk'npw, VJ 38^b; GMS 366, *skamb-, "to support"
- 1739 'šk'r- B, M, S (دنبال کردن، همراه بردن (دخیل: شکر کردن)
aškar ('škr-) @<*skar- @impf. šykr ⇒šk'r-, škr-
(to)lead, (to)pursue, (to)chase
GMS 366, 492; ʾʾ; TSP 2; BSTBL, Padm. 28; SCE 251, 394; Frag. Len. 8 R7; Anc. Lett. 3.11; inf. -k'p'y, TSP 13.2, 12.5
- 1740 'šk'rt ⇒ šk'rt-
- 1741 'šk'rt- B, M, S (دنبال کردن)
aškart ('škr-, 'škr-) @pt. st. 'škr't-; trans. pret. st. ⇒šk'r-
(to)lead, (to)pursue
GMS 486, 879; SCE 456, 3sg. pot.; AVS 103
- 1742 'šk'wrδ B (سخت، دشوار)
aškorθ (šqwrθ) @<*skauθi; MP iškōh ⇒šk'wrδ, škwrδ
difficult
GMS 361, 366; VJ 259; SCE 288; STii 9.1, 6; BSTBL, Vim. 150; TSP 2, 269, 'škwrδ; BBB f28
- 1743 'šk'wrδy' B, S (سختی)
aškorθyā (šqwrθy', 'škwrδy') @f. ⇒škwrδy'h, šk'wrδy'
difficulty
BSTBL, Vim. 152; Frag. Len. 57.11; MDii p168.4
- 1744 'šk'yr- B (دنبال شدن، تعقیب شدن)
aškir (šqyr-) @pass. st. ⇒šk'yr-
(to)be pursued
GMS 540; TSP 2.551
- 1745 'škr- ⇒ 'šk'r-, škr-
- 1746 'šqr- ⇒ 'nšk'r-
- 1747 'škr'yn'k B (دنباله‌رو، پیرو)
aškarēnē ⇒škr'yn'k
follower
TSP 2.890, pres. part. pl. 'škr'n'tt, TSP 2.629
- 1748 'škrēy B, S (تعقیب، شکار)
aškarčē/i
pursuit, chase
TSP 13, Rust. ii, li; Hen. Tales. 478, 14; GMS 1008
- 1749 'škr't- B, M ⇒ 'šk'rt-
- 1750 'škr'ty B (تعقیب شده)
(a)škartē @pp.
pursued, chased
- BSTBL, Dhy. 200
- 1751 'škrwβ B (سختی، ناراحتی (شکروف)
(a)škaruβ, aškruf ? @<*skarf
trouble
SCE 21 n p34; GMS 366, 482
- 1752 'škw B, M (خشک)
(a)šku @<*hišku ⇒škw, šwk'
dry
GMS 93; Sogdica. 64.13; BBB 486
- 1753 'škw'c M(S) (خشک، خشکی)
(a)škučā(+z'y) @f. adj.
dry land
Sogdica. 64.13; S W, C2 n p150.26
- 1754 'škwch B (گلو، حلق)
(a)škuč @<*skuti; Khot. škūta
throat
TSP 6.88; GMS 147 A
- 1755 'škwch-'ptr'γwšt'k (گلوئی گرفته)
(a)škuč-(a)patrxušk ?
having an obstructed throat
SCE 390; Gersh. Sogd. Cpds. TSP 1945, 147; JRAS 1942, 9
- 1756 'škwrδ B, M ⇒ 'šk'wrδ, škwrδ
- 1757 'škwrδy' S ⇒ 'šk'wrδy'
- 1758 'šm'γh ⇒ 'šm'γw
- 1759 'šm'γw B, S (شما)
ašmāxu, šmāx ('šm'γh) @<*šmāxam; Yaghn. šumāx ⇒šm'γw, 'šm'x(w)
you
GMS 157, 1380; TSP 2.672, 827, 1143, 21i 4; Hen. Tales. 478.22; 'šm'h, TSP 2.827
- 1760 'šm'r- B, S (تصور کردن، اندیشیدن، شمردن)
(a)šmār @<*hišmār; √smar- ⇒šm'r-
(to)think, (to)consider, (to)count
BSTBL, Dhy.; TSP; MDii; BBB
- 1761 'šm'r' M (فکر، تصور، اندیشه، خیال)
(a)šmārā @Av. hišmar @f. n. ⇒šm'r'
thought
Sogdica. 64.9; GMS 93
- 1762 'šm'r'k(h) B, S (تصور، فکر، اندیشه (چهارمین اندام روح در مانوی)
(a)šmārā(k) ⇒'šm'r', šm'r'kh
thought, meditation
BSTBL, Vaj. 4, 5; TSP 2.756; KG 362
- 1763 'šm'r't- S (اندیشیدن، شمردن)
ašmār-āt (šmr't-) @pt. st. ⇒šm'r't-

- (to)think, (to)count
Anc. Lett. 333
- 1764 'šm'x(w) M شما
ašmax(u) ©<*šmāxam ⇒'šm'γw, šm'x
you
GMS 157, 1380; KG 332
- 1765 'šn'kγ'ntyc S ماه پنجم سال (بیرونی: اشناخندا)
ašnāxandič- ⇒'šn'xntyc
fifth month of the year
MDii Nov. 1R
- 1766 'šn'yč ? ⇒ yγn'yñch ?
1767 'šp'δy S قسمت، جزء ؟، کاسه، ظرف ؟
(ə)špāδč ? ©Pers. āš ?
part, portion ?, bowl ?
Frag. Len. 60, 8, 69, 28-33; S W, BAI 1990, 286
- 1768 'šp'yr B غار
ašpēr ? ©*sparya ©ob. -y
cave, grotto
BSTBL, Dhy. 362; Benv. Notesii 237
- 1769 'špn- C آرمیدن، آسودن
ašpan, amšpan ©Khwar. hsf-; MP hasp-
©impf. mšpn ⇒'sp'nch, 'nšpn-
(to)rest
BSTii 878.7; STSC 12; C2, 87R7, 60R15
- 1770 'ššh B خرس
a(š)ša ? ©*rša; <IE *rk-so; Khwar. hrs; Av.
arša
bear
SCE 359; GMS 155
- 1771 'št⁽⁶⁾ S, B هشت (در بیشتر متون)
ašt(a) ('št, 'sth) ©<*aštā ⇒'št'
eight
GMS 87, 1316.8; Frag. Len.; 'sth, MDii
- 1772 'št'd'r- C ⇒ 'št'y-
1773 'št't S هشتاد
aštāt ©<*aštāti ⇒'št't
eighty
Frag. Len. 117 R5
- 1774 'št't- ⇒ 'št'y-
1775 'št'tc S اشتادروز، روز بیست و هشتم ماه (بیرونی: اشتاد)
aštāč- ©Av. arštāt
twenty-sixth day of the month
GMS 357; MDii 149.6; MDiii 91
- 1776 'št'y- C نشان دادن
aštāy, amštay ('šty-, 'št't-) ©impf. mšt'y; trans.
pret. 'št'd'r-, 'št'td'r- ⇒'nšt'y-, 'nšt't-, 'št'yiny,
- mšt'y-
(to)show
GMS 657; STii 1.87; BSTi 253; C2 gloss.; Sund.
AoF 1981 p213
- 1777 'št'y'mnty C نمودار، نشانه
aštāyāmandē ('šty'mnty)
indication
STi 32.17; GMS 1100; BSTii 904.30 : C2, 57R30
- 1778 'št'yk S سوم
aštik ⇒'štyk, 'cštyk
third
-w, Hen. Magi. 138.29; KG 339, 617; W-Lii 569;
-h, MSP b14
- 1779 'št'yiny C راهنما (نشان دهنده)
aštāynē ©pres. part.; ob. pl. -ty ⇒'št'y-
guide, indicator
Sund. AoFviii 1981, 174.2
- 1780 'štōs B هجده
ašt-δas ⇒'šts
eighteen
BSTBL, Dhy. 312-3
- 1781 'sth S ⇒ 'št⁽⁶⁾
1782 'štmy B هشتم
aštami
eighth
GMS 1096, 1331; TSP 2.331; VJ 885; BSTBL,
Dhu. 231, 254, 264
- 1783 'štmyk⁽⁶⁾ S هشتم
aštamik ⇒'štmyk
eighth
TSP 3.99, 14.17, 9.18; Frag. Len. 69.27; -w, MSP
b33, 108
- 1784 'štn B جزء استمراری فعل
aštan ©<*hišta- ⇒'skwn
durative particle
Benv. AO 30, 1966, 46
- 1785 'štnh B سینه، پستان
aštana ©Av. fštāna; Skt. śtana
breast
VJ 6*, 1208; GMS 314 n 1
- 1786 'štrwšk M (یکی از) منازل ماه (بیرونی: شوشک)
(ə)šθrušk ?, (ə)šuš ? ('štrwšk)
lunar mansion
GMS 981; Hen. JRAS 1942, 242 n 1
- 1787 'štwkry B هشت گونه
ašt-wakrē

- (of) eight kinds
BSTBL, Dhu. 255; Vim. 16
- 1788 'šty B سوم
ašti ⇒ 'tδrty, 'cšty
third
TSP 2.1053, 1055, 1093; 'štyw, TSP 2.325, 1075,
1117; GMS 1331, 1337
- 1789 'šty- C ⇒ 'št'y-
1790 'šty'mnty C ⇒ 'št'y'mnty
1791 'štyk B, M, S سوم
aštik ⇒ 'št'yk, štyk, 'cštyk, 'tδrtyw, cšt'yk
third
TSP 2.1234; GMS 1331; STi 86.17; MSP b58;
'štykw, Frag. Len. 98b2
- 1792 'šw' B او، او را
(a)šu ©OP šim ©3sg. pers. pron. acc. sg. ⇒ šw'
him
VJ; BSTBL; GMS 1365
- 1793 'šw' S این، آن
(a)šu ©3sg. pron. art. ⇒ LH
S W, TPS 1994, 43-50
- 1794 'šwkc ⇒ šwkc'
1795 'šy C خاکستر
āšē ⇒ 'š'k(w)
ashes
C2, 69R27, 91R9; STSC 8; abl. 'š, C2, 77V18
- 1796 'šy' M یاد، حافظه، هوش
ašyā, aši ⇒ 'šy', 'šy'h, wšy'
memory
Sogdica. 21.4; BBB p135; KG 427; W-Lii
- 1797 'šy'h B, S یاد، یادبود، حافظه، هوش
ašyā, aši ('šyh) ©*uši+ā(OP. dual.)=ušyā
⇒ 'šy', šy'
memory, memorial
Lentz. STii 577; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len. 91.3;
GMS 102, 948; Livšič. HMV 263, "memorial";
'šyw "recorded" MDii p158.1; S W, Ao, 1981,
15
- 1798 'šybt- C دفن کردن، پوشاندن
ašēβd, amšēβd ©pt. st. ⇒ 'nš'yp-, 'nš'ypt
(to)bury, (to)cover
C2 gloss.
- 1799 'šybt'y C مدفون، پوشیده
ašēβdē ('šbdy) ©pp. ⇒ 'nš'yp
buried, covered
- STii 1.80; Benv. JA 1955, 334 n27; C2, 94V5,
68V8; pl. -t, BSTii 826.35, 843.39
- 1800 'šyh ⇒ 'šy'h
1801 'šyn'ty C مناسب
ašyandē ?, (a)šyn(a)tē ?
convenient
BSTii 878.8; C2, 87R8 p163
- 1802 'šyp- C دفن کردن، پوشاندن
ašēp, amšēp ©impf. mšyp ⇒ 'nš'yp-, 'šybt-
(to)bury
C2, 51R21; Benv. Eti, JA 1955, 308, 334 n27
- 1803 't' و، که، اما (در بیشتر متون)
aθ, aθ (tβ), 'tβn, 'tfy, 'tm(n), 'tn, 'tš, 'tšw, 'tšy,
'tšn, 'tcn, 'tšc, 'tms, 'rtms) ©*ula ©in compd.
⇒ rty, 'rt', 'rt'y', 'ty, ZY, 'ty(y), 'PZY
and, that, but
GMS 97, 135 n 1; S W, BSOAS 1975, 133, 1983,
41 n 2, 1985, 112-3
- 1804 't' M
āt ©*ahati; /ah- ©3sg. subj. ⇒ 't, x't, 'st't
GMS 767; AVS 225
- 1805 't' S به، به سوی
at ('t) ©*atā<*ati+tā ©ldg. 'L ⇒ 'D
to, towards
GMS 1632; Hen. BSOAS 11, 717; S W, BSOAS
1975, 136-9; Anc. Lett. 't, 'tw; MDii "about",
'tw
- 1806 'tβ' ⇒ 't', β'
1807 'tβn ⇒ 't', -βn
1808 'tcn ⇒ 't', cn
1809 'tcw ⇒ cw
- 1810 'tδβz'mwrtk B مرده از گرسنگی
(a)δβzā-murtē ⇒ 'δβz'mwrt'y
starved(hunger-dead)
BSTBL, Vim. 133; Gersh. Sogd. Cpds. 140b
- 1811 'tδrmnk'w'ch ⇒ 'tδrmnwkw'nch
1812 'tδrmnw B, S اهریمن، شیطان
aθramanu, ašāmanu ©*ahra-manyu; Av. angra
mainyu- ⇒ šmnw
Ahriman, demon
Lentz. STii 577; Hen. JRAS 1944, 138, 14, 28;
Mittelir. TSP 11.16, 18, 21iii12; BSTBL, Vim.
148; Frag. Len. 93, 31; GMS 1190
- 1813 'tδrmnwkw'nch B, S اهریمنی
θramanu-kwānč ('tδrmnk'w'ch) ⇒ šmnwk'nc
demoniac, devilish

- BSTBL, Vim. 98, 110, Dhy. 173; Benv. Notes 4, 507; VJ 1046 ?; 'tδrmkw'nch, TSP 6.191 n p207; Hen. Sogdica. 60.13; Tales. 476.5
- 1814 'tδrty B سوم
əθr(ə)ti, əšti ⇒ 'cšty, cšty, 'šty
third
VJ 1070; STii 10.9, 50; BSTBL, Dhu. 229, 248, 254; GMS 1331, 1337
- 1815 'tδrtyk B, S سوم
əθr(ə)tik, əštik ⇒ cšt'yk', 'δrtyk, 'štyk, 'cštyk
third
VJ 244; Anc. Lett. 3.26
- 1816 'tδrtyw B سوم
əθr(ə)tiyu, əštiyu ©OP çitiyam ⇒ 'štyk
third
VJ 292, 377; TSP 21 i, 2; SCE 514
- 1817 'tδrzm'k B خشم
əδrazmāk (δrzm'k) ⇒ δrzm'y
anger
BSTBL, Dhu. 190, 191, 198; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138 n 1
- 1818 't'fy ⇒ 't', -fy
- 1819 'tyw'r'k M تخاری
ətuxārē
Tokharian
Hen. Sogdica. 8.5b; Hen. BSOS 9, 545
- 1820 'tm(n) ⇒ 't', -mn
- 1821 'tms ⇒ 't', ms
- 1822 'tn ⇒ 't', -n
- 1823 'tn^(u) ⇒ 't', n'
- 1824 'tpn C کوره، اجاق
ātapān ? ©<*ā-tāpana; √tap
furnace
C2, 102R18, p177
- 1825 'tr C آتش
ātar ©ob. -y ⇒ 'trh
fire
STi 27.7; STii 6.27, 1.62; C2 gloss.
- 1826 'trswcy C آتش سوزی
ātar-sōčē ©gen. ⇒ 'tr swk
fire, conflagration
C2, 23V12
- 1827 'tr swq C سوخت، مواد سوختنی، مشعل
ātar-sōk
fuel, torch
STii 6.27; Benv. Notes 3, 223; "torch", S W,
- BSOAS 1983, 46
- 1828 'trwh(wyt-) S آتش (زدن)
ātaru
(put on)fire
Anc. Lett. 2, 12; Hen. Date. 604.12 605 n5
- 1829 'trync C آتشین
ātarēnč ©f. adj.
fiery, (of)fire
BSTii 890.35; C2, 60V3
- 1830 'tryny C آتشین
ātarēnē ©pl. -i
fiery, (of)fire
BSTii 890, 61; C2, 60V 29
- 1831 'tsy'kh B زنا
(a)tsyāk
adultery
TSP 2.116
- 1832 'tš ⇒ 't', -š
- 1833 'tšc ⇒ 't', -šc
- 1834 'tšn ⇒ 't', šn
- 1835 'tšw ⇒ 't', šw¹
- 1836 'tšy ⇒ 't', šy¹
- 1837 'tt' S ⇒ 't'
- 1838 'tw S این
at(w) ©demon. pron. art. acc. sg. ⇒ 'LK, tw
this
Anc. Lett. 2.45; MDii B-18, 18 p123 B-7R3
p166; 'th, acc. pl. ? A-18R 5-6 p123; S W, TPS 1994, 41-50
- 1839 'ty B, M, S و
a/əti ('tyfyy, 'tyfn, 'tyšw, 'tyšn) ©<*uti; Av.
uiti; <*uta ©conj. ⇒ rty, twty¹, 'rt¹, 'PZY, 't¹,
ZY
and
GMS 97; BBB; S W, C2 p66; BSOAS 1985, 112-3;
GMS 76
- 1840 'tyfn ⇒ 'ty, fn
- 1841 'tyfyy ⇒ 'ty, -fy
- 1842 'tyms ⇒ ms, 'ty, rtyms
- 1843 'tyšn ⇒ 'ty, šn
- 1844 'tyšw ⇒ 'ty, šw¹
- 1845 'w B, S او، او را، آن، آن را
(a)wu/ō ©<*avam ©pron. art. acc. & obl.
⇒ 'wy(h)¹, 'wyn, wyšn, ZKw, 'ww, w-, ww
him, it, the, this

- GMS 1399; EGSii 76, 116, 121; BBB 566;
 Tedesco. ZII, 1926,95; S W, C2 n p184; S W, TPS
 1994, 43-50
- 1846 'w'ys ⇒ 'w'ys
 1847 'w'nh B ⇒ 'wz'k
 1848 'w'nkW S(MD) ⇒ 'wn'kw
 1849 'w-'wt'qcyq C هموطن
 āw-ōtākčik ©pl. -t
 fellow-countryman
 S W, C2, 87R 13 & n p163
- 1850 'w'zqty C کنیسه (خانه‌ی جمع)
 āwāz-katē
 synagogue
 Sund. AoFiii 1975, 67.54
- 1851 'w'zy C جمع، گروه، انجمن
 awāzē ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ 'nw'z'k
 crowd, assembly
 STi 32, 21, 6.11; STii 2.5, 8, 4.9; C2 gloss. 'w'zyty,
 ob. pl. C2, 31R19; GMS 658, 986
- 1852 'wβ's'k B راهب، رهرو
 uβāsē, upāsē ©< Skt. *upāsaka* ⇒ 'wp's'k
 monk
 TSP 7.127; GMS 305
- 1853 'wβ's'nch B راهبه
 uβāsānē ©f. adj. ⇒ 'wβ's'k, 'wp's'nch
 nun
 TSP 7.127
- 1854 'wbd C ⇒ 'wβt-
 1855 'wβr'wytk B کرخت، بی حرکت، بی حس
 aβruyde, ōβruyde ? ⇒ 'bryty, 'nβrytk
 be numbed
 SCE 28
- 1856 *'wβs- S خوابیدن، خسبیدن
 ufs, ōfs ©Av. *hufsa-*; Yaghn. *ūfs*; Khot. *hūs*;
 **awa-hufsa-* ©impf. *w'βs* ⇒ *'wfs-, w'βs-
 (to)sleep
 GMS 539; Frag. 2a.13; S W, BSOAS 1989, 258
- 1857 'wβt- S, M خفتن
 ō/uβd ('wbd) ©<**hufta-*, **awa-hufta-* ©pt.
 st.; intrans. pret. 'wbd'r ⇒ 'wft-
 (to)sleep
 GMS 397; TSP 13, 8; S W, IJ 1976, 5.8; Sund.
 AoF 1981, p213
- 1858 'wbty C ⇒ 'wβtyy
 1859 'wβtyy M خفته
 ō/uβdē ('wbty) ©pp. pl. -t ⇒ 'wfc
- sleeping
 GMS 961; C2, 51R28
- 1860 'wβy S هردو
 uβī ©<*ubaya* ⇒ wβyw
 both
 GMS 101A; Anc. Lett. 2.27 p15n5
- 1861 'wc' C آنجا
 ōčā ?, ōtsā ('wcy) ⇒ 'wts'r, 'wrc ?, 'wrt's'r, 'ws',
 'wδ(h)
 there
 GMS 71, 358; STii 3.70, 29; Frag. Len. 13V1
- 1862 'wc'q C صبح، فردا
 učāk ? ©Av. *vitara*; *vičāk* <**vitrāk* <**vitarāk*
 ⇒ 'wc'q, w'tš'k
 morning, tomorrow
 Sund. AoFviii 1981, 204, 29V3 p205 n389; C2, 48
 V17
- 1863 'wcn-d'r- C برگزیدن، گزیدن، انتخاب کردن
 ōčn-δār, učan-δār ⇒ wcn-
 (to)choose
 Sund. AoFviii 1981, 180V4, 181 n216
- 1864 'wcnny C پیر
 učnē
 old
 Sund. AoF 1981, 186.7, 187n 194
- 1865 'wewrcyk M اوجی، اهل اوج (ناحیه‌ی از ترفان، تورفان)
 ū/ōčurčik
 (of)Uch(Turfan)
 Hen. BSOAS 9.568; GMS 1016
- 1866 'wcy S ⇒ 'wc'
 1867 'wδ'y'nt B ⇒ 'wdyž-
 1868 'wδ'yz- S, B خفه کردن
 ōδēz ?, ōδēž ? ⇒ 'wdyž-
 (to)choke, (to)strangle
 Mack. AI 25 p422, 7n p424
- 1869 'wδ(h) S آنجا
 ōδ ©<*avada*; Yaghn. *wat*; Parth. 'w(w)d; Khwar.
 wθ ⇒ 'wrδ, wδy, 'wc'
 there
 GMS 83 n1; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len.; MDii
- 1870 'wδp'r S آن طرف، آن سوی
 ōδpār ⇒ 'wrδp'r
 yonder
 GMS 1116; TSP 2.136, 16.20; BSTBL; MSP b156,
 160; KG 2057
- 1871 'wdyž- C خفه کردن

- ōdēž ('wδ'y'nt) ©<*ava-darzaya ?; Khwar.
 *ūdažiy ⇒βδ'yz-, 'wδ'yz-
 (to)strangle
 TSP 2.284; STSC 50, 152 Add.
- 1872 'wfc C خفته، خوابیده
 ufč, ōfč ©f. pp. ⇒'wβt'yy
 sleeping
 C2, 48V9
- 1873 *'wfs- C خوابیدن، خسیدن
 ufs, ōfs ©Av. <hufsa- ©impf. w'fs ⇒*'wβs-,
 w'fs-
 (to)sleep
 Benv. JA 1955, 305; Ç2 gloss. 60 R8
- 1874 'wft- C خفتن
 uft, ōβd ©pt. st. ⇒'wβt-
 (to)sleep
 STi 12-6 apud. Sund. AoFiii 70, trans. pret.
 'wfd'r-
- 1875 'wγ'k B دسته‌ی هاون
 ōxāk ('wx-) ©ā/*hav +āk ©ob. -yh ⇒'wxt-²
 pestle
 SCE 249
- 1876 'wγ'm' B شکنجه، عذاب
 uγām ? ©<*gem; Parth. 'bg'm ⇒wγ'm'¹
 torture
 TSP 6.161 n p206; Szemerényi. ZDMG 1951, 219
- 1877 'wγ'm' B جای دور افتاده، خارج از کشور
 uγām, wiγām ©<*vi-gāma- ⇒γw'm, wγ'm
 foreign country
 Sogdica. 60.14; GMS 214
- 1878 'wγ'nz S فرود، پایین رفتن
 ōxan'z ©inf. ⇒'wγz-, 'wxnz
 going down, descend(ing)
 MDii A-14, 29
- 1879 'wγ'r- B ⇒'wγr-
- 1880 'wγ'wrt- S رها کردن
 ōxurt ('wγwrt) ©pt. st.
 (to)abandon
 Hen. BSOAS 11, 74n4; TSP 2.219
- 1881 'wγ'yz- S پایین بردن
 ōxēž ('wγyz-) ©<*ava-xaizaya- ©impf.
 w'γ'yz; trans. v. ⇒'wγz-, 'wxz-, w'γ'yz-,
 w'γyz-
 (to)bring down
 GMS 543; VJ 38⁵; MDii; AVS 136, 80
- 1882 'wγ'z- B ⇒'wγz-, 'wxz-
- 1883 'wγr-' S قورت دادن، به یک نفس سر کشیدن
 ōγar ?
 gulping
 MHC 26 n 36; S W, gar- "to gulp"
- 1884 'wγr-' B ترک کردن، رها کردن
 ōxar ('wγr-) ©impf. w'γr ⇒'wxr-
 (to)leave, (to)abandon
 TSP 2.97, 7.82 n p212; SCE; BSTBL, Dhy. 42;
 'wγwr, TSP 2.465
- 1885 'wγšt- S فرورفتن، پایین رفتن
 ōxašt ©pt. st. ⇒'wγz-, 'wxšt-
 (to)go down
 MDii; MDiii
- 1886 'wγwr ⇒'wγγwr
- 1887 'wγwrt ⇒'wγ'wrt-
- 1888 'wγyz- S ⇒'wγ'yz-
- 1889 'wγz ⇒'wγz-, 'wxz-
- 1890 'wγz- B, S, C فرورفتن، پایین رفتن
 ōxaz ('wγz-) ©<*ava-haiz ©impf. w'γz
 ⇒'wγšt-, 'wxz-, 'wxšt-
 (to)go down, (to)descend
 GMS 55, 342; Gersh. BSOAS 14.88; VJ; TSP; SCE
 182; BSTBL; Frag. Len.; MDii; MDiii; STi 61.16
- 1891 'wγz'mndty M نزول، سقوط
 ōxazāmandē ⇒'wxz'mnty
 descending, fall
 GMS 55, 164, 1100
- 1892 'wh M آه، ای
 ūh, ōh ©exclamation mark
 o', oh'
 BBB b55; GMS 10
- 1893 'wj'k M نویسه، نشانه‌ی نوشتاری، حرف الفبا
 užāk ⇒wj'k
 letter of alphabet
 GMS 472, 991
- 1894 'wjγδ(δ)- M پیاده شدن، از اسب پایین آمدن
 ōžγaδ ©<*ava-zgad ©impf. w'c'γδ ⇒'wzγδ-,
 w'c'γδ-
 (to)dismount
 Hen. JRAS 1944, 143.18; GMS 376, 263n 1; AVS
 78
- 1895 'wjynd- M پیاده شدن
 ōžyand ©inf. -yy
 (to)dismount, dismounting
 BBB 508; GMS 342 n 1, 600 n 1; Sogdica. 32.28 n
 p35

- 1896 'wjyst- M پیاده شدن، از اسب پایین آمدن
ōžyast ©Av. uz-gasta; Khot. vayusgasta- ©pt.
st. ⇒'wjyδ(δ)-
(to)dismount
GMS 586, 848; BBB 508; Dresden. HMV 135
- 1897 'wjystyy M مستقر، پیاده
ōžyastē ©pp.
settled
BBB 536; GMS 848
- 1898 'wjyst- M پیاده کردن، نشاندن
ōžyist ©<*wjyδ; *ava-zgadaya- ©caus. pt.
st.; 'wjyyst-δ'r, trans. pret.
(to)settle, allow to settle
GMS 879; BBB 508, 623; AVS 78
- 1899 'wjyqt'ry ⇒ wyjtk'ry(yh)
- 1900 'wqršn'wt C هم شکل، همانند در زیبایی
āw-karšnāut ⇒'wkršnyy, kršn'w
having similarity in beauty
Sund. AoFviii 1981, 204 V4 n382 p205 n390
- 1901 'wm B علامت تعجب، هان
om ©<Skt. om
exclamation mark
TSP 146; BSTBL, Padm. 35 & etc.
- 1902 'wm'n C هم رأی ؟
āw-mān, ōmān ⇒'wm'n'k
having the same mind
BSTi 222; Benv. JA 1943-5, 96; Gersh. JRAS
1946, 183
- 1903 'wm'ncn C مشکوک، مورد گمان
umānčan, wōmānčan ©<*wimāna-
doubtful
BSTii 886.17; S W, C2, 51V17, 21 & n p98.17
- 1904 'wmr'z'nc ? C کمک دهنده، یاور
āw-mrāzānč ©f. adj.; pl. 'wmr'z'nšt ⇒'wmr'z
helper
BSTii 905.11; C2, 57V11; STSC 103, 112
- 1905 'wn'fc C هم وطن
āw-nāfč
fellow-countryman
C2, 7R21 n p53
- 1906 'wn'kw B, S آن، همان (در بیشتر متون)
ōnaku, ōnu ('wn'kw) ©demon. pron. acc.
⇒'wn'w, 'wny
that, it
GMS 960.1, 1431; 'wnkw, MDii; 'wn'k, TSP 7.111;
S W, TPS 1994, 48
- 1907 'wn'w آن، همان، یعنی
- ōnu ('wnw) ©<*ava-naku ⇒'wn'kw, w-, xwny
that, the
BSTBL; STii 7.1, 9.12; C2 gloss.; MSP p42; GMS
960n 1, 1423, 1431; Benv. Et. 309, 'wnwn'x "
that is"
- 1908 'wnglywn M, C انجیل
ewangelyōn ©ob. -y
Gospel, Evangelion
GMS 1648, 1221; BBB; C2, 55R23, 28
- 1909 'wntn M آنچنان، آنقدر
ōnt/dan, awantan
thus, of such
Sogdica. 21.4; GMS 210n3, 1609
- 1910 'wnw ⇒ 'wn'w
- 1911 'wnwn'x C یعنی
ōnunāx ? ⇒n'x
that is
C2, 40R 21, 61R 20 p85; Benv. Eti 324
- 1912 'wny S آنچنان
ōnč ⇒'wn'kw, 'WZY
thus, than
Sund. MSP p42; Anc. Lett. 2.57
- 1913 'wp'y B ⇒ 'wp'y
- 1914 'wpr's B پرسش، سؤال
upařs, upərs ©<*vi-prsa- ⇒wpr's, wβr's, wp'r's
question
TSP 5.12; GMS 138, 214
- 1915 'wp's'k B راهب، رهرو
upāsē ('wp's'y) ©<Skt. upāsaka ⇒wβ's'k,
wp's'k
monk, layman
TSP 5.4; BSTBL, Padm. 67; GMS 103, 305
- 1916 'wp's'nch B راهبه
upāsānč ⇒wβ's'nch
nun
TSP 5.4; GMS 1044
- 1917 'wp's'y ⇒ 'wp's'k
- 1918 'wp'st- B ⇒ 'wpst-
- 1919 'wp't- B ⇒ 'wpt-
- 1920 'wp'y B, S اجازه
ōpāy
permission
VJ 891; TSP 2.671, 747, 7.185, 8.201; Hen. Texts.
722; Sogdica. 18.21; Frag. Len. 85.9; 'wp'y, TSP
2.828, 'wp'ywn- "to give permission"

- 1921 'wpδ'y B نیلوفر آبی، لوتوس
upaδē ('wpδy(h)) ⇒ wpδ'y
lotus
TSP 2.93, 8.73 etc.; BSTBL, Vim. 24, 150
- 1922 'wpδy(h) ⇒ 'wpδ'y
- 1923 'wpr̥s C پرسش
up̥ars, up̥s (wpr̥s) ©<*vi-pr̥sa ⇒ 'wp'r̥s
question
C2 60R17, 6R12, 7R17 n p65.98
- 1924 'wpst- M افتادن
ōpast ('wp'st-) ©<Av. *ava-pastōiš* ©pt. st.
⇒ 'wpt-
(to)fall
GMS 473a, 868; VJ 805
- 1925 'wpt- افتادن (در بیشتر متون)
ōpat ('wp't-) ©impf. w'p'ṭ ⇒ 'wpst-
(to)fall
SCE 252; VJ; TSP; BSTBL, Padm. 57; Frag. Len.;
KG; MSP; GMS 618: C2 gloss.; AVS 110
- 1926 'wpt̥βyw B هم‌پایه در حرمت
āw-pat̥βyu, ōpat̥fyu
equally honoured
TSP 2.1137; GMS 351
- 1927 'wpty'p C شریک
āwpat̥yāp, ō-patyāp
sharing
BSTii 907.24; STSC 11; C2 gloss. n p85
- 1928 'wpty'py'(mrty) C شرکت، هم‌بستری
ōpat̥yāpyā ©f. n.
sharing, intercourse
BSTii 874.4; C2, 87R4 n p163
- 1929 'wr'm B, S, C آرامش، آسودگی
ōrām ©m. ob. -y ⇒ 'wrm
peace, quietude
TSP 11.20; C2 gloss. n p72; Frag. Len. 97c1;
'wr'my, C2, 31R28
- 1930 'wr'ms- B ⇒ 'wrms-
- 1931 'wr'mty B, S آرام، آسوده
ōrāmtē ©pp. ⇒ 'wrmc, 'wrmt̥y
quiet, peaceful
TSP 17.24; MSP b22, 82
- 1932 'wr'θy C همراه، همسفر
ōrāθē, āw-rāθē ⇒ 'wr'δk
fellow-traveller
C2 n p52 & 4R5, 40R14, 51R5
- 1933 'wrc ? C به‌طرف
ōrč ? ⇒ 'wrts'r, 'wc', 'ws'
towards
STii 1.57
- 1934 'wrδ M, S آنجا
ōrθ ©<*avaθra ⇒ 'wrts'r, wrδ'
there
GMS 83n 1, 440, 1516; KG; BBB
- 1935 'wrδp'r M آن‌طرف، ماورا، فراسو
ōrθpār ⇒ wδp'r
beyond
GMS 1116; MSP b13, 54
- 1936 'wrm M آرام، آسوده
ōram ⇒ 'wr'm
quiet
GMS 213 n 2, 957
- 1937 'wrmc C آرام، تسکین‌یافته
ōramč ©f. pp. ⇒ 'wr'mty
quiet
C2, 22V9: BSTii 857.9
- 1938 'wrms- B, S, C آرام‌شدن، آسوده‌بودن
ōrams ('wr'ms-) ©impf. w'rms
(to)be quiet, (to)become still
BSTBL, Padm. 37; TSP 16.40; GMS 213, 957, 618;
Sogdica. 60.17; C2, 12V28; AVS 74
- 1939 'wrmt- آرام‌شدن (در بیشتر متون)
ōramt ©pt. st. ⇒ 'wrmt̥y
(to)be quiet, (to)become still
AVS 101
- 1940 'wrmtky' M آرامش
ōramtakyā ©f. n.
peace
GMS 828
- 1941 'wrmt̥y C آرام
ōramtē ©pp. ⇒ 'wr'mty, 'wrmc
calm, still
C2 gloss.; MSP b 22, 82
- 1942 'wrn'zn'k S اصلی ؟
original ?
MDii p62.7
- 1943 'wrnyk'm S مأمور، دبیر
(wrnyk'm)
officer
MDii p57.23, 62.23
- 1944 'wrsd'r- C خیم کردن، مایل کردن
ōwars-dār ? ©*ōwart <*ava-varta- ©trans.

- pret. \Rightarrow 'wrtky'
(to)bend
STi 52.8; GMS 37; Sund. AoFviii 1981 p201 n361
- 1945 'wrsłm C اورشليم
uršlim, uršlēm ('wryšlm)
Jerusalem, Yerushalayim
STii 1.16; C2, 56V6; Sund. AoFviii 1981, 201.19,
p213
- 1946 'wrtky' M تسليم، سرپردي، انعطاف
āwartakyā
resignation
Hen. apud. GMS 37
- 1947 'wrt nwrtyy M رفت و برگشت
āwart-niwartē \Rightarrow 'wrt nwrtyy
go to and fro
GMS 410n 1, 1638, 902; MSP 49
- 1948 'wrtš'r B, S آنجا، آن طرف (در بیشتر متون)
ōrt-sār \Rightarrow 'wrδ, 'wts'r, 'wc', 'ws', 'wrc ?
there
GMS 301, 461; VJ
- 1949 'wryšlm C \Rightarrow 'wrsłm
- 1950 'wryz- M ريختن، چكيدن (ريزیدن)
ōrēz \circledast *raiz; Skt. *rejatī*; Oss. *rezum*
(to)drop
GMS 900; Hen. BSOAS 12.309.32; Bailey.
Prolexis. 30; AVS 135
- 1951 'wryzyh M چكيدنی
ōrēzē ?
dropping
Sogdica. 31.34
- 1952 'ws' M, C, S آنجا، آن طرف
ōsā \Rightarrow 'wc', 'ws', 'wrc ?', 'wrtš'r
there
GMS 461, 1516; STi 52.4; CII 1990 G6
- 1953 'ws'yt'p'zn B صميمی، پاكدل
ōsəyd(ē)-pāzan ('ws'wyt p'zn, 'wsytp'zn)
pure-minded, good hearted
TSP; SCE; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138; 'ws'yt'y
p'zn, BSTBL, Dhu. 27
- 1954 'ws'yt'k B, S پاكی
ōsəydē ('ws'yt'y) \Rightarrow 'wsyty
clean, pure
TSP 7.70; BSTBL; MSP b 22, 84; GMS 119; Frag.
Len. 51.4, 93.32; 'ws'yt, TSP 7.155
- 1955 'ws'yt'y \Rightarrow 'ws'yt'k, 'wsyty
- 1956 'ws'wc- S پاك کردن
ōsōč \circledast impf. w's'wc \Rightarrow 'ws'wyt-
(to)clean, (to)purify
KG 385
- 1957 'ws'wys- B, M \Rightarrow 'ws'wys-
- 1958 'ws'wyt- S صاف شدن، پاك شدن
ōsuyd ('ws'wxt-) \circledast pt. st.; perf. st. 'ws'wyt'wδ'r
 \Rightarrow 'ws'wc-, 'ws'wys-
(to)be cleared, (to)purified
KG 437
- 1959 'ws'wyt'k B \Rightarrow 'ws'wyt'k, 'ws'wyt'y(y)
- 1960 'ws'wyt p'zn \Rightarrow 'ws'wyt'p'zn
- 1961 'ws'wxs- S, M پاك شدن
ōsuxs ('ws'wxs-) \Rightarrow 'ws'wys-
(to)be cleaned
GMS 56; KG 413-4; AVS 87
- 1962 'wsc C نهاده، گذارده
ōsč ? \circledast f. pp. \Rightarrow 'wst'y-
placed, laid down
C2, 11V26
- 1963 'wsytp'zn \Rightarrow 'ws'yt'p'zn
- 1964 'wsyty B پاك
ōsəydē ('ws'yt'y) \Rightarrow 'ws'yt'k
pure
BSTBL, Dhu. 28
- 1965 'wskp'r S بعد، سپس
usk-pār
later
Bugut. Insc. B1.2
- 1966 'wst- نهادن، گذاشتن، قراردادن (در بیشتر متون)
ōst \circledast impf. w'st \Rightarrow 'wst't-, 'wst'y-
(to)put, (to)settle
GMS 553-4
- 1967 'wst'k B برافراشته، مستقر
ōstē, ōstāk \Rightarrow 'wstyty
erect
SCE 342
- 1968 'wst'n B پایه، بنیاد، محل استقرار
ōstān ('wstn)
base, foundation
TSP 2, 765, 882, 921
- 1969 'wst'r- C نهادن، گذاشتن
ōst(δ)ār ('wstδ'r-, 'wstyδ/d'r-) \circledast *wst-δ'r
 \circledast trans. pret. st.
(to)put
GMS 555, 559; TSP 7.30; 'wstd'r-, C2

- 1970 'wst't- B, S نهادن، گذاشتن
 ōstāt ('wstt(y)) ©*ava-stāta- ©trans. pert.
 'ws'twδ'r-; pt. st. ⇒ 'wst-, 'wst'y-, 'wstyty,
 w'sty-
 (to)erect, (to)pull, (to)settle
 Hen. Magi. 138.24; BSTBL, Vim. 46; 'wst'ty, VJ
 44; GMS 122, 554; STii
- 1971 'wst'y- نهادن، گذاشتن، ایستادن (در بیشتر متون)
 ōstāy ('wsty-) ©*ava-stāya-; OP *avastāya-*;
 Parth. 'wyst ©impf. w'sty ⇒ 'wst-, w'sty-
 (to)fix, (to)put, (to)settle
 GMS 124, 252, 552; VJ; TSP; BSTBL; SCE; BBB;
 Frag. Len.; KG; MSP; MDii; C2 gloss.; AVS 93
- 1972 'wst'yt S, B نهاده
 ōstēt ? ©pp.; trans. pret. 'wsty(t)δ'r-
 put, placed
 TSP 3, 168 n p196; BSTBL, Vim. 23; Frag. Len.;
 GMS 556, 877 n 1; C2 gloss.; Sund. AoF 1981,
 194.6 n260
- 1973 'wstδ'r- B ⇒ 'wst'r-
- 1974 'wstn ⇒ 'wst'n
- 1975 'wstnyy M ⇒ 'wstyny
- 1976 'wstt(y) B ⇒ 'wst'yt, 'wst't-
- 1977 'wsty- ⇒ 'wst'y-
- 1978 'wstyδ/d'r- B, C ⇒ 'wst'r-, 'wst'yt
- 1979 'wstyny C بنیاد، نهاد، بنیان گذار
 ōst(ē)nē ('wstnyy) ©pres. part.
 foundation, setting, founder
 GMS 553; C2, 55R23; Sund. Man. Lett. 305.11,
 313
- 1980 'wstyty C نهاده، مستقر
 ōstētē ? ©pl. -t; pp. ⇒ 'wst'yt, 'wst't-, 'wst'k
 placed, laid down, lying
 STi 47.14; C2, 56V24, 22R5; 'wstty, C2 gloss.;
 'wst'ck, CII 1990 G9 p70 "establishment"
- 1981 'wswc ⇒ 'wswyc
- 1982 'wswyc M, S پاک، صاف
 ōsuxč ('ws'wys-, 'wswc) ©f. pp. ⇒ 'wswxtc
 clean, pure
 Sogdica. 47; W-Lii; GMS 1273
- 1983 'wswys- B پاک شدن
 ōsuxs ('ws'wys-) ©*ava-sauk ⇒ 'ws'wxs-,
 'ws'wyt-
 (to)be cleaned
 BBB 540; TSP 2.77; GMS 56; KG 413-4
- 1984 'wswyt'k S ⇒ 'wswytk, 'wswyty(y)
- 1985 'wswyt'p'zn B پاکدل، باصفا، صمیمی
 ōsuydē-pāzan ('wswytp'zn, 'ws'wyt p'zn,
 'wswytkp'zn, 'wswytp'zn)
 pure-minded, good hearted
 VJ; TSP; BSTBL, Dhy. 305; GMS 200 n 1; Gersh.
 Sogd. Cpds. 1945, 138
- 1986 'wswytk B پاک، تصفیه شده
 ōsuydē ('ws'wyt'k, 'wswyt'k) ©pp.
 pure, cleaned
 VJ 51⁴; TSP 2.22, 384, 9.62, 6.45; BSTBL, Dhy.
 271, 342, 355; STii 10, 'wswyt', TSP 5.90
- 1987 'wswytkp'zn ⇒ 'wswyt'p'zn
- 1988 'wswytm'n'ky' M پاکدلی، صفا
 ōsuyd-mānakyā
 purity of mind
 GMS 985 n 1; BBB 732
- 1989 'wswytp'zn ⇒ 'wswyt'p'zn
- 1990 'wswytyp'zn ⇒ 'wswyt'p'zn
- 1991 'wswyty(y) B, M پاک، صاف
 ōsuydē ('ws'wyt'k, 'wswyt'k) ⇒ 'wswyt'p'zn,
 'wswytk
 pure
 TSP 5.10, 98; GMS 56; BBB; MSP e4; TSP 25.1
- 1992 'wswxs- ⇒ 'ws'wxs-
- 1993 'wswxt- ⇒ 'ws'wyt-
- 1994 'wswxtc M پاک
 ōsuxč ©f. adj. ⇒ 'wswyc
 pure
 GMS 1273
- 1995 'wsynd- M خرد کردن، شکستن، گستن
 ōsčnd ? ©✓sid-
 (to)break
 GMS 601; Sund. Man. Lett. 310.13, 315
- 1996 'wš- B سپیده دم، سحر
 uš ©Av. ušah
 dawn
 Dhy. 113; GMS 98, 1254
- 1997 'wš'y kyr'n B خاور، شرق، مشرق (سپیده دم کران)
 ušc-k(i)rān ⇒ xwrsn qyr'n, kyr'n
 speast (dawn-side)
 BSTBL, Dhy. 113
- 1998 'wšc C شکست، تزلزل، به هم ریختگی ؟
 ūšc, ōšc ? ©<*ā-wisti; awa-šcasti
 failure, wavering ?
 BSTii 892.10: C2, 31R10 n p73, 149

- 1999 'wšq'r C مستقل
wəškār, uškār ? ⇒ wyš'kk
independent
STii 3.36; Benv. Notesiii 223; Mack. BSOAS
1970, 116; S W, BSOAS 1981, 236; 'wšq'r
cmqy', STii p577
- 2000 'wšqyrd C ⇒ wyšqyrd-
- 2001 'wšnty C گرسنه (گشنه)
ušandē @<*vrš+andaka ⇒ wš'y-, wš'nt'y
hungry
STi 24.6, 27.8 & etc.; GMS 10, 1068
- 2002 'wšt-'¹ ایستادن، گام برداشتن (گاه فعل معین: بودن، شدن) (در بیشتر متون)
ōšt @<ōhišta <*ava-hištā; Yaghn. ūšt; Khot.
vašt-; Parth. 'wyšt- @impf. w'št ⇒ 'wšt'y-,
w'št-
(to)stand, (to)step
BBB; GMS 400, 557, 558; used as pt. st. STi
14.22, 59.17; C2 gloss.; BSTBL "to become";
AVS 93
- 2003 'wšt-'² C جمع شدن
awašt @<ā-wašta @pt. st. ⇒ 'wz-, 'wšty,
'nw'št-
(to)assemble
GMS 870; C2 gloss.; Sund. AoF 1981 p213, 13R9
- 2004 'wšt'mnty M وجود، استقرار
ōštāmandē ⇒ 'wšty'mnty
being, standing
GMS 557, 1110
- 2005 'wšt'p C برانگیزنده (شتاب ؟)
uštāp
stirring
STSC 118 n p121
- 2006 'wšt't- B, S ایستادن، گام برداشتن
ōštāt @pt. st. ⇒ 'wštyty
(to)stand
KG 463
- 2007 'wšt'y- بر پا ایستادن، گام برداشتن (در بیشتر متون)
ōštāy ('wštyt, 'wšty-, 'wšty(y)) @impf. w'šty(y)
⇒ 'wšt-'¹
(to)stand
GMS 558, 752, 618
- 2008 'wštm'x C بهشت
uštāmāx @<vahištām-ahūm ⇒ wštm'yw
paradise
GMS 210; STii 2.24
- 2009 'wštyy ⇒ 'wštyty
- 2010 'wšty C جمع شده
awaštē @pp. pl. -t ⇒ 'wšt-'²
collected
Sund. AoFi 244; STi 53.3; S W, C2, 17V5; inf.
'wšt, C2, 31V21
- 2011 'wšty- ⇒ 'wšt'y-
- 2012 'wšty'mnty C استقرار، ایستایی
ōštāy-āmandē ⇒ 'wšt'mnty
standing
GMS 558; C2, 61V19
- 2013 'wštyt ⇒ 'wšt'y-
- 2014 'wštyty C ایستاده، برپای
ōštētē, ōštītē ('wštyt) @pp. pl. -t
standing
STi 14.22; BSTi 240; BSTii; C2 gloss.
- 2015 'wšty(y) M ⇒ 'wšt'y-
- 2016 'wšwx C فروتن
ušux ? @'wš ? +*axu @adj.
modest
C2, 66R18; Schwartz. HMV 391; BSTii 873.18
- 2017 'wšwxy C قدوسیت، پاکدلی، قداست
ušuxi ? @ob. ⇒ 'wšwx
holiness
Sund. AoF 1981, 186.11 p187 n197
- 2018 'wt C امید، ایمان
āwat @✓vat-; Parth. hmwd @m.n.; ob. -y
⇒ 'wt
hope, faith
C2 gloss.; Benv. Eti 323 "faith"; Sund. AoF 1981,
180.7, 199.14, 202n 369; Prolexis. 430
- 2019 'wt- C امیدداشتن، امیدوار بودن
āwat
(to)hope for
C2, 48V26 n p96, 147; BSTii 884.23
- 2020 'wt'k B محل، جا، ناحیه (اتاق) (در بیشتر متون)
ōtāk ('wt'k) @ob. -y; pl. -t ⇒ 'wt'q, 'wt'kc'n'k
place, region
VJ; BSTBL; TSP; Frag. Len. 49.3, 5; BBB; GMS
10, 991, 1225; KG; Tales. 481.58; MDii; 'wt'ky,
Padm. 53; KG 398, 'wt'kyh; TSP 2.183 etc.;
'wt'kw, MSP B47, 49; 'wt'kh, TSP; KG; Frag.
Len.
- 2021 'wt'kcyk ⇒ 'wt'kcyk
- 2022 'wt'k B, M, S ⇒ 'wt'k
- 2023 'wt'q C محل، جا، ناحیه (اتاق)
ōtāk @ob. -y; pl. -t ⇒ 'wt'k

- place, region
STii 3.29, 30, 42, 5.33; C2 gloss.; Sund. AoF 1981
p213, 19, aR3; 'wt'kq, BBB
- 2024 'wt'kc'n'k B محلی، از محل، از کشور
ōtāk-čānē ⇒ 'wt'k
local
TSP 3.210
- 2025 'wt'kcyk B, S محلی، بومی
ōtākčik ('wt'kcyk, 'wt'qcyq) @pl. -t
native, local, regional
GMS 1014; TSP 22.4; VJ 57; Frag. Len. 52.3; C2,
60R3, 4, 9; C2, 87 R13
- 2026 'wt'qcyq C ⇒ 'wt'kcyk
- 2027 'wt'kh ⇒ 'wt'k
- 2028 'wts- C ناله کردن، آه کشیدن
ōt(ə)s ? @impf. w'ts
(to)moan, (to)sigh
BSTii 889.16; C2, 60R16 n p131; Benv. Et. 1, 310
- 2029 'wts'r M, S آنجا، آنطرف
ōtsār ⇒ 'ws', 'wc', 'wts'r
there, further
GMS 461; MDii; MSP b150-1
- 2030 'ww M او، او را، آنرا
awu @<avam @pron. art. acc. sg. m. ⇒ 'w, ww,
ZKw, w-
him, it, the
BBB 566; GMS 85, 1399
- 2031 'wx- ⇒ 'wɣ'k
- 2032 'wxd'wny' C تلاش
ux-dāwnyā ? ⇒ 'xwd'wny'
zeal, diligence
BSTii 897; C2, 31R7n p96, 27
- 2033 'wxn- C گریه کردن، نالیدن
ōxan @pret. 'w'xn'z
(to)lament, (to)cry
C2, 87V10; BSTii 879.10
- 2034 'wxnz M پایین آمدن
ōxanz ⇒ 'wxz-, 'wxšt-, 'wɣ'nz
descent
GMS 914; BBB 490
- 2035 'wxr- C ترک کردن، رها کردن
ōxar @impf. w'xr ⇒ 'wɣr-
(to)leave, (to)abandon
STii 5.16; STSC 45; S W, C2 gloss. n p72
- 2036 'wxr'mnty C ترک، تسلیم
ōxrāmandē
- abandonment, renunciation
BSTii 892.4; C2, 31R4n p72
- 2037 'wxr'ty C ترک شده، مطرود
ōxarātē @pl. -t ⇒ 'wxr-
abandoned
C2, 111V6, 'wxr'(t)d'r-, C2, 105V2, trans. pret.
- 2038 'wxsd'r- C شکستن
ōxas-dār @<*wxst-δ'r @trans. pret. ⇒ 'wxsty
(to)break
STi 52.11, 81.8; Hen. BBB 59.11; AVS 95
- 2039 'wxsty C شکسته
ōxastē, āxwastē @<*ham-/ava- xwasta-;
√hvah @pp. pres. st. *'wx'y- ⇒ 'xw'y-,
'wxwsty, 'nɣw'st-
broken
STi 81.10; Sund. AoF 1981, 186.2; BBB 505, 11,
p59; GMS 417; Bailey. Prolexis. 60; S W,
BSOAS 1983 p42; Sund. MSP p42
- 2040 'wxšt- M, C پایین رفتن
ōxāt @pl. st. ⇒ 'wɣz-, 'wxz-, 'wɣšt-, 'wxnz
(to)go down, descend
STi 33.20; GMS 870; KG 424
- 2041 'wxt-' C ترک کردن
ōxat @<*wxrt
(to)abandon
STii 5.17; Benv. JA 1951, 117-8, 'wxtq'm; Gersh.
BSOAS 17.480
- 2042 'wxt-' C کوبیدن، زدن
ōxat, ūxt ? @<*wx; <ā-hu ⇒ 'wɣ'k
(to)pound, (to)beat
STii 5.16; Mack. BSOAS 33.118
- 2043 'wxwnc C برخورد، مبارزه، جنگ
ōxunč @<*awa-hwanja- ⇒ 'xwnc, 'nɣwnc,
'nxwnc(h)
struggle, fight
STii 5.15; GMS 1004, 1635; Gersh. BSOAS
17.480; Mack. BSOAS 33, 117
- 2044 'wxwsty S آسیب دیده، پاره شده، مثله شده
ō/uxwastē @<*xway-, xwast-, *ava-xwasta-
@pp. ⇒ 'xw'y-
mutilated
Sund. MSP p42, b167
- 2045 'wx(y) M فکر، شعور، دل
ux(ē) @<*axu; Av. a(η)hu ⇒ cn'wxy, š'twx
heart, mind

- BBB 730; Frag. Len. 77 V7; GMS 11, 236
- 2046 'wxz- M, C پایین رفتن
 ōxaz @*ava-haiz- @impf. w'xz ⇒'w'y'yz-,
 'wxšt-, 'w'yz-, 'wxnz, w'yz-
 (to)go down, descend
 BBB; GMS 55, 342; Gersh. BSOAS 14, 488; BSTii
 880.14; C2, 51V3, 77R14; AVS 132
- 2047 'wxz'mnty C فرو، افول
 ōxazāmandē ⇒'w'yz'mndty
 descent
 BSTii 897.86; C2, 55R26
- 2048 'wy'wr S اویغور
 uy'ur ('w'wr)
 Uighur
 Karab. Insc. 15.1 etc.
- 2049 'wy(h)' B, M, S او، آن
 awē/i (w'y) @OP avahyā @demons. pron.
 art. ob. m. f.; m. loc.; f. loc. & gen. ⇒wy(y),
 wy', ZKwy(h), 'w
 his, her, its, in the
 Tedesco. ZII 1926, 160; Hen. BBB p 70; GMS
 1439ff; Gharib. MJM p394-5; S W, RL p205
- 2050 'wy(h)' B, M, S (به) آنها، آنها را
 awē @OP avaiy @demons. pron. art. pl. nom.
 acc. ob. ⇒ZKY, ZKwy(h)
 they, them, the
 GMS 1440, 1442; Gharib. MJM 394, 396; Hen.
 Mittellir. 33
- 2051 'wyjtq'ry(yh) M بدکار، خراب کار، گزندان
 ōwižt-kārē ? @<Av. ivizayaθā+q'ry <*kāraka
 evildoer
 GMS 219, 1125; GMS 161, *wyji "harm"; Hen.
 Cosm. 307.23
- 2052 'wyn B او، آن (در بیشتر متون)
 awi/ēn @*awana; avaina; OP avanā @demons.
 pron. art. gen. sg. m. <abl. inst. -na
 ⇒wyn(y), ZKwy(h), ZKn
 his, its, the
 Tedesco. ZII 1926, 160; GMS 1445; Gharib. MJM
 p395
- 2053 'wysn'y/t- C پاک کردن، تزکیه کردن
 awēsanay ⇒'nwysn-
 (to)cleanse
 C2, 31V13 n p76
- 2054 'wyž-¹ C تکان خوردن، منقلب شدن
 awčž- @*waig-
- (to)become agitated
 C2, 68V21 n p149
- 2055 'wyž-² C جمع آوری کردن
 awēž, amwēž @*ham-lā -wāzaya- @impf.
 mwyž ⇒'nwyj-
 (to)bring together, (to)collect
 C2, 87R10, 51V24, trans. pret. 'wyžd'r, 'wyžt'r,
 C2, 94V28; BSTii 827.58; STii 1.24; AVS 136
- 2056 'wz- C جمع شدن
 awaz, amwaz ⇒'wšt-², 'nwz-
 (to)be assembled
 STi 22.19; 'wzntq', Sund. AoFiii 73; AoFviii 1971
 p213
- 2057 'wz'm- M, C جبران کردن، انتقام گرفتن، محکوم کردن
 ōzām @impf. w'zm ⇒'wz'ms-, 'wzty, w'z'm-
 (to)repay, (to)requite, (to)condemn
 GMS 584; STi 17.4; Schwartz. AI 5, 1975, 199;
 C2, 56R4, 61V28; S W, C2 n p122; AVS 101
- 2058 'wz'ms- C محکوم شدن، تاوان دادن
 ōzams ('wzms-) @impf. w'zms ⇒'wz'm-
 (to)be condemned, (to)be repaid
 BSTii 905.24; C2, 57V24
- 2059 'wz'n B کشتار، قتل
 ōžān @Parth. 'wjn; MP 'wzn; OP ava-jan-
 @ob. -y
 murder
 TSP 2.134, 286, 1109, 1200; Hen. Tales. 476.15
- 2060 'wžb- C وحشت، ترس، هراس
 užb (wžp') @<*zubā; Av. duž-azōbā; užbā @f.
 n. acc. -' ⇒wj-p-, wzp-
 terror
 GMS 377, 510, 43n; STii 3.66, 69; S W, CLI 1989,
 181 *ubjya
- 2061 'wzy'm B مطمئناً؟
 ⇒'z'y'm, wzy'm
 absolutely ?
 TSP 16.37
- 2062 'wzy'm B حتماً
 uzyām @<uz'āmu <*uz-gāmam ⇒wzy'm
 certainly
 TSP 16.37 n p193.42
- 2063 'wzyδ- B پیاپی شدن، از اسب پایین آمدن
 ōžyaδ @*ava-zgad @impf. w'zyδ, wāžyaδ
 ⇒'wjyδ(δ)-
 (to)dismount
 VJ 146, 1426
- 2064 'wzms- ⇒'wz'ms-

- 2065 'wzt'k ⇒ 'wzty
- 2066 'wzty M محکوم
ōzatē ('wzt'k) ⇒ 'wzm-
condemned
GMS 584, 838; Hen. BSOAS 11, 1945; Tales. 485
n5; 'wzmtyh "condemned" ? GMS 584
- 2067 'WZY B, S (یا هرز)
katār ©Idg. ⇒ 'wny
either, or
STii 7.14, 9; BSTBL, Dhu. 32, 206, 212; Dhy. 141;
Anc. Lett. 2.18, 3.24
- 2068 'wzy'n B کشتار، قتل
ōžyān ©<*ava-žayana; √žan-; MP 'wzy'n;
Parth. 'wjy'n ⇒ 'wz'n
slaughter, murder
TSP 2.218 etc.; SCE 223, 248, 257; Hen. Magi.
135 n8
- 2069 'WZY-(n) S (یا هرز)
katār ©Idg.
or
Anc. Lett. 2.18; Hen. Date. 604; STii 7.14, 9
- 2070 'x's M, C مبارزه، کشمکش، جنگ
āxās ⇒ 'x's, 'ny's, 'xs
struggle, conflict, battle
STii 1.85; BBB p88; GMS 5, 659; 'xs, C2, 31R2, 4;
ob. 'xsy, 31R6; pl. 'xst, C2, 31R5, 8; ob. pl.
'xsty, C2, 31R14, 16, 22
- 2071 'xd'wny C کوشا، پرتلاش
axudāwanē
zealous, striving
C2, 48V27
- 2072 'xh S او، آن
xā ©pron. art. f. sg. & m. f. pl. ⇒ ZKh, x', γh, γ'
that, the, she
Anc. Lett. 2.13; KG 604; MSP b113, 120, pl. b102
- 2073 'XRny ⇒ 'XRZY(n)
- 2074 'xrwzn M منطقة البروج
a(n)xar-wazan ⇒ 'nyrwzn
zodiacal circle
GMS 341; BBB f37; Hen. JRAS 1942, 236 n 1;
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.7, a(n)xar "star"
+wazan, "movement"
- 2075 'xrysq C رونده، پوینده
āxarisk ? ©pres. pt. ⇒ xr-², 'xrysq
going, walking
BSTi 175; Gersh. JRAS 1946, 182
- 2076 'XRZY(n) B, S پس، آنگاه، سپس (هرز)
(XRny, HRZY) ©Idg. ⇒ 'GRZY
then
BSTBL; Anc. Lett.; S W, CI, 1991, 179-185
- 2077 'xs C جدل، جنگ، پیکار، مبارزه، کشمکش
āxās ©ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ 'x's
fight, conflict
C2 31R2, 4, 5, 6, 8, 14, 16, 22
- 2078 'xsyrby C جدل شناس، آشنا به مبارزه
āxas-yarβē ©pl. -t
knowing conflicts
C2, 31R12
- 2079 'xswndty'h M رضایت، خرسندی
əxsundtyā ⇒ xswnty'
happiness, contentment
GMS 425
- 2080 'xš'w'n M, S سلطنت، حکمرانی
əxšāwan ©ob. -yh ⇒ 'xš'w'n, xš'wn
ruling, realm
GMS 1084; BBB b69; Hen. Giants. 74.18; KG 536;
'xš'wncyk "royal" CII 1990, E3
- 2081 'xš'wnd'r M شاه، سلطان، فرمانروا (طبری: در عنوان
شاه هیاطله، اخشنوار)
əxšāwanδār/xšōnδār ⇒ 'xš'wnd'r, xš'wnd'r
ruler, king
BBB b69; GMS 1135; Hen. ZDMG 90, 17 n 2
axšōndār; pl. -t, Hen. Cosm. 312.120; pl. ob.
-tyh, Hen. Tales. 470.47
- 2082 'xš'wnmync M شاهی، سلطنتی
əxšāwanmēnc ⇒ 'xš'wnmync
royal
GMS 1103
- 2083 'xš'y- M سلطنت کردن، فرمانروایی کردن
(ə)xšāy (xš'y-) ⇒ 'xš'y-
(to)rule
GMS 1086; C2 n p51; Sund. Man. Lett. 310.16
- 2084 'xš'yβt- S شیر
əxšāyβd ('xš'yβt-) ©Av. xšvipta ⇒ 'xš'yβt, xš'yβt
milk
KG 504, -y, 505; MSP a5
- 2085 'xš'ywn S شیون، گریه
əxšēwan ⇒ 'xš'y'wn
lament
MSP b169
- 2086 'xš'n'qc ⇒ 'fš'n'qc
- 2087 'xš'n'm M بخشایش، عفو

- ɔxšnām @*xšnāuman ⇒ 'γšn'm, xšn'm
 forgiveness
 GMS 130, 157; BBB f II; Sogdica. 33.12b
- 2088 'xšn'w- M خشنود کردن
 ɔxšnāw @Av. xšnāvaya- ⇒ 'xšwndyy
 (to)satisfy
 GMS 157, 414a, 571; AVS 96
- 2089 'xšnk- M زیبا، باشکوه، قشنگ
 ɔx(a)šang (xšnk) @pl. -t' ⇒ 'γšnk-
 beautiful, splendid
 GMS 157, 511, 981, 1204; f.adj. 'xšnk', KG; MSP
- 2090 'xšnk'w'k S شکوه، قشنگی
 ɔxšankāwē ('xšnq'wyh) ⇒ 'γšnk'w'k
 magnificence, splendour
 KG 421; Sogdica. 17.23; GMS 1082
- 2091 'xšnq'wyh M ⇒ 'xšnk'w'k
- 2092 'xšnyrk' M نشانه، علامت
 ɔxšnirk ⇒ 'γšnyrk', xšnyrq
 sign, mark
 BBB 758; GMS 976; Sund. KG p180, 529, 621,
 -k', 616, 622, -kw, 526
- 2093 'xšp- M شب
 ɔxšap @f. n. nom. -'h; loc. -y'h ⇒ xšp',
 'γšp-
 night
 BBB; GMS 157, 514, 1170, 1183; Hen. JRAS 1945,
 149.5; KG 555, 461; W-L
- 2094 'xšpyk M شبانه، شبانگاهی
 ɔxšapik
 (of)night
 GMS 1241, 994
- 2095 'xšt- C بلندشدن، برخاستن
 āxašt @Parth. āxāšt @pt. st. ⇒ 'γšt-², 'xz-,
 'nyšt-
 (to)rise
 GMS 55, 658; STi 53.2 apud. Sund. AoFi 244, viii
 1971 p213; STii 4.12, 19; C2, 57R10
- 2096 'xšt(-) S شنیدن، شنیده
 ax/γušt @*guštā @f. pp. -h; 3sg. subj. -'t
 (to)hear, heard
 Anc. Lett. 2.4, 52; S W, CI, 1991, 184
- 2097 'xšwmyc M ماه دوازدهم سال (بیرونی: خشوم)
 axšūmēč ⇒ 'γšwmyc(y), xšwmyc
 twelfth month of the year
 Hen. Orientalia. 8.94; JRAS 1945, 149.13; GMS
 1275
- 2098 'xšwnd'r ⇒ 'γš'wnδ'r
- 2099 'xšwndyy M خشنود
 (ɔ)xšündē @<*xšnūtaka
 happy
 BBB; GMS 414a, 571; Hen. Tales. 470.49
- 2100 'xšwny M شاه
 (ɔ)xšāwanē, ɔxšōnē ? @pl. -t ⇒ 'xš'w'n,
 'γš'wn'k
 king, ruler
 Hen. AM 1952, 203.12
- 2101 'xšy- ⇒ 'γš'y-, xšy-
- 2102 'xšyβt- S ⇒ 'xš'yβt-
- 2103 'xšyc M قلاب، وسیله کشیدن، آلت کشیدن
 āxšič ⇒ 'kšyc
 pulling instrument
 GMS 343, 1002; Sogdica. 30.11
- 2104 'xšyδ M فرمانروا، امیر، اخشید
 ɔ/axšēδ @<Av. xšaēta ⇒ 'γšyδ, xšyδ, 'γš'yδ
 ruler, king
 GMS 269, 1189; Hen. BSOAS 12, 302, 110
- 2105 'xšyšpt βyy M نگهدارندهی شکوه (نام یکی از خدایان
 مانوی، از پسران روح زنده)
 ɔxšišpat-βayi @*xšaθra-pati бага ⇒ xšyšpt
 βy
 Splenditenens, king of splendour
 BBB 'xšyš'; W-Lii; Sund. 1994, Liste. 453-4
- 2106 'xšywn'k S ⇒ 'xšywn(y)
- 2107 'xšywnky' M قلمرو، شاهی، حکومت
 (ɔ)xšēwan(a)kyā ?
 realm, rule
 BBB b69
- 2108 'xšywn(y) M شاه، حکمران
 ɔxšēwanē ('xšywn'k) ⇒ 'γšywny, xšywny(y),
 βyy 'γšywny, 'γš'ywn'k, 'γšywn'k
 king, ruler
 GMS 1086, 1253; KG voc. -n; MSP b122 pl. -t
- 2109 'xšywny βyy M خدای سرور، شاه خدایان (لقب زروان)
 ɔxšēwanē-βayi
 god-king
 Sogdica. 27.14
- 2110 'xšywnymync M شاهی
 ɔxšēwanēmēč ⇒ MLK'mync, 'γšywn'kmync,
 'xš'wnmync, mδδk'mync
 royal
 GMS 1103; Hen. Tales. 478.7
- 2111 'xty'k M داوری، قضاوت
 ɔxtyāk ('xty'q) ⇒ xty'k

- judgement
GMS 1110; BBB f55; Sogdica. 53 Add.
- 2112 'xty'q ⇒ 'xty'k
- 2113 'xw S ⇒ 'γw
- 2114 'xw'y- M شکستن
axwāy, amxwāy ©*ā/ham-xwāhaya-
⇒'nγw'y-'
(to)break
GMS 417; BBB p59, 11
- 2115 *'xwb(y)- C جستن، به پیش غلتیدن
axub ?
(to)surge forward
Mack. BSOAS 33.124; S W, C2, 12V9 n p56,
impf. mxub
- 2116 'xwd'wny' C سعی، کوشش، تلاش
axudāwanyā ©f. n. ⇒'wxd'wny'
zeal, striving
C2, 4R3, 31R7, 104R10 n p96, 27; STSC 149
- 2117 'xwmt'n S خومدان (نام شهری قدیمی در چین، پایتخت
چین حدود ۳۵۰ ق.م، حدود العالم: خمدان)
oxumdān ('γwmt'n) ©Syr. hwmd'n; Khot.
humdān
Humdan, khumdan (a city of ancient China,
Changan, Hsien-yang)
Anc. Lett. 2.15, 18; Hen. Date. 608
- 2118 'xwnc C جدال، مبارزه، تلاش
axunč ⇒'wxwnc, 'nxwnc(h)
struggle, conflict, battle
C2 gloss. ob. -y; C2, 31V22
- 2119 'xwrmzt ⇒ 'γwrmzt rwc
- 2120 'xws'ndy' ⇒ 'xws'ndyy'
- 2121 'xws'ndyy' M, S خرسندی
axusandyā ('xwsnty', 'xwsndty', 'xws'ndy')
©<*xu(n)sandyā ⇒'γws'nty'kh, xwsndy',
γws'ntyh
contentment
GMS 338, 425; KG 2345; Hen. Magi. 142.6
- 2122 'xwsdy' ⇒ xwsndy'
- 2123 'xwsndty' M ⇒ 'xws'ndyy'
- 2124 'xwsyd- C برانگیختن، تشویق کردن
axusēδ ?
(to)encourage, (to)incite
C2, 69V1, 104V7, 25V2 n p75.2; Benv. Eti 327;
STSC 149
- 2125 'xwsyd'mnty C انگیزه، تشویق
axusēdāmant/dē
- encouragement
C2, 31V2; BSTii 893.2
- 2126 'xwšndy(y) M خشنود
axušandē (xšwndyy)
content
BBB; GMS 162.416; Tales. 470, 49 n4
- 2127 'xwšndyy ⇒ 'γwš'nt'k
- 2128 'xwšp'ny S چوپان، شبان
axušpāne
herdsman
MSP b183
- 2129 'xwštr- S شتر
axuštr ©acc. -w ⇒'γwštr-, xwštr-
camel
Anc. Lett. 1.11
- 2130 'xwyr C آخور
āxwēr ⇒'γwyr
stable
Sund. AoFviii 1981 p199.8 n 307 p201 n 363
- 2131 'XY S برادر (هز)
βrāt ©ldg.
brother
MSP b172
- 2132 'xyr- C تخلف کردن، تجاوز کردن، منحرف شدن
āxēr ⇒'γ'yr-
(to)transgress
C2, 51V12, 57V21 n p77.30-1; STii 2.22; Sund.
AoFviii 1971 p213; trans. pret. 'xyrd'r-, C2,
68V 25
- 2133 'xyr'mnty C تجاوز، تخلف
āxērāmandē ©acc. -tw
transgression
BSTii 893.31; C2, 31V31
- 2134 'xyrny C رونده، پویا
āxērñē ⇒'xrysq, 'γ'yrn'k
walking
BSTi 155, 160, 219
- 2135 'xyrsq C رونده، عابر
āxērs(a)k ⇒'xrysq
walking, walker
BSTi 232
- 2136 'xyž- C بلند کردن، بالا بردن
axēž, aṇxēž ©<*ā-xazaya; *ham-xazaya
©trans. pret. 'xyžd'r ⇒'nγ'yz-
(to)raise
GMS 188, 543; C2, 94V 2, 69V16; STi 30.15

- 2137 'xz- C بر خاستن، بالا رفتن
axaz, aṇxaz. @impf. mxz ⇒ 'y'z-, 'n'yz-, 'xšt-
(to)rise
GMS 55; C2, 51V11
- 2138 'xz'mnty C رستاخیز، معراج، صعود
axaz-āmandē ⇒ 'y'z'mnty
resurrection, rising
C2 gloss. acc. 'xz'mntw, C2, 40R16; BSTii 908.16
- 2139 'y' C دوره، مدت، زمان
āy @<āyu ⇒ 'yh, 'y'
period
C2 gloss. n p75; Benv. JA 1959, 130f
- 2140 'y' C آی (حرف ندا)
āy @interj. voc.
C2 gloss., Sund. AoF 1981 p213
- 2141 'y'm C پایان، آخر
āyām ⇒ 'y'm, 'ym'
end
C2 gloss. ob. -y, C2, 51R13
- 2142 'y'm- C پایان دادن
āyām @impf. m'y'm ⇒ 'ym', 'y'm-
(to)end, (to)complete
BSTii 859.27; C2, 23R27 n p163, 1sg. fut. 'ymmq'
- 2143 'y'mcyq C پایانی، آخری
āyāmčik
final
C2, 27V 28, 48R25, 28
- 2144 'y'mp- ⇒ 'y'np-
- 2145 'y'ms- ⇒ 'y'mps-
- 2146 *'y'ms- B پایان یافتن
āyāms @med. pass. st. impf. m'y'ms
(to)be ended
BSTBL, Dhu. 289
- 2147 'y'mt- ⇒ 'y'mt-
- 2148 'ybty C گمراه، سرگردان (ایفده)
āyaβdē, ēβdē ⇒ 'ymp-, 'y'βt'k
astray
C2, 83V6 n p163; Sund. AoFviii 1981, 91 V2
- 2149 'yc' چیزی، چیز
ēč @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ 'yšt, 'yc, 'ydc, 'dc
something
GMS 1580; TSP 12.25; BBB; C2 gloss.; STii 4.33;
pl. 'yct, 6.42; ob. pl. 'ycty, 6.18, 43; S W, SGI
1986, 407
- 2150 'yc' C پذیرفته، دریافته
āyč, ēč @✓yam- @f. pp. ⇒ 's-, 'ytk, 'yt-
obtained
STSCiii; BSTii 905.9; C2, 57V9
- 2151 'yc't S, C سالم، درست
ēčāt, ičāt @<*uz-cyatā ?
safe, sound
MSP b187 p42; S W, CI, 1991, 185, zwk'yct; 'yc't
d'r-, CII 1990 p53 "keep firm"
- 2152 'yc'twy S سلامتی، امنیت
ēčātāwē ⇒ 'yc't
security, health
CII 1990 F1 p53
- 2153 'yct(y) ⇒ 'ydc, 'yšt
- 2154 'yδ B, M, S این (در بیشتر متون)
ēδ @<Av. aēta; OP aita
this
GMS 269, 1403, 1500; VJ 364; TSP 3.120 etc.,
17.28; Benv. Notesiii 219
- 2155 'yδ'k S ⇒ 'ydy(y)
- 2156 'yδ'r- C گرفتن
ēδār (*ytwδ'r-, 'ytδ'r-) @<āytδār @trans.
prct. ⇒ 'yt-
(to)take
- 2157 'yδ'wc(w) B چیزی
ēδč(u) ⇒ 'ydcw
something
Benv. TSP n p234.17 "life"; Vaj. 12, BSTBL; GMS
1572-4
- 2158 'ydc M چیز، چیزی
ē(δ)č, ēdč ('ydc, 'yct(y)) @Yaghn. ēyōč @pl.
'yšt; ob. pl. 'yšty ⇒ 'ydcw, 'yc'
something
GMS 1572; BBB f13, 545; S W, SGI 1986, 407,
410
- 2159 'ydcw B, S, M چیز، چیزی
ēδču ⇒ 'yδ'wc(w), 'ydcw
something
EGSii 136, 202; TSP 5.52, 7.141; BSTBL, Padm.
43; Hen. Giants. 70.1; MSP; Frag. Len. 95.7
- 2160 'ydych M چیز، چیزی
ēδčč
something
Hen. Tales. 480.26; S W, SGI 1986, 407-8
- 2161 'ydy(y) M شخص، کس، کسی
ēdē ('yδ'k) @pl. -t; ob. pl. -tyh ⇒ 'ydyt
somebody
GMS 8, 1553; BBB 545

- 2162 'yyrty'k M گسترش، توسعه
iartyāk ? ⇒ yyrty'k
extension, diffusion
GMS 518, 1110
- 2163 'yjn ⇒ yznyh
- 2164 'yjnwn'δy M بلندمقام، بلندپایه (دارنده‌ی جای پر ارزش)
ēž(u)n-wāde
having a worthy place
Hen. Sogdica. 24.10, 'yzn+w'δy
- 2165 'YK⁽⁶⁾ S, B چون، اگر، وقتی که، چگونه (هر)
čānu, kaδu ©Idg. ⇒ c'n'kw, kδ
if, when, as
EGSii 176, 192; 'YKw, MSP b83
- 2166 'YKny S(AL) ⇒ 'YKZY
- 2167 'ykšy B جن، روح عناصر طبیعی
ikš, yakš (ykšy) ⇒ ykš⁽⁶⁾
Yaksha, spirit
TSP 2.400; GMS 206i; 'yškwy, TSP 3.41
- 2168 'yqwn C جاوید، همیشگی
āykun, āikun ⇒ 'ykwn(w)
eternal
STi 31.17, 69.6; STii 1.10, 4.26; āyu-kana, 'yqwn
pn "forever", C2, 27V14, 68V4; S W, AO 1981, 19
- 2169 'yqwncyq C جاودان، ابدی
āykuncik, āikuncik ⇒ 'ykwncyq
eternal
C2, 68V3; STi 13.3, 4; Sund. AoFviii 1981, 180.7
- 2170 'YKZY S چون، اگر، چنان که، وقتی که (هر)
čānu-ti, kaδuti ? ('YKZY(n), 'YKny) ©Idg.
⇒ 'YK⁽⁶⁾, kδ'wty
as, if, like
c'n'kw, BSTBL, Vim. 1 kδwty, w'n'w, C2 n
p184.7; 'YKZYY, Hen. Tales. 475.25; STii p578;
VJ; TSP; KG; Frag. Len.; S W, CI, 1991, 178-185
- 2171 'YKZY(n) ⇒ 'YKZY
- 2172 'ym' ĩm, ĩm ('ym) ©✓ah-; ahmi ©lsg. pres.
⇒ 'ynt, γ⁻¹
GMS 760; C2 n p60; EGSii 63; AVS 224
- 2173 'ym' C پایان، آخر
āyām ⇒ 'y'm
end
STi 18.3.19.13 & etc.; GMS 659
- 2174 'ym- C ⇒ 'y'm-
- 2175 'ym⁽⁶⁾ ĩm, ĩma, ĩman, ĩmāx ('ym, 'ymn, 'ym'x) ©✓ah;
OP ahmahy ©lpl. pres. ⇒ 'sty¹, γ⁻¹, x⁻¹
GMS 778; 'ym', STii 1.83, 41.25; Frag. Len. 92, 9;
'ymn, BSTBL, Vim. 44, 148; 'ym'x, STi 82.2;
AVS 224
- 2176 'ym'wtsy B طولی
imutsi ? ©<Chin.
parrot
SCE 144 etc. 315, 352
- 2177 'ym'x S ⇒ 'ym⁽⁶⁾, m'x¹
- 2178 'ymn B ⇒ 'ym⁽⁶⁾, 'ynt
- 2179 'ymp- C گمراه کردن
āyamb, āyanp ⇒ 'ybty, 'y'np-
(to)seduce, (to)pervert
GMS 602; C2, 52R2
- 2180 'ympn C فساد، گمراهی، نومیذی
āyamban, āyanpan ⇒ 'ymbn
corruption, deception
BSTii 881.15; C2, 13R28 n p163
- 2181 'ympny C فاسد، تباه کننده، گمراه
āyambanē ©pl. -t
corrupt
STii 6.22
- 2182 'ymp- C تمام شدن، پایان یافتن
āyam(p)s ('y'ms-)
(to)be ended
BSTii 827.51; Benv. JA 1959, 119; C2, 94V21;
AVS 74
- 2183 'yms- C تمام شدن، پایان یافتن
āyams ©impf. myms ⇒ 'y'ms-
(to)be ended, (to)accomplished
STi 3.9, 43.19; C2 gloss.
- 2184 'yms' C پایان
āyamsā ©f. n.
end
STi 18.3, 20.5
- 2185 'YMT(w) S چون، وقتی که (هر)
kaδ(u) ©Idg. ⇒ kδwty, c'n'w
as, when
Anc. Lett. 2.22, 28 etc.; Hen. Date. 602 n 2; Anc.
Lett. 2.48 "as if"
- 2186 'ymyn ⇒ 'myn²
- 2187 'yn'k S این
ēnē (ynyy) ©*ainaka; Skt. ena ⇒ 'yny(y)
this

- Hen. BSOAS 11 Giants. 69; MSP 'yn'k(w)
- 2188 'yn'qwc C بلزبانى، دشنام
ēnākūč ? ©ēnā <hainā ? (+kūč) ⇒ 'yyn'kwc
slander
STii 5.43; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141
- 2189 'ync C, B, S زن
i/ēnč ('ynš) ©<*yaunikā; Yaghn. inč, ēnč ©-h
pl. -yšt ⇒ 'yšt, 'yncyšt, 'ync
woman
STi 36.15, 83.13; Sund. AoFviii 1981 p213; C2
gloss.; BSTi wydwc 'ync; 'ynch, VJ; SCE 232,
560; BSTBL, Padm. 67, Vim. 153; MD; Frag.
Len.; TSP n p207; -cwh, SCE 357
- 2190 'yncmnc ⇒ 'yncmynch
- 2191 'yncmynch B, M زنانه
incmēnč ('yncmynch, 'yncmnc)
feminine, female
TSP 12.40, 19.20 n p232; SCE 350.560; GMS
1103; KG 338
- 2192 'ync šk'ry B زنباره (زن شکار)
inč-škārē
woman chaser
S W, IJ 1976, 49-50, Frag. 5.5
- 2193 'yncy' S
inči ©<*išči <*išti <*asti- ©3sg. pres. ⇒ 'ycy,
ycy, xcy
Livšič. Sogdiskij yazik. p400
- 2194 'yncy' S آسوده، آرام
enč(y) ©<*ham-čyā; Av. sā ⇒ 'ncy, 'yc't
quiet
Anc. Lett. ii, 5.7; S W, CI, 1991, 184-5
- 2195 'yncy'nw S استراحت
enčyān(u)
(at)rest
S W, CI, 1991, 185
- 2196 'yncymynch ⇒ 'yncmynch
- 2197 'yncyr wn C درخت انجیر
i/ēnčir wan ⇒ 'ncy
fig tree
Sund. AI 28, 1988, 180
- 2198 'yncyšt B, C زنان
inčišt, īnšt ('ynšt) ©ob. -y
women
TSP 22.13; 'ynšt, TSP 22.18; STi 52.9; Sund. AoFi
1974, 241.9, 242.16; AoFviii 1981 p213
- 2199 'ynδ B بانو، ندیمه
- ind(ē) ('ynδ'y) ©Wakh. indi, gunj; Yidg. idiko
©pl. -t(h)
lady
VJ 33; TSP 6.167; Hen. Texts. 733
- 2200 'ynδ'y ⇒ 'ynδ
- 2201 'ynkw B صمغ، انگم (انگیان، انگزد)
inku ©<Skt. hingu; MP angu
gum
Hen. AION 1965, 36 n 1
- 2202 'ynkwmync B صمغی
inkumēnč
(of) gum
TSP 8.111 n p216; Hen. AION 1965, 36 n 1 Benv.
"iron"
- 2203 'ynš ⇒ 'ync
- 2204 'ynškt B بانو کده، حرم سرا، محل زنان (مشکو)
inš-kat(ē) ⇒ 'yškth
harem(place of women)
VJ 397 n p90, 34; TSP n p207, 167
- 2205 'ynšt B, C ⇒ 'yncyšt
- 2206 'ynt B
āyand, ēnd ('ymn) ©ah- ©3pl. pres. & opt.
⇒ 'ym', 'yš, 'ynt, 'st'nt, xnt, 'st'ynt
GMS 779; BSTBL, Dhy. 210, 219; AVS 225
- 2207 'ynt'wk B هندو، هندی
induk ©<*hinduka
Hindu, (from) India
Frag. Len. 59.2
- 2208 'yntk'w B, S هندو، هندی
indaku ('yntkw) ©pl. -t ⇒ 'ynt'wk
Hindu, (from) India
GMS 94; Anc. Lett. 2.37; BSTBL, Intox. 37; S W,
C2 n p61
- 2209 'yntkw ⇒ 'yntk'w
- 2210 'ynt' B ایندرا (نام خدای هندی)
indər, indra
Indra
TSP 8.41
- 2211 'yntwkstn B هندوستان
indukastan ©loc. -'y
India
TSP 21.iii, 17; Hen. Texts. 736
- 2212 'yny(y) M, C, S این
ēnē, ēni ('yny(y)) ©<*ainaka ⇒ 'y'n', 'y'nt, 'yn'k
this
GMS 1499; Tales. 475.27; STi 8.17; Sund. AoFviii

- 1981 p213; STii 5.5 etc.; Frag. Len. 33.1; C2 gloss.
- 2213 'yp'k ⇒ yp'k
- 2214 'ypȳrs'k B حامی، پشتیبان
i/ēpy/xarsē ? ('ypȳrs'y) @pl. -t
protector
BSTBL, Dhy. 16; TSP 14.33 n p229; Sogdica. 60.7; Benv. Notesii 216
- 2215 'ypȳrs'y ⇒ 'ypȳrs'k
- 2216 'yry'pt B رفتار، روش
īryāpt @Skt. *īryāpatha*
behaviour, posture
BSTBL, Dhy. 351
- 2217 'yrȳn(w) S(M) ارزشمند
ērȳn @*arjyāna ⇒ 'yȳn, 'yjn
worthy
Sund. IMTT 1992, 78.11 n 53
- 2218 'ys- آمدن (در بیشتر متون)
ēs, āis ('ys-) ⇒ *yt-, *ys-
(to)come
GMS 8, 614, 918; TSP; BSTBL; MDii; MSP; BSTi;
C2 gloss.; AVS 71 n 2
- 2219 'ys'm'nt'k S ⇒ 'ys'mndy
- 2220 'ys'mndy M ظهور، ورود
ēsāmandē ('ys'mnty)
coming, advent
GMS 1100; Sogdica. 29.12; C2 gloss. acc.
'ys'm'ntw, C2, 12V7, 51V1; 'ys'm'nt'kw, Hen.
Giants. 70.17
- 2221 'yš B, C, S
iš ('yšt', 'yš) @✓ah @2sg. pres. ⇒ -'yšδ'
GMS 754, 761; AVS 224
- 2222 'yšβr B ایشور (نام خدای هندی)
išβar @Skt. *iśvara*
Ishvara
TSP 7.16, 28, 33
- 2223 'yšč'n'y M ارزشمند، گرانها
ēščānē ? ('yšč'ny) ⇒ 'yžn, 'šcy'n'k, 'yjn
worthy
GMS 1041, 155 = 'yžn + ānē
- 2224 'yšč'ny ⇒ 'yšč'n'y
- 2225 -'yšδ' B
išta ('yšt') @✓ah @2pl. pres. ⇒ x-¹
GMS 777; S W, C2 n p59; AVS 225
- 2226 'yšqryn ? C تغییر دهنده؟، ویران کننده؟
ēškarēn(ē) ? @<*awi-škar ?
- changer ?, destroyer ?
STii 6.23
- 2227 'yškth B بانو کده، حرم سرا، اندرونی
ēš-katē ('yškty(h), 'yšqty) ⇒ 'ynškth
harem (place of women)
VJ n p90.34; TSP 6.167; ob. 'yškty, VJ 387,
'yšk^(h)yh, VJ 34, 1351; acc. 'yšq^hw, C2, 13R24;
GMS 259, 339; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 137
- 2228 'yšqty C ⇒ 'yškth
- 2229 'yšpȳwnc B یشم گون، یشمی
išp-γōnc
jasper-coloured
BSTBL, Dhy. 292-4
- 2230 'yšp(h) B یشم، سنگ یشم (یشب، یشب)
i/ēšp
jasper
BSTBL, Dhy. 221, 292, 294; VJ 15^b n p92
- 2231 'yšpyn'k B یشمی
išpēnc
(of)jasper, crystalline
BSTBL, Dhy. 276, 277
- 2232 'yšt C چیزها
ēšt ('yct(y)) @ob. pl. -ty ⇒ 'yc¹, 'yδc
things
STi 50.7 etc.; Sund. AoFviii 1981 p213; C2 gloss.;
STii 3.60; Yrftyšt "many thing", STi 37.4
- 2233 'yšt' C ⇒ -'yšδ', 'yš
- 2234 'yšty S جوشان؟
ēštē ? @Av. *yaēšiya*; Yaghn.ēš; Khot.jis.
boiling ?
Sund. MHC p37.7, 32 n 82
- 2235 'yšw M عیسی
išu ('yšw^(t), yšwȳ, 'yšwȳ) ⇒ yyšw^(t)
Jesus
GMS 9
- 2236 'yšwȳ C ⇒ 'yšw
- 2237 'yšy'ntc S جوشان
ēš(y)ānc ⇒ 'yšty, 'βy'š'ntcy
boiling
Sund. MHC 32.12 n86
- 2238 'yt- B, C گرفتن
ēt, āyt @<*ā-yata; ✓yam- @pt. st. ⇒ *s, 'yty,
'yt-, 'yt-, 'yc²
(to)take
GMS 539; TSP 7.137; 'ytw, C2, 13V29; pp. 'yty,
C2 gloss.; trans. pret. 'yd'r-, STi 52.10; 'ytd'r-,
Frag. Len. 69.33

- 2239 'yt'wk B پیری، کهولت
āytūk
old age
BSTBL, Vaj. 10; Benv. Notesi 64; SW, IJ 1978,
258, 10, zy'wk (√ji-)
- 2240 'ytcš'ntk B دنیایی، مادی
itčšantē ? ('ytcš'nty) ©<Skt. *icchantica*
worldly
BSTBL, Dhu. 84, 133
- 2241 'ytcš'nty ⇒ 'ytcš'ntk
- 2242 'yty C گرفته
ētē ©<*ā-yata-ka ©pp. ⇒ 's-, 'yt-
taken
STi; Sund. AoFviii 1981 p213; C2 gloss; voc. 'yt',
C2, 51 R30; f. 'yc, C2, 57V 9
- 2243 'yw یک، واحد، تنها (در بیشتر متون)
ēw ('yw) ⇒ yw'
one, single
GMS 1316, 1329; ob. 'ywn, GMS 179 n 1
- 2244 'yw 'yh B همیشه
ēw-āy
always
TSP 2.165, 5.6; GMS 1317
- 2245 'yw 'pc't B فوراً، در حال
ēw-apčāt ? ⇒ 'ywnpc'ty
at once
BSTBL, Vim. 109, 121 'pyc't, Dhu. 181; GMS 179
- 2246 'yw'rδkw B, M صمیمی، یکدل، راست
ēw-arδaku ©<ēw+arduk ©abl. -'; gen. -y
⇒ 'yw'rδwk, yw'rdq
sincere
SCE 62; TSP 14.28 etc.; BSTBL; GMS 423
- 2247 'yw 'yw B هریک، یکی-یکی، یک یک
ēw-ēw ⇒ 'yw 'yw
each one, one by one
BSTBL
- 2248 'yw 'zβ'βy S هم‌مزه
ēw-əzβāβē ⇒ 'zβ'β(h)
with the same taste
MSP b 59
- 2249 'yw δyβty' B یکدیگر
ēw-δiβdē, δβitē ('ywδβtyw)
one another, each other
VJ 896; SCE 56; BSTBL, Dhu. 249; Frag. 3.46;
MDii; MSP b94, -w
- 2250 'yw'wnc'yδ B, S مانند، همانند (یک گونه) (در بیشتر متون)
ēw-γōncēδ ('yw'wnc'yδ)
like, as, just so
GMS 1108, VJ; SCE 186, 198; TSP; BSTBL; STii;
Frag. Len.
- 2251 'yw'wnc'yδ ⇒ 'yw'wnc'yδ
- 2252 'yw mryy B برابر، یکسان، هم‌سطح
ēw-maryē
equal
BSTBL, Dhy. 395 n p64
- 2253 'ywn B بیشه، جنگل
ēw-wan? ⇒ wn'br'wδ
woodland
Mack. BSTBL; Vim. 78 n p19
- 2254 'ywnpc'ty B ناگهان
ēw-apčātē ? ⇒ 'yw 'pc't
at once
BSTBL, Dhu. 181; GMS 179n 1, 'yw'pc'ty
- 2255 'ywp'r'yk' B همگی، روی هم رفته
ēw-pārik ('ywp'ryq, 'ywp'r'yk)
altogether
BSTBL, Dhy. 139, Intox. 13; TSP 5.10, 9.111
- 2256 'ywp'r'yk ⇒ 'ywp'r'yk'
- 2257 'ywp't(w) B یک‌بار
ēw-pāt ⇒ 'yw p't
once
TSP 9.78, 7.50; BSTBL, Padm. 43; -w, SCE 536;
BBB 102
- 2258 'yw p'zky' M یک‌رویی، صداقت، صفا
ēw- pāzakyā ? ⇒ p'z
unanimity, sincerity
Sund. Man. Lett. 310.16, 311 n 47
- 2259 'yw pr δw' B دو برابر
ēwpar δwa
doubly, twice
BSTBL, Dhy. 41
- 2260 'yw pyrnistr B پیش از همه
ēw-pirnamstar
first of all
VJ 60^b, 383; TSP 280; GMS 1305
- 2261 'ywšt- M برانگیختن، تحریک کردن
āyušt ©pt. st. ⇒ 'y'wz-², 'y'wšt-
(to)stir up, (to)excite
GMS 5 A 818

- 2262 'ywt'c(h) S یکتا، تنها
ēw-tāč ⇒ ywt'c
alone
GMS 1127; TSP 13.10, 3.122; SCE 125; Tales.
486.20; STi 86.4
- 2263 'yw wšyy S تنها
ēw-wišē ? ⇒ *wš-
alone
Sogdica. 24.9; GMS 1317
- 2264 'y wz- ⇒ 'y wz
- 2265 'y wz nk⁽⁶⁾ B, S یک جور، همانند، مثل، چون (در بیشتر متون بودایی)
ēwzang ('y wz nk h) ⇒ zng
like, same, similar
GMS 1109, 1317; EGSii 104
- 2266 'y wz nk 'n B همانند
ēwzangān
similar
TSP 3.2
- 2267 'y wz nk 'y δ B, M, S همانند، همسان
ēwzangēδ ('y wz nk y δ)
like, similar
TSP 3.205; BSTBL; Dhu. 157; STii 7.24; GMS
1115, 1109; Frag. Len. 92.13
- 2268 'y wz nk h ⇒ 'y wz nk⁽⁶⁾
- 2269 'y wz nk y δ ⇒ 'y wz nk 'y δ
- 2270 'y wz (y) C توفان، تندباد
āyōzē @pl. -t ⇒ 'y wšt-, 'y wz
tempest
BSTii 908.12; C2, 40R12
- 2271 'yy M ای (حرف ندا)
āy @voc.
hey
Hen. Tales. 478.9, 10
- 2272 'yz- B پرستیدن، قربانی کردن
iz @<yaza ⇒ yz-
(to)worship, (to)sacrifice
SCE 248; GMS 206a
- 2273 'y zn S ارزشمند، شایسته
ēžan ⇒ 'y žn, 'y jn
worthy, reliable
MDii p142 n9; MDiii
- 2274 'y žn C ارزشمند، شایسته
ēžan @<OP arjana @pl. -t ⇒ 'y zn, 'y jn,
'y šc'n'y
valuable, worthy
- GMS 290; STii 6.47, 34; C2 gloss.
- 2275 'y žndy. C ارزشمند
ēžandē ('y jndy, 'y žnty) ⇒ 'y žnty
worthy
STii 2.19, 23; GMS 290, 810; -ty, STi 59.19
- 2276 'y žnty B با ارزش
ēžandē ⇒ 'y žndy
worthy
BSTBL, Vim. 44; GMS 290
- 2277 'y žnty ⇒ 'y žndy
- 2278 'y žt M, C کوی، میدان، خیابان، بازارچه
īzd ('y žt) @ob. -y, -tty
public place, street, square
GMS 46; Hen. BSOAS 12, 316; STii 3.54; Benv.
Eti 314; S W, C2 n p132, 60V10, 31R19
- 2279 'y žt' C خبر، بشارت، مرده
a/īzdā ?
news, announcement
STi 9.1, 29.6; GMS 84
- 2280 'y žt'ys M بت
a/īzdēs ('y žtys) @Parth. 'z dys; MP 'wz dys
⇒ y žt'ys
idol
GMS 284
- 2281 'y žtys ⇒ 'y žt'ys
- 2282 'y žtys kt'k M بتکده، بت خانه
īzdēs-katē
idolhouse
GMS 104; KG 464
- 2283 'z'n C اعتراف، سپاس
āžan
confession, acknowledgement
BSTii 892.11; C2 DV6
- 2284 'z'n- C اعتراف کردن، آگاه کردن، سپاس گزاردن
āžan @impf. m'z'n; pret. 'z'nd'r ⇒ 'z'n-, 'nz'n-
(to)confess, (to)acknowledge, (to)give thanks
GMS 657; STi 10.13, 12, 58.3, 4; Sund. AoFviii
1981 p213; STii 4.10; C2, 120R1, 27V12; AVS
99
- 2285 'z'nny C اعتراف کننده
āžan-nē @pres. part.; pl. -t
confessor
'z'n'ny, BSTii 883.19; C2, 48R21
- 2286 'z'n-prsqy' C سپاس، شکر گزاری
āžan-pərskyā
thanksgiving

- C2 gloss. n p63
- 2287 'z'tqt M آزادگان، نجیب زادگان
āzātē-t ('z'tk) @pl.
nobles
Sogdica. 22.76
- 2288 'z'w- C زندگی دادن، زنده کردن
āzāw ('z'w-) ⇒ 'nz'wt-
(to)give life, (to)cause to live
GMS 546; STi 14.12; C2, 60R18; impf. mž'w, C2,
60R32; 'z'wd'r-, trans. pret. C2, 54R29; Sund.
AoFviii 1981 p213, 179.19
- 2289 'z'wd'r- ⇒ 'nz'wt-
- 2290 'z'wny ⇒ 'z'wny
- 2291 'z'wny C زندگی بخش
āzāwnē ('z'wny) ⇒ 'nj'wny, 'nz'wn'k
Life Giver
GMS 894; C2, 12V18; STii 3.41, 4.17; STi 87.23;
Sund. AoFviii 1981, 179.15, 180.3
- 2292 'z'ymt- B ⇒ 'ny'mt
- 2293 'zβ'k B ⇒ 'zβ'k^(s)
- 2294 'zβ'β- B چشیدن
(ə)zβāβ ⇒ zβ'β-
(to)taste
TSP 2.711
- 2295 'zβ'β(h) B, M, S ذائقه، چشایی، مزه
(ə)zβāβ ⇒ zβ'β
flavour, taste
GMS 1505; BSTBL, Vaj. 14; Frag. Len. 35 b1;
KG 367; MSP b61, c26; ob. -y, b16, 60
- 2296 'zβ'k^(s) B, M, S زبان
(ə)zβāk ('zβ'k) @<Av. hizvā ⇒ zβ'k
tongue
VJ 880; TSP 5.32; Sogdica. 5; GMS 93; KG 383;
MDii A-14.6; MSP c14; Frag. Len. 29.9 'zβ'kh,
KG 399; ob. -yh, TSP 2.393; pl. -t, MSP b51
- 2297 'zβ'kwy'k S بیخ زبان، بن زبان
əzβāk-wēxē
root of the tongue
Sogdica. 5; Frag. 4.12; Gersh. Sogd. Cpds. 1945,
140
- 2298 'zβ'nt B ⇒ 'nβ'nt
- 2299 'zβ'r- ? S خواروبار، توشه، آذوقه
əzβār ? @Av. uzbar; Parth. 'wzbry
provisions
MDii p146n7; Hen. Mittelir. 113.7
- 2300 'zbr- C گذشتن از
zβar ⇒ zβ'yr-
(to)cross over
STii 1.21; GMS 158n 1, 240
- 2301 'z C زن آزاد، نجیب زاده
āzč, āzač @f. adj. ⇒ 'zty
free woman, noble
C2, 54R13
- 2302 'zcy't S سالم، آباد
azjyāt @<Av. hujyāti @pl. -t; acc. -w
healthy, prosperous
MDii p125.14 p106.13; Gersh. Advice. 88
- 2303 'zd'qry' C خبر، مژده، بشارت
azdā-karyā (zd'qry') @OP azdā ⇒ 'zt'qry
news, announcement
GMS 84, 284; STii 3.42; Gersh. Sogd. Cpds. 1945,
140d
- 2304 'zy'm S در پایان، بالاخره، تمام، کاملاً
(ə)zyām ⇒ 'wzy'm, zy'm
completely, absolutely, at last
MDii; MDiii; Frag. Len. 68.8, 69.3; MSP b164; S
W, BAI 1990, 285
- 2305 'zy'nt S فرستاده، پیک
(ə)zyand ('zynt) @*zgađ- @acc. -w; pl. -t
⇒ zy'nt(t), žynt
messenger, envoy
MDii; MDiii; Frag. Len. 117 R2; Ladakh. Insc.;
Hen. Mittelir. 54; 'zy'nty, GMS 342 n 1
- 2306 'zy'r S رطوبت، نم
(ə)zyār ⇒ zy'r
humidity ?
KG 478
- 2307 'zy'rt B, S فوراً، در حال
(ə)zyārt @<*zgar ⇒ zy'rt, žyrt, jyrt, 'zyrt
at once, immediately
TSP 8.124; BSTBL; KG 358
- 2308 'zy'w ⇒ 'zyw(h)
- 2309 'zy'yr- S خواندن، نامیدن
(ə)zyēr ('zyyr-) ⇒ jyyr-, zy'yr-
(to)call, (to)name
Hen. Tales. 486.13; BSOAS 11.69; KG 2053, pp.
'zy'yr't'y; pl. -t, KG 560
- 2310 'zyd- C جستن، جهیدن، به سرعت رفتن
azyaδ (zyd-) @*ham-zgađ @impf. mzy'd
⇒ 'nzyynt-, 'nzyst-
(to)leap up
BSTii 888.56; Benv. JA 1955, 315; C2, 60V23 n

- p132
- 2311 'zynt S ⇒ 'zy'nt
- 2312 'zyr S لباس رزم، زره، سلاح
az/žy/zar ? @acc. -w; ob. - ' ; pl. -t
armour
MDii p152.5; MDiii
- 2313 'zyrt S فوراً
(ə)žyart (zyrt) ⇒ jyrt
quickly
Hen. Tales. 475.11
- 2314 'zyw(h) B, S نگرانی، سختی، ناراحتی
azy/xu ('zy'w)
anxiety, trouble ;
VJ 18^d, 791 etc.; Benv. 'n'wh; Hen. apud. GMS
403 n 1; MDii p78, 29, 89
- 2315 'zywnt- S آشکار کردن
əzyund @*uz-gunda; Khot.uysgun
(to)reveal
Sund. MHC p23
- 2316 'zyyr- ⇒ 'zy'yr-
- 2317 'zm ⇒ zmy
- 2318 'zmnw B, S زمان، وقت
(ə)žamnu ⇒ žmn(w), zmn-
time
TSP 17.32, 21, iii, 16; MDii; Hen. Tales. 486.18,
ob. 'zmny', 'zmnyh, Hen. Tales. 486.16; TSP
12.30
- 2319 'zmwyt rwc S روز بیست و سوم ماه (بیرونی: زموختن)
əzmuytay rōč @Av. zemō-huδāṇhō
⇒ zmwxtwy
twenty-eight day of the month
MDii, iii; S W, BSOAS 38, 1975, 134 n 13,
'zmwyl⁽¹⁾x
- 2320 'zmy M زمستان
(ə)zmē ⇒ zm'k, zmyy
winter
Hen. Tales. 481.40, 42
- 2321 'zn' B دانش، آگاهی
(ə)žnā ⇒ jn'
knowledge
STii 7.25
- 2322 'zn'k(h) B دانش، آگاهی
(ə)žnāk ('zn'kh) @√žnā ⇒ zn'kh²
knowledge, information
BSTBL, Vim. 66; Frag. Len. 37.13; GMS 264
- 2323 'zn'kh B ⇒ 'zn'k(h)
- 2324 'zn'ny C اعتراف کننده
āzānnē @pl. -t ⇒ 'z'nny
confessor
BSTii 883.19; C2 gloss. n p86
- 2325 'zn'ptnym B مشاور، رایزن
(ə)žnā-patnēm ('zn'ptnym, 'nz'pt'ym)
⇒ jn'ptnym
adviser
TSP 2.1155, 12.70; Gersh. Advice. 78bf; Hen.
Tales. 480.13, 481n 6
- 2326 'zn'ptnym M(S) ⇒ 'zn'ptnym
- 2327 'znt C داستان، قصه
āza/ond @ob. -y ⇒ 'zynd
tale, story, account
C2, 48V24, 39V14 n p115
- 2328 'zp'rt B, S پاک (در بیشتر متون)
(ə)zpart @f. -h; ob. -y ⇒ 'zp'rt, zp'rt
pure, clean
TSP 3.216; VJ; BSTBL; KG; MSP; BBB; Tales.
469; STi 86.12; f. adj. 'zprth, KG 554
- 2329 'zp'rtyh B پاکی
(ə)zpartyā ⇒ zp'rty'
purity
TSP 2.322
- 2330 'zp'rt B, M, C پاک
(ə)zpart ⇒ 'zp'rt, zp'rt, mndzprt
clean
BBB
- 2331 'zp'rtqryy M پاک کننده
(ə)zpart-karē @pl. -t ⇒ zp'rtqryy
purifier
Sogdica. 48.3, 49.3; GMS 1122
- 2332 'zr'wδkh S زراودی (زراود یا زراوت: نام دهکده بیست)
(ə)zrāwāδē @f. -c
(from)Zarawad
MDii p147 n p148 p196; MDiii p108
- 2333 'zr'wšc S زردشت
(ə)zrušč @Parth. zrhwšt ⇒ zr'wšc
Zoroaster
GMS 379, 1171; Hen. JRAS 1944, 138.26
- 2334 'zryt- S(MD) ⇒ zr'yt-
- 2335 'zrmy'(h) M آزار، آسیب
āzarmyā ⇒ 'zrm
harm
BBB 483 + 'pw

- 2336 'zrw' B (زروان(مانوی: پدر بزرگي)، برهما(بودايي)
(ə)zarwā (zrwn) ⇒ zrw'
Zurvan(M), Brahma(B)
VJ 910; W-Li; Hen. Tales. 485; TSP; BSTBL,
Vim. 129
- 2337 'zrync- S نجات دادن، آزاد کردن
(ə)zrēnč ⇒ zrynt-, zrync-, zrync-
(to)save, (to)deliver
MDii p123.19 n p126; AVS 123
- 2338 'zt C متولد
āzt @pp.
born
Sund. AoFviii 1981, 200.16, 210.1, 211.9, 13, 15
- 2339 'zt' B شناخته، آگاه، آشنا
azdā @OP azdā
informed
GMS 84, 284; VJ 297, 1075, 1299
- 2340 'zt'yr'yw B لایق، شایسته؟، خود آگاه؟
azdā-yrw ?
self-knowing ?, with merit ?
TSP 2.1181 n p184
- 2341 'zt'qry C منادی، چاووش، پیام آور
azdā-karē ⇒ 'zd'qry'
announcer, herald
BSTi 215
- 2342 'ztq'r C سرباز، سپاهی، افسر
āzāt-kār @pl. -t ⇒ 'ztk'r
soldier, military man, officer
C2, 77R11 n p156
- 2343 'ztwny C آزادی، اشرافیت، اصالت
āzātūnē, āzatōnī
freedom, nobility
C2, 51R19, 57R6; STSC 105; S W, AO 1981,18
- 2344 'zty C مرد آزاد، نجیب زاده
āzātē @pl. -t ⇒ 'ztk'r
freeman, noble
STi 83.11; Sund. AoFviii 1981, 193.4; C2, 54R13,
f. adj. 'zc
- 2345 'žty C متولد، زاده
āzātē @pp. ⇒ smynt'z'ty, 'jty
born
GMS 27; STi 69.8; Sund. AoFviii 1981 p213
- 2346 'ztyw B, M تبعید، تبعید شده
(ə)zdyu @uz-dahyu
exiled, exile
- VJ; GMS 97, 181; BBB b72
- 2347 'zw (من(در بیشتر متون)
azu ('zwty, 'zwZY) @Av. azam; OP adam;
Parth. az @lsg. pron. nom. ⇒ mn', zw, 'my'
GMS 1338; 'zw ty, VJ 389, 1217 & etc.; 'zwZY,
BSTBL, Dhy. 308, BBB p121
- 2348 'zw- B, S زیستن، زندگی کردن
(ə)žaw, (ə)žu ⇒ jw-, žw-, zw-
(to)live
GMS 264, 574 n 1; VJ 1371; TSP; MDii; Tales.
476.4; AVS 81
- 2349 'žw- ⇒ 'žw-
- '2350 'zw'n ⇒ 'zw'n(h)
- 2351 'žw'n ⇒ 'zw'n(h)
- 2352 'zw'n(h) B, S زندگی، هستی، زنده
(ə)žwān ('žw'n, 'zw'n) ⇒ zw'n, jw'n
life, living
TSP; VJ; BSTBL, Vim. 99; Hen. Tales. 476-1,
408.32; Anc. Lett. 3.92; MDii; KG 375, 641;
STii 9.13, 16; 'zw'nnh, TSP 2.319; ob. 'zw'nyh,
TSP 2.167, 174
- 2353 'zw'nt'k B, S زنده
(ə)žwāndē ('zw'nty, 'zwntk) ⇒ jwndyy/h,
zw'ntk
living
VJ 1110; TSP 8.187; MD; Tales. 483.13; GMS
1068; KG 508; Frag. Len. 60.3; W-Lii; 'zwnt,
MDii B7V5
- 2354 'zw'ntδ'm ⇒ 'zw'ntkδ'mh
- 2355 'zw'ntkδ'mh B جهان هستی، موجودات زنده
(ə)žwāndē-δām ('zw'ntδ'm) @ob. -yh
living world
TSP 2.565, 581, 21 iii 6
- 2356 'zw'nty ⇒ 'zw'nt'k
- 2357 'zw'rt B برگشت، بازگشت
(ə)zwārt ⇒ zw'rt-
return
TSP 2.145, 'zw'rt; MSP b154; 'zw'rt, prw'rt, TSP
p288.12
- 2358 'zw'rt- B, S, M برگشتن، بازگشتن
(ə)zwart ('zwrt-) @<*uz-warta ⇒ zw'rt-,
'zw'st-
(to)return
GMS 99, 742; EGSii 62; VJ; TSP; MDii; KG 519,
impf. 'zyw'rt; Hen. Tales. 475.17
- 2359 'zw'st- S برگشتن

- (ə)zwast (zwst-) ©pt. st. ⇒ 'zw'rt-
(to) return
KG p181.354
- 2360 'zw'yrt- B, S برگرداندن
(ə)zwērt ©<*uz-wartāya- ⇒ 'zw'rt, zw'yrt-
(to) make return
TSP 12.18; GMS 627
- 2361 'zwh B ⇒ 'nyw
- 2362 'zwn C پسر، فرزند
āžōn
child, son
STi 84.20; pl. -t, STi 7-2, 43.15; C2, 52R15,
87R10; ob. pl. -ty, C2, 102V24; BSTii 878.10;
Sund. AoFviii 1981; 191V4
- 2363 'zwntk ⇒ 'zw'nt'k
- 2364 'zwnw'dqy' C پسر، فرزندی، فرزندخواندگی
āžōn-wāḍakyā
sonship
STi 84.20; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144
- 2365 'zwrt- M ⇒ 'zw'rt-
- 2366 'zwty ⇒ 'zw, ty'
- 2367 'žwyrny C دشمن، بدخواه
āžwērnē ©<*jwāraya; ā-✓ jūr-; Oss. *adzūrin*;
Khot. *šver-* ©pres. part.; pl. -t
enemy, ill-wisher
BSTii 861.59; C2, 23V29 n p61
- 2368 'zwZY ⇒ 'zw
- 2369 'žy- C متولدشدن
āžay ⇒ *jy-, *žt, *z'y-
(to) be born
Sund. AoFviii 1981 p213
- 2370 'zy'm B ⇒ 'ny'm(-)
- 2371 'žy'mnty C زایش، تولد
āžayāmandē
birth
Sund. AoFviii 1981, 179.20
- 2372 'zy'ms- B ⇒ 'ny'ms-
- 2373 'zyh S (نوعی) جنگ افزار، نیزه؟ (زه)
(a kind of) weapon
MDii p46 n8; *γsyn 'zyh ? MDiii p117; Frag.Len.
120.4
- 2374 'zynd M, C داستان، روایت
āzi/ənd ⇒ *zynd, 'znt
tale, story
STii 1.14; Hen. Tales. 466
- 2375 'zyt- S گرفتن، زدن؟
āžit ? ©pt. st. 'zytwδ'r-; perf. st. ⇒ zyt-¹
(to) take, (to) beat ?
MDii p117.14; Gersh. Advice. 85; S W, C2 p74
n21
- 2376 'zyy myδ S دیروز
(a)zē-mēθ ? ©Av. zyō ⇒ 'pzyomyδ
yesterday
Anc. Lett. 2.16, 'nyy myδ; Hen. Date. 604 n4;
Benv. Et. Oss. 109
- 2377 'D S به، به سوی (مز)
(R, L) ©Idg.
at, to
Anc. Lett.; Hen. Texts. 717; S W, BSOAS 1975,
135; JA 1981 p348; CI 1991, 178
- 2378 'L ⇒ 'D
- 2379 'M(=rm) S, B با (مز)
ḍan, ḍon ©Idg. ⇒ ḍnn, ḍ'wn
with
S W, BSOAS 35, 1972, 615; KG; MSP; VJ; TSP;
SCE p69; STii 8.6; GMS 1624
- 2380 'N'YW B فرمودن (مز)
framāy- ('NYW, RNY'W) ©Idg.
(to) order
Hen. Mittelir. 34; Livšič. HMV 259; Frag.Len.
82a 14, 19, 11.4
- 2381 'NYW ⇒ 'N'YW
- 2382 'R ⇒ 'D
- 2383 'sp'δ M سپاه
(ə)spāḍ, ispāḍ ©<Av. *spāḍa* ©ob. -y
army
GMS 18, 157; BBB 519
- 2384 'sprxs M ترکه، شاخه‌ی نازک
(ə)sparaxs, əspraxs ©Av. *sparaŷa*
twigs
GMS 957; BBB p72.573
- 2385 'spty'k M ⇒ 'spty'q
- 2386 'spwrn M پر، کافی، بسنده
əspuṛn ©<*us-prna-; Pahl. *uspur*; Khot.
uspurra ⇒ 'spwrn(w), spwrn-, pwn'
perfect, full, complete
GMS 99

- 2387 'spwrn'k M کامل
 əspurnē
 complete, perfect
 GMS 99.513, 982
- 2388 'spwrnk'rky'h M کامل
 əspurn-kārakyā
 perfection
 Hen. AM 1952, 206.17
- 2389 'spwrnw M کاملاً
 əspurnu ⇒ pwn'
 completely
 GMS 513; BBB f53
- 2390 'spwrny'k M کمال، استغنا
 əspurnyāk ⇒ 'spwrny'kh, spwny'q
 perfection, completion
 GMS 513, 1110; ob. -yy; BBB 627; W-Lii
- 2391 'spync M مهمان‌سرا، اقامتگاه (سینج)
 (ə)spinč, əspənč ⇒ 'spnc
 rest house, inn
 GMS 112
- 2392 'stβtc' M خشن، سخت‌دل، ستمکار
 (ə)staβčā, stafčā @f. adj.
 cruel, hard
 GMS 1272
- 2393 'stβtyyh M خشن، سخت‌دل
 (ə)staβdē @pp. ⇒ 'stβtyy
 cruel
 BBB; GMS 157
- 2394 'stryc M ⇒ 'stryc
- 2395 'stwn M ستون
 stūn
 column
 W-Lii
- 2396 'sxnd- M مسخره کردن، ریشخند کردن
 (ə)/isxand ⇒ 'sγ'nt, k'tsγ'nty
 (to)mock
 BBB 716
- 2397 'št ⇒ 'št⁽⁶⁾
- 2398 'ycy M
 iči ? @<*išči; <*išti <asti @3sg. pres. ⇒ ycy,
 xcy, 'yncy', 'sty'
 GMS 372, 775; BBB b78; AVS 224
- 2399 'yδc M ⇒ 'yδc
- 2400 'yδyyt M مردمان
 ēdēt (*δy) @pl. ⇒ 'yδy(y)
 people
- GMS 1571, 1580; BBB 545
- 2401 'yjn M شایسته، با ارزش
 ēžan @<*arjyan-; Av. arəja; Parth. aržān; MP
 aržān ⇒ 'yžn, 'yzn, 'yšč'n'y
 worthy
 GMS 155, 383; BBB p93
- 2402 'yjn'wy(y) M ارزش، قیمت
 ēžanāwē
 value, price
 GMS 290, 1082
- 2403 'yjndy M ⇒ 'yžndy, 'yzynty
- 2404 'ym M ⇒ 'ym', 'ym⁽⁶⁾, γ-¹
- 2405 'ymyδ M این
 imēδ
 this
 GMS 1482
- 2406 'yn'kwc ⇒ 'yyn'kwc
- 2407 'ync M زن
 i/ēnč @ob. pl. -ty ⇒ 'ync
 woman
 GMS 20; 'yncty, Hen. JRAS 1944, 143.21
- 2408 'yny(y) M ⇒ 'yny(y)
- 2409 'ys- M ⇒ 'ys-
- 2410 'yš M ⇒ 'yš
- 2411 'yškty(h) M ⇒ 'yškth
- 2412 'yšw⁽⁶⁾ M ⇒ 'yšw
- 2413 'yt- M گرفتن
 ēt @pt. st.; perf. st. 'ytδ'r- ⇒ 'yt-, 'yt-, 's
 (to)take
 GMS 129, 539; BBB; AVS 127
- 2414 'ytδ'r- ⇒ 'yd'r-
- 2415 'yw M ⇒ 'yw, yw²
- 2416 'yw'rδwk M صمیمی، یکدل
 ēw-arδuk @<*aiva-ardu-ka ⇒ 'yw'rδkw,
 yw'rdq
 sincere
 GMS 154, 974
- 2417 'yw'rδwky' M صمیمیت، یکدلی
 ēw-arδukyā
 sincerity
 GMS 423
- 2418 'yw 'yw M یک‌یک، هریک
 ēw-ēw ⇒ 'yw 'yw
 one by one
 BBB

- 2419 'yw c'f M چند، مقداری
ēw-čāf
several
GMS 1317, 1588
- 2420 'ywδβtyw M ⇒ 'yw δyβty⁶)
2421 'yw qt'm M هر کدام
ēw-katām
each
GMS 1317
- 2422 'yw m'ywn M روی هم رفته
ēw-mayōn
altogether
GMS 1317
- 2423 'ywp'ryq M ⇒ 'ywp'r'yk'
2424 'yw p't M یک بار
ēw pāt ⇒ 'ywp't(w)
once
BBB f 6; GMS 1327
- 2425 'ywšmbyd M یکشنبه
ēw-šambid
Sunday
Hcn. JRAS 1944, 149.4
- 2426 'ywtr M (یکی از چند) جزء
ēw-tar ⇒ ywtr
onc(of several)
Sogdica. 54.10; GMS 1318
- 2427 'yw wšy M تنها
ēw- wišē ? ©<*wiθra; Av. *ōiθra*
lonely
Sogdica. 25.9; GMS 299
- 2428 'ywxw'y- M جدا کردن، جدا شدن
ixwāy ⇒ yxw'y-
(to)separate
BBB p97 b85; GMS 220, 417
- 2429 'yyn'kwc M تهمت زن، بدگو
ēnā-kūč ('yn'kwc) ⇒ 'yn'qwc
slanderer
- 2430 'yzdt M خیابان، کوی، صف، دوساعت (در اصطلاح نجومی مانوی)
izd ('yzt) ©ob. -yy ⇒ 'yzt
street, row, two hours (in Manichean Cosmology)
Hen. BSOAS 12, Cosm. 312. 99, n p311, 316;
GMS 46; BBB 122
- 2431 'yzt ⇒ 'yzt, 'yzdt

B/b

- 2432 b- C ⇒ β-
2433 β- B, S, M بودن، شدن
β (b-, b'm¹, β'ty't, bntsq) ⇒ βw-, wβ-,
βnt'skwn, β'y'nt, b'zynt, bytyq¹, b'sq, β¹, β²,
β'm, β't(y), β'n, by¹, by², β'y¹, β'y², βyskwn,
β'ym, β'ymnyy, β'δ¹, βnt², β'mk'm, byq¹,
βymk'm/n, βntk'm, β'tk'm, byntqn, b'z, bnq¹,
bynt¹, bntq¹, bym
(to)be, (to)become
GMS 787-802; C2 p207; AVS 227-9
- 2434 -β B, S تو، شما
fa (β¹) ©*θwam ©2sg. pers. pron. encl. ⇒ -f,
f¹
you, thou
VJ 711; MDii; S W, CI, 1991, 178-9
- 2435 β¹ B و، یا
β/fa ⇒ f¹
and, or
TSP 13.9; VJ 65^b; Benv. EGSii 173
- 2436 β²
βā (b¹) ©3sg. impf. ⇒ β-, βw-, 'β¹
GMS 798; C2 p207; AVS 227
- 2437 β¹
βa (b²) ©2sg. impv. ⇒ β-, βw-, wβ¹
GMS 797; C2 p207; AVS 228
- 2438 β¹ ⇒ -β, βy¹, f¹
2439 b¹ ⇒ β¹
2440 b² ⇒ β²
2441 b'd C ⇒ β'δ¹
2442 β'δ¹ B, M, S گاهی، گهگاه
βāδ (b'd) ©<Av. *bāda*; Parth. *b'dyst'n*
sometimes
VJ 1345, 1355; TSP 2.424, 450; BSTBL; BBB b60;
Gersh. AHM 206; Anc. Lett. 3.5; C2 gloss.
β'δ-β'δ
- 2443 β'δ² B جاء، مکان
βāδ
place
TSP 12.6, 16.20 n p224
- 2444 β'δ³
βāδ ©2pl. pres. subj. ⇒ β-
AVS 228

- 2445 β'δtr B گاهی
βāδtar
sometimes
Benv. Notesi 31; BSTBL, Vim. 128, 130; GMS 1285
- 2446 b'γ C ⇒ β'γ'
2447 β'γ' M, C باغ
βāγ (b'γ) ©pl. -t; ob. -y
garden
STi 19.15, 21.9, 10, 12; STii 3.28; BBB 568
- 2448 β'γ' M توزیع، بخش، سهام
βāγ
allotment(s)
Hen. Tales. 470, 56
- 2449 b'γd'ry C کشاورز، دهقان (باغ دار)
βāγ-dārē ©pl. -t
farmer
GMS 1136; STi 19, 17.21, 7, 11, 13
- 2450 β'm
βām ©lsg. pres. ind. ⇒β-, wβ-, wβ'm
AVS 227
- 2451 b'm' ⇒ β-, wβ-, β'm
- 2452 b'm' C بامداد، صبح
βām
dawn, morning
S W, C2, 17R2, 22R10; BSTii 914.2; STi 77.7
- 2453 β'm'k B رنگ، فام
βāmē, fāmē (β'm'y, β'mk)
colour
TSP 3, 19, 32 etc. 22.16; BSTBL; GMS 1113;
Gersh. Sogd. Cpds. 142
- 2454 β'm'nt B درخشان
βāmānd
shining
BSTBL, Dhy. 153
- 2455 β'm 'stwn M ستون شکوه (نام خدای مانوی)
βām istūn
Column of Glory (a Manichean god)
W-Lii; KG 612; Sund. AoF 1979, 100
- 2456 β'm'y ⇒ β'm'k
- 2457 β'mβyyy M خدای درخشان، معمار بزرگ (یکی از خدایان مانوی)
βām-βay- ©Parth. b'myzd
Great Builder, Builder (one of the Manichaeon god)
BBB; W-Lii
- 2458 β'mβwšt M ملکه، شهبانو
βāmbušt ©MP bāmbišt ⇒p'mpwšt
queen
Sogdica. 17f; Benv. Titres et Noms Propres. p27
- 2459 β'm(h) B, M, S رنگ، روشنی، فروغ (دخیل: فام)
βām ©<Av. bāma; Parth. MP bām ⇒β'm'k
glow, colour
Gersh. Sogd. Cpds. 138, 142; BSTBL; W-Lii; Hen. LW p100; Benv. Notesii 228; Sund. MHC 27.7, 28 n49
- 2460 β'mk ⇒ β'm'k
- 2461 β'mk'm
βāmkām/βānkā ©lsg. fut. ⇒β-, βw-, wβyk'm
AVS 227
- 2462 b'mqyny' C درخشش، شکوه
βāmkēnyā ©f. n.
splendour
BSTii 895, 25; S W, C2, 54R25
- 2463 β'mkyr'n B وزیر مشاور، مشاور شاه
βām-kirān ©= MP kanārang ©pl. -t
counsellor
TSP 6.167; Hen. Texts. 733
- 2464 b'mn C بانو، خانم
βāman ⇒db'mn
lady
STii 3.10; GMS 453
- 2465 b'msny(q) C بامداد، سپیده دم (طلوع روشنی)
βām-sanik
dawn, early morning
STii 3.58; b'msn', BSTii 856-10; S W, b'msy', C2, 22R10 n p59
- 2466 β'n S,M
βān ©lsg. subj. ⇒β-, βw'n
GMS 789; AVS 228
- 2467 b'n C ⇒ β-
- 2468 β'n'w- B لرزیدن
βānau ©<*abi-a-nav-; √nav- ©impf.
⇒β'n'w-
(to)tremble
VJ 1001; GMS 576
- 2469 β'r' B, S بار
βār ©Yaghn. vōr
load
SCE 341; MDii; MSP b105
- 2470 β'r' B سوار، سواره
βār (L'β'r) ⇒β'r'k

- rider, riding
VJ 317; GMS 902 n 1
- 2471 β'r'k B, S سوار، مرکب (باره)
βārē @MP b'rg; Khwar. β'rk ⇒ b'ry, β'ryh, β'r',
β'r'ch
mounted, riding animal
TSP 13, 10, 16, 17, 18; BSTBL, Vim. 83; β'r'w, VJ
133 n p91; TSP 17.23; Bugut. Insc. B2.13
- 2472 β'r'kcyk B سواری، مرکب
βārēčik (β'r'ycyk^(b)) ⇒ β'r'ycyk/q
riding animal
BBB 489; VJ 985, 1171; GMS 1017; TSP 13ii, 15;
KG 360; -w; Hen. JRAS 1944, 138.39
- 2473 β'r'w B ⇒ β'r'k
- 2474 β'r'xš- S ⇒ b'rxš-
- 2475 β'r'ycyk^(b) B, S ⇒ β'r'kcyk
- 2476 β'rβ'rk B باربر، بارور
βār-βārē (β'rβ'ry)
porter, fruitful
SCE 342; GMS 1133
- 2477 β'r'ch S اسب سواری
βārē @ob. -yh ⇒ β'r'k
riding horse
MDii B-9, 157, 11n p159
- 2478 β'r'cyk S سنگین
βārēčik
heavy
Frag. Len. 88.1
- 2479 β'r'yn B نشان، علامت
f(a)rayn (β'ryn) ⇒ pryn', fryn^(b), β'ryn'
mark
TSP 2.1159
- 2480 β'r'wōn B دارویی ضماماند
βār-γōdan ⇒ β'r'wō
(a kind of)drug, (a kind of)pomade
TSP 3.172, 197
- 2481 β'r'p'k B مدفوع
βārpē ? (β'rp'y, β'rp'y)
dung, excrement
SCE 158, 239, 370; GMS 1103; BSTBL, Dhy. 1;
MSP b24, 87
- 2482 β'r'p'y ⇒ β'r'p'k
- 2483 β'r'p'mync B آلوده به مدفوع، از مدفوع
βārpē-mēnc
(from) dung
TSP 2.962 n p225
- 2484 b'rxš- C پرتاب کردن، انداختن
βāraxš (β'r'xš-) @impf. ⇒ β'r'xš-
(to)shoot
BSTii 827.44; C2, 94V 14 n p176; MSP b155
- 2485 b'ry C سوار
βārē @pl. -t ⇒ β'r'k
rider
BSTii 890.60; C2, 60V 28
- 2486 b'rycyq C ⇒ β'r'ycyk/q
- 2487 β'r'ycyk/q M سواری، مرکب
βārēčik (b'rycyq) @pl. -t ⇒ β'r'kcyk
riding animal
BBB 489; Hen. JRAS 1944 n 1; C2, 77R5
- 2488 β'ryh M سوار، سواره
βārē ⇒ b'ry, β'r'k
mounted
BBB 489
- 2489 β's'kh B ⇒ β'z'
- 2490 b'sq C
βāsək @3sg. impf. dur. ⇒ β-
GMS 798; AVS 227
- 2491 β's'm- B, S فرستادن
fāšām @impf. ⇒ β's'm-, fš'm-, pš'm ?, fš'm-
(to)send
GMS 617; Benv. Notesii 225; CII 1990 p82
- 2492 b'syq M سرود مذهبی
βāšik @<Parth. b's'h ⇒ p'sy'k
hymn
BBB 685, 732; GMS 44
- 2493 β't'k B روشنی، درخشش
βātē (β't'y) @✓bā-
glow
TSP 22.8.12 n p235
- 2494 β't'y ⇒ β't'k
- 2495 β't'yr- B گذشتن
fātər ? @impf. ⇒ β'tyr-, β't'r-
(to)pass, (to)cross
GMS 617; Frag. 2a.23; TSP 2.138
- 2496 β'ty't ⇒ β-
- 2497 β'tk'm
βāt-kām (βw't) @3sg. fut. subj. ⇒ β-, βw-,
wβ-
GMS 800; AVS 228
- 2498 β'trync- M سرکوب کردن
βātrenč @impf. ⇒ β'trync-
(to)suppress

Sogdica. 43.11; GMS 619

2499 β't(y)

βāt (βw't) @3sg. subj. ⇒β-, βw-, wβ't, wβ-
GMS 799; AVS 2282500 β'w¹ B

βāw

near

VJ 830; Benv. Notesiv 511

2501 β'w² B

βāw

satisfaction, satisfy

SCE 290

2502 β'w-¹ B, M, Sβāw (b'w-¹) ⇒b'wd'r-

(to)approach, (to)reach

GMS 573; TSP 2.995, 1001, 1009, 1024; Anc.

Lett.; MSP; Frag. Len. 25.3; C2 gloss.; STi 52.3

2503 β'w-² Bβāw ⇒b'w-²

(to)be able

TSP 13.3; S W, III 1976 p58

2504 b'w-¹ C ⇒ β'w-¹2505 b'w-² Cβāw ⇒β'w-²

(to)suffice

GMS 997; BSTii 827.58; C2, 94V 28

2506 β'wcy B

βāwčī ?

sufficiency

TSP 2, 676, 1184; BSTBL, Dhu. 209; GMS 1006

2507 β'wcyk B, M

βāwčīk (b'wcyq)

sufficient

TSP 3.265; BSTBL, Vim. 177; GMS 1014; BSTi 157

2508 b'wcyq C ⇒ β'wcyk

2509 b'wd'r- C

βāwδār @trans. pret. ⇒β'w-¹

(to)approach

STi 52.3; GMS 573.877 n 2

2510 b'wnyq(w) C

βāwnīk

sufficient

GMS 997; STi 8.12; Sund. AoFi 1974, 252;
AoFviii 1981 p214

2511 b'wwny C

کافی، توانا

βāwwanē (bwwny) @pres. pp.

sufficient, able

GMS 1087; S W, C2, 31V29, 40R8, 11 n p77.29

2512 β'xš ⇒ βxš-

2513 β'y¹βē @2&3sg. opt. ⇒β-, wβy(y)¹, βw-, wβ-

GMS 801; AVS 228

2514 β'y²

βāy @inf. ⇒β-

2515 b'y'm ⇒ by'm-

2516 β'y'nt

βēnd @3pl. opt. ⇒β-, wβ'ynd, βw-, wβ-

GMS 801

2517 β'y'p- B

βāyāp @impf. ⇒β'y'pt-, β'y'p

(to)reach

VJ 743 n p94; Hen. BSOAS 12.309, Benv. "to follow"

2518 β'yc B

βēc ⇒βyc

physician

TSP 6.186, 187, β'yicyw ? 8.105 n p216

2519 β'ym

βēm @1pl. pres. subj. ⇒β-

GMS 799; AVS 228

2520 β'ymnyy

βēmīne ? @1pl. pres. opt. ⇒β-, wβ'ym(n)

GMS 799, 721 fn 1; Anc. Lett. ii, 99

2521 β'yp'δ B

βē-pād @pl. -t

barefoot

VJ 1092; Gersh. Locust's leg 83

2522 β'ywn- B

βiyōn, βīwan, βēwan ? @<*abiwaina-

⇒β'ywn-

(to)foresee

VJ 820; GMS 434 n 2, βiōn

2523 b'z

βāz @3sg. impf. ⇒β-, βw-

AVS 229; C2 gloss.

2524 β'z ⇒ b'z

2525 β'z' M

βāzā(k) (β'z'kh, β'z'yt, β's'kh) @<*baza-ka;

Skt. bāhu; Av. bāzu @pl. βāzēi

arm

GMS 971, 1268; Benv. Et. Oss. 64-8; TSP 6.82 n

- p204; Hen. Texts. 732; KG 373
- 2526 β'z'kh B ⇒ β'z'
- 2527 β'z'yt ⇒ β'z'
- 2528 b'zyd- C ⇒ β'zyδ-
- 2529 β'zyδ- S سوار شدن
βāžyaδ (b'zyd-) @impf. ⇒ βzyδ-
(to)mount
VJ 855; TSP 13.27; BSTii 880.5; C2, 77R5
- 2530 β'zy B افزایش یافتن
βāžy @impf. ⇒ β'zy-
(to)increase
TSP 2.187
- 2531 b'zynt
βāzant @3pl. impf. ⇒ β-
GMS 801; AVS 229; b'znt, C2, 60 R29
- 2532 -βc S تو، از تو (ازت)
fač ⇒ -β
(from)you, (of)you
Anc. Lett. 3.5, 4.3; GMS 1358
- 2533 βc'npδ(δ) B, M جهان
f(ə)čanpaδ (βcnpδ) @ob. -y ⇒ βc'npδ(δ),
fc'npδ, fcmδ(δ)
world
TSP 15.18; STii 9.8; BSTBL, Dhy. 15; W-Li,
bc'npδ-
- 2534 βcnpδ ⇒ βc'npδ(δ)
- 2535 βcyryn'k B الماس گون
β(ə)žirēnē ⇒ βjyr'yinc, βz'yr'yn'k, βjyrnyh
diamond like
BSTBL, Padm. 16
- 2536 βδ"nh B افسار، عنان
βiδān @<abi-dāna; aiwi-dāna; Oss. (w)idon;
Parth. widān ⇒ βyδ'n
bridle
BSTBL, Dhu. 166; GMS 90; Benv. Et. Oss. 13
- 2537 βδ'yntyh B ⇒ βδ'yntyh
- 2538 βδ'yn'k S نوع، گونه
(ə)βδēnē @Parth. 'bdyn; MP ēvēn(ag)
kind, sort
KG 379; Hen. TPS 1944, 110
- 2539 βδ'ys B رؤیت، دیدار
f(ə)δēs (fδys) @<fra-daisa- ⇒ βδ'ys, pδ'ys
vision
TSP 6.1, 5; Benv. Etii 123
- 2540 βδ'yz- B پیچیدن، پوشاندن
βāδēž @<*abi-darzaya-; Parth. abdarz; Yaghn.
'bidēž- ⇒ βδyšt'k, βδ'yz'k
(to)cover, (to)wrap
BSTBL, Dhu. 22, 286
- 2541 βδ'yz'k B پوشش، پوشیده
βāδēže, βiδēžāk ⇒ βδ'yz-
coating, covering
TSP 3.180, 196 n p197
- 2542 βδyšt'k B پیچیده، پوشیده
βāδištē ? @<*abi-dršta; √darz-; Yaghn. bidižta
@pp. ⇒ βδ'yz-
wrapped
SCE 341; BSTBL, Dhu. 285; GMS 149A
- 2543 βγ- B, M, S خدا، سرور، شاه، جناب (در بیشتر متون)
βay (bγ-) @<baga @nom. ob. -y(y); acc. -w;
voc. inst. abl. -; pl. βγ'n, βγ'lyšt ⇒ βγ'yšt
God, Lord, king, sir, excellency
GMS 1168, 1177; Hen. BSOAS 1965, 245; βx,
STii 10.21
- 2544 bγ- C ⇒ βγ-
- 2545 βγ"n B, M, S خدایان (بنان)
βayān (βγ'n(h)) @<bagānām @gen. pl.
⇒ βγ'n'
gods
VJ 1469, 1443; Hen. ZDMG 1936, 197; βγ"nw,
BSTBL, Dhy. 173; Anc. Lett. 2.2, 4.2
- 2546 βγ"n βγtm B, M خدای خدایان (خداترین خدایان)
βγtān βγ/xtm (βγ'n(y) βγtm)
god of gods
GMS 254, 1295; VJ 1469, 1472 etc.; SCE 254;
BSTBL, Padm. 64, 70
- 2547 βγ"ny BRY S شوهر (پسر خدایان)
βayāne-piš(ē)
husband
Anc. Lett. 3.1; S W, C2 p96
- 2548 βγ'n' B, M, S خدایان
βayān @bagānām @gen. pl. ⇒ βγ"n
gods
VJ 17, 1396; -h, VJ 1443 acc. pl. βγ"nw, Anc.
Lett. 3.2, 5.4
- 2549 βγ'n' B فغان، افغان
fəyān, əfān ⇒ βγ'n
lament
TSP 2.91

- 2550 βγ'n'nywn M خدای وار، خدای گونه، مانند خدایان
 βαγān-anyōn
 god like
 GMS 1113; BBB f62
- 2551 βγ'n 'xšyyδ M سرور خدایان
 βαγān-axšād (βγ'n'xšyyδ) ⇒ βγ'n MLK'
 lord of the gods
 GMS 1189; Hen. Tales. 485; W-Li
- 2552 βγ'n'yk' B, S خدایی، مقدس، خدای وار (در بیشتر متون)
 βαγānik (bγ'nyq, βγ'n'ykh) ©Parth. *bagānig*
 ©acc. -w ⇒ βγ'nyk'⁶⁾
 divine
 GMS 997, 1042; VJ 15, 92; TSP 7.9, 5.102, 103,
 10.4; SCE 501, 558; KG 512, 533; Frag. Len.
 57.13, 71.13
- 2553 βγ'n'ykh ⇒ βγ'n'yk'
- 2554 βγ'n'yšp S(M) پیوند مقدس، پیوند خدایی، ازدواج
 βαγānyšp ? ⇒ bγ'nyšp
 god's tiding, marriage
 Hen. Tales. 486.7 n 1; Hen. BSOAS 1965, 242
- 2555 βγ'n'xšyyδ B ⇒ βγ'n 'xšyyδ
- 2556 βγ'n(h) ⇒ βγ'n
- 2557 βγ'n MLK' B شاه خدایان
 βαγān-xutāw ⇒ βγ'n 'xšyyδ
 king of the gods
 Frag. 4.3; BSTBL, Dhy. 173
- 2558 bγ'npšqty C ازدواج، جشن عروسی
 βαγān-piš-kātē ⇒ βγ'ny pškt'k
 marriage, wedding
 STi 39.4; Hen. BSOAS 1965, 242-7
- 2559 βγ'n(y) βγtm B ⇒ βγ'n βγtm
- 2560 bγ'nyq C ⇒ βγ'nyk'⁶⁾
- 2561 βγ'nyk'⁶⁾ B, M خدای وار، خدایی (بغانی)
 βαγānik (bγ'nyq) ⇒ βγ'n'yk'
 divine
 GMS 997, 1042; BSTBL, Dhy. 47, 174, 287; Intox.
 1; Hen. Tales. 480.8; STi 19.10 etc.; Sund.
 AoFviii 1981 p214; STii 3.57, 38, 4.16; BSTi 67
 etc.; C2 gloss. -; -w, Hen. Tales. 480.8;
 βγ'nyyk, Hen. Cosm. 307, 51
- 2562 bγ'nypš C داماد(پسر در مقام خدایان، پسر در پیوند مقدس)
 βαγānē-piš ⇒ βγ'n'yšp
 bridegroom
 BSTii 884.17; C2, 48V20 n p95-6; Benv. JA 1955,
 312; Sund. AoFi 1974, 226; Hen. BSOAS 1965,
 247
- 2563 βγ'ny pškt'k S دامادی(پسر را داماد کردن، برپا کردن پیوند مقدس برای پسر)
 βαγānē-piškatē ⇒ bγ'npšqty
 god's tiding, wedding
 STi 39.14; Hen. Tales. 486 n 1; Hen. BSOAS
 1965, 247 "baga-union making"
- 2564 bγ'nyšpqty C جشن، جشن عروسی
 βαγānēšpkātē ? ⇒ βγ'n'yšp
 feast, marriage feast
 BSTii 884.18; C2, 48V21; Benv. JA 1955, 312
- 2565 βγ'nyyk M ⇒ βγ'nyk'⁶⁾
- 2566 βγ'ptyc M خدایی، مقدس
 βαγ(a)patič (βγyptyc) ©*baga- pati ?
 divine
 BBB b71; Gersh. Sogd. Cpds. 141; Hen. Tales.
 476.19
- 2567 βγ'yšt'n B, S بهشت، محل خدایان، بستان
 βαγēstān (βγyyst'n) ©loc. -yh ⇒ βγyyst'n,
 bγyyst'n, βγy'st'n
 god's place, paradise
 GMS 122, 1118; TSP 2597, 1022, 1138; O' 18, 33;
 Frag. Len. p94
- 2568 βγ'yšt B خدایان
 βαγišt ©pl. ⇒ βγ-, βγyšt, βγyct
 gods
 SCE 4; VJ 907, 1005, 1112; TSP 5, 6, 68; STii
 1045; BSTBL, Intox. 4, Padm. 51; Frag. Len. ob.
 βγ'yšty; VJ 98; TSP 2.395; βx'yšt, STii 8.6,
 10.45
- 2569 βγδ'n'k B پرستشگاه، معبد(بغلان)
 βαγ-dānē ©<*baga-dāna ©acc. -w
 temple
 cxwδ βγδ'ny, Hen. BSOAS 1956, 367 n3,
 "synagogue"; TSP 2, 501, 555, 561, 563; Hen.
 Texts. 720; βγδ'n'kw, TSP 2.550
- 2570 βγδpryt B ⇒ βγpδry
- 2571 bγq'nc C ⇒ βγk'nc
- 2572 βγk'nc M ماه هفتم سال، مهرگان(بیرونی: فنکان)
 βαγakānē (bγq'nc) ⇒ βγk'nyk
 seventh month of the year
 Hen. BSOAS 1965, 250; GMS 28, 250; STii 1.19
- 2573 βγk'nyk S مهرگان، ماه هفتم سال
 βαγakānič ⇒ βγk'nc
 seventh month of the year

- MDii; MDiii A10.9
- 2574 βγmyc M خدایی، خدای وار (بِخِوار)
 βαγmēč
 divine, (of) god
 GMS 1103
- 2575 βγn- M پرستشگاه، معبد
 βαγn, βαγan ©<*bagina ©nom. -yy; acc. -w;
 abl. -'; loc. -y'
 temple
 GMS 165, 509, 1183; BBB; Hen. Tales. 473, 42;
 C2, 25R23, 25V n p62; Sund. AI 28, 1988, 180
- 2576 βγn'k B برهنه، لخت
 βαγnē ©<*bagna-ka; Khwar. βγnn'k; Oss.
 bāxnāg ⇒ bγny
 naked
 SCE 385; Prolexis. 256
- 2577 βγnpt'nch B جادو گر زن، کاهنه
 βαγn-patānč
 sorceress
 SCE 250, 252
- 2578 βγnpt(w) B, S جادو گر، کاهن (معبدبان)
 βαγn-pat(u)
 sorcerer, priest
 Anc. Lett. 1.10; SCE 255; Hen. BSOAS 28.250;
 MDii p170.5
- 2579 βγnw(y) M ماه نو (خدای نو)
 βαγ-nawē ©abl. -nw' ⇒ βγynwy(y)
 new moon
 GMS 1964; BBB; Gersh. Sogd. Cpds. 138 n 2, 146
- 2580 bγny C برهنه
 βαγnē (βγny) ©pl. -t ⇒ βγn'k
 naked
 Sogdica. 39.22; STi 27.12, 18; Sund. AI 28, 1988,
 180
- 2581 βγny M ⇒ bγny
- 2582 βγp'wr B, M, S شاهزاده، خدازاده، فغفور (عنوان
 امیر اطور چین)
 βαγpūr (βγpwr) ©<baga-puθra; <Parth.
 bagpuhr ⇒ βγpšyy, βγpδry
 prince, god's son
 TSP 8.166; BSTBL, Intox. 34; BBB; Anc. Lett. 2,
 26; GMS 1276
- 2583 βγpδry B پسر خدا، شاهزاده
 βαγ-pəθrē, βαγ-pəšē, βαγ-piši ©Skt. devaputra
 ©pl. βγδpryt ?
 prince, god's son
- TSP 7.29, 34
- 2584 βγpšyh ⇒ βγpšyy
- 2585 βγpšyt M پسران خدا
 βαγ-pəšēt (βγpšyt) ©pl. βγpšyt
 god's sons
 Hen. Tales. 476.9 i
- 2586 βγpšyy M پسر خدا، فرشته
 βαγ-pəšē (βγpšyh) ©pl. -t ⇒ βγp'wr
 god's son
 Tales. 476, 9 n 1; GMS 1067, 1666; Hen. BSOAS
 12; Cosm. 312, 80; BBB 579
- 2587 βγpwr M, S ⇒ βγp'wr
- 2588 βγpwr'yc M دختر خدا (بیدخت)، دوشیزه ی مقدس (الهه ی
 مانوی)
 βαγpūrič, βαγpūrēc (βγpwr'yc) ⇒ pwryc
 god's daughter, Divine Virgin
 GMS 1276; BBB 579
- 2589 βγpwr'yšt M دوشیزگان مقدس، باکره های مقدس
 βαγ-pūrišt (βγpwr'yšt) ©pl. ⇒ βγpwr'yc
 Divine Virgins
 BBB 579; GMS 26, 1276; KG 605
- 2590 βγpwr stny B چین، (کشور) فغفور، فغفورستان
 βαγpūr-stanē
 China, (country of) Faghfur
 TSP 8; Hen. Texts. 763
- 2591 βγpwr'yc ⇒ βγpwr'yc
- 2592 βγpwr'yšt ⇒ βγpwr'yšt
- 2593 βγš- B, S بخشیدن، دادن، بخش کردن
 baxš ©✓bag-; baxša ⇒ βxš-
 (to)offer, (to)give
 VJ; TSP 2.588, 3.206; BSTBL; MDii; GMS 551;
 Hen. AION 1959, 35; 3sg. impf. β'xš, Frag.
 Len. 48.1
- 2594 βγšpšyt ⇒ βγpšyt
- 2595 βγt- B بخشیدن، دادن، بخش کردن
 βαγd/t ©pt. st. ⇒ prbγt-
 (to)give, (to)divide
 GMS 925; inf. βγty, VJ 36; βγtw, Frag. Len.;
 perf. st. βγtwδ'r, VJ. 25^c, 7^d, 503 etc.; βγttw
 δ'r-, VJ 236
- 2596 βγtm B, M, S خدایی ترین
 βαγt/dam (βxtm) ©<*baga-tama ⇒ βγ'n βγtm
 most divine, godliest
 TSP 15.17; Frag. Len. p94; GMS 254, 164
- 2597 βγtmynch B خدایی، از طرف خدا
 βαγt/damēnč

- (from)god
TSP 2.1133, 1189
- 2598 -βytw B ⇒ trβyt
- 2599 βyty S تقدیم شده، بخشیده
βaydē @pp.
presented, offered
Hen. Tales. 475.230
- 2600 βywd M پوشش (نوعی سقف)
β(a)yōδ, βayōδ @*abi-gauda
(a sort of)covering
Sogdica. 31.11; Gharib. AI 4.253
- 2601 βyy 'yšywny S اعلا حضرت
βaye/i axšēwanē ('yšywny 'βc'npδ'k)
⇒ 'yšywn'k, 'xšywn(y), 'yšywny
His Majesty
Karab. Insc.
- 2602 βyy'q ⇒ βyy'k(h)
- 2603 βyy'k(h) M, S خدایی، خدای وار
βayyāk (βyy'q) @*baga-yākā ⇒ byy'yq'
divine
BBB b43; GMS 1110, 1499; KG 418, 548, 636;
W-Lii; Frag. Len. 34.2
- 2604 byy'yq' C خدایی، یزدانی، الهی
βayyākyā @f. n. ⇒ βyy'k(h)
divinity, godhead
C2, 12V17; STii 3.16; GMS 1111
- 2605 βyy'st'n B بستان (محل خدایان)
@βayestān ⇒ βyyst'n
place of the gods
TSP 8.36; BSTBL, Padm. 12, -w, Dhy. 76
- 2606 βyyct S خدایان
βayist ⇒ βy'yšt
gods
Afr.Insc. Livšič. AOH 1972, 79 n 8
- 2607 βyy'ny(y) M مامون (خدای نو)
βaye-nawē ⇒ βy'ny(y)
new moon
Hen. JRAS 1945, Fasts. 146
- 2608 βyyptyc S ⇒ βy'ptyc
- 2609 βyyst'n B بهشت، منزلگاه خدایان
βayestān (βyyyst'n) @acc. -w; ob. -y(h)
⇒ βy'yšt'n
paradise, abode of the gods
SCE 197; BSTBL, Padm. 26; TSP 2.1135; VJ 1001,
1006, -y; BSTBL, Intox. 4; Hen. Tales. 473.41
- 2610 byyst'n C بستان، پرستشگاه، صومعه
- βayi/estān
monastery
STii 3.32
- 2611 βyyst'ncyk B بهشتی
βayestānčik @pl. -t; ob. pl. -ty
(related to)paradise
GMS 1014; VJ 1005; BSTBL, Padm. 49
- 2612 βyyšt B, M, S خدایان (در بیشتر متون)
βayist (byyšt) @ob. pl. -y(y) ⇒ βy'yšt, βyyct
gods
TSP 25.3; Frag. Len.; BBB e25 b46; KG 2359,
517; MSP; C2 gloss; BSTi 189; b'yšit, Hen.
Tales. 473.84
- 2613 byyšt C ⇒ βyyšt
- 2614 βyyy bwty M سرور بودا
βaye βute, βayi bwti ?
Lord Buddha
Benv. JA 1959, 124; BBB p752
- 2615 βyyyyst'n M ⇒ βy'yyst'n
- 2616 bhl C بلخ
βahl, baxl @OP bāxtri
Balkh
STii 1.31
- 2617 βj- M بد، پلید (بزه)
βa/e/iž @nom. ob. βjy(y) ⇒ 'βj-, βyj-, βz-
bad, pain
GMS 179, 379, 570; Tales. 473.29
- 2618 βj'w- M افزودن، زیاد کردن
β(ə)žāw @<OP abi-jāvaya-; Parth. abgāw-;
MP abzāy- @trans. v. ⇒ 'βz'w-, βjy-
(to)increase
GMS 90, 264
- 2619 βj'wq M بدبخت (فزاک)
β(ə)žūk, βažūk @<*βažāxūk
miserable
Hen. Tales. 470.60
- 2620 *βj'xw M بدبخت
β(ə)žāxu @'βyj+axu ⇒ bž'xwq
miserable
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 140
- 2621 βj'xwty'h M بدبختی
β(ə)žāxutyā (βz'ywty') ⇒ 'βj'xwty'h
misery
BBB p90 a9 b 61; GMS 391, 1070
- 2622 βj'y- ⇒ 'βz'y-
- 2623 βjyδδ- M سوار شدن

- β(ə)žyaδ @<*abi-zgad ⇒βjyst-, βzyδ-, bžyd-
(to)mount
GMS 376
- 2624 βjynd(-) M سوارى، سوارشدن
β(ə)žyand @inf.
mounting, riding
GMS 342 n 1; BBB 509
- 2625 βjyst- M سوارشدن
β(ə)žyast @pt. st.; inf. -y ⇒βjyδδ-, βz'yst-
(to)mount
BBB 508; GMS 586, 860
- 2626 βjn'(h) M نشان، علامت
f/β(ə)žnā ? @<*fra-labi- jnā ? Av. xšnā; Skt.
abhi jnā ⇒jn'
mark, sign
Sogdica. 48.1; GMS 264
- 2627 βjng'rystr M گناهكارترين، بزهكارترين
βəžangārēstar @pl. -t
most sinful
GMS 1289; Hen. BSOAS 12, 312.115
- 2628 βjng'ryy M بزهكار
β(ə)žangārē (βjnnng'ryy) ⇒βjng'ry, bžng'ry
sinful
GMS 1126; BBB 662; pl. βjnnk'rt, BBB 520, GMS
48 n 1
- 2629 βjnnng'ryy ⇒βjng'ryy
- 2630 βjy- M افزون شدن، بزرگ شدن
βəžay @intrans. v. ⇒βz'w-, βj'w-, 'βz'y-
(to)grow
BBB; GMS 187; W-Lii
- 2631 βjyk M پليد، بزهكار
βəžik
bad, sinful
GMS 994; BBB b14, 19 e11
- 2632 βjyrnyh M الماسى، الماس گون
β(ə)žirnē ⇒βz'yr'yn'k, βcyryn'k, 'βjyr'ync,
βz'yrn'k
(made of)diamond
GMS 171, 1058
- 2633 βjyy M ⇒βj-
- 2634 bqp'r C ⇒byqb'r
- 2635 bn C دراز، بلند
β/pan ⇒pn
long
C2, 12R9, 31V27; Benv. JA 1955, 319; S W, C2, n
p55.9
- 2636 -βn B, M, S شماء به شماء، شمارا
fan @Khwar. fn @2pl. encl. pers. pron. acc. &
ob. ⇒-fn, -tn', šm'yw
- you
TSP 2; VJ; BSTBL; Frag. Len.; GMS 1381; MDii;
S W, TPS 1994, 179
- 2637 βn's ⇒βn's
- 2638 βn'j- M لغزیدن
β(ə)nāž @<*abi-nāj- ⇒n'j-
(to)stumble
Hen. Sogdica. 31.3; GMS 877n 1
- 2639 βn's B گناه، فساد
fnās (βn's) @<*fra-nāsa ⇒βn'yš-, fn's
sin, corruption
TSP 2.256, 315, 5.34
- 2640 βn'w- S لرزیدن
βənāw, aβnāw (bn'w-) ⇒βn'w-
(to)tremble
Sund. MSP p43; S W, C2 p149, 20
- 2641 bn'w- C ⇒βn'w-
- 2642 βn'yš- B خراب کردن، فاسد کردن
f(ə)nēš @<*fra-nāsaya; OP vi-nāθaya-
⇒fnyš-¹
(to)corrupt
TSP 2.1115; Frag. 5.7; AVS 227
- 2643 βnd' M بند، زندان
βa/ənd ⇒βnt', βynt-
prison
GMS 107, 527, 957
- 2644 βnd' M ⇒βnt'
- 2645 bnd'm C ⇒βnd'm
- 2646 βnd'm M تنبيه، كيفر، مجازات
βandām (bnd'm) ⇒mrc βnd'm, βnt'm
punishment
BBB 646; GMS 1094
- 2647 βndktyc M زندان، خانه ي بند
βand-katīc ? ⇒βntkt'k
prison
GMS 1010; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 147; BBB
b75
- 2648 βndy(h) M بنده
βandē @<bandaka ⇒βnt'k, βynd-
servant, slave
GMS 107, 283; BBB b87
- 2649 bnq' C
@1 sg. fut. ⇒β-, βw-
C2, 48R3
- 2650 βnš B بال (دخيل: فحش)
fənš @<*brša; Av. barāša; Pahl. buš; Arm. barš
mane
GMS 345; TSP 19.21 n p232; Gersh. AHM 170

- 2651 βnt¹ B, S بند، پیوند
band (bnt¹) ©Yaghn. *vant* ©acc. -w; pl. -tt
bond, fetter
TSP 9.115, 129; SCE 362; BSTBL, Dhu. 202; Frag.
Len. 46.16; Hen. JRAS 1944, 138; C2 gloss.;
βnth, MSP b104
- 2652 βnt² B, S
band (βnd², bnt²) ©3pl. pres.; ind. & subj. &
impf. ⇒β-, βw-, wβnd
GMS 787, 795, 798, 799; AVS 227-8
- 2653 βnt³ S بسته
band
parcel
Anc. Lett. 5.8; Hen. BBB f28
- 2654 bnt¹ C ⇒ βnt¹
- 2655 bnt² C ⇒ βnt²
- 2656 βnt³k B, M, S بنده، خدمتگزار (در بیشتر متون)
bandē (βntk) ©OP *bandaka-* ©acc. βntkw;
pl. βnt'yt ⇒bnty, βndy(h)
servant, slave
SCE 341, 373; VJ; BSTBL, Vim. 63; TSP 8.191;
MDii; Anc. Lett. 2.35, 7.1; Hen. Tales. 486.11;
Frag. Len. 31.2, βntkw
- 2657 βnt³m B تنبیه، کیفر
bandām (bnt³m) ©ob. -y ⇒βnd³m
punishment
VJ 1384 n p98; BSTi A12; STii 2.2, 3
- 2658 bnt³m C ⇒ βnt³m
- 2659 βnt³skwn
band skun ©3pl. pres. dur. ⇒β-
GMS 795; AVS 227
- 2660 βntk B ⇒ βnt³k
- 2661 bntq¹
©3pl. fut.
C2, 23V24, 48R11, 69V20
- 2662 βntk³m
bandkā(n) ©3pl. fut. ⇒β-
GMS 796; AVS 227
- 2663 βntkt³k B زندان (بند کده)
band-katē (bntqty) ©abl. bntqt³ ⇒βndktyc
prison
SCE 33; BSTii 842.17, 862.5; C2 gloss.; Sund.
AoFviii 1981 p214
- 2664 bntqty C ⇒ βntkt³k
- 2665 βntp³š³k B زندان بان
band- pāšē ⇒bntypy
warder
SCE 362
- 2666 bntsq ⇒ β-, βw-
- 2667 βnty S ⇒ bnty
- 2668 bnty C بنده، خدمتکار
bandē (βnty) ©pl. -t; ob. pl. -ty; voc. bnt³
servant, slave
STi 8.11, 45.7; Sund. AoFviii 1981 p214; STii 6.8;
BSTi 130 etc.; BSTii; C2 gloss.; bnt³, STi 47.6;
C2, 22R7; bnty³, STii 4.25, 3.28; bntyty, STi
39.6; C2, 23V28; CII, 1990 p82
- 2669 bntypy C زندان بان (بندبان)
Bandē pāy ⇒βntp³š³k
jailer, gaoler
C2, 22R11
- 2670 bnwqc C لرزش، وحشت
banūkē ? ⇒βn³w-
trembling, terror
C2, 69R20 n p149
- 2671 βr- B, M, S بردن، آوردن، بردباری کردن (در بیشتر متون)
βar (br-) ©<*bara; Yaghn. *var-* ⇒βrt-, βyr-²,
*βr-
(to)bear, (to)bring, (to)endure
GMS 492, 515; VJ; AVS 102
- 2672 br- C ⇒ βr-
- 2673 βr³k B صبح زود، فردا
frāk ©<*frāka; Yaghn. *firōk* ⇒βr³k¹
morning, tomorrow
TSP 8.130, 147, 5.78; VJ 91, 867
- 2674 βr³k¹nyz³k B روباه، سحر خیز
frāk-anxazē
fox, early-riser
SCE 307; BBB 697
- 2675 βr³mc- B لباس در آوردن
frām(u)č ©impf. ⇒βr³mcn-, pr³mc-, fr³mync-
(to)undress
VJ 646; S W, C2 p122, 22
- 2676 βr³mcn- B لباس در آوردن
frām(u)čn ©*frāmunc-, *frā-munc; Parth.
frāmōž; MP frāmōz; <*frā-munc ⇒βr³mc-,
pr³mc-, fr³mync-
(to)undress
SCE 218; GMS 327
- 2677 βr³mt(wh) B فراوان، آباد، شکوفا
βrāmt(u) ⇒βr³mt³
prosperous

- TSP 6.158 n p206
- 2678 βr'n B ⇒ βr'n
- 2679 βr's B تنبيه، كيفر
frās ⇒ βr's
punishment
SCE 476; TSP 2.365, 1169; VJ 827
- 2680 βr't ⇒ βr't
- 2681 βr'z'nt B فروزان، درختان
brāzand ©MP. br'z-; Khwar. 'br'z-; Av. brāz-
⇒ 'br'z-, βr'zndtyy
shining
BSTBL, Dhy. 212
- 2682 βr'zyntk B فروزنده، مشتعل
brāz(a)ndē, brāzandē ⇒ βr'zndtyy
burning, ablaze
BSTBL, Intox. 3; GMS 1068
- 2683 βr'βry M ⇒ βr'βrk
- 2684 βr'cp- S فشردن ؟
frāčap ? ©impf.
(to)press ?
KG p181, 593, 3pl. impf. -'nt
- 2685 βr'y'z- B آغاز کردن، شروع کردن
frāyāz (βr'y'z-) ⇒ pr'y'z-, fr'y'z-, pr'y'z-, fr'y'z-
(to)begin
TSP 5.87; SCE 261; O' 27; Frag. 2a.15; GMS 325
- 2686 βr'ys- B, S ستودن
braxs (βrys-) ©<Av. barag
(to)praise
TSP 14.19; VJ 1012; Hen. Tales. 487 n 2
- 2687 βr'yš- B تیرانداختن، سوراخ کردن
braxš ©*fra-axša (Mack.); abi-raxša (Benv.
& Gersh.); Oss. rāxsin ⇒ βr'xš-, b'rxš-, brxš-,
βryš-
(to)shoot
VJ 251, inf. -'y; SCE 226 n p38, 22R; Gersh. IF
1970; Benv. TSP 2.1041; Benv. Et. 1.299
- 2688 βr'k' B, S صبح زود، فردا (صبح)
frāk ⇒ βr'k, fr'k, βr'k'yδ
early morning, the next day
-w, VJ 79 n p91; TSP; Frag. Len. 40.16; KG 559;
βr'kw, TSP 17.20
- 2689 βr'k' B میوه، بار، بر
barē ©Khwar. βrk ©acc. -w ⇒ βr'y
fruit
TSP 2.223; BSTBL, Vim. 80; -w, TSP 6.113, βr'w,
- Frag. Len. 38.9, 12, 21; βrw, 84 a 9, 86.7
- 2690 -βr'k B برنده، دارنده، دارای (پسوند تملک: وَر)
barē ©<*baraka ©suff.
bearing, porter
TSP 3.50 n p194; GMS 1132
- 2691 βr'k'yδ B زود، فردا، روز بعد
frā-kēδ ©adv. ⇒ βr'k'
early, the next day
GMS 1109; TSP 2.582; Hen. Texts. 734
- 2692 βr'k'yncyk B صبحگاه، بامدادان، بامدادی
frākēncīk ©adj. ⇒ βr'k', fr'kcyyny
morning, of morning
TSP 2.1162 n p184
- 2693 br'qcnny C صبحگاه، بامدادی
frākēanē ? ⇒ fr'kcyyny
morning
Sund. KG p181
- 2694 βr'mty' B فراوانی، شکوفایی
brāmtyā ⇒ βr'mt(wh)
prosperity
TSP 11.29 n p206
- 2695 βr'n B نفس، دم
frān (βr'n) ©*frāna; Yaghn. firon ⇒ fr'n
breath
TSP 2.397, 778, 806, 886, 5.54, 9.142; SCE 104
- 2696 -βr'n B, M دارنده (پسوند تملک)
barān ©posse. suff. ⇒ šyrβr'n, 'βzyβr'n
possessing, having
GMS 1133
- 2697 βr'nβstk B تنگ نفس (دم بسته)
frān-βastē
asthmatic
SCE 104; Gersh. Sogd. Cpds. 147
- 2698 βr'nk'n βyyy S(M) نسیم، اثیر، فروهر (نام خدای مانوی)
frānkān βayi
a Manichean god (Fravarti, Ether god)
Sund. Liste, 1994, 459
- 2799 βr'p's- B افکندن، پیش تاختن
βrāpās ? ©impf. ⇒ βrp's-
(to)hurl forward
S W, IJ 1976 p57 n 63; TSP 13ii 5
- 2700 βr's B, S تنبيه، مجازات، پادافراه
frās ⇒ βr's
punishment
VJ 41^b, 476; SCE 272, 350; BSTBL, Padm. 20;
TSP 2.365, 1169; Frag. Len. 57.4, 65.4, 66.4

- 2701 βr's kyr'n B جنوب
frāš kirān ⇒ fr'skyr'n
south
BSTBL, Vaj. 20; Benv. Notesi 65
- 2702 βr'st- S پیمان بستن، توافق کردن
frāšt ©pt. st.; perf. βr'st'wδ'r- ⇒ fr'yž-, βr'z-,
fr'st-
(to)conclude, (to)settle
MDii; Gersh. Advice. 89; S W, C2 n p132.22
- 2703 βr's(y)- S(M) فرستادن
frāšay ©<fra-aiš ©impf. ⇒ βr'yš-, pr'yš-¹,
pr'yšt-
(to)send
Hen. Tales. 478.25
- 2704 βr't B, M, S برادر
brāt (βr't, br't, βr'tr) ©<brātar ©ob. -y; voc.
-'; pl. -t; ob. pl. -ty
brother
GMS 307, 940; Frag. Len.; BBB 540; MSP b170-
1; STi 33.15; STii 6.2; C2 gloss.; βr'trt, br'trt,
"brothers" SCE 36, 55; GMS 944, 1231; KG
348; STi 26.3; STii 6.18; C2 gloss. voc. pl. C2,
12R28, 48R27; Sund. AoFviii 1981 p214; BBB
f41, 544; Frag. Len. 92.9
- 2705 br't C ⇒ βr't
- 2706 βr'tr ⇒ βr't'r, βr't
- 2707 βr'trt ⇒ βr't
- 2708 βr'w B, S یاد، حافظه
frāw ? ⇒ ptβr'w-
memory
TSP 9.127; Frag. Len. 40, 13
- 2709 βr'wcy B فراموشی
frāw(i)šči ©<frāmušti ⇒ pr'wšcy, fr'wyšcy,
βr'wšcy(h)
forgetfulness
BSTBL, Dhu. 284; GMS 382; Benv. Notesi 42
- 2710 βr'wk' B ابرو
βrūk (βr'wkh) ©Yaghn. virūk; Khot. brauka;
Khwar. βrwc
eyebrow
SCE 100; BSTBL, Dhy. 46; Bailey. Prolexis. 271
- 2711 βr'wkh ⇒ βr'wk'
- 2712 βr'wm S روم، بیزانس
frūm, frōm (frwm) ©<Parth. frwm; MP hrwm
©ob. -y
Rome, Byzance
- KG 353, 384
- 2713 βr'wm'y'n S رومی
frōmāyān ⇒ βrwm'yk
Roman, Byzantine
KG 394; GMS 1049, 1244
- 2714 βr'wšcy(h) B فراموشی
frāwišči ⇒ βr'wcy, pr'wšcy, fr'wyšcy, frwycy
forgetfulness
TSP 2.171, 7.168, 20.11; BSTBL, Dhu. 279
- 2715 βr'xs- M بریان شدن، کباب شدن، برشته شدن
βraxs ©<brixsa-
(to)be roasted
GMS 825; Sogdica. 40.12; AVS 73
- 2716 βr'xš- S پرتاب کردن، انداختن
βraxš ⇒ brxš-, βr'yš-, βr'yš-
(to)shoot, (to)throw
MSP b26, 92; impf. βr'xš, MSP b155
- 2717 βr'y B, M بر، میوه
βarē ⇒ βr'k¹, βryy, bry
fruit
STii 8.11; TSP 6.114; Sogdica. 2.2, 4
- 2718 βr'yš- S فرستادن
frāiš ©OP frāišaya-; *fra-aišaya ©impf.
βr's(y) ⇒ pryš-, fryš-, pr'yš-¹
(to)send
MDii; MSP b124; Frag. Len. 44.12; AVS 128
- 2719 βr'yšt- S فرستادن
frēšt ©pt. st.; perf. βr'yšt'wδ'r ⇒ βr'yš-, fryšt-
(to)send
MDii; KG 404, 406, 425; βr'yšt'w, MDii; AVS
128
- 2720 βr'yšt'k S فرستاده
frēštē (fryšt'k, βr'yšty, βryšty/k) ©acc. -w; pl.
-t ⇒ fryšty(y)
apostle
Hen. JRAS 1945, 155; KG 471 p181; MSP b 41,
48, 72, 83, 131; -kw, b 115
- 2721 βr'yštr B بیشتر
frēštar ©<Av. fraēšta-tara
more
GMS 331, 1299; BSTBL, Dhu. 279
- 2722 βr'yšty ⇒ βr'yšt'k
- 2723 βr'ywγ B رهایی، آزادی از یوغ
frāyūγ ©*frā-y(a)uga-
salvation
TSP 6.13, 7.77; "unyoking" S W, BSOAS 1975,
134

- 2724 βr'yz- B فریز، فریز (گیاه طبعی معطر، شاید دخیل از سفدی)
frēz/ž ?
(name of a) plant
TSP 19.20 n p232
- 2725 βr'yzk(h) B خاربوته، تیغ
frēžk/e ? ©ob. -yh
thorn
VJ 902, 781, 1104
- 2726 βr'z- S پیمان بستن، عهد کردن، پیمان، معاهده
frāz ©<*fra-rāza ⇒ βr'št-
(to) conclude a pact, pact
MDii p88; Gersh. Advice. 90; AVS 134
- 2727 br'z- ⇒ 'br'z-
2728 βr'zndtyy M فروزنده
βrāzandē (βr'zntyy) ©✓brāz- ⇒ βr'z'nt,
βr'zyntk
shining
GMS 1068
- 2729 βr'zntyy ⇒ βr'zndtyy
- 2730 βrβ'nt B نومیدی
βarβand
deception
SCE 273; Bailey. BSOAS 23, 25
- 2731 brbr'yq C بربر، وحشی
βarβarik ©pl. -t
barbarian
BSTii 878.13; C2, 87R1, 13 n p163
- 2732 βr-βwδ'nt S معطر، خوشبوی
βar-βōδand
fragrant, perfumed
Mack. AI 25 p442.9
- 2733 βrβwδn B معطر، خوشبوی
βar-βōδan
perfumed, fragrant
TSP 5.46; Gersh. Sogd. Cpds. n 146
- 2734 brc ⇒ z'tk βrch
- 2735 brd'r- C ⇒ brt-
- 2736 brdpd C لایق، آموخته
βartpaδ ? (brtpd) ⇒ brtpδ, prtpd
informed, learned
STii 1.44, 45
- 2737 βrδtβ'y- S گستردن
fra-θβay ? (prδβ'y-) ©fra- θwaya-
⇒ wyδβ'y-, 'nδβ'y-, prδβ'y't-
(to) extend
- KG 333; GMS 293
- 2738 βr'y'r B ⇒ βr'y'r
- 2739 βr'y'm'k S بچه، پسر بچه
frayāmē ? ©*fra- gāmaka; Munj. fraYomiy
male kid
"year-old" KG 503, S W, Apd. 3.2.3
- 2740 βr'y'nk S فرغانه، فرغانه یی
faryānē ©-w
(of) Farghane
MDii p84
- 2741 βr'y'r B, S پرستشگاه، نوبهار (دخیل: فرخار)
farxār (βr'y'r) ©Skt. vihāra ©ob. -y ⇒ fr'y'r
temple
βr'y'ry, SCE 169, 173, βr'y'r, 176, -y, 172 etc.;
VJ 1117; TSP 7.36, 8.195; SCE; GMS 362; Frag.
Len. 93.3
- 2742 βr'y'w B, S ثروت، گنج، مال
faryāw, frayāw ©*fra- gava; Parth. frg'w
⇒ pr'y'w
possession, richness
VJ 66, 111; TSP 12.4; Hen. Tales. 480.17, GMS
325; Gersh. TPS 1963, 193
- 2743 βr'y'wey B, S ثروتمند، توانگر، خوشبخت
faryāwēi
rich, happy
TSP 15.27; Frag. Len. 85.10
- 2744 βr'y'wcyk B ثروتمند، خوشبخت
faryāwčik
rich, happy
TSP 8.97 n p216
- 2745 βr'y'z B, S(M) لامسه، (نیروی) گیرایی، پساوایی
farxaz ?
touching, sense of touch
VJ 881; Sogdica. 64, 11; *βr'y'z "to touch" GMS
330
- 2746 βr'y'z- B, S ⇒ βr'y'z-
- 2747 βr'yn' S نشان، علامت، روش
fraynā (prynh, βryn h) ⇒ fr'yn^h, β'ryn
sign, way, manner
Hen. Tales. 478.29; TSP 9.59, 16.32, 37; BSTBL;
βr'y'h ?, MDii
- 2748 βr'ynh B ⇒ βr'yn'
- 2749 βr'y'rβ- B بخشیدن، هدیه دادن
frayarβ ⇒ fr'y'rβ-
(to) offer
BSTBL, Dhy. 172

- 2750 **βrys-** B, M, S ⇒ **βr'ys-**
- 2751 **βr'ys-** B, M, S تیر انداختن
 βraxš @impf. *b'rxš* ⇒ **βr'xš-**, **βr'ys-**
 (to)shoot
 TSP 2.1041 n p182; -y, VJ 251
- 2752 **βr'ysky'** B پرتاب، تیر اندازی
 βraxšakyā ⇒ **brxšqy'(-)**
 shooting
 TSP 7.144 n p214; Benv. Eti 299
- 2753 **βr'ysnh** ⇒ **pr'ysnh**
- 2754 **βr'wy-** B قطع کردن، بریدن
 fraxwāy @<*fra-xwāhaya ⇒ **frxw'k**
 (to)cut out, (to)chop
 SCE 262; BBB 505 n6; GMS 330; AVS 95
- 2755 **βrk** S فردا
 frāk @loc. -y' ⇒ **fr'k**, **βr'k**, **βr'k'**
 tomorrow
 MDii p114 n20, **βrky'**
- 2756 **βrk'yryny** S بی علافتگی، خونسردی
 frakirn(ē) ⇒ **frkyryny**
 indifference
 MSP b189; Sund. n p43
- 2757 **βrkr'nt-** B خرد کردن، قطع کردن، بریدن
 frakrand (frkr'nt-) @<*fra-krnta ⇒ **βrkrst-**,
frkrnd-
 (to)cut in pieces
 TSP 2.159; GMS 145; AVS 112
- 2758 **βrkrst-** S خرد کردن، بریدن
 frakast @pt. st.
 (to)cut in pieces
 GMS 601; Hen. JRAS 1944, 137.7
- 2759 **brqy'** C هدیه
 βar(a)kyā ⇒ **θb'rqy'**, **bznbrqy'**
 gift
 STi 29.5; STSC 113; C2, 57V 13: BSTii 905.13
- 2760 **βrm'y-** S فرمودن
 framāy @impf. *βr'm'y* ⇒ **frm'y-**, **prm'y-¹**
 (to)order
 Frag. 2a.7
- 2761 **βrm'yšt-** S خراب کردن
 fraṃāšt @Av. *framāraz-* ⇒ **frmšt-**
 (to)spoil
 MSP b197 p43
- 2762 **-βrn** پسوند مکان (فارسی: -دان)
 βar(a)n @suff. ⇒ **βwδβrn**
 Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 164.7
- 2763 **βrny-** B به خطر انداختن، فدا کردن
 frnay ? @inf. -y' ⇒ **fny-**
 (to)endanger, (to)forfeit
 TSP 6.115n p205; GMS 818A
- 2764 **βrp's-** B کوبیدن، به زمین افکندن
 frapš ? @impf. *βr'p's* ⇒ **frp's-**, **βr'p's-**
 (to)beat, (to)strike down
 TSP 2.177, 282; GMS 328
- 2765 **βrp'y** B ⇒ **β'rp'k**
- 2766 **βrp'z** B بر روی، دمر و، بر صورت، بر خاک
 β/far-pāz ⇒ **p'z**
 face on earth
 GMS 328; STii; VJ 360; TSP 21, iii, 13 n p234
- 2767 **βrp'sh** B آبستن
 βar-piš @<*bara-puθra-; Av. *barat-* puθrā;
 Parth. *brbwahr*; Khot. *baravirna*
 pregnant
 TSP 22.18 n p235; Hen. Texts. 376 n 1; Gersh.
 TPS 1945, 144; STSC 14
- 2768 **βrp'swn(y)** S(C) رحم، بچه دان
 βar-pišūnē
 womb
 STi 86.13; GMS 1090
- 2769 **βrpt-** S لغزیدن، پرت شدن
 βrpat ?, **frapat ?**
 tumble
 Mack. AI 424, 8
- 2770 **βrpyy** S چربی، پیه (فربه)
 farpix ? @Av. *pivah*; Pahl. *farbih*
 fat
 MDii p32 n 20
- 2771 **βrt-** B, M بردن، آوردن (در بیشتر متون)
 βrt, βa/ərt (brd'r-) @<*brta ⇒ **βr-**, **βwrt-**
 (to)bring, (to)carry, (to)bear
 GMS 592, trans. pret. *βrtwδ'r-*; KG 635
- 2772 **βrt'wy** ⇒ **βrtwy**
- 2773 **βrt'wx** B, S آرام، مطمئن، بردبار
 βartux, βratux (brtwx) @<*wi-rata+wx <ahu
 ⇒ **βrtwy**
 tranquil, secure
 TSP 6.35, 156, 11.30 n p224; BSTBL, Dhy. 27,
 240; Sogdica. 16.14a; Benv. Notesii 216
- 2774 **βrtymbn** M رنجبر، رنج کشیده
 βart-yamban @pl. -d
 suffering, pain-bearing
 Gersh. Sogd. Cpds. 142.1, 147

- 2775 βrtpcxwnyh M توهين آميز، تحمل كننده ي توهين
 βart-pačxōnē
 suffering contempt, humiliated
 BBB 687
- 2776 βrtpd B, S آگاه
 βratpaδ, βartpaδ (brtpd) ⇒ frtpδδ, brdpd
 informed
 MDii 1.1, 15; TSP 6.115, 16.23 n p205; STi 77.4;
 STii 1.67, 89; C2, 3V 7, 22R 11, 14 p148.11;
 Bugut. Insc. B2.16
- 2777 brtpd C ⇒ βrtpd, prtpd
- 2778 brtpdy' C ⇒ βrtpty'h
- 2779 βrtpty'h M آگاهي، دانش
 βratpaδyā, βartpaδyā (brtpdy')
 information
 GMS 1405; C2, 12V6, 87R14; BSTii 878.14
- 2780 βrtpty'kh S آگاهي، دانش
 βartpaδyā(k)
 information, knowledge
 KG 471
- 2781 brtpθ ⇒ prtpd
- 2782 βrtwy B آرام، مطمئن، بردبار
 βratux, βartux (βrt'wy, brtwx) ©pl. -t
 ⇒ βrt'wx
 sure, tranquil
 BSTii 842.11; Benv. Eti 323; C2, 68R11 p148
- 2783 brtwx C ⇒ βrtwy
- 2784 brtwxt ⇒ prtpd
- 2785 brw C ⇒ bry
- 2786 βrw'rtm rwc S روز نوزدهم ماه، فرودين روز
 frawartin rōč ⇒ prw'rtm rwc, frwt'²
 nineteenth day of the month
 MDiii p64
- 2787 βrw'yδ- B رسيدن، جستجو کردن
 frawēδ ©*fra-waid ? √vid ⇒ prw'yδ-,
 frwyδ(δ)-
 (to)reach, (to)hit, (to)search
 TSP 3.117; GMS 329; Gersh. AHM p263 n; AVS
 115
- 2788 βrwmyk S, M رومي
 frōmik (βrwmyk) ©pl. ob. -ty ⇒ βrwmy'y'n,
 frwmyq
 Byzantine
 KG 350; Sogdica. 8.1b n p9
- 2789 βrwmyk ⇒ βrwmyk
- 2790 βrwrtk ? S طومار، چرم لوله کرده، نامه
 frawartē (prwrt'k) ©MP frwrdg ⇒ frwrt'y'¹
 scroll, letter
 MDii p73.12
- 2791 βrwy B فريب، وهم
 farwē ? ⇒ prwy, frwy
 illusion
 BSTBL, Vim. 115; VJ 230; STii 7.32, 34
- 2792 βrwz- B پرواز کردن
 frawaz ⇒ frwz-
 (to)fly
 GMS 329; AVS 132
- 2793 *βrwz'n'k B پرند، پران
 frawazānē, βarwazānē (brwz'ny)
 bird, flying
 SCE 304; C2, 17V2 p58; Schwartz. BSOAS 1971,
 412
- 2794 brwz'ny C ⇒ *βrwz'n'k
- 2795 brxš- C تيرانداختن، پرتاب کردن، رها کردن
 βraxš ©impf. b'rxš ⇒ βr'xš-, βr'xš-
 (to)shoot, (to)release
 BTii 827.44; Benv. Eti 299; S W, C2, 94V14 n
 p74, 176
- 2796 brxš'mnty C تيراندازي، پرتاب
 βraxšāmandē ©acc. -rw
 shooting
 BSTii 892.20; C2, 31R20 +p'θ
- 2797 brxšqy'(-) C تيراندازي، پرتاب کردن
 βraxšakyā ⇒ βr'xšky'
 shooting
 BSTii 892.18, 20; C2, 31R18-19; Gersh. IF 1970,
 305
- 2798 BRY S پسر
 pišē, zātē ©acc. -w; abl. -; Idg.
 son
 MDii; MDiii; Frag. Len. 69.3; TSP 8.168
- 2799 bry C ميوه، بر
 βarē ©acc. -w; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ βr'y, βr'k'²,
 βryy
 fruit
 STi 21.14; C2, gloss. brw, BSTi 113, 121
- 2800 βry'(h) M هوا، اثير
 βaryā ?
 air, ether
 GMS 1661; Hen. Tales. 473.25, 478.14; Cosm.
 307.10, 312, 93; BBB p122

- 2801 **βryβryny(y) M** بارور، میوه‌دار
 βarē-βarēnē
 fruit-bearing
 Sogdica. 34.24; Hen. Cosm. 307.31; GMS 1646
- 2802 **βrync M** برنج
 βrinč/j ©MP *brinj*
 rice
 Hen. AM 10.2, 1963, 196
- 2803 **βrync C** برنده، دارنده
 βarēnē ©f. pres. part.
 carrying, bearing
 STi 37.3; GMS 891
- 2804 **βryny M** برنده، دارنده
 βarēnē (bryny) ©pres. part.
 bearing
 STi 20.15; GMS 890
- 2805 **βryny C ⇒ βryny**
- 2806 **βrysq C** برنده، دارنده
 βar-isk ©pres. part.
 carrying, having
 BSTi 281; GMS 897A
- 2807 **βryšty/k S ⇒ βr'yšt'k**
- 2808 **βrywr C ⇒ βryywr**
- 2809 **βrywr ⇒ βryywr, RYPW**
- 2810 **βryy M** میوه، بر
 βarē ⇒ βr'y, bry, βr'k²
 fruit
 BBB 570 a7; Hen. BSOAS 12, 307, 312; GMS 966, 1661
- 2811 **βryywr M** ده هزار، بیور
 βarē-βar (brywr, βrywr) ©Av. *baēvar*
 ⇒ RYPW
 ten thousand, myriad
 GMS 362, 1329; Hen. Cosm. 307.63, 312.92; BBB, C2, 12V20
- 2812 **βrz' B** اگر، تا، حتی، باوجود، برعکس
 fraz, farz ? ⇒ frz
 until, even that, rather
 TSP 2.166, 400 n p171; VJ 1131; Texts. p734
- 2813 **βrz² B, S** بلند(برز)
 βarz, βrz ©<*brza-; Parth. *burz*
 long
 TSP 5.1, 11, 68, 88; BSTBL; GMS 138; MSP
 βrz(y)
- 2814 **βrz'k B** بلند
- βrzē (βrz'y) ©<*brzaka ©acc. βrz'k'w; pl.
 βrz'yt ⇒ βrzy
 long
 VJ 1263; TSP 2.143, 438, 3.296, 5.24, 32, 6.54;
 SCE 19, 25, 73, 139 etc.; BSTBL, Dhy. 254;
 GMS 138
- 2815 **βrz'y ⇒ βrz'k**
- 2816 **βrzδwnp'k B** درازدم
 βrz-dumbē
 long-tailed
 SCE 140
- 2817 **βrzkw B** طول، بلندی، درازی
 βrzku (βrzwk') ©<βrzūk
 length
 BSTBL, Dhy. 92, 96; GMS 998, 999, 976 n 1; TSP
 n p181
- 2818 **βrzkw(y) B, M** طول، بلندی
 βrzkwē ? (βrzqwy)
 length
 GMS 999; TSP 5.963, 6.140 n p181
- 2819 **βrzqwy M ⇒ βrzkw(y)**
- 2820 **βrz n'y'n** درازناخن
 βrz-nāxan
 long-nailed
 TSP 5.1, 11, 68, 88
- 2821 **βrzptβ'wz'y B** نوک دراز
 βrz-patβōzē
 long-beaked
 SCE 170
- 2822 **βrzw'n'y B** بید، دراز عمر (نام حشره)
 βrzwāne, βrz/žwānē (βrzw'n'y)
 moth, long-lived (name of an insect)
 TSP 6.162; Frag. Len. 49.8; SCE 167, 503 n p37;
 GMS 458; Gersh. Sogd. Cpds. 137
- 2823 **βrzw'n'y ⇒ βrzw'n'y**
- 2824 **βrzwk' B ⇒ βrzkw**
- 2825 **brzy C ⇒ βrzy**
- 2826 **βrzy S, B** دراز، بلند
 βrzē (brzy, βrzyy) ⇒ βrz'k
 long, loud
 GMS 138, 967; C2, 31V6; MSP; TSP 16.39
- 2827 **brzycq C** شدید، بلند
 βrzičk
 loud
 BSTii 890.51; C2, 60V 19 n p149
- 2828 **βrzyy M ⇒ βrzy**

- 2829 βrzzw'n'y pr'n'y B بید(حشره‌ی دراز عمر، حشره‌ی پر دار)
βr̥z-žwānē
moth
SCE 167; Schwartz. BSOAS 34, 1971, 412
- 2830 bs' C بیرون
βēsā (byqs'r) ⇒ bys', βys'r
out, outside
C2 gloss. n p53; BSTii 889.24
- 2831 βs'c- S آموختن
fsāc ⇒ fs'c-
(to)teach
MSP b 67
- 2832 βs'nywnch B فرسنگی، مربوط به فرسنگ
fsānxunc ⇒ βs'nywnch
(related to)parasang
VJ 717; GMS 1092; Sogd. Cpds. 146.4
- 2833 βs'nt'k B فرزند
fsandē (βs'ntk) ©<*frazantaka ©voc. βs'nt'
child
BSTBL, Dhy. 365; SCE 300, 309
- 2834 βs'ntk ⇒ βs'nt'k
- 2835 βs'ymt- B ⇒ βs'yp-
- 2836 bst- C ⇒ βst-
- 2837 βst- B, M بستن
βast (bst-) ©pt. st. ⇒ βynd-, βyst-, βynt-
(to)bind, (to)attach
GMS 110; VJ 1239; C2, perf. st. βstwδ'r-; GMS 828
- 2838 βst'k M, B اسیر، درنده، بسته
βastē (βst'y, βsty, βstk) ©pl. -t; ob. pl. -ty
⇒ bsty
bound, prisoner
GMS 843, 852; TSP 2.498, 6.150; SCE 104; Hen. Cosm. 312, 123; Magi. 138.15; STi 38.1; C2 gloss. acc. bstw, pl. bstyt, βstk, "closed"; TSP 2.498
- 2839 βst'y ⇒ βst'k
- 2840 βstywnp- B کشیدن، باز حمت کشیدن
fastywnp, fəstywnb ? ⇒ fstxwmp-
(to)draw
VJ 771 n p94; Hen. Texts. 733 n 1; S W, BSOAS 1983, 49; AVS 107
- 2841 βstk ⇒ βst'k
- 2842 bstry C سفره(بستر)
β(ə)starē, f(ə)starē ⇒ fstry
tablecloth
STi 34.6; Gersh. JRAS 1946, 181; S W, C2 n p67
- 2843 bsty C اسیر، درنده، بسته
βastē ©pl. -t; acc. -w ⇒ βst'k
bound, prisoner
STi 3801; C2 gloss.
- 2844 βsty M ⇒ βst'k
- 2845 βš'k B اطاعت، تحمل
f(ə)šāk ? ⇒ βš'y-
bearing, subjection
TSP 16.39, 40 n p230; βš't, TSP 2.205 n p171
- 2846 βš'm- ⇒ βš'm-
- 2847 βš'wnp- B پوست کندن
β(ə)šunp, fšumb ? ©<*fra-drumba; Khwar.
'rδnb-; MP 'bhwm; Skt. subh ? ⇒ βš'wnp-
(to)skin, (to)decorticate
SCE 219; Gersh. IF 1970, 304
- 2848 βš'y- S بیرون کردن، خارج کردن
fšāy ©<*fra-šāy ⇒ pš'y-
(to)expel
STSC 132.19
- 2849 βškr'k S کار دان، لایق
β/f(ə)škarē ?
able
Frag. Len. 85.7
- 2850 βšnykh S شکننده، لرزان
fešnik, fšanik ©fšan- ©adj.
shaking, cracking
Sund. MHC p26 n 32, 36.8V3
- 2851 βšp'ry B باشنه(پاه کف پا)
β(ə)špārē ©<*abi-spāra; √spar- ⇒ pšp'ryy
sole(of foot)
BSTBL, Dhy. 196; GMS 370
- 2852 bt' C ⇒ βt'
- 2853 βt'r- B گذشتن، رد شدن
ftār (βt'yr-, βtyr-) ©<*far-t'rya- ©impf. βt'yr
⇒ ftr-, ftyr-²
(to)pass, (to)cross
GMS 178, 318; TSP 2.138; Frag. 2a.23; AVS 105
- 2854 βt'rn'kty ⇒ βt'rn'kty ?
- 2855 *bt'st ⇒ bt'st-pnc's-nwmyq
- 2856 bt'st-pnc's-nwmyq C هفتصد و پنجاه و نهم
(a)βdasat-pančās-nōmik (*bt'st)
seven hundred fifty ninth

- C2, 1R8
- 2857 βt'yr- ⇒ βt'r-
- 2858 btmyk C هفتم
(a)βdmik ⇒ βtmyk
seventh
C2, 39V6, 55R17; BSTii 897.77
- 2859 βtr'ync- B فشار آوردن، ستم کردن
(ə)βt'rēnč, βətr'ēnj ©<*abi-t'rñjaya ©impf.
β'trync ⇒ βtr'ync-, 'βtr'ync-
(to)press, (to)oppress
TSP 2.7, 132, 14.26; BSTBL, GMS 153
- 2860 βtryt- M فشار آوردن
əβtrayd, βətrayd (βtryt-) ©<*abi-traxta
<*t'rñxta-; Av. θraxta ©pt. st. ⇒ βtr'ync-,
'βtryty
(to)press, (to)oppress
GMS 152b n 1 600; AVS 123
- 2861 βtrytky' M فشار، ستم
(ə)βtraydakyā, βətraydakyā
oppression
Sogdica. 3; BBB 510
- 2862 βtrnng M فشار، ظلم، ستم (دخیل: قدرنگ)
(ə)βtrang, βatrang ©<*abi-t'rang/ka
oppression
GMS 152a, 959; Hen. LW 101
- 2863 βtrync- M فشردن، فشار آوردن، ستم کردن
©impf. β'trync ⇒ βtr'ync-, 'βtr'ync-, tryt-
(to)oppress
GMS 152b, 619; Sogdica. 43, 11
- 2864 βtskpyc B واحد وزن (مفده کفجه ؟)
aβdas-kapič ?
unit of weight
TSP 19.8 n p232; Hen. Texts. 713 n 5
- 2865 *btts C هفده
aβd-tas, əβdtas ⇒ bttsmyq
seventeen
- 2866 bttsmyq C هفدهم
aβdtasmik
seventeenth
C2, 55V17; BSTii 898.107
- 2867 βtyr- ⇒ βt'r-
- 2868 bw C
β(a)u ©1sg. inj. ⇒ β-
- 2869 bw- C ⇒ βw-
- 2870 βw- B, M, S بودن، شدن
βaw, βu (bw-, bntsq, bwt(y)) ⇒ β-, wβ-,
βwt(y), βwy, βw'n, βwt'y, βwtk'm/n, bwq',
βwδ'k'm, βwδ', bwtyšt', bwtt, bwtq(n), bynt',
b'z, bym, bnq', bntq'
(to)be, (to)become
GMS 787-802; AVS 226-9
- 2871 βw'n
βawān (b'n) ©1sg. subj. ⇒ βw-, β'n
GMS 799; AVS 228
- 2872 βw't ⇒ β'tk'm, β't(y)
- 2873 bwc- C ⇒ βwc-
- 2874 βwc- B, M, S نجات دادن، رها کردن
βōč (bwc-) ©✓baug; Parth. bōž; MP bōz; Av.
buja ⇒ βwys-, βwyt-, βwy
(to)save, (to)deliver
GMS 825; Bailey. Prolexis. 14; Schwartz. BSOAS
1971, 412; AVS 73
- 2875 βwc'k S منجی
βōžāk, βōžē
saviour
Mack. AI 1985, 424.1
- 2876 βwcn'k S منجی
βōčanāk ⇒ bwcn'y, βwc'k
redeemer
Sund. MHC p27 n41(-w)
- 2877 bwcn'y C منجی، رهاکننده
βōčnē ⇒ βwcn'k, βwc'k
saviour, deliverer
BSTii 867.31; C2, 27V2
- 2878 βwδ B, M بو، بوی خوش
βōδ (βwwδ, bwd) ©<Av. baoda ⇒ βwδδ,
βwδh
incense
TSP 7.111, 112, 114; STii 3.66; C2 gloss; BBB
- 2879 βwδ- B معطر کردن
βōδ
(to)perfume, (to)smell
TSP 7.115
- 2880 bwd C ⇒ βwδ
- 2881 βwδ'
βu/ōt/δā ©2pl. impv. ⇒ βw-
- 2882 βwδ'k'm
βu/ōtākā(m) ©2pl. fut. ⇒ βw-
- GMS 797; AVS 228
- GMS 796; AVS 227

- 2883 βwδ'ndc M خوشبوی، معطر
βōdāndž/č ©f. adj. ⇒βwδ'ntch
scented, perfumed
Hen. BSOAS 12, 307.16; GMS 1068
- 2884 βwδ'ndy(y) M خوشبوی، معطر
βōdandē (βwδ'nt'k, βwδ'nty) ©pl. -t
perfumed, scented, fragrant
BBB; GMS 1068; VJ 11; TSP 3.204 n p198;
BSTBL, padm. 41; Frag. 4; Hen. Tales. 476.18;
MSP b55; βwδ'ntkw, VJ 868
- 2885 βwδ'nt'k B ⇒βwδ'ndy(y)
- 2886 βwδ'ntch B خوشبوی، معطر
βōdāndž ©f. adj. ⇒βwδ'ndc
perfumed
VJ 91, 1435
- 2887 βwδ'nty S ⇒βwδ'ndy(y)
- 2888 βwδ βr'n B خوش نفس، خوشبوی
βōd-frān, βōd-βarān
fragrant, having good breath
TSP 3.206, 207
- 2889 βwδβrn B, M عطر دان
βōd- βarn, βōdβaran ©<*bauda-; barana
scentholder
VJ 14, 94; Sogdica. 52.9; GMS 1029; Sogd. Cpds.
147.7
- 2890 βwδδ M بوی خوش، عطر، بویایی
βōd (βwδδh) ⇒βwδ, βwδh
incense, scent, perfume, olfaction
GMS 1193; VJ 16, 96, 20^b, 844, 894, 880; SCE 84
- 2891 βwδδh B ⇒βwδδ
- 2892 βwδγwrt'k(w) S خوشمزه
βōd-xwartē, βōd-xurtē ⇒bwd-xwrt'y
good-tasting, delicious
MDii p139.6; C2, 48V8; MDiii p70, A16.6
- 2893 βwδh B, M, S بوی خوش، عطر، بویایی
βōd ©ob. -yh ⇒βwδδ, βwδ
perfume, sense of smell, olfaction
TSP 2.816, 6.172, 17.28; BSTBL, Vim. 26, Vaj. 14,
Dhy. 12, 67, 97; Hen. Cosm. 318; BBB; KG 378
- 2894 βwδn B معطر، بودار
βōdan ©in compd.
scented
Gersh. Sogd. Cpds. TSP 1945, 146 n
- 2895 βwδn βr'n B بویا، پربوی، دارای شامه‌ی قوی
βōdan-βarān, βōdan-farān
scented, fragrant, smell perceiving
- TSP 5.45; S W, IJ 1976, 60f; TSP 13.25
- 2896 βwδst'n B, M, S بوستان
βōdestān (βwδstn) ©ob. -yh ⇒bwstn
garden
BSTBL, Vim. 78; SCE 2; GMS 1118; Frag. Len.
29.11; TSP 21 iii 15
- 2897 βwδstn ⇒βwδst'n
- 2898 βwδstnp' S بوستان بان، باغبان
βōdestan-pā
gardener
Frag. Len. 29.20
- 2899 bwd-xwrt'y C گوارا، لذیذ
βōd-xwartē ⇒βwδγwrt'k(w)
delicious
C2, 48V8
- 2900 βwγ B, S نجات، رهایی
βōγ ©<*bauga-
salvation
TSP 2.425, 905, 974, 6.127; BSTBL, Dhu. 201;
Frag. Len. 88.3; KG 570
- 2901 βwγc M ماه نهم سال (بیرونی: فوغ)
β/fūyč (βwγyc)
ninth month of the year
GMS 1275; Hen. JRAS 1945, 151.7, 149.10;
βwγyc, MDii, Nov. 6, 5
- 2902 βwγδ'r- B, S نجات دادن، نجات یافتن
βūydār (βwγtwδ'r-) ©perf. st. ⇒βwγt-
(to)save, (to)be saved
KG 2338; Frag. Len. 93.18
- 2903 βwγs- B, S نجات یافتن، رهاشدن
βuxs (βwxs-) ©<*buxsa; Parth. MP bwxs-
©3sg. pres. βwxsty
(to)be saved, (to)be delivered
GMS 520, 825; SCE 350; TSP 2.1080, 1141, 1194;
BSTBL, Padm. 20, Dhu. 235; VJ 535; AVS 73
- 2904 βwγt- B, S نجات یافتن، نجات دادن
βūyd ©<*buxta ©pt. st.
(to)save, (to)be saved
GMS 509; KG; AVS 120
- 2905 βwγt'rmyk M بردبار، صبور
βuxtarmik (*βwrt'rmyk) ©pl. -t
patient
GMS 469; Gersh. BSOAS 17, 481 n5; KG p182
- 2906 βwγtk B نجات یافته، رهاشده، رستگار
βuydē ©pp.
saved
BSTBL, Dhu. 201

- 2907 $\beta w \gamma t w \delta' r$ - S $\Rightarrow \beta w \gamma \delta' r$ -
- 2908 $\beta w \gamma y c$ S $\Rightarrow \beta w \gamma c$
- 2909 $\beta w k'$ B نجات، رهایی
 $\beta \ddot{o} k$? $\odot =$ Skt. *pāramitā* $\Rightarrow \beta w \gamma s$ -, $\beta w \gamma$
 salvation
 SCE 215
- 2910 $b w q'$
 $\beta \ddot{o} k \ddot{a}$ \odot 1sg. fut. inj. $\Rightarrow \beta w$ -
 C2, 69V21
- 2911 $\beta w m h$ B, S سرزمین، کشور، بوم
 $\beta \ddot{u} m$ $\odot <$ OP. *būmī* \odot ob. -y(h)
 earth, world
 VJ 226, 228, 1218; SCE 4.214; TSP; BSTBL, Vim.
 102, Dhu. 142, 293, Dhy. 125 etc.; Frag. Len.
 114.3
- 2912 $b w n'$ C سوراخ، غار
 $\beta u n \ddot{a}$ \odot f. ob. *bwny*; pl. *bwnyt* $\Rightarrow \beta w n(h)$,
 $\beta w n' k h$
 cell, hole, cave
 STSC 28, 46; C2, 11R27, 77R10, 16, 68V 10
- 2913 $\beta w n' k h$ B, M سوراخ
 $\beta u n \ddot{a}(k)$ \odot pl. - $\beta w n' t y$ $\Rightarrow \gamma w \ddot{s}$ $\beta w n' k h$,
 $n n s \beta w n' k$, $\gamma w n' k$ $\beta w n' k h$
 hole
 Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.1
- 2914 $\beta w n(h)$ B, M سوراخ، خلل و فرج (بوست)
 $\beta u n \ddot{a}$ \odot f. ob. $\beta w n^{(h)} y(h)$; pl. - $' y t$ $\Rightarrow b w n'$
 hole, pore
 BSTBL, Dhy. 381; TSP 3.274, 284; Frag. 2a.12;
 Hen. Cosm. 312, 126; $\beta w n y$, BSTBL, Dhy. 151,
 210, 332, 381; $\beta w n y h$, Frag. 2a.13; $\beta w n' y h$, TSP
 2.296; $\beta w' y t$, TSP 2. 373
- 2915 $\beta w n m r y$ M شماره‌ی اصلی، شماره‌ی بنیادی (اصطلاح نجومی)
 $\beta u n$ - $m a r y$? ($\beta w n m r g$)
 basic number (in astronomy)
 GMS 1409; Hen. JRAS 1945, 151, 14
- 2916 $\beta w n m r g \Rightarrow \beta w n m r y$
- 2917 $\beta w n t y n' k$ S بنیاد، پایه
 $\beta u n t / d \ddot{e} n \ddot{e}$?
 foundation
 MDii, Nov. 3V18, Nov. 4 V10
- 2918 $\beta w r$ S بور
 $\beta \ddot{o} r$
 blond
 MDiii p37.13 n p39, 10
- 2919 $\beta w r \delta m y$ S(M) گیاه، روییدنی
 $f u r \delta m \ddot{e}$? $\odot < * f r a$ - *rudma* ? $\Rightarrow p w r \delta m y$
 plant, vegetation
 GMS 415
- 2920 $\beta w r t$ B ورم، غده، برجستگی؟
 $\beta u r t$?
 swelling ?, dent ?
 SCE 96 n p35; Gersh. IF 1970, 305, $< * b u r t i$
- 2921 $\beta w r t$ - B بردن
 $\beta u r t$, $\beta \ddot{r} t$ \odot Yaghn. *vūrta* \odot pt. st.; perf. st.
 $\Rightarrow \beta \ddot{r} t$ -
 (to)bring, (to)bear, (to)endure
 TSP 2.1154; BSTBL, Intox. 36; perf. st.
 $\beta w r t w \delta' r$ -
- 2922 $* \beta w r t' r m y k \Rightarrow \beta w \gamma t' r m y k$
- 2923 $\beta w r t' r m y k y' (k h)$ M بردباری
 $\beta u r t \ddot{a} r m i k y \ddot{a}(k)$
 patience
 GMS 469, 1105; BBB 627, 636; W-Li, ii; Hen.
 Tales. 473; Sogdica. 3; KG 603, 611
- 2924 $b w r t y' q$ - C بردن، تحمل کردن
 $\beta u r t y \ddot{a} k$
 bearing
 Sund. AoFviii 1981, 191R2
- 2925 $\beta w s' n t k$ B روزه
 $\beta u s a n \ddot{d} \ddot{e}$ ($\beta w s n d y y$, $\beta w s' n t y$) $\odot <$ Skt. *upavastha*;
 Khot. *pūysata*
 fast
 TSP 2.586 etc.; SCE 77, 387, 381; Sogdica. 64.19;
 BBB f34
- 2926 $\beta w s' n t y \Rightarrow \beta w s' n t k$
- 2927 $\beta w s n d y y$ M $\Rightarrow \beta w s' n t k$
- 2928 $b w s t n$ C بوستان
 $\beta \ddot{o} s t \ddot{a} n$ \odot ob. -y; pl. -t $\Rightarrow \beta w \delta s t' n$
 garden, paradise
 BSTii 886, 14.17, 878.8; C2 gloss.
- 2929 $b w t$ M بودا (دخیل: بُت)
 $b u t$ ($p w t y$) \odot nom. - $' y$; abl. - $'$; pl. -t $\Rightarrow b w t y \ddot{s} t$,
 $p \ddot{s}' b w t y$, $p w t^{-1}$
 Buddha
 GMS 36, 44, 1179; ob. $\beta w t y h$, STii 10.52
- 2930 $b w t'$
 \odot 2pl. impv. $\Rightarrow \beta w$ -
 GMS 788, 797; STi 38.2
- 2931 $b w t' n y$ S, M بودایی، بوداوار
 $b u t \ddot{a} n \ddot{e}$ $\Rightarrow p w t' n' k$

- (of)Buddha
Sogdica. p64.13; GMS 1040
- 2932 βwt'y
βōte ©3sg. irr. ⇒βw-
GMS 791, 788, 801; AVS 229
- 2933 βwtk'm/n
βōtkā(m/n) ©3sg. fut. ⇒βw-
GMS 796; AVS 227; C2 gloss.
- 2934 bwtq(n)
βōtka(n) ©3sg. pres. dur. ⇒βw-
AVS 227; C2 gloss.
- 2935 bwtt
βōt ©2pl. subj. & impv. ⇒βw-
GMS 797
- 2936 βwt(y)
βōt (bwt(y)) ©3sg. irr. ⇒βw-
GMS 801, 816; VJ 369
- 2937 bwty M ⇒ pwt⁻¹
- 2938 bwt(y) ⇒ βw-, βwt(y)
- 2939 bwtyšt M بودایان
butišt ©pl. ⇒pwt'yšt
Buddhas
GMS 1673
- 2940 bwtyšt' C
βōteštā ©2pl. irr. & impf. ⇒βw-
GMS 788, 819; AVS 229
- 2941 βwwδ M ⇒ βwδ
- 2942 bwwny C ⇒ b'wwny
- 2943 βwxs- M ⇒ βwys-
- 2944 βwy
βawē ©2&3sg. pres. opt. ⇒βw-, wβy(y)², by¹,
by²
GMS 795, 801; AVS 227, 228
- 2945 bwž'xq C بدبخت، بینوا
βāžaxək ? ⇒bž'xwq, 'βyz'γwk⁽⁶⁾
unfortunate
Lentz. STii 1.46 n p580; BBB p90 a9
- 2946 bwžbr C باج گیر، مأمور جمع آوری مالیات
βōžbar ©OP bāji ©pl. -t
tax collector
BSTii 826.1; C2, 94R1; STi 19, 12; GMS 120A
- 2947 βx- B ⇒ βγ-
- 2948 βx'yšt B ⇒ βγ'yšt
- 2949 βxs- M دادن، بخشیدن
βaxš (β'xš) ⇒βγš-
- (to)give
GMS 551; AVS 130
- 2950 bxt C ⇒ n'bxt
- 2951 βxtbwry M ⇒ βxtwnyy
- 2952 βxtm M ⇒ βγtm
- 2953 βxtwnyy M تفرقه، نفاق، جدایی، انشعاب، فرقه گرایی
βaxtūnē, βaydūnē, βaydūnē (βxtbwry)
schism, difference of view
BBB b30; GMS 1087; Sund. Man. Lett. 310.15
- 2954 βy¹ B, S تو
fē (β¹) ©Khwar. *-f⁽⁶⁾ ©2sg. pers. pron. encl.
acc. & ob. ⇒rty, 'PZY, -fy, -β, šm'γw
you
GMS 1356; S W, C2 p77.31; VJ 1094 2 pl. pres.
pron.; SCE 418; TSP; STii 9.12; Frag. Len.
- 2955 βy¹ B جزء تأکیدی
emphatic particle
GMS 1355; VJ 371, 603, 797; -β, VJ 711
- 2956 by¹ C
βi/c ©2sg. pres. ⇒β-, βw-, βwy, byq'
AVS 227
- 2957 by²
βi/c ©3sg. opt. ⇒β-, wβy(y)², βwy
AVS 228
- 2958 by³ C هر دو
βī ? ©adv. ⇒wβyw, byw, 'wβy
both
C2 gloss.
- 2959 βy³tr B بیشتر
fyātar ⇒fymore
SCE 299; GMS 321
- 2960 βy'yš- B پختن، جوشیدن
βyaxš ? ©inf. -y ⇒βy'yš-
(to)boil, (to)cook
TSP 19.6 n p232
- 2961 by'm- C بزرگ کردن، پرورش دادن
βyām (b'y'm) ©impf. b'y'm
(to)rear, (to)foster
BSTii 879.15; C2, 87V15 n p164
- 2962 by'pd'r- C دریافتن، آگاه شدن
βyāpδār ©<βy'pt+δ'r ©perf. st. ⇒βy'pt-
(to)understand, (to)know
βy'pt, MSP b45 n p40; STii 3.12; Mack. BSOAS
33.116
- 2963 βy'pt- ⇒ 'βy'pt-

- 2964 **βy'r'k** S شامگاه
βyāre (βy'ryy) ©acc. *by'rw* ⇒ *'py'rh*
evening
GMS 969; Hen. Tales. 467, 12.3; BBB 697; KG
541 p182; C2, 94R21, 22; Hen. Fasts. JRAS
1945, 155
- 2965 **βy'rt-** B, S به دست آوردن، یافتن
βyārt ? (byrd'r-) ©Yaghn. *viyōrta* ©pt. st.
⇒ *βyr-'*, *'βy'rt-*, *βyrt-*
(to)obtain
GMS 90, 593; BSTBL, Dhy. 391; MD; Anc. Lett.
4.5; STii 7.6
- 2966 **βy'ryy** M ⇒ **βy'r'k** :
- 2967 **by'tq'rc** C یک، پیام
βyātkārc
message, embassy
Sund. AI 28, 1988, 1.180, 181
- 2968 **βy'wn-** B پیش بینی کردن
βyōn, βiwan ? ('βywn-) ©<*abi-waina; Parth.
frwyn- ©impf. *β'ywn* ⇒ *βywn-*, *β'ywn-*
(to)foresee
GMS 434.2
- 2969 **βy'wn'y** B پیغمبر، پیش بینی کننده
βyōnē, βiwanē ? ⇒ *'βywny*, *bywny*
prophet
GMS 434 n 2
- 2970 **βy'yš-** B جوشیدن
βyēš ('βy'š-) ©<*abi yaiša ?; Av. *yaēš*; Yaghn.
ēš; Khot. *jiš* ⇒ *βy'yš-*
(to)boil
GMS 90, 1068
- 2971 **βy'yš'ntk** B جوشان
βyēšandē ©pres. pt. ⇒ *'βy'š'ntcy*
boiling
SCE 236
- 2972 **βyc** B, M پزشک، طبیب
βēč ©<Av. *baēšaza* ©ob. pl. -ty ⇒ *βyc'n*
γwt'w, *β'yc*
physician
SCE 272; GMS 384; *βycty*, BBB 517; gen. pl.
βyc'n, TSP 9.78, 95; GMS 1230
- 2973 **βyc'n'k** B پزشکی، طبی
βēčānē ©adj.
medical
TSP 9.80, 81, 94
- 2974 **βyc'n γwt'w** B, S خدای پزشکان (پزشکان خدا)
βēčān-xutāw
god of physicians
GMS 1230; TSP 9.78.95; SCE 272
- 2975 **βycy'h** M پزشکی، طب
βēčyā (βycyh) ©f. n.
medicine
GMS 1111; Sogdica. 39.35; TSP 8.198; BBB 517
- 2976 **βycy'kh** B پزشکی، طب
βēčyā(k) ©f. n.
medicine
BSTBL, Dhy. 229
- 2977 **βycyh** B ⇒ **βycy'h**
- 2978 **byδ'nh** ⇒ **βyδ'n**
- 2979 **βyδ'n** B لگام، افسار، عنان
βiδān (byδ'nh) ©Av. *aivi-δāna*; Khot. *byān*
⇒ *βδ'nh*
bridle
VJ 1419 n p99; GMS 90; Bailey. Prolexis. 261
- 2980 **βyδ'y-** B در بند شدن، بازداشت شدن، ممنوع شدن
βiδay ©<*badya- ©pass. st. ⇒ *βynt-*
(to)be impeded, (to)restricted
SCE 34, 415; S W, C2 n p75.26
- 2981 **βyj-** M بد، زشت، بزه (دخیل: فژ)
βōž, βiž, βež ©<*bazda*; **bazda* ⇒ *w'βyjt*,
'βyz-, *βj-*, *βz-*, *'βj-*, *'βz-*, *βyz-*, *byž-*
bad, evil
GMS 510, 1213; Hen. LW 99
- 2982 **βyjb'r'n** M بدبخت
βōž-βarān ⇒ *'βyzyβ'r'n*, *βyyjyβ'r'n*
miserable
GMS 1133; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138
- 2983 **βyjtr** M بدتر
βōžtar ©pl. -t
worse
GMS 1286; Hen. Cosm. BSOAS 12, 312, 115
- 2984 **βyzyβ'r'n** ⇒ *'βyzyβ'r'n*
- 2985 **βyq** M ⇒ **βyk**
- 2986 **βyk** B, M, S خارج، بیرون، جدا، جز
βēk (βyq) ⇒ *byq*, *βyk'/h*
out, outside, apart, except
GMS 1681; TSP; BSTBL; Frag. Len. 69.35; KG
2367; MDii; C2, 3R3; abl. *βyk'*, VJ 132, 146,
1393; adv. *βykw*, TSP 2.469 n p175
- 2987 **byq** C موجود، زنده
βi/ēk ? ©pres. pt.

- being
STi 30, 6; GMS 897; Benv. JA 1959, 120
- 2988 **byq' C**
βēka ©2sg. fut. ⇒β-, βw-, by'
C2, 94V8
- 2989 **βyk' B** شانه، کتف
fēk ©<*fayaka; frayika
shoulder
Benv. VJ 56ⁿ p95; Texts. 729; Gersh. Amber.
242
- 2990 **βyk'/h B, S** خارج، بیرون، جدا
βēk ⇒βyk
out, out of, apart
BSTBL, Vim. 57, Dhy. 277; VJ 132, 146; MSP;
GMS 976n 1; TSP 2.455
- 2991 **βyk'prm B ⇒ βykprm(w)**
- 2992 **βyk's'r B ⇒ βyks'r**
- 2993 **byqb'r C** بیرون
βēkβār (bqp'r) ⇒βykpr'
outside
STi 21.9; GMS 1116; C2 gloss.
- 2994 **βykcyk M, S** بیرونی، خارجی
βēkčēik
external
BBB 671; GMS 1014; Frag. Len. 33.5
- 2995 **βyk δyn'k B** کافر، مرتد، ملحد (خارج از دین)
βēk-δēnē ©pl. -δyn'yt
heretic
TSP 5.11; Frag. Len. 81.4; pl. TSP 5.5, 6.191
- 2996 **βykγwnc B** کفر، بی دینی، الحاد
βēk-γōnc
heresy
TSP 2.743
- 2997 **βyqkr'n ⇒ βykqyr'n**
βyqkr'n M به طرف بیرون، جهت خارج
(βyqkr'n)
- 2998 **βyqkr'n M** بیرون، بیرونی، خارجی
(βyqkr'n)
- 2999 **βyqkr'n M** بیرون، بیرونی، خارجی
(βyqkr'n)
- 3000 **βykp'r'yck' B, M** خارجی، بیرونی
βēk-pāričēk (βykp'ryck)
external
BSTBL, Dhu. 50, 118, 126, 173; -, Dhu. 129;
βykp'rck, Dhu. 173; GMS 1013
- 3001 **βykp'rcyk B** خارجی، بیرونی
βēkpārčēik (byqp'rcyq)
external
GMS 1014; W-Lii; BSTBL, Dhu. 24, 54; C2, 61V
25
- 3002 **byqp'rcyq C ⇒ βykprcyk**
- 3003 **βykp'ryck ⇒ βykp'r'yck'**
- 3004 **βykprm(w) B** خارج از، بیرون از (در جمله ی منفی: اصلاً)
βēk-parm(u) (βyk'prm)
out of, utterly
SCE 28; BSTBL, Vim. 47, 51; Dhu. 162
- 3005 **βyks'r B, M, S** خارج، بیرون، جز (در بیشتر متون)
βēksār (βyk's'r, βyks'r) ©Yaghn. vēske ⇒bys',
βys'r, s'r'
outside
GMS 463; BBB 640; βykys'r, Anc. Lett. 3.7;
βyk's'r, VJ 1028, 1057
- 3006 **byqs'r ⇒ bs', βyks'r**
- 3007 **βyks'r ⇒ βyks'r**
- 3008 **byqstr C ⇒ βykstr**
- 3009 **βykstr M** دورتر، جز (خارج تر)
βēk-star (byqstr) ⇒βystr
apart from, away from
- 3010 **βykw ⇒ βyk**
- 3011 **bym C**
©1pl. pres. β-, βw-
C2, 94 R6
- 3012 **βymk'm/n**
βēmka/n ©1pl. fut. ⇒β-
GMS 796, 787
- 3013 **βynd M** بند، منع
βānd, βand ⇒βndy(h)
interdiction
BBB f28; GMS 107, 957
- 3014 **βynd- M** بستن
βe/ānd (βyynd-) ©<*bandaya- ⇒βst-, βynt-
(to)bind
GMS 601, 737; impf. βy(y)nd, GMS 611; BBB
b73; Kellens. Le Verb Avestique. p112, 138n8
- 2789 **βrwmyk ⇒ β-**

- 3015 **bynt'** C
 ©3pl. opt. $\Rightarrow \beta-$, $\beta w-$
 C2 gloss.
- 3016 **bynt'** C $\Rightarrow \beta ynt-$
- 3017 **bynt-** B, S بستن، وصل کردن (در بیشتر متون)
 $\beta e/\partial nd$ (bynt') ©Yaghn. *vant-* $\Rightarrow \beta st-$, $\beta yst-$,
 $\beta ynd-$
 (to)bind
 VJ; TSP; SCE 11b; BSTBL; Frag. Len. 37.15, 20;
 C2 gloss. *byntt*, 3sg. pres. Dhy. 171; AVS 112
- 3018 **byntqn**
 $\beta \bar{a}ndkan$ ©3pl. opt. dur. $\Rightarrow \beta-$
 GMS 801
- 3019 **byr-** C $\Rightarrow \beta yr^{-1}$
- 3020 **byr-**¹ B, M, S به دست آوردن، یافتن، دریافتن (در بیشتر متون)
 βir (byr-) ©<*abi-ar; Yaghn. *vir*; Khwar. *byr*
 $\Rightarrow \beta y'rt-$, $\beta yrt-$, $\beta y'rt-$
 (to)find, (to)receive, (to)obtain
 GMS 90, 593; Benv. Et. Oss. 86; AVS 104 n 1
- 3021 **byr-**² S, B دادن، هدیه کردن (متحمل شدن)
 $\beta e/ir$ ©*barya- ©pass. st.; opt. -y
 (to)offer, (to)be carried
 VJ 134, *byr'y*; Anc. Lett. *byrt*
- 3022 **byr'k** S موفقیت، دست یابی، دریافت، سود
 $\beta ir\bar{e}$ ($\beta yr'y$) $\Rightarrow \beta yry(y)$
 success, gain, finding
 TSP 10.9; KG 485; *byr'yk* ? MDii
- 3023 **byr'mndty(yh)** M موفقیت
 $\beta ir\bar{a}mand\bar{e}$ $\Rightarrow \beta yr'mntk$
 success
 GMS 1100; *byr'mnty*, W-Li
- 3024 **byr'mntk** B دریافت، سود، دست یابی
 $\beta ir\bar{a}mand\bar{e}$ (*byr'mnty*) $\Rightarrow \beta yr'mndty(yh)$
 reception, finding, gain
 TSP 8.67; C2, 1V15, 57V13
- 3025 **byr'mnty** C $\Rightarrow \beta yr'mntk$
- 3026 **byr'y** B $\Rightarrow \beta yr'k$
- 3027 **byrd'r-** C $\Rightarrow \beta y'rt-$
- 3028 **byrt** $\Rightarrow \beta yrt'k$
- 3029 **byrt-** B, M, S به دست آوردن، یافتن (در بیشتر متون)
 $\beta i/ert$ (byrt-) ©Yaghn. *viyōrta* ©pt. st.
 $\Rightarrow \beta y'rt-$, $\beta y'rt-$
 (to)obtain, (to)find
 GMS 90, 593; VJ; TSP; BSTBL, trans. pret.
- byrt(w)δ'r-*, *byrδ'r*, *byrtδ'r-*, *byrd'r-*, VJ;
 TSP; MDii; BBB; BSTBL; Frag. Len.; STii;
 BSTi; C2
- 3030 **byrt-** C $\Rightarrow \beta yrt-$
- 3031 **byrt'k** B, S دریافت، سود (فیردو)
 $\beta i/\bar{e}rt\bar{e}$ ($\beta yrt'y$, βyrt , $\beta yrt'k$) $\Rightarrow \beta yrtch$, βyr^{-1} ,
 $\beta yrt'y$
 gain, obtained
 TSP 2.147, 5.104; *byrt'kw*, MDii, Nov. 3V6;
byrtw, MDii p186.3, 6, 9
- 3032 **byrt'y** B, M دریافت، سود
 $\beta i/\bar{e}rt\bar{e}$ ($\beta yrt'y$, $\beta yrt'y$) ©pt. st. $\Rightarrow \beta yr^{-1}$, $\beta yrt'k$
 gain
 VJ 1232; GMS 931; STi 47.7; STii 9.1, 1.15
- 3033 **byrtch** S یافته، سود
 $\beta i/\bar{e}rt\bar{e}$ ©f. adj. $\Rightarrow \beta yrt'k$
 gain, obtained
 MDii, Nov. 3R 25
- 3034 **byrtk** $\Rightarrow \beta yrt'k$
- 3035 **byrty** C $\Rightarrow \beta yrt'y$
- 3036 **byrty** $\Rightarrow \beta yrt'y$
- 3037 **byrty'n** M برکت یافته، طرف توجه
 $\beta \bar{e}rt-y\bar{a}n$
 blessed, having favor
 Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142.1
- 3038 **byry(y)** M سود، موفقیت
 $\beta ir\bar{e}$ $\Rightarrow \beta yr'k$
 gain, success
 GMS 962; Hen. Tales. 480.26; JRAS 1944, 142.5
- 3039 **bys'** C خارج، بیرون
 $\beta \bar{e}s\bar{a}$ $\Rightarrow bs'$, $\beta yks'r$
 outside
 GMS 463; STi 70.13; Sund. AoFviii 1981 p214;
 BSTii: C2 gloss.
- 3040 **byr'r** S خارج، بیرون
 $\beta \bar{e}s\bar{a}r$ $\Rightarrow bys'$, bs' , $\beta yks'r$
 outside
 CII 1990 p82 E7
- 3041 **byskwn**
 $\beta iskun$ ©2sg. pers. dur. $\Rightarrow \beta-$
 AVS 227
- 3042 **byst-** M بستن
 $\beta \bar{a}st$ (byst-) ©pt. st. $\Rightarrow \beta ynt-$, $\beta st-$
 (to)bind
 BBB; GMS 110, 516, 837
- 3043 **byst-** C $\Rightarrow \beta yst-$

- 3044 **bystr** C ⇒ **βystr**
 3045 **βystr** M پیشتر، بیشتر، دورتر (خارج تر)
 βēstar (bystr) ⇒ **βykstr**
 farther
 STi 26.5; GMS 463, 1288
- 3046 **bysty** C ⇒ **βystyy**
 3047 **βystyy** M بسته، اسیر
 βāstē (bysty) @pp. pl. -t ⇒ **bsty**
 prisoner, captive
 STi 38.1; BBB 485
- 3048 **βyšykyn** B درمانی، مربوط به معالجه (پزشکی)
 βēšēkēn ⇒ **βyc**
 therapeutic, curative
 Benv. Notes 4.496, BSTBL, Padm. 32, *βyšykrm*;
 GMS 949
- 3049 **bytyq'** C
 βēti(ka) @3sg. op. mid. fut. ⇒ **β-**, **βw-**
 C2, 54R16
- 3050 **byw** C هردو، هم
 βyu ⇒ **by?**, **wβyw**
 both, also
 GMS 101; STii 5.21
- 3051 **βywn-** B پیش بینی کردن
 βyōn, βiwan ? @*abi-waina- @impf. *β'ywn*
 ⇒ **βy'wn-**
 (to)foresee
 GMS 434n 2; VJ 820; AVS 97
- 3052 **bywnd'ry** C پیغمبری
 βyōnδārē
 prophecy
 STSC
- 3053 **bywnqy'** C پیغمبری
 βyōn(a)kyā
 prophecy
 STi 30.11
- 3054 **bywny** C پیغمبر
 βyōnē @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ **βy'wn'y**, **βywny**
 prophet
 STi 3.17, 58.5, 6, 11, 59.15; Sund. AoFviii 1981,
 p214; STii 1.30, 66, 3.24, 5.35, 6, 2, 3 etc.; C2,
 48R20, 52R 15, 55R28, gloss.
- 3055 **βyyj-** M بد
 βāž ⇒ **βyz-**, **βyj-**, **βyz-**, **byž-**
 bad
 GMS 76
- 3056 **βyyjyβr'n** M بدبخت
 βājβārān ⇒ **βyjβr'n**
- miserable
 Hen. Tales. 473.21
- 3057 **βyynd-** ⇒ **βynd-**
- 3058 **byz-** ⇒ **βj-**
- 3059 **βyz-** B, S بد، پلید (در بیشتر متون)
 βāž, βēž ⇒ **βyj-**, **byž-**, **βz-**, **βz-**, **βj-**, **βyz-**,
βyyj-
 bad, evil
 GMS 179
- 3060 **byž-** C بد، زشت
 βāž, βēž ⇒ **βyj-**, **βyz-**, **βyz-**, **βyyj-**
 bad, evil
 STii 5.21; GMS 1181
- 3061 **βyz'γwkst** B بدبخت، بینوا
 βāžāγukst @elat. ⇒ **βyz'γwksth**
 miserable
 VJ 822; GMS 1311; JRAS 1942, 99
- 3062 **βyz'k'** B تخم، دانه
 βizc @<*bizaka; Skt. *bījaka*
 seed
 Mack. n p41.55; BSTBL, Dhu. 55, 75 etc.; Bailey.
 BSOAS 21, 42
- 3063 **βyz'k'** B ارگان، عضو
 βizē, βizāk ?
 organ
 TSP 6.49, 10.21 n p203; Frag. Len.
- 3064 **βyzβr'k** S بدبخت
 βāžβārē ⇒ **βzβr'k(w)**, **βyzβr'ch**
 miserable
 Benv. Notesiii 235; Anc. Lett. 1.9
- 3065 **βyzkn'k** B پست، فرومایه (دخیل: قز گن)
 βāžkanē
 base, low
 SCE 11, 16, 72
- 3066 **βyzm** B دردناک، پژمان (دخیل: قزم)
 βi/āžm ?
 painful
 TSP 21 iii 3n p234
- 3067 **βyzyβrcyh** S بدبختی
 βāžβārēyā
 misery
 Frag. Len. 50.5, 52.1
- 3068 **βyzcyk** S بدبخت، بینوا
 βāžēčik @pl. -t
 miserable, poor
 MDii p174.7

- 3069 **βz-** B, S بد، بلید
βəž, β(i)ž, βež (bž-) ©<bazda; *bazdya ©in
compd. ⇒'βyz-, 'βz-, βj-, βyj-, 'βj-
bad
GMS 179; βzy, MDii "hardship"
- 3070 ***bz-** ⇒ bzyšt
- 3071 **bž-** C ⇒ βz-
- 3072 **βz'γ'wk** S غمگین، ناراحت
βəžāxuk ⇒'βyz'γwk^(u), 'βz'γwk, bž'xwq
sorrowful, unhappy
MD
- 3073 **βz'γ'wkw** S ⇒ bž'xwq
- 3074 **βz'γst-** B سوار شدن
βəžγast ©pt. st. ⇒βzγδ-, βjγδδ-, βjγst-
(to)mount
GMS 376, 483
- 3075 **βz'γsty** B سوار شده
βəžγastē ©pp.
mounted
TSP 2.200
- 3076 **βz'γwty'** S ⇒ bž'xwty'
- 3077 **βz'γwty'kh** S سختی، بدبختی
β(ə)žāxutyā ⇒bž'xwty', 'βj'xwty'h
hardship
MDii A17R4
- 3078 **βz'w-** B افزودن
β(ə)žāw (βz'w-) ⇒βzwt-, 'βz'w-, βj'w-
(to)grow, (to)increase
BSTBL, Vim. 93
- 3079 **βz'w-** ⇒ βz'w-
- 3080 **bž'w-** C افزایش دادن
β(ə)žāw ⇒βj'w-, 'βz'w-, βz'w-
(to)increase
BSTii 873.16; C2, 66R16
- 3081 **bž'xwq** C بدبخت، دردمند
β(ə)žāxūk (βz'γ'wkw) ⇒βz'γ'wk
suffering, painful
C2 gloss.; STSC 134.30; MD
- 3082 **bž'xwty'** C بدبختی، درد، شهادت
β(ə)žāxutyā (βz'γwty') ©pl. -yt ⇒βz'γwty'kh,
'βj'xwty'h
suffering, pain, distress, martyrdom
C2 gloss.; STi 57.17; Benv. JA 1955, 332
- 3083 **βz'yk** B به سختی، با بدبختی
βəžik ©adv. ⇒'βz'yk
with hardship
- VJ 58^e
- 3084 **βz'yn** B فرزند
βžyn ?, fžyn ?, βəžyn ? (βzyn, βz'yn) ©Av.
frazainti-
son, offspring
BSTBL, Vim. 61, 70; GMS 315A, 1026A
- 3085 **βz'yn** ⇒ βz'yn
- 3086 **βz'yr'yn'k** B الماس گون، الماسی
β(ə)žirēnē (βz'yryn'k, βz'yryn'y) ⇒'βjyr'ync,
βcyryn'k
diamantine
GMS 1058; BSTBL, Dhy. 325; TSP 9.1355.20;
Lentz. STii 545 n8
- 3087 **βz'yrn'k** B الماس گون، الماسی
βəžirnē (βz'yrn'y) ⇒'βjyr'ync, βjyrnyh
diamantine
BSTBL, Dhy. 326; STii 8.8; GMS 1058
- 3088 **βz'yrn'y** ⇒ βz'yrn'k
- 3089 **βz'yryn'k** B ⇒ βz'yr'yn'k
- 3090 **βz'yryn'y** ⇒ βz'yr'yn'k
- 3091 **βzγδ-** B سوار شدن
β(ə)žγaδ (βzγδ-) ©impf. β'zγδ; βāžγaδ
⇒βz'γst-, βjγδδ-, bžγd-, 'nzγst-
(to)mount
GMS 619; TSP 9.84, 3.232; VJ 855
- 3092 **βzγδ-** ⇒ βzγδ-
- 3093 **bžγd-** C سوار شدن
β(ə)žγaδ ©<*abi-zgad ©impf. b'žγd ⇒βzγδ-,
βjγδδ-
(to)mount
C2, 77R5; AVS 114
- 3094 **βzmδ'my** B مثانه (بزم دان، شکم)
βazmδānē ?
stomach, bladder
TSP 7.57; Benv. n p211; Bailey. Prolexis. 248
- 3095 **βzn-** B, M شرم
βazn ©acc. -w ⇒nwβznyy
shame
TSP 12.5 n p224; SCE 204; GMS 1161; BBB
βznw βr- "be ashamed"
- 3096 **bznbrqy'** C سپاس، شکرگزاری
β(ə)zn-βarkyā ? ⇒'βznw
thanksgiving
S W, C2, 57V13 n p117
- 3097 **bžng'ry** C گناهکار، بزهکار
β(ə)žangārē ⇒bžnq'ry', βjng'ryy, 'βyz'nk'r'k,

- βjng'ry
sinful, evildoer
STii 4.28; C2, 69R17
- 3098 bžnq'rqy' C بزھکاری، گناه، شرارت
β(ə)žangār(ə)kyā
sinfulness, wickedness
C2, 11V21
- 3099 bžnq'ry ⇒ bžng'ry
- 3100 bžnq'ry' C بزھکاری، تبهکاری، شرارت
β(ə)žangāryā ⇒ bžng'ry
wickedness
C2, 40V 6 n p85
- 3101 βzwt- B بزرگ شدن، افزایش یافتن
β(ə)zūt @pt. st. ⇒ βz'w-
(to)grow
TSP 6.175
- 3102 βzyk S بدی، سختی
βəžik ⇒ βz'yk, bžyq
hardship
MDii βzykw A14, 19
- 3103 bžyq C بد، بدبخت، بدبختی
β(ə)žik @pl. -t ⇒ βzyk
bad, evil
C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981 p214
- 3104 βzyn B ⇒ βz'yn
- 3105 bzyšt C بز(ها)
βəz(išt) (*bz-) @pl.
goat(s)
GMS 1186 n 1; STi 24.1, 22.22
- C**
- 3106 c- از
č(a)-, č(i)- @encl. prepos. ⇒ cnn, c'wnc,
cyw'yδ, cym'yδ(h), cyw'nt, cym'nt, ckn'c,
cm'n(y), cndr, cwpr, cyw
of, from
GMS 1611
- 3107 -c از
-(a)č @encl. prepos. ⇒ -mc, -βc, -šč, m'xnc,
-mβc, -mnc, 'c
of, from
GMS 1611
- 3108 c'βyz'ywkwsth ⇒ c'
- 3109 c' B چقدر، چه، چطور
čā (c'βyz'ywkwsth) @elat. pref. ⇒ w'²
- how, what, how much
GMS 1312, 1582; VJ 1100, c'z'ry; VJ 825
- 3110 c'- از
čā- (cy) @<*hačā @encl. prepos. ⇒ c'm'k(h),
c'β'k(h), c'wyšn
of, from
GMS 1610-21
- 3111 c'β B, S چقدر، چند، هر قدر (در بیشتر متون)
čāf @indecl. adj. & adv. ⇒ c'f
how many, how much, as much as
GMS 1540; EGSii 160; TSP; VJ; MDii; MDiii;
MSP
- 3112 c'β' S تو، از تو
čāfā @<hačā-θwa ? @prepos. + 2sg. pers. pron.
⇒ c'f
(of)you
GMS 437 n5, 1354; Hen. Tales. 474
- 3113 c'β'k(h) B, S تو، از تو
čāfāk @prepos. + 2sg. pers. pron. ⇒ c'-
(of)you
VJ 1406; KG 518, 566; MDii, Nov. 4 R5 etc.;
GMS 1354; c'βk, MDii B-17R2 etc. MDiii B3,
7
- 3114 c'β c'β B, S اطراف، پیرامون
čāf čāf ⇒ c'f c'f
surrounding, around
VJ 14^b; TSP 3.244 f; GMS 1587 A; KG 466, 467
- 3115 c'βr B, S چقدر، چند، هر چندبار (در بیشتر متون)
čāβ/far ⇒ w'βr
however, how much
EGSii 133, 160; GMS 1589; TSP 2.27 etc.; VJ
1114; STii 7.30; SCE 511; BSTBL, Intox. 21;
MDii
- 3116 c'βyzt B چه بد، چه بدبخت
čā-βi/əžt @elat.; adj. ⇒ c'-
how bad
VJ 827; GMS 1314
- 3117 c'c S تاشکند، چاچ
čāč
Tashkand(Chach)
MDii; Hen. Sogdica. 9; Gersh. MJM 55; c'cw,
MDii A-14, 19
- 3118 c'cn'y ⇒ c'cn'y
- 3119 c'cn'y B تاشکندی، چاچی
čāč(ē)nē (c'cn'y, c'cynk, c'cn'y)
from Tashkand(Chach)
MDii p81f, A14.5; Sogdica. 8, 9.6b

- 3120 c'cyнк S ⇒ c'cny
- 3121 c'cyny ⇒ c'cny
- 3122 c'δr B, M, S زیر، پایین
čādar ©<*hača-aδari ©postp. & adv. ⇒ c'δrstr,
c'str
under, below
EGSii 155; GMS 1611; TSP 3.122 etc.; MDii;
BSTBL; BBB 490
- 3123 c'δrcy B زیرین
čādarčī ©adj.
lower
GMS 1006; STii 10.47, 48, 50, 51
- 3124 c'δrcyq M ⇒ c'δrcyk⁽⁹⁾ ;
- 3125 c'δrcyk⁽⁹⁾ B, S زیرین، پایین ترین
čādarčik (c'δrcyq) ©adj.
low(est)
GMS 1014; SCE 72, 209, 421; TSP 15.7; MDii
A14, 15, 28; BSTBL, Vim. 25
- 3126 c'δr kr'n B مغرب، باختر (جهت فرورفتن خورشید)
čādar krān ⇒ *sky kyr'n
west
TSP 3.235
- 3127 c'δrp'r M زیر، پایین
čādarpār ⇒ c'p'r
below
GMS 1116
- 3128 c'δrs'r B, M, S به طرف پایین، زیر، فرود (در بیشتر متون)
čādarsār ⇒ c's'r, cyrts'r ?
downwards, below
GMS 459, 1612; VJ; TSP 3.199, 230, 238, 2.584,
13.21; BSTBL, Dhy. 57; Frag. Len. 20V23;
MDii; MSP
- 3129 c'δrstr B, M پایین ترین، پایین ترین
čādarstar ⇒ c'str, c'δr
lower
GMS 459, 1288; TSP 11.34, 35
- 3130 c'f M, C چقدر، چند، هر چند، اگر چه
čāf ©indecl. adj. & adv. ⇒ c'β
how much, how great, as much as
GMS 1540, 1585; S W, C2 p73 & gloss.; BBB d2;
STii 9.9; STi 8.15
- 3131 c'f C از تو
čāfā ©prepos. + 2sg. pron. ⇒ c'β'
(of)you
BSTi 249; C2 gloss.
- 3132 c'f c'f M, C اطراف، پیرامون
- čāf-čāf ⇒ c'β c'β
around, surrounding
BBB c24; GMS 1587A; Benv. Eti 315; C2, 60V 23
p132
- 3133 c'fryδδ M چقدر، همان قدر
čāf(a)rēδ ⇒ w'fyd
as much as
GMS 1592
- 3134 c'fyd C همان قدر که
čāfēδ
in as much as
C2, 51R27, 61V30
- 3135 c'γwny B, C چطور، چگونه، آنچنان، کدام (در بیشتر متون)
čāγōne (c'γwn'y, c'γwn'k, c'γwny)
how, as
EGSii 134; GMS 1114, 1542, 1583; TSP; BSTBL;
STii 8.2; SCE 552; BSTi 85; c'γwn'kw, Frag.
Len. 76.3
- 3136 c'γwn'k ⇒ c'γwny
- 3137 c'γwn'y ⇒ c'γwny
- 3138 c'γwnch S چطور، چرا
čāγōnč
how, why
Anc. Lett. 4.4
- 3139 c'γwny ⇒ c'γwny
- 3140 c'k'st'y ⇒ ck'st'k
- 3141 c'm' B, M, C من، از من
čāmā (m'-) ⇒ c'm'k(h)
me, of me
GMS 1343, 1610; VJ 1076; BBB 538, 644, 681;
STii 3.17; Frag. Len. 27.8; BSTi 180; BSTii; C2
gloss. 68R 4, 9; MDiii 27.8
- 3142 c'm'k(h) B, S من، از من
čāmā(k) ⇒ c'm', c'-
me, of me
VJ 81, 190, 1339, 1412; MDii; Frag. Len. 67.4;
c'mk, Anc. Lett. 2.39; MDii B18, 3; EGSii 110;
GMS 1343
- 3143 c'n C چطور، چه، چند ؟
čān(y) (c'ny)
how
STi 67.3, 15; STii 1.83, 85, 3.10; GMS 1543; Sund.
AoFviii 1981 p214
- 3144 c'n'kw B, M, S چون، چطور، وقتی که (در بیشتر متون)
čānaku (c'nkw) ©<*haca-anaka ©adv.; interj.

- pron.; conj. \Rightarrow KZNH, c'n'w, 'YK⁶⁾
as, when, since, while
EGSii 75, 135, 176; GMS 1543, 1600, c'nk_w; MSP;
Frag. Len.; MDii, c'nk_w; Tales. 475.15
- 3145 c'n'w (چون، چطور، وقتی که، چنان که (در بیشتر متون))
čānu/ō \Rightarrow KZNH, 'YKZY, 'YMT(w), cnw, c'n'kw
as, while, since
GMS 1543, 1595-1601; c'nw'ty, BBB "when"
- 3146 c'nk_w \Rightarrow c'n'kw
- 3147 c'nw B (جز، از)
čānu
of, than
GMS 437 n5, 1306 (used with compd. adj.); VJ
948
- 3148 c'nwt C (زیرا)
čānūt @conj.
because
C2, 48R1 n p85; c'nwty, C2, 12R5, 27R17
- 3149 c'ny C \Rightarrow c'n
- 3150 c'p'r C (زیر، پایین)
čāpār @postp. \Rightarrow c'δrp'r
under
BSTii 875.6; Schwartz. HMV 39; C2, 13V 23,
66V6, 77V18
- 3151 c'p'reyq C (پایینی، بهسوی پایین، فرود، سرازیر)
čāpārčik @adj.
below, downwards, situated below
C2, 22V14; Benv. JA 1955, 329
- 3152 c'prm_w S (تا، وقتی که)
čāparmu
until, when, as long as
GMS 1608; Anc. Lett. 2.25, 27; Frag. Len. 8V 4,
c'prm
- 3153 c'r'ynh B (جالین، نام دختر سوداشن)
jālin @pr. name
(name of) Sudashan's daughter
VJ
- 3154 c'rδp'δw B (حیوان، چهارپا)
čarθā-pādu \Rightarrow cyrδp'δw, crδp'δyh
quadruped
VJ 1178; GMS 111, 440; Gersh. Sogd. Cpds. 139,
149
- 3155 c's' C (پایین)
čāsā @čāδarsār @adv. \Rightarrow c's'r
downwards
BSTii 826.8; C2, 94R8
- 3156 c's'r M, C, S (بهسوی پایین)
čāsār @<*c'δs'r <c'δrs'r \Rightarrow c's', c'δrs'r
downwards, below
GMS 459; BSTi 227, 228; MDii
- 3157 c'smn M (یاس، یاسمن)
j/čāsmin
jasmine
GMS 70 n 1
- 3158 c'str M (پایین تر، زیر تر)
čāstar @<*c'δstr <c'δrstr \Rightarrow c'δr
lower
GMS 459; Hen. Tales. 481.33
- 3159 c't B (چاه)
čāt @Av. cāt; Khot. cāta; √khā; Bal. čāθ;
Khwar. ct'; Oss. cāda
well
SCE 527; Bailey. JRAS 1970
- 3160 c'twxt M (چهند، چقدر سریع)
čā-tuγd @<čā-tuγ-t @clat. adj.
how fast
GMS 254, 1314
- 3161 c'tyk M (چاهی (از چاه))
čātik @adj.
(of) well
Sund. Man. Lett. 305.22
- 3162 c'w S (جزر و مد، جریان)
čāw, žāw @Parth. j'w, 'bg'w
flow, tide
Sund. MSP p44
- 3163 c'w'n B, M, S (از آن، از (در بیشتر متون))
čon @<*hača-awana \Rightarrow cnn, cn, c-
of, from it
EGSii 85; GMS 1610, 1681; VJ; STii, BSTBL;
TSP; SCE, c'wn. . . pyδ'r
- 3164 c'wnc C (چگونه، چطور)
čōnč ?, čāwanč ? (*c'wnty) @f.
what kind of
BSTii 849.16, 851.3; C2 gloss. n p55
- 3165 *c'wnty \Rightarrow c'wnc
- 3166 c'wyšn B (از آنها)
čāweš(a)n \Rightarrow c'-, wyšn
of them
TSP 2.89
- 3167 cβ- B (دزدیدن)
čaf @<*tṛp; Khwar. 'cfy @inf. -y, *y \Rightarrow cf-
(to)steal

- GMS 150, 277, 508, 610; TSP 5.26, 79; SCE 156, 159, 161; AVS 108
- 3168 **cβt-** B دزدیدن
 čaβd ©pt. st.
 (to)steal
 TSP 5.112, 7.138
- 3169 **cβt'rmyk** B چهارم
 čaftārmik ? ⇒ cβt'rmyk
 fourth
 GMS 442; TSP 2.326
- 3170 **cβtw** B دزدیده
 čaβdu, čaftu ©pp. ⇒ cβt-
 stolen
 TSP 5.112, 7.138
- 3171 **cδ-(w)** B جادو، سحر، سنگ باران(ا) یده: آوردن باران با سنگ جادو، جده)
 j/čaδ(u) ©Khot. *jāya*; Turk. *yada* <*yātu ?
 magic
 TSP 3.123 n p195; Bailey. BSOAS 15, 533
- 3172 **cδy k'ry** B جادوگر، ساحر
 čaδy-kārē, jaδe-kārē
 magician
 TSP 3.231, 240; Hen. Sogdica. 5
- 3173 **cf-** M, S دزدیدن
 čaf ⇒ cβ-
 (to)steal
 GMS 150, 277, 508; perf. st. *cf'd'r-*, Sund. AI 28, 1988, 181
- 3174 **cγ^uk** S ⇒ cγ^k
 3175 **cγ^k** B, S مجادله، نزاع، دعوا (دخیل: چنج، چخان)
 čaxāk (cγ^k) ⇒ cx-
 dispute, fight
 TSP 7.63 n p212; Frag. Len. 16, 22, 38.13, cγ^k
- 3176 **cγ^{ny}** M چغانی
 čayānē
 from Chaghan
 Sogdica. 8.8b, n p9
- 3177 **cγn-** M ابریشم
 čayn ©nom. cγn^u; gen. cγny^u ⇒ cγnh
 silk
 BBB 527; GMS 1178
- 3178 **cγnh** S ابریشم (چگن، چگنی)
 čaynā, čayana ©f. n. ob. -yh ⇒ cγn-
 silk
 MDii p181.12 A 5, 12
- 3179 **cγnr^uw^k** ? B ⇒ cγzr^uw^k
- 3180 **cyr-** B, S چرخ، دایره
 čaxr ©acc. -w; nom., ob. -y(h) ⇒ cxr-, ckk
 wheel, circle
 TSP 2.144, 216, 924; Frag. Len. 93.17; O² 17
- 3181 **cyrh** ⇒ syrh
- 3182 **cγš-** S درک کردن، گرفتن
 čaxš ©pt. cγšty ? ⇒ *c'xš-, ptcxš-
 (to)take, (to)grasp
 MDii p127 n p128, 8
- 3183 **cγšty** S درک شده
 čaxštē ©pp. ⇒ cxšty
 grasped
 MDii p127 n p128; cγšty m'tym, 1sg. perf. B16.8
- 3184 **cγwty** B جغد (دخیل: چغد، چغو)
 čayut
 owl
 SCE 148; Hen. LW 96
- 3185 **cγz-** B قورباغه، وزغ (دخیل: چنر)
 čayz ©Yaghn. čaγz ©acc. -w; abl. -'
 frog, toad
 TSP 3.250; SCE 178; Hen. L W 96
- 3186 **cγz r^uyh** S مرداب (دشت قورباغه)
 čayz- rāy ⇒ r'γ
 marsh land
 Gersh. Mélanges Benv. 196ff; MDii B16, 8
- 3187 **cγzr^uw^k** B تخم قورباغه، جل وزغ، خزهی آبی (چنر واره، چنر لاهه)
 čayz- rāwē
 frog's eggs
 Hen. Texts. 727; TSP 3.134; Benv. cγnr^uw^k?
- 3188 **ck^ut** B قله، پیشانی (چکاد)
 čakāt (ck^ut) ©<*čakāta; Pahl. čakād
 peak, forehead
 BSTBL, Dhy. 20; TSP 2.282, 3.285; SCE 96
- 3189 **ck^ušt^uy** B, M زشت، بدگل
 č(a)kōštē ©<*duškašt ©pl. -t ⇒ ckšt^uk
 ugly
 SCE 10; GMS 286; duš-karša ?
- 3190 **ck^ut** ⇒ ck^ut
- 3191 **ck^ušt^uky^u** M زشتی
 č(a)kōštakyā
 ugliness
 GMS 1089
- 3192 **ckkr** B, S چرخ
 čakr ©ob. -y ⇒ δrm^uyk ckk, cyr-, cxr-
 wheel

- BSTBL, Padm. 17; Frag. Len. 93.16; SCE 182
- 3193 **cqñ'** C از کجا، از چه
čaknā @<*haca+kanā; Av. kana ⇒ckñ'c,
cnkn'c, c-
where(from), (from) what
GMS 1539; STii 4.42; C2, 87V8, 102V18
- 3194 **cqñ'c** M ⇒ ckñ'c
- 3195 **ckñ'c** B, M, S از کجا، از آنجا که، به خاطر آنکه، به دلیل آنکه
čaknāč (cqñ'c) @c-kñ'-c; *hacā-kanā-hacā
⇒cnkn'c, cqñ', c-
where(from), whence, (from)which, whom
GMS 1518; VJ; TSP 7.31, 9.55; STii 10, 34; MDii;
Frag. Len. 57.6, 92.10; BBB b66, 81; S W, SGI
1986, 416; ckñ'cw, STii 8.3
- 3196 **ckñ'cw pyδ'r** B, M چرا
čaknāču piδār
why
BSTBL, Dhu. 232; STii 8.3
- 3197 **cqñ' pyδ'r** C چرا، برای چه
čaknā(č) piδār ⇒ckñ'cw pyδ'r
why
BSTBL, Vim. 20, Dhu. 228, 230; Hen. Tales.
467.38
- 3198 **ckšt'k** B زشت، بدبوخت
čəkəštē (c'k'št'y, ckšty, ckšt'k) @*duš-ka(r)ša-
⇒ck'št'y
ugly
GMS 286, 1089; SCE 16, 69
- 3199 **ckšt'k** ⇒ ckšt'k
- 3200 **ckštwny** M زشتی
č(ə)kəštū/ōnē/i
ugliness
GMS 1089
- 3201 **ckšty** M ⇒ ckšt'k
- 3202 **clyb'** C چلیب، صلیب
čaliba @<Syr.
cross
BSTii 880.13; C2, 77R13
- 3203 **cm-** M, S چشم
čam @Khot. tcei'ma; Khwar. tsam; Orm. cimi
@nom. acc. -y(y); pl. cmt'; ob. cmy' ⇒cšm,
cym-
eye
GMS 385; STii 1:26, 2.16, 21; BSTi 151
- 3204 **cm'n(y)** B از دل
ča-mān(y) @<*hača-mān ⇒cnm'ny, c-
from heart
TSP 5.75; GMS 337, 1611; Gersh. Sogd. Cpds.
143.3
- 3205 **cmqy'** C چشم، چشمی، مربوط به چشم
čam(a)kyā ⇒cšm, cym-, cm-
(of)eye, optical
STii 3.36; Benv. Notesiii 223; Mack. BSOAS
1970, 116
- 3206 **cmt'r** M (نوعی) آلت موسیقی
čamtār @ob. -yh ?
(a kind of)musical instrument
Sogdica. 16a. 1; Hen. Texts. 727
- 3207 **cmxwy** M آلت موسیقی (نوعی تار)
čamxuy ? @MP cmb
(a kind of)musical instrument
Hen. Sogdica. 36.29 n p38; Mittelir. 80 n 2
- 3208 **cn** M, C, S از، جزء، به وسیله (در بیشتر متون)
čan @<*hacā-awana @prepos. + abl.
⇒cn'wxy, cnm'ny, c-, c'w'n, cnn, 'c
of, from, out of, by, than
GMS 85, 1610
- 3209 **cn'** M, C تشنه
čanā @abl. ⇒cšn^(b), cn'wq
thirsty
GMS 386, 1205; C2, 69R25
- 3210 **cn'nty** B, S اصلاً، کاملاً (در جمله‌ی منفی: به هیچ وجه)
čanāy(a)tē (cn'nty) @<čan+āyatē ? ⇒cn'nty
completely, absolutely
GMS 475, 1611; TSP 2.43, 340, 574, 69, 467
n p169; MDii 1.1, 20; MSP b88
- 3211 **cn'nty** B اصلاً، کاملاً
čanāyātē @<čan+an'atē ⇒cn'nty
completely
TSP 2.492
- 3212 **cn'nstty** B اصلاً
čanānstē ? (cnsty)
completely
SCE 124; GMS 475, 1611
- 3213 **cn'wq** C تشنه
čanāuk, čanūq ? ⇒cšn^(b), cšnwq, cn'
thirsty
STi 24.7, 25.16, 27.10; GMS 1076
- 3214 **cn'wxy** M از جان
čanuxē/i ? @Av. anhuayat hača ⇒cnm'ny,
cn'wxy, cn'wcm'ny
from heart

- BBB 730; GMS 11n 1, 337; Benv. JA 1959, 123
- 3215 **cnδ'n** S ⇒ cndn
- 3216 **cndn** M چقدر، آنقدر، چند، چندان
čāndan (cnδ'n) ⇒ cntn¹
so much, so
GMS 1609; Frag. Len. 120.6; BBB
- 3217 **cndr** M در، اندر، داخل
čāndar, čandar @c-ndr; *haca-antar ⇒ cyndr,
cyntr¹, cntr, c-
in, inside
BBB f90; GMS 1611, 1631
- 3218 **cnδrs'r** ⇒ cntrs'r
- 3219 **cngr'y** M چنگ، چنگله (نوعی ساز)
čangaryā ⇒ cyngry'
(a kind of) musical instrument, (a kind of) harp
Sogdica. 36.30 n p38
- 3220 **cn'yty** B ⇒ cn'yty
- 3221 **cn'wcm'ny** B از جان و دل
čānaxu-č(a)mānē ⇒ cn'wxy, cnm'ny
from the depth of one's heart
GMS 337; TSP 5.75 n p201; BSTBL, Intox. 36;
Benv. JA 1959, 123
- 3222 **cn'ywy** B از جان، از دل
čānaxwē @Av. anhuayat hača ⇒ cn'wxy
from heart
TSP 5.75; Benv. JA 1959, 123
- 3223 **cnkn'c** B از کجا
čānkanāč ⇒ ckn'c
where
STii 7.36; cnn kn'c, VJ 3'
- 3224 **cnm'ny** M از دل، قلب
čān-mānē @<*haca- manah- ⇒ cm'n(y),
cn'ywcm'ny
of heart
GMS 337; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143.3; BBB
730, 731
- 3225 **cnn** B, M, S از (در بیشتر متون)
čānn @<haca-awana @prepos. ⇒ cn, cwn, 'c,
'cnn, c'w'n, MN
of, from
EGSii 122, 164; GMS 85, 535
- 3226 **cnnsty** B کاملاً، اصلاً
čānstē, čānanstē ? (cnsty)
completely
GMS 475; VJ 39^d, 48^d, 722, 63^d; TSP 2.711; SCE
338
- 3227 **cnsty** ⇒ cnnsty, cn'nsty
- 3228 **cnt'mny** B آرزوبخش، گوهر آرزوبخش
čintāmanī (cynt'm'ny) @Skt. cintāmaṇi
wish jewel
STii 7.29, 40; cynt'm'n, VJ 7; cynt'm'ny, Padm.
32, 65
- 3229 **cnt'n β'm'k** B بلوطی رنگ، رنگ صندل
čāndan βāmē ⇒ cntn²
brown
TSP 3.100; Hen. Texts. 726
- 3230 **cnt'r** B پست، طبقه‌ی پست جامعه (چندال)
čāndār/l @<Skt. caṇḍāla
outcast
TSP 2.639, 783
- 3231 **cntn¹** B, S, C چقدر، آنقدر، چند، چندان
čānd/tan @indecl. adj. & adv. ⇒ cndn
how much, as much
VJ 1287; TSP 2.502; C2, 52R12, 57V20; GMS
1609; EGSii 134; MDii
- 3232 **cntn²** B صندل (چندال، چندن)
candan @Skt. caṇḍana ⇒ cnt'n β'm'k
sandalwood
VJ 15, 96, 20^b; TSP 3.171, 271 etc.; BSTBL, Padm.
39(N)
- 3233 **cntn'yn'k** B صندلی، ساخته از صندل
čāndanēnē (cntnyny)
(made of) sandalwood
TSP 3.179, 180, 195
- 3234 **cntnyny** ⇒ cntn'yn'k
- 3235 **cntr** B, S در، اندر، داخل (در بیشتر متون)
ča/āndar @Yaghn. čintir ⇒ cndr, cyntr¹
in, inside
GMS 1611; EGSii 155; VJ; TSP; BSTBL; SCE 164,
370; KG; MSP; Frag. Len. 4.4, 58.3, cntrh, TSP
2.215
- 3236 **cntrp'r** B داخلی، داخل، درون
čādar-pār (cyntrp'r)
in, inside
BSTBL, Dhu. 172, 49, 123; Frag. Len. 69.29
- 3237 **cntrp'r'cyk** B, M داخلی، داخل، درون
čīndar pārčik ⇒ cyntrp'r'yck⁽⁶⁾
internal
BSTBL; Dhu. 118; BBB 671; GMS 1013, 1116
- 3238 **cntrp'r'yck** B داخلی، درونی
čādar-pāričk ⇒ cyntrp'r'yck⁽⁶⁾
inside, internal
GMS 976 n 1; BSTBL, Dhu. 53

- 3239 **cntrs'r** B, S درون، داخل
čandarsār (cnδrs'r) ⇒cyns', cyts'r, cyntsr'r
inside, in, into
VJ 898; TSP 3.13; GMS 460; Frag. Len.; cnδrs'r
37.6.7
- 3240 **cntr(y)** S داخله(مقصود کشور چین از نظر سفیدان
مهاجر)
čandar(y) ⇒cyntr'²
inland, inside(*China*)
Anc. Lett. 6.13n 9; Hen. BSOAS 12.604, 9, 605
- 3241 **cntry s'r** به داخل، به چین، سوی چین
čandarē-sār
(*to*)China, (*towards*)China
Anc. Lett. 2.22
- 3242 **cnw** S, C چون، مانند
čānu ⇒c'n'w
as, like
BSTi 116; Anc. Lett. 1.6
- 3243 **cp'yš** M, S رئیس، سرکرده
capiš ?
chief
Sogdica. 33.2, 34 n 1; MDii A14, 22
- 3244 **cpδ'** M, S ناگهان
(cpd')
at once
MDii A14, 24 n p89; Hen. Tales. 475.30; KG 465;
Sund. p132; MSP b88
- 3245 **cpd'** C ⇒ cpδ'
- 3246 **cr'y** B, M, C چراغ
čarāy (cr'y) ©Parth. cr'g ©pl. -t
light, lamp
SCE 221, 493; TSP 6.106, 125, 135, 137, 170, 180,
8.107; Tales. 478, 41; GMS 1518; C2 57R8; STi
38.2; Sund. AoFviii 1981 p214, cr'g
- 3247 **cr'y** ⇒ cr'y
- 3248 **cr'ykykh** S چراغی، چراغچی
čarāy-čik
(*off*) lamps
CII 1990 B7
- 3249 **cr'yδ'rwk** B چراغ پایه(چوب چراغ)
carāy-δārūk
lampstand
TSP 6.137 n p205
- 3250 **cr'q** C چَرا، چَرا داری، مرتع(چَرا کردن)
čarāk ⇒cr'qd'r-
- pasture
BSTii 879.14; C2, 87V 14 n p164
- 3251 **cr'qd'r-** C ساکن بودن
čarāk-δār ⇒cr'q
(*to*)dwell
STSC 17
- 3252 **crδp'δyh** M چهارپا
čarθ-paδē ⇒c'rδ'p'δw
quadruped
BBB 507
- 3253 **crks** B, M, S کرکس
čarkas ©<Av. *kahrkāsa*
vulture
GMS 139, 249; TSP 3.238, 13.20; Bailey. Asica. 8
- 3254 **crm** B, S پوست، چرم
čarm ©Av. *carāman* ©ob. -yh
skin, leather
GMS 940; TSP 3.243, 253, 9.147, 13.27, 2.211;
MDii A10, 3, 4 B3, 13 B19, 5
- 3255 **crmkr'y** M دباغ، چرم کار
čarm-karē
skinworker
Sogdica. 54.5
- 3256 **crmny** C چرمی، از چرم
čarm(a)nē ©pl. -t
(*made of*)skin
BSTii 905.23; C2, 57V23
- 3257 **crp** B چرمی
čarp ©ob. -y
fat
TSP 2.372
- 3258 **crpywδn** B روغن مالیدنی، ضماد
čarp-yōδan
ointment
TSP 3.171 n p197
- 3259 **CRWRH** B ⇒ CWRH
- 3260 **crxwšt** C چرخشت(دخیل در فارسی)
čarxušt
winepress
GMS 249; Hen. LW 96; STi 19.16
- 3261 **cs't** M(S) از همه
ča-sāt ⇒c-, s't
from all
GMS 1611
- 3262 **cš-** C چشیدن، آشامیدن
čaš ⇒ptcš-, cš'nt(h)

- (to)taste
Benv. BSL 23.115; Sund. AoFiii 1975, 61
- 3263 cš'y- B تشنه بودن
č(ə)šāy @<*tṛš- ⇒ cšn^(b), cn'
(to)be thirsty
SCE 29; GMS 277
- 3264 cš'nt'yw'r'k B آشامنده، نوشنده
čašand-xwārē
drinker
TSP 2.961, 24.6
- 3265 cš'nt(h) B آشامیدنی، نوشابه
čašand ⇒ cšnt, cš-
drink
VJ; TSP; BSTBL, Intox. 2.7 etc.; Vim. 133; SCE
532; GMS 1066
- 3266 cš'ntk B, C تشنه
č(ə)šāndē ⇒ cš'y-, cšn^(b), cš'nty
thirsty
Dhy. 105; BSTBL; GMS 277, 1068; S W, IJ 1976,
Frag. 18
- 3267 cš'nty B آشامیدنی، نوشابه
c(ə)šāndē (cšnt'q) ⇒ cš'ntk
drink
BSTBL, Intox. 17.30; C2, 102V27-8
- 3268 cškw B اشک
č(a)šku @<asruka @nom. cškw y ⇒ šyšk-y(y),
'ckw
tear
GMS 286 n 1, 423; VJ 1373
- 3269 cšm چشم (در بیشتر متون)
čašm @<čašman @nom. gen. -y; acc. -w; loc.
-y'; abl. -'; pl. -r', -th ⇒ cym-, cm-
eye
EGSii 83; GMS 258, 385, 1168; -y, VJ; TSP;
BSTBL; SCE 322, 409; KG 380, 562; Frag. Len.
51.3, 93.16; STii 7.6; Sund. AoFviii 1981 p214;
-w, TSP 2.1143, 1204, 7.170; C2, 12V13; KG
566; Dhy. 25; SCE 262; BBB 657; -y', TSP
3.292; SCE 80; -', VJ 278; TSP 7.196; SCE 253,
299, 303; -r', VJ 239, 748, 35', 1263, 1373; TSP
2.292; -th, TSP 3.28
- 3270 cšm'y B چشم
čašmē (cšmy) @in compd.
eye
GMS 1500; Gersh. Sogd. Cpds. 139, 142
- 3271 cšmδn'k(w) S(M) حذقی چشم (چشم دان)
čašm-δanē @<*čašman-δānaka
- eye socket
GMS 1117
- 3272 cšmy ⇒ cšm'y
- 3273 cšmy- nmzy' C در یک چشم به هم زدن
cašme-nimžyā ? @f.
in blinking of an eye
C2, 13V 29 n p57.29, Pahl. čašm-mēzišn
"moment"
- 3274 cšmy wyny B مرئی، پدیدار، آشکار،
چشم گیر (چشم بین)
čašmē-wēnē
visible
VJ 364, 1500; Gersh. Sogd. Cpds. 139, 148; Benv.
Et. Oss. 59, 145
- 3275 cšn^(b) B, S تشنگی
čāšn(ā) @<*tṛšna @abl. -' ⇒ cn', cšnwq, cš'y-
thirst
GMS 150, 277; VJ 814; BSTBL, Vim. 134; C2,
102V21 p178
- 3276 cšn'mwrtk B مرده از تشنگی
č(ə)šnā-murtē
died of thirst
VJ 317 etc; GMS 386
- 3277 cšnd'k M, C آشامیدنی، نوشابه
čašandāk (cšnt'q)
drink
GMS 993, 1066; C2, 102V27 n p178; BBB 592
- 3278 cšnt C نوشیدنی، آشامیدنی
čašand ⇒ pwcšnt, cš'nt(h)
drink
STi 25.7; Sund. AoFviii 1981 p214; C2, 14V24
- 3279 cšnt'q C ⇒ cš'nty, cšnd'k
- 3280 cšnwq C تشنه
č(ə)šnūk @ob. -y ⇒ cšn^(b), cš'ntk, cn'wq
thirsty
C2, 102V 27 n p178; BSTii 831, 27
- 3281 cšny C چاشت
čašn(ē) ⇒ fr'qcšny
breakfast
- 3282 cšt'wcyh B فقر، تنگدستی
č(ə)štāučyā ⇒ cšt'w'n
misery, poverty
TSP 2.243; GMS 1146
- 3283 cšt'yk' B سۆم
čštik, čāštik (cšt'yk^(b)) ⇒ 'cštyk, 'tδrtyk, 'δrtyk,
'štyk, štyk

- third
TSP 9.103; S W, IJ 1976, Frag. 5.4
- 3284 csth B کومیس، نوعی نوشیدنی (از شیر مادبان تخمیر شده)
koumiss
BSTBL, Padm. 40; Hen. BSOAS 11, 724
- 3285 cštw'n B ناتوان، فقیر، تنگدست
č(ə)štwan @<duš-tuwān ⇒ δštwn
poor
SCE 11, 15, 31, 46, 373, 428; BSTBL, Vim. 160;
GMS 173; W-Lii
- 3286 cšty B, S سوم، سومین
č(ə)šti ⇒ tδrty, 'cšty
third
GMS 1331; TSP 5.83, 10.12; Frag. Len. 101R2
- 3287 cštyh B ترس، وحشت
čāstyā @Av. taršti <*tṛšti ⇒ 'cštyh, trš-
terror
TSP 2.785; GMS 150, 277
- 3288 cštyk⁽⁶⁾ B ⇒ 'cštyk
- 3289 cšwq C ⇒ cwq, cškw
- 3290 ctβ'r B, S چهار (در بیشتر متون)
čātfār, čātfār (ctβ'r, ctf'r) @<caθwār; Yaghn.
tifōr ⇒ štf'r
four
GMS 173, 295, 1316; S W, C2 p50n4
- 3291 ctβ'r ⇒ ctβ'r
- 3292 ctβ'rm B چهارم
čātfār(a)m
fourth
STii 10.9, 50; GMS 1095; TSP 2.1075, 1093, 1117
- 3293 ctβ'rmy B چهارم
čātfārmī, čātfārmē
fourth
TSP 10.27
- 3294 ctβ'rmyk B, S چهارم
čātfārmik ⇒ ctβ'rmyk, cβt'rmyk
fourth
VJ 248; GMS 442; TSP 3.44; KG 377; ctβ'rmykw,
MSP b 18, 68; CII 1990 A6
- 3295 ctβ'r M, C ⇒ ctβ'r
- 3296 ctβ'rmyk M چهارم
catfārmik ⇒ ctβ'rmyk, štf'rmyq
fourth
W-Lii 569; BBB; GMS 331, 442
- 3297 ctβ'rwystmyq C ⇒ štf'rwystmyq
- 3298 cw چه، هر چه، هر چیز، که، وقتی، چرا (در بیشتر متون)
čū (tcw, cww) @<*cim ⇒ cwtly, cwšw, 'cw
what, that, which, when, why
EGSii 132; GMS 1502, 1510, 1525, 1581; BBB;
S W, 1986 p412, cwpyδ'r "why"; cw'c "what so
ever" CII 1990 F14
- 3299 cwq C اشک
čuk, čūk (cšwq) ⇒ pwrncwq, 'ckw
tear
BSTii 851.3, cšwq; Benv. Eti 33; S W, C2, 12V3
n p56, 3
- 3300 cwn M از، از آن
čāun, čōn @<*haca-awana ⇒ cnn
of, of it, from it
GMS 85, 1446, 1454, 1610
- 3301 cwpr بر، بالای، بالا، فراز (در بیشتر متون)
č-ūpar @<*haca-upari ⇒ c-
on, upon, above
EGSii 155; GMS 1611; VJ; TSP; KG; Frag. Len.;
BSTBL; STii 1.9, 4.33, 6.36
- 3302 CWRH B, S جسم، بدن (هز)
γriwa (CWRYh) @ldg. ⇒ γr'yw(h), γryw
body, self
TSP 2.52, 537; STii 9.7, 10.4 n p511; BSTBL; SCE
182-3 etc.; MSP b140; KG 379, 613; Frag. Len.;
CWRYh, Sogdica. 60; KG 508; CRWRH, TSP
2.534
- 3303 CWRYh ⇒ CWRH
- 3304 cwšw B کدام یک
čū-šu
which one
BSTBL, Dhu. 291
- 3305 cwt M, S, C آیا
čut @conj; interj. particle
whether
EGSii 132; GMS 1528, 1581; STi 21.15, 37.21;
STii 6.47; C2, 39V6, 9
- 3306 cwtly B, M, C چه، چه چیز، هر چیز، چرا، کدام، که،
آیا (در بیشتر متون)
čū-ti (cwZY) @indecl. interrog. pron. & adv.
⇒ cwt, cw
what, which, why, whichever, whatever,
whether
GMS 1527, 1546; cw'ry, GMS 1511; BBB f76
- 3307 cww M ⇒ cw
- 3308 cwz'kk B جوجه

- čūžāk ©Yaghn. *čuja*; Khwar. *twžk*
chicken
SCE 233; TSP 2.332
- 3309 cwZY B, S ⇒ cwtY
- 3310 cx- C جنگیدن (دخیل: چخیدن)
cax ⇒ cγ'k
(to)fight
BSTii 832.10, 907.17; C2, 39V2, 40V18, 94R29
n p83; Benv. JA 1955, 299, 1959, 314; cx'd'r,
C2, 40V17, trans. pret.
- 3311 cx'ty C جنگیده
caxātē (cxnty) ©pp; pl. -t
having fought
C2, 104R 10
- 3312 cxnty ⇒ cx'ty
- 3313 cxr- M چرخ
caxr ©Av. *caxra* ©acc. -w; ob. -yy ⇒ cγr-,
ckkr
wheel
GMS 266, 520, 1171, 1174
- 3314 cxš'm M داروی چشم (که از دانه ساخته می شود) (برهان: چشام، چشخام)
čaxšām
eyesalve
GMS 807
- 3315 cxš'pδ(δ) M, S آیین، دستور، فرمان
čaxšāpaδ (šks'pwt, cxš'pt) ©Parth. *čxš'byd*;
←Skt. *śikṣapada* ©pl. -t ⇒ cxš'pδ-mync
commandment
BBB; KG 488, 501, 506, 486; Hen. BSOAS 12, 51
n 1; W-Lii
- 3316 cxš'pδm'x M دستورهای ماهانه
čaxšāpaδ-māx ©ob. -y
monthly orders
BBB p123
- 3317 cxš'pδ-mync S قانونی، شرعی
čaxšāpaδmēnč ©f. -h; pl. -t; acc. -w
⇒ cxš'pδ(δ)
legal
MSP b105, 198, 85
- 3318 cxš'pt ⇒ cxš'pδ(δ)
- 3319 cxš'ptyk M (مربوطه) فرمان ها و دستورهای دینی
čaxšāpatik
(related to)commandments
GMS 994
- 3320 cxšty S فهمیده، آزموده
- čaxštē ⇒ cγš-, cγšty
learned
MSP b88; Sund. n p44
- 3321 cxwd C, M جهود، یهودی
čaxuδ (yhwd) ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ cxwd'nc
Jew, jewish
STii 6.5; STi 83.10, 58.2; Sund. AoFviii 1981
p214, 26R3
- 3322 cxwd'nc M جهود، یهودی
čaxuδānč ©f. adj. ⇒ cxwd
jewish
GMS 1040
- 3323 cxwd'ny C جهود، یهودی
čaxuδānē
jewish
STi 45.19; STii 6.1; GMS 1041
- 3324 cxwd βγδ'ny S کیسه
čaxuδ-βaydanē
synagogue
Hen. BSOAS 18.367 n3
- 3325 cy ⇒ c'-, cymyδ(δ)
- 3326 cyδnyh M خنجر، شمشیر (چلنگر، چیلان)
čiδanē ? ©MP *cyl'n*; <*ci; ✓kai
dagger, sword
Sogdica. 35.1, 36; Bailey. Prolexis. 184
- 3327 cyδyt ⇒ 'yδyyt
- 3328 cym- C چشم
či/om (cymt') ©Khot. *tcaima*; Khwar. *cim*
©acc. -w; pl. -t'; ob. pl. -ty' ⇒ cm-, cšm
eye
Benv. JA 1955, 309; C2, 111 R9, 12V2, 60R 14,
61R 17 n p65
- 3329 cym'nδ ⇒ cym'nt
- 3330 cym'nt B, S, C از آن، از آنها (در بیشتر متون)
čimand (cymnt)
of it, of them
GMS 1404, 1488, 1610; EGSii 128; SCE 479;
MDii; VJ 1364; Frag. Len. 37.21; TSP; STii
6.34; *cymnt(y)*, C2 gloss. *cymntšnw* "from
them", BSTBL, Vim. 68; *cym'nδ*, Frag. Len.
82a.1; *cym't*, Frag. Len. 87.1; *cymn*, Anc. Lett.
2.17
- 3331 cym'yδ(h) B, S از این (در بیشتر متون)
čimēδ (cymyδyy, cymyty) ©<*haca-ima-iδa
⇒ cymyt, cymyδ(δ)
from this, of it
EGSii 128; GMS 1149, 1404, 1483

- 3332 cym'yδ pyδ'r B, S برای این
 čimēδ piδār
 on this account, therefore
 BSTBL, Vim. 73, 161, Dhu. 239, 277, 284; MSP b 172
- 3333 cymnt ⇒ cym'nt
- 3334 cymt' C ⇒ cym-
- 3335 cymyd C ⇒ cymyδ(h)
- 3336 cymyδ(h) M, S از آن، آن (در بیشتر متون)
 čimēδ (cymyd, cy, -myδ) ⇒ cym'yδ(h), c-
 of it
 BSTBL; TSP; STii 6.32; MDii; GMS 1483; Tales. 472-18; C2, cymyδyy, BBB b88 d2
- 3337 cymyδyy M ⇒ cym'yδ(h)
- 3338 cymyθ ⇒ cymyt
- 3339 cymyt C از آن، آن
 čimēδ/θ (cymyθ) ⇒ cym'yδ(h)
 of it
 STi 81, 13; Sund. AoFviii 1981 p214; STii 6.24; BSTi A8; cymyd, C2; cymyty, STi 81.9
- 3340 cymyty C ⇒ cym'yδ(h), cymyt
- 3341 cyn' S چین، چینی
 čin ©<*Ts'in; <*ds'in ©ob. -y; ob. pl. -ty
 ⇒ cynst'n
 China
 Anc. Lett. 2.17, 3.20, 35; MDii B17 R13 n p121.12; S W, IJ 1976, Frag. 22; Hen. BSOAS 12.604
- 3342 cyn' ⇒ 'c
- 3343 cyn'k S آرزو، انتظار
 čy/ināk (cyn'k(h))
 hope, expectation
 Hen. Tales. 483.12; VJ 31', 14^d, 511, 579
- 3344 cyn'wt B منتظر، امیدوار
 čināut (cyn'wt) ©cynāk+aut <*āwat
 hopeful
 GMS 1079; Frag. Len. 118.4; cyn'wt, VJ 686; cyn'wty, VJ 740
- 3345 cyn'k(h) B ⇒ cyn'k
- 3346 cyn'ncknō M چینانچکند (شهر چینی: تر فان، خو چو)
 činānč-kanθ ©ob. -yy
 Khocho, Turfan (Chinese town)
 GMS 1040; Schaeder. Iranica. 46; Minorsky, Hudūd. 94, 271; Frye 1, 23
- 3347 cyn'wt ⇒ cyn'wt
- 3348 cyncr S الک، پرزن
 čīnčār ?
 sieve
 Frag. Len. 93.35
- 3349 cyndr M اندر، داخل، اندرون
 čī/əndar ⇒ cndr, cynt'r'
 in, inside
 BBB 667; GMS 1484, 1611; KG; MSP e17
- 3350 cyndrcyk M داخلی، درونی
 čīndarčik ©pl. -t
 internal
 GMS 1014; BBB 671
- 3351 cyndrp'r M داخلی، درونی
 čīndar-pār (cynt'r'p'r)
 internal
 GMS 1116; cynt'r'p'r, BSTBL, Dhu. 128
- 3352 cyngry' M چنگ، چنگله (نوعی ساز)
 čīngaryā, čangaryā ©<Turk. čīngar ⇒ cngry'
 (a kind of) musical instrument, (a kind of) harp
 Sogdica. p36 g30; Hen. BSOAS 11, Texts. 727; Bailey. Prolexis. 245
- 3353 cyns' C داخل، بمسوی درون
 čīnsā (cyns'r) ©<*čīndarsār ⇒ cntrs'r, cyts'r,
 cys'(r), cyntrs'r
 inside, into
 STii 3.9; GMS 460; Frag. Len. 28.2
- 3354 cyns'r ⇒ cyns'
- 3355 cynst'n S چین، چینستان (نواحی خودمندان)
 čīnastan ⇒ cyn'
 China (Khumdan)
 Anc. Lett. 2.17, 30; Hen. BSOAS 12, 606 n 7; GMS 1118; cynst'n, Bugut. Insc. AOH 1972, 1.72
- 3356 cynt'mny B ⇒ cnt'mny
- 3357 cynt'm'ny B ⇒ cnt'mny
- 3358 cynt'r' B, S, C اندر، داخل
 čīyndar, čəndar, čandar ⇒ cyndr, cndr, cntr
 inside
 TSP 3.95 etc. 159, 161, 291, 16.36; BSTBL, Dhu. 159; Hen. Tales. 478; STi; BSTi 105, 111; MSP; W-Li; Sund. AoFviii 1981 p214, 28R 7
- 3359 cynt'r' S داخله (مقصود کشور چین از نظر سفیدان مهاجر)
 čīndar ©abl. -' ⇒ cntr(y)
 inside, inland (China)
 Ladakh. Insc. 3; Benv. Notesiv BSOAS 1938, 504

- 3360 **cyntpr'r** B ⇒ **cyndrp'r**, **cntrp'r**
- 3361 **cyntpr'r'yck**⁽⁶⁾ B داخلی، درونی
čindarpāričk ⇒ **cntrp'r'yck**
internal
BSTBL, Dhu. 124-6
- 3362 **cyntsr'r** B داخلی، درونی
čindarsār ⇒ **cntrs'r**, **cyns'**, **cyts'r**
inside
TSP 3.144
- 3363 **cyny** S چینی
čini
Chinese
CII 1990 A14
- 3364 **cyrδp'δw** B چهارپا
čarδ/θā-pādu ⇒ **c'rδp'δw**
quadruped
VJ 1404; GMS 111, 440
- 3365 **cysr'r** ⇒ **cyrts'r** ?
- 3366 **cyrts'r** ? S پایین
čirδsār ? (**cysr'r**) ©<*čirδar-sār* ? ⇒ **c'δrs'r**
downwards
MDii p174.8, 10, 176.2
- 3367 **cys'(r)** C, S درون
čisā(r) ⇒ **cyns'**, **cyts'r**, **cyntsr'r**
in, inwards
BSTi 127, 243, 271; CII 1990 G9
- 3368 **cytβnt** B, S درود، سپاس، احترام
čētβand ?
salutation
VJ 1122; TSP 2.1029, 8.29; Frag. Len. 82a 17,
cytβnth
- 3369 **cytk** B, S جن، روح عناصر طبیعی
čitē, cētē ? ©Av. *kaēta* ©pl. *cyt'yt*; ob. pl. *-lyty*
⇒ **cyty(y)**
spirit, ghost, devil
VJ; TSP; SCE 258; *cytk*, Frag. Len. 44.9; *cyt'yt*,
VJ 1112; TSP 5.102, 6.160, 8.45, 11.15, 18;
cyt'yt, VJ 1206, 1444
- 3370 **cyts'r** M داخل، درون
čitsār ⇒ **cyns'**, **cys'(r)**, **cyntsr'r**
inside
GMS 460; BBB 601
- 3371 **cytyδ** S از آن، از آنجا
čitēδ ?
from there
MDii p199
- 3372 **cyty(y)** M جن، روح شیطانی
čytē ?, čitē ? ©pl. *-t*; ob. pl. *-ty* ⇒ **cytk**
spirit, ghost
BBB 672 e21; Hen. Tales. 472, 16, 23
- 3373 **cyw** C از او، او
č(a)yu, čiyu, čyw ⇒ **c-**
of him, him
Benv. JA 1955, 321; BSTii; C2 gloss. p233
- 3374 **cyw'nt** B, C از آن، پس (از آن) (در بیشتر متون)
čiwand (**cywnd**, **cywnt**) ©<**hača-yavant* ?
from it, of it
EGSii 128; GMS 1404, 1461; TSP; BSTBL, Dhy.
146, 148; BBB b42; STii 3.66; C2 gloss.
cyw⁽⁶⁾nty; VJ 3^b; BSTBL, Dhy. 245; SCE 282;
STii 5.30; *cyw'nt* 'pyštrw "there after", BSTBL,
Vim. 134
- 3375 **cyw'yδ** B, M, S از آن، سپس (در بیشتر متون)
čiwēδ/θ (**cywyd**, **cywyδδ**) ©<**hača-ava-iδa* ?
⇒ **cywyt**
then, of it
EGSii 128; GMS 1306, 1403, 1454; *cywyδy(h)*,
TSP; *cywyδyy*, GMS 1454; BBB d3, 5; *cyw'yδ*
pyδ'r "on account of" *cywyδ pyštrw*, "there
after" BSTBL
- 3376 **cywnd** M ⇒ **cyw'nt**
- 3377 **cywnt** ⇒ **cyw'nt**
- 3378 **cywyd** C ⇒ **cyw'yδ**
- 3379 **cywyδδ** M ⇒ **cyw'yδ**
- 3380 **cywyšn(w)** B, M از آنها، از ایشان
čiwēšān(u) ©<*hača-awaiš(ān)am*
of them, of those
EGSii 117; GMS 1450; Hen. BSOAS 11, 70.15;
MSP b71; *cywyšn*, VJ 812; SCE 520
- 3381 **cywyt** C از آن، سپس
čiwēδ/-θ (**cywyd**, **cywyθ**) ⇒ **cyw'yδ**
of it, from it, then
STii 5, 6, 22; STi 29.8, 34.4, 45.11; Sund. AoFviii
1981 p214; BSTi 99, 103; *cywyθy*, BSTi 77, 164
- 3382 **cywyθ** ⇒ **cywyt**
- 3383 **czytk** ? S تصمیم گیرنده
čazt/dik ©Av. *čazdahvant*
one who decides
Anc. Lett. 3.31; Hen. ZDMG 90, 12n6; Bailey.
BSOAS 13, 127

d/δ

- 3384 d- C به، در
 δ(a) @prepos. in compd. ⇒ dyw'yδ, δymyδ,
 dywnt, δymnd, dyw'
 to
 Benv. JA 1955, 321, dyw
- 3385 δ'm M ⇒ δ'm
- 3386 δ'wn ⇒ δ'wn
- 3387 δ' ⇒ L'
- 3388 d'- C با
 dā @*hadā @prepos. +f', m' ⇒ d'f', d'm', 'δnn
 with
 Benv. JA 1955, 321
- 3389 δ'br- B, M دادن (در بیشتر متون)
 dābar @impf. ⇒ δbr-¹, θ'br-
 (to)give
 GMS 621
- 3390 d'cyqy' C عدالت، داد
 dāčikyā ⇒ d'tcyqy'
 justice
 C2, 50R20, 108V2 p108, 20
- 3391 d'f' C با تو
 dāfā ⇒ tyw, t'f'
 with you
 BSTii 848.59, 885.5; C2, 51R5, 8, 69V25
- 3392 δ'm B, M, S آفرینش، جهان، موجود (دام)
 dām (δ'm, d'm') @<*dāman @f. n.; ob. -y(y),
 -yh ⇒ δ'mh
 creation, world, being
 GMS 282, 940, 13; TSP; BSTBL, Vim. 135; Frag.
 Len. 27.7, 93.33; Tales. 476; STii 4, 17; -y, TSP
 5.13; Tales. 481; -yy, BBB b83; Hen. JRAS
 1944, 142; -d'my, C2, 60V3; Sund. AoFviii
 1981 p214; δ'm, BBB 499; δ'myh, STii 7.22
- 3393 d'm' C ⇒ δ'm
- 3394 d'm' C ⇒ δ'm'
- 3395 δ'm' B, M دام، تله
 dām(ā) (d'm') @ob. δ'm'y
 net
 GMS 973, 1265; Tales. 471.12; TSP 2, 273
- 3396 d'm' C با من
 dāmā ⇒ t'm'
 with me
- BSTii 848, 60, 846.20; C2, 60R18, 69V 12, 26,
 120R3
- 3397 δ'm'k S با من
 dāmāk ⇒ t'm'k(h)
 with me, about me
 MDii Nov. 4 R10, 15-6; Frag. Len. 92.11
- 3398 δ'm'kh B موجود، هستی
 dāmāk ?
 creature
 O' 11; Frag. Len. 92.11
- 3399 δ'm'yyt B میترا (داور آفرینش)
 dāmext ? @*dāme +y'tw @ob. -yh
 Mithra (judge of the world)
 VJ 1205; Gersh. AHM p35, 40
- 3400 δ'mc'n'k B جهانی
 dāmčānē
 worldly
 STii 7.28; GMS 1022
- 3401 δ'mcyk B جهانی
 dāmčik
 worldly
 STii 9.17; Frag. Len. 100 c5; GMS 1014
- 3402 δ'mδ'r'k B آفریدگار، خالق، دادار
 dām-dārē
 creator
 TSP 8.61, 71, 75, 190, 8bis 5 etc.
- 3403 δ'mδn'k S مرکز جهان، هستی آفرینش
 dām-dānē @*dāman-dānaka
 center of the world
 MDii p112 n 1
- 3404 δ'mh B, M, S آفرینش، جهان
 dām (δ'm) @f. n.; acc. -wh; ob. -yh ⇒ δ'm
 creation
 GMS 282, 1219; BSTBL, Vim. 126, 129; TSP; VJ
 1007; STii 9.7, 9; KG 423; wh-, TSP 2.750,
 6.190; Vim. 130; SCE 9; -yh, TSP 2.836, 10.15;
 Dhy. 384; STii 7.22
- 3405 δ'mynyžtk B خارج از دنیا، بیرون از جهان
 dāme-nižtē
 out of the world
 STii 7.5
- 3406 δ'n M دانه
 dān @Av. dānō-karš
 seed
 BBB 575
- 3407 δ'n'ych B دانه‌یی، دانه‌دار
 dānič

- with seed
TSP 2, 165, 1020; Hen. Texts. 717
- 3408 δ'p't B هدیه کننده
dāpat ©Skt. *dānapati*
donor
SCE 186
- 3409 d'p't C به راستی ؟
dāpat
truely ?
STi 18.5; BSTi 266; Hen. Sogdica. 7.1
- 3410 δ'p'tsyγ M زیبا، ظریف، داپات (نام الهه ی بابلی به شکل ونوس)
dāpat- sēγ ? ©Parth. *dybt*; <Akk. *dibat*
beautiful, fine, Dapat (the name of a goddess)
Hen. Sogdica. 7.2; BSOAS 11, 737n 1
- 3411 δ'p't- šyrh M دوست دار داپات
dāpāt-sir ?
Dapat-wisher
Sogdica. 7.1
- 3412 δ'r- B, M, S داشتن، نگه داشتن (در همه ی متون)
dār (d'r') ©OP *dāraya-* ©inf. -y; trans. pret.
aux. ⇒δryt-
(to)have, (to)possess, (to)hold, (to)keep, (to)wear
GMS 285, 877-880, 855
- 3413 d'r' C ⇒ δ'r-
- 3414 d'r' C تیغ، تیغه
dār ©<Av. *dāra*; Skt. *dhāra*
blade
BSTii 843.36, 37; JA 1959, 127; S W, C2, 68V6
p149
- 3415 δ'r'ck S تصرف، تصاحب
dārāck ?
possession
CII 1990 G10 p70
- 3416 δ'r'k B حامی، محافظ، نگهدارنده
dārē, dārāk ? ⇒d'rny, d'ryq
protector
TSP 7, 123
- 3417 δ'r'mndy M حمایت، نگهداری
dārāmandē (d'r'mnty) ©nom. -ty; acc. -tw
protection, keeping
GMS 1100; C2, 61R28, 55V23; BSTii 898, 113
- 3418 d'r'mnty C ⇒ δ'r'mndy
- 3419 δ'r'wk⁽⁶⁾ B چوب
dārūk (δ'r'wkh) ©**dāruka* ⇒δ'rwk⁽⁶⁾
wood
- TSP 2.224, 538; BSTBL, Padm. 41; Frag. 2a.19;
GMS 978; -w, TSP 3.296
- 3420 δ'r'wkh ⇒ δ'r'wk⁽⁶⁾
- 3421 *δ'r'yn'y B چوبی، از چوب، چوبین
dārēnē ©pl. δ'r'yn't
wooden
TSP 3, 181 n p197; Hen. Texts. 728
- 3422 d'rny C نگهدارنده
dārēnē ©pres. part.
holder
C2, 56R32
- 3423 d'rwq C ⇒ δ'rwk⁽⁶⁾
- 3424 δ'rwk⁽⁶⁾ B, M, C چوب
dārūk (d'rwq) ©Yaghn. *dōrk* ©ob. -y, -w
⇒δ'r'wk⁽⁶⁾, ptšng d'rwq
wood
SCE 133; TSP; BSTBL, Padm. 41; GMS 978; BBB
463; STii 1.49, 53; δ'rwq, BBB 498; STii 1.15,
80, 13.10
- 3425 δ'rwkp'δy B کفش چوبی
dārūk-pāδē
wooden shoes
SCE 152
- 3426 δ'rwkync M دارویی، گیاهی
dārūkē(n)č (δ'rwqync) ©f. adj.
(of)plant, herbal
BBB 498; GMS 334, 1053, 1273; Sogdica. 64, 14
- 3427 δ'rwqync ⇒ δ'rwkync
- 3428 δ'rwkynyy M گیاهی
dārūkēnē
(of)plant, herbal
BBB 498, 563
- 3429 δ'ryk S سکه ی زر، دریک
dārik
gold coin
MDii; Livšič. HMV 256 n 2
- 3430 d'ryq C حامی، محافظ، نگهدارنده
dārik ©pres. part. ⇒fryd'ryq, δ'r'k
keeper, protector
STi 45.12; GMS 897
- 3431 δ't M, S قانون، داد
dāt (d't) ©ob. -y
law
MDii B4 R23; Frag. Len. 83 c4, 68.9, 93.16; Tales.
480, 11, 14; STi 35.9, Sund. AoFiii 1975, 61,
14R9

- 3432 d't C ⇒ δ't
 3433 δ't'k(h) B قانونی، قانون، داد
 δātāk
 law
 SCE 58, 363; STii 7.2; TSP 2.55, -w; Hen. Texts.
 734
- 3434 δ't'yk B قانونی، عادل، دادگر
 δātik (δ'tyk)
 just, lawful, legal
 SCE 32; GMS 994; TSP 7, 18
- 3435 δ'tβr B داور، قاضی
 δātβar (d'tbr) ©*datā-bara- ©pl. -t
 judge
 Frag. Len. 91.8; STi 6.12; Sund. AoFviii 198,
 p214; STii 2.4, 4.7; BSTii 880.11, 16: C2, 77R5,
 16, 24R13, 77V11
- 3436 d'tbr C ⇒ δ'tβr
 3437 d'tcyq M ⇒ δ'tcyk
 3438 δ'tcyk B, C قانونی، سستی، درست
 δātčik (d'tcyq) ⇒ d'tcyqy'
 legal, lawful, right
 TSP 16.25; GMS 994, 1017; Sogdica. 35.7; STi
 63.6, Sund. AoFiii 1975, 58.2; -y, STi 19.11
- 3439 d'tcyqy' C داد، طبق قانون و سنت
 δātčikyā ⇒ δ'tcyk, d'cyqy'
 according to law, justice
 STi 31.6; C2, 56R20, 108 V2
- 3440 δ't(h) B, M, S دیوار (دخیل: لاد)
 δāt ©Skt. *dhatu*; √dā ©pl. -tth
 wall
 TSP 2, 527; BSTBL, Dhy. 325; KG 464
- 3441 δ'tkn'k B دزد، راهزن (دیوار کن)
 δāt-kanē
 thief
 SCE 331; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145, 3
- 3442 δ'tkr'k B داور، قاضی (داد گر)
 δāt-karē ©voc. δ'tkr'
 judge
 TSP 6.97; Frag. 4.10; S W, IIJ 1976, 46
- 3443 δ'tnm'nn B, S داور، تصمیم گیری عادلانه
 δāt-nimān
 judge, judging justly
 Frag. 4.10; Benv. Notesiv 498; S W, IIJ 1976, 46-
 8; Hen. Tales. 485; S W, C2 pl07.6
- 3444 δ'tpδ't S خواهناخواه، به هر قیمت (داد و بیداد)
 δāt-paδāt
- willy-nilly, at all costs
 Sund. MSP p44-5 b153
- 3445 δ'tyk ⇒ δ't'yk
 3446 δ'tymyc B قانونی
 δātemēč
 lawful, legal
 O² 16
- 3447 δ'w B ⇒ δ'wt'⁽⁶⁾
 3448 δ'w- B مالیدن، روختن، اندودن
 δāw (d'w-) ©Khwar. δw; Yaghn. dōw; Oss.
 dāwen ⇒ nδ'w-
 (to)rub, (to)smear
 BSTBL, Dhy. 1, 68; TSP 3.88, 162, 196, 241, 280,
 12.6; trans. pret. d'wd'r-, Sund. AoFiii 1975,
 64, 6; STi 67
- 3449 d'w- C ⇒ δ'w-
 3450 δ'wn B, M با، همراه (در بیشتر متون)
 δon (δwn) ©<*hada-avana ⇒ δn, δnn,
 'M(=rm)
 with
 EGSii 122; GMS 16n 1, 1446; δ'wn, Frag. Len.
 49.12
- 3451 d'wsy C همسایه
 δōsē ©pl. -t ⇒ dwsy'
 neighbour
 BSTi 106
- 3452 δ'wt'⁽⁶⁾ B اخلاق، عرف، سنت
 dutā (δ'w) ©Skt. *dhuta*
 morality, law
 BSTBL
- 3453 d'y C ⇒ δ'yh
 3454 δ'yh B, M, S کنیز، خدمتکار زن (دایه)
 δāy (d'y) ©<*dāhi; Skt. *dāsi* ©f. n.; pl. -t
 slave girl, female servant
 SCE 341, 373; VJ 162 etc.; BSTBL, Vim. 63; STii
 3.29; Tales. 486.11, 23; BSTi 134; MDii, Nov.
 3V14; δ'y(y)h, Anc. Lett. 3.4, 25, 35; Bailey.
 TPS 1959, 10; δ'y pwsty, Frye 15, 16, 21 "slave
 girl", sailing contract
- 3455 δ'y pwsty S سند (فروش) کنیزک
 δāy-puste
 document about a slave girl
 Yoshida. 1988 apud. Sund. IMTT 1992, 81
- 3456 δβ'n(h) B شعله
 δβān (δβ'z) ©<*dw-āna ? ⇒ δβ'n, db'n(y), δβ'n
 flame

BSTBL, Dhy. 89, 346; O' 32; Gersh. Minorsky
Mem. vol. 1971, 290 n47a; TSP 13.23; Benv.
δβ'z, n p228; S W, IJ 1976, 55.23

3457 δβ'r- B ⇒ δβ'r

3458 δβ'r δβ'ryn'y B بخشنده، هدیه دهنده
δβār- δβārēnē ⇒ δβ'r
giver of gifts
SCE 496; -δβ'rn'k, SCE 46

3459 δβ'γšt- B اندوختن (دخیل: الفختن)
δβaxšt, θfaxšt (δβj-) ©*θwaxš-; ✓twag ©pt.
st. ⇒ θfyž-, δβ'yz-, δβxšty(y), δβγštc
(to)collect, (to)gain
GMS 293; Hen. LW 105; VJ 241, 243 pp., n p92;
AVS 130

3460 δβ'm'n B, S ⇒ db'mn

3461 db'm'nqy' C گمان، شک
δβāmānkyā ⇒ δβm'nky'
doubt
STii 3.21

3462 δβ'mb'n M بانو، خانم، همسر
δβāmban (δβ'nnpn, δβ'mbn) ©<*δēmanō-paθnī;
Pahl. bānbišn ⇒ db'mn, δβ'mpn(w)
lady, wife
GMS 14, 43, 466, abl. -, 1224; Benv. Titers et
Noms Propres. 29; Gersh. Sogd. Cpds. 137

3463 δβ'mbn ⇒ δβ'mb'n

3464 db'mn C, S بانو
δβāmma (δβ'm'n) ⇒ δβ'mb'n, b'mn
lady, wife
STi 4.8; Sund. AoFviii 1981 p214, 31R3; STii
p579; Frag. 22.2; S W, IJ 1976, 67; CII 1990
F17

3465 δβ'mpn(w) S, B بانو، ملکه
(δβ'nnpn, δβnnpn, δβ'nnpnwh) ©f. n.; acc. -w(h);
ob. -yh ⇒ δβ'mb'n, db'mn
queen, lady
Hen. Tales. 483.4; Sogdica. 17.8b; KG 451, 578;
Frag. Len. 69.1, 15; VJ 910; SCE 408, 434; Hen.
BSOAS 12, 604.22, 6.4; δβ'nnpn, Anc. Lett. 2.22,
6.4

3466 δβ'n B شعله
δβān (db'n, δβ'z) ©ob. -y ⇒ δβ'n(h)
flame
TSP 13.23 n p228; Benv. JA 1955, 323; C2, 23R
27, 23V7, 91R5; Sund. AoFiii 1975 p57;
AoFviii 1981, 214, 11V18

3467 db'n C ⇒ δβ'n

3468 δβ'nk S تخم، غله، دانه
(a)δβānē ⇒ δβ'nk
grain, seed
MDii p199; MDiii p119

3469 δβ'nnpn B, S ⇒ δβ'mpn(w), δβ'mb'n

3470 db'n(y) B گسترش، توسعه
θ/δβān(ē) ⇒ *δβ'y-
extension
STi 75.18; Sund. AoFiii 1975, 56

3471 δβ'nz B, S پهن، ضخیم، انبوه
δβānz ©<*debazah; Av. bazah ⇒ δβ'nstr
wide, coarse
TSP 2.1018; Hen. Texts. 738; GMS 1310; MSP
b189; Frag. Len. 97a3

3472 δβ'nzq'wyy M ضخامت، قطر
δβānzkāwē (δb'nzkwyy)
thickness
GMS 999; Hen. BSOAS 12.312, 91; BBB

3473 db'nzkwyy B ⇒ δβ'nzq'wyy

3474 δβ'r B, M, S هدیه، نعمت
δβār, θfār (δβ'r-) ⇒ θb'r, δβ'r δβ'ryn'y
gift
GMS 957, 1511; BBB 751 f34; VJ; TSP; BSTBL,
Vaj; SCE; Frag. Len. 45.3; KG 414; Tales. 481,
48; δβ'r, VJ 190, 58^d, 988

3475 δβ'r- B دادن، هدیه دادن (در بیشتر متون)
δβar, θfar ©OP fra-bara; Khwar. hβr-;
Yaghn. tifar ©inf. -^(y) ⇒ θbr-, δβr-¹
(to)give
GMS 492, 592, 621A; TSP 2.231, 6.188; SCE 104,
111 etc.; BSTBL; AVS 102 n 3

3476 δβ'rt- B, M دادن، هدیه کردن
δβārt, θfārt (δβwrt) ©pt. st. & pp. ⇒ δβ'r-,
δβrt-, θbrt-
(to)give
GMS 856, 865; VJ 177 etc.; TSP 3.81; BSTBL;
Intox. 29; inf. -'k, -y, VJ 444; δδβrt, GMS
927; trans. pret. δβ'rtδ'r-, VJ

3477 δβ'rtty B هدیه، داده شده
δβārtē ©*fra-brta- ©pp.; acc. -tw ⇒ δβrtty,
θbrty
given
VJ 445; δβ'rtw, VJ 625; MDii

3478 δβ't B, M, S شاید
δβāt (db't) ©adv.
perhaps
VJ 3^a, 1054; TSP 3.259; Frag. 2a.16; MDii A17, 5;

- Hen. Tales. 472.37; STii 1.52, 6.11; Sund.
AoFviii 1981, 214, 21V16, 22V5; C2 gloss;
db'ty, VJ 336
- 3479 db't C ⇒ δβ't
- 3480 *δβ'y- B گستردن
δ/θβay ? ©Av. θwaya ⇒ nδβy-, wyδβ'y-,
db'n(y)
(to)extend
GMS 293
- 3481 δβ'yš B دشمنی، آزار
δβēš ©Av. dvaēš ⇒ δβyš
enmity, harm
VJ 1047
- 3482 δβ'yš- M آزار دادن، صدمه زدن
δβēš ⇒ δβyš-
(to)harm
Hen. Tales. 476.5; GMS 682
- 3483 δβ'yz- B, S اندوختن (دخیل: الفختن)
δβēž, θfēž ©<θwājaya- ⇒ θfxšt-, δβ'yšt-,
θfyž-, δβjnyh, tbyž-
(to)collect, (to)get
GMS 296; SCE 461; Tales. 486.3; AVS 136
- 3484 δβ'z B ⇒ δβ'n(h), δβ'n
- 3485 δβδ'r B دولبه، دوشاخه (تبیغ)
δβδār
two-edged
S W, BSOAS 1981, 237; Frag. Len.
- 3486 δβδ'r xnyr B خنجر دولبه
δβδār-xanyar
two-edged sword
S W, BSOAS 1981, 237
- 3487 δβyštē S(M) اندوخته، سود
δβaxštē ©f. pp. ⇒ δβxšty(y), δβ'yz-, δβ'yšt-
gain
Hen. Tales. 480, 60
- 3488 δβj- ⇒ θfyž-, δβ'yšt-
- 3489 δβjnyh M اندوخته، سود
δβōznē ©<θwaja- ⇒ δβ'yz-, θfyž-
gain
Sogdica. 31.4, 32; GMS 892
- 3490 δβm'ny' S شک، گمان
δβamānkyā ©Parth. bym'ngyft ⇒ db'm'ny'
doubt
GMS 1320 n 1
- 3491 dbn-' C ⇒ δβn-'h
- 3492 δβn-'h B, M شک، گمان، ترس
δβanā, δβanā (δβnnh, dbn-', δβnh) ©<δwa-nā;
Lat. du-bius ©f. n., nom. -(h); ob. -y' ⇒ pw
dbn, 'pw δβn
doubt, suspicion, fear
GMS 513, 1236; TSP; Hen. Texts. 719; SCE 216;
BSTBL, Padm. 30, Vim. 127, Dhu. 233-4; MDii
A9V2; C2, 48R 15 n p86; δβn', TSP 15.23
- 3493 δβnh ⇒ δβn-'h
- 3494 δβnnh B ⇒ δβn-'h
- 3495 δβnpr ⇒ δβ'mpr(w)
- 3496 δβnstr M بهن تر، وسیع تر
δβanstar ©<δβ'nz-str ⇒ δβ'nz
wider
GMS 465, 1290
- 3497 δβnw B هر دو
δβanu ©<δwi-(nu); Lat. binū ⇒ δyβnw
both
VJ 277; GMS 430, 1316
- 3498 dbr C ⇒ δβr-²
- 3499 δβr-' B, M, S دادن، بخشیدن (در بیشتر متون)
δβar, θfar ©<δfra-bara-; Khot. haur; Khwar.
hβr- ©impf. δβr; inf. -⁶y ⇒ δβrt-, θbr-,
δβ'r-
(to)give, (to)offer, (to)put
GMS 492, 592; TSP 3.68, 71, 73
- 3500 δβr-' B, M, S در، دروازه
δβar (dbr) ©<Av. duvara ©nom. -y; acc. -w;
abl. -(h); loc. -y'; pl. -t'; ob. pl. -ty'
door, gate
BBB 469, 676, 648, 669; VJ; TSP 3.228, 16.30,
17.40; SCE 109, 504; BSTBL, Vim. 185, 189,
200; Padm. 3; Hen. Cosm. 312.86, 88, 94, 95;
KG p183; MSP b131; GMS 515, 936; STi 39.5;
STii 3.60, 71; C2 gloss; Frag. Len. 93.37, 100c
10
- 3501 δβr'y B دهنده، اهدا کننده، بخشنده
δβarē (δβry) ©pres. part.
giver
VJ 9^c, 64^c
- 3502 δβr'yn'k B بخشنده
δβarēnē (θbryny, δβr'yn'y) ⇒ δβrn'k
giver
VJ 94^d, 413 etc.; SCE 496; δβr'n'k, Frag. Len.
38.4
- 3503 δβr'yn'y ⇒ δβr'yn'k

- 3504 δβrn'k B, M بخشنده
 δβarnē (θbrny) ©pl. δβrny
 giver
 SCE 496; GMS 894
- 3505 δβrt- B, M, S دادن، بخشیدن
 δβart, θfart ©pt. st.; inf. -yy ⇒ δβrt-, δβ'rt-,
 θbrt-
 (to)give
 GMS 856, 883, δδbrt; GMS 957, δβrtty, 931;
 KG; Frag. Len. 37.6
- 3506 δβrty B, M, S هدیه شده، داده
 δβartē ©pp.
 given
 VJ 4^b; δβrtw, BBB 503; KG 488; δβwrtty,
 δβwrtw, MDii p199; MDiii p119
- 3507 δβry ⇒ δβr'y
- 3508 δβt'yk(w) B دوم
 δβitik ⇒ δβtyk
 second
 TSP 2.259, 324, 730, 3.16; W-Li, ii; BBB
- 3509 δβt'y-w B, S دوم، دیگر (در بیشتر متون)
 δβity(u), δβidi (δβty-, dbty-, δβtyw)
 ©<*dwitya(m) ⇒ δβtyk, δyβty-
 (the)second, other
 GMS 430, 1331-6; VJ 290, 376; MSP b12, 54,
 182; C2 gloss.; MDii; KG 596; Frag. Len. 92.15,
 82a 25; δβt'y, Frag. Len. 41.5; δβty', TSP
 3.256; Hen. Cosm. 312, 121; C2, 25R 16
- 3510 δβttyk M ⇒ δβtyk
- 3511 δβty- ⇒ δβt'y-w
- 3512 dbty- C ⇒ δβt'y-w
- 3513 dbtyq C ⇒ δβtyk
- 3514 δβtyq M ⇒ δβtyk
- 3515 δβtyk B, M, S دومین، دوم، دیگر بار (در بیشتر متون)
 δβitik, δβdik (δδβtyk, dbtyq, δβtyq, δβttyk)
 ⇒ δβt'y-w, 'δβ'ty, δyβty-, δβt'yk(w), δyβ-
 (the)second, other
 GMS 430; TSP 2.730, 3.16; Frag. Len. 37.12; BBB
 533; Hen. Tales. 485.2; Cosm. 312, 101; KG;
 MDii; MDiii; STi 36.3; BSTi 193; C2 gloss.
 δβt'ykw, TSP 2.324; Hen. JRAS 1944, 138;
 KG 375; Frag. Len. 99 d2; MSP p45; dbtyqy,
 C2; δβtyky, Frag. Len. 83.4; BBB 735; Sund.
 AoFviii 1981 p214
- 3516 δβtyw ⇒ δβt'y-w
- 3517 δβwrt S(MD) ⇒ δβrt-
- 3518 δβxšty(y) M اندوخته
 δβaxštē ©pp. ⇒ δβ'yz-, δβ'γšt-, δβγšt
 saved, gain
 Sogdica. 16.5
- 3519 δbyr M ⇒ δpyr
- 3520 δpyš M آزار، آسیب
 δβēš ⇒ pwδβyš, δβ'yš
 harm, damage
 BBB 483, 529; GMS 957
- 3521 δpyš- M آزردن، آسیب رساندن
 δβēš ©<*dwaiš- ⇒ δβ'yš-
 (to)hurt
 GMS 682; BBB 483; Sogdica. 64.12
- 3522 δpyšny M آسیب رسان، آزارنده
 δβēšnē ©pres. part.
 damager
 GMS 892; BBB 488
- 3523 δβz- B, S گرسنگی
 δβaz (dbz-) ©nom. -y; acc. -w; abl. -' ⇒ δβz'
 hunger
 dbzy, C2, 31V 28.29, dbzw, C2, 102R 27, 102 V
 24, dbz', 31V 31, 69R 25, 102V21; VJ 814; TSP
 22.3; Hen. Tales. 480.19; Anc. Lett. 2.11, 38;
 MDii p199; MDiii A18.6
- 3524 dbz- C ⇒ δβz-
- 3525 δβz'mwrtty B مرده از گرسنگی
 δβazā-murtē ⇒ δβz-, 'δβz'mwrtty
 died of hunger
 VJ 312, 1093; Gersh. Sogd. Cpds. 140, 148
- 3526 δδβrt M ⇒ δβrt-
- 3527 δδβtyk ⇒ δβtyk
- 3528 δδtyšt M ⇒ δtyšt
- 3529 δδyn M ⇒ δyn
- 3530 δγ- S سوزاندن
 δaγ ⇒ δγs-, δγ'n
 (to)burn
 Frag. Len. 84a.4, 5
- 3531 δγ'n B آتشین، سرکش (دژن ؟)
 δaγ/xān
 ardent, fiery
 TSP 13ii, 13 n p228; Benv. Notesiii 206
- 3532 δγm'y B دخمه، گور
 δaxmē ©Av. daxma; Parth. dxmg ©pl. -th
 tomb, grave
 BSTBL, Dhu. 212

- 3533 δγs- B سوختن، پختن (میوه)، رسیدن
 δaxs @√dag
 (to)be burned, (to)get ripped
 TSP 6.158 n p206; AVS 73
- 3534 δγst-(h) B دشت، صحرا
 δaxst @f. n.; ob. -y ⇒dxst-⁽⁶⁾
 plain, desert
 GMS 1180, 1183; VJ 315, 316, 800, 813, 898, 903
- 3535 δγwt-(h) B, S دختر
 δ(u)γut @Khwar.δγd @f. n. ⇒δwγt⁽⁶⁾, δwγδr
 daughter
 GMS 421; VJ; TSP 2.983, 8.70, 87, 12.40; SCE 26;
 BSTBL, Vim. 69; Hen. Tales. 476.9; MDii Nov.
 3R6, Nov. 4R7; Benv. BSL 1951, 22; pl. δγwtrt,
 GMS 1231
- 3536 δγwtrt S(M) ⇒ δγwt-(h)
- 3537 *δm- ⇒ δm'k(h), δm's't
- 3538 δm'n M ⇒ δm'n
- 3539 δm'k(h) B باد کرده، ورم، آماس، غده
 δamāk (*δm-)
 swollen
 TSP 2.35, 3.12; Hen. Texts. 715
- 3540 δm'n M, B خانه، مسکن
 δmān (δm'n) @Av. δamāna @ob. -y; pl. -th
 house, dwelling
 GMS 282; BBB 540, 718, Hen. BSOAS 11, 74.3;
 BSTBL, Padm. 12
- 3541 δm's't B ورم کرده، آماس کرده
 δamsāt ? (*δm-) @<*dams- @pp.
 swollen, blown up
 TSP 7.61; GMS 318, 539
- 3542 δm'yn'k B بادخیز، پرباد
 δamēnē @pres. part. ⇒pry δm'yn'k
 windy
 SCE 153
- 3543 δmdw'β B, M دیوانگی، سخن ابلهانه (سخن تو خالی)
 δam(δ)wāβ ? @MP dmw'g
 foolishness
 Sogdica. 49.6
- 3544 δmpδ S سوزان
 δambat ? @Arm. lambatk'; GK. lampades
 burning
 Sund. MSP p45, b150
- 3545 δmtyr M چراغ، مشعل
 δ/lamtēr ? (dmtyr) @GK. lampter; Parth. lmtyr
 @pl. -t
- lamp, torch
 Sogdica. 40.11; GMS 60 n 1; C2, 60R 30, 94R 24,
 102V 19
- 3546 dmtyr C ⇒ δmtyr
- 3547 δn M, S با (در بیشتر متون)
 δan (dn) @<*hada-awana ⇒δnn, 'δnn, δ'wn,
 'M (=rm)
 with
 GMS 1351, 1446, 1662; C2 gloss.
- 3548 dn C ⇒ δn
- 3549 dnd'r C ⇒ δynδ'r
- 3550 δnδyt M ⇒ δnt'k(h), dnt'
- 3551 dnh' C عید تجلی، ظهور
 denhā @<Syr.
 Epiphany
 C2, 55R16
- 3552 δnk B پی، عصب
 δ/θank/g @<*θanga @ob. -y; pl. -t
 nerve
 TSP 2.287 n p172; pl. δntkh, TSP 2.290, 360;
 S W, C2 n p58
- 3553 δnn B, S با، همراه (در بیشتر متون)
 δan ⇒'δnn, δ'wn, δn
 with
 GMS 1662
- 3554 dnt' C دندان
 dandā (δnδyt) @f. n.; pl. dntyt ⇒δnt'k(h)
 tooth
 GMS 973; STi 5.4; C2, 14V 19
- 3555 δnt'k(h) B, M دندان
 δandāk (δnδyt) @f. n.; pl. δnt'yt ⇒krw
 δnt'k(h), dnt'
 tooth
 TSP 2.298, 7.55; SCE 322; Sogdica. 5.9, 21.9; VJ
 546; δntk, TSP 5.54
- 3556 dnty šq'f' C دندان فروچه (دندان شکافه)
 δandē-škāfā @f. n.
 gnashing(of teeth)
 STi; Sund. IF 1975, 95; C2, 51V5, 68V4 n p97.5
- 3557 δpyrpt S رئیس دبیران، دبیرد
 šipirpat ⇒δpyr
 Chief of the Scribes
 MDii p176.3; MDiii p93, 119; -w, Frye 22-3
- 3558 δpyry'kh M, S دبیری، خط
 šipiryāk (δpyry'kh) ⇒dpyry'
 writing

- GMS 1111n 1; Livšič. HMV 263; KG 401
- 3559 **δpyr** M, S دبیر
 δipir (δbyr, dpyr) ©pl. -t ⇒ δp'yrpt
 scribe
 W-Lii: Gropp. 37; BBB 524; STi 17.4; KG 495;
 GMS 44
- 3560 **dpyr** C ⇒ δpyr
- 3561 **dpyry'** C دبیری، خط
 δipiryā (δpyry'h) ⇒ δp'yry'kh
 writing, scribecraft
 BSTii 892.14; C2, 31R14; GMS 1111; BBB 524
- 3562 **δpyry'h** M ⇒ dpyry'
- 3563 **δpyry'kh** ⇒ δp'yry'kh ت
- 3564 **δr-** B دره، پرتگاه
 δar ©loc. -yh
 ravine, valley
 TSP 2.280; Hen. Texts. 718
- 3565 **δr"š-** B پراکندن، افشاندن
 δ/θrāš, šāš ©<*θraša ? ©inf. -'y ⇒ š'š-
 (to)scatter, (to)strew
 BSTBL, Dhy. 68; AVS 76
- 3566 **δr"w** B نام، شهرت، شایعه، خبر
 δrāw, žāw (δr'w, ž'w) ©<*drava-; √draw-
 ⇒ z'w
 fame, news, rumour
 VJ; SCE 148; MDii p199; δr"w, VJ 552, 610, 27°;
 Benv. Et. Oss. 59; Schwartz. HMV 385 n 2
- 3567 **δr'w** B, S ⇒ δr"w
- 3568 **δr'wβt(-)** B رقص، رقصیدن
 δrūβd, žūβd (zwβt) ⇒ pry'δr'wβt, zwβ-
 dance, (to)dance
 SCE 123
- 3569 **δr'wk**^(u) B درست، کامل، سالم
 δrūk, žūk (δr'w'k) ©<*druwaka ⇒ jwk, δrwch,
 δrwk, žwq
 sound, whole
 GMS 285; TSP 2.1124; BSTBL, Dhy. 337, δr'wk
 cšm'y "sound-eyed"
- 3570 **δr'wn** B کمان، قوس، درونه
 δrōn, žōn ⇒ zwn
 bow, arch
 SCE 225; Bailey. Prolexis. 121; BSOAS 24, 271
- 3571 **δr'wnp'δ'y** B تیرانداز، کمانگیر
 δrōnpāθe ©<*δrōn+pāθ ⇒ δrwnp'δ'k
 archer
 SCE 135; Bailey. TPS 1961, 137
- 3572 **δr'wš'y** B مخصوص قربانی، شایسته قربانی
 δrōšyčik ?, žōšik ?
 sacrificial
 TSP 2.540 n p176
- 3573 **δr'wšy(h)** B قربانی
 δrōšē ?, žōšē ? (jwšy) ©<zaoθra ⇒ žwšy
 sacrifice
 TSP 2.556, 562
- 3574 **δr'wt** B درودگر، نجار
 δrūt
 carpenter
 TSP 2.537, 3.192 n p198
- 3575 **δr'y'wr** B ⇒ δrzy'wr, δrjy'wr
- 3576 **δrβ-** ? M نگران شدن
 δarβ ?
 (to)worry
 Hen. BSOAS 11.66, 9, 68.6
- 3577 **δrym'** B دروغ
 ža/əymā, δraymā ⇒ jym', žym', zymh, δrymh'
 lie
 TSP 7.42
- 3578 **δrym'(k)** ⇒ δrymh'
- 3579 **δrym's'k** B دروغگو
 δraymāsē, žaymāsē (zym'sy) ⇒ žym's'k
 liar
 SCE 247; GMS 1112 A
- 3580 **δrymδnk** B درم‌سنگ (نام واحد وزن)
 δraxm- θang
 Dram-sang(a unit of weight)
 TSP 19.14 n p232; Hen. Texts. 713 n 5
- 3581 **δrymh'** S درم (پول نقره)
 δraxm(a) (δrym'(k)) ©ob. -yh
 Drahma
 Hen. Mittellir. p53; MDii p200; δrYm(y), MDiii
 p119
- 3582 **δrymh'** B دروغ
 δraymā, žaymā ⇒ zymh, δrym', jym', žym'
 lie
 VJ 186 etc.; SCE 253, 268, 274, 436, 441; BSTBL,
 Dhu. 178, 200; GMS 285; δrYmh, Frag. Len.
 112a3
- 3583 **δryt-** B نگه داشتن
 δrayd, žayd ©pt. st. ⇒ δ'r-, zyt-, jyt-, δryty
 (to)keep, (to)hold
 GMS 285, 603, 888
- 3584 **δryt'** ⇒ δryty

- 3585 δρυτω ⇒ δρυty
3586 δρυty B نگه داشته
žaytē @pp.; inf. ⇒ δρυt-, jyt-
kept, held
VJ 35, 303; TSP 2.71, 386-7; δρυtyw, BSTBL, Vim.
2; Padm. 29; δρυt', VJ 1228
- 3587 δρυw B بسیار، سخت، سخت گیر
δrayu, žayu (žy-w) @adj. adv. ⇒ jwY-, jyw,
zy-w, zy-w
hard, cruel, extremely
-y, VJ 1097; GMS 410; adv. VJ 1332; Benv.
Notesiii 224
- 3588 δρυw'nk'r'k B زورگو، فریبکار، سخت گیر
δrayuangārē, žayuangārē
deceitful, cruel
VJ 703; GMS 285, 1126
- 3589 δρυwšk B پیرو، شاگرد
δroxušk, žxušk (δρυwšt') @*driguška @nom.
-y; acc. -w; pl. -t'; ob. pl. -ty'; pl. δρυwš(k)t'
⇒ žwxšq-, jwxšk/q, zwγšk, zywšk-, δrxwšk
disciple, follower
BSTBL, Dhu. 129, 274, Dhy. 15; SCE 210; Frag.
Len.; GMS 285, 410; pl. δρυwšt', TSP 7.187;
δρυwškt'y', Frag. Len. 93, 20, 23; δρυwškt', SCE
210
- 3590 δρυwšk'n'k B شاگردی، مربوط به شاگرد
δroxuškānē, žxuškānē @suff. *-ānaka
(of)disciple
BSTBL, Vim. 71; GMS 1040, 1044
- 3591 δρυwšt' B ⇒ δρυwšk
3592 δryj'wr M دل
δaržyāwar, djiyāwar (δryj'wr) @δažyāwar;
<*džyā <*zrada ⇒ žy'wr, δrzy'wr
heart
GMS 287, 1119
- 3593 δryj(y) M دل
δrži, δaržē ? @<*δrżaya <*zřdaya ⇒ δrzy
heart
GMS 138, 182
- 3594 δrm'yk⁽⁶⁾ B, M قانونی، مطابق با شرع و سنت
δarmik (δrm'yq, δrm'yk)
legal, lawful
BSTBL, SCE 56, 506; TSP 5.102, 16.22; O² 16, 17;
Frag. Len.; STii 7.25, 37; GMS 976, 994; KG 23,
81; -w, Hen. JRAS 1944, 138.46
- 3595 δrm'yk ckk^r B چرخ قانون
δarm(ik) čakkar @Skt. dharmacakra ⇒ ckk^r
wheel of the law
BSTBL, Dhu. 10, 14, 19, Dhy. 317
- 3596 δrm(h) B, S قانون، قانون بودایی (در تمام متون بودایی)
δarma @Skt. dharma @ob. -⁽⁶⁾y
law, Buddhist law
TSP; SCE; BSTBL; STii; Frag. Len.; -y, TSP
15.13; Dhu. 175
- 3597 δrm'yk B, M, S ⇒ δrm'yk⁽⁶⁾
3598 δrm'yq M ⇒ δrm'yk⁽⁶⁾
3599 δrm'yk βs'nt' B فرزند قانون
δarmik fāsand ? @Skt. dharmaputra
son of the law
BSTBL, Dhy. 365
- 3600 δrt'yc(h) B, M کثافت، زباله، کود، ناخالص (درد)
δartič @Khwar. δrc ⇒ δrt'yc
dirt, dung
BSTBL, Vim. 31, Dhy. 1; Benv. JA 1951, 123;
GMS 1010; BBB f8
- 3601 δrt'yc M کثافت، زباله، ناخالص (درد)
δartič (drtyc) ⇒ δrt'yc(h)
dirt, ordure, filth
BBB; GMS 1010; Sogdica. 29; C2, 48V 13 gloss. n
p95; Benv. Eti 323
- 3602 drtyc C ⇒ δrt'yc
3603 δrw'n S ثروان، دون هوان، تون هوانگ (نام شهری در چین)
θurwān, θruwān (δrw'n) @ob. -y
Thurwan (name of a city in China)
Anc. Lett gloss. p48.; Hen. BSOAS 12, 609
- 3604 δrw'k S(AL) ⇒ δr'wk⁽⁶⁾
3605 δrw'n ⇒ δrw'n
3606 δrw'nc knδ B ثروان، دون هوان، تون هوانگ (نام شهری در چین)
θurwān-kanθ @loc. -yh
Thurwan, Tun-huang (name of a city in China)
TSP 8.166; Hen. Texts. 735
- 3607 δrwch S سالم، تندرست
δrūč, žūč @f. adj. ⇒ δr'wk⁽⁶⁾
well, in good health
Anc. Lett. 1.2
- 3608 δrwk S سالم، تندرست
δrūk, žūk ⇒ δr'wk⁽⁶⁾, jwk, žwq
well, healthy
Anc. Lett. 3.2, 18; 5.2; δrw'k, 2.5, 6, 7, 3.28

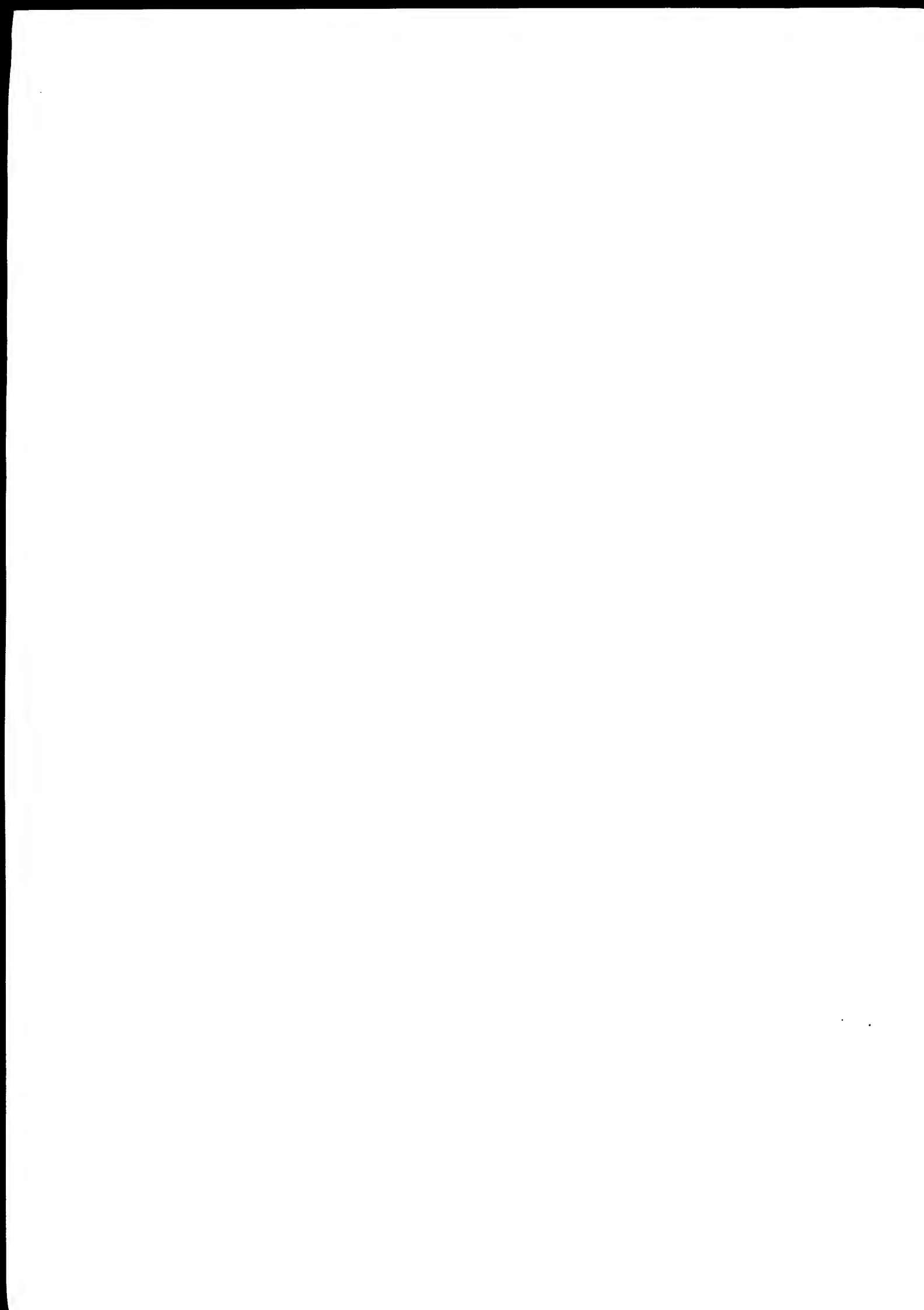
- 3609 **δrwky'** S سلامتی
žūkyā ⇒ jwky'
health
W-Li: Gropp. 38
- 3610 **δrwnp'δ'k** B تیرانداز، کمانگیر
δrōnpāθē ⇒ δr'wnp'δ'y
archer, bowman
TSP 13.16; S W, IJ 1976, 55
- 3611 **δrwnstn** S کمان‌دان، تیردان، ترکش
žunštan, žunstan (δrwnštn) ©<δrōn-stan
<*drauna-stana
quiver
TSP 13.27; S W, IJ 1976, 55; Livšič, Sogdiskij
yazik. 412
- 3612 **δrwnštn** ⇒ δrwnstn
- 3613 **δrwst't** S سلامتی، تندرستی
δrustāt ©acc. -wh
health
Anc. Lett. 1.3; S W, CI 1991, 184
- 3614 **δrwt't** S سلامتی
δrūtāt ©<*druwatāt ⇒ dwt'⁶
health
Anc. Lett. 2.4, 3.3; GMS 1074, -wh; S W, CI 1991, 184
- 3615 **δrwth** S درود، سلام
δrūt ©<*drwatā ⇒ dwt'⁶, šdm(=šLM)
health, greeting
MDii p200
- 3616 **δrwtpt** S پزشک(شاید عنوان)
δrūtpat ©pr. name
physician
MDii p185.27, 200; MDiii p93, 199
- 3617 **δrxwšk** S پیرو، شاگرد
δrōxušk, žuxšk ©*δriguš-ka ©nom. -y; pl. -t';
ob. pl. -ty' ⇒ žwxšq-, jwxšk/q, δrywšk
disciple, follower
KG 424, 526, 528, 531; S W, Apd. 3.3.1
- 3618 **δry** B سه(در بیشتر متون)
θrē, šē ©<*θraya; Khwar. šy; Yaghn. tiray;
Parth. hry ⇒ tōrty, 'δry, šy'
three
GMS 1316; EGSii 100
- 3619 **δry'zwr** B ⇒ δrzy'wr
- 3620 **δryh** B دام، تله
δarē ?
trap
- Benv. TSP 2.280; Hen. Texts. 718, loc. δr-
"ravine"
- 3621 **δrz'ywr** B ⇒ δrzy'wr
- 3622 **δrzcykw** S عزیز، دل‌بند
δržčik
dear
CII 1990, F2
- 3623 **δrzm'br'k** B خشمگین
δražmāβarē
angry
VJ 225; SCE 287, 357, 407, 462; GMS 1097;
Gersh. Sogd. Cpds. 138, 1
- 3624 **δrzm'k** ⇒ δrzm'y, 'tδrzm'k
- 3625 **δrzm'k/y** ⇒ δrzm'y
- 3626 **δrzm'y** B خشم
δražmē, žmē (δrzm'k/y, δrzm'k) ©abl. δrzm'
⇒ 'tδrzm'k
anger
VJ 233; SCE 69, 287, 312; BSTBL, Vim. 13, Dhy.
133; TSP 16.44; GMS 1097, 1255; Gersh. Sogd.
Cpds. 138
- 3627 **δrzy** B دل، قلب
δržē, dr(a)žy ? (δrzyh) ©dřzaya; Khwar.
zrz(y); <*zřdaya ⇒ δrjy(y)
heart
SCE 99; TSP 19.11; GMS 182
- 3628 **δrzy'wr** B دل
žyāwar, δžyāwar, δržyāwar ? (δrzy'wr,
δrz'ywr) ©<dřzyā <zřdaya ⇒ žy'wr, δrjy'wr
heart
GMS 287; BSTBL, Dhy. 344, 377-8; TSP 2.106,
288, 5.34, 7.117, 143, 157, 177, 186, 187, 14.26;
δry'zwr, TSP 7.2, 24, 33, 37, 72; δr'y'wr, TSP
7.79
- 3629 **δrzy'wr** ⇒ δrzy'wr
- 3630 **δrzyh** ⇒ δrzy
- 3631 **ds'** C ⇒ δs'⁶
- 3632 **δs'⁶** B, M, S ده(در بیشتر متون)
δasa, δas (δsh, ds') ©<dasa; Yaghn. das
ten
GMS 1316; VJ 1407; δsh, MDii
- 3633 **δs' cxš'pt** M ده فرمان
δasa-čaxšāpat
ten commandments
Sogdica. 64.15

- 3634 δs'zng'n M, S ده گانه
 δasa-zangān
 ten-fold
 BBB f8; MSP b8 p45
- 3635 δsh S(MD) ⇒ δs⁶⁾
- 3636 δsm'yk B, M, S دهم
 δasmik (dsmyq)
 tenth
 TSP 2.333, 9.32; BSTii 897, 87; C2, 55R 27; MSP
 b36 e16; GMS 1331; δsmykw, MSP b124
- 3637 *δsmy B دهم
 δasmē/ī
 tenth
 BSTBL, Dhu. 231, 264, 10my, 269, 10smy; GMS
 1096, 1331
- 3638 dsmyq C ⇒ δsm'yk
- 3639 dsprtr C دستمال، دست خشک کن (سپردرک، اسپدرک)
 δaspartar ©<δast-partar ⇒ sprtry
 handtowel
 STi 47.14; LW 101; GMS 481; Sogd. Cpds. 1945,
 139
- 3640 δst B, M, S دست (در بیشتر متون)
 δast- (dst) ©<OP *dasta-* ©nom.; ob. -y; acc.
 -w; loc. -y', -yh; abl. -'; pl. δst'; ob. δsty' ⇒ pr
 δstw, pr δstw wn-
 hand, arm
 GMS 364, 516, 1171, 1179, 1183-4, δstwβr-
- 3641 dst C ⇒ δst
- 3642 δst' B نفع، سود
 δastā ?
 gain
 TSP 8.171; Hen. Texts. 737
- 3643 δst'ny- 's'k S باور، دست گیرنده، کمک کننده
 δastānē-āsāk/ē
 helper(hand-taker)
 Mack. AI 1985, 425, 12
- 3644 δst'wβry B دست خط، کار دست
 δastu-βarē (δstwβry) ⇒ dstwb'ry
 handiwork, handwriting
 BSTBL, Intox. 33; Benv. JA 1955, 316; STii 8.11
 n p548
- 3645 δstβ'r B, S اختیار، دستور، مأموریت
 δastβār, δastβār (δstβr)
 order, authority
 MDii B4 R 23; Frag. Len. 77R 5
- 3646 δstβ'r "s- B, S قدرت به دست گرفتن، به تصرف در آوردن
- δastβār-ās
 (to)seize
 SCE 375; Benv. JA 1955, 316; Schwartz. AI 5,
 197 n7
- 3647 δstβ'ry B آلت، چوب دستی، عصا (دستواره)
 δastβārē (dstb'ry)
 instrument, staff, means
 BSTBL, Dhu.; BSTii 890, 61; Benv. JA 1955, 315;
 pl. dstb'ryt, C2, 60V 29
- 3648 dstb'ry C ⇒ δstβ'ry
- 3649 δstβr ⇒ δstβ'r
- 3650 dstbr ⇒ δstβry
- 3651 δstβry S (M) مأمور، وکیل
 δast-βarē (dstbr)
 having mandate
 Sund. IMTT 1992, 79n 55
- 3652 δstprtr ⇒ prtr-
- 3653 dstwb'ry C کار دست، کار دستی
 δastu-βārē ⇒ δst'wβry
 handiwork
 BSTii 905, 19; Benv. JA 1955, 316; C2 gloss;
 δstβry, Schwartz. AoF 1, 260; S W, C2, 5R 29,
 57V 20 p52-5R
- 3654 δstw βr- M, S دست اندازی کردن
 δastu-βar
 (to)lay hand
 Hen. BSOAS 11, 65; GMS 1131 n 1; δstβr, Frag.
 Len. 77R5
- 3655 δstwβry ⇒ δst'wβry
- 3656 dstysn'm C شستشوی دست
 δastē-snām
 washing hands
 C2, 57R 13
- 3657 δšcy(y) M روز هشتم و پانزدهم ماه (بیرونی: دشت)
 δ(a)ščē, δišci ©Av. *daθušō* > *δaθši > *δatši
 > *δašti > δašči ⇒ δtš rwc, *šdyšcyy
 eighth and fifteenth day of the month
 GMS 109, 276, 443
- 3658 δšn B راست
 δašn ©Av. *daišna*; Parth. MP δšn ©voc. -y
 ⇒ δšny w't
 right, just
 TSP 3.204 n p198; Hen. Texts. 729
- 3659 δšny w't B, S, M باد جنوب
 δašne-wāt ⇒ δšn
 south wind

- TSP 3.204; Hen. Texts. 729; *ḏšny w't βγy* "Wind god", Sund. Liste 1944, 455-7
- 3660 **ḏšt-** B ⇒ *ḏyšt-*, *ḏšt'y*
- 3661 **ḏšt'wch** M, S فقر، ناتوانی
ḏ(a)/i/ḏštāuc ©<**duštā-wāuč*(=*duštaw(an)+āuč*)
 ⇒ *ḏštwc*, *ḏyštwc*
 poverty
 GMS 119, 1080; KG 336; W-Lii: Gropp. 38; BBB 633
- 3662 **ḏšt'wcy** B فقیر، ناتوان
ḏḏštāučē/i ?
 poor
 Frag. 2a.7
- 3663 **ḏšt'y** B ساخته
ḏište (*ḏšt-*) ©<**dišta; √dais-* ©pp. ⇒ *ḏyšt*
 built
 VJ 14^b; *dšty*, Sund. AI 28, 1988 p181
- 3664 **ḏšt'w'n** B, M فقیر، ناتوان
ḏ(ə)št'wān (*dšt'w'n*) ©<**duš-tuwān* ©pl. -t; ob.
 pl. -ty ⇒ *cšt'w'n*, *dyšt'w'n*
 poor
 W-Lii; Frag.2a.12.21; VJ 49, 51, 77, 122; TSP 2.1178, 12.21; BSTBL, Intox. 10; Tales. 486.23; BSTii 885.3, 894.18; C2, 51V 6, 54R 18, 51R3, 105V 6
- 3665 **dšt'w'n** C ⇒ *ḏšt'w'n*
- 3666 **ḏšt'wc** S فقر، بینوایی
ḏḏštāuč (*dšt'wc*) ⇒ *ḏšt'wch*
 poverty
 Hen. Tales. 486.18; C2, 51V 9; BSTii 886.9
- 3667 **dšt'wc** C ⇒ *ḏšt'wc*
- 3668 **ḏt-** B, M دد، حیوان وحشی
ḏatu ©Av. *daitaka* ©nom. acc. nt. -w; pl. -yšt
 ⇒ *ḏtyšt*
 wild animal
 VJ 313, 949, 968; TSP; BBB 512; GMS 1169, 1172; *ḏttw*, TSP 9.45
- 3669 **ḏt'yšt** ⇒ *ḏtyšt*
- 3670 **ḏtš rwc** S روز هشتم و روز پانزدهم و روز بیست و سوم
 ماه (بیرونی: دشت)
ḏatš/č-rōč ⇒ *ḏšcy(y)*, *ḏyšcy(y)*
 eighth and fifteenth and twenty third day of
 the month
 MDii p120, *mzydītš* "fifteenth day"; Hen. Orientalia. 8, 95
- 3671 **ḏtw** ⇒ *ḏt-*
- 3672 **ḏtyšt** B, S ددان، جانوران
ḏatišt (*ḏḏtyšt*, *ḏt'yšt*) ©pl. ob. -ty ⇒ *ḏt-*
 wild animals
 BBB p61, 512; GMS 1186; Frag. Len. 120, 5; MSP b32, 101 e10
- 3673 **ḏw'** B, M دو (در بیشتر متون)
ḏwā (*dw'*) ©<**d(u)wa* ⇒ *ḏw^(u)*, *ḏyβ-*, *ḏyβty-*
 two
 EGSii 139; GMS 501, 1316, 1320; S W, C2, gloss. 199; acc. *dwy*, C2, 6V 13
- 3674 **dw'** ⇒ *ḏw'*
- 3675 **dw'pšynty** C دوبخشی، تقسیم بر دو
dwā-pšynt/dē
 bisected, halved(*divided into two parts*)
 C2, 22V12, 66V 10 n p59, 11-12
- 3676 **dw'pwxy** C دوبخشی
ḏwā-puxāy
 bisected, halved(*divided into two parts*)
 Sund. AoFiii 1975 p65, 22 p67 n50
- 3677 **dw'ryt** C دوچهره‌یی، دورویه
ḏwā-rēt
 having two faces
 Sund. AI 1988, 181
- 3678 **ḏw'šβ'rm'k** C دوجنسه، نر و ماده
ḏwā-šfārmē ⇒ *šβ'rm'k*
 bisexual(*having two kinds of pudenda*)
 SCE 356
- 3679 **ḏw'ts** M دوازده
ḏwātas (*dw'ts*) ©<**duwā-dasa*; Av. *duvadasa*;
 Oss. *duvadas*; Pašt. *dvalas* ©abl. *dw'tsnu*
 twelve
 GMS 289, 1321-2; EGSii 146; STi 33.12, 78.14; BBB; *dw'dys*, *ḏw'ts*, W-Lii 548, 7, 17
- 3680 **dw'ts** C ⇒ *ḏw'ts*
- 3681 **ḏw'wβr** B دوچندان
ḏwā-wāfar ⇒ *wβr*
 double, twice as much
 BSTBL, Dhy. 128
- 3682 **dw'wystmyq** C بیست و دوم
ḏwā-wist-mik
 twenty-second
 C2, 56R2
- 3683 **dw'zng'n** M دو گانه
ḏwā-zangān
 of two kinds
 BBB 525

- 3684 **δωγδρ** S دختر
 duydar (δwγth) ©ob. -yh ⇒ δγwt-(h),
 δwγtr(h), δwxδr
 daughter
 Anc. Lett. 3a1.27
- 3685 **δwγt^(h)** M دختر (در بیشتر متون)
 duy(dā) (δwxth, dwγt^(h)) ©f. n. ⇒ δγwt-(h)
 daughter
 BBB c22; Tales. 472.38; GMS 421, 940, 1170; C2,
 26R8; δwγth, VJ 1009, 1135, 1485; TSP 2.150;
 Hen. JRAS 1944, 137.7; EGSii
- 3686 **dwγt^(h)** C ⇒ δwγt^(h)
- 3687 **δwγth** ⇒ δωγδρ
- 3688 **δwγtrt(h)** M دختران
 duydart ©ob. pl. -ty ⇒ δωγδρ, δwγt^(h)
 daughters
 Hen. Tales. 486, 6, 7, 10; GMS 1231
- 3689 **δwk'** B جهان, دنیا
 δoka, loka ©Skt. loka ©nom. -'; ob. -y(h)
 ⇒ rwk
 world
 SCE; BSTBL, Dhu. 161; TSP 2.576, 8.85; δwkh,
 Frag. Len. 32.11; δwkyh, Dhy. 399
- 3690 **δwk' prδwk'** B از دنیایی به دنیایی دیگر
 δoka-parδoka (δwk prδwk) ©Skt.
 loka-paraloka
 from this word to another
 BSTBL, Intox. 20; TSP 2.42-3, 1146-7, 1198, 10.9;
 δwkh prδwkh, TSP 2.503; δwky prδwky, TSP
 2.28; δwk' prδwk'cyk, TSP 2.1079
- 3691 **δwk'yck'** B جهانی
 δ/lokičk
 worldly
 BSTBL, Dhu. 270(N)
- 3692 **δwkcyk** B جهانی
 δokčik (δwkcyq)
 worldly
 GMS 1014; TSP 2.47
- 3693 **δwkcyq** M ⇒ δwkcyk
- 3694 **δwk prδwk** ⇒ δwk' prδwk'
- 3695 **δwlyy** M دول, دلو (برج)
 δulē ?
 Aquarius
 Hen. AM 1952, 203.1
- 3696 **δwm** M دم
 dum(b) (δwmp(h)) ©ob. -y ⇒ δwnp'k
- tail**
 BBB f8; VJ 1419; MSP p45 b141, 159-60,
 δwmpy, b177
- 3697 **δwmp(h)** B, S ⇒ δwm
- 3698 **δwn** M ⇒ δn, δ'wn
- 3699 **δwnp'k** B دم, دنبه
 dum/nb/pc (δwnpy) ©Pahl. dumbag ⇒ δwm
 tail
 SCE 140; MSP b180; EGSii 94; Bailey. Prolexis.
 120
- 3700 **δwnpy** S ⇒ δwnp'k
- 3701 **dwr** C دور, دور دست
 dūr ©ob. -y ⇒ δwr(h), δwrtr
 far
 STi 52.5, 81.15; STii 3.17; BSTi 178-9; C2 gloss.
- 3702 **dwr'wy** C دوری
 dūrāwē ⇒ dwr
 distance
 BSTii 905, 2; C2, 57V2, 61V16
- 3703 **δwr(h)** B, M, S دور, دور دست (در بیشتر متون)
 dūr ©Av. OP dūra ©ob. -y(h) ⇒ dwr
 far
 GMS 353; VJ; BSTBL; TSP 13.28 etc.; SCE 50, 96,
 333; Frag. Len. 44.7, 92, 16; Tales. 481, 46;
 Frag. 2a.18; δwrh, VJ 892
- 3704 **dwr^(h)** C درود, صلح
 durt(ā), durtā ©ob. -y'; f. n. ⇒ δwrth
 peace, greeting
 STi 76, 2, 31, 4; STii 6.18; C2, 57R 16, 77R 13,
 94V 24
- 3705 **δwrtr** B, M دورتر
 dūrtar (dwrtr)
 farther
 BSTBL, Dhy. 108, 119; GMS 1285; C2, 94 V11
- 3706 **dwrtr** C ⇒ δwrtr
- 3707 **dwsy'** C همسایه
 dōsy ©nom. dual. -'; pl. -tw ⇒ d'wsy
 neighbour
 BSTii: C2, 60R2; STi 21.12; GMS 1141 n 1
- 3708 **dwsy'** C برگزارنده‌ی تشریفات مذهبی
 dōsē ? ©<*dausika ? ©pl. -t
 religious rite performer
 STi 30.5; Gersh. TPS 1969, 169
- 3709 **δwš-** B نوک‌زدن, گاززدن
 dōš
 (to)peak, (to)nibble

- SCE 400
- 3710 **δwtyy** M دلو، تُنگ، کوزه (دول)
 δūt(ē) ©Wakh. *lūt* ⇒ δwlyy
 jug
 BBB 530
- 3711 **δwxδr** S دختر
 δuydar ©ob. -yh ⇒ δwyδr
 daughter
 Anc. Lett. 1.1, 3a1, 27, *δwxth*, 1a1
- 3712 **δwxth** S ⇒ δwxδr, δwy^(t)
- 3713 **δwy100** B ⇒ dwyst
- 3714 **dwyd** C داوود
 ©ob. -y; pr. name د
 David
 C2; STii 6.8, 10, 12
- 3715 **dwynt** C بآن
 diwand ? ⇒ dywyd
 with it
 BSTi 247
- 3716 **dwyst** C دویست
 δowist, δwēst (δwy100) ©<Av. *duye-saite*
 ⇒ δwyst
 two hundred
 STii 1.82; SCE 561; BSTBL, Padm. 45; GMS 1316;
 S W, C2 n p51
- 3717 **dwystyšywystmyq** دویست و بیست و سوم
 δwiste še-wist-mik
 two hundred and twenty-third
 C2, 1R9 n p50.51
- 3718 **δx** S نر، مرد
 δax ? ©<*daha* ©prop. n. *δxz'tk*
 male, man
 S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 135; CII,
 1992, p51
- 3719 **δxš-** M درد داشتن، آزار دادن، داغ زدن
 δaxš
 (to)give pain, (to)hurt
 Sogdica. 48.2; Gersh. AHM 181n
- 3720 **δxšcyq** C مدفون
 δaxšcik ©ob. pl. -ty
 buried, entombed
 Sund. AI 28, 1988, 181
- 3721 **δxšny** M نشان، داغ
 δaxšnē
 mark, sign
 Sogdica. 48.2, 49.2
- 3722 **dxšt-**^(h) C دشت، صحرا
 δaxštā (ydxšty^(h)) ©f. nom., acc. -y; loc. -y^(h)
 ⇒ δyšt-(h)
 plain, desert
 STii 1.78; STi 34.1, 58.10; Sund. AoFviii 1981
 p214, 7a R3; BSTii 888.2; C2, 60 R2; STSC
 46.14
- 3723 **dxštyq** C دشتی، صحرایی
 δaxštik
 of the desert
 C2, 83V2 n p163
- 3724 **δyⁿ** B تفکر، اندیشه، تمرکز فکر، مکاشفه
 δyān (δyⁿ) ©*dhyāna*; Skt. *samādhi* ©ob. -^(h)y;
 acc. -w
 meditation
 BSTBL; Sogdica. 60.3
- 3725 **δyⁿ** ⇒ δyⁿ
- 3726 **δyⁿcyk** B در حال تفکر، تفکری
 δyāncik ⇒ δyⁿ
 (related to)meditation
 GMS 1014
- 3727 **δyβ-** B دو
 δi/əβ ©<**dwi-* ©in compd. ⇒ δβtyk, δw^(h)
 two
 GMS 1320
- 3728 **δyβ^zβ^k** B دوزبانه، دورو، فریبکار
 δiβ(a)zβāk (δyβzβ^k)
 two-tongued, hypocrite
 TSP 2.1120, 17.14; SCE 442; GMS 430
- 3729 **δyβδtt** B دشمن بودا
 δēβδat ? ©Skt. *Devadatta*
 an enemy of the Buddha
 BSTBL, Dhu. 106
- 3730 **δyβnw** B, M دو، هردو
 δiβnu (dyβnw) ©Lat. *binī*; <**dwi-nu* ⇒ δβnw
 both
 EGS 140; GMS 1316, 1320; BBB; VJ; TSP 2.189,
 5.59, 73; BSTBL, Dhy. 35; S W, 11R26; C2,
 p199
- 3731 **dyβnw** C ⇒ δyβnw
- 3732 **δyβp^hδ^k(w)** B دوبا
 δiβpāde ©pl. *δyβp^hδyⁱ*
 biped
 VJ 1177; TSP 5.76; GMS 430; *δyβpδw*, VJ 1484
- 3733 **δyβty-** B دوم، دیگر، ثانی
 δiβdi ©abl. -y; acc. -w ⇒ δβtyk, δβt^hy-w
 other, second

- GMS 1043; pl. *δyn'βr'st*, *δyn'βr'st*
- 3759 *δyn'βr'nyg* M دیناوری، دیناوری (فرقه‌ی مانوی)
δēnāβarānig
Denavar(a Manichean seet)
 BBB b1
- 3760 *δyn'βr'st* M, S زنان بر گزیده‌ی مانوی
δēnāβarāst @pl. ⇒ *δyn'βr'nc*
electae
 GMS 260; *δym'βr'st*, Frag. Len. 45.4
- 3761 *δyn'k* B دینی
δēnē @pl. -y't ⇒ *δyn'y*
(of)religion
 TSP 2.742-3
- 3762 *δyn'r* M ⇒ *δyn'r*
- 3763 *δyn'rk'h* S دیناری
δēnārāk, *δēnārē* @ob. -yh
(of)Denar
 MDii p31.20 p200
- 3764 *δyn'rt'wspyh* M گزیدگان کلیسای مانوی
δēn-artawaspyā (*δyn'rtwspy'*)
 community of electi
 GMS 470; W-Li, ii; BBB; MSP b121; Frag. Len.
 77V6; *δyn'rt'wspy'kh*, KG 608
- 3765 *δyn'rtwspy'* ⇒ *δyn'rt'wspyh*
- 3766 *δyn'y* B فرقه، فرقه‌ی دینی
δēnē ? @pl. *δyn'yty* ⇒ *δyn'k*
 sect, religious sect
 TSP; BSTBL; Frag. Len.
- 3767 *δyn'yk* M, S گرونده، دینی، مؤمن
δēnik (*δynyk*) @pl. -t; ob. pl. -ty
 faithful
 GMS 995; KG; 350, 444, 615, 582; MSP b127
- 3768 *δynβr* S روحانی
δēnβar ⇒ *δyn'βr*
 priest
 Frag. Len. 68.3
- 3769 *δync-* B کشیدن، بیرون کشیدن (دخیل: لینج)
δ/θēnc @**θanjaya* ⇒ *δync'k*
(to)pull out
 GMS 70; Hen. L W 104
- 3770 *δync'k* B بیرون کشنده
θēncē, *θēncāk* @pres. part. ⇒ *zβ'k-δync'k*
 pulling out
 SCE 246
- 3771 *δyncyhryft* M فرمان بر گزیدگی
dēncihrift @<Parth.
- order of electi
 BBB 554 a4; W-Lii
- 3772 *δynd'r* B, M, S مؤمن، راهب، دیندار، برگزیده، گزیده (در بیشتر متون)
δēndār (*δynd'r*, *dnd'r*) @pl. -t; ob. pl. -ty
 ⇒ *dynd'ry'*
 religious, priest, monk, electus
 GMS 1135-6; TSP 2.823, 7.41; VJ 22, 121; BBB
 f30, 32, 623; STii 3.1, 5, 43, 58, 6.2; Sund.
 AoFviii 1981 p214, 8R4; KG 351; C2 gloss.
- 3773 *δynd'r* ⇒ *δynd'r*
- 3774 *dynd'ry'* C روحانیت، کلیسا، مقام کشیشی، دینداری
δēndāryā ⇒ *δynt'ry'*, *δynd'r*
 church, priesthood
 STii 3.7
- 3775 *δynfr'δ* M مبلّغ دینی، دین گستر
δēn-frāδ
 promotor of the religion
 Gersh. Sogd. Cpsd. 143.1
- 3776 *δynh* B, M, S دین، آیین، مذهب
δēn @f. n.; acc. -wh; ob. -yh; pl. -t ⇒ *δyn*, **try*
swc'y δynh
 religion, belief
 TSP 2.315, 1173; O' 26.32; BBB; Frag. Len.; KG
 p183; MSP p45; *δynmzt'yzm βγy* "the god of
 Mazda-yasna religion", Sund. Liste 1994, 459
- 3777 *δynmync(h)* M, S دینی، مربوط به دین
δēn-mēnc
 religious
 GMS 1103; KG 434; Frag. Len. 77V8; MSP b62,
 119-20; *δynmyc*, MSP e20
- 3778 *δynpδ'ry* M حامی دین
δēnpaδārē @pl. -t
 protector of religion
 KG 2368 p183
- 3779 *δyns'rδ'r* M سردار دین
δēn-sarδār @<Parth.
 religious leader
 BBB 623
- 3780 *δynt'ry'* M روحانیت، رهبانیت، دینداری
δēndāryā ⇒ *dynd'ry'*
 monkship, monkhood
 GMS 283, 1111; BBB b46
- 3781 *δynyfrn* M فر دین
δēne-farn (*δynyprn*) @ob. -yy
 fortune of the religion
 W-Lii; KG 511; Sund. AoFvi 1979, 102; Gersh.

- Sogd. Cpds. 139.142; MSP p45 b117
- 3782 δynyk ⇒ dyn'yk
- 3783 δynyprn S ⇒ δynyfrn
- 3784 δys S(C) جا، مکان
 δēs
 place
 STSC 140 Psalter. 133.24
- 3785 δys- M ساختن
 δēs (dysd'r-, dys-') ⇒ δyšt'k, δyšt-
 (to)build
 GMS 596; BBB 494; Sund. AI 28, 182; AVS 125
- 3786 dys-¹ C ⇒ dys-
- 3787 dys-¹ C قرار گرفتن، جادداشتن
 δēs ⇒ n'dyst
 (to)be located
 STSC 182; Sund. AI 28, 1988, 182
- 3788 dysd'r- ⇒ dys-
- 3789 dysny C سازنده، ساختمان
 δēsne @pl. -t
 builder, building
 STi 21.16
- 3790 δyšcy(y) M روز هشتم و پانزدهم ماه (بیرونی: دشت)
 δišč(i) @Av.daθušō ⇒ δšcy(y), δtš rwc
 eighth(and) fifteenth day of the month
 Hen. Fasts. JRAS 1945, 149.20, 151.60
- 3791 δyšt- B, M ساختن
 δišt (δšt-, dyšt-) @<*dišta @pt. st. ⇒ δys-
 (to)build
 GMS 114, 596; δyšt't, STii 3.32, 26
- 3792 dyšt- C ⇒ dyšt-
- 3793 δyšt'yh S ساختمان، بنا
 δēštič, δēštēč
 building
 Sund. MHC 27.6, 28 n 48
- 3794 δyšt'k B ساخته
 δištē (δyšt'yy) @pp. ⇒ δys-, δšt'y
 built
 TSP 2.372; GMS 114
- 3795 dyšt'w'n C ناتوان، تنگدست
 δāšt'wān @pl. -t ⇒ δšt'w'n
 poor, miserable
 STi 81.16, 34.6
- 3796 δyšt'wc M ناتوانی، تنگدستی
 δāšt'auč @<*dušt'wāuč ⇒ δšt'wch
 poverty
 GMS 1119, 1080; BBB; Hen. Cosm. 307.38
- 3797 δyšt'yy M ⇒ δyšt'k
- 3798 δyw¹ B, M دیو
 δēw (dyw²) @<daiva @ob. -y; pl. -t; ob. pl.
 -ty(y)(h); voc. -'
 demon
 TSP 2.536, 13.8 etc.; SCE 250, 261; GMS 1439,
 BBB 761; BSTi; C2 gloss.; Hen. Cosm. 312, 114,
 123; Magi. 138; δyw¹, voc. BSTi 270
- 3799 δyw² B, M فریبکار، غیر قابل اعتماد (ریو، لیوه)
 δēw
 unreliable, deceitful
 TSP 12.31 n p225; GMS 60; BBB 689
- 3800 δyw³ B علف هرز (لیوه)
 δē/iw
 smartweed
 SCE 165
- 3801 dyw¹ C با او
 dyu @<*hadā-iyam ⇒ d-, yw¹
 with him
 Benv. JA 1955, 321; C2 gloss.
- 3802 dyw² C ⇒ dyw¹
- 3803 δyw'kk S آسمانی
 δēwāk
 heavenly
 Sogdian coins
- 3804 δyw'nt(y) B در این، به این، توسط این، بالین
 diwand(y) ⇒ dywnt
 in it, with it, through him
 GMS 1462; TSP 2.560, 542; VJ 262; Frag. Len.
 68.4, 87.4
- 3805 δyw'styc S نام شاهزاده‌ی سغدی، دیواشیچ
 δēwaštič, diwāštič @pr. name
 Dewashtich (a sogdian prince)
 MD
- 3806 δyw'styyc M اهریمنی، دیوی
 δēwāštič
 demoniac
 GMS 1277; Hen. JRAS 1944; Magi. 142.7
- 3807 δyw'yδ B, M, S بالین، به این، به اینها
 diwēδ/θ (dywyθ, dywyδ) @<*hada-w-aita ?
 <*hada-awa-aita ⇒ dywyd
 to it, in it, with it
 GMS 1403-4, 1455; TSP 3.225, 291, 22.6, 7, 9; VJ
 137, 1063; KG 326; BBB b88 f24; Lentz. STii
 p512
- 3808 δyw'δ't B, M اهریمنی، اهرمن آفریده (دیو داد)
 δēw-δāt (δyywδ't)
 demoniac

- VJ 1092; GMS 1644; STii p582; BBB 665
- 3809 **dywɣwn S** آسمانی
 δēwɣōn ⇒ dyw'kk
 heavenly
 MDii p104; Hen. BSOAS 28, 1965, 253
- 3810 **dywm'nwq C** دیووار، دیومانند
 δēw-mānūk
 demon-like
 BSTi 81; Gersh. JRAS 1946, 180
- 3811 **dywmyc M** دیوی، اهریمنی، شیطانی
 δēw-mēč
 demoniac
 GMS 1103; KG 583
- 3812 **dywnt C** بالین، با اینها، توسط این
 diwand (ndywn) ⇒ dyw'nt(y)
 with it, to it
 GMS 1404; STi 33.9; STii 1.96.5.33; BSTi 247; C2
 gloss.
- 3813 **dywny'ty M** دیوانه، دیوزده (دیو گرفته)
 δēw-nyāte
 fool
 BBB; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148
- 3814 **dywstn M** مکان دیو (دیوستان)
 δēw(a)stān
 demon's place
 GMS 1118
- 3815 **dywšn B** با اینها، اینها
 diwašan, diwēšn (dywyšn) ◎*hada-avaišan
 with them, them
 GMS 1404, 1451, 1623; KG 350
- 3816 **dywy'kh S** خیره‌سری، دیوانگی (دیو منشی)
 δēwyāk
 foolishness
 MDii B18, 12; Hen. BSOAS 1965, 253; Livšič.
 H MV p262 n 24
- 3817 **dywyδ ⇒ dyw'yδ**
- 3818 **dywyd C** بالین، به این
 diwēδ/θ (ydwyd, ndywyd, dywyθ) ⇒ dyw'yδ
 to it, with it, for it
 BSTi; C2 gloss.
- 3819 **dywyšn M ⇒ dywšn**
- 3820 **dywyθ ⇒ dywyd**
- 3821 **dyx'w ⇒ dyxw**
- 3822 **dyxw C** ده، روستا
 δix(a)u (dyx'w) ◎<dahyau ◎ob. -y

village

BSTii 878.6.7, 827.55; C2, 1R17, 86R1, 87R6, 7, 8,
 18, 87 V15, 94V25; STii 3.54; Sund. AoFviii
 1981 p214, 16V5

3823 **dyyn M ⇒ dyn**3824 **dywδ't M ⇒ dywδ't**3825 **dyz' M**

دژ، قلعه

δizā (dyz') ◎<OP didā ◎f. n.

stronghold, fort

BBB f57; STii 3.27

3826 **dyz' C ⇒ dyz'**

f

3827 **-f M**

ترا، تو

f ◎2sg. pers. pron. ⇒ -fy, tɣw, d'f, c'f, pr'f,
 'rt', -β

you

GMS 1355; S W, C2 n p77.31

3828 **f' B**

یا

fā (β')

or

BSTBL, Dhy. 24

3829 **f'cmrz- C**

ستاندن، به‌زور گرفتن

fāčmarz (fcmšt-) ◎impf. ⇒ fcmrz-

(to)seize

STi 6.11; C2, 87V 13 n p12; BSTii 879.13, x'cmrz

3830 **f'nyš- C**

گمراه‌شدن، گول‌خوردن

fāneš ? ◎impf. ⇒ fnyš-²

(to)be deceived

C2, 24V 6

3831 **f'r'mnc C ⇒ f'rmyc-**3832 **f'rmyc- M**

لباس در آوردن

fārāmā(n)č ? (f'r'mnc) ◎impf. ⇒ f'r'mync-

(to)undress

GMS 334, 615; S W, C2, 57V 22 n p122

3833 **f'ršt'mnqy' M**

بزرگواری، بلندهمتگی (یکی از بخش‌های
 روح در مانوی)

fārašt-mān(a)kyā ◎f'ršt-; <fra-rašta

magnanimity (a subdivision of the first part of
 the soul)

GMS 246, 322

3834 **f's'c- M**

آموختن

fāsāč ◎impf. ⇒ fs'c-, 'βs'c-

(to)teach

GMS 617

- 3835 f's'k ⇒ 'βs'k
- 3836 f's'm- C فرستان
fāšām @impf. ⇒ fš'm-, β's'm-
(to)send
STii 6.18; BSTii 860.34, 873.11; C2, 23V4, 55R27, 66R 11
- 3837 f'sqr- C دنبال کردن، پیروی کردن
fāškar @impf. ⇒ fškr-
(to)follow
C2, EV
- 3838 f'sn's- M شناختن
fāšnās @<*fraxšnāsa @impf. ⇒ fšn's-
(to)know
Sogdica. 31.9; S W, BSOAS 1980, 50
- 3839 f't'yr- C, S گذشتن، گذراندن
fātēr (f't'yr-) @impf. ⇒ ftyr-²
(to)cross over, (to)remove
C2, 87V 12; Frag. 2a.23
- 3840 f't'yr- ⇒ f't'yr-
- 3841 f'yr- B گسترده
fair, fēr @<*fra-āraya ? ⇒ fyr-
(to)stretch, (to)extend
GMS 322; BSTBL, Dhy. 385
- 3842 f'ytr ⇒ pr'ytr
- 3843 f'c'npδ B دنیا، جهان
fāčambaδ @ob. -y ⇒ βc'npδ(δ), fcmpd,
'fcmδ(δ), 'βc'npδ
world
Lentz. STii 8.3 n p582
- 3844 fcmδ M دنیا، جهان
fčampaδ, f(ə)čambaδ (fcmδ) @Gersh.
*frasčamba; Av. frascimbana @ob. -y; pl. -t
⇒ f'c'npδ, 'fcmδ(δ), 'βc'npδ(δ)
world
C2 gloss.; STi 43.15, 60.6, 84.11; Sund. AoFviii
1981 p189, 24V 8; GMS 169, 372
- 3845 fcmδ C ⇒ fcmδ
- 3846 fcmδcyq C جهانی
f(ə)čambaδčik @ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty
⇒ 'fcmδcyk
worldly
GMS 1014, 994; C2, 54V18, 40R13, 104R12; STi
81.14; Sund. AoFviii 1981 p189, 24V2, 5
- 3847 fcmδyk M جهانی
f(ə)čambaδik @pl. -t
worldly
- GMS, BSOAS 11.74, 10n 5; GMS 994
- 3848 fcmpd C دنیا، جهان
f(ə)čampaδ @ob. -y ⇒ fcmδ, f'c'npδ
world
STi 14, 15, 72.4, 75.9, 77.1, 71.5; Sund. AoFviii
1981 p214
- 3849 fcmrz- C ستاندن
fāčmarz, fačmarz @<*frača-marz ? @impf.
f'cmrz ⇒ f'cmrz-, fcmšty
(to)seize
STi 6-11; Sund. AoFiii 1975, 16R6; Schwartz.
STSC 16; C2, 12R3 n p122
- 3850 fcmšt- ⇒ f'cmrz-
- 3851 fcmšty C ستانده، گرفته
fāčmaštē, fačmaštē @pp. ⇒ fcmrz-
seized
STSC 16
- 3852 fδ'yntyh B افسون، سراب
fāδcmtyā ⇒ 'βδ'yntyh
magic, illusion
STii 8.4
- 3853 fδ'ys B, M رویت، دیدار، مشاهده
f(ə)δēs (fδys) @<*fra-daisa ⇒ 'βδ'ys, fθys,
pδ'ys
vision
GMS 459, 315A; Sogdica. 20.22; BSTBL, Dhy.
349, "apparition"
- 3854 fδys ⇒ 'βδ'ys, fδ'ys
- 3855 fn C فر، شکوه
fa/ən, fənn ⇒ frn, prn¹
fortune, glory
BSTii 858.25; C2, 23R 25
- 3856 -fn M شما، شمارا، به شما
fa/ən @2pl. pers. pron. ⇒ -βn, -tn¹
you
BBB f60; GMS 1381; Hen. Tales. 469.12. 'tyfn
- 3857 fn's C گمراهی، فساد، خطا، گناه
f(ə)nās, fanās @<*fra-nās ⇒ βn's
error, deception, illusion
GMS 320; STii 2.22, 4.11; C2, 31V10, 52R15
- 3858 fns'x M فرسنگ
fansāx ? @<*frasānxa- ⇒ fswx, 'βs'nγ, fs'x
parasang
GMS 435
- 3859 fny- M بیرون کردن، جدا کردن
fənay, fanay ⇒ βrny-
(to)repudiate, (to)exclude

- BBB f15, 18; GMS 320; Benv. TSP p205, 115
- 3860 **fnyš-**¹ C گمراه کردن، فریب دادن
fānēš, fanēš ©<fra-nāsaya ⇒fnyšt-, βn'yš-
(to)deceive, (to)seduce
GMS 320; C2, 69 V17n p53, 67; BSTii 848.51;
BSTi 187
- 3861 **fnyš-**² C گمراه شدن، فریب خوردن
fānēš, fanēš ©<*fra-nasya ©impf. f'nš; 2sg.
impv. f'n'yš
(to)be deceived
C2, 24V6, 7R28
- 3862 **fnyšt-** C گمراه کردن، گمراه شدن
fāništ, faništ ©pt. st.
(to)seduce
STii 4.43; GMS 867
- 3863 **fnyšty** C فریفته، گمراه شده
fāništē ⇒fnyš⁻¹, fnyš⁻²
seduced
BSTi 263; BSTii 848.55; C2, 69V21; STii 5.39
- 3864 **fr'y'z-** B آغازیدن، شروع کردن
frāyāz ©impf. ⇒pr'y'z-, βr'y'z-, fr'y'z-
(to)begin
BSTBL, Dhy. 193
- 3865 **fr'y'zβ-** B بخشیدن
frāyarβ ©impf. ⇒fr'y'zβ-
(to)give, (to)offer
BSTBL, Dhy. 176; AVS 108
- 3866 **fr'n** M دم، نفس، آئیر، نسیم (نخستین عنصر در آیین مانی)
frān ©=MP pr'whr ⇒βr'n
breath, air
Sogdica. 27.17, Hen. n p28
- 3867 **fr'wyscy** B فراموشی
frāwišči ? ©<*framušti; Yaghn. firōmič'iš
⇒βr'wcy, fr'wycyh, βr'wšcy(h), fr'wycy
forgetfulness
BSTBL, Dhy. 167 +wn "to forget"; GMS 382
- 3868 **fr'δ** M افزایش
frāδ
increase
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143.1
- 3869 **fr'y'z-** B, M شروع کردن
frāyāz ©impf. ⇒pr'y'z-, βr'y'z-, fr'y'z-, pr'y'z-
(to)begin
STii 8.7; BSTBL, Dhy. 193; GMS 325
- 3870 **fr'k** M زود، صبح زود، صبح
frāk (fr'q) ©<*frāka; Yaghn. firōk ⇒βr'k',
βr'k, βrk
morning, early
BBB 697; GMS 1109, 991A; STi 36.4
- 3871 **fr'q** C ⇒fr'k
- 3872 **fr'qcšny** C وقت چاشت، صبحگاه
frāk-čašnē
breakfast time, morning
Sund. AoFiii 1975, 61; STi 36.4
- 3873 **fr'kcynny** M صبحگاه، بامداد
frākčēnē ⇒βr'k'yncyk, br'qncy
morning
GMS 1025; Hen. JRAS 1945, 154.5
- 3874 **fr'qrnt-** C ویران کردن
frākrant ©impf. ⇒frkrnd-
(to)destroy
C2, 87R13; BSTii 873.13
- 3875 **fr'm'y-** M, C فرمودن (در بیشتر متون)
frāmāy (fr'm'd'r-) ©impf. ⇒pr'm'y-, frm'y-
(to)order, (to)command
GMS 617; STi 16.19; STii 6.12; BSTi; BSTii; C2
- 3876 **fr'mnc** C ⇒fr'mync-
- 3877 **fr'mrz-** M خراب کردن
frāmarz ©*frmrz- ©impf. ⇒frmšt-
(to)spoil
GMS 617
- 3878 **fr'myc-** ⇒fr'mync-
- 3879 **fr'mync-** M لباس در آوردن
frāmi(n)č (fr'mnc, fr'myc-) ©<*fra-muncaya ?
⇒βr'mc-, f'myc-, βr'mcn-, pr'mc-
(to)undress
GMS 438, 600; BBB 516
- 3880 **fr'škyr'n** M جنوب
frāš-kirān ⇒βr'š kyr'n
south
BBB, S38 p125
- 3881 **fr'št-** B برپا کردن، هدایت کردن
frāšt ©<*fra-rašta ©pt. st. ⇒fr'y'z-, fršt-,
n'fršt
(to)erect, (to)lead
GMS 319; AVS 136
- 3882 **fr'št'y** B استوار، راست
frāštē ©pp. ⇒fršt'h
erect
BSTBL, Dhy. 26
- 3883 **fr'wycyh** M فراموشی
frāwiči/-yā ©<*frāwišči; <frāmušti

- ⇒fr'wyšcy, frwycy, βr'wšcy(h)
forgetfulness
BBB 605 b78 n p75; GMS 351, 382
- 3884 fr'wz- M پرواز کردن
frāwaz ©impf. ⇒frwz-
(to)fly
GMS 617
- 3885 fr'yž- B برپا کردن، استوار کردن
frēž ©<*fra-rāzaya ⇒fryž-, fr'št-
(to)straighten, (to)erect
GMS 319; BSTBL, Dhy. 84; STi 31.14
- 3886 fr'yr B پرستشگاه، نوبهار، فرخار
farxār ©ob. -y ⇒βr'yr
temple
O' 3
- 3887 fr'yž- M آغاز کردن
frayāz ©impf. fr'yž ⇒pr'yž-, fr'yž-, βr'yž-
(to)begin
GMS 325; BBB f72
- 3888 fryn⁽⁶⁾ M, C نوع، طور، گونه
fraynā (βryn, pryn, fryn) ©f. n. ⇒β'ryn,
pryn'
manner, kind
W-Lii 547; BBB 767; STi 20.4, 36.13, 40.5, 41.2,
57.16, 81.12, 82.5; Sund. AoFviii 1981, 23V5;
STii 8.2, 5; BSTii; C2 gloss. prymyd fr'yn', C2,
27V 19
- 3889 frynh B ⇒fryn⁽⁶⁾
- 3890 fryrβ- B بخشیدن، دادن
frayrβ ©<*fra-garba ©impf. fr'yryβ-
⇒fr'yryβ-, βryrβ-
(to)give, (to)offer
BSTBL, Dhy. 176
- 3891 frkr'nt- ⇒βrkr'nt-
- 3892 frkrnd- M بریدن، قطع کردن
frakrand (frqrnt-) ⇒βrkr'nt-
(to)cut
GMS 152; BBB 501; C2, 87R 13, impf. fr'qrntnt
- 3893 frqrnt- C ⇒frkrnd-
- 3894 frqynny C غافل، بی توجه، فراموش کاری
frakēnnē ? ⇒frkyrny
indifferent, negligent
Benv. JA 1955, 309; C2, 60R 3, 7; BSTii 884.7
- 3895 frqyny' C غفلت، اهمال، فراموش کاری
frakēnnyā ? ©f. n. ⇒frkyrnyky'
negligence
- BSTii 884.7; C2, 48V 10
- 3896 frkyr- M بی‌اعتنایی کردن، غفلت کردن
fraki/ēr ? (frqyr-)
(to)neglect
GMS 326; Hen. BBB 605 p74
- 3897 frqyr- ⇒frkyr-
- 3898 frkyrn M غفلت، بی‌اعتنایی، بی‌توجهی، فراموش کاری
fraki/ērñ ?
negligence
BBB 605 p74
- 3899 frkyrny M غافل، بی‌اعتنا
frakīrnē ? ©pres. part. ⇒frqynny
negligent
BBB 605; GMS 892
- 3900 frkyrnyky' M بی‌اعتنایی، بی‌تفاوتی
frakīrnēkyā ⇒frqyny'
indifference, negligence
BBB 605; GMS 997, 1695
- 3901 frm'n ⇒frm'n
- 3902 frm'd'r- C ⇒fr'm'y-, frm't-
- 3903 frm'n M, C فرمان، دستور
framān (frm'n) ©<OP framānā ©ob. -y; ob.
pl. -ty ⇒prm'n'
order, command
GMS 1026; Hen. Tales. 466, 469.16; BBB b2; STi
84.12; BSTii; C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981, 25
V2
- 3904 frm'nd'r C فرماندار، قیم
framāndār ©ob. pl. -ty ⇒prm'nδ'r
governor, tutor
STi 83.4; GMS 1135
- 3905 frm'n ptywšc C فرمانبردار
framān-patwōšc ©f. adj.
obedient, subordinate
C2, 51R 18
- 3906 frm'n ptywšqy' C فرمانبرداری، بندگی
framān-patwōšakyā ©f. n.
obedience, servitude
STii 6.13; C2, 108V 8; Sogd. Cpds. 145.3
- 3907 frm'n ptywšy C فرمانبردار (فرمان‌شنو)
framān-patwōšē ©pl. -y ⇒prm'n ptywš⁽⁶⁾y
obedient, enslaved
C2, 51R 20, 13V 19, 57R 28
- 3908 frm't- M, C فرمودن
framāt ©pt. st. ⇒frm'y-, prm'y-¹
(to)command

- GMS 565, BBB; trans. pret. *frm'tδ'r-*, Hen. Tales. 467.41; *frm'd'r-*, Sund. AoFviii 1981 p214; AVS 91
- 3909 **frm'ty(y)** M, C فرموده، فرمایش
framātē @pp. nom. n. -tw; pl. -t
ordered, commanded
BBB 729; GMS 849; C2 gloss.
- 3910 **frm'y-** M, C فرمودن(در بیشتر متون)
framāy @<*fra-māya- @impf. *fr'm'y*
⇒frm't-, prm'y-, βrm'y-
(to)order, (to)command
BBB; GMS 327, 565; C2, 2sg. impv. *frm'y*,
"please" S W, C2 p57.15; AVS 91
- 3911 **frm'yne** C خاتم، بانو
framēnč @f. pres. part.
mistress
C2, 13R30
- 3912 **frmrz-** M ویران کردن
framarz, framrč @impf. *fr'mrz*
(to)spoil, (to)destroy
GMS 327, 529; AVS 132
- 3913 **frmšt-** M خراب کردن
framašt @<*fra-mašta @pt. st. ⇒fr'mrz-,
βrm'yšt-
(to)spoil
GMS 147, 327, 529
- 3914 **frn** M, C فر، شکوه، خوشبختی
farn @<Av. *xvarənah*; OP *farna @ob. -y
⇒prn', fn
glory, majesty, fortune
GMS 526; W-Li, ii; BBB; Tales. 470.50; BSTi 189
- 3915 **frnβry** M فرهمند، فریور(قُرور)
farnβarē ⇒prnβrch
glorious, fortunate
GMS 1132
- 3916 **frnw'xšyq-t** M فر(ها)(و) روان(ها)
farn-wāxšik @pl.
glories(and)spirits
GMS 1640; Gersh. Sogd. Cps. 1945, 148
- 3917 **frnxwndc** M فرخنده
farnxund(a)č @f. adj.
glorious, fortunate
GMS 1273; W-Lii
- 3918 **frnxwndky'(h)** M فرخندگی، شکوه
farnxundakyā
splendour, fortune, majesty
GMS 810, 985; BBB
- 3919 **frnxwndy(y)** M فرخنده
farnxundē (prnγwnδy) @<Av. *xvarənahvant*
glorious
BBB; GMS 939, 1092, 1241; *frnxwnd*, Frag. Len. 77R6
- 3920 **frp's-** B, M انداختن، زدن
frapāš (frp's-) ⇒βrp's-
(to)throw, (to)beat
BSTBL, Dhy. 17, 134; Hen. JRAS 1944, 143.24
- 3921 **frp's-** ⇒frp's-
- 3922 **fršt-** M استوار کردن، درست کردن
frašt @<*fra-rašta @pt. st. ⇒fr'st-, βr'st-,
fryž-, fršty
(to)settle, (to)make straighten
BBB; GMS 319 n 1; S W, C2 n p132; AVS 128
- 3923 **fršt'h** مستقر، راست، درست
fraštā @f. pp. ⇒fr'yz-, fr'st-, fr'st'y
settled
Hen. Tales. 466.1, 468 n 2; GMS 884, (+βwt,
potent. pass.)
- 3924 **fršty** C راست، درست
fraštē @acc. -tw; pl. -tyt ⇒fryž-, fršt-
upright, straight
C2, 61R 22, 52V 10
- 3925 **frtpδδ** M آگاه، دانا
f/βaratpaθ ? (brtpd) @*abi-/fra-rata- paθa
⇒βrtpδ
informed
Sund. MSP p45
- 3926 **frtr** M, C بیش، بیشتر، بهتر
fratar @<Av. *fratara* @pl. -t ⇒ft'r, prtr', βrtr
more, better
BBB e12; GMS 437; STi 8.11, 10.11; C2, 120V2, 48R18
- 3927 **frtrstr** M بیشترین، برترین، بهترین
fratar-star
most, best
GMS 437, 1290
- 3928 **frtrwny** C بهتری، فزونی، بهبود
fratarū/ōnē/i ⇒ftrwnyy
improvement, increase
GMS 1087; BSTii 893.23; C2, 31V 23
- 3929 **frtry'** M, C فزونی، فراوانی
frataryā ⇒prtry'kh
increase
GMS 437, 1111; Hen. Tales. 469.15, 473.4; STii 6.46

- 3930 **frθyp-** C درخشیدن، تابیدن
fraθ/δēp (frtyp-) ©<*fra-daipa ⇒ftyp-
(to)lighten, (to)flash, (to)shine
GMS 318 n 2; STi 65.6; Sund. AoF 6V6 p235;
STSC; C2, 54V25; BSTii 895.55; AVS 166
- 3931 **frtyp-** ⇒ frθyp-
- 3932 **frwq** M فروغ، پرتو
frōk (frwwq) ©<*fra-rauka
brightness, glow
Sogdica. 29.3; GMS 319
- 3933 **frwm** ⇒ βr'wm
- 3934 **frwmcyq** C رومی
frūmčik ©pl. -t
Roman, Byzantine
STi 57, 4.42; GMS 1016
- 3935 **frwmyq** C رومی
frūmik ©ob. pl. -ty ⇒βrwm'yk
Roman, Byzantine
BSTii 871.6.8; C2, 86 R3.87 R17
- 3936 **frwrt'** C جسد، جنازه، گور
frawart ©ob. -y
corpse, grave
STii 1.87; BSTii 843.38; C2, 68 V7 n p149
- 3937 **frwrt'** M فروردین روز، روز نوزدهم ماه (بیرونی: فرورد)
frawart ⇒βrwr'tn rwc
Frawart, nineteenth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149, 16
- 3938 **frwrtqty** C گور، قبر (خانه‌ی جسد)
frawart-katē ©abl. -; ob. pl. -ty ⇒prwrtkty
tomb(corpse house)
STi 63.10; STii 3.59, 64, 65, 69, 71, 5.29; BSTii
903, 17, 20; C2, 57R 5, 17, 20, 53R 8; Sund.
AoFi 1974, 241.10-11, 242.15
- 3939 **frwrt'y'** M نامه، مکتوب
frawartē ©Parth. frwrdg ⇒βrwr'tk ?
epistle
Hen. AM 1952, 21
- 3940 **frwrtyy'** M نخستین عنصر، اثر
frawartē/i ⇒'rt'w frwrtyy
element, first element
BBB p120; W-Lii, Gropp. p38
- 3941 **frwwq** ⇒ frwq
- 3942 **frwx'y** 'ywšty M تفرقه‌جو، ویرانگر
fruxay ?, -āyuštē ⇒frxw'k
destroyer(separationist)
Sund. Man. Lett. 310.21, 313 n 32
- 3943 **frwxšpδ** M یکی از خانه‌های ماه (منازل قمر)
froxxšpad ©<Skt.-proṣṭhapada; Khwar. frxšbyθ
lunar mansion
GMS 481, 1142; Hen. JRAS 1942 p242n 1
- 3944 **frwy** B فریب، سراب، خط
farwe/i ? ⇒prwy, βrwy
illusion
BSTBL, Dhy. 346
- 3945 **frwycy** C فراموشی
frāwiči ©<frāwišči ⇒fr'wyšcy, fr'wycyh,
βr'wšcy(h)
forgetting, oblivion
+wn- "to forget" C2, 48V 20, 94V 14
- 3946 **frwyδ(δ)-** M رسیدن، دریافتن، گرفتن
frawēδ ©<*fra-waida; √waid- ⇒prw'yδ-,
βrwy'δ-
(to)reach, (to)hit (an illness), (to)afflict
GMS 329; Hen. BSOAS 11, 484; Gersh. AHM 263
- 3947 **frwz-** M, C پریدن
frawaz ©<*fra-waza ©impf. fr'wz ⇒βrwz-
(to)fly
GMS 329, 1638; BSTii 915.2; C2, 39R 4
- 3948 **frxrws** M کم‌رو، محجوب
fraxrōs ©<Av. fraxraosya; <xroad-
timid
BBB 690 p83; GMS 330
- 3949 **frxw'k** M قطعه، تکه (فرخواک، غذایی باقیمه‌ی گوشت و تخم مرغ)
fraxwāk ⇒frwx'y 'ywšty
piece, chopping(name of a dish)
BBB 505.6; Sogdica. 31.23; Hen. L W 99; GMS
330
- 3950 **fry-** C ⇒ fry(y)-
- 3951 **fry'm-** M پایان دادن، تمام کردن
frayām
(to)finish, (to)end
GMS 321, 647; AVS 101
- 3952 **fry'n frytr** M عزیزترین عزیزان
friyān fritar ⇒pry'nh prytmh
dearest(of the dear)
BBB; GMS 28, 1207; W-Li: Gropp. p38
- 3953 **fry'tr** M بیشتر
frayātar ⇒fy'tr
more
GMS 1291; S W, C2 n p83.13
- 3954 **fry'wy** C عشق، علاقه

- friyāwē (fry'wyyh) ©abl. fry'w' ⇒ pry'w'k
love, desire
GMS 1082; Hen. Cosm. 307.48; Magi. 140n 2; C2,
61V 24, 57V 2, 3
- 3955 fry'wyyh M ⇒ fry'wy
- 3956 fryð- M توبه کردن
frēð ?
(to do)penance
Sogdica. 16, 17; GMS 725
- 3957 fry d'r- C عزیز داشتن، دوست داشتن
fri(nyā)ðār (fry ny'd'r-)
(to)love
STi 79.7, 75.6
- 3958 fryd'ryq C مشتاق، دوست دار
friðārik
lover
STi 45.12
- 3959 fryr'mqy' C پول دوستی، مال دوستی
fri-yrāmakyā (yr'mqy')
love of money
C2, 51R 24, 104V 6, 13, 104V 3, 10
- 3960 fry ny'd'r- ⇒ fry d'r-
- 3961 fryrw'n ⇒ fryrw'n
- 3962 frystr C عزیز تر، عزیز ترین
fristar
dearer, dearest
STi 79.7; GMS 1281
- 3963 fryš- M, C فرستادن
frāiš, frēš ©<*fra-aišaya; OP frāišaya; √aiš-
⇒ pryš-, βr'yš-, pr'yš-¹
(to)send
GMS 129, 198, 331; AVS 128
- 3964 fryšt- M, C فرستادن
frēšt ©<fra-išta ©pt. st. ⇒ βr'yšt-, pryšt-¹,
pršt(y)-
(to)send
GMS 598, 961; fryštk, GMS 641; AVS 128
- 3965 fryšt ⇒ fr'yž-
- 3966 fryštk ⇒ βr'yšt'k
- 3967 fryštwr M شگفت ترین
frašt ? -warz
most miraculous
GMS 1299 n 1
- 3968 fryšty(y) M, C فرستاده، فرشته
frēštē ©pl. -t; ob. pl. -ty; acc. -tw; abl. -t'; f.
-tc ⇒ βr'yšt'k
- messenger, angel, apostle
GMS 961; BBB; Cosm. 307; STi 22.18; Sund.
AoFviii 1981 p214; STii 3.4; BSTi 116, 166;
BSTii: C2 gloss. acc. fryštw; C2, 40V 8; abl.
fryšt', C2, 40V 22.f. pp. frštc, C2, 7V25
- 3969 fryt't ⇒ fryyt't
- 3970 frytm ⇒ prytm(h)
- 3971 frytr M عزیز تر
frītar
dearer
GMS 1207, 1297
- 3972 fryty ⇒ 'βryty
- 3973 fry(y)- M عزیز، دوست
frī (fry-) ©<friya ©acc. -w; nom. f. -y'; voc.
-y'(h); pl. -t ⇒ pry-, pryh
dear
W-Lii: Gropp. p38; BBB b56, 65, 80, 97 f3; GMS
311, 494; STi 45.8; Sund. AoFi 9V2, STii 6.18;
C2 gloss.; fryy, Hen. Tales. 760-61
- 3974 fryy'nw'z M جمع دوستان، وصال
friy-anwaz
company of friends
Hen. Cosm. 307.49
- 3975 fryyhrwšn M دوست روشنایی (یکی از خدایان مانوی)
frih-rōšn ©<Parth.
Friend of Light
W-Lii: Gropp. p38
- 3976 fryyrw'n M مؤمن (روان دوست)
fri-r(u)wān (fryrw'n) ©<Parth. fryhrw'n
believer(soul-lover)
Gersh. Sogd. Cpds. 143; GMS 63, 1237; BBB;
Hen. Tales. 469, 44, 470 n3
- 3977 fryyt't M, C عشق، محبت، دوستی
fri/ytāt (fryt't) ©ob. -y ⇒ pryt't(t)
love
GMS 1074; STii 1.1; Sund. AoFviii 1981, 25V 6;
C2 gloss.; BBB 626, 632; Hen. Tales. 473.13
- 3978 fryž- C راست کردن، درست کردن
frēž ©<*fra-razaya ⇒ fršt-, fr'yž-, fršty
straighten(make straight)
GMS 188, 319; STi 31.14; C2 gloss.
- 3979 frz B تا، حتی
fraz ? ⇒ βrz'
until
BSTBL, Dhy. 63; TSP n p171
- 3980 fs'c- M, C آموختن، تعلیم دادن

- f(a)sāc (ʔβs'c-) ©<*fra-sāča(ya) ©impf. f's'c
 ⇒fsyt-, 'βs'c-
 (to)teach
 BBB p68 n 2; STii 3.19; GMS 316; AVS 118
- 3981 fs'k M آموزش، تعلیم
 f(a)sāk (fs'q) ⇒'βs'k
 teaching
 GMS 1635; Hen. BSOAS 11, 69.28; BSTii 892.2,
 14, 15; C2, 31R 2, 14, 15
- 3982 fs'q C ⇒ fs'k
- 3983 fs'x M فرسنگ، فرسخ
 f(a)sāx (fsx) ©<fns'x <*frasaxw- ⇒'βs'nʔ,
 fns'x, fswx
 parasang
 GMS 316, 236
- 3984 fsyt- M آموختن
 f(a)sayd ©<*frā-saxta ©pt. st. ⇒fs'c-
 (to)teach, (to)learn
 GMS 852
- 3985 fsyty M آموخته، مجرب
 f(a)saydē ©pp.; pl. -t ⇒'βs'yt
 learned
 GMS 852; BBB 544; Sund. Man. Lett. 310.16
- 3986 fsn'y- M شستن، شنا کردن
 f(a)snāy ©<*fra-snāya; MP āsnāy; Khot.
 haysnāta ⇒sn'y-
 (to)bathe, (to)swim
 GMS 316; AVS 91
- 3987 fsn'ynyh M شستو
 f(a)snēnyā ?
 bathing
 Hen. Sogdica. 31.8
- 3988 fsp' M تیر سقف، فرش، لایه (فرسب)
 f(a)spā ©<*fraspā; Av. fraspāt; MP prysp
 rafter, rug, wall
 GMS 316; Hen. Cosm. 314.75
- 3989 fstry C سفره، خوان
 f(a)starē ©<*fra-staraka
 tablecloth, napkin
 BSTi 123; Benv. JA 1943-5 p101; Gersh. JRAS
 1946, 181
- 3990 fstxwmp- C کشیدن، عقب زدن
 f(a)stxump/-b ©Yaghn. cumf; Khwar. xwmb-
 ⇒βstywnp-
 (to)push, (to)repel, (to)ward off
 Benv. JA 1955, 235; C2, 31R 12, 23V6; S W,
 BSOAS 1983, 49; Schwartz. ZDMG 1970, 235
- 3991 fswyt- C قربانی کردن، قطع کردن
 f(a)suyd ©*fswc ©pt. st. ⇒fswyty
 (to)sacrifice
 GMS 316 A; AVS 120
- 3992 fswyty C قربانی (شده)
 f(a)ṣuyde ©pp.
 sacrificed, sacrifice
 STi 80.5; C2, 68R 5
- 3993 fswx M فرسخ
 f(a)sux (fsx) ©<*frasaxw ⇒fns'x, fs'x, 'βs'nʔ
 parasang
 GMS 236, 527; Hen. Cosm. 312.92; STi 5.10
- 3994 fsx C ⇒ fs'x, fswx
- 3995 fš'm- M, C فرستادن، مرخص کردن
 f(a)šām ©<*fra-šāma; <*fra-jāma; √gam
 ©impf. f'š'm ⇒fšmt-, 'βš'm-, βš'm-, f'š'm-
 (to)send, (to)dismiss
 Sogdica. p24; C2, 23V6, 60V21, 105V1; GMS 317;
 S W, BSOAS 1983, 50; STi 6.7, 78.8; Sund.
 AoFviii 1981 p214; STii 6.18; fšmd'r-, trans.
 pret. STi 19.18; BSTi 252; GMS 583; C2, 52V
 16; AVS 101
- 3996 fškr- M دنبال کردن، بیرون کردن
 f(a)škar (fšqr-) ©impf. f'šqr ⇒'βškr-
 (to)expel, (to)get after
 GMS 178, 317; BBB 604; C2 gloss.; fšqrd'r, STi
 70, 12, 13; Sund. AoFiii 69.12; AVS 103
- 3997 fšqr- C ⇒ fškr-
- 3998 fšqwx C سد راه، مانع (اشکوخ)
 f(a)škūx ?
 stumbling block
 C2, 104R 12 n p178-9
- 3999 fšqwx- M فشردن، با فشار فرو بردن
 f(a)šküyd ©pt. st.
 (to)push in
 GMS 56, 317; trans. pret. fšqwxtd'r, BBB 604
- 4000 fšmt- M, C فرستادن
 f(a)šamt ©pt. st.
 (to)send
 BBB; GMS 178, 512; STii 170; STi perf. st.
 fšmtwδ'r-, fšmd'r-
- 4001 fšmty C فرستاده
 f(a)šamtē ©pp.; pl. -t
 sent, messenger
 C2 gloss.; BSTii 840.20, 880.11
- 4002 fšmy-šw C دوده (چراغ)

- lampblack, soot
S W, C2, 69R 27; BSOAS 1983, 50
- 4003 **fšn-** ? C لرزیدن
f(a)šan ©<fra-šan ?
(to)tremble
C2, 69R 21, 51V 30 n p51.9
- 4004 **fšn's-** M شناختن
f(a)šnās ©<*fra-xšnāsa ©impf. fšn's
⇒fšn's-
(to)recognize
Sogdica. 31, 33; GMS 617; S W, BSOAS 1983, 50
- 4005 **fšt-¹** M پرسیدن
fāšt (pršt-²) ©<*frašta; √prš-; √fras-; <OP
ufrašta- ©pt. st. ⇒'ps-¹
(to)ask
BBB; GMS 317; perf. fštwδ'r, GMS 536
- 4006 **fšt-²** C بیرون انداختن، پرتاب کردن
fašt ©<*faštaya ?
(to)thrust away
C2, 51V10 n p98; S W, BSOAS 1983, 49
- 4007 **fšy'ws** M, C آقا، ارباب، کارفرما
f(a)šyāus ©Av. fšuyas ⇒'βš'yws
gentleman
GMS 311, 314; Hen. Tales. 466.18; Sund. AoFi
1974 p233, 14.15
- 4008 **ft'r** M, C زیاد، بیش از حد، بسیار
f(a)tār ©<*fra-tara ⇒'ft'r, frtr
too much, in excess
GMS 318; BBB 528; STi 34.5; C2, 94V 29, 30
- 4009 **ft'rmy** C زیادی، افزونی
f(a)tārmē ©pl. -t
superfluous
C2, 51R 29, 51V 2 n p97
- 4010 **fθm-** C باد کردن، آماس کردن
f(a)tam, fθam (ftm-) ©<fra-dmā ©trans.
pret. ftm'd'r ⇒fθm'ty
(to)blow, (to)swell
GMS 318; STi 78.9; BSTi 149
- 4011 **ftm-** ⇒ fθm-
- 4012 **ftm⁽¹⁾** C نخست، پیش، پیشین
f(a)tam ©<*fra-tama ©abl. -' ⇒'ftm-
first, former, previous
STi 29.12; Sund. AoFviii 1981, 21R4; C2, 57R 31
- 4013 **fθm'ty** C متورم، باد کرده، آماس کرده
f(a)θmātē
swollen, insufflated
- C2, 40R 21 n p85; Benv. JA 1955, 324; STSC 59
- 4014 **ftmcyk** M نخست، نخستین
f(a)tamčik (ftmcyq) ⇒'ftmcyk
first
GMS 1014, 1296; STii 5.8; BSTii: C2 gloss.
- 4015 **ftmcyq** C ⇒ ftmcyk
- 4016 **ftpyž-** C فشار آوردن
f(a)tpēž ? ©<*fra-θwa(n)zjaya-
(to)compel
C2, 94V16 n p177
- 4017 **fttr-** M, C گذشتن، حرکت کردن
f(a)tar ©<*fra-trya ⇒ftyr-², 'βtyr-, 'pt'r-
(to)pass(on)
GMS 178, 185, 318; Hen. JRAS 1944, 143.23;
STSC 145
- 4018 **fttrt-** M گذشتن
fatart ©pt. st.
(to)pass(on)
GMS 318
- 4019 **fttrtr** C بیشتر، زیادتر از حد
f(a)tartar ⇒ft'r
more
STii 1.82
- 4020 **fttrwny** M بیش، افزونی، سود
f(a)tarūnē ⇒fttrwny
advantage, increase
GMS 473; fttrwny, GMS 473 n 1
- 4021 **fttryh** M گذشته
f(a)taryā ?, fatarē ?
past
Sogdica. 26.22
- 4022 **ftyp-** C تابیدن، درخشیدن
f(a)tēp ©<*fra-tāpaya; fra-daip ? ⇒frθyp-,
'βδ'yp⁽¹⁾
(to)shine
STii 3.72; GMS 318; Schwartz. STSC 57; S W, C2
n p106; Sund. AoF 1974, 235, perf. st. ftypd'r-
- 4023 **ftyr-¹** C گذراندن، حرکت دادن، تصرف کردن، کنار گذاشتن
f(a)tēr ©<*fra-taraya ©trans. v.; impf. f'tyr
(to)cause, (to)pass over, (to)take over,
(to)remove, (to)set aside
C2, 57R 16, 69R 16, 51V 29, 24R 22
- 4024 **ftyr-²** M, C گذشتن، در گذشتن
f(a)tir, fətr/er ©<*fra-trya ©intrans. v.
⇒fttr-, 'βtyr-
(to)pass over, (to)pass away, (to)depart
Sund. AoFviii 1981 p191, 25V2; C2 gloss.; GMS

- 185.318; impf. *f'tyr*, C2, 68R16
- 4025 *f^tyr'mnty* C در گذشت، گذشت
f(a)terāmandē @acc. -*tw*; abl. -*t'*
 death, passing
 BSTii 889.29, 890.43, 908.23; C2, 60R 29, 60V 11,
 40R 23, 39V 3
- 4026 *f^tyr^cyq* C گنوا، در گنر
faterčik ⇒ *n'f^tyr^cyq*
 passing away
 C2, 57V 7
- 4027 *f^tyrny* C عابر، رهگذر
f(a)ternē ? @pres. part.
 passenger
 STii 5.29; Benv. JA 1955, 22
- 4028 *fθys* C دیدار، منظر
f(a)θēs @<*fra- daisa* ⇒ *βδ'ys*, *fδ'ys*
 vision
 BSTii 888.5; Benv. JA 1955, 307; C2, 64R 22
 p131
- 4029 *fθys-wynny* C اهل راز و مکاشفه (رو یابین)، بیننده
 ماوراء الطبیعه
faθēs-wēnnē
 secr of vision
 C2, 60R 5 n p131
- 4030 *fwx'r* C مقس، قدیس (فرخ)
fuxār @pl. -*t*
 fortunate, blessed
 GMS 477; STii 4.23; STi 40.3; C2 gloss.
- 4031 -*fy* B, M, C ترا، تو
fē (-*fyh*, -*fy*) @<*Av. θwā* @2sg. pres. pron.
 ⇒ *βy'*
 you
 GMS 297, 1356; BBB; BSTBL; S W, C2 p27, 31
- 4032 *fy'tr* M, C بیش، بیشتر
f(a)yātar @<**frayāh* ⇒ *βy'tr*, *fry'tr*, *βy'tr*
 more
 GMS 321, 1291; BBB; STi 36.7; C2 gloss. n
 p83.113
- 4033 -*fyh* ⇒ -*fy*
- 4034 *fyq* C شانه، کتف
fēk @pl. -*t* ⇒ *βyk'*
 shoulder
 BSTii 904.27, 29; C2, 57R 27, 29
- 4035 *fyr-* B, C گستردن، دراز کردن (دست)، یازیدن
fēr ? ⇒ *f'yr-*
 (to)extend, (to)stretch(hand)

BSTBL, Dhy. 299; BSTii 916.3; C2, 39R3

- 4036 *fyrty* C گسترده
fy/irtē ?, *fērtē* ?
 stretched, extended
 STSC 102, 111; C2, 57V 8; BSTii 907.8
- 4037 -*fy* M ⇒ -*fy*

γ/g/Γ

- 4038 γ-¹ B, S بودن
x- @<*ah-*; **h-* @aux. v. ⇒ *x-*¹, *x't*, *x'y*, *xcy*,
xnd, *xy'*, *'sty'*, *'ym'*, *'yš*, *'y'*, *'t'*, *y't*, *'ycy*, *'ym'*⁽¹⁾,
'nsδ', *'nt'*, *'ynt*, *γ'n'*, *γ't*, *γ'y*, *γ'ynt*, *γcy*, *γnt'*
 (to)be
 GMS 770-4
- 4039 γ-² B, S او، آن
x @pron. art. st. ⇒ *x-*², *γw'*, *xw*, *γ'*, *x'*, *γγδ*, *xyδ*
 that, the
 GMS 1405
- 4040 γ^r- B نگهداری کردن، توجه کردن
γār @<**gar-*; Yaghn. *γōr*; Khwar. *γ'r*
 (to)watch, (to)guard
 SCE 538; TSP 11.17
- 4041 γ' S او، آن
xā @f. pron. art. ⇒ γ-², *x'*, ZKh, *γh*
 she, the
 W-Li 94; Gropp. p39
- 4042 -*g'* ⇒ -*q'*
- 4043 γ'cy ⇒ γcy
- 4044 γ'δwq M ⇒ γ'δwk⁽¹⁾
- 4045 γ'dwq C ⇒ γ'δwk⁽¹⁾
- 4046 γ'δwk⁽¹⁾ B, M تخت، گاه (در بیشتر متون)
γāθuk (γ'δwq, γ'dwq) @<**gāθuka* @ob. -*y(y)*
 ⇒ γw'δk
 throne
 GMS 292, 978, 1219; VJ, TSP 7.11, 12, 20; BBB;
 KG 2373; STi 22.19, γ'δwk', VJ; GMS 976 n 1,
 pl. γ'δwkt, TSP 7.11; Hen. Cosm. 307, 38; ob.
 pl. γ'δwktk, VJ 1482
- 4047 γ'γ'n S خاقان
xāγān
 title of the turkish king
 Benv. Titres et Noms Propres. p33; MDii, -w
- 4048 γ'γ'yk B از چشمه (منسوب به چشمه)
xāxik @pl. -*t'* ⇒ γ'γh
 (of)source

- GMS 994; VJ 1445
- 4049 Y'Yh B, S چشمه، چاه (خان)
xāx @<*xāha; Khot. *khāha* ⇒ x'x, Y'Y'yk
source
GMS 395; VJ 961, 1207; TSP 3.127; Frag. Len.
65, 9
- 4050 Y'Ysrc S خاخری، اهل خاخر (دهکده‌یی نزدیک سمرقند)
xāxsarč @f. adj. ⇒ x'xsry
(from)Khakhsar
MDii p118.1
- 4051 Y'm' B خام، نپخته
xām @Khwar. *x'm*; Khot. *hāma* ⇒ Y'm'k
raw
TSP 2.416, 419, 19.2; Hen. Texts. 720,
"indigestible"
- 4052 Y'm' B دزد، راهزن
yām
thief, burglar
TSP 7.137 n p213
- 4053 Y'm' C زور، قدرت، خشونت
yām (Y'mh)
violence
VJ 1324, "might"; C2, 60V 19 n p61, (pr)Y'm
- 4054 Y'm'k B خام، نپخته (خامه)
xāmē
raw
Y'm'kw, SCE 240; Frag. Len. 47.8
- 4055 Y'mh B ⇒ Y'm'
- 4056 Y'mqyn C, M ⇒ Y'mkyn
- 4057 Y'mkyn B, S ثروتمند، توانگر
yāmkēn (Y'mqyn) @ob. -y; pl. -t
rich
TSP 16.44; Frag. 2a.9; BSTBL, Intox. 9; Hen.
Tales. 486.4; GMS 1060; C2 gloss. Y'my,
"belonging" ?, TSP 11.6 n p223
- 4058 Y'mqynYwny C فرمانروایی
yāmkēn-Yōnē
rule
Sund. AoFviii 1981 p180.2, 21 V2
- 4059 Γ'MRH S خمر، شراب (هرز)
@ldg. ⇒ mōw, mō'k
wine
MDii, MDiii ?
- 4060 Y'my B ⇒ Y'mkyn
- 4061 Y'n' B xān @lsg. subj. ⇒ Y-¹, x-¹
GMS 774; AVS 225
- 4062 Y'n' B هان (نام سلسله‌یی در چین)
x/hān
Han(dynasty)
TSP 8.168; Hen. Texts. 736; JRAS 1944, 139 n3
- 4063 Y'n'k(h) B, S خانه (در بیشتر متون)
xānāk, xānā @<*xānāka @f. n; loc. -yh
⇒ x'n'², x'n'kh
house
TSP; VJ; SCE; BSTBL, Hen. Tales. 467.10, 486.5;
MDii p200; Frag. Len. 5.7; loc. Y'n'y(h) TSP
12.45, 49, 51, 3.94, 22.8; STSC 131.9; Y'n'kyh,
TSP 3.21 etc. 7.96, 12.40
- 4064 Y'r'y B پاسدار، بیدار
yārē (Y'ry) @<*gāraka @pl. -t; ob. pl. -ty
watcher, guardian
TSP 11.26; Sogdica. 60.7; BSTii 890.35, Benv. JA
1955, 313; C2, 60V3, 57R 32
- 4065 Y'rn C سنگین
yārān, yāran ? ⇒ Y'rn
heavy
C2, 69R 22 pl. Y'rnt n p149
- 4066 Y'ry C ⇒ Y'r'y
- 4067 Y'st S نوعی (پوشاک)
xāšt (x'st) @pl. ?
(a kind of)clothing
MDii p181, 14, 150, 8; MDiii p51, Y'nšt
- 4068 Y't xāt @3sg. subj. ⇒ Y-¹, x't
GMS 773; VJ 1448
- 4069 Y'ttwnh ⇒ Y'twnh
- 4070 Y'twnh B, S خاتون، زن شاهزاده
xātūn (Y'ttwnh) ⇒ x'twn
prince's wife
TSP 6.165; Hen. Texts. 733; Benv. Titres et Noms
Propres. 31; Frag. Len. 44.7
- 4071 Y'w B, M, S گاو (در بیشتر متون)
yāw @ob. -y; pl. -t(h) ⇒ Yw²
cow, ox
VJ; SCE 161, 164, 292; TSP 2.772, 3.138, 186,
9.43; BBB; Y'wh, MDii A 5, 24
- 4072 Y'w-¹ B زدن، صدمه زدن
xāw @Yaghn. *Yōw*, *xōy* ? @3sg. pers. Y'wt
⇒ x'w-, Y'w'-
(to)beat
BSTBL, Dhu. 34; GMS 233

- 4073 γ'w-² B ⇒ γw-
 4074 γ'w'γšyβt-y S شیر گاو
 γāw-axšīβdi
 cow's milk
 Hen. Tales. 486.22
 4075 γ'wcr̥m S چرم گاو
 γāw-čarm
 cow's skin
 MDii A10-3
 4076 γ'w rwγn B, M روغن گاو
 γāw-roγn ⇒ rwγn
 cow's fat
 TSP 14.5; BSTBL, Dhy. 279, Padm. 40, 54, Dhu.
 21; -y, Gersh. Sogd. Cpds. 147
 4077 γ'w sr'k S گاوسار
 γāw-sarē
 cow's head
 MDiii p47.19
 4078 γ'w srδ M سال گاو
 γāw-sarδ
 year of cow, cow's year
 Gersh. Sogd. Cpds. 143a
 4079 γ'wzn B گوزن
 γāwazn ©Khw. γwzn; Khot. ggūysna; Oss.
 qwazn ©inst. -'n; gen. pl. -'n ⇒ γwzn
 deer
 SCE 151, 354; BSTBL, Dhy. 36; GMS 375, 1230;
 Bailey. Prolexis. 74
 4080 γ'y B
 xāy ©3sg. impf. ⇒ γ-¹, x'y
 GMS 771; VJ 16'
 4081 γ'y 'nkwyn B (نام) امپراطور چین (از سلسله‌ی تانگ)
 (name of a) Chinese emperor
 BSTBL, Intox. 34 n p8; k'ai-yüan
 4082 γ'ynt B
 xāyand ©3pl. impf. ⇒ γ'y, γ-¹, 'st'ynt
 4083 γ'yr- B رفتن، گذشتن
 xer ©3sg. subj. -'t ⇒ γr-¹, γrt-, γyr-, xyr-
 (to)go, (to)pass
 BSTBL, Dhy. 238, 243
 4084 gbry'yl C جبرئیل
 gabrayel
 Gabriel
 BSTii 870.44; C2, 60V12, 15
 4085 γβs- B, S تلاش کردن، کوشیدن، خسته شدن
 γafs ©<*ga(m)bs ©med. pass. st. ⇒ γmpn,
 γβt-, γfs-, γps-
 (to)make effort, (to)get tired, (to)be weary
 BBB f79 p105; VJ 58'; BSTBL, Dhy. 4; Hen.
 Tales. 486.3
 4086 γβt- B خسته شدن، کوشیدن، به زحمت راه رفتن
 γaβd (γft-) ©<*gmb(h)ta ©pt. st. ⇒ γβs-
 (to)toil, (to)walk with pain, (to)strive
 VJ 784, 849, 1089; BBB p105
 4087 γβtyy M خسته (از تلاش)
 γaβdē ©Khot. gauda ©pp. ⇒ γβs-, γfty
 tired(with effort)
 BBB f79; GMS 875A
 4088 γcy B, S
 xači (γ'cy) ©3sg. pres. ah- ⇒ xcy, x-¹, γ-¹,
 'sty', 'ycy
 GMS 372, 770
 4089 γd- C زخم، ضربه
 γaδ ©Khw. γδ ©f. n. abl. γdy'; acc. pl. γdr';
 gen. pl. γdty'; f. nom. γd'
 wound, wounding, beating
 S W, C2, 1V18, 53V5, 69R24 n p52.18; Sund.
 MHC γdy', p25-6
 4090 γδ-¹ S زخم
 γaδ(āk) ©ob. -y, -' ⇒ γδ'kh, γd-
 wound
 Sund. MHC 25, 26, 29, 31
 4091 γδ-² B, M دزد
 γaδ ©<Av. gaδa-; Pašt. γal ©pl. γδ'yšt
 thief
 TSP 6.14; SCE 312; GMS 1186; Mack. BSOAS
 1984, 534, 1985, 121
 4092 γδ'kh B عضو؟، زخم؟
 γaδāk (γδh)
 member?, wound?
 Benv. TSP 3, 14, 87, 7.64; SCE 119, 121; Mack.
 BSOAS 1985, 121; S W, C2 p52.18
 4093 γδ'wny B نزدی
 γaδūnē
 theft
 SCE 331, 426; GMS 1087; TSP 3.170n p197
 4094 γδ'yšt B دزدان
 γaδišt ©pl. ⇒ γδ-²
 thieves
 TSP 6.14; SCE 312
 4095 γδβk M سگ ماده
 γaδβe ? ©<Av. γaδwa
 bitch

- GMS 239, 982
- 4096 γδh ⇒ γδ'kh
- 4097 γδk'yn B زخمی (خسته)
 γaδkēn ©Oss. γādgīn ⇒ γd-
 wounded
 Mack. BSTBL n p102, Dhu. 128; TSP 2.1069,
 "hated" ?
- 4098 γδn'yw B یکدیگر، با یکدیگر
 xaδ-nyu, xadanya (γδnyw) ©<*hada-anyam
 ⇒ γnδ'nyw
 one another
 TSP; SCE; BSTBL, Vim. 144, Dhu. 250; Hen. AM
 1965, 147; S W, BSOAS 1975, 136; GMS 1366 n
 1, γδny', TSP 9.139
- 4099 γdny C اعتقاد، عقیده، باور
 γ/xaδnē ? ©pl. -ty
 conviction
 STSC 149; Sund. OLZ 1971
- 4100 γδnyw ⇒ γδn'yw
- 4101 γδwk S ناراحتی، خشم (دخیل: خدوک)
 xaδūk ⇒ xδwk
 anger, worry
 Hen. L W 94; BBB p92 b17
- 4102 γδy' M ⇒ γrδ'k
- 4103 γfs- C خسته شدن، رنج بردن، ریاضت کشیدن
 γafs ⇒ γfty, γfs-, γps-
 (to)exert oneself, (to)labour
 C2 gloss.
- 4104 γft- ⇒ γft-
- 4105 γfty C خسته (از تلاش)، رنجور
 γaβdē ©pp. ⇒ γβtyy
 tired(with effort), having laboured
 BSTii 894.20; C2, 54R20
- 4106 γh B, S این، او، اینها
 xā ©pron. f. sg. & pl. art. ⇒ x', ZKh, γ'
 the, she, they
 TSP 7.93, 11.11; Hen. JRAS 1944, 138, 19, 21, 36
- 4107 γmb- M کوشیدن، رنج بردن
 γam/nb/p, γanp (γmp-, γnp-) ©<*gamb
 (to)strive, (to)toil
 GMS 113, 1026; Benv. JA 1959, 126; C2, 51R1 n
 p96; AVS 109, 107, 74
- 4108 γmbn M, C رنج، تلاش، خستگی
 γamban ©pl. -d ⇒ γmpnbry, γmpn, γnp'wnh,
 γnpn(h)
 exertion, effort, labour
- GMS 113, 1026; Hen. Cosm. 307.54; BBB f79;
 Sogdica. 16.15a; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142.1,
 βrt-γmbnd, "enduring the strain"
- 4109 γmbnβryy M ⇒ γmpnbry
- 4110 γmp- C ⇒ γmb-
- 4111 γmpn C رنج، تلاش، خستگی
 γamban ©ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ γmbn,
 γnp'wnh, γnpn(h)
 exertion, effort, labour
 STii 6.31; BSTii; C2 gloss.
- 4112 γmpnbry C کوشا، زحمت کش، مریاض
 γamban-βarē (γmbnβryy) ©pl. -t
 striving, ascetic, toil, weary
 Benv. JA 1955, 309; C2, 60R14; Hen. Cosm. 307
- 4113 γmpnqyn C رنج آور، پر زحمت، کوشا
 γamban-kēn
 strenuous, laborious
 C2, 31V 5; BBB p105 f79; GMS 1060; BSTii
 893.5
- 4114 γmpwn S, C ⇒ γnp'wnh
- 4115 γmy B, M, C محقر، تحقیر شده، تحقیر آمیز
 γamē ?
 humble, humbled, despicable
 Hen. Tales. 480.1, 481n 1; BSTBL, Intox. 10; GMS
 1060n 1; STii 3.14; acc. f. γmy', C2, 94R27 n
 p167; BSTii 826.27
- 4116 γmy'q C خفت، تحقیر
 γamyāk
 disgrace
 STii 6.7; S W, C2 p167, 27-8
- 4117 γmy'wy C خفت، تحقیر
 γamyāwē
 humbling, disgrace
 C2, AR26
- 4118 γn- ⇒ γn⁶⁾
- 4119 γn⁶⁾βn S ناله
 γnāβan
 lamentation
 Sund. MHC 26.9
- 4120 γn⁶⁾ B, M, S فن، مهارت، نیرو، خاصیت
 γan (γny(y), γn-) ©nom. γny; acc. γnw; abl. -'
 craft, skill, power
 GMS 1060A; STii; Benv. Notesi 31; γnw, VJ 906;
 γny, TSP 3.5 etc., 9.80, 12.29, 16.23; γnyy, Hen.
 Tales. 467, 63; γn', BSTBL, Vim. 97, 123, 124;
 γn'y, CII, 1990 G2

- 4121 γn'β- B, S ناله کردن، نالیدن (دخیل: غناوه)
 γnāβ
 (to)lament
 GMS 1310; VJ 358, 1111; Sund. MHC 26.10;
 trans. pret. γn'βδ'r, Mack. AI 25, 422, 19
- 4122 γn'β'nt B نالان
 γnāβand
 lamenting
 GMS 1033; VJ 1412
- 4123 γn'β't- B نالیدن
 γnāβāt @pt. inf.
 (to)lament
 VJ 1120
- 4124 γn'βδ'r- S گریه کردن
 γnāβdār- @trans. pret.; 1sg. impf. γn'βw
 (to)lament
 Mack. AI 25, 422, 19.28
- 4125 γnc(h) B بدبو، متعفن
 γanč @<Av. *gainti* @f. adj.
 bad smelling
 TSP 2.636, 712, 793
- 4126 γnd'k M بد، پلید، زشت (گنده، گنده)
 γandāk @Parth. *gnd'g* ⇒ γnt'k⁽⁶⁾, γnt'k⁽⁵⁾
 bad, evil
 GMS 989; BBB 513 b19 e3, 14 f10, 16
- 4127 γnd'qry C ⇒ γnd'kry(y)
- 4128 γnd'kry(y) M تبهکار، بدکار
 γandākkarē (γnd'qry)
 evildoer, sinner
 BBB 556; STii 3.17; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 137
- 4129 γnd'ky qryny(y) M تبهکار، بدکار
 γandākē-karēnē
 evildoer, sinner
 GMS 1123
- 4130 γnd'nyw B یکدیگر
 xaδ-anyu ⇒ γδn'yw
 one another
 TSP 2.148, 634, 295
- 4131 γnyr(h) B, S خنجر
 xanyar @ob. -yh; abl. -' ⇒ xyr
 dagger
 MDiii p76.6; TSP 2.277 n p172; Frag. Len. 37.6,
 61.16, 17
- 4132 γnkyn B دلیر، پیروز
 γankēn (γnqyn) @pl. -t
 brave, victorious
- SCE 308; STii 1.17, 2.13; C2, 48R21, 66V 12, 68V
 11; BSTii 843.42, 877.8
- 4133 γnqyn C ⇒ γnkyn
- 4134 γnp- B ⇒ γmb-
- 4135 γnp'wnh B رنج، خستگی، تلاش
 γanpa/un (γmpwn, γnpwn) ⇒ γmpn, γmbn,
 γnpn(h)
 trouble, pain
 BSTBL, Vim. 43, 72; TSP 2.1149; Frag. Len.;
 GMS 113; S W, C2 p61
- 4136 γnpn(h) B, S خستگی، تلاش
 γamban, γanpan ⇒ γmbn, γmpn, γnp'wnh
 effort, pain
 TSP 9.130 n p222; Hen. Tales. 486.3; KG 384,
 484; MSP b105
- 4137 γnpwn ⇒ γnp'wnh
- 4138 γns' B بدبو، متعفن
 γans @nom. -y ⇒ γnt', γsn
 stinking
 SCE 287; GMS 435, 496
- 4139 γns' B, S محکم، استوار
 xans ⇒ xns, xs
 stable, strong
 TSP 2.476, 13.15; Hen. JRAS 1944, 138.10; Frag.
 Len. 37.15, 81.10; MDii, γnsw
- 4140 γnsy'kh S استحکام، استواری
 xansyāk @f. ⇒ xnsy'
 stability
 MDii p152.4
- 4141 γnš M ریمان (وسیله کشیدن)
 xanš
 pulling instrument
 Sogdica. 39.37 p43; Hen. Texts. 733
- 4142 γnš- B کشیدن
 xanš ⇒ xnš-, γrš-
 (to)pull
 VJ 769, γnš'y; BBB 490; GMS 343; AVS 129
- 4143 γnš'kh B رنج، زحمت، تلاش
 xanšāk ⇒ γnš-
 exertion
 SCE 44; Hen. Texts. 733
- 4144 γnšn B کوشا؟، تلاش کننده؟
 xanšan
 with effort?, with toil?
 TSP 2.1043-44
- 4145 γnšy'kh B شکنجه

- xanšyāk ⇒ yršy'k
torture
TSP 6.151; Hen. Texts. 733
- 4146 ynt' B
xand @3pl. pers. ⇒ x-¹, γ-¹, xnt, 'nt², xnd
GMS 764; AVS 224
- 4147 ynt' C بوی بد
yand/t ⇒ yns'
stench
C2, AV29
- 4148 ynt- B خندیدن
xand
(to)laugh
VJ 1355
- 4149 ynt'k⁽⁶⁾ B زشت، بد، پلید، گند
yandāk ⇒ ynt'k⁽⁶⁾, ynd'k
bad
SCE 149, etc.; GMS 976 n 1; -w, SCE 264; -,
SCE 117; BSTBL, Dhy. 141, 268, 397; Intox. 1, 3
- 4150 ynt'k m'n'k B بداندیش، بدگمان
yandāk-mānē
evil-minded
SCE 200
- 4151 ynt'k nyzβ'n'k B شهوت پرست، بدعوس، هوس باز ؟
yandāk-nizβānē
having evil passion
SCE 117
- 4152 ynt'k zβ'k B بلزبان، بددهن
yandāk-zβāk
evil-tongued
SCE 466
- 4153 ynt'q C ⇒ ynt'k⁽⁶⁾
- 4154 ynt'k⁽⁶⁾ B, S زشت، بد (در بیشتر متون)
yandāk (ynt'q, ynt'kk) @ob. -y; pl. -t; ob. pl.
-ty ⇒ ynd'k, ynt'k⁽⁶⁾
bad, evil
TSP; BSTBL; SCE; STii; STi; Sund. AoFviii 1981
p215; Frag. Len.; C2; ynt'k', Frag. 5.4; ynt'kk,
VJ; BSTBL; SCE; TSP; ynt'kw, Vim. 18; Hen.
JRAS 1944, 138.21; Anc. Lett. 3.4; MDii; MSP
b112; Frag. Len.
- 4155 ynt'kk ⇒ ynt'k⁽⁶⁾
- 4156 ynt'kkrt'k S گناهکار، فاسد
yandāk-krtē/ak
evildoer
Frag. Len. 82a5
- 4157 ynt'q qry C بدکار، فاسد
yandāk-karē @voc. -qr'; voc. pl. -qryty
evildoer
STi 27.7, 11.6, 48.9; -qryty, BSTii 843.28; C2, 68R
28, 54R 26
- 4158 ynt'kn'm'k B بنام
yandāk-nāmē
ill-famed
BSTBL, Intox. 9
- 4159 ynt'qrc C (زن) تبهکار
yandākarē @f. adj.
evildoer
C2, 12R12; BSTii 849.12
- 4160 ynt'krtyh B تبهکاری، بزهکاری
yandāk(a)rtiyā/i
evil deed
TSP 5.123, 124; Frag. Len. 40.4
- 4161 ynt'qry C بدکار، تبهکار
yandākarē (ynd'qry, -qry) @pl. -t
evildoer
STii 6.1, 17, 38; BSTi, 260; BSTii: C2 gloss.
- 4162 yntm S, C گندم
yandam @ob. -y
wheat
MDii p186.14; MDiii 34.4; C2, 52R 10; STi 43.12
- 4163 yntmyn'k B خنده دار، مضحک
xand-mēnē
derisory
TSP 8.106 n p216
- 4164 yntwr B, S پری دریایی، جن آبی (شاهنامه: کندرو ؟)
yandaru @Av. *gandarava*; Skt. *ghandharva*;
Šughn. *žindērv*; OP=El. *kanturma* @ob. -y
⇒ knt'rβ, wp'p yntwr
water-spirit, Gandharva
TSP 3.131; Hen. Tales. 481.32, 482n 3; Gersh.
Amber. 1969, 199
- 4165 yny(y) ⇒ yn⁽⁶⁾
- 4166 yps- S کوشیدن
yafs ⇒ yβt-, yβs-, yfs-
(to)strive
Anc. Lett. 1.9; Hen. BSOAS 12, 607 n 2
- 4167 yr-¹ B, S راه رفتن، پیاده رفتن
xar @<*har- ⇒ yrt-, xyr-, xr-², y'yr-
(to)walk
TSP 13.21, 3pl. opt. *Yr'ynt*; Bailey. Prolexis. 411
- 4168 yr-² B, M, C کوه (در بیشتر متون)

- yar ©<*gari; Yaghn. *Yar* ©nom. -y, -w; acc. -w; abl. -; ob. -y(h); loc. -y'; pl. -t', -th, -tt'; ob. pl. -ty' ⇒ yr'n ywt'w
mountain
GMS 947, 1177; VJ; TSP; STi 16.6; STii 4.39; SCE; BSTBL; BBB; Hen. Tales. 473.40, 45; 481.35; MSP b147; pl. -t', -th, BSTBL; Cosm. 307.29; ob. pl. -ty', GMS 1188; TSP 2.274 n p172; gen. pl. *Yr'n*, TSP 6.47
- 4169 yr-³ B, S خر
xar ©<Av. *xara* ©nom. ob. -y; acc. -w; abl. -; pred. inst. -
donkey
TSP 3.139, 185; SCE 161, 371, 296; MDii B-9R10, A-10, 4; GMS 1177; *Yr'crm*, "donkey's skin", MDii A10-4
- 4170 yr'n B ⇒ yr'n
4171 yr'n ywt'w B خدای کوه‌ها
yrān-xutāw ©gen. pl. ⇒ yr-²
god of mountains
TSP 6.47; GMS 1189
- 4172 yr's B عصبانی، برانگیخته (دخیل: غراش)
yrās ⇒ yryš-
angry
SCE 446; Benv. Notesiv 515
- 4173 yr'δ' M ⇒ yr'δ'k
4174 yr'm- B, S حرکت کردن، خرامیدن
xrām ©<Skt. *krām*
(to)move, (to)go
VJ 849, 951, 1388, 1430; Hen. Tales. 476, 12, 13, 18
- 4175 yr'm'k B, S ثروت، مال (در بیشتر متون)
yrāmē (yr'm'y, yr'myy) ©<Av. *grahmā*; Parth. *gr'mg*
wealth, possession
GMS 399; TSP; BSTBL, Dhu. 207; SCE; VJ 496; Frag. 2a.6, 21; O' 17; Frag. Len.; MSP b199; Hen. Tales. 472.30; BBB 680; STi 43.18, 44.4, 45.10; BSTi 192; abl. *Yr'm'*, STi 40.7; C2 gloss., acc. *Yr'mw*, C2; acc. *Yr'm'kw*, SCE 102, 251, 349; Tales. 486.10; Hen. JRAS 1944, 138
- 4176 yr'm'y B, S, C ⇒ yr'm'k
4177 yr'mqy' C ⇒ fryyr'mqy'
4178 yr'my B, S, C ⇒ yr'm'k
4179 yr'myy M ⇒ yr'm'k
- 4180 yr'n B, M, C گران، سنگین، جدی
yrān ©acc. -w; pl. -t ⇒ yr'nh
heavy, serious
TSP; SCE 341; Frag. Len.; BBB 487 b48; MSP b105, 189; STi 52.15; STii 5.32, *Yr'n*, BSTBL, Dhu. 83, 133, 240; SCE 186; TSP 6.71, 127; *Yr'nw*, TSP 2.33
- 4181 yr'nβ'k(=yr'zβ'k) B خرمگس (گاز گیرنده ی خر)
xar-ziβē
gadfly
SCE 365; "ass-bitter", Gersh. IF 1970, 305
- 4182 yr'nd- M خشمگین شدن
yrānd ©pt. st. ⇒ yr'nt-, yr'ns-
(to)be angry
GMS 829; BBB p78.644
- 4183 yr'ndyy M خشمگین (برهان: غرنده ؟)
yrāndē
angry
GMS 895, 1620; BBB 644
- 4184 yr'nh B آبستن، باردار، سنگین
yrān ©f. adj. ⇒ yr'n
heavy, pregnant
VJ 2, 400; TSP 13.14
- 4185 yr'ns- B عصبانی شدن، خشمگین شدن
yrāns ©med. pass. ⇒ yr'nd-
(to)get angry
BBB 644; Frag. 2a.10
- 4186 yr'nsn'y B خشمگین، عصبانی، ناراحت
yrānsnē ©pres. part.
annoyed, angry, irritable
GMS 893; SCE 407
- 4187 yr'nš B پیوند، گره (قلیچ)
yrānš ©<*granθiya ? Khot. *grantha*; Bal. *garanc*
knot, bond, joining
GMS 302; BSTBL, Vim. 50, Dhu. 45, 234, 289; Bailey. Prolexis. 77
- 4188 yr'ntr S سنگین تر
yrāntar
heavier
Hen. Tales. 481.35; GMS 1285A
- 4189 yr'ty' C ستایش
y(a)rātyā
exaltation
BSTii 888.7; C2, 91V7 n p164, *Yr'y-*; STSC 109
- 4190 yr'w- B زوزه کشیدن

- yrāw ?
(to)moan
TSP 3.246, Frag. 3.36
- 4191 yr'wš B کوچک، کم، کوتاه
yruš ?
short, little
BSTBL, Dhu. 35, 335; Benv. Notesii 217, yr'wš
yr'wš, Dhy. 86, 100, 107, 145; Intox. 19
- 4192 yr'y S گِل، سفال
yar(ē), yirē @<*griya; Yaghn. Yirēk; Khot.
griha; Gk. glia ⇒ yr'yk^(s), yryk
mud, clay
MDii p57.7; Bailey. BSOAS 15.540; Asica. 6
- 4193 yr'yc(h) B خرید
xarič @<*xriti ⇒ xryc, yr'yt-
purchase
GMS 275, 1002
- 4194 yr'ych 'ync B روسپی (زنِ خریده)
xarič-ēnč
prostitute
SCE 356, -wh
- 4195 yr'yck' B روسپی
xaričik, xaričak ? ⇒ xrycyq
prostitute
BSTBL, Vim. 153; GMS 976; S W, C2 n p178
- 4196 yr'yk^(s) B گِلِی، سفالی
yrik, yirēk @Khwar. Yr'h; Khot. griha; Yaghn.
Yirēk @ob. -yh, -y', -y ⇒ yryk, yr'y
mud, clay, muddy
SCE 160; TSP 2.275; BSTBL, Vim. 0, 28; yr'yk'
'šyβtk, "mud-milky" Vim. 25
- 4197 yr'yn- B, S خریدن
xarin (yr'yn-²) @Skt. krināti ⇒ xryn-
(to)buy
VJ 1319; TSP 2.230 & etc.; MDii A-5, 24, B-
8R6; Bailey. Prolexis. 69; AVS 97
- 4198 yr'yn'k B خریدار
xarinē @<*xrinēnē @pres. part. ⇒ xryny
buyer, purchaser
TSP 2.775; GMS 475, 895
- 4199 yr'ynt(n) B غرش
yarind ? @Khot. gran-; MP grn'g; Bal. garand
@pp. ⇒ yryn-¹
roaring
TSP 13.21; Benv. JA 1955, 301; S W, IJ 1976, 60
- 4200 yr'yt- B خریدن
xarit @pt. st. ⇒ yr'yn-, xryn-, yr'yc(h)
- (to)buy
TSP 2.265; trans. pret. Yr'ytδ'r-; VJ 1401
- 4201 yr'ytk B' خریده
xaritē @pp.
bought
TSP 2.231
C2, 54 R16
- 4202 yr'ywcyk^(s) B بدنی، مادی
yriwčik
material, corporal
TSP 5.123; BSTBL, Dhu. 379, 380, Dhy. 88; Frag.
Len. 7 V3
- 4203 yr'yw(h) B, S خود، شخص، بدن (در بیشتر متون)
yriw @<Av. griva; Khwar. Yryw; Parth. gr'yw
@f. n. ob. -y(h) ⇒ yryw, CWRH
self, body
GMS 207; VJ; TSP; BSTBL, SCE; Gersh. apud.
Sund. MSP p45
- 4204 yrβ B, S بسیار، زیاد (در بیشتر متون)
yarf' @<*Ya(r)fu <*farYu <*faruwu <*faruwam
<OP paruvam @adv. -w, -y, -h ⇒ yrf, yrβy
much, many
EGSii 161; GMS 485, 526; S W, BSOAS 1983, 49
- 4205 yrβ- B, M, S دانستن، فهمیدن، درک کردن، گرفتن (در بیشتر متون)
yarβ, yərβ ? (yrb-, 'yrβ-) @<*grb; <*grab; OP
garbāya; Av. gərəbya; Yaghn. Yiriv ⇒ yrβ't-
(to)know, (to)understand, (to)take
GMS 485; AVS 108; Yrδβ' <Yrβ-δ' 2pl. impv.
TSP 2.676; Hen. Textes. Yrδy'
- 4206 yrb- C ⇒ yrβ-
- 4207 yrβ'k B ⇒ yrβ'k
- 4208 yrβ'ky' B ⇒ yrβ'ky'
- 4209 yrβ' B دانش، آگاهی، درک
yarβā, yərβā (yrbh) @f. n. ⇒ yrβ'k
understanding, knowledge
BSTBL, Dhu. 77, 174, Dhy. 361; TSP 2.83, 1112,
6.41, 63
- 4210 yrβ'k B, M, S دانا، آگاه (در بیشتر متون)
yarβāk, yərβāk (yrb'q) @acc. -w; pl. -t; ob. pl.
-ty ⇒ mntyrβ'k, yrβ'
wise, intelligent
GMS 989, 1237; BSTBL; TSP; BBB; Frag. Len.;
STi 40.1, 43.15, 6.8; Sund. AoFviii 1981 p215;
BSTi 202; C2 gloss. xrb^(s)k; STii 10.53; BSTBL,
Intox. 8; Yrβ'kh, TSP 2, 714; Yrβ'k', TSP

- 2.1068; *γrb'kw*, Hen. Tales. 480.1; MSP b 130; *γrb'kt*, *γrb'qt*, TSP 8.24; Tales. 467.60; BBB f90; STii 4.42, 10.5; STi 6.8; C2 gloss.
- 4211 *γrb'q* C ⇒ *γrb'k*
- 4212 *γrb'qywny* C آگاهانه، عاقلانه
γarβāk-γōnē
 wisely
 GMS 1115; STi 43.15
- 4213 *γrb'kstr* B آگاه‌تر، عاقل‌تر
γarβākstar (γrb'qstr) ⇒ γrb'k, γrb'qystr
 wiser
 TSP 12.68, 69; STi 43.16; GMS 1288, 1306
- 4214 *γrb'qstr* C ⇒ *γrb'kstr*
- 4215 *γrb'kt'ny(h)* B دانش، فهم، خرد
γarβāk-tāni/-tānyā
 wisdom
 TSP 2.690, 7.124, 15.10; GMS 1074a
- 4216 *γrb'ky'* B, M, S دانش، آگاهی (در بیشتر متون)
γarβākyā (γrb'qy', γrb'ky', γrb'ky'h)
 ⇒ *mndγrb'ky'*
 wisdom
 GMS 1136, 1266; BBB 636; TSP 2.1098, 14.36, 10.12, 16.41; BSTBL, Dhy. 360; *γrb'ky'*, STii 7-6; Sogdica. 2.8; MSP, Sund. AoFviii 1981, 24 R3, 4 p189; C2 gloss.; ob. -'y, W-Lii: Gropp. p38; *γrb'kty*, Frag. Len. 67.3, *γrb'ky'y*, BBB 627, 637; *γrb'ky'*, BSTBL, Intox. 9
- 4217 *γrb'qy'* C ⇒ *γrb'ky'*
- 4218 *γrb'ky'h* ⇒ *γrb'ky'*
- 4219 *γrb'ky'kh* S آگاهی
γarβākyāk
 wisdom
 KG 602, 611
- 4220 *γrb'qystr* C دانای‌تر، آگاه‌تر
γarβākistar ⇒ γrb'kstr
 wiser
 Sund. AoFviii 1981, 24R5-6 p189
- 4221 *γrb't* C ⇒ *γrb't-*
- 4222 *γrb't-* B, M, S دانستن، درک کردن (در بیشتر متون)
γarβāt (γrb't) @pt. st. & pp.
 (to)know
 TSP 2.362, 6.67, 16.38; MDii; BSTBL, Intox. 17; C2; GMS 830; *γrb't*, STii 7.7, 12, 13; trans. pret. *γrb'tδ'r-*, TSP 9.119; *γrb'd'r-*, STi; C2 gloss.
- 4223 *γrb'ty* B ⇒ *γrb'ty(y)*
- 4224 *γrb'w'* S ⇒ *γrb'y*
- 4225 *γrb'w'* B وجدان، آگاهی، آگاهانه
γarβāw, γarβ(a)u @n. adv. pres. inf.
 knowledge, conscience, conscient
 VJ 381, 391, 393; TSP 5.108, *γrb'wk γrb'y*; C2 gloss. *prγrb'w*
- 4226 *γrb'y* B دانا، آگاه، مطلع
γarβē @in compd. ⇒ γrbyq
 knowing
nw γrb'y, VJ 393; 'xs-*γrby* "knowing conflicts"
 C2, 31R 21
- 4227 *γrb'y γw'r'k/y* B برخورد
γarfi-xwārē ⇒ γw'r'y
 eating much
 SCE 290
- 4228 *γrb'y γw'r'y* ⇒ *γw'r'y*
- 4229 *γrb'yn'k* B دانا، قابل درک
γarβēnē (γrb'yyny(y)) @pl. -t
 wise, understandable
 TSP 2.1184, 11.10; BSTBL, Dhu. 209; GMS 890, 1157; CII, 1990 E4
- 4230 *γrb'cy* B دانستنی، قابل درک
γarβēi
 knowable(what one must know)
 BSTBL, Vim. 36, 178; GMS 1009
- 4231 *γrbd'r-* C دانستن
γarβdār (γrb't'r-) @trans. pret. st. ⇒ γrb'-, γrb't-
 (to)know
 STi 42.4 & etc.
- 4232 *γrb'h* ⇒ *γrb'*
- 4233 *γrb'k* B دانش، آگاهی، خرد
γarβāk ?
 knowledge, wisdom
 TSP 2.335 -h
- 4234 *γrb't'r-* ⇒ *γrbd'r-*
- 4235 *γrb'ty(y)* M دانسته، شناخته
γarβd/tē (γrb'ty) @pp. ⇒ n'γrb'ty
 known
 GMS 1158
- 4236 *γrb'w* S ⇒ *γrb'y*
- 4237 *γrb'y* B, S بسیار
γarfi/-u (γrb'w, γrb'w') @ob. acc. *γrb' ?*
 ⇒ *γrb, γrf*
 many, much
 GMS 53; Hen. Tales. 478, 486; KG; CII 1990, p83

- 4238 **yrbyq** C دانا
 yarβēk ⇒ yrβ'y
 wise
 STi 48.19; GMS 897
- 4239 **yrβyny** S ⇒ yrβ'yn'k
- 4240 **yrβy šm'r'k** B فکور، اندیشمند (بسیار اندیش)
 yarfi-šmārāk
 thinking much
 SCE 294
- 4241 **yrβyyny(y)** M ⇒ yrβ'yn'k
- 4242 **yrβzng'n** M گوناگون، مختلف
 yarβ-zangān (yrβzkn'n)
 many kinds
 BBB b51; KG 433
- 4243 **yrβzkn'n** S ⇒ yrβzng'n
- 4244 **yrçyk** B کوهی، کوهستانی
 yarčik ©pl. -t; ob. pl. -tyh
 (of)mountain, mountaineer
 EGS 96; GMS 1014; VJ 1206, 1444
- 4245 **yrδ'** M ⇒ yrδ'k(h)
- 4246 **yrδ'k** B آز، طمع
 γ(a)rδāk (γδy', yrδ') ©<Av. *garəda*
 greed
 TSP 2.1207 n p184; Hen. Texts. 735
- 4247 **yrδ'k(h)** B, S, M گردن، گرده
 yarδāk ©Khwar. *Yrδuk*; <*gard* ©abl. *Yrδ'*; pl. *Yrδyt*
 neck
 TSP 2.226, 549, 1211 etc.; SCE 98, 125; GMS 1264, 1685; Hen. Tales. 735; ob. -y, Frag. Len. 40.2, 37.9; STSC 132.16
- 4248 **yrδβ'** B ⇒ yrδy', yrβ-
- 4249 **yrδmn(h)** B, M بهشت، بلندترین افلاک، گرزمان (در بیشتر متون)
 yarδmān (yrδmnwh) ©Av. *garō-δmāna* ©in compd.
 highest heaven
- 4250 **yrδmrywndy** M برآمدگی گلو، سیب آدم، جوزک
 yarδ-marywndē
 Adam's apple
 Sogdica. 56.29 p58; Gersh. Sogd. Cpds. 138
- 4251 **yrδy'** B دل
 yarδē ? ©Skt. *hrdaya-* ⇒ yrβ-
 heart
 TSP 2.676; *Yrδβ'*, Hen. Texts. 722
- 4252 **yrδyt** S ⇒ yrδ'k(h)
- 4253 **yrf** M, C بسیار، زیاد (در بیشتر متون)
 yarβ ©<**paruv-* ©ob. *Yrfy*; pl. *Yrft*; ob. pl. *Yrfty* ⇒ yrβ, yrβy
 much, many, great
 GMS 53, 526; S W, BSOAS 1983, 49
- 4254 **yrftyct** M, C بسیار چیزها
 yarft-ēšt (yrftyšt)
 many things
 STi 37.4; GMS 1246, 1575; Sund. AoFiii p62.2, *Yrft'yct*
- 4255 **yrftyšt** C ⇒ yrftyct
- 4256 **yrfznq'n** C گوناگون، مختلف
 yarβ-zangān ©pl. -t ⇒ yrβzng'n
 many kinds
 GMS 1034; C2, 31V 7, 60R 29; BSTii 893.7
- 4257 **yrγ'yh** B خورنق (نوعی ساختمان)، خرگاه
 xar-yāx ©loc. -yh
 (a kind of)building
 TSP 3.124 & etc. "magic building" "reception palace"; Hen. Texts. 726, "tent"
- 4258 **yrγwšk** S خرگوش
 xarγōšē ⇒ xγwšy
 rabbit
Yrγwšk srδy, Bugut. Insc. B2.6; Livšič. AO Hung. 26, 1972, 73
- 4259 **γrm** B, M گرم
 γarm ©<OP *garma*; Khwarz. *Yrm*; Yaghn. *Yarm* ©loc. -y
 hot
 GMS 526; TSP 2.302, 421, 3.262; SCE 292; BSTBL, Dhy. 346; VJ 533
- 4260 **γrm'wy** C تنبيه، كيفر
 γarmāwē
 punishment
 C2, 31V 28 n p77; GMS 1051n 1, 1082
- 4261 **γrm'yeh** S (M) غذای گرم (غرمج)
 γarmēč
 (a kind of)hot food
 S W, BAI 1990, 286
- 4262 **γrmy'n(y)** B, M تبعيد، تنبيه
 γarmyān
 exile, punishment
 VJ; TSP 2.804; GMS 1051; Benv. JA 1959, 118; S W, IJ 1976, 69 +*wn'krt*, "to exile"; *Yrmy'ny*, VJ 942, 62^d

- 4263 **yrmyh** B گرما
 yarmyā @f. n.
 heat
 BSTBL, Dhu. 268; *Yrm'yeh*, Frag. Len.
- 4264 **yrskryyh** M (آلتی شبیه) استوانه
 yars-karē ?
 (an instrument like a tube) roller
 Sogdica. 56.27n p27
- 4265 **yrš-** B کشیدن
 xarš @<*krša-; Yaghn. xarš; Oss. xars ⇒ ynš-,
 xnš-, xrš-, xš-
 (to)pull, (to)attract
 GMS 343; Vim. 155; BSTBL
- 4266 **yršy'k** B کوشش، کشش
 xaršyāk ⇒ ynšy'kh
 effort, toil
 TSP 13.3 n p226; Hen. Texts. 733; S W, IJ 1976, 58
- 4267 **yr̄t-** B, S راه رفتن، پیاده رفتن
 xart @pt. st. ⇒ yr̄t-, yr̄t-, xrt-, yr̄t-
 (to)walk
 GMS 603, 848; VJ; Frag. Len.; MDii; pt. inf.
 Yrt'y, VJ 889
- 4268 **yr̄t'k** B, S گذشته، ماضی، رفته
 xartē (yr̄ty, yr̄tk) @pp. pl. -t; acc. -w ⇒ xrt̄yh
 past, gone
 TSP 2.831, 7.84, 10.7, 11.9; BSTBL, Dhy. 358;
 MDii; Doc. 10.16; Yrtw, MDii p200, A-14, 12
- 4269 **yr̄tk** ⇒ yr̄t'k
- 4270 **yr̄tr'k** B قاطر
 xartarē @<*xara-tara; Turk. ⇒ xrt̄ry
 mule
 TSP 2.771n p179; Hen. Texts. 723
- 4271 **yr̄ty** ⇒ yr̄t'k
- 4272 **yr̄wy** B جرقه، اخگر، خلواره (خلگ، خرگ)
 xarwē @<*xwaraka; Pahl. xwarg
 ember
 TSP 3.199, 200n p198; Hen. Texts. 728; BSTBL,
 Dhu. 25
- 4273 **yr̄yk** M گِل، گِلی، سفالی
 yi/orēk (yr̄yq) @Yaghn. Yirēk @ob. -yy
 ⇒ yr̄yk^(b)
 mud, clay
 BBB 496; STi 6, 13, 67.16; Sund. AoF 1975, 64,
 15R 6, 13
- 4274 **yr̄yq** C ⇒ yr̄yk
- 4275 **yr̄yn-**¹ C غزیدن
 yar̄in ? ⇒ yr̄ynt(n)
 (to)roar
 BSTii 832.5: C2, 104R5; Benv. JA 1955, 301; S W,
 IJ 1976, 60 n77
- 4276 **yr̄yn-**² ⇒ yr̄yn-
- 4277 **yr̄yš-** S تحریک کردن، برانگیختن (دخیل: غرشیدن، غرش)
 yar̄ēš ?
 (to)irritate
 Hen. Tales. 480.16, 482n 1; Benv. Notesiv 515
- 4278 **yr̄yw** M, C بدن، شخص، خود، روح (در بیشتر متون)
 yr̄iw (yr̄ywh) @ob. -y(y) ⇒ yr̄ywh(h), 'yr̄yw(h),
 pš'yr̄yw(y), jw̄ndyy/h
 self, body, soul
 GMS 207; STi 13.10 & etc.; Sund. AoFviii 1981
 p214; STii 1.7, 2.10, 6.28, 46; BBB; BSTi 251;
 BSTii: C2 gloss.; Yrywh, Anc. Lett. 2, 4, 3.3, 4;
 Yrywyh, Anc. lett. 2.54
- 4279 **yr̄ywh** S ⇒ yr̄yw
- 4280 **yr̄yw j̄ywndg** M روح زنده، نفس زنده (خدای مانوی)
 yr̄iw-žiwandag
 Living Self
 BBB p126
- 4281 **yr̄yw n'sy** M تباهی روح
 yr̄iw-nāsē
 destruction of soul
 BBB 546; Gersh. Sogd. Cpds. 144, 2
- 4282 **yr̄sn** B, M بدبو، کثیف
 yr̄asn @<IE *g^{ndhsmo} @nom. -^(b)y; acc. -w; pl.
 xsnd' ⇒ yr̄ns¹
 stinking
 GMS 496, 516 n 1, 1204, Ysnh, Vim. 0, BSTBL.
 Ysny; TSP 2.398, 806, 1119, 1188, 7.175, 17.18;
 Ysnw, TSP 21iii, 15, Ysnyy, BBB, f57
- 4283 **yr̄sykn̄dh** ⇒ 'yr̄syktc
- 4284 **yr̄šyδ** B فرمانده، اخشید
 xšēδ (yr̄syδ) @<Av. xšaēta ⇒ 'yr̄syδ, xšyδ, 'xšyδ
 king, commander
 TSP 25.2 n p236; Doc. 11, 1.6
- 4285 **yr̄š'yn** ⇒ 'yr̄š'yn
- 4286 **yr̄šwny** ⇒ βyy 'yr̄šywny
- 4287 **yr̄šyδ** ⇒ yr̄š'yδ
- 4288 **yr̄šyp** C زیان، آسیب
 yr̄išyp ? @<Yyšyp <*Yyδrp ⇒ yr̄šyp
 damage

- GMS 298; BBB p63, 523; STi 14.15; BSTii; C2
gloss.; Mack. BSOAS 33, 118
- 4289 yw'(δprm) B هر (کس، چیز، حال)، خود (جزء)
تأکید (تأکید)
x(u/ə)tu ? (ywtw) ©xwatam ©emphasis
particle ⇒xtw?
so ever, however, whoever, the very
EGSii 119; VJ; TSP; SCE; BSTBL, Dhy. 370, 393;
GMS 1545, 1552; ywtw, TSP 2.512; < xwty
"self" KG Apd. 198.5.2; S W, SGI, 1986, 407
- 4290 yw' B, S آن، او
xō ©<hau ©pron. art. nom. sg. m. ⇒'yw, y-?
yh, ywn'y, xw, ZK, xww
he, that, the
GMS 1398, 1405-22; S W, TPS 1994, 47-8
- 4291 yw' C گاو
yā/ow ⇒yw
bull, ox
BSTii 887.8; C2, 91R8, 105R3
- 4292 yw- بایستن، لازم داشتن، کمبود داشتن، ضروری بودن
(در بیشتر متون)
yū/ō, yaw (y'w-?) ©<*gav; Av. gūnaoiti;
Yaghn. yaw; Khot. hagav-; Khwar. yw-; Oss.
Yaun ⇒ywtch, yw'n, ywtk
(to)be necessary, (to)be wanting
BBB 552; GMS 576; Bailey. Asica. 14; Mack.
BSTBL n p56, Dhy. 141, yw'wty, Dhu. 113, 124,
yw'wty, 129; ywt "it must be"
- 4293 yw' ⇒ yw'w-, yw-
- 4294 yw'β- B تف کردن، آب دهان انداختن
xwāf ©Yaghn. xuf; Parth. wf-
(to)spit
SCE 323; Gersh. IF 1970, 305
- 4295 yw'kkrr B بازرگان، تاجر (بهاگر)
xwākar (yw'kr) ©<*wahākara ⇒wh'kr, xw'qr
merchant, trademan
GMS 392; BSTBL, Vim. 157; ob. -y, MDii A-9
R2; pl. -t, GMS 969; yw'kryt, GMS 1242
- 4296 yw'n B, M کوتاهی، تقصیر
ywān ©<yw+ān ⇒yw'n
sin, fault, error
BSTBL, Dhy. 2; Frag. 2a.5; TSP 5.105; BBB 615
- 4297 yw'nk MD ⇒ ywn'nk
- 4298 yw't B, S ناتوان، خسته
xwāt (yw't) ⇒xw't
weak, tired, feeble
- Intox. 12, 24, BSTBL (-tt); TSP 2.123; Hen.
Tales. 480.5; MDii B17 R6
- 4299 yw't- ⇒ yw'w-
- 4300 yw'δk S تخت، گاه
yāθuk ? ⇒y'δwk⁽⁶⁾
throne
Hen. Tales. 475, 12d; GMS 409
- 4301 yw'kr S ⇒ yw'kkrr
- 4302 yw'kry S ⇒ yw'kkrr
- 4303 yw'm C کشور بیگانه
ywām ©<w'ym <*wi-gāma ⇒'yw'm², w'ym
foreign land
GMS 214, 421
- 4304 yw'm'k S مهمان، غریب
ywāmē (yw'm'k) ⇒yw'my
guest, stranger
MDii p44.9-10; Gersh. Advice. 93
- 4305 yw'm n'fc C بیگانه، غریب، مهمان (مردم غریب)
ywām-nāfē ⇒yw'mn'fc
guest
STi 24.8f, 25.18; pl. n'fst, 27.11, 18
- 4306 yw'n B, M, C کوتاهی، تقصیر، گناه (در بیشتر متون)
ywān, y(ə)wān (yw'nh) ©ob. -y; pl. -t; ob. pl.
-ty ⇒pw'yw'n, yw'n
sin, shortcoming, fault
GMS 1032; TSP; SCE; BBB c9; Hen. Tales. 483;
STii 2.18; STi 70.11 etc.; C2 gloss.; Frag. Len.
65.5; yw'nh, VJ 381 etc.; MDii; ob. yw'nyh, TSP
2.105; MDii p22.17 p38; xw'n, STii 624, 31
- 4307 yw'ncy B لازم، مورد نیاز
ywānčē
necessary
Mack. n BSTBL, Dhy. 274
- 4308 yw'ncyq C ⇒ yw'ncyk⁽⁶⁾
- 4309 yw'ncyk⁽⁶⁾ B لازم، مورد نیاز
ywānčik (yw'ncyq)
necessary
VJ 128, 159; Frag. Len. 91.7; -w, BSTi 159; GMS
976 n 1, 1014
- 4310 yw'ncykstr B لازم ترین
ywānčik-star
most necessary
Frag. Len. 27.5, 44.3
- 4311 yw'ncyqy' C الزامی، نیاز
ywānčikyā
necessity(what is necessary)

- C2, 57V 3 n p156.3; BSTii 905.3
- 4312 γw'nh B, S ⇒ γw'n
- 4313 γw'nkr'k B تقصیر کار، گناهکار
γwānkarē (γw'nkryy, γw'nqry) ©pl. -t; ob. pl. -ty
guilty, sinful
GMS 1122; TSP 2.716; BBB 619, 688; C2, 27R7, 27V26, 54R20; γw'nkryh, BBB 646; γw'nqryt(y), C2, 54R20, 27 V26
- 4314 γw'nqry C ⇒ γw'nkr'k
- 4315 γw'nkrystr M تقصیر کارترین
γwān-karistar
most guilty
BBB 554; GMS 1289, 1636
- 4316 γw'nkryy M ⇒ γw'nkr'k
- 4317 γw'nw'cy(h) M, S عفو (از گناه)
γwān-wācē
forgiveness
BBB c8 f2, 6; Frag. Len. 65.8, 80.9, 106.2
- 4318 γw'nyh B ⇒ γw'n
- 4319 γw'r'k ⇒ γw'r'y
- 4320 γw'r'nt B, S راست (دست راست)
xwārant/-d (γw'rnt) ©<*hvar- ⇒ xw'r'nt
right(hand)
GMS 222; VJ 8; TSP 2.1030, 6.82, 83, 7.21; BSTBL, Dhy.; Frag. Len. 92.5.7.12; Frag. 4.8; Prolexis. 434
- 4321 γw'r'y B خورنده (پسوند: خوار، خوره)
xwārē (xw'r'k, γw'r'k, γw'r'y) ©suff. in compd.
⇒ γr'by γw'r'k/y, y't'k γw'r'y, zw't'k γw'r'y
eater, drinker
TSP 2.340, 343; SCE 125, 238, 239, 290
- 4322 γw'r'yšt ⇒ xw'r', γw'r'h
- 4323 γw'r'h B, S خواهر
xwār ©pl. γw'r'yšt ⇒ xw'r'
sister
TSP 2.149, 21, ii, 6 n p170; γw'ry, MDii; pl. γw'rt, Frag. Len. 120.5; γw'r'yšt, TSP 2.927; GMS 1230a
- 4324 γw'rnt ⇒ γw'r'nt
- 4325 γw'ry' ⇒ γw'r'y
- 4326 γw'ry' B خواری، پستی
xwāry/ē ⇒ zyny γw'ry
ignominy
Benv. TSP 2.162 n p170; Hen. Texts. 716
- 4327 γw'ry z'tk S خواهرزاده
xwāre-zātē ⇒ xw'ry z'ty
sister's son
MDii p174.2
- 4328 γw'stw'nyβt S اعتراف، خوستوانیت (خستویی، خستوان)
xwastwānift (γw'stw'nyβt) ©<Parth.
confession
Sogdica. 64.5.6
- 4329 γw't B, S ⇒ γw't
- 4330 γw't'yk S خستگی، ناتوانی
xwātyā(k) ©f. n. ⇒ xw'ty'
weakness
MDii B-18.6 p125.6
- 4331 γw't'y'kh ⇒ xw'ty'
- 4332 γw'w- B زدن، شکستن
xwāw (γw', γw't-) ©<*xwāi <*xwāhaya;
Khwar. xwāh-; Yaghn. xway ⇒ x'w-, xwst-, x'w-, γ'w-
(to)beat, (to)break
Hen. BBB p55, 550; GMS 233; Prolexis. 438, BSTBL, Mack. n p56, 3pl. γw'wnt; 3sg. opt. γw'wy, VJ 1093, 1242; 3sg. pres. γw't <γw'wt, TSP 6.25; Hen. Texts. 732
- 4333 γw'yc B درد، رنج
xwōc, xōyč ? (γw'ych, γwyc(h)) ©ob. -y(h)
⇒ xwyc
pain, suffering
VJ 808; Frag. 2a.15; SCE 99; TSP 2.299, 303, 19.3; γwyc, TSP 2.1087, 7.55, 56; γwych, TSP 7.55
- 4334 γw'yč ⇒ γw'yc
- 4335 γw'yr- B خوراندن، غذادادن
xwēr ©<*xwāraya ⇒ xwr-, xwyr-
(to)feed
GMS 228, 542; VJ 61, 1341; TSP 19.10, 16; inf. γw'yr'y, TSP 3.9, 41
- 4336 γwb- C ⇒ γwb-¹
- 4337 γwb-¹ B, M ستودن، تجلیل کردن (در بیشتر متون)
γōβ (γwb-, γwb't, γwbd'r-, γwb't-) ©<OP
gauba ⇒ γwbc
(to)praise, (to)glorify
GMS 589; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.; C2, 94R14; Sund. AoFviii 1981, 21V 15; trans. pret. γwbd'r-, STi 43.14; pres. inf. γwβ'y, Dhy. 320; pt. inf. γwβ't, Dhy. 319; Vim. 41; pt. st. γwβ't, γwbt, GMS 537; AVS 109

- 4338 $\gamma w\beta^{-1} \Rightarrow \gamma w\beta w$
- 4339 $\gamma w\beta't \Rightarrow \gamma w\beta^{-1}$
- 4340 $\gamma w\beta'ty'kh$ B ستایش
 $\gamma\ddot{o}\beta\ddot{a}ty\ddot{a}k \Rightarrow \gamma w\beta'ty'kh$
 praise
 TSP 2.490; KG 415, 559, 585
- 4341 γwbc C ستوده
 $\gamma\ddot{o}\beta\check{c} \text{ @f. pp. } \Rightarrow \gamma w\beta^{-1}, \gamma w\beta ty$
 praised
 BSTii 883.10; C2, 48R12
- 4342 $\gamma w\beta cy'k$ S شکوه، زیبایی
 $\gamma\ddot{u}\beta\check{c}y\ddot{a}k$
 beauty, glory
 W-Li 88; Gropp. p39
- 4343 $\gamma w\beta cyk$ S سلطنتی، شاهی
 $xu\beta\check{c}ik, x\ddot{u}f\check{c}ik \text{ @ob. pl. } -ty \Rightarrow \gamma w\beta w$
 royal
 Frag. Len. 40.11
- 4344 $\gamma wbd'r- C \Rightarrow \gamma w\beta^{-1}$
- 4345 $\gamma wbdy'$ C ستایش
 $\gamma\ddot{o}/\ddot{u}\beta dy\ddot{a} \Rightarrow \gamma w\beta ty'h$
 praising
 STii 1.8
- 4346 $\gamma w\beta n-$ B خواب
 $xwa\beta n, xu\beta n \text{ @<Av. } xwafna; Yaghn. xuvn$
 $\text{ @nom. } -y; \text{ acc. } -w; \text{ abl. } -\dot{y}; \text{ loc. } -yh \Rightarrow xw\beta n-$
 sleep, dream
 GMS 503; VJ 3.4; SCE 5, 7 etc., 312, 329; TSP
 2.409, 410, 808, 1160, 13.26, 6.4, 109.112, 7.66;
 STii 8.4
- 4347 $\gamma w\beta nw wyn-$ B خواب دیدن
 $xu\beta nw w\ddot{e}n-$
 (to)dream
 VJ 3.4
- 4348 $\gamma w\beta ny$ M ستایند
 $\gamma\ddot{o}\beta n\ddot{e} \text{ @pres. part.; pl. } -t$
 praising
 GMS 892
- 4349 $\gamma w\beta t- \Rightarrow \gamma w\beta^{-1}$
- 4350 $\gamma w\beta tch$ S ستوده
 $\gamma\ddot{o}\beta\check{c} \text{ @f. adj.}$
 praised
 Mack. AI 1985, 425.31
- 4351 $\gamma wbt r$ C ستوده تر
 $\gamma\ddot{u}\beta tar \text{ @comp. adj.; pl. } -t$
 more glorious
- C2, 48R18
- 4352 $\gamma w\beta ty$ B, M ستوده (در بیشتر متون)
 $\gamma\ddot{u}\beta d\ddot{e} (\gamma w\beta't, \gamma w\beta ty) \text{ @pp. } \Rightarrow \gamma wbc$
 praised
 GMS 849; TSP; BBB; Hen. Tales. 473; STi 22.19;
 STii 3.44; C2, 48R20, 94R26; $\gamma w\beta tk$, Frag. Len.
 44.4; acc. $\gamma w\beta t'kw$, W-Li 71; acc. $\gamma w\beta tw$, C2,
 51R17; pl. $\gamma w\beta tyt$, C2, 48R19
- 4353 $\gamma w\beta ty$ C $\Rightarrow \gamma w\beta ty$
- 4354 $\gamma w\beta ty'$ C $\Rightarrow \gamma w\beta ty'h$
- 4355 $\gamma w\beta ty'h$ M شکوه، ستایش، تجلیل
 $\gamma\ddot{u}\beta ty\ddot{a} (\gamma w\beta ty') \text{ @f. n.; pl. } -t \Rightarrow \gamma wbdy'$
 praise, glory
 GMS 948, 1015; BBB; W-Li: Gropp. p39; STi
 14.18, 22.17; Sund. AoFviii 1981 p215; STii
 4.22; BSTi 176; C2 gloss.
- 4356 $\gamma w\beta ty'kh$ B, S ستایش
 $\gamma\ddot{u}/\ddot{o}\beta ty\ddot{a}(k) \text{ @f. n. } \Rightarrow \gamma w\beta ty'kh$
 praise
 TSP 8.62; GMS 1111n 1; KG 415, 559, 585
- 4357 $\gamma w\beta w$ B, S شاه، فرمانده
 $x\ddot{u}fu, xu\beta u (\gamma w\beta^{-1}) \text{ @<*xwa-bawa ? @pl. } -t$
 $\Rightarrow xw\beta w, MR'Y$
 king, chief
 VJ 198 etc.; TSP 2.832, 839, 22.7; STii 7.29; Frag.
 Len.; MDii; Hen. Tales. 474.2, 5 & etc., 483.4
 etc.; JRAS 1944, 138.46; W-Li: Gropp. p39;
 S W, KG p197, Appd. 3.4.3; $\gamma w\beta$, TSP 6.58
- 4358 $\gamma w\beta wy'$ S شاهانه
 $xu\beta uy\ddot{a}, x\ddot{u}fuy\ddot{a}$
 kingly, kinglike
 Hen. Tales. 475.24
- 4359 $\gamma wc-$ B خوب، خوش
 $xu\check{c} \text{ @nom. } -y; \text{ acc. } -w; \text{ abl. } -\dot{y} \Rightarrow xwc-$
 nice, pleasant
 GMS 504; VJ 61, 136, 1294, 1440; BSTBL, Dhy.
 71; TSP 2.214; Frag. Len. 1.1
- 4360 $\gamma wck'$ B باز، آزاد
 $xu\check{c} ? \Rightarrow xwcq, \gamma wyck^{(6)}$
 open, free
 TSP 2.1080
- 4361 $\gamma wcm'nqy'$ C خوش نیتی، خوش آیند، مطلوب ؟
 $xu\check{c}m\ddot{a}nky\ddot{a} ?$
 well-minded, well-meaning ?
 Sund. AoFviii 1981, 21R 2, 15, 22V1, 3 p181
 n125

- 4362 γwδ'k(h) B ظرف، پیمانه، کوزه، اندازه (دخیل: غولین)
γōdē (γwdy) ©<Av. *gaoiδi*; *gaoδana*
vessel, container, pitcher, measure
GMS 1117n 1; TSP 8.108; Dhy. 277, BSTBL; Frag.
Len. 100c12; Hen. LW 99; JRAS 1944, 143n3;
STi 43.9, 10; C2, 94V 21 n p177
- 4363 γwd'r- C گفتن، حرف زدن
γwaδār-?, γuδār? ©<wγd'r <wγtwδ'r ©perf.
st. ⇒w'c-, wγt-¹
(to)speak, (to)tell
GMS 421; STii 1.92, 94, 35, 38, 45; 3sg. pret.
γwd't, STii 1.32 etc.; Lentz. STii p584
- 4364 γwδ'yinch B کثیف، آلوده به مدفوع
γūθēnē ©<Av. *gūθā*; Yaghn. *γūt(a)* ©f. adj.
consisting of faeces
TSP 2.962 n p181; GMS 1053, 1273
- 4365 γwδβty S هردو
xō-δβitē? ⇒xwdbtyq
both
Frag. Len. 83a4; S W, C2 p132 60V30
- 4366 γwδk'r B, S تنها
xuδkār, xwaδkār ©<*xwata-kāra ⇒xwδk'r
alone
GMS 1108, 1124A, 1120; TSP 2.408, 3.121; SCE
27; BSTBL, Intox. 27; Hen. Tales. 486.20; JRAS
1944, 138.5; MDii p87.17; -y, SCE 328
- 4367 γwδn B پوشش، قشر پوشنده
γōdan ©<*gaudana ⇒crpywδn
covering
TSP 3.171
- 4368 γwδnyk S اهل ختن، ختنی
xutanik, xuδanik
Khotanese
GMS 976; Sogdica. p8-10.11c
- 4369 γwdy C ⇒γwδ'k(h)
- 4370 γwkt B گوگرد
γōkāt (γwqtt) ©<*gaukrta
sulphur
GMS 76, 148; TSP 3.226, 229; Hen. BSOAS
11.69.38 "brimstone"
- 4371 γwqtt M ⇒γwkt
- 4372 γwm'r B هم‌دردی، تسکین
xumār ©<Av. *vohu-mqθra* ⇒xwm'r
consolation
TSP 8.201; VJ 1115; GMS 391; Frag. Len. 39.4
- 4373 γwmr C دیر، صومه
γumr? ©loc. -y'
monastery
C2, 60R26
- 4374 γwmt'nc B خومدان (نام شهری در چین)
xumdān ⇒'xwmt'n
Hsian-fu(a town in China)
TSP 2.1233; γwmt'ncw knδ, GMS 1047
- 4375 γwn' B یا؟
γ/xun? ©encl.
or?
TSP 2.642 n p177; Hen. Texts. 73
- 4376 γwn' B نوع، گونه
γōn (γwny(w)) ©in compd. suff.
kind
TSP 3.153; GMS 1113; γwnγwn, VJ 988, 1183;
Frag. Len 91.4
- 4377 γwn' S هون، خیون (نام طایفه‌ای در شمال چین)
xun ⇒xwn, γwn'nk
Hun
MDii p120.12; Hen. BSOAS 12.605n5
- 4378 γwn'- B خبر دادن، گریه کردن (خو اندن)
xwan, xun ©<*xwana ⇒γwn'k¹, xwn-, γwt-²
(to)proclaim, (to)weep
VJ 75, 89, 1060; TSP 21iii, 13; EGSii 12; AVS 76
- 4379 γwn-² C افزودن
γun? ⇒γwnnc
(to)increase
S W, C2 gloss.; AVS 98
- 4380 γwn'y B ⇒γwn'k²
- 4381 γwn'γ B آن، او (در بیشتر متون)
xōnax (γwn'x, γwny, γwnx) ©demon. pron.
art. nom. sg. m. ⇒xwnx
that, he
VJ; SCE; TSP; BSTBL; γwnγw, Frag. 11.2; TSP;
GMS 1410 n pl; VJ 1509
- 4382 γwn'k' B, S آن، او
xōnē, xōnaku (γwn'kw) ©demon. pron. art. sg.
m. ⇒xwn'k, xwny
that, he
GMS 1402, 1405, 1411; VJ 1232; TSP 12.18; MDii
- 4383 γwn'k' B موی
γōnē (γwn'yy, γwn'y) ©<Av. *gaona* ⇒γwn'k
βwn'kh
hair
Bailey. Prolexis. 74; EGSii 90; TSP 2.296 n p173;
γwn'y, Hen. BSOAS 11, 718; γwn'y, SCE 302

- 4384 γwn'k' B آگهی، خبر
xunē, xwanē ⇒ γwny, γwn-¹, xw'n²
proclamation, news
γwn'kw, VJ 75, 89
- 4385 -γwn'k B گونه، مانند (پسوند)
γōnē (-γwny) ©<*gaunaka ©as suff. in
compd. ⇒ 'nγwn'k, w'γwnc, c'γ'wny,
wyspγwn'y
like, similar to
GMS 1113, 1114; TSP 22.1.9; VJ 239
- 4386 γwn'k βwn'kh B سوراخ مو
γōnē- βūnē ? ⇒ γwn'k¹, βwn'kh
hair pore
TSP 2.296, ob. pl. 'yr, 373
- 4387 γwn'kw ⇒ γwn'k¹
- 4388 γwn'nk S خونی‌ها، هونی‌ها
xunānē/k (γw'nk) ©adj. ⇒ γwn'
(related to)Huns
F. Grenet. SI cahier 7, 1984, 167, 184
- 4389 γwn'x ⇒ γwn'y
- 4390 γwn'y B گریان
xwanē, xunē
crying
TSP 2.911 n p180f; Hen. Texts. 723
- 4391 γwn'yy M ⇒ γwn'k¹
- 4392 γwnc B, M, C رنگ، غنچ (غنچار: گلگونه، سرخاب)
γōnē ©ob. -yh
colour
TSP 5.28, 6.34 etc., 7.88, 16.22; BSTBL, Vim. 86,
Dhu. 106, Dhy. 91 etc.; Frag. Len. 109.4; W-Lii:
Gropp. p39; GMS 1004; C2, 83V3
- 4393 γwnc'kh B رنگ
γōnēāk
colour
TSP 3.45
- 4394 γwnc'yδ B مانند (در بیشتر متون)
γōnēēδ/θ ⇒ ywγwnc'yδ, 'nγwnc'yδ
alike
GMS 1109, 1113
- 4395 γwncq C فنجان، جام
γunē(a)k ?
cup
BSTii 847.47: C2, 69V 13
- 4396 γwn'cy'kh B زیبایی، رنگ
γōnēyāk ©f. n.
beauty, colour
- SCE 318, 502
- 4397 γwn'y B ⇒ γwn'y
- 4398 γwn'y(w) ⇒ γwn'²
- 4399 γwnnc C افزاینده
γunanē ? ©*γwnny ©f. adj. ⇒ γwn-²
increasing
BSTii 895.25: C2, 54R25
- 4400 γwnp'y'k B کف
foam
STii 8.4; Benv. TSP n p184, 1161
- 4401 γwnpr'yck' B کف
foam
TSP 2.1161 n p184; S W, BSOAS 1983, 42,
γwzpr'yck'
- 4402 γwnt'k B عنكبوت، رطیل (غنده)
γōndē, γōndāk ?
poison spider, tarantula
TSP 3.84, 6.9 n p194
- 4403 γwnty C لازم، مورد نیاز
γwandē, γundē ⇒ γw-
necessary
STi 38.5; GMS 1068; CII, 1990 F14
- 4404 γwnx ⇒ γwn'y, xwnx
- 4405 γwny B اعلام، خبر
xunē, xwanē ⇒ γwt-², γwn'k¹
proclamation
VJ 48
- 4406 -γwny C ⇒ -γwn'k
- 4407 γwp B, S خوب، شایسته
xūp ©adj. & adv. ⇒ xwp
good, well
TSP 16.25; BSTBL, Dhu. 89, 104, 166; MDii; γwp',
Dhu. 89; γwp'k, Doc. 10.18; CII, 1990 F18;
γwpy, Dhu. 278; γwpy, TSP 3.192, 5.9, 6.7 etc.;
Dhu. 236; Tales. 480.10; Frag. 4.4; Frag. Len.
61.2, 89.9 γwpy', Dhu. 42
- 4408 γwp't B دلپذیر، خوب
xūpāt
kind, good
VJ 884; GMS 1072, 1555
- 4409 γwptr S خوب‌تر
xūptar (γwpwtr) ⇒ xwptr
better
MDii p171.3; TSP 12.69; W-Li: Gropp. p39
- 4410 γwpwtr B ⇒ γwptr

- 4411 γwpyh S خوبی
xūpyā, xupi
goodness
Frag. Len. 68.7
- 4412 γwr B, S خورشید، خور
xwar, xur @ob. -y ⇒ γwr'rδ, γwyr, xwr,
xwrβyyy
sun
TSP 6.46, 147; VJ 1262; BSTBL, Padm. 21, 50;
Frag. Len. 94.6; GMS 223, 1611; Hen. Tales.
481.34; Sogdica. 34.8, cγwr, "of sun"
- 4413 γwr-' B, S خوردن (در بیشتر متون)
xwar, xur @<*xwar ⇒ γwrt-, xwr-
(to)eat
EGSii 9; GMS 229, 592; inf. γwr'y, TSP 2.134;
Dhy. 279, trans. pret. γwrtδ'r-; AVS 103
- 4414 γwr-' S سوگند خوردن
xur @*hvar; IE *swel ⇒ swk'nt
(to)swear
TSP 3.220, swk'nt γwrtk; Schwartz. SI, Et.
Lazard, cahier 7, 293-5
- 4415 γwr'γwr'k B غذاخور، پر خور ؟
xwar-xwarē, xura-xurē ?
eater, glutton
TSP 24.6
- 4416 γwr'k(h) B متکبر، مغرور
γurē, γurāk @<*garu ? ⇒ γwry
proud, haughty
SCE 370; TSP 5.51; GMS 1074a
- 4417 γwr'rδ B آفتاب
xwar-arθ, xur-arθ @<xwar+arθ <*aθr
sunlight
TSP 22.20 n p235
- 4418 γwr't- ⇒ wγr'ty(y)
- 4419 γwr't'nyh B تکبر، غرور
γurātānyā @f. n.
haughtiness
SCE 72; GMS 1074a
- 4420 γwr'tqy' C هشجاری، بیداری ؟
γuratakya ? ⇒ γwrtdq
watchfulness ?
BSTii 831.30; Mack. BSOAS 33, 12; S W,
γwrtdq-y "kidney" ?; C2 n p178
- 4421 γwr'ty C هشیار، بیدار
γurātē @Yaghn. γurāt; <wγr'tk <*wigrataka
@pl. -t
watchful, awake
- STi 39.7; BBB p84.703; GMS 215, 421
- 4422 γwr'yn'k B خورنده
xwarēnē @pres. part. ⇒ xwrynyy
eater
TSP 2.803
- 4423 γwrtdq C کلیه(ها)، گرده
γurδak ? @Av. vərəδka; Yaghn. γurkak; Yidg.
wul'ya; MP gurdag; Khot. bilga @f. gen. -y'
⇒ γwr'tqy'
kidney(s)
C2, 102V30 n p178; S W, BSOAS 1983, 49
- 4424 γwrm(h) B خاک
xurm @<*xrum; Av. paxruma @ob. -y
⇒ xwrm, γwrrwm
earth, dust
GMS 415; SCE 15g, 133; Bailey. Asica. 33
xrūma; Gersh. AHM 189; VJ 1466, 1470, 1477
- 4425 γwrmzt rwc S روز اول ماه، هرمزدروز
xurmazd rōc ⇒ xwrmzt' rwc, 'γwrmzt rwc
first day of the month
MDii; MDiii, B-11 R3
- 4426 γwrn- B خون
xurn @Av. vohuna; Khot. hūna; Parth. gwxn;
Yaghn. waxin @nom. -y, -w; ob. -y; abl. -'
⇒ wγrn-(h), ywxn-, xwrn-
blood
GMS 209, 417; TSP 2.114, 348, 297 etc.; VJ 278,
783; Bailey. Prolexis. 426
- 4427 γwr rwc S روز یازدهم ماه، خورشیدروز
xur rōc ⇒ xwr rwc
eleventh day of the month
MDii B-3, 3, B-19, 11
- 4428 γwrs B, C دور، گرد
γurs @<*garsu <*gartsu
round, around
GMS 488, 954; SCE 299; TSP 5.10, 58; STi 19.15;
C2, 60V23, 111R6; Hen. Sogdica. 57
- 4429 γwrst'ny B ارزن، گاورس، جو دوسر (نوعی غله)
γurstānē @<*gāvarθ ?; Khot. gausa; Pash. γōšt;
OP *gāvarθa= El. kamirθa
millet
TSP 2.1019 n p182; Hen. Texts. 724; Gersh.
Amber. 1969, 198
- 4430 γwrt B, S خوراک، غذا، ضیافت (در بیشتر متون)
xwart, xurt @<xvarti ⇒ xwrt
food, meal
GMS 947 263n 1; VJ; TSP 3.216, 13.7 etc.; SCE;
BSTBL; Frag. Len.; Frag. 2a.15; MDii; γwrtw ,

TSP 6.87; γwrt_y, TSP 2.416; VJ 110 etc.; γwrt'k, MDii p21.24n p32; TSP 3.220; γwrtt, Vim. 94, BSTBL 4431

γwrt- B

خوردن

xwart, xurt (γwrtk-) ©pt. st. & inf. ⇒γwr-¹,

xwrt-

(to)eat

GMS 927; VJ 36; TSP 2.44; BSTBL; Frag. Len.

pp.; VJ 63; trans. pret. γwrtδ'r, TSP 2.196, 202

4432 γwrt'k S ⇒ γwrtk

4433 γwrtβrch B

مغذی، غذا آورنده

xurt-βarc ©f. adj.

nourisher

VJ 834; EGSii 106

4434 γwrtcyk' B

خوردنی

xurtčik

catable

TSP 2.474

4435 γwrtk B

خوراک، غذا

xwartē (γwrt'k)

food

TSP 3.220; MDii Nov. 3R24

4436 γwrtk- ⇒ γwrt-

4437 γwrttsnty B

قی، استفراغ (بالا آمدن غذا)

xurt-sandē

vomiting

TSP 2.38n p169; Hen. Texts. 715

4438 γwrwm S

خاک

xurum ⇒xrw, γwrwm(h)

soil, earth

GMS 415, 482

4439 γwry C

مغرور، سربلند

γurē ⇒γwr'k(h)

proud, exalting

C2, 60V24; Benv. JA 1955, 315 n 1

4440 γwry'q C

سرفرازی، سربلندی، غرور

γuryāk ©f. n. ⇒γwry

triumph, exaltation

C2, 31V9; Benv. JA 1955, 315; JA 1959, 139;

GMS 1074a; BSTii 893.9

4441 γwry'ty'kh B

غرور، کبر

γuryātyāk ©<γur(y)-yā-tyāk ©f. n.

pride, haughtiness

Vim. 162, BSTBL; GMS 1111n 1

4442 γwryznych S

ماه دوم سال (بیرونی: خرچن)

xure-žēnč ? (γwry zync(h)) ©ob. -y

⇒xwrjn(y)c

second month of the year

MDii p201; MDiii p121

4443 γwry zync(h) ⇒ γwryznych

4444 γws'nt B

خرسند

xusand ©MP hu(n)snd; OP uθandu ⇒'γws'nt,

xwsnd

glad, satisfied

TSP 14.37

4445 γws'nty'kh B

خرسندی

xusandyāk ©f. n. ⇒xws'nty'kh, 'γws'nty'kh

contentment, happiness

TSP 2.238

4446 γws'ntyh S

خرسندی

xusandyā ©f. n. ⇒xwsndy', 'xws'ndyy'

contentment, happiness

MDii B-16, 7

4447 γws'ynch B

خاکستری

xusēnč ©Khwar. xwsy

ashy

SCE 234; Mack. n p38

4448 γwsnt ⇒ 'γws'nt

4449 γwstw'nyβt ⇒ γw'stw'nyβt

4450 γwš'

گوش

γōš ©<*gauša ©ob. -y; pl. -t ⇒γwšytt

ear

VJ 879; SCE 89; TSP 2.1092, 3, 294, 5.102, 7.54,

76; BSTBL, Intox. 12; BBB 658; Sogdica. 5.3;

GMS 817; W-Li 95; Hen. JRAS 1944, 143.20;

KG 381; pl. γwšt, C2, 66R17: BSTii 873.17; STi

9.1; Sund. AoFi 252; AoFviii 1981, 26 R15, V2,

3 p215

4451 γwš' M

(گوهر) فلزات (همیشه به صورت جمع)

γōšt, γūšt ? ©<gaoθra ©pl. γwšt

metals

Sogdica. 20.21; Bailey. Prolexis. 33

4452 γwš- C

خوشحال شدن

γuš, γwaš ? ⇒wγš-¹, 'γwš-

(to)rejoice

GMS 213n 1; STi 72.4, 73.11; Sund. AoFviii 1981

p207, 30R3, 2pl. γwšw tyšt'; trans. pret.

γwšd'r-; AVS 130

4453 γwš'yck B

ننگ، کوزه

γušick ? ©Yaghn. γušāk ⇒xwšycq ?

jar, pitcher

SCE 528; xwšycq ?, GMS 1012

- 4454 γws̄ βwn'kh M سورخ گوش
γōš-βunāk
-carhole
Sogdica. 5.5, 5.4; Gersh. Sogd. Cpds. 145
- 4455 γws̄ rwc S روز چهاردهم ماه (بیرونی: غش)
γuš-rōč
fourteenth day of the month
MDii, Nov. 6, 2-3; MDiii; Hen. JRAS 1945, 151.6
- 4456 γws̄yq C افزایش، رشد
γwašēk ? (xws̄y) ©<waxš ? ⇒xws̄'mnty
growing
STi 32.15; S W, C2 p67 fn 32
- 4457 γws̄ytt M جاسوس ها
γōšēt ⇒γws̄'
spies
GMS 1679
- 4458 γwt-¹ B, C لازم بودن، مورد نیاز بودن، کمبود داشتن
γut ©pt. st.
(to)be in need, (to)be wanting
GMS 576; BBB p68
- 4459 γwt-² B خواندن
xut- (γwt'y²) ©pt. st. ⇒γwn-¹
(to)read
VJ 49, 3sg. pass. pret. xwt'y
- 4460 γwt'w B ⇒ γwt'w
- 4461 γwt'y B ⇒ γwt'y
- 4462 γwt'mt B ⇒ γwtm
- 4463 γwt'rnk S آسیاب
xut-arnē ? ©pl. -t
mill
MDii p56. B-4R 7, 9, 13
- 4464 γwt'w B, S خداوند، شاه، سرور (در همه‌ی متون)
xutāw, xwatāw (γwt'w) ©<*xwatāwan ©ob.
-y; voc. -'; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒xwt'w, xwd'w
king, master, lord
EGSii 88; GMS 222, 1222; gen. pl. γwt'w'n, TSP 15.19
- 4465 γwt'wy' B شاهی
xutāwyā ©f. n. ⇒xwt'wy'
kingship
Frag. Len. 71, 6, 7
- 4466 γwt'wy'kh B شاهی، سلطنت
xutāwyā(k) ©f. n.
kingship
VJ 981, 1482; GMS 1111n 1
- 4467 γwt'wz'tk(w) B خداوندزاده، شاهزاده
xutāw-zātē(zātaku)
prince, king's son
EGSii 103; TSP 6.166; VJ 1270
- 4468 γwt'y' B ⇒ γwt'y
- 4469 γwt'y' B ⇒ γwt-²
- 4470 γwt'ynh B, S ملکه
xutēn, xwatēn (γwt'ynh) ©<*xwatāuni ©ob.
-yh; pl. -th ⇒xwtyn
queen
GMS 133, 950; VJ 5 etc.; TSP 6.165; SCE 259;
MDiii γwt'ynβntk
- 4471 γwtch B مقصر، خطا کار
γūtē ? ©f. pp. ⇒γwtk
guilty
VJ 1049, 1055
- 4472 γwtg'r ⇒ xwδk'r
- 4473 γwtk B مقصر، خطا کار
γūtē ©pp. ⇒γw-
guilty
BSTBL, Dhy. 141; Vim. 46, "at fault"; Mack. n p56; γwt'k, Dhy. 142
- 4474 γwtm B, S خوشاوند (در بیشتر متون)
xwatam ©<*xwatama; <tauxma ©pl. -t; ob. pl. -tyh
relative
TSP 2.151, 154, 12.15, 21, 62; BSTBL, Vim. 62;
Anc. Lett. 1.7, 3.13; GMS 127, 444; Benv. TSP n p170.151; pl. γwtmt "parents"
- 4475 γwtmt B والدین، پدر و مادر
xwatamt(y) ©pl.; ob. pl. -yh
parents
SCE 131, 445; TSP 5.15; -tt, TSP 2.768; SCE 446;
-yh, TSP 2.259; γwt'mt, TSP 5.18, 6.91
- 4476 γwtw B ⇒ γtw(*δprm)
- 4477 γwt'y B, S خود، شخص (در بیشتر متون)
xuti, xwatē, xutē (γwt'y, γwt'y') ©<*xwata;
AV. xvatō ⇒xwt'y, xwd'y
self
EGSii 119; SCE; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len.;
MDii; GMS 402, 269 n 1; STi 37.22, 75.20;
γwt'y, VJ 836; γwt'y, SCE 532; TSP 6.109;
Sund. AoFviii 1981, 22R 4
- 4478 γwt'yγwšt'k B آشنا، خواستار، دوست
xute-xuštē ©pl. -tyt

- friend(*self-wished*)
TSP 2.151, 6.91, 8.186n p170
- 4479 **ɣwty ɣwyšt'kw** M آشنا
xute-xwištaku ⇒ ɣwtyɣwšt'k
friend
Gersh. TPS 1945, 148; Hen. JRAS 1944, 138.8,
139 fn4
- 4480 **ɣwtynh** B, S ⇒ ɣwt'yinh
- 4481 **ɣwty prnɣwnk** S فرخنده سیرت (خودفر)
xute-farnxwandē
self-fortunate
TSP 3.30
- 4482 **ɣwty xwdq'r** C تنها
xute-xuḍkār
alone
STi 37.22; GMS 269 n 1; ɣwty xwdg'r, STi 75.20,
Sund. AoFiii 1975, 18V6 p77
- 4483 **ɣwy'r** B, S آسان (خوار)
xuyār @<*hu-vyāra ⇒ xwy'r
easy, easily
TSP 2.554, 556, 3.29, 12.41, 59; BSTBL, Dhu. 90;
Bēnv. TSP n p176; Hen. Texts. 720; Tales.
485.2; Gersh. Amber. 241; ɣwy'r ɣwy'r, TSP
3.29 "easily" n p193, "in details"
- 4484 **ɣwy'rstr** B آسان تر
xuyārəstar
easier, very easily
TSP 6.46; BSTBL, Dhy. 372; GMS 1290, 1303
- 4485 **ɣwy'z-** S ⇒ ɣwyz-
- 4486 **ɣwycβr'k** B رنجور
xwēč-βarē, xōyč-βarē
suffering
TSP 2.427
- 4487 **ɣwyc(h)** B ⇒ ɣw'yc
- 4488 **ɣwyck'w'k** B آزادی، رهایی، گشایش
xōyčkāwē, xwēčkāwē (xwycq'wyh, ɣwyck'wy,
ɣwyck'wy, ɣwyck'w'k) @f. n.
liberation
BSTBL, Vim. 79, 80, 94, Dhy. 360, 361, Dhu. 98,
253 & etc.; TSP 7.95, 103, 9.113; Sogdica. 61.31;
-k'w'kw, TSP 9.118; W-Li, ii: Gropp. p39
- 4489 **ɣwyck'wy** ⇒ ɣwyck'w'k
- 4490 **ɣwyck^(h)** B, S باز، گشاده، آزاد (در بیشتر متون)
xwēčk, xōyck ? ⇒ xwycq, ɣwck'
open, free
VJ; TSP; SCE; BSTBL; MDii p201; Frag. Len.
- 57.9, 11; GMS 229, 976n1; W-Li, ii; -w, TSP
8.69; -h, MDii
- 4491 **ɣwyck'w'k** ⇒ ɣwyck'w'k, xwyck'w'k
- 4492 **ɣwyck'wy** ⇒ ɣwyck'w'k
- 4493 **ɣwyck kryny** S آزاد کننده
xwēčk-karēnē
deliverer
GMS 1123
- 4494 **ɣwycn'k** B بیمار
xwēčnāk, xōyčnāk ⇒ xwycn'k, xwžn'q
ill
TSP 2.423, 449; GMS 1059
- 4495 **ɣwycšt** B رئیس، فرمانده
xwēšt, xwētšt, xōyšt (ɣwyšt) ⇒ xwyšt'k, ɣwyšt'k
chief
BSTBL, Vim. 157; GMS 230, 286n 1
- 4496 **ɣwyn-** B نامیده شدن، خوانده شدن، دعوت شدن
xwin, xwen ⇒ xwyn-, ɣwn-¹
(to)be called
SCE 200; BSTBL, Dhu. & etc., Dhy. 50 &
etc.; TSP; GMS 540
- 4497 **ɣwyr** B هور، خورشید
xuwər, xōyr @<*huwar- @ob. -y ⇒ xwyr
sun
GMS 223; SCE 494; VJ 7, 40, 363, 11; BSTBL,
Vim. 101, 128; TSP 22.8; S W, MIS 1984, 206;
ɣwyr, VJ 1107
- 4498 **ɣwyr-'** B غذادادن، خوراندن
xwēr (xw'yr-) @<*xwāraya @trans. v.
⇒ xwyr-
(to)feed, (to)cause, (to)eat
GMS 542; VJ 61, 1341; AVS 79; TSP 3.9, 41
- 4499 **ɣwyr-¹** B, S خورده شدن
xwer @<*xwarya @intrans. v.
(to)be eaten
TSP 2.346; MDii 3sg. impf. xwyr'
- 4500 **ɣwyr'rḍyn'k** B سنگ بلور (نور افشان، نور تاب)
xuwər-arḍēnē ? ⇒ ɣwyr, 'rḍ
rock crystal
BSTBL, Dhy. 45, 337
- 4501 **ɣwyr βγ** B خدای خورشید
xōyr-βay, xuwər-βay
Sun-god
VJ 7, 40
- 4502 **ɣwyrnsny** B, S مشرق، طلوع آفتاب
xōyr/xuwər-sanē ⇒ xwyrnsny

- east, sunrise
TSP 17.4, 16, 20, 26, 31, 3.144; Hen. JRAS 1944,
138.20; Frag. Len. 82 a 26
- 4503 γwys- B عرق کردن، خوی کردن
xwēs, xōys ©<Av. *xvīsa-*; **xwīsa*; MP *xwyd*
(*to*)perspire, (*to*)sweat
GMS 228, 539; TSP 2.295; Hen. Texts. 718;
Bailey. Prolexis. 23; S W, MIS 1984, 206; AVS
71
- 4504 γwyšt S(MD) ⇒ γwycšt
- 4505 γwyšt'k B, S رئیس، فرمانده، معلم، محترم
xōyštē, xwēštē (γwyšt'k) ©<Av. *hvōišta*; Khot.
hvāṣta; Oss. *xištar*; Munj. *xušci* ⇒ xwšty(y),
γwycšt, xwyšt'k
chief, superior, teacher, honoured
GMS 230; SCE 92; BSTBL, Dhy. 7, b9 etc.; Intox.
32; TSP 5.59, 8.200, 17.22; MDiii; Bailey.
Prolexis. 435
- 4506 γwyšt'k ⇒ γwyšt'k
- 4507 γwyštr B, S رئیس، فرمانده، بزرگ‌تر (در بیشتر متون)
xōyštar, xwēštar ©<**xwā(y)išta-tara* ©nom.
ob. -y, -w, -; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ xwyštr
chief, superior, head
GMS 230, 1301; VJ; TSP; BSTBL; SCE; STii 7-40,
8.3; -h, VJ 1506; -w, TSP 2.180; -y, SCE 128;
-; SCE 478; TSP 5.74; Dhy. 15; -; SCE 8, 9.8;
MDii; Frag. Len.; S W, MIS 1984, 207; pl.
γwyštri(h), TSP 2.190, 632; Dhy. 163; ob. pl.
γwyštrty, TSP 5.92, 7.172
- 4508 γwyz- B خواستن (در بیشتر متون)
xwēž, xōyž (γwyz-, γwy'z-) ©<**xwāzaya*
©inf. -y ⇒ γwšt-, xwšt-, xwj-, γwz-, xwž-,
xwyz
demand, wish
GMS 188; VJ; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.;
S W, MIS p207; γwy'z, MDii 2sg. impv.
γwy'zym, 1pl. pres., γwy'zw, 1sg. impf.
- 4509 γwyz- ⇒ γwyz-
- 4510 γwyz'y B بسیار، زیاد
xwēže ?, xōyže ? (γwyz'y)
very
TSP 5.93, 7.49; STii 8.7
- 4511 γwyz'kstr B قوی‌تر، زیادتر
xwēžakəstar
stronger, more
TSP 9.115

- 4512 γwy z'k(w) B نهایت، بسیار، زیاد، شدید (در بیشتر متون)
xwēžak(u), xōyže ? (γwzky) ©adv.
very, very much, extremely
GMS 234; Benv. Notesi 36-7; BSTBL; VJ; TSP;
SCE; STii 7.33; γwyz'w, VJ 1044; STii 7.30;
BSTBL; TSP 6.40, 50, 62
- 4513 γwyz'y ⇒ γwyz'y
- 4514 γwz- B, S خواستن
xōž (γwz-) ⇒ γwšt-, xwj-, xwž-, γwyz-
(*to*)demand, (*to*)wish
TSP 5.107, 13.13; BSTBL, Dhy. 40, 74, 145; Frag.
Len.; MDii; trans. pret. γwšt'δ'r-, VJ 1077; *inf.*
γwšty, Frag. Len. 93.36; AVS 138
- 4515 γwz- ⇒ γwz-
- 4516 γwzky B ⇒ γwy z'k(w)
- 4517 γwzn M گوزن
γawazn ©<Av. *gavasna* ©ob. -yh ⇒ γ'wzn
deer
GMS 375, 1230
- 4518 γy C دو هم
γī/ē ?
and, also
STii 4.5, 10, 5, 21 & etc.; BSTi 61 etc.
- 4519 γy- S قسم کردن، بخش کردن
xi, xai ©Oss. *xai*
(*to*)divide, (*to*)part ?
MDii p33.4; Gersh. Advice. 91
- 4520 γy'ry'kh B روگی، اجیری
xyāryāk
servitude, hired labour
SCE 41; Schwartz. BSOAS 34, 1971, 413
- 4521 γyδ B, S هم، همین، پس (در بیشتر متون)
xēδ/θ ©<*x+yδ* ⇒ xyδ, γyδh
this, that same, then
EGSii 122; GMS 1403, 1420; VJ; TSP; BSTBL;
STii; Frag. Len.
- 4522 γyδβp S ⇒ γyδrp
- 4523 γyδh B جمع
γēθ ? ©<OP *gaiθā*; MP *gēh(bān)*; *gēh*
flock
TSP 13.ii, 14; S W, IJ 1976, 61
- 4524 γyδrp S ربه آسب
γīšp ? ⇒ γyšp
damage
MDii p34.14, γyδrph, γyδrpy, γyδryw; Anc.

- Lett. 5.30; *γyδβp*, Hen. BBB p63.523; BSOAS 1965, 246
- 4525 *γymr* B لاغر
γ/ximər ?
 thin
 TSP 6.87 n p204
- 4526 *γyn*^(u) B وجدان
γ/xēn ?
 conscience ?
 VJ 1030
- 4527 *γyntwh* B (نام نوعی) بیماری
xīntū ? (xynt) ©MP *xyndg*
 (a kind of) illness
 TSP 2.35 n p169
- 4528 *γypδ* B, S خویش، خود، مال، مال او، از آن او (آش) (در بیشتر متون)
xēpθ (xypθ) ©<Av. *xvaē paiθya* ©pl. -t(y)
 ⇒ *xypδ*
 own, self, his
 EGSii 120; GMS 139; VJ; TSP; BSTBL; SCE; STii;
 Frag. Len.; Sogdica. 60.6; *γypδh*, MDii;
γypδw, Dhu. 276; *γypδt*, GMS 1250, 139 n 1;
γypδ', W-Li: Gropp. p39
- 4529 *γypδ'w'nt* B, S خداوند، ارباب
xēpθāwand ⇒ *xypδ'wnd*
 Lord, master
 TSP 7.102, 118; Hen. Tales. 468.33; MDii, -w
- 4530 *γyr* B, S دیر، دیرزمان، مدت
γi/ēr ? (yyr) ⇒ *γyrtr*
 late
 EGSii 158; VJ 205; TSP 2.446, 1163, 12.40; Frag.
 Len. 39.1; *γyrw*, VJ 115; *γyyr*, GMS 1285;
γyrh, VJ 274; TSP 2.411 n p174
- 4531 *γyr-* B, S رفتن، گذشتن، عبور دادن
xēr ⇒ *γrt-*, *γr-*¹, *xyr-*, *γ'yr-*
 (to)go, (to)pass, (to)cross, (to)transfer
 SCE 540; VJ 1036; BSTBL, Vim. 4, Dhu. 49; Hen.
 Tales. 475.15; W-Li: Gropp. p39
- 4532 *γyr''k* B ⇒ *γyr'k*
- 4533 *γyr''kwn'y* B دیوانگی
xērakūnē, *xirākōni*
 foolishness
 TSP 5.108; Hen. Texts. 731
- 4534 *γyr'k* B, S دیوانه، خیره، ابله (در بیشتر متون)
xirē/xērē (*γyr'y*, *γyry*) ©Khot. *khira*; Khwar.
xyr'w; Yaghn. *xira*
 foolish, stupid
- TSP 2.494 etc.; STii 7.5, 8; BSTBL, Intox. 12, 20,
 29; Hen. Tales. 475.14, 28; *γyr''k*, SCE 394; pl.
γyr't, SCE 260
- 4535 *γyr'k 'šk'r-* B دست انداختن، مسخره کردن
xērē-āškār-
 (to)make a fool
 SCE 251, 267
- 4536 *γyr'y* ⇒ *γyr'k*
- 4537 *γyrtr* دیرتر، بعد
γē/irtar ⇒ *γyr*
 later, afterwards
 GMS 1285, 1667; Hen. Tales. 473.5, 486.14; BBB
 c8 f12, 32; TSP 12.65, 14.21; MDii; BSTi 71-7;
 Benv. Et. 1.302; MSP b-134
- 4538 *γyrtreyq* S دیر کرد
γirtarčik
 late
 C3 apud. Sund. MSP p46
- 4539 *γyry* ⇒ *γyr'k*
- 4540 *γyš'yph* S ⇒ *γyšp*
- 4541 *γyšc'n'k* B خسیس، پست، فرومایه
γišcānē ? (γyšcnk, γyšcn'k) ©<*grsti; Av.
garāda (naka) ⇒ *γytcny'kh(yh)*
 mean, stingy
 TSP 8.194; SCE 46; GMS 382 n 2, 1021;
 Schwartz. BSOAS 34, 1971, 414; *γyšcn'kw*,
 Frag. Len. 120, 6
- 4542 *γyšcn'k* ⇒ *γyšc'n'k*
- 4543 *γyšcnk* M ⇒ *γyšc'n'k*
- 4544 *γyšp* C زیان، آسیب
γišip, *γēšip* (γyšyp, γyš'yph) ⇒ *γyδrp*
 damage
 STi 14.15; Benv. Notesii 424; GMS 298; BBB 523,
 706 b22; MSP b3; *γyšypw*, Hen. Tales. 480-30
- 4545 *γyštr'wy* B تکریم، احترام
xēštrawē ? ⇒ *xwštry'*
 veneration
 TSP 6.70
- 4546 *γyšyp* M ⇒ *γyšp*, *'γwš'yp-*
- 4547 *γytcny'kh(yh)* B فرومایگی، پستی
γitšanyāk(yā) ©f. n. ⇒ *γyšc'n'k*
 meanness, stinginess
 SCE 70; GMS 382 n 2
- 4548 *γyyr* M ⇒ *γyr*

- 4549 **yz'n'nc** M ماه ششم سال
xazānānč ⇒ mz'yyyntych, xz'n'nc
sixth month of the year
Hen. JRAS 1945, 149.7; GMS 1275; Hen.
Orientalia. 8.93
- 4550 **yz'nh** S خزان، پاییز
xazān
autumn, fall
MDii p169 A-17.2
- 4551 **yzδ'n** B, S گور، استودان، دخمه
xazdān ©<*azdāna <*asta-dāna; Pahl. hz'n
©loc. -y
grave
Hen. Tales. 478.4 n p479; Frag. 27, 6, IJ 1976,
70; GMS 117A
- 4552 **yzn-** B, M, C گنج
yazn ©Parth. gzn; MP gnz ©nom. ob. -y(y);
acc. -w; loc. -yh
treasure
VJ; TSP; Hen. Tales. 486.4; JRAS 1944, 138.9;
GMS 1171; Benv. Notesiii 228; Hen. AM 1963,
197; Bailey. Asica. 15; C2 n p96
- 4553 **yznβr** B گنجور، خزانه‌دار
yaznβar ©pl. -t
treasurer
VJ 106; GMS 1131; pl. -βar'yt; VJ 1332 n p98
- 4554 **yzny'** C خزانه، خانه‌ی گنج
yaznyā
treasury
C2, 51R 4 n p96; BSTii 885.4
- 4555 **yzt'** B هرزه، هوس‌ران
γ/xaz/žta ? ⇒ yzt'kyn
debauched, licentious
TSP 5.38, 80n p200
- 4556 **yzt'kyn** B هرزه، هوس‌ران
γ/xaz/žtakēn ⇒ yzt'
debauched, licentious
BSTBL, Dhu. 82
- 4557 **yztwq** C آب دهان، خنو
xazt/dūk ©MP xayūg
saliva
STii 1.25; GMS 978; Hen. Texts. 719
- 4558 **yzw** C ⇒ yzw'
4559 **yzw'** B مو
γ(u)žu/wa ? (yzw) ©f. n. ⇒ žw, zw-
hair
- BSTBL, Dhy. 44, 172, 254, 370; pl. yžw', STi
10.10; Sund. AoFi 254 n 160
- ### h/H
- 4560 **hbyl** C هابیل
habel
Abel
C2, 57V30
- 4561 **hrwwt** M هاروت (و ماروت) (خرداد و مرداد)
harūt ©<MP
Harut
Sogdica. p16.16 p19, hrwwt mrwwt
- 4562 **hwnx** M آن
xōnax ⇒ ywn'γ, xwnx
that, he, the
GMS 63
- 4563 **hykl'** C معبد، شبستان، کلیسا
heykala ©<Syr.
nave
C2, 57V30
- 4564 **HZYH** S دیدن
wēn- (XZYH) ©Idg.
(to)see
Anc. Lett. i 2, ii 3, iii a2, 28; S W, Cl, 1991, 183
- ### j
- 4565 **j'm** M ظریف، بالدب
žām ©<*drām; MP dārmag ⇒ z'm, z'm
delicate, fine, polite
GMS 285; Hen. Tales. 469.37
- 4566 **j'mwy(y)** M ظرافت، ادب
žāmāwē
refinement
GMS 1082
- 4567 **j'r** M زهر
žār ©<*janθra; Av. jaθra; Parth. žahr; MP
zahr ©ob. -yy ⇒ z'r², z'r
poison
BBB b36 b85; GMS 1058; Gersh. TPS 1964, 14 n
1; j'ryy, BBB 639; Hen. Cosm. 311.67
- 4568 **j'rm'nwq** M زهرمانند
žār-mānūk ⇒ z'rβr'k
poison-like (similar to poison)
Gersh. Sogd. Cpds. 143b; BBB b36; GMS 1058

- 4569 j'rnyy M زهری، زهردار
žarnē
poisonous
BBB b36
- 4570 j'rynyh M زهری، زهردار
žārēnē
poisonous
GMS 1058
- 4571 j'y- M سخن گفتن، حرف زدن
žāy ©<*drāy-, MP drāy
(to)speak, (to)talk
BBB p126; GMS 285; AVS 92
- 4572 jβ- M گاز گرفتن، جویدن
žə/iβ ⇒zyβ-, zyβ-
(to)bite
GMS 112, 610 n 1; pt. st. jβ't-, GMS 536; AVS 108
- 4573 jβ'ty M جویده
žəβatē ©pp.
bitten
BBB b16; GMS 840
- 4574 j'y'r M فریاد(دخیل: زغار)
žyār ⇒jyyr-
cry
GMS 66; Hen. LW 100
- 4575 jym' M دروغ
žaymā ©<*dragmākā ©f. n. ⇒žym', δrymh²,
zymh
lie
GMS 285, 509, 1098
- 4576 jyrt M سریع، تند
žyart ⇒žyrt, zy'rt, zy'rt, 'zyrt, 'zy'rt
quick
BBB e22; GMS 526
- 4577 jyt- M نگهداشتن
žayd (žyt-) ©pt. st.; inf. jytty ⇒jxs-, δ'r-,
zyt-, δryty, δryt-
(to)hold, (to)keep
GMS 925; BBB 523, 526, 632; perf. jytwδ'r-,
GMS 1245
- 4578 jyt'(h) M نگهداشته
žaydā ©f. pp. ⇒jyt-
kept
BBB 727 a5; GMS 882, 884, 887; +wβyy, 3sg.
opt. pot. pass. Hen. Tales. 470, 58
- 4579 jyw M سخت، دردناک، بد
ž(a)yu, žəyu ⇒jwy-, δryw, zy-w, zy-w
- hard, cruel
BBB 510; Hen. Tales. 473.28; BSOAS 11, 66.9;
GMS 410n 1
- 4580 jyyr- M خواندن، صدازدن
žyēr (jyyr-) ©impf. jy'yr ⇒zy'yr-, žy'yr-,
'zy'yr-
(to)call
GMS 629, 706, 730; W-Li; Cropp. p39
- 4581 jyyrt- M خواندن، دعوت شدن
žyērt ©pt. st.
(to)call, (to)be called
GMS 537; pp. jy'yrty(y); W-Li, ii; BBB c15
- 4582 jkryst M بدکارتر، بدکارترین
žkaristar
more sinful
BBB 555; GMS 1636
- 4583 jkry(y) M بدکار، گناهکار
žkarē ©<*džkarē <*duž-karaka
sinful
BBB p69, 555; GMS 287, 1146
- 4584 jmn- M زمان، ساعت
žam(a)n (zmnw) ©nt. n. nom.; acc. -w; loc. -y;
pl. jmn'd; ob. pl. jmn'dy' ⇒žwmn, žmn(w),
zmn-
time, hour
GMS 165, 512 n 1, 1662; BBB 483; W-Lii, Cropp. p39
- 4585 jmnycyq M به موقع، سروق، در زمان
žamnčik
on time, timely
BBB 571; GMS 1014
- 4586 jmnw M زمان، ساعت، روز
žamnu (jmn'yh) ©<*jamanam ⇒m'hjmnw,
myhrjmnw, wrmztjmnw, žmn(w), zmn-
time, hour, day
GMS 414, 512 n 1; S W, CLI 1989, 181
- 4587 jn- M زدن
žan ©inf. -yy ⇒zn⁻², jt-
(to)beat, (to)strike
GMS 577, 907; Hen. Tales. 467, 41; AVS 98
- 4588 jn' M دانش
žnā ⇒'zn'k(h), 'zn', βjn'(h), zn'kh
knowledge
GMS 264, 1264; W-Li, ii, Gropp. p39; BBB 525;
Tales. 473, 31
- 4589 jn'ptnym M پند، اندرز
žnā-patnēm, žināpatnēm ⇒'zn'ptnym

- injunction
BBB 64; Gersh. Sogd. Cpds. 138; Advice. 79ff
- 4590 jnwq ⇒ jnwq
4591 jnwq M زانو
žnuk (z'nwk⁶), jnwq) ©Av. žnu; Pahl. šnw
knee
Sogdica. 49.8, 50 n p50; GMS 264, 978
- 4592 jt- M زند
žat ©<*jata ©pt. st. ⇒ jyt-, zyt-³
(to)strike
GMS 108, 577, 925; AVS 98; inf. jtyy, Hen.
Tales. 467.30
- 4593 jw- M زندگی کردن، زیستن
žū, žaw ⇒ žw-, zw-, 'zw-
(to)live
GMS 574, 647
- 4594 jw'n M زندگی، عمر
žwān ©ob. -y(y), -yh ⇒ jw'nyy, zw'n, 'zw'n(h)
life
BBB 514, 534 f82; GMS 1032; Hen. Cosm. 307.45;
W-Li, ii, Gropp. p39
- 4595 jw'ndy(y) M زنده
žwandē (zw'ntk, 'zw'nty, 'jw'nty)
⇒ mwr'tjw'ndyy, jw'ndyy/h
living, alive
BBB 534; Sogdica. 46.2; Gersh. Sogd. Cpds. 140a
- 4596 jw'nmyc M زنده، حیاتی، زیستی
žwānmēč
living
GMS 1103; +ptβnd "life-line", Hen. Giants.
BSOAS 11, 71
- 4597 jw'nyy M زندگی، عمر
žwānē ⇒ jw'n, zw'n, žw'n
life
Hen. Tales. 473.32; 'yw jw'nyy "life-time"
- 4598 jwγ- M سخت، دردناک، بد
žuy ©ob. pl. -tya ⇒ jγw, žwγ
hard, cruel
GMS 410; Tales. 473.1
- 4599 jwk M سالم، دوست
žūk ©<*drūka <*druvaka ⇒ n'jwq, δr'wk⁶,
žwq, zwk⁶, δrwk
sound, complete
BBB 516 f23; GMS 285, 978
- 4600 jwky' M سلامتی، درود
žūkyā ⇒ δrwky'
health, greeting
- BBB 516; Hen. Cosm. 307.46; W-Li, Gropp. p39
- 4601 jwky'mync M سالم
žukyāmēnč (jwqy'mync)
safe, sound
GMS 1103; BBB 516
- 4602 jwqy'mync ⇒ jwky'mync
- 4603 jwndty ⇒ jw'ndyy/h
- 4604 jw'ndyy/h M زنده
žwandē (jw'ndyy, jw'ndty) ⇒ jw'ndy(y),
'zw'nt'k, zw'ntk, žwnty
living
Sogdica. 39.27; BBB f82; GMS 1068; W-Li, ii,
Gropp. p39; jw'ndy γryw "the living-self",
BBB f82
- 4605 jwšy ⇒ δr'wšy(h), žwšy
- 4606 jwty' M نوعی مشروب الکلی، آبجو ؟
žute ? ©Av. zav-, Skt. juhōti ⇒ zw't'k
beer ?
BBB 515, -jwtyy
- 4607 jwxšk/q M شاگرد، پیرو
žuxšk ©<*δrγwšk <*drigušaka ⇒ δrγwšk,
žwxšq-
disciple
GMS 285, 410, 1168, 1177
- 4608 jxs- M نگهداری شدن
žaxs ©<*draxs- ©pass. st. ⇒ jyt-
(to)be kept
GMS 825; AVS 73
- 4609 jyyr- M خواندن، صدا کردن
žiyēr (zyyyr-) ©impf. ⇒ jyyr-
(to)call
GMS 629; Hen. BSOAS 12, 312, 107
- 4610 jyk' M ضرر، زیان
žika ? ©<zyā ⇒ zykh, žyq'
damage
GMS 182, 205, 1661; Hen. Cosm. 307.61
- 4611 jymtyc M ماه یازدهم سال (بیرونی: ژیمدا، ژعدا)
žimtēč ? ⇒ zymtyc, žymd'
eleventh month of the year
GMS 1275; Hen. JRAS 1945, 149.12, 151.9
- 4612 jyryft M خرد، زیرکی
žirift ©<Parth.
wisdom
W-Lii: Gropp. p39
- 4613 jyšt M زشت، نفرت انگیز
žišt ©<*zōišdišta; *zais-, Parth. zys- ⇒ zyšt-,

- žyšt-
ugly, hated
BBB p77, 633; GMS 451
- 4614 jyšt'wc M کینه، نفرت، بیزاری
žištāuč (jyšt'wc) ⇒ zyšt'wc
hatred
BBB 633 b18; GMS 1080; Hen. Cosm. 307, 49;
Magi. 140 n 2
- 4615 jyštm'nky'(h) M بددلی، بدنیستی
žišt-mān(a)kyā
bad intentioned
BBB p75.693; GMS 1147
- 4616 jyštrw'n M بدجنس، بددل
žišt-r(u)wān
bad intentioned, ill will
BBB 606, 691
- 4617 jyštrw'ndy' M بدسرشتی، بدجنسی
žišt-rwāndyā
bad intention
BBB 606, 712; GMS 291, 1147
- 4618 jyšt'wc ⇒ jyšt'wc
- 4619 jyt- M زدن
žot ©pt. st. ⇒ zyt-¹, jn-, jt-
(to)strike
GMS 108; perf. jytwδ'r-, Hen. Tales. 467.33
- 4620 jywndg M زنده
žiwandag ©<Parth.
living
BBB p127; W-Lii, Gropp. p39
- 4621 jywndyy M ⇒ jwndyy/h

k/q

- 4622 k- S, M به
(kywyδ, kywnt, q-) ©prepos. in compd. ⇒ 'kw'¹,
kymyδ, kw¹, kym'nt
to
GMS 1629; Benv. JA 1955, 321, qyw
- 4623 q- C ⇒ k-
- 4624 -k M جزء استمراری
(-q) ©kn <sk(n) <⁽¹⁾skwn
durative particle
GMS 635, 641
- 4625 -q C ⇒ -k
- 4626 -q' C جزء آینده‌ساز
kā (-g') ⇒ k'm¹, k'n

- future particle
GMS 448, 646, C2 p85, 184
- 4627 k'β- B شکافتن، دریدن (کاویدن، کافتن)
kāβ/f ⇒ kβt-
(to)split
TSP 21iii 3 n p234
- 4628 q'βt M ⇒ kβt-
- 4629 k'δn B لال، گنگ
kāδ/θan (q't) ©<*kāθama; ✓kā ⇒ k't
dumb
SCE 81, 367; Schwartz. BSOAS 34, 1971, 414
- 4630 k'δy B, S بسیار، کاملاً، خیلی
kāδy/e/i ©<*kāδiya
very
EGSii 160; TSP 5.71, 87; VJ 10, 3*; -w, Anc. Lett.
1.3
- 4631 k'γ'kh B کام، سق
kāxā(k) ⇒ k'γk(h)
palate
TSP 7.55 n p211
- 4632 k'γδ' B کاغذ
kāyaδā (q'γδ') ©f.n; ob. -yh, -y'; abl. -'
⇒ k'γδ'kh
paper
BBB p65, 527; GMS 971, 1264; BSTBL, Intox. 33;
Laufer. 557; Bailey. BSOAS 11, 787; CII, 1990
E15
- 4633 q'γδ' M ⇒ k'γδ'
- 4634 k'γδ'kh B کاغذ
kāyaδā(k) ⇒ k'γδ'
paper
TSP 2.951; GMS 1111 n 1
- 4635 k'γδy'kh S کاغذی
kāyaδyāk
(of)paper
MDii p184, 12 A-5, 12
- 4636 k'γk(h) B کام، سق
kāx(ā)k ? ©<*kāhaka ©ob. -yh ⇒ k'γ'kh, k'kh
palate
BSTBL, Dhy. 274
- 4637 k'kh M کام، سق
kāk ©<*kāka <*kāhaka; (*kāhman) ⇒ k'γk(h)
palate
Hen. Sogdica. p5.13 n p6
- 4638 q'm C ⇒ k'm²
- 4639 k'm¹ B, M, S جزء آینده‌ساز

- kām ⇒ k'n, -q'
future particle
GMS 646-50; EGSii p40
- 4640 k'm² B آرزو، میل، کام
kām (q'm) ©<OP *kāma* ©acc. -w
wish
BSTBL, Dhy. 77; n'q'm, C2, 60R 21 n p63
- 4641 k'm- B, M, S دوست داشتن، خواستن (در بیشتر متون)
kām (q'm-)
(to)want, (to)wish, (to)like
GMS 96n 1, 775; BSTBL; SCE; MDii; Frag. Len.;
TSP; VJ; STii, S W, C2 gloss. & n p123, 28-9;
trans. pret. q'md'r-, GMS 457; STi 49.11; Sund.
AoFviii 1981 p215; STii 1.21; C2, k'mδ'r-;
Frag. Len. 69.17
- 4642 q'm- C, M ⇒ k'm-
- 4643 k'm'k S آرزومند، امیدوار (کامه)
kāmē, kāmāk
wisher
MDii, Nov. 4V7 p44.7; k'm'kw "at will" Frye 10
- 4644 k'm'ntk B دوست داشتنی، دوست دار
kāmandē (k'm'nty)
well-wisher, liking
TSP 5.75; Frag. Len. 71, 8
- 4645 k'm'nty ⇒ k'm'ntk
- 4646 k'mδ'r- S ⇒ k'm-
- 4647 q'md'r- C ⇒ k'm-
- 4648 q'mp C ⇒ qmp
- 4649 k'n B, M جزء آینده ساز
kān ⇒ k'm', -q'
future particle
GMS 646-50
- 4650 k'n'kh B ⇒ k'z'kh
- 4651 q'ny' M نادانی، ابلهی (دخیل: کانا)
kānyā
stupidity
BBB 716
- 4652 k'p B تکه، قطعه
kāp ?
piece
TSP 3.180; Hen. Texts. 728; k'p', TSP 3.196
- 4653 k'r S ⇒ 'ztk'r
- 4654 -k'r'k پسوند به معنی «کننده» (معادل فارسی «کار»)
kāre (-k'ry, -q'ry, -k'rk, -q'ry) ©<*kāraka
©f. -q'rc; suff. ⇒ -kr'k
making, doing
- GMS 1125
- 4655 q'rc ⇒ -k'r'k
- 4656 -k'rk ⇒ -k'r'k
- 4657 k'rpδ S راه
kārpāδ ©ob. -y
path
Sund. MHC 36.8 R9 p26
- 4658 q'rpδ(δ) M کالبد، راه، روش
kārpāδ
form
Hen. Tales. 469.24, 470 n 1; S W, C2 n p54.21
- 4659 q'rpθ C راه، راه نظامی
kārpāθ ©<*kāra-paθi ©pl. -t
way, path(army road)
BSTii 917.10, 918.6; S W, 11V 25, 11R 21, 52V
10 p54.21
- 4660 k'rt'k B خانه دار، سرایدار
kartē ? (k'rtk) ©<Skt. *grhasṭha*
householder
BSTBL, Dhu. 206, Dhy. 6; GMS 363
- 4661 k'rtk ⇒ k'rt'k
- 4662 k'ry B, M, S (نوعی) پسوند (پسواژه با مصدر)
©post position with inf.
suffix
GMS 932f; BSTBL, Dhu. 81, Dhy. 56 etc. p96
- 4663 -k'ry ⇒ -k'r'k
- 4664 -q'ry ⇒ -k'r'k
- 4665 k'ryk'r S کارگر، پیشه ور
karēkār
worker
MDii, A-9R3, p96.3; Gersh. Advice. 85
- 4666 k's B, M, S خوک (دخیل: کاس، کاسموی)
kāś (q's) ©Khwar. k's ©ob. -y(y)
pork, pig
TSP 3.138, 9.44, 13.17; SCE 88, 122, 141, 360;
Anc. Lett. 3.24; BBB f8, 766; GMS 822, 1683;
Hen. LW 99; Frye 2
- 4667 q's C ⇒ k's
- 4668 k's M کاشغر
kāś ©Parth. k's
Kashghar
Sogdica. 8.10
- 4669 k's'k B, M, S کاشغری
kāśē (k'sk)
(from)Kashghar
Sogdica. 8.10c, n p10; GMS 1048; MDii; TSP

- 8.185; Texts. 737; f. *k/ q'š'nc*, GMS 1048; MDiii p95
- 4670 *k'š'k* ⇒ *k'š'k*
- 4671 *k't* S لال، گنگ، کرولان
kāt/θ (*q't*) ⇒ *k'δn*
 dumb, deaf-mute, mute
 BSTi 139; Benv. JA 1943-5, 101 n5; BSTii 886.23; C2, 51R23; Frag. Len.; S W, BSOAS 1981, 236
- 4672 *q't* C ⇒ *k't*
- 4673 *k't'k* B بازی
kātē ©Khwar. *k't*; Pahl. *kādag*
 game, play
 VJ 283, 288, +*kr*- "to play", *k't'w kr*-
- 4674 *k'tsy'nty* S شوخی، مسخره
kāt-sxandē (*q'tsxndy*) ©pl. -*t*
 mockery, ridicule
 BBB p84, 716; GMS 344; Frag. Len. 70.8
- 4675 *k'tsy'rδ* B شوخی، مسخره
kāt-sxarδ ? ©<*k't'k-sxrδ* ?
 mockery, ridicule
 SCE 143
- 4676 *q'tsxndy* M ⇒ *k'tsy'nty*
- 4677 *k'w'* B به، به طرف، تا، در (در بیشتر متون)
kō (*q'w'*) ⇒ *kw'*
 to, at, in
 GMS 1629-32. *k'w...* *s'r*, *k'w...* *p'r*
- 4678 *k'w'* B, M کجا، جایی که
kū ⇒ *kw'*, *kw'*
 where
 VJ 1067; SCE 542-3; BSTBL, Vim. 64, 178; GMS 1531; *k'wry*, Frag. Len. 93.10
- 4679 *k'wt'm* B گوتاما
k/gotam
 Gotama
 TSP 5
- 4680 *q'xwš'ty* C استفراغ، قی (دهان گشوده)
kāx-wišātē ©acc. -*tw*
 vomiting
 BSTii 829.21; C2, 102R21; Benv. JA 1955, 300
- 4681 *q'yn* C قایل
kayin
 Cain
 C2, 51V 17, 29
- 4682 *k'z'kh* B خانه‌ی کوچک، کلبه
kāzāk, *kāzē* (*k'n'kh*)
- little house, hut
 VJ 952; Hen. Mittelir. 126
- 4683 *qbn* C ⇒ *kβn*-
- 4684 *kβn*- B, M کم، اندک
kaβn (*qbn*) ©<**kabna*; Yaghn. *kavin*;
 <**kambna* ©acc. -*w*; abl. -' ⇒ *kβny*, *knpy*
 little, few
 Hen. Texts. 732; BBB d7 c16; C2; Benv. Notesiv 515
- 4685 *kβn'kβnw* B کم کم
kaβnē-kaβnu ⇒ *kβnw*
 little by little
 BSTBL; GMS 1199
- 4686 *kβn'kk* B, S کم، اندک
kaβnak, *kaβne* (*qbnq*) ©<**kaβnakka*- ⇒ *kβny*
 little, a little
 VJ 1463, 1475; GMS 982; STi 34.2; Sund. AoFviii 1981 p215; STii 2.15; MD A-9 R14; C2, 87V6, 60R3; S W, CLI 1989, 180
- 4687 *kβnyw'r'k* B کم خور، اندک نوش
kaβn-xwārē
 drinking little
 BSTBL, Intox. 19
- 4688 *qbnq* C ⇒ *kβn'kk*
- 4689 *kβnptz'n'y* S کم شناخته، گمنام
kaβn-patzānē
 little known
 KG 482
- 4690 *kβnty'* S کمی، اندکی
kaβnt/dyā
 a little, shortage
 MDii p176.1
- 4691 *kβnw* اندک، کمی
kaβnu (*qbnw*) ©acc. adv.
 a little
 VJ 958; TSP 3.195, 13.30; BSTBL, Dhu. 208, 151; C2, 31V 11, 12, 48R 27; MSP; GMS 1195
- 4692 *qbnw* C ⇒ *kβnw*
- 4693 *kβny* B, M کم، اندک
kaβnē (*qbnq*, *qβnyy*) ©comp. adj. ⇒ *kmby(y)*,
knpy, *kβn'kk*
 little, a little
 VJ 899; TSP, SCE 308, 312; BSTBL, Intox. 31; BBB d10; *kβny kβny*, TSP 3.178, 231 n p177; GMS 1211
- 4694 *kβnyγn* ? B اندک، باقی مانده، کم

- kaβn-yaxn ?
meagre, remnant
TSP 13.14; S W, IJ 1976, 59
- 4695 qβnyy M ⇒ kβny
- 4696 kβrδh B تره‌فرنگی (نام گیاه دارویی، کور، کبر)
kaβarδ ?
leeks (Benv: caper)
TSP 2.600 (n p177), 608, 665, 888; Texts. p720 n 600
- 4697 kβš- B, S کفش
kafš @abl. -š, pl. -tš, -th ⇒ kfš-
shoe
SCE 177; MDii p152.6, 181 A-5, 6, 8, 9, 12
- 4698 kβt- B شکافتن (کافتن)
kaβd (q'βt) @pt. st. ⇒ k'β-
(to)split
pp. kβt't, VJ 1104; GMS 873; Sogdica. 33.10;
AVS 108
- 4699 kβt'pršt B لب‌شکری (لب‌شکافته)
kaβdā-paršt
harelipped
SCE 89; Gersh. Sogd. Cpds. 139c 142.1, 147
- 4700 kc'n S کچان، شهری در چین (حدود العالم: کچان)
kačān (kc'n) @ob. -y
(name of a city in China) Ku-tsang, Liang-chou-fu
Anc. Lett. 2.6, 35, 5.7, 8, 11, 32; Hen. BSOAS 12 p609f
- 4701 qc' C شده، انجام یافته
kačā @f. pp. ⇒ qty', 'krty
done
C2, 87R 2
- 4702 kc'n ⇒ kc'n
- 4703 kδ B, S اگر، وقتی که، هروقت (در بیشتر متون)
kaδ (qt') @<kaδā @adv. prepos. ⇒ kδ', kt'
when, if
EGSii 177, 192; GMS 1581, rtykδ
- 4704 kδ' M, B, S اگر، وقتی که، چه‌وقت، یا
kaδā (qd') @adv. & conj. ⇒ kδ, qt'
when, if
GMS 1581, 1307, 1535; 'rtkδ', BBB; Hen. JRAS 1944, 138.49, C2; Sund. AoFviii 1981 p215
- 4705 qd' C ⇒ kδ'
- 4706 qd'c C ⇒ kδ'c
- 4707 kδ'c B, M, S هرگز، هیچ (در بیشتر متون، همیشه با حرف
- kaδāč (qd'c) @<kaδā-cit; Parth. kd'c
ever, never
EGSii 159f; GMS 1559; VJ 1115; TSP; BSTBL; MDii; Hen.; Tales.; STi 21.15; Sund. AoFi 1974, 6V13; qδ'c, Cosm. 307.32, 64; kδ'cw, Frag. Len. 38, 28; MSP b79, 114, 111; Dhu. 71
- 4708 kδ'm M کدام، هر کدام
kaδām (kt'm, qt'm) @<katāma ⇒ qd'my
which
GMS 59, 269, 1553; STii 1.73; BBB
- 4709 qd'my C کدام
kaδāmē @pl. -t ⇒ kδ'm
which
BSTii 881.4; C2, 13R17; BSTii 882.8; C2, 13V22; BSTii 909, 28; C2, 61R28
- 4710 kδ'r- B کردن
kδ/θār (qt'r-, qδ'r-) @<*krtwδ'r- @perf. st.
trans. pret. ⇒ kwn-, 'kt-, qθ'r-
(to)do
GMS 167
- 4711 qδ'r- M ⇒ kδ'r-
- 4712 kδ'r'k B شکم، بطن
kaδ/θārē (kθ'ry, kδ'r'y)
stomach, belly
VJ 18, 25, 30; TSP 2.35, 7.59, 19.10, 22.18; kδ'r, TSP 7.56; kδ'rt, Frag. Len. 61.16, pl.
- 4713 kδ'r'y ⇒ kδ'r'k
- 4714 kδ'wty B, S اگر، چنانچه، چون
kaδūti ⇒ kδwty, 'YKZY
if, like, as if
BSTBL; STii 7.36; kδ'wty, Vim. 8; kδ'wtyn, Frag. 2a.28
- 4715 qdb't C شاید (اگر باشد)
kaδ-βāt, ka-δβāt
maybe
STii 5.46
- 4716 kδδryy M اکنون
kaθrē, kašē (kθry, qδδryy) ⇒ kšy, kδry
now
Mack. kašī, S W, kaše; Hen. Tales. 469.10, 473; AM 1952, 203.5
- 4717 qδδryy ⇒ kδδryy
- 4718 kδp'(=klp') B کیهان، دوره‌ی کیهانی
kalpa (kδph) @<Skt. kalpa ⇒ krp-
world age

- BSTBL, Vim. 181; SCE 281-2; TSP 2.1084, 1168;
GMS 60n 1
- 4719 **kδpcyk** B کیهانی، جهانی
kalpčik ⇒ krpčyk
worldly, (of) kalpa
BSTBL, Dhy. 161, 236
- 4720 **kδph(=klph) ⇒ kδp'(=klp')**
- 4721 **kδry** B, M, S اکنون (در بیشتر متون)
kaθrē, kašē (kθry, k/qδryy) ⇒ 'kδry, kδδryy,
kšy, qθry
now
Mack. *kaši*; S W, *kaše*; TSP 5.75; BSTBL; BBB
758; MDii; Frag. Len.; Hen. Tales. 476.17; KG;
MSP; *kδryh*; Tales. 474.75
- 4722 **qδrycyk** M کونی، معاصر
kaθrečik @pl. -t ⇒ 'kδrycyk'
actual
GMS 1014
- 4723 **kδwty** B, M اگر، چنانچه، چون
kaδūti (qδwty(y), kδZY) ⇒ 'YKZY, kδ'wty,
'YMT(w)
if, like, as if
GMS 118, 1685; Frag. Len. 11.1; STii 10.21; -h,
Hen. Tales. 466.21; S W, C2 p184 n 7
- 4724 **qδwty(y)** M, C ⇒ kδwty
- 4725 **qδwy** C سقف، بام (برهان قاطع: کدوآده: دیوار عمارت و خانه)
kaδwē
roof
BSTi 113, 122, 171
- 4726 **qdyš** C قدوس، قدسی
kadiš
holy
BSTii 904.29; C2, 57R29; STSC 99
- 4727 **kδZY** S(AL) ⇒ kδwty
- 4728 **kfš-** C کفش
kafš @nt. n. ⇒ kβš-
shoe, footwear
kfšw, nom. n. C2, 94R9; BSTii 826.9
- 4729 **kj** M معجزه
kə/řž ⇒ krj, qž, krz
miracle
Sogdica. 25.5; GMS 355, 496
- 4730 **k/qδryy** M ⇒ kδry
- 4731 **KL** S همه (هز)
- wisp @ldg. ⇒ wysp-
all
Anc. Lett. 4.3, 8; GMS 218
- 4732 **klp** B ⇒ krp-
- 4733 **qlyθ'** C اطافک، پستو، سلول
kaliθa @<Syr. *qlyt'*
cell
BSTii 889.23; C2, 60R 23 n p131.23
- 4734 **km'** M وسیلهی حجامت ؟
kama ?
instrument of bloodletting ?
Sund. Man. Lett. 305.21
- 4735 **kmbwny** M کاهش، نقص
kambūnē, kambōni (qmbwnyh/y)
decrease, shortage, fault
GMS 1087n 1; BBB 546; S W, Sund. Man. Lett.
305-24
- 4736 **qmbwnyh/y** ⇒ kmbwny
- 4737 **qmbyy** ⇒ kmby(y)
- 4738 **kmby(y)** M اندک، کم، ناقص، کمتر از
kambč/i (qmpy, qmbyy) @<*kambiyah @old
comp. adj. ⇒ kβny, knpy
less, short of, imperfect
GMS 308, 493 n 1, 938; BBB 546; Hen. JRAS
1942, 243; pl. *kmbyt*, GMS 1302; *qmpy*, C2,
94V19
- 4739 **qmp** C حمله، کمین، رزم آرای (کنبوره: مکر و دستان)
kamp (q'mp) ⇒ knph
attack, stratagem, ruse
C2, 23R8; pl. -t, 31R 25, S W, C2 n p74.25
- 4740 **qmpy** C ⇒ kmby(y), knpy
- 4741 **kmzy(n)** S چینگ چنگ (نام شهری در چین)
kamzēn
chin-chenq, name of a city in China
Anc. Lett. 2.23; Hen. BSOAS 12.618
- 4742 **kn-** B, M کندن
kan (qn-) @√kan ⇒ knt-
(to)dig out, (to)dig
GMS 577, 637; SCE 527; STi 19.6; BSTii 895.26;
C2, 54R26; trans. pret. *knd'r-*, STi 19.16; AVS
99
- 4743 **qn-** C, M ⇒ kn-
- 4744 **-kn** M جزء استمراری
kan (-qn) ⇒ skwn
durative particle

- GMS 642; S W, C2 n p65
- 4745 -qn C ⇒ -kn
- 4746 kn^hc B کجا، از کجا
kanāč (kn^hc, qn^hc) ©<*kana-hačā
where, where from
VJ 3⁴; GMS 1528a, 1538; kn^hc pyδ'r, "why", Hen.
Tales. 481, 58
- 4747 kn^hc ⇒ kn^hc
- 4748 qn^hc M ⇒ kn^hc
- 4749 knβy βr'n S سبکبار
kambē βrān ⇒ knpy
light-loaded
MSP p46
- 4750 kn^hc M دختر بچه (کنیز)
kanč (qnc) ©<Av. kainika ⇒ kn^hc'k
girl
GMS 247; kn^hc'wδ'k, MDiii p25
- 4751 qnc ⇒ kn^hc
- 4752 kn^hc'k S دختر بچه (کنیز ک)
kančē (qncq, qnck/cyy) ©<Av. kainyā;
kainikā; MP knyg; qnycq ⇒ kn^hc, kn^hc'k
small girl, child
MDii, A-16,7 p139.7, pl. kn^hc'kt; C2, AV 26, ob.
pl. qncqy; kn^hc'y(y), BBB e22; GMS 247, 957
- 4753 qncq C ⇒ kn^hc'k
- 4754 qnck/cyy M ⇒ kn^hc'k
- 4755 kn^hc'k M دختر، دختر جوان
kančik ⇒ kn^hc'k
girl
GMS 995; Hen. Tales. 472, 42e
- 4756 qncystr C دختر جوان تر
kančistar
younger girl
BSTii 878.1; STSC 15; C2, 87V1
- 4757 knδ^h(k) S شهری؟
kandē, kandāk ? ⇒ knδ(h)
(of) city ?
MDiii p104
- 4758 knδ'r- C ⇒ kn-
- 4759 knδβr B دروازه
kand-δβar ©<kanθa-δwara ©ob. -y; pl. -t;
ob. pl. -ty
city-gate
GMS 455, 498; Gersh. Sogd. Cpds. 137, 143a; O'
14: Frag. Len. 92.14; TSP 13.2, 4, 15; VJ 43
- 4760 knδ(δ) M ⇒ knδ(h)
- 4761 knδ(h) B, S شهر (در بیشتر متون)
kand/t, kanθ (qnθ, knδ(δ)) ©Khot. kanthā ©f.
n. ob. -y(h); pl. -th; ⇒ qθ, knθ
city
GMS 525; EGSii 87; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len.;
KG; SCE 2; Hen. JRAS 1944, 143.24; Tales.
481, 58, 486.13; Anc. Lett. 2.12, 13; MDii A-14,
31
- 4762 qndyl' C قندیل، شمع، شمعدان
kandila ©<Syr. ©pl. qndyl'yt
candle
C2, 60R30: BSTii 889, 30
- 4763 knph S حمله، کمین، تدبیر جنگی
kam/nb/p ⇒ skfs, qmp
assault, stratagem
Sund. KG 465; MSP n p46 "dodge"; STSC 146, 5,
6
- 4764 knpy B, M, S کم، کمبود، کمی، نقص (در بیشتر متون)
kambē/i (qmpy) ©<*kambyah; Parth. kmbyft
⇒ knpy βw-, knβy βr'n, kmby(y), kβn-
lack, shortage
Benv. Notesiv 515.16; Hen. Texts. 732; VJ 53, 80,
1318; TSP 3.22, 6.106 & etc.; STii 9.18; BSTBL,
Dhy. 126; SCE 499; Sogdica. 64.7, 15; MDii
1.120; knph, Frag. Len. 68.4, 7
- 4765 knpy'kh S کمبود، نقص
kambyāk
shortage
MDii p165 A-15.4
- 4766 knpy'strh B کمترین، بسیار اندک
kambistar
particularly short
TSP 2.433; Hen. Texts. 734; Benv. TSP,
knpy'stkh; GMS 1289, 1302; MSP b191
- 4767 knpy βw- B کمبود داشتن
kambē/i βu ⇒ knpy
be lacking
VJ 53 & etc.; SCE 499; BSTBL, Dhy. 216
- 4768 kn^ht B خانواده، نسل (از طرف زن)
kand ©Wakh. kand
family, generation
TSP 2.547, 643.8.177, 186; Benv. Notesvii, JA
1951, 113f
- 4769 kn^ht- B کندن
kand ©pt. st. ⇒ kn-
(to)dig out, (to)take out

VJ 239, inf.; AVS 99

- 4770 **knθ** C شهر
kanθ/d (kθ, qnt) ⇒ zy-qnty, qnθcyq, knδ(h), qθ
city
GMS 34; STi 8.7; Sund. AoFi 252.7
- 4771 **qnt** ⇒ knθ
- 4772 **qnθ** ⇒ knδ(h)
- 4773 **qnt'** C ⇒ zy-qnty
- 4774 **knt'k** S ⇒ kntk
- 4775 **knt'rβ** B, S گندروا، پری دریایی
gandarβ ? ©<Skt. *Gandarva* ©pl. -t ⇒ yntw
water-fairy
TSP 8.55; Frag. Len. 93.29; O² 29; *knt'rβ*, BSTBL,
Dhy. 346
- 4776 **knt'ws'** B صمغ، نوعی چسب، کُنْدَش (نوعی داروی
عطسه آور)
kanduš
(a kind of)mastic, (a kind of)drug
TSP 3.285; Hen. Texts. 729, 733
- 4777 **knt'yk'** B زنگ، زنگوله
k/gant/dik, gantik (kntyk) ©<Skt. *ghaṇṭikā*
bell
VJ 1057, 1118, 1121; SCE 397; TSP 8.46
- 4778 **qnθcyq** C شهری، مربوط به شهر
kanθčik (qntcyq) ©pl. -t
urban
GMS 1014; STii 5.42
- 4779 **qntcyq** ⇒ qnθcyq
- 4780 **kntk** B حقّاری، خنلق، کنده
kandē (knt'k) ⇒ zy-qnty, qnty
digging
BSTBL, Padm. 38; KG 747
- 4781 **knt'rβ** B ⇒ knt'rβ
- 4782 **qnty** C گود، قبر
kandē ©pl. -t ⇒ zy-qnty, kntk
grave
BSTii 843.40; Benv. JA 1955, 330; C2, 56V,
n p108.12
- 4783 **kntyk** ⇒ qnty
- 4784 **qnw'ncy'** C مهارت، هنر
kən(u)wāncyā (krn'wncy') ⇒ qrnw'ncy'
skill
BSTii 892.23, 24; C2, 31R23, 24
- 4785 **qnwn'** C قانون، سنت، شریعت
kanonā (knwn⁶⁾, knwnw)

canon

C2 gloss; Hansen. AO 1966, 96

- 4786 **knwn⁶⁾** ⇒ qnwn'
- 4787 **knwnw** ⇒ qnwn'
- 4788 **qnygrwšn** M دوشیزه‌ی روشنایی (از خدایان مانوی)
kanig-rošn ©Parth.
Virgin of Light (Manichean goddess)
W-Lii, Gropp. p39
- 4789 **qnyy** M حقّار، چاه کن
kanē
digger
GMS 906
- 4790 **qnz'y** C گنج (نام شهری است)
ganzag ⇒ yzn-
Kanzag (name of a city)
C2, 25V8 n p68
- 4791 **kp-** B, M, C ماهی
kap ©Khwar. *kyb*; Oss. *kaf* ©nom. gen. ⁽⁶⁾y;
acc. -w; inst. -'; pl. *kp'yšt*
fish
TSP; SCE 85, 156, 240, 353; Hen. Tales. 471.10,
14, 483.3, *kpyy*; STi 79.6; GMS 1182n 1
- 4792 **kp'wr** B, M کافور
kapūr (kpwr)
camphor
TSP 3.171, 270, 7.109; Benv. Notesi 53; GMS 807
- 4793 **kp'wt** B کبود
kapōt
blue, grey blue
TSP 3.32, 47, 101
- 4794 **kp'wt'yčh** B کبوتر
kapōtē/ič ©Yaghn. *kapūči* ⇒ qpwtyc,
qwpwtyc
dove, pigeon
EGSii 85; GMS 1186n 1; SCE 163, 175, 351
- 4795 **kp'wtk** B کبود
kapōtē ©<OP *kapautaka*
blue, grey blue
TSP 3.114, 128, 146
- 4796 **kp'yšt(h)** B ماهیان
kapišt (kpyšt) ©pl. of *kap*
fishes
GMS 514; TSP 2.179, 182, 196, 206; GMS 1186;
Hen. Tales. 471.9; ob. pl. -twh, TSP 2; -tyy,
Hen. Tales. 471.13
- 4797 **kpc** S واحد گنجایش، کفچه

- kap/fč ©acc. -w; nom. & ob. -y
unit of capacity
MDii p60.14; kpcw, B4R15, kpcy, A-18 R9;
Bailey. TPS 1954, 149
- 4798 kpc'kk S واحد گنجایش، کفچه
kap/fčē (kpck) ©Pahl. *kafčag* ©ob. -y
unit of capacity
TSP 19.7 n p232; Hen. Texts. 713n 5; MDii p34, 2
- 4799 kpck B ⇒ kpc'kk
- 4800 kpny's'k B ماهیگیر
kap-niyāsē (kpny'sy, kpny's'y)
fisherman
Frag. 2a.5, 10, 12, 13, 17, 20; O' 17: Frag. Len. 92.17; Hen. Sogdica. 51; Tales. 471.11n 4; Gersh. Sogd. Cpds. 145.3
- 4801 kpny's'y ⇒ kpny's'k
- 4802 kpny'sky' B ماهیگیری
kap-niyāsakyā
fishing
O' 16: Frag. Len. 92.16
- 4803 kpny'sy M ⇒ kpny's'k
- 4804 kpwr M ⇒ kp'wr
- 4805 qpwtyc C کبوتر
kapōtē/ič ©ob. -y ⇒ kp'wt'yich, qpwtyc
dove
BSTii 914.5: C2, 53R 5; Sund. AI 28, 1988, 181
- 4806 qpy'ty ⇒ qpyy'tyy
- 4807 qpyδ M کلیه، دکانه (واحد زمان معادل ۲۰ ثانیه)
kəpēδ (qpyyδ) ©MP *kurbag* ©ob. -yh
stall (time unit=20 sec.)
Hen. Cosm. BSOAS 12, 312.100, 102, 316, 318
- 4808 kpyšt M ⇒ kp'yšt(h)
- 4809 qpyy'tyy M گوشت ماهی
kap(ē) -yātē (qpy'ty)
fish-meat
Gersh. TPS 1945, 147
- 4810 qpyyδ ⇒ qpyδ
- 4811 kr- B, S, M ⇒ kwn-, krt-
- 4812 qr- C, M ⇒ kwn-, krt-
- 4813 -kr کننده، فاعل (پسوند فارسی: -گر، -کار)
-kar ©suff.
making, doing
GMS 1121
- 4814 kr'm B روستا، ده
- k/grām ©<Skt. *grāma* ©pl. -i(h)
village
VJ 883, 1481, 979, 1172
- 4815 kr'n B پاک، خالص، اصیل
krān (qr'n, kr'n(h))
pure
TSP; BSTBL, Dhu. 286, Dhy. 42 & etc.; STii 7.7;
MDii pl. *qr'nd*; Hen. Cosm. 311.66; GMS 1247;
kr'nw, Frye 6
- 4816 kr'γ B نام نوعی بیماری (کرخ ؟)
kara(n)x (kr'nγ)
(name of an) illness
TSP 2.38, 7.59, 22.19; Hen. Texts. 715; S W, C2, n p57
- 4817 -kr'k B کننده، فاعل
karē (-kryy) ©suff. ⇒ -k'r'k
making, doing
- 4818 qr'n M ⇒ kr'n
- 4819 kr'nγ ⇒ kr'γ
- 4820 kr'n(h) S ⇒ kr'n
- 4821 kr'wny B عمل، انجام
karūnē ⇒ krwn
making, deed
TSP 2.269, 347; Bailey. TPS 1946, 206; MSP b112
- 4822 kr'wr'n S نام شهری در چین
krōran
Lou-lan
Anc. Lett. 6.5; Hen. BSOAS 12-611
- 4823 kr'y'nc M زن مزدور
karyānč ?
hired girl
Sund. Man. Lett. 306.26, 28, 308 n 47
- 4824 kr'y'nc B اردک، مرغابی
karēnč
duck
SCE 352; Mack. n p39
- 4825 kr'ysy'kh M کلیسایی، وابسته به کلیسا
karēsyaḱ, kalēsyaḱ
Ecclesia
GMS 1111n 1; KG 594
- 4826 kr'z'kh B رداء، قبا
kražāk ? ©<Skt. *kāṣāya*
garment
VJ 1497; GMS 363; Bailey. Vāsta 39, Prolexis. 308
- 4827 krδ'kh S(MD) ⇒ kwrδ'k, qwrθy

- 4828 **krj** M معجزه، شگفتی
karž (qrž) ⇒ kj, krz
miracle
GMS 355, 526; Szemerényi. HMV 425
- 4829 **krjy'wr** M معجزه آسا، شگفت انگیز
karžyāwar (qrjy'wr)
miraculous, wondrous
GMS 1119; Hen. Cosm. 307.14, 20
- 4830 **qrjy'wr** ⇒ **krjy'wr**
- 4831 **qrqδδn** M (نوعی) یاقوت
karkaθan ? ©< Syr. *qarkeδāna*
amethyst
Sogdica. p26
- 4832 **krm** M کردار، عمل
karm (qrm) ©<Skt. *karman*
deed
BBB 516; GMS 526; pl. *krmyt*, 'spt-*krmyt*, GMS 968
- 4833 **qrm** ⇒ **krm**
- 4834 **krm'yr** B قرمز، سرخ
karmīr, karmīr (kyrmyr, qrmīr, krmyr) ©Pahl.
karmīr; Yaghn. *kimīr*; Arm. *karmīr* ⇒ qyrmyr
red
VJ 40^d, 838; TSP 3.60 & etc. 7.8, 22.1; SCE 87, 322; KG 2327; CII 1990 p83
- 4835 **krm'yr kwe'k** B سرخ منقار، سرخ دهان
karmīr-kūčāk
having a red beak
SCE 172; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.1
- 4836 **krmšw'yn** ⇒ **qrmšwhn**
- 4837 **qrmšwhn** M بخشایش، عفو
k(ə)rmšuyñ ? (krmšw'yn)
forgiveness
BBB 532; GMS 499; Sogdica. 63.4
- 4838 **qrmyr** M ⇒ **krm'yr**
- 4839 **krmyr** ⇒ **krm'yr**
- 4840 **qrmyr rytyy** M شاداب، سرخ روی
karmīr-rētē
red-faced
GMS 968; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.1
- 4841 **qrmyšt** C مارها
kirmišt ©pl. ⇒ *kyrm-*
snakes
STi 6.9; GMS 512, 1186
- 4842 **krm** B, M کر، ناشنوا
karn (qrm) ©<Av. *karana* ©ob. -y
- deaf
SCE 82.267; Intox. 12, BSTBL; BSTi 139; Sund.
AoFviii 1981 p215
- 4843 **qrn** C ⇒ **krm**
- 4844 **qrn'** C بوق، کرنا
karnā
horn
STi 30.15; Sund. AoFi 223
- 4845 **krm'kh** B نقطه‌ای پرگار
kərn/zāk ? (krz'kh) ©Skt. *vidiśah*
intermediate points of the compass
BSTBL, Vaj. 21
- 4846 **krm'wncy'** ⇒ **qnw'ncy'**
- 4847 **krmw'k** M ماهر، زبردست، هنرمند
karnuwāk ©<OP *karnuvaka*
skilful
BBB p70, 562; GMS 1032, +δstw "skillful hand"
- 4848 **krmw'nc(w)** B ماهر، هنرمند
karnuwānč ©**krmw'n* ©f. adj.
skilful
Vim. 123, BSTBL; GMS 1003
- 4849 **qrnw'ncy'** M, C مهارت، هنر
karnuwānčyā ⇒ **qnw'ncy'**
skill
BBB 562; GMS 1003; Hen. Tales. 467.61, 469 n 4;
Sund. AI 28, 1988 p181
- 4850 **krmw'ncyk** S با مهارت، ماهر
karnuwānčik
skilful
Bugut. Insc. B2.11
- 4851 **krp-** B, S جهان، کیهان، ایام کَلَب
kar/lp (krph, klp) ©<Skt. *kalpa* ©-'; pl. -r'
⇒ *kδp'* (= *klp'*)
world age
TSP 6.77, 78, 20.16; BSTBL, Vim. 181, Dhu. 241;
Frag. Len. 69.6; MDii
- 4852 **krpcyk** B جهانی
kar/lpčik ⇒ *kδpcyk*
worldly
BSTBL, Dhy. 161
- 4853 **krph** ⇒ **krp-**
- 4854 **krps'k** B کلباسو، مارمولک، چلباسه، کرباسه (کرباسه)
karpāsē ©<Av. *kahrpuna*; Pahl. *krpwk*; <**karp*
asaka, *xrafstar*
lizard
TSP 13.19; GMS 139; Bailey. HMV p28

- 4855 **qrš-** M کشیدن
karš ©<Av. *karša* ⇒qrwš-
(to)draw
BBB c24
- 4856 **kršn** B, M ظاهر، سیما، شکل، زیبایی
karšn ©ob. -y ⇒*wkršnyy, kšn', kršny
appearance, form, beauty
Benv. Notesiv 512; Hen. BBB p93; Sogdica. 37;
VJ 39, 16*, 926, 1212; TSP; BSTBL; Hen. Tales.
470n 1; Cosm. 307.50; W-Li 567n 1; KG 378;
GMS 357, 526
- 4857 **kršn'k** S به شکل، شکل یافته
karšnē (qršny) ⇒kršny
in form of
KG 370; STSC 133; BSTBL, Dhy. 176; STii 5.10;
TSP 7.163
- 4858 **kršn'w** B, M خوشگل، زیبا، شکیل
karšnāu (qršn'w, kršn'w) ©<*kašnāwan
⇒*wqršn'wt, qšn'w
beautiful
VJ 839; TSP 6.34; SCE; BSTBL; BBB b40;
Sogdica. 351; Frag. Len.; GMS 1076; pl. -t,
Hen. Cosm. 307.12, 60; ob. pl. -ty, Vim. 154
- 4859 **qršn'w** M ⇒ kršn'w
- 4860 **kršn'wty'** M زیبایی
karšnāutiyā(k) (kršn'wty'kh)
beauty
BBB b40; W-Lii 547.26, 548.19; GMS 1070n 1,
1079; KG 377, -kh
- 4861 **kršn'wty'kh** S ⇒ kršn'wty'
- 4862 **qršn'w wyn'mndyh** M خوب چهر، خوش سیما
karšnāu wēnāmandē
good looking
GMS 1100
- 4863 **kršnw** ⇒ kršn'w
- 4864 **qršny** C ⇒ kršny, kršn'k
- 4865 **kršny** B, S شکل، زیبایی
karšnē (qršny) ©pl. -t ⇒*wkršnyy, kršn'k,
kršn
form, beauty
TSP 7.163; BSTBL, Dhy. 176; Sund. KG p184,
370; MSP b31, 101; STii 5.11; STSC 133, 142-3
- 4866 **kršny'n** B نام پسر شاهزاده سوداشن
karšnyān ©pr. name
son of Sudashan
VJ 281 & etc.
- 4867 **krt** B کار، چاقو
kart (krth) ©<Av. *karata*; Khwar. *krc*; Yaghn.
kōrt ©ob. -y
knife
TSP 2.520, 8.120; SCE 224, 182; -h, TSP 2.115
- 4868 **krt-** S کردن، شدن
kart, krt, kət (kr-, qr-) ©pt. st. ⇒*krt-, kwn-,
'kt-, qt-
(to)do, (to)become
EGSii 17; Anc. Lett. 2.30, 34, 3.23
- 4869 **krt'ync(h)** B کاردی، با کارد
kartēnc ©f. adj.
with knife, of knife
SCE 241, 206
- 4870 **krth** ⇒ krt
- 4871 **qrtr** ⇒ krtr
- 4872 **krtr** M, S زرنج، برآ، کاربر
kartar ? (qrtr) ©<*kart- tara ? ⇒krttrty'
cunning, decisive
GMS 249 n 1, 1658; krttryy; Frag. Len. 29.3, 111
R2; Sund. MSP n p47
- 4873 **krttrty'** M خراب نشدنی، سالم (برآن)
kartartyā ? ⇒krtr
incorruptible
Sund. Man. Lett. 305.5, 301 n 14, 312.5
- 4874 **krt's'r** S ⇒ kwrt's'r
- 4875 **krw'** B میان تهی، خالی، سوداخ (دخیل: کُرو، کُروا،
کُروه)
karwā
gap
BSTBL, Dhy. 66; Hen. L W 96
- 4876 **krwβr'n** M سنگین بار
karu βarān
heavy-loaded
Sund. MSP b137, 139n p46
- 4877 **krw δnt'k(h)** B دندان میان تهی، دندان کرم خورده
karw-δandē, δandāk
gap-toothed
SCE 83; Sogdica. 23.19; Gersh. Sogd. Cpds. 144.1;
Hen. L W 96
- 4878 **krw kpy** M کُرو (نوعی ماهی)، گربه ماهی؟، نهنگ؟
kar(w)-kapi ©<Av. *kara*; <IE *skvalos, whale;
Finish. *kala*; Hung. *kal*
Kar fish(a kind of fish), cat-fish?, whale?
Bailey. AM 1965, 113; Hen. Tales. 483.3

- 4879 **krwn** M عمل، اثر، اقدام، انجام
karūn, karwan ? (qrwn) ⇒ kr'wny
making, effect, executing
GMS 1101 n 1, 1123 n 1; STi 63.14, 68.22; TSP 2, 269, 347; 'rkrwn'y: 'rk-krwn'y, STii; Gersh.
Sogd. Cpds. 137
- 4880 **qrwn** M, C ⇒ **krwn**
- 4881 **qrwn'mndyh** M عمل، کار، تأثیر
karūnāmandē (qrwn'mnty)
action, effecting
Sogdica. 36.16; GMS 1101; C2, nom. 94R28, acc.
-tw, 51V 23, 61R27, abl. -t', 31R18: BSTii
826.28, 829.18, 909.27
- 4882 **qrwn'mnty** C ⇒ **qrwn'mndyh**
- 4883 **qrwš-** M, C کشیدن، نقش کردن
kru/š ⇒ qrš-
(to)draw, (to)trace
GMS 482; BBB p102 c24; C2, 57R25, 104R9
- 4884 **qrwšny** C کشنده، نقاش
krušnē
tracer, illustrator
C2, 57R24: BSTii 904, 24; Benv. JA 1959, 133
- 4885 **qrxny'tqy'** C کرخی، بی حسی
karx-nyātakya @f. n. ⇒ kr'y
numbness
C2, 13R15, ob. n p56-7
- 4886 **-qry** C ⇒ **-k'r'k**, **γnt'qry**, **γw'nr'k**
- 4887 **kry'** B نوبت، زمان، هنگام
karyā (qry') @pl. kr'y; suff. ⇒ kry'cyq
time, sequence, in turn
BSTBL, Dhy.; Benv. Notesii 217, Notesiii 224;
GMS 1120; MSP p47; STSC 143; Bailey.
Prolexis 40
- 4888 **qry'** M ⇒ **kry'**
- 4889 **kry'cyq** M زمانی، نوبتی
karyāčik ⇒ kry'
timely
n'kry'cyk "untimely" GMS 1014
- 4890 **qryn'** C درس، قرائت
karē/inā ?
scripture reading, lesson
C2, 31V17: BSTii 893.17
- 4891 **-kryny** M فاعل، کننده
karēnē (-qryny(y)) @suff.
doer, maker
GMS 1123; BBB b50; W-Li 36, 95; pl. -t, STii
- 6.23
- 4892 **-qryny(y)** M, C ⇒ **-kryny**
- 4893 **-kryy** ⇒ **-kr'k**
- 4894 **krz** B, S اعجاز، سحر
karž (qrž, krž) ⇒ kj, krj, qž
miracle, magic
VJ; TSP 2.55, 21 ii12; BSTBL, Dhy. 315; Frag.
Len. 38.23, 86.3; KG 449
- 4895 **krž** ⇒ **krz**
- 4896 **qrž** ⇒ **krj**, **krz**
- 4897 **krž'kh** ⇒ **krn'kh**
- 4898 ***krzkr'k** S اعجاز انگیز، عجیب
karž-karē @pl. krzkr'y
wonderful
MSP b110
- 4899 **kržwrz** C معجزه
karž-warz @pl. -t
miracle
STi 68.22; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148; GMS
355, krž't wrz; BSTBL, Dhy. 315; krz ZY wrz,
VJ 907
- 4900 **ks-** B لاغر، ضعیف
kas, kas ('ks'y) @<Av. karasa; <kasu @nom.
-y; pl. 'ksth pred. inst. 'ks' ⇒ 'ks-
thin
VJ 544 n p94; GMS 953, 1201, 1204; ksy, TSP
2.429, 6.87
- 4901 **qsqnty** C ویران (خانه خراب)
kas- kandē @<kat+skand ⇒ ktsknt'k
devastated
STii 1.21; GMS 365 n 1; Hen. BBB p63.5.21
- 4902 **KSP** S مبلغ، مقدار، ارزش (هنر)
ary @ldg.
sum
Anc. Lett. ii 49, 52
- 4903 **KSP'** S نقره
nākr'tē @ldg. ⇒ n'kr't'k
silver
MD, Livšič. Osnovyy II p371
- 4904 **kstr** S کمتر، کمتر، ناچیز تر
kastar ⇒ kštr-
less, inferior
GMS 1300n 1; MDii p126.2, 14
- 4905 **qš-** C کاشتن
ka/š @pres. st. ⇒ kšt-, qšy', kyr-²
(to)sow

- 3sg. opt. *qšy*, C2, 52R9 n p96
- 4906 **kš'k** ⇒ ***k'yš'k**
- 4907 **kš'wrz'k** M کشاورزی، کشت و زرع
 ka/əšā-warzē (qš'wrzy(y))
 cultivation, tillage, agriculture
 BBB p72.570; GMS 147; Sogd. Cpds. 1945, 141h
 <*karšāw(a)-warz; Gersh. AHM 157n
 <*karšā-warz; Gharib. SI 1994, 131-5
- 4908 **qš'wrzy(y)** ⇒ **kš'wrz'k**
- 4909 **qš'wrzy(y) mrtty** M کشاورز
 ka/əšāwarzē marti
 cultivator
 BBB 570
- 4910 **qšd'r-** ⇒ **qšt'r-**
- 4911 **qšn** M, C ⇒ **kšn'**
- 4912 **kšn'** M ظاهر، سیما، شکل
 ka/əšn (qšn) ©<karšn ⇒kršn
 appearance, shape
 GMS 496; STii 2.10; Schwartz. HMV 393.8; *qšny*,
 BSTi 166; Gersh. JRAS 1946, 182; Sund. 1994,
 45
- 4913 **kšn'** B لحظه، دم
 kšan ©<Skt. *kṣana* ⇒'kšn
 moment
 BSTBL, Dh. 394
- 4914 **qšn'w** C زیبا
 ka/əšnā/āu ⇒kršn'w
 beautiful
 BSTii 878.4; C2, 87V 4
- 4915 **qšn'wstr** C زیباتر
 kašnāustar, kašnāwstar
 more beautiful
 BSTii 851.11; C2, 12V11; *qšn'wstr*, Schwartz.
 HMV 392
- 4916 **kšt-** M, S, B کاشتن، کشتن
 ka/i/əšt (qšt-) ©<*kṛšt- ©pt. st. ⇒qšt'r-, qš-
 (to)sow
 GMS 147; pp. Anc. Lett. 3.22
- 4917 **qšt-** C ⇒ **kšt-**
- 4918 **kšt'k** B کشت، کشته، تخم
 kδštē (kštyy) ⇒kyšty(y)
 seed, sown
 TSP 2.1019; Vim. 11, BSTBL; BBB 570 a10
- 4919 **qšt'r-** C کاشتن
 kašdār, kaštār (qšt-, qšd'r-) ©<*qštār ©trans.
 pret. st. ⇒qš-
- (to)sow
 STi 48.22, 47.17; S W, C2, 54R26 n p97; BSTii
 895.26
- 4920 **kšt'ych** B کشتزار، کشت
 kašti/ēč (qštyc, kštyc) ⇒kyštyc
 field, cultivation
 TSP 3.213, 11.28; loc. -y, TSP 7.141
- 4921 **kšt'yckr'k** B کشتکار، زارع، برزگر
 kaštič- karē (kšt'yckr'y) ⇒kšt'ych
 farmer
 Frag. 2a.8, 17, 21; abl. -', Frag. 2a.11; GMS 989;
 BBB p72, 570
- 4922 **kšt'yckr'y** ⇒ **kšt'yckr'k**
- 4923 **kšt'yckry'** B کشاورزی، زراعت، کشت و زرع
 kaštič-karyā
 agriculture, sowing, cultivation, tillage
 O' 17; Frag. Len. 92.17
- 4924 **qštr** C ⇒ **kštr-**
- 4925 **kštr-** B, M, S کوچک‌تر، کمتر، کمتر، کم‌ترین
 kaštar (qštr) ©<*kasišta-tara ©pl. -t'; acc.
 -w; ob. pl. -ty ⇒kstr
 smaller, smallest
 GMS 1280, 1300; Frag. Len. 44.6; STi 26.3, 13.2;
 Sund. AoFiii 1975, 76; pl. *qštr'*, C2, *qštrw*, 87
 V11, 18; CII, 1990 G4; 'yw *kštr*, TSP 11.35
 "smaller one"
- 4926 **kštyc** ⇒ **kšt'ych**
- 4927 **kštyy** M ⇒ **kšt'k**
- 4928 **kšy** M اکنون، حالا (در بیشتر متون)
 kaši/e (qšy, qθy) ⇒qθry, kδry, kδδryy, 'kδry
 now
 Hen. Tales. 475.26; STi 52.8; Sund. AoFviii 1981
 p215 & etc.; STii 4.28 & etc.; BSTi 201, 251;
 BSTii: C2 gloss. n p65, 132.16
- 4929 **qšy** C ⇒ **kšy**
- 4930 **qšy'** C کشاورزی
 kašyā
 sowing
 C2, 52V18 n p99, 100
- 4931 **kt'** M, B که (در بیشتر متون)
 kat (qt') ©rel. pron.; conj. ⇒kδ
 that, who
 GMS 1581, 1604, 1680; C2 gloss. n p66, 84, 184 n
 7
- 4932 **kt'** M, B اگر، زیرا (در بیشتر متون)
 kat (qt') ©conj. ⇒kδ'

- if, because
GMS 1581 n3; VJ 1075, 1447 *ktn'* "if we"; STi 42.2, 44.3 6.45; C2 gloss.
- 4933 **qt'** C \Rightarrow kt'¹
- 4934 **qt'** C \Rightarrow kt', kδ
- 4935 **qt'** M خانه
kat \Rightarrow kt'k, qty'¹
house
GMS 365 n 1
- 4936 **kθ** \Rightarrow knθ
- 4937 **qθ** C شهر
kaθ @ob. -y; pl. -t^(s) \Rightarrow knδ(h), knθ
city
GMS 340, 496; STi 5.3, 8.7; Sund. AoFi 1974, 241.2, 8R2; STii 1.16, 4.40; *qθt*, STi 47.8, 11; *qdt'*, STii 1.22; C2 gloss. *qθy*, 60R26; *qθt'*, 1V10.11R33
- 4938 **kt-** \Rightarrow qt-
- 4939 **qt-** C شدن، کردن
kaθ/rt (kt-) @<*krtā-* @pt. st.; trans. & intrans.
 \Rightarrow qty^m, qtyš, qty'¹, qtyšt', qt'nt, qθ'r-, qt'wn-,
'krt-, krt-, qt'², qt'nt, kwn-
(to)do, (to)become
GMS 148; inf. *qty*; pp. *kt(w)/kt'/qty*, C2 p207, 230; AVS 99n 1
- 4940 **kt'm** B کدام، هر کدام (در بیشتر متون)
katām (kt'm) @<Av. *katāma* \Rightarrow qt'm'ydy, qt'm'ydy, kδ'm
what, whichever
GMS 59, 1536 f 1553; *kt'mw*, Anc. Lett. 2.10; VJ 532
- 4941 **qt'** C یا
katā @conj. \Rightarrow kδ'
or
C2 gloss.
- 4942 **qt'** C کرده
@pp. \Rightarrow kwn-, krt-, qt-
done
STii 4.4
- 4943 **kt'k** B خانه، کده
katē (qtyy, kt'y) @loc. *kt'ky* \Rightarrow yškth, βntkt'k, qty', qt'³
house
TSP 16.35; SCE 177; BSTBL, Dhu. 120
- 4944 **kt'm** B, M, S \Rightarrow kt'm, kδ'm
- 4945 **qt'm** \Rightarrow kδ'm
- 4946 **qθ'm** C دیوار، حصار شهر (برهان: کتام، تالار)
kaθām @pl. -t
city-wall
Benv. JA 1955, 329; C2, 22V13, 23R4 n p59
- 4947 **qt'm'ydy** M هر کس، هر که
katām-āδē \Rightarrow kt'm, qt'm'ydy
whoever
BBB 545; GMS 1553
- 4948 **qt'm'ydy** M هر کس، هر که
katām ēδē \Rightarrow qt'm'ydy
whoever
BBB p68, 545; GMS 1553
- 4949 **qt'nt** C
(qtnt) @3pl. \Rightarrow qt-
STii 5.43, 6.34; C2, 61R 18
- 4950 **qt'ny** C عمل بد، گناه
kotāni, oktāni \Rightarrow kt'nyy
sin, evil deed
STi 60.6, 81.14; S W, AO 1981, 16
- 4951 **qt'nyq'rc** C (زن) گناهکار
kotāni-kārē @f. adj. \Rightarrow krt'nyk'rch
sinner
BSTii 842.9; C2, 68R9
- 4952 **qt'nyq'ry** C گناهکار
kotāni-kārē (qt'nyq'ry) @acc. -rw; voc. -r'; pl. -t; ob. pl. -ryty \Rightarrow qt'nyk'ry, 'krt'nyk'r'k
sinner
GMS 1125; C2 gloss.; BSTi 87, 319, 287; STi 68.21; Sund. AoFiii p68-9
- 4953 **qt'nyq'ry** \Rightarrow qt'nyq'ry
- 4954 **kt'r** B, M, S آیا، یا، اگر، چنان که (در بیشتر متون)
katār @<Av. *katāra*
whether, either, or
GMS 1514, 1581; SCE 356; *kt'rw*, VJ 303; BSTBL, Vaj. 2.4, Dhy. 20; Anc. Lett. 2.57; *kt'rw*, TSP 2.984; GMS 118
- 4955 **qt'r-** \Rightarrow qθ'r-, kδ'r-
- 4956 **qθ'r-** C کردن
kaθār ('kδ'r-, qt'r-) @<**krtδār* <*krtuδār-*
@trans. pret. st. \Rightarrow krtwδ'r-, kwn-, wn⁻¹, krt-, kδ'r-, qt-
(to)do
GMS 167, 279, *qtwδ'r*; C2 p230; 3sg. pret. *qt't*, STii 3.23, 1.26
- 4957 **kt'r'tyh** M اثر، کار
kat/θartyā ?

- action
Hen. Sogdica. 29.9a
- 4958 kt'rw't B ⇒ kt'r
- 4959 kθ'ry ⇒ qθ'ry, kδ'r'k
- 4960 qθ'ry C شکم
kaθārē (kδ'r'y)
belly, stomach
BSTii 826.37: C2, 94V7; Benv. JA 1959, 132
- 4961 qt't C ⇒ qθ'r-
- 4962 kt'w'ntk S شوهر
katāwant/dē
husband
Anc. Lett. iii 9
- 4963 qt'wn- C توانستن
katāwan ©pot. st. ⇒qt-
(to)be able
C2 gloss. p213
- 4964 kt'y B ⇒ kt'k, qty'
- 4965 kt'yβryh S کدیوری، دنیایی
katēβaryā (ktyβryk, ktyβryh) ⇒ktyβr'yk
worldly, earthly
Sund. KG 184, 502; MSP b191
- 4966 ktn' B ⇒ kt', n'
- 4967 qtnt ⇒ qt'nt
- 4968 kθry ⇒ qθry, kδδryy, kδry
- 4969 qθry C اکنون، حال
kaθre, kaše, kəši (qšy, kθry) ⇒kšy, kδry, 'kδry
now
STi 34.5; C2 gloss. n p65; qθy, BSTi 157, 213 etc.
- 4970 ktsknδbry S با درهای شکسته
katskand-δβarē
whose doors has been smashed
Schwartz. STSC 138
- 4971 qtskndm'nky' M سوء نیت، قصد تخریب
katskand-mānakyā
destructive intention
BBB p63, 521; Sogdica. 34.5; GMS 365 n 1;
Gersh. Sogd. Cpds. 137
- 4972 ktsknt'k S ویران (خانه خراب)
kat-skandē (qtsqnty, ktskntk) ⇒qtsqnty
ruined, waste
C2, 83V8 n p163; BBB 521; Sogdica. 34.5; GMS
365 n 1; Frag. Len. 83 b5; ktsknty, Gersh.
Sogd. Cpds. 137
- tskntk ⇒ ktsknt'k
ty C ⇒ ktsknt'k
- 4975 qtsndy M ویرانی، خرابی
kat-s(k)andē ⇒qtsqnty, ktsknt'k
destruction
BBB 521; GMS 472, kat "house"+ skand
- 4976 qθwlyq' C کاتولیک
kaθulika
catholic
C2, 56R31: BSTii 903.29
- 4977 qtwr C نسل، جانشین
k(ə)tur ©<ku'r; <Skt. gotra ⇒kw't'r
descendent
STii 1.66; GMS 427
- 4978 qty' C خانه
katē (kt'y, ktyy) ⇒βntkt'k, 'yškth, kt'k, qt'
house
Sund. AI 28, 1988, 182, qtyw mr'y "cock"
- 4979 qty' C کار، عمل، کرده، انجام شده
katē, ktē, əktē, kəti ©pp.; pl. -t ⇒'krty', 'kty',
'krty', šf'rqty
deed, done
STi 78, 11; GMS 835; Sund. AoFi 241.3; C2, 12V
2, 55V 21, 22R15
- 4980 qty' کاتی
kəti ©3sg. intrans. pret. ⇒qt-
GMS 864; C2, 40V5
- 4981 qθy C ⇒ qθry, kšy
- 4982 qty' C کار، عمل
kətyā, əktyā ©pl. qtyy; ob. pl. qtyy ⇒'krty',
'krty'
action, work, deed
C2 gloss.; STi 14.20; Sund. AoFviii 1981, 215
- 4983 kty'βšyws S کدخدای، ارباب خانه
katē-fšyāus
housemaster
MDii; Hen. AION 1965, 44n4
- 4984 qty'q C ⇒ kty'k(h)
- 4985 kty'kδ'r'y B خانه دار
katyāk-δārē ©voc. -δ'r'
householder
Vim. 126, 60, BSTBL; GMS 1136
- 4986 kty'k(h) B, S خانه، خانواده، خانگی
katyāk (qty'q) ©ob. -y(h)
household
TSP 2.1064; Hen. Tales. 486, 5.9; ob. -yh, TSP
16.19; BSTBL, Dhy. 5, 165; C2, 57V17, 24 n
p122: BSTii 905, 17, 24

- 4987 **qty'wy** C کار، عمل، ساخت
ka/ɾtyāwē
doing, creation
S W, C2, 5R29; acc. -w, 87R11 n p52
- 4988 **ktyβr'yk** M کدیوری، جهانی
katē-βarik (ktyβryk) ⇒ kt'yβryh
worldly
Hen. Tales. 470.53; BBB 71, 567; ob. -y, GMS
994, 1131; Gersh. Sogd. Cpds. 138,
kate+βar-ik
- 4989 **ktyβryh** ⇒ kt'yβryh
- 4990 **ktyβryk** ⇒ kt'yβryh, ktyβr'yk
- 4991 **qтым** C
kōtēm @lsg. intrans. pret. ⇒ qt-
STii 2.2; STi 67.17
- 4992 **qtyš** C
kōte/iš @2sg. intrans. pret. ⇒ qt-
STii 6.47; STi 47; GMS 863; C2, 51V7
- 4993 **qtyšt'**
kōtešta @2pl. intrans. pret. ⇒ q1-
STi 44.4; GMS 867
- 4994 **ktyy** M ⇒ kt'yk
- 4995 **qtyy** ⇒ kt'yk
- 4996 **kw'** M, S به، به طرف، به سوی (در بیشتر متون)
kō (qw', kww') ⇒ k-, 'kw', k'w'
to, at, in, towards
GMS 1629; S W, C2 gloss. n p149, 14-75;
Sogdian *kw* and Slavonic *kū*, Sbornik IV,
Moskva 1986, 116-21
- 4997 **kw'** B, M, S کجا، جایی که، آنجا که (در بیشتر متون)
kū (qw', kww') @adv. postp. conj. ⇒ 'kw', k'w'
where
EGSii 151f; GMS 1515, 1531; BBB 579; C2 gloss.
& n p66; S W, Sogdian *kw* and Slavonic *kū*,
Sbornik IV, Moskva 1986, 116-21
- 4998 **qw'** M, C غول، قهرمان
kaw (kw'yšt) @nom. qwy; pl. kw^(s)yšt ⇒ qwy
giant, hero
C2, 13V19; Hen. Giants. BSOAS 11, 70.5
- 4999 **qw'** C ⇒ k'w', kw'
- 5000 **qw'** C ⇒ kw'
- 5001 **kw'yšt** M ⇒ qwy, qw'
- 5002 **kwb** B کف
ku/of @<Av. *kafa*; Khwar. *kfuk*; Khot. *kuva*
foam
Mack. BSTBL, Dhu. 219 n p46; Bailey. Prolexis.
- 49
5003 **kwē'** M, S دهان
kūčā (qwē') @Khot. *kūšda*; <**kauždači-ā-kā*
@f. n.; ob. qwcy ⇒ kwē'k(h)
mouth
STi 30.3, 31.17, 48.18; GMS 973, 1265; BBB p62,
518; W-Li 94; Frag. Len. 37.5; kwcy, C2 gloss.
S W, BSOAS 1983, 47
- 5004 **qwē'** M, C ⇒ kwē'
- 5005 **qwē'** C کجا، جایی که
kūčā ⇒ kwrt's'r
where
BSTi 159; GMS 461 n 1; "whither" C2 n p66.67
- 5006 **kwē'k(h)** B, M, S دهان، منقار
kūčā(k) @f. n.; ob. -y(h) ⇒ kwē'
mouth, beak
VJ 1103; SCE 327; BSTBL, Dhy. 25; TSP 2.457,
806; STii 10.4; Frag. Len. 37.7; kwē'kyh, TSP
3.295; kwē'y, Frag. Len. 84a 10; kwcy'kh, S W,
IIJ 1976; Frag. 18.6, p63n 71; kwcy, Frag. Len.
37.5
- 5007 **kwē'n'k** S کوچانی، اهل کوچان (شهری در چین)
kučānē (kwē'nth) ⇒ 'kwē'n'y(zb'k)
(inhabitant of) kuchan
MDii p96, 97 n12
- 5008 **kwē'nth** ⇒ kwē'n'k
- 5009 **qwcyzprty'** M پاکی دهان (چهارمین فرمان مانوی)
kūče-zpartyā
purity of mouth (Mani's fourth commandment)
BBB; Gersh. Sogd. Cpds. 139; W-Li, ii: Gropp.
p40
- 5010 **kwδ'** B, M تا، تا وقتی که
kōdā, kūd(ā) ⇒ 'kwδ'
until
GMS 1581; Hen. Tales. 476.4
- 5011 **kwδ'ynty** B کُنده (نوعی آلت شکنجه)
kuδe/yndē/e ? @<Skt. *kudana*; <**kudantaka*
cangue (an instrument of torture)
Benv. TSP 1065; Hen. Texts. 724
- 5012 **kwδprm** ⇒ 'kwδprm
- 5013 **qwdš'** C تبرک، تقدیس
qudš(a) @<Syr.
consecration
C2 gloss.
- 5014 **kwɣwn'k** M نام دیوی است (پسر اهرمن)
kuɣūnē (qwywnyy)

- (name of a) demon
Hen. JRAS 1944, 37, 138.27, 142.11
- 5015 qwywnyy → kwyn'k
- 5016 kwjp M مشتاق، لایق، چابک، کاردان
kužp/b → kwzp
capable, zealous
GMS 1082
- 5017 kwjpy'k M اشتیاق، لیاقت، پشتکار، کاردانی
kužbyāk (qwjpy'k)
zeal
BBB p86, 727; GMS 510, 1110
- 5018 qwjpy'k → kwjpy'k
- 5019 kwm'r B نوجوان، پسر جوان
kumār @<Skt. *kumāra*; Parth. *kwm'r* @ob. -^(y)
young man
TSP 5.8, 9.5, 17 etc.; BSTBL, Dhu. 176; Intox. 21;
Vim. 9, 115
- 5020 kwn- B, M, S کردن (در بیشتر متون)
kun (qwn-, kr-, qr-) @<*kṛnu; OP *kunau*
→ kyr-¹, 'krt-, qt-, wn-¹, krt-
(to)do
GMS 151, 538; EGSii 17; Benv. BSL 1954, 56f;
Gersh. HMV p172 n 32; S W, BSOAS 1983, 44;
AVS 76, 99 n 1
- 5021 qwn- M, C → kwn-
- 5022 kwn'k'r(h) B تخت روان، پالکی، هودج، جایگاه
kunākār @Skt. *kūṭāgāra* @pl. -t
setu, platform, litter, planquin, parasol
VJ 1258, 1421 n p98; Hen. Tales. 477 n 1;
BSTBL, Dhy. 285; Frag. Len. 71.10, 11, 12; ob.
-y, 71.11; Bailey. BSOAS 11, 795
- 5023 kwncyk M کردن، شدنی
kun-čik → wn'yck'
due to make
Hen. Tales. 474, 7b; GMS 1018
- 5024 qwnḍryh M آبگیر، تالاب
kunḍayre ? @<Skt.
pond, water hole
Sogdica. 31, 3b, p32
- 5025 kwnt'šc C زن گناهکار
kuntāč ? @f. adj.
sinner
Sund. AI 28, 1988, 182
- 5026 kwnt'yk B کوزه
kuntik @<Skt. *kunḍikā*
jug
- VJ 437 & etc.
- 5027 kwntk B دیو، پری
kundag @<Av. *kunda*; Pahl. *kundiv*; Parth.
akundag
demon, fairy
TSP 6.197 n p207; Hen. Texts. 733; *kwn'y*, MSP
b35, 116
- 5028 qwnyny C فعل، کننده
kunēnē @pres. part.
doer
STii 3.14; GMS 891
- 5029 qwnysq C فعل، کننده
kunisk @pres. part.
doer
BSTi 268; Gersh. JRAS 1946, 182; GMS 897A
- 5030 qwpwdyc → qwpwtyc
- 5031 qwpwtyc C کبوتر
ku/əpōtē/ič (qwpwdyc) → kp'wt'yich, qpwtyc
pigeon, dove
STi 61.13; GMS 1010; pl. *qwpwtysṭ*, STi 6-9;
GMS 1186 n 1; Sund. AoFi 1974 p250.9
- 5032 kwr' B, M کور
kōr (qwr) @ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty → kwr'k
blind
SCE 367; VJ 50, 77, 124; TSP 3.73, 8.119; BSTBL
Dhu. 181, Dhy. 184; Frag. Len. 105.2; BBB b59,
KG 522; STii 1.26; BSTi 139, 218; C2, 23R30
- 5033 kwr' S کور
kur @<*kuru
child
Sund. KG p184, pl. *kwrt'*, 2056
- 5034 qwr C → kwr'¹
- 5035 kwr'k B کور
kōrē @in compd. → š'wkw'r'k, kwr'¹
blind
Gersh. Sogd. Cpds. 145, 2
- 5036 qwrbn' C صلاه ربانی
kurbana ? @<Syr.
Eucharist
C2, 54V30
- 5037 qwrcw'dy C پناهگاه، مأمن
kurč- wādē @acc. *qwrcw'dw*
refuge
BSTii 884.3, 885.6; S W, C2, 39V10-11, 48V6,
p184.10, 11.51R6
- 5038 kwrδ'k M, S مرلین (کرته، قرطه)

- kurδ/θē (qwrty, krδ'kh) ©<Av. *kərati*
⇒qwrθy
shirt
GMS 992, 1674; Benv. Notesiv 513; MDii A-5-11
- 5039 **kwrd(δ)** M, S کجا، جایی که
kurθ ©<kuθra ⇒qwrθ, 'kwrd(δ)
where
GMS 440, 1517, 1557; MSP; KG
- 5040 **kwrkwnph** B کرکوم، زعفران هندی
kurkumb ©<Skt. *kurkuma*
saffron
TSP 3.173, 271
- 5041 **qwrnnyyh** M کوردل
kōr-mānē
blind-hearted
Sogdica. 55.13 n p57
- 5042 **kwrt** B متورم، ورم کرده
kūrt ?
swollen, goitrous
SCE 125
- 5043 **qwrθ** C کجا، آنجا، جایی که
kurθ ©adv. ⇒kwrd(δ), 'kwrd(δ)
where
C2, 12V1, 26R7 n p66; BSTii 850.1
- 5044 **kwrt's'r** B کجا، آنجا
kurtsār ('kwrt's'r, kwts'r) ⇒qwc'²
where
VJ 774; EGSii 152; GMS 301, 1534
- 5045 **kwrt'y** B کرور (ده میلیون)
kurti ©<Skt. *koṭi* ⇒kwrtty
ten million
TSP 7.14
- 5046 **qwrty** ⇒qwrθy
- 5047 **qwrθy** C پیراهن (کرت، قرطه)
kurθē (qwrty) ©Khot. *kuratu*; Oss. *kurat* ©pl.
-t ⇒kwrd'k
shirt, tunic
STi 5.9; STii p586, 5.27; BSTi 915; BSTii 905.23;
C2, 57V23; Bailey. Vāsta AO 1966, 39; Sund.
AoFiii 1975, 85n 146
- 5048 **kws'** B, M, S گوشه، کنار، مرز
kōs (kwš, qws) ©Arm. *koys*; Parth. *kōs*;
patgōs; MP *pāygōs* ©ob. -y ⇒pw kws kyr'n
corner, side, limit
VJ 19^b; TSP 3.48 n p103; Hen. Tales. 466.5, 20;
- C2, 25R20, 21
- 5049 **kws'** B کوس، طبل
kūs ©Khot. *kūsa*
drum
BSTBL, Dhu. 216, 272; Frag. Len. 93.17; Bailey.
Prolexis. 52; S W, BSOAS 1979, 134-5
- 5050 **qws** C ⇒kws'¹
- 5051 **kws'k** B گوشه دار، زاویه دار
kōsē (kws'y)
with angle
TSP 3.162; *ctβ'r kws'y*, BSTBL, Padm. 28 "four
corners"
- 5052 **kws'y** ⇒kws'k
- 5053 **kws kws** B اطراف، همه طرف
kōs-kōs
all sides
VJ 19^b; Gersh. Sogd. Cpds. 143.4
- 5054 **kwš** ⇒kws'¹
- 5055 **kwš'n** M کوشان
kūšān ©ob. -y
Kushan
KG 400; Hen. Varucān-šāh p87, *kwš'ny* ?
- 5056 **kwš'nyk'**⁽¹⁾ S کوشانی، (منسوب به) کوشان
kūšānik ⇒'kwš'nyk
(of)Kushan
MDii A-5,4,8 p183.4; MDiii p95, *kwš'nk*
- 5057 **qwšy** ⇒qwš(y)
- 5058 **qwš(y)** C کنار، طرف (آغوش)
kōš, kušē, kuši ? (qwšy)
side, flank
STi 78.3, 79.4; BSTi 228, loc. *qwš'y*; BSTii 886.15;
C2, 51V15; Benv. JA 1943-5, 104; Gersh. Sogd.
Cpds. 73; S W, BSOAS 1979, 134; C2 p98.15
- 5059 **kwtr** M گ
kut (qwt) ©nom. sg. & pl. *kwty(y)* ⇒'kwtr-(y)
dog
BBB 766; GMS 1186; C2, 102R 21, 51R28
- 5060 **qwt** ⇒kwtr
- 5061 **kwtr** S, B, M نژاد، خاندان، گهر
kut(ə)r (qwt, kwtr) ⇒qwtw
race, family, lineage
Sogdica. 64.13; W-Lii; TPS 3.216, 8.177; *kwtr*,
TSP 2.547, 642; BSTBL, Vim. 108; Dhu. 27;
GMS 483n 1, 1278; STi 43.17; STii 5.6; BSTi 86,
qwtry
- 5062 **kwtr** ⇒kwtr'

- 5063 **qwtr** C ⇒ **kwtr'**
 5064 **kwtr'k** ⇒ **kwtr'y**
 5065 **kwtr'y** B خانوادگی، (منسوب به) خانواده
 kutrē (kwtr'r'k, kwtr'k)
 (related to)family
 TSP 2.30, 8.167, 171, 16.22; kwtr'r'k, TSP 2.547;
 BSTBL, Dhu. 25, 163, 219; f. adj. kwtr'nch,
 Frye 5
 5066 **kwtr's** S(MD) ⇒ **kwtr'sr**
 5067 **kwtr'r'k** ⇒ **kwtr'y**
 5068 **kwtr'y** B کرور، ده میلیون
 ku/r'ti ⇒ kwtr'y
 crore, ten million
 BSTBL, Dhy.; TSP 2.179, 8.107
 5069 **kwtr'y** ⇒ 'kwtr-(y), 'kw(-)ty
 5070 **kwtr'y** ⇒ kw¹
 5071 **kwtr'y** ⇒ kw²
 5072 **qwtr** M, C, S غول، قهرمان، پهلوان، گوی (در متون مانوی دیو و در متون مسیحی قهرمان)
 kawi (kw'yšt) ©<Av. kavi ⇒qw¹
 giant, hero
 Hen. BSOAS 11.53f; C2, 13V19; Benv. JA 1959,
 128; BSTii 886.5 pl. kw^(y)št "giants" GMS 1186;
 Hen. BSOAS 11, 70.15, 68.12
 5073 **qwtr'y** C قهرمانی، پهلوانی
 kawyāk ©f. n.
 heroism, bravery
 C2, 66V16, 68V 6
 5074 **kwtr'y** ⇒ 'kwtr'-
 5075 **qwtr'y** C به این
 k(u)wint ? ⇒qwtr'y
 to that
 STii 1.25 p586; GMS 411, 1463
 5076 **kwtr'y** B (مربوط به) کنجد(یا)شاهدانه ؟
 k(u)wištēč ©kuišt <kuinšt <*kuinct <*kuncit
 (related to)sesame or hemp
 TSP 2.892 n p180; Hen. Texts. 734; kwtr'y, CII
 1990 B9
 5077 **kwtr'y** S(AL) ⇒ **qwtr'y**
 5078 **kwtr'y** B مشتاق، زرنگ، لایق، فعال
 kužp/b (kwtr'y) ⇒kwtr'y
 active, zealous
 TSP 3.65 n p197; BSTBL, Dhu. 200
 5079 **kwtr'y** ⇒ **kwtr'y**
 5080 **kwtr'y** B اشتیاق، لیاقت، پشتکار
 kužpāwē
 zeal, energy
 BSTBL, Dhu. 67; Benv. Notesi 41, Notesii 219
 5081 **kwtr'y** B گوز
 kōž ©<Av. kaužda; Khot. kūysa
 crooked, hunchbacked
 SCE 94, 317; Bailey. Prolexis. 50; -kwtr'y (in
 compd.)
 5082 **ky** B, M, S که، آنکه، کسی که، کی (در بیشتر متون)
 kē (qy, kyy) ©<*ka(h)yā; Av. kō ©rel. pron.;
 interrog. pron.; particle; conj. ⇒'ky
 who, that, which, he who, that which
 EGSii 131; GMS 402, 1503-7, 1581; S W, C2
 p214 n p84.4; ky'ty, kyy 'tyy, "who", GMS
 1506, 1523
 5083 **qy** C ⇒ **ky**
 5084 **ky** B, M, S که، آنکه، کسی که، کی
 kyā (kyy, 'kyZY, qy) ©*kāhya- ⇒'ky
 who, which, whose
 GMS 1450, 1508; BBB 758; TSP 5.18; STii 1.49;
 BSTBL, Dhu. 88; -ky'wt, Anc. Lett. 2.49
 5085 **qy** C, M ⇒ **ky**
 5086 **ky'ty** ⇒ **qyt**
 5087 **kyc** B گیج (برهان قاطع: کیج)
 kēč
 stupefied, giddy
 Benv. TSP 6.193 n p207; "movement" Hen. Texts.
 733
 5088 **kyc'kh** B کرم
 kičāk ? ©Skt. kūta
 worm
 SCE 166
 5089 **kyδy** B حشاش
 kiθβe ? ©<*kaθwiya; Av. kaθwā
 bat
 TSP 13.20; S W, IJ 1976, 59
 5090 **kyδprm** B هر کدام
 kēδparm ?
 whoever
 TSP 17.35
 5091 **kyδrp** B شکل، اندام
 kiθrāp, kišp ? ©<*kršw ⇒'kyδrp
 form
 BSTBL, Vim. 108; Hen. Texts. 721; GMS 141 n 1

- 5092 **kym'nt** B به این
kimand (qymnt) ⇒ k-
to the, to this
EGSii 129; GMS 1404, 1490; VJ 947, C2 gloss.
- 5093 **qymnt** C ⇒ kym'nt
- 5094 **qymθ'** C رستاخیز، قیامت
resurrection
C2, 55R25, 57V10
- 5095 **kymyδ** M به این
kimēδ/θ (qymyδ) ⇒ k-
to this
GMS 1485; C2 gloss.; BSTii 893.24, 32
- 5096 **qymyδ** C ⇒ kymyδ
- 5097 **qyn** C ⇒ kyn(h)
- 5098 **kyn'k** B شمشیر
kinak ©<*akinaka; GK *akinakes*
sword
TSP 6.7 n p202; BSTBL, Vim. 136; Prolexis. 84
- 5099 **kyn'ws'wyt** M, S بدون کینه، عاری از کین
kēn-ōsuγde ⇒ kyn(h)
free from hatred
Gersh. Sogd. Cpsd. 148; Sogdica. 60.10
- 5100 **kynβr** B کینه‌ور، کین‌توز
kēnβar
hating, vengeful
BSTBL, Padm. 36; GMS 1131
- 5101 **kynβry'** B کینه‌توزی، کین‌وری
kēnβaryā
vengeance, hatred
TSP 9.120
- 5102 **kyn(h)** B, M کین، کینه
kēn (qyn) ©<Av. *kaēna* ©ob. -yh
⇒ kyn'ws'wyt
vengeance, hatred
GMS 120; TSP 2.1186; BBB b17; Sogdica. 60.10;
STii 6.4.35; Frag. Len. 52.7; -h, TSP 2, 169,
13.12; *kynyh*, TSP 2.196
- 5103 **kynp'** B کَنَف، بَرَدَک
kinapa, kimba ©<Syr. *gnp'*; <Akk. *qunnapu*
hemp, flox
TSP 2.1019 n p182; Hen. Texts. 724
- 5104 **kyr-'** B, M انجام‌شدن
kir ©<*krya ©pass. st. ⇒ wn-¹, kwn-, 'krt-
(to)be done
GMS 540; VJ 64; TSP 2.843; SCE 552; STii 10.4;
AVS 76
- 5105 **kyr-²** B کاشتن
kēr ©<Av. *kāraya* ⇒ qš-, kšt-
(to)sow
GMS 540 n 1; BSTBL, Vim. 30, *kyr'*, 2sg. pres.
subj.; AVS 104
- 5106 **kyr'n** B ⇒ kyr'n, kr'n
- 5107 **qyr'n** M ⇒ kyr'n
- 5108 **kyr'n** B, M, S کران، کنار، جهت (در بیشتر متون)
kirān (kyr'n, kyr'nh, qyr'n) ©<Av. *karan*
⇒ nykr'n, 'pw kyr'n, nymyδ kyr'n, 'wš'y kyr'n,
xwrtxyz, xwrsn qyr'n, pšy kyr'n
side, direction
GMS 111, 244; VJ; TSP; SCE; BSTBL; BBB;
MDii; Frag. Len.; MSP b146; W-Li, ii: Gropp.
p40; C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981, 28R8 p199;
Hen. Cosm. 312.88; BSTBL, *kyr'nw*, Dhy. 285;
Vaj. 18; *kyr'nh*, VJ 33³; *kyr'n*, Dhu. 58, 148,
293; *qr'n*, C2, 94R6 n p167.6
- 5109 **qyr'n** M, C ⇒ kyr'n
- 5110 **kyr'nh** ⇒ kyr'n
- 5111 **qyrm** C ⇒ kyrm-
- 5112 **kyrm-** B, M, S مار
kiřm, kirm (qyrm) ©<Skt. *kṛmi* ©nom. ob. -y;
inst. -; acc. -w; pl. *qyrmyšt*
snake, worm
GMS 140, 512; TSP 2.1042, 1072, 1073, 1077,
383, 135, 247, 6.9; SCE 118, 233, 324; Frag.
2a.3, 16; BBB b90; MSP p47; C2, 51V12,
57V32; *kyrm'*, SCE 145, 358; *kyrmw*, TSP 13.18
- 5113 **kyrmβwn** S لانه‌ی مار، سوراخ مار
kirm-βun
snake hole
Frag. 2a.12; Benv. Notesii 49
- 5114 **kyrmnyy** M کرم‌خورد
kirmnē
cankered, wormed (*worm-eaten*)
Sogdica. 34.24; Hen. Cosm. 307.33
- 5115 **qyrmyr** C سرخ، قرمز
ki/armir, kərmir ⇒ krm'yr
red
BSTii 878.4; C2, 87V4
- 5116 **kyrmyr** ⇒ krm'yr
- 5117 **qyrmyšt** C ⇒ kyrm-
- 5118 **kysn'k** B جنگل، پر شاخ و برگ، انبوه
kisnē, kisanāk ? (kysny) ©ob. -yh
jungle, luxuriant, dense

- TSP 2.810-11; Sogdica. p29 n 1; GMS 1056;
BSTBL, Vim. 31, Dhu. 257; Bailey. Prolexis. 47
- 5119 **kysny** B → **kysn'k**
5120 **kysr** S قیصر
kēsār (qysr)
Caesar
Hen. Tales. 478; KG 451, 466; STii 4.2, 20, 26, 29
- 5121 **qysr** C → **kysr**
5122 **qysr'k** C فیصری (نوس مندی در رومی)، دیهر
kēsarkān
(a kind of) coin, denarius
STi 36.4; GMS 1063; C2, 69V 14
- 5123 **kyš-** B, M کاستن، کم شدن
ki/əš @inf. -y
(to) decrease
TSP 7.82; STii 9.16, 18; GMS 953, 1585; Hen. AM
1952, 203.3
- 5124 **kyšp** B, M کشور
kišp @<karšvar; Parth. qyšfr
country
GMS 241; 'βt-kyšp⁶¹, TSP 3.207; -kyšpyh, GMS
147
- 5125 **kyšph** B لاک پشت، کشف
kiš(a)p @<Av. kasyapa
tortoise
SCE 157, 353; GMS 192
- 5126 **kyštyc** M کشتزار، کشت
kə/ištē/ič, kištič (qyštyc) @ob. -y → kšt'ych
field, cultivated field
BBB 570; GMS 147, 1010
- 5127 **qyštyc** → **kyštyc**
5128 **kyšty(y)** S, M کشت، بذر، تخم، کشت و کار
kištē → kšt'k
field, planting
BBB 570; Frag. Len. 29.5, 34.3, pl. kyštyr
- 5129 **qyšyk** M کافر، ملحد
kēšik @<Av. tkaēša @pl. -t; ob. pl. -ty
heretic
GMS 995, 1406; Sogdica. 5.8
- 5130 **qyt** C که، کسی که
kēt (ky'ty, qyθ) @rel. pron.
who, which
STii 6.20, 44; C2 gloss. n p66.21; GMS 1506
- 5131 **qyθ** → **qyt**
5132 **kyty** → 'kyty
- 5133 **qyw** C به آن، به او
ki-yu
to it, to that
C2 gloss.; Benv. JA 1951, 321
- 5134 **kyw'n** B, M گیوان، زحل، شنبه
kēwān
Saturn, Saturday
TSP 22.5, 6, 9, 10, 12, n p234; BBB 724; Hen.
Tales. 484
- 5135 **kywyδ** B, M, S بمطرف آن، به سوی آن
ki/ywē/yδ ? (qywyd, kywyδ) → k-
to it, towards it
VJ 830; TSP 2, 200; GMS 1404; Frag. Len.; MDil,
C2 gloss. n p116
- 5136 **kywnt** → k-
5137 **qywnt** C به آن
kiwand (qywnθ) → kym'nt, qwynt, k-
to him, to it
STii 2.12; 1.25; GMS 411; C2 gloss.
- 5138 **kywyδ** → k-, kyw'yδ
5139 **qywyd** C → kyw'yδ
5140 **qywnθ** → qywnt
5141 **kyy** M → ky
5142 **kyy'** M → ky'
5143 **kyy 'tyy** M → ky'
5144 **kyZY** B, S → ky'
5145 **qž** C معجزه
kaž → kj, krz
miracle
STii 3.70
- 5146 **KZNH** B, S چون، چنان، وقتی که (در بیشتر متون)
čānō, māδ, čānu (w'nw) @ldg. → c'n'w, m'δ,
c'n'kw, w'n'kw
as, like, as if, so
VJ; TSP; BSTBL; STii; MD; Frag. Len.

L

- 5147 **L'** B, S نه (مز)
nē, nā (δ') @non. pro. particle; privative and
neg. pref.; Idg. → n', ny
not, no
- 5148 **L' 'mtyc** B نرست
nā āmtēč
untrue

BSTBL, Dhy. 274

- 5149 L' *zy' B بدون تولد دوباره
nā āzyā → n' *z'yt(k)
without rebirth(non-birth)
SCE 563
- 5150 L' 'spt'k B ناکامل، نابالغ
nā-spatē
notcomplete
SCE 368; L'sptsrδ'k, SCE 14 "not of full age";
GMS 1156
- 5151 L' 'spwrnw B ناکامل، ناکافی
nā-spurn(u)
incomplete
SCE 278
- 5152 L'β'r → β'r²
- 5153 L' βyrt B نیافتنی
nā βērt
unobtainable
BSTBL, Dhu. 292
- 5154 L' γrβyny S نادان، نا آگاه
nā-γarβēnē → n'γrβyny
ignorant
CII 1990 E4
- 5155 L'k'm → n'q'm
- 5156 L' m'n'ntk B بدون شباهت
nā-mānandē
dissimilar, not alike
SCE 12
- 5157 L' nymz'y B بدون پلک زدن
nā-nimizē ? (nymn'y) ⇒ nymz-
unblinking
BSTBL, Vim. 201
- 5158 L' r' δwh B بدون راه
nā-rāθu
nonpath
BSTBL, Vim. 8
- 5159 L' wyc'y B بدون حرکت
nā-wēčē ?
unagitated
BSTBL, Dhu. 7, 13, 17
- 5160 L' zprrt B ناپاک
nā-zpart
unpure
BSTBL, Dhy. 268-9, 272, 275

m

- 5161 m- این
m ('my', m'-) ©<ima(m) ©encl. demons. pron.;
art. st. ⇒mw, my², 'myn², 'my²
this, the
GMS 1466; BBB p128; S W, TPS 1994, 41-53
- 5162 -m S, C من
m (-m') ©pers. pron. 1sg. encl. ob. ⇒my¹, mn¹,
-mβc, -mc, -mδ
me
GMS 1346; Anc. Lett. 3.9, 12, 'PZYm, 11 kδZYm;
S W, C2 p101, 'tm
- 5163 m'n ⇒ m'n
- 5164 m't ⇒ m't³
- 5165 m' → m'n'
- 5166 m'- → -m, c'm¹, t'm¹
- 5167 -m' → -m
- 5168 m⁽⁶⁾ جزء ماضی ساز (تکواژ ماضی در فعل های با پیشوند ā)
mā
imperfect prefix
GMS 633-4; BBB p128
- 5169 m'βr- M آوردن
māβar ©impf. ⇒βr-
(to)bring
GMS 634
- 5170 m'δ B, S چون، چنین، مثل (در بیشتر متون)
māδ/θ ©<*hama-aθa; Av. hamaθa ⇒KZNH,
mδ¹, m't², 'm'δ
thus, so that, as if
GMS 397; EGSii 160; Lentz. STii 587
- 5171 m'dn C خمیر مایه
mādan ? ©*mādana
leaven
Sund. AoFviii 1981, 23R 8, 9, 11 p187 n195
- 5172 m'y'z- شروع کردن، آغاز کردن
māyāz ©impf. ⇒y'z-, 'y'z-
(to)begin
GMS 612, 634
- 5173 m'y(h)' B, S ما
māx (m'xw) ©pers. pron. 1pl. nom. ⇒m'yw,
m'x¹
we
TSP 8.176, 2.725; MD
- 5174 m'y(h)² B, S ماه

BSTBL, Dhy. 274

5149 L' 'zy' B

nā āzyā ⇒ n' 'zyt(k)

without rebirth(non-birth)

SCE 563

5150 L' 'spt'k B

nā-spatē

notcomplete

SCE 368; L'sptsrδ'k, SCE 14 "not of full age";

GMS 1156

5151 L' 'spwrnw B

nā-spurn(u)

incomplete

SCE 278

5152 L'β'r ⇒ β'r'

5153 L' βyrt B

nā βērt

unobtainable

BSTBL, Dhu. 292

5154 L' γrβyny S

nā-γarβēnē ⇒ n'γrβyny

ignorant

CII 1990 E4

5155 L'k'm ⇒ n'q'm

5156 L' m'n'ntk B

nā-mānandē

dissimilar, not alike

SCE 12

5157 L' nymz'y B

nā-nimizē ? (nymn'y) ⇒ nymz-

unblinking

BSTBL, Vim. 201

5158 L' r' δwh B

nā-rāθu

nonpath

BSTBL, Vim. 8

5159 L' wyc'y B

nā-wēčē ?

unagitated

BSTBL, Dhy. 7, 13, 17

5160 L' zprrt B

nā-zpart

unpure

BSTBL, Dhy. 268-9, 272, 275

بدون تولد دوباره

ناکامل، نابالغ

ناکامل، ناکافی

نادان، ناآگاه

بدون شباهت

بدون پلک‌زدن

بدون راه

بدون حرکت

ناپاکی

m

5161 m-

m ('my', m'-) @ima(m) @encl. demons. pron.;

art. st. ⇒ mw, my', 'myn', 'my'

this, the

GMS 1466; BBB p128; S W, TPS 1994, 41-53

5162 -m S, C

m (-m') @pers. pron. lsg. encl. ob. ⇒ my', mn',

-mβc, -mc, -mδ

me

GMS 1346; Anc. Lett. 3.9, 12, 'PZYm, 11 kδZYm;

S W, C2 p101, 'tm

5163 m'n ⇒ m'n

5164 m't ⇒ m't'

5165 m' ⇒ m'n'

5166 m'- ⇒ -m, c'm', t'm'

5167 -m' ⇒ -m

5168 m⁽¹⁾ جزء ماضی‌ساز (تکواژ ماضی در فعل‌های با پیشوند ā)

mā

imperfect prefix

GMS 633-4; BBB p128

5169 m'βr- M

māβar @impf. ⇒ *βr-

(to)bring

GMS 634

5170 m'δ B, S

māδ/θ @<*hama-aθa; Av. hamaθa ⇒ KZNH,

mδ', m't', 'm'δ

thus, so that, as if

GMS 397; EGSii 160; Lentz. STii 587

5171 m'dn C

mādan ? @*mādana

leaven

Sund. AoFviii 1981, 23R 8, 9, 11 p187 n195

5172 m'y'z-

māyāz @impf. ⇒ *y'z-, 'y'z-

(to)begin

GMS 612, 634

5173 m'y(h)' B, S

māx (m'xw) @pers. pron. lpl. nom. ⇒ m'yw,

m'x'

we

TSP 8.176, 2.725; MD

5174 m'y(h)' B, S

ما

این

من

آوردن

چون، چنین، مثل (در بیشتر متون)

خمیرمایه

شروع کردن، آغاز کردن

ما

- ⇒m'x², YRX¹
moon, month
GMS 1274 n 1; VJ 38, 363; TSP 6.147, 8.166;
BSTBL; SCE 495; MDii; MDiii; m'yh, TSP
2.1234, 3.147; BSTBL, Dhu. 229, 231, 269; nom.
m'y²y, GMS 970 n 1; Frag. Len. 52.14; m'xh, KG
591; m'y²yh, Intox. 35; -w, Vim. 129; Dhu. 229;
-y, Dhu. 239
- 5175 m'yw B, S (در بیشتر متون)
māxu (ym'x, m'xw) ©<OP amāxam ⇒m'y(h)¹,
m'x¹
we
GMS 1375; VJ; TSP; BSTBL; STi 86.10; Frag.
Len.; MDii
- 5176 m'yw βyy B خدای ماه
māxu βayi ⇒m'xβyy
Moon-god
BSTBL, Vim. 129
- 5177 m'ywnd- M پوشاندن
māyund (m'ywnt) ©impf. ⇒*y²wnt-
(to)cover
GMS 634; STi 16.8
- 5178 m'ywnt C ⇒ m'ywnd-
- 5179 m'ywny S همه، همگی
mayōnē ⇒m'y'wn, 'm'ywn
all
Karab. Insc. 35; STii p588
- 5180 m'yz- S(M) برخاستن، بلندشدن
māxaz ©impf. ⇒*yz-, 'nxz-
(to)rise
Hen. Tales. 475.14
- 5181 m'hjmnw M دوشنبه
māx/h -žamnu ©loc. m'h-jmnwy' ⇒m'xjmnw
Monday
GMS 63, 512n 1
- 5182 m'k'n- M پر کردن
mākan ©impf. ⇒*kn-
(to)fill
GMS 475, 634
- 5183 m'kr S ⇒ mkr¹
- 5184 m'qwc- M آویختن
mākōc ©impf. ⇒*qwc-
(to)hang
Hen. BSOAS 12, 312, 127
- 5185 m'ms- M شخم زدن
māms ©impf. ⇒*ms-
(to)plough
- GMS 634, 687
- 5186 m'n فکر، روح، دل، خاطر (سومین اندام روح در مانوی)
بیشتر متون
mān (m'n, m'nh) ©<*mān ©acc. -w; ob. -⁶y
⇒m'n'k, m'n'y, m'n prn'n, m'n prn't'k²,
cnm'ny, myn, cnm'ny
mind, spirit, heart, conscience
m'n'y, BSTBL, Dhu. 238, 288, Dhy. 104; TSP
15.21; SCE 462, 487, 524; VJ 332, 394; C2; MSP
d2; GMS 348; m'nh, VJ 1243; Hen. Tales. 480.4
- 5187 m'n'y²d'k ⇒ m'n'y²d'y
- 5188 m'n' M, C این
mānā (m') ©f. pron. demons. ⇒m'n'k, 'mw,
myš'nd, m'n'kh, m'nt
this
GMS 1402, 1466, 1473; BBB 560; Hen. Cosm.
312.72; C2
- 5189 m'n'k B, C فکر، نظر، عقیده
mānē ⇒*wm'n'k, m'n'y
thought, opinion
TSP 2.29
- 5190 m'n'kh B این
mānāk ©*imām-nākā ©demons. pron. & adj.
⇒m'n'
this
BSTBL, Vim. 26, 182, Dhu. 56, 115
- 5191 m'n'kw S, M مانند، مثل
mānāku ⇒m'n'wk⁶, m'nkw
like, alike
MSP b41, 46; KG 2055
- 5192 m'n'nš'k'fyy M راکنده خاطر
mān-anš'kāfē
split-minded (whose mind has been split)
GMS 918
- 5193 m'n'nt'k B مانند، شبیه
mānandē ©<*mānantaka; Yaghn. mayanta
alike, similar
SCE 12; BSTBL, Dhy. 37; GMS 1068; Frag. Lca
7R3, m'n'nty
- 5194 m'n'wk⁶ B, S مانند، مثل
mānūk ⇒myn-³, m'nkw, m'nwk
like, alike
GMS 976 n 1; MSP b97; KG 371
- 5195 m'n'y B فکر، خیال، تصور
mānē (m'ny²) ©nom. acc. gen. ⇒m'n, m'n'k
thought, illusion
VJ 29^c, 323, 382; TSP 15.21; SCE 462, 487, 524.

- BSTBL; pl. *m'nyl*, BSTi; C2
- 5196 *m'ncyk* B, M آگاه، آگاهانه، ذهنی
mānčik (*m'ncyq*) ⇒ *m'n*
 mental, intentional
 TSP 6.45, 14.4, 15.6; BSTBL, Dhy. 96; GMS 1014, 1235; BBB 601; Frag. Len. 7V4; STii 2.20;
m'ncykw, Padm. 53, BSTBL
- 5197 *m'ncyq* M, C ⇒ *m'ncyk*
- 5198 *m'nh* B, M ⇒ *m'n*
- 5199 *m'nkW* M مانند
mānku ©<**mānūk* ⇒ *m'n'kw*
 similar
 BBB p103; Sogdica. p34.7, 8; GMS 423; KG p177; MSP b41, 46
- 5200 *m'ncy'* M فکر، نیت، دل
mān(a)kyā ©in compd. ⇒ *'wswytm'n'ky'*,
mndm'n'ky', *jyšt'm'n'ky'(h)*
 intention, mind
 BBB p75, 606, 67.541
- 5201 *m'np'ys-* ? S نوشتن
manpēs ? ©impf. ⇒ **np'ys-* ?
 (to)copy
 Livšič. HMV 263 n36
- 5202 *m'n prm'n* B رأی، تصمیم
mān-parmān ⇒ *prm'nh'*
 decision
 TSP 15.29
- 5203 *m'n prm't'k'* S فکر، اراده
mān-parmātē
 mind
 Sund. MHC 97.14
- 5204 *m'n prm't'k'* B, S(M) رأی، تصمیم (سومین اندام روح)
mān-parmātē ⇒ *m'ny prm'ty/k*
 decision, intention
 TSP 3.205; KG 363, 600; *m'n prw'yrt'y*
 "conversion", Dhu. 180
- 5205 *m'n prm'tyy* M, S ادراک (نام قسمت سوم روح)
mān-parmātē
 mind, thought
 BBB 77n 1, 623; GMS 964; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148
- 5206 *m'nt* B, C اینها
mānd (*m'nt'*) ©pl. demons. pron. ⇒ *m'n'*
 these
 VJ 1268; STii 6.18; C2; GMS 1402, 1474
- 5207 *m'nt'* ⇒ *m'nt*
- 5208 *m'nwK* B, M مانند، مثل
mānūk ©pl. -t ⇒ *m'n'wk⁽ⁿ⁾*, *m'nwqy'*
 similar
 GMS 978; BBB 721; Hen. Tales. 473.17; STi 11.3, 38.2; STii 1.94; BSTi 81.51; C2; *m'nwkw*, Frag. Len. 68.4
- 5209 *m'nwqy'* C شباهت، همانندی
mānūkyā ⇒ *m'nwK*
 similarity
 STi 67.1; C2; Sund. AI, 1988, 180
- 5210 *m'ny'* M مانی
mānī (*ym'ny*)
 Mani
 GMS 1022; W-Li; Hen. JRAS 1944, 138.48
- 5211 *m'ny'* B, C ⇒ *m'n'k*, *m'n*, *m'n'y*
- 5212 *m'ny'yd'y* B گوهر آرزو بخش (آرزوی دل)
mānc-āyaδē (*m'n'yd'k*) ⇒ *cnt'mny*
 wish jewel (heart's wish)
 BSTBL n p53, 89
- 5213 *m'ny prm'ty/k* B تصمیم، رأی
mānc-parmātē ⇒ *m'n prm't'k'*
 intention, thought
 SCE 317
- 5214 *m'nyst'n* M, S صومعه، دیر
manestān ©ob. -yy
 monastery
 GMS 1100; BBB f41; Frag. Len. 45.3; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 139
- 5215 *m'nyst'n δ'r'k* S سرپرست صومعه (صومعه دار)
manaestān-δārē ©pl. -'kt, -'yt
 abbot (head of a monastery)
 KG 347 p184
- 5216 *m'p'y-* M توجه کردن
māpāy ©impf. ⇒ **p'y-*
 (to)take care
 GMS 634
- 5217 *m'pt-* M افتادن
māpat ©impf. ⇒ *mnpt-*, *'npt-*
 (to)fall
 GMS 633
- 5218 *m'r'kh* B پیشگویی
mārāk
 soothsaying
 VJ 28^b; TSP 6.195; GMS 346; +wn- "doing soothsaying"
- 5219 *m'r'kr'k* B پیشگو، رمال (مارگیر)

- mārkarē ©<*mantra-kara- ©pl. m'rkr'y
 ⇒m'rkr'y
 soothsayer
 SCE 263; GMS 346; VJ 59, 13*, 9*
- 5220 m'r'nt'y B نالان، نومید، غمگین
 mārāndē ©pl. -t
 lamenting, sorry
 VJ 191; GMS 1068
- 5221 m'r'wt C غمگین، سوگوار
 māraut ⇒mr'wt
 sorry, mourning
 BSTii 889.31; C2, 60R31
- 5222 m'r'wty' C غم، سوگواری
 mārautyā
 sorrow
 BSTii 829.25, 843.25; C2, 102R25, 68R25
- 5223 m'rd'ny C کتاب، رساله، سند
 mārānē (m'rδny(y), m'rdn) ©<*manθra-dāna;
 MP m'dy'n; Parth. m'tgd'n
 book, scripture
 STii 1.93; W-Li, ii 127, 568; C2 abl. -n', pl. -ny;
 GMS 1117A BBB
- 5224 m'rdn ⇒ m'rd'ny
- 5225 m'rδny(y) M ⇒ m'rd'ny
- 5226 m'rkr'y B رمال، پیشگو (مارگیر)
 ©pl. -t; ob. pl. -ty
 soothsayer
 VJ 59, 13*, 9*; Hen. Mittelir. p93 n 1
- 5227 m'r m'ny ⇒ m'r m'ny
- 5228 m'r m'ny M, S سرور مانی
 mār(ē)-māni (mry, m'r m'ny) ⇒mr m'ny
 Mar Mani
 Hen. Tales. 469, 41; Frag. Len. 83a 8, 68.2
- 5229 m's' S ⇒ ms'
- 5230 m's'k B, S پیر، سالخورده، مسن
 māsē (m'sk) ⇒m's'y
 old man, old
 VJ; SCE 31; Anc. Lett. 2.27; nom. m's'kw, VJ 863;
 acc. VJ 837
- 5231 m's'y B, C پیر، مسن
 māsē (m'sy) ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒m's'k
 old man, old
 VJ 1132; Frag. Len.; C2
- 5232 m'sk ⇒ m's'k
- 5233 m'sy ⇒ m's'y
- 5234 m'sy'g M حوت (برج) (ماهی)
 māsyāg ©Parth. m'sy'g ©ob. -yh
 Pisces
 Hen. AM 1952, 203.9, 203.1
- 5235 m'syδr S ⇒ msydr
- 5236 m'sy-sqwny C پیری، کهولت
 māsē-skunē ⇒m's'y
 old age
 C2, 39R14
- 5237 m'sk(h) B, M, S عنصر، ماه، جوهر
 māšē, māšk (m'st'kh) ©ob. -y(h) ⇒m't'skh
 matter, substance
 TSP 2.251, 261, 16.22 n p172; BSTBL, Dhu. 55,
 94, 95, 258, 259; BBB b7 d16 f86; Frag. Len.
 39.7, 88.2; m'sq, BBB n 1, 4R24 b17; W-Lii
 547.24; Bailey. BSOAS 11, 796
- 5238 m'skh S مشک
 ma/ōšk
 musk
 Anc. Lett. 2.46
- 5239 m'st'kh B ⇒ m't'skh, m'sk(h)
- 5240 m'st'y C ⇒ m'st'y-
- 5241 m'sync- M ریختن
 māšēnc ©impf. ⇒*sync-
 (to) pour
 GMS 634
- 5242 m't' بود
 māt (m't'nt, m'tym, m'tyš) ©3sg. pret. ⇒wm't-
 was
 GMS 215, 603, 803; m'tym, 1sg. pret.; m'tyš, 2sg.
 pret. m't'nt, 3pl. pret.
- 5243 m't' B, C چنین، چون، که
 māθ/δ ⇒m'δ
 thus, so, as if, that
 GMS 397n 1; TSP 5.20, 23; STii 4.1 31, 6.28.42;
 C2
- 5244 m't' M, C مادر (در بیشتر متون)
 māt (m't, m'th) ©<*mātar- ©f. n. ob. -y(h)
 mother
 GMS 940
- 5245 m't'nt ⇒ m't'
- 5246 m'th B, S ⇒ m't'
- 5247 m't ptry C مادر و پدر، والدین
 māt-pitri ? ©pl. -t
 mother and father, parents
 BSTii: C2; Sund. AoFiii 66, 7; acc. -pitru, C2, 1V

- 11
- 5248 m'tskh S معاش، قوت
mātšak, mātišk ? (m'št'kh, mškh)
©<*matištaka ⇒ m'šk(h)
sustenance
Anc. Lett. 3.10; Benv. TSP n p172; m'št'kh, SCE
37
- 5249 m'tym ⇒ m't'
- 5250 m'tyš ⇒ m't'
- 5251 m'wysn- M وارد کردن
māwis(a)n ©impf. ⇒ nwysn-
(to)initiate
GMS 547
- 5252 m'x' M, C ما (در بیشتر متون)
māx (ym'x, ym'x) ©<*ahmākam; OP amāxam
©first. pl. pres. pron. ⇒ m'γw, m'γ(h)', m'xnc
we
GMS 399, 1375; m'xw, KG; C2
- 5253 m'x' ماه
māx ©<*māh ©acc. -w; ob. -y; pl. -yt
⇒ m'γ(h)', YRX'
moon, month
GMS 395, 936, 1274; BBB 724; BSTBL; STii 1.19;
CII 1990 G4; C2, m'xw; Anc. Lett. 2.63, 5.32,
nom. 4.9; CII 1990 A6; m'xy, GMS 622; C2; CII
1990 D1; m'xyl, STii 4.40; m'xh, KG 591
- 5254 m'xβyyy M خدای ماه (ماه بَنَغ)
māx-βay ⇒ m'γw βyyy
moon-god
BBB 724
- 5255 m'xc'ny M (مربوط به) ماه، ماهانه
māx-čānē
monthly, from moon
GMS 1022
- 5256 m'x(h) ⇒ m'γ(h)'
- 5257 m'xjmncyk M (مربوط به) دوشنبه
māx-žam(a)nčik
(taking place on) Mondays
BBB 724; GMS 1014
- 5258 m'xjmnw M دوشنبه
māx-žam(a)nu ⇒ m'hjmnw
Monday
BBB 724; GMS 63; Hen. JRAS 1945, 155
- 5259 m'xnc S ما از آنها، توسط ما، به وسیله آنها
māx-(an)č ? ⇒ m'x'
we from him, we from them
- Anc. Lett. 2.25, 29; GMS 1375A; Hen. BAOAS 12,
605n 3
- 5260 m'xnwy M, C ماه نو
māx-nawe
new moon
Hen. JRAS 1945, 153; abl. m'x, nw', C2
- 5261 m'x rwc M روز دوازدهم ماه، ماه روز (بیرونی: ماخ،
ماخیرج)
māx-rōč
twelfth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149.19
- 5262 m'x txyz M بالا آمدن ماه
māx-t(a)xez ?
rising of moon, moonrise
GMS 662
- 5263 m'xw ⇒ m'γ(h)', m'γw
- 5264 m'xyt ⇒ m'x'
- 5265 m'y'ms- B پایان یافتن
māyāms ©impf. ⇒ *y'ys-, myms-
(to)be finished
GMS 828
- 5266 m'yδ' B, M, S چون، چنین، آنچنان (در بیشتر متون)
mēδ/θ (m'yδδ, 'myδ) ©<*hama-iθa; *ima-aita
⇒ myθ, myδ', myt/θ
thus, so that
GMS 397; EGSii 127
- 5267 m'yδ' B روز
mēθ/δ (myδδ, myyδδ) ⇒ myθ, myδ'
day
TSP 2.67
- 5268 m'yδ'γt'k B رستگار (یکی از القاب بودا)
mēδāyatē ? ©Skt. tathāgata ⇒ myδ'γty(y)
saved
TSP 14.27, 32; BSTBL, Dhy. 182, 353; Frag. Len.;
Sogdica. 27f.; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141
- 5269 m'yδ'k(k) B ⇒ myδ'kk
- 5270 m'yδδ M ⇒ m'yδ'
- 5271 m'yn- B ماندن، باقی ماندن
mēn ©<manya ⇒ myn-
(to)stay, (to)remain
SCE 25, 342; BSTBL, Dhy. 16; O' 5; EGSii 13
- 5272 m'ytr'k B معیتر، لقب بودا
maitre/i (m'ytry) ⇒ mytr'k/y
Maitriya
TSP 8.5, 200; Bailey. Prolexis. 281; Benv. TSP
6.150 "friendship"; Hen. Texts. 735, maitri

- 5273 m'ytry ⇒ m'ytr'k
- 5274 m'zych m'th B, S نامادری (فرهنگ شعوری: مازید)
māzēč-māt ©Shugh. *nān-ēj, mōd-ij*
stepmother
SCE 242; Hen. Tales. 483, 14, 16, 484.4; VJ n
p135
- 5275 m'zyyyntych ⇒ mz'yyntych
- 5276 m'zyr- M آزدن
māzēr ©impf. ⇒ *z'yr-¹
(to)hurt, (to)be hurt
GMS 634
- 5277 -mβc S از تو به من
ma-β-č ? ⇒ -m
from you to me
Anc. Lett. 4.3, *mβt* "to you by me" 2.52; GMS
1359-60
- 5278 -mc B از من
mač ©*ma-(ha)ca ⇒ -m, -mnc
from me
VJ 177 5^b, 889; EGSiii 110; GMS 734
- 5279 mc' C اینجا، این طرف
mačā ⇒ mrt's'r, ms'
here
Lentz. STii 1.82 p587; GMS 71, 461
- 5280 mcryn C مصر
m(a)črēn, mišrēn
Egypt
C2, 60R1, 94V9, 104V10, *mycryn*
- 5281 mcryncyq C مصری
mačrēnčik, mēčrēnčik ?
(of)Egypt
Sund. AI 28, 1988, 182
- 5282 mδ' B چنین
maδ ⇒ m'δ
thus
VJ 1075
- 5283 mδ' S اینجا
maδa ⇒ mrδ, mδy, mδp'r, 'mδ⁶
here
Anc. Lett. 4.8; *mδh*, MDii
- 5284 -mδ B به من، با من
maδ ©<*ma-hada ⇒ -m
to me, with me
GMS 1348
- 5285 mδ'k S می، شراب
maδē ⇒ mδw
- wine
Anc. Lett. 5.8
- 5286 mδ'n B, M میان
m(i)δān ⇒ myδ'ny, mδy'ny
middle
TSP 2.1106; ob. -y, BBB 574 ?
- 5287 md's- C تعجب کردن
māδās ©impf. ⇒ 'd's-
(to)marvel
C2, 22V17
- 5288 mδ'yδ B, S آنجا
maδēδ ⇒ mδyδ
there
TSP 11.16; KG p184
- 5289 mdbh' C قربانگاه (مذبح)، پرستشگاه (محراب)
maδbaha ©<Syr.
altar
BSTii; C2
- 5290 mδδk'mync S شاهی (هر)
xšēwanmēnč ? ©Idg. ⇒ 'xšywnymync
royal
Hen. Tales 478.7
- 5291 mδyw'r'k B می خوار، باده خوار
maδ-xwārē
winedrinker
TSP 2.970
- 5292 mδh S(MD) ⇒ mδy
- 5293 mδp'r S اینجا، این طرف
maδpār ⇒ mδ², mrδp'r
here
MSP b160
- 5294 mδtnp'r B (نوعی) گیاه دارویی
(a kind of)herb
TSP 19.7
- 5295 mδw B, M, S می (مُر)
maδu (mdw) ⇒ mδ'k, mwδ²
wine
TSP 2.388, 21ii. 4; GMS 408, 1171; Hen. BSOAS
10, 98; Anc. Lett. 4.6; MDii A-16, 6; STi 36.1;
Sund. AoFiii 14R1; BSTii: C2, 57R18
- 5296 mdw C ⇒ mδw
- 5297 mdy C ⇒ mδy
- 5298 mδy B, M, S اینجا (در بیشتر متون)
maδē (mδh, mδyy, mdy) ©<*imada ⇒ 'mδ⁶
here
EGSii 153; GMS 136, 1109

- 5299 **mδy'n** M دارو، وسیله، چاره
maδyān
means, remedy
Hen. Sogdica. 39.32, 36 n p43
- 5300 **mδy'ny** S میان، میانه
maδyānē (myδ'n'y) ©<medyān <maiδyāna
⇒mδ'n
middle
STSC 139
- 5301 **mδycyk** S اینجا، از اینجا
maδēčik
from here
MDii 165.9 A-15, 9
- 5302 **mδyδ** M, S آنجا
maδēδ ⇒mδ'yδ
there
GMS 1109; MDii
- 5303 **mδyy** M ⇒ mδy
- 5304 **mγ'nsn'wtry** B دریای بزرگ، اقیانوس
mahā-smudra
ocean
TSP 3.129; VJ 1000
- 5305 **mγ'k'r** B نام خدایی است (از القاب شیوا)
mahākar ©<mahākala
(name of a)god
TSP 3.220
- 5306 **mγ'pwδy** B عنوان بودا
mahābudi ©<mahā-bodhi
Buddha's title
TSP 2.45, 366; Hen. Texts. 715
- 5307 **mγ'r'c** B مهاراجه
mahārāj ©Skt. mahārājan ©pl. -t
Maharajah
TSP 5.100, 8.50, 51, 49; BSTBL, Padm. 50
- 5308 **mγ'wn** B, S همه، همگی، همانند
mayōn ©*hama-gaona ©acc. -w ⇒mγwn,
m'γwny
all, complete, like
GMS 379; VJ; TSP; BSTBL; STii 8.11, mγ'wn
mγ'wnw, TSP 2, 876, 9.142
- 5309 **mγδ'k** B, S میوه
ma/iγδe, mγδē (mγδy) ©<*migda-ka; Parth.
mygdg ©acc. -w ⇒mγδ'w
fruit
VJ 937, 1080; TSP 8.108; MDii, mγδ'kw; VJ; SCE
159, acc. nom., VJ 842, VJ 835; Hen. BSOAS
12, 56; TSP 10.3; Benv. sγδ'k, apud. Yoshida.
SI 1984, 146; CII 1990 F19
- 5310 **mγδ'w** B' میوه
mayδau ⇒mγδ'k
fruit
VJ 1369
- 5311 **mγδβ-** B, S مشاور، وزیر، موبد
mayδaβ ©<magu-pati ©nom. -y; acc. -w; pl.
-t^(b); ob. pl. -ty' ⇒mγwpt
minister, adviser
VJ; TSP 5.5, 6.166; BSTBL, Padm. 48; Frag. Len.
93.24, 25, 38-24, 25, 27, 82 a8; Hen. Sogdica.
22.11; Tales. 483, 5; GMS 446, 509
- 5312 **mγδβy'kh** B وزارت (روحانیت)
maydaβyāk
ministry
VJ 981, 1173, 1483; GMS 1111 n 1
- 5313 **mγδy** S ⇒ mγδ'k
- 5314 **mγr'm-** C تهمت زدن، توهین کردن
māyram ©impf. ⇒'nγr'm-, 'γr'm-
(to)calumniate
BSTii 843, 44: C2, 68V13
- 5315 **mγw** C مغ، مجوس
mayu ©nom. mγw; ob. mγwy ⇒mwγ
Magus
BSTii 856.17, 867.36; C2 p196-7
- 5316 **mγwn** همه، همگی، مثل، مانند
mayōn ⇒mγ'wn
whole, all
TSP; BBB; Hen. Cosm. 312, 81; MD; STi 32, 22;
Sund. AoFi 1971, 241.3; C2; KG; mγwnt(h),
MDii B-19, 7; B-5, 10, 11; mγwnw, MSP b 107,
117
- 5317 **mγwpt** S موبد
mayu-pat ⇒mwγpt(w), mγδβ-
Zoroastrian priest
MDii p184, 18; MDiii p96
- 5318 **mγz** B مغز استخوان
mayz ©acc. -w, -y; ob. -y
marrow
VJ 987, 1180, 1486; TSP 2.115, 118, 476, 3.274,
276, 289; SCE 271
- 5319 **mhystk** M رئیس روحانی، رئیس راهبان
mahistak ©<Parth. mahistag ©pl. -t
Presbyter

- GMS 983n 1; BBB 623; W-Lii
- 5320 **mk'** B مرکب
makā @<Chin.
ink
TSP 2.951 n p181
- 5321 **mqdšθ'** C مقدس
may(a)das ? @<Syr.
sanctificated
Schwartz. HMV 392R4
- 5322 **mkγw** B شبهه، همانند
makxu ? (mnqxw(w)) ⇒ mngxw
like, similar
TSP 13.20, 13.13, 14ii; 6.137n p205; Frag. Len.
59.7, 8; GMS 336
- 5323 **mkkr⁽⁶⁾** B میمون
makkara @<Prak. *makkada*; Khwar. *mrk*; Khot.
makala; <Indo. ⇒ mkr'
monkey
mkkr', SCE 353; *mkkr'y*, SCE 115
- 5324 **mkī'sykt** M مقلصی‌ها (پروان یک فرقه‌ی مانوی که سرکرده‌ی آنها مقلص نام داشت) (الفهرست: مقلصیه)
miylāsikt @ob. pl. -iy
Miqilasck
Sund. Man. Lett. 305.10
- 5325 **mkr'** M میمون
makkara (m'kr) ⇒ mkkr⁽⁶⁾
monkey
BBB; Hen. Tales. 475; CII 1990 D1, *m'krsrδ*,
"monkey year"
- 5326 **mqxw(w)** M ⇒ mngxw, mkγw
- 5327 **MLK⁽⁶⁾** B, S شاه (هن)
xutāw (MRK') @Idg. ⇒ γwt'w, 'γšywn'k
king
VJ 1505; TSP 22, 20; BSTBL, Dhy. 174, 190;
Frag. Len.; Hen. Magi. 138.27, 30; MDii
- 5328 **MLK'mync** S(M) شاهی، شاهوار
xutāw-mēnč ⇒ 'xšywnymync, mδδk'mync
royal
Hen. Tales. 478, 7
- 5329 **MLK'twhr** S تخارشاه (سکه نوشته)
xutāw-tuxār
king of Tukhar
Coins; Hen. Mittelir. 26
- 5330 **MN** S از (هن)
čan @Idg. ⇒ cnn
- from, of
Anc. Lett.; MD; Frag. Len. TSP 13.3, 10.13
- 5331 **-mn** ما، به ما، مارا
m(a)n @1pl. pers. pron.; ob. encl. ⇒ 'mn, 'my'
we, us
GMS 1376-8; SCE 61; BSTBL, 292; Frag. Len.;
STii 1.41, 45; C2
- 5332 **mn'** من، مرا (در بیشتر متون)
mana @<*mana @1sg. pers. pron. ob. ⇒ my',
-m, 'zw
me
GMS 1339, 1392; *mn'h*, BBB 580, 600; *mn'yy*, STi
71, 1; GMS 1340
- 5333 **mn'tšyr** B گوگرد (منجیر ؟)
manatšir @Skt. *manahśila*
sulphur
TSP 3.227n p109; Hen. Tales. 465n 2
- 5334 **mnβr-** B مرتب کردن
manβar @impf. ⇒ 'nβr-
(to)arrange
TSP 2.698
- 5335 **mnβxš-** M تقسیم کردن
man βaxš @impf. ⇒ 'nβxš-
(to)divide
GMS 632
- 5336 **-mnc** S از او به من
manč ⇒ -m, -mc
to me from him, by me from them
Anc. Lett. 2.32; GMS 1378, 1375A; Hen. BSOAS
12, 605n 3
- 5337 **mnc'y-** متوقف شدن، ماندن
mančay @impf. ⇒ 'nc'y-
(to)stop, (to)become still
GMS 632; BSTii 877.7: C2, 65R29; MSP b172
- 5338 **mnd-** M بدون، بی
mand @neg. pref. ⇒ mnt-
without
GMS 1150
- 5339 **-mnd** ⇒ cym'nt, δymnd, kym'nt, nym'nt(y)
- 5340 **mnd-¹** B تکان دادن
manθ/δ @<*manθ-; Khot. *manth-* ⇒ mnd-²
(to)agitate, (to)stir
BTSBL, Dhu. 25, 27; Benv. Et. Oss. 88; IJ 1964,
307f; Bailey. Prolexis. 274
- 5341 **mnd-²** B تکان خوردن، حرکت کردن
mand ? @inf. -t ⇒ mnd-¹

- (to)agitate, (to)stir
BSTBL, Dhu. 25, 27, 29
- 5342 **mnd"γ'ryy'** M بدون شکوه، بی‌بنیادی، بدون رطوبت ؟
mand-āyāryā
lustrelessness, baselessness, absence of
moisture ?
Hen. JRAS 1944, 143.27, 144n3
- 5343 **mnd'nδyqy'** M بدون کارکرد، بی‌تأثیر
mand-andikya ⇒mnt'nδyk
lack of function ?
GMS 1151
- 5344 **mnd's-** S متعجب شدن
mandās @impf. ⇒'nδ's-
(to)wonder
MSP b152
- 5345 **mndfrnqy'** M بدبختی (بی‌فری)
mand-farnakyā
unhappiness
GMS 1152
- 5346 **mndyrβ'k** M نادان، جاهل
mand-γarβāk ⇒mntyrβ'k
ignorant
GMS 1153
- 5347 **mndyrβ'kstr** M نادان‌تر
mand-γarβākstar
more ignorant
GMS 1290
- 5348 **mndyrβ'ky'** M نادانی، جهل
mand-γarβākyā ⇒mntyrβ'ky'
ignorance
BBB 525, 637
- 5349 **mndm'nky'** M بی‌فکری، بی‌دقتی
mand-mānakyā ⇒mntm'ny
carelessness
GMS 1152; BBB 541
- 5350 **mndxwpy(y)** M ناشایست، نازیبا، نامناسب
mand-xūpē ⇒mntxwpy
improper
BBB b11, 28; GMS 1154; ob. BBB 661
- 5351 **mndzpřt** M ناپاک
mand-zpart ⇒mnzpřt, mzpřt, mntzp'řt(h),
mnt'zpřt
unclean
BBB f58; GMS 454, 1153
- 5352 **mng** M مکر، فریب، تقلب
mang ⇒mnk
fraud, deceit
- GMS 525
- 5353 **mnγ'z** B ⇒mnγz-
- 5354 **mngxw** M شبیه، همانند
mangxu (mnqxw(w)) ⇒mkγw
similar
BBB p103 f52; GMS 336; Benv. Notesiv 499
- 5355 **mnγz-** B بالا رفتن، بلند شدن
manxaz (mnγ'z) @impf. ⇒'nγz-, mnxz-, mxz-
(to)go up, (to)rise
GMS 55
- 5356 **mnk** B مکر، فریب
mank (mnq) @ob. -yh ⇒mng
fraud, deceit
TSP 2.1075, 7.101, 117; ob. mnqy, C2, 57V29;
BSTii 905.29
- 5357 **mnq** C ⇒mnk
- 5358 **mnkr'yp-** B تکان دادن
mangrēp @impf. ⇒'nkr'yp-
(to)agitate
VJ 1000
- 5359 **mnqxw(w)** M ⇒mngxw, mkγw
- 5360 **mnpt-** B افتادن
manpat @impf. ⇒'npt-, m'pt-
(to)fall
GMS 632
- 5361 **mns'c-** M ساختن، درست کردن
mansāč @impf. ⇒'ns'c-
(to)prepare, (to)make
Hen. BSOAS 12, 312.89, 3pl. -nd
- 5362 **mnsn-** B برخاستن
mansan @*nsn-; *sn- @impf.
(to)rise
S W, IIJ 1976, 62; Frag. Len. 15
- 5363 **mnspond rwc** M منتره‌سپنت، روز بیست و نهم ماه (بیرونی):
(منسپند)
manspand roč @<*maθrahe-spanta ⇒mrspnt
rwc
twenty-ninth day of the month
Hen. Fasts. 151.5, 153.9; Gersh. Sogd. Cpds. 148
- 5364 **mnspt-** B جنبیدن، برخاستن (از خواب)
manspat @*nspt- @impf.
(to)rise, (to)move
TSP 13.25; S W, IIJ 1976, 57n61
- 5365 **mnsdyn** ⇒mnšpn-
- 5366 **mnšpn-** B(S) استراحت کردن ؟، گستردن ؟

- manspen ?, manšpan ? (mnspyn) خمیازه کشیدن ؟
(to)rest
TSP 13.7; Schwartz. STSC 12; JAOS 1969, 445a;
S W, III 1976, 56; BSOAS 1983, 42, mšpn,
impf. of 'špn, Benv. mnšp, impf. of 'nšp;
Schwartz. 'nspyn, 'nšpn
- 5367 mnšt'y- B, M نشان دادن
manštāy @impf. → 'nšt'y-, mšt'y-
(to)show
GMS 632; VJ 900; 1sg. impf. mnšt'yw, KG 2335,
2376
- 5368 mnt B, S, C در صورتی که، تا، وقتی که، در حال
mand (mntt)
inspite of, until, while, immediately
TSP; BSTBL, Dhy. 318, 374; MD; BSTii; C2;
Benv. BSL 1954, 61 n 1955, 323; mntt, TSP 9.96
- 5369 mnt- B, S, C بدون، بی (پیشوند نفی)
mand @Khwar. mnd- @prohibitive prefix,
privative prefix → mnd- → mnd-
without
EGSii 168; GMS 1150
- 5370 mnt'ywzk S آرام، راحت، بی تشویش
mand-āyōzē
quiet, undisturbed
MDii p136.4 A-18.4
- 5371 mnt'ys- B پناه جستن، محفوظ ماندن
mandaxs, mantaxs @impf. → 'nt'ys-
(to)escape
TSP 13.11
- 5372 mnt'nδyk S خلاف اخلاق، خلاف سنت ؟
mand-andīk @pl. → mnd'nδyqy'
immoral
MSP b85
- 5373 mnt'zp'rtyh B → mntzp'rtyh
- 5374 mnt'zp'rt S ناپاک
mand-zpart @ob. -y → mntzp'rt(h), mndzp'rt
unclean
KG 554-5 p185; GMS 1238
- 5375 mntyrβ'ky' B → mntyrβ'ky'
- 5376 mntyrb'q C → mntyrβ'k
- 5377 mntyrβ'k B نادان، نامفهوم
mand-γarβāk (mntyrb'q) @pl. -t; ob. pl. -ty
→ mndyrβ'k
ignorant, foolish
TSP 2.1052, 1055; BSTBL, Intox. 20; SCE; STii
- 1.91; C2; mntxrβ'k, STii 7.5; Sund. AoFviii
1981, 24V 2
- 5378 mntyrβ'ky' B نادانی
mandγarβākā (mntyrb'qy') → mndyrβ'ky'
ignorance
TSP 2.1182; Frag. Len. 93.7; O' 7; BSTii: C2,
102R22, 23, 102V 25-6; mntγrβ'kyh, TSP
2.256; mntγrβ'ky', SCE 266
- 5379 mntyrb'qy' C → mntyrβ'ky'
- 5380 mntyrβ'ky'kh S نادانی
mand-γarβākā(k)
ignorance
MDii B-18, 2; GMS 1111n 1, 1494
- 5381 mntywnc B بی رنگ
mand-γōnč
colourless, without colour
TSP 22.12
- 5382 mntyws'nty'kh S ناخرسندی
mand-xusandyāk @f. n.
dissatisfaction
MDii 1.14
- 5383 mntm'ny C بی فکر، بی دقت
mand-mānē @pl. -t → mndm'nky'
thoughtless
BSTii 836.5; C2, 108R5; Benv. JA 1955, 303;
Sund. AoFi 242.18
- 5384 mntny'mk S نابهنگام
mand-niyāmē
untimely
Anc. Lett. 5.16
- 5385 mntptz'ny' C نادانی، جهل
mand-patzānyā
ignorance, lack of understanding
BSTii 892.9: C2, 31R9
- 5386 mntpz'ny C نادان، بی شعور
mand-patnānē @pl. -t; ob. pl. -ty
ignorant
BSTii 892.13, 17: C2, 13R13, 17
- 5387 mnt'r' B ورد، دعا، افسون، منتره، کلام مقتس
mant(a)r @Skt. mantra
mantra
TSP 2, 399, 5.105, 7.50
- 5388 mnt'r' B دایره (مَندَل، مَندَلَه)
mandal @Skt. mandala
circle
VJ 1214; TSP 3.162, 5.61; BSTBL, Dhy. 17, 134;

- y, Vim. 99
- 5389 **mnt'r'ys-** B در فشار بودن، ستم کشیدن
mantraxs, mandraxs @impf. ⇒ 'ntr'ys-
(to)be oppressed, (to)be disturbed
VJ; GMS 152c
- 5390 **mnt'r'yh** B نام همسر شاهزاده سوداشن
mandri
(name of)Sudashan's wife
VJ
- 5391 **mntt** B ⇒ mnt
- 5392 **mntw'ry** B بی باران، خشک
mand-wārē
rainlessness
GMS 1150; BSTBL, Padm. 53
- 5393 **mntwrnqy'** C نابوری
mand-warnakya
unbelief
Sund. AoFviii 1981, 22V 6
- 5394 **mntwrny** C ناباور، بی اعتقاد
mand-warnē @pl. -t
unbelieving
Sund. AoFviii 1981, 29V 5 p205 n391
- 5395 **mntxwpy** C نامناسب، ناشایست، نامطوبوع
mandxūpē ⇒ mndxwpy(y)
improper, unpleasant
BSTii 827.43; C2, 94V13
- 5396 **mntz'wry'** C ناتوانی
mand-zāwaryā ⇒ z'wr
weakness, powerless
STii 3.6; GMS 1151
- 5397 **mntzp'rt(h)** B ناپاکی
mandzpart ⇒ mnt'zp'rt, mndzp'rt
unclean, impure
TSP 2.778, 379, 884, 10.23, 35; ob. -yh, SCE 121,
158; TSP 2.393, 394
- 5398 **mntzp'rty'kh** B ناپاکی
mand-zpartyā(k)
uncleanness
TSP 19.17; Hen. Texts. 713n 3
- 5399 **mntzp'rtyh** B ناپاکی
mand-zpartyā (mnt'zp'rtyh) ⇒ mntzp'rt(h),
mntzp'rt'y'
uncleanness
TSP 2.374, 375, 793, 885; MSP b24; TSP 7.167,
mntzp'rty'
- 5400 **mntzp'rt'y'** B, C ناپاکی
mand-zpartyā ⇒ mntzp'rtyh
uncleanness
TSP 7.167; STii 4.33; "rubbish", GMS 454
- 5401 **mnw ?** B دشمن، مخالف
man(u)
hater, enemy
BSTBL, Dhy. 87; Hen. Texts. 725n 1
- 5402 **mnwz-** M گرد آوردن، جمع آوری کردن
manwaz @impf. ⇒ 'nwz-
(to)collect, (to)gather
GMS 632
- 5403 **mnxwy-** M سرپیچی کردن، شکستن، خلاف کردن
manxway @impf. ⇒ 'nxw'y-
(to)infringe, (to)break
GMS 632; MSP b165; Sund. p41
- 5404 **mnxz-** M برخاستن، بالا رفتن
manxaz @impf. ⇒ 'nxz-, mnyz-
(to)rise, (to)go up
GMS 55, 632
- 5405 **mnyn'** C نمره، شماره
@<Syr.
number
C2, 94V2; Hansen. AO 1966, 96
- 5406 **mnz'n-** M آگاه کردن، اعتراف کردن
manzān @impf. ⇒ 'nz'n-
(to)acknowledge, (to)confess
GMS 632
- 5407 **mnzyδ-** S جستن، جهیدن
manzyaδ @impf. ⇒ 'nzyδ-
(to)leap
MSP p41 b187
- 5408 **mnzyynt-** S جستن، جهیدن
manzyēnt ? @impf. ⇒ 'nzyynt-
(to)leap up
Sund. AI 1988, 180
- 5409 **mnzp'rt** M, C ناپاکی
man-zpart ⇒ mndzp'rt, mzp'rt, mnt'zp'rt
unclean
BBB 583; STii 3.48; GMS 454
- 5410 **mr'** M, C حضرت، سرور
mar (mry)
lord, sir
Hen. JRAS 1944, 138.47
- 5411 **mr'** B جزء تاکیدی (همریشه با mr فارسی)
mar

- emphatic particle
TSP 2.1085n p183
- 5412 **mr^hz** M همکار، دستیار
marāz @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒mr^hz
colleague, assistant
GMS 1250; Hen. Fasts. 155 p155, No. 7A
- 5413 **mr^hmw** M سرور آمو (مبلغ دین مانوی در شرق)
mar-amu
Mar Amu
Hen. Varucān-šāh 87
- 5414 **mr^hwt** C گریان
marāut @mr^hw-; <*brāma-āwat ⇒mr^hwt
crying
GMS 310, 351; STi 72.3
- 5415 **MR^hY** S فرمانده، شاه، امیر (هر)
(MR^hY) @Idg. ⇒γwβw
commander
MD
- 5416 **mr^hynck^h** B فلفل
marēnčkā @Skt. *marica*; Khot. *miremjsya*
pepper
BSTBL, Padm. 39, Mack. n p11 "marenca"
- 5417 **mr^hynkh** B (نوعی) گیاه
mar(z)ēnk ? ⇒mrznykh
(name of a)plant
TSP 19.15
- 5418 **mr^hz** مزدور، مزدوری، مزدکاری (بیرونی: مرزانه، یکی از منازل قمر)
marāz @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒mr^hz
hiring work, hireling
TSP 2.80, 241n p169; Texts. 716; BBB 540; Hen. Tales. 468n 6, 467, 36, 486.20; Magi. 138.8; STi 42.3; MD; KG 413; pl. -ty, 539; mr^hzt, Frag. Len. 83a5; +mrty, Tales. 468; Hen. "moon station"; BBB p128
- 5419 **mrc** B, M, C مرگ (در بیشتر متون)
marč @<Av. *mahrka* @ob. -y^h ⇒mrch, mwrth(y)
death
GMS 249, 489; BBB 520; Hen. Cosm. 307, 46; BSTBL; TSP; STi 50.3, 31.13; Sund. AoFviii 1981 p215; STii 1.75, 2.1; BSTi 93; C2; Sund. AI 1988, 175; mrc *prm*, Hen. Tales. 480.9 "until death"; pnt-mrc "near death"
- 5420 **mrc** βnd^hm M مرگ، اعدام، مجازات مرگ
marč(e)-βandām (mrc(y) bnd^hm)
- death punishment
BBB 646; STii 2.1, 2, 3; BSTi A12, 26
- 5421 **mrch** B مرگ
marč @acc. -wh; ob. -y(h) ⇒mrc
death
VJ 778; TSP; BSTBL, Intox. 13, Vim. 113; Frag. Len. 69.5
- 5422 **mrc(y) bnd^hm** C ⇒mrc βnd^hm
- 5423 **mrcync** M مرگبار، مهلک
marčēnč @f. adj.
deadly, mortal
GMS 1273; Sund. 1994, 45R V
- 5424 **mrcyny** M مرگبار، مهلک
marčēnē @m. adj.
deadly, mortal
BBB b5, 35; GMS 1053, 1273
- 5425 **mrδ** S اینجا
marδ/θ @<*imaθra ⇒mrδp^hr, mδ^h
here
GMS 440; MD
- 5426 **mrd^hsp^hnt** C, S ⇒mrδ^hspnd
- 5427 **mrd^hspnd** M عنصر، آشامیدند
mrδaspnd (mrd^hsp^hnt) @*amrta-spanta; MP
*mhr^hspnd @pl. -t; ob. pl. -tyy, -tyh
element
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142; Hen. Tales. 473, 6; W-Lii; STi 84.11; Sogdica. 64.12, 34.9; Frag. Len. 59.6; pl. -t, BBB; GMS 73, 138 n 1; ob. -ty, Hen. Cosm. 307.6; BBB a9 f45; KG 613; mrδ^hspnt βγγy, Sund. Liste. 1994, 458-9
- 5428 **mrδp^hr** S اینجا
marδ/θpār ⇒mrδ, mδp^hr
here
GMS 440, 1116; MDii B-17R14
- 5429 **mrδxmy** C مرد، انسان
mard(u)xmē @pl. -t ⇒mrtxmy(y), mrtym^hk
man, mankind
STii 1.3, 67, 86, 2.19, 3.15, 56; GMS 270
- 5430 **mry^h** M مرو
mary @Parth. *mrg*; OP *marguš*
Marv
Hen. Mittelir. p94; KG p185, 432
- 5431 **mry^h** M, C, S مرغزار، بیشه، چمنزار (مرغ)
mary (mrtyh) @Av. *marāya* @pl. -t(t) ⇒mry^h
wood, meadow
GMS 485, 526, 1661; Hen. Cosm. 307, 35; MDii

- w, A-5, 15; MDii p184, 15; *mrȳy*, Frag. Len. 68.13; C2, 11R24
- 5432 *mrȳ*-¹ B, M, S مرغ، پرندۀ
mrȳ, *māry* ©Av. *mārāȳa* ©nom. ob. -y; inst. -⁶; pl. *mrȳ*⁶*yšt* ⇒ *mrȳ*-
 bird
 GMS 485, 1174, 1182; TSP 2.155, 456, 3.139, 189 & etc.; BSTBL; SCE; Frag. Len.; BBB; SCE 105, 252, 270; BBB 511; GMS 1240, 1186; Frag. Len. 29.4, 71.12; O³ 12, 84a 10
- 5433 *mrȳ*-² B هموار، مسطح، برابر
mārx ©nom. -y; acc. -w ⇒ *mrx*-
 straight, flat
 GMS 491, 520, 1191; SCE 65; VJ 1497; BSTBL, Dhy. 18; TSP 5.28, 54; adv. "equally" TSP 2.870, 3.248 n p199, 7.21
- 5434 *mrȳ*' B بیشه، مرغزار، مرتع (مرغ)
māry (*mrȳh*) ©ob. -yh ⇒ *mrȳ*'
 wood, meadow
 TSP 2.811, 9.85, 13ii2; -h, VJ 316; -yh, SCE 241; pl. *mrȳ*'*tt*, TSP 9.85
- 5435 *mrȳ*'*rt*(h) مروارید
māryārt, *māryārit* ©MP *murwārid*; Parth. *murgārid*; Pahl. *mwlw'lyt*; Khot. *mārahe* ©ob. -y(h); pl. *mrȳ*'*rt* ⇒ *mwrβnt*
 pearl
 Hen. Tales. 466, 467; VJ 16^b; Sogdica. 7, 7; GMS 81; MSP b34, 109 c13; Sund. AoFviii 1981, 25R 6 p191, 192 n239; Gersh. SI, Cahier 7, 132, **marga-ah(a)r-ita* "held by the pearl-oyster"
- 5436 *mrȳ*'*rtswmbyy* M مروارید سنب، مروارید سفتار
mārdārt-*sumbē*
 pearlborer
 Hen. Tales. 466-8
- 5437 *mrȳ*'*wnt*'k B غده، گلوله، لخته
māryundē (*mrȳ*'*wntk*) ⇒ *mrȳ*'*wndy*
 lump, clod
 TSP 2.359, 505; SCE 205
- 5438 *mrȳ*'*wntk* ⇒ *mrȳ*'*wnt*'k
- 5439 *mrȳ*'h ⇒ *mrȳ*'
- 5440 *mrȳ*w B همانند، یکسان
mārxu
 similar, alike
 VJ 1497
- 5441 *mrȳ*'*wndy* M برآمدگی گوشتی، غده، گلوله (بیرونی)
- مرغندخواره)
- māryundē* (*mrȳ*'*wntk*) ©pl. -t ⇒ *mrȳ*'*wnt*'k
 lump, clod, ball
 GMS 138, 149; Hen. Tales. 485 n 7; TSP 3.290-5, 2 pl. *mrȳ*'*wntt*; TSP 3.290; *ȳrδ mrȳ*'*wndy*
 "Adam's apple", Sogdica. 56, 29; Benv. Notesiv 499
- 5442 *mrȳ*'*wntk* B ⇒ *mrȳ*'*wndy*
- 5443 *mrȳ*'*wr* C زلف، کاکل (مرغوله)
māryur/l
 twisted locks, curly hair
 Sund. AoFviii 1981, 25R 5 p 191 n 238
- 5444 *mrȳ*'*yz*'*tk*/-y B تخم مرغ (مرغ زاده)
mārye-*zātē*
 egg
 BSTBL, Vaj. 2, Dhu. 38; Benv. Notesiv 497
- 5445 *MRK*' ⇒ *MLK*⁶
- 5446 *mrktth* M زمرد
markat ©Skt. *marakata*
 emerald
 Hen. Sogdica. p26; TSP 8.174
- 5447 *mr* *m'ny* M سرور مانی
mār-*māni* ⇒ *m'r* *m'ny*
 Mar Mani
 Hen. Tales. 469, 35; KG
- 5448 *mrspnt* *rwc* S متره سپنت، روز بیست و نهم ماه
mārspand *roč* ⇒ *mnspond* *rwc*
 twenty-ninth day of the month
 MDiii A4R10
- 5449 *mr*'*sy*'*n* M سیسینوس (جانشین مانی)
mārsisin
 Sisinius
 Hen. JRAS 1945; Fasti. 154.4
- 5450 *mrt*- B, S مردن (در بیشتر متون)
mā/*urt* ©pt. st. ⇒ *myr*-, *mrt*'*t* *rwc*, *mwt*-(*to*)*die*
 GMS 138, 151, 870; Anc. Lett. 2.38; AVS 104
- 5451 *mrt*'*ny*' M, S شجاعت، مردانگی
mārtānyā ©f. n.
 courage, virillity
 GMS 942; Hen. BSOAS 11, 70; CII 1990 G2
- 5452 *mrt*'*ny*'*kh* S کتیبه، لوحه‌ی یادبود
mārt/*ḍānyāk*
 writing, inscription
 Karab. Insc. 18, 19; Lentz. STii 587

- 5453 **mrt't rwc** M, S روز هفتم ماه، مردادروز (بیرونی: مردد)
 martāt-rōc ⇒ mwt't rwc, 'mrtch, mrt-
 seventh day of the month
 GMS 86.138; Hen. iii B11R8; Fasts. 149.9; MDii B
 11R 8
- 5454 **mrt'xmk** S(AL) ⇒ mrtym'k, mrtxmy(y)
- 5455 **mrt'y** B مرد
 marti ©OP *martiya* ⇒ mrt'y
 man
 SCE 374; O¹ 4; Frag. Len. 71.4; *mrtk*, Anc. Lett.
 2.55
- 5456 **mrt'yh** ⇒ mry², mry¹
- 5457 **mrtym't** مردمان
 martəxmāt (mrtymkt, mrtym't) ©pl.; ob. -y
 ⇒ mrtym'y
 men
 SCE 531, 533, 544; TSP 5.3; STii 7, 14; *mrtxm't(t)*,
 BSTBL; -m'tt, SCE; BSTBL; Dhu. 90; STii
 10.45; Frag. Len. 70.4, 93.2; ob. pl. *mrt'ym'ty*,
 SCE 103; BSTBL, Dhu. 31; STii 7.32; Frag. Len.
mrt'ym't; O¹ 11
- 5458 **mrtym'k** B, S مردم (در بیشتر متون)
 matəxmē (mrtymk, mrt'xmk) ⇒ mrdxmy,
 mrtym'k, mrtxmy(y), mrtym'y
 man, human, mankind
 -³k, SCE 360; -⁶k, SCE; VJ; BSTBL; STii; MD;
 Frag. Len.; -kw, SCE 204, 319; VJ 76, 1464; pl.
 -⁶kt, MDii; Frag. Len.; pl. ob. -³ky, VJ 395;
 -³ky, BSTBL, Vim. 118; Hen. Tales. 474.9;
mrtxm'k, STii 10.54, 7.5
- 5459 **mrtym'kw** B ⇒ mrtym'k
- 5460 **mrtym'n** B مردمان
 martəxmān ©gen. pl.
 men
 VJ 1048; SCE 538; GMS 969, 1261
- 5461 **mrtym't** ⇒ mrtym't
- 5462 **mrtym'y** B, S مردم (در بیشتر متون)
 martəxmē (mrtymy) ©pl. -t; ob. pl. -ty
 ⇒ mrtxmy(y), mrtym'k, mrtym't
 man
 SCE; BSTBL; Tales. 476.2, 481.47; pl. -yt, VJ 835;
 SCE 259; TSP 5.86; -yty, VJ 138; STii 9.13;
 Hen. Tales. 481, 50; Magi. 138, 41; BSTBL,
 Vim. 52, 157, 188, 191
- 5463 **mrtymk** ⇒ mrtym'k
- 5464 **mrtymkt** ⇒ mrtym't
- 5465 **mrtymy** ⇒ mrtym'y
- 5466 **mrtk** S(AL) ⇒ mrt'y
- 5467 **mrt mrt** B, S هر کس، هر
 mart mart ©<Av. *marδta*
 everyone, each
 VJ 52, 277, 6a; BSTBL, Vim. 189; TSP 2.737,
 12.30; GMS 493 n
- 5468 **mrtmync** B مردمی، انسانی
 martmēnē
 human, humane
 Frag. Len. 65, 5
- 5469 **mrt's'r** اینجا، این طرف (در بیشتر متون)
 martsār (m's') ©<**imaθra+sār* ⇒ ms', mc'
 here, hither
 GMS 301, 461; BBB b43, TSP; BSTBL; VJ; STii
 9.11; BSTi A 22; MD
- 5470 **mrtxm'ny(h)** M مردمی، انسانی
 martəxmānē/-yā
 human, humane
 BBB b39; GMS 1041
- 5471 **mrtxmync** M مردمی، انسانی
 martu/əxmēnē
 human, humane
 GMS 1254
- 5472 **mrtxmy ptxwyny** C مردم کش، آدمکش
 martəxmē- patxwēnē ©acc.
 killer of man
 C2, 3R15
- 5473 **mrtxmy(y)** M, C مردم، آدمزاد (در بیشتر متون)
 martəxmē (mrt'xmk) ©pl. -t; ob. pl. -ty
 ⇒ mrtym'k, mrdxmy, mrtym'y
 man, person
 GMS 129, 966; Hen. Tales. 473; BBB; STi; STii;
 MSP; BSTi; C2, abl. voc. *mrtxm'*, acc. *mrtxmw*,
 C2, gloss; pl. *mrtxm'⁶yt*, BBB 505; GMS 1256;
 BSTi; BSTii: C2; KG 185; pl. ob. *mrtxmyty*, STi
 10, 12; Sund. AoFviii 1981 p216; C2, MSP b31,
 71, 75, 8b 101, 128; KG 4
- 5474 **mrt'y** مردم (در بیشتر متون)
 marti/i (mrtyy) ©<OP *martiya*; Yaghn. *mōrti*
 ⇒ mrt'y
 man, human
 GMS 267, 493n 1, 1218, 1222; voc. *mrt'y*, Tales.
 473; MDii, -w; *mrt'yt*, KG 476; S W, AO 1981,
 16
- 5475 **mrtynh** M حوّا، مشیانه (نخستین زن)

- martin(ā) ? ©Khwar. *mordān*; MP *murdyānag*;
Pahl. *mašyānag*
Eve, Mashiyane
Hen. Magi. 138.17, 140n 4
- 5476 **mrtyy** M ⇒ **mrty**
- 5477 **mrwrwd** C مرورود
marw-rūδ
Marv river
STii 3.30
- 5478 **mrws-** C دستزدن، لمس کردن
mrus ?
(to)touch
STi 54.18; Sund. AoFiii 59
- 5479 **mrx-** M, C هموار، صاف، مسطح، یکنواخت
ma/ǝrx ©adj. & adv.; nom. -y; acc. -w ⇒ **mrxy**-²
straight, flat, plain
GMS 491; *mrxy*, STi 58.10; *mrxyw*, KG 348, 395,
474 p185; adv. "plainly", BSTii 893V 22; C2,
31V 22; Benv. Et. 2, 130; acc. f. *mrxy*, C2,
52V9; nom. pl. *mrxy*, GMS 520, 1205; *mrxyy*
kwn-, GMS 1197; *mrxy wn-*, STi 58.10, "to
straighten"
- 5480 **mrxy** M, C ⇒ **mr¹**
- 5481 **MRY¹** S(MD) ⇒ **MR¹Y**
- 5482 **mrxy'mh** M ⇒ **mrxy**
- 5483 **mrxy** C مریم
maryam (**mrxy'mh**)
Mary
C2, 51V13, 57V11; Hen. Sogdica. p7.13; BSTii
905.11
- 5484 **mrxync-** M خراب کردن، نابود کردن
ma/ǝrēnč ©<**mrxyncya*; Av. *marēnca*
(to)destroy
GMS 153, 600; AVS 123
- 5485 **mrz-** B مالیدن، پاک کردن
ma/ǝrz ©Av. *marəz*
(to)rub
TSP 19.2, 17; Hen. Texts. 713n 5; AVS 132
- 5486 **mrznykh** B پاک کننده، مهمل، ملین
marznik ⇒ **mrznykh**
purgative
TSP 19.14; Hen. Texts. 713
- 5487 **ms** باز، هم چنین، هنوز (در همه ی متون)
mas ('tym, 'rtms) ⇒ **rtym**
again, also, and, further, even
- 5488 **ms¹** C, S اینجا، این طرف
masā ⇒ **mrts¹r**, **mc¹**
here, **hithier**
STi 31.17, 69.6; BSTi 196; C2, 23R12, 54V19; CII
1990 A9, *m's¹* F5, G11 n p28
- 5489 **msβwyye** S ماه دهم سال (بیرونی: مسافوغ)
mis-βuyēč, *misβuyič* ⇒ **mys¹ βwyye**
tenth month of the year
MDii Nov. 4R1 p22; -y, Nov. 3R1 p21
- 5490 **mst'wny** B مستی
mastū/ōn/ē/i
drunkenness
BSTBL, Intox. 4, 7; GMS 1087
- 5491 **mstk'r'k** B مستی آور، سکر آور
mastkārē (**mstk'ry(y)**)
intoxicating
TSP 2.960, 1002, 1010, 1025, 5.38, 80, 7.174, 17.17;
BSTBL, Intox. 2 & etc.; BBB p74.591; GMS
1125
- 5492 **mstk'ry(y)** B, M ⇒ **mstk'r'k**
- 5493 **msy'tr** B, M, S بزرگ تر، بالاتر، مهتر
masyātar ('msy'tr) ©Av. *masyah*; Parth. *ms'dr*
⇒ **msydr**, **mzy'tr**
greater, higher
GMS 1241, 1292; VJ 234; BSTBL, Dhy. 86, 101;
TSP 2.24, 162, 515, 958, 12.19; Frag. Len. 44.2;
BBB; MSP b10; Hen. Tales. 480.8; *msy'ttr*,
MDii
- 5494 **msyδ'r** S ⇒ **msydr**
- 5495 **msyδr** M ⇒ **msydr**
- 5496 **msydr** C کشیش، رئیس روحانی
masēdar (**msyδr**, **msyδ'r**, **m'syδr**) ©Parth. *ms'dr*
©ob. -y; pl. -t, -δ ⇒ **msy'tr**
Presbyter, headpriest
GMS 269, 1280n 1, 1298; CII 1990 F1, G20; pl.
msydrd, STii 3.33, 55, 68; Sund. AO, Hung.
1971, 92; *msydrd*, C2, 64V26
- 5497 **mš'y'y'** M, C مسیح، مسیحا (در تمام متون مسیحی)
mašyh' (**mš'y'h'h**, **mšyx'**, **mšyy'**)
Christ
GMS 63; Hen. JRAS 1944, 138.35; KG p185; C2
gloss.
- 5498 **mš'y'h'h** ⇒ **mš'y'y'**
- 5499 **mškh** B ⇒ **m'tškh**
- 5500 **mšnt** C ایشان، آنها را
m(i)šand ? ⇒ **myšn**

- them
STii 3.39
- 5501 **mšpn-** C استراحت کردن، آسوده شدن
mašpan ©impf. ⇒špn-
(to)rest, (to)be at rest
BSTii 889.15; C2, 60R15; Benv. Et. 1, 309
- 5502 **mšt'y-** C نشان دادن
maštāy (m'st'y) ©impf. ⇒št'y-, 'nšt'y-,
mnšt'y-
(to)show
BSTii 880.15; C2, 6V14, 57V, 19, 60V 8, 77V 15
- 5503 **mšyγ'** ⇒ mš'yγ'
- 5504 **mšyp-** C دفن کردن، پوشاندن
māšēp ©impf. ⇒šyp-, 'nš'yp-
(to)bury
BSTii 888.9, 15; Benv. Et. 1, 308; C2, 60 R9, 3, pl.
mšypnt
- 5505 **mšyx'** ⇒ mš'yγ'
- 5506 **mw** B, M این، این را
mu (rtymw) ©OP *imam* ⇒mw, mwn'w, 'my'
this
GMS 1401, 1466; TSP; STii 7, 30.33; KG; S W,
TPS 1994, 43-50
- 5507 **mwck'** B استاد، معلم، آموزگار
mōčāk ⇒mwj'k, mwz'k', mwck
teacher
TSP 6.51
- 5508 **mwck** B, M, S استاد، آموزگار
mōčē, mōč(ā)k/ē ©<*maučaka-; Khwar. *mwcy*
©ob. -y; ob. pl. -ty ⇒mwck'
teacher
GMS 397, 810, 976; TSP; BSTBL; W-Li; *mwck'*,
BSTBL; Frag. Len. 44.2; -w, Frag. Len. 81.4; ob.
mwcky, Dhu. 183; pl. ob. *mwckty*, TSP 6.191;
Bailey. **hamauk*-, Mack. **maucaka*
- 5509 **mwδ** C ⇒ mwδ²
- 5510 **mwδ'** B, S ارزش، بها (برهان قاطع: مول)
muδ/mūδ
value, price
VJ 1401; *mwδy*, VJ 1319; Anc. Lett. 5; S W,
BSOAS 1983, 45
- 5511 **mwδ'** S می (مُل)
muδ (mwδ) ⇒mōw
wine
GMS 408; Anc. Lett. 4.6; Sund. AoFviii 1981
p216, 2aV2
- 5512 **mwγ** C, S مغ، مجوس
muγ ©ob. -y; nom. acc. -w ⇒mγw
Maguš, Magian
C2 gloss. acc. nom. *mwγw*, nom. *mwγy* p197;
Frag. Len. *mwγw*, 83a6; *mwγy*, 68.31, 10,
mwγ', 68.12; pl. *mwγyšt*, ob. pl. *mwγyštγ*, C2
p196
- 5513 **mwγ'nc** C, S مجوس، مغانه، زردشتی
muyānč (mwγ'ny) ©f. adj.
Magian, Zoroastrian
BSTii 872.5; Benv. Et. 2, 116; C2, 1R24; GMS
1040; Hen. Tales. 475, 10; JRAS 1944; Magi.
138.28
- 5514 **mwγ'ny** ⇒ mwγ'nc
- 5515 **mwγdyn** C دین زردشت (دین مغان)
muy-δēn ©ob. -y
Zoroastrian religion
BSTii 872.6; C2, 4V4
- 5516 **mwγqty** C دیر مغان، معبد مجوس (مغ کده)
muy-katē
magian house
acc. -tw, C2, 1V, 17, 29; loc. -ty, C2, 1R25
- 5517 **mwγpt(w)** C, S موبد
muy-pat (mwhbt') ©**magu-pati* ⇒mγwpt
Zoroastrian priest
C2; Frag. Len. 68, 10, 11; -w, BSTii 843.20, 21,
873.2, 875.12
- 5518 **mwγšk**⁽⁶⁾ B مگس، پشه
muxšk ©**maxšika*; Pahl. *maxš* ©ob. -y, -'
fly, mosquito
TSP 2.390; SCE 364; GMS 113, 165, 975, 1182 n 2
- 5519 **mwγy'q** C مجوسیت
muyyāk
magian cult
C2, 1V23, 24, 27
- 5520 **mwγyšt** C مغان، مجوسان
muyišt ©ob. pl. -y ⇒mwγ
magians
BSTii 851.6, 843.41, 50, 850.1, 872.4; C2 gloss.
p215
- 5521 **mwγztw** M مغ کشتی
muy-zatu ©**magu-zati*
magian killing, magophobia
Hen. Magi. 138.27, 135f
- 5522 **mwhbt'** ⇒ mwγpt(w)
- 5523 **mwhrdyb** M مهرنامه
muhr-δiβ ©**mwδr*; Parth. ©ob. -yy

- ⇒mwz'kk, dyb-yy
seal of letter
BBB c36
- 5524 mwj'k M استاد
mōžāk (mwj'q) ©pl. -t ⇒mwz'k', mwc'k'
teacher
GMS 990; BBB 623
- 5525 mwj'q ⇒mwj'k
- 5526 mwkš(h) B رستگاری، نجات
mokš ©Skt. *mokṣa*; Parth. *mwxš* ©ob. -y⁶, -yh
salvation
VJ; TSP 8.23, 2.663, 691; -h, VJ 995
- 5527 mwn'kw B, S این، اینطور (در بیشتر متون)
munaku (mwnkw) ⇒mwn'w
this
GMS 1402, 1467; TSP; VJ 21^b, 318; SCE 344, 548;
BSTBL; Frag. Len. *mwnkw*, TSP 3.7
- 5528 mwn'w M, C, B این (در بیشتر متون)
munu/ō (mwnw) ⇒mwn'kw
this
GMS 960n 1; BBB; C2; SCE 417, 557; TSP 14.26;
STii 8.5; BSTBL
- 5529 mwnkw ⇒mwn'kw
- 5530 mwnw ⇒mwn'w
- 5531 mwrβnt B مروارید
murβand ⇒mwz'kk, mry'rt(h)
pearl
TSP 2.981n p181; Hen. BSOAS 11, 468n 4
- 5532 mwrδw B مرگ
murδu (z't 't mwrδw)
death
BSTBL, Vim. 7, Dhu. 38; GMS 138n 1, 1143
- 5533 mwrsty C خشک شده
murstē ? ©pp.
drenched
S W, C2, f. adj. *mwrstc*; C2, 14V20
- 5534 mwrt- B, M, C مردن
murt ©pt. st. ⇒mrt-, myr-
(to)die
GMS 151; VJ; TSP; AVS 104
- 5535 mwrt' M مورد
murta
myrtle
GMS 974
- 5536 mwrt'jw'ndyy M رستاخیز
murtā-žwandē (mwrt'jw'ndy) ⇒mwrt'zw'nty,
- mwrt'zw'ntykr'k, jw'ndy(y)
resurrection
GMS 1066n 1, 1068; Gersh. Sogd. Cpds. 148;
mwrt'jw'ndyy βryy, Sogdica. 52.7, 53
- 5537 mwrt'jw'ndy ⇒mwrt'jw'ndyy
- 5538 mwrt'k S(MD) ⇒mwrtk, mwrty
- 5539 mwrt'n'k γwt'w B خدای مردگان
murtānē xutāw ©gen. pl.
god of the dead
TSP 5.101, 6.94, 96
- 5540 mwrt't rwc S روز هفتم ماه، مردادروز
murtāt rōč ⇒mrt't rwc
seventh day of the month
MDii A-9 R9
- 5541 mwrt'wy C مرگ، مردگی، بی جانی
murtāwē
deadness
acc. -w, C2 A R28; abl. -w', C2 D V3
- 5542 mwrt'y B ⇒mwrty
- 5543 mwrt'zw'nty S رستاخیز
murtāžwandē (mwrt'žw'nty) ⇒mwrt'jw'ndyy
resurrection
STii 3.36 4.45; Sogdica. 42; Gersh. Sogd. Cpds.
148
- 5544 mwrt'zw'ntykr'k S رستاخیز کننده
murtāžwandē-karē ©ob. pl. -ry
⇒mwrt'jw'ndyy
resurrector
KG 544; pl. -kr'yt, KG 523
- 5545 mwrt'žw'nty C ⇒mwrt'zw'nty
- 5546 mwrtch B مرگ
mōrtč ⇒mrc, mrch, mwr̥tk(y)
death
TSP 22.12
- 5547 mwrtk B مرده
murtē (mwrt'k) ©pp. ⇒mwrty
dead
SCE 565; TSP 2.334, 8.187; Frag. 2a.14; MDii B-6
R 15, -w
- 5548 mwrtk'ry S مرگ
murt(a)kārē
death
Hen. Tales. 480, 20
- 5549 mwrtk(y) B مرگ
murtak ⇒mrc, mwr̥tch, mrch
death

- TSP 6.145, 11.22, 22.10, 12
- 5550 **mwrtý** B, M, C (مرده (در بیشتر متون)
 murtē (mwrt'k, mwrt'y) ©<*mrtaka ©nom.
 ob. -y; acc. -w; voc. -; pl. -yt; ob. pl. -yty
 ⇒myr-, mwrtk
 dead
 TSP 12.20; VJ; Hen. Tales. 483.13; STi 57.18; STii
 4.18, 5.13, 17; BSTi 284; C2; Frag. Len.; -y, -w,
 Frag. 2a.20, 23; voc. mwrt', C2, 68V 24; pl.
 mwrtyt, C2, 54R29; KG 524; Frag. Len.; STi
 62.4, 87.20; ob. pl. mwrtty, C2, 77V16
- 5551 **mwrtý d'm** C اقليم مردگان
 murte-ḡām ©acc.
 realm of the dead
 C2, 51V3, 4, ob. -y, 60V3
- 5552 **mwry'y** S کاريز، کانال، راه آب (دخيل: موری)
 mūrē/i ©<*mūrya ©pl. -t
 canal
 KG 474 p185
- 5553 **mwzrk-** B کوتاه
 murzk ©<*mṛzuka ©nom. m. -y; nom.f. -'
 short
 GMS 151, 522; SCE 20, 24, 98, 129, 322; BSTBL,
 Dhy. 254; elat. mwzrkyst "shorter" MSP b192
- 5554 **mwzrk'p'ḡy** B پاکوتاه، کوتاه پای
 murzka-pāḡē
 short-legged
 SCE 74
- 5555 **mwzrkzw'n'k** B کوتاه عمر
 murzk-ḡwānē
 short-lived
 SCE 108, 390, 424, mwzrkzw'n'y
- 5556 **mwst** B (نام نوعی) دارو (سعد: مُست، مُسته)
 must
 (name of a) drug
 TSP 3.270
- 5557 **mwš** B, M موش
 mūš
 mouse
 SCE 333; BBB; SPAW 1907, 464; Frag. Len. 72 a
 R1
- 5558 **mwš'** C موسی
 mušā
 Moses
 STi 56.12; STii 6.2, 3; C2, 55R20, 22; Sund.
 AoFviii 1981 p216
- 5559 **mwš'k z'r** B زهر موش، (نوعی) گیاه
 mūšāk-žār ?
 (name of a) plant
 TSP 3.286; Hen. Texts. 730
- 5560 **mwšky(n)c(h)** ⇒ mwškyšc(h)
- 5561 **mwškyšc(h)** B, M گریبی وحشی
 mūškišc, mūški(n)č (mwšky(n)c(h)) ©*muša-
 kuštar; Skt. mūṣikāda; Gk. mosphorbos
 wild cat
 GMS 382 n 1; TSP 2.644, 3.249 -kynch; Benv.
 TSP n p177; Hen. Tales. 478, 24 n 12; SCE 330,
 359; Frag. Len. 32, 9, 13
- 5562 **mwyz-** C جمع کردن
 mawēž ©impf. ⇒mnwz-, 'wyž-?
 (to) collect
 BSTii 918.5: C2, 11R20
- 5563 **mwz'k'** S استاد
 mōžāk ⇒mwj'k, mwc'k'
 teacher
 GMS 976n 1; KG 346, 399; ob. pl. mwz'kty, KG
 410
- 5564 **mwz'kk** B مروارید، مهره، منجوق
 mužē ©*mudraka; Khot. mūra; Yaghn. mirda
 pearl
 BSTBL, Dhy. 45; Hen. Tales. 468n4; Prolexis. 284
- 5565 **mwzt'k** S بشیر، مژده آورنده
 mužtāk (mwzty) ©<*mwzt-i'k; Parth.
 mwjdg'd'g
 gospel bearer
 GMS 1128, 1128a
- 5566 **mwzty** ⇒ mwzt'k
- 5567 **mwztybrqy'** C انجیل، مژده آورنده، بشارت
 muždē-βarakyā ⇒mwzt'k, mždwc'q
 Gospel
 BSTii 895.43: C2, 54V 13, 55R 24
- 5568 **mxš rwc** M روز شانزدهم ماه، مهر روز
 m(i)xšrōč ⇒myš rwc
 sixteenth day of the month
 GMS 257
- 5569 **mxwb-** C دوشیدن، با شتاب رفتن ؟
 maxuβ ? ©impf. ⇒*xwb(y)-
 (to) rush
 BSTii 851.9: C2, 12V9, 3 pl. opt. mxwbynt
- 5570 **mxz-** C بلندشدن، بالا رفتن
 maxaz ©impf. ⇒'xz-, mnyz-
 (to) rise

C2, 77R12, 54V28; BSTii 880.12

- 5571 **my'** من، مرا
 mē (myy) ©<OP *mai*y ©1sg. pres. pron. ob.;
 encl. ⇒'zw, mn', -m

me, my
 EGSii 118; GMS 500, 1344

- 5572 **my'** B, S اینها، این، در این
 mē ©demons. pron. nom. pl.; loc. sg. ⇒'my'²
 these, in this
 GMS 1466 A; nom. pl. **imai*, Anc. Lett. 2, 16;
 Hen. Date. 606n3; loc. sg. Hen. Tales. 476, 20 n
 p; loc. f. KG, 2058, pl. *mysn(t)*

- 5573 **my-** B (چشم) بستن، برهم گذاشتن
 mi/-e ? ⇒myt'y
 (to)close (eyes)
 SCE 253; 3sg. pres. *myt*, Prolexis. 137

- 5574 **my'kcyk** B, M خوشحال، مناسب
 mayākcik ? ©<Av. *mayē*, *māya*
 happy, suitable
 TSP 6.5; GMS 124, 1014

- 5575 **my'm-** C تمام کردن، پایان دادن
 mayām ©impf. ⇒'y'm-, m'y'ms-
 (to)end
 BSTii 878.13; STSC 3.13; C2, 87R13, 3pl. impf.
my'mnt

- 5576 **my'm'nt** ⇒ 'my'mnt(y)

- 5577 **my'mnty** B ⇒ 'my'mnt(y)

- 5578 **myc** ⇒ mync

- 5579 **mycryn** ⇒ mcryn

- 5580 **mycy'** C ⇒ s'cy mycy'
prymyδ

- 5581 **myδ'** B, M, S روز(در بیشتر متون)
 mēθ (myδδ, myyδδ, myd', myδ'yt) ©ob. -y; pl.
 -t, -⁶y' ⇒myθ, m'yδ²
 day
 VJ; TSP; BSTBL; BBB; Anc. Lett.; MD; Frag.
 Len.; KG; STii; GMS 58, 990, 1662; *myδδ*, Hen.
 Tales. 469; GMS 56; *myyδδ*, BBB; pl. W-Lii;
 pl. *myδ⁶y'*, VJ 1459; GMS 970; "days" *myδt*,
 STi 86.16; *myδmyδ* "every day", BSTBL, Dhu.
 210

- 5582 **myδ'** S چنین، چون(در بیشتر متون)
 mēδ (myd²) ⇒myt/θ, m'yδ², 'm'yδ
 thus
 GMS 397n 1

- 5583 **-myδ** ⇒ cymyδ(δ), δymyδ, kymyδ, nym'yδ,

- 5584 **myd'** C ⇒ myδ'

- 5585 **myd'** C ⇒ myδ'

- 5586 **myδ'n** ⇒ 'myδ'n

- 5587 **myδ'ny** ⇒ myδ'ny

- 5588 **myδ'yt(y)** M, S رستگار
 mēdāyatē ? ©=MP 'rd'w; Skt. *tathāgata* ©pl. -t
 ⇒m'yδ'y't'k

saved

Hen. Sogdica. 27, 26 n 28; Gersh. Sogd. Cpds.
 141, i; Frag. Len. 40.3

- 5589 **myδ'kk** B عادی، عامیانه
 mēδāk ? (m'yδ'k(k)) ©pl. -t; ob. pl. -ty
 lay
 TSP 2.792; BSTBL, Vim. 52, 54, Dhu. 31, 78, pl.
 Dhu. 393; STii 7.8 m'yδ'k; TSP 2.792, 7.98; Dhu.
 135; m'yδ'kk, Dhu. 135

- 5590 **myδ'n** M میان، کمر، وسط
 mēdan (myd'n, mydn) ©Av. *maiδyāna*; Parth.
maδyān ©ob. -y; pl. -t ⇒mydy'n
 middle, waist
 GMS 183, 282; BBB; W-Lii; MSP b 158, 161, d1;
 STi 38.1; STii 2.5; ob. postp. *myd'ny*, "amidst,
 amongst, C2; MSP b28, *myδ'n*; Sogdica. 43.39
 "remedy"

- 5591 **myd'n** C ⇒ myδ'n

- 5592 **myδ'n'y** ⇒ myδ'ny

- 5593 **myδ'nc** B میانه، وسط
 mēdānc
 middle
 TSP 14.24

- 5594 **myδ'ncy** B میان، وسط، میانجی
 mēdāncī
 middle, mediator
 TSP 2.49; STii 10, 46, 47, 50, 52; GMS 1006

- 5595 **myδ'ncyk** B میانه، میانجی، وسطی
 mēdāncīk ⇒myd'ncyqy'
 middle, intermediate
 TSP 15.7; BSTii 893.24: C2, 31V24; pl. -t, C2,
 57V27

- 5596 **myd'ncyqy'** C واسطه گری، میانجی گری، پادرمیانی
 mēdāncīkyā ⇒myδ'ncyk
 mediation
 STii 6.37; GMS 1014

- 5597 **myδ'ny** B, S, M میان، میانه، در میان(در بیشتر متون)
 mēdānē (myδ'ny, 'myδ'ny) ⇒mδ'n
 middle, among, in, inside
 TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.; KG 444; STii

- 10.45; Tales. 480, 6; *myδ'nyy/-yh*, BBB;
myδ'n'y, SCE 433
- 5598 **myδ'yt** B ⇒ *myδ'*
 5599 **mydc'nw** C آتچنان، چنان که
mēδčānu/ō
as
 STii 5.9, 11; GMS 1596
- 5600 **myδc'nyy** M روزانه
mēθčānē
 daily
 GMS 1022
- 5601 **myδcyq** M روزانه
mēθčik (myyδcyq) :
 daily
 GMS 1241; W-Lii 547.1, 570; BBB
- 5602 **myδδ** M ⇒ *myδ'*, *m'yδ'*
 5603 **myδkry(y)** M روزانه
mēθkarē ⇒ myθ/tqry
 daily
 BBB 84, 714; GMS 1120
- 5604 **myδ myδ** B هرروز
mēθ-mēθ
 everyday
 BSTBL, Dhu. 210; TSP 15.8
- 5605 **myδn** S منزل (میهن)
miθan, mēθan ©<Av. *maēθana*
 dwelling
 S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 134, prop. n.
prn myδn, farn-mēθan ?
- 5606 **myδn** C ⇒ *myδ'n*
 5607 **myδny ptkrnt'k** B برنده از میان، از وسط قطع کننده
mēδānē-patkərānē
 cutting through the waist
 SCE 254
- 5608 **myδr** S مرگ
miθr ©Av. *mərəθyu* ©nom. gen. -y; acc. -w;
 loc. -yh
 death
 GMS 185, 507; Hen. Tales. 483, 15n4; Anc. Lett.
 2.55
- 5609 **myδr'** S میترا، میثرا، مهر
miθra, miša ⇒ 'myδr-y, myšyy βyyyh, myš-
 Mithra
 MDii p42, 10; Gersh. Advice. 92; Dietz. AI 17,
 1978, 111-114; Humbach. Mystera Mithrae,
 1979, 717-723; *myδry βyyy*, Sund. 1994, 45
- 5610 **myδr(y)** S مهر
miδr ?
 seal
 MDii p62, 7; MDiii p123
- 5611 **myδry γwt'k** B گناه محکوم به مرگ، گناه نابخشودنی
miθre-γute (myδry γwt'k) ©pl. -y'
 mortal sin
 TSP 9.11; BSTBL, Dhu. 83, Vim. 45
- 5612 **myδry γwt'k** ⇒ *myδry γwt'k*
 5613 **mydy'n** C میانه
mēdyān ⇒ myδ'n
 middle
 Sund. AoFviii 1981 p216
- 5614 **myy** C ابر، میغ
mēy
 cloud, gloom
 BSTii 906.1; C2, 40V1
- 5615 **myyk** B میخ
mēxē ©OP *mayūxa*
 spike, nail
 SCE 237
- 5616 **myyny** M ابری
mēynē
 cloudy
 apud. S W, BSOAS 1981, 236
- 5617 **myhrjmnw** M یکشنبه (زمان مهر)
mihr-žam(a)nu ⇒ myr
 Sunday
 Hen. BBB p85.1, 724; Fasts. 154.3
- 5618 **myhry'nd** M پیروان مهر (یک فرقه‌ی مانوی که سرکرده‌ی آنها مهر نام داشت، الفهرست: مهریه)
mihr-yānd ©Parth. ? ©pl.
 followers of Mihr(a Manichean sect)
 BBB; Hen. ZDMG 690, 17n 1; Sund. Man. Lett.
 305.5
- 5619 **myj'** M عدسی، آیینی چرخان
mi/ēža
 lens
 Hen. BSOAS 12, 312.78
- 5620 **myk'yl** C میکائیل
mikail
 Michael
 BSTi 115; C2, BSTii 890.44; C2, 60V12, 15, 19
- 5621 **myms-** C تمام شدن، پایان یافتن
mayams ©impf. ⇒ *'yms-*, *m'y'ms-*
(to)be ended

- C2; Benv. Eti 324; BSTii 888.8
- 5622 **myn** S فکر، عقیده، اندیشه
men ?
thought
MDii, mynw; Frag. Len. 61.12; VJ n p93, 499
- 5623 **myn**-¹ ماندن، ساکن بودن (در بیشتر متون)
mēn @<*mānyā- ⇒m'yn-
(to)remain, dwell
BBB p97 b91; GMS 683; VJ 534, 1364; TSP; STii;
SCE 255; MD; C2; Frag. Len.; KG 2049; inf.
myn'y, TSP 12.55
- 5624 **myn**-² B, S, C فکر کردن، تصمیم گرفتن
me/i/ən ? @Av. *man*; *mainya*-; Pahl. *menidan*
(to)think, (to)decide
VJ n p90; BSTBL, Dhu. 144, 156; Frag. 2a.24;
MDii B-16, 6; TSP 12.58; *myn'y*, C2, 108V10,
77R15; *myn'w*, VJ 6, 1sg. impf. ?
- 5625 **myn**-³ B, M, C مانند بودن، شبیه بودن
mēn
(to)resemble
GMS 641; BBB b91; VJ n p93; C2, 31V15, 77V 5;
BSTii 895.48; MSP b48, 86, 130; C2, 3, 3
- 5626 **myn'br** C تمام الاختيار، توانا، مصمم، قطعی، شبیه ؟
mēnaβar @OP **manya*-*bara*
strong ?, decisive ?, resembling ?,
plenipotentiary ?
Lentz. STii 5.16; TSP n p228; Mack. BSOAS
1970, 117
- 5627 **myn'mnty** C خانه، مسکن
mēnāmandē @nom.
residence
C2, A V30; acc. *myn'mntw*, C2, 13V26, 48V12
- 5628 **myn'ndy(y)** M ماندگار، ماندنی
mēnandē ⇒mynyq, myn-¹
staying, remaining
BBB p129; W-Lii; GMS 1068
- 5629 **myn'ntk** S مانند، شبیه
mēnandē ⇒myn-³
similar
MSP b 87
- 5630 **myn'y** B فکر، خیال، ظاهر، امید ؟
menē ? (myny) @Parth. *frmnywg*
thought, decision, appearance ?, hope ?
Benv. TSP n p173; "decision", TSP 13.ii, 6;
"appearance", VJ 426 & etc.; "hope", S W, III
1976, 57
- 5631 **mync** پسوند صفت ساز
mē(n)č (myc) @adj. suff.
GMS; BBB b9; C2
- 5632 **mynny** C ساکن، مقیم
mēnē @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒myn'ndy(y)
inhabitant
C2, 54R23, 104V8, 9; BSTii 894.23, 833.9
- 5633 **mynsq** C ساکن
mēn(i)sk ? (mynysq) ⇒myn-¹
resident, settler
BSTi 247; Gersh. JRAS 1946, 182
- 5634 **myny** ⇒ myn'y
- 5635 **mynyq** C ماندگار
mēnik ⇒myn'ndy(y)
remaining
STii 1.88
- 5636 **mynysq** C ⇒ mynsq
- 5637 **myr** M خورشیدروز، روز یازدهم ماه، یکشنبه (بیرونی):
میر، خور (میر)
mē/ir ? (myšy) ⇒myhrjmnw
sun, eleventh day of the month, Sunday
BBB 724; Hen. Orientalia. 8.95
- 5638 **myr**- مردن (در بیشتر متون)
mir @OP *mariya*-; <*mrya-; Yaghn. *mir* @pt.
st. *mwrt*- ⇒mwrt-
(to)die
GMS 185, 593; AVS 104
- 5639 **myr'ycyk** B در حال مرگ، مردنی
mirēčik
dying
TSP 6.188
- 5640 **myry** B, M مرگ، مردن
mirē (*jy myry, -myry)
(action of)dying
TSP 2.1194
- 5641 **-myry** ⇒ myry
- 5642 **myrync** ⇒ myryny
- 5643 **myrynyq** C مرگ و میر
mirēnkyā
mortality
C2, 51V10
- 5644 **myryny** C میرا، مردنی، فانی
mirēnē @pres. part.; pl. -t ⇒n'myrync
mortal
voc. *myryn'*, C2, 51V9; pl. *myrynyt*, 57V6; BSTii
905.6; f. *myrync*, C2, 57V9; BSTii 905.9

- 5645 **myst'k** B مست
 mōstē ⇒ mstk'r'k
 drunk
 TSP 2.903
- 5646 **mys-** M میترا، میتره، مهر
 miš (mysy) ©<miθra ©nom. -yy ⇒ myδr',
 'myδr-y, mysyy βyyyh
 Mithra
 GMS 115, 257, 299; miθra, W-Lii
- 5647 **mys** C میش
 mēš
 sheep, ewe
 C2, 12R12: BSTii 849.12
- 5648 **mys'nd** M ایشان، آنها
 mēšand (mysnt, mysnd)
 they, them
 GMS 1385, 1480-1; BBB; STi; STii 1.34, 2.18; ob.
 mysndy(y), GMS 1396; mysnty, STii 2.17
- 5649 **mys** βwyc ⇒ mys βwyc
- 5650 **mys** βwyc M ماه دهم سال (بیرونی: میس فوغ)
 miš-βūy(i)c (mys βwyc) ⇒ msβwyc, xz'n'nc
 tenth month of the year
 Hen. Fasts. 149.11, 152.24; GMS 1275; Müller.
 SPAW 1907, 465
- 5651 **mysn** B, S ایشان، آنها (در بیشتر متون)
 mēšan, mēšn ©<*imaiš(ām) ©3pl. pers. pron.;
 art. ⇒ mysnw, mys'nd, mšnt
 them, they, these
 EGSii 117; GMS 1479
- 5652 **mysnd** ⇒ mys'nd
- 5653 **mysnt** C ⇒ mys'nd
- 5654 **mysnw** B, S ایشان، ایشان را
 mēšnw ©<*imaišām ©acc. gen.; dat. ⇒ mysn
 them, these
 GMS 350, 1401, 1466; SCE; BSTBL; STii; Frag.
 Len. 93.9; -wh, SCE 517; mysny, Frag. Len.
 33.7
- 5655 **mys** rwc M روز شانزدهم ماه، مهرروز (بیرونی: میس)
 miš-rōč ⇒ mxš rwc
 sixteenth day of the month
 Hen. Orientalia. 1939, 95; GMS 257
- 5656 **mysy** ⇒ mys-, myr
- 5657 **mysy** βyy ⇒ mysyy βyyyh
- 5658 **mysyy** ⇒ 'myδr-y
- 5659 **mysyy** βyyyh M میترا خدا، مهریزد
 miši-βayī (mysy βyyy) ⇒ mys-, myδr'
- Mihryazd (the third messenger)
 BBB 724, *miθra-baga; Gersh. AHM 34, 40f;
 W-Lii: Gropp. p40; KG 560; mysyy βyw,
 Sund. 1994, 46.17
- 5660 **myθ** C روز (در بیشتر متون)
 mēθ ©ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ m'yδ', m'yδ',
 myδ'
 day
 STi 50.6; BSTi 166; C2 gloss. n p184; STii 3.57,
 6.5, 29; Sund. AoFviii 1981 p216; AoFiii 13V
 18, 18V 3, pr myθ "daily"
- 5661 **myt** C قصد، نیت
 mē/īt ?
 intention
 Sund. AI 1988, 182
- 5662 **myt'y** B (چشم) بسته، برهم نهاده
 mē/ite ? (mytk) ©√may; Khot. māmājs
 ⇒ my-
 shut, closed(eyes)
 BSTBL, Dhy. 25, 34, 102, 137; Bailey. Prolexis.
 137
- 5663 **mytk** ⇒ myt'y
- 5664 **mytr'k/y** B میتریا، لقب بودا
 maitre ⇒ m'ytr'k
 Maitriya
 TSP; SCE
- 5665 **mytry(y)** M مهر، محبت، عشق
 mitrē/i
 love
 GMS 198n 1
- 5666 **myt/θ** C چنین، اینطور، تا (در بیشتر متون)
 mēδ/θ ©<*hama-iθa ⇒ myδ', m'yδ'
 thus, so, until
 GMS 397n 1
- 5667 **myθ/tqry** C روزانه، مداوم (روزگار)
 mēθ-karē ©pl. -t ⇒ myδkry(y)
 daily, continually
 STi 33.9; STii 1.16; C2, 1R26
- 5668 **myθ** xšp' C شبانه روز
 mēθ-xšap(ā) ⇒ myθ
 day and night
 C2, 55V 26
- 5669 **myw** B, M ببر
 myu ©Khot. muiy; Chin. miao
 tiger
 SCE 301, 358; TSP 2.635, 681, 713, 811, 3.137, 6.8,
 8.166; BBB

- 5670 **myy** M ⇒ my'¹
- 5671 **myyδcyq** M ⇒ myδcyq
- 5672 **myyδδ** M ⇒ myδ'¹
- 5673 ***myz-** B رها کردن
mē/iz ?
(to)let go
TSP 2.299; Hen. Texts. 718
- 5674 **myz'y** S, B ادرار
mēzē ©Av. *maēz*; MP *miz*
urine
Hen. BSOAS 1946, 718, TSP 2.299, *myn'y*; S W,
BSOAS 1991, 490
- 5675 **myzd** S مزد
mižd ? ©Av. *mižda*
salary, reward
Anc. Lett. 2.48, 49; Bailey. Prolexis. 280
- 5676 **mz'** M, S مژه
miza ?, mužā ©f. nom. sg. *mi/uz-*; ob. -y
⇒nymz-, nmzy'
eyelash
Hen. Sogdica. 4, 1 f. n 1; S W, BSOAS 1991, 492,
mužāyi
- 5677 **mz'n-** C اعتراف کردن، شناختن، سپاس گزاردن
mazān ©impf. ⇒'z'n-
(to)confess, (to)acknowledge, (to)give thanks
C2, 51V20
- 5678 **mz'w-** C زنده کردن
mažāw ©impf. ⇒'zw
(to)give life
BSTii 889.32; C2, 60R32
- 5679 **mz'yyntych** S ماه ششم سال سغدی (بیرونی):
مزینخدا (آثار الباقیه ص ۱۳۰: مزینخدا)
mazēxandēč (m'zyyyntych) ⇒RBYntyc,
yz'n'nc
sixth month of the year
MDii; B Hen. Orientalia. 8, 94; MDiii p58-59
- 5680 **mz'yy yrβ'k** B بزرگ دانا (لقب بودا)
mazēx-yrβāk ©Skt. *mahamati*
very wise
TSP 2.603 etc.
- 5681 **mz'yy(h)** B بزرگ، بسیار
mazēx ©<Av. *mazyah* ©acc. -w; pl. -t
⇒mz'yxch, mzyx
great, big
VJ; TSP; SCE; BSTBL; Frag. Len.
- 5682 **mz'y'yk'** B بزرگ
mazēzk ? (mz'yxk)
big, great
SCE 62, 257; GMS 396
- 5683 **mz'yn** B سلاح، مسلح
mazēn ©Av. **hama-zaēna-*; MP *zēn* ⇒mzyyn
armour, armoured
VJ 921; GMS 397
- 5684 **mz'yx** B ⇒ mz'y'x(h)
- 5685 **mz'yxch** S بزرگ، پیر
mazēxč/k (mz'yxk) ©f. -ch; m. -k; adj.
⇒mz'y'x(h)
big, old
Anc. Lett. 2.40, 2.53; GMS 396, 976
- 5686 **mz'yxk** ⇒ mz'yxch
- 5687 **mz'yxy'k** S بزرگی
mazēxyāk ⇒mzyxy'
greatness
KG 328
- 5688 **mždwc'q** C بشارت، انجیل، مژده
muždučāk ©<*mwžd'cq <*mwžd-t'cq
Gospel
STii 1.96; GMS 1019
- 5689 **mzyd-** C جهیدن، جستن
mazyād ©impf. ⇒'zyd-
(to)leap
BSTii 890, 55; Benv. JA 1955, 315; C2, 60V23
- 5690 **mzmwr** C زبور، مزامیر، مزمور (سرود مذهبی)
mazmur ©pl. -t; ob. pl. -ty
psalm
-rt, C2, 31V17; -rt, C2, 31V 27, BSTii 893.27,
897.17; *mzmwr'*, STi 56.13; Sund. AoFiii 60,
13V 13
- 5691 **mzny'n δyw** M (نام یک دیو (مزن)
mazanyān-δēw ©MP *mazan*
(name of a)demon
GMS 1049; Hen. BSOAS 11, Giants. 54n3
- 5692 **mzp'rt** C ناپاک
mazpart ⇒mnzp'rt, mndzp'rt
impure
BSTii 829.26; C2, 102R19; pl. -tt, C2, 102R26
- 5693 **mzt'yzn** M مزداپرست، زردشتی
mazdezn, mazdayazn(-dēn), maz
Mazdaworshiper
Hen. JRAS 1942, 240n 3; GMS 284, 375; Gersh.
Sogd. Cpds. 139a

- 5694 **mzy'tr** C بزرگ تر
 mazyātar @pl. -t ⇒msy'tr
 greater
 GMS 1293; BSTii 893, 24: C2, 31V 24
- 5695 **mzyy** M ⇒ mzyx
- 5696 **mzyyδtš** S دش بزرگ (روز هشتم و پانزدهم و بیست و سوم ماه)
 mazēx-δatš
 eighth and fifteenth and twenty third day of
 the month
 MDiii p61, 4 A4R(5)
- 5697 **mzyn** M ⇒ mzyyn
- 5698 **mzyx** M, C بزرگ
 mazēx (mzyy) @pl. -t ⇒mz'yx(h), mz'yxch
 great
 GMS 403, 939, 1234, 1237; BBB; W-Li 40; Hen.
 Cosm. 307, 1, 7; Fast. 154.9; STii; BSTi 125;
 BSTii: C2, pl. mzyxt; GMS 1249; MSP b30,
 mzy'tr, comp.
- 5699 **mzyxs'q** C برجسته، مهم (متعدد)
 mazēxsāk
 important(of great account)
 STSC 118.7, 120
- 5700 **mzyxs'qy'** C بزرگی (اهمیت، تعدد)
 mazēxsākyā
 greatness, importance
 C2, 6V 15, 69V 15-6, 86R 4
- 5701 **mzyxy'** M بزرگی
 mazēxyā ⇒mz'yxy'k
 greatness
 BBB f83; GMS 1111; mzyxy', Hen. Cosm. 307.42
- 5702 **mzyyn** M سلاح
 mazēn (mzyn) @*hama-zaēna ⇒mz'yn
 armour
 GMS 29, 397; 'n'yt mzyn, GMS 335n 1
- 5703 **mzyyx** M بزرگ
 mazēx ⇒mzyx
 great
 Hen. Tales. 473
- n/N**
- 5704 **n-** C به
 n (nbr'trty, ndywyd, np'ryqty) @<ana @conj.
 perpos.
 to
- Benv. JA 1955, 321f, nbr'trty, ndywyd
- 5705 **-n** B, S جزء تأکیدی (با معنی نامعین)
 n' (tn, 'kytn) @1pers. pl. pron. ? ⇒'PZY,
 'XRZY(n), 'YKZY, ZKZY(n)
 enclitic particle(of indefinable meaning)
 Hen. BSOAS 12.605 n 3; SCE p61; BSTBL p112
- 5706 **n''** ⇒ n'
- 5707 **n''-** ⇒ n'-
- 5708 **n''** »yt M مستقبل، آینده (نیامده)
 nā-āyat
 future(not (yet)come)
 BSTBL, Dhy. 162, 237
- 5709 **n''βy'rt(=L'βyrt)** نیافته، نایاب، نیافتنی
 nā-βyart, nā-βirt
 unobtained, unobtainable
 BSTBL, Dhy. 391, 292; GMS 1158
- 5710 **n''sptsrwšy** M نا فرمان (نه کاملاً مطیع)
 nā-spat-srōšē
 disobedient(one whose obedience is not
 complete)
 BBB 687; GMS 1156
- 5711 **n''xwd'wny'** C بی لیاقتی، بی علافتگی
 nā-xudāwanyā
 lack of zeal
 C2, 52V7
- 5712 **n'** B ما
 nā (n') @1st. pers. pl. pron.
 we, us
 GMS 1379; VJ 1285; JRAS 1942, 100
- 5713 **n'-** نا، نه، بی (در بیشتر متون)
 nā (n', n'-) @privative pref., pro. adv. ⇒ny,
 nw-¹, mnd-, L'
 not, non-
 GMS 1155, 1160; BBB p58; n', BSTBL, Dhy. 370
- 5714 **n'** »yt frn M بدبخت، بدون فر (فر نیافته)
 nā-āyat-farn
 unfortunate
 GMS 1156, 1654
- 5715 **n'** »z'yt(k) B بدون تولد دوباره
 nā-āzīt(e) @Idg. L''ZY'
 nonbirth, not having rebirth, unborn ?
 BSTBL, Dhu. 195, 276; SCE 563
- 5716 **n'β** B, S مردم، ملت، کشور (در بیشتر متون)
 nāf (n'βh) @<Av. nāfa @acc. -w; ob. -⁶y,
 -yh; pl. -t ⇒n'f, n'p

- people, nation, country
VJ; TSP; BSTBL; SCE; MD; KG; Frag. Len;
Tales. 483.17; pl. *n'βt*, TSP 2.201; Frag. Len.
38.15; CII 1990 E3
- 5717 *n'β'k* B ناپ
nāfē ©Khwar. *n'fyk*; Yaghn. *nōfa*
navel
BSTBL, Dhy. 263
- 5718 *n'β'r(=L'β'r)* B پیاده، بدون مرکب (نه سواره)
nāβār
notriding
VJ 317; GMS 902n 1, 1159
- 5719 *n'βc'k* ⇒ *n'fc*
- 5720 *n'βc'kh* B کشور، کشوری
nāfčāk ⇒ *n'βcy'*
country
TSP 2.704, 3.216; BSTBL, Vim. 144; GMS
1003 n 1
- 5721 *n'βc'ny* B ملی، محلی، عمومی
nāfčānē
local, national
SCE 258; GMS 1040
- 5722 *n'βcy* B, S ملی، محلی
nāfč(ē), nāfči
national
TSP 22.1; MDiii A13, 10; GMS 1006
- 5723 *n'βcy'* B, S کشور، مملکت
nāfčyā/i (n'βcyh) ⇒ n'βc'kh, n'fcy'
country, land
GMS 1003n 1; BSTBL, Vim. 141, 158; Bugut.
Insc. B2.4
- 5724 *n'βcy'kh* B, S کشور، مردم
nāfčyā(k)
country, people
SCE 395, 565; BSTBL, Vim 101, 106; TSP 2.846;
Bugut. Insc. B2.12; Frag. Len. 32.18; *n'βcyh*,
Vim 105
- 5725 *n'βcyh* ⇒ *n'βcy'*
- 5726 *n'βcyk* B هموطن
nāfčik ©pl. -t ⇒ *n'fcyq*
countryman, compatriot
TSP 2.836; BSTBL, Vim. 62
- 5727 *n'βδ'r* B حاکم، فرماندار
nāf-δār
governor, sovereign
TSP 5.4; GMS 1135
- 5728 *n'βh* B ⇒ *n'β*
- 5729 *n'βn'mk* M فهرست نام قوم‌ها، قوم‌نامه
nāfnāmē
people's list, list of nations
Sogdica. p8a
- 5730 *n'βrtnsh* M بی‌غم، آسوده از غم
nāβar-tans (=n'-βrt-tns)
undisturbed
Sogdica. 7.16n p8, "sans-souci", not bearing
sorrow
- 5731 *n'βrtpcxwny(h)* M کسی که سرزنش را تحمل نمی‌کند
nāβart-pačxōnē
one who does not tolerate reproaches
BBB 687; GMS 1156; Gersh. Sogd. Cpds. 1945,
147
- 5732 *n'bx* C نامقدر
nā-βax/-βayd (bxt)
not fated
C2, 69V28
- 5733 *n'cr'yq'* C ناصری، نازارت
našryāk
Nazaret
BSTi 249
- 5734 **n'δβ'γšt(=L'δβ'γšt)* B نیندوخته (دست نیافته)
nā-δβaxšt
not having obtained
VJ 241, 243; GMS 1158
- 5735 *n'dyst* C نامستقر؟، نساخته؟
nā δēsāt, nā-dist ? ©Skt. *deśa*
unbuild, without place, unlocated
Sund. AI 28, 1988 p182
- 5736 *n'f* M, C مردم، ملت
nāf ©ob. -y; pl. -t ⇒ *n'β, n'p*
people, nation
GMS 311, 530; BSTii 881.9, 918.5; C2, 11R20,
12R7, 12V 2, 13R 22; STii 4.36, 5.39, 43; BSTi
183
- 5737 *n'fc* C فرد (عضو یک گروه)
nāfč (n'βc'k) ©pl. n'fšt; ob. pl. n'fšty ⇒ yw'm
n'fc
person(member of a community)
STi 25.18, 27.11; C2 gloss.; GMS 1003
- 5738 *n'fcy'* C ملت، کشور
nāfčyā ⇒ n'βcy'
nation, country
C2, 11R22

- 5739 n'fcyq M ملی، محلی
nāfčik ⇒ n'βcyk
national, local
GMS 1015
- 5740 n'fršt M نامہیا (شخم زده)
nā-frašt ⇒ fršt-, fryž-
not ready(unploughed)
BBB c37; Sogdica. 16.14b, n p19
- 5741 n'fšt C مردم (افراد یک ملت)، قوم
nāfšt @pl; ob. -y ⇒ n'fc
community, people
BSTii 836.9; C2
- 5742 n'fityrcyq C نگزشتنی، محو شدنی
nāftirčik
not passing away
C2, 57V 7
- 5743 n'y B بدین طریق، چنین شدہ
nāx ⇒ n'x
here, be hold
VJ 142
- 5744 n'y'n B ناخن
nāxa/un (n'y'n) @Khot. nāhane
nail
VJ 1465, 1468, 1477; TSP 5.1, 11, 68, 88; n'y'n,
TSP 2.456; Gersh. AHM 277n; Bailey. Prolexis.
132
- 5745 n'y'r B بدون غذا، ناشتا، غذا خورده
nāxār ⇒ n'h'r
foodless, without food, in fast
GMS 63; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142; VJ 317,
1092; TSP 3.50; Benv. "not able to walk"
- 5746 n'y'n ⇒ n'y'n
- 5747 n'yrbty M نامفہوم، ندانستی
nā-yarβdē, nā-yarβdē
incomprehensible
GMS 1158-9
- 5748 n'yrbyny M نادان
nā-yarβēnē ⇒ L' yrβyny
ignorant
GMS 1157, 1636
- 5749 n'ywstw'nyβt(=L'ywstw'nyf) S(M) اعتراف نکتندہ بہ
گناہ
nā-xustwānift
one who does not practise confession
GMS 1160
- 5750 n'h'r M غذا خورده (دخیل: ناہار ؟)
nāhār ⇒ n'y'r
not having eaten
GMS 63; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143
- 5751 n'j- M چرخاندن، گرداندن، چرخیدن
nāž ⇒ n'sny(h), n'z-
(to)roll, (to)twist, (to)turn around
GMS 266; BBB b60, 2sg. pres. n'jyh
- 5752 n'jwq M ناسالم، نادرست
nā-žūk ⇒ jwk
unsound, unwell
GMS 1060, 1156
- 5753 n'k^(u) B, M, S اژدہا
nāk/g @<Skt. nāga @pl. -t; gen. pl. -n
dragon
TSP 3.131 & etc.; BSTBL, Intox. 35, Padm. 10;
Frag. Len. 93.29: O' 29; BBB
- 5754 n'q'm C ناخواہ، بدون میل
nā-kām (L'k'm)
unwilling
BSTii 889.21; Benv. JA 1955, 310; C2, 27R10 "not
desiring"
- 5755 n'k'stn'k B استخر، تالاب (مارستان: محل اژدہا)
nāk-astanē
bathing pool(dragon-pond)
TSP 3.126; BSTBL, Vim. 80; GMS 1118
- 5756 n'krt'k B نقرہ، نامسکوک (ناکردہ)
nā-kṛte, nāk(ə)tē, nākarte (n'krt'y, n'krtk)
⇒ n'qty
silver(not coined)
VJ 85, 55^d, 558, 618, 8^e; BSTBL, Dhy. 259,
n'krt'kw; VJ 46, 12^e, 976, n'krt'y, VJ 84, 494,
1163; Dhy. 257
- 5757 n'krt'y B ⇒ n'krt'k
- 5758 n'krt'y β'my B نقرہ فام
nā-kṛtē- βāmē
silver coloured
BSTBL, Dhy. 262
- 5759 n'krt'yn'k B نقرہ بی
nākṛtēnē (n'krt'yn'y, n'krtyn'k) ⇒ n'ktn'k,
n'ktyyny, n'krtynch
silvern
BSTBL, Dhy. 259, 260, 261
- 5760 n'krt'yn'y ⇒ n'krt'yn'k, n'ktyyny
- 5761 n'krtk ⇒ n'krt'k

- 5762 **n'krtkywnc** B نقره گون
 nā-kṛtē-γōnč
 silvern
 BSTBL, Dhy. 290, 292
- 5763 **n'krtk-(w)** B, S نقره
 nā-kṛte, nāk(ar)taku ⇒ n'qty
 silver
 VJ 46, 12', 976; Anc. Lett. 5.10, 21, 22, 27;
 BSTBL, Dhy. 290, 292
- 5764 **n'krtyn'k** ⇒ **n'krt'yn'k**
- 5765 **n'krtynch** S نقره یی
 nā-k(ə)ṭēnč, nākṛtēnč @f. adj. ⇒ n'ktync,
 n'krt'yn'k
 silvern
 MDii Nov. 4R20
- 5766 **n'kry'cyq** M نا به هنگام، بی موقع
 nā-karyā-čik ⇒ kry'cyq
 untimely
 GMS 1014, 1120; Sund. Man. Lett. 310.11
- 5767 **n'kt'rq** M بی اثر، بدون عمل
 nā-k(ə)l-ark @adj. ⇒ rk
 inactive, ineffective
 Sogdica. 29.9; GMS 1156
- 5768 **n'kt'rky'h** M بی اثر
 nā-k(ə)l-arkyā @adv.
 inactively
 Sogdica. 29.7 n p30; GMS 1156
- 5769 **n'qtc' ?** M نقره یی
 nā-k(ə)ṭčā @f. adj. ⇒ n'krtynch
 silvern
 BBB e14
- 5770 **n'ktn'k** B نقره یی
 nāk(ə)ṭnē ⇒ n'krtynch, n'krt'yn'k
 silvern
 TSP 7.12
- 5771 **n'qty** C نقره، نامسکوک
 nā-k(ə)ṭē (n'krt'y) @acc. -tw
 silver(not coined)
 STi 45-12, 49.1; BBB; GMS 1054, -tw, -ty, BSTii:
 C2, 51R18, 21, 102R18
- 5772 **n'ktync** M نقره یی
 nā-k(ə)ṭēnč @f. adj. ⇒ n'krtynch
 silvern
 Hen. Sogd. Cpds. 1945, 151; GMS 1273
- 5773 **n'ktynny** M نقره یی
 nā-k(ə)ṭēnē (n'krt'yn'y)
- (of)silver, silvern
 GMS 1054; Hen. Tales. 473.47; BBB
- 5774 **n'm** نام، شهرت (در بیشتر متون)
 nām @<nāman- @ob. -y; pl. -t
 name
 GMS 332, 940
- 5775 **n'm-** B, C, S نامیدن، نام داشتن
 nām
 (to)be named
 GMS 604; VJ 151, 412, 48'; TSP; BSTBL, Dhu. 95,
 Dhy. 388; STi; Sund. AoFviii 1981 p216; BSTii
 826: C2, 1R17, 18, 94R12; MDii Nov. 3R5
- 5776 **n'm'k'** B, S نامه، کلمه، سند
 nāmē (n'mk, n'm'y, n'my') @<*nāmaka @pl.
 -(h)
 letter, word, document
 BSTBL, Dhu. 177; -w, MDii p205; MDiii p124;
 CII 1990 F1, G8
- 5777 **n'm'k'** B, S نام، شهرت
 nāmē (n'm'y) @ob. ?
 name
 TSP 5.9, 12.39, 42, 16.26; STi 7.4; STii 7.20; pl.
 n'm^(b)kt, MD
- 5778 **n'm'n'ntk(=L'm'n'ntk)** B نا همانند، ناهمگون
 nā mānandē
 dissimilar
 SCE 12
- 5779 **n'm'y** ⇒ **n'm'k'**
- 5780 **n'm'ytk** B فریبنده، گمراه کننده
 nāmītē ⇒ n'mtk, n'myt'k(w)
 deceitful, deceptive
 BSTBL, Dhu. 143, 219
- 5781 **n'mcy** B نامی، نامدار
 nāmči
 famous
 BSTBL, Dhy. 12
- 5782 **n'mynty** B دشنام
 nām-γantē ?
 slander
 TSP 7.42 n p211
- 5783 **n'mk** ⇒ **n'm'k'**
- 5784 **n'mqyn** C نامدار، نامی
 nām-kēn @Parth. nāmgen
 famous
 BSTii 889.26: C2, 60R26

- 5785 **n'mr-** M, C شیرین
nām̄r @adj. ⇒ nmr, n'mr'wy, n'mrtr
sweet
Gersh. MJM p48; S W, BSOAS 1983, 42
- 5786 **n'mr'wy** C شیرینی، نرمش
nām̄rāwē ⇒ n'mr-
sweetness
BSTii 893.19: C2, 31V19 "modesty"; GMS 1082
- 5787 **n'mrty'm'y** B نامردم
nā-martəxmē @pl. -t
nonhuman
TSP 5.6; GMS 1155
- 5788 **n'mrtr** M شیرین تر
nām̄rtar (n'mrtry ?) @comp. adj. ⇒ n'mr-,
*n'mrystr
sweeter
BBB 622; GMS 1285, 1306; KG 368; Sund. p185
- 5789 **n'mrtry** ? ⇒ n'mrtr
- 5790 **n'mryh** M شیرینی
nām̄ryā ⇒ n'mr-, n'mry'kh
sweetness
BBB p97 b85; GMS 1285
- 5791 ***n'mrystr** C شیرین تر
nām̄ristar ⇒ n'mrystr
sweeter
Schwartz. AoF 1974, 258; n'mrystr, apud. Sund.
KG p185
- 5792 **n'mtk** B فریبنده
nām̄(i)tē ⇒ n'm'ytk
deceitful
SCE 259
- 5793 **n'my'?** B نامی
nām̄i ⇒ n'mcy, n'mqyn
famous
TSP 12.41
- 5794 **n'my'²** ⇒ n'm'k¹
- 5795 **n'myrync** C جاوید، ابدی (نامیرا)
nā-mirēnč, *nā-mirēnē @f. adj.
immortal
BSTii 905-9: C2, 57V 9
- 5796 **n'myt'k(w)** B فریبنده، فریب
nām̄itē/-taku ⇒ n'm'ytk, n'mtk, n'myt'w
deceit(ful), illusion
TSP 9.141 n p222; VJ 230 & etc.; BSTBL, Dhy.
273; n'myt'kw, VJ 186 & etc.
- 5797 **n'myt'w** B فریب
- nām̄itāu/w ? @nom. sg. ⇒ n'myt'k(w)
illusion
VJ 12^d
- 5798 **n'myty'kh** B فریب، دروغ
nām̄ityāk
deceit
STii 7.19
- 5799 **n' n'y'my** M نابهنگام
nā-niyāmē
untimely
GMS 1155, 1645
- 5800 **n' n'wšny** C نافرمان، حرف نشنو
nā-niyōšnē
disobedient
BSTii 848.61; acc. -nw, C2, 69V 27
- 5801 **n' n'pxšt** C نوشته، نامکتوب
nā nipaxšt
not written, unwritten
Sund. AI 28, 1988, 182
- 5802 **n'p** S کشور
nāf ⇒ n'β, n'f
country
Anc. Lett. 2.10
- 5803 **n' pδkcyq** M غیر قانونی
nā-paδk-čik ? ⇒ pδkcyq
illegal, unlawful
GMS 1014, 1156; Sund. Man. Lett. 310.11
- 5804 **n'prs-** ? S رخصت خواستن
nā-prs @impf. ⇒ 'prs-
(to)take leave
Anc. Lett. 2.39; GMS 608 n 1
- 5805 **n'prty** C بی گناه
nā-p(ə)rtē ? @acc. -tw
not guilty
C2, 51V19, 56R5
- 5806 **n'ptšty'n** C ناپایدار، بی ثبات
nā-patštyān ? @pl. -t
inconstant
BSTii 908.11: C2, 40R 11, 12
- 5807 **n' p'xwšt** C نیافریده، نیافته
nā p(a)xušt
notdrawn, unconceived, not obtained
Sund. AI 98, 1988, 183; xar/nš-, poxas < paxarš
- 5808 **n'r'kh** B انار
nārāk
pomegranate

- VJ 1019, 1020, 1021, 1027, 1036, etc.; Laufer.
p285
- 5809 n'rkr'k B بازیگر، هنرپیشه
nār-karē ©Khot. *nala*; <Indo. *nāda*
actor
SCE 123; GMS 363; Bailey. Prolexis. 132
- 5810 n' rwyšt C نریسیده، بدون تار و پود (نارشته، آرویس)
nārwešt ©Av. *urvāēs-*; Parth. *urvišta-*
without thread
Sund. AI 28, 1988, 183
- 5811 n's B, M, C فساد، تباهی، آزار
nās ⇒ n'sy(y)
corruption, destruction, haḡm
TSP 6.14, 46, 8.138; BSTii 887.10; MSP; C2,
91R10
- 5812 n'swft M سوراخ نشده (ناسفته)
nā-sūft, nā-sūbd ⇒ swft(y)
notbored, notpierced
Hen. Tales. 467.55
- 5813 n'sy(y) M فساد
nās(ē) ⇒ n's
corruption
Yrywn'sy, "self corruption"; BBB 546; MSP b178
- 5814 n'sny(h) M گردان، چرخنده
nāšnē ⇒ n'j-
rolling, turning
GMS 266, 1068; Hen. BSOAS 12, 312, 112
- 5815 n'st- B ویران کردن، فاسد کردن
nāšt ©pt. st. ⇒ nyš-¹, n'stk, nšt-
(to)corrupt
GMS 109, 830
- 5816 n'stk B ویران، خراب، فاسد
nāštē ©pp. ⇒ nyš-¹, n'st-
spoiled, destroyed
BSTBL, Vim. 50
- 5817 n'syrywzy C(S) دشمن (نادوست، ناخیرخواه)
nā-širxōžē ©ob. pl. -ty
enemy(not friend)
STi 31.19
- 5818 n'w C کشتی، ناو
nāw (n'wh) ©OP *nāv-* ©ob. -y ⇒ nw-³
ship
SCE 539; VJ 63; BSTii 893.23; ob. n'wy, STi 79.4;
nwy, BSTii 879.6, 8; C2, 31V23, 87V6, 8
- 5819 n'w- M, S تکان دادن، لرزاندن، نویدن
nāw ©Skt. *navate* ⇒ nw-², 'βn'w-
(to)shake
- BBB 490; GMS 546; Sogdica. 21.2b; Anc. Lett.
2.51; AVS 81
- 5820 n'w'- ⇒ nw-²
- 5821 n'wft C نگفته
nā-waft
untold(not said)
Sund. AI 28, 1988, 183
- 5822 n'wh B ⇒ n'w
- 5823 n'wmyk⁽¹⁾ B نهم، نهمین
naumik, nōmik ©OP *navama* ⇒ nwmyq
ninth
TSP 3.110, 9.26; BSTBL, Vim. 186; GMS 1331
- 5824 n'wn B رودخانه، سیلاب ؟
nāwan ? ©Yaghn. *nōw* ©pl. *n'wnnt* ⇒ n'ywk
river
BSTBL, Dhy. 325; GMS 1031
- 5825 n'wsrδyc M, S ماه اول سال (بیرونی: نوسرد)
nau-sarδi/ēč ©Khwar. *nāwsārčī*
first month of the year
Hen. JRAS 1945, 149.2, 151.15; GMS 1275; MDii
A4R 4
- 5826 n'wt'y ? B ⇒ n'sm(y)
- 5827 n'wts M نوزده
nau-tas, nō-tas (nwts-) ⇒ nwtsmyq
nineteen
Sogdica. p46.7
- 5828 n'wy m'y ⇒ n'wy š'w'nc m'y
- 5829 n'wyn'ncyk M ناپدید، نامرئی
nā-wēnančik ⇒ wyn'ncyk
invisible
GMS 1156
- 5830 n'wy š'w'nc m'y S ماه نو
nāw šwānč māk ? (n'wy m'y) ⇒ nw'y¹
new moon
MDii p117.15 n p121f
- 5831 n'wyt C ⇒ n'wyyt
- 5832 n'wyyt M ناپدید، ناپیدا (نادیده)
nā-wit (n'wyt)
invisible
GMS 1158; Hen. Tales. 473; Sund. AI 28, 1988,
183
- 5833 n'wzy(y) M ملاح، ناوی، دریانورد
nāw(a)zē ©Parth. *nāwāz* ⇒ n'w, nw²z
sailor
GMS 125

- 5834 n'x C یعنی، به معنای
 nāx ⇒ n'γ, 'wnwn'x
 that is, namely
 BSTii: C2, 40R21, 61R20; Benv. JA 1955, 324
- 5835 n'xwp M ناشایست، بد
 nā-xūp
 not good
 GMS 1156
- 5836 n'xyδ M ناهید (ستاره‌ی زهره، الهه)
 nāxiδ (n'xyd) ©anāhitā ©ob. -y; pr. name
 Venus(star), Nahid (goddess, Anahita)
 BBB 724; GMS 269; C2, 12V 11, 12, 9
- 5837 n'xyd C ⇒ n'xyδ
- 5838 n'y' S نه (حرف نفی و نهی)
 nē ⇒ ny
 no, not
 Anc. Lett. 3.4; Notesiii 235
- 5839 n'y' C, S بین، نگاه کن، هان
 nāy ? ©adv.; interj. ⇒ nyš
 be hold, lo
 Benv. JA 1955, 312; BSTii: C2 gloss; STi 17.2,
 75.11; Sund. AoFviii 1981 p26; MDii A-9V4;
 Anc. Lett. 2.50; n'yh, MSP b155
- 5840 n'y's- B گرفتن
 niyās ©impf. ⇒ ny's-, nyy's-
 (to)take
 VJ 36^b, 848, 863, 1194, 1210; MDii
- 5841 n'y'ty ? S اسیر، گرفتار
 niyātē ©pp.
 captive
 MDii p37.12 Nov. 3V12, 5
- 5842 n'ywkw M عمیق، ژرف
 nāyūk (n'ywq) ©Av. nāvaya; OP nāviyā
 ⇒ nywqst
 deep
 Hen. BSOAS 12, 309.22; pl. n'ywkt, n'ywkw, MSP
 b62, 193
- 5843 n'ywq ⇒ n'ywkw
- 5844 n'ywkw'wyy M عمق، ژرفا
 nāyūkāwē ⇒ n'ywkw
 depth
 Hen. Cosm. 307, 22 p39
- 5845 n'ywkw(w) S ژرف، عمیق
 nāyuk
 deep
 Sund. MHC 31
- 5846 n'z- B چرخیدن، پیچیدن
 nāž ⇒ n'j-
 (to)turn
 3sg. pres. n'zt, TSP 2.292; Hen. Texts. 718; S W,
 BSOAS 1983, 43
- 5847 n'z'kk S(AL) ⇒ n'zkw^(u)
- 5848 n'z'ntk B گردان، چرخنده
 nāžandē
 turning
 BSTBL, Dhy. 45, 55, 254, 401; Benv. Notesii 218;
 GMS 1068
- 5849 n'žyny ⇒ n'žyny
- 5850 n'zkw^(u) B, M نازک، نازنین
 nāzuk (n'z'kk)
 delicate, dear
 VJ 64, 1387; GMS 978; Gersh. JNES 1965, 183;
 n'z'kk, Anc. Lett. 4.3
- 5851 n'žyny C بی‌زبان، لال
 nā-žēnē ?, nā-žaynē ? (n'žyny) ©acc. -w
 ⇒ žyny
 not speaking, dumb
 BSTii 885.20; C2, 51R20; Sund. AI 1988, 183
- 5852 nβ'nt B,S با، همراه، نزدیک (در بیشتر متون)
 niβand ©prepos. postp. ⇒ nβnd, nbnt(y), nβ'nt
 with, together, near
 nβ'nty, MDii; Hen. BSOAS 1965, 248
- 5853 nβ'ntk B افسار
 niβandē ⇒ nβndy
 bridle
 TSP 3.233, 238, 5.24
- 5854 nβ'nt nβ'nt B پشت سرهم، پی‌درپی، متوالی
 niβand-niβand
 successively
 TSP 2.4.168, 1206; Hen. Texts. 715; BSTBL;
 nβ'nty, Dhu. 132; Dhy. 126
- 5855 nβ'rytk ⇒ nβr'ytik
- 5856 nβ'ynt- B بستن
 ni-βēnd ©<*ni-bandaya ©impf. nyβ'ynt
 (to)attach
 TSP 13.27
- 5857 nβ'ynth B نزدیک
 niβa/ənd ? ⇒ nβ'nt
 near
 TSP 3.297
- 5858 nβ'yr- B, S طرح کردن، مشورت کردن
 niβēr ©impf. nyβyr ⇒ nβyr-

- (to)plan, (to)take counsel
TSP 12, 64, 67; Benv. *zβ'yr*; Hen. Texts. 715;
Frag. Len. 69.34; Sund. MSP b176, 174; AVS 104
- 5859 *nβ'yr* B مشورت، رایزنی
niβēr
counselling
TSP 13.8; Hen. Texts. 715
- 5860 *nβ'yr'kh* B, S مشورت، رایزنی، مشاوره
niβērā(k) ⇒ nβ'yr-
counselling
Frag. Len. 36.4, 81.3; TSP 2.53; Hen. Texts. 715;
GMS 676
- 5861 *nβ'yrtk* S طرح شده
niβērtē
planned
Sund. MHC 25
- 5862 *nβγ-* B عالی، خوب، دقیق
naβγ ? ©<*nγwβ* ©acc. -w; ob. -y ⇒ *nγwβ-*,
nγβ-
excellent
TSP 7.195, 5.8, 41, 70, 15.25; GMS 445
- 5863 *nbγγ* C = *n+bγγ* ⇒ *n-*, *βγ-*
- 5864 *nβnd* M با، همراه
niβand ©postp. ⇒ *nβ'nt*, *nbnt(y)*, *'nβ'nt*
with, by, near
GMS 1224
- 5865 *nβndy* M افسار
niβandē ⇒ nβ'ntk
bridle
BBB b13; GMS 676
- 5866 *nbnθ* ⇒ *nbnt(y)*
- 5867 *nbnt(y)* C با، همراه، نزدیک، کنار
niβand (nbnθ) ⇒ nβ'nt, *nβnd*
with, by, near
STi 37.18, 47.13, 52.3 etc.; AoFviii 1981 p216;
STii 2.9, 3.64; BSTii 884.14, 15, 888.10, 904.26,
890.43; C2 gloss.
- 5868 *nβr'γtk* B لهیده، کوبیده
ni-βraydē ? (nβ'rytk, nβr'γtk)
crushed, pounded
TSP 3.172 n p177; Padm. 39, Mack. BSTBL n p11
- 5869 *nβr'γtk* B ⇒ *nβr'γtk*
- 5870 *nβr'trty* C = *n+βr'trty* ⇒ *n-*, *βr't*
- 5871 *nβr'ty* C = *n+βr'ty* ⇒ *n-*, *βr't*
- 5872 *nβryc* S نفرین شده
- nifrič* ©f. pt. part.; ob. -y ⇒ *nfryty*
cursed
CII 1990 E3 n p43
- 5873 *nβt'k* B مرطوب، نم دار
naβ/fd/tē (nβtk) ⇒ nβty(y)
moist, humid
nβt'k 'zytk "moisture-born", BSTBL, Vaj. 3
- 5874 *nβtc'(h)* S(M) مرطوب
naftčā ©<**naβdčā*; Av. *napta*; Khwar. *nβc*
©f. adj. ⇒ *nftt*
moist
GMS 1272; BBB 486; Sogdica. 64.13, *nβtc'z'y*
- 5875 *nβtk* ⇒ *nβt'k*
- 5876 *nβty(y)* M مرطوب، نم دار
naβdē ©Pahl. *naft* ⇒ *nftt*, *nβt'k*
moist
BBB f59, 491, 500
- 5877 *nβyr-* M مشورت کردن
niβēr ©impf. *nyβyr ?* ⇒ *nβyr't-*, *nβ'yr-*
(to)counsel
GMS 536; MSP b 176; AVS 104
- 5878 *nβyr't-* M مشورت کردن
niβērāt ©pt. inf. ⇒ *nβ'yr-*
(to)counsel
GMS 536
- 5879 *ndbtyqy* C = *n+dbtyqy* ⇒ *n-*, *δβtyk*
- 5880 *ndymyd* C = *n+dymyd* ⇒ *n-*, *δymyδ*
- 5881 *ndywnt* C = *n+dywnt* ⇒ *n-*, *dywnt*
- 5882 *ndywyd* C = *n+dywyd* ⇒ *n-*, *dywyd*
- 5883 *nfryn* ⇒ *nfryyn*, *nfryty*
- 5884 *nfryty* M,C نفرین شده، ملعون
nifritē (nfryn) ©voc. *nfryt*; acc. *nfrytw*; pl. -t;
voc. pl. -ty ⇒ *nfryyn*, *nβryc*
cursed, accursed
GMS 1253, 1259; BSTii 917.9; C2, 52R9; STi 26.6
- 5885 *nfrywn* M, C نفرین
nifriwan ©<**ni-friwana* ⇒ *nfryyn*
curse
GMS 1084; BSTii 858.8; C2, 23R8
- 5886 *nfrywncyk* M نفرین
nifriwančik
curse
GMS 1015
- 5887 *nfryyn* M نفرین
nifrin (nfryn)
curse

- Hen. JRAS 1944, 143.26
- 5888 **nftt** M نفت
 naft ⇒ nβtc'(h), nβty(y)
 naphtha
 Hen. BSOAS 11, 69.38; GMS 76
- 5889 **nγ'δ'kh** B دعاء نیایش
 @niγāḏāk ⇒ nγ'δ'
 prayer
 BSTBL, Intox. 36
- 5890 **nγ'm** B ⇒ nγ'm
- 5891 **nγ'd'** C ⇒ nγ'δ'
- 5892 **nγ'δ'** M دعاء، تقاضا
 niγāḏā (nγ'd') @*ni-gāḏaka @f. n.
 prayer, request
 Hen. Tales. 472.1; GMS 676; STSC 134.29; STii
 2.15; BSTi 140; BSTii: C2 gloss. + βar- "to
 pray", "to ask"
- 5893 **nγ'm** B, M, C هنگام، زمان
 niγām (nγ'm) @*ni-gāma @ob. -y
 time, moment
 GMS 1144, 1155; TSP 22.2, 10; BSTBL, Dhy. 361;
 STi 62.3; STii 2.9, 3.58, 5.33, 4.28; BSTii: C2
 gloss.; Frag. Len. 32.6
- 5894 **nγ'mk** S هنگام
 niγāmē (nγ'my) ⇒ n' nγ'my, trnγ'my
 time
 Anc. Lett. 2.56
- 5895 **nγ'my** M, B ⇒ nγ'mk
- 5896 ***nγ'rš-** B زمین خوردن
 niγarš @Benv. <*ni karša & Mack. zγ'rš
 ⇒ zγ'rš-
 (to)knock down
 TSP 7.33 apud. Hen. Texts. 733; BSTBL, Dhy.
 231
- 5897 **nγ'wδn(h)** B, S لباس، جامه، پوشاک
 niγōḏan @acc. -w, -y; pl. -t ⇒ nγ'wδn^(h)/(h)
 dress
 TSP 2.698, 8.198; VJ; SCE; BSTBL, Dhy. 18; O'
 34; Frag. Len.; Anc. Lett. 1.9, 3.18; nγ'wδnw,
 SCE 311, 499, 520; VJ 161 etc.; Frag. Len. 85.1,
 3; nγ'wδny, VJ 135 acc.
- 5898 **nγ'wnt** B جنگ، نزاع
 nixund ? @*ni-xwāy- ⇒ ptγ'wnt
 fight ?
 TSP 9.13 n p220
- 5899 **nγ'wnt-** B (لباس) پوشیدن
 niγund (nγ'wnt-) @*nigunda @impf.
 nγ'wnt; inf. nγ'wnty
 (to)dress, (to)put on(clothes)
 VJ 1361, 93; TSP 3.244; SCE 30; GMS 186;
 Gharib. AI 4.250; AVS 78, 113
- 5900 **nγ'wnt'k** B روانداز
 niγundē (nγ'wnt'y) ⇒ nγ'wnty
 blanket
 VJ 1129, 1367
- 5901 **nγ'wnt'y** ⇒ nγ'wnt'k
- 5902 **nγ'wš-** B, M, S شنیدن، گوش کردن، نیوشیدن (در بیشتر متون)
 niγōš (nγ'wš-, nγ'wš) @*ni-gauša-; Parth.
 ngwš-; MP nγ'wš- @impf. nγ'wš^(h) ⇒ nγ'wšt-,
 nγ'wšd'r-
 (to)hear, (to)listen
 GMS 676; nx'wš-, STii 1.29.30; STi; Sund.
 AoFviii 1981 p216; AVS 128
- 5903 **nγ'wš'kt** M, S شنوندگان، نیوشاگان
 niγōšākt (nγ'wš'kt) @ob. pl.; pl. -ty ⇒ nγ'wš'k
 Auditors
 Hen. JRAS 1944, 138.48, 60; Frag. Len. 120.6; KG
 p185-6; MSP b93, 94, 57 e24
- 5904 **nγ'wš'ky'kh** M, S جمع شنوندگان، پیروان عام مانوی
 niγōšākyā(k) (nγ'wš'kyh)
 lay community
 GMS 547, 1111n 1; KG 580; MSP b76
- 5905 **nγ'wšn'k** B شنونده
 niγōšnē ⇒ nγ'wšnny
 listener, hearer
 BSTBL, Dhu. 179
- 5906 **nγ'y-** B خرد کردن، قطع کردن، کوبیدن
 znixāy @*ni-xwāhaya ⇒ nxw'y-, nγ'w'y-
 (to)pound, (to)crush, (to)cut
 TSP 2.298 nγ'ytw n p173.298; Hen. Texts. 72.8
- 5907 **nγβ-** B عالی، ظریف
 nayβ @acc. -y ⇒ nγwβ-, nβγ-
 excellent, fine
 SCE 47; GMS 445; nγβy, Sund. MSP b62
- 5908 **nγn-** M, C نان
 nayn @Parth. ngn @acc. -w; n. & ob. -y
 bread
 pl. nγnt', STi 34.2; Hen. Tales. 486.22; STii 1.77;
 BSTi 98, 102, 104, 106, 108; STi 81.8, 15, 16,
 52.10; BSTii: C2, 57R12, 18, 60R32, 94V18, 23,
 26

- 5909 **nynp'k** S نانوا، نان پز
 naɲn- pāk ⇒ nyɲwp'c
 baker
 MDiii
- 5910 **nyɲwp'c** M نانوا، نان پز
 naɲnupāč ⇒ nyɲnp'k
 baker
 Hen. Tales. 486.21
- 5911 **nyr'y-** B ستودن، پرستیدن
 ni-yrāy (nyr'y-) ©<*ni-grā; Av. gar-gā; IE
 *g^{er}-
 (to)praise, (to)honour
 SCE 542; BSTBL, Vim. 181; Dhy. 320, nyr'y'i,
 Dhy. 319, pt. st.
- 5912 **nyr'my** C = n+ yr'my ⇒ n-, yr'm'k
- 5913 **nyr'n rwc** S انارام روز، سیام ماه (بیرونی: نغرن)
 niyrān-rōč (nyrn' rwc) ©Pahl. anagrān; Av.
 anaYranqm ⇒ nry
 thirtieth day of the month
 MDii A-16, 13; MDiii A-12, 3.1, 2, B11, 1 p124;
 CII 1990 n p67 G4-5
- 5914 **nyr'y-** ⇒ nyr'y-
- 5915 **nyrf** C = n+ yrf ⇒ n-, yrf
- 5916 **nyrn' rwc** ⇒ nyr'n rwc
- 5917 **nyrs-** ⇒ 'nyrs-
- 5918 **nyrwβs-** S فشرده شدن، فروبرده شدن
 nayruβ/fs ©Av. nigarapta ©med. pass. st.
 ⇒ zyrwβs-
 (to)be pressed down
 Mack. AI 424.6 n p427
- 5919 **nyrys-** S(C) سرزنش کردن
 nixrēs ⇒ nxrys-
 (to)reproach
 Schwartz. STSC p144, 134.33
- 5920 **nyš'kt** M ⇒ ny'wš'kt
- 5921 **nyš'yr(h)** B نخجیر، حیوان وحشی
 naxšir ©√skar-; Yaghn. naxšir ©pl. -t
 ⇒ nyšyr, nxšyr
 wild beast
 VJ 949, 1062, 1371; SCE 40; TSP 9.44, 13ii 13,
 2.156, 641, 682, 773; BSTBL, Vim. 144; Frag.
 Len. 92.7; O' 11; nyr'y'yth, VJ. 1509
- 5922 **nyš'yr šk'rk** B شکارچی
 naxšir škārē
 hunter
 SCE 225, 361
- 5923 **nyšn(h)** B نشان، علامت، نقش
 niyašn ? ⇒ pryšnh
 mark, sigh
 TSP 5.25; BSTBL, Dhy. 50; pl. nyr'snth, Frag. Len.
 24.1
- 5924 **nyšy'kr(w)** S بز کوهی، شکار
 naxširē
 wild goat
 MDii B-3, 10; nyr'syr crm, naxšir- čarm, MDiii
 p124
- 5925 **nyšyr** B, S نخجیر، بز کوهی، شکار
 naxšir ©<*naxu-šcya ©ob. -y; pl. -t; ob. pl.
 -ty ⇒ nyš'yr(h)
 wild beast
 TSP 3.142; MDii B-19, 2, 5; Hen. Tales. 475, 5,
 10.13; Gersh. UMV 92
- 5926 **nyw'y-** B خرد کردن، کوبیدن
 nixwāy ⇒ ny'y-, nxw'y-
 (to)pound, (to)crush
 GMS 477; TSP 3.175, 273, 288, 7.111, 19.22, 16;
 AVS 95
- 5927 **nywβ-** B عالی، مهربان
 nay(u)β ©nom. -y ⇒ nyβ-, nβy-
 excellent, kind, fine
 BSTBL, Dhy. 153, 363; GMS 445
- 5928 **nywβ'w'k** B برتری، علو
 nayuβāwē
 excellence
 BSTBL, Dhy. 109, 180; TSP 14, 28; GMS 1082
- 5929 **nywdn** C ⇒ nywδn^(h)/(h)
- 5930 **nywδn^(h)/(h)** B, M, S لباس، پوشاک
 niyōdan (nywdn) ©Khwar. nyrwδnyk ©pl. -t
 ⇒ ny'wδn(h)
 dress, garment
 TSP 7, 21, 13.27, 21i 9; BBB; Tales. 478, 480;
 BSOAS 12, 307.15; GMS 676, 1030; STi 16.9;
 BSTii 843.25, 903.6; C2, 56R26, 68R25; pl.
 nyrwdnt, Sund. AoFviii 1981, 25R 7 p191; C2,
 57R6; nyrwδn', GMS 974; nyrwδnw, MDii p205
- 5931 **nywnt-** ⇒ ny'wnt-
- 5932 **nywnty** C قبا، روپوش
 niyundē ⇒ ny'wnt'k
 covering, garment
 STi 5.9; GMS 963
- 5933 **nywst-** M پوشیدن
 niyust ©pt. inf. -yh ⇒ ny'wnt-

- (to)put on
GMS 931; AVS 113
- 5934 nywst'k S پوشیده
niyustē
clothed
Sund. MHC p26, 36.8R4
- 5935 nywš- B, M, C ⇒ ny'wš-
- 5936 nywš'k M شنونده، نیوشاگ
niyōšāk (nywšk) ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ ny'wš'kt
Auditor
GMS 114, 990, 1226; BBB f4, 30, 33, 82, 623;
Tales. 469.10, 29; W-Lii
- 5937 nywš'k'nc M نیوشاگ زن
niyōšākānč ⇒ nywš'k'st
Auditrice
GMS 1043
- 5938 nywš'k'st M شنندگان زن، نیوشاگان زن
niyōšākāst ©ob. pl. -y ⇒ nywš'k'nc
Auditrices
GMS 260, 339
- 5939 nywš'qpt'nc M سرپرست نیوشاگان زن
niyōšāk-patānč ⇒ nywškpt
Chief of Auditrices
GMS 1043
- 5940 nywš'kyh ⇒ ny'wš'ky'kh
- 5941 nywšd'r- C شنیدن
niyōš-dār ©perf. st. ⇒ ny'wš-
(to)hear
BSTi 212; STi; Sund. AoFviii 1981 p216
- 5942 nywšk ⇒ nywš'k
- 5943 nywšk'ny M (منسوب به) نیوشاگان
niyōšākānē
(related to)Auditors
GMS 1043; BBB b38
- 5944 nywškpt M رئیس شنندگان
niyōšāk-pat (ngwškpt) ⇒ nywš'qpt'nc
Chief of Auditors
GMS 1043
- 5945 ngwškpt ⇒ nywškpt
- 5946 nywšny C مطیع، شنونده
niyōšnē ©pres. part.; voc. ny'wšn'; pl. -ny'wšny
obedient, attentive
BSTii 848.61, 887.20, 903.4; C2, 51V20, 21
- 5947 nywšnyy M شنونده
niyōšnē ⇒ ny'wšn'k
listener
- GMS 892
- 5948 nywšt- C گوش کردن، شنیدن
niyūšt ©pt. st. ⇒ ny'wš-
(to)hear, (to)listen
Sund. AoFiii 1975 p69, 6
- 5949 ny B عمیق، ژرف
nxi ? ⇒ nyx, ny
deep, profound
TSP 5.70, 6.50, 7.182, 16.39; STii 7.31, 33; BSTBL,
Dhu. 10, 257; < ny, Hen. BBB
- 5950 ny'yqy' C به روش درست، به طریق راست (عمیق)
naryākyā
in a correct manner
STii 1.31; GMS 1111
- 5951 nyz- B خوب، نغز
naryz, nyzw
good
TSP 3.161; Hen. Texts. 727
- 5952 nk'r'k B ⇒ nk'r'k
- 5953 nk'βtp'zny'kh M فرمانبرداری، انعطاف پذیری
nikaβd- pāznyāk
obedience, submissiveness
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.2; Sogdica. 2.9
- 5954 nk'βtyp'z'n S ⇒ nqβtp'zny(y)
- 5955 nk'np- B خم کردن، تا کردن
ni- kanp ⇒ nqβt-
(to)bend, (to)subdue
SCE 98; BSTBL, Dhy. 9, inf. nk 'np'y; AVS 107
- 5956 nk'r'k B نقاش، نگارگر
nikārē (nk'r'k) ©<ni- kāraya
painter
TSP 3.196 n p198; BSTBL, Dhy. 47, nk'r'k
- 5957 nqβt- M خم کردن
nikaβd ©pt. st. ⇒ nk'np-
(to)bend
GMS 676; AVS 107
- 5958 nqβtp'zny(y) M فرمانبردار
nikaβde- pāzan(ē) (nk'βtyp'z'n)
obedient, submissive
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.2; Sogdica. 2-9;
Frag. Len. 44.1
- 5959 nksyntr S اسکندر
ni/arskander ? ('rksyntr)
Alexander
Hen. JRAS 1944, 138.26, 141n 2
- 5960 nqt'nq'ry C = n+ qt'nq'ry ⇒ n-, qt'nyq'ry

- 5961 NLPw(=1LP(w)) B, S هزار (هز)
zār @Idg. ⇒ z'r, z'r'
thousand
Gauthiot. JA 1912, 352; Anc. Lett.; VJ; TSP;
Frag. Len.; MDii A-15, 6
- 5962 nm-¹ B, C, S پذیرفتن (بیشترین کاربرد با حرف نفی در
معنی قبول نکردن، رد کردن)
nam- ⇒ nm'y-¹
(to)consent, (to)accept (used with neg.
(to)refuse)
Benv. BSAOS 30, 1967, 505f; GMS 818A (used in
opt. nm'⁶y); Anc. Lett. 3.11; TSP 3.242, 247;
VJ; BSTii: C2 gloss.; Frag. Len.; MDii
- 5963 *nm-² M تحقیر کردن، توهین کردن
nam ⇒ nmy'k, nmsy'k(h), nm'tkr'k, nmy, nym'n
(to)despise
Hen. BSOAS 10, 102; BBB 59
- 5964 nm'y B ⇒ nm-¹
- 5965 nm' B اهانت شده
namā
despised, abused
SCE 374; ob. nmy, TSP n 224.9
- 5966 nm'c M, C, B نماز، احترام، تعظیم (در بیشتر متون)
namāč @acc. -w; ob. -y ⇒ nm'cyw
homage, reverence, prayer
GMS 1000; BBB; Tales. 469.36; STi 33.10; STii
3.58, 4.6, 6.30; BSTi 98; BSTii: C2; Frag. Len.;
nm'cw, TSP; VJ 216; BSTBL; nm'cy, SCE 71;
BSTii: C2, 23V26, 25V 21
- 5967 nm'cbry' C نماز، احترام
namāč-βaryā @f.n.
homage, reverence
Sund. AoFviii 1981 p201.22-3
- 5968 nm'ck'n S, M درود، پرستش، هدیه
namāčkān (nm'cq'n)
homage, offering
GMS 1063; Hen. BSOAS 10, 102 n 4, 11, 74.14;
STii 6.17; BSTii: C2, 3V 11, 7V26, 27R4, 11;
Frag. Len. 25.4
- 5969 nm'cq'n M, C ⇒ nm'ck'n
- 5970 nm'cyw B, S نماز، تعظیم، نیایش (در بیشتر متون)
namācyu ⇒ nm'c
homage, prayer
VJ; BSTBL; SCE; TSP; Frag. 2a.22; KG 421; MD;
Anc. Lett.; Frag. Len.
- 5971 nm'cyw βr- نمازبردن (در بیشتر متون)
- namācyw βar- ⇒ nm'cbry'
(to)pay homage
TSP; VJ; BSTBL; SCE
- 5972 nm'δk'ynch M نمکی، شور
namaδkēnč (nmyδk'ynch) ⇒ nm'δk(h)
salty
Sogdica. 7.20 n p8
- 5973 nm'δk(h) B, M نمک
namaδk @<Av. nāmaδka; Khwar.nmθk
salt
GMS 1053; TSP 19.8; Bailey. BSOAS 1975, 54
- 5974 nm'n'k(w) B, M, S پشیمانی، ندامت
nimānē, nimānak(u) ⇒ nm'ny, nm'nyy
repentance
VJ; TSP; GMS 1061; Tales. 467.29; Frag. Len.
86.4, 46.5; nm'n'kw, TSP 2.8, 573; VJ 446;
nm'n'w, VJ 470
- 5975 nm'n'w B ⇒ nm'n'k(w)
- 5976 nm'nqrqy' ⇒ nm'nyqrqy'
- 5977 nm'nkyn M ⇒ nm'nyqyn
- 5978 nm'ny B, M, C پشیمانی، ندامت
nimān-(ē) @Khot. nimāna @voc. abl. -n'; acc.
-nw ⇒ nm'nyy, nm'n'k(w)
penitence, repentance
GMS 676; BBB p92; TSP 5.107; STi 41.2; BSTii:
C2, 31V3, 102R20; Frag. Len. 44.6, 106.1;
nm'n'y, VJ 592; nm'n'w, VJ 470
- 5979 nm'ny' C داوری
ni-mānyā ⇒ nm'y-²
judgement
BSTii 902.3: C2, 56 R6
- 5980 nm'nyqrqy' C پشیمانی، توبه کاری، ندامت
nimān(ē)- kar(a)kyā (nm'nqrqy')
repentance
BSTii: C2, 31V9, 11, 30, 54R14, 61V24; Gersh.
Sogd. Cpds. 1945, 138; STi 57.19; GMS 246
- 5981 nm'nyqry C پشیمان، توبه کار، نادم
nimānē-karē
penitent
BSTii 893.4: C2, 31V4
- 5982 nm'nyqyn C پشیمان، نادم
nimānēkēn (nm'nkyn)
repentant
STi 18.3, 19.13; GMS 1061; BBB b25
- 5983 nm'nyy M پشیمانی، ندامت
nimānē ⇒ nm'ny, nm'n'k(w)

- repentance
BBB p92; Hen. Tales. 467.59
- 5984 nm'rz- B دست‌زدن، مالیدن
nimarz @<*ni-marz-; Khot. *nimalys*; Khwar.
prmrž-
(to)touch
BSTBL, Dhy. 300, 385, 387, 403; Bailey. Prolexis.
136
- 5985 nm'w B سلام، درود (در بیشتر متون)
namo @<Skt. *namo*
greeting
SCE
- 5986 nm'y B یقیناً؟ (چنین می‌نماید؟)
nimāy
surely? (it seems?)
VJ 1023, 1034, 1457; nm'y, VJ 1152
- 5987 nm'y-' B پذیرفتن
namay? @opt. of *nam-* ⇒ nm-'
(to)accept (used with neg. (to)refuse)
TSP 3.242, 247, 6.116; AVS 91
- 5988 nm'y-' M, C داوری کردن، قضاوت کردن
nimāy @<*ni-māya- @impf. *nym'y* ⇒ nm'ny'
(to)judge
GMS 676; STi 48.18, 63.15; GMS 626, 676, 918
- 5989 nmb M نم، شبنم
namb ⇒ nmp, nnp'k
dew
BBB 577; GMS 524; ob. -y, BBB 497
- 5990 nm'ywn'y B توهین شده، دشنام خورده (دخیل: نمونه)
namyōnē (nymywny, nwy'wny, nmywn'k)
⇒ *nm-²
abused, slandered
TSP 5.116, 7.110, 113; SCE 164, 128, 411; Hen.
LW 102
- 5991 nm'ywn'k B ⇒ nm'ywn'y
- 5992 nm'ywnqy' C توهین، دشنام
namyōnakyā
abuse, slander
STii 6.21
- 5993 nm'ywny ⇒ nm'ywn'y
- 5994 nmp C نم، شبنم
namp/b @nom. -y ⇒ nmb, nnp'k
dew
Schwartz. STSC Add.; w'r-nmpy, C2, 94V22
- 5995 nmr B, M مطیع، فرمانبردار، نرم
- namr @ob. -y; pl. -r' ⇒ n'mr-
obedient, tender
TSP 2.76; BBB b85; GMS 512, 1204; S W, BSOAS
1983, 42
- 5996 nmrtxmy C ⇒ n-, mrtxmy(y)
- 5997 nmrw M به نرمی، باملايمت
namru @adv.
tenderly
Tales. 480.24
- 5998 nmry'q M, C, S ⇒ nmry'kh
- 5999 nmry'kh M اطاعت، نرمش، متانت
namryāk (nmry'q) ⇒ n'mryh
obedience, mildness
W-Li 89; GMS 1100; Sogdica. 2.18; BSTii 877.5,
849.13; C2, 12R13, 65V28
- 6000 nmrystr C نرم تر، شیرین تر
namristar ⇒ *n'mrystr
milder, sweeter
Sund. KG p185
- 6001 nmsy'k(h) M, S توهین شده، مورد توهین، تحقیر شده
namsyāk @<*nams- @ob. -y ⇒ *nm-²
(feeling)despised, humiliated
Sogdica. 2.19, 3; BBB p75, 607; GMS 550, 828 n 1
- 6002 nmt B نمد
namat @<Av. *nāmata*; Khot. *namata* @ob. -y
felt
TSP 3.229; Benv. BSL 32 p71; Bailey. BSOAS
19.53 f; MDiii, nmt'k
- 6003 nmt'tkr'k B توهین آمیز، اهانت گر
namtāt- karē (nmt'tkry) @<*namtāt, "abuse"
+kare- ⇒ *nm-²
abusive
SCE 447, 245; GMS 1074
- 6004 nmt'k S(MD) ⇒ nmt
- 6005 nmt'tkry ⇒ nmt'tkr'k
- 6006 nmy B توهین
nam(ē) ⇒ *nm-²
abuse
TSP 12.9 n p224; Frag. Len. 43.5
- 6007 nmy'k M توهین، دشنام
namyāk (nmy'q) ⇒ *nm-²
abuse, contempt, despise
GMS 828 n 1; BBB p59.506; STii 1.25, 6.7 etc.;
BSTii: C2 gloss.; nmy'qkr, nmy'q wn, "to abuse"
STii 1.25, 6.11; BSTii, C2, 5V30, 66V14, 104V4,
5

- 6008 nmy'q C → nmy'k
- 6009 nmyδk'yinch → nm'δk'yinch
- 6010 nmyzyšn M محرک، انگیزه، تحریک، برانگیزش
nimēzišn @<Parth. MP *nimēzišn*
provocation, incitement
BBB 503, 679
- 6011 nmzy' C چشمک
nimzyā ? → nymz-, mz'
blink
C2, 13V29 np 57
- 6012 nnδβ'mbn M بانو نَنئی (نام الهه)
nan-δβāmban → nny
Nanai the Lady (a goddess)
Hen. JRAS 1944, 142.4, 143.20; Hen. BSOAS 28,
252
- 6013 nnδβ'mpnh MD → nnδβ'mbn
- 6014 nnk' B ننگ
nang @<*nam(a)ka @acc. nnkw
shame, scorn
BSTBL, Dhu. 133; SCE 549; Benv. Notesiv 515
- 6015 nnp'k B نم، شبنم
nanpak(u), nambē @acc. -w → nmb, nmp
dew, moisture
TSP 3.225
- 6016 nnpysny C = n+npysny → n-, npysny
- 6017 nns B بینی، دماغ (نس)
nans @<*nasn <nāsn → ns
nose
VJ 879; TSP 7.54; BSTBL, Dhy. 20; loc. nnsy,
TSP 3.293; Hen. LW 100; BBB 659
- 6018 nnsβwn'k M سوراخ بینی
nans-βunāk
nostril
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.1
- 6019 nnšky S کف دست
nanšky ? @Khot. *nānārra*
palm
TSP 10.3 apud. Yoshida. SI 1984, 145, 146 n 4;
Frag. Len. 93.11
- 6020 nny M, S نَنئی (نام الهه)
nanai → nnδβ'mbn
Nanai (a goddess)
Hen. Sogdica. p7; BSOAS 28, 1965, 252 n 67
- 6021 np'γst- B, S نوشتن
nipaxšt (np'št ?) @pt. st.; inf. -y; np'γštwd'r,
perf. st. → np'ys-, npxšt-, np'xšt-(y)
- (to)write
GMS 257; TSP 3.198, 7.75, 15.16; MDii p205;
MDiii p124; npyγšt ?, MDii B5 (14/15); perf.
npyγštwd'r-, MDii p205; AVS 125
- 6022 np'γstk B, S نوشته
nipaxštē (np'γsty) @<*nipixšta @pp.
→ np'ys-, np'γstk, np'xšt-(y)
writing
TSP 2.955, 1233, 3.164, 7.75; abl. -, TSP 15.16;
BSTBL, Dhy. 47; STii 8.9, 11; MDii p205;
MDiii A16(15) p124
- 6023 np'γsty → np'γstk
- 6024 np'k(h) S گروگان، در رهن (نوا)
nipāk ? @Pahl. *np'k*; Khwar. *nb'k*
pawn
MDii p205; Advice. p91; Hen. BSOAS 28.248 n
37; -w, Frye 10
- 6025 np'ryqty C = n+p'ryqty → n-, p'ryk
- 6026 np'st- B خوابیدن، دراز کشیدن
nipast @Pahl. *nibastan*; Yaghn. *nipista* @pt. st.;
inf. *np'st'* → nypδ-, npst'ny, np'yδ-
(to)lie (down)
SCE 380
- 6027 np'st'ny B خوابیده، دراز کشیده
nipastānē → nypδ-, np'st-, npst'ny
lying, lain down
SCE 141
- 6028 np'stk B خوابیده
nipastē (np'sty) @pp. → np'yδ-
lied
TSP 6.93; Frag. 18.3; S W, IJ 1976, 63; Hen.
Tales. 478.8
- 6029 np'sty M → np'stk
- 6030 np'št ? S(MDii) → np'γst-
- 6031 np'wn B قرع (ظرف آب مخصوص مراسم مذهبی)
nipōn ? @ob. -y
a water recipient used for religious ritual
TSP 3.165, 167, 176, 194 n p196
- 6032 np'xšt-(y) S نوشتن، نوشته
nipaxšt (npyγšt) @pt. st. & pp. → np'γšt-,
np'xsty, np'γstk, np'γstk
(to)write, writing
Anc. Lett. 2.29, 3.26, 5.32; KG 390; MSP c10, 11,
np'xštwd; Frye 21, np'xsty
- 6033 np'yδ- B, C گذاشتن، نهادن
nipēδ (npyδ-) @<*ni-pādaya; Av. *ni- paidya*;
Pahl. *nibāy-*, *nibāstan* → nypδ-, np'st-

- (to)lay
GMS 595; VJ 1138; Sund. AoFiii 79, AoFviii
1981, 28R 7 p199, 28V 1 p200; AVS 78
- 6034 np'yk B, M نوشتہ، کتاب (نبی)
nipē/ik @Parth. nbyg; Pahl. nibēg @pl. -t; ob.
pl. -ty ⇒ npyk
book
TSP 1626; BSTBL, Dhu. 177, Intox. 37; Hen.
Mittelir. 94; KG 388; np'ykty, KG 345, 406
- 6035 np'ys- B, S نوشتن
nipēs @<*ni- paisa- @inf. -y, -kw; impf.
nypys ⇒ npys-, np'yšt-, nypys-
(to)write
GMS 303; TSP 3.30, 131-2 & etc., 6.94, 7.74, 11.4;
SCE 533; MDii p205; MDiii p124; Anc. Lett.;
KG 482; STii 8.10; Frag. Len. 28.2; AVS 125
- 6036 np'yšn M نوه (نوهی پسر، نبیره)
napišn @<*nape-piš nare <*napa-
puθra-naraka @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ npyyšn
grandson
GMS 299, 943; Hen. Tales. 486.11, 15; Gersh.
Bulletin of Iranian culture foundation vol.
1/2, p71-86
- 6037 npd'rny C = n+pd'rny ⇒ n-, pd'rny
- 6038 npyšt B نوشتہ
nipaxštē (np'yšt) @<*ni- pixšta ⇒ np'yšt, k,
np'xšt-(y)
written
TSP 7.96; S W, BSOAS 1983, 44; npyšw,
"painted" ? TSP 26B
- 6039 npst'ny B خوابیده، مستقر
nipastānē ⇒ np'st-, np'st'ny
lying, lain down
SCE 141; GMS 1036
- 6040 npwsty = n+pwsty ⇒ n-, pwst'k
- 6041 npxšt- M, C نوشتن
nipaxšt @<*ni-pixšta @pt. st. ⇒ np'ys-,
np'yšt-
(to)write
GMS 257, 597; AVS 125; S W, BSOAS 1983, 44
- 6042 npyδ- ⇒ np'yδ-
- 6043 npxšty C نوشتہ
nipaxštē (np'yšty) @pl. npxštyt
writing
STi 57.16, 56.11; STii 1, 81, 89; n. nt. npxštw,
BSTii: C2, 57V23, 94R27
- 6044 npyγšt MD ⇒ np'xšt-(y)
- 6045 npyk M کتاب، نوشتہ
nipik, nipēk (np'yq) @ob. -yy ⇒ np'yk
book, writing
W-Li 24; BBB 476, 651; Sogd. Cpds. 1945, 151;
np'yqy, apud. Sund. KG 186
- 6046 npyq C ⇒ npyk
- 6047 npys- نوشتن
nipēs ⇒ npxšt-, np'ys-
(to)write
GMS 303, 597; impf. nypys, STi 30.1; MDii; Anc.
Lett.; CII 1990 C3
- 6048 npysny C نویسنده
nipēsne @acc. npysnw
writer
BSTii 888.9; 888.22: C2, 48R24, 91V9
- 6049 npyšn ⇒ npyyšn
- 6050 npyyšn S, M نوه
napišn (np'yšn) @pl. -t ⇒ np'yšn
grandson
GMS 943; Bugut. Insc. B2.11; Frye 8, 9
- 6051 nr'k' B ⇒ zr'k'
- 6052 nr'nk(h) B ⇒ zr'nk'
- 6053 nr'ysβ yzδ M نریسف یزد (نام خدای مانوی)
narisaf yazd @<Parth. narisaf; MP narisah; Av.
nairyōsaṇha ⇒ nryšnβγyy, yzδ nr'ysβ
Narisaf yazd(a Manichean god)
KG 606, 617, 620-2
- 6054 nrδ- B نالیدن
narδ
(to)moan
TSP 2.507
- 6055 nry S ازلی، نخستین
n(ə)ry @n.pl. -
primordial
CII 1990 G4 n p67
- 6056 nrm'w'nt B متأثر، ناراحت
n/zarmāwand ? ⇒ zrm'w'nt
troubled, sorry
VJ 213
- 6057 nrmh ? B تأثر، غم، ناراحتی
narm ? (zrmh)
sorrow
VJ 399 n p92.213
- 6058 nrs- B سرزنش کردن
nars @inf. -y
(to)blame

- VJ 1242
- 6059 nrs B سرزنش
nars
blame
VJ 223
- 6060 nrt(h) M, S تنهی درخت (نرد)
nart
trunk
GMS 526, 1399; Sogdica. p 4.11; Frag. Len. 84a8
- 6061 nrystr C = n+rystyr ⇒ n-, rystyr
- 6062 nryšnxβyyy M نریسف یزد (از خدایان مانوی: دوست روشنایی؟ پیک سوم)
nar(i)šnax ⇒ nr'ysβ yzδ
Narisaf yazd(a Manichean god, friend of light ?, third Messenger ?)
BBB; W-Li 40.13, ii 540; nršnx, W-Li 40.117; "Friend of light" ? Sund. KG p186, "Narisaf yazd", Tertius-Legatus; Sund. AoFvi 1976, 101; Gersh. Amber. 213, El. narišanka
- 6063 ns M بینی، دماغ (نس)
nas ⇒ nns
nose
BBB p79.659; GMS 338, 496
- 6064 ns't C = n+s't ⇒ n-, s't
- 6065 nsc' C ⇒ nsty
- 6066 nsng M کوچک، کم
nəsang ©Pahl. nisang ©f. n.
little
Sogdica. 31.5b n p32
- 6067 nst C نیست
nēst ⇒ nyst
is not
BSTii 892.10; Benv. JA 1955, 325; C2 gloss. p232
- 6068 nst-¹ M, C نشستن
nist ©pt. st. ⇒ nyst-, nyδ-
(to)sit down
BBB 574
- 6069 nst-² C ماندن، ساکن بودن، نشستن
nīst ?
(to)stay, (to)dwel
Benv. JA 1955, 310; nsty, STii 1.18; BSTi 167; nsc', BSTii: C2, 87R12
- 6070 nst'wy C نیستی، نابودی، عذاب ابدی
nēstāwē/ē ©acc. -w; gen. -y; abl. -' ⇒ nyst'wy
perdition
BSTii: C2, 40V12, 52R4, 13
- 6071 nsty C, S نشسته
nistē (nsc') ©pp., f. pp. nisčā ⇒ nyδ-, nystch,
nysty', nyst'y
seated
STi 36.9; BSTii 889.22: C2 gloss.; f. pp. nsc', C2, 60R22, 25, 60V27, 87R12: BSTii 878.12; CII 1990 G14
- 6072 nš'y- B زمین گذاشتن، پایین افتادن، سقط کردن
ni-šāy ©<*ni-θrāy- ? ⇒ βš'y-
(to)put down
TSP 22.18 n p235; Schwartz. STSC 140 "to be aborted"
- 6073 nš'yδ- B, S نهادن، قراردادن، نشانیدن، کاشتن
nišēδ ©<*ni-šādaya- ©impf. nyš'yδ; perf. nš'δtδ'r- ⇒ nšyd-
(to)set, (to)place, (to)plant
GMS 545; Frag. Len. nš'yδtδ'r-, 38.17, 7, 19.38.26; VJ 864; AVS 78
- 6074 nš'yδ'tch B نهاده، مستقر
ni-šēδč ©pp. f.
set, established
VJ 1118; GMS 537
- 6075 nš'yδt(k) B نهاده، مستقر
ni-šēδtē ©pp.
established
TSP 8.196, 10.21
- 6076 nš'ywst- B قطعه قطعه کردن، پاره کردن
niš-xwast, nišxust (nš'ywst-) ©pt. st.
⇒ nš'yw'y-
(to)cut in pieces
VJ 1265, 780; TSP 16.37
- 6077 nš'yw'y- B پاره کردن، قطعه قطعه کردن
niš-xwāy (nwš'yw'y-) ©<*niš-xwāhaya
©impf. nyš'ywy ⇒ nš'ywst-, nyš'yw'y-
(to)cut in pieces
BBB 505; GMS 679; AVS 95
- 6078 nš'ywst- ⇒ nš'ywst-
- 6079 nš'ywsty B پاره شده، بریده
niš-xustē ©pp.
(to)cut in pieces
VJ 1105
- 6080 nšk'rt B, S معنی، شرح
niš-kart (nšqrt) ⇒ nškrt
meaning, explanation
BBB; TSP 2.56, 945, 1071, 5.9, 9.138 & etc.; SCE 535; STii 7.4, 23; Frag. Len. 85.5; GMS 678;

MSP b63

- 6081 nšk'w- B, M, S بیرون کشیدن، خارج کردن
niš-kāw (nškw-) @inf. -y ⇒nyšk'w-
(to)take out, (to)pull out
GMS 572; TSP 3.274, 5, 32; BSTBL, Vim. 162;
MDiii p124; Frag. Len. 71.13, 40.1
- 6082 nškrt B, M, S معنی، شرح
niškart (nyšqrt, nšqrt) ⇒nšk'rt, nyškrt
meaning, explanation
TSP 7.86, 11.4; Frag. Len; STii 5.3
- 6083 nšqrt C ⇒ nškrt
- 6084 nškw- ⇒ nšk'w-
- 6085 nšm(y) B غرب، باختر
n(i)šm(ē), nišam(ē) @<*nišma; Av. *frāšma*
west
BSTBL, Vaj. 20; TSP 5.93; Hen. Sogdica. p24;
Gersh. AHM 233; "south" ? n'w'y, Dhy. 115;
Mack. n p55; Benv. Notesi 65, Notesiii 230
- 6086 nšt- M, B, S تباہ کردن، از بین بردن
ništ @pt. st. ⇒nyš-¹, n's, nyšt-, n'št-, nšty
(to)destroy
BBB 674; GMS 109, 549, perf. nštwδ'r-
- 6087 nšt't- S مستقر شدن
ništāt @pt. st. ⇒nyšt't-
(to)establish
MDii Nov. 2 V3, B-17R 18; perf. nšt'twδ'r-,
MDii B-17 R4
- 6088 nštfrn M بخت گم گشته
ništ- farn
having lost fortune
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143.1
- 6089 nštwδ'r- B, M, S خراب کردن
ništu-δār ⇒nšt-, nyšt-
(to)destroy
TSP 5.111; Hen. JRAS 1944, 138.22, 37; MDii
- 6090 nšty B, M تباہ شده، نیست شده
ništē @pp. f. nšt' ⇒nyš-², nšt-, nyšty
destroyed
nštw, TSP 5.111, 25, liii; nšt', TSP 7.142; BBB
674, 722
- 6091 nšty- S برقرار کردن، دستور دادن، اطلاع دادن
ništāy (nyšt'y-) @<*ni-stāya; OP *niyaštāya*
@impf. nyšty ⇒nyšty-
(to)settle, (to)order, (to)inform
MDii p205; MDiii p124
- 6092 nšyd- C نهادن، نشانیدن، کاشتن
nišēδ (nšyyδ-) ⇒nš'yδ-, nyš'yδ-
(to)set, (to)put, (to)plant
BBB a7; GMS 545; pt. st. nšydt-
6093 nšyd'r- ⇒ nšydt'r-
6094 nšydt'r- C کاشتن
niša(y)δār, nišiδār- (nšyd'r-) @trans. pret. st.
⇒nšyd-
(to)plant, (to)set
STii 3.28, 34; GMS 434
6095 nšydtty C کاشته
nišēδtē @pp.
planted
BSTii 867.34; C2, 27V5
6096 nšyyδ- M ⇒ nšyd-
6097 nt'wnty C = n+t'wnty ⇒ n-, t'wndy(y)
6098 ntyh B ⇒ znt'
6099 nw B, S نه
nū @in compd. ⇒nw'
nine
TSP 8.3 etc.; Frag. Len.; MDii nw'LPW "nine
thousand"; nw RPYW "ninty thousand", nw'y,
TSP 8.108
6100 nw-¹ B, M پیشوند نفی اسم و صفت (فارسی: نو در
نوسپاس)
nū @Khot. *anu-* ⇒n'-
privative prefix
GMS 1161; BBB 634
6101 nw-² M, S حرکت کردن، آهسته رفتن، نویدن
naw (n'w'-, nw'y²) @Skt. *nāvate* @inf. nw'y
⇒n'w-, 'βn'w-
(to)move
Anc. Lett. 2.27, 2.51, apud. BBB 490 p55; GMS
477, 3sg. opt. nw'y; inf. -nw'y, BBB 490; 3sg.
subj. nw't, Anc. Lett. 2.27
6102 nw-³ C کشتی، ناو
naw, now @ob. nwy ⇒nw'z, n'w, nwby'
boat, ship
BSTii 879.6, 8; C2, 87V6, 8
6103 -nw C پسوند عددی
nū @<*(a)nām <ānām
numeral suffix
GMS 1322, 1320
6104 nw"z M ملّاح، ناوی، دریانورد
nawāz @<Av. *navāza*; Skt. *nāvāja*; Parth.
nāwāz ⇒n'wzy(y), nw-³
sailor

- GMS 125
- 6105 **nw'** B, C نه
 nwa, nawa (nwh') ©<*nawa ⇒nw'
 nine
 GMS 501, 1316; TSP 3.163, 166, 6.168; BSTBL,
 Vim. 17; CH 1990 A9, 18; Frag. Len.; C2, 1R7,
 55R25, 69R23; nw' nw't, nawa-nawāt,
 "nighty-nine". TSP 7.14
- 6106 **nw'δ'yk** B زین و برگ
 nawādik, niwādik ©<ni+w'δ ©pl. -t
 saddle(place of sitting)
 VJ 843, 845, 1418 n p95
- 6107 **nw'k nw'k/q** M نوا، آهنگ
 niwāk ©Parth. nw'g, niwāg ©ob. -yy
 melody
 BBB 408, 428, 446; GMS 990
- 6108 **nw'qrqy'** C نوآوری، تجدیدنظر
 nawākar(a)kyā
 renovation, renewal
 Sund. AoFviii 1981 p179, 21R 22
- 6109 **nw'k(w)** B, S نو
 nawāk(u) ©Parth. nawāg ⇒nwyy, nw'y',
 nwy(t)
 new
 BSTBL, Dhu. 232; Sund. KG 608; MSP b196
- 6110 **nw' nwt** M بدون کمک
 nū-anūt ⇒'nwt(h)
 helpless
 Hen. Tales. 480.9
- 6111 **nw'rst-** B تحریک کردن، انگیزتن
 ni-warst ©pt. st.; inf. -y ⇒nw'rt(y)
 (to)incite
 TSP 2.241; AVS 111
- 6112 **nw'rt(y)** M تحریک
 niwārt(ē) ⇒nw'rst-, nwrtty, nwrt-
 provocation
 BBB p82, 679 b9; GMS 676; STii 8.7, zw'rty; Hen.
 Texts. 718
- 6113 **nw'šcy'n'k** B ناشیست، نامناسب، بی‌ارزش
 nū-ačyānē
 unfitting, unworthy
 VJ 1096; GMS 1161
- 6114 **nw't** B نود
 nawāt
 ninety
- TSP 7.14, 25; GMS 1316
- 6115 **nw'y'** B, S نو
 nawē (nwy(h)) ©abl. -; pl. -t; ob. pl. -ty
 ⇒nw'k(w), nwc, nwyy, nwy(t)
 new
 VJ 13; KG 571; Frag. Len. 73R1; MDii A-9R12;
 BBB f21, 516; Sund. AoFviii 1981, 23V 9;
 BSTii: C2, gloss.; pl. nwyt, "neophyte", C2,
 57R14; ob. pl. nwty, C2 57R5, 7
- 6116 **nw'y'** S ⇒nw⁻²
- 6117 **nw'yδ-** B دعوت کردن، آگاه کردن
 ni-wēδ- (nwyd-) ©<*ni-vaid ©inf. -y; impf.
 nyw'yδ ⇒nw'yyst-
 (to)invite, (to)inform
 GMS 676; TSP 6.105; BSTBL, Dhy. 80, 148, 204
 etc.; W-Lii 574; AVS 115
- 6118 **nw'ydyn'k** B دعوت، اشاره
 ni-wēδēnē ⇒nw'yδm'
 inviting
 TSP 14.23, 25
- 6119 **nw'ydyn'k 'nkwšt** B انگشت نشانه، انگشت سیاه
 niwēδēne-angušt
 index finger
 TSP 14.25
- 6120 **nw'yyst-** B دعوت کردن
 ni-wist (nwyst-) ©Parth. nwystg ©pt. st.
 ⇒nw'yδ-, nwysty
 (to)invite
 BSTBL, Dhy. 81; AVS 115
- 6121 **nw'zkn'n** B نه گانه
 nawa-zangān
 ninefold
 TSP 3.163, 166, 6.178.183
- 6122 **nwβ ?** B غوغا، نوفه
 n/zūβ ? (zwβ ?)
 noise
 Benv. TSP 13.23 n p228; zwβ, apud. Hen.
- 6123 **nwbry'** C کشتیرانی، ناوبری، دریانوردی
 naw-βaryā ©f. n. ⇒nw⁻³
 navigation
 BSTii 892.24; Benv. JA 1959, 131; C2, 31R24
- 6124 **nwβznyy** M بی‌شرم
 nū-βaznē ©acc. -βznw
 shameless
 BBB b 95; GMS 1161

- 6125 **nwc** C, S نو، نوین
 nōč (nwy) ©f. adj. ⇒nw'y¹
 new
 BSTii 909.25; C2, 61R 25; *nwch*, MDiii
- 6126 **nwy'wny** ⇒ nm'y'wn'y
- 6127 **nw yrβ'k** B جهل، نادانی
 nū-yarβē/āk (nw yrβ'y, nw yrβk)
 ignorance
 TSP 2.335; VJ 381, 393
- 6128 **nw yrβ'y** ⇒ nw yrβ'k
- 6129 **nw yrβk** ⇒ nw yrβ'k
- 6130 **nwgrwc** M نوروز
 nōgrōč
 Now-ruz
 Hen. JRAS 1944, 149.1
- 6131 **nwh' C** نوح
 nūh
 Noah
 BSTii 905.17; C2, 57V17
- 6132 **nwh' MD** ⇒ nw'
- 6133 **nwk** B نوک، متقار
 nūk (nwq) ©Khwar. *nwk*
 tip, point, beak
 BSTBL, Dhy. 20; BSTii 887.5; Benv. JA 1955,
 323; Hen. LW 94; C2, 91R5
- 6134 **nwq** C ⇒ nwk
- 6135 **nwkr** B, M, S اکنون، حال، آنگاه، پس (در بیشتر متون)
 nūkar (nwykr(h), nwqr)
 now, then
 EGSii 156; GMS 1120; -y, Anc. Lett. 2.34
- 6136 **nwqr** C ⇒ nwkr
- 6137 **nwm'y** B, S نهم
 nawmi, nōmi ⇒nwmyq
 ninth
 TSP 2.332; GMS 1096, 1331; CII 1990 B10
- 6138 **nwm(h)** M, C, S قانون، شرع، نظام
 num, nom ©Gk. *nomós* ©nom. ob. -y; pl. -t
 law, canon
 STii 1.36 etc.; STi 84.17; BSTii: C2 gloss.; BBB
 746; GMS 1635; KG 486; MSP; Sund. AoFviii
 1981 p216
- 6139 **nwmyq** M, C نهم
 nawmik, nū/ōmik (nwmyk) ⇒n'wmyk^(h)
 ninth
 GMS 1331; BSTii: C2, 1R7, 55R25 b9R23;
nwm'ykw, MSP b115 b32 e14
- 6140 **nwmyk** S ⇒ nwmyq
- 6141 **nwptfr'wcyk** M فراموش خانه، زندان تاریک
 nū-patfrāwčik ©Parth. *anabyād* ©pl. -t
 ⇒ptfr'wncyk
 oubliette
 BBB p88 756; GMS 1015, 1162
- 6142 **nwr** B, S, C اکنون، حال (در بیشتر متون)
 nūr (nwry) ©<Av. *nūram*; Khwar. *nwr*; Yaghn.
nūr
 now
 ob. *nwry*, BSTBL
- 6143 **nwrçyq** C کنونی، حاضر
 nūrčik ⇒nwr
 present, actual
 BSTi 135
- 6144 **nwrn'y** B ⇒ zwrn'k
- 6145 **nwrt-** M حرکت کردن، نوردیدن
 niwart ©*ni-warta- ⇒nw'rt(y)
 (to)move, (to)go around
 GMS 410 n 1 902
- 6146 **nwrtyy** M متحرک، در حال حرکت، نورد
 niwartē ⇒'wrt nwrtyy, nw'rt(y)
 moving
 GMS 902; MSP
- 6147 **nwry** B ⇒ nwr
- 6148 **nwryjy** M, S بیزاری، بی میلی
 nū-rēž(ē) ©ob. pl. -ty(y) ? ⇒nwryz
 dislike, unwillingness
 GMS 1162; Sund. KG 2335, 2375
- 6149 **nwryz** B بیزاری، بی میلی
 nū-rēž(ē) (nwryž) ©ob. pl. -y ? ⇒nwryjy
 dislike, unwillingness, disinclination
 TSP 9.122; BSTii 910.52; Benv. JA 1955, 319; C2,
 61V22
- 6150 **nwryž** C ⇒ nwryz
- 6151 **nwryžqyn** C بی میل، بدون تمایل
 nū-rēžkēn ©adj. pl. -t
 unwilling, disinclined
 BSTii 875.10; C2, 22V10
- 6152 **nws'cy** M نامناسب، ناسزاوار
 nū-sāčē ©<*nū-sāčaka
 unsuitable
 GMS 1161; BBB 660, 663, *nwws'cy(h)*, Gersh.
 AHM 257
- 6153 **nws'** B نوش دارو
 nōš ©<Av. *anaošā*

- ambrosia
BSTBL, Dhy. 227; Benv. Notesii 233
- 6154 **nwš² ? B** شاهین، باز، قوش
zwš ? ⇒ zwš
falcon
SCE 226.359; TSP 2.278
- 6155 **nwš²tr B** آمونیاک، نشادر
nōšātar ©<*ānōš-ādur
ammonia
TSP 3.173; Laufer. 506
- 6156 **nwš²ft'kt M** نوش دارویی، ساخته از نوش دارو (آب حیات)
nōš-āftāk ?
(flowing with) ambrosia
Hen. BSOAS 12, 307.34
- 6157 **nwš²k B, S** جاودانه، انوشه، نامیرا
nōšē (nwšk) ©acc. nwš²kw ⇒ nwšy
immortal
VJ 226; MDii B-16, 6; Frag. Len. 68.2; Anc. Lett. 24
- 6158 **nwš²kw B, S** همیشه، پیوسته
nōšaku (nwšk) ©adv. ⇒ nwš²w
always
GMS 967; SCE; TSP; BSTBL; Frag. Len.; MDii; W-Li 71
- 6159 **nwš²ky' B, M** نامیرایی، جاودانگی، انوشگی
nōšakyā
immortality
TSP 10.24; GMS 985 n 1
- 6160 **nwš²nc S** نوش دارویی، ساخته از نوش دارو
nōšānč
ambrosial
Sogdica. 7.17
- 6161 **nwš²w B, C** جاوید، همیشه
nōšu/ō (nwšw) ©acc. of nwšy²/k used as adv.
⇒ nwš²kw
always
TSP 9.61; SCE 400, 449; BSTBL, Intox. 1; Dhu. 241; Dhy. 186; STii 9.5; Frag. Len. 92.6
- 6162 **nwš²ykh B** ابدی، جاودان، انوشه
nōšik
eternal
Vim. 118; BSTBL; GMS 994
- 6163 **nwš²β'mh S** خوش رنگ
nōš-βām
sweet-coloured
Sogdica. 7.18
- 6164 **nwšc M, C, S(AL)** نامیرا، جاوید، انوشه (در بیشتر متون)
nōšc ©f. adj. of nwš²/k
immortal
GMS 1273; W-Li 62, 76; BBB b99 f83; Hen. BSOAS 12, 307.19; STi; Sund. AoFviii 1981, 31V3; STii 6.44; BSTii: C2 gloss. nwšc žw'n(y)
- 6165 **nwšy²w-y- ? B** ⇒ nšy²w-y-, nyšy²w-y-
6166 **nwšk S(AL)** ⇒ nwš²k
6167 **nwšmync B** جاودان، نامیرا، انوشه
nōšmēnc ©=Skt. amṛta
immortal
TSP 7.18; BSTBL, Vim. 94; GMS 1103
- 6168 **nwšw C** ⇒ nwš²w
6169 **nwšy B, C** جاوید، انوشه، نامیرا
nōšē (nwšyy) ©ob. pl. -yty ⇒ nwšc, nwš²k
eternal, immortal
GMS 967, 1241, 1273; Hen. BSOAS 12, 307.39; BBB b99 f83; Frag. Len. 120.5; STii 4.14; Sund. AoFviii 1981, 21V 7; BSTi 75: C2 p195; acc. nwšw, C2, 23R5; nwšy²ty, C2, 51V17
- 6170 **nwšynyy M** نوشین، شیرین
nōšēnc
sweet
GMS 1053; Hen. BSOAS 12, 307, 53
- 6171 **nwšyy M** ⇒ nwšy
6172 **nwtš-** ⇒ n²wtš
6173 **nwtšmyq C** نوزدهم
nōtasmik ⇒ n²wtš
nineteenth
- 6174 **nwwrn'ky'(h) M** ناباوری، بی ایمانی، بی اعتقادی
nū-warnākyā ⇒ wrnqyn
lack of belief
BBB 634; GMS 1161; Sogdica. 5.16
- 6175 **nwy** ⇒ nwc, nw'y¹, nwyw
6176 **nwyd-** C ⇒ nw'yδ-
6177 **nwydm' C** ⇒ nwyδm'
6178 **nwyδm' M** دعوت
niwēdmā (nwydm', nwyδmh) ©<*nivaid-mā
⇒ nw'yδ-, nwysty
invitation
BBB p98 c43; GMS 676, 1078; BSTii 884.17; C2, 48V20; BSTBL, Vim. 121
- 6179 **nwyδmh** ⇒ nwyδm'
6180 **nwy(h) S, M, C** ⇒ nw'y¹

- 6181 nwykr(h) B \Rightarrow nwkr
- 6182 nwyktc S (اهل شهر) نوکث (طبری: نو اکت)
nawe-katč
(inhabitant of) Nawe-kat
MDii p27.3-4
- 6183 nwym'x/γ M ماه نو
nawe-māx ©Parth. nwgm'h
new moon
Gersh. Sogd. Cpds. 138
- 6184 nwyspny C = n+wyspny \Rightarrow n-, wyspn
- 6185 nwyst- \Rightarrow nw'yst-
- 6186 nwysty C مهمان، دعوت شده، فراخوانده
niwistē ©pl. -t \Rightarrow nw'yδ-, nw'yst-, nwyδm'
guest, invited
BSTii 844.12, 15, 18; C2, 48V15, 18, 21
- 6187 nwy(t) C نومذهبان، غسل تعمیدشدگان، نوشندگان
nawē(t) ©pl.; ob. pl. -ty \Rightarrow nw'y¹, nw'k(w),
nwy
neophyte, baptized
BSTii; C2, 57R5, 7, 11, 14; STSC p86.105
- 6188 nwy M نو
nawē \Rightarrow nw'k(w), nw'y¹
new
BBB 516; W-Li 31, ii, 547, 19, 20, 548, 14, 15
- 6189 nxrys- M, C سرزنش کردن
nixrēs ©<*ni- xrausaya; MP nixrōh-, nixrōst-
©impf. nyxrs \Rightarrow nyrys-
(to)blame, (to)reproach
BBB p76, 608; GMS 187, 676; BSTii: C2, 1V16;
Sund. Man. Lett. 305.21
- 6190 nxrys M سرزنش
na/ixrēs ©Parth. MP ©ob. -yy
reproach
BBB 608
- 6191 nxš- C پس رفتن، عقب رفتن
nixaš \Rightarrow ny'š-
(to)withdraw
BBB 490; STSC 145.6; AVS 129
- 6192 nxšyr M, C حیوان وحشی، نخجیر
naxšir ©ob. -y; pl. -t \Rightarrow ny'š'yr(h)
wild beast, quarry
BBB 511; Gersh. UMV vol. 92; BSTii: C2, 83R11,
17V1
- 6193 nxw'y- M خرد کردن، کوبیدن
ni-xwāy (nxwy-) ©<*ni-xwāhaya \Rightarrow ny'w'y-,
ny'y-
- (to)crush, (to)pound
BBB 505.9; GMS 676; 2pl. impv. nxwyδ, GMS 30;
Sund. Man. Lett. 305.19, 23
- 6194 nxwšywny C = n- +xwšywny \Rightarrow n-,
xwšywny
- 6195 nxwtw C = n- +xwtw \Rightarrow n-, xwt'w
- 6196 nxwy- \Rightarrow nxw'y-
- 6197 nxypθ C = n- +xypθ \Rightarrow n-, xypδ
- 6198 ny M, C نه
nē (nyy) \Rightarrow L', ny'¹
not, no, nor
GMS 1557, 1561, 1574; ny... 'ty "nor"
- 6199 ny- C دیگر
ne/i ©acc. nyw, acc. f. ny'; pl. nyt \Rightarrow ny-²,
'nyw, 'ny', 'nyh, nyw
other
BSTii; C2 gloss.; GMS 494
- 6200 ny⁶ B نیاء، جد
nyāk (ny'k) ©<OP nyākā \Rightarrow ny'k m't, ny'k
'BY', 'ny'k
ancestor
VJ 1312, 1316, 1362; TSP 8.172; ny'k'nc,
"ancestor heritage", Frye 12
- 6201 ny⁶ 'BY' B جد پدری
nyāk pitr(i)
paternal ancestor
TSP 8.172
- 6202 ny⁶s- گرفتن
niyās \Rightarrow ny's-, 'ny's-
(to)take
STii 7.10, 15, 5.10, 21
- 6203 ny⁶t- گرفتن
niyāt ©pt. st. \Rightarrow ny't-, ny's-
(to)take
Frag. 2a.25
- 6204 ny⁶t'k B گرفته
niyātē (ny'tk) ©pp. \Rightarrow w'tny'tk, ny't'y
taken
BSTBL, Dh. 226
- 6205 ny⁶zkyn B نیازمند، محتاج
niyāz-kēn \Rightarrow ny'zk'yn
needy
SCE 31; VJ 49, 78, 123; Frag. 2a.4
- 6206 ny'd'r- C گرفتن
niyā(s)šār (ny'tδ'r-, ny'sd'r-) ©trans. pret. st.
 \Rightarrow ny's-, ny't-

- (to)take
STi 75.6; BSTii 832.15; BSTi 146; STii 1.71; C2,
104R15; Sund. AoFviii 1981 p216
- 6207 ny'k B ⇒ ny'k⁽⁶⁾
- 6208 ny'k m't B جد مادری
nyāk māt ⇒ ny'k⁽⁶⁾
maternal ancestor
TSP 8.172
- 6209 ny's- گرفتن (در بیشتر متون)
niyās @<*ni-yāsa; Khot. nāsa-; Yaghn. nōs
@impf. n'y's, nyy's ⇒ ny's-, ny's-, ny't-,
nyy's-
(to)take
GMS 171, 539; Gersh. IF 1970, 305; SCE 36; TSP;
VJ 1021; MD; Sund. MSP p49; C2 gloss.; Frag.
Len.; BBB b82 f57; AVS 127
- 6210 ny'sd'r- ⇒ ny'd'r-
- 6211 ny't- گرفتن (در بیشتر متون)
niyāt @<*ni-yāta; Yaghn. nōta @pt. st.; perf.
ny'tδ'r- ⇒ ny'd'r-, ny's-, ny't-
(to)take
GMS 539, 879; AVS 127
- 6212 ny't'y B, S گرفته
niyātē (ny'tk, ny'tyy) @pp; pl. -t ⇒ w'tny'tk,
δywny'ty, ny't'k
taken
TSP 5.12, 7.59; BBB; Sogdica. 60.3; TSP 2.36; CII
1990 F12
- 6213 ny'tδ'r- ⇒ ny'd'r-
- 6214 ny'tk ⇒ ny't'y
- 6215 ny'tyy M ⇒ ny't'y
- 6216 ny'wδ B, S طبقی، بنابر، متناسب با
(a)nyōδ ?
according to
TSP 6.119, 130, 12.14; MDii B-4R 16; ny'wδ,
TSP 2.1177
- 6217 ny'wr M قبلاً، بار دیگر، دفعه‌ی پیش
niyāwar @<anya-yāwar ⇒ ny'wr
before, formerly (at other times)
GMS 85n 1, 479; Tales. 473.19
- 6218 ny'z M نیاز، احتیاج
niyāz ⇒ ny'z(h)
need
GMS 1060
- 6219 ny'z'nk B مختلف، گوناگون
nyā- zang ⇒ ny'z'nk, ny'zng
- different
BSTBL, Dhu. 52, 91
- 6220 ny'z'wt C نیازمند
niyāz-āut @ob. -y; pl. -tt ⇒ ny'z'k'yn
needing, needy, needful
BSTii 833.11, 892.16, 894.18; C2, 31R16, 54R18,
56R28, 57R16
- 6221 ny'z'wty' C مایحتاج، مورد نیاز
niyāzāūtiyā
necessity (what is necessary)
BSTii 833.11: C2, 104V11; S W, C2
- 6222 ny'z'k'yn B نیازمند
niyāz-kēn (ny'zqyn, ny'zkyn) @pl. -t
⇒ ny'zkyn, ny'zkyn, ny'z'wt
needy
TSP 2.1179; VJ 49, 78, 123; BSTBL, Vim. 160;
SCE 70, 428; STi 75.14
- 6223 ny'zqyn C ⇒ ny'z'k'yn
- 6224 ny'zkyn ⇒ ny'z'k'yn
- 6225 ny'zng C مختلف
nyāzang ⇒ ny'z'nk
different
STii 5.33; GMS 1082
- 6226 ny'zngstr M مختلف‌تر
nyā-zangstar
more different
GMS 1288
- 6227 ny'zwr B ⇒ ny'z'wr
- 6228 nyc' B بینی، سوراخ بینی
nēč @<*nāhika; Khwar. n'c; Yaghn. nays
⇒ nycptrwṣty
nose, nostril
SCE 85; TSP 2.1093 n p183; GMS 247
- 6229 nyc' C هیچ
nēč ⇒ nyδcw
nothing
BSTii 848.54; Benv. JA 1955, 327; C2, 69V20
- 6230 nycptrwṣty B بینی گرفته
nēč-patruṣtē ⇒ nyc'
obstructed nose
SCE 85
- 6231 nyct'y B مدفون
ničt(ē) @<*ni-kata ?; Khwar. nkndk; Parth.
ngnd
buried
BSTBL, Padm. 2

- 6232 **nyδ-** B, M, S نشستن
 niδ (nyd-) ©<*ni-hīda; √had-; Khwar. nyθ;
 Yaghn. nīd, nīsta ©impf. nyδ- ⇒nyst-
 (to)sit down
 BBB d12; GMS 398, 586; TSP 5.81; VJ 849;
 BSTBL; SCE 166, 176, 530; C2 gloss.; Frag.
 Len. 82a18; AVS 78, 115
- 6233 **nyd-** C ⇒ nyδ-
- 6234 **nyδ^hk** B هیچ کس
 nēδak, nēδē ⇒nyδk, nyδ'y²
 nobody
 BSTBL, Vim. 97; GMS 1577; S W, SGI 1986, 408-
 13
- 6235 **nyδ'm'nty** B نشیمن، مسند، نشست
 niδāmandē
 sitting, seat
 TSP 5.50; GMS 1100
- 6236 **nyδ'y¹** B نشسته
 niδē (nystk) ©pres. part. ⇒nyδ-, nyst'y
 sitting
 BSTBL, Dhy. 193; Benv. Notesii 230
- 6237 **nyδ'y²** B هیچ کس
 nēδē ©*naidaka; Av. naēda ©pl. -t ⇒nyδ^hk,
 nyδk
 nobody
 SCE 455; Benv. Notesiv 501; GMS 455
- 6238 **nyδ'yc(h)** B به هیچ وجه، هیچ چیز
 nēδēč ⇒nyδ'y², 'yδc
 nothing
 TSP 2.141; BSTBL; Vim. 50, 184; GMS 1579, "by
 no means"
- 6239 **nyδ'ycw** B هیچ چیز
 nēδēču ⇒nyδcw
 nothing
 SCE 397; TSP 2.175; S W, SGI 1986, 412-3
- 6240 **nyδβ'yz-** B مشتعل کردن، روشن کردن
 ni-δβēž ©inf. -y
 (to)kindle, (to)inflame
 BSTBL, Dhy. 67; Benv. JA 1955, 393
- 6241 **nyδβnwk** M ضرر، زیان
 niδβnūk ? ⇒prδβn
 damage
 BBB 588; GMS 978
- 6242 **nyδcw** B, S هیچ چیز
 nēδču ©Av. nēda-cim ⇒nyδ'ycw, nyc²
 nothing
 VJ 23³, 8⁴; TSP 9.139, 15.23; BSTBL, Vim. 178,
 Dhu. 242, 284; GMS 1578; MSP b 134; S W,
 SGI 1986, 412-3
- 6243 **nyδk** S هیچ کس
 nēδē ©*naida-ka ⇒nyδ^hk, nyδ'y²
 nobody
 Anc. Lett. 2.8, 1.10
- 6244 **nyγ** B, S عمیق، ژرف، دقیق
 nix ⇒nyγ, nyγw
 deep, profound, attentive
 TSP 2.949, 9.86, 12.64, 14.28; VJ 923; STii 9.12;
 BSTBL; MDii p206; Frag. Len. 38.5; nyγy, TSP
 6.49.62
- 6245 **nyγ'wnt-** B پوشیدن
 niγund (nyγwnt-) ©impf. ⇒nyγ'wnt-
 (to)cover
 VJ 93; O² 34; Frag. Len. 93.34
- 6246 **nyγ'wš-** B, C شنیدن
 ni-γōš (nyγwš) ©impf.
 (to)hear
 SCE 6; BSTi A26; BSTii: C2 gloss.
- 6247 **nyγtm** B عمیق ترین
 nixtam ⇒nyγ
 deepest
 BSTBL, Vim. 38; GMS 1295
- 6248 **nyγw** B, S عمیق
 niγū ©adv. ⇒nyγ, nyx
 deeply
 TSP 2.616, 1.197; MDii; nyγw nyγw, TSP 2.1208
- 6249 **nyγwnt-** ⇒ nyγ'wnt-
- 6250 **nyγwš** ⇒ nyγ'wš-
- 6251 **nyγwynt-** C پوشاندن
 niγwēnd ©impf. ⇒nyγ'wnt-
 (to)dress
 STii 5.27; GMS 626; AVS 78
- 6252 **nyγγ'kh** S دقت، عمق
 nixyāk
 attention, deepness
 Sogdica. 4.2
- 6253 **nyjt-** ⇒ nyjyt-
- 6254 **nyj(y)-** M خارج شدن، بیرون رفتن
 niž, nižay ©<*niž(a)ya-; Yaghn. niž; <*niš-ay-
 ⇒nyz-, nyž-, nyžy-, nyz'y-, nyz-
 (to)go out
 BBB; W-Lii; GMS 66, 198, 568 n 1; AVS 138, 94
- 6255 **nyjyny** M نشأت گرفته، متجلی

- nižēnē @pl. -t ⇒nyz'y'n'y
emanating
GMS 895, 1249
- 6256 **nyjyt-** M خارج شدن
niž(i)t (nyžt-, nyjt-) @<*nižita @pt. st.
⇒nyzt-, nyzyt-, nžt-
(to)go out
GMS 539n 1, 568; BBB, p130
- 6257 **nyk** B نیک، خوب
nēk @MP *nēk* <*naiba-ka-
good
TSP 27.3ii, 3; Frag. Len. 44.11
- 6258 **nykr'n** B خارج از، جدا، جز (بیرون سوی)
nikrān (nykyr'n) @<*niž Av. *karan-*
apart, apart from, outside, except
BSTBL, Dh. 122, 158; TSP 2.866, 6.67; GMS
1148, 111; *nykr'nw*, Vim. 133
- 6259 **nykyr'n** B, M ⇒nykr'n
- 6260 **nym** S نیم، نصف
nēm @Av. *naēma* ⇒nymy(y)
half
MDii; Anc. Lett. 4.4, 5.25; GMS 81, *nīm*
- 6261 **nym'k'** S ⇒nymy(y)
- 6262 **nym'k'** B پایین تر، نازل تر
nimē @<*nimaka
lower, inferior
TSP 3.177 n p197; Mack. BSOAS 33.119
- 6263 **nym'n** B متکبر، تحقیر کننده
nimān @ob. pl. -ty ⇒*nm-²
haughty, contemptuous
GMS 291; SCE 370; TSP 5.61; BSTBL, Vim. 164
- 6264 **nym'nt(y)** B اینها، برای اینها
nimand(e)nimandi
these, to these
TSP; GMS 1501
- 6265 **nym'ntyh** B تحقیر، توهین
nimāndyā ⇒*nm-²
contempt
SCE 75; TSP 5.52, 72; GMS 291
- 6266 **nym'wδ-** B ناله کردن، موبیدن
ni-mōδ @<*ni-maud-
(to)lament ?
BSTBL, Dh. 296
- 6267 **nym'y'** M قضاوت کردن
nimāy @impf. ⇒nm'y-²
(to)judge
GMS 626; Hen. Tales. 467.35; AVS 91
- 6268 **nym'yδ** B, M, S به این، برای این
nimēδ (nymyδ, nymyδ, -myδ)
to it, to this
TSP 2.436 "in this"; GMS 1404, 1486; BBB b88;
MD
- 6269 **nymn'y** B ⇒L' nymz'y
- 6270 **nym nym** M نیم نیم، نصف نصف
nēm-nēm
half and half
GMS 1633
- 6271 **nym-** B گرفتار شدن، اسیر شدن
ni-yams @inf. -y, -t
(to)be caught
VJ p219; Hen. Texts. 715; TSP 2.858, 6.147; AVS
74
- 6272 **nymt-** M, C گرفتار شدن
ni-yamt, nīmt ? @<*ni-yamt @pt. st.
(to)be caught
GMS 539.4; AVS 74, 101
- 6273 **nymty** M, C گرفتار، گرفته
niyamtē @pp. pl. -t
caught
GMS 835; STi 79.6, 78.13; BSTii 829.1: C2 gloss.
- 6274 **nymy** S نیمه
nēmē ⇒nym, nymy(y)
half
MDii p206, MDiii p124; CII 1990 B4 E18
- 6275 **nymyδ** M, S ⇒nym'yδ
- 6276 **nymyδcyk** M منسوب به نیمروز، نصف النهار
nēm-mēθēik
meridian
GMS 81, 1014; BBB d3
- 6277 **nymyδ(h)** M, S نیمروز، جنوب، ظهر
nēmēθ, nēm-mēθ ⇒nymyθw'dy
south, noon
GMS 81; BBB p69; W-Lii 546.13; MDii p206
- 6278 **nymyδ kyr'n** M جنوب، نیمروز
nēmēθ-kirān ⇒kyr'n
south
BBB p99 d3; GMS 81
- 6279 **nymyθw'dy** C جنوب، نیمروز
nēm-mēθ-wāδē ⇒kyr'n
south
BSTii 858.17: C2, 23R17

- 6280 **nymyxšp** M نیمه شب
nēmē- xšap
midnight
Sogdica. p26; BBB p9; Gersh. Sogd. Cpds. 1945,
138n 3, *nymyxšp'p'šcyk* "midnight fasting"
- 6281 **nymy(y)** M, S نیمه، نصف
nēmē (nym'k')
half
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 138n3; *nym'k*, MDii;
Frag. Len. 47, 2, 3, 4; Hen. Tales. 474.8, 475.10
- 6282 **nymz-** B مژه زدن، چشمک زدن
ni-m(i)ž ©<*ni-miž <*ni maig ⇒L' nymz'y,
nmzy'
(to)blink
Benv. Notesii 241; Bailey. Prolexis. 137; BSTBL,
Vim. 201; S W, C2 n p57.29
- 6283 **nypδ-** B دراز کشیدن، آرامیدن
nipč/aδ ©<Av. *ni paīδya-*; Khot. *nuvad*;
Khwar. 'nbzy; Pahl. *nibastan*; Yaghn. *nipid*
⇒'np'stk, np'yδ-
(to)lie down
GMS 544; VJ 1138; TSP 13.8, 2.535; BSTBL, Dhy.
351; SCE 324; Bailey. Prolexis. 141; AVS 114
- 6284 **nypys-** C, S نوشتن
nipēs ©impf. ⇒np'ys-
(to)write
STi 30.1: MDii; Anc. Lett.; CII 1990 C3
- 6285 **nyr'kk** B ⇒ zyr'kk
- 6286 **nyrβ'n** B نیروانا (نجات، رهایی از تناسخ روح، فنا) (در بیشتر متون)
nirβān, nirvāna
Nirvana
- 6287 **nyrβ'ncyk** B (مربوط به) نیروانا
nirβān-čik
(related to)Nirvana
VJ; TSP 16.20; BSTBL, Dhy. 366
- 6288 **nyrδβ'k** B عقرب، کژدم (دیلیمک)
nirδβē ? (nyrδβ⁶y) ©Khwar. *δrmcyk*;
<*ni-drdma-ka ?
scorpion
SCE 118, 327; TSP 3.85, 6.9; GMS A466
- 6289 **nyrδβ⁶y** ⇒ nyrδβ'k
- 6290 **nyrq** M ⇒ nyrk⁶
- 6291 **nyrk⁶** B, M نر
nirk (nyrq) ©<*naryaka
male
- SCE 561; TSP 2.383, 19.21; GMS 183, 485, 536,
976 n 1; BBB a12 b53; Sund. 1994, 45.16
- 6292 **nyrk'yr** B خرنر
nirk- (a) xar
male ass
TSP 19.21 n p232
- 6293 **nyrkčšmy** B چشم آبی، چشم زرد، چشم نر ؟
nirk/zirk-čāšmē ? ⇒zyrkčšmy
male eyes
Benv. VJ 40^d n p94; "blue eyes", Szmerenyi.
JAOS 1950, 230; *zyrkčšmy* "yellow eyes"
Gersh. GMS 526A
- 6294 **nyrmh** ⇒ zyrmh
- 6295 **nyrth** B ⇒ zyrrh
- 6296 **nysn** C ماه سوم سال، نیشان (بیرونی: نیسن)
nisan, nisān
third month of the year(Nisan)
BSTii 843.43: C2, 68V11
- 6297 **nysn'nc** S نیشان، ماه سوم سال
nisanā/ēnc/č (nysnync)
third month of the year(Nisan)
Hen. JRAS 1945, 149.4; MDiii; *nysn'nc*, MDii
Nov. 6, 2
- 6298 **nysnync** M, S ⇒ nysn'nc
- 6299 **nyst** نیست (در بیشتر متون)
nēst (nystt, nyyst) ©<*nē-asti ⇒'sty¹, nst
is not
GMS 73n 1, 784, *nyst βw-* "to be destroyed";
nyst kwn- "to destroy"
- 6300 **nyst-** نشستن (در بیشتر متون)
nist ©pt. st. ⇒nyδ-, nst-¹
(to)sit down
GMS 586; BBB 754
- 6301 **nyst'wy** C نیستی، فنا، عذاب ابدی
nēstāwē ©acc. -w ⇒nst'wy
perdition
BSTii: C2, 24V7
- 6302 **nyst'y** B, S نشسته
nistē, nistē (nystk) ©Yaghn. *nista* ©pp.; pl. -t
⇒nystch, nsty, nysty¹, nyδ'y¹
sitting, seated
SCE 40; O³ 112; BSTBL, Dhy. 245, 252, 362; KG
475; TSP 7.13; VJ 1259; Frag. Len. 71.12, 84a
10
- 6303 **nyst βw-** ⇒ nyst, βw-

- 6304 **nystch** B نشسته
nis(t)čā (nsc') ©f. pp. ⇒nyst'y, nsty
seated
VJ 324, 790
- 6305 **nystk** ⇒ nyst'y, nysty¹
- 6306 **nyst kwn-** ⇒ nyst, wn-¹, kwn-
- 6307 **nystt** ⇒ nyst
- 6308 **nystw** B ⇒ nysty¹
- 6309 **nyst wn-** ⇒ nyst, wn-¹, kwn-
- 6310 **nysty¹** B, M نشسته
nistē (nystk) ©pp. ⇒nsty, nyst'y
sitting
VJ 1259, 1424; TSP 7.13; Hen. Tales. 481.38; STi
31.13; STii 4, 19
- 6311 **nysty²** B, C نیست
nēst(i)
is not
TSP 16.32; BSTi 85.101
- 6312 **nyš** B, S به علاوه، اینک، در حال، هان (نشان)
niš ©old impv. *niš- "to see". ⇒n'y²
now, just now, in addition
GMS 299; VJ 207, 1144 n p92; TSP 2.1203, 1222
n p184; 281 Add.; BSTBL p117 MD; Frag. Len.
37.10; CII 1990 E7
- 6313 **nyš-¹** B, M, C خراب کردن، فاسد کردن
nēš (nyyš-) ©<*nāsayā- ©trans. st. ⇒n'št-,
n'štk, nšt-
(to)destroy, (to)spoil
GMS 193, 549; TSP 9.14, 136, 12.9; BBB a2;
BSTii: C2, 57V20, 12R 18; AVS 82
- 6314 **nyš-²** B, M, C خراب شدن، از بین رفتن
niš ©<*nasyā- ©intrans. st. ⇒nšty
(to)be destroyed
GMS 193, 549; BSTii: C2, 102V21
- 6315 **nyš'yδ-** B, M, S گذاشتن، نهادن، کاشتن
nišēδ (nyšyyδ-, nyšyδ-) ©<*ni-šādayā-
©impf. ⇒nšyd-
(to)set, (to)place
GMS 545, 626; VJ 864, 1358; impf. Frag. Len.
86.8, 41.2, 5; nyš'yδ'tt, SCE 529, 3sg. subj.
- 6316 **nyšyw'y-** B بریدن
nišxwāy (nwšyw'y-) ©<*niš- xwāhaya-
©impf. ? ⇒nšyw'y-
(to)cut off
TSP 16.29; nwšyw'y't, TSP 16.24, 3sg. pres.; pp.
TSP 16.38; nšywst, GMS 679
- 6317 **nyšk'w-** M بیرون آوردن
niškāw (nyšq'w-) ©pres. & impf. ⇒nyšqwyt-,
nyšqwȳd'r-, nšk'w-
(to)take out, (to)remove
BSTii: C2 gloss.; impf. Hen. JRAS 1944, 138.18;
Frag. Len. 89.7; inf. pres. Frag. Len. 40.1; GMS
626; MSP b119; AVS 81
- 6318 **nyšq'w-** C ⇒ nyšk'w-
- 6319 **nyšqr'n** C جزء، خارج، بیرون
niškrān (nyškyr'n)
out(of)
STi 4.8, 10.8; Benv. JA 1943-5; Sund. AoFiii 84.8;
MSP b57
- 6320 **nyškrt** B معنی، شرح
niškart (nyšqrt) ⇒nškrt
explanation
TSP 16.25, 26, 27, 30; STii 5.26; GMS 678
- 6321 **nyšqrt** C ⇒ nyškrt
- 6322 **nyšqwȳd'r-** C بیرون کشیدن
niškuȳdār (nyšqwxd'r-) ©perf. st.
(to)take out
STi 36.4, 21.9; BSTii: C2, 94V9, 102R7
- 6323 **nyšqwyt-** C بیرون کشیدن
niškuȳd ©pt. st. ⇒nyšk'w-
(to)pull out, (to)take out
GMS 56; BSTi 121, pp. *nyšqwȳty*
- 6324 **nyšqwxd'r-** ⇒ nyšqwȳd'r-
- 6325 **nyškyr'n** B ⇒ nyšqr'n
- 6326 **nyšny** C ویران کننده
nēšnē ©pres. part.; trans. v.; pl. -t ⇒nyš-¹
destructive
BSTii 849.2, 851.4; Benv. JA 1955, 325; C2, 12R2,
12V4
- 6327 **nyšt-** M, C خراب کردن، ویران کردن
ništ- ©pt. st.; perf. *nyštwd'r-* ⇒nyšty, nšt-
(to)destroy, (to)spoil
BBB p81, 674; Sund. AoFviii 1981 p216
- 6328 **nyšt't-** B, M فرمان دادن، بر جانها
ništāt ©<*ni-stāta ©pt. st. ⇒nyšty-, nšt't-
(to)order, (to)fix, (to)establish
GMS 122, 561; VJ 1416, *nyšt'tδ'r-*; AVS 93
- 6329 **nyšt'y-** ⇒ nšty-
- 6330 **nyštδ'r-** C کاشتن
nišdār ©<nāšidār- ©trans. perf. ⇒nšydt'r-
(to)plant

- STi 19.15; GMS 434
- 6331 **nyšty** C خراب، نیست
ništē ⇒ nyšt-, nšty
spoiled, destroyed
apud. Sund. AoFi 253.6
- 6332 **nyšty-** M, C, S دستور دادن، برقرار کردن، خبر دادن
ništāy @<*ni-štāya; OP ništāya; √stā ⇒ nšty-
(to)order, (to)fix, (to)announce
GMS 561, 677, 1605; BSTii 88.13, 873.12; impf.
nyšty, C2 gloss.
- 6333 **nyšty'ty** C خبر داده شده، اعلام شده
ništāyātē @pp.; nom. nt. -tw ⇒ nyšt't-
announced
BSTii: C2, 94R17
- 6334 **nyšy** C زیر، ذیل ؟، کنونی ؟
niš(y) ?
present ?, following ?
BSTii 898.116: C2 gloss.; Benv. JA 1955, 332;
STSC 48
- 6335 **nyšyc/š-** C طرح کردن، تعمق کردن
nišēč ? @<*nišācaya-; √hak @3sg. pres. nyšyšt
(to)contemplate, (to)plan
BSTii 831.26; Mack. BSOAS, 33.120; C2, 102V26
- 6336 **nyšyδ-** M ⇒ nyš'yδ-
- 6337 **nyšyδt(k)** B قرار گرفته، نهاده
nišēδtē @pp.
established
TSP 8.196, 10.21
- 6338 **nyšyny** C خراب شدنی، نابودشدنی
nišēnē @pl. -t; pres. part.; intrans. v.
perishable
BSTii 884.6, 7; Benv. JA 1955, 325; C2, 48V9, 10
- 6339 **nyšyyδ-** ⇒ nyš'yδ-
- 6340 **nyt** B, C دیگران
nčt, nšt @pl. of ⁶ny
others
GMS 85 n 1, 1246; STi 203; pl. ob. nyty, VJ 199;
BSTii: C2 gloss.
- 6341 **nyw** M, C, S دیگر، دیگری
nyu @<anyam @acc. ⇒ 'nyw, ny-
other
GMS 85, 1194; STi 43.10; BSTii 877.1, 897.89; CII
1990 p84
- 6342 **nyw'nt** B, M به آن، راجع به آن، توسط آن
niwand
to it, by it
- BBB; GMS 1464; TSP; nyw'nty, Hen. Tales.
486.16; BSTBL p 117
- 6343 **nyw'yδ** B به آن، برای آن
niwēδ
to it, for it
GMS 1404, 1457; TSP; BSTBL, Dhy. 80
- 6344 **nyw'yδ-** B دعوت کردن، خواستن
niwēδ @impf. ⇒ nw'yδ-
(to)invite, (to)request
BSTBL, Dhy. 181
- 6345 ***nywq** ⇒ nywqst
- 6346 **nywqst** C عمیق، ژرف
nayūkst (*nywq) @elat. adj. ⇒ n'ywk
deep, very deep
BSTii 861.51: C2, 23V20-1
- 6347 **nyx** M, C, B عمیق، ژرف، دقیق
nīx @adj. & adv. ⇒ nyγ, nyγw, nyγ
deep, profound, learned, profoundly
BBB f56; KG 329; STii 1.44; BSTBL; BSTii: C2,
1R24, 11V24; ob. nyxy, Sund. MSP b34, 110,
113; adv. C2, 7R25; Sund. MHC 25
- 6348 **nyxrs-** C سرزنش کردن
nixrēs @impf. ⇒ nxrys-
(to)blame
BSTii: C2, 1V 16
- 6349 **nyxy'** M دقت، توجه، عمق، جستجو
nixyā
care, deepness, search
BBB 727 f59; Sund. Man. Lett. 305.8, 24
- 6350 **nyy** M ⇒ ny
- 6351 **nyy's-** M گرفتن
niyās @impf. ⇒ ny's-, n'y's-
(to)take
GMS 701
- 6352 **nyyst** M ⇒ nyst
- 6353 **nyyš-** M ⇒ nyš-¹
- 6354 **nyyw-** C دنبال کردن، جانشین کردن
ni-yaw ? @<*ni-yaw
(to)follow, (to)succeed
STii 5.31; Benv. JA 1959, 127
- 6355 **nyz-** B, S خارج شدن، بیرون رفتن (در بیشتر متون)
niž (nyz-) @<*nižya @impf. nyz ⇒ nyj(y)-,
nyž-, nyz'y-
(to)go out
GMS 568 n 1; SCE; TSP; BSTBL; MDii A-9R2;
Frag. Len.; VJ

- 6356 **nyž-** C خارج شدن
 nīž ©impf. *nyž* ⇒ *nyžy-*, *nyz-*, *nyj(y)-*, *nyz'y-*
 (to)go out
 STi 63.11; BSTi; BSTii: C2 gloss.
- 6357 **nyž-** B ⇒ *nyz-*, *nyž-*
- 6358 **nyž'r** B ⇒ *nyz'r*
- 6359 **nyž'wr** B ⇒ *nyz'wr*
- 6360 **nyž'mnt'** ⇒ *nyž'mnty*
- 6361 **nyž'mnty** C خروج، رحلت، درگذشت
 nīž-āmandē (*nyž'mnt'*) ©abl. -t'; acc. -tw; gen.
 -ty ⇒ *nyzy'm'nt'k*
 exit, departure, death
 BSTii: C2 gloss.
- 6362 **nyz'nt** B, S درست، پاک، فروتن
 nizand ⇒ *nyznt*
 righteous, honest, humble
 TSP 2.756, 1181, 11.15 n p178; MSP b65
- 6363 **nyz'ntyh** B درستی
 nizandyā/i ⇒ *nyzndy'*
 righteousness, good reputation
 TSP 2.794
- 6364 **nyz'pdy' ?** C هموطن، خویشاوند
 nēzapaḍyā ? ©<Av. *naēza+ paḍ* ?
 kin, compatriot
 STSC 49 Add. 152
- 6365 **nyz'r** B, M رنج، دشواری، نزاری
 nizār (*nyz'r*)
 pain, hardship
 VJ 310, 320; *nyz'r*, VJ 795
- 6366 **nyz'wr** B, M, C ضعیف، ناتوان
 nizāwar ? (*nyz'wr*, *ny'zwr*) ©ob. -y; ob. pl. -ty
 weak, powerless
 VJ 122, 545; SCE 18; TSP 2.113; BSTBL; STii
 5.14, 16; BSTii: C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981,
 24V5 p189
- 6367 **nyz'wrstr** M ناتوان تر
 nizāwar- star ©pl. -t
 weaker
 GMS 1243, 1288, 1148
- 6368 **nyz'y-** B, S بیرون رفتن، خارج شدن (در بیشتر متون)
 nīžay (*nyz'y-*) ©<**nīžaya-* <**nīš-ay* ©impf.
 n. ⇒ *nyžy-*, *nyj(y)-*, *nyzy-*, *nyž-*
 (to)get out, (to)go out
 GMS 264, 568; TSP; VJ; BSTBL p117; SCE 93,
 215, 283, 327, 384; AVS 94, impf. VJ 349, etc.
- 6369 **nyz'y-** ⇒ *nyz'y-*
- 6370 **nyz'yn'y** S خارج شونده
 nīžēnē, nīžaynē ©pres. part.; pl. -t ⇒ *nyjyny*
 going out
 KG 564
- 6371 **nyzβ'n'k** B هیجان، عاطفه، خشم
 nizβānē ⇒ *nyzβ'ny(y)*
 passion, anger
 GMS 677; BBB 537; SCE 305, 117; TSP 2.37, 310,
 10.20
- 6372 **nyzb'ny** C ⇒ *nyzβ'ny(y)*
- 6373 **nyzβ'ny(y)** M شور، هیجان، عاطفه
 nizβandē ? (*nyzb'ny*) ©acc. num. v. -n'; pl. -t;
 ob. pl. -tyy ⇒ *nyzβ'n'k*
 passion
 BBB p66, 537, 586, 705, 615; BSTii: C2, 40V19
 C2, 51R24
- 6374 **nyzn-** C طبیعت
 nizan ?, nēzn ? (*nzn(y)*) ©m. n., acc. -w; nom.
 gen. -y; abl. -'
 nature
 BSTii: C2 gloss.; *nzn(y)*, STii 3.18
- 6375 **nyzndy'** M خواری، فروتنی
 nizandyā (*nyznty'*) ⇒ *nyz'ntyh*, *nzndy'h*
 humility, humbleness
 GMS 27; BSTii 888.10, 892.11, 909.26: C2 gloss.
- 6376 **nyznt** C فروتن
 nizand ⇒ *nyz'nt*
 modest, humble
 BSTii 826.5: C2, 94R5
- 6377 **nyznty'** C ⇒ *nyzndy'*
- 6378 **nyznymyc** C طبیعی، (مربوط به) طبیعت
 niz(a)nemēč ©pl. -myšt ⇒ *nyzn-*
 natural, (of)nature
 BSTii 893.16; Benv. JA 1959, 13a; pl. *nyznymyšt*,
 C2, 31V16
- 6379 **nyzt-** B خارج شدن
 nīž(i)t- (*nyžt-*) ©<**ni-žita* ©pt. st. ⇒ *nyzyt-*,
nyjyt-
 (to)go out
 GMS 779, 539n 1; VJ 278, 133; *nīžt*, STi 75.16;
 C2 gloss.; BSTi; AVS 138
- 6380 **nyžt-** C ⇒ *nyzt-*, *nyjyt-*
- 6381 **nyžt'k** B ⇒ *zynt'k*
- 6382 **nyzt'k** B ⇒ *zynt'k*
- 6383 **nyzt'k** B خارج، بیرون شده
 nīž(i)tē (*nyžty*, *nyžtk*) ©pp.

- out, gone out
TSP 10.14, 16.16; BSTBL, Dhy. 5; *nyzt'*, TSP
2.471; VJ 278, *nyzty*, inf.
- 6384 *nyztk* ⇒ *nyzt'k*
- 6385 *nyžtw- ? C* وعده دادن، آگاه کردن
nižtaw ? ©<**ni- stav-* ⇒ *ž'y-*
(*to*)promise, (*to*)announce
GMS 575; STi 74.2; *nyštaw-ng'*, 1sg. fut. Sund.
AoFiii 55
- 6386 *nyžty C* خارج، بیرون شده
niž(i)tē ⇒ *nyzt'k*
out, gone out
C2 gloss.
- 6387 *nyžty* ⇒ *nyzt'k*
- 6388 *nyzy- B* خارج شدن، بیرون رفتن
nižay (nyzy-) ©<**nižaya-* ⇒ *nyj(y)-, nyz'y-*
(*to*)go out
VJ; TSP; SCE; BSTBL; GMS 264, 568
- 6389 *nyžy- C* خارج شدن
nižay ©impf. *nyžy* ⇒ *nyž-, nyj(y)-, nyz'y-*
(*to*)go out
C2 gloss. p218
- 6390 *nyžy- ⇒ nyzy-*
- 6391 *nyzy'm'nt'k M(S)* خروج، رهایی، آزادی
nižayāmandē ⇒ *nyž'mnty*
freedom
GMS 568; KG 571
- 6392 *nyzyt- B* خارج شدن
nižit ©pt. ⇒ *nyzt-, nyjyt-*
(*to*)go out
VJ 146, *nyzyty*; AVS 94
- 6393 *nz'y- B ⇒ nyz'y-*
- 6394 *nz'y B ⇒ nyz'y-*
- 6395 *nzm'y- B* داوری کردن
nizmay ?
(*to*)give a judgement
TSP 6.100, *nyzm'yit*; AVS 91
- 6396 *nzndy'h M* فروتنی
nizandyā (nznty') ⇒ *nyzndy'*
humility
GMS 27, 397; STii 6.13; BSTii 826.6: C2, 94R6
- 6397 *nznt C* فروتن
nizand ⇒ *nyznt*
humble
STi. 6.9; Sund. AoFi 246.9
- 6398 *nznty' C ⇒ nzndy'h, nyzndy'*
- 6399 *nzn(y) C ⇒ nyzn-*
- 6400 *nzprt C ⇒ n-, zp'rt*
- 6401 *nzt- MD ⇒ nžt-*
- 6402 *nžt- C* خارج شدن
nižt (nyžt-, nzt-) ©pt. st. ⇒ nyjyt-
(*to*)go out
GMS 539 n 1; STii 3.65; STi 87.23; AVS 138
- 6403 *nzt(w) S* نزدیک
nazt/d
near
Anc. Lett. 5.4, '*cnztw* "nearby"
- 6404 *nzyny C ⇒ n-, zyn'y*
- p**
- 6405 *p'δ'k B ⇒ p'δ'k'*
- 6406 *p' M, C* برای اینکه، اما، برای
pā ©<*pār/lt < pārt < pārutī* ©conj. ⇒ *p'r', p't',*
p'rwt'y
for, but, because
GMS 358 <*pār*; STi 81.10; STii 6.35; BSTBL: C2
gloss.; S W, C2 p183
- 6407 *p'c'yn B, S* پاسخ
pāč'yan ⇒ *p'c'yny*
answer
TSP 15.25; GMS 674 n 2
- 6408 *p'c'y'm B, C* نادرست، غیر قابل اطمینان
pāč'yām
false, unreliable
STii 7.3, 8.9; GMS 674
- 6409 *p'c'yny C* پاسخ
pāč'aynē ©Arm. *patasaxni*; Heb. *ptšgn*
⇒ *p'tc'yny(y), p'c'yn*
answer
STi 18.5, 27.15.37.2, 58.8, 67.4; Sund. AoFviii
1981 p216; BSTii: C2 gloss. +*wn-* "to answer"
- 6410 *p'ckrt M* به جای، در عوض، در مقابل
pāčkart, pāčkrt ©<**pati- kṛta*
in place of
GMS 674; BBB p77, 633
- 6411 *p'cr't M, C* پاداش
pāčrāt (p'crty) ©<**pati-rata* ©ob. *p'crty*
reward
BBB 633; STii 6.29; GMS 121, 674n 1; KG 2328;
C2, 68 R13; Schwartz. MJM 407

- 6412 p'crty ⇒ p'cr't
- 6413 p'd C ⇒ p'δ
- 6414 p'δ B, M پا
 pād @<*pāda; Yaghn. pōda @ob. -y; pl. -t; ob.
 pl. -ty ⇒ p'δ'k', p'δh, p'd'
 foot, leg
 VJ, TSP, SCE 116; BSTBL, Dhy. 3; BBB; STii
 4.38; BSTii: C2 gloss. p'd/δt, VJ 246, 804, 970,
 1265
- 6415 p'd' C پایه
 pādā @in compd. ⇒ šyp'd', p'δ
 leg
 BSTii 890.35; C2 p132.60V3
- 6416 p'δ'k' B, S پا، پای، مربوط به پا
 pādē (p'δ'k') ⇒ p'δk, p'δ'y', p'δ
 foot, leg
 TSP 2.36, 7.60, 165, 9.3; BSTBL, Dhy. 35; KG 373;
 Frag. Len. -w, 37.4
- 6417 p'δ'k' B قانون، آیین
 paδk(a) ? ⇒ pδk'
 law
 VJ 54^b n p92
- 6418 p'δ 'nkwšt ⇒ p'δy 'nkwšt
- 6419 p'δ'y' B پا، سرپا، ایستاده
 pādē ⇒ p'δ'k', p'δ'y', p'δk
 on foot, standing
 VJ 65^b etc.; BSTBL, Vim. 139; pl. p'δ'yt, VJ 779,
 803, 1104
- 6420 p'δ'y' B تیر، پیکان
 pādē ⇒ p'δδ'k, p'δδ, δr'wnp'δ'y
 arrow
 SCE 135
- 6421 p'δβ'r- B شتاب کردن
 pādēfār @*upa-θwar- @impf. ⇒ pδβ'r-
 (to)haste
 TSP 13.28
- 6422 p'δδ B, M, S تیر، پیکان
 pād @Skt. path; Yaghn. pāt; Oss. fat; Rošn. pād
 @ob. pl. -ty ⇒ p'θ, p'δ'y', p'δδ'k
 arrow
 TSP 2.281, 1050, 1067; VJ 251n p93; Sogdica.
 39.13, 40 Add.; MDii p206; Bailey. Asica. 11;
 Benv. Et. Oss. 47
- 6423 p'δδ'k B تیر، پیکان
 pādē ⇒ p'δδ, p'δ'y'
 arrow
- TSP 2.1040
- 6424 p'δh B پا
 pād ⇒ p'δ
 foot
 VJ 1179
- 6425 p'δk B پا، قدم
 pādē ⇒ p'δ'k', p'δ'y', pδyk
 foot, step
 BSTBL, Dhy. 284
- 6426 p'δr B, M احترام، سپاس
 pāθr, pās @<Av. paθra ⇒ p'rδ, p'š'
 respect, honour
 GMS 440; SCE 544; BSTBL, Dhy. 8, 129; Sogdica.
 25.21
- 6427 -p'δw B پا
 pād(u) @in compd. ⇒ c'rδ'p'δw, cyrδp'δw
 foot
 GMS 111, 440
- 6428 p'dy C ⇒ p'δy'
- 6429 p'δy' B, M پا، سرپا، ایستاده، پایین
 pādē (p'dy, p'δyy) @pl. -t; ob. pl. -ty; n. adv.
 ⇒ p'δ'y'
 foot, on foot, upright, standing, under
 GMS 969; VJ 23^a, 30^b, 255; SCE 379; TSP 3.193,
 5.12, 23, 16.26; BSTBL; BBB; Hen. Tales. 472;
 STi 22.22, 37.18, 56.2; STii 4.38; BSTi 180;
 BSTii: C2 gloss.; Sund. AoFviii 1981 p184, 26
 V19; Frag. 2a11, 12 "under"
- 6430 p'δy' S بنیاد، بناء، ساختمان (پایه)
 pādē @Khwar. pθk
 building, foundation
 Anc. Lett. 3.21; MDii p59.8
- 6431 p'δy 'nkwšt B انگشت پا
 pādē-ankušt ⇒ 'nkwšt(h)
 toe
 BSTBL, Dhy. 29, 31, 32; p'δyk'nkwšt, Dhy. 21
- 6432 p'δyy M ⇒ p'δy'
- 6433 p'δyk B پای، (مربوط به) پا
 pādik ⇒ p'δ'k', pδyk
 (related to)foot
 BSTBL, Dhy. 21
- 6434 p'γ'wn- B خواندن، فراخواندن
 pāxōn, pāxwan @impf. ⇒ p'γwn-
 (to)call
 VJ 207

- 6435 p'y'wnt- B آشکار کردن
pāyund ©impf. ⇒ p'y'wnt-
(to)reveal
TSP 6.83; Sund. MHC 25V4
- 6436 p'ysynt S(M) مشاور(ان) ؟
paxsēnd ? ©pl. ?
counsellor(s)?
Hen. Tales. 483.5 n 1
- 6437 p'ys/ny ? S عقب‌نشینی کردن ؟، راهب ؟
paxš(n)ē ?
monk ?, (to)retreat ?
MDii A-9R3 p96, 1; Gersh. Advice. p86, impf.
opt. of p'xšn-
- 6438 p'yšy B قصاب
paxš(ē) ? (p'yšy') ⇒ p'yš(h)
butcher
TSP 2.232
- 6439 p'ywc(h) B مزین، آراسته
pāx/yūč
ornate
SCE 451
- 6440 p'ywyδ- S آشکار شدن
pāywid ©√*gaud-; *apa-gudyā- ©impf. pass.
st. ⇒ *p'ywyδ-
(to)appear
KG 470; S W, Appd. 3.2.4
- 6441 p'krtyh B نکرده، انجام نگرفته، ناقص
pa-k(a)rtē ©<*apa-kṛtyā-
not done, nonaction
VJ 192; GMS 1163
- 6442 p'm B جرب، گری
pām ©<*pāman; Av. pāman
mange
TSP 7.60 n p212
- 6443 p'm'ytk B وام، قرض (برهان قاطع: وام، فام، پام)
pāmītē (p'myt'y, p'mytk) ©Parth. 'b'myh
loan
SCE 162; STii 10.28, 32, 38; GMS 86
- 6444 p'mpwšt M, S ملکه، شهبانو
pāmbušt ©pl. -th ⇒ β'mβwšt
queen
GMS 1246; 1518; Benv. Titres et Noms Propres.
p27, 453 n 1; KG 436
- 6445 p'myn'n S درخشان
p/bāmēnān ©<Parth. bāmēnān
bright
Sund. KG 613; S W, Appd. 3.5
- 6446 p'myt'y ⇒ p'm'ytk
- 6447 p'mytk ⇒ p'm'ytk
- 6448 p'n C میز غذا، خوان
f/pān ©MP xw'n
table
STi 49.1; BBB p87.750; GMS 235
- 6449 p'n's(y)- B گم کردن
pānāš, panēš ©impf. ⇒ pn'yš-
(to)lose
TSP 12.46 n p225
- 6450 p'n'wδ'k B, S جوانه، قسمتی از درخت (مکنزی: رسم ؟، آئین ؟)
(p'nwδyh)
sprout, shoot, manner, custom ?
BSTBL, Dhu. 39, 164; Hen. Sogdica. 16.17b n
p19; p'nwδ'k/y, Frag. Len. 38.11, 18, 20; 53.1;
"part of a tree", apud. S W, BSOAS 1981, 234
- 6451 p'nwδyh M ⇒ p'n'wδ'k
- 6452 p'r' B, M, S لیکن، برای، زیرا
pār ⇒ p'rwt'y, p'
but, for, because
GMS 118, 358; MDii; S W, C2 p183
- 6453 p'r' S وام، قرض
pār (p'rh)
loan
Anc. Lett. 2.30; Hen. BSOAS 12, 607 n 2; Anc.
Lett. 1.9, p'nh ?
- 6454 p'r' C واحد حجم مایع (برابر با ۱۲۰ گالن)
pār ©Gk. koros
unit of liquid volume (120 gallons)
STi 43.12; GMS 1662
- 6455 p'r- B, M, C پر کردن، غذادادن، پروردن
pār ©Khot. pār ⇒ p'rny'
(to)fill, (to)nourish, (to)nurture
GMS 890; SCE 106, BSTBL; Dhu. 206; VJ 1109;
C2 gloss.
- 6456 -p'r سوی، طرف
pār ©suff. in compd. ⇒ wrδp'r, mrδp'r, c'δrp'r,
βykp'r, cyndrp'r
towards, to
GMS 1116
- 6457 p'r'y'z ⇒ p'r'y'z
- 6458 p'r'ys- S ماندن، باقی ماندن، ترک شدن
pāraxs ©impf. ⇒ prxs-, p'rxs-
(to)remain

- Hen. JRAS 1944, 138.5
- 6459 p'r'yz B, M, S عالی، شگفت انگیز
pārayz (p'r'yz) ⇒ p'ryz
excellent, wonderful
VJ 839, 857; SCE 523; TSP 5.8, 9 & etc.; BSTBL;
Frag. Len. 70.5; MSP b55; w'p'r'yzt, "so
excellent", Dhu. 292; GMS 1313; p'r'yz, Dhu.
223; TSP 15.25; GMS 674 n 2
- 6460 p'r'k S(AL) ⇒ p'ryk²
- 6461 p'r'tδ'r- B پروردن، غذادادن
pārt(u)-δār- (p'rtwδ'r-) @perf. st.
(to)nourish
Frag. 2a.5; S W, IJ 1976, 53; Bugut. Insc. B2.4
- 6462 p'r'xs M, S ⇒ p'rxs-
- 6463 p'r'yc- B, C, S باقی گذاشتن، ترک کردن
pārēč (p'ryc) @impf.
(to)leave
VJ 1037; MDii; Karab. Insc.; C2 gloss.; CII 1990
E9 ?
- 6464 p'r'yk' B دیگر
pārik (p'ryq, p'ryyk) ⇒ p'ryk
other
BSTBL, Dhy. 261; KG 343; 'yw p'r'yk, TSP 5.10;
BSTBL, Intox. 13."altogether"
- 6465 p'r'yk' B, M بقایا، آثار
parē/ik (p'r'k) @pl. -t ⇒ p'r'yc-
remains
TSP 2.193, 373; Hen. Texts. 717; BSOAS 11.70,
15; p'r'k, Anc. Lett. 2.18; Hen. BSOAS 12, 606.8
- 6466 p'rc- C رها کردن
pār(ē)č @impf. ⇒ p'r'yc-
(to)leave, (to)abandon
C2, 1R26
- 6467 p'rδ M مواظبت، بیداری
pārθ @<*pārθa <*pārθa ⇒ p'δr, p'š'¹
care, watch
Sogdica. 25.21 n p26; GMS 292, 440
- 6468 p'rδwnp B پاردم، افساردم
pārδunp, pārdumb
crupper
VJ 1419 n p98f; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 147
- 6469 p'rytyk B گمراه کننده، کاذب
pāraydik ?
false
Mack. BSTBL, Dhy. 273; S W, BSOAS 1983, 43
- 6470 p'ryz B, M عالی
pārayz ⇒ p'r'yz
- excellent, wonderful
BSTBL, Dhu. 46, 56; Hen. Tales. 476.18; MSP
b63; TSP 16.22
- 6471 p'ryzy' M برتری، کمال
pārayzyā ⇒ p'ryz
perfection, excellence
Hen. BSOAS 12, 307.30; GMS 1111
- 6472 p'rh ⇒ p'r²
- 6473 p'rny' C پرورنده
pārnē @pres. part. ⇒ p'r-
nurturing
BSTii 849.5; C2, 12R5
- 6474 p'rny' S(AL) ⇒ p'rZY
- 6475 p'rs C پارس، ایران
pārs
Persia
STii 3.29; BSTii 872.3; C2, 1R6
- 6476 p'rs 'wt'q C خطه‌ی پارس
pārs-ōtak
Pars region
C2, 1R6 p68
- 6477 p'rsyk M, S پارسی، ایرانی
pārsik (p'rsyq) @pl. -t; ob. pl. -ty
Persian
Sogdica. 8.3; GMS 996; Hen. Tales. 478.21; MDii
A-14, 22; C2, 1R9, 120V 11
- 6478 p'rsyq C ⇒ p'rsyk
- 6479 p'rtwδ'r- S ⇒ p'r'tδ'r-
- 6480 p'rty(y) M زیرا، برای، پس
pār-ti ⇒ p', p't², p'rwty, p'rZY
for, then
Hen. BBB; BSOAS 11.70.6; S W, C2 p183
- 6481 p'rwty B, C, S زیرا، برای، امّا، پس (در بیشتر متون)
pāruti ⇒ p'rZY, p'rty(y)
for, because, but, then
GMS 118; C2 gloss. & p65, 183, 184; VJ; TSP;
BSTBL; SCE; STii; C2; MD
- 6482 p'rxs- C ماندن، ترک شدن
pāraxs (p'r'xs) @impf. ⇒ p'r'ys-, prxs-
(to)remain, (to)be left
BSTii 846.28, 872.7; C2 gloss.; MSP b160
- 6483 p'ryc B, C, S ⇒ p'r'yc-
- 6484 p'ryq C, M ⇒ p'ryk
- 6485 p'ryk M دیگری، دیگری
pārik (p'ryq) @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ p'r'yk'¹
other
GMS 995; BSTii 893.17, 883.8; Benv. JA 1955,

- 321; S W, C2 gloss. & p66
- 6486 p'ryyk M ⇒ p'r'yk²
- 6487 p'ryž- C فرار کردن
 pārēž @impf. ⇒ pryž-
 (to)flee
 C2, 1V5
- 6488 p'rz n B ⇒ p'zn
- 6489 p'rZY B, S برای، زیرا، اما (در بیشتر متون)
 pār(u)ti ⇒ p'rwt y
 for, but
- 6490 p'spy B ⇒ pspy-
- 6491 p'swc- M تطهیر کردن، پاک کردن
 pāsōč @impf. ⇒ pswc-
 (to)purify, (to)clean
 GMS 616
- 6492 p's' B, M, S احترام، سپاس، توجه، پرستش
 pāš @<paθra- @ob. -y ⇒ p's'cn, p's'k¹, p'δr,
 p'rδ
 honour, respect, care, attention
 GMS 440, 1020; SCE 491, 521, 73, BSTBL; Dhy.
 287, 305; TSP 2.1180, 5.60, 61, 73, 6, 71, 84,
 11.13, 12.55; Frag. Len. 49, 9
- 6493 p's' B, M شمال (پاختر)
 pāš @<*apācy; Av. apaši <apāxtara
 <*apānk-tara-
 north
 BBB; SCE 135; W-Lii; BSTBL, Dhy. 117; Benv.
 Notesv 114f; Szemerényi. HMV 421
- 6494 p's' M, C روزه، روزه‌داری
 pāš @ob. -y
 fast
 Sogdica. 26; BSTii 910.52; C2 gloss.
- 6495 p's- M (سرود) خواندن، آواز خواندن
 pāš
 (to)sing
 BBB d10; GMS 759; KG 538, 3pl. impf. p's'nt
- 6496 p's'k¹ B, M محافظ، پشتیبان، حامی، پاسبان
 pāšē (p's'y) @<*paθraka @acc. -w; pl. -t
 ⇒ βntp's'k, p's'y
 protector, guardian
 SCE 362; TSP 7.35; -kū, BSTBL, Dhu. 10; Hen.
 Tales. 478.12; pl. p's'yt(t), TSP 8, 33, 38, 45,
 11.25; Sund. AoF 19, 1992, 353.7
- 6497 p's'k² S روزه‌دار
 pāšē
- fasting
 CII 1990 G14
- 6498 p's'y ⇒ p's'k¹
- 6499 p's'ykh S ⇒ p's'y'k
- 6500 p's'ync- S پاشیدن
 pāšēnc @impf. ⇒ p's'ync-
 (to)sprinkle
 Mack. AI 423, 29
- 6501 p's'y(y)- B, M, C انداختن
 pāšāy @impf. ⇒ p's'y-
 (to)throw
 GMS 616; BSTii 846.24, 857.9; C2, 14V23, 22V 9,
 69R22, 83R12; Frag. Len. 29.15, 37.6
- 6502 p's byr tk B محترم، طرف توجه
 pāš-birtē
 respectful
 BSTBL, Vim. 196
- 6503 p's'cn M, C, S محترم، قابل سپاس
 pāš'can
 respectful
 GMS 1020; C2, 64V23; Frag. Len. 111V 2; S W,
 1980, MIFSS 7
- 6504 p'scyk M (مربوط به) روزه
 pāš'cik
 (related to)fasting
 GMS 1014; BBB; KG 590
- 6505 p's kyr'n ⇒ p'sy kyr'n
- 6506 p's p'y- C روزه‌داشتن
 pāš pāy
 (to)fast
 BSTii 897.78, 80, 81; C2, 55R18, 20, 21
- 6507 p'sp'y'k B محترم
 pāšpāyē ⇒ p'tp's
 respectful
 TSP 2.1180-1; S W, BSOAS 1981, 232
- 6508 p'spr- M هموار کردن، درست کردن
 pāšpar @impf. ⇒ p'spr-
 (to)fix, (to)level
 GMS 616
- 6509 p'st M قطعات، ورقه‌ها
 pāšt @pl.
 pieces, chips
 Sund. Man. Lett. 305.19, 313, 308 n 21
- 6510 p'stny S صاف‌شده، هموار شده
 fāštānē ? @p'st <fāšt <fārašt <*fra-rašta-,
 √raz-

- straightend
STSC 137 Psalter. 131.12
- 6511 p'sty- C هشدار دادن، گوشزد کردن
pāstay ©impf. ⇒ p'sty-
(to)admonish, (to)instruct
C2, 14V 23
- 6512 p'styt ? B فنجان چوبی ؟، لوحه‌ی نقش دار ؟
©pl. -t ?
wooden cup ?, small tablet ?
Hen. TSP 3.182, 192; Texts. 728. p'st ?
- 6513 p'swš- C خشک شدن
pāšuš ©impf. ⇒ p'swš-
(to)dry up
BSTii 857.14: C2, 22V 14
- 6514 p'sy M, C نگهبان، پاسبان
pāšē (p's'y) ©<*paθraka ©pl. -t ⇒ p's'k',
p'syynd
guardian
Hen. BSOAS 12, 312.80; Tales. 476.8; STi 36.5; pl.
p's'yt, GMS 21; p's'y(y)t, GMS 1647; Hen.
BSOAS, 11, 68, 11
- 6515 p'sy'k M. سرود، آهنگ
pāšik (p's'ykh, p'syq, p'syk) ©pl. -t ⇒ b'syq
hymn
BBB 696 c16, 25 d4, 13; GMS 44, 995; KG 494,
558
- 6516 p'syk ⇒ p'sy'k
- 6517 p'syq ⇒ p'sy'k
- 6518 p'sy kyr'n B, M جهت شمال، شمال
pāš(e)-krān (p's kyr'n)
North
BSTBL, Dhy. 117; Vaj. 20; GMS 1681
- 6519 p'syn- ⇒ p'syyn-
- 6520 p'syyn- M به دام انداختن
pāšēn (p'syn-) ©<*šan- ©impf. ⇒ p'syn-,
pšn-
(to)trap
GMS 616 n 1; C2 p51 n5
- 6521 p'syynd M پاسبان، محافظ
pāšēn(d) ©pl. -d ⇒ p'sy
watcher(s)
GMS 1067; Hen. BSOAS 12.312.128
- 6522 p't' B, M, C نوبت، دفعه، بار
pāt ©<*p'rt
time
GMS 1327; BBB p102 f6, 7; Tales. 481; TSP 7.50,
173; Frag. Len. 29.10; STii 6.37, 46
- 6523 p't' C سپس، برای
pāt ⇒ p', p'rt(y)
for, then
STi 43.15, 45.8, 47.14 etc.; STii; BSTii: C2 gloss.
p65, 183-4; Sund. AoFviii 1981, 216
- 6524 p't- B, M پاییدن، محافظت کردن
pāt ©pt. st. ⇒ p'y-
(to)protect, (to)watch
GMS 565; TSP 5.60; BSTBL, Dhu. 132; Sogdica.
60.20; AVS 91
- 6525 p'θ C تیر، پیکان
pāθ ©ob. -y ⇒ p'δδ
arrow
BSTii 892, 18, 20: C2, 31R20, 21
- 6526 p't'γš'wn S حکومت، پادشاهی
pātaxšāwan ⇒ p't'γš'wn(y), p'txš'wn
Hen. Tales. 480.17
- 6527 p't'γš'wn'y'kkh S پادشاهی، حکومت
pātaxšāwanyāk
rule, kingship
GMS 1111n 1
- 6528 p't'k B, S پاسبان، نگهبان
pātē (p't'y, p't'k') ©<*pātaka ⇒ p'ty
watcher
TSP 2.596, 1121, 1183, 5.38, 26, 30.34.22; SCE
211; Frag. Len. 98a2
- 6529 p't'wγ(w) B نگهدارنده، بیدار، حامی
pātux(u) ©<*pāta-axu ?
protector, watchful
TSP 2.1082, 1077; Hen. Texts. 734
- 6530 p't'xš'w'n S ⇒ p'txš'wn
- 6531 p't'y ⇒ p't'k
- 6532 p't'fr's B پادافرا، عقوبت
pātfrās ⇒ p'tfr's
punishment
TSP 3.117; Benv. Notesiv 499
- 6533 p'θ brxšqy' C تیراندازی
pāθ-β/fraxšakyā
archery
C2, 31R18-9
- 6534 p'tcyny(y) M, S پاسخ
pātčaynē ©<*pati-cagnaka ⇒ p'cyny, pcyny
answer
GMS 674; W-Li 40, 16; BBB; Hen. Tales. 473.23,
37; MDii; KG 362, 370; Gersh. Amber. 182;

Bailey. AI 24, 1985, 14

- 6535 p'tfr's M, C پادافراه، شکنجه، عقوبت
pātfrās @ob. -y; pl. -t => p'tfr's
punishment
GMS 674; STii 1.76; BSTi 198, A21; BSTii 846.30:
C2 gloss.
- 6536 p'tyš'wnh wδw S پادشاه زن، همسر
pātaxšāwan w(a)δu
wife (with full-right marriage)
MDii p30, Nov. 3R11
- 6537 p'tyš'wn(y) S پادشاهی، حکومت
pātaxšāwan => p'txš'wn, p't'yš'wn
kingship, rule
Frag. Len. 59.8
- 6538 p'tyw'nk S درخیم، جلاد
pāt-xwānē @<*pati-xwāhana-ka-
=> p'tyw'yn'k
executioner, hangman
MDii A-5, 5p183.5, 96; MDiii p96
- 6539 p'tyw'ny' M نگهداری نفس از گناه
pāt-yuwānyā ?
avoiding from sin (striving to protect oneself
from sin)
Sogdica. 3
- 6540 p'tk' B => p't'k
- 6541 p'tk' B مرتع، چراگاه، گله (دخیل: پاده)، محلّ محافظت
گله ؟
pātē
pasture, herd
Frag. 18.2 apud. S W, IJ 1976, 63
- 6542 p'tqwny C هشپاری، پشتیبانی
pātak-ūnē, pātakōnī
protection, vigilance
C2, 31R6, 10, 57V4 p72-3; BSTii 892.6, 905.4
- 6543 p'tp's B محترم
pātpāš => p'sp'y'k
respected
Frag. Len.; apud. S W, BSOAS 1981, 232
- 6544 p'tsy'w B (درخت) موز
@<Chin.
Banana (tree)
BSTBL, Dhy. 344, Benv. Notesii 236
- 6545 p'txš'wn C پادشاه، پادشاهی
pātaxšāwan (p't'xš'wn) @pl. -t => p't'yš'wn(y)
ruler, ruling
STi 47.7, 11, 49.11; Sund. AoFiii 1975, 71; BSTii

894.23, 905.31; C2, 7V 23, 24, 54R23, 57V31;
KG 435

- 6546 p'ty S, C مواظبت، نگهداری شده
pātē (p't'y) @pp. => p't'k
care, guarded, on guard
Hen. Tales. 476, 15, 481.51; BSTii: C2, 94V8
- 6547 p'tywš B نظر قربانی، دور نگهدارنده از بدی (ضدّ چشم زخم)
pātyūš @<*pati auša-
protecting from evil
TSP 3.94, 8.170 n p194
- 6548 p'tz'r'k B پادزهر، ضدزهر
pāzārē (p'tz'r'k)
antidote
TSP 3.82; Hen. Texts. 735
- 6549 p'xw'y- M بریدن
pāxwāy @impf. => p'xw'y-
(to) cut off
GMS 616; MSP b184; Frag. Len. 37, 9, 84a 4
- 6550 p'y- نگهداری کردن، توجّه کردن، پاییدن (در همه ی متون)
pāy => p't-, p'y't-
(to) protect, (to) care
GMS 565, 732: AVS 91
- 6551 p'y'k B پیا، محافظ، متوجّه
pāyē, pāyik
watcher, watchful
TSP 2.1181; -p'yqy', C2 gloss.
- 6552 p'y'mnty C پاییدن، نگهداری، حمایت، توجّه
pāyāmandē @acc. -tw
care, protection
BSTii 908.19: C2, 49R 19
- 6553 p'y't- B حمایت کردن، نگهداری کردن
pāyāt @pt. st.
(to) protect
TSP 11.33
- 6554 p'yqy' C => p'y'k, šwšnp'yqy'
- 6555 p'yr B => pyr'
- 6556 p'z C صورت، روی
pāz @Khot. pāysa => βrp'z
face
prp'z "on face", STii 4.20 n p590; Bailey.
Prolexis. 17
- 6557 p'z'n(h) B فکر، دل، خاطر، ذهن
pāz(a)n @ob. -y^(h) => p'zn
thought, mind
TSP 2.745; BSTBL, Vim. 148
- 6558 p'žyyr- C خواندن، فریادزدن (کمک خواستن)

- pāžyēr (p'žyyr-) ©impf. ⇒pžyyr-
(to)call for help
BSTii 890.51, 891.63: C2, 60V19, 31; TSP 13ii 11
- 6559 p'žyyr- B, S ⇒ p'žyyr-
- 6560 p'zn B, M, C فکر، دل، ذهن
pāz(a)n (p'znh) ©acc. -w; ob. -y(h)
mind, heart, thought
VJ 51^d; SCE 65, 182, 292, 562; BSTBL; STii 7.32,
8.11, 9.6; Hen. JRAS 1944, 138.46; Gersh. Sogd.
Cpds. 1945, 143a 144.2; W-Lii; p'rzn, TSP 2.22
n p168; p'zny', TSP 2.1074
- 6561 p'zn'k B از دل
pāznē, pāznāk ⇒p'zn
from heart
TSP 7.155
- 6562 p'znicyk B قلبی، فکری، ذهنی
pāz(a)nčik
mental, spirtual
TSP 20.3; BSTBL, Dhy. 322, 323; -w, Dhy. 162
- 6563 p'znh B ⇒ p'zn
- 6564 p'znmync B قلبی، ذهنی
pāz(a)n- mēnč
heartly, mental
TSP 20.5, 10, 15
- 6565 p'zny' C ⇒ p't'wp'zny'
- 6566 p'zrmy B بی گناه
pāzarmē ?
innocent
TSP 2.1152
- 6567 p'zy(y) M قسمت، جزء، ذره
pāzē
portion, bit
BBB 674, 721; GMS 1303
- 6568 pc- B, C پختن
pač ©3sg. pres. pšty; impf. pc' ⇒'pc-
(to)cook
GMS 551; SCE 219; TSP 2.160, 419, 3, 283; BSTii
835.8; C2, 105R8
- 6569 pc'n B گنج
pačān ©ob. -y ⇒ptc'n
treasure
SCE 508 n p63; BSTBL, Dhu. 185, 186, 190 etc.;
-y, Dhu. 184
- 6570 pc'dtyt C ⇒ pc'dy
- 6571 pc'dy C مناسب، آرام
pačāde ⇒ptš'dy
fitting, restful
STi 5.2; Sund. AoFi 246; S W, C2 p54.22
- 6572 pc'dystr C ⇒ pc'yyst
- 6573 pc'š- B پذیرفتن
pačaxš ©<*pati- caxša ⇒pc'xš-, pcxš-, ptc'š-
(to)accept, (to)receive
TSP 11.24; GMS 164, 176, 520; AVS 130
- 6574 pc'šty B پذیرفته
pačyaštē ©pp. ⇒pc'y'z-, pc'šty
accepted, perceived
TSP 6.25; S W, C2 p54.29
- 6575 pc'rt' B زیرا، زیرا که
pačārt ©<*pat-cart; <*pati-kart- ⇒pcrtw
because, for
TSP 2.236, 345; GMS 247, 674 n 1
- 6576 pc'rt' B سود، نفع
pačārt
benefit
TSP 2.215, 236, 345, 431, 763, 844
- 6577 pc't(y) M, B زمان، وقفه، دم، لحظه
pačāt(ē) ⇒'pc't, 'pyc't
time, interval, instant
GMS 179; TSP 14.32; KG; MSP b155, 186 p49,
81n 129, C2 p54
- 6578 pc'ty' C آرامش، استراحت
pačātyā ©<*pati-šad; √had ⇒ptš'dty'
rest
STii 2.23; Benv. Notesiii 225; S W, C2 p54.22
- 6579 pc'w- B تکان دادن، منقلب کردن، برانگیختن
pačāw
(to)agitate
TSP 2.1045n p182
- 6580 pc'w(h) M, C انقلاب، آشوب، ستیزه
pačāwā
turmoil, quarrel
BBB 544; GMS 973; Hen. Tales. 472.28; STii 6.32;
Sund. Man. Lett. 310.15
- 6581 pc'w'qryny C ستیزه گر
pačāwā-karēnē ©pl. -t
quarrelsome
STii 6.23; GMS 1123; Gersh. Sogd. Cpds. 1945,
138
- 6582 pc'w'kry(y) M ستیزه گر، پیکارجو
pačāwā-karē
quarrelsome
BBB 544; GMS 1240

- 6583 **pc'w'ywxty** M ستیزه‌خو
 pačāwāy-uxtē ?
 quarrelsome
 BBB 544
- 6584 **pc'wp-** B عوض کردن، دگرگون کردن
 pač(y)ūp @<*pati- yaup- @inf. -y ⇒ pcywp
 (to)change
 TSP 2.597; Hen. Texts. 720; AVS 74
- 6585 **pc'xš-** M(S) گرفتن، پذیرفتن، دریافتن
 patcaxš (pc'xš-) ⇒ pcyt-, pc'yš-, pcxš-, ptcxš-
 (to)receive, (to)hold
 Sund. MSP p48-9 b73, 178
- 6586 **pc'y-** B, M درست بودن، مناسب بودن، لازم بودن
 p(a)čāy @*pati-āy ⇒ pcy'y-
 (to)be right, (to)fit, (to)be convenient
 GMS 199; VJ 816; TSP 2.104, 3.42, 9.95, 102;
 BSTBL, Dhu. 185; BBB b12; Tales. 481.53;
 Frag. Len. 85.2
- 6587 **pc'y** C, S سود، بهره
 p(a)čāy ⇒ pcy'y, pcy
 profit
 CII 1990 B3; C2, 55V28
- 6588 **pc'yycyq** M مناسب، شایسته، سودمند
 pačāy-čik, pačēčik ⇒ pcy'yycyq, pcycyq
 fitting, suitable
 GMS 199
- 6589 **pc'y'y'yz** B ⇒ pc'y'yz-
- 6590 **pc'ykwr** B ⇒ pc'ykwyr-
- 6591 **pc'ykwyr-** B, M, S ترسیدن
 pačikwīr (pcykwyr) @impf. ⇒ pckwyr-
 (to)fear
 TSP 3.257, 895; GMS 623; VJ 65⁵; Frag. 2a.16;
 MD
- 6592 **pc'yystr** C مناسب‌تر، آرام‌تر
 pačāy/δistar (pc'dystr)
 more suitable
 STi 5.2; GMS 199, 1288, 1307; Sund. AoFi 246;
 AoFviii 1981, 216; S W, C2 p54
- 6593 **pcβ'nt** B, S پاسخ، پیوست
 pačβand @<*pati-banda- ⇒ pcbnt
 reply, rejoinder
 GMS 674; VJ; BSTBL; STii 7.31, 36; Frag. 2a.6;
 Frag. Len. 92, 12, 93.36; O¹ 12, O² 36
- 6594 **pcβ'nt βr-** B, S پاسخ دادن
 pačβand βar-
 (to)answer
- VJ 5¹, 550, 564 etc.
- 6595 **pcβ'nty** B, S دنبال هم، به نوبت، در تداوم
 pačβandē (pcβnty) ⇒ ptβ'ynt'y
 in succession, in turn
 BSTBL, Dhy.; TSP 6.170, 10.26, 15.4; STii 10.6;
 KG 467
- 6596 **pcβndyy** M پیوستگی، رابطه
 pačβandē
 connection
 Hen. AM 1952, 203.11
- 6597 **pcbnt** C پاسخ
 pačβand (pcβnt) ⇒ pcβ'nt
 reply, answer
 STii 1.28, 42, 61, 3.2, 4; BSTi 163; Anc. Lett. 2.33,
 34
- 6598 **pcβnt** S ⇒ pcbnt
- 6599 **pcβnty** ⇒ pcβ'nty
- 6600 **pcbws-** C ⇒ pcβws-
- 6601 **pcβws-** M بوینده، بو کردن
 pačβōš (pcbws-) ⇒ ptzβws-
 (to)smell
 BBB 659; GMS 72; Sogdica. p47; BSTii 884.19;
 C2, 48V 22 pres. inf.
- 6602 **pcbws'ny** C بوینده، بودار
 pačβōšānē @pres. part.
 smelling
 Sund. AoFviii 1981, 26V 4 p193, 195 n 270
- 6603 **pcβwsyy** M بوینده، بودار
 pačβōšē
 smelling
 GMS 920
- 6604 **pcβynd-** M ⇒ pcβynt-
- 6605 **pcβynt-** B پیوستن، وصل کردن
 pačβind (pcβynd-) @<*pati-banda(ya-)
 @impf. pcyβynd ⇒ pcβ'nt, pcyβynd-,
 ptβ'ynt-
 (to)join, (to)connect
 BSTBL, Dhy. 104; GMS 623; AVS 112
- 6606 **pc'y'z-** B ⇒ pc'y'z-
- 6607 **pc'y'yz-** B زانوردن، خم شدن
 pač-xēz @impf. pc'y'yz ⇒ pcxyz-
 (to)bow, (to)kneel
 GMS 623; BBB p105; VJ 97, 375, 1157, 1395; TSP
 6.83, 7.21; Frag. Len. 79.4; AVS 136
- 6608 **pc'y'z-** پذیرفتن، وعده دادن (در بیشتر متون)
 pačyāz (pc'y'z-) @<*pati-gāz- @impf. pcy'y'z

- ⇒pcyšt-
(to)accept, (to)receive
GMS 738, 748; Bailey. Prolexis. 151; VJ 851, 958;
BSTBL, Vim. 202; TSP; STii; MDii; C2 gloss.,
p54.29; AVS 134
- 6609 pcy'z B, M, C پذیرایی، پذیرش، وعده
pačyāz
reception, promise
GMS 957; BBB p94 b48; BSTBL, Vim. 201, Dhy.
138; STSC 145.5; BSTi 292, 294
- 6610 pcy'z'k B, S وعده‌دهنده
pačyāzē
promiser(*promise maker*)
STii 10.42
- 6611 pcy'z'mnty C دریافت، پذیرش
pačyāzāmandē
acceptance, perception
BSTii 897.79; Benv. JA 1959, 132; C2, 55R19,
bž'xwt'y' pcy'z'mnty "Passion" 57V7
- 6612 pcyd'r- C گرفتن، پذیرفتن، به‌دست آوردن
pačaydār (pcxt'r-) ©perf. st. ⇒pcxš-, pcyt-,
pcyt'r-
(to)receive, (to)take
BSTii: C2, 68R5; pcyt'd'r-, BBB b41
- 6613 pcy'ny C پاسخ
pačaynē ⇒p'tcy'ny(y)
reply
STi 59.15
- 6614 pcy'r'y B باشنه، روی پا ؟
pač- xarē ©<*patiš-har
sole, instep
Dhy. 35; Benv. Notesii 217; Mack. BSTBL p118
- 6615 pcy'rβ- B, S درک کردن، پذیرفتن
pačyarβ ©<*pati-garb- ©impf. pcy'rβ
⇒pty'rβ-
(to)accept, (to)receive
GMS 673; BSTBL, Vim. 147, Dhy. 240; TSP;
MDii, Nov. 2V4; Frag. Len. 78.6; AVS 108
- 6616 pcy'rβ't- B پذیرفتن
pačyarβāt ©pt. st. ⇒pcyrβt-
(to)receive
TSP 15.20; SCE 369
- 6617 pcy'rβt- B پذیرفتن
pačyarβd ©pt. st. ⇒pcyrβt-
(to)receive
TSP 5.65, 664, -w
- 6618 pcyry- C تحمل کردن
pačyray ? ©<*pač-yrāy-
(to)bear, (to)carry
BSTii 867.33; S W, C2, 27V 4 p63
- 6619 pcyš- S ⇒pcxš-, pc'xš-
- 6620 pcyšd'r- C ⇒pcyšt-, pcyštwδ'r-
- 6621 pcyšt- B, M, C پذیرفتن، قول دادن
pačyašt ©pt. st. ⇒pcy'z-
(to)accept, (to)receive
TSP; Sund. KG 573; BSTii; perf. pcyšd'r, C2
gloss.; Sund. AoFviii 1981 p216; S W, C2
p54.29; AVS 136
- 6622 pcyšt'ny B در حال زانو زدن، زانوزنان
pačyāštānē ⇒pcxyz'mnty
kneeling
TSP 2.1031; BSTBL, Dhy. 81; Benv. Notesii 229;
Notesiii 207; GMS 1036; BBB 105; Gersh. Ph.I
p121
- 6623 pcyšt'y S پذیرفته
pačyaštē (pcyšty) ⇒pcy'z-, pcyšt-, pc'cyšt'y
accepted
TSP 10.10; STSC 133.28, Psalter. 133.28 p141
- 6624 pcyštwδ'r- C, B پذیرفتن
pačyaš(tw) dār- (pcyšd'r-, pcywštδ'r-) ©trans.
pret. st. ⇒pcyšt-
(to)accept, (to)receive
TSP 17.34, 10.13; C2, 7V29.39R6, 57R 8, 15 p50
n4
- 6625 pcyšty ⇒pcyšt'y
- 6626 pcyt- M پذیرفتن
pačayd (ptcxt-) ©pt. st. ⇒pcxš-, pcyšt-,
pcyd'r-, ptcyt-, pcxt-
(to)receive, (to)accept
GMS 56, 509; BBB; C2 p54.29; AVS 130
- 6627 pcyt'r- C پذیرفتن
pačayt(u) dār (pcytwδ'r-) ©trans. pret. st.
⇒pcyd'r-
(to)receive
GMS 167; STii 3.37
- 6628 pcytwδ'r ⇒pcyt'r-
- 6629 pcytwδ'r- ⇒pcyt'r-
- 6630 pcyw'k B مانع، جلوگیری، ممانعت
pačxwāk (pcxw'q) ⇒pw pcyw'k, pcw'w'k,
pcxw'k
hinderance, obstacle
TSP 9.4.5, 139, 14, 34, 16.28; SCE 76; BSTBL,

- Padm. 37; Vim. 178; Frag. Len. 85.9, *pcYw'k*
wn
- 6631 **pcyw'y-** B, S جلو گیری کردن، مقاومت کردن در مقابل
pačxwāy ©inf. -y ⇒ *pcYwst-*, *pcxw'y-*,
pcwx'y-
(to)hinder, *(to)withstand*
TSP 2.600 etc.; BBB 505.2; GMS 673; BSTBL,
Dhu. 118; MDii p206; AVS 95
- 6632 **pcYwβt-** M ستایش کردن
pačyūβd ©pt. st.
(to)praise
GMS 672; BBB p130; AVS 109
- 6633 **pcYwβtyh** M ستوده
pačyūβdē ©pp.
praised
GMS 836
- 6634 **pcYwδ'kh** B کثافت
pač-yūθāk ⇒ *pcYwδh*
dirt
TSP 2.884
- 6635 **pcYwδYwn'k** B بد، زشت
pačxōδ-yōnē (*pcxwd*) ⇒ *pcxwδ Ywny*
ugly, *evil*
TSP 2.352 n p173
- 6636 **pcYwδh** B کثافت
pačyūθ, *pačyūδ* ⇒ *prYwδ'*
dirt
TSP 2.636
- 6637 **pcYwkh** S کشمکش، آزار
pačxuk ? ©√*hav-* ⇒ *pcYwt-*
conflict
MDii p47.19 p53; Gersh. *Mélanges Benv.* 207
- 6638 **pcYwn** B سرزنش، دشنام، تحقیر
pačxōn ©ob. -y ⇒ *pcxwn*
abuse, *scorn*
SCE 345; TSP; Hen. Texts. 721, *pcYwyδ*
- 6639 **pcYwny-** S سرزنش کردن؟، تجاوز کردن؟
pačxōn, *pačxwan*
(to)abuse ?, *(to)insult* ?
MDii; Gersh. *Advice.* 92; *Mélanges Benv.* 207-8
- 6640 **pcYwst-** B منع کردن
pačxwast, *pačxust* (*pcxwst-*) ©pt. st.; perf. st.
pcYwstwδ'r- ⇒ *pcxw'y-*, *pcwxst-*
(to)hinder
TSP 2.862
- 6641 **pcYwstk** B منع شده، ممنوع
pačxustē (*pcYwsty*) ⇒ *pcxwsty*
forbidden
TSP 2.245, 868; MDii 144.7 n p146
- 6642 **pcYwsty** S ⇒ *pcYwstk*
- 6643 **pcYwštδ'r-** ⇒ *pcYštwd'r-*
- 6644 **pcYwt-** S اذیت کردن
pačxut ⇒ *pcYwkh*
(to)harrass
MDii; Gersh. *Mélanges Benv.* p207, inf. -y
- 6645 **pcYyr-** C فریاد کشیدن، جازدن
pažyēr ('*pxyyr-*, *pxyyr-*)
(to)shout
BSTi 215, 248, 283; perf. *pcYyrd'r-*, *Benv.* JA
1943-5, 104
- 6646 **pcYyry** C جارچی
pažyērē ©<**pac-žYēraka*
herald
BSTi 209; Gersh. *JRAS* 1946, 182
- 6647 **pcYžnyq** C پذیرفتنی
pačyaznik ⇒ *pcY'z-*, *pcYšt-*
acceptable
BSTii 911.56: C2 p133, 61V 26
- 6648 **pcq'f-** C ⇒ *ptšk'β-*, *ptyšq'f-*
- 6649 **pcq'm** C لذت، کام
pačkām
pleasure
Sund. *AoFiii* p78.20
- 6650 **pck'w** M تحقیر، بی اعتنائی
pačkāw (*pcq'w*) ©<**pati-skaw-* ?
contempt
MSP b20, 70, 73; STi. 20, 16; S W, C2 p179;
+*kwn-*, "to reject" Schwartz. STSC 13.17
- 6651 **pcq'w** C ⇒ *pck'w*
- 6652 **pckβty** M کج، خمیده
pačkaβdē ©<**pati-kamb-* ©pp.
bent, *crooked*
Sogdica 55.15, 57
- 6653 **pcks-** M, S انتظار داشتن، منتظر بودن
pačkas (*pcqs-*) ⇒ *pcyqs-*
(to)expect, *(to)look out*, *(to)wait*, *(to)await*
GMS 175; Anc. Lett. 8; BSTii 880.15, 884-16;
pcqstysq; C2, 48V 19, 77R15; *pcqs'z*, C2, 14R5,
60R28
- 6654 **pcqs-** C ⇒ *pcks-*
- 6655 **pcksyy** M انتظار، چشم انداز
pačkasē

- expectation, outlook
GMS 956
- 6656 **pcqw'd'r-** C عرض کردن، گفتن
pačkwāḍār (pcqw'd'r-) @perf. st. ⇒ pcqw'y-,
pcwqy-
(to)address, (to)say
STi; STii
- 6657 **pcqw'mntqy' S** طرد، رد
pačkawāmantakyā ⇒ pck'w
rejection
S W, C2 p179; Sund. AoFviii 1981, 21V20 p181,
183 n 146
- 6658 **pcqw'n** ⇒ pcwq'n
- 6659 **pcqw'y-** C عرض کردن، گفتن
pačkwāy (pcqw-y-) ⇒ pcwqy-, ptškw'y-,
pcqw'd'r-
(to)address, (to)say
GMS 567: BSTii 867.58; STi 27.16; C2, 27V29;
Sund. AoFviii 1981 p216
- 6660 **pckw'yr B, M, S** ترس
pačkwēr, pačkwir (pcqwyr-) @Yaghn. *cukayr*
@ob. -y, -' ⇒ 'pw pckwyr, pcwqyr, pckwyr-
fear
TSP; BSTBL, Vim. 109; SCE 150; W-Lii; BBB
555, 609; STii 3.67; Hen. BSOAS 12, 307.43;
Tales. 476; GMS 164, 957, 132A; Frag. Len.
34.3, 37.5; KG 583, 632; -h, TSP 2.18
- 6661 **pcqwr-** C ⇒ pcwqyr, pckwyr-
- 6662 **pcqwy-** ⇒ pcqw'y-
- 6663 **pckwyr- B, M, S** ترسیدن
pačkwē/ir ⇒ pcwqyr-
(to)fear, (to)be afraid of
GMS 176n 1, 412; VJ; TSP; Frag. Len.; BBB;
MDii; Sund. AoFiii 1975 p66.18, 69.5, viii,
1981, 216, impf. *pcykwy*
- 6664 **pcqwyr-** M, C ⇒ pckw'yr
- 6665 **pckwyr'k S** ترسو
pačkwērē ?, pačkwirē ?
fearful ?
MDii p78.20 A-1420
- 6666 **pckwyr'(kh) B, M** ترس
pačkwērā(k), pačkwirāk (pckwyrh) ⇒ 'pw
pckwyr, pšqwr(y)
fear
BSTBL; Hen. Tales. 476; TSP 2.410
- 6667 **pckwyr γwn'k B** ترسناک
- pačkwēr- γōnē
fearful
TSP 2.410
- 6668 **pckwyrh B** ⇒ pckwyr'(kh)
- 6669 **pckwyrn'y B** ترسو
pačkwērñē (pcqwyrny) @pl. -tt
fearful
BSTBL, Vim. 166; ob. pl. -ty, BSTii: C2 gloss.
- 6670 **pcqwyrny C** ⇒ pckwyrn'y
- 6671 **pcqwryryq C** ترسو
pačkwērik
fearful
Sund. AoFiii 66
- 6672 **pcm'k^(u) B** اشرافی، نجیب
pačmāk (pcm'k) @Khot. *pajsamā* ⇒ pcm'y
noble
SCE 11, 17, 71, 405; TSP 2.610, 6.122, 17.3; GMS
976 n 1; Frag. Len. 51.6; MSP b65, -w
- 6673 **pcm'k B, M, S** ⇒ pcm'k^(u)
- 6674 **pcm'kzt'k B** نجیب زاده، اشرافیت
pačmāk-zatē @voc. -zt'
noble, nobility
TSP 6.175; Frag. Len. 82 c15, 51.6; S W, BSOAS
1981, 232
- 6675 **pcm'r' C, B** حساب، شمار
pačmar @<**pati-šmāra* @ob. -y ⇒ ptšm'r
counting, number
STi 47.4, 13; BSTii: C2, 64V27 n p65; Frag. Len.
74V6
- 6676 **pcm'r' C** واحد وزن
pačmār
unit of weight(*pound*)
GMS 1662
- 6677 **pcmr- C** حساب کردن، فکر کردن
pačmar (ptšmr-)
(to)think, (to)count, (to)consider
GMS 540, 592, 164; STii 6.46; C2, 91V11
- 6678 **pcmrty C** حساب شده
pačmartē @pp; pl. -t ⇒ pcmr-
counted
STi 10.10 apud. Sund. AoFi 254.10
- 6679 **pcmrws- M, C** لمس کردن، دست زدن (پرماسیدن)
pačmrus @<**pal(š)-mrws*; √*mṛs*; Skt. *mṛśa*
@inf. -yy
(to)touch

- BBB 664; GMS 153b, 920; BSTii: C2, 51V25
- 6680 **pcmy** B نجیب
 pačmāk, pačmē ⇒ pcm'yk⁽⁴⁾
 noble
 TSP 8.169; Hen. Texts. 736
- 6681 **pcng** C صلیب، آلت شکنجه
 pačang @<*pati-šan ⇒ ptcng, ptšng, ptš'nh
 cross, torture instrument
 STi 13.10, 50.3; GMS 164
- 6682 **pcp'ncyq** C قریب الوقوع، نزدیک، در راه
 pačpānčik @adj; pl. -t
 imminent
 C2 52V12; BSTii 917.12
- 6683 **pcp'n(h)** مستقر، آماده، مشرف
 pačpān ⇒ ptcšp'n, pcp'y-
 exposed, established, ready
 TSP 7.66n p212; Hen. Tales. 475.23n4; Sund.
 AoFiii 1975, 18R17; f. *pcp'nh*, KG 327, 570;
 STi 50.5, 87.20; BSTi apud; Benv. JA 1943-5,
 113; BSTii: C2 gloss. "imminent", used as adv.
- 6684 **pcp't(yy)** M, C یک راست، ناگهان، مستقیم
 pačpāt(e) (ptšp'ty) ⇒ pšp'ty
 straight away, at once
 Hen. Tales. 472.39, 473.25; S W, BSOAS 1983, 43;
 MSP b143; Sund. AoFviii 1981, 199.8
- 6685 **pcp'y-** S انتظار داشتن، آماده بودن
 pačpāy @<*pati-pāya ⇒ pcp'n(h)
 (to)expect, (to)be ready for
 Anc. Lett. 2.56; GMS 721; Hen. Tales. 475 n4;
 AVS 91
- 6686 **pcp'yeyk ?** S مفید؟، آماده؟
 pačpāyčik
 useful
 MSP b152 p49
- 6687 **pcpr-** B, M, C درست کردن، نهادن، قرار گرفتن
 pačpar ⇒ ptšpr-
 (to)arrange, (to)fix, (to)rest
 GMS 164; Frag. Len. 37.2; STi 61.13; BSTi; C2,
 61R21, 22
- 6688 **pctw** B به جای
 pačart(u) ⇒ pcrw, pcr't¹
 instead of
 TSP 5.114 n p201
- 6689 **pcrw** C به جای، در عوض
 pačaru @<*patcaru <*pati-karam @postp.
 instead of
 GMS 247; STii 6.20; STi 5.4, 80.5; BSTii; C2,
- 24R21
- 6690 **pcš-** M, C چشیدن، آشامیدن
 pa/əčaš @<*pati-caš ⇒ pc's-, ptcš-
 (to)drink, (to)taste
 GMS 725; Sogdica. 36.34; STi 15.1; Sund. AoFiii
 77, AoFviii 1981, 29V 7 p204 p206 n393;
 BSTii; C2, 294V18
- 6691 **pcw'ytk** B سفیر، پیک؟
 pačwāyde @<*pati-wāc
 envoy?
 TSP 8.109n p216
- 6692 **pcw'z** B ملاقات، برخورد، اثر
 pačwāz ⇒ pcwz-¹
 meeting, impact, encounter
 SCE 445
- 6693 **pcw'z'k/y** B برخورد، ملاقات، اثر
 pačwāzē (pcw'z'y)
 meeting, impact
 TSP 19.9n p232, 3.38; Hen. Texts. 713
- 6694 **pcw'z'y** ⇒ pcw'z'k/y
- 6695 **pcwyw'k** B منع، جلوگیری
 pačuxwāk (pcxw'q) ⇒ pcyw'k, pcxw'k
 hinderance
 TSP 9.138
- 6696 **pcwj-** M راندن، سوار بودن
 pačuž ? @<*pati-uz-ya
 (to)be driven (*chariot*)
 GMS 541, 1648
- 6697 **pcwq'd'r-** C ⇒ pcqw'd'r-
- 6698 **pcwq'n** C دعا، خواهش، درخواست
 pačukān (pcqw'n) @ob. -y
 prayer, entreaty
 BSTii 905.1.12, 915.9; C2 gloss. p55
- 6699 **pcwqy-** C عرض کردن، گفتن
 pačukay @impf. *ptyšqwy* ⇒ pcqw'y-,
 pcqw'd'r-, ptškw'y-
 (to)address, (to)say
 BSTii 849.19; C2, 12R14
- 6700 **pcwqyr** C ترس
 pačukēr (pcqwyr-) @ob. -y ⇒ pšqwr(y),
 pckw'yr
 fear
 BSTii: C2 gloss.
- 6701 **pcwqyr-** C ترسیدن
 pačukēr (pcqwyr-) @Yaghn. *čukir-*
 (to)fear

- GMS 412; BSTii 893.10, 849.13; C2, 31V10, 12R13, 104V16
- 6702 **pcwqyrny** C ترسو
 pačukěrnē @ob. pl. -ty ⇒ pckwyrn'y
 fearful
 BSTii: C2, 12V15
- 6703 **pcwšt-** B برخورد کردن، برخوردن
 pačwašt @pt. st. ⇒ pcwz-¹
 (to)meet
 Frag. 2a.25
- 6704 **pcwšt** B مبتلا به بیماری ؟
 pačwaštē @pp.
 caught by illness ?
 TSP 105.110
- 6705 **pcwšt** B اتفاقی، تصادفی، ناگهان
 pačwaštu/ō @adv. ⇒ pcwšt, pcwz-²
 suddenly, at once, directly
 Frag. 2a.15, 22; BSTBL, Dhy. 264
- 6706 **pcwx'y-** C جلوگیری کردن، منع کردن
 pačuxāy (pcwxy-) ⇒ pcxw'y-, pcyw'y-
 (to)hinder, (to)forbid
 BSTii: C2 gloss.; Benv. JA 1959, 199
- 6707 **pcwxst-** C قدغن کردن، جلوگیری کردن
 pačuxast @pt. st.; trans. pret. pcwxsd'r-
 ⇒ pcywst-
 (to)forbid
 BSTii 876.3: C2, 65R25
- 6708 **pcwxy-** ⇒ pcwx'y-
- 6709 **pcwz-**¹ M, B, S ملاقات کردن، برخوردن (در بیشتر متون)
 pačwaz @impf. pcywz; pt. st. pcwšt ⇒ pcw'z,
 pcwšt-
 (to)meet
 SCE 283, 284, 402; TSP; BSTBL, Dhu. 32, Dhy. 164, 237, 239, 187; Frag. Len. 57.12; MDii; GMS 727; VJ, pc'ywz; AVS 132; Sund. 1994, 45, 46
- 6710 **pcwz-**² C اتفاق افتادن
 pačwaz @impf. pcywz ⇒ pcwšt
 (to)happen
 C2, 102R26, 68R14
- 6711 **pcxš-** M, C پذیرفتن، دریافت کردن، گرفتن
 pačaxš (pcyš-) @impf. ptycxš ⇒ ptcxš-,
 pc'yš-, pc'xš-
 (to)accept, (to)receive, (to)hold
 GMS 164, 176, 529; BBB 751, 764; STii 2.22;
 BSTii: C2, 39V11; KG 2329, 520, 335; pc'xš,
- MSP; inf. pcxšyy, GMS 910
- 6712 **pcxt-** C پذیرفتن، گرفتن
 pačayd (ptxt-) @pt. st. ⇒ pcxš-, pcyd'r-,
 pcyt'r-, ptcyt-, pcyt-
 (to)receive, (to)take
 GMS 56, 509, 551
- 6713 **pcxt'r-** ⇒ pcyd'r-
- 6714 **pcxw'k** M مانع
 pačxwāk ⇒ pcw'w'k, pcw'k
 obstacle
 BBB 505.2, 726; GMS 980; pcxw'kh, KG 496
- 6715 **pcxw'q** ⇒ pcxw'k
- 6716 **pcxw'k(k)** ⇒ pcxw'k
- 6717 **pcxw'y-** M, C جلوگیری کردن، بازداشتن
 pačxwāy (pcxwy-) ⇒ pcxwsty, pcyw'y-,
 pcwx'y-
 (to)hinder, (to)forbid, (to)prevent
 GMS 673; BBB 505.2; AVS 95
- 6718 **pcxwδ** M توهین، دشنام، نفرت
 pačxōδ @Parth. prxwdn
 abuse, insult, scorn
 GMS 1114A
- 6719 **pcxwd** ⇒ pcywδywn'k
- 6720 **pcxwδ ywny** C زشت، منفور، توهین آمیز
 pačxōδ-yōnē ⇒ pcywδywn'k
 ugly, abominable
 STi 45.17 apud. BBB 608; GMS 1114
- 6721 **pcxwδywnystr** M منفورتر
 pačxōδ-yōnēstar
 more revolting
 GMS 1306
- 6722 **pcxwn** M سرزنش
 pačxōn @ob. -yy; pl. -yh ⇒ prywn¹, pcywn
 reproach
 BBB p76, 608; GMS 1026, 1156; C2 p107, 6
- 6723 **pcxwst-** M ⇒ pcywst-, pcwxst-
- 6724 **pcxwsty** M ممنوع، منع شده
 pačxwastē (pcywsty) @pp. ⇒ pcwx'y-,
 pcxw'y-, pcywstk
 forbidden
 BBB f49
- 6725 **pcxwy-** ⇒ pcxw'y-
- 6726 **pcxyz-** M, C زانو زدن
 pačxēz @impf. pcyxyz ⇒ pcy'yz-
 (to)kneel

GMS 623; Gersh. BSOAS 14.490

- 6727 **pcxyz'mnty** C در حال زانو زدن، زانوزنان
 pacxēzāmandē ⇒ pc'y'yz-, pc'yst-, pc'yst'ny
 kneeling
 C2, 56V26
- 6728 **pcy** C سود
 pačāy ? ⇒ pc'y'y-, pc'y
 profit
 C2, 27R8, pc'y, 55V28
- 6729 **pcy'y** B, S موفقیت، سود، کمک
 pačyāy ? ⇒ 'pcy'y
 success, profit, help
 BSTBL, Vim. 125; Dhy. 230; TSP 3, 103; KG 546, 568
- 6730 **pcy'y-** B, M درست بودن، مناسب بودن
 pačyāy (pcyy'y-) @<*pati-āy ⇒ pc'y-y-, pcy
 (to)be right, (to)fit
 BSTBL, Intox. 18; Dhy. 368; GMS 170, 199, 649
- 6731 **pcy'y'cyq** S مناسب
 pačyāyčik ⇒ pcycyq
 fitting
 MSP
- 6732 **pcyβynd-** M پیوستن
 pačiβind @impf. ⇒ pcβynt-
 (to)join
 GMS 623
- 6733 **pcycyq** C مناسب، سودمند
 pačēčik, pačāyčik @pl. -ty ⇒ pc'y'cyq
 fitting, profitable
 Benv. Et. 1, 301; BSTii 854.4: C2, 7V 27 p54
- 6734 **pcy'y'z-** S, C پذیرفتن
 pači'yāz @impf. ⇒ pc'y'z-, pc'yst-
 (to)receive
 MDii; Frag. Len.; KG 450, 453; C2, 54 V20, 57V 17, 86V 4
- 6735 **pcy'rb-** B درک کردن، پذیرفتن
 pači'yarβ @impf. ⇒ pc'y'rβ-
 (to)accept, (to)perceive
 TSP 5.71, 87
- 6736 **pcy'yz-** B زانوزدن
 pačixēz @impf. ⇒ pc'xyz-, pc'y'yz-
 (to)kneel
 VJ 97 etc.; TSP 6.83, 7.21; GMS 623; Frag. Len.
- 6737 **pcyqs-** C انتظارداشتن
 pačikas @impf. ⇒ pcks-
 (to)expect
 STi 39.3; Sund. AoFiii 78
- 6738 **pcykwyr** ⇒ pc'ykwyr-
- 6739 **pcynyq** C مناسب
 pačāynik, pačēnik
 suitable
 BSTii 892.20; Benv. JA 1955, 301; C2, 31R20
- 6740 **pcyp'qc** C سرگردانی، اغتشاش
 pačyapākč ? @<*pati+yāβ-
 confusion
 STii 3.53; GMS 1002, y'β; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141
- 6741 **pcysty** C آموخته
 pačistē @<pati-cista
 learned
 STii 1.2
- 6742 **pcywβs-** S تغییر کردن، دگرگون شدن
 pačyufs @intrans. v. ⇒ pcywfs-
 (to)change
 MSP b17, 61
- 6743 **pcywfs-** C تغییر کردن، دگرگون شدن
 pačyufs @pass. st. ⇒ pcywp, pcywβs-
 (to)be transformed, (to)be changed
 GMS 175, 508; C2, 31V8, 15; impf. GMS 630; C2, 69R26; STi 16, 7, pačiyufs; AVS 74
- 6744 **pcywp** C تغییر، دگرگونی
 pačyūp ⇒ pc'wp-, pcywfs-
 change
 BSTii 892.3; pw pcywp "unchanging", C2, 31R2-3 p72
- 6745 **pcy'wz-** بر خوردن
 pači'waz @impf. ⇒ pcwz-¹
 (to)meet
 VJ 59; Frag. 2a.22; GMS 623; BSTii 842.14: C2, 68R14
- 6746 **pcxyz-** M زانوزدن
 pačixēz @impf. ⇒ pc'xyz-, pc'yyz-
 (to)kneel
 GMS 623
- 6747 **pcyy'y-** M ⇒ pc'y'y-
- 6748 **pδ-**¹ S خانواده، نژاد، تیره
 paδ (pδ', -pδw, -pδy) @nom. gen. -y; acc. -w
 ⇒ -pδ'k
 family, race, kin
 MSP p49 b112; Sund. IMTT 1992, 79. 12n 54; STSC 49; MDii p41.5; Frag. Len. 81.5, 77R6
- 6749 **pδ-**² M, S پا، گام، جای پا(یی)
 paδ (pδδ) @acc. -w; ob. -y ⇒ pδ-y, p'δ

- foot, step
BBB 489; *paδδw*, Hen. BSOAS 11, 68.22; GMS 506
- 6750 **pd'k** B بهن ؟، درفش ؟
paθāk ?, *paδāk ?* ⇒ *pδkw(w)*
large, wide
TSP 8.107; "banner", Hen. Cosm. p316, *palā* = *pr'k*
- 6751 **pd' ⇒ pδ-**
- 6752 **pd'yt-** M کشیدن
paθayd ©<**pati-θaxta* ©pt. st.; pres. *pδync-* ⇒ *pδδ'yty*
(to)pull
GMS 600, 830
- 6753 **pd'k** B پیاده، سرباز پیاده
paδē ⇒ *pδ'y*
on foot, foot soldier
TSP 13.19, 13ii, 5; Frag. Len. 20R3
- 6754 **-pd'k** B خانواده، تیره
paδē ©in compd. ⇒ *'st'wrpδ'k*, *pδ-*¹
family
MSP p49; SCE; VJ; TSP; Gersh. Advice. 86n
- 6755 **pd'mn** M پیرامون، دامنه
paδāman ©ob. -y
outskirt
Hen. BSOAS 11, 68.21; Tales. 473.40; CII 1990 B15, 16
- 6756 **pd'nk** B, M بلا، دشواری
paθang ©<**pati-θang ?* ©ob. -y ⇒ *'pδ'nk*⁽⁶⁾
misfortune, difficulty
TSP 6.86 n p216.65; BSTBL, Dhy. 123; Hen. Tales. 481.53; acc. *pδ'nk*w, SCE 402; Mack n p40
- 6757 **pd'nkw ⇒ *pδ'nk***
- 6758 **pd'pδh** S فلفل
paδpaδ ©<*palpal*, *pelpel*
pepper
Anc. Lett. 5.9
- 6759 **pd'r-** C غذادادن، نگهداری کردن
paδār (*pδδ'r-*) ©<**pati-dāraya-* ⇒ *pd'rty*, *pd'rny*, *pδδ'rny*
(to)nourish, (to)sustain
C2 gloss.
- 6760 **pd'rβ-** B طول کشیدن، مدت داشتن
paδārβ ?
(to)last ?
- Benv. TSP 2.1163, 3sg. pres. *pδ'rβt*
- 6761 **pd'rnqy'** C مشیت الهی (حافظ، نگهدارنده)
⇒ *pyδ'rnqy'*
providence
STii 3.20; S W, C2 p86.21; Sund. AoFiii 1975, 18V3
- 6762 **pd'rny** C حامی، نگهدارنده، اسقف
paδārnē ©pl. -t ⇒ *pδδ'rny*
keeper, sustaining, bishop
Benv. JA 1955, 331.26; C2 14R21, 55V18, 48R21, 54R24 p86.21
- 6763 **pd'rty** C نگهداری شده، محفوظ
paδārtē ©pp.
sustained
BSTii 903.13; C2, 57R13 p86.21
- 6764 **pd'rty'** C مغذی، آذوقه
paδārtiyā
nourishing, provisions
STi 40.3; Sund. AoFiii 79; S W, C2 p86.21
- 6765 **pd'št-** B آشکار شدن، ظاهر شدن
paδāšt ©<**upa-dišta ?* ©pt. st. ⇒ *pδ'yš-*¹
(to)appear
GMS 1060
- 6766 **pd'štkyn B آشکار، هویدا
paδāšt-kēn ⇒ *pδ'yškyn*
appearing
SCE 502; GMS 1060**
- 6767 **pd'tqry** C بیدادگر، نادرست
*paδāt*karē (*pd'tkry*) ©voc. -; pl. -t
iniquitous, unjust, doer of iniquity
Frag. Len. 83a 5; STi 43.14, 44.13; STii 6.9; BSTii: C2, 104R18
- 6768 **pd'tkry** S ⇒ *pd'tqry*
- 6769 **pd'tky'** C بیدادگری، ظلم
*paδāt*akyā
iniquity
STSC 132.19
- 6770 **pd'ty** B, M نادرست، غیرقانونی، بیداد (دخیل: بلاده، بلایه)
paδātē (*pd'ty*) ©adv.; n. ⇒ *δ'tpδ't*, *'pδ'ty*
unlawful, illicit, unicity
SCE 102, 431; STi 43.18, 44.3; Frag. Len. 52.4; Hen. BSOAS 11, 485 "unlawfully"; BSTii 831.26, 906.6, 907.17; C2, 40V6, 52R17, 102V 26; STSC 132.14; Shwartz. HMV 392
- 6771 **pd'ty** C ⇒ *pδ'ty*

- 6772 pδ'wβs- B, M چسبیدن، چسبانیدن (دوسیدن، دوسانیدن،
داخل: دفسانیدن)
paδufs ©Yaghn. budufs- ⇒ pδ'wβt-, pδwfs-,
pδ'wm-
(to)stick, (to)be attached
GMS 827; "to adhere" BSTBL, Dhy. 373; AVS 74
- 6773 pδ'wβt- B چسبیدن
paδūβd ©pt. st. ⇒ pδ'wβs-, pδ'wm-, pwδ'wβtk
(to)stick
TSP 9.112
- 6774 pδ'wm- B چسبانیدن، وصل کردن
paδūm ©<*upa-dumb ⇒ pδ'wβs-, pδ'wβt-
(to)stick(together)
GMS 453; TSP 7.82n p212; AVS 74, 107
- 6775 pδ'y B, M پیاده
paδē (pδδy, pδyy, pδδ'y) ©=MP py'dg ⇒ pδ'k
on foot
VJ 317; Sogdica.25.24 n p26; BBB 489, pδ'y'h
- 6776 pδ'yβ'rcy' M جستجو، بازرسی
paδēβārčyā (pδyβ'rcy', pδ'yβ'rcyh) ⇒ ptbd-
search
Hen. Texts. 732; BBB 613; TSP 6.98n p204
- 6777 pδ'yβ'rcyh B ⇒ pδ'yβ'rcy'
- 6778 pδ'ync- B کشیدن، بیرون کشیدن
paθēnc/j ©<*pati-θanjaya; Khot. pathamj;
Parth. pdhynj-
(to)pull out
GMS 292, 600; TSP 8.65; SCE 263; AVS 123
- 6779 pδ'ys B, S ظهور، جلوه، پیدایی، ناحیه
faδēs ⇒ βδ'ys, βδ'ys, fδ'ys
appearance, apparition, vision, scope
BSTBL, Dhy. 377; Benv. Notesii 231
- 6780 pδ'ys- B نشان دادن
fa/αδēs ©<*fra-daisa- ⇒ βδ'ys
(to)show
TSP 15.30; Frag. Len. 51.4; GMS 315A
- 6781 pδ'yskn B آشکار، ظاهر
faδēs-kēn ⇒ pδ'yškyn
apparent
BSTBL, Dhy. 215; GMS 1060
- 6782 pδ'yš-¹ B آشکار شدن
paδiš, padeš ©<upa-disya-; Parth. 'bdys-
©intrans. v. ⇒ pδ'št-
(to)appear
GMS 549; BSTBL, Vim. 1, 3, 5, 6; AVS 82
- 6783 pδ'yš-² M, S نشان دادن

- paδēš ©<*upa-daisya- ©trans. v.
(to)show
GMS 549; 3sg. opt. pδ'yš'y, KG 526
- 6784 pδ'yškyn B آشکار، متجلی
paδēš-kēn ⇒ pδ'št'kyn, pδ'yskn
appearing, spontaneously
SCE 500; GMS 1060
- 6785 pδβ'nz B دارو، داروی پیشگیری
paδβānz (pδβ'zn, pδβnz) ©<*apa-dbanz-;
Av.-bqz
drug, medicine
TSP 19.19n p232; Benv. Et. Oss. 21
- 6786 pδβ'r M شتاب
paθβ/fār ©<*upa/pati; θwara- ⇒ pθf'r
haste
GMS 293; KG 596
- 6787 pδβ'r- B شتاب کردن، شتابیدن
paθβ/fār ©impf. p'δβ'r
(to)haste, (to)be in hurry
TSP 13 i 28; Hen. BBB p59.506; AVS 79
- 6788 pδβ'yr- M, S شتابانیدن
paθβēr (pδβyr-) ©<*upa/pati-θwāraya
©trans. v. ⇒ pδβyr-
(to)hasten
Hen. BBB 506; KG 633; GMS 293
- 6789 pδβ'zn ⇒ pδβ'nz
- 6790 pδβ'h B وابستگی، دنباله؟، همراه؟، نوع؟
attachment?
Benv. TSP 2, 683, 714 n p178; Hen. pδkh, Texts.
722, "category"; Bailey. Prolexis. 192, "food"
<pitu
- 6791 pδβnz ⇒ pδβ'nz
- 6792 pδβr-(¹k) B, M, S رتبه، مقام، پایه
paδβar-(ē) ©ob. -y⁶; nom. (pred. inst.) -;
acc. -w
rank, degree
BSTBL, Vim. 22, 27, 32, Dhu. 41; pδβrw, TSP
6.66n p204; Sund. KG 427 p186; pδβr'y, MDii
B-7R11; pδβr', SCE 17, 18
- 6793 pδbry C سرباز پیاده
paδ-βarē
foot soldier
BSTii: C2 p57, 67, 13R27
- 6794 pδβwr S(AL) ⇒ pδβr-(¹k)
- 6795 pδβyr- ⇒ pδβ'yr-

- 6797 pδδ'yty M بیرون کشیده
paθaydē @pp. ⇒ pδ'y-t-
pulled
GMS 830
- 6798 pδδ'r- ⇒ pδ'r-
- 6799 pδδ'rny M محافظ، نگهبان
paδārnē @pl. -t ⇒ pδ'rny, pδ'r-
protector
GMS 892
- 6800 pδδ'y M ⇒ pδ'y
- 6801 pδδw' M پی، عصب
paδwa ?
nerve
Hen. BSOAS 11, p63n 1; Mittellir. p112
- 6802 pδδy ⇒ pδ'y
- 6803 pδδync- M کشیدن
paθēnč @<*pati-θanjaya- ⇒ pδ'ync-
(to)pull
GMS 70, 600
- 6804 pδf'rβyyy M اطلس، نام یکی از خدایان مانوی
padfār-βay(i)
Atlas (name of a Manichean god)
GMS 294; BBB p60; W-Lii
- 6805 pδf'ry M نگهدارنده، برنده، حمل کننده
padfārē ⇒ pδf'rβyyy
bearer, porter
W-Lii 510, 545, 9; Gropp. 41
- 6806 pδfnq C پیوند، بند (مفصل)
padfang ? @<*pad-*θanga ?
joint(of ankle or wrist)
C2, 17R1 n p58
- 6807 pδk' M قانون، سنت، قضاوت
paδka @f. n. ⇒ pdq', pδkh, pδ'k²
law, tradition, judgement
BBB b3 d5 f59, 746; GMS 1635; Hen. Tales.
467.35; MSP e25; Bailey. Asica. 12, Oss. fadg
- 6808 pdq' C داوری، قضاوت
paδkǎ @f. n.; acc. -'; gen. -y' ⇒ pδk'
judgement
STi 5.8, 50.3, 63.13.16; BSTi 275; BSTii 909.17;
C2, 61R17, 56R3, 61V9
- 6809 pδkcyq M قانونی
paδk-čik ⇒ n' pδkcyq
lawful, legal
GMS 1014, 1156
- 6810 pδkh B, S, M قانون، رسم، موضوع
paδka @ob. -y(h); pl. -t(h) ⇒ pδk', 'pw pδkh
law, rule
TSP; VJ 873; SCE 58, 295, 362; BSTBL p119;
MDii; STii 7.9, 15, 18; Frag. Len. 18R3, 44.8,
111R1; Hen. Tales. 467.15; Sogdica. 60.29; KG
487, 525; MSP b62, 74, 114; Bailey. TPS 1945,
11; Gersh. Amber. 223
- 6811 pδkmync B قانونی
paδkmēnč
lawful, legal
BSTBL, Dhu. 242, -w; GMS 1103
- 6812 pδkw(w) B, M پهنا، وسعت، فراخی
paθku ? (pδkwy', pδkwy(y)) @ob. -y⁽ⁿ⁾ ⇒ pδ'k
width, breadth
VJ 60'; GMS 999; TSP 2.964; BSTBL, Dhy. 93, 96
- 6813 pδkwy' B ⇒ pδkw(w)
- 6814 pδkwy(y) B, M ⇒ pδkw(w)
- 6815 pdqy' C ⇒ pδk'
- 6816 pδn'y B بهن، وسیع
paθnē (pδny) @<Av. paθana
wide
TSP 5.32; Sund. MSP p49 b157; Prolexis. 437
- 6817 pδnh S واحد گنجایش
paδ/θn ? (pδnyh) @ob. -yh ⇒ pδn'y
unit of capacity
MDii p207; Sund. MSP p49
- 6818 pδnw C ⇒ pδn'y
- 6819 pδny ⇒ pδn'y
- 6820 pδn(y) C پاشنه، لگد
paδn, paδan @<pad- @acc. pδnw
heel, kick
S W, C2, 94V14 p176-7; Benv. pznw
- 6821 pδnyh ⇒ pδnh
- 6822 -pδr ⇒ -pyδr'k
- 6823 pδr'mc(h) B پیکار، ستیز
paδrāmč, pažāmč (pδy'mc, pδry'mc) ⇒ ptjy'mc,
ptδr'mc, ptzy'mc
dispute, quarrel
BSTBL, Vim. 138; SCE 36, 435; GMS 200
- 6824 pδry'mc ⇒ pδr'mc(h)
- 6825 -pδw ⇒ pδ-¹
- 6826 pδw'xtq M پاسخ، پدواخته (نام خدای مانوی)
patwāxtē, patwāxtak @<*Parth. padwāxtag
yazd @ob. -yh

- Answer, Padwakhte(a Manichean god)
GMS 983 n 1; BBB; W-Lii
- 6827 pδwβs- B ⇒ pδwfs-
6828 pδwfs- M, B چسبیدن، چسباندن (دوسیدن، دوسانیدن)
(دخیل: دفسانیدن)
paδufs (pδwβs-) ©<*upa-dubsa ©inf. -y
pδwβsy ⇒ pδ'wβt-, pδ'wβs-
(to)stick
BBB 664; GMS 96, 177, 503, 827; STii 7.10 p591
- 6829 pδwfsynyy M چسبنده (دوس)
paδufsēnē ©pres. part. ⇒ pδwfs-
sticking
BBB p80.664; GMS 1680, 890
- 6830 pδ-y S پی، پایه
paδ(i)/ē ⇒ pδ-²
foundation, base
Sund. MHC 27R6
- 6831 -pδy ⇒ pδ-¹
6832 pδy'mc ⇒ pδr'mc(h)
6833 pδyβ'δcy' ⇒ pdyb'rcy'
6834 pδyβ'rcy' M ⇒ pdyb'rcy'
6835 pdyb'rcy' C پیگیری، تحقیق، جستجو، قضاوت (پی بردن)
paδē-βārčyā (pδyβ'rcy')
search, enquiry, trail
BSTii: 843.21, 888-6; C2, 60R6, 68R21, 1V10
p131.6; Benv. JA 1955, 308; Schwartz. HMV
392 R9; STii 1.51; Hen. Texts. 732; BBB 613:
pδyβ'δcy'
- 6836 pδyβ'rcyh S جستجو، پیگیری، داوری
paδē-βārčyā (pδyβ'rcy')
trial
MDii B9R11 apud. S W, C2 p131.6
- 6837 pδyk M پای (پایینی) ؟
paδik ⇒ p'δyk
of foot(downside ?)
Sund. Man. Lett. 305.26, 313
- 6838 pδynd M درگاه، آستان (دخیل: پکندین)
paδind ©<*pati-antā
threshold
BBB, HRii 98.3; GMS 202; Hen. BSOAS 12.312,
96, 97; LW 100
- 6839 pδy pδy B باهر گام
paδē-paδē
at each step
BSTBL, Dhy. 284
- 6840 pδ-y(y) B, M پا، گام، دنبال، درپی
paδē, paδ ©ob. pδy', pδyh ⇒ pδ-²
foot, step, following
pδy' šw- "to follow" BBB b7, 489; BSTBL, Dhy.
98
- 6841 pδyy ⇒ pδ'y
6842 pγ'nš- B حرکت دادن، پس رفتن
paxānš ©inf. -'y; pt. st. -'t ⇒ pγ'nš-, pγ'nš-,
pγ'rš-
(to)remove, (to)retreat
GMS 89, 343; BSTBL, Dhy. 225, 236, 270, 160;
MDii A-14.21
- 6843 pγ'nš't- ⇒ pγ'nš-
6844 pγ'nštk ⇒ pγ'nštk
6845 pγ'rš M تغییر پذیر، متحرک
paxārš ⇒ pγ'rš-
changing, moving
GMS 343, pw pγ'rš
- 6846 pγ'rš- B حرکت دادن، دور کردن، پس رفتن
paxārš ©<*apa-křša ©inf. -'y ⇒ pγ'rš-
(to)remove, (to)go away, (to)retreat
GMS 89, 343; BSTBL; SCE 266; TSP 6.5, 162
- 6847 pγ'rš'k B دور کننده، دافع
paxāršē
retiring, removing
TSP 9.145
- 6848 pγ'wnt- ⇒ pγ'wnt-
6849 pγ'yz- M, S صرف نظر کردن ؟، منع کردن ؟،
آزمایش کردن ؟
p(ə)γēž ? ⇒ pγ'yz-, pγ'sty(y)
(to)attempt ?, (to)prevent ?, (to)renounce ?
MSP b175; Gersh. apud. Sund. MSP p49-50
- 6850 pγ'l'w'n'k ⇒ pγ'r'w'n'k
6851 pγr M مرز، مرزبانی
paxr ⇒ pγrk
frontier post
Hen. Varučān šāh p87
- 6852 pγr'w'n'k (زبان) پهلوی، (زبان) پارتی، پهلوانی
pahlawānē, (pγ'l'w'n'k)
Parthian(language)
Hen. Mittellir. 94
- 6853 pγr'ync غرش
payrēnc
roaring
Sund. MHC p26 n 28, 35; S W, gran(d)

- 6854 **pyš'k** S داماد
 payšē ? ⇒ pyšy'
 bridegroom
 Hen. Tales. 486 n 1; BSOAS 28, 1965, 246 n 33
- 6855 **pyš(h)** B قصاب
 paxš(ē) ? (pyšy') @abl. -h ? ⇒ p'yšy, 'pyš'
 butcher
 TSP 2.230 n p172; p'yšy, TSP 2.251, 260; gen.
 TSP 2.774, 844, 854
- 6856 **pyšt'yn'y** B نقش‌دار، دارای نقش و نگار، منقش
 paxštēnē @√paiθ ?
 engraved, with painting or carving
 VJ 16^b
- 6857 **pyštk'** B نقاشی، نقش شده
 paxštē
 designed, painted
 TSP 3.181
- 6858 **pyštk'** S نامه، گزارش
 paxštē @pl. -t ⇒ npyštk
 letter, report
 MDiii p125; MDii p207
- 6859 **pyšty(y)** M آماده؟، منع شده؟، صرف نظر کرده؟
 payštē ? @pt. st. ⇒ py'yz-
 ready, prevented ?, renounced ?
 GMS 917; Gersh. apud. Sund. MSP p49-50
- 6860 **pyšy'** C نامزد(شیرینی خورده)
 payšē ? ⇒ pyš'k
 betrothed
 C2, 13V20 p57
- 6861 **pyšy'** B ⇒ pyš(h)
- 6862 **pyw'st-** ⇒ 'pywst-
- 6863 **pyw'sty** B بریده
 paxwastē ('pywsty) @pp. ⇒ pxwsty
 cut
 VJ 246
- 6864 **pyw'y-** B, S بریدن، قطع کردن
 paxwāy @<*apa-xwāhaya @impf. p'yw'y
 ⇒ 'pyw'y-, pxw'y-, 'pywst-
 (to)cut off
 TSP 2.1212; Frag. Len. 37.9, 84a4
- 6865 **pywnt-** برده‌برداری کردن، آشکار کردن
 apyunt @apa-gunda ⇒ 'py'wnt-
 (to)unveil
 Sund. MHC p23.10, impf. p'y'wnt, p25V4
- 6866 **pywšt-** M, C پنهان کردن، مخفی کردن
 payušt @√gauz- @pt. st.; pres. *p'ywž-
- (to)hide, (to)conceal
 GMS 89, 864; Hen. BSOAS 11, 68.7; MSP b 150;
 C2, 11R26; Gharib. AI 4, 225; AVS 136; STii
 4.39
- 6867 **pywšty** C, S پنهان، مخفی
 payuštē @pp.; pres. *p'ywž-
 hidden
 BSTii 826.23; C2, 94R23; MSP b 150
- 6868 **pjqw** M سقط(جنین)، (بیجه) انداختن
 pažūk @<Av. pazdu; Pahl. pazūg @pl. -t
 abortion
 BBB 516; GMS 379, 978; Sund. 1994, 45, 46
- 6869 **pk'β'm** B بخشنده، راد
 bagavam @<Skt. bhagvan
 generous
 TSP 5.2, 6 37, 48; BSTBL, Padm. 14
- 6870 **pk'np-** B منحرف شدن، خم شدن
 pakamb, pakanp @<*apa-kamp- ⇒ nk'np-
 (to)turn away, (to)deflect
 Mack. BSTBL, Intox. 12n p7
- 6871 **pk'rt** M دام، کمینگاه، سنگر
 p(a)kārt @<*a/upa-karta-; Oss. ugard
 trap, barricade, moat
 Gersh. MSP p50 b149, 152, 156, 157, 161, 181
- 6872 **pk'yš** B ⇒ prkyš-, prkšt-
- 6873 **pn** C تاب‌ه‌آن، تا، تا آنجا که، هنگامی که
 pan @postp. ⇒ bn, prm²
 up to, until, as far as, during
 Hen. Mittelir. 106n 3; Benv. JA 1955, 319; S W,
 C2 gloss. p74.75
- 6874 **pn-** B, S سکه، پول
 pan @<Skt. pana @ob. -y
 coin, money
 TSP 2.847; Hen. Texts. 723; MDiii p56; MDii
 p207
- 6875 **pn'c's** C ⇒ pnc's
- 6876 **pn'nc** M هوو(بنانج، اسدی: گولانج)
 panānč @Av. hapaθni; Oss. bin; MP 'bwg
 co-wife
 GMS 397, 1046; Sogdica. 17.8b, p18; Gersh.
 BSOAS 17, 481
- 6877 **pn'yš-** B از دست دادن، گم کردن
 panēš, fanēš @<*apa/upa-nāsaya; Yaghn.
 pinayš @impf. p'n'yš ⇒ pnyš-
 (to)lose
 BSTBL, Intox. 8, 9; Dhu. 279; Dhy. 392; SCE 343;

- TSP 2.401, 319, 1070, 6.55; S W, IJ 1976, 67, Frag. 23.1
- 6878 **pnc** پنج
panč/j ©<Av. *panca* ©acc. -w; ob. -y ⇒pnž
five
GMS 255, 1316; BSTBL; TSP; SCE; KG; BBB; C2
gloss.
- 6879 **pnc'm** S پنجم
pančam ©ob. -y ⇒pncmy
fifth
Anc. Lett. 3.7; TSP 2.1094, 1120; SCE 265; GMS
1095; W-Li 68
- 6880 **pnc's** C پنجاه
pančās ©<Av. *pancāsqs* ⇒stw-pnc's
fifty
GMS 1316, 1323, 958; STi 43.10; BSTii: C2,
13R27
- 6881 **pnc's'** C ⇒yw pnc's'
- 6882 ***pnc'snw** B پنجاهونه
pančās-naw, 50nw
fifty nine
TSP 5.3
- 6883 **pnc's-nwmyq** C پنجاهونهم
pančās-nūmik
fifty ninth
C2, 1R8
- 6884 **pnc** C پانزده
panjač, pančats ⇒pncδs
fifteen
S W, CLI 185
- 6885 **pncδs** B پانزده
panč-δas, pančats ©<**panca-dasa* ⇒pncc,
pncts
fifteen
TSP 8.167
- 6886 **pncmy** B, C پنجم
pančmi/ē ⇒pnc'm
fifth
SCE 265; W-Li 68
- 6887 **pncmyk** B, M, S پنجم
pančmik (pncmyq) ©<-myk <-**ma-yā-ka*
©suff. ; pl. -t ⇒pnjmyk
fifth
GMS 1104; TSP; VJ 253; BSTBL, Padm. 33; BBB;
KG 377 b25; BSTii: C2, 27V15, 31V26; Hen.
Cosm. 307, 18; -w, MSP b22, 83
- 6888 **pncmyq** C ⇒pncmyk
- 6889 **pnc** M پانزده
panč-tas ⇒pncδs
fifteen
GMS 289, 1316, 1321, -wh, -yh
- 6890 **pncw** M, B, S پنج
panč(u) ©nom. ⇒pnc
five
Sogdica. p34.2, 4, 9; KG 488, 489; BSTBL, Vim.
15
- 6891 **pncwg** M پنجم
pančūg ©pl. *pnjwg'n*
fifth
Hen. JRAS 1945, Fast. p149.1, 151.14
- 6892 **pncwγ'δh** S پنج گاه (گاهان)
panču-γāθ
five gatha(s)
Hen. BSOAS 1965, 28, 251.2
- 6893 **pncyknδh** S پنجیکند (نام شهر باستانی در سند)
pančikanθ
Panjikand
MDii A-13, 1; MDiii
- 6894 **pncyxz'n** M پنج خزان (نام آهنگی است)
panče-xazān
(name of a)melody
BBB 428
- 6895 **pncz'r** M پنج هزار
panč-zār
five thousand
Hen. TSP 1945, 151
- 6896 **pnczng'n** M پنج گانه، پنج گونه
panč-zangān (-y) (pncznk'n)
five-fold
Sogdica. 64.14; BBB 639
- 6897 **pncznk'n** ⇒pnczng'n
- 6898 **pnd** M نزدیک، خویشاوند
pand ⇒pnt
near, relative
Hen. Tales. 470.61; GMS 1560
- 6899 **pnry** B واحد وزن (یک دهم ستیر)
panxəri ? ⇒pnryr'y
unit of weight
Hen. Texts. 723n 1 "tenth of ounce"
- 6900 **pnjmyk** M پنجم
panjmik ⇒pncmyk
fifth

- GMS 67; MSP e3
- 6901 **pnjšmbyd** M پنجشنبه
panj-šambed
Thursday
Hen. JRAS 1945, 149.2
- 6902 **pnm** C پیش، قبل
pēam, pēnam ©adv. ⇒pynnm
before
C2, 12V4
- 6903 **pnmcyq** C قبلی، پیشین
pēnamčik ©adj. pl. -t ⇒pynmcyq
former, previous
BSTii 905.27; C2, 57V27
- 6904 **pnms'** C پیش، جلو
pēnamsā ©adv. ⇒pynms'
before
BSTii 880.17; C2, 77R17
- 6905 **pnmstr** C پیشتر، نخستین
pēnamstar ©adv. ⇒pynmstr
before, first
C2, 12V 5
- 6906 **pnsy'n** B از دست‌رفته، گمشده، تاوان ؟
panas-yān ? ©<*apa-nasa-yān ?
lost, forfeit
Mack. BSTBL, Intox. 26n p8
- 6907 **pnšpr-** B پایمال کردن
panšpar ©√*spar- ⇒pršp'r
(to)trample
TSP 3.121n p195, 21iii 2
- 6908 **pnšprt'k** B پایمال
panšpartē ©pp.
stepped over
TSP 3.121 n p195
- 6909 **pnt** B, S, C نزد، نزدیک (در بیشتر متون)، خوشاوند
pand (pnθ, pnth) ©adv. & prepos. nom. nt. adj.
pntw ⇒pnd
near, relative
TSP; VJ; BSTBL, C2 gloss.; pntw, SCE 333
- 6910 **pnθ** ⇒ pnt
- 6911 **pnt"yt-** B نزدیک شدن
pand-āyat- ⇒pnt
(to)approach
TSP 2.424; VJ 130
- 6912 **pnth** B ⇒ pnt
- 6913 **pntq** C نزدیک
pantē ©adv.
- near
S W, C2, 17V2, 22V5 p66
- 6914 **pntmrc** C در حال مرگ، محتضر
pand-marē
near death, about to die
BSTii 889.14, 890.59; C2, 60R 14, 60V27
- 6915 **pnttr** B, S نزدیک‌تر
pan(d)tar ⇒pnt
nearer
VJ 924; GMS 1285; pnttrw, Anc. Lett. 1.4
- 6916 **pnxry** M سیاره
panxar(ē) ©pl. -t ⇒pxryy
planet
GMS 341
- 6917 **pnys** S ⇒ pn-
- 6918 **pnyyr'y** B واحد وزن (یک دهم ستیر)
panxəri ⇒pnryy
unit of weight(tenth of ounce)
TSP 19.8; apud. Hen. Texts. 723 n 1
- 6919 **pnys-** C گم کردن، نابود شدن
panēš ⇒pn'yš-
(to)perish, (to)lose
BSTi 152; Gersh. JRAS 1946, 182; STi 14, 12;
Sund. AoFiii 76; AVS 82
- 6920 **pnyst-** B نابود شدن
paništ ©pt. st.
(to)perish
TSP 12.38
- 6921 **pnž** M پنج
panj ⇒pnc
five
GMS 67
- 6922 **pr** بر، در، به، برای (در بیشتر متون)
par ©<*upari; Yaghn. par; Khwar. pr ©prep.
+ acc. ⇒prw', prm', pr'yw, pr'f', pr'm'(k),
prym'nt, prywyδ
to, on, at, in, for, upon
GMS 96, 1625ff
- 6923 **pr"ck** B دور، دورافتاده
parāčē ⇒pr'ck
remote, distant
BSTBL, Intox. 22
- 6924 **pr"δ'ncy** B فروختنی، برای فروش
parādanči
for sale
VJ 1289; GMS 1006

- 6925 pr^hḍn B فروش
parāḍan ©<*parāḍāna ⇒ pr^hḍn
sale, selling
VJ 1229, 1273, 1304, 1282
- 6926 pr^hḍt- B, S فروختن
parāḍ/ḥt (pr^hḍt-) ©<*parāḍāta >*parāḍata
>parāḍ/ḥt-; parā- ✓dā ©pt. st. ⇒ pryḥt-
(to)sell
VJ 1230; GMS 586, 667; pp. VJ 1252; Anc. Lett.
2.20; GMS 122 n 1
- 6927 pr^hḍty S فروخته
parāḥtē ©pp.
sold
Anc. Lett. 2.23; pr^hḍt, VJ 1250; Anc. Lett. 2.20
- 6928 pr^hḡz B ⇒ pr^hḡz-
- 6929 pr^hḡt- B, S رسیدن
parāyat ©<*para-ā-gata- ⇒ pr^hys-, pr^hḡt-¹
(to)arrive, (to)reach
GMS 603, 667; KG 544, 348; VJ 145, 830; Frag.
Len.; Frag. 2a.4
- 6930 pr^hḡt'k B رسیده
parāyatē (pr^hḡtk)
arrived
TSP 9.39, 47; BSTBL, Dhu. 197; pl. pr^hḡtyt, GMS
853
- 6931 pr^hḡtk ⇒ pr^hḡt'k, pr^hḡty
- 6932 pr^hm'n B برهمن
b/prāman (pr^hmn) ©voc. -'; pl. -t; ob. pl. -ty
⇒ pr^hm'n
Brahman
VJ; Frag. Len.
- 6933 pr^hmc- B لباس درآوردن
frām(u)č ©<*framinc <*fra-muncaya- ©impf.
⇒ βr^hmc-, fr^hmync-, βr^hmcn-
(to)undress
GMS 334; VJ 697
- 6934 pr^hmn ⇒ pr^hm'n
- 6935 pr^hmn'nch B برهمن زن
brāmanānč ⇒ pr^hmn'nch(ḍynh)
Brahmanee (woman Brahman)
VJ 1242, 1243; GMS 1043
- 6936 pr^hn'k B ⇒ pr^hn'k
- 6937 pr^hn'y- ⇒ pr^hny-
- 6938 pr^hš- B, S فرستادن
frāš(ay) ©impf.; 2sg. impv. pr^hš ⇒ pr^hyš-¹,
pr^hšy-
- (to)send
VJ 1405, 1417; MDii p207; Frag. Len. 72a R2
- 6939 pr^hštr- B, S دراز کشیدن، خمیازه کشیدن، گسترده
prāštar ? ©impf. ⇒ pr^hyštrn-
(to)lie down, (to)extend
TSP 13.8n 226; S W, IJ 1976 p54, pr^hyštrn
- 6940 pr^hšy- ⇒ pr^hš-
- 6941 pr^hw (PZY) B ⇒ pr^hw¹
- 6942 pr^hyš- ⇒ pr^hyš-¹
- 6943 pr^h B درفش، پرچم
parā ©<Prak. padāa; <Skt. patāka; Khot. pale
©pl. -tt' ⇒ pr^hkh
banner
TSP 6.139, 107 n p205; BSTBL, Dhy. 260, 98, 220;
GMS 1269
- 6944 pr^hβ'k S به تو، از تو
parāfā(k) ⇒ pr^hf'
of you, to you
GMS 1353; MDii A-9R7, B-15.7; KG 595
- 6945 pr^hβyr S(AL) ⇒ pr^hβyr-
- 6946 pr^hc'k B دور، دور از دسترس
parāčē (pr^hcy) ©Av. parāčā ⇒ pr^hc'k
remote, distant
VJ 252; TSP 8.147 n p216; STii 6.34
- 6947 pr^hcy C ⇒ pr^hc'k
- 6948 pr^hḍn M فروش
parāḍan ⇒ pr^hḍn
sale, selling
GMS 122.1006; Hen. BBB p71, 567-76; Tales.
470, 57
- 6949 pr^hḍt- B ⇒ pr^hḍt-
- 6950 pr^hf' C, M تو، برای تو، به تو
parāfā ⇒ pr^hβ'k
for you, to you, you
STii 4.10, 6.40; GMS 1353; C2, 7V23
- 6951 pr^hf'h M ⇒ pr^hf'
- 6952 pr^hḡz- B شروع کردن (در بیشتر متون)
frāyāz (pr^hḡz) ©impf. ⇒ βr^hḡz-, fr^hḡz-,
pr^hḡz-, fr^hḡz-
(to)begin
VJ; SCE 477, 567; BSTBL, Padm. 35; pr^hḡz, Vim.
41; AVS 134
- 6953 pr^hym' B برهما
brāhma
Brahma
TSP 8.41

- 6954 **pr'ymn** B برهمن
praxman, braxman
Brahman
TSP, passim.
- 6955 **pr'gn-** \Rightarrow pr'kn-
- 6956 **pr'gnd-** M \Rightarrow pr'k'nt'k
- 6957 **pr'gndy(y)** M \Rightarrow pr'k'nt'k
- 6958 **pr'ys** S \Rightarrow pr'ys-, prxs-
- 6959 **pr'ysy** S باقی مانده، رها شده
paraxsē \Rightarrow prys-
left
Sogdica. 34.6
- 6960 **pr'yt-**¹ B, M, C رسیدن (در بیشتر متون)
parāyat ©√gam; parā-gata ©pt. st. \Rightarrow pr'yt-,
pr'ys-, prys-
(to)arrive, (to)reach
TSP 2, 583; GMS 603, 667; STi 73.7; STii 2.12;
C2, 48R29, 48V8
- 6961 **pr'yt-**² M ترک کردن، رها کردن
parāyd ©√raik ©pt. st. \Rightarrow pr'yt-, pr'yc-, pryc-
(to)leave, (to)abandon
Hen. Tales. 467, 59
- 6962 **pr'ytδr-** M ترک کردن
parāydār (pr'yd'r-) ©trans. pret. \Rightarrow pr'yc-
(to)leave
GMS 750
- 6963 **pr'yty** C رسیده
parāyatē (pr'ytk) ©pp.; pl. -t \Rightarrow prys-, pr'ytk
having come, having reached
GMS 853; C2, 52R7
- 6964 **pr'yz** B \Rightarrow p'ryz
- 6965 **pr'k'nt'k** M بنر افشانی، تخم پاشی
parāk/gandē, parākantāk (pr'gndy(y))
sowing
GMS 931; BBB 570, 567a10; Hen. Tales. 470.55;
pr'k'nty, Frag. Len. 34.3, S W, xwast, 1991, 324
- 6966 **pr'kh** B درفش، پرچم
parā(k) \Rightarrow pr'^(k)
banner
TSP 2.1005, 6.107, 124, 169, 179 n p205; BSTBL,
Vim. 99; Frag. Len. 100c6; Hen. Cosm. 316,
pδ³k
- 6967 **pr'kn-** B, M تخم کاشتن، پراکندن، پاشیدن
pārākan (pr'gn-) ©<parā-kan
(to)sow, (to)scatter
BBB; GMS 50, 667; BSTBL, Dhu. 30; AVS 99
- 6968 **pr'qndyy** M \Rightarrow pr'k'nt'k
- 6969 **pr'kntk** B پراکنده، کاشته
parākandē (pr'knty) ©pp.
sowed, cultivated
TSP 7.38, 121
- 6970 **pr'knty** \Rightarrow pr'kntk
- 6971 **pr'm'** C \Rightarrow pr'm'(k)
- 6972 **pr'm'(k)** M به من، برای من
parāmā(k) (pr'm') \Rightarrow pr, zw
(to)me, (for)me
GMS 1342; BSTii 839.4, 849.9; C2, 12R4, 94R20,
111V3
- 6973 **pr'm'n** B برهمن
prāman, brāman (pr'mn) ©voc. -; pl. -t
 \Rightarrow pr'm'n
Brahman
voc. pr'mn', VJ 34⁴; pl. pr'm'nt, VJ 58 etc.; Frag.
Len.
- 6974 **pr'm'y-** B, S فرمودن (در بیشتر متون)
frāmāy ©impf. \Rightarrow fr'm'y-
(to)order
VJ; BSTBL; Hen. Tales. 467.17; MDii; KG
- 6975 **pr'mn** \Rightarrow pr'm'n
- 6976 **pr'mn'nch(δynh)** M (دین) برهمنی
brāmanānč-(δēn) ©f. adj. \Rightarrow pr'mn'nch
Brahmanic (religion)
Hen. JRAS 1944 p138.92; GMS 1040
- 6977 **pr'myδ** \Rightarrow prymyd/θ
- 6978 **pr'n'y-** B همراه بردن، راهنمایی کردن
parānay (pr'n'y-, pr'n'y-) ©<*para-ā-naya-
 \Rightarrow pr'nyt-, pr'ny-
(to)lead, (to)bring
SCE 392, 404; BSTBL, Dhu. 22, 43 & etc.;
pr'n'y-, Intox. 13, 56; BSTii 832.13; GMS 569,
667
- 6979 **pr'n'k** B پروانه، حشره، کرم
parānē (pr'n'k, pr'ny) ©pl. -n't, -nyt \Rightarrow pr'ny
insect, worm
SCE; TSP; BSTBL, Dhu. 34; -n't, SCE 399; GMS
966; BBB 513
- 6980 **pr'n'y-** \Rightarrow pr'n'y-
- 6981 **pr'nštr** B \Rightarrow pr'yštrn-
- 6982 **pr'ny** B, M پروانه، حشره
parānē ©pl. -t \Rightarrow pr'n'k
small animal, insect
SCE 168, 219, 414; GMS 966; BBB 513

- 6983 **pr'ny-** C راهنمایی کردن، آوردن
 parānay ⇒ pr'n'y-
 (to)lead, (to)bring
 C2, AV 28, 104R13: BSTii 832.13
- 6984 **pr'nyny** M رهبر، رهبری کننده
 parānēnē
 leader
 GMS 895; pr'nyny, W-Li 62, 76, 95
- 6985 **pr'nyt** M ⇒ pr'n'k
- 6986 **pr'nyt-** M راهنمایی کردن
 parānīt ©pt. st.; perf. pr'nytdr- ⇒ pr'n'y-
 (to)lead
 GMS 537, 569; AVS 94
- 6987 **pr'nyy** M ⇒ pr'n'k
- 6988 **pr'srδyk** S سالیانه
 par(ə) sarδik ?
 yearly
 MDii A-13, 5
- 6989 **pr'št-** M فرار کردن (رستن)
 parāšt ©pt. st. ⇒ pr'št-, pryž-, pryšt-²
 (to)escape
 GMS 825A; Hen. BSOAS 12, 612n 5
- 6990 **pr'sy-** S فرستادن
 frāšay ©<*frāšaya- ⇒ pr's-, pryšt-¹, pr'yš-¹,
 pryš-
 (to)send
 MDii; impf. pr's^(y), KG 359, 396, 516
- 6991 **pr'tt'** B ⇒ pr'^(o)
- 6992 **pr'w'** B, M, S به آن، بر آن، در آن (در بیشتر متون)
 paru (pr'w ('PZY)) ©<*upari-ava(m) ⇒ pr,
 prw'¹
 to it, for it, in it
 GMS 1625, 1626
- 6993 **pr'w'** B, S با، همراه (در بیشتر متون)
 parēw ©<par-ēw <*upari- aiva ⇒ prw¹, pr'yw
 together with/in one
 GMS 1627, 132
- 6994 **pr'w'** B زیرا، برای اینکه
 paru
 for, because
 VJ 2, 311, 160 etc. gloss. p116
- 6995 **pr'w'PZY** B زیرا، چون، اما، پس (در بیشتر متون)
 paruti (prwty, pr'w'ty) ⇒ prw 'PZY
 for, because, but, then
- 6996 **pr'w'ty** M ⇒ pr'w'PZY
- 6997 **pr'w'yδ** B برای این
 parwēδ (prwyδ) ⇒ prywyδ
 for
 VJ 4^d
- 6998 **pr'wn'tr** B محترم، قابل احترام
 parūnātar ? (prwn'tr)
 respectful
 TSP 5.60, 17.22
- 6999 **pr'wp-** B روفتن، جارو کردن
 parōp ? ©<*pari-lupa-raupa- ⇒ rwp-
 (to)sweep
 BSTBL, Dhy. 1, 68
- 7000 **pr'wšcy** B فراموشی
 frāwišči ⇒ βr'wšcy(h), βr'wcy
 forgetfulness
 TSP 20.8; BBB 605
- 7001 **pr'wšt-** B جاری شدن
 paraušt ? ©Khot. paraušta "drawn" ©pt. st.
 ⇒ pr'wyz-
 (to)flow
 TSP 7.139; ✓rauš ? Hen. Texts. 716; ✓waig ?
 Emmerik. SGS 75
- 7002 **pr'wyz-** B آب دادن، جاری شدن، طغیان کردن
 parāwēž ? ©✓*waig- ⇒ pr'wšt-
 (to)water, (to)flow
 TSP 12.48; Hen. Texts. 716; S W, C2 p149, 21
- 7003 **pr'xs-** S ⇒ prxs-
- 7004 **pr'y** S ⇒ pry-
- 7005 **pr'yβ'k** B ابر
 pariβē (pr'yβ'y) ©<*pari-abra-ka; pari awra;
 Khot. pryaur; Khwar. pryβk ⇒ pryβyy
 cloud
 TSP 2.522, 647, 3.154, 212, 267; BSTBL, Dhy. 15,
 176; GMS 202; pr'yβ'k-sin "cloud-place", -y
 Padm. 58
- 7006 **pr'yβ's-** B تغییر رنگ دادن، دگرگون شدن
 pariβās ©<*pari-bāsa- ©impf.
 (to)change colour
 VJ 269; S W, C2 p1.48.26, pr'β's-
- 7007 **pr'yβ'y** ⇒ pr'yβ'k
- 7008 **pr'yβr** B ⇒ pr'βr-
- 7009 **pr'yβyr-** B شرح دادن
 pariβēr (pr'yβyr) ©impf. ⇒ pr'β'yr-
 (to)explain
 TSP 5.63, 86; STii 8.5

- 7010 **pr'yc-** B, S, C طرد کردن، ترک کردن
 parēč @<*apa/pari-raicaya- @3sg. pres.
 pr'yšt; impf. pr'ryc ⇒ pryc-, pr'yk
 (to)leave, (to)abandon
 VJ; TSP 12.36; BSTBL, Dhu. 284; MDii p207; C2;
 Notesii 224; 3sg. pres. pr'yšt, TSP 2.466; pr'yct,
 Dhu. 284; AVS 73
- 7011 **pr'yδ-** B, S فروختن
 parēθ/δ @<*parādaya; Khot. parāth; Khwar.
 pr'rδ; Yaghn. pirōnt; <*parā-daθa-ya; ✓dā
 ⇒ pr'δt-, pryθ-
 (to)sell
 VJ 1247; TSP 2.775, 9.14; SCE 413; Frag. Len.;
 MDii p207; GMS 122.26 n 1; AVS 117; pr'δ,
 Frag. Len. 83b1; S W, C2 p148.26
- 7012 **pr'yk** B, S باقی مانده، ماترک، دیگر
 parēk @pl. -t ⇒ pr'yc-, pryq, pryc-
 leavings, remnant, other
 SCE 387; pr'ykt, TSP 3.151 n p196; S W, IIJ
 1976, 70 n 106; pr'ykw, MD
- 7013 **pr'ykh** B, S پری، جن
 parik @pl. -th; ob. pl. -tyh
 fairy
 VJ 1003, 1113; TSP 6.197; Frag. Len. 93.21, 29
- 7014 **pr'ym** B این، به این، در این
 parīm @<*upari-ima ⇒ pr'ym'yδ
 in the, to the
 BSTBL, Vim. 141, 144; GMS 1404, 1470, pr+'mw
- 7015 **pr'ym'nt** B در این، برای این، راجع به اینها
 parimand (pr'ymnt) ⇒ prym'nt
 for this, for these, in this, in these, about this,
 about these
 TSP 2.245, 645, 1075, 10.13; Frag. 2a. 29
- 7016 **pr'ym'yδ** B, S برای این، به این
 parimēδ/θ ⇒ prymyδ, pr'ym
 in the, in this, for this
 GMS 1482; EGSii 130; MD; TSP; BSTBL; STii
- 7017 **pr'ymnt** ⇒ pr'ym'nt
- 7018 **pr'yнк'** B, M پوز، پوزه (قسمتی از صورت، دور دهان) (دخیل: فرنچ)
 paring @<*pari-ānaka <*pari-āhanaka; *aham;
 Av. āṇan ⇒ pryng¹
 part of the face, cavity of the mouth
 Sogdica. p6.7; TSP 7.55 n p211; GMS 976A;
 Benv. Et. Oss. 24
- 7019 **pr'yнк'** B, S پارچه‌ی ابریشم، پرند، پرنیان
- paring @<*upa-iringa; Av. haptō-iringa
 ⇒ pryng²
 damask
 TSP 3.129, 146; MDii B-16, 11; Hen. Texts. 735;
 Sogd. Cpds. 1945, 150-7
- 7020 **pr'yp-** B, S با خود بردن، رهبری کردن
 parēp @<*pari-āpaya ⇒ pryp-, pryft-
 (to)lead, (to)take(away)
 VJ 334, 64^b; MDii; C2, p53; impf. pr'yp, VJ 960,
 1230, 1346; GMS 205, 588
- 7021 **pr'ys** B ورود
 parēs, parāis
 arrival
 TSP 9.19, 33, 41
- 7022 **pr'ys-** B, S رسیدن (در بیشتر متون)
 parēs @<*parā-isa; ✓ay- ⇒ prys-, pr'yt-¹
 (to)reach, (to)arrive
 GMS 539; VJ n p97,1096
- 7023 **pr'ysyn'k** B وارد، واردشونده
 parēsēnē @pres. part.
 comer, one who enters
 TSP 9.17, 25, 53
- 7024 **pr'yš-**¹ S فرستادن
 frāiš @<*frāišaya ⇒ pr'yš-, pr'š-, pr'yš-, fryš-,
 pr'yš-, pr'š(y)-
 (to)send
 MDii p207
- 7025 **pr'yš-**² B ⇒ pr'yc-
- 7026 **pr'yšt-** S فرستادن
 frēšt @<*frāišta @pt. st.; perf. pr'yštwd'r
 ⇒ pr'yšt-, fryšt-, pr'yš-, pr'š(y)-
 (to)send
 MDii p207; AVS 122
- 7027 **pr'yšt'k(w)** S(M) رسول، فرستاده (فرشته)
 frēštak(u), frēštē
 apostle
 Hen. BSOAS 11 p69
- 7028 **pr'yštrn-** B گستردن
 parištarn @impf. ⇒ pr'štrn-, pr'štr-
 (to)spread
 TSP 13.8 apud. S W, IIJ 1976, 54
- 7029 **pr'yt** B روح گرسنه
 pret @<Skt. preta @pl. -t; ob. -y
 hungry ghost
 SCE; TSP 2.518, 948; STii 10.43, 48
- 7030 **pr'ytr** B ⇒ prtr-

- 7031 **pr'ytttr** B عزیزتر
fritar (f'ytr) ⇒ pryt(h)
dearer
TSP 2.175
- 7032 **pr'yw** B, S با، همراه (در بیشتر متون)
parēw ©<*upari- aiva ©postp. ⇒ pryw¹,
pr'w², prw³
with, together with
GMS 132; EGSii 166
- 7033 **pr'yw'nt** B در آن
pariwand ⇒ prywnt
in this
TSP 2.406; GMS 1404
- 7034 **pr'wy'ydh** B, S برای این، در این، راجع به این
pariwēd, pariwiθ ⇒ prwydy, prwywθ
in this
VJ; TSP; SCE; Frag. 2a.5; Frag. Len.; STii 8.3,
9.16; KG; GMS 1403, 1404, 1453
- 7035 **pr'ywrt-** B, S برگشتن، شدن
pariwart (prywrt) ©impf. ⇒ prwrt-
(to)turn, (to)become
Dhy. 179, 325; GMS 624; Frag. Len. 29.12; KG
606, 624, 687
- 7036 **pr'wydy** ⇒ pr'wy'ydh, prw'ydy²
- 7037 **pr'wyrt-** B, M برگرداندن، تغییر دادن
pariwērt (prwyrt) ©impf. ⇒ prwyrt-
(to)turn, (to)transform
SCE 560; BBB b52
- 7038 **prβ'r** B گردونه، ارابه
parβār ⇒ prβ'r¹
vehicle
BSTBL, Dhu. 73, Dhy. 78
- 7039 **prβ'ytk** B هدیه
parβāyde ©<*pari- baxtaka ⇒ prβ'yn, prbyty,
prbxsty
gift
TSP 3.80 n p194
- 7040 **prβ'r¹** B, M گردونه، ارابه
parβār ©= Skt. yāna ©ob. -y ⇒ prβ'r
vehicle
BSTBL, Vim. 84, Dhy. 395; SCE 507; TSP;
Sogdica. 29.5a; Hen. Tales. 479 n 2
- 7041 **prβ'r²** M, S شرح، تفسیر (گزارش)
parβār ⇒ prβ'yr
explanation, pronouncement
GMS 1495; Hen. BSOAS 11.68 n 3; KG p187,
332, 349; MSP b43
- 7042 **prβ'rey** S ارابه‌ران، گردونه‌بر
parβārči
charioteer
Hen. Tales. 478.19, 479 n 2
- 7043 **prβ'rnyk** S شرح‌دهنده، مفسر
parβārnik ?
explaining
Anc. Lett. 2.43, 47 (-w); GMS 997
- 7044 **prβ's-** B تغییر رنگ دادن، دگرگون شدن
parfās ©*pari/apa-; √bā ©impf. pr'yβ's
(to)change colour
VJ 269n p93; Mack. BSOAS 33, 122; C2 p148
- 7045 **prβ'yr** B, S شرح، تفسیر (پرورش)
parβēr
explanation
TSP 9.117; STii 7.3; KG 338, 425; MDii
- 7046 **prβ'yr-** B, S تفسیر کردن، شرح دادن (پروردن)
parβēr ©<*pari-bāraya- ©impf. pr'yβ'yr
⇒ prbyr-
(to)explain, (to)expose, (to)tell
BSTBL; GMS 537; SCE 61, 133, 508; VJ 5; TSP
2.680 etc.; STii 7.3; KG 338, 425; MSP b2;
impf. pr'yβ'yr, Frag. Len. 49.10
- 7047 **prβ'yr't-** B, S شرح دادن
parβērāt ©pt. st.; perf. prβ'yr(w) δ'r-
⇒ prβ'yr't-, prβ'yr-
(to)explain
BSTBL; TSP 6.78, 7.18; KG 438
- 7048 **prβ'yrn'k** B, S تفسیر کننده، توضیحی
parβērñe
explaining
BSTBL, Dhy. 130; Anc. Lett. 2.47; TSP 9.144,
prβ'yn'k ?
- 7049 **prβ'yr't-** B, S شرح دادن (پروردن) (در بیشتر متون)
parβērāt ©pt. st.; perf. prβ'yr(w) δ'r- ⇒ prβ'yr-
prbyrt-, prβ'yr't-
(to)explain
GMS 839a, 537; AVS 104
- 7050 **prβ'yr't'k** B, M شرح، تفسیر، مشروح (پرورده)
parβērtē (prβ'yr'tk) ⇒ prbyrc
explanation
TSP 2.339, 1232, 5.1, 113, 6.42; KG 411; GMS 537
- 7051 **prβ'yr'tk** ⇒ prβ'yr't'k
- 7052 **prβ'yn** M هدیه، اهدایی
parβayn ©<*para-bigna ©ob. -yh; pl. -d
⇒ prβ'ytk
gift

- GMS 1026; BBB 621; Hen. AM 1952, 206.2
- 7053 **prbyš-** C ⇒ **prbxš-**
- 7054 **prbyr-** C سپردن، تسلیم کردن
 parβayt- @pt. st.; pres. *prbyš-* ⇒ **prbxš-**,
 prbyty
 (to)hand over, (to)deliver
 C2 gloss.; AVS 130
- 7055 **prbyty** C سپرده
 parβaydē @pp.; pl. -t ⇒ **prbxšty**, **prβ'yt**k
 delivered over
 BSTii 883.14; C2, 48R16; STii 6.27, 5.46
- 7056 **prbnty** C بار
 parβandē ?
 burden
 BSTii 867.33; S W, C2, 27V3 p63, 3
- 7057 **prβr-** B نشان دادن، معرفی کردن
 parβar @inf. -y; impf. *pr'yβr-* ⇒ **prβ'yr-**
 (to)present
 TSP 8.109, 5.63; AVS 102
- 7058 **prβr'nh** B هدیه، گردونه ؟
 parβarān
 gift, chariot ?
 VJ 132; GMS 1032
- 7059 **prβrt** B به صورت ضربدر قرار گرفته
 parβart
 crossed
 SCE
- 7060 **prβrt-** S نشان دادن، معرفی کردن
 parβart ⇒ **prβr-**, **prβ'yr-**
 (to)present
 MSP b52 p22 n38; AVS 102
- 7061 **prβrtδst(t)** M, B دست به سینه
 parβart-δast ⇒ **prβyr-²**, **prβrt'δ**
 crossed arms
 SCE 400; Sogdica. 21.16b 23; GMS 498, 668;
 Sogd. Cpds. 1945, 142
- 7062 **prβrt'δ** B چهارزانو
 parβartpād ⇒ **prβrtδst(t)**, **prβyr-²**
 cross-legged
 BSTBL, Dhy. 18
- 7063 **prβtm** B, S آخرین
 paraβtam ? @**parama-tama* @double. superl.
 last
 TSP 9.102, 133, 16.29; STii 10, 2; BSTBL, Vim.
 70, Dhu. 69, 192, 253; Anc. Lett. 2.11, 33; S W,
 SGI 1986, 417
- 7064 **prbxš-** C سپردن، تسلیم کردن، خیانت کردن
 parβaxš (prbyš-) @<**para-baxša-* ⇒ **prbyr-**,
 prbxšty
 (to)hand over
 GMS 666; C2, 94V24 & p67; STi 6.3; Sund. AoFi
 1974, 250.15, 8R 4
- 7065 **prbxšc** C ⇒ **prbxšty**
- 7066 **prbxšd'r-** C خیانت کردن
 parβaxš-δār @<**parβaxšitδār-* @perf. st.
 (to)betray
 STi 50.2; Sund. AoFi 1974, 8R 4
- 7067 **prbxšny** C خائن
 parβaxšnē
 betrayer
 STi 33.19; GMS 893
- 7068 **prbxšty** C سپرده
 parβaxštē @pp. ⇒ **prbxš-**, **prbyty**, **prβ'yt**k
 delivered over
 STi 17.3; Sund. AoFi p241; C2, 12V3, *prbxšc*, f.
 adj.
- 7069 **prβyr** S تمهید
 parβēr
 agreement
 MDii
- 7070 **prbyr-** C شرح دادن، باز گو کردن
 parβēr (prβyr-¹, prybyr-) @impf. *prybyr*
 ⇒ **prbyrt-**, **prβ'yr-**
 (to)tell, (to)recount, (to)explain
 C2 gloss.; impf. BSTii 880.11; C2, 77V11; GMS
 624; STi; apud. Sund. AoFviii 1981 p216; AVS
 79
- 7071 **prβyr-¹** M ⇒ **prβ'yr-**, **prbyr-**
- 7072 **prβyr-²** B گذاشتن به صورت متقاطع یا ضربدر (دست ها یا پاها)
 parβēr @<**pari-bāraya-* @impf. *prybyr*
 ⇒ **prβrtδst(t)**, **prβrt'δ**
 (to)cross (arms or legs)
 BSTBL, Dhu. 225; AVS 79
- 7073 **prbyrc** M روایت شده، نقل
 parβērč @f. pp. ⇒ **prbyrt-**, **prβ'yr't**k
 narration, narrated
 Hen. JRAS 1945, 155
- 7074 **prbyrcy** M قابل گفتن، گفتنی
 parβērčī
 sayable (what one must say or tell)
 Hen. JRAS 1945, 155 n 6; GMS 1006-9

- 7075 **prbyrd'r** C ⇒ prbyrt-
- 7076 **prbyrt-** C شرح دادن، باز گو کردن
 parβe/ərt ©pt. st. ⇒ prbyr-, prβ'yrt-
 (to)tell, (to)recount, (to)explain
 C2 gloss. perf. st. *prbyrd'r-*
- 7077 **prc'βt** B محصور، احاطه شده، محوطه (طبری: چغت)
 parčāft, parčāβd
 enclosure, surrounding
 SCE 222; BSTBL, Dhy. 228; GMS 1587A; Gersh.
 IF 1970, 305
- 7078 **prc(h)** B, S پشت
 parč ©<*pršti; Yaghn. *parča*; Khot. *palšti*;
 Khwar. *pšky*; Av. *paršti* ⇒ prcy
 back
 GMS 138, 275; VJ 57; SCE 94; TSP 3.133; Frag.
 Len. 37.15, 19; C2, 111R3; MDii
- 7079 **prcy** M, C عقب، پشت سر، بعد
 parči ©<*paršci <*paršti ©adv. ⇒ prc(h)
 behind, after
 GMS 275, 382; STii 4.40, 5.30; BBB 517
- 7080 **prδ'β'k** B فریبنده، خائن
 parδāβē ©<Av. *dab-*; Khwar. *prδ'βy* ⇒ prdbn
 deceptive, treacherous ?
 BSTBL, Intox. 26
- 7081 **prδ'yt-** B گسترده، کشیدن
 arθāyd ©<*parilā- θaxta ©pt. st. ⇒ prδ'ync-
 (to)spread, (to)pull
 GMS 600; AVS 123
- 7082 **prδ'yt'k(w)** B گسترده، کشیده
 paθāyda(u), parθaydē ©pp.
 spread, pulled
 VJ 862
- 7083 **prδ'ytch** B گسترده، کشیده
 parθāxtē ©f. pp.
 spread, pulled
 VJ 19^b, 346
- 7084 **prδ'nk(h)** B پرده
 parθang ⇒ prδ'ync-, prθynq
 curtain
 TSP 3.159, 156
- 7085 **prδ'w** S(M) شعله، پرتو
 parδ/θāw ©Khot. *padav*
 flame
 BBB b15; Benv. Notesiv 518; GMS 573; Prolexis.
 154; Sund. MHC 36.8 R6
- 7086 **prδ'ync-** B گسترده
- parθēnc ©<*parilā-θanjaya- ©inf. -h
 ⇒ prθync-, prδ'yt-
 (to)spread
prδ'ync, TSP 3.125; *prδ'ynch*, TSP 128, 158;
prδ'yncy, TSP 3.145.160
- 7087 **prδ'ys** B محوطه‌ی محصوره، ساختمان
 parδēs ©<*pari-daisa ⇒ prδys-
 enclosure, building
 VJ 13^b
- 7088 **prδβ'n'(h)** M خطر، آسیب
 parδβān(a) ? ⇒ prδβn
 danger
 GMS 1588
- 7089 **prδβ't** B برفرض، اگر، بر حسب اتفاق
 par-δβāt
 if, supposing
 TSP 6.187; BSTBL, Dhy. 33; Benv. Notesii 236
- 7090 **prδβ'y-** ⇒ βrδtβ'y-
- 7091 **prδβ'y't-** S منتشر کردن، گسترش دادن
 parθβāy-āt ©<*prδβ'y; <*pari-θwaya- ? ©pt.
 st.; perf. *prδβ'y'tdr-* ⇒ βrδtβ'y-
 (to)diffuse, (to)spread
 GMS 293; KG 394
- 7092 **prδβn** M, S خطر، آسیب، فریب
 parδβan ? ⇒ prδβ'n'(h), prdbn
 damage, danger
 BBB; GMS 1428, 1453; Sogdica. 29.10; Hen.
 BSOAS 11.66, 14; Cosm. 312.82; JRAS 1944,
 142.8; Frag. Len. 65.3
- 7093 **prdbn** C فریب
 ⇒ prδβn
 deceit
 STii 1.4, 6.41; Benv. JA 1955, 310; STSC 136; C2,
 52V13
- 7094 **prδβnkry** B ویرانگر، آسیب رسان
 parδβankarē
 destructive
 TSP 24.3
- 7095 **prδr-** S کوشیدن ؟
 parδar, fraδar ? ©Av. *dar-* ?
 (to)endeavour
 MDii p166.19, 167.3 n p168
- 7096 **pr δstw** به دست، توسط
 par-δastu ⇒ δst
 by means of
 C2, 56R 30, 69R10

- 7097 **pr δstw wn-** سپردن، تحویل دادن
par-δastu-wan- ⇒ δst
(to)hand in
- 7098 **prδwk⁽⁶⁾ B** دنیای دیگر، عقبی
paralok ©<Skt. *paraloka* ⇒ δwk'
future world
TSP 10-9; BSTBL, Intox. 20; -y, TSP 2.28; -h,
TSP 2.502
- 7099 **prδwt- M** آتش گرفتن
parδ/θūt ©pt. st. ⇒ prδ'w
(to)burn, (to)inflame
GMS 573; BBB
- 7100 **prδwty- M** آتش گرفتن، مشتعل
parδūtē ©Khwar. *θāw*; Khot. *padav* ©pp.
⇒ prθwty
inflamed
BBB p92 b15
- 7101 **prδync B ⇒ prδ'ync-**
- 7102 **prδys- M** ساختن، بنا کردن
parδēs ©<**pari-daisa-* ⇒ prδ'ys
(to)build
BBB 494; GMS 668, 914; AVS 125
- 7103 **prδyz M** باغ، فردوس (بالیز)
parδēz (prdyz) ©Av. *pari-daēza* ©ob. -y; pl.
-t
garden, orchard
BBB 571; BSTii 877.2, 878.8.16; C2, 87R 2, 8.11
- 7104 **prdyz C ⇒ prδyz**
- 7105 **prδyzp'n S** رئیس باغها، قرقبان (بالیزبان)
parδēz-pān
chief of parks
MDii A-5, 22; prδyzpt, MDiii p97
- 7106 **prf'c C** تغییر رنگ یافته، دگرگون شده
parfāc ©f. pp. ⇒ prβ's-
discoloured(changed in colour)
BSTii 843.26; Mack. BSOAS 33.122; C2, 68R26
n p148
- 7107 **prf'ty C ⇒ prf'c**
- 7108 **prγ'np⁽⁶⁾ B** مهارت، هنر، وسیله، صنعت
parγanp ? ©ob. -y(h) ⇒ prγ'wn ?
means, expedient, artifice
BSTBL, Dhu. 80, 164; -, Dhu. 76 etc.; TSP 9.83
n p180; prγ'npγh, TSP 2.867, 6.76, 79; BSTBL,
Vim. 67; Dhu. 88
- 7109 **prγ'nš- M(S)** جدا کردن
parxanš ©<**para- karša-*
- (to)separate
GMS 343, 666; BBB 490; Karab. Insc. 16, 8; AVS
129
- 7110 **prγ'stk B** محروم، عاری
parxaštē ©pp. ⇒ prγ'yz-, prγ'sty
deprived
SCE 78
- 7111 **prγ'w B, S** ثروت، مال، گنج
frayāw, farγāw ©<**fragāva*; Parth. *fargāw*
⇒ βrγ'w
wealth
VJ 84 etc.; SCE 499; Anc. Lett. 2.31; Benv.
Notesiii 204
- 7112 **prγ'wcy B** استفاده، سود
frayāwci
profit, benefit
BSTBL, Dhy. 228
- 7113 **prγ'wn ? B** وسیله
parγōn ? ©Skt. *upāya* ⇒ prγ'np⁽⁶⁾
means
Vim. 112, 176; BSTBL, Benv. TSP n p168
- 7114 **prγ'wncyk B ⇒ prγwncyk**
- 7115 **prγ'wt- B** رد کردن، منع کردن
parxūt ©pt. st. ⇒ prγwn-, prγwt'k
(to)reject, (to)forbid
TSP 2.1035, 1039; Hen. Texts. 722
- 7116 **prγ'yz- B** آسیب رساندن، غارت کردن، محروم کردن
parxēž ©<**para-hazyā-* ? ⇒ prγyž-
(to)deprive, (to)plunder
TSP 2.1114; Hen. Texts. 724; AVS 136
- 7117 **prγ'z- B** شروع کردن، آغازیدن
frayāz ⇒ prγ'z-, βrγ'z-, frγ'z-, frγ'z-
(to)begin
Dhy. 314; -'nt, 3pl. pres. prγ'z, TSP 7.18
- 7118 **prγd'r- C ⇒ prγtδ'r-**
- 7119 **prγm'ny S** آشفته حال ؟
prayd-mānē ? ©<prγt- m'ny
anxious, with weary mind ?
MDii p94.2 n p98; Gersh. Advice. 86
- 7120 **prγn' B, S** روش، نشان، نوع
fraynā (βrγnh) ©ob. -yh ⇒ βrγn, frγn⁽⁶⁾
kind, mark, manner
VJ 973; TSP; SCE 326; BSTBL, STii 7.20, 10.29;
MDii B-7R5
- 7121 **prγnh B ⇒ prγn'**

- 7122 **prȳrs'y** B گرد، دایره شکل
 parȳarsē ? © Av. *garasna*; <**pari-grs-*
 round
 BSTBL, Dhȳ, 88; Benv. Notesii 229
- 7123 **prȳrs̄** B کنیز، زن صیغه یی ؟
 parȳars̄, p(ə)r(ə)ȳars̄ ? ⇒ **prȳrs̄**
 slave girl, concubine
 TSP 8.188, 191; Hen. JRAS 1944, 139 n 3; Texts.
 737, 188; TSP 12, 12 ?
- 7124 **prȳrs-** B, M رها شدن، ترک شدن، باقی ماندن
 paraxs © intrans. v.; impf. *p'ṛ'ṛs* ⇒ **pr'ȳsy**,
 pr'ȳc-, prxs-
 (to)remain, (to)be left
 BSTBL, Dhu. 251, Dhȳ. 348; GMS 177
- 7125 **prȳrs̄** M کنیز، زن صیغه یی ؟
 pərayas̄ ? ⇒ **prȳrs̄**
 concubine, slave girl
 Hen. JRAS 1944, 138.7, 139n 3
- 7126 **prȳrs̄'w-** B پوست کندن، در آوردن
 praxšāw
 (to)scrape, (to)pull out
 TSP 3.284 n p199; Gersh. AHM 323
- 7127 **prȳrsn-** S دلالت کردن، نشان دادن، نشان گذاشتن
 fraȳrsn- ?
 (to)mark
 Frag. Len. 67.7
- 7128 **prȳrsn'k** S ⇒ **prȳrsnh**
- 7129 **prȳrsn'y** S پیشگو
 prayšnē © ob. pl. -ty
 soothsayer
 Frag. Len. 67.6
- 7130 **prȳrsnh** B, S نشان، علامت
 fraȳrsnā ? (βȳrsnh, prȳrsn'k) © = Skt. *lakṣana*
 © f. n. ⇒ **nȳrsn(h)**
 mark, sign
 SCE 149, 266; VJ 1032; TSP 6.4, 90, 162; BSTBL,
 Dhȳ. 46; *prȳrsnw*, Frag. Len. 67.7; S W, BSOAS
 1981, 240 n
- 7131 **prȳsty** C محروم
 parxaštē © pp. ⇒ **prȳyž-**, **prȳ'stk**
 deprived
 BSTii 909.26; C2, 61R29
- 7132 **prȳšyny** ? S شیون کنان
 parxašēnē ? ⇒ **prxs'y-**
 lamenting
 Frag. Len. 67.6 apud. S W, BSOAS 1981, 240n;
- Sund. MSP p51
- 7133 **prȳtr** M خسته تر
 paraydar, paraxtar
 wearier
 GMS 1243, 1285
- 7134 **prȳt-** M, C, S ترک کردن، ترک شدن
 parayd © pt. st. ⇒ **prȳs-**, **prȳc-**, **prȳs-**, **prȳt-**²
 (to)leave, (to)be left
 BBB 713; GMS 842; C2, 60V15; trans. pret.
prȳd'r-, C2, 65R26
- 7135 **prȳty(y)** M, C متروک، فرسوده، خسته
 parayd(ē) © pp.
 left
 GMS 1285; BBB 700, 747; C2, 22V15
- 7136 **prȳwδ'** B کثافت
 parȳūδ/θā © f. n. ⇒ **pcȳwδh**
 dirt
 TSP 2.713
- 7137 **prȳwn'** B رد، سرزنش، محکومیت
 parxōn © <**pari-xauna*; Parth. *prxwn*
 ⇒ **pcxwn**
 censure, condemnation
 Intox. 32
- 7138 **prȳwn'** ⇒ **prȳwn'tk**
- 7139 **prȳwn-** B رد کردن، محکوم کردن
 parxōn ⇒ **prȳ'wt-**
 (to)reject
 TSP 2.732; Hen. Texts. 722; AVS 98
- 7140 **prȳwn'cyk** B سستی، رخوت
 parȳ/xunčik ? (**prȳ'wn'cyk**)
 slackness
 TSP 2.896, 889
- 7141 **prȳwn'tk** B دلخواست ؟، آرزو شده ؟
 p/farxundē ? (**prȳwn'**)
 desired ?
 TSP 2.30 n p168, 7.193; Hen. Texts. 734; Frag.
 Len. 41.3, *prȳwn*
- 7142 **prȳwt'k** B مردود، ممنوع، طرد شده
 parxūtē © pp. ⇒ **prȳwn-**, **prȳ'wt-**
 rejected
 TSP 2.868
- 7143 **prȳy** S(M) اجرت، مزد (بوستان: بر خی)
 parxe/i ⇒ **prxy(y)**
 wage, salary
 Hen. Tales. 467.20
- 7144 **prȳyž-** C محروم کردن

- paryēž ⇒ pr'y-zyz-, pr'yšty, p'y-zyz-
(to)deprive
STii 6.41; STSC 146.4; BSTii 889.22: C2, 66R22,
104V16 p131.22
- 7145 **prk's** B بند، زندان
parkāš ⇒ ptq's, prkyš-
imprisonment
SCE 33; TSP 7.42, 64
- 7146 **prk'yn** M خنلق، سنگر (بارگین)
parkēn (prkn) ©MP p'rgyn
ditch
MSP b196 b193 p51
- 7147 **prkn** ⇒ prk'yn زندانی کردن
- 7148 **prkšt-** M زندانی کردن، دربند کردن
parkāšt ©pt. st. ⇒ prkyš-
(to)imprison
GMS 598; perf. *prkštδ'r-*, BBB b74; *pkyšt-*, TSP
6.151
- 7149 **prkyš-** M, B زندانی کردن
parkēš (prqyš-) ©impf. *pryqyyš* ⇒ prkšt-,
prk's
(to)imprison
GMS 598; TSP 6.151n 206; BSTi 89; Hen. Cosm.
312, 104, 105; GMS 624; BBB b74; AVS 128
- 7150 **prqyš-** M, C ⇒ prkyš-
- 7151 **prm'** در این، برای این، به این (در بیشتر متون)
parm (prmh) ©<*upari- ima
to this, in this
GMS 1971
- 7152 **prm'** تا، تا آنجا که، تا به آن، در طول (در بیشتر متون)
parm (prmw) ©*parama(m) ©postp. ⇒ pn,
δprm(h)
until, up to, as far as, so long, during
GMS 1586, 1608, 1631; -w, Anc. Lett. 2-16, 23;
S W, SGI 1986, 417
- 7153 **prm'n** M گذشت، عفو
parmān (prm'n') ⇒ pw prm'n, prm'ndy'
pardon
BBB 606; GMS 291; Sogdica. 16.6
- 7154 **prm'y-** B فرمودن
framāy ⇒ prm'y-¹
(to)order
SCE 24
- 7155 **prm'qycq** C تجربه، آزمایش
parmākičk (prm'kyck) ©<*prm'y-
<parā/upari-√māy; Khwar. *prm'h* ⇒ zm'qycq
experience
- S W, C2, 31R16 n p73; MSP a4
- 7156 **prm'kyck** M, S ⇒ prm'qycq
- 7157 **prm'n'** B فرمان، دستور
framān ©OP *framānā* ⇒ prm'nh', frm'n
order
VJ 223; SCE 24; TSP; BSTBL; GMS 1026; Vim.
63; CII 1990 G11
- 7158 **prm'n'** C مؤمن
parmān
faithful
STi 47.7; Sund. AoFi p237, 7V12; AoFiii p71,
17R7
- 7159 **prm'n'** B ⇒ prm'nh'
- 7160 **prm'n'** M ⇒ prm'n, prm'ndy'
- 7161 **prm'n'** S خانگی، در خانه
par-mān
domestic, in the house
MDii apud. Gersh. Advice. 93, *par-mān*, C2 p83
- 7162 **prm'nδ'r** S فرماندار، فرمانده
framānδār ⇒ frm'nd'r
commander
MDii p208; GMS 1135; MDiii p97
- 7163 **prm'ndy'** M,C گذشت، عفو، بخشایش
parmāndyā ⇒ prm'nty', prm'n
pardon, mercy
GMS 291; Sogdica. 16.3b; STii 1.6; BBB 603, 737
- 7164 **prm'nh'** B, S فرمان، دستور (در بیشتر متون)
framān ©ob. -wh; -yh ⇒ prm'n'
order
VJ; TSP; BSTBL, Dhu. 136; Frag. Len.; KG 358,
440, 506, 514; Anc. Lett. 3.21; -wh, SCE 568;
-yh, MDii; Frye 22
- 7165 **prm'nh'** B, S فکر، اندیشه
parmān ©Parth. *prm'ng* ⇒ m'n prm'n
thought
TSP 15.29; S W, C2 p73.16
- 7166 **prm'nh ptywš'k** B, M, S فرمانبردار
framān-patyōšē (prm'n ptywš'k)
obedient
SCE 25; TSP 23.7; BSTBL, Vim. 173; Hen. Tales.
486.21; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145
- 7167 **prm'n ptywš'k** ⇒ prm'nh ptywš'k
- 7168 **prm'n ptywš'y** B, S فرمانبردار (فرمان شنو)
framān-patyōšē ⇒ frm'n ptywš'y
obedient

- TSP 5.118; pl. -t, Vim. 63, BSTBL; KG 550
- 7169 **pr̥m'nty'** S, C عفو، چشم‌پوشی
 parmādyā ⇒ pr̥m'ndy'
 pardon, forgiveness
 Tales. 480.12, 14; GMS 835; STi 78.11; Sund.
 AoFi 1974, 1V 10; STii 6.30; BSTii: C2 gloss.
- 7170 **pr̥m't-** B, S فرمودن
 framāt ©pt. st. ⇒ pr̥m'y-¹, fr̥m't-
 (to)order
 GMS 565, 849; perf. *pr̥m'tδ'r-*, KG 531, 532; VJ
 175, 298 etc.
- 7171 **pr̥m't¹k** S ⇒ pr̥m't'y
- 7172 **pr̥m't'y** B فکر، تصمیم
 parmātē (pr̥m't¹k, pr̥m'tyy) ⇒ m'n pr̥m'tyy
 thought
 SCE 317; KG 363; GMS 964; TSP 3.205; S W, C2
 p73, 16
- 7173 **pr̥m'ty** C ⇒ pr̥m't'y
- 7174 **pr̥m'tyy** M ⇒ pr̥m't'y
- 7175 **pr̥m'y** B بفرمای، بفرماید
 framāy ©2sg. impv.
 please
 GMS 1208 n 1, 1682, 2pl. impv. *pr̥m'yδ*, VJ 179
- 7176 **pr̥m'y-¹** B, S فرمودن (در بیشتر متون)
 framāy ©<*fra-māya- ©impf. *pr̥m'y*
 ⇒ fr̥m'y-, pr̥m't-, pr̥m'y, pr̥m'y-, fr̥m'y-
 (to)order
 GMS 327, 656
- 7177 **pr̥m'y-²** S فکر کردن، اندیشیدن
 parmāy ©<*parā/upari-māya; Parth. *parmāy-*
 ⇒ pr̥m't'y
 (to)think
 MDii p111.17 n 113; S W, C2 p73, 16; Hen. BBB
 77n 1
- 7178 **pr̥m'yiny** B (نام نوعی) بیماری
 parmēnē ?
 (a kind of)illness
 TSP 2.34 n p169
- 7179 **pr̥mh** B ⇒ pr̥m¹
- 7180 **pr̥mw** ⇒ pr̥m²
- 7181 **pr̥myδ** M ⇒ pr̥myδ, pr̥ym'yδ
- 7182 **pr̥n¹** B, S فر، بخت (در بیشتر متون)
 farn ©Av. *xvarənah* ⇒ tw'pr̥n(y), fr̥n, fn
 fortune, glory, majesty
 GMS 224
- 7183 **pr̥n²** B بر، قلم
 parn ©Av. *parāna*
- feather
 TSP 3.239; Mack. BSTBL p146; W-Lii
- 7184 **pr̥n²y'n** B پرواز، پرند
 parnāyan (pr̥n'y'n) ⇒ *pr̥n'y-
 flying
 SCE 105; Mack. n p35; TSP 2.1111
- 7185 **pr̥n²k** B گلبرگ، پر گل
 parnē ⇒ z'r pr̥n²k
 petal
 BSTBL, Dhy. 202; S W, BSOAS 1983, 44
- 7186 ***pr̥n'y-** B پریدن
 parnāy ⇒ pr̥n'y'n
 (to)fly
 SCE p35-6; S W, C2 p76.15
- 7187 **pr̥n'y'n** ⇒ pr̥n'y'n
- 7188 **pr̥n'yiny** ⇒ pr̥n'yiny
- 7189 **pr̥n'z-** B چرخاندن، پیچاندن
 parnāž ⇒ n'j-
 (to)roll, (to)turn
 TSP 2.144, 213, *pr̥n'nt*; Hen. Texts. 716
- 7190 **pr̥nβrch** S فرهمند، شادمان (قروَر)
 farn-βarč ©f. adj. ⇒ fr̥nβry
 happy
 GMS 1132
- 7191 **pr̥nβyrt'y** B فرهمند (فریافته)، خوشبخت
 farn-βērtē (pr̥nβyrtk) ©OP *vinda farna*
 fortunate
 TSP 2.85, 17.17 etc.; voc. *pr̥nβyrt'*, TSP 6.42, 126,
 176; BSTBL, Dhy. 13
- 7192 **pr̥nβyrtk** ⇒ pr̥nβyrt'y
- 7193 **pr̥nγwnδy** ⇒ fr̥nxwndy(y)
- 7194 **pr̥nγwnt¹k** B فرخنده (در بیشتر متون)
 farnxwandē, farnxundē (pr̥nγwntk)
 ©<*farnah-wantaka; Av. *xvarənahvant*
 ⇒ fr̥nxwndy(y)
 fortunate, glorious
 VJ; SCE 490, 498; TSP; Frag. Len. 70.5; nom.
pr̥nγwnt¹kw, VJ 1198, 1221; *pr̥nγwnt¹w*, VJ
 838
- 7195 **pr̥nγwntk** ⇒ pr̥nγwnt¹k
- 7196 **pr̥nm** C ⇒ pyrmn
- 7197 **pr̥nnyrβ'n** B رهایی، نجات (در بیشتر متون)
 parnirvān ©<Skt. *pari-* *nirvāṇa*
 salvation

- 7198 **prnp'r** B علت، دلیل
parnpār (przp'r² ?)
cause
BSTBL, Vim. 100; GMS 1446; S W, C2 p183n 6
- 7199 **prnxwnt'ky'kh** S(M) فرخندگی
farnxundakyā(k) (prnxwntky'kh)
⇒frnxwndky'(h)
gloriousness
KG 336, 337
- 7200 **prnxwntky'kh** ⇒ **prnxwnt'ky'kh**
- 7201 **prnxwnty** S فرخنده
farnxundē
fortunate
Anc. Lett. 1.5.6, 3.9, 10, 6.2; CII 1990 G1, 8
- 7202 **prp-** C راهنمایی کردن، بردن
parēp ? ⇒ pryp-
(to)lead, (to)fetch, (to)bring
STSC 30; BSTii; C2 gloss. p53.23; *prpt*, pt. inf.
C2, 23R11
- 7203 **prs-** B پرسیدن (در بیشتر متون)
pṛs, pərs (pwr-s-) ©<*pṛsa-* ⇒ 'pṛs-, ps⁻¹, 'ps⁻¹
(to)ask
GMS 145
- 7204 **prs'** M زمان، ساعت، جهت، پهلو
parsā ? , pərsā ©<Av. *pərasu* ©acc. f.
hour, side
GMS 138, 971; Hen. BSOAS 12.312.99, 101
n p316
- 7205 **prs'k** B سپاس، حق شناسی ؟
parsē ? , pṛsāk ? ⇒ 'prsy
gratitude ?
BSTBL, n p16; Vim. 53
- 7206 **prs'kh** B, M پهلو، طرف
parsāk, pərsāk ©Khot. *pālsa* ⇒ 'pr's
side, rib
TSP 7.57 n p211; MSP b147
- 7207 **prs'ym** B فشار، بازپرسی، گوشمالی
parsēm ? ©<**samya* ⇒ prsym
oppression, enquiry, punishment
TSP 2.1149; S W, C2 p56, 27
- 7208 **prsqy'** C پرسش، اعتراف
parsakyā
question
'z'n *prsqy'* "confession", C2 gloss. & p63; STSC
111
- 7209 **prsm-** B, C فشار دادن، مالیدن ؟، مشت و مال ؟
- parsam ? ©√*sam-*; Khwar. *sm-* ©inf. -'y
⇒ prs'ym
(to)press ?, (to)rub ?, massage ?
Dhy. 69; Benv. Notesii 22, Mack. BSTBL n p51;
Sund. AI 28, 1488, 183
- 7210 **prst't-** S ⇒ prsty-
- 7211 **prsty-** S فرستادن
frastay ©pt. st. *prst't*
(to)send
Anc. Lett. 3.5, 1.12, 2.57
- 7212 **prsym** C تنبیه، پرس و جو، داوری
parsēm ⇒ prs'ym
punishment, enquiry, judgement
S W, C2 n p56, 12R27
- 7213 **prš-** B لب
pa/ərš ©pl. -t ⇒ kβt'pršt, pšt¹
lip
pršt, GMS 357, 526; TSP 6.88; SCE 86
- 7214 **prš'yδ-** B, M قرار گرفتن، جا گرفتن
paršēδ ©<**pari-sādaya* ⇒ pršyδ-
(to)settle down, (to)lodge
GMS 409n 1; Tales. 472.12; TSP 2.3; AVS 78
- 7215 **pršnx(y)** M شاخه‌ی کوچک
paršanx(ē) ©pl. -t
branch
GMS 1142; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145.2
- 7216 **pršp'r** B پایمالی، لگدمال، پیخته
paršpār (pšp'ry) ©<**pari-spar-* ⇒ 'nšpr-
trampled
TSP 13.3 n p226
- 7217 **pršprn** M پیاده‌رو، سطح زمین
paršpar(a)n
pavement
GMS 1028; Hen. BSOAS 12, 307.25
- 7218 **pršt-¹** S فرار کردن، گریختن
parašt ('pršt-) ©pt. st. ⇒ prštk, pryž-, pryšt-²
(to)escape
MDii p172.3f. 6; Gersh. Advice. 88; CII 1990, 84
E9
- 7219 **pršt-²** ⇒ fšt-¹
- 7220 **pršt'kk** ⇒ pršt'k(h), pšt'q
- 7221 **pršt'q** M ⇒ pršt'k(h), pšt'q
- 7222 **pršt'k(h)** B, M, S سلاح، تجهیزات
parštāk (pršt'kk, pršt'q) ⇒ pšt'q
equipment, armour, outfit

- Sogdica. 60.2 n p61; TSP 6.190, 13.14 n p227; VJ 39; Hen. Tales. 486.12; JRAS 1944, 138.11; GMS 980; Frag. Len. 61.6
- 7223 **pršt't-** B, M آماده کردن
parštāt @<**pari-stāta* @pt. st. ⇒pršt'y-, pšt't-
(to)prepare
GMS 562; TSP 13ii. 7, 13.14; *pršt'tδ'r-*, perf.
pršt'ty; inf. VJ 56; *prštt*, Anc. Lett. 2.7 apud.
Hen. BSOAS 12, 604.7
- 7224 **pršt'tδ'r-** ⇒ pšt't-
- 7225 **pršt'tr** M آماده تر
parišātār @comp. adj.
more ready
GMS 531 n 1
- 7226 **pršt'ty** B, M, C حاضر، آماده
parštātē @pl. -t ⇒pšt'ty
ready, prepared
GMS 842, 1285; Hen. BSOAS 11, 68.25, 12,
307.59; STi 86.8
- 7227 **pršt'y-** B, M, C آماده کردن، مجهز کردن (در بیشتر متون)
parštāy @<**pari-stāya-* @impf. *pryš'ty-*
⇒pršt't-, pšt'y-
(to)prepare, (to)make ready
GMS 357, 562, 646, 650; TSP; Frag. Len. 75.2;
Tales. 486.4; AVS 93; Sund. 1994, 45
- 7228 **pršt'yny(y)** M تهیه کننده
parštēnē @pl. -t
preparing
Sogdica. 52.3a, 1b; GMS 895
- 7229 **prštk** S گریخته
paraštē @pl. -t ⇒pršt-¹, pryž-
escaped
MDii p172.4
- 7230 **prštrn** B فرش، بساط (بستر)
parštarn @<**u/pari-star-(a)na-*
rug, carpet
VJ 847, 1128, 1367; TSP 8.198 n p219; GMS 1030
- 7231 ***prštrn-** B گسترده
parštarn @<**upari-√star-* @impf. *pr'yštrn*
⇒pr*štr-, prštrt-
(to)spread
TSP 13.8 apud. S W, IJ 1976, 54; Sund. AoF, 19,
1992, 353-4 n 17
- 7232 **prštrt-** B گسترده
parštart @pt. st.; inf. -y ⇒*prštrn-
(to)spread
VJ 847
- 7233 **prštt** S ⇒ pršt't-
- 7234 **pršt(y)-** S, B فرستادن
frēšt @pt. st. ⇒pryšt-¹, fryšt-
(to)send
MDii p123.10, 150.8; Frag. Len. 37.13
- 7235 **pršyδ-** M, S قرار گرفتن، نشستن
paršēδ ⇒pšyd-, prš'yδ-, pšyd'r-
(to)settle down, (to)sit down
GMS 877 n 2; impf. *pryšyδ*, MDii B-18, 7
- 7236 **prt** S ماه کامل، بدر
part @f. -
full moon
CII 1990 A6
- 7237 **prt'mch** B گیج (کسی که چشمش سیاهی می رود)
partāmč @<**pari-tāmah* ⇒pt'm
diggy, unconscious
VJ 205, 274, 1027, 1278, 1308; -cy, VJ 1081; Hen.
apud. GMS 1003A
- 7238 **prt'w** M کرسی، نیمکت، جای نشیمن (پردو، باردو، باردو)
partu, partau ? @pl. -t
bench
Hen. Cosm. 307.38 n p309
- 7239 **prtm-** B, S نخست، اول
fratam @<**fra-tama* ⇒βtm-, 'prtm-, 'ftm-
first
GMS 318, 1331; *prtmw*, Anc. Lett. 3.7; SCE 449;
prtm, TSP 2.14
- 7240 ***prtmcykw** S نخستین
fratam-čik
first
CII 1990 G7 p69
- 7241 **prθncn** C سایبان، سقف
parθančan
roof, awning
BSTii 915.5; Benv. JA 1959, 124; S W, C2, 17V5
- 7242 **prtpd** C آگاه
β/partpaδ (brtpd, brtpθ, brtwxt) ⇒brdpd,
βrtpδ
informed
Sund. AoFviii 1981, 28R 21 p199, 21 p202 n370
- 7243 **prtr¹** B, S بهتر، بیشتر، پیشتر (در بیشتر متون)
fratar @<Av. *fratarā* ⇒frtr, βrtr
better, more, rather
VJ 231, 1328; TSP; BSTBL; SCE 338, 273; GMS

- 437; Frag. Len.; Anc. Lett.; MD; Tales. 474.3,
+βw- "to get better", +wn- "to heal"
- 7244 **prtr² B** نبرد، جنگ
partar, pratar ©<OP *partara*
battle
TSP 13.13; S W, IJ 1976, 57
- 7245 **prtr- B, S** خشک کردن
partar (δstprtr) ©impf. *pr'ytr*
(to)dry up, (to)wipe off
VJ 517, 585, 748, 35e, n p94; Frag. Len. 37, 16
- 7246 **prtrxs- S** مورد ستم قرار گرفتن
partrxs ©**pari- traxsa*; Av. *θraxta*;
Parth.*tryxs-* ©med. pass. st. ⇒*ptr'nk*,
βtrync-
(to)be oppressed
Mack. AI 25, 424.4 n p427
- 7247 **prtry S** مخصوص، به ویژه
fratarē ©adv.
especially
BBB p100 e8.3; GMS 437 n 2; MDii
- 7248 **prtry'kh B, S** برتری، رجحان، بهبودی
frataryāk ©f.n. ⇒*frtry'*
improvement, furtherance, increase
TSP 6.192; GMS 437; MDii 1.1, 16; KG 334, 393,
533, 546, 568
- 7249 **prtw C** زمان، نوبت، دفعه
par(a)tu ©<**upa-ratu*
time, occasion
BSTii 829.20, 892.17; C2 gloss.; Sund. AoFiii
1975 p67.2; S W, BSOAS 1983, 49, *Yrf prtw*
"many times"
- 7250 **prθw'yq C** پهلوی، پارتی، اهل پارت
parθawik ©<OP *parθava* ©ob. pl. -ty
⇒*pyr'w'n'k*
Parthian
BSTii 902.8; C2, 56V10
- 7251 **prθwty C** سوخته، مهر کرده، داغ زده
parθutē ©pp. ⇒*prδwty-*
burned, signed
BSTii 887.6; C2, 91R6
- 7252 **prtxyz- M** شامگاه (بعد از غروب آفتاب)
par(a)- *taxēz*
after sunset
Sogdica. 25.26; GMS 1142; Gersh. Sogd. Cpds.
1945, 143.3
- 7253 **prθync- C** گستردن
parθēnj ©impf. *pryθync* ⇒*prδ'ync-*
- (to)stretch
BSTii 875.19; C2, 66V19
- 7254 **prθynq C** پرده
parθing ©pl. -t ⇒*prδ'nk(h)*
curtain
BSTii 904.21; STSC 106; C2, 57R21
- 7255 **prw¹** به این، بر این، در (در بیشتر متون)
paru, parēw ©<**upari-avam* ⇒*pr'w¹*, *'prw²*, *pr*
to it, to the, for, in, on
GMS 1432, *prww*; KG 2358
- 7256 **prw² M** بعد، سپس، آخر
paru ©<**aparam* ⇒*'prw¹*, *'pr'w*
the last, latter, then
GMS 86, 1142; Hen. JRAS 1942, 242 f n
- 7257 **prw³** با، همراه (در بیشتر متون)
parēw ©<*par-ēw* ©adv. & postp. ⇒*pr'yw*,
pr'w², *'pryw*
together
GMS 132; BBB b8; TSP 2.1137; C2 gloss.; *prwh*,
Hen. JRAS 1944, 138.43
- 7258 **prw³c- B** تهمت زدن
parwāč (prw³c-) ⇒*prw³k⁽¹⁾*
(to)slander
GMS 666; SCE 81; TSP 6.54, 7.43; AVS 118
- 7259 **prw³k⁽¹⁾ B** تهمت، دشنام
parwāk (prw³k) ©<**parā; upari-✓wāk*
⇒*prw³c-*
calumny, slander
GMS 666; Gersh. Minorsky. Mem. 284n 54; SCE
440, 549; BSTBL, Dhu. 133; TSP 7.45
- 7260 **prw³r B** جریان، تخلیه، خروج
parwār (prw³r) ©ob. -y
discharge, flow
STii 8.34, 10.20, 21, 30; BSTBL, Vim. 77; Dhy. 6,
280
- 7261 **prw³y- B** دور چیزی را گرفتن، پوشاندن
parwāy (prw³y-) ©<**pari-way* ⇒*prwyt-*,
ptw'y-
(to)wrap up
GMS 570 n 1; SCE 324; TSP 3.229; Bailey. HMV
30
- 7262 **prw³c- B** ⇒ *prw³c-*
- 7263 **prw³k B** ⇒ *prw³k⁽¹⁾*
- 7264 **prw'nk(h) S** پرونده، مجموع اسناد، اجازه نامه، پروانه
parwānē ©Pahl. *parwānag*
records, document, permission

- MDii p181.5n p183; MDiii n p97
- 7265 prw 'PZY B, S (زیرا) در بیشتر متون
paruti ⇒ prwty, prw'PZY
for, because
- 7266 prw'r B ⇒ prw'r
فصل (کتاب)، طومار
- 7267 prw'rt' B
parwärt
chapter, scroll
SCE 571; TSP 2.601, 1232, 5.1, 188, 9.103, 104;
STii 8.8; BSTBL, Intox. 32; Hen. Texts 721
- 7268 prw'rt' B گردش، حرکت
parwärt ⇒ prw'rth
turning, turn
BSTBL, Dhy. 58; Benv. Notesii 319
- 7269 prw'rt- B, S گردیدن، برگشتن، تغییر کردن (در بیشتر متون)
parwart ⇒ prw'yrt-, prw'st-, prwrt-
(to)turn, (to)change, (to)become
TSP; BSTBL, Vim. 90, 72; Intox. 10; inf. prw'rty,
TSP 2.891, 3.245; AVS 77, 78
- 7270 prw'rth B تغییر، دگرگونی
parwärt ⇒ prw'rt'²
change
TSP 2.131
- 7271 prw'rtn rwc S فروردین روز، روز نوزدهم ماه
frawartin rōč ⇒ βrw'rtn rwc
the nineteenth day of the month
MDiii p126
- 7272 prw'rz B توجه، نگهداری، پرورش
parwarz ©Parth. prwrz-
care
TSP 8.199n p217
- 7273 prw'st- B گردیدن، برگرداندن، ترجمه کردن
parwast ©pt. st. ⇒ prwst-, prwrt-, prw'yst-²,
prw'rt-
(to)turn, (to)change, (to)translate
VJ 1107; TSP 8.177; Frag. Len.; Sogdica. 61, 26;
prw'rst, TSP 2.1235; AVS 111
- 7274 prw'stδ'r- B, S گردیدن
parwast-δār- ©perf. st. ⇒ prw'st-
(to)turn
BSTBL, Intox. 38; Frag. Len. 93.16
- 7275 *prw'stw'xš'k M ترجمان، زبان دان، مترجم؟ (کسی که می تواند کلمات را به زبان دیگری برگرداند)
parwast-wāxšē ©pl. -w'š'yt
interpreter
- apud. Sund. KG 330 p187
- 7276 prw'w'k B ⇒ prwy'w'k, pry'w'k
- 7277 prw'y- B ⇒ prw'y-
- 7278 prw'yck' B از پیش، قبلی
parwīčk ? ©<OP paruva-
from early, previous
GMS 976 n 1; SCE 65, 562
- 7279 prw'yδ' M جستجو، پرسش
parwēδ ⇒ prwydy, prwyd-, prwyδ-
demand, seeking
Hen. Tales. 483.16
- 7280 prw'yδ' B براین، در این
par-wēδ (prwyδ, pr'ywyδ) ⇒ prywyδ
to it, in
TSP 3.102, 7.194
- 7281 prw'yδ- B, S جستجو کردن، نگاه کردن، دریافتن، درخواست کردن
parwēδ ©<*pari-void ⇒ βrw'yδ-, prwyδ-
(to)seek, (to)look for, (to)demand
GMS 586; Gersh. AHM 263; Hen. Tales. 484;
TSP 2.607 & etc.; SCE 45, 53 & etc.; STii 10.12,
1.53, 59, 6.4; perf. st. prw'yδtδ'r-, TSP 9.111;
AVS 115
- 7282 prw'yδ'k B جستجو، کاوش
parwēδē, parwēδāk ⇒ prwyδ'k
search
STii 10.2; Frag. 2a.8; TSP 13.24
- 7283 prw'yd'r- C جستجو کردن
parwēδār (prw'yystδ'r-, prw'yδtδ'r-) ©perf. st.
(to)seek
STi 19.10
- 7284 prw'yδtδ'r- ⇒ prw'yd'r-
- 7285 prw'yrt B تغییر دهنده، برگرداننده
parwērt
converter
SCE 483
- 7286 prw'yrt- B, M, S برگرداندن، تغییر دادن، ترجمه کردن، گردیدن (در بیشتر متون)
parwērt ©<*pari-wartaya- ©impf. pr⁽⁶⁾ywyrt
⇒ prw'yyst-², prwyrt-
(to)transform, (to)translate, (to)convert
GMS 543
- 7287 prw'yyst-' B جستجو کردن
parwist ©pt. st. ⇒ prw'yδ-
(to)seek

- TSP 8.1 97; perf. st. *prw'yystδ'r*, TSP 9.113; GMS 950; AVS 111
- 7288 *prw'yyst*⁻² B برگرداندن
parwist ©pt. st. ⇒ *prw'yrt-*, *prw'st-*, *prwyrt-*
(to)transform, *(to)translate*
 TSP 8.197
- 7289 *prw'yystδ'r-* ⇒ *prw'yd'r-*
- 7290 **prw'z* C بالدار ؟
parwāz ?
winged ?
apud S W, C2 p83, 39R, 2, 4
- 7291 *prwgy'q* C فریزی
frugiyāk
Phrygian
 C2, 56V7
- 7292 *prwh* M ⇒ *prw*³
- 7293 *prwn'tr* ⇒ *pr'wn'tr*
- 7294 *prwrt-* گشتن، گردیدن، برگشتن (در همه‌ی متون)
parwart ©<**pari-warta* ©impf. *prwrt*
 ⇒ *prwst-*, *prwyst-*, *prw'rt-*, *pr'ywrt-*, *prwyt'k*
(to)turn, *(to)return*, *(to)become*, *(to)revolve*
 GMS 543, 585, 624; TSP; KG; MSP b18; BBB
 b52; C2 gloss. p95
- 7295 *prwrt'k* S(MD) ⇒ *βwrtk* ?
- 7296 *prwrtq* C ⇒ *prwrt(y)*
- 7297 *prwrtkty* S قبر، گور
frawart-katē ⇒ *frwrtqty*
grave
 STSC 132.15
- 7298 *prwrt(y)* S(M) فروهر، قَروشی
frawarti
Faravashi
 Hen. JRAS 1944, 137n 7; GMS 1657
- 7299 *prwrt(y)* M دفعه، نوبت، گردش
parwartē (*prwrtq*)
time, *turn*, *turning* ?
 BBB; GMS 902, 962, 1327; C2, 48V 21; *prwrtw*,
 Sund. AoFviii 1981 p179, 21R 21
- 7300 *prwsc'* M برگشته
parwasē(ā) ©<**pari-wrsta-čī* ©f. pp.
 ⇒ *prwsty(y)*
turned
 GMS 1272; S W, RL 1984 p207
- 7301 *prwst-* B, M برگشتن، گردیدن
parwast ©pt. st. ⇒ *prw'st-*, *prwrt-*, *prwyrt-*
(to)turn
 GMS 585; TSP 12.74
- 7302 *prwstr* C تاحال، هم‌اکنون
parustar ? ©adv.
already
 BSTii 832.11; Benv. JA 1955, 302; C2 p178,
 104R11
- 7303 *prwsty(y)* M برگشته
parwastē ©pp. ⇒ *prwsc'*
turned
 GMS 14
- 7304 *prwty* ⇒ *pr'w'PZY*
- 7305 *prwy* B فریب، اشتباه
farwē ? ⇒ *βrwy*, *frwy*
illusion
 TSP 2.86 n p169
- 7306 *prwy'w'k* B آرزو، میل
f/parwyāwē ? (*prw'w'k*)
desire
 TSP 2.214, 1052; Hen. Texts. 734
- 7307 *prwyδ* B ⇒ *prw'yδ²*, *pr'w'yδ*
- 7308 *prwyδ-* B, M, S جستجو کردن، جستن
parwēδ ⇒ *prw'yyst*⁻¹, *prw'yδ¹*, *prwyd-*, *prw'yδ-*
(to)seek, *(to)look for*
 GMS 586; BSTBL, Dhu. 136; MDii B-4V1
- 7309 *prwyd-* C جستجو کردن
parwēδ ©impf. *prwyd* ⇒ *prwyst-*, *prw'yδ¹*,
prwyδ-
(to)look for, *(to)seek*
 C2, 111V2, 11R25; Sund. AoFi 1974, 6V16
- 7310 *prwyδ'k* B جستجو، تلاش
parwēδē (*prwyδy(y)*) ⇒ *prwydy*, *prw'yδ'k*
striving, *search*
 GMS 962, 1528a; TSP 13, 24
- 7311 *prwydy* C جستجو
parwēδē ⇒ *prwyδ'k*
search
 C2, 11R23; GMS 962, 1528a
- 7312 *prwyδy(y)* M ⇒ *prwyδ'k*
- 7313 *prwyj*⁻¹ M پروراندن، غذادادن
parwēž ©<**pari*; -*warzaya-* ©trans. v.
 ⇒ *prw'rz*
(to)feed, *(to)raise*
 GMS 190, 548; BBB p77, 628; AVS 82
- 7314 *prwyj*⁻² M پرورده‌شدن
parwēž ©<**pari-wrzya* ©intrans. v.

- ⇒prwyj-¹
(to)be fed, (to)be raised
BBB 628 p77
- 7315 **prwyj'mndy** M پرورش، تغذیه
parwēžāmande
alimentation
GMS 1100; BBB 628
- 7316 **prwyj'ty** M پرورده
parwēžātē @pp.; pl. -t
nourished
GMS 536
- 7317 **prwyjnny** M پرورنده، مقوی
parwēžnē @trans. pres. part.
nourishing
GMS 894; BBB 628
- 7318 **prwyjnyy** M پرورنده، تقویت شده
parwēžēnē @intrans. pres. part.
nourished
GMS 894; BBB b88
- 7319 **prwyr-** B, M (بر)گرداندن، تغییر دادن، توجه کردن
parwērt @impf. *pr^hywyrt* ⇒ *prw'yrt-*,
prw'yst-²
(to)turn, (to)transform, (to)translate
GMS 543; BBB f60, 58, 68 b52; SCE 560; MSP
b16
- 7320 **prwyr'ty** B گردش
parwērtē
turning
BSTBL, Dhy. 82, 83
- 7321 **prwyrtnyh** M انتقال دهنده، برگرداننده
parwērtnē
transferring
GMS 892
- 7322 **prwyst-** C جستجو کردن
parwist @pt. st.
(to)look for
past. inf. C2, 1V 10
- 7323 **prwyst-** M, C (بر)گرداندن
parwēst @pt. st.; perf. *prwystδ'r-* ⇒ *prw'yrt-*
(to)change
GMS 570
- 7324 **prwyšn** M در اینجا، به اینجا
parwēš(a)n ⇒ *prwyšn*
in these, to these
GMS 1449
- 7325 **prwyt-** M, C پوشاندن
parwīt @pt. st. ⇒ *prw'y-*
- (to)envelop
GMS 570; perf. *prwyd'r*, STi 19.15; AVS 94
- 7326 **prwyt'k** M, S پیچیده
parwitē (prwyty) @pp. ⇒ *prwrt-*, *βrwrtk* ?
rolled, wound
GMS 570; MDiii; Sund. AoFviii 1981, 28R 7
p199
- 7327 **prwyty** C ⇒ *prwyt'k*
- 7328 **prxm** M شکل
prax/hm ? @<Parth. *brhm*
form
Sund. KG 486; MSP b65
- 7329 **prxs-** M, C باقی ماندن، ترک شدن
paraxs (pr'xs-) @impf. *p'rxs* ⇒ *prys-*
(to)be left, (to)remain
GMS 177, 529, 616; BSTii 831.22, 846.28: C2,
48R7, 102V22; Frag. Len. 77V8
- 7330 **prxš'y-** S ناله کردن، فریاد زدن، شیون کردن، گریستن
par(ə)xšāy ? @**pari-xšai* ⇒ *prxšyny* ?,
prxšy'qc
(to)lament, (to)cry
MSP impf. *pryxš'y* b169 p51; S W, BSOAS 1981,
240.9
- 7331 **prxšy'qc** C ناله، شکوه
parxšyākč ? @<*xši- krti* ⇒ *prxš'y-*
plaint, lamentation
STii 3.53; GMS 1002; Gersh. Sogd. Cpds. 1945,
141
- 7332 **prxw'y-** C پامال کردن، لگدمال کردن، پیخته
parxwāy (prxwy-)
(to)tread, (to)trample
STi 34.5; BSTii 827.52: C2, 94V23; Benv. JA
1959, 130; BSL 52, 42; AVS 95
- 7333 **prxwy-** ⇒ *prxw'y-*
- 7334 **prxy(y)** M, C, S اجرت، مزد (برخی، برخه)
parxē @<**paxre*; √*xri* ⇒ *pryy*
wage, reward
BBB; Tales. 466.14, 488n 5; GMS 966; STii 6.14;
Hen. BSOAS 1965, 246 n 29, CII 1990 E16
- 7335 **prxyz-** M خدمت کردن، عمل کردن، پرهیز کردن
parxēz
(to)serve, (to)abstain
Gersh. BSOAS 14.288ff; BBB f91
- 7336 **prxz'm'nt'kw** M ترتیب؟، روش؟، رفتار؟
parxēzāmandē/ak(u) ? ⇒ *prxyz-*
sequence ?, deportment ?

- SCE 153
KG 487 p196f; S W, Apd. 3.4.1
- 7337 **pry-** B, S عزیز، دوست (در بیشتر متون)
fri (pr'y) @acc. -w; inst. -'; voc. -', -h; pl. -t;
in compd. ⇒ fry(y)-, pryh, pryt
dear, friend
VJ; TSP 7.134, 146, 21 iii 15; SCE; MDii; KG;
Frag. Len; Hen. JRAS 1944, 138.12; Anc. Lett.
1.1; pryw, VJ 1102, 1381; TSP 3.26 SCE 56;
Frag. Len. 9.17; MDii p208
- 7338 **pry'βywn'k** B دوست داشتنی، دلربا
friyāβyōnē
lovely
Mack. BSTBL, Dhy. 207 p59; Benv. Notesi 47;
Notesii 230; GMS 202n 1; Gersh. Indo-Iranica
86n 27; BSTBL, *pry'βyn'k* ?
- 7339 **pry'βr'y's'k** B شهوت پرست، هوس باز
friy- āβrassē
sensual, liking sensuality
SCE 317; Frag. 5.11, S W, IJ 1976, 49
- 7340 **pry'y** S, B دشواری، سختی
priyāy ?
trouble
Sund. MHC 27.3 n 46; *pry'y'y*, TSP 2, 1087
- 7341 **pry'δr'wβt** B دوست دار رقص، رقص دوست
friya-δruβd, friya-žubd ⇒ δr'wβt(-)
dancing fan(*liking dancing, dance loving*)
SCE 123
- 7342 **pry 'krt-** B, S دوست داشتن
fri (ə)krt-
(to)love
TSP 2.65; Hen. JRAS 1944, 138.12
- 7343 **pry 'nyr'mny** B سعایت خواه، تهمت زننده (تهمت دوست)
friy- anyrāmnē
slanderer (*liking slandering*)
SCE 145
- 7344 **pry'nh prytmh** B, S عزیزترین عزیزان
friyān-fritam (pry'n pryt) ⇒ pryt
dearest
VJ 251.300, 1149; Tales. 483, 11.12; GMS 1207
- 7345 **pry'n pryt** ⇒ pry'nh prytmh
- 7346 **pry 'sprym'k** B گل دوست، گل باز
friy-aspraymē
flower fan, flower lover(*liking flowers*)
SCE 138
- 7347 **pry'w'k** B محبت، عشق، دوستی
friyāwē (pry'w'k, prw'w'k) ⇒ pry'wy, fry'wy
- love, lust
TSP 2.352, 904, 7.179; VJ 1061; SCE 59, 309, 320;
BSTBL, Dhu. 45, Dhy. 273, 39, Vim. 12;
prw'w'k, TSP 2.214, 1052; STii 10.3
- 7348 **pry' w'yš** B سخن باز، حرف، پرچانه
friya-wāxš
speech fan(*liking speech*)
SCE 314
- 7349 **pry'w'k** ⇒ pry'w'k
- 7350 **pry'wr** C پیرامون، اطراف
pariyāwar @<**pari-ā-wara*; Av. *pairi-vāra*
surrounding area, vicinity
BSTii 842, 8, 872.5: C2 gloss. n p51.11
- 7351 **pry'wy** B, S دوستی، عشق، محبت
friyāwē ⇒ pry'w'k
love
BSTBL, Dhy. 39; GMS 1082; MSP b79
- 7352 **pry'y'n'k** B دردناک، دشوار
pariyāynē
painful
TSP 2.423 n p175; S W, apud. MHC p27 n 46
- 7353 **pry'y'y** B رنج، درد
pariyāy ?, paryāyē ? ⇒ pry'y'n'k, pry'y
pain
TSP 2.1087 n p175, 183
- 7354 **pry'znth** B آواز دوست، عاشق آواز
fri-azōnt
music fan, singing fan(*liking song*)
SCE 122
- 7355 **pryby** C ⇒ pryβyy
- 7356 **pryβyr** B, M, S ⇒ prβ'yr-, pr'yβyr-
- 7357 **prybyr-** C ⇒ prbyr-
- 7358 **pryβyy** M ابر
pariβē ? (pryby) ⇒ pr'yβ'k
cloud
BBB; GMS 202; Sund. AoFiii 78, 18V 17
- 7359 **pryc-** M, C, S ترک کردن، رها کردن، باقی گذاشتن
parēč @impf. *p'ryc* ⇒ pr'y't-², pr'yc-, pryt-
(to)leave, (to)let
GMS 448, 591, 723; MDii; STi apud. Sund. AoFi
3V9; C2 gloss. 3sg. pres. *pryšt*, 68R1
- 7360 **prycyy** M ترک کننده
parēčē @pres. part.
leaving
GMS 899

- 7361 **pry δm'yn'k** B گوزو
fri δamēnē
liking breaking wind
SCE 153
- 7362 **pry δr'wnp'δ'y** B دوست‌دار تیراندازی
fri-δrōnpāθē
bowing fan(*liking archery*)
SCE
- 7363 **pryfd'r-** C ⇒ **pryft'r-**
- 7364 **pryft-** C راهنمایی کردن (همراه بردن)
parift, pariβd ©pt. st. ⇒ **pr'yp-**
(*to*)lead, (*to*)take(*away*)
BSTii: C2 gloss.
- 7365 **pryft'r-** M, C راهنمایی کردن
pariftār (pryfd'r-) ©perf. st. ⇒ **pryft-**
(*to*)lead
STii 2.6; Hen. BBB p96, b72; GMS 457n 1; AoFiii
p77.3
- 7366 **pryfty** C راهنمایی شده
pariftē, pariβdē ©pp.; pl. -t
led, taken
BSTii 843.25: C2, 68R17, 25
- 7367 **pryŋw'r'y** B پرخور
fri- xwārē
gurmand(*one who likes eating*)
SCE 290
- 7368 **pryh** B, S عزیز
fri ⇒ **pry-**, **fry(y)-**
dear
voc. VJ 309, 905, 1074; acc. VJ 1103; nom. TSP
2.65; MDii No. 3R 7
- 7369 **pryq** C مانده، مابقی، دیگر
parēk ©pl. -t; ob. -ty ⇒ **pr'yk**
remainder, left over, other
BSTii 867.45, 866.9: C2, 27V16, 27R9
- 7370 **prykr'k** B دوست‌داشتنی، جذاب
frikarē ©Skt. *priyakara*
pleasant
Padm. 32; BSTBL; GMS 1122, *fry+kare*
- 7371 **prym'nt** M, C براین، به‌این، برای اینها
parimənd ⇒ **pr'ym'nt**, **prymynd**
to the, for those
GMS 1487; BSTii: C2 gloss.
- 7372 **prymyδ** B, M, S برای این، به‌این (در بیشتر متون)
parimē/iθ (prymyδδ) ©<**upari*+(*myδ*)
⇒ **pr'ym'yδ**, **yd**
for it, to it, with it

- GMS 1404, 1482; BSTBL; STii 8.5; Frag. Len;
MDii; BBB 552; KG; *prymyδδ*, W-Lii
- 7373 **prymyδδ** M ⇒ **prymyδ**
- 7374 **prymyd/θ** C برای این، به‌این (در بیشتر متون)
parimēδ, parimiθ (pr'myδ, prmyδ, prymyθ)
for it, to it, with it
BSTii: C2 gloss.; STi; STii 6.29, 42; Sund. AoFvii
1981 p217
- 7375 **prymynd** M در اینها، با اینها، برای اینها
parimənd ⇒ **prym'nt**
to these, for these, with these
GMS 1404, 1487, 1627; BBB b74
- 7376 **prymyθ** C ⇒ **prymyd/θ**
- 7377 **pryng¹** M قسمتی از صورت، دور دهان
paring ©<Av. *sparṇha* ⇒ **pr'yнк¹**
part of the face, around the mouth
Sogdica. 6.7; GMS 976A; Benv. TSP 211.55
- 7378 **pryng²** M پارچه‌ی ابریشمی یک‌رنگ، پرند (برنگ)
paring ©MP *paring* ⇒ **pr'yнк²**
monochrome damask
Hen. Sogd. Cpds. 1945, 151
- 7379 **pry nŋšy'rkr'y** B شکارباز، شکار دوست
fri-naxšir-karē
hunting fan(*liking hunting*)
SCE 136
- 7380 **pryp-** B, M, C رهبری کردن، گرفتن، با خود بردن
parēp ©<**pari-āpaya*; Parth. *pr'y'b*; Khot.
parev ⇒ **prp-**, **pr'yp-**
(*to*)lead, (*to*)take away
GMS 205, 588; BBB b72; Hen. Tales. 486; TSP
2.1192; Frag. Len. 48.2; BSTii: C2, 87R15,
102V23
- 7381 **prypd'r-** ⇒ **pryft'r-**
- 7382 **pry ptywn'k** B شیفته‌ی کشتار، کشتار دوست
fri-patxōnē
killing fan(*liking killing*)
SCE 52
- 7383 **prys-** M, C, S رسیدن (در بیشتر متون)
parēs ©<**parā-isa-* ⇒ **pr'yt⁻¹**, **pr'ys-**
(*to*)reach
GMS 539, 729; BBB; Hen. Tales. 469.28, *pryys*;
BSTii: C2 gloss.; MDii p208
- 7384 **pryš-** S فرستادن
frēš ©<**fra-aišaya*; OP *frāišaya* ©impf. *pr'šy*
⇒ **pr'yš⁻¹**, **fryš-**, **βryš-**, **pr'yšt-**, **pr'šy-**
(*to*)send
MDii p207; KG p187

- 7385 **pryš'yq** C فریسی (نام قوم یهودی)
frēšik ?
farise
GMS 996; STi 45.11, 67.12, 68.18 & etc.
- 7386 **pryšt** C ⇒ **pryc-**
- 7387 **pryšt**⁻¹ S فرستادن
frēšt @pt. st. ⇒ fryšt-, pr'sy-, pr'yšt-, pršt(y)-
(to)send
MDii p207; Anc. Lett. 2.31, 35, 38; AVS 136
- 7388 **pryšt**⁻² S, C فرار کردن، رستن
parišť @<*apa-rašta @pt. st. ⇒ pryž-, pr'st-,
pršt⁻¹
(to)escape
apud. Hen. BSOAS 12, 612 n 5; STii 4.38
- 7389 **pryšt'y-** M, C آماده کردن
parišťay @impf. ⇒ pršt'y-, pšt'y-
(to)prepare
GMS 624; Sogdica. 52.2a; STii 6.16; BSTii 875.50:
C2, 54V20, 68V8
- 7390 **pryšty** S فرستاده، پیک (فرشته)
frēštē
messenger
MDii p207
- 7391 **pry šw'm'k** B عاشق راه رفتن، دوست دار پیاده روی
fri-šawāmē
walking fan(liking walking)
SCE 289
- 7392 **pryt** S عزیزان
frit @pl.; ob. pl. -ty ⇒ pry'nh prytmh, pry-
dears
GMS 1251
- 7393 **pryθ-** C فروختن
parēθ @<parā-daθaya ⇒ pryθt-, pr'yδ-
(to)sell
BSTii 890.58; C2, 60V26 p148; Benv. JA 1955,
315; Sund. AoFi 1975 p253, 10ii R 7
- 7394 **pryt' ?** S پست، برید ؟
parēt
post ?
MDii p151.10; MDiii p79.10
- 7395 **pryt'tc'n** S دوست داشتنی
fritātčān @fritāt-t(a)č-ān; Av. tak-
lovely
MSP b95 p51
- 7396 **pryt'th** S عشق، محبت
fritāt @ob. -yh ⇒ pryt't(t)
- love
MDii Nov. 3R10; KG 417, 610
- 7397 **pryt't(t)** B عشق، محبت، دوستی
fritāt ⇒ pryt'th, fryyt't
love
SCE 306; GMS 1074
- 7398 **prytk'wšn'k** B نظرباز، چشم چران ؟
fri-takōšnē
ogler(one who likes looking)
SCE 314
- 7399 **prytm(h)** B, S عزیزترین
fritam (frytm) @<*friya-tama ⇒ pr'yttr
dearest
VJ 252, 300, 1149; GMS 494
- 7400 **pry tnp'r** S بدن دوست، تن پرست، تن پرور
fri-tambār
lazy(liking body)
MSP b188
- 7401 **pryθt-** فروختن
pari/ēθt ?, pariθit ? @<parā-daθaya @pt. st.
⇒ pr'yδ-, pr'δt-, pryθ-
(to)sell
STi 9.7; apud. GMS 122n 1 *pryθtyt
- 7402 **pryθync-** C گستردن
pariθēnč @impf. ⇒ prθync-
(to)stretch
BSTii 875.19, 66V19
- 7403 **pryw'** M, B با، همراه
parēw @<*upari-aiva @postp. ⇒ pr'yw, 'pryw
with, together
GMS 132, 1622-4; TSP 2.1195, 3.220
- 7404 **pryw'** C به آن، بر آن
paryu, parēw @<*upari- ayam ⇒ prw'
to him, on it, towards him
GMS 1496; STi; BSTii: C2 gloss.
- 7405 **pryw**³ ⇒ **pry-**
- 7406 **pry w'r'yn'y** B شاهین، باز، شیفتهی شکار با شاهین
fri-wāraynē
liking hunting with falcon
SCE 134
- 7407 **prywj-** M پیروز بودن، فتح کردن
paryōž @Parth. *prywj-*
(to)be victorious
GMS 669; Sogdica. 16.9; Hen. ZII 9.238
- 7408 **pry wn-** B, S دوست داشتن
friwan-
(to)love
SCE 521-2

- 7409 **prywnt** C, B به آن، به آنها، بر آن (در بیشتر متون)
 pariwand ⇒ pr'yw'nt, prwynd
 to, on it, on/to them
 GMS 107, 1404, 1460; TSP 7.33; STi; STii; BSTii:
 C2 gloss.
- 7410 **prywr** S ⇒ pr'y'wr
- 7411 **prywrt** M ⇒ pr'ywrt-
- 7412 **prywyδ** B, M, S به این، برای این، طبق (در بیشتر متون)
 pariweδ, pariwiθ (prywyd, prywyδδ)
 ⇒ pr'yw'yδh, prywyθ, pr'w'yδ, pr
 to/for/in(it), according to
 GMS 1453, 1627; S W, C2 p116.10
- 7413 **prywyd** C ⇒ prywyδ
- 7414 **prywyd-** C ⇒ prwyd-
- 7415 **prywyδδ** M ⇒ prywyδ
- 7416 **prywynd** M در این، در اینجا
 pariwand ⇒ prywnt
 in, to(them)
 GMS 107, 1404, 1460
- 7417 **prywyrt** ⇒ pr'ywyrt-
- 7418 **prywyšn** M در این، در اینجا
 pariweš(a)n ⇒ prwyšn
 for, to(it, them)
 GMS 1449; BSOAS 12, 307.161
- 7419 **prywyθ** C در این، آنجا
 pariwiθ/ēθ ? ⇒ prywyδ, pr'yw'yδh
 in it, there
 STi 81, 11; STii 6.31, GMS 1453
- 7420 **pryymyδδ** M ⇒ prymyδ
- 7421 **pryys-** M ⇒ prys-
- 7422 **pryž-** C فرار کردن، گریختن
 parēž @<*pari-rāzaya- @impf. p'ryž
 ⇒ pryšt-², pršt-¹
 (to)escape, (to)flee
 C2, 94R, 25, 51V28; Hen. Cosm. 612
- 7423 **pryž'mnty** C فرار، گریز
 parēžāmandē
 flight, fleeing
 C2, 61V16
- 7424 **przβr** B, S شباهت، همانندی، تمثیل
 parzβar
 likeness, parable
 Vim. 97, BSTBL; Frag. Len. 68.12
- 7425 **przbr** C تمثیل، مثل
 parzβar @pl. -t

- parable
 STi 19.14, 11.4, 73.19, 74.1, 75.12; Sund. AoFiii
 p69, 16R 4, V2; C2 gloss.
- 7426 **przγ'm** B, S کاملاً، تمام
 parzyām
 absolutely, entirely
 SCE 461; TSP 2.341, 9.90; BSTBL, nē przγ'm
 "not at all"; Frag. Len. 38.10, 92.7
- 7427 **przp'r¹** B مستقیم، راست
 parzpār
 straight
 VJ 167
- 7428 **przp'r² ?** B ⇒ prnp'r
- 7429 **przr** بسیار، زیاد (در بیشتر متون)
 parzar
 extremely, very much, excessive
 BBB f5; BSTBL, Padm. 55; VJ 39 etc.; TSP; STii
 4.37; KG 329; SCE 379; Frag. Len.; MDii; C2
 gloss; MSP e2
- 7430 **ps-¹** پرسیدن
 pa/əs @<prsa- @impf. ps' ⇒ ps'tδ'r-, 'prs-,
 prs-, 'ps-¹
 (to)ask
 GMS 145; BSTBL, Dhu. 115; STi 75.15; Sund.
 AoFiii 1975 p66.16, 8; BSTii: C2 gloss; MSP a5
 c9; CII 1990, 85; AVS 127
- 7431 **ps-²** B, M, C گوسفند
 pas @<Av. pasu @acc. psw; nom. psy(y)
 ⇒ 'ps-², psw
 sheep, cattle
 GMS 953; VJ; BBB
- 7432 **ps¹** C پس، بعد، ولی، از طرف دیگر
 pasā (ps'h) ¶
 then, afterwards, on the other hand
 STii; BSTi 140; C2 gloss; BBB 656
- 7433 **ps'h** M ⇒ ps'
- 7434 **ps'q** C ⇒ ps'k
- 7435 **ps'k** M تاج گل، تاج، حلقه‌ی گل (دخیل: بساک)
 p(ə)sāk (ps'q) @<Av. pusā-ka-; MP pwsq
 @pl. -t ⇒ 'ps'k(h)
 garland, crown
 Hen. BSOAS 11, 74.14, 15; LW 48; C2, 48V25;
 GMS 171
- 7436 **ps'kyc** M ماه چهارم سال (بیرونی: بساک)
 pasākīč @Uigh. pš'kyc
 fourth month of the year

Hen. JRAS 1945, 149.5, 151.18

- 7437 **ps'tδ'r-** M پرسیدن
 pāsāt-δār (pst'r-) ©perf. st. ⇒ps⁻¹, psd'r-
 (to)ask
 GMS 536
- 7438 **ps'w-** M, S, B لمس کردن، دست زدن (پساویدن)
 pasāw ⇒'ps'w-
 (to)touch
 GMS 571; TSP 15.8; SCE 87; BBB 490, 663; Frag.
 Len. 81, 6, 12
- 7439 **ps'wtyt** S مقدس، تقدیس شده، پاک شده
 pasuḡdē ©pp.
 sacred, purified
 MSP b84
- 7440 **ps'wt-** M لمس کردن
 pasūt ©pt. st.
 (to)touch
 BBB p72.576; perf. st. ps'wtδ'r-, pp. ps'wty,
 Frag. Len. 81.7
- 7441 **psd'r-** C پرسیدن
 pāsδār- (pst'r-) ©perf. st. ⇒ps'tδ'r-
 (to)ask
 STi 67.14; Sund. AoFiii p66.8; GMS 457 n 1;
 AVS 127
- 7442 **psknt** C ویرانی
 paskand ⇒pšknt
 havoc
 Frag. 6.8 apud. S W, Iij 1976, 49, 50n 37
- 7443 **psqpy** C اسقف
 paskupē (pswqpy) ⇒'psqwp'
 bishop
 BSTii: C2 gloss.
- 7444 **psm'r** B صرع؟ (نوعی بیماری)
 (ə)p(ə)smār ? ⇒'psm'r
 (name of an)illness, epilepsy ?
 TSP 22.18
- 7445 **pspy-** B دور انداختن، رد کردن
 paspāy ©<*Av. apa-spaya- ©impf. p'spy
 ⇒'pspy-, 'pysp'y
 (to)throw away, (to)reject
 BSTBL, Dhu. 94; Benv. Notesi 33; TSP 5.72; Frag.
 Len. 85, 3, inf. pspy'y
- 7446 **pst'n** C ⇒pstn-
- 7447 **pst'r-** C ⇒psd'r-
- 7448 **pstk'r'k** M کمک کار، یاور
 past- kārē (pstq'ryy) ©<*upasta-kāraka-

⇒'pstk'r'k

helper

Hen. Tales. 486.20; GMS 552n 1, 663, 1125

7449 **pstq'ryy** ⇒pstk'r'k

7450 **pstn-** B, S, C تأخیر، توقف، درنگ، مهلت، زمان

pastan (pst'n) ©<*apa- stana ©f. nom.; acc.

-h, -'; pl. -t ⇒'pw pstnh, 'pstnh

delay, time, respite, postponement

GMS 89; VJ 561, 724; STii 2.14; Frag. Len. 27.3,

8; C2, 17R4, 51R27, 54R14

7451 **pstw-** C

انکار کردن، رد کردن

pastāw ©<*apa-stav- ©impf. p'stw; pt. st.

pstw't ⇒'pst'w-

(to)disown, (to)deny

STi 10.14, 13.9; AoFi 225, 3; AoFiii 76. p'stw;

Sund. AI 28, 1988, 183; perf. pstwd'r-, STi

58.3; GMS 89, 575

7452 **pstxwmp-** ⇒fstxwmp-

7453 **psw** B, C

گوسفند

pasu ⇒'ps-, ps⁻²

cattle, sheep

VJ 87, 164, 57^d; Sund. AI 28, 1988, 183, psw stwr

7454 **pswc-** M

پاک کردن

pasōč ©<*apa-sauca ⇒'ps'wc-

(to)purify, (to)clean

GMS 89, 591; Hen. Cosm. 311.67, 2sg. impf.; BBB

f87; AVS 73

7455 **pswys-** B

روشن شدن، پاک شدن

pasuxs ('pswys-, pswxs-)

(to)clean up, (to)be cleaned

GMS 89, 825; TSP 3.280

7456 **pswyt-** M

پاک کردن

pasūyd ('pswyt-) ©pt. st.

(to)purify, (to)clean up

GMS 591; BBB f87

7457 **pswtyty** M, C

پاک شده

pasūyde ©pp.

purified

BBB 544; W-Lii 530, 547, 574; Sund. AoFviii

1981, 29R 5

7458 **pswq** M

تصفیه، پالایش

pasōk ⇒pswc-, pswyt-

purification

BBB f87; GMS 597; W-Lii 547, 574, 5

7459 **pswqpy** C ⇒psqpy

7460 **pswxs-** M ⇒pswys-

- 7461 **psxnt** C مسخره، نیشخند
pasxand
making fun
STi 45.12
- 7462 **psyd-** C کم شدن، کاستن
paseδ ('ps'yδ-) (to)fail, (to)decrease
BSTii 827.51: C2, 94V21
- 7463 **psyng** C جذامی، پیسه
pasing ?
leprous
BSTi 220
- 7464 **psyp** C تهمت، بدگویی
pasēp ? ⇒ 'ps'yp-
slander
BSTii: C2, 52V14
- 7465 **psypw'βky'** M تهمت زنی، افترا
pasēp-wāβakyā ('psypw) ⇒ 'ps'ypw
slandering
Hen. JRAS 1944, 138.26, 140n 2: Gersh. Sogd.
Cpds. 1945, 145
- 7466 **psyr'mndy(y)** M سرما، خاموشی، افسردگی
pasī/ēr-āmandē ©<*apa-s(ā)r(a)ya-; MP
'ps'ryšn; Pahl. *afsār*
cooling
Sogdica. 21.12b, n p22; GMS 1100
- 7467 **psyy** M ⇒ ps-²
- 7468 **psyyδ** M مخلودیت، کاستی، کمبود
pasēδ
restriction
Hen. BSOAS 12, 307.53
- 7469 **pš** ⇒ pšt¹
- 7470 **pš-** ⇒ pc-
- 7471 **pš'βr** B آذوقه، توشه
pašāβar (pys'βr, 'pys'βr) ⇒ pš'βr
provisions, supplies
VJ 347, 895n p93
- 7472 **pš'h'ry** ⇒ pš'x'ryy
- 7473 **pš'y-** B ⇒ pš'y-
- 7474 **pš-**⁽¹⁾ M, C بعد، سپس، پس از
paša ('pš-) ©<Av. *pasca* ©adv. & pref.
⇒ pšy, 'pyš
then, after
GMS 179, 373, 1143; BBB p98
- 7475 **pš'βr** B, M آذوقه، توشه، ذخیره
pašāβar (pš'br) ©Av. *piθwā*; <*pati- ā- bara;
<*pascā-ābara- ?; Arm. *pšār* ⇒ pš'βr
provisions, supplies
TSP 12.20; BBB 523; GMS 298; Bailey. BSOAS
11, 795; Hen. BSOAS 28, 246n 32; Szemerényi.
HMTV p418; Weber. IF 80, 1975, 1f; KG 366,
pyš'βr
- 7476 **pš'br** C ⇒ pš'βr
- 7477 **pš'bwty** M بعد از بودا
paša-butē (pš'pwty) ©pl. -ty
after Buddha
Hen. JRAS 1945, 154.10; GMS 1143
- 7478 **pš'd'r-** C دورانداختن، رد کردن
pašā(t)δār- (pš'tδ'r-) ©perf. ⇒ pš'y-, pš't-
(to)throw away, (to)reject
STi 79.5; STii 5.45; Hen. Tales. 471.12
- 7479 **pš'γryw(y)** M جانشین (بعد از خود)، نایب، نماینده
paša-γriw ©Parth.**pašāgrīw*; MP *ps'gryw*;
Aram.*pšgrb'* ⇒ γryw
deputy(after-self)
BBB c43; GMS 1143; Gersh. TPS 1945, 143a, n p,
š'γrywy, Benv. Titres et Noms Propres. 58
- 7480 **pš'h'ry** M ⇒ pš'x'ryy
- 7481 **pš'q** M سقط (جنین)، دوراندازی
pašāk (pžwk, pš'k, pjwq) ©pl. -t
abortion
GMS 980, 1648; Hen. BSOAS 11, 68; Sund. 1994,
45
- 7482 **pš'm ?** M آشامیدن، بلعیدن ؟
pašām ? ©<*apa-šāma- ?
(to)swallow, (to)gulp ?
Sogdica. 21.20, 21.22, 23 n p23, 24; 'pš'mnyt,
prest. part. pl. Sogdica 21.20; BBB p86
- 7483 **pš'myh** ⇒ pš'mty'
- 7484 **pš'nk⁽¹⁾** B دام، تله
p(a)šānk ('pš'nkty) ⇒ pšn-, 'pš'nk
net, snare
TSP 2.847, 908
- 7485 **pš'nk 'ns'c'y** B صیاد، دام گذار
pašānk-ansāčē
trapper
SCE 361
- 7486 **pš'pwty** ⇒ pš'bwty
- 7487 **pš'sry** M پشت سر، پس سر
paša-sarē

- occiput
GMS 1143
- 7488 pš't- C, M انداختن، دور انداختن
pašāt @pt. st.; inf. ⇒ pš'y-, pš'd'r-
(to)throw, (to)cast
STii 5.38, 40; C2, 22V6, 25V5; perf. st. pš'd'r-,
STi 79.5; STii 5.45
- 7489 pš'tδ'r- M ⇒ pš'd'r-
- 7490 pš'ty C, S انداخته، افتاده، مردود
pašātē @pp. pl. -t ⇒ pš'ty
thrown, cast down
STii 5.42; C2, 60V10, 77V18, 94R8; Frag. Len. 40,
13
- 7491 pš'x'rycyk M مربوط به بعد از غذا
pašaxārēčik
belonging to the aftermeal
BBB p98 c43; GMS 1017
- 7492 pš'x'ryy M دسر (بعد از غذا، پس خوراک)
pašaxārē (pš'h'ry, pš'h'ry)
aftermeal
GMS 1143; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142.1; BBB
c43
- 7493 pš'y- B, M, C (دور) انداختن، رد کردن
pa/ašāy @impf. pš'y ⇒ pš'y-, pš't-, 'pδ'r'y-,
'pš'y-, 'pš'y-, βš'y-
(to)throw, (to)reject, (to)cast
GMS 541, 616, 917; TSP 8.10, 5.72, 22.13; BBB
572, 544 b55; Frag. Len.; MSP b90; BSTii: C2
gloss; Sund. AoFi 1974, 3R2; AVS 92
- 7494 pš'yck B سپس، بعدی، آخری
pašečik ? ⇒ pšyck
latter, later
BSTBL, Dhu. 281, pšytcyk
- 7495 pš'yck(h) B پاشنده ؟
paše(n)čik, pašečik ?
spilling ?
TSP 2.299 n p173; Hen. Texts. 718
- 7496 pš'yt- M, C پاشیدن، ریختن
pašayd @pt. st. ⇒ pšync-
(to)sprinkle, (to)spill
GMS 600; perf. pš'ytδ'r-, BBB 531
- 7497 pš'yty C پاشیده
pašaydē @pp.
spilled
STi 81.14; BSTi 346
- 7498 pš'q'r C تعقیب، زجر، شکنجه
paškār ⇒ pškr-
- pursuit, persecution
BSTii 843.44; Mack. BSOAS 33, 119; C2, 68V 13
- 7499 pš'kfs- M شکافتن (از هم)
paškafs @pass. st.
(to)be split
GMS 177; BBB f37; AVS 74
- 7500 pš'knt B, M ویرانی، تفرقه ؟
paškand ⇒ pšknt
havoc
Frag. 6.8 apud. S W, IJ 1976, 50n 37
- 7501 pš'kr- S دور کردن، راندن، تعقیب کردن
paškar ⇒ pškr-, pškyr-, pš'q'r
(to)drive out, (to)persecute
MSP b90; BSTii 829.27; Benv. Eti 300; C2, 102R
27; AVS 76
- 7502 pš'qrty C تحت تعقیب، در شکنجه
paškartē @pp. pl. -t ⇒ pš'q'r
persecuted
BSTii: C2, 48R22
- 7503 pš'qwr(y) C ترس
paškwər (pšqyr(y)) ⇒ pckwyr'(kh), pcwqyr
fear
BSTi 226; GMS 132A
- 7504 pš'kyr- M دنبال شدن، تعقیب شدن
paškir @pass. st. ⇒ pškr-, 'pškr-, pšqyr-
(to)be chased
GMS 367; BBB p103 f42
- 7505 pš'qyr- C دنبال کردن، تعقیب کردن
paškēr @caus. st. ⇒ pškyr-
(to)follow, (to)pursue
Sund. AoFi 251.6; perf. st. pšqyrd'r- AoFi 245.7
n 100
- 7506 pš'qyr(y) ⇒ pšqwr(y)
- 7507 pš'mty' S جرعه، قُلب، قورت ؟
pašāmtiyā ? (pš'myh)
gulp ?
Sogdica. 21.22, 23b; GMS 81
- 7508 pš'n- S, M, C دام، تله
pašan @loc. pš'ny'; acc. pš'nw ⇒ pšyn-, 'pšn
trap
S W apud. Mack. AI 25, 428 n 16; C2 p51 n 5
- 7509 pš'n' M, C پاشنه
pašnā @<Av. pašna @f. acc.
heel
BSTii: C2, 51V13 n p98; Bailey. Prolexis. 183;

- GMS 121
- 7510 pšp'cyq C ناگهان
pašpāčik
suddenly
BSTii 896.58: C2, 54V28 p108
- 7511 pšp'ry ⇒ pršp'r
پیشروی، پیشرفت
- 7512 pšp'ryy M
pašpārē @<*pati-spar-
advancing
GMS 962; BBB p132
- 7513 pšp'ty C ناگهان
pašpātē ⇒ pcp't(yy)
suddenly
BSTii: C2 gloss.; Benv. JA 1951, 50 n 2; C2 p50n 4
- 7514 pšpr- B, M, C مرتب کردن، هموار کردن، با پا صاف کردن
pašpar @impf. p'spr ⇒ pšprty
(to)fix, (to)level, (to)trample
GMS 370, 616; Frag. Len. 37.4; perf. pšprdr-,
BSTii: C2, 51V13, 120R4
- 7515 pšpr'mndy(y) M ساخت، نصب، آرایش
pašpar-āmandē
fixing
GMS 1100
- 7516 pšprty C پایمال شده
pašpartē @pp. ⇒ pšpr-
trampled
BSTii: C2, 51R22
- 7517 pšt' M, C لبها
pašt @<pršt @pl. of *pš ⇒ prš-
lips
Sogdica. 5.8; STii 2.6; GMS 357, 496
- 7518 pšt' S پیمان، قرارداد
pašt @Parth. paštag; Pahl. pašn
contract, pact
Anc. Lett. 5.22
- 7519 pšt'dr- C آماده کردن
paštādhār (pršt'tdhār-) @perf. st. ⇒ pšt'y-
(to)prepare
STii 3.32; BSTii 895.29: C2, 54V29
- 7520 pšt'q C سلاح
paštāk (pršt'q, pršt'kk) ⇒ pršt'k(h)
armour
Schwartz. STSC 146.6
- 7521 pšt't- C آماده کردن
paštāt @pt. st. ⇒ pšt'y-, pršt't-
(to)prepare
GMS 562; inf. pšt'yt, C2, 31V8
- 7522 pšt'ty C آماده
paštāte @pp. pl. -t ⇒ pršt'ty
prepared, ready
STi 86.8; BSTii 889.29: C2, 60R29
- 7523 pšt'wn C دستور، انلرز
paštāwan @pl. -t ⇒ pšt'w'nh
order, admonition
BSTii 862.11: C2, 25V11 p62; Schwartz. STSC 45V; Sund. AoFviii 1981, 23V10
- 7524 pšt'y- C آماده کردن
paštāy @pt. inf. pšt'yt ⇒ pršt'y-, pšt't-
(to)prepare
STi 31.8; BSTii 893.8: C2, 31V8
- 7525 pšt'dr- M ⇒ pšd'r-
- 7526 pštrw B بعد، سپس
paštar(u) ⇒ pyštrw
then, afterwards
TSP 7.66, 192, 12.46 etc.
- 7527 pšty- C انلرز دادن
paštāy @impf. p'sty
(to)admonish, (to)instruct
C2 gloss. 3pl. pres. pštynt; AVS 93
- 7528 pšwš- B, C خشک شدن
pašūš @<*šuš; Av. haoš @impf. p'swš
⇒ p'swš-
(to)dry up
BSTii 857.4; Benv. JA 1951, 329; C2 p59, 22V14;
TSP 22.18; Benv. Et. Oss. 99
- 7529 pšy C پس، عقب
pašē ('pšy, pšyy) @<pasca ⇒ pš^(u), 'pyš, pyš⁻¹
after
GMS 373; STi 59.18, 76.6
- 7530 pšy- M, C رد شدن، دور افتادن، پایین افتادن، دور انداخته شدن
pa/əšay @pass. st. ⇒ pš't-, pš'y-
(to)be thrown away, (to)kept back, (to)be cast
GMS 541; Mack AI 25, 424.7 n p 427-8
- 7531 -pšy B, M پسر، پور
pišē, pašē @<paθre <puθraka @in compd.
⇒ wyšpšy, -pyθr'k
son
BBB p73; GMS 119
- 7532 pšyq B بعدی، آخری
pašečik (pšyq) @pl. -t ⇒ pš'yck

- latter, later
BSTBL, Dhu. 281; BSTii 905.27: C2, 57V27
- 7533 pšyqyq C ⇒ pšyqyk
- 7534 pšyd- C نشستن، قرار گرفتن
pašyδ ⇒ pšyd'r-, pršyδ-
(to)sit down, (to)settle down
STi 39.9; Sund. AoFiii 1975 p79.9, 19R9
- 7535 pšyd'r- C نشستن
pašēδδār, pašīδār- ? @perf. of p(r)šyδ-
(to)sit down
STi 52.10; Sund. AoFi 1974, 8V 12 p242; Hen.
BSOAS 11, 1946, 715 apud. GMS 877 n 2
- 7536 pšyn- M به دام انداختن، به بند آوردن، بازداشتن، به دام افتادن
pašēn @<Skt. kṣan @impf. p'šy(y)n ⇒ pšn-
(to)trap, (to)be trapped
GMS 616n 1; Benv. Eti 329 n 60; AHM 192,
šan-; S W, C2 p51 n5
- 7537 pšync- C پاشیدن، ریختن (پشنجیدن)
pašēhč @✓haēk; Av. hincati ⇒ p'šync-
(to)sprinkle, (to)pour
GMS 600; BBB 531; BSTi 318; C2, 11V19; Bailey.
Prolexis. 417; AVS 123
- 7538 pšyncn C پاشنده
pašēnčan @voc. -'
sprinkler
STii 6.10
- 7539 pšynty C جزء، قسمت
pašinte ? @ob. pl. -ty
part, piece
STi 66.22; Sund. AoFiii 65; BSTii: 857.11: C2,
66V11 p59
- 7540 pšyny C دوراندا زنده، ردکننده
pašēnē @pres. part.; pl. -t ⇒ pš'y-
thrower away
BSTii 857.10; Benv. JA 1951, 335; C2, 22V10
- 7541 pšys' C بعد، بعد از، سپس (در بیشتر متون)
pašesā ⇒ pšys'r
then, afterwards
GMS 358; STi; STii: 1.34; BSTii: C2 gloss.; Sund.
AoFviii 1981, 217
- 7542 pšys'r C پس، بعد
pašesār ⇒ pšys', 'pšys'r
then
BSTi 204
- 7543 pšyy M ⇒ pšy
- 7544 pšyy δβr M در پشت
paše-δβar
back door
GMS 373
- 7545 pt'm M بیهوش، گیج
patām @<*apa- tāma- ⇒ prt'mch
in a swoon, unconscious
Sogdica. 47.1 n p48; GMS A1003
- 7546 pt'pch B نوعی (دارو)
patāfē ?, patāpē ?
(a kind of)drug
TSP 19.18n p232
- 7547 pt'wn'k B بردبار
pattāwnē @pres. part. ⇒ pt'w-
patient
SCE 68; GMS 893
- 7548 pt'wyn'k B بردبار، صبور
pattāwēnē @pres. part. ⇒ pt'wn'k
patient
Vim. 172, 194; BSTBL
- 7549 pt'w- S, M, C تحمل کردن، بردباری کردن، تاب آوردن
pattāw @Parth. pt'w-; <*pati-tāw
(to)endure
STi 7.5; STii 6.8, 10, 24; Frag. Len. 85.11; MSP
b200, 180, 143, 197; Sund. AoFi 251.5; GMS
572
- 7550 pt'w'nt B بردبار
pattāwand
patient
TSP 2.837
- 7551 pt'wp'zny C, S بردبار دل، شکیبا
pattāw-pāz(a)nē
having a patient mind
STii 6.33; Frag. Len. 49.11
- 7552 pt'wp'zny' C پایداری، تحمل
pattāw-pāz(a)nyā
endurance
Schwartz. STSC 45
- 7553 pt'yβr'yn- B پاسخ آفرین گفتن
patifrin @impf. ⇒ ptβr'yn-
(to)bless back
VJ 140
- 7554 pt'yc'y B, M ⇒ pt'yc(h)
- 7555 pt'yc(h) B, S در برابر، مقابل، پیش (در بیشتر متون)
patič(ē) (pt'yc'y) @*patiča; Av. patiyank;
Parth. pdyc(g); Skt. praiči ⇒ ptycyh

facing, face to, before

VJ; TSP; BSTBL; MDii; Tales. 467.9; MSP;

pt'ycw, KG 548, 561

7556 pt'yc(h)s'r B

در جهت مقابل

patiĉ(e)-sār

face to, in front of

TSP 2.875, 690, 7.187; VJ; SCE 378; BSTBL;

pt'ycws'r, VJ 404

7557

pt'ycys'r ⇒ pt'yc(h)s'r

7558 pt'yδ- B

گدایی کردن، صدقه خواستن

patēδ ⇒ pt'yst-

(to)beg

SCE 202

7559 pt'yδ' B

گدایی، درخواست صدقه

patēδ

begging, alms

VJ 19*, 108, 125, 138, 143 n p90

7560 pt'yδ² B, S

توهین آمیز، نفرت انگیز

patē/iθ ⇒ pt'yθy', pt'yθ

despicable, contemptible

Intox. 7, BSTBL; -h, MSP b170

7561 pt'yγwš- ⇒ pt'γwš-, pt'yγwš-

7562 pt'yγrβ- B

شناختن، پذیرفتن

patiγarβ (pt'yγrβ-) @impf. ⇒ pt'γrβ-

(to)understand, (to)receive

STii 8.7; SCE 564, 569; TSP 2.1230

7563 pt'yγw'y ⇒ pt'γw'y-, pt'yγw'y-

7564 pt'yγwš ⇒ pt'γwš-

7565 pt'ym'ync- B, S

پوشیدن

patimēnč (pt'ymync) @impf. ⇒ pt'm'ync-

(to)dress

VJ 13, 1293, 1356, 1438; pt'ymc, VJ 872; KG 607

7566 pt'yn B, S

جدا، جدا شده

patin ? @<Av. *paitina* ⇒ ptpt'yn, ptn¹

separate

SCE 67; TSP 2.488, 7.90, 21i8 n p175; Frag. Len.

81.10; Bailey. Asica. 13; Prolexis. 163

7567 pt'yn kwn-

جدا کردن، تشخیص دادن

patin-kun

(to)separate

S W, IJ 1976, 49, Frag. 5.8

7568 pt'yn pt'yn B

جدا گانه

patin-patin ?

separate

SCE 67; S W, C2 p98.15

7569 pt'yr ⇒ pt'yr-

7570 pt'yr- B, S

آسیب رساندن، آزار، آسیب

patyar ? @pp. pt'yr't ⇒ ptyr-²

harm, (to)harm

TSP 6.6, 143 n p208; Frag. Len. 24.2; C2 p147.5-6

7571 pt'yryδ B ⇒ ptryδ-, ptyryδ-

7572 pt'ys'ynt B ⇒ pts'ynt-, ptys'ynt-

7573 pt'yst- S

گدایی کردن، درخواست شده (مشتاق)

pate/ist @pt. st. ⇒ pt'yδ-

(to)beg, begged

S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 134

7574 pt'yškw^uy ⇒ ptškw'y-, ptyškw-y-

7575 pt'yw'y B ⇒ ptw'y-

7576 pt'yz'n- B

شناختن، دانستن

patizān ⇒ ptz'n-, ptyz'n-

(to)recognize, (to)know

pt'yzn, VJ 26*, 1264, 20*

7577 pθb'r C

شتاب

paθbār ⇒ pθf'r

haste

Sund. AoFviii 1981, 28R 22 p199, 203 n 371

7578 ptβ'yδ- ⇒ ptbd-

7579 ptβ'yδy B, M

درک، احساس، دانش، شناخت

patβeδē (ptβyδyy) ⇒ pw ptβyδy

knowledge, perception, sensation

BSTBL, Dhu. 123; W-Lii 573

7580 ptβ'ynt- B, S

پیوند دادن، پاسخ دادن، ادامه دادن

patβend ⇒ ptbynt-, pcβynt-

(to)join, (to)answer, (to)continue

VJ 290, 292; KG 340

7581 ptβ'ynt'y B

پیوسته، مداوم

patβendē ⇒ pcβ'nty

continuously

TSP 6.107, 124, 179 n p205

7582 ptβ'yr- B

عادت کردن، آموختن، فهمیدن ؟

patβēr ⇒ ptbyr-

(to)get used to, (become)accustomed to

BSTBL, Dhu. 167; STii 2.21

7583 ptβ'yst^uk B, S ⇒ ptβ'ystk

7584 ptβ'ystk B, S

مطلع، آگاه

patβistē (ptβysty, ptβystk) @pp.

informed

O² 39; Frag. Len. 69.39; BSTBL, Dhy. 14; pl.

ptβ'yst'yt, KG 329

- 7585 **ptbd-** C شناختن، دانستن
patβa/eδ ? (ptβ'yδ-) ⇒ ptbst-, ptβyδ-
(to)recognize
STii 11.5; STii 1.37; Sund. AoFiii 70; S W, C2
p53.23
- 7586 **ptbdw** C ادراک، دانش
patβeδu ?
understanding
STi 56.14; Benv. JA 1959, 121; Sund. AoFiii
60.14, ptbtw, 13V 14
- 7587 **ptβdy** B ادراک، احساس
patβeδē ? ⇒ ptbd-, ptbst-, ptβyδ'y
understanding
TSP 16.21, 22
- 7588 **ptβyš-** S دادن، هدیه دادن
patβaxš ©impf. *ptyβyš*
(to)give
MDii Nov. 3R 6-7
- 7589 **ptβyšc** S هدیه
patβaxšči
gift
Frag. Len. 44.3
- 7590 **ptβnd** M پیوند، رشته
patβand ©Parth. *pdbnd*
link
Hen. BSOAS 11, 71.15, 12, 312.124, 313n 8; JRAS
1942, 232n6
- 7591 **ptβr'w** B فکر، یاد، یادگار
patfrāw ⇒ ptfr'w, ptpr'w, ptβr'w-
thought, memory, remembrance
BSTBL, Dhy. 155 etc.; TSP 9.141, 16.24, 20.7 etc.,
23.10 etc.
- 7592 **ptβr'w-** B, S یاد آوردن، به خاطر داشتن
patfrāw ⇒ ptfr'w-
(to)remember, (to)think
GMS 604; TSP; BSTBL, Dhy. 275, 404; Mack. AI
25, 422.18
- 7593 **ptβr'w'k** B یادآوری، یادبود
patβrāwē (ptβr'w'y) ⇒ ptfr'wy
remembrance, memorial
TSP 2.68, 6.52
- 7594 **ptβr'w't-** B یاد آوردن
patfrāwāt ©pt. st. ⇒ ptfr'wt-
(to)remember
GMS 539; BSTBL, Dhy. 318
- 7595 **ptβr'w'y** ⇒ ptβr'w'k
- 7596 **ptβr'wš** B در جهت مخالف، برعکس
patβrauš ? ©<**pati-brauša*
reverse
Dhy. 29, 50; BSTBL; Benv. Notesii 218; Gersh.
Advice. 81; Szemerényi. Sprache 12, 218f
- 7597 **ptβr'wyn'k** B از حفظ، یادبود، یادآورنده
patfrāwēnē (ptβr'wyn'y)
by memory, memorial, remembering
TSP 14.7; BSTBL, Dhy. 320
- 7598 **ptβr'wyn'y** ⇒ ptβr'wyn'k
- 7599 **ptβr'yn-** B پاسخ آفرین گفتن
patfrin ©impf. *pt'yβr'yn* ⇒ ptfryn-
(to)bless back
GMS 166; VJ 149; AVS 97
- 7600 **ptβs-** B خواندن
patfas ©<**pati-pas* <OP *pati-prsa-*; Parth.
pdfwrs; MP *phypwrs* ⇒ ptfs-
(to)read
GMS 52, 468; TSP; SCE 112, 522, 547; STii 8.10;
inf. *ptβs'y*, TSP 6.105; AVS 127
- 7601 **ptβs'mnty** M قرائت، خواندن
patfasāmandē ⇒ ptfs'mnty
reading
GMS 1100
- 7602 **ptβs't-** B خواندن
patfašt ©pt. st. ⇒ ptfs'ty
(to)read
GMS 537; TSP 7.75; inf. STii 8.10; AVS 112
- 7603 **ptbst-** C فهمیدن، شناختن، دانستن
patβe/ast ©pt. st. ⇒ ptβyδ-, ptβdy
(to)know, (to)understand, (to)feel
STii 1.30, pp. *ptbsty*
- 7604 **ptβstty** ⇒ ptβsty(y)
- 7605 **ptbsty** C حساس، برجسته
patβestē ©pp.; pl. -t
sensible, notable
C2, 19R1, 31R17 p58
- 7606 **ptβsty(y)** M پیوسته، متصل
patβastē (ptβstty) ©<**pati-bastaka* ©pp.
⇒ ptβystty
connected, joined
GMS 848, 1269; Hen. BSOAS 11, 1943, 71.16
- 7607 **ptbtw** C ⇒ ptbdw
- 7608 **ptβty(y)** M داغ، سوخته، تفته
pattaβdē ©Parth. *pt'b-*; Khot. *parttav-* ©pp.;
pl. -t

- burned
GMS 587, 850; BBB b31, 717
- 7609 **ptβwz** B نوک، پوزه (دخیل: پتفوز)
patβ/fōz
beak, muzzle
SCE 170; Hen. LW 100
- 7610 **ptβy-** B, M, S احترام، بزرگداشت
patβay/i (ptby) ©<*pati-baya ©nom.; acc.
-w; abl. -' ⇒ptβyw
respect, honour
VJ; SCE 74; BSTBL, Dhy. 97, 286, 287; MDii;
Frag. Len. 46.22, 93.30; KG 585; MSP b79; STii
1.9; BSTi 213; Benv. JA 1943-5 p95; C2,
11V18; GMS 521; *ptβy 'šcy'n'k* "worthy of
reverence" Dhy. 14
- 7611 **ptby** C ⇒ ptβy-
- 7612 **ptβy'δy** ⇒ ptβyδ'y
- 7613 **ptbyd-** C ⇒ ptβyδ-
- 7614 **ptβyδ-** B, S درک کردن، حس کردن، دانستن، شناختن (بو)
بردن (در بیشتر متون)
patβeδ (ptbyd-) ©<*pati- baudaya- ©impf.
ptyβyδ ⇒ptβyst-¹, ptbd-, ptbyθ-
(to)know, (to)understand, (to)feel, (to)be aware
BBB; TSP; BSTBL, Dhu. 126, Vim. 110, Dhy. 374;
KG; BSTii: C2 gloss.; Sogdica. 31.12, 2pl. pres.
pt. *byd-θ*, S W, C2 n p53.23 p58 f19, 97.31;
GMS 187, 586
- 7615 **ptβyδ'y** B, S, M احساس، درک، شناخت، دانش
patβeδē (ptβy'δy, ptβyδyy) ⇒ptβδy
knowledge, perception, understanding
TSP 2.897, 898, 23.12; BSTBL, Vim. 74; Intox. 13;
ptβyδy, Sogdica. 2.24, 25; GMS 962; W-Li, ii;
KG 610; BBB -yh; Frag. Len. 65.12
- 7616 **ptβyδn'k** B آگاه، دانا
patβeδnē ©pres. pt.
knowing, informed
TSP 2.870
- 7617 **ptβyδyy** M ⇒ ptβyδ'y, ptβ'yδy
- 7618 **ptbynt-** C پاسخ دادن
patβend ©impf. *ptybynt* ⇒ptβ'ynt-
(to)reply
C2, 23R29 n p67
- 7619 **ptbyr-** C عادت کردن
patβēr ⇒ptβ'yr-
(to)get used to
STii 2.21; AVS 79
- 7620 **ptβyst-¹** B احساس کردن، شناختن
patβist ©<*pati-busta-; √baud- ©pt. st.
⇒ptβyδ-, ptbst-
(to)know, (to)feel
TSP 2.162, 9.114
- 7621 **ptβyst-²** M پیوستن
patβi/əst ©pt. st. ⇒ptβ'ynt-
(to)join
GMS 307.848
- 7622 **ptβyst'k** ⇒ ptβystyy
- 7623 **ptβystk** ⇒ ptβ'ystk
- 7624 **ptβysty** ⇒ ptβ'ystk
- 7625 **ptβystyy** M, C پیوسته، متصل
patβəstē (ptβyst'k) ©pp.
joined
GMS 1269; KG 421; Sund. AoFviii 1981, 22R 8
p184, 185 n177
- 7626 **ptbyθ-** C دانستن، شناختن
patβeθ/δ (ptbyd-) ⇒ptβyδ-
(to)know
STii 1.37
- 7627 **ptβyw** B, S احترام، بزرگداشت
patβyu (ptbyw) ©<OIr. *neuter* ⇒ptβy-
respect
VJ 34, 856; TSP; SCE 187.490, 543; O² 30; Frag.
2a.2; KG 585; Frag. Len.; S W, 1980 MIFSS 7;
W-Li 94
- 7628 **ptbyw** C ⇒ ptβyw
- 7629 **ptβywcñ** S شایسته‌ی احترام، محترم
patβyucñ
respectable
ptβywcñw, apud. S W, MIFSS 1980, 7
- 7630 **ptbywcyk** C محترم، بلندپایه، سرشناس
patβyucik
respected
Schwartz. STSC Add.
- 7631 **ptc'n** B گنج
patčān ⇒pc'n
treasure
BSTBL; Dhu. 196
- 7632 **ptc'yt-** ⇒ ptc'yt-
- 7633 **ptc'yt'k** S پذیرفته، گرفته
pa(t)čaydē ©pp. ⇒ptcxtyy
received
KG 328, 410, S W, Apd. 3.2.1 p196

- 7634 **ptc'xš-** ⇒ **ptcxš-**
- 7635 **ptcyš-** S پذیرفتن
 pa(t)čaxš @impf. *ptyc'š* ⇒ *ptcyt-*, *pc'yš-*,
ptcxš-
 (to)receive
 MDii p209, 1.118; pt. *ptc'xšt(y)*, MSP b25; impf.
ptyc'š, MDiii p126
- 7636 ***ptcyšt-** C پذیرفتن
 pa(t)čyāšt- @pt. st. ⇒ *pc'y'z*, *pcyšt-*
 (to)receive
 perf. *ptc'šitwd'r-*, C2, 7V29 p54
- 7637 **ptcyt-** M پذیرفتن
 pa(t)čayd (*ptc'yt-*, *ptcxt-*) @pt. st. ⇒ *ptcxš-*,
pcyt-, *pcxt-*
 (to)receive
 GMS 509; KG 196, Apd. 3.2.1; *ptc'ytδ'r-*, BBB
 b41, 48
- 7638 **ptcng** C صلیب
 pa(t)čang ⇒ *pcng*, *ptšng*, *ptš'nh*
 cross
 Sund. AoFi 1974, 241.5
- 7639 **ptcš-** B چشیدن
 pa(t)čaš ⇒ *pcš-*
 (to)taste
 BSTBL, Intox. 18, inf. -'t
- 7640 **ptcšp'n** C, M آماده، برقرار
 pa(t)čpān ⇒ *pcp'n(h)*
 exposed, ready
 STi 87.20; apud. Benv. TSP n p212.66; MSP b50,
ptcp'n
- 7641 **ptcxš-** M, S پذیرفتن، دریافتن
 pa(t)čaxš @<**pati-caxša* @impf. *ptycxš*
 ⇒ *ptcyt-*, *pcxš-*, *ptcyš-*, *pc'xš-*, *cyš-*, *ptycxš-*
 (to)receive
 BBB b41 f52; GMS 164, 529, 622, 718; Tales.
 469.38; BBB; MSP b70; KG 2356; C2 p50n4
 p54.29; BSTii 851.18, 889.23
- 7642 **ptcxšy** M, S پذیرفتنی، دریافتنی
 patčaxšē
 seizable
 GMS 1165; Sogdica. 29.5; *pwptcxšy*,
 "unseizability", KG 569; *ptc'xšty*, MSP b25
- 7643 **ptcxt-** M, C ⇒ *ptcyt-*, *pcyt-*
- 7644 **ptcxtty** M پذیرفته
 pa(t)čaydē @pp. ⇒ *ptc'yt'k*
 received
 GMS 855, 509; BBB b46
- 7645 **ptcyδ-** B روفتن، جارو کردن
 patčēθ ?
 (to)sweep, (to)clear away
 Sund. AoF 19, 1992, 353 n16f.
- 7646 **ptδ'ys-** S نشان دادن
 patδēs @impf. *ptyδ'ys*
 (to)show
 Sund. MHC p25
- 7647 **ptδr'mc** B نزاع، کشمکش
 patž(y)āmč (*pδry'mc*) @<**pat-jay-* ⇒ *ptjy'mc*,
pδr'mc(h)
 dispute
 SCE 435-36
- 7648 **pθf'r** C شتاب
 paθfār (*pθp'r*) ⇒ *pδβ'r*
 haste
 BSTii 849.7; C2, 12R7
- 7649 **ptfr'w** M, C یاد، حافظه
 patfrāw @ob. -y(y) ⇒ *ptfr'wy*, *ptβr'w*, *ptpr'w*
 memory, remembrance
 STi 82.4; GMS 604; BBB p88.756
- 7650 **ptfr'w-** M, C یاد آوردن
 patfrāw ⇒ *ptfr'wt-*, *ptβr'w-*
 (to)remember, (to)remind
 GMS 572, 732; BBB f70
- 7651 **ptfr'wncyk** M یادآوری
 patfrāwančik ⇒ *nwptfr'wcyk*
 remembering, reminding
 GMS 1015, 1162; BBB p88.756
- 7652 **ptfr'wt-** M یاد آوردن
 patfrūt @pt. st. ⇒ *ptfr'w-*, *ptβr'wt-*
 (to)remember, (to)remind
 BBB 756; GMS 865
- 7653 **ptfr'wy** C یادبود
 patfrāwē ⇒ *ptβr'w'k*, *ptfr'w-*
 commemoration
 BSTii 898.111; C2, 55V21
- 7654 **ptfryn-** M پاسخ آفرین گفتن
 patfrin @<**pati-frina* ⇒ *ptβr'yn-*
 (to)bless back
 GMS 644, 724
- 7655 **ptfryy** M احترام، بزرگداشت
 patfray, patfri ? ⇒ *ptβy-*
 respect
 BBB; Bailey. Asica. 4, **pati- fraya-*, W-Lii 591

- 7656 **ptfs-** M, C خواندن
 patfa/as (ptps-) ©<*pati-prsa- ©impf. *ptyfs*
 ⇒ptfs-
 (to)read
 STii 1.36, 38; BSTii; C2, 55R 29, 31V28, inf.
ptfsy
- 7657 **ptfs'mnty** C خواندن، قرائت
 patfasāmandē ⇒ptfs'mnty
 reading
 BSTii 833.14, 896.60: C2, 54V 30
- 7658 **ptfs'ty** C خوانده
 patfasātē ©pp. ⇒ptfs't-
 read
 STi 21.15; GMS 851; BSTii 897.83; Benv. JA
 1955, 329; C2, 55R23; Sund. AoFi 234
- 7659 **ptfsyny** C خواننده
 patfasēnē ©pers. part. acc. *nw*-
 reader
 C2, 48R24; BSTii 883.22
- 7660 **pty'δ** M, C, S پیاله، جام، وزنه (پیغاله)
 patyād ©Pahl. *paygāl*; **pati-gāla-ka* ©pl. -t
 cup
 GMS 60; Anc. Lett. 4.6; STi 81.12; Benv. Notesiii
 233; Hen. Mittelir. 53; Sund. AoFviii 1981, 23V
 7, 9; C2, 12V18 n p56; Schwartz. ZDMG 292 n
 12; S W, AI 1990, 242
- 7661 **pty'm** B, C, S پیغام
 patyām ©Parth. *padgām*
 message
 VJ 1390; MDii 1.1.14, 19; Anc. Lett. 4.7; Frag.
 Len. 81.15
- 7662 **pty'mbry** C پیام آور، پیغمبر
 patyāmbarē ©pl. -t; ob. pl. -ty
 messenger, prophet
 STi 33.13, 81.7; STii 6.25; BSTii: C2 gloss.; Sund.
 AoFviii 1981, 21V14 p180
- 7663 **pty'mβrymyn** C پیغمبری، رسالت
 patyāmbarē-mēnē
 prophecy
 STi 87.24; GMS 1103
- 7664 **pty'ry'** M غفلت، بی توجهی، اهمال
 patyāryā ? ©<*pati-gar-
 negligence
 GMS 1396
- 7665 **pty'wδ** B پوشش، سربوش
 patyōδ (ptywδ) ©<*pati-gaud; ✓*gaud*-
 ⇒*y'wδ, ptywnt-, ptywδy(y)
 covering
 TSP 7.90, 9.57 n p213, 221; BSTBL, Dhu. 20, 101,
 105, 242
- 7666 **pty'wnt** B نزاع، جنگ، کشمکش
 patxūnd
 dispute
 TSP 9.13 n p220
- 7667 **pty'wsty** B کشته، مقتول
 patxwastē, patxustē ©pp. ⇒ptyw'y-, ptywsty'
 killed
 TSP 2.314
- 7668 **pty'wš** B شنوایی، سامعه
 patyōš ⇒ptywš
 hearing, audition
 VJ 879; TSP 9.41, 117, 10.20
- 7669 **pty'wš-** B شنیدن (در همی متون)
 patyōš ©*pati-gauša- ~impf. *pt'yγ⁽⁶⁾wš*
 ⇒ptywš-
 (to)hear
 GMS 598
- 7670 **pty'wšt-** ⇒ptxwšt-, ptywšt-
- 7671 **pty'n** C گونه، روش، مانند
 patyan, patayn ©f. loc. -y' ⇒fryn⁽⁶⁾
 type, manner, like
 C2, 7R26, 91V4; STSC 18, 151
- 7672 **pty'rβ-** B درک کردن، شناختن، پذیرفتن
 patyə/arβ ©<*pati-garb-/grab-; Parth.
padgīrw ©impf. *pt⁽⁶⁾yγrβ*; inf. *ptγrβ'y*
 ⇒pcγrβ-, ptyryβt-
 (to)understand, (to)receive
 SCE 406, 556; BSTBL, Dhu. 92, 121, 283, Padm.
 67, Dhy. 129; TSP 2.1230; STii 8.7; GMS 673
- 7673 **pty'rβ't-** S درک کردن
 patyarβāt ©pt. st.; *ptγrβ'tδ'r-* perf. st.
 (to)receive, (to)perceive
 MSP b106, b107
- 7674 **pty'rβyny** M آگاه، پذیرنده
 patyarβēnē ©pl. -t; pres. part.
 receiving, informed
 Sogdica. 25.29
- 7675 **pty'ryβt-** S گرفتن، فهمیدن
 patyriβd ©<*pati-grfta- ©pt. st. ⇒ptyrβ-
 (to)understand, (to)take
 GMS 153a
- 7676 **pty'swc'** C رمزی، پنهانی، پوشیده
 patysučā, pātysučā ©f. pp. ⇒ptywnt-,

- ptywst-², ptywst'k, ptywstk
mystical, hidden
BSTii 895.47: C2, 54V17; STSC 56
- 7677 ptyw'nk(w) M(S) ⇒ ptywnk⁽⁶⁾
- 7678 ptyw'y- B کشتن (در بیشتر متون)
patxwāy (ptywy-) @<*pati-xwāhaya- @impf.
pt'yw'y ⇒ ptxw'y-
(to)kill
GMS 226; VJ 255, 330, 1073; TSP; SCE; Frag.
Len.; Frag. 2a.16; STii 6.16, 45
- 7679 ptyw'yn'k B کشته، قاتل
patxwāyēnē @pres. part. ⇒ pry ptywn'k,
ptywyn'k, ptxwyny, p'tyw'nk
murderer
TSP 2, 908; SCE 256
- 7680 ptywδ ⇒ pty'wδ
- 7681 ptywδy(y) M پنهان کننده
patyōδē @pl. -t ⇒ pty'wδ
concealing
BBB 616; GMS 899
- 7682 ptywk'yk S گوگردی ؟
patyūkik ?
with sulphur ?
Sund. MDii B-9 V2 p160, 162
- 7683 ptywnk⁽⁶⁾ B کشتار، قتل
patxwank, patxung (ptyw'nk(w), ptywnkh)
@<*pati-xwahanaka ⇒ ptxwng
murder, killing
TSP 2.323, 595, 627, 843, 5.21, 11.21; SCE 421;
GMS 976n 1; Hen. JRAS 1944, 138.19
- 7684 ptywnkh ⇒ ptywnk⁽⁶⁾
- 7685 ptywnt- C پوشیدن، پوشاندن
patyund @*pati-gunta-; ✓ gaud- @impf.
pty'wnt ⇒ ptywst-²
(to)cover, (to)hide
C2, 57V25; Gharib. AI 4, 247-56
- 7686 ptywr- B بلعیدن، در کام خود فروبردن
patxwar, patxur
(to)devour
TSP 13.ii, 8; S W, IJ 1976
- 7687 ptywrk' B درنده، بلعنده، گیرا
patxwark, patxurē ?
devouring
pt'yrk' cšm'k, SCE 23 n p34, "devouring (or)
seductive eyes"
- 7688 ptywsch S پنهان، پوشیده
- patyusčā @f.pp. ⇒ ptywst'k, ptyswc'
hidden
Sund. MHC 36.1 V7
- 7689 ptywsd'r- C ⇒ ptywstwd'r-
- 7690 ptywst-' B, S کشتن
patxwast, patxust- @<*pati-xwasta; Yaghn.
tuxast @pt. st. inf. -y ⇒ ptyw'y-, ptxwst-
(to)kill
TSP 2.62, 236; VJ 258; Frag. Len. 69.18
- 7691 ptywst-² B, M, C پنهان کردن
patyust @<pati- gusta @pt. st. ⇒ ptywnt-,
pty'wδ, ptywz-
(to)hide, (to)conceal
GMS 849; Gharib. AI 4, 247.56
- 7692 ptywst'k S پنهان، پوشیده
patyustē @pp. ⇒ ptywsch, ptywsch
hidden
Sund. MHC 36.1 V11
- 7693 ptywstδ'r- ⇒ ptywstwd'r-
- 7694 ptywstk B پوشیده، پنهان
patyustē @pp. ⇒ ptywst-², ptywsty², ptyswc'
concealed, covered
BSTBL, Dhu. 24
- 7695 ptywstwd'r- B, M کشتن
patxustuδār (ptywsd'r-, ptywstδ'r-) @perf. st.
(to)kill
TSP; Hen. JRAS 1944, 138.20; Frag. 2a, 24: BSTii
895.29: C2 p67, 54R29n.p100, 184
- 7696 ptywsty' B کشته، مقتول
patxwastē, patxustē @p. ⇒ ptxw'y-, ptywst-²,
pty'wsty
killed
TSP 2.312; Frag. Len. 77R2, 120.7
- 7697 ptywsty' C رمزی، پنهان، مخفی
patyustē @pp.; pl. -t; acc. -tw ⇒ ptywsch,
ptywnt-, ptywstk
mystic, hidden
STii 5.2; Gharib. AI 4, 251; BSTii 893.17, 903.15:
C2, 57R15, 31V17
- 7698 ptywsty M ⇒ ptywsty²
- 7699 ptywš M, C, B مسموع، شنیده شدن، شنوایی
⇒ ptywšt-, pty'wš
hearing
Sogdica. 64.10; pt'yrwš+wn "to make audible", C2,
55V27 p107; TSP 10.20; Sund. AoFviii 1981
p217, 26V2

- 7700 **ptywš-** شنیدن، شنیده شدن (در همه ی متون)
 patyō/uš @<*pati-gauša- <*pati-guša @trans.
 & intrans. st. impf. *ptywš*, *pt'ywš*
 ⇒ *pty'wš-*
 (to)hear, (to)be heard
 GMS 598; v. Et. S W, C2 gloss. n p106, 17
- 7701 **ptywš'k** B ⇒ *ptywšy*
- 7702 **ptywš'mnty** C استماع، شنیدن، شنوایی، سامعه
 patyōšāmandē
 hearing, audition
 BSTii 903.12: C2, 57R12
- 7703 **ptywšd'r-** C شنیدن
 patyōšdār @perf. st. ⇒ *ptywšt'r-*
 (to)hear
 STi 70.13, 4.10, 11.3; BSTi 207
- 7704 **ptywšqy'** C شنوایی، سامعه
 patyōšakyā ⇒ *frm'n ptywšqy'*
 hearing
 C2 108V8; STii 6.13
- 7705 **ptywšny(y)** C, M شنونده
 patyōšnē @pres. part.; pl. -t; voc. *pt'wšn'*
 hearer, listener
 BSTii 905.28: C2, 57V 28, 51R 16; BSTi 154;
 BBB; W-Li 95; GMS 892
- 7706 **ptywšt-** شنیدن، شنیده شدن
 patyūšt @pt. st. ⇒ *pty'wšt-*
 (to)hear, (to)be heard
 GMS 176, 517; pp. *pt'wšt*, VJ 610; Anc. Lett; C2,
 5V29; MDii p 209
- 7707 **ptywšt'r-** C شنیدن
 patyūštār- (*ptywštwd'r-*) @perf. st.
 ⇒ *ptywšd'r-*
 (to)hear
 STii 3.2, 2.2; VJ; MDii; Frag. Len.
- 7708 **ptywštk** B ⇒ *ptywšty*
- 7709 **ptywštw** B ⇒ *ptywšty*
- 7710 **ptywštwδ'r-** B, S ⇒ *ptywšt'r-*
- 7711 **ptywšty** B, S شنیده
 patyūštē (*ptywštk*, *ptywštw*) @pp.
 heard
 TSP 5.2, 7.4; BSTBL; MDii; -tw, VJ 1273, 1246;
 BSTBL; Dhu. 76; -tk, TSP 20.10; Dhu. 130, 171;
pt'wšty, TSP 6.177; MSP b 138
- 7712 **ptywšy** C شنونده
 patyōšē @adj. pl. -t; f. -c ⇒ *frm'n ptywšy*
 hearer
- BSTii 882.5, 904.28; f. *pt'wšc*, BSTii 885.18: C2,
 51R 18
- 7713 **ptywšyq** C شنونده
 patyōšik
 hearer
 STi 37.18; GMS 897; Sund. AoFiii p62
- 7714 **ptywy-** B ⇒ *ptyw'y-*
- 7715 **ptywyn'k** B کُشنده
 patxwaynē ⇒ *ptyw'yn'k*
 murderer
 TSP 2.799
- 7716 **ptywyn'n'k** B کُشنده
 patxwaynēnē ? ⇒ *ptxwyny*
 murderer
 TSP 2.849
- 7717 **ptywz-** B پنهان کردن
 patyōz @<*pati-gauza; √gauz- ⇒ *ptywst-²*
 (to)hide
 TSP 5.32-3; Gharib. AI 4, 248; AVS 80
- 7718 **ptjy'mc** M نزاع، ستیز
 patž(y)āmč @f.n. ⇒ *ptzy'mc*, *ptδr'mc*
 quarrel
 GMS 200n 1, 1102; inf. -āmč of *patžay-*, Hen.
 Tales. 466.1
- 7719 **ptjyny(y)** M ستیزه جو
 patžēnē ?
 quarrelsome
 GMS 285 n 1
- 7720 **ptk'r'** B ⇒ *ptk'r'*
- 7721 **ptk'r'** M صورت، ظاهر، نما
 patkārā (*ptk'r'*) @f. n.; ob. -y ⇒ *ptk'r'kh*
 appearance
 BBB b40; GMS 973, 1266; TSP 16.22; BSTBL,
 Dhy. 388, 345, -'
- 7722 **ptk'r'kh** B, S صورت، ظاهر، نما
 patkārā(k) ⇒ *ptk'r'*, *ptq'ry*, *ptkr'k*
 appearance
 TSP 6.34; KG 379; BSTBL, Dhu. 21, 59, Dhy. 350
- 7723 **ptq'ry** C ظاهر، نقش، پیکر
 patkārē @acc. -w; ob. -y ⇒ *ptkr'k*, *ptqry*,
ptkrq
 appearance, image
 BSTii 877.1, 905.20, 25, 908.16, 20: C2, 57V 20,
 25, 65V 24, 40R 16, 20; STi 31.8
- 7724 **ptq's** C دربند، توقیف، زیر نظر
 patkās @Parth. *padgas* ⇒ *prk's*

imprisonment, confinement

BSTii 827.56: C2, 94V 26 p177

- 7725 **ptk'wn(h)** B, S مخالف، واژگون، بدعت گذار، مرتد
patkōn ⇒ ptkwn

contrary, upside-down, heretical

TSP; BSTBL, Dhu. 118, 217, 245, 256; SCE 467;

O' 16; Frag. Len. 65.12; Hen. Texts. 716, 92.6;

TSP 2.315, 351, 488, 744, 3.248, 5.121, 6.24, 9.58,

98; -h, TSP 2.109, 742

- 7726 **ptk'wny'** B انحراف، بدعت مذهبی، بدعت گذاری، ارتداد
patkōnyā (ptk'wnyh)

heresy, perversion

BSTBL, Dhu. 241, Vim. 14; TSP 9.123

- 7727 **ptk'wnyh** ⇒ **ptk'wny'**

- 7728 **ptkmcy** S گلو، حلق

patkamči ?

throat

Frag. Len. 37.7

- 7729 **ptkntw** S مجرم، گناهکار
patk(ə)ntu ? (ptkyn)

guilty

Anc. Lett. 4.3; BBB p89.763; GMS 148

- 7730 **ptkr'k** B, S نقش، پیکر
patkarē (ptkr'y) ©<OP *patikara* ©acc.

ptkr'w; pl. -t ⇒ *ptkr'r*, *ptkr'rk*, *ptq'ry*, *ptqry*

image

TSP 6.135; SCE 90, 94, 220; BSTBL, Dhy. 17 etc.;

KG 475, 583; *ptkr'w*, SCE 87; Dhy. 120;

ptkr'kw, Dhy. 29, 143; KG 631; *ptkr'yt*, Dhy.

139, 151, 219; *ptkr'yk* ? TSP 2.646 n p177

- 7731 **ptkr'nt-** ⇒ **ptkrnt-**

- 7732 **ptkr'st-** S بریدن

patkrastē ©pt. st.; inf. -y ⇒ **ptkrnt-**

(to)cut

Frag. Len. 48a3, -tw, 84 b 2

- 7733 **ptkr'y** ⇒ **ptkr'k**, **ptqry**

- 7734 **ptkrq** M, S نقش، پیکر

patkarē (ptkry(y), ptqryy) ©pl. ob. *ptqrqtyy*

⇒ *ptq'ry*

image

pl. *ptkryt*, Krab. Insc. 17.12; W Lii 547.21,

548.28, 578; BBB b40; GMS 987

- 7735 **ptkrnt-** B پاره کردن، بریدن

patkrand ©<**pati-* *krynt* ⇒ **ptkr'st-**

(to)cut through, (to)tear off

SCE 377; BSTBL, Dhy. 97; GMS 152; BBB 50

- 7736 **ptkrnt'k** B برنده، بران

patkrandē (ptkrnt'ly)

cutting out

SCE 41, 254, 260

- 7737 **ptkrnt'ly** ⇒ **ptkrnt'k**

- 7738 **ptqry** C نقش، پیکر

patkarē (ptkr'y) ©voc. *ptqr'*; pl. -t; ob. pl. -ty

⇒ *ptq'ry*, *ptkr'k*

image

STii 5.4, 5, 42; BSTi 238, 244, 247, 257; BSTi 284

- 7739 **ptqry sp'sqy'** C بت پرستی

patkare spāsakyā

idolatry(worship of idols)

C2, 40V7

- 7740 **ptqry-sp'sy** C بت پرست

patkarē-spāsē ©pl. -t

worshiper of idols, idolist

apud. S W, C2 p85, 7

- 7741 **ptqryst'n** C بتکده، نگارستان(پیکرستان)

patkarestan ©ob. -y

idol temple

BSTi 234, 242, 279

- 7742 **ptkryty 'sp'sy** M پرستش بت‌ها،

بت پرستی(پیکرپرستی)

patkaret/i-spāsē ⇒ *ptqry-sp'sy*, *sp'sy*

idolatry

Sogdica. p15.12, 13

- 7743 **ptkry(y)** ⇒ **ptkrq**

- 7744 **ptqryy** ⇒ **ptkrq**

- 7745 **ptqšc** ⇒ **ptqšty**

- 7746 **ptqšty** C زندانی

patkašc, patkaštē (ptqšc) ©pp.& m.; f. *ptqšc*;

pl. -t ⇒ *prkyš-*, *ptq's*, *ptqyšty*

imprisoned

C2, 94R16, 25V18, 64V28

- 7747 **ptkwc-** B نخ کردن، سوراخ کردن، قلاب انداختن(برای ماهی)

patkōc ⇒ *qwc-*

(to)thread, fish angle

SCE 85 n p35; Gersh. IF 75, 1970 p306

- 7748 **ptkwtyy** M قلاب شده، آویخته، سوراخ شده

patkuydē ©pp. ⇒ **ptkwc-**

hanged, hooked, pierced

BBB f74

- 7749 **ptkwn** B, S سرنگون، مخالف، واژگون

patkōn ⇒ **ptk'wn(h)**

- imprisonment, confinement
BSTii 827.56: C2, 94V 26 p177
- 7725 **ptk'wn(h)** B, S مخالف، واژگون، بدعت گذار، مرتد
patkōn ⇒ ptkwn
contrary, upside-down, heretical
TSP; BSTBL, Dhu. 118, 217, 245, 256; SCE 467;
O¹ 16; Frag. Len. 65.12; Hen. Texts. 716, 92.6;
TSP 2.315, 351, 488, 744, 3.248, 5.121, 6.24, 9.58,
98; -h, TSP 2.109, 742
- 7726 **ptk'wny'** B انحراف، بدعت مذهبی، بدعت گذاری، ارتداد
patkōnyā (ptk'wnyh)
heresy, perversion
BSTBL, Dhu. 241, Vim. 14; TSP 9.123
- 7727 **ptk'wnyh** ⇒ **ptk'wny'**
- 7728 **ptkmcy** S گلو، خلق
patkamči ?
throat
Frag. Len. 37.7
- 7729 **ptkntw** S مجرم، گناهکار
patk(ə)ntu ? (ptkyn)
guilty
Anc. Lett. 4.3; BBB p89.763; GMS 148
- 7730 **ptkr'k** B, S نقش، پیکر
patkarē (ptkr'y) ©<OP patikara ©acc.
ptkr'w; pl. -t ⇒ ptk'r', ptk'r'kh, ptq'ry, ptqry
image
TSP 6.135; SCE 90, 94, 220; BSTBL, Dhy. 17 etc.;
KG 475, 583; ptkr'w, SCE 87; Dhy. 120;
ptkr'kw, Dhy. 29, 143; KG 631; ptkr'yt, Dhy.
139, 151, 219; ptkr'yk ? TSP 2.646 n p177
- 7731 **ptkr'nt-** ⇒ **ptkrnt-**
- 7732 **ptkr'st-** S بریدن
patkrastē ©pt. st.; inf. -y ⇒ ptkrnt-
(to)cut
Frag. Len. 48a3, -tw, 84 b 2
- 7733 **ptkr'y** ⇒ **ptkr'k**, **ptqry**
- 7734 **ptkrq** M, S نقش، پیکر
patkarē (ptkry(y), ptqryy) ©pl. ob. ptqrqtyy
⇒ ptq'ry
image
pl. ptkryt, Krab. Insc. 17.12; W Lii 547.21,
548.28, 578; BBB b40; GMS 987
- 7735 **ptkrnt-** B پاره کردن، بریدن
patkrand ©<*pati- kṛnt ⇒ ptkr'st-
(to)cut through, (to)tear off
SCE 377; BSTBL, Dhy. 97; GMS 152; BBB 50
- 7736 **ptkrnt'k** B برنده، بران
patkrandē (ptkrnt'y)
cutting out
SCE 41, 254, 260
- 7737 **ptkrnt'y** ⇒ **ptkrnt'k**
- 7738 **ptqry** C نقش، پیکر
patkarē (ptkr'y) ©voc. ptqr'; pl. -t; ob. pl. -ty
⇒ ptq'ry, ptkr'k
image
STii 5.4, 5, 42; BSTi 238, 244, 247, 257; BSTi 284
- 7739 **ptqry sp'sqy'** C بت پرستی
patkare spāsakyā
idolatry(worship of idols)
C2, 40V7
- 7740 **ptqry-sp'sy** C بت پرست
patkarē-spāsē ©pl. -t
worshiper of idols, idolist
apud. S W, C2 p85, 7
- 7741 **ptqryst'n** C بتکده، نگارستان (پیکرستان)
patkarestan ©ob. -y
idol temple
BSTi 234, 242, 279
- 7742 **ptkryty 'sp'sy** M پرستش بت‌ها،
بت پرستی (پیکر پرستی)
patkaret/i-spāsē ⇒ ptqry-sp'sy, sp'sy
idolatry
Sogdica. p15.12, 13
- 7743 **ptkry(y)** ⇒ **ptkrq**
- 7744 **ptqryy** ⇒ **ptkrq**
- 7745 **ptqšc** ⇒ **ptqšty**
- 7746 **ptqšty** C زندانی
patkašc, patkaštē (ptqšc) ©pp.& m.; f. ptqšc;
pl. -t ⇒ prkyš-, ptq's, ptqyšty
imprisoned
C2, 94R16, 25V18, 64V28
- 7747 **ptkwc-** B نخ کردن، سوراخ کردن، قلاب انداختن (برای ماهی)
patkōč ⇒ 'qwc-
(to)thread, fish angle
SCE 85 n p35; Gersh. IF 75, 1970 p306
- 7748 **ptkwytty** M قلاب شده، آویخته، سوراخ شده
patkuydē ©pp. ⇒ ptkwc-
hanged, hooked, pierced
BBB f74
- 7749 **ptkwn** B, S سرنگون، مخالف، واژگون
patkōn ⇒ ptk'wn(h)

upside-down, contrary

TSP 7.88, 13.20; Sund. MHC 37.2, 5 p31

- 7750 ptkwnwyn'k B منحرّف، با دید مخالف،
مرتد (واژگون بین)

patkōn-wēnē ⇒ptkwnyn'y

heretical view, having heretical views

TSP 5.121; SCE 467; Mack. BSTBL, Intox. 20

- 7751 ptkwn wyn'y B ⇒ ptkwnwyn'k

- 7752 ptkwnyn'y B مرتد، کافر، ملحد

patkwēnē ? (ptkwn wyn'y) ©pres. part.

heretical

SCE 470 n p40.41

- 7753 ptkyn ⇒ ptkntw

- 7754 ptqyš- C زندانی کردن، پنهان کردن

patkēš ⇒prkyš-

(to)imprison, (to)confine, (to)hide

C2, ptqšiq', 51V 4-5

- 7755 ptqyšty C زندانی

patkēštē ©pp., pl. -t ⇒ptqšty

imprisoned

C2, 25V18, 64V 28; S W, BSOAS 1979, 133-4

- 7756 ptm'k B اندازه، پیمانه

patmāk (ptm'k, ptm'q) ©<*pati-māy-

⇒ptm't'y, 'pw ptm'k

measure

-'k, Dhy. 88; Intox. 31; Frag. Len. 4.3, -'k/-'q;

TSP 2.998; BSTBL, Padm. 42; Hen. BSOAS

12.309.13; BSTii 905.26: C2 p123, 57V26; MSP

e21; ptm'ky, Padm. 39; pr ptm'k, "equally"

BBB f53; ptm'kh, MSP b11; GMS 980

- 7757 ptm'δ'k S مایه، ماده، اصل

patmāδē ©✓mad-

substance, matter

Sund. MHC p27.36.10 V5 p2 8n 47

- 7758 ptm'k B, M, S ⇒ ptm'k

- 7759 ptm'q C ⇒ ptm'k

- 7760 ptm'nh S پیمان، عهد

patmān

contract

Anc. Lett. 5.22

- 7761 ptm't'y B به اندازه، متعادل

patmātē ©*pati-māta-; Parth. pdm'dg ©pp. of

*ptm'y-

measured, frugal

SCE 155

- 7762 ptm'wyt- S ⇒ ptmwyt-

- 7763 ptm'wyt'k B, M پوشیده

patmūydē (ptm'wyt'k) ⇒ptmwty(y), ptm'ync-

covered, dressed

GMS 848, 855, 858; VJ 921; KG 615

- 7764 ptm'wyt'k ⇒ ptm'wyt'k

- 7765 ptm'wk' B پوشاک، جامه

patmōk ©✓mauk ⇒ptmwk

garment

BSTBL, Vim. 87

- 7766 ptm'wkh S پوشاک، پوشش

patmōk

garment

Sund. MHC p27, 36.10 R9

- 7767 ptm'ync- B پوشیدن، پوشاندن

patmi/ēnč (ptmc-) ©<*pati-minca;

<*pati-munca ⇒ptm'wyt'k, ptmync-

(to)dress

GMS 119, 334, 600; EGSii 21, patmēnč

<*pati-muncaya-, impf. pt'ym'ync, VJ;

ptymync, TSP 13.26; BSTii 905.22: C2, 57V22,

23; KG 607

- 7768 ptmc- ⇒ ptm'ync-, *ptmnc-

- 7769 *ptmnc- B لباس پوشیدن، پوشاندن

patmi(n)č (ptmc-) ©3pl. impf. pt'ymcmt

⇒ptmync-

(to)dress

VJ 872; GMS 334

- 7770 ptmwytδ'r- C ⇒ ptmwytδ'r-

- 7771 ptmwyt- B, M پوشیدن (پیموختن) (در بیشتر متون)

patmūyd ©<*pati-muxta; Av. patiš muxta;

Parth. padmuxt- ©pt. st. ⇒ptmync-

(to)dress

GMS 536

- 7772 ptmwytδ'r- M لباس پوشیدن

patmūydār (ptmwytδ'r-) ©perf. st.

(to)dress

Hen. Tales. 478, 7; STi; STii ptmwty δ'r-; BBB

488

- 7773 ptmwty(y) M, C پوشیده

patmūydē ©pp. ⇒ptm'ync-, ptmwyt-,

ptm'wyt'k

dressed

GMS 848, 855, 858; BBB 561, 667; Sund. AoFviii

1981 p204, 24V1

- 7774 ptmwk M پوشاک، لباس

patmōk (ptmwq) ©✓mauk; Parth. padmōg;

- MP *paymōg* ⇒ *ptm'wk'*
 garment, dress
 GMS 957; BBB; Hen. Cosm. 307, 15, 62; BSTii 836.3; C2, 108R3; Bailey. Prolexis. 153
- 7775 *ptmwq* C ⇒ *ptmwk*
- 7776 *ptmwx-* M پوشیدن، برتن کردن
patmuxs ©<**pati-* *muxsa-* ©impf. *ptymwx*
 (to)dress oneself
 GMS 825; AVS 73
- 7777 *ptmyδδyy* ⇒ *ptmyδy(y)*
- 7778 *ptmyδy(y)* M روزانه
patmēθē (*ptmyδδyy*)
 daily
 GMS 1140; BBB 674, 720 a1; MSP b12; -yh, BBB 750
- 7779 *ptmync-* B, M, C پوشیدن (در بیشتر متون)
patminč, *patmēnč* ©Parth. *padmōž*; MP *pēmōz*
 Khot. *pamjs*; Išk. *pomuc*; Sark. *pamec*; Sankl. *pumec*; Wakh. *pūmec* ©impf. *pt^(y)m^(y)ync*
 ⇒ *ptmwyt-*, *ptm'ync-*, **ptmnc-*
 (to)dress
 GMS 334, 600; C2, 57V22, 23; AVS 73
- 7780 *ptmync't-* M پوشیدن
patminčāt ©Parth. *pdmwc'd* ©pt. st.
 ⇒ *ptmync-*
 (to)dress
 GMS 536
- 7781 *ptmyncny* M پوشنده
patminčnē, *patmēnčnē* ©pl. -t ⇒ *ptmync-*
 dressing
 GMS 892
- 7782 *ptn* M شهر
pat(t)an ©loc. -y' ⇒ *pttn*
 town
 GMS 1183; BBB 698
- 7783 *ptn'ym-* B تقلید کردن، پیروی کردن
patnēm ©<**pati-nāmya* "to bend back"
 (to)imitate
 SCE 144; Gersh. Advice. 79f
- 7784 *ptn'ym* B تقلید، تمایل
patnēm ©ob. -y ⇒ *ptnym¹*
 imitation, inclination
 Benv. "despise" ?; TSP 2.142; Gersh. Advice. 80
- 7785 *ptnmy'* C ⇒ *ptnymy'*
- 7786 *ptnw'k(w)* S ⇒ *ptnwy(y)*

- 7787 *ptnwb* C تنبیه
patnūß ?
 beating
 STi 6.12; BSTii 853.3, 862.10; C2, 7R17, 25R 10;
 S W, C2 p53
- 7788 *ptnwy(y)* M دوباره، از نو
patnawē (*ptnw'k(w)*)
 again
 Sund. KG p188, 449; MSP b75-6; GMS 1140,
ptnwy δ *βtyk*
- 7789 *ptn-xwžqy'* C عنرطلبی، جویای معذرت
patn ? -*xužakyā* ⇒ *ptyrnwxwy*
 seeking excuse
 S W, C2 n p99, 51V22
- 7790 *ptnym¹* M, B تقلید، تمایل، جهت گیری
patnēm (*ptnyym*) ©pl. -t ⇒ *jn'ptnym*,
 'zn'ptnym, *ptn'ym*
 imitation, inclination, direction
 BBB 525; GMS 957; Gersh. Advice. 79-80
- 7791 *ptnym²* C افزار، سازوبرگ، زین
patnēm ©<**pati-naima* ©pl. -t
 trapping, gear
 BSTii 835.8; C2, 105R8
- 7792 *ptnymy'* C راهنمایی، مشورت، اندرز
patnēmyā
 advice
 BSTii 831.23, 892.13, 898.109; Gersh. Advice. 77;
 C2, 31R 12-3, 55V19, 102V23
- 7793 *ptnyy* M ⇒ *ptn*
- 7794 *ptnyym* M ⇒ *ptnym¹*
- 7795 *ptnyyz* M بریان شده
patnēz ? ©Av. *naēza* ⇒ *ptnyz-*
 roasted
 Sogdica. p41 n 16
- 7796 *ptnyyz-* S ⇒ *ptnyz-*
- 7797 *ptnyz-* C بریان کردن، سرخ کردن
patnēz ? (*ptnyyz-*) ⇒ *ptnyyz*
 (to)roast
 STii 4.27 p593; Sogdica. 39.25
- 7798 *pθp'r* ⇒ *pθf'r*
- 7799 *ptpr'w* S یاد، خاطر
patfrāw ⇒ *ptβr'w*, *ptfr'w*
 memory
 Anc. Lett. 2, 44
- 7800 *ptps-* ⇒ *ptfs-*

- 7801 **ptpt'yn** B, M, S جدا گانه، مخالف، برعکس
 patpatin (ptptyn) ⇒ ptyn', pt'yn
 separately, opposite
 TSP 10.27; BSTBL, Dhu. 130; KG 483; Frag. Len.
 6R4, 88.7; GMS 1080
- 7802 **ptpt'yn''wy** ⇒ ptpt'yn'w'k
- 7803 **ptpt'yn'w'k** B مخالفت، جدایی
 patpatināwē (ptpt'yn''wy, ptpt'ynw'k,
 ptptyn'w'k)
 opposition, isolation
 SCE 277; BSTBL, Dhu. 34; Benv. JA 1951
 Notesvii 124; GMS 1082, 1032 n 1, ptpt'yn'cw;
 GMS 420, 1080
- 7804 **ptpt'ynw'k** ⇒ ptpt'yn'w'k
- 7805 **ptptyn** S ⇒ ptpt'yn
- 7806 **ptptyn'w'k** B ⇒ ptpt'yn'w'k
- 7807 **ptpy(y)** M چراغ، نور
 pat(t)ap(ē) ? ©<*pati-tapah ⇒ pttpy
 lamp, light
 GMS 81; BBB 84.717
- 7808 **ptr-'** M, C پدر (در بیشتر متون)
 p(i)tar, ptr (ptry(y)) ©<patar ©nom. -y(y);
 acc. -w; ob. -y; abl. -'; pl. -t'; ob. pl. n. -ty'
 ⇒ BY⁽⁶⁾, ptr-
 father
 GMS 178, 303, 1168, 1174, 1179; C2 gloss.; STi
 75.3, 5, 8, 10.8; Sund. AoFviii 1981, 217; STii
 1.34, 50, 4.14, 5.7, 11, 33; MSP c13 -yy(h);
 W-Li; BBB
- 7809 **ptr-'** M کشیدن، بیرون کشیدن، موکندن (دخیل: فتردن،
 فتریدن، فتلیدن)
 f/pətar ⇒ ftr-, 'pt'r-
 (to)pull out(hair)
 GMS 89; Hen. JRAS 1944, 143n 4
- 7810 **ptr''m-** B آرام کردن، خاموش کردن، ایستادن
 patrām (ptr'm-) ©<*pati-rama
 (to)calm, (to)appease, (to)extinguish, (to)stop
 GMS 581; TSP 2.443, 464, 16.40, 23.9; BSTBL,
 Dhy. 225; MDii p174.3; MDiii; Frag. 5.9; MSP
 b133 e19; inf. -'y, Dhy. 225, 270, 334; TSP
 23.15; AVS 74
- 7811 **ptr'β''y** ⇒ ptr'β'k
- 7812 **ptr'β'k** B, S عصا، چوب دستی
 patrāβē (ptr'β'y)
 stick
 TSP 5.72, 11 n p200; GMS 1254; Frag. Len. 81.6
- 7813 **ptr'm** B آرامش، پدرام، سکون
 patrām ©MP *padrām*
 calm, peace
 STii 9.17 n p593
- 7814 **ptr'm-** B, M, S ⇒ ptr'm-
- 7815 **ptr'ms-** B آرام شدن
 patrāms ©med. pass. st.
 (to)be appeased
 Frag. 2a.8; GMS 811, 828
- 7816 **ptr'mt-** B آرام کردن، آرام شدن
 patrāmt ©pt. st. ⇒ ptr'm-
 (to)calm, (to)appease
 TSP; STii; Frag. 5.9, S W, IJ 1976, 49; -t', pot.
 pass., TSP 2.234; GMS 884
- 7817 **ptr'mty** B آرام شده، آسوده
 patrāmtē ©pp; acc. -w; f. -'
 appeased
 TSP 2.234, 8.202
- 7818 **ptr'nk** S ستم، جور، فشار (دخیل: قدر نک)
 ptrang ⇒ ptrxs-, βtrnng
 oppression
 Mack. AI 25, 425, 13 n p427.4
- 7819 **ptr'wp(w)** S ⇒ ptrwp
- 7820 **ptr'yδ** B, M آمیزش، آمیختگی
 patrēθ ©<*pati-iriθiya; √rāθ ⇒ ptr'yδ-
 mixture, mixing
 SCE 49; GMS 587, 755; BBB p69, 560, 581,
 ptr'yδδ
- 7821 **ptr'yδ-** B, S, M آمیختن
 patrēθ (ptryθ-) ©impf. pt⁽⁶⁾yryδ ⇒ ptryst-'
 ptr'yδ-
 (to)mix
 TSP 2.356, 774, 3.276, 289, 14.5, 19.9, 8.177; SCE;
 BBB f35; BSTBL, Padm. 41; O' 8; Frag. Len.
 92, 8, 11; GMS 587
- 7822 **ptr'yδ'k** B آمیزش
 patrēθē ©ob. -y ⇒ ptr'yδy(y)
 mixture
 TSP 2.884, 815
- 7823 **ptr'yš-** B پاره کردن
 patrēš ©<*pati-raiš; Av. *raēš*; Khot. *birata*
 ©inf. -y ⇒ ptr'yš-
 (to)tear apart
 TSP 2.458 n p175; GMS 662; Prolexis. 24
- 7824 **ptr'yz-** B افراشتن، بلند کردن، بالا بردن
 patrēž (ptr'yz-) ©<*pati-rāzaya-; Parth.

- padrāz* ©caus. st. ⇒ *ptrz-*
(to)raise up, (to)erect
BSTBL, Vim. 29, 55, 99
- 7825 *ptr'yz-* ⇒ *ptr'yiz-*
- 7826 *ptr'yzt-* B افراشته
patrčžt ©pp. ⇒ *ptr'yiz-*
erected
Vim. 55, BSTBL; pot. +*wn-*
- 7827 *ptr'z* B اندازه، طول و عرض
patrāz
dimension
TSP 2.964 n p181
- 7828 *ptr'wš* C ⇒ *ptrwxš-*, *ptrwšty*
- 7829 *ptrq'n* C ⇒ *ptrk'n*
- 7830 *ptrk'n* M ارث پدری، میراث، پدرگان
pitarkān (*ptrq'n*)
heritage, patrimony
BBB a11; GMS 226; Tales. 470.56; STi 21.8, 24.4;
C2, 51R 6; BSTii 885.6
- 7831 *ptrk'ndt* M وراث
pitarkānd ©pl.
heirs
BBB 569; Benv. Titres et Noms Propres. 17
- 7832 *ptrq'n xw'r* C وارث، میراث خوار
pitarkān-xwār ©pl. -*t*
heir
STi 21.8, 83.19; Sund. AoFviii 1981, 20R 19 p174
n55, 21V 6-7 p180
- 7833 *ptršt-* M افراشتن، بلند کردن
patrašt ©<**pati- rašta*; Parth. *padrāšt-* ©pt.
st. perf. st. *ptrštwd'r-* ⇒ *ptrz-*
(to)erect
GMS 176; BBB; Hen. BSOAS 12, 312.85; W-Lii
- 7834 *ptrštr* M افراشته تر، سرفراز تر، بلندتر
patraštar
more exalted
GMS 1285, 1306
- 7835 *ptrštyy* M افراشته، برپا
patraštē ©pp.
erected
Sogdica. 52.6; GMS 1285; *ptrštwd'r-*, W-Lii, 516
- 7836 *ptrw'z-* B جلوگیری کردن، مسدود کردن، برخورد کردن
patrwāz ? ©<**pati-wrāža-*; Skt. *varj-*; Av.
urvag ⇒ *ptr'γwštk*
(to)intercept
GMS 128, 257; JRAS 1942, 99; Schwartz. HMV

391

- 7837 *ptrw'z'k(w)* B برخورد، تصادم، تقاطع
patrwāzē ? ©<*Av. *urvag*
encounter, interception
Benv. VJ 841 n p95
- 7838 *ptrwδ-* M رویدن، رستن
patrōδ ©<**pati- rauda* ©impf. *ptyrwδ*
⇒ *ptrwst-*, *ptryst-*²
(to)grow
BBB 580 p74; GMS 622; AVS 114
- 7839 *ptrwšty* B مسدود، بسته
patrušštē ? ©pp. ⇒ *rwšš*, *ptr'γwštk*
obstructed
SCE 85; GMS 170, 257; Benv. JA 1943, 43-5, 116
- 7840 *ptrwty* C مسدود، بسته
patruyde ©pp.
obstructed
Schwartz. HMV 391, pt. of *ptrwxš-*
- 7841 *ptrwp* M استحكامات، قلعه، دژ، سنگر
patrūp ©√*raup-*; Khot. *prūva*; Skt. *rōpaya-*
fortress, ditch
BBB b36 p93; *ptr'wpu*, KG 584; Bailey. BSOAS
13, 921, 25
- 7842 *ptrwst-* S(M) رویدن، رستن
patrust ©<**pati-rusta* ⇒ *ptryst-*², *ptrwδ-*
(to)grow
KG 393; *ptrwsty*, C2 n p76
- 7843 *ptrwxš-* C دهان بستن، حرف نزدن
patrušš ©2sg. impv. -'
(to)shut up, (to)cease speaking
BSTii 873.15; C2, 66R 15
- 7844 *ptryδ-* B, M آمیختن
patrēθ ©impf. *pt'yryδ* ⇒ *ptryst-*¹, *ptr'yδ-*
(to)mix, (to)mingle
BBB p69 f35, 560; GMS 587, 638 n 1, 755; Frag.
Len. 69.29, 32; TSP 19.16; O' 8, 11'
- 7845 *ptryδδ* M ⇒ *ptr'yδ*
- 7846 *ptryδδc* M آمیخته، آمیزه
patrēθčā ? ©f. adj.
mixed
GMS 581, 734, 1239, 1273
- 7847 *ptryδy(y)* M آمیخته، آمیزه
patrēθē ©pres. part. ⇒ *ptr'yδ'k*
mixed, mixing
GMS 1239, 965; BBB 591
- 7848 *ptrysc'* M آمیخته، مخلوط

- patrisčā @f. pp. ⇒ptryst'k
mixed
GMS 1272; Hen. BSOAS 12, 312, 119; BBB p69, 560
- 7849 ptryst-¹ M, C آمیختن
patrist @<*pati-irista- @pt. st. ⇒ptryδ-,
ptr'yδ-
(to)mix
GMS 587; BBB p69.560; C2, 31V18 n p76.12
- 7850 ptryst-² C رستن، رویدن
patrə/ist @pati-rusta- @pt. st. ⇒ptrwδ-,
ptrwst-
(to)grow
BSTii 893.12; C2, 31V 12, inf. ptrysty n p76, 12
- 7851 ptryst'k B آمیخته
patristē (ptrystyy, ptrystk) @pp. ⇒ptrysc'
mixed
TSP 22.3; STii 10.17; GMS 1272; BBB p69, 560
- 7852 ptrystk ⇒ ptryst'k
- 7853 ptrystyy M ⇒ ptryst'k
- 7854 ptryš- M پاره کردن
patrēš @<*pati-raiš; Khot. birata; Av. raēš
@impf. ptyryš ⇒ptr'yš-
(to)tear apart
GMS 662; BBB 490, 501 b98
- 7855 ptryštyy M دریده، پاره شده
patrištē, patreštē @pp.
torn apart
BBB 492; GMS 1638
- 7856 ptryt C مقابل، مخالف، رویاروی
patrēt @postp. + gen.
opposite, against, towards
S W, C2 gloss.
- 7857 ptryθ- ⇒ ptr'yδ-
- 7858 ptry(y) ⇒ ptr-¹
- 7859 ptryz B میل ؟، صعود ؟
patrēž/z ?
desire ?, raising ?
Mack. BSTBL n p61-2, Dhy. 308, 315
- 7860 ptrz- B, C بالارفتن، بلندشدن، سرفرازشدن
patraz @<*pati-raza-; Parth. padraz
⇒ptr'yzt-, ptršt-
(to)rise up, (to)become exalted
BSTBL, Dhu. 219; C2, 49R 28, 48R 17; BSTii
826.28; STi apud. Sund. AoFi 1974 p23, 7V16;
AVS 80
- 7861 ptrzty C سرفراز، بالارفته، قائم
patraztē @pp. ⇒ptr'yzt-
raised, erected
STi 45.16; Benv. JA 1943, 45, 115
- 7862 pts⁹q M ⇒ pts'k
- 7863 pts'c- M, C درست کردن، ساختن، تنظیم کردن، آراستن
patsāč @<*pati-sāca; Parth. passāž-; MP
passāz- @impf. pty'sc ⇒pts'yt-, ptsxs-
(to)arrange, (to)order
GMS 591; Gersh. AHM 257; C2, 27V 26; Hen.
BBB p132; BSOAS 12, 312, 71, 77, 113; AVS 73
- 7864 pts'd C ⇒ pts'δ²
- 7865 pts'δ¹ M شکل، ظاهر
patsād @<*pati-sādāya-; √sad-; Av. sadāya
appearance, shape
Hen. BSOAS 11, 68.7; GMS 957
- 7866 pts'δ³ S زره، سپر، لباس رزم
patsād/θ (pts'd) @<*pati-sāθa; Av. √sā "to
protect; √chad" to cover"
shield, armour
MDii p156.4; Schwartz. STSC 138.28, 146.6
n p441; S W, C2 p179-180
- 7867 pts'yt- B مزین کردن، آراستن
patsayd @pt. st. ⇒pts'c-, ptsyt-
(to)adorn
VJ; TSP; BBB, pts'ytwδ'r-
- 7868 pts'yt'k- ⇒ ptsytyy
- 7869 pts'yt'w B ⇒ pts'yt'k
- 7870 pts'ytch B آراسته، مرصع
patsaxčā @f. pp. ⇒pts'yt'k, ptsyc'
adorned, inlaid
VJ 16^b, 40^a, 116⁹, 1258; GMS 1272
- 7871 pts'yt'k B, S آراسته، مرصع (دخیل: پسندیده)
patsaydē @<*pati-saxtaka @pp. ⇒pts'yty¹,
ptsytyy
adorned, inlaid
-k, VJ 15^b, 527; TSP 5.54; MDii; Frag. Len. 71.11,
12; -w, VJ 1170; -kw, VJ 588; -y, VJ 334; O³
11
- 7872 pts'yty¹ S ساخته
patsaydē ⇒pts'yt'k
built
Sund. MHC p24, 36.2 R4
- 7873 pts'yty² B ⇒ pts'yt'k
- 7874 pts'q C ⇒ pts'k

- 7875 **pts'k** M, S بنیاد، ترتیب، نظم، آرایش
patsāk (pts'q, pts'q) ©pl. -t ⇒pts'kh
foundation, order, arrangement
GMS 959; BBB 725 d11; C2, 31R7, 54V23,
55R30; Sogdica. 21.14; pts'q, Sogdica. 55.12b
- 7876 **pts'kh** S نظم، بنا، بنای یادبود
patsāk ⇒pts'k
order, monument
KG 621; Karab. Insc. 15.1, 2, 19.17 21.23; Bugut.
Insc. Livšič. AO Hung. 1972, 72B1.1
- 7877 **pts'ntrmyk** B پسندیده، مورد پسند
patsandarmik ⇒ptsynt'rmyk
pleasant, acceptable
TSP 6.34; GMS 1105
- 7878 **pts'p-** B خوش آمدن، پسندیدن
patsāp
(to)be pleasing, (to)please
SCE 487; BSTBL, Vim. 190; Benv. Notesi 33
- 7879 **pts'r'** B, S, M در جهت عکس، به عقب، سپس
patsār (pyts'r) ⇒s'r'
opposite, contrary, backwards
TSP; VJ; MD; Hen. Tales. 466.3; Cosm. 311.67;
MSP b171, 178; Frag. Len.
- 7880 **pts'r'** C بالای سر، سر، بالش
patsār
head (of a bed), pillow
C2 p99 51V26, 57R27; BSTii 904.27
- 7881 **pts'r'k** B جمجمه، سر، کاسه‌ی سر
patsārē
head, skull
TSP 3.282, 291, 298 n p199, 282
- 7882 **pts'rδ** B, S در نتیجه، پس، طبق
patsārδ ⇒ptsrδ; pytsrδ
then, accordingly, consequently
BSTBL, Intox. 9; Dhy.; STii 9.9; TSP 2.405 & etc.;
Hen. Tales. 476.8; O' 14; Frag. Len. 38.9 etc.
- 7883 **pts'wc-** B, S سوختن، سوزاندن، روشن کردن
patsōč ©<*pati-sauca ©impf. ptyswc
⇒ptswc-, ptswys-
(to)burn, (to)light, (to)kindle
BSTBL, Intox. 3
- 7884 **pts'wc'k** ⇒pts'wc'y
- 7885 **pts'wc'y** B سوختن، سوزان
patsōče (pts'wc'k) ©inf. ⇒pts'wc-
burning
SCE 221, 493; TSP 3.227, 6.106, 125, 135, 137,
170
- 7886 **pts'wk'** B, S سوخت، روشنائی
patsōk ⇒pts'wc-, ptswys-
burning, flame
O' 5; Frag. Len. 93.5
- 7887 **pts'ynt-** B پسندیدن
patsēnd ©*pati-sandaya ©impf. pt'ys'ynt
⇒ptsynt-
(to)please, (to)approve
TSP 2.442, 873; VJ 1146, 263
- 7888 **pts'yntarmyk** B پسندیده
pat sēndarmik ⇒ptsynd'rmyk, pts'ntrmyk
agreeable
BSTBL, Padm. 38
- 7889 **ptsdtwδ'r-** S پسندیدن
patsa(n)tuδār ©<*ptsdt- ©perf. st. ⇒pts'ynt-
(to)approve
Bugut. Insc. B2.8; Livšič. AO, Hung. 26, 1972, 72
- 7890 **pts'yc'** M آراسته، مرتب
patsaxčā ©f. pp. ⇒pts'yтч
arranged
Hen. BSOAS 12.307.40; GMS 849, 1272; BBB
p132
- 7891 **pts'yt-** M ساختن، آراستن
patsayd ©Parth. MP pssāxt- ©pt. inf. pts'yty
⇒pts'c-, pts'yt-
(to)build, (to)make
Hen. Cosm. 312.73
- 7892 **pts'ytr-** M آراسته‌تر
patsaydar
more arranged
-yy, GMS 1284
- 7893 **pts'ytyk** S آماده
patsaydik
prepared
MDiii p73.10 n p74; MDii A-1R9, 10, -h, n p143
- 7894 **pts'ytyy** M آراسته، مرتب (دخیل: پسفده، بسفده)
patsaydē (pts'ytyk-) ©pp. ⇒pts'ytk
arranged
GMS 1272; BBB f74; Hen. Cosm. 312.73; perf.
pts'ytwδ'r-, BBB 563
- 7895 **pts'yw** S سند، مدرک، پاسخ
patsaxu
document, answer
MDii A-13, 7, A-7, 5 p74.5, A-16, 11 p139.11
n p140; MDiii p64.5, 70.11, 71.7
- 7896 **ptsm'r-** B ⇒ptšm'r-

- 7897 **ptspyn-** C مفیدبودن
 patspin ©<*pati-spanya-; *span
 (to)be useful
 C2, 51V16 n p98, 3sg. fut. *ptspyntyq'*
- 7898 **ptsr'w-** B وردخواندن، تقدیس کردن
 patrāw ©<*pati-srāwa-
 consecrate
 TSP 14.6, 9; BSTBL, Padm. 43, 54, 56, 58; inf. -y,
 TSP 7.143, 8.109, 120, 125, 143
- 7899 **ptsrδ** B, M, S در نتیجه، در پی
 patsarδ ⇒pts'rδ, pytsrδ
 consequently
 TSP 7.46, 159, 180, 16.26, 12.2; Frag. Len. 49.6
 etc.
- 7900 **ptsrtyq'** M یخ زده، منجمد، انجماد
 patsartakyā ©Av. *sarata*
 frozen, cooled
 Sogdica. 21.13b n p22; GMS 985
- 7901 **ptsrwm** B ورد، دعا، افسون، وردخواندن
 patsrum ©Av. *sraoman*
 mantra, charm
 TSP 2.797, 8.80 & etc.; VJ 29^b; BSTBL, padm. 54;
 Vim. 123; -y, TSP 14.6
- 7902 **ptsrwm-** B وردخواندن، افسون کردن
 patsrum
 (to)utter a charm
 TSP 7.67
- 7903 **ptst't** B, M, C ایستادگی، پایداری، دفاع
 patstāt ©<*patištāta; pati-stāta; √stā; Av.
paitištātai
 resistance, defence, persistence
 GMS 552n 1; TSP 12.19, 20; BBB p104 f63; C2,
 23R8; Gersh. apud. MSP p51 b173, 175; -tw,
 TSP 8.136
- 7904 **ptswc-** B سوختن، روشن کردن
 patsōc ©impf. *ptyswc* ⇒pts'wc-
 (to)burn, (to)light, (to)kindle
 Frag. Len. 93.5: O² 5
- 7905 **ptswys-** B سوختن، روشن شدن
 patsuxs (ptwxs-) ©<*pati-suxsa-; √sauk-
 ©med. pass. st.
 (to)be lit
 SCE 276; GMS 1518
- 7906 **ptswyt'k(w)** M روشن شده
 patsuydē, patsuydaku ©pp. ⇒ptswyty
 lit
 Hen. Tales. 478.5
- 7907 **ptswyty** C روشن شده
 patsuydē ©pl. -t ⇒ptswyt'k(w)
 lit
 STi 38.1; GMS 837
- 7908 **ptswxs-** M ⇒ptswys-
- 7909 **ptsxs-** M ساخته شدن، بناشدن، انجام شدن
 patsaxs ©med. pass. st. ⇒pts'c-
 (to)be arranged, (to)be performed
 Hen. JRAS 1944, 142; GMS 825
- 7910 **ptsynch** S رایج (برای سکه)، دارای اعتبار،
 پشتوانه دار (موردپسند)
 patsēnc
 currency
 MDii p22, Nov. 4 R21 p22
- 7911 **ptsynd-** M پسندیدن
 patsēnd ⇒ptsynt-
 (to)be pleased, (to)approve
 GMS 643, 645
- 7912 **ptsynd'rmyk** M پسندیده
 patsēndarmik ©pl. -t ⇒ptsynt'rmyk,
 pts'ynt'rmyk
 agreeable, acceptable, pleasant
 GMS 1105, 1243
- 7913 **ptsyndny** M خوش آیند، پسندیده
 patsēndnē ©pl. -t; pres. part.
 agreeable, pleasing
 GMS 892
- 7914 **ptsynt-** B, C, S قبول کردن، پسندیدن
 patsēnd ©impf. *ptysynt*; inf. *ptsynty*
 ⇒ptsynd-, pts'ynt-
 (to)be pleased, (to)consent
 Anc. Lett. 1.7; MDii Nov. 3R14 p21, 30; C2,
 13R23; TSP 13 ii3
- 7915 **ptsynt'rmyk** B پسندیده
 patsēndārmik ⇒ptsynd'rmyk
 agreeable, acceptable
 TSP 7.134
- 7916 **ptš'dty'** C شادی، آرامش، لذت
 patšāδtyā (ptš'dty') ⇒pc'ty'
 rest, gratification
 BSTii 911.60; Benv. Et. i 319; C2, 7V22, 61V 30,
 68V3 p54; GMS 269, 1070
- 7917 **ptš'dty'** ⇒ptš'dty'
- 7918 **ptš'dy** C راحت، آسوده
 patšāδē ©adj. ⇒pc'dy
 at rest

- BSTii 842.13.36; Benv. Et. 1, 313; C2 p54, 60V3, 68R13
- 7919 **ptš'dy wn-** C آرام کردن
patšāde wan
(to)give rest
C2 V3, 68R13
- 7920 **ptš'knp** S سقف، پوشش
patškanp ⇒ ptškn
ceiling
MDii A-5, 26 p181.26n p185; MDiii p51.26
- 7921 **ptš'nh** B, S آلت شکنجه، دار، صلیب
patšang ©<*pati-; √šan ⇒ ptšng, pcng
torture instrument, cross
VJ 250; GMS 164; ob. -yh, KG 592
- 7922 **ptš'β-** S پاره کردن، شکافتن
patškāf (pcq'f-, ptšk'f, ptšq'f-) ©impf. *ptyšq'f*
⇒ pškfs-, 'nšk'fyy
(to)split
BBB p55.491, 509; MSP b28 e7; BSTii 895.48: C2, 54V18 p106 "be diffused"
- 7923 **ptšk'f** M ⇒ ptšk'β-
- 7924 **ptšq'f-** C ⇒ ptšk'β-
- 7925 **ptškn** B پیش آمدگی لبی بام، آب ریز (پشکم)
patškanp ©MP *pdy škmb*; Arm. *patškam* ©ob.
-y ⇒ ptš'knp
drip stone, eaves, porch
SCE 91; TSP 2.1015; GMS 367A
- 7926 **ptškrδ-** B بریدن ؟
patškarδ ©√skard ⇒ škrδ'k, wyškyrδy
(to)cut ?
TSP 21.ii, 2; Bailey. Prolexis. 347
- 7927 **ptšqw'd'r-** C گفتن
patškwādar- (ptškw'tδ'r-) ©perf. st.
(to)tell
STii 4.7, 24, 5.44
- 7928 **ptšqw'n** C ⇒ ptškw'n(h)
- 7929 **ptškw'n(h)** B, M, C خطابه، عرض، صحبت، پیام
patškwān (ptškw'n, ptšqw'n) ⇒ pcqw'y-,
pcwq'n
address (*respectful*), report
GMS 1026; TSP 5.103, 9.92; VJ; BBB e16; BSTi
A23; MD; Frag. Len. 44.1, 7, 14, 81.15; CII
1990, 85
- 7930 **ptškw't-** B, S عرض کردن، گفتن
patškwāt (ptšqw't-) ©pt. st. ⇒ ptšqw'd'r-
(to)address, (to)tell
Anc. Lett.; KG; perf. *ptškw'tδ'r-*, BSTBL, Intox.
36; STii 8.9; MDii B-15.4; KG 356
- 7931 **ptšqw't-** ⇒ ptškw't-
- 7932 **ptškw'tδ'r-** ⇒ ptšqw'd'r-
- 7933 **ptškw'y-** B, M, S گفتن، عرض کردن (در بیشتر متون)
patškwāy (ptškw-y-) ©impf. *pt^(b)yškw-y*
⇒ ptškw't-, pcqw'y-, pcwq-y-, *ptyškw-y*
(to)address, (to)say (*to a superior*)
GMS 164, 567, 30, 170
- 7934 **ptškw'n** MD ⇒ ptškw'n(h)
- 7935 **ptškw-y-** ⇒ ptškw'y-
- 7936 **ptšm'r** B, M, S شمار، حساب، عدد (در بیشتر متون)
patšmār ©<*pati- *šmāra*; Khwar. *pcm'r* ©ob.
-y ⇒ 'pw ptšm'r, pcm'r¹
number, reckoning, counting
GMS 164, 957; W-Lii; BBB; TSP; VJ 1174, 1177,
1491; SCE 517; BSTBL, Dhy. 213, 238, 242;
Frag. Len.; KG; MSP; STii 7.32, 35; Hen.
BSOAS 12, 307.4
- 7937 **ptšm'r-** B, S, C شمردن، فکر کردن، حساب کردن
patšmār (ptšmr-) ©<Av. *patišmara-* ⇒ pcmr-
(to)count, (to)think
ptšmr, Frag. Len. 11.2; TSP 12.17, 19; Anc. Lett.
2.45; C2, 1R9; AVS 76
- 7938 **ptšm'yr-** B, S, M به شمار آمدن، شمرده شدن،
حساب شدن (در بیشتر متون)
patšmir (ptšmyr-) ©<**patišmrya* ©pass. st.
⇒ ptšm'r-, ptšmyrt-
(to)be counted, (to)reckoned
BBB 622 e1; GMS 142, 540, 706; TSP 2.489, 593;
7.49, 194, 11.9; BSTBL; Frag. 2a.9; STii 10.49;
KG 376, 377; TSP 2.24, 364
- 7939 **ptšmr-** S(AL) ⇒ ptšm'r-
- 7940 **ptšmr'k** B شمارش، حساب
patšmārē
reckoning
BSTBL, Dhu. 161
- 7941 **ptšmrt-** M ⇒ ptšmyrt-
- 7942 **ptšmyr-** B, M ⇒ ptšm'yr-
- 7943 **ptšmyrt-** M, B شمردن، فکر کردن، حساب شدن
patšmirt (ptšmrt-) ©pt. st. ⇒ ptšm'r-
(to)count, (to)think
GMS 142, 865, 928
- 7944 **ptšmyrty** M شمرده
patšmirtē ©pp.; pl. -t
counted

GMS 142, 486n 2; BBB e1

- 7945 **ptšng** C, M صلیب، آلت شکنجه
 patšang ©<**pati-šan*; Av. *ašəmno*; Skt. *kṣan*
 ⇒ptšnq, ptš'nh, pcng, ptcng
 cross, torture instrument
 STii 1.50, 6.26; GMS 616 f n 1; Gersh. AHM 192;
 Sund. AI 1988, 183; C2 p51 n5
- 7946 **ptšng d'rwq** C صلیب (چوبه‌ی دار)
 patšang-*ḍārūk* ⇒*ḍ'rwk*⁽⁶⁾
 cross
 STii 1.15.80; Sund. AI 28, 1988, 181
- 7947 **ptšnq** C صلیب
 patšang ⇒ptšng
 cross
 C2, 56V5, 8 p51n 5, ✓*fšan* "to tear apart"
- 7948 **ptšp'ty** ⇒pcp't(yy)?
- 7949 **ptšpr-** B, M, C درست کردن، نهادن، قرار گرفتن
 patšpar ©<**pati-spar* ©impf. *ptyšpr* ⇒pcpr-
 (to)arrange, (to)fix, (to)be placed
 GMS 164, 706; *ptyšpr*, BSTii 895.49; C2, 54V19
- 7950 **ptšprt'k** S ⇒ptšprty
- 7951 **ptšprty** M ترتیب یافته، منظم، درست
 patšpartē (ptšprt'k)
 arranged
 Hen. AM 1952, 206.4; KG 419
- 7952 **ptšpry** B ترتیب، نظم
 patšparē
 arrangement
 TSP 2.366, 6.24, 26, 31 n p174
- 7953 **ptšt'n** M, C ران
 patštān ©Av. *patištāna*; Pahl. *padištān* ©pl. -t
 thigh
 Hen. Tales. 475.27n 3, "trap"; BSTii 867.46; Benv.
 JA 1955, 326; C2 p63, 27V17
- 7954 **ptšty-** B, C تکیه دادن، قراردادستن
 patštāy ©<**pati-stāya-*
 (to)lean, (to)rest on
 BSTBL, Dhy. 25; AVS 93
- 7955 **ptšty'n** C متکی، پایدار، مستقر
 patštyān ⇒n'ptšty'n
 stable
 C2 p84, 40R 11, 12; BSTii 908, 11, 12
- 7956 **ptštyt'k** S(MD) ⇒ptšty'n
- 7957 **ptšystyy** M ستم‌دیده
 patšistē ? ©Av. *hiθwat*; *hamšišitō*; **pati-šišit*
 <*patšist* ©pp. ⇒n'systyy

oppressed

Hen. BBB p56, 493

7958 **ptt'p** M ⇒ptyt'p-7959 **pttn** B شهرpattan ©Skt. *pattana* ⇒ptn

town

BSTBL, Dhu. 211; Benv. Notes 1, 41

7960 **pttpty** B چراغ، نور

pattapē ⇒ptpy(y)

lamp, light

Lentz. STii 7.29 p593; GMS 81

7961 **ptθy'** C توهین

pat(i)θyā ? ⇒ptyθy'

abuse

BSTi 90

7962 **pttyy'm-** M پایان دادن

patiyām ©impf. ⇒pty'm-

(to)end

GMS 630; KG 439

7963 **pttz'r'k** B ⇒p'tz'r'k7964 **ptw** B, S کيفر، كفاره، سزاpatu ? ©<**pwt-* ⇒ptwh

retribution

STii 10.25, 26, 27, 31, 32, 38; GMS 148, 487, 396;

Frag. Len. 83a6

7965 **ptw'β-** B پاسخ دادنpatwāβ (ptw'b-) ©Khwar. *pcw'βy-*

(to)respond

BSTBL, Dhy. 8; Benv. JA 1939, 377n; STii 5.37

7966 **ptw'b-** C ⇒ptw'β-7967 **ptw'c** M خشک، خشکیده

patwāč ⇒ptw'tch, ptw'ty(y)

dry

BBB p56, 491; GMS 1273

7968 **ptw'f-** M بافتنpatwāf ©impf. *ptyw'f*

(to)weave

Hen. JRAS 1942, 232 n 6; BSOAS 12, 312.124;

GMS 622

7969 **ptw'rt-** M دور راندنpatwārt ©<**pati-warta-* ⇒ptw'yrt-

driving away

Hen. Sogdica. 31.17b 34, 7

7970 **ptw'rt** B, M تغییر جهت، برگشت ؟

patwārt ⇒pw ptw'rt

divergence, turning ?

BSTBL, Dhu. 69; BBB 641

7971 ptw'rt'k ⇒ ptw'rtyy

7972 ptw'rtyy M (دور کننده، دافع (دشمن)
 patwärtē (ptw'yrt'k, ptw'rt'k)
 driving away, scaring away (the enemy)
 BBB p78.641; Sogdica. 34.7, +s'ny

7973 ptw's- B, S خشک شدن
 patwās @<*pati-wās; √wāy- ⇒ ptw'tch
 (to)dry, (to)get dry
 TSP 6.88; Frag. Len. 29.15; Hen. Tales. 481, 50n

7974 ptw'sryk B طلسم، سنگ طلسم
 pat(a)ušrik ? @<*pati- auša- ?
 charm stone
 TSP 3.92

7975 ptw'tch B خشکیده، خشک
 patwā(t)č @f. pp. ⇒ ptw'ty(y), ptw'c
 dry
 VJ 902, +zāy

7976 ptw'ty(y) S, M خشکیده، خشک
 patwātē @<*pati-wā(y) @pp. ⇒ ptw's-, ptw'c,
 ptw'tch
 dry, dried
 BBB 500; GMS 1273; Hen. Tales. 481.50 n f;
 Frag. Len. 29.17

7977 ptw'y- B چرخاندن، پیچاندن
 patwāy @<*pati-wāya; <*way/*wey @impf.
 pt'yw'y ⇒ ptwy't-
 (to)wind, (to)roll
 VJ 29; GMS 570; Bailey. HMV 30

7978 ptw'yδ- B آگاه کردن، خبر دادن
 patwēδ @<*pati-waidaya- ⇒ ptwyδ-¹
 (to)inform, transmit
 Benv. TSP 6.97, 8.171n p204; GMS 302

7979 ptw'ync S چرخیده ؟
 patwēnc ? ⇒ ptw'y-, ptwy'nc
 rolled ?
 MDii B-8 R12 p52

7980 ptw'yrt- B, M دور کردن، دور شدن ؟
 patwērt ⇒ ptw'rtyy, ptw'rt-
 (to)turn away ?
 TSP 15.2, 3; Hen. Sogdica. 33, 34, ptw'yrtk
 "driving away" ?

7981 ptw'yrt'k ⇒ ptw'rtyy

7982 ptw'yty B چرخیده
 patwayātē ? @pp.
 rolled

VJ 11^d

7983 ptwh S کيفر، جبران
 patu ? ⇒ ptw
 retribution
 Anc. Lett. 2.40, 4.7; GMS 396

7984 ptwp'zny^(a) C شکیبایی، بردباری، صبر
 pattāw- pāz(a)nyā
 patience
 BSTii 892.11, 910.47, 911.56: C2 gloss.

7985 ptwr- B, M کيفر، پاداش، جزاء، نتیجه، ثمره
 patur, patwar @Khwar. pcwr(k) @nom.; ob. -y;
 acc. -w; pl. -t
 retribution, reward, effect, recompense
 GMS 515; SCE; TSP; STii 10; BBB f24; Tales.
 481.5

7986 ptwr'k ? S کيفر، تنبيه
 paturē /āk ?
 punishment
 MDii p172.2 n p173; MDiii p84.2

7987 ptwx'y- C کشتن
 patuxāy @impf. ptyxw'y ⇒ ptwxsty, ptwx'y-
 (to)kill
 C2, 69R19, 7V18

7988 ptwx'yyny C جلاد، کُشنده
 patuxāy/ēnē ⇒ ptwxyny
 killer
 STii 2.14

7989 ptwx- ⇒ ptswys-

7990 ptwxst- ⇒ ptxwst-

7991 ptwxsty C کشته
 patuxastē @pp. pl. -t ⇒ ptxwsty, ptwx'y-
 killed
 BSTii 832.22, 877.6, 875.9: C2 gloss.

7992 ptwy'nc S چرخش، برگشت، بازگشت
 patwēnc ?, patuyānc ? ⇒ ptw'y-, ptwy'nc
 returning back
 MDii 47.12; Gersh. Mélanges Benv. 198f

7993 ptwy't- B چرخاندن
 patwayāt @pt. st. ⇒ ptw'y-
 (to)roll, (to)wind
 VJ 508, 684, 25e, 810, 1086; GMS 590

7994 ptwyδ-¹ M, S سپردن، هدیه کردن، تسلیم شدن، نشان دادن
 patwēδ @impf. ptywyδ ⇒ ptwysty, ptwyδ-
 (to)dispose, (to)offer, (to)show
 GMS 302, 622; MDii, Nov. 4R 18, 19; Frag. Len.

- 45.3; BBB p104 f53; KG 2355
- 7995 **ptwyδ-² S** آگاه شدن
 patwēδ ('ptwyδ-)
 (to)be informed
 Anc. Lett. 1.10, 5.16
- 7996 **ptwyδ- C** سپردن، هدیه کردن، تسلیم کردن
 patwēδ @impf. *ptywyδ* ⇒ptw'yδ-, ptwyd
 rw'n-
 (to)offer, (to)render, (to)deliver up
 BSTi 223, 213; Benv. JA 1943-5, 96, 1955, 312;
 BSTii: C2 gloss.
- 7997 **ptwyd rw'n- C** جان سپردن
 patwēδ- rwān ⇒ptwyd-
 (to)deliver up the soul
 C2, 60V 2
- 7998 **ptwysc' C** تقدیمی، اهداشده
 patwisčā @f. pp. ⇒ptwyd-, ptwysty
 offered
 BSTii 888.7: C2, 91V7
- 7999 **ptwysd'r- C** خواندن، تقدیم کردن
 patwisdār @<*ptwyst- d'r- @perf. st.
 (to)offer, (to)recite
 STi 30.4; STii 4.22; BSTi 177
- 8000 **ptwysty M, C** تقدیم شده، اهدایی
 patwistē @pp. ⇒ptwyδ-¹, ptwysc'
 offered
 Sogdica. 67.12; Karab. Insc. 20; Sund. AoFviii
 1981 p199, 202 n367, 28R 12
- 8001 **ptwysty(y) M** دور شده، رانده شده، منحرف
 patwistē @pp. ⇒ptw'yrt-
 turned away
 BBB p78, 641; GMS 1245
- 8002 **ptwyš- C** هلاک کردن، نابود کردن
 patwēš @<*pati-auša
 (to)kill off, (to)put to death
 BSTii 830.21: C2, 102V21; Benv. JA 1955, 300
- 8003 **ptxryn- C** اجیر کردن، کرایه کردن
 patx(a)rin @<*pati-xrin @impf. *ptyxryn*
 (to)hire
 BSTii 843.38: C2, 68V7
- 8004 **ptxryt- M** اجیر کردن
 patx(a)rit @pt. st.; perf. *ptxrytδ'r-*
 (to)hire
 Tales. 466.9; BBB 540
- 8005 **ptxw'y- M, C** کشتن (در بیشتر متون)
 patxwāy @impf. *ptyxw'y* ⇒ptwx'y-, ptyw'y-
- (to)kill
 GMS 226, 400, 686, 917; BBB 505 n 1, 555 e5;
 STii 6.16, 45, 2.7; STi; BSTi A13; BSTii: C2,
 57V30; *ptxwy-*, STii 2.18
- 8006 **ptxwng M, C** کشتار، هلاکت
 patxung (ptxwnq) @<*pati-xwahanka @ob.
 -y ⇒ptywnk⁶
 murder
 GMS 121, 245; Hen. JRAS 1944, 143.19; STii 2.9;
 STSC 118.14: C2 gloss.
- 8007 **ptxwngqry C** کشتار
 patxungkarē
 killing
 STii 1.34
- 8008 **ptxwnq C** ⇒ptxwng
- 8009 **ptxwnng M** ⇒ptxwng
- 8010 **ptxwrk M** آلوده، لک شده
 patxwark ? @√hvar ?
 stained
 Sogdica. 21.19 n p23; Gersh. Sogd. Cpds. 145.143,
xwrn ptxwrk
- 8011 **ptxwsd'r- C** کشتن
 patxusdār @perf. st. ⇒ptywstwd'r-
 (to)kill
 C2, 54R29; STi 41.4, 21.9
- 8012 **ptxwst- M, C, S** کشتن
 patxwast, patxust (ptwxst-) @pt. st.
 ⇒ptxw'y-, ptywst-¹
 (to)kill
 GMS 927; STi 49.12; STii 4.30; Anc. Lett. 2.40
- 8013 **ptxwsty M, C, S** کشته
 patxustē @pp.; pl. -t ⇒ptywsty¹, ptwxsty
 killed
 STii 2.13; BSTii 831.22, 877.6: C2 gloss.
- 8014 **ptxwšt- S** شنیدن
 patyušt (pty'wšt-) @pt. st. ⇒ptywš-
 (to)hear, (to)be heard
 Anc. Lett. 5.5, 30, 3sg. subj. *ptxwšt't* "will have
 been heard"; GMS 873
- 8015 **ptxwt S** منفور، سرزنش ؟
 patxut ⇒pcxwδ
 ugly, reproach ?
 Anc. Lett. 1.6 n p9.10
- 8016 **ptxwy- ⇒ptxw'y-**
- 8017 **ptxwyny C** کشته، آدمکش
 patxwāy/ēnē ⇒mrtxmy ptxwyny, ptyw'yn'k,

- ptwx'yyny
killer
BSTii: C2, 3R15
- 8018 **pty'n** B ⇒ pty'n
- 8019 **pty'm** B, M پایان
patyām @<*pati-yāma; √yam
end
SCE 456; BBB p98 c16
- 8020 **pty'm-** M, S پایان دادن، تمام کردن
patyām @impf. ptyy'm ⇒ ptymtwδ'r-
(to)end
GMS 580, 695, 630; BBB c22 d11; KG 439, 2325;
AVS 74
- 8021 **pty'mcyk** M پایانی
patyāmčik
final, ending
GMS 1014
- 8022 **pty'ms-** B, M پایان یافتن، تمام شدن
patyams @impf. pty'ms, pty(y)ms ⇒ pty'm-,
pty'mt-, ptym-s
(to)be ended, (to)be finished
GMS 512, 630; Hen. JRAS 1945, 154.1; BSTBL,
Dhy. 332 etc.; BBB; impf. Padm. 33
- 8023 **pty'mt-** B, M, S تمام کردن، پایان یافتن
patyāmt (ptymt-) @pt. st. ⇒ pty'm-
(to)end, (to)be ended
GMS 836, 865; STii 8.9; BBB p98 c16 p133; MSP
b4, 135; ptymtδ'r, MDii; S W, RL 1984, 211;
ptymtwδ'r-, Karab. Insc. 22; Gersh. Advice.
79f
- 8024 **pty'mtk** B پایان یافته، تمام شده
patyamtē (pty'mty) @pp. ⇒ pty'mty
completed, finished
BSTBL, Dhy. 343; TSP 15.16; GMS 176, 865 n 1;
BBB p99 d11, pty'm⁶ty, W-Li: Gropp. 42
- 8025 **pty'mty** B, M, S ⇒ pty'mtk
- 8026 **pty'myk** S پایانی
patyamik
ending
Frag. Len. 4.4
- 8027 **pty'n** B تشخیص، تفاوت
patyān (pty'n)
distinction
STii 7.1, 27; BBB 499
- 8028 **pty'p** B, M, S قسمت، بهره، یافته
patyāp @<*pati-āpa-; Khwar. pdy'b @acc. -w
- share, part, portion
TSP 2.691, 5.6; BSTBL, Dhy. 72; Frag. Len. 47.4,
48.4; Tales. 469.39, 476; BBB p133; KG 500
- 8029 **pty'p-** M یافتن، به دست آوردن
patyāp @<*pati-āpa(ya); √āp @impf. ptyy'p
(to)reach
GMS 630, 1236; Tales. 480.27e
- 8030 **pty'r** B, M, C بدبختی، بلا، دشمنی (پتیار گئی)
patyār @<Av. paiti yāra-; MP patyār
misfortune, enmity
TSP 6.160, 7.63, 65; BBB 695; Tales. 480.3; Hen.
BSOAS 12, 312.121; JRAS 1944, 138.23;
pty'ry(y), STii 1.5, 3.18; GMS 219n 1
- 8031 **pty'wz** B آشفته گی، آشوب
patyōz (ptywz) @acc. -w ⇒ ptywšt
trouble, disorder
SCE 244
- 8032 **pty'z** M پاییز
patyaz, patēz ⇒ ptyz
autumn
GMS 14, 529; S W, RL 1984, 208n 22
- 8033 **ptyβγš'** S دادن
patiβaxš @impf. ⇒ ptβγš-
(to)give
MDii, Nov. 3R 6.7
- 8034 **ptyβγδ-** M, B حس کردن، شناختن
patiβēδ (ptybyd) @impf. ⇒ ptβγδ-
(to)know, (to)feel
Sogdica. 31.12: C2, 83R9; BSTii 916.11
- 8035 **ptybyd** C ⇒ ptyβγδ-
- 8036 **ptyβγδty ?** B شناخته
patiβēδtē ?
known
TSP 2.237
- 8037 **ptybynt-** C پاسخ دادن
patiβēnd @impf. ⇒ ptbynt-
(to)answer
C2, 23R29
- 8038 **ptycxš-** M, C پذیرفتن
patičaxš @impf. ⇒ ptcxš-
(to)receive
GMS 622; C2, 12V18, 60R23; KG 2356
- 8039 **ptycyh** M رویاروی، مقابل
patič(ē) (ptycyy) ⇒ pt'yc(h)
facing
BBB; Tales. 475.20; W-Lii 569
- 8040 **ptycyy** ⇒ ptycyh

- 8041 **ptydy'** M توهين، دشنام
 patiθyā (ptyty') ⇒ ptyθy'
 abuse
 BBB 506
- 8042 **ptyfn-** C جزء، قسمت، پاره
 patifn ? @acc. -w ⇒ ptywδn
 part
 STi 37.5; GMS 176, 508; S W, C2 p115, 56V25
- 8043 **ptyfs-** M, C خواندن
 patifas @impf. ⇒ ptfs-
 (to)read
 GMS 622
- 8044 **ptyyrβ-** ⇒ pt'yyrβ-
- 8045 **ptyw'y-** B کشتن
 patixwāy (pt'yw'y) @impf. ⇒ ptyw'y-,
 ptyxw'y-
 (to)kill
 GMS 226, 622; TSP 2.201, 839
- 8046 **ptywnt-** C پوشیدن
 patiγund @impf. ⇒ ptywnt-
 (to)cover
 C2, 57V 25; BSTii 905.25
- 8047 **ptywš-** شنیدن (در بیشتر متون)
 patiγōš (pt'yw'wš-) @impf. ⇒ ptywš-
 (to)hear
 GMS 622; VJ 1153; STii 5.24, 40; BSTii 890.30; C2
 gloss.
- 8048 **ptywy-** B ⇒ ptyw'y-
- 8049 **ptykn** S مجرم، گناهکار
 patikan ? (ptyqn) ⇒ ptkntw
 guilty
 STi 42.7, 43.11; GMS 148; ptyk'nw, Sogdica. 64.8
- 8050 **ptyqn** C ⇒ ptykn
- 8051 **ptym'ync-** B, M, C پوشیدن
 patimēnč (ptym'ync) @impf. ⇒ ptm'ync-
 (to)dress
 GMS 600; TSP 13.26; KG 607; C2, 57V22, 23
- 8052 **ptyms-** M, B پایان یافتن
 patiγams @pres. & impf. ⇒ pty'ms-, ptyyms-
 (to)be ended
 GMS 630; Dhy. 94, 112, etc.; ptyyms, BBB p133
- 8053 **ptymt-** ⇒ pty'mt-
- 8054 **ptymtδ'r-** ⇒ ptymtwδ'r-
- 8055 **ptymtwδ'r-** S پایان دادن
 (ptymtδ'r-) @perf. st. ⇒ pty'm-
 (to)end
- MDii B-10R5; S W, RL 1984, 211; Karab. Insc. 22
- 8056 **ptymty** B, M پایان یافته
 patyāmtē (pty'mty) @pp. ⇒ pty'mtk
 ended
 TSP 16.21; GMS 176, 865 n 1; Hen. BSOAS 11.70, 17; BBB c24
- 8057 **ptymwxs-** M برتن کردن، پوشیدن
 patimuxs @impf. ⇒ ptmwxs-
 (to)dress oneself
 GMS 825
- 8058 **ptymy'** C ⇒ ptnymy'
- 8059 **ptymync** B, C, M ⇒ pty'm'ync-, ptm'ync-
- 8060 **ptyn'** M جدا، جدا گانه، متفاوت
 patin (ptyyn) ⇒ pt'yn
 separate, distinct
 BBB 499 b85; Hen. BSOAS 12, 312.105
- 8061 **ptyn'** C علت
 patēn ? ⇒ ptyrn
 cause
 C2, 51V15 n p98; BSTii 886.15
- 8062 **ptync** M گوشتی
 patēnč @<*Av. pītū; Parth. pdyn @f. adj.
 (made of)flesh, fleshy
 BBB 499
- 8063 **ptyny(y)** M گوشتی، از گوشت
 patēnē @pl. -t
 (made of)flesh, fleshy
 BBB 564 p57.499; GMS 170, 1249
- 8064 **ptyr-¹** C گذشتن
 ptir ? ⇒ ptyrnc
 (to)pass
 C2 p179
- 8065 **ptyr-²** مضر ؟
 patyar? @adj. ⇒ pt'yr-
 harmful ?
 C2, 66R5-6 p147
- 8066 **ptyrn** M معنی، مفهوم، علت، چم ؟
 patērn ? ⇒ ptyrny, pty'n?
 cause, meaning ?
 Sogdica. 35.9; BBB 525; Sund. AoFviii 1981
 p217, 3R 8 ?; S W, C2 n p98.15
- 8067 **ptyrnc** C ناپایدار، گذرا
 patirnc ? , patirēnc ? @f. pres. part. ⇒ ptyr-¹
 instable
 BSTii 833.15; Benv. JA 1955, 303; Schwartz.

- HMV 393; Sund. AoFiii 84n 139; S W, C2
p179, 104 V15
- 8068 **ptyrnxwjyy** M خواستار علت، بازرس، پژوهنده
patērñ-xūžē ? ⇒ptñ-xwžqy'
inspector, researcher(*one who seeks the cause*)
Hen. Sogdica. 35-15, pl. -t, C2 p99.22
- 8069 **ptyrny** C بازرسی، بازجویی
patērñē ? (ptyrnyy) ©<*pati-arana;
<*pati-arānu
investigation
Schwartz. HMV 392R7, 393n, "trial"; Hen. BBB
p64 "enemy, oppoition"
- 8070 **ptyrnyy** M ⇒ ptyrny
- 8071 **ptyrwδ-** M رویدن
patirōδ ©impf. ⇒ptrwδ-
(to)grow
GMS 622
- 8072 **ptyryδ-** S آمیختن
patirēθ ©impf. ⇒ptr'yδ-
(to)mix
Frag. Len. 69.29.32; pt'yryδ'y, 3sg. opt. Frag.
Len. 92.8
- 8073 **ptyryš-** M پاره کردن
patirēš ©impf. ⇒ptryš-
(to)tear apart
GMS 622
- 8074 **ptys'c-** M درست کردن
patisāč ©impf. ⇒pts'c-
(to)arrange
GMS 622; BBB 666; HRii 97.4
- 8075 **ptys'ynt-** B پسندیدن
patisēnd (pt'ys'ynt, ptysynt-) ©impf.
⇒pts'ynt-
(to)please, (to)approve
VJ; TSP; MDii
- 8076 **ptyswc-** B, S سوختن
patisōč ©impf. ⇒pts'wc-
(to)burn, (to)light
Frag. Len. 93.5
- 8077 **ptysynt-** ⇒ ptys'ynt-
- 8078 **ptyšq'f-** C شکافتن
patiškāf (pcq'f-) ©impf. ⇒ptšk'β-
(to)split
C2, 54V18
- 8079 **ptyškwy-** عرض کردن، گفتن (در بیشتر متون)
patiškway (pt'yškw'y) ©impf. ⇒ptškw'y-
- (to)tell, (to)address
GMS 164, 622
- 8080 **ptyšpr-** C درست کردن
patišpar ©impf. ⇒ptšpr-
(to)arrange
C2, 54V 19
- 8081 **ptyt-** C اتفاق افتادن، واقع شدن
patyat ? ©<*pati-yat ©3sg. ptyθ ⇒yt-
(to)happen, (to)take place
C2, 60R4, 60V1 n p83; Benv. JA 1955, 307, 1959,
119; Indo-Iranica 24; Gersh. AHM 328
- 8082 **ptyθ** C نکوهیده، توهین آمیز، قابل توهین، خوار
pati/ēθ (ptyty') ©ob. -y
disgraceful, contemptible
BSTii 906.5, 843.30, 57: C2, 40V5, 68R30 V26 n
p184; BSTi 90
- 8083 **ptyt'p-** M تابیدن
patitāp (ptt'p) ©impf.
(to)shine, (to)light
GMS 622
- 8084 **ptyθy'** C تحقیر، توهین، ننگ، خواری
patiθyā (ptyty') ⇒ptyδy', pt'yδ'²
contempt, disgrace
STi 45.9; STii 6.7; BSTii 843, 48: C2, 51V9,
68V17, +wn-/kr- "to abuse"; STii 1.26, 6.12, 21,
39; Sund. AoFiii 68.15
- 8085 **ptyty'** ⇒ ptyθy'
- 8086 **ptyw'f-** M یافتن
patiwāf ©impf. ⇒ptw'f-
(to)weave
GMS 622
- 8087 **ptywδn** S, M قسمت، بخش، فصل
©nom. -y
division, part
BBB 77.623; C2 n p115; KG 606
- 8088 **ptywfn** C قسمت، بخش
patyufn ©acc. of ptyfnw ⇒ptyfn-
part, division
C2, 56V25 n p115
- 8089 **ptywšt** M عصبانی، آشفته
patyušt ©pp. ⇒pty'wz
excited, irritated
GMS 929; BSOAS 11, 70.6, 12
- 8090 **ptywyδ-** M, S تسلیم کردن، سپردن
patiweδ ©impf. ⇒ptwyd-
(to)deliver
GMS 622; Frag. Len. 45.3; MDii A-14.6; KG
2355

- 8091 **ptywz** ⇒ **pty'wz**
- 8092 **ptyxryn-** C اجیر کردن
 patixrīn @impf. ⇒ptxryn-
 (to)hire
 C2, 68V7; BSTii 843.38
- 8093 **ptyxw'y-** M, C کشتن
 patixwāy (ptyxwy-) @impf. ⇒ptxw'y-,
 ptyyw'y-
 (to)kill
 GMS 622; BSTii 905.30; C2, 57V30
- 8094 **ptyxwy-** ⇒ **ptyxw'y-**
- 8095 **ptyy'p-** M یافتن
 patiyāp @impf. ⇒pty'p-
 (to)reach
 GMS 630
- 8096 **ptyyms-** M پایان یافتن
 patiyams @intrans. impf. ⇒ptyms-
 (to)be ended, (to)be finished
 GMS 630; BSTBL, Padm. 33, *pty'ms*
- 8097 **ptyyn** M ⇒ **ptyn'**
- 8098 **ptyz** M پاییز
 patyaz, patēz @<*patizaka-; Pahl. *pādēz*
 ⇒pty'z
 autumn
 W-Lii 547; GMS 529; BBB p133; Bailey. Asica.
 13
- 8099 **ptyz'n-** M, C, S شناختن
 patizān @impf. ⇒ptz'n-, pt'yz'n-
 (to)recognize, (to)know
 GMS 622; C2, 6V12; MSP a4
- 8100 **ptyžyyr-** C فریاد زدن
 patižyēr @impf. ⇒ptžyyr-
 (to)shout
 STSC 46.4
- 8101 **ptyzyr-** C شکنجه دادن، آزار دادن
 patizir @impf. ⇒ptzyr-
 torment, (to)afflict
 BSTii 846.27; C2, 69R25
- 8102 **ptz'n** B ⇒ **ptz'n-**
- 8103 **ptz'n-** B شناختن، دانستن
 patzān ⇒ptz'n-
 (to)know
 SCE 383
- 8104 **ptz'n-** شناختن، دانستن
 patzān @<*Av. *pāti-zāna-*; Khot. *paysān-*;
 Pašt. *pežan* @impf. *pt'yz'n* ⇒ptz'n-
- (to)recognize, (to)know
 GMS 475, 1637; 622; VJ 2^b; TSP 21.17; BBB f83;
 Hen. BSOAS 12, 307, 43; KG 2054; MSP b57;
 BSTii: C2 gloss.; MDii B-9 R7; perf. *ptz'nd'r-*,
 STi 52.13; Sund. AoFi 1974, 9R8, *ptzn*
- 8105 **ptz'n** B, M, C درک، دانش، شناخت
 patzān (ptz'nh) @ob. -y
 knowledge, understanding, perception
 BBB; TSP 2.1112, 7.90, 8.88, 16.28; BSTBL, Vim.
 16, 40, *ptz'n*, Dhu. 15, 39; GMS 957: C2 gloss;
 STi 31.9
- 8106 **ptz'n'kyh** S دانش، شناخت
 patzānāk(yā)
 knowledge
 MSP b113; MDii A-13, 3, 7, *ptz'n'k*
- 8107 **ptz'n'mndyh** M دانش، شناخت، آگاهی
 patzān- āmandē
 knowledge, recognition
 Sogdica. 31.8b; GMS 1100
- 8108 **ptz'ncy** B شناخت، دانش
 patzānči
 knowledge
 BSTBL, Vim. 156, 73
- 8109 **ptz'ncyk** B شناختنی
 patzānčik
 knowledgable
 BSTBL, Dhu. 137, Vim. 62 n p17; TSP 9.107
- 8110 **ptz'nh** B ⇒ **ptz'n**
- 8111 **ptz'nkh** S دانش
 patzānk ? ⇒ptz'ny
 knowledge
 MDii; MDiii p71.3, 7
- 8112 **ptz'ny** B, C دانش، درک
 patzānē ⇒ptz'n, ptz'nkh
 knowledge
 TSP, 2.1112; BSTBL, Dhu. 39; pl. *mnt ptz'ny(t)*,
 "ignorant", C2 gloss.
- 8113 **ptzβwš-** M بو کردن
 patzβōš ? ⇒pcβwš-
 (to)smell
 Sogdica. 46.8 n p47; GMS 72
- 8114 **ptžyyr-** C فریاد زدن
 patižyēr @impf. *ptyžyyr* ⇒ptyžyyr-
 (to)shout
 STSC 46.4
- 8115 **ptzm'n** B, M بیزار، سیر (دخیل: پژمان)

- patžmān (ptžm'n) ©elat. -dt ⇒pw ptžm'n
disgusted, sated
TSP 2.637, 816, 819, 1175; BSTBL, Dhy. 5; SCE
460; Frag. Len. 71.7; GMS 1313
- 8116 ptžm'n B ⇒ ptžm'n
- 8117 ptžm'ndy' M بی میلی، سیری، اشباع
patžmāndyā (ptžm'ntyh)
loathing, disgust
TSP 2.676; GMS 291
- 8118 ptžm'nh B سیری، دلزدگی، بی میلی
patžmān
loathing, disgust
TSP 2.681; GMS 1621
- 8119 ptžm'ntyh B ⇒ ptžm'ndy'
- 8120 ptžm'ny' C سیری، یزازی (پژمان)
patžmānyā ©f. n.
disinclination, apathy
BSTii 840.8, 841.3, 892: C2, 31R9, 120R8, 11 V3
- 8121 ptžmnw S درزمان، به موقع، سروقت
patžamnu
on time
GMS 1140
- 8122 ptzn C ⇒ ptz'n
- 8123 ptžng ⇒ ptžnq
- 8124 ptžnq C گرو، رهن
patžang (ptžng)
pledge
BSTii 905.10: C2, 57V10n p116; STSC 112;
Schwartz. HMV 386 n 9
- 8125 ptznpy' M ساحل مقابل، کناره‌ی روبرو
patzanpē, ptzambē ©<*pati-zamb-
opposite shore
MSP p52 b13, 54
- 8126 ptzny' ⇒ mntptz'ny'
- 8127 ptzrn M آزار، مزاحمت
patzarn ⇒ptzyr-, pzrn
annoyance
BBB b18; GMS 957
- 8128 ptzy- B ⇒ ptzy-
- 8129 ptzy- C جنگیدن، ستیزه کردن، دعوا کردن
patžay (ptzy-)
(to)quarrel
GMS 200n 1; perf. st. ptžy'd'r-, BSTii 840.3; JA
1955, 303; C2, 120R3
- 8130 ptzy'mc B دعوا، نزاع، جنگ
patžyāmč ⇒ptjy'mc, pδr'mc(h)
- quarrel, dispute
BSTBL, Dhu. 147; TSP 9.12; GMS 200
- 8131 ptzyr- C شکنجه دادن، آزرده شدن
patzēr ©Khwar. pz'r- ©impf. ptyzyr ⇒ptzrn
(to)torment, (to)afflict
BSTii 912.28, 846.27: C2, 51R29 V29, 69R25 p98
- 8132 pw' بدون، بی (در بیشتر متون)
pū (pww) ©pref.& adv. of negation ⇒pw
without
GMS 1164; EGSii 163
- 8133 pw' B بیشتر، به علاوه
pu ©*upa ©encl. particle
more, further
SCE 510, 516; TSP 3.179, 12.47, etc; Benv.
Notesii 228
- 8134 pw'y S بدون توقف، بی درنگ
pu-āy
without delay
Hen. Tales. 476.7n f
- 8135 pw'y'm B بی پایان، بی فرجام
pu-āyām
endless, endlessly
BSTBL, Vaj. 7, Dhu. 57, 103, 226; SCE 513;
'pw'y'm, Vim. 160, 176; Dhu. 103; SCE 271
- 8136 pw'bywnc C بی ریخت، زشت، بدشکل (بی آب و رنگ)
pu-aβyōnč ⇒pry'βywn'k
ugly
C2, 66R17; f. S W, C2 p148
- 8137 pw'c B تشویش، نگرانی
anxiety
Frag. Len. 32.6, -w, 32.2
- 8138 pw'δ'k B پرستشگاه، معبد
pwādē (pw'dy) ⇒pw'δ'k
temple (place of worship), altar
TSP 2.104 n p182; BSTii 860.43: C2, 23V11, 13;
acc. pw'dw, BSTii 883.2: C2, 104V2 n p61;
Benv. JA 1955, 302; STSC 137; Schwartz.
BSOAS 1971, 412; AoF 1974, 261
- 8139 pw'dy C ⇒ pw'δ'k
- 8140 pw'mb'r M سیرنشانی، پرنشانی
pu-ambār ⇒mb'r
insatiable
BBB p98, b95; GMS 1164
- 8141 pw'nβnt B بی بند، بدون پیوند
pu-(an)βand ⇒nβ'nt²
bondless, detached(without attachment)
BSTBL, Dhu. 160, 202

- 8142 **pw'nc'n** M مداوم، بی‌درنگ
 pu-ančan ⇒ 'nc'n
 continuously, without interruption
 GMS 1166
- 8143 **pw 'nt'wyc** B بی‌غم، بدون اندوه
 pu-andōxč
 without sorrow
 BSTBL, Dhu. 267
- 8144 **pw'nwt(h)** M, B بی‌یاور، بدون پشتیبانی، بی‌کمک
 pu-anut
 lack of protection, unsupported
 BBB b77; GMS 1165; BSTBL, Dhu. 274
- 8145 **pw'pzn** S بی‌غم، بدون ناراحتی
 pu-apzarn
 sorrowless
 MDii, Nov. 5.6
- 8146 **pw'ry** M بدون قیمت (گران‌بها)
 pu-ary ⇒ 'ry, 'pw 'ry
 priceless
 GMS 1164; MSP b33, 109
- 8147 **pw 'rq** M بی‌کار، غیر فعال
 pu-ark ⇒ 'rk
 workless, inactive
 Sogdica. 16.19 n p20
- 8148 **pw'rt** B منزوی، دورافتاده
 (a)/(ə) pwärt
 secluded
 BSTBL, Dhu. 167
- 8149 **pw'rt-** B, M دور شدن، کنار رفتن
 (a)pwärt @*apa-warta- ⇒ 'pw'rt-, pw'st-²,
 ptw'rt-, pwyrt-
 (to)go away, (to)turn away
 TSP 9.74, 5.82, 62, 2.1130; SCE 50; GMS 14, 585;
 Sogdica. 16.7
- 8150 **pw'st-¹** S برگشتن
 (ə)pwast @pt. st. ⇒ 'pw'rstk
 (to)turn(back)
 Sund. MHC p31, 37.1, 4
- 8151 **pw'st-²** M دور شدن
 (a)pwast ('pw'st-) @pt. st. ⇒ 'pw'rt-
 (to)turn away
 GMS 14, 585
- 8152 **pw'sm'r'kh** B بدون درک، بی‌احساس
 pu-əsmārāk
 without perception
 BSTBL, Vaj. 4.5
- 8153 **pw'yc(-)** B حرکت کردن، جنبیدن، جنبش، حرکت
 (ə)pwēč
 (to)shake, (to)be agitated, movement
 BSTBL, Dhy. 23, 24 n p221; TSP 9.51, 109
- 8154 **pw'zrmy'(h)** M بی‌آزاری
 pu-āzarmyā ?
 unhurtfulness
 BBB p133, 483; W-Lii, 548, 579
- 8155 **pw'zwny** C خلوت، دوری، دورافتادگی
 pu-awāzūnē ?
 isolation, retreat, remote
 BSTii 892.24, 26; C2 p74, 31R26
- 8156 **pw'zy** C دوری، خلوت، تنها
 pu-awāzē ?
 separate, isolated
 BSTii 892.20; Benv. JA 1955, 301, 333 n 14,
 pw'zy wy'q "a place apart"; C2 p74, 31R20
- 8157 **pw c'β'** M بدون تو
 pu-čāfā ⇒ pw', c'β'
 without you
 GMS 1166
- 8158 **pwčsnt** C بدون نوشیدنی، بی‌آب
 pu-čšant ⇒ cš'nt(h)
 without drink
 C2, 25V18
- 8159 **pwδ'wβtk** B پیوسته، چسبیده
 puδūβdē, p(ə)δūβdē @pp. ⇒ pδ'wβs-, pδ'wβt-,
 pδ'wm-
 joined, stuck
 TSP 2.746 n p178, 683
- 8160 **pwδ'y'** B کفش، پوتین
 pūδē ?
 boot
 SCE 177
- 8161 **pwδ'y'²** B درک، دانش، روشن‌بینی، اشراق
 p/boḍi (pwδy) @<Skt. bodhi
 knowledge, enlightenment
 TSP 5.105, 7.181; BSTBL
- 8162 **pw dbn** C بی‌گمان، بی‌ترس
 pu-δaβn ⇒ δβn-'h, 'pw δβn
 fearless, without fear, without doubt
 C2, 51R27; 'pwδβn, BSTBL, Padm. 67
- 8163 **pwδβyš** M بدون رنج، بی‌درد
 pu-δβēš ⇒ δβyš
 painless
 BBB 483

- 8164 **pwδwmpy** S بی‌دم
 pu-δumbē
 without tail
 MSP b186
- 8165 **pwδy** ⇒ **pwδ'y**²
- 8166 **pwδystβ** B ⇒ **pwtystβ**
- 8167 **pwδystβ'n'y** B ⇒ **pwtystβ'n'k**
- 8168 **pwδystβ'ny** ⇒ **pwtystβ'n'k**
- 8169 **pwγ'r** S بخارایی (سکه‌ی بخارا)
 puxār
 (coin of) Bukhara
 Sogdica. 8.4 p9; MDii A-5, 4, 8, 15, 17 p181, 183;
 MDiii p37, 28; 41.5 R N; Frye, Notes on the
 early coins of Transoxiana 1949, 26.9
- 8170 ***pwγs-** B پختن
 puγs ⇒ pc-, **pwγt'k'ry**
 (to)cook
 Frag. Len. perf. **pwγd'r-**, 69.26, **pwγsδ'r-**, 69.27
- 8171 **pwγsyδ** B (نام نوعی) بیماری
 (name of an) illness
 TSP 22, 14, 19
- 8172 **pwγš-** B, S دیگ، قرع، پاتیل
 puγš ? @inst. -; ob. -y; acc. -w
 cauldron
 SCE 206, 236; MDii p209; MDiii p66
- 8173 **pwγt-** ⇒ **pwγt'k'ry**
- 8174 **pwγt'k'ry** B پخت و پز، طبخ
 puγdakārē
 cooking
 TSP 3.284; GMS 933, 1125
- 8175 **pwγw'n** C بی‌نقص، بی‌عیب
 pu-γuwān ⇒ **γw'n**
 faultless
 STii 2.18, 6.41
- 8176 **pw γw'ncyk(h)** S بی‌نقص، بدون کمبود، کافی
 pu-γuwānčik
 sufficient
 MDii A-15, 8 n p165; **pw γwnc**, BSTBL, Vaj. 4
- 8177 **pw γyδrpk/h** S بی‌نقص، بدون عیب
 pu-γišpē ?
 faultless
 MDii, Nov. 5.6, -; p170.6; Gersh. Advice. 92;
 Mélanges Benv. 196
- 8178 **pw kws kyr'n** M بیکران، بدون مرز
 pu kūs kirān
 unlimited
- Sogdica. 27.6, 10; GMS 1164
- 8179 **pw kyr'n** B بیکران
 pu-kirān ⇒ **'pw kyr'n**, **pw kws kyr'n**
 unlimited
 BSTBL, Dhu. 58
- 8180 **pwn'** C پُر
 pūn ⇒ **pwrn**, **'spwrnw**
 full
 C2 gloss.
- 8181 **pwn'** C ⇒ **pn**
- 8182 **pw nwryjyy** M بدون یزاری، بدون اکراه
 pu-nūrēžē
 hateless (without dislike)
 GMS 1162
- 8183 **pwny'n(h)** B, S احسان، نیکوکاری، ثواب (در بیشتر متون)
 punyān (**pwrny'n**) @<Skt. *punya*
 piety, religious merit
 VJ; TSP; SCE 482, 568; BSTBL, Dhy. 170, 75,
 306; Frag. Len. 46.14
- 8184 **pwny'n kr'k** B پرهیزکار، جوانمرد
 punyān-karē (**pwny'nr'y**) ⇒ **pwrny'nr'k**
 pious, generous
 VJ; Tales. 476.4; **pwny'nr'y**, VJ 722
- 8185 **pwny'nr'y** B, M ⇒ **pwny'n kr'k**
- 8186 **pwny'nkt'k/y** B خانه‌ی احسان، مهمانسرا
 punyānkatē ⇒ **pwrny'nkt'k**
 house of charity
 VJ 52, -w, 43
- 8187 **pwny'nyh** B, S احسان، پارسایی، نیکوکاری
 punyānyā ⇒ **pwrny'nyh**
 piousness, piety, generosity
 VJ; TSP; Tales. 476.2; Frag. Len. 68.7
- 8188 **pw p'p** B پوپک، هدهد
 pūpāp @Khwar. **pw pšyk**; Šughn. *bubūbak* @ob.
 -yh
 hoopoe
 SCE 139
- 8189 **pw p's** B بی‌شرف، ناسپاس
 pu-pāš
 dishonourable
 S W, III 1976, Frag. 5.11 p49, 50
- 8190 **pw pcqwyr** M, C بدون ترس
 pu-pačkuir
 fearless
 Tales. 476.6; STi 31.4, **pw pckwyr**, Frag. Len.

34.3

- 8191 **pw pckwyr'k** M بی‌باکی
 pu-pačkwē/irāk (pw pckwyr'k) ⇒ pckw'yr
 fearlessness
 Hen. Tales. 476.6
- 8192 **pw pcywp** C بدون تغییر، دگرگون نشدنی
 pu-pačyup
 unchanging
 C2, 31R2-3
- 8193 **pw prm'n** M بدون گذشت، نیامرزیدنی
 pu-parmūn ⇒ prm'n, pw'
 unpitied
 Sogdica. 16.6, 17
- 8194 **pw psk wydywn** ? M دانه‌ی بدون مغز
 pu-pask ?, -wydyun ?
 grain without seed ?
 Sogdica. 50.2b n p51
- 8195 **pw ptcxšy** M نپذیرفتنی
 pu-patčaxšē
 unseizability
 GMS 956 n 1, 1165; Sogdica. 29.5
- 8196 **pw ptm'k** S بی‌اندازه
 pu-patmāk ⇒ ptm'k
 exterm
 MSP b11, 84; BSTBL, Vaj. 7, Dhu. 290; STii 9.13
- 8197 **pw ptptyn'w'k** B بدون استثنا
 pu-patptynāwē ⇒ pt'yn
 without exception
 GMS 1082
- 8198 **pw ptšm'r** C, B بی‌شمار
 pu-patšmar
 countless
 C2, 12V20; BSTBL, Vaj. 7, Dhu. 290
- 8199 **pw ptw'rt** M بی‌برگشت، برگشت‌ناپذیر
 pu-patwärt
 irrevocable, witl ut return
 BBB 641
- 8200 **pw r'βy'kh** سلامتی، بدون بیماری
 pu-rāfyāk ⇒ r'βy'kh, pw'
 health, without illness
 TSP 6.164; pw r'f, Hen. Cosm. 307.47
- 8201 **pw r'yc** M دوشیزه، باکره
 pūri/ēč @f. acc. -w ⇒ pwryc
 girl, virgin
 Hen. Tales. 476.20
- 8202 **pwrc** M, C, S قرض، وام
 purč @<*partu-č; <*prti
- loan
 BBB p89, 763; GMS 487, 526, 954; Frag. 2a.9, 10;
 C2, 51R 9
- 8203 **pwrc'wnt** C مقروض، بدهکار
 purčāwand @pl. ⇒ pwrc
 debtors
 STi 42.6; GMS 1091
- 8204 **pwrδ'nk** B پلنگ
 purδang (pwrδnkh) @Skt. *prḍāku*
 leopard
 TSP 3.137, 13.26 n p228; GMS 151, Bailey. MJM
 370, *pwrδ*, "varigated"
- 8205 **pwrδmy** M گیاه، رستنی
 furδmē, fruδmē ? @<*fruδ/θme <*fra-rudma-;
 Av. *uruθma* ⇒ βwrdmy
 vegetation
 GMS 415
- 8206 **pwrδnkh** ⇒ pwrδ'nk
- 8207 **pwrn** B, M, C پُر، سرشار
 purn (pwrnh) @<*prna; Yaghn. *pun(n)* @adj.
 used also as adv.; -w; -y; -h; pl. -d'/t'; ob. pl.
 -'yt ⇒ pwn'
 full, full of
 VJ 877, 878; TSP; BSTBL; GMS 151, 485, 513;
 STi 30.10; MSP b149; pl. *pwrnd'* GMS 531;
pwrn'yt, TSP 5.28; ob. comp. adj. *pwrntr-y*,
 MSP e21
- 8208 **pwrncwq** C اشک‌بار، پُراشک
 purn-čuk
 full of tears
 BSTii 851.3; C2 n 3 p56, 12V3
- 8209 **pwrnh** B ⇒ pwrn
- 8210 **pwrnw** B ⇒ pwrn
- 8211 **pwrny** B, S, C کاملاً
 purnē/i @adv.
 fully
 Sund. MHC p26, 36.8R5; TSP; BSTBL; BSTi 123;
 Frag. Len. 69.27
- 8212 **pwrny'n** ⇒ pwny'n(h)
- 8213 **pwrny'nk'r'k** B نیکوکار، پارسا
 purnyān-kārē ⇒ pwny'n kr'k
 pious
 TSP 8.193
- 8214 **pwrny'nkt'k** B خانه‌ی احسان
 purnyān-katē ⇒ pwny'nkt'k/y
 house of merit

- TSP 21 ii 1, 17
- 8215 **pwrny'nyh** B احسان، پارسایی، تقوا
 purnyānyā (pwrny'ny(y)) ⇒ pwny'nyh
 piety
 TSP 8.171, 199; O¹ 2; GMS 1035; Frag. Len. 38.3,
 71.2, 85.5, 10
- 8216 **pwrny'ny(y)** M ⇒ pwrny'nyh
- 8217 **pwrś-** S ⇒ 'prś-, prś-
- 8218 **pwrśnk⁽⁶⁾** B راهب (بودایی)، جامعه‌ی راهبان
 pursang ©<*Skt. *bhikṣu-saṃgha* ©pl. -t; ob.
 pl. -ty
 monk, community of monks
 SCE; TSP 5.120, 6.104, 7.13; BSTBL, Dhy. 2, 68,
 363; Frag. Len. 46.17, 19, 26; Bailey. Prolexis.
 242
- 8219 **pwrśnk'n'k** B (مربوط به) راهبان بودایی
 pursanganē (pwrśnk'n'y)
 Buddhist monachal
 SCE 156, 160, 185; TSP 5.100; BSTBL, Dhy.1;
 GMS 1040
- 8220 **pwrśnk'n'y** ⇒ pwrśnk'n'k
- 8221 **pwrȳc** M, C دوشیزه، باکره
 pūrēč (pwrȳch) ©ob. -y; pl. *pwrȳšt*; f. n.
 ⇒ βȳpwr'ȳc, pwr'ȳc
 virgin
 STi 86.14; BSTii 851.4; C2, 12V4; TSP 12.39;
 GMS 1276; Hen. BBB p73.579, f. of *pūr*
- 8222 **pwrȳch** B ⇒ pwrȳc
- 8223 **pwrȳcy'** C دوشیزگی، بکارت
 pūrēčyā
 virginity
 BSTii 873.19; C2, 66R19
- 8224 **pwrȳph** S بی‌عیب، سالم
 pu-rēp
 faultless
 MDii p22.14, 18; Gersh. Advice. 92
- 8225 **pws-** M پوسیدن
 pūs
 (to) get rotten
 Sogdica. 34.24; 3sg. pres. *pwt*, Hen. Cosm.
 307.32
- 8226 **pw s'k(h)** M بی‌شمار
 pū sāk (pww s'k(h)) ⇒ s'k'
 numberless
 Sogdica. 21.3; KG 23.36; GMS 1164; Hen. Cosm.
 307, 36-7
- 8227 **pwskfty** M بدون اعتراض، بی‌مخالفت، ناچار
 pu-skaftē ©<*pw-skfs; √kamp- ⇒ skfty
 unobjecting
 GMS 369; BBB 686; Hen. Tales. 467.53, 469 n 1;
 MSP b 153
- 8228 **pwst'k** B, S کتاب، نوشته، نامه، سند (در بیشتر متون)
 pōstē (pwsty, pwst'y, pwstk) ©<OP *pavastā*;
 Parth. *pwstg*; Skt. *pustaka* ©acc. *pwst⁽⁶⁾kw*,
pwstw; abl. *pwst'*; pl. *pwst⁽⁶⁾yt*, *pwstkt*; ob. pl.
pwstyty
 book, Sutra, document, writing, parchment
 GMS 604n 1; SCE; TSP; BSTBL; Frag. Len.; KG;
 MSP c6; STi; STii; C2; MD; Anc. Lett. 2.47; CII
 1990, 85; *pwst'kw*, SCE 193, 200; Dhy. 395;
pwstw, C2, 104R9; *pwst'*, C2, 77V12, 120 R30;
pwst⁽⁶⁾yt, TSP 2.339; MDii; C2, 55R28; STi 53.1;
 Sund. AoFviii 1981, 217; *pwstyty*, C2, 55R12,
 23, 94 R11, 30, 102V29; Benv. BSL 1951, 47f
- 8229 **pwst'y** ⇒ pwst'k
- 8230 **pwst(h)** S پوست، چرم، نامه
 pōst
 skin, leather
 MDii p210; MDiii p127; Frag. Len. 61.3, 4
- 8231 **pwstk** ⇒ pwst'k
- 8232 **pwstkr'yink** S دباغی، چرم‌سازی
 pōst-karēnē ?
 leather work
 MDii B5.6; MDiii p58, 59 n 2
- 8233 **pwsty** B, S, C ⇒ pwst'k
- 8234 **pwstyc** S پوستی، چرمی
 pōstič
 (made of) leather
 MDiii, Nov. 1R16 p37
- 8235 **pwstyy** M ⇒ pwst'k
- 8236 **pwš-** C بوسیدن
 pōš
 (to) kiss
 BSTii 842.18, 866.1; Benv. JA 1955, 326; C2 p62,
 27R1, 68R18, 105R6
- 8237 **pwšȳwn'k** B لجباز، بی‌حیا
 pōš-ȳōnē ©Parth. *pšgwn'w* ©pl. -t
 obstinate
 VJ 239 n p92 "cat like"; BBB p100 e6; GMS
 1114
- 8238 **pwt** M بود (تار و بود)
 pūt

- woof
Sogdica. 19.15b
- 8239 **pwt**⁻¹ B, S, M (بودا(در بیشتر متون)
put, but (pwwt, pwty, bwty) ©nom. acc. gen.
pwty; acc. pwtw; voc. pwt'; pl. pwt'⁶yšt; ob. pl.
pwt'yšty ⇒ bwt, pwty
Buddha
GMS 36, 44
- 8240 **pwt**⁻² M (پيله‌ی) ابریشم
put (pwth) ©Orm. pīl, pēl; Khwar. 'pwd ©ob.
-yh
silk
Sogdica. 16.15b, n p19; BSTBL, Dhy. 54, 355;
SCE 218
- 8241 **pwt'** B (بودا(در بیشتر متون)
p/buta ©in compd. ⇒ pwty
Buddha
- 8242 **pwt'k** B (بود، تار ابریشم)
pūtē ? pūtāk ?
silk thread ?, woof?
TSP 9.130
- 8243 **pwt'kš'yr** B (بودا سرور)
(pwt'kš'yr, pwt'kš'yr, pwt'kš'yr) ©<Skt.
buddhakṣeta
Buddha the Lord
TSP 7.171; BSTBL, Padm. 27
- 8244 **pwt'kš'yr** ⇒ pwt'kš'yr
- 8245 **pwt'kt'k** B (خانه‌ی بودا(بتکده)
puta-katē ©ob. -y
house of Buddha
SCE 177
- 8246 **pwt'n'k** B (بودایی(مربوط به)بودا
p/butānē (pwt'n'⁶y) ⇒ bwt'ny
Buddhist, (of)Buddha
TSP; SCE 75, 213, 472, 507; BSTBL; Frag. Len.;
STii 8.11; Sogdica. 64.13; put'n'k, Dhy. 76
- 8247 **pwt'n'⁶y** ⇒ pwt'n'k
- 8248 **pwt'ny kwt'r** B (خاندان بودا)
putāne-kutār
Buddha gotra
Sogdica. 64.13
- 8249 **pwt'ykh** B ⇒ pwt'y'k(h)
- 8250 **pwt'yšt** B, M, S (بودایان)
putišt, butišt (pwtyšt, pwtyšt) ©pl. ob. -t(t)y
⇒ bwt'yšt
Buddhas
- GMS 1186; VJ; TSP; BSTBL; Frag. Len.; SCE;
STii 9.7; BBB; KG; -'yšt, Dhy. 163, 347; ob. pl.
'yšt, Dhu. 313; -yšt, SCE 510, 513;
pwtyštyy, BBB d1; GMS 1639; SCE 510
- 8251 **pwth** B ⇒ pwt⁻²
- 8252 **pwt'kš'yr** ⇒ pwt'kš'yr
- 8253 **pwt'kš'yr** ⇒ pwt'kš'yr
- 8254 **pwtqy** C (پوسیده، پوسیدنی(بوده)
pūtakē ©<Av. pūiti ?
rotten, disintegration ?
BSTii 848.52; Benv. JA 1955, 327; C2, 12R18,
69V18 A R25; Bailey. Prolexis. 396
- 8255 **pwtst(t)β** B ⇒ pwtstβ
- 8256 **pwt'yšt** B, M ⇒ pwt'yšt, pwty
- 8257 **pwtty** B, S, M (بودا)
(pwtyšt) ⇒ pwt⁻¹, pwty(y), pwt'
Buddha
BSTBL, Dhy. 32 etc.; acc. pwtw, Dhy. 80; STii
9.9; pl. pwt'yšt, Dhy. 257; GMS 1186; pwtyšt,
KG 423
- 8258 **pwtty'kh** S(M) ⇒ pwt'y'k(h)
- 8259 **pwtty'n** B (لطف بودا)
putyān (pwty'n) ©Av. yāna-
favour of Buddha
BSTBL, Intox. 32; TSP 8.184
- 8260 **pwttyšt** B, M ⇒ pwt'yšt, pwty
- 8261 **pwtty** B ⇒ pwt⁻¹, pwty
- 8262 **pwt'y'k(h)** B (بوداییت، مقام بودا)
putyāk, butyāk (pwtty'kh, pwt'ykh) ©ob. -y
Buddhahood
VJ; BSTBL; TSP; Frag. Len. 71.8, 88.3; -y, STii
8.10; pwtty'kh, KG 438
- 8263 **pwt'y'n** ⇒ pwtty'n
- 8264 **pwt'yh pr'n'y** B (پيله‌ی) کرم ابریشم
putē prānē ?
silkworm
SCE 218
- 8265 **pwt'ykh** M (قایق، بلم)
pōtik ©Parth. pwwd
ferry, skiff
Sogdica. 19, 15b; GMS 974, 995
- 8266 **pwtystβ** B (بوداسف، بودی ساتوا، بدی ستوه(در همی)
botisatβ, putisatβ (pwtystβ) ©-y; pl. -t; ob. pl.
-ty

- Boddhisattva
Sund. AoF 1982, 100f
- 8267 **pwtystβ'n'k** B بدی ساتوایی، (مربوط به) بوذاسف
botisatβānē (pwδystβ'ny)
(related to) Boddhisattva
TSP; BSTBL, Vim. 187, Dhu. 108, Dhy. 363,
pwtysδ β'n'k'ly; TSP 6.22.75
- 8268 **pwtyst** M ⇒ pwt'yšt
- 8269 **pwtty** M ⇒ pwt⁻¹
- 8270 **pwt(y)** M بودا
puti ©pl. -yt, -yšt ⇒ pwtty
Buddha
GMS 44; BBB
- 8271 **pw w** M ⇒ pw¹
- 8272 **pw w jyšt'wc** M بدون نفرت
pu-žištāuč
without hatred
GMS 1166-
- 8273 **pw w psyyδ** بدون انقطاع
pu-pasēδ
without severance
Hen. cosm. 307, 53
- 8274 **pw w r'** C بی بهره
pu-wara ©ob. -y; pl. -yt
unprofitable, worthless
C2 gloss.
- 8275 **pw w s'k(h)** ⇒ pw s'k(h)
- 8276 **pw w t** ⇒ pwt⁻¹
- 8277 **pw w tš'kmn** M بودا شاکیمونی
but-šakim(u)n
Buddha Shakyamuni
GMS 44
- 8278 **pw x'sw'cy(y)** M ستیزه جو، پر خاش گز
puxās-wāčē ©<*upa-xāsa
quarrelsome
BBB 544; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145.3
- 8279 **pw x'y-** C قطع کردن
puxāy ⇒ pwxst-, pwx'y-
(to) cut off
BSTii 867.52; Sund. AoFiii 67 n 50; C2, 27V23
p85
- 8280 **pw x'y'mnty** C مفصل، بند، مقطع، شکل
puxāyāmandē
articulation, formation
BSTii 908.22; JA 1955, 32.4; S W, C2 p85, 40R22
- 8281 **pw xst-** C قطع کردن
puxast ©pt. st. ⇒ pwx'y-, pwxst-, pwx'y-
- (to) cut off
C2, 27V22, pt. inf. pwxsty; Sund. AoFiii 66, 19
- 8282 **pw xwrt** C بی غذا
pu-xurt
foodless, without food
C2, 25V17.18
- 8283 **pw yrt-** C دور شدن
p(ə)wyr- ⇒ pw'rt-
(to) turn away
C2, 51R2
- 8284 **pw z'rcn'wk(w)** S بی رحم
pu-zārčanūk(u) ⇒ z'rcn'wk^(u)
pitiless
GMS 1164; BBB p92 b15
- 8285 **pw žy'wr** C سخت دل، بی رحم (بی قلب)
pu-žyāwar
heartless
C2, 68R24
- 8286 **px'sw'cy(y)** M پر خاش گوی
pəxās-wāčē
quarrelsome, argumentative
BBB 544, 755
- 8287 **px yyr-** ⇒ pc yyr-
- 8288 **px l'w'n'k** S پهلوانی، پهلوی، پارتی
pax/hlawānē
Parthian
KG 399
- 8289 **px rk** S مرزبان
paxrē ©Parth. pahrag ⇒ pyr
frontier guard
Sund. KG 400
- 8290 **px ryy** M سیاره، اختر
paxarē, paxarē ©ob. pl. -ytyh; pl. -t ⇒ pnxry
planet
GMS 341, 966; Andreas. SPAW 1910, 310; BBB
p130; Hen. AM 1952, 203, 12; Cosm. 312.118
- 8291 **px šn-** C عقب رفتن
p(a)xašn ©inf. ⇒ py'nš-
(to) retreat
STi 26.5; GMS 343, 436
- 8292 **px w'q** M قطعه، تکه، برش
(a)pxwāk
piece
GMS 980; BBB 505.8, 516, 528
- 8293 **px w'y-** M, C قطع کردن
(a)pxwāy, paxwāy (pxww'y) ©impf. p'xw'y

- ⇒pxwst-, pyw'sty, pwx'y-, pwxst-, pyw'y-,
'pyw'y-
(to)cut off
BBB 505.8 a7; GMS 616; STi 3.2; Sund. AoFi
1974, 3R 2; impf. p'xw'y, MSP b 184
- 8294 **pxwst-** C قطع کردن
(a)pxw/ust, paxust- ©pt. st. ⇒pxw'y-, 'pyw'y-,
'pywst-, pwxst-
(to)cut off
STii 6, 6; BSTii 867.26; C2 gloss.
- 8295 **pxwsty** C قطع شده، بریده
paxustē ©pl. -t ⇒pyw'sty
cut off
pxwsty, C2, 27V7; STii 6.26
- 8296 **pxww'y** M ⇒pxw'y-
- 8297 **py** S نوعی (پسوند)؟
pī/pē ?
(a kind of)suffix ?
Gersh. apud. Sund. MSP b168 p52
- 8298 **py"n'kh** S روز گذشته، دیروز
piyāmāk ? ©Yaghn. piyōn
yesterday
MDii 1.1,3 p111 n p112, 113
- 8299 **py"t-** B آراستن، زینت کردن
pyāt ⇒py'st-, py't-
(to)adorn
SCE 171; TSP 5.81; Frag. Len.
- 8300 **py'k** B پیاز
piyāk ©<*piyāka; Yidg. pīY; Vakh. piūk; Yazg.
piyēY
onion
TSP 2.382, 600, 608, 665, 888 n p177
- 8301 **py'm** C معالجه، درمان
pyām
healing
STi 70.16; BSTi 141; C2, 3R10
- 8302 **py'm-** درمان کردن، معالجه شدن
pyām ©<*upa-yāma ⇒pym-s-, py'mt-
(to)heal, (to)be healed
Gersh. Advice. 93; TSP 3.15, 88, 19.4, 20.1, 7.133;
Frag. Len. 100b 3; GMS 582; KG 535, 530; C2
p52, 3R10
- 8303 **py'm'c** ⇒py'm'ty
- 8304 **py'm'ty** C درمان یافته
pyāmā-tē, pyāmāč ? (py'm'c) ©f. adj. -m'c
cured
- C2, 3V2; pl. -m'tyt, C2, 3R11
- 8305 **py'mnyy** M درمان کننده، شفا بخش
pyāmnē
healer, healing
GMS 892
- 8306 **py'mt-** M درمان کردن، درمان یافتن
pyāmt ©pt. st. ⇒py'm'ty, pmys-
(to)heal, (to)be healed
GMS 888
- 8307 **py'mtw(δ'r)-** M درمان کردن، معالجه شدن
pyāmtu (δār-) ©pp. perf. st. f. py'mt' ⇒py'm-
(to)heal, (to)be healed
KG 518, 447, 523-4
- 8308 **py'st-** B آراستن، تزین کردن
pyāst (pyst-) ©pt. st. ⇒py'st-, py't-, py"t-
(to)adorn
GMS 585; BSTBL; perf. py'stwδ'r-, Dhy. 359
- 8309 **py'stk** B, S آراسته، مزین
pyastē (py'sty) ⇒py'stk, pysty(y)
adorned
BSTBL, Dhu. 36, 223, Dhy. 180, 363; Frag. Len.
100c5
- 8310 **py'sty** ⇒py'stk
- 8311 **py't-** B, M, S آراستن، مزین کردن
pyāt ⇒py"t-, py'st-
(to)adorn
TSP 5.81; GMS 81, 585; Sogdica. 17.24; Frag.
Len. 100a2
- 8312 **py't'qc** C آرایش، زینت
pyāta(k)č ©f.n.
adorning, ornament
Sund. AoFviii 1981, 25R 4
- 8313 **py'tk** B آرایش، تزین
pyātē (py'ty, py'tyy) ⇒py'ty'
adorning, ornament
TSP 3.207; GMS 963; Frag. Len. -, 51, 5, 8, 100
a2, 4; Hen. Cosm. 307, 17, 63
- 8314 **py'ty** S ⇒py'tk
- 8315 **py'ty'** B تزین، آرایش
pyātyā (py'tyh) ⇒py'tk
adornment
BSTBL; TSP 5.41, 47, 70, 17, 28, 14.28; Frag. Len.
100c6; Dhu. 182; Dhy. 296
- 8316 **py'ty'kh** B, S آرایش
pyātyā(k)
adornment

- BSTBL, Dhy. 91, 256, Vim. 86; Frag. Len. 100 c8;
GMS 1111n 1
- 8317 **py'tyh** ⇒ **py'ty'**
- 8318 **py'tyy** M ⇒ **py'tk**
- 8319 **pych** ? B ⇒ **prc(h)**
- 8320 **pyδ** B ⇒ **pyδh**
- 8321 **pyδ'r** B ⇒ **pyδ'r**
- 8322 **pyδ'n(h) γwt'w** B شاه پیلان
piḍān xutāw/u
king of elephants
VJ
- 8323 **pyδ'r** B, M, S برای، به خاطر، زیرا (در بیشتر متون)
*piḍār (pyδ'r, pyδδ'r, pyδ'r) ©<*pati-rādi*
©postp. +*cn*
for, because of
EGS 165; GMS 1613; Hen. BSOAS 12, 46 n 2;
S W, CLI 1989, 181
- 8324 **pyd'r** C ⇒ **pyδ'r**
- 8325 **pyδ'rnqy'** C معالجه، شفا
pyḍārnakyā ? ⇒ pd'rnqy'
healing
STii 3.20
- 8326 **pyδδ'r** M ⇒ **pyδ'r**
- 8327 **pyδh** B پیل، فیل (در بیشتر متون)
piḍ ©Parth. MP pyl; Khwar. pyz ©ob. -yh; pl. -th; ob. pl. -tyh; gen. pl. -'n
elephant
VJ; TSP 2.979, 3.136, 6.8, 9.44, 84, 13.16; SCE 364, 379; BSTBL, Vim. 83, Dhy. 10; *pyδtt*, Vim. 64
- 8328 **pyδp'k** B فیل بان
piḍpē (pyδp'y)
elephant keeper
VJ 48^b, 61^b, 203, 195; GMS 1137
- 8329 **pyδp'y** ⇒ **pyδp'k**
- 8330 **-pyδr'k** B, S پسر، پور
*piḍrē, piḍē (-pδr) ©<*puθraka ⇒ -pšy*
son
GMS 119
- 8331 **pyγ** B گره، مانع ؟
pīx ©<Av. pixa; Parth. pwxg
node
TSP 14, 26 n p229; S W, BSOAS 1983, 44
- 8332 **pykš'k(w)** B راهب، گدا
pikšu (pykšw) ©<Skt. bhikṣu
monk, beggar
VJ 18^a, 28^a; TSP 2.678; BSTBL, Intox. 37; pl.
- pykšyt*, KG 2056
- 8333 **pykšw** ⇒ **pykš'k(w)**
- 8334 **pym'kh** B کف
*pēmāk, fimāk ? ©<*paimākā-; Oss. fink*
foam, froth
SCE 323; BSTBL, Dhy. 345
- 8335 **pymś-** C درمان شدن، شفا یافتن
pyams ⇒ py'm-, py'mt-
(*to*)be healed
C2, 66V11 p52: BSTii 875.11
- 8336 **pyn-** B, C باز کردن
pēn
(*to*)open
TSP 13.15; STi 39.5, 69.7; BSTii 888.8; Benv. JA 1955, 308; C2 p131, 2pl. impv. *pynnt*; C2, 60R8; perf. *pynd'r-*, BSTi; Gersh. JRAS 1946, 179
- 8337 **pynmcyq** C قبلی، پیشی
pinamčik, pēnamčik ©<pyrnmcyk ©adj. pl. -t;
ob. pl. -*ty* ⇒ *pyrnmcyk, pnmcyq*
former, previous
GMS 356; C2 gloss. *pynmcyq*, C2, 31V7; *pnmcyq*, C2, 57V27
- 8338 **pynms'** C مقابل، پیش (بیشتر به صورت پس وازه)
pinamsā, pēnamsā ©adv. & postp.
before, in the presence of
C2 gloss. *pynms'*, 55V27; *pnmms'*, 77R17
- 8339 **pynmstr** C قبلاً، نخست، پیشتر
pinamstar, pēnamstar ⇒ pyrnmstr
first, formerly
BSTii 851.5; C2, 11R28, 12V5, *pnmstr*
- 8340 **pyntp't** B گدا
©<Skt. piṇḍapāta
beggar
BSTBL, Dhu. 208, -w, Dhy. 71; "alms" Frag. Len. 93.36: O' 36
- 8341 **pyp'n** B حشره بی بدبو
pypān ?, pyfān ?
(*a*)stinking insect
SCE 154
- 8342 **pyr'** B, S ایمان، اعتقاد، مؤمن
pi/ēr (p'yr)
belief, believing
TSP 5.70, 86, 6.49, 8.168; BSTBL, Dhu. 77, 88, Padm. 29; STii 8.7; MDii A-9 R2
- 8343 **pyr'** S حرکت ؟
*pēr ©<*upa/apī-✓ar*

- moving ?
MDii p94 R2 n p98; Gersh. Advice. 86
- 8344 **pyr-** B, C, S باور کردن، اعتمادداشتن
pi/ēr ©Khot. *pīr*
(to)believe, (to)trust
SCE 214, 455; TSP 6.41, 53, 63; BSTBL, Dhu. 80, 8.7; Frag. Len. 68.9, 114.3; BSTii 886, 10, 17: C2, 51R10, 14, 51V17 p96; GMS 200n 1; MSP c7; Bailey. Prolexis. 194
- 8345 **pyr'k** B مؤمن ؟
pīrē, pērē?
believer
TSP 16.45; S W, BSOAS 1983, 44
- 8346 **pyr'mstr** ⇒ **pyrnmstr**
- 8347 **pyr't-** B باورد داشتن
pērāt, pirāt ©pt. st. ⇒ **pyr-**
(to)believe
TSP 6.67; S W, BSOAS 1983, 44, *pēr*
- 8348 **pyrōn** M, S زمین (بالان)
pērōn ©<**pari-dāna*
saddle
GMS 122; JRAS 1944, 140n 1; Frag. Len. 37.15, 19
- 8349 **pyrm'str** B ⇒ **pyrnmstr**
- 8350 **pyrms'r** B ⇒ **pyrnms'r**
- 8351 **pyrn'k** B مؤمن، معتقد
pīrnē, pērēnē ©pl. *pyrn'yt* ⇒ *pyryn'k*
believer
TSP 2.704, 1166; pl. *pyrn'yt*, TSP 11.16
- 8352 **pyrnm** B, C, S پیش، قبلی، نخست
pīrnām ©<OP *paranam* ©adv. ⇒ **pnm**
before, previously, firstly
BSTBL; TSP; Frag. Len.; STi 19.9, 60.8; *pyrnm*, TSP 5.55; *prnm*, BSTi 331; EGSii 154; Sund. AoFi 1974, 8R 10
- 8353 **pyrnm'yck**⁽¹⁾ B پیشین، قبلی، اصلی
pīrnamičk ©adj.
former, previous
BSTBL, Dhu. 160, 250, 278, 281; SCE 242; GMS 1013
- 8354 **pyrnmcyk** B, S پیشین، قبلی (در بیشتر متون)
pīrnāmcik (*pyrnmcyq*) ⇒ *pynmcyq*
former, original, present, before
W-Li; TSP 3.158; BSTBL, Dhu. 282, Dhy. 195; BBB 755; GMS 1013, 1234, KG 616; STi 18.7, 42.7, 47.3; -w, MSP b166; pl. -t, MSP b45; STii •
- 6.19
- 8355 **pyrnmcyq** M, C ⇒ **pyrnmcyk**
- 8356 **pyrnms'** C پیشین، پیش
pīrnāmsā ©adv. ⇒ *pynms'*
previously, before, forward
STi 6.13, 10.12; Sund. AoFiii 1975, 241, 3, 14
- 8357 **pyrnms'r** پیشین، قبلی، جلو، پیش از (در بیشتر متون)
pīrnāmsār (*pyrms'r*)
previously, before, forward
VJ 281, 785, 840, 1295; TSP; BSTBL, Dhy.; Frag. Len.; BBB e13; KG 2327; STi 34.3, 86.6; STii 1.28, 2.4, 3.24; BSTi 82 etc.; -w, BSTBL, Dhy. 356
- 8358 **pyrnmstr** بیشتر، قبلاً (در بیشتر متون)
pīrnāmstar (*pyr'mstr*) ⇒ *pynmstr*
before, formerly
GMS 1288, 1290, 1682; BSTBL, Vim. 154, Dhy. 135, 281; TSP; STii 10.21; BSTi 199; MDii; Frag. Len. 91.5; MSP b173, 'yw. . . "soon", VJ 60^b 383 n p92; TSP 2.80
- 8359 **pyrnyq** C مؤمن، باوفا
pērnik, pērpāzan ⇒ *pyrn'k*, *pyr-*
faithful
STi 44.4; GMS 997; Sund. AoFiii 65.5
- 8360 **pyrp'zn** B بادل مؤمن
pīr-pāzan
faithful at heart
TSP 2.1171
- 8361 **pyryq** C معتقد
pīrēk ⇒ *pyr-*
believing
STi 67; Sund. AoFiii 1975, 15iV5 p65
- 8362 **pyryn'k** B مؤمن
pīrēnē, pērēnē ⇒ *pyrn'k*
faithful
TSP 6.117
- 8363 **pyst-** ⇒ *py'st-*
- 8364 **pysty(y)** M, C آراسته
pyastē ©pp. pl. -t ⇒ *py't-*, *py'stk*, *'py'stk*
adorned
GMS 852, 1492; Hen. Cosm. 307.28; pl. -t, GMS 1243; Cosm. 307.56, 60; C2, 94R6
- 8365 **pyš-**¹ B, S پس، بعد
pi/ōš ? ©Av. *pasča* ⇒ *'pyš*, *pš*⁽¹⁾, *pšy*
after
GMS 179, 373; Anc. Lett. 5.11
- 8366 **pyš-**² B ⇒ *pc-*

- 8367 **pyš^βbr** S ⇒ pš^βbr, pš^βbr
- 8368 **pyš^kk** M عضو
pišē ? (pyšyy, pyš^yy) ©pl. *pys^yyt, pyyšyyt*
organ, limb
W-Lii 574; BBB 603; KG 372; GMS 1635, 1658;
'stkpyš^yy, SCE 368
- 8369 **pyš^yy** ⇒ pyš^kk
- 8370 **pyšm** B طبق، بنابر
pišm ? pēšm ? ©<*pasča-ima* ⇒ 'pyšm
according to
SCE 532; TSP 15.31; STii 8.7; GMS 373, 1472
- 8371 **pyšmwrδ(w)** پس از مرگ
piš-murδ
after death
TSP 8.52, 8 bis 6 n p216; Frag. 6.5; GMS 1143
- 8372 **pyšn^m'k** S عنوان، کنیه، پیشنام
piš-nāmē
surname
MDii p21.3n p27
- 8373 **pyšn^m'myk** S نسخه، نامبرده ؟
piš-nāmik
copy, above-named ?
MDii p139.6 n p140; MDiii 70.16
- 8374 **pyšpδw** S پس از آن، بعد، به دنبال، در پی
piš-paδu ©<**pasča-padam*; OP *nipadiy*
behind, after(wards), subsequently
KG 406
- 8375 **pyšt** امّا، پس، بعد(در بیشتر متون)
pi/ēšt ©<**pašūt*; Av. *pasčaēta* ⇒ pyštrw, pštrw
but, then, later
EGSii 204; GMS 373, 434; BBB; *pyšt*, TSP 6.71;
BSTBL; VJ; SCE; STii; KG; MD
- 8376 **pyšt⁻¹** B, S انداختن
pišt (pyštwδ'r) ©pt. st.; perf. *pyštwδ'r-*
⇒ pyz-
(to)throw, (to)beat
GMS 594; O² 17; Frag. Len. 93.17
- 8377 **pyšt⁻²** S فرستادن
pēšt ©<**apa-išta* ©pt. st. ⇒ br'yšt-
(to)send
Anc. Lett. 2, 6 "sent" pp.
- 8378 **pyštr'yck** B بعدی، آینده
pištaričk
future
BSTBL, Dhu. 161, 278; *pyštrw'yck*, Dhu. 115
- 8379 **pyštrw** B, C, S پس، بعد(در بیشتر متون)
pištaru ©adv. & postp. ⇒ 'pyštrw, pštrw
later, afterwards
GMS 373
- 8380 **pyštrw'yck** B ⇒ pyštr'yck'
- 8381 **pyštrycyk** B بعدی، آینده
pištarēcik
future, later
SCE 485; GMS 373
- 8382 **pyštwδ'r** S ⇒ pyšt⁻¹, pyz-
- 8383 **pyšty** B ⇒ pc-
- 8384 **pyšticyk** ⇒ 'pyštr'yck'
- 8385 **pyš-wz'y** C مادرک، میراث، مردهریگ
piš-wazē ©Parth. *wzyh-* "to abandon"; Av.
ivizayaθā
heirloom
BSTii 885-21; C2, 51R21 n p96, -*wz'y "to
leave"
- 8386 **pyšyy** M ⇒ pyš^kk
- 8387 **pytc** C گمشده، ناپیدا
pētē ? ©<**pyty*; Parth. *apēdag* ©f. *pytc*
lost, stray ?
C2, 6V16 n5p59
- 8388 **pyts'r** S(AL) ⇒ pts'r¹
- 8389 **pytsrδ** B طبق، مطابق، دوباره
patsarδ/θ ©postp. ⇒ ptsrδ, pts'rδ
accordingly
SCE; TSP 2.482, 518, 531, 6.141, 9.91; Frag. Len.
100 c3; VJ 912; SCE *pts'r+iθ* p68; STii 10.23
- 8390 **pyz-** B, M, C انداختن، زدن، کوبیدن(در بیشتر متون)
piz ©Yaghn. *piz, pišta* ⇒ pyšt⁻¹
(to)throw, (to)strike
GMS 594, 749; VJ 1122; TSP 3.55; SCE 96;
BSTBL, Dhu. 216; Frag. Len.; BBB 490, 491,
509; STi 5.6; C2, 51V13; perf. *pzd'r-*, STii 6.41;
pyštwδ'r, Frag. Len. 93.17; impf. *pyz*, VJ 428
etc.; *pyz'nt*, VJ 183, 1279
- 8391 **pz't** M زادگاه
(a)pzāt ©<**upa-zāta*; √zan- ⇒ 'pz't(h)
birth place
GMS 99, 663
- 8392 **pz'tyk** M زادگاهی، وطنی، بومی
(a)pzātik
(related to)homeland
GMS 994, 99

- 8393 **pžyr-** B فرياد كشيدين، صدازدن
 pažēr (pžyr-) ©impf. p'žyr- ⇒ žyr-,
 pcyr-
 (to)call out, (to)shout
 TSP 13ii 11; C2, 51R23, 57R30; BSTii 890.51,
 851.10
- 8394 **pžyr-** C ⇒ pžyr-
- 8395 **pžyrt-** C فرياد كشيدين
 pažert ©pt. st.
 (to)shout, (to)cry out
 inf. C2, 3R14, 12V10, 22V18
- 8396 **pznw** C ⇒ pdn(y)
- 8397 **pzrn** M غم، اندوه
 pazarn ⇒ ptzrn, 'pz'rn
 sorrow
 GMS 579.957
- 8398 **pzt** B دود
 pazd ©<Av. *pazdaya*; Yaghn. *Pazd*; Oss.
fāzdāg ©nom. acc. -y; inst. -'
 smoke
 TSP 3.178, 13.23; SCE 91; Bailey. Asica. 14
- 8399 **pzywn'k** B دودی، دودی رنگ
 pazd-γōnē
 smoke-colour
 TSP 22.11
- 8400 **pžwk** ⇒ pš'q, pjwq
- r**
- 8401 **r'β(h)** B, M(S) بیماری، مرض
 rāf ©<**rafa*; **rafna*; Skt. *rapas*; Oss. *run*; Khot.
rrāha ©ob. -y(h) ⇒ r'f, rβny, rypβr'k, 'pw r'β
 illness
 SCE 390; BSTBL, Vim. 113, 131, 132; Dhu. 262,
 198; Tales. 480.3; TSP 2.325, 1140, 6.86, 127;
 KG 522, 530, 535, 555; GMS 1078A; AHM 325;
 Frag. Len. 91.3; Benv. Et. Oss. 20; Gersh.
 Advice. 92
- 8402 **r'βk'w** B, C, S بیمار، مریض
 rāfkāu ⇒ r'fk'w
 ill
 SCE 104, 273, 514; TSP 2.32, 424, 429, 3.73, 6.101,
 102, 126, 7.132, 133, 8.155, 156, 9.83; STSC 135;
 GMS 1078
- 8403 **r'βkyn** B بیمار، مریض
 rāfkēn (r'fqyn)
- ill, sick
 SCE 425; BSTBL, Dhy. 226; GMS 1060, 1078
- 8404 **r'pty'** S بیماری، کسالت
 rāftyā, rāβdyā
 sickness
 MDii p175.1
- 8405 **r'by** M(S) بیماری
 rāf(ē)
 illness
 Hen. Tales. 481.53
- 8406 **r'by'kh** B بیماری
 rāfyāk ⇒ pw r'by'kh
 illness
 TSP 6.164; r'βty' "illness" MDii p125.1
- 8407 **r'cβr** B ⇒ r'cβrt
- 8408 **r'cβrt** B راجورد(نام شاه فیلان)
 rājβ/wart (r'cβwrt) ©*rājawarta*; <Skt.
rājyavardhana ⇒ r'zβrt
Rajwart(name of the king of elephants)
 VJ passim. r'cβwrt, VJ 566; r'cβr, VJ 2^d
 n p91.133
- 8409 **r'cβwrt** ⇒ r'cβrt
- 8410 **r'δc** B, M مسافر، درراه، راهی
 rāθč ©pl. -t ⇒ r'θc
 travelling, on the way
 SCE 528; BBB p89a1; GMS 1003
- 8411 **r'δcyk** B مسافر، درراه، رهسپار
 rāθčik
 on the way
 GMS 1014
- 8412 **r'δδ(h)** ⇒ r'δ(h)
- 8413 **r'δδt'k** M رهسپار، راهی
 rāθtāk, rāθtākū' (r'δt'kw)
 setting on the way
 Tales. 469.9, 476.22; GMS 1128, *rāθ+tāk*
- 8414 **r'δ(h)** B, M, S راه
 rāθ (r'δδ(h)) ©Yaghn. *rōt/s* ©f. n.; acc. r'δh,
 r'δw(h); nom. ob. r'δy(y)(h) ⇒ r'θ
 road
 O¹ 15; Frag. Len. 85.12, 92.15, 93.10; W-Lii; BBB
 497; MSP p52; STSC 131.3; CII 1990, 85; r'δδ,
 Tales. 469.19; r'δh, VJ; BSTBL p129; O² 11;
 Anc. Lett. 3.7; r'δδh, Dhy. 77; r'δw, MDii;
 Frag. Len. 78 R4; r'δwh, SCE; VJ; BSTBL;
 Frag. Len. 38.5; Frag. 2a.29; r'δyh, BSTBL; TSP;
 r'δyy, BBB 968; r'δy, Frag. Len. 57.5

- 8415 r'δpnt'k B راه
rāθ-pandāk
road
SCE 258
- 8416 r'δ šw- M, B ⇒ r'θ šw-
- 8417 r'δt'kw ⇒ r'δδt'k
- 8418 r'f M بیماری، مرض
rāf @ob. -yy ⇒ r'βny, r'β(h)
sickness
Hen. BSOAS 12, 307.47; BBB 699; GMS 1060,
1653; Gersh. Advice. 92; Sund. Man. Lett.
305.26, 313
- 8419 r'fk'w M بیمار، مریض
rāfkāu (r'fq'w) @ob. pl. -ty ⇒ r'βk'w
ill, sick
GMS 1078; BSTi 221
- 8420 r'fq'w C ⇒ r'fk'w
- 8421 r'fqyn M ⇒ r'βkyn
- 8422 r'γ B, M, C جلگه، صحرا (دخیل: راغ)
rāγ (r'γh) @ob. -y(h); pl. -t ⇒ cγz r'γh
plain, desert
SCE 135; TSP 2.810; Hen. BSOAS 12, 307.36;
GMS 1205, 1661; STi 33.21; Hen. LW 95; MDii
B8-10 p47; Gersh. Mélanges. p195ff.
- 8423 r'γh B, S ⇒ r'γ
- 8424 r'γγ(h) B وحشی، بیابانی، متروک
rāγē @Khwar. r'γγ
wild, deserted
SCE 39, 300
- 8425 r'k M رگ
rāk @<*rahaka; Av. raṇhā; Parth. rahg; MP rag
@ob. pl. -tyy
vein
GMS 399; Hen. JRAS 1942, 232 n 6; BSOAS 12,
312.123; 11, 71.14; Sogdica. 56, 37
- 8426 r'm'nd M همیشه
rāmand (r'mn(d)t, r'm'nt) ⇒ r'm'nty
always
GMS 434 n 2; KG 417, 421, 633; MSP b128;
Sogdica. 36.23; Tales. 469.13, 473.20 BBB, b61,
669; W-Lii 586; Frag. Len. 28.3, 44.14; TSP;
BSTBL, p129; SCE p69; STii 8.5
- 8427 r'm'nt B, S ⇒ r'm'nd
- 8428 r'm'nty B, S همیشه
rāmandē (r'mndyy, r'mnty) ⇒ r'm'nd
always

- TSP 6.87; MSP b82; GMS 45; Hen. Tales. 473.3;
BSOAS 12, 312, 129; C2, 48V21, 54R25, 55V23
- 8429 r'mq'n C مردم
ramakān @ob. pl. -ty ⇒ rmq'ny
people
BSTi 257; f. r'mc ?, BSTi 282
- 8430 r'mn(d)t ⇒ r'm'nd
- 8431 r'mndyy M ⇒ r'm'nty
- 8432 r'mnty C ⇒ r'm'nty
- 8433 r'mr'twxβyy M رام بخش، یغ، رام راد یغ (نام یکی از
خدایان مانوی، خدای آرام بخش، مادر زندگی)
rām-rātux-βayī
peace-dispensing god(a Manichean god,
Mother of Life)
BBB p133; GMS 1107; W-Li 127; Sogdica 27.15
n p 28
- 8434 r'mrwc M, S روز بیست و یکم ماه، رامروز (بیرونی: رام)
rām-rōč
twenty-first day of the month
Hen. JRAS 1945, 151.8; MDii, Nov. 6.13 p186;
MDiii p65.1, 44.3, -31.3
- 8435 r'n' C کمربند
rānā @<*Av. rāna; Khot. rāna; Oss. ron
⇒ r'n'kh
belt
BSTi 278; Gersh. JRAS 1946, 180; Bailey. AO
1966, 34
- 8436 r'n'kh B کمربند
rānāk ⇒ r'n'
belt
VJ 41', 984, 1167; Benv. "jewel"
- 8437 r'θ C راه
rāθ (r'δδ(h)) @ob. -y ⇒ r'δ(h)
road
GMS 222; STi 19.11, 31.9, 15, 36.14; BSTi 176; C2
gloss. p224; r'θy, 11V28, 12V17, 94R9, 10; r'θ ?
STi 17.1; Sund. AoFviii 1981 p217, AoFi 1974,
9R1, 4V1; r'δ, STSC 131.3
- 8438 r't- B گریه کردن، گریستن (ریستن، لاییدن)
rāt @pt. st.; inf. r't(y) ⇒ r'y-
(to)cry
VJ 184, 47^b etc.; SCE 477; inf. r'ty, VJ 455; perf.
r'tδ'r-, Frag. Len. 69.9; AVS 91
- 8439 r'θc C آواره، ولگرد
rāθč ⇒ r'δc
tramp, vagabond

- Hen. apud. STSC 148.8, 146
- 8440 **r't(h)** B, M, C هدیه (هم‌ریشه با راد)
rāt ©<Av. *rāti*, *rāta*; √*rā* ©ob. -*yh*, -*yy*
 ⇒ *r'twx*, *p'cr't*
 gift
 VJ 36, 62, 174; GMS 982 n 2; BBB p133; W-Li,
 ii; C2, 7V26, 45V5, 69V24; BSTii 848.58
- 8441 **r'θp'n** C راهزن
rāθpān ©Yaghn. *rahbon* ©ob. pl. -*ty*
 robber
 STi 61.10; Sund. AoFiii p61, 14R 10; BSTii
 886.18.19; Benv. JA 1955, 328; C2 p98, 51V19,
 20, 18
- 8442 **r'θ šw-** C در راه بودن، به سفر رفتن، راهی شدن
rāθ-šaw- (*r'θ šw-*) ©Yaghn. *rōt šou-*
 (*to*)travel
 C2, 31R1 p72; BBB 497; GMS 695; TSP 8.92
- 8443 **r'twx** M کریم، بخشنده، راد
rātux
 generous
 BBB p133; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142-1
 (*r't+wx*)
- 8444 **r'w'th mry'** B دشت، جلگه
rāwāt-mary' ? ©Av. *ravan*, *raon*
 plain
 TSP 9.85 n p221
- 8445 **r'y-** B, C گریه کردن، گریستن (دخیل: لاییدن)
rāy (*r'yy-*) ©Av. *raya*; <**rāya-*; Av.
gāθra-rayant; Khot. *rai*; Yaghn. *rōy*; Wakh.
rai ©impf. *r'y* ⇒ *r't-*
 (*to*)weep, (*to*)cry
 VJ; TSP 6.92, 21iii, 13; BSTBL, Dhy. 17; MSP
 b168; C2, 60R15, 16, 30, 87V10; GMS 565;
 AHM 203n; Gersh. JRAS 1944, 143; STi 72.3;
r'y- Sogdica. 39.17; AVS 91
- 8446 **r'y'n** B گلابه کنان، گریان
rāyān ©pres. part.; pl. -*t*
 weeping
 VJ 49^b, 62^b, 790, 386; GMS 1033; *r'y'nr'y'n*, VJ
 399; GMS 904 A1033
- 8447 **r'ycyq** ⇒ *r'yycyq*
- 8448 **r'ynyh** M گریان
rāynē
 weeping
 Sogdica 29.3a
- 8449 **r'yy-** M ⇒ *r'y-*
- 8450 **r'yycyq** M گریه آور
rāyčik (*r'ycyq*)
 tearful, (*to*)be wept over ?
 Sogdica 39.15; GMS 1018
- 8451 **r'z** C, B راز، رمز، نماد، مثل
rāz (*r'zh*) ©f. n.; ob. -^(s)*y*; ob. pl. -*ty*; abl. -^(s)
 mystery, symbol, allegory
 SCE 507; STii 5.2; BSTii: C2, 52R17, 55R21,
 57R19, 25, 40V23, 57V13, 39V8; Benv. Et. 2,
 133; GMS 1497; *r'z* "mystery" C2, 57V13
 "Eucharist"
- 8452 **r'zβrt** B راجورد (نام شاه فیلان)
rājwart (*r'cβwrt*, *r'zβwrt*) ⇒ *r'cβrt*
 Rajwart
 VJ 68 etc.
- 8453 **r'zβwrt** ⇒ *r'zβrt*
- 8454 **r'zh** S ⇒ *r'z*
- 8455 **r'zy'n** C, M سَری، رمزی، عرفانی
rāzyān ©pl. -*t*
 mystical, symbolic
 BSTii 893.16; C2, 31V16 p76.16; GMS 1051; KG
 479
- 8456 **RB** MD ⇒ *RBk^(s)*
- 8457 **RBch** S بزرگ (مز)
mazēxč ©Idg.; f. adj.
 big
 MDii p210; MDiii p127
- 8458 **RBk^(s)** B, S بزرگ (مز)
wazark, *mazēx* ©Idg.; pl. -*t(h)* ⇒ *wz'rk*
 big
RBk, VJ p118; TSP; SCE p69; BSTBL p144; STii
 9.3, 11; Frag. Len. 86.4, 38.23; MDii B-16.7;
RBkw, TSP; KG p189; Frag. Len. p107; MD
 p210; MSP p52; W-Li; *RBkth*, VJ2*, 212; KG
 624; *RB*, MDii B-17.11
- 8459 **RBk'prn** S فرهمند (بزرگ فر)
wazark-farn (*RBprn*)
 glorious
 MDii p126.3
- 8460 **RBkh** ⇒ *RBk^(s)*
- 8461 **RBk m'ny** S خودبین، از خود راضی
wazark-mānē ©ob. pl. -*ty*
 arrogant
 Hen. Magi. 137.2, 138n
- 8462 **rβny** B مجروح، زخمی
raβ/fnē ⇒ *r'β(h)*, *rnβ-*

- wounded
VJ 65^b, 198, *rβn 'krt*- "to be wounded"
- 8463 **RBprn** ⇒ **RBk'prn**
- 8464 **RBŷntyc S** (ماه ششم سال سغدی (هرز)
mazēx-ŷantēč ⇒ *mz'yŷŷntych*
sixth month of the year
MDii p71.3; MDiii 65.1
- 8465 **rβz-** B, S (پارس کردن، عوعو کردن (سگ)
raβz/ž ? ©Yaghn. *raoj*
(to)bark
TSP 2.786, 3pl. *rβz'nt*, n 179; Frag. Len. 93.39,
inf. *rβz't*
- 8466 **rδδ-** B (سریر، نشیمنگاه، مسند، هودج، صندلی گردونه
raθ ©<Av. *raθa*; MP *rah, rahy* ©nom. -y; acc.
-w
seat(chair in chariot)
Benv. "flag"; VJ 343, 588, 981, 1171; GMS 507,
"chariot"
- 8467 **rδδy S** (سودمند، مفید)
raδē ? (*rδy*)
favourable, profitable
TSP 3.213, 11.27
- 8468 **rδnk S** (قوی، مستحکم، امن)
raδnē ? ©<**dranga* ©acc. -w
strong, safe
Anc. Lett. 2.12, 4.8; GMS 439; Hen. BSOAS 12,
605 n 4
- 8469 **rδy** ⇒ **rδδy**
- 8470 **rŷ"k B** (توبی چرخ؟ (قسمتی از میان چرخ)
raŷ/xāk ?
hub, nave ?
Benv. TSP 9.35 n p220; BSTBL, Dhu. 17, 19;
-*ky(h) ?*, Benv. Notesv 124
- 8471 **rŷ'h S** (دهان)
raŷ/xā ?
mouth ?
Frag. Len. 40.2
- 8472 **rŷ'nt B, M, S** (ارجمند، شریف)
r(a)x/hant ©<Skt. *arhant* ©ob. -y ⇒ *rŷ'nt*
honourable
TSP 2.625, 739, 5.99, 7.38 n p169.82; BSTBL, Vim.
49, 53, 56, Dhy. 76; *rŷ'ntty*, JRAS 1944, 138.40
- 8473 **rŷ'ntt'n'k B** (محترم، شریف)
(a)*rŷantanē* ⇒ *rŷ'nt*, *rŷ'ntyh*
honour
TSP 8.27
- 8474 **rŷ'ntyh B** (احترام، عزت)
(a)*rŷantyā* ©f. ⇒ *rŷ'ntt'n'k*
honour
TSP 2.82
- 8475 **rŷm'k B** (اثر، باقی مانده)
raxmē ⇒ *rxmy(y)*
rest, remainder
BSTBL, Vaj. 6, Dhu. 99, 253
- 8476 **rŷn-** B, S (جرات کردن)
raxn ©Yaghn. *raxn* ⇒ *rxn-*
(to)dare
lsg. impf./inj. *rŷn'w*, VJ 177, 1409 n p92.177;
TSP 6.43; BSTBL, Dhu. 224; MDii, Nov. 5, 6;
lsg. pres. *rŷn'm*, TSP 2.621; MDii A-14, 18;
lsg. fut. *rŷn'mk'm*, Frag. Len. 32.8
- 8477 **rŷš-** B, S (اسب کهر، رخش (اسب رستم)
raxš ©nom.; ob. -y; acc. -w
Rakhsh(*Rustam* 's horse)
TSP 13, 25, 27, 29, ii 3; TSP 3.232
- 8478 **rŷwš'nt B** (درخشان، آذرخش ؟)
r(u)xušand ⇒ *rxwšt-*
shining
TSP 25.3; S W, IJ 1976, 57n60
- 8479 **rŷwšn-** B, S (روشن، روشنی)
r(u)xušn ©Yaghn. *raxšin* ©nom. ob. -y; acc.
-w ⇒ *rxwšn*, *rxwšn-*, 'pw *rŷwšny'kh*
light, bright(ness)
GEM 428; TSP 3.147, 6.170, 8.23, 9.137; SCE 76,
78, 495; BSTBL p129; Frag. Len. 93.16
- 8480 **rŷwšn'ŷrδmn B** (بهشت)
r(u)xušna-ŷarδmān ©<Av. *raoxšna-*
garōdmāna ©acc. -w ⇒ *rxwšn'ŷrδmn(h)*
paradise
VJ 821, 829, 1041, 1234; TSP 8.34
- 8481 **rŷwšn'ŷrδmncyk S** (بهشتی)
r(u)xušna-ŷarδmančik ⇒ *rxwšn'ŷrδmncyk*
(of)paradise
Frag. Len. 77V3
- 8482 **rŷwšny'k(h) B** (روشنی، درخشش)
r(u)xušnyāk (*rxwšny'k*) ⇒ *rxwšny'k*,
rxwšny'kh, 'pw *rŷwšny'kh*
brightness
TSP 6.139, 9.57, 64; BSTBL; Intox. 5; Dhu. 102;
Dhy. 148, 219; Frag. Len.; W-Lii
- 8483 **rŷwšny βr'yšt'kw S** (فرستاده‌ی روشنایی (لقب مانی)
r(u)xušne- frēštaku (*rxwšny βr'yšt'k*)
Apostle of Light

- Hen. JRAS 1944, 138, 47; KG 397, 437.8, 620
p180
- 8484 rŷwšny wn'y B روشن گر
r(u)xušnē-wanē @pr. name ⇒-wn'y
light-maker
BSTBL, Dhu.
- 8485 rŷzy M پشم، پارچه‌ی پشمی
rŷzi @*IE rezg ?
wool, woolen
CII 1990 p25, A1, p41, 85
- 8486 rŷzycyk M پشم گونه، پشم مانند
rŷzičik
woolly
CII 1990 p25 A1
- 8487 rŷzyn'k S پشمی، پشمینه (غزه)
rŷzinē, rŷzinēnē (rŷzynyn'k) @Yaghn.
raŷza; Taj. ghaze @pl. -t
woolen
MDii p155 n 14 p210; Ham. BSOAS 1968, 330-46
- 8488 rŷzynyn'k ⇒ rŷzyn'k
- 8489 rŷ C ⇒ 'rk
- 8490 rkkš ⇒ rkš
- 8491 rkš B حمایت، پشتیبانی
rakš (rkkš) @<Skt. rakṣa
protection
TSP 3.93, 8.169, 170, 14.2, 15.13; BSTBL, Padm. 52
- 8492 rm ⇒ 'M(=rm)
- 8493 rm- C, S مردم، ملت (رمة، رم)
ram @Parth.; MP ram @nom. ob. -y, -yy; acc. -w; abl. -'; pl. -t'; ob. pl. -ty ⇒rmq'ny
people
STi 6.14, 22.20, 57.20, 61.10; STii 1.32, 2.8, 6.1;
BSTii: C2 gloss. p224; MDii p210; Frag. Len. p107; GMS 512; Schwartz. H MV 392 V4; Sund. AoFviii 1981, 21V 12 p180
- 8494 rm'k B, S رمة، گله
ramē (rmy, rm'kw) ⇒rm-
cattle
TSP 13 ii 14
- 8495 rm'kw ⇒ rm'k
- 8496 rm'nty C ⇒ r'm'nty
- 8497 rmq'ny C کافر، مردم عامی، عوام
ramakān @pl. -t; ob. pl. -ty ⇒r'mq'n, rm-
- people, heathen
BSTi 259; STi 83.10; BSTii 898.105: C2, 55V15;
GMS 1065; Sund. AoFviii 1981, 21V4, 26R 3
- 8498 rmy C ⇒ rm-
- 8499 rnβ- B حمله کردن، جنگیدن
ranβ/p @Khot. raph; Parth. raf; RV rapithā
@inf. rnβ⁶y ⇒rnp-, rβny
(to)attack, (to)fight
TSP 2.326, 3.183, 185-9, 191 n p173, 326, 197, 184; Hen. Texts. 719; Gersh. AHM 325; BSTBL, Dhu. 146
- 8500 rnk'n B رنگی
rangān (rnk'n)
coloured
SCE 142, 173; TSP 6.169; GMS 1034, 1145
- 8501 rnk'n ⇒ rnk'n
- 8502 rnkcrm S پوست رنگ شده
rang-čarm
coloured skin
MDii B-3, 11, A-1V3
- 8503 rnp- B حمله کردن، تجاوز کردن
ranp ⇒rnβ-
(to)attack, (to)violate
VJ 1096, 3pl. rnp'nt; rnp'nyh, TSP 2.642, 783; AVS 107
- 8504 RNY'W ⇒ 'N'YW
- 8505 rš'k B روحانی هندو، مرتاض
rši, rāši (rš'y) @<Skt. ṛṣi
Hindu priest, ascetic
VJ; BSTBL, Vim. 170; Frag. Len. 71.1
- 8506 rš'y ⇒ rš'k
- 8507 ršk' B رشک، شپش
rišk (ršk) @Skt. liṣā
louse
TSP 2.1112 n p183, 10.29
- 8508 ršk ⇒ ršk'
- 8509 ršn M روز هجدهم ماه (بیرونی: رشن)
rašn
eighteenth day of the month
Hen. JRAS 1945, 151.9
- 8510 ršt' M, C, S ⇒ ršt(h)
- 8511 ršt'wc'r B, M دلداری، تشویق
raštūčār (ršt'wc'r)
consolation
VJ 396, 963; Hen. Tales. 483.15
- 8512 ršt'wc'r ⇒ ršt'wc'r

- 8513 **ršt'wc'ry** B دلداری
 raštūčāre (ršt'wc'ryy)
 consolation
 VJ 379, 388, 1433; *ršt'wcry*, VJ 52^b, +wn- "to
 console"; Hen. JRAS 1945, 154.7
- 8514 **ršt'wc'ryy** M ⇒ **ršt'wc'ry**
- 8515 **ršt(h)** B راستی، راست، درست
 rašt, rəšt (ršt') @√raz; Parth. *rāšt*; Khwar. *ršt*;
 OP *rāšta* @f. n. & adj. nom. acc. -/h ⇒ ršty,
 ryšty'q, rtšth
 true, truth
 BSTBL, Vim. 70, Dhu. 205; W-Lii, 579; Frag.
 Len.; Hen. 112R4; Tales. 480.11, 14; MDii B-4
 R18, A-9R11; C2 p53, 99.52R14, 6R13; Sund.
 AoFi 1974, 224, 1V17, 6R2, 10i V8; AoFviii
 1981 p217
- 8516 **ršty** C, B راست، درست
 raštē (rštyy) @adj.; pl. -t
 true
 BSTii 883.20; C2, 48R22; Hen. Tales. 469.20; SCE
 32
- 8517 **ršty'q** M, C ⇒ ryšty'q, ršty'k(h)
- 8518 **ršty'k(h)** M, B راستی
 raštyāk (ršty'q) @ob. -y
 truth, rectitude
 GMS 517, 1110; BBB p133; W-Lii; Sogdica. 3, 4;
 Sund. AoFi 1974, 1V 17, 9R 5; AoFviii 1981
 p217; C2 p224, ob. -qy, 68V30; -h, VJ 1184;
 TSP 6.67; KG 450, 453, 603, 637; *ršty'*, KG 549;
ršty'ky, KG 527
- 8519 **rštyy** M ⇒ **ršty**
- 8520 **rt'** B, M, C و، پس (در بیشتر متون)
 rət, ər̄t (rtšn, rtšw, rtšy, rtms, rtyw, rtkδ, rtcnn)
 @encl. ⇒ rty
 and
- 8521 **rt'** C موبد، رد
 rat
 Rad(Zoroastrian priest)
 BSTii 856.11; C2, 22R11, 14, 24R12, 26R3
- 8522 **rtcnn** ⇒ **rt'**
- 8523 **rtyw** ⇒ **rt'**
- 8524 **rtkδ** ⇒ **rt'**
- 8525 **rtms** B ⇒ rtyms, rt'
- 8526 **rtn-** B, M, S جواهر، گوهر، شریف
 ratn (rttn) @<Skt. *ratna* @acc. -w; ob. -y, -;
- pl. -t'
 jewel, noble
 VJ p118; TSP; SCE p69; BSTBL, p129; Frag. Len.
 p108; STii 7.29; Sogdica. 25.9; MSP b34, 110
 e13
- 8527 **rtn'yn'y** B جواهر نشان
 ratnēnē (rtyny'k(w), rtyny(y), rtnyn'y)
 with jewel inlaid
 BSTBL, p129; TSP; VJ; BBB; Hen. BSOAS 12,
 307.63; GMS 1053; *rtnyn'kw*, VJ 862; Dhy. 327
- 8528 **rtn'yinch** B جواهر نشان
 ratnēnč (rtynyc) @f. adj.
 with jewel inlaid
 VJ 18^b, 345, 520; STii 5.27
- 8529 **rtnβ'myk** M گوهر نما
 ratn-fāmik, ratn-βāmik @<Av. *bāmya* ⇒ rtn-,
 β'm
 resplendent like jewel
 Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 146.6
- 8530 **rtyny'k(w)** B ⇒ **rtn'yn'y**
- 8531 **rtyny'y** ⇒ **rtn'yn'y**
- 8532 **rtynyc** C ⇒ **rtn'yinch**
- 8533 **rtyny(y)** M ⇒ **rtn'yn'y**
- 8534 **rtšn** ⇒ **rt'**
- 8535 **rtšth** B راست، راستی
 ratš ? ⇒ ršt(h)
 truth, true
 TSP 2.56 n p169; Hen. Texts. 734; BSTBL, Vim.
 42
- 8536 **rtšw** ⇒ **rt'**
- 8537 **rtšy** ⇒ **rt'**
- 8538 **rttn** B ⇒ **rtn-**
- 8539 **rttw** ⇒ **rtw(w)**
- 8540 **rtw(w)** M واحد زمان (معادل ده ثانیه)
 r(ə)tu ?, ratu ? (rttw)
 unit of time(10 seconds)
 GMS 1190, 1662; Hen. JRAS 1945, 149.25, 150 n
 8, 152 n 3; BBB p133; W-Lii 570
- 8541 **rty** B, S, C و، پس، آنگاه (در بیشتر متون)
 r(a)ti, rəti
 and, then
 rt(y)šw, rt(y)šy "and him, it"; rt(y)šn "and them";
 rtyn "and"; rtymy "and me"; rtyβy rtf "and
 you"; rtyβn "and you" (pl.); rt(y)w "and he";
 rt(y)šc "and from him" rtcnn "and from";
 rt(y)ms "then"; rt(y)kδ "and if"; rtyšyms "again"

- him"; *rtywr* "and up"; *rtypr* "and in"; STii p595; SCE p69; BSTBL, p129; KG p189; C2 p224; MSP p52; *rtty*, TSP 5.61
- 8542 **rtyh** B بخشندگی، رادی
ratyā
 generosity
 TSP 8.199, 12.18
- 8543 **rtym** B سپس، پس، باز (در بیشتر متون)
rti-mas (rtms) ⇒ rty, 'TRZY, 'PZY
 then, afterwards, again
- 8544 **rtyn** B, M ⇒ *rt*
- 8545 **rw'n** S(AL) ⇒ *rw'n*
- 8546 **rw'n** B, M, C روان، روح
rwān, ruwān (rw'nh) ©ob. -', -y(h), -yy; pl. -t/d; ob. pl. -t/dy; voc. -' ⇒ 'rw'n
 soul, spirit
 GMS 100, 353; SCE 254, 265; TSP 2.558, 561, 582, 1134, 8.72; Hen. Tales. 468.34, 480.28, 476.11; W-Li, ii; KG p189; MSP p52; BBB 622, 679 b57, 66, 81, 97 f14, 17, 39; STi 9.3, 5; BSTii: C2 gloss. p224; *rw'ndyy*, BBB c14
- 8547 **rw'nh** S ⇒ *rw'n*
- 8548 **rw'nk'n** S خیرات، روانگان (هدیه به روان مرده)
rwān(a)kān ©MP ruwānagān
 alms, soul-service
 KG 414
- 8549 **rw'nmyc** M روحانی، روانی
r(u)wān-mēč
 spiritual
 GMS 1103; Hen. Tales. 473.4
- 8550 **rw'nspsy(y)** M روانگان، خیرات (هدیه به روان مرده)
r(u)wān-spāse
 soul-service, alms
 Hen. JRAS 1944, 142.9, 10; GMS 1428
- 8551 **rw'rt** S ظریف
rwārt/θ ? ⇒ 'rw'rt
 delicate
 MSP b165
- 8552 **rw'rtyh** M ظرافت
r(u)warθyā ? ©<Av. urvāθra ⇒ 'rw'rt
 delicacy
 Sogdica. 2.16, Add.
- 8553 **rwβ** B, M دهان (رَم: گوشت درون دهان) (سخن، کلام)
ruβ ©Av. uruθwan; Parth. rumb ©ob. -yh
 mouth
 TSP 5.109, 6.44, 9.110, 116, 15.28; BBB 592
- 8554 **rwβcyk'** B دهانی، لپی
ruβčik
 (of)mouth
 TSP 5.124
- 8555 **rwē** M, S روز (بیشتر در ترکیب با نام روزهای ماه)
rōč ©Parth. rōž; MP rōz; OP raucah-
 day
 GMS 1435; MDiii p127
- 8556 **rwē'yn** ⇒ *rwcn*
- 8557 **rwcn** B پنجره، روزن
rōča/ēn (rwē'yn) ©Pahl. rōzan
 window
 TSP 3.298; ob. -*rwcn*yh, TSP 3.297
- 8558 **rwēp'n** C جلاد، دژخیم (دخیل: روزبان)
rōčpān ©pl. -t
 executioner
 BSTii 866.12, 16, 17; Benv. JA 1955, 327; C2 p63, gloss. 27R12, 16, 17, 26, 27V9
- 8559 **rwē prwsty** M برگشته روزگار (روز برگشته)
rōč- parwastē ⇒ prwsty(y)
 ill-fated
 Sund. Man. Lett. 309.6 n 32, 314
- 8560 **rwcyk** M روزی، آذوقه
rōčik (rwcyk) ©Pahl. rōzig
 provisions
 GMS 995
- 8561 **rwδ** B روی، مس
rōδ (rwδ) ©MP rōy; Parth. rōδ
 copper, brass
 SCE 238; BSTBL, Intox. 14, 15; STii 5, 12
- 8562 **rwδ-** B, M, S رویدن
*rōδ ©<Av. raod-; *√raud-; Parth. rōd-; Khot. rūd; Yāghn. rūt ©inf. -'y ⇒ 'βrwδ, ptrwδ-, rwδn-*
 (to)grow
 BBB 580; GMS 586; TSP 2.10, 18; W-Lii; BSTBL, p130, Vim. 30, 150, Dhu. 31, etc., Dhy. 196, etc.; Frag. Len. p108; inf. -'y, Dhy. 196; AVS 114
- 8563 **rwδ** C ⇒ *rwδ*
- 8564 **rwδ'k** B گیاه، علف (رویده)
rōδē, rōδāk ?
 plant, herb
 TSP 3.214; Frag. 3.4
- 8565 **rwδny** C ⇒ *rwδny(y)*
- 8566 **rwδn-** M رویاندن
rōδan ©caus. st. ⇒ rwδ-

- (to)make grow
Sogdica. 47.4; GMS 547
- 8567 **rwδny(y)** M فلزی، روین، مسی
rōδnē (rwdny) @acc. -nw; nom. -ny; pl. -nyt
(of)brass, (of)copper, brazen
GMS 1058, 1246; BBB p134; Hen. BSOAS 8, 1936, 584; C2 gloss. 23R4, rwdny, 91R8, rwdnw; pl. rwδnyt, Hen. Tales. 473, 51
- 8568 **rwδyn'k** B روین، روینه
rōδēnē ⇒rwδynch
(of)brass
TSP 2.527
- 8569 **rwδynch** B روین
rōδēnē @f. adj. ⇒rwδyn'k
(of)brass, brazen
SCE 229; GMS 1058
- 8570 **rwȳn** جری، روغن
rōȳn @Av. raoȳna; Pahl. rōȳn; Khwar. rȳn; Yaghn. rūȳin @ob. -y(y) ⇒ȳ'w rwȳn
fat, oil
TSP 2.897; BSTBL, Padm. 40, 54, Dhy. 279; STi 36.1, 43.9; BSTii 827.50; C2, 94V20, 21; KG 550, 552, 572, 580; MDii A-5, 13; CII 1990 p85; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 147
- 8571 **rwȳšn** B, S روشن، روشنی
roxšn- @Av. raoxšna; Parth. MP rōšn @nom. ob. -y
bright, light
TSP 25ii, 4, 14.33; O² 16; W-Li; Frag. Len. 93.16
- 8572 **rwȳšn'ȳrδmn(h)** B, S(M) بهشت
ru/oxšna-ȳrδmān @ob. -yh, -wh ⇒rwxšn'ȳrδmn, rȳwšn'ȳrδmn
paradise
Hen. Tales. 476.13.21; S W, IJ 1976, 46, 49, Frag. 4.5, 6.8
- 8573 **rwȳšntr** S روشن تر
roxšntar @-y ⇒rwxšntr
brighter
Hen. Tales. 481.34
- 8574 **rwȳšny'k** ⇒rwȳšny'k(h)
8575 **rwȳšny'k(h)** B روشنایی
roxšnyāk (rwȳšny'k) ⇒rwxšny'k
brightness
O² 6; Frag. Len. 93.6; TSP 23.12; BSTBL, Vim. 12
- 8576 **rwk** B جهان، کیهان (بیشتر در ترکیب القاب بودا)
r/lok @<Skt. loka ⇒δwk'
loka, world
TSP 2.1193, 7.26, 8.39, 29; BSTBL, Padm. 52, 61 p130
- 8577 **rwkδ't(h)** ⇒rwk
- 8578 **rwkδyšβr'** ⇒rwk
- 8579 **rwkp'r** ⇒rwk
- 8580 **rw p-** B, C برچیدن، چیدن، رفت، رویدن
rōp @√raup; Pahl. rōb
(to)pick up
VJ 695; STi 47.17, 48.21
- 8581 **rwps(h)** B, M روباه
rūp(a)s @Parth. rōbās; Khot. rūvāsa; Khwar. rwbs; Oss. rōbās; Skt. lopāśa; *raupāsa @f. n.; ob. -y(h)
fox
GMS 121; TSP 2.772, 13.18; Frag. Len. 68, 18, 19; SCE 149; Hen. Tales. 475.15
- 8582 **rwpsy'kh** S روباهی، (مربوط به) روباه
rūpsyāk
(related to)fox
MDii B-3, 13, 14-5 p71, 73n12-3; MDiii p63
- 8583 **rwr'** ⇒rwrh
- 8584 **rwrh** B, M دارو، گیاه دارویی
yrūrā (rwr') @Av. urvarā- @f. n.; ob. -yh; pl. -t(t), -th ⇒'rwr(h)
drug, medical plant
TSP 3.215, 272, 275, 279, 174, 6.186, 1881; BSTBL, Padm. 5, 32, Dhu. 261; GMS 99, 221, 492, 1175; BBB p62, 517
- 8585 **rwr t** M بی شرم
shameless
BBB p92 b93
- 8586 **rwrty'mync** M بی شرم، بی شرمی، هرزگی
shameless, insolent
BBB p92b10; GMS 1103; S W, Xwast. 1991, 327c8
- 8587 **rwrtyh** B بی رحمی، بی شرمی
⇒rwr t
shamefulness, cruelty
TSP 2.1207 n p184f
- 8588 **rwst-** M, C رستن، رویدن
rust @pt. st. ⇒rwδ-
(to)grow
GMS 586; AVS 114
- 8589 **rwstm(y)** S رستم
rustam @nom. acc.; ob. -y
Rustam

- TSP 13.2, 5, 24, 25, 26, 28 ii 4, 11, 12
- 8590 **rwsty(h)** M, C رسته، روییده
rustē @pp.
grown
Hen. BSOAS 12, 307, 29; BSTi 112, 120
- 8591 **rwsty(h)** S روستی، اهل روست
rūstik
(from)Rust
MDii B-9R2.15; -h B17R7
- 8592 **rwš-¹** B, C جریان داشتن، چکیدن
rōš @Skt. *śravati* @pt. *rwš't-*
(to)flow, (to)drop, (to)stream
TSP 2.139, 3sg. pres. *rwšth*, n p170; VJ 7^a, 1029;
C2 gloss. 14V21, 22
- 8593 **rwš-²** B, S غریدن
rōš @IE **reu(s)*
(to)roar
TSP 13.21 apud. S W, IJ 1976, 60; MSP b38
n p52
- 8594 **rwš'** S(M) ⇒ **rwš'k(h)**
- 8595 **rwš'k(h)** B غرش
rōšāk, rōšā (rwš')
roaring
VJ 61^a apud. S W, IJ 1976, 60; MSP b40
- 8596 **rwš'ny** S(M) غرنده
rōšānē ? @pres. part. ⇒ **rwš-²**
roaring
MSP b124, pl. -t
- 8597 **rwš'wny** C دوست داشتنی، خواستنی
rōž'wōnē @acc. -nw ⇒ **rwž'wn'y**
desirable
-nw, BSTii 842.7; Benv. Eti 328; C2 p50 n4, 184,
68R7
- 8598 **rwšn** S(M) روشن
rōšn @<Parth. *rōšn*
light
KG 607-98
- 8599 **rwšn'yr'iw** S(M) نفس روشن، نفس خواستنی
rōšn-yr'iw
light soul(viva anima)
Sund. KG 607-8 p189; AoF, 1979, 120 n49
- 8600 **rwt** M, C رود، رودخانه
rōt (rwwt) @<OP *rautah-* @ob. -y
river
GMS 39, 530; STii 1.20; BSTii 860.35, 879.11: C2
gloss. 22V7, 12, 23R11, 12, 23V5, 53R6, 87V11;
- ob. -y, STi 60.1; BSTii 857.15: C2, 22V15
- 8601 **rwtc'k** ⇒ **rwcyk**
- 8602 **rwtcyk** MD ⇒ **rwcyk**
- 8603 **rwwt** M ⇒ **rwt**
- 8604 **rwxsñ-** M, C روشنی، روشن
roxšn @nom. gen. -y(y); acc. -w; abl. voc. -'; pl.
-t', -d'; nom. f. -'; ob. pl. -ty', -tyh ⇒ **rwyšñ**,
rywsñ-, rxwsñ-
luminous, light
GMS 40, 127, 520, 1191-9; BBB b56, 58 b5, 80,
97 f80, 46, 566; W-Lii 569; KG 2338; MSP c20
b98 b121; C2, 91R 11; Hen. BSOAS 12.307.11,
19; STii 2.11; BSTi 165; Sund. AoFiii 1975,
18V17
- 8605 **rwxsñ'yrδmn** M بهشت
roxšna-yrδ(a)mān @<Av.
raoxšna-garōδamāna @ob. -'y, -y'h
⇒ **rwyšñ'yrδmn(h)**
paradise
GMS, 1218; BBB f85; BSOAS 12, 307.11; 21, 1221
- 8606 **rwxsñ'yrδmncyk** M بهشتی
roxšna-yrδmāncik @pl. -t ⇒ **rywsñ'yrδmncyk**
paradisian
GMS 1014; BBB f48
- 8607 **rwxsñdr** M روشن تر
roxšndar, rxušndar (rxwsñtr) @nom. -y
brighter
GMS 1284; KG 366
- 8608 **rwxsñy^(q)** ⇒ **rwxsñy'k**
- 8609 **rwxsñy'k** M, C روشنی
roxšnyāk (rwxsñy^(q)) @ob. -y; pl. -t
⇒ **rywsñy'k(h)**, **rwyšny'k(h)**
brightness
GMS 1110, 1221; BBB 485 p134; BSOAS 12,
307.41; STi 31.12, 65.8, 43.16; Sund. AoFviii
1981 p217; STii 3.64, 1.27; C2 gloss. p224;
W-Lii 546, 547.25, 548.19, 564; -h, MSP b28
b97; CII 1990 p67 G4-5
- 8610 **rwxsñy'qy'** C روشنی، درخشش
roxšnyākya
brightness
STi 3.72; GMS 1111; STii 3.72
- 8611 **rwxsñt-** C درخشیدن، برق زدن
ruxsñt ? ⇒ **rywsñnt**
(to)shine
BSTi 31; Benv. JA 1943-5; S W, IJ 1976, 57n 60

- 8612 **rwž-** C خواستن، آرزو کردن، میل داشتن
rōž
(to)desire, (to)wish
GMS 379; STii 1.78; C2, 94V12, 51V24; AVS 138
- 8613 **rwžwyn'y** B مناسب، دلخواه
rōžyōnē ⇒ rwšywny
desirable, suitable
BSTBL, Dhy. 215; GMS 1114; Lentz. STii p604
- 8614 **rwžny** C خواستار
rōžnē @pres. part.
desiring
C2, 48V18
- 8615 **rwžty'** C میل، آرزو
rōžtyā @f. n.; pl. *rwžtyt*
desire
C2, 51V29, 60R22, 61V28, 69V26 pl. 40R13
- 8616 **rwzy'kh** B میل، آرزو، خواهش
rōžyāk @MP *rwzdyh'* ⇒ **rwyt'ky'*
wish, desire
TSP 2.344, 345; Hen. Texts. 719; Sogdica. p47.3
- 8617 **rxmyh** ⇒ rxmy(y)
- 8618 **rxmy(y)** M اثر، باقی مانده
raxmē (rxmyh) ⇒ rym'k
rest, remainder
BBB p65.530, 576, ✓*rič*
- 8619 **rxn-** C, S جرأت کردن، به خود اجازه دادن
raxn @perf. *rxnd'r-* ⇒ ryn-
(to)dare
BSTi 134; C2, 25R3-4, 17V1, 2, 24V15, 56R19;
MSP b134, 135; CII 1990 G8 n p69
- 8620 **rxsynyt'yr-kyrd** S اسکندریه
(a)raxsinder-kird @MP *'lxyndrgyrd*
Alexandria
KG 359 p189; Hen. JRAS 1944, 141 n 2
- 8621 **rxwšn-** S روشن
r(u)xušn @nom. ob. -ny; abl. -n' ⇒ rxwšn-
light
KG 562, 567, 601; W-lii 564
- 8622 **rxwšntr** S ⇒ rxwšntr
- 8623 **rxwšny'kh** S روشنایی
rəxušnyāk @f.n.; ob. -y ⇒ rγwšny'k(h),
rxwšny'k
light
Sund. MHC 24; MSP b28, 97
- 8624 **rxwšny** βr'yštk ⇒ rγwšny βr'yšt'kw
- 8625 **ryβh** MD ⇒ ryp'h
- 8626 **ryj** M آرزو، تمنا، میل (دخیل: ریژ)
rēž ⇒ ryz, ryž
desire, wish
GMS 66; BBB 538, 567, 585, 679 b14; Sund. 1994,
45.18
- 8627 **ryj-** M آرزو داشتن، خوش آمدن
rēž ⇒ ryž-, ryz-²
(to)desire, (to)be desirable
BBB 605, 3sg. subj. *ryj't*
- 8628 **ryk** B هرزه، بد، پلید (دخیل: ریغ، آریغ)
rik @OP *arika*
wicked
VJ 1097; Sogdica. 4
- 8629 **rym** B, M, C کثافت، ناپاکی، چرک، ریم
rēm (rymh) @Parth. MP *rēm*
dirt, dirty, impurity
BSTBL, Vim. 43, 72, 207, Dhu. 24, 37, 151, 153,
240; Frag. Len. 93.9; BBB 583, 587; C2 gloss.
61R25
- 8630 **rym'yš** B سرزنش
rimēš, rymiš ? (rymyš)
blame
TSP 7.103, 119; S W, IJ 1976, 70
- 8631 **rym'yš-** B, S سرزنش کردن
rimēš, rymiš ?
(to)blame
TSP 2.340, 633, 652, 7.110 n p173; Frag. Len.
40.5, 8, 11; perf. *rm'yštδ'r-*, TSP 2
- 8632 **rym'yšt'k** B شایسته‌ی سرزنش، مورد سرزنش
rimēštē ?
blameworthy, reprehensible
BSTBL, Intox. 13
- 8633 **rym'w'r'k** B کثافت‌خور، گنده‌خور
rēm-xwārē
dirt-eater
TSP 2.415
- 8634 **rymh** B ⇒ rym
- 8635 **rymn'k** B کثیف، ناپاک، ریمن، چرکین
rēmnē, rēmanē (rymny(y)) @pl. -t
dirty
TSP 2.352; STii 10.12; BBB 583 b29, *rymnyh*;
Hen. BSOAS 12.307, 64; GMS 1056; Sund. Man.
Lett. 310.15, 21
- 8636 **rymny(y)** M ⇒ rymn'k
- 8637 **rymyš** ⇒ rym'yš
- 8638 **rync'q** C, M ⇒ rync'k(k)

- 8639 rync'k ⇒ ryncwk
- 8640 rync'k(k) B, S بچه، کودک، کوچک، ریز
rinčāk, rinčē (rync'q) ©<*r(a)nj; Av. *rañjyah*;
Khwar. *rnc*; Khot. *raysga*; Pasht. *rangai*
⇒ ryncyk
child, small, little
TSP 3.198, 12.31, 35; VJ 950; SCE 24, 281, 316,
399; BSTBL, Dhu. 79; MDiii p128; MSP; STi;
STii 4.45; C2, 69V17; *rynck*, BBB; TSP 16.34;
rynckk, SCE 303; pl. -t, VJ 390, 1245; STii
1.83; KG 504; voc. -j, STi 31.6; *rync*, Frag. Len.
14 V2; *rynck* "short" GMS 1241; Hen. Tales.
482 n5; Gersh. AHM 215; Bailey. Prolexis. 182;
Mayrhofer. EWA III, 31-32
- 8641 rync'kkw S کوچک، سبک
rinčaku (ryncqw) ©<ryncwk
small, light
MDii A-10, 3; C2 p95.5, 48V5
- 8642 rync'kstr S کوچک تر
rinčakstar ⇒ ryncwkstr
smaller
MSP b185
- 8643 ryncq skwn M کودکی
rinčak-(a)skōn
childhood
GMS 635 n 2
- 8644 ryncqw C ⇒ rync'kkw
- 8645 ryncwk B بچه، کودک، سبک
rinču/ak (rync'k)
child, little, light
TSP 6.185, 198, 12.55; Hen. Texts. 733; Tales. 482
n 5; Gersh. AHM 215, <*ranjuka
- 8646 ryncwkstr M سبک تر
rinčuk-star ⇒ rystr, ryncwk, rync'kstr
lighter
Hen. Tales. 481.36; GMS 1288A
- 8647 ryncyk S کوچک، کم
rinčik ©pl. -t ⇒ ryncwk, rync'k(k)
small
MSP b46
- 8648 ryp'w B معلول، افلیج
rēpu ?, refu ? ⇒ ryph, r'f
infirm, defective
VJ 124; BSTBL, Vim. 48; Gersh. Advice. 92
- 8649 rypβr'k B معلول
rēp-βarē, ref-βarē ⇒ ryph, r'β(h), rβny
infirm, defective
- VJ 51, 76; SCE 79
- 8650 rypδβh B ظهر، نیمروز
ripa/əθβ ©<Av. *rapīθwā*
noon
BSTBL, Dhu. 909; GMS 293; Benv. Et. Oss. 31 n;
Bailey. Asica. 23
- 8651 ryph S نقص عضو، آسیب
rēp, ref (ryβh) ©<*rafya
defectiveness
MDii p43.14; KG 555; Gersh. Advice.
- 8652 RYPW B, S دهزار، بیور (هر)
βēwar, βrēwar (βrywr) ©Idg. ⇒ βryywr
ten thousand, myriad
GMS 362; VJ p119; TSP; BSTBL p130; SCE p69;
STii 9.14.15; RYPW -ky, Dhy. 329 "by
myriads" MDii p211; Frag. Len. 82 a16, 93.26
- 8653 ryr'kh M بزاق، آب دهان، لیر
ri/ērāk ©Pašt. *lāra*; Heb. *rīr*
saliva
Sogdica. 5.10
- 8654 rys- B لیسیدن، لیشتن
rēs ©<*raiz; Av. *raēz*; Khot. *rrīys-*; Yaghn. *lēs*
©pt. *rys't-*
(to)lick
VJ 990; AVS 125
- 8655 rysk S, M برنج
ri/ēse ⇒ ryz'kh
rice
Anc. Lett. 5.10 p33 n 9; Hen. Texts. 724 n 1;
Sogdica. 45.2b
- 8656 rystr M, C کوچک تر، کوتاه تر
ri/ēstar ©<*rynckstr ⇒ rync'k(k)
smaller, less, least
W-Lii 547.6; BBB p134; GMS 464, 1241, 1288;
Hen. Tales. 481.39; C2, 48 R25, 68V30 p224;
STi; Sund. AoFviii 1981, 24V7 p189
- 8657 ryš'kk B ریش
rēšē, rēšāk ? ©Pahl. *rēš*
beard
VJ 914
- 8658 ryšt' ⇒ ršt(h)
- 8659 ryšty'q C راستی
r(i)štyāk, rəštyāk (ršty'q) ⇒ ršt(h)
truth
STi 40.5, 44.4, 53.5; GMS 517; Sund. AoFi 1974,
224

- 8660 **ryt** صورت، روی
ri/ēt (ryyt) ©Yaghn. *rūt* ©ob. -y ⇒ryth
face
TSP 5.32, 12.18; Sogdica. 5.5; Hen. JRAS 1944,
143.19; GMS 29; KG 2327; Frag. Len. 33.4;
W-Li b71; BBB b22; STii 2.10, 4.5; BSTi 150,
165-6; C2, 55R22, 60R10, 68R27; MSP b29, 60,
ryt'k, TSP 8.107
- 8661 **ryt'ngm'ny** M در برابر
rēt-angmānē (ryth'nkm'ny)
face to face
BSTBL, Dhy. 189; GMS 1037 "openly"
- 8662 **rytywδ(δ)** M صورت پوش، چادر
rēt-γōδ (rytywδ(δ)) ©√gud; gaud-
face cover, veil
Sogdica. 25.27, 39.14 n p41
- 8663 **rytywδ(δ)** ⇒ ryttywδ(δ)
- 8664 **ryth** B, S صورت، روی
rēt ⇒ryt
face
VJ 261, 266, 838, 917, 1279; TSP 3.241.279, 10.12;
BSTBL, Dhy. 39, 42, 55, 56, 338; -wh, TSP 7.94;
SCE 171; Frag. Len. 100c11, 37.2; MDii B-
18.17 A-19.2, 3
- 8665 **ryth'nkm'ny** B ⇒ ryt'ngm'ny
- 8666 **ryt-pcβnt** M پاسخ شفاهی (حضوری)
rēt-pačβand
face to face answer
CII 1990 p64 G3 n p66
- 8667 **rytr** M, C بدتر
ritar ?
worst
Hen. Tales. 481.49; GMS A1286; Sund. AoFi
1974, 2a.V3
- 8668 **rytry'** بدبختی، زیان
ritaryā ©f. n. ⇒rytr
evil, harm
TSP 6.192n p207, 12.23, 22.7; Hen. Tales. 472.12;
GMS 1288 n 1; MDii p166 B-7R6; C2, 87R17,
102V26; BSTii 878.17, 831.26
- 8669 **rytyh** B, S ⇒ ryty(y)
- 8670 **ryty(y)** M, C در برابر، رویاروی، به طرف
ritē (rytyh) ©adv.; postp.
face to, in front of, before, towards
Tales. 475.19; C2 gloss.; KG 2055; VJ 147, 840,
1083; TSP 7.163; Frag. Len. p108; BBB p48,
642 c39 e15; GMS 1633; Cosm. 312.79
- 8671 **ryyš-** M باره کردن (ریش)
rēš
(to)tear apart
Hen. JRAS 1944, 143.23; AVS 128
- 8672 **ryyt** M ⇒ ryth
- 8673 **ryz** B, S خواهش، آرزو، میل (دخیل: ریز)
rēž (ryz) ⇒ryž, ryj
wish, desire, demand
VJ 165, 54^b, 883; SCE 30, 532; TSP 2.662, 733,
899, 901, 904; BSTBL p130; MDii Nov. 5.9,
p170; MSP b141; STii 9.16; ryžh, Vim. 112;
Hen. LW 99; TSP 2.109
- 8674 **ryz-**¹ B, S ریختن، چکاندن (ریزاندن)
rēz ©Parth. *rēžišn* ©3sg. impf.; inf. ryz'y
(to)pour, (to)flow
VJ 1373; GMS 308; AVS 135
- 8675 **ryz-**² B, S خواستن، آرزو داشتن، خوش آمدن
rēž (ryz-) ©impf. ryz ⇒ryž-, ryj-
(to)wish, (to)desire, (to)please, (to)be pleasing
MDii p211; Hen. JRAS 1944, 138.49; VJ 88, 180,
25^b, 884; TSP 2.41, 380, 382, 575, 3.209, 265,
278; 7.171, 192; SCE 487
- 8676 **ryž** C میل، آرزو، خواهش
rēž ⇒ryj, ryz
wish, desire
STi 10.18, 63.14, 69.5; C2 gloss. p224; BSTi 186;
BSTii 851.15, 893.21, 905.21, 907.12
- 8677 **ryž-** C خواستن، آرزو کردن، پسندیدن
rēž
(to)desire, (to)wish, (to)please, (to)be desirable
C2, 31V9, 48V11, 51V6, 27, 60R20; BSTi 137
- 8678 **ryž** B ⇒ ryz
- 8679 **ryž-** ⇒ ryz-²
- 8680 **ryz'k** B بارغبه، تابع میل، خود کام
rēžē (ryz'w)
at will
TSP 2.1183; SCE 430
- 8681 **ryz'kh** B برنج
rēžāk, rēžē ? ©Yaghn. *rijan*; Khot. *rrīysua*; Skt.
vrihi; Gk. *orusa*; Pašt. *wriži* ⇒rysk
rice
TSP 2.1017 n p182; Hen. Texts. 724; AM 10, 196
n12; BSTBL, Padm. 39; Bailey. Prolexis. 306
- 8682 **ryz'kh'stny** B برنج زار
rēžākastanē
ricefield

- TSP 2.1017; GMS 1118
- 8683 ryz'w B ⇒ ryz'k
- 8684 ryzkr B مستقل، خودمختار
rež-kar
independent, sovereign
BSTBL, Vim. 191
- 8685 ryzkr'k B خودمختار، مستقل
rēš-karē (ryzkry)
independent, sovereign
TSP 2, 1145, 20.16; Hen. Tales. 474.5
- 8686 ryzkry S ⇒ ryzkr'k
- 8687 ryzkry'kh B خودمختاری، سلطه، استقلال
rēžkaryāk
independence, sovereignty
TSP 6.164
- 8688 rzyz'n B, S مطابق میل
rēžyān ©adv.
at will
VJ 1440; GMS 1051; MSP b64 n p53
- 8689 rzkry'kh M راستی
razkaryāk
rectitude
Sogdica. 2.5; GMS 1121
- 8690 rzwryft راستی
razwarift ©<Parth.
rectitude
W-Lii 548.11

S

- 8691 s'm B ⇒ s'm
- 8692 s' C به، به طرف، سوی
sā ©Yaghn. sa; <sār ©postp. + acc. ⇒ s'r'
to, for
GMS 358; C2, 51V3, 87V7 gloss. p224; STii 6.17;
Sund. AoFviii 1981 p217
- 8693 s'c- مناسب بودن، لازم بودن، بایستن
sāc ©Av. sācaya; √sak- ©3sg. pres. s'št/s'ct
perf. s'cδ'r-
(to)be proper, (to)be necessary
GMS 166, 260; TSP p270; VJ p119; BSTBL p130;
BBB 660, f14, 89; MSP b175; STii 595; MDii
p211; C2 gloss. p224; Frag. Len. p108; GMS
877; Sund. AoFviii 1981 p217; AVS 118

- 8694 s'ck S مناسب، وظیفه (سزاوار)
sācē (s'cy(y))
proper, convenient, duty
BBB 660 b2 f89; GMS 962, 1161; s'ckw, Anc.
Lett. 2.48, 49; Gersh. AHM 257
- 8695 s'cyk C مناسب
sāčik
convenient
Sund. AoFiii 1975 p60.17; AoFviii 1981 p218
- 8696 s'cy mycy' C درست، مناسب، سزاوار
sācē-mēcyā
appropriate(what is proper)
BSTii 831.30, 909.20; Mack. BSOAS 28, 33, 120;
C2, 61R20, 102V30
- 8697 s'cy(y) M ⇒ s'ck
- 8698 s'δw B خوب، عالی
sādu ©<Skt. sādhu
excellent ?
VJ; TSP 5.84, 7.191
- 8699 s'δynp'y B اختیار، قدرت ؟
authority ?
BSTBL, Vim. 163
- 8700 s'ym S سام(نام غولی است)
sāy/hm
Sam(a giant)
Hen. BSOAS 11, 70.11
- 8701 s'yr S زین
sāy/xr ?
saddle
MDii p152, 153.6
- 8702 s'q C, M ⇒ s'k'
- 8703 s'k' M, S عدد، شماره
sāk (s'kh, s'q) ©*sahaka; Av. sāḡha ⇒ pw
s'k(h)
number
GMS 1164; W-Lii 569, 578; BBB; Sogdica. 21.3b;
Hen. Cosm. 307.3 n p308; STii 6.1; C2, 12R7;
KG 488, 2336; MSP b43
- 8704 s'k' خراج، باج ؟
sāk
tribute ?
MDii, Nov. 6.4 p186-7
- 8705 s'kh S ⇒ s'k'
- 8706 s'qy' C مقام، مرتبه
sākyā ⇒ mzyxs'qy'
rank
BSTii 848.5: C2 gloss. p216

- 8707 s'm B سنجاو مو، شانه
sām (s'm) ©Chin. *tsam* ?
hairpin
SCE 138, 169, Mack. n p38; GMS 71n 1
- 8708 s'm'r B تفکر، شوق، مشاهده، مکاشفه
sāmār (s'm'r) ©<Skt. *samādhi* ©ob. -y
meditation, trance
BSTBL p130-1; TSP 7.31, 124; sm'r'y, Dhu. 10
- 8709 s'm'r ⇒ s'm'r
- 8710 s'n دشمن
sān ©Av. *fra-sāna*; Khot. *sāna*; Oss. *son*; OP
haina ©nom. acc. -w, -y; pl. -t; ob. pl. -ty
enemy
TSP p270; BSTBL p131; Anc. Lett. 1.8; Frag.
Len. p108; BBB p69, 556; Sogdica. p33.17; Hen.
BSOAS 12, 307.23; s'nw, Vim. 96; s'ny, Intox.
28; Frag. Len. 37.13; s'nt(y), Tales. 48.21;
Sogdica. p34.3; STi 31.4, 18; STii 1.20; C2 p224
- 8711 s'n'w'k B دشمنی
sānāwē
enmity
TSP 11.21; GMS 1081
- 8712 s'n'wty' C دشمنی
sānāutyā
enmity
BSTii 903.17; C2, 57R17
- 8713 s'nptw'rt'k ⇒ s'nptw'yrt'k
- 8714 s'nptw'rtyyh M دشمن شکنی
sān-patwārtā/i
breaking up the enemy
Sogdica. 31.17, 34; s'ny ptw'rt'k, BBB 641
- 8715 s'nptw'yrt'k S دشمن شکن، دشمن ران
sān-patwērtē (s'nptw'rt'k)
driving away the enemy
Sogdica. p33.1 p34.7, 33.17
- 8716 s'nyptw'rt'k S دشمن شکن
sāny-patwārtē ? ⇒ s'nptw'yrt'k
driving away the enemy
Sogdica. 34.7
- 8717 s'pt(w) B, C چپ
sāpt, sāpat
left
BSTBL, Dhy. 99; Frag. Len. 4.6, 9; O' 4; Frag.
Len. 92.8, -y; STi 24.1, 26.5; s'ptqyr'n, BSTii
890.45; s'ptw, BSTii: C2 gloss. p61, 224
- 8718 s'r' به، به طرف، به سوی (گاه به صورت پسواژه) (در بیشتر متون)
sār ©postp. suff. ⇒ byks'r, pts'r', c'ōrs'r,
pyrnms'r, 'wrts'r, mrt's'r, 'skys'r, s'
to, towards
GMS 358
- 8719 s'r' B سر
sār
head
TSP 2.1230
- 8720 s'r'βγ M برج
sārβāγ (srβγ, s'rb'γ, s'rβγ) ©Pahl. *sarbāg*
©ob. -yy ⇒ s'rβwγ
tower
Hen. JRAS 1944, 138.10, 139 n 8; STi 19.16, 41.4,
GMS 1484
- 8721 s'r'st S ⇒ s'rst
- 8722 s'rb'γ C ⇒ s'r'βγ
- 8723 s'rβγ ⇒ s'r'βγ
- 8724 s'rβwγ S برج (ساروی، ساروک)
sārβūγ ©<*sār-a-bū; Syr. *srbwg*; Uigur. *sarvaγ*
⇒ s'r'βγ
tower
MDiii p30 n8; Gersh. MJM 1974, 66
- 8725 s'rst M, C باشکوه، نجیب، زیبا
sārast (s'r'st)
noble, magnificent
KG 560; MSP b41; Sogdica. 29.14; STii p595,
2.10; C2, 12R17; Anc. Lett. 5a3; Gersh. Amber.
230.1 <*sarai-stā "standing ahead"
- 8726 s'rth S(AL) کاروان
sārt ©<Skt. *sārtha*; Parth. *s'rt*
karavan
Anc. Lett. 2.36; Hen. BSOAS 12.607
- 8727 s'št ⇒ s'c-
- 8728 s't همه، همگی (در بیشتر متون)
sāt (s'tt) ⇒ cs't
all
GMS 1306; TSP p270; VJ p119; BSTBL p131;
BBB p134; MSP p53; KG 564; SCE 281; STii
595; C2 p224.225; Frag. Len. p108; MDii p211;
s'tw, SCE 440; MD; KG 337; VJ 24', 510; s'th,
MDii A-9V9
- 8729 s'tt M, B ⇒ s't
- 8730 s'wc M ⇒ swc-

- 8731 sβr'ck' B چیز، موضوع
(a)sfrāčk, əsfrāčk ⇒sfr'cq, 'sβr'ck'
thing, matter
BSTBL, Dhu. 141, Dhy. 48; TSP 5.43 n p201
- 8732 sβr'cy B جدال
(a)sfrāčē ? (sfr'cy')
dispute
Frag. Len. 83a7
- 8733 sβryny S(C) آفریدگار
s(a)frinē ⇒sfrynny
creator
STi 86.2
- 8734 sβryt'kw S(M) آفریده
s(a)fritē (sβryty) ⇒sfrity(y)
created, creature
Hen. Tales. 475.24; STi 86.6, 9
- 8735 sβryty C ⇒ sβryt'kw
- 8736 sβryw'n S(C) آفرینش، خلق
s(a)friwan @pl. -ty ⇒sfrwyn
creation
GMS 1084; STi 86.4
- 8737 sfnyq C آهن، آهنی
sfanik ⇒'spnyn'y, spnyq
iron, of iron
STii 5.17; GMS 977, 1055
- 8738 sfr'cq C چیز، موضوع
(a)sfrāčk ⇒sβr'ck', 'sβr'ck'
thing, matter
STii 4.19, 3.62; GMS 976
- 8739 sfr'cy C کلمه، سخن
(a)sfrāčē @<*us-frāc-uc; Av. frā-vac-
speech, utterance
BSTii 849.9, 865.5: C2 p55, 12R9, 26V5; STSC
126
- 8740 sfr'cy' ⇒ sβr'cy
- 8741 sfryn- M, C آفریدن، خلق کردن
s(ə)frin @impf. syfryn ⇒sfryt-
(to)create
Hen. BSOAS 12, 307.17; GMS 627; BBB; C2 p225;
AVS 97
- 8742 sfryn'mnty C آفرینش
s(ə)frināmandē
creation
BSTii 908, 20: C2, 40R20
- 8743 sfrynny C آفریدگار، آفریننده
s(ə)frinē, safrinēnē @nom. gen. -ny; acc. -nw;
- ab. -n' ⇒sβryny
creator
GMS 475, 893; STii 3.13; BSTii 908.18, 905.2,
875.3: C2, 66V3, 40R18, 57V2
- 8744 sfryt- M, C آفریدن
s(ə)frit @pt. st.; pres. sfryn- ⇒sfryn-
(to)create
GMS 579; AVS 97
- 8745 sfryty(y) M, S, C آفریده
s(ə)fritē (sβryty) @pp.; pl. -t ⇒sβryt'kw
created
GMS 1620; BSTii 848.53, 908.21: C2, 40R21,
69V19
- 8746 sfrywn M, C آفرینش، خلق
s(ə)friwan @ob. -y(h); pl. -t ⇒sβryw'n
creation
GMS 1084; BBB p134; STii 3.13; W-Lii 505, 531,
545.4, 548.16, -yh, 547.5, 565; BSTii 846.15,
867.42, 905.16, 19: C2 gloss. p225; sfrwn,
W-Lii 546
- 8747 sfsqnt C گِل، خاک رس
safaskand ?
clay
STii 5.14, 17; Mack. BSOAS 33, 1970, 118
- 8748 sy'ntcyk B مضحک، مسخره (خنده آور)
(a)sxandčik ⇒sxndy, 'sy'nt
ridiculous
BSTBL, Intox. 10; TSP 21 i 7; GMS 1018
- 8749 sydy' C سپری، روز سپری از اوّل ماه (از فرمول قدیمی
تاریخ گذاری در فارسی باستان)
saydyā ⇒sy't-(h), syty'
passed(for days from beginning of the month,
'elapsed')
BSTii 843.42: Ć2 p149.11
- 8750 synw S سخن
sax(u)nu ⇒sywnw, swxn(w)
word
GMS 222; Hen. Tales. 483.4
- 8751 syr'yn- B خریدن، باز خریدن
s(a)xrin @<*us-xrīna- @inf. -'y
(to)rebuy
TSP 6.141, 171 n p20.6; AVS 97
- 8752 syrh B چرخ
saxr (cyrh) @f. n. ⇒cyr-
wheel
VJ 770 n p91; TSP 6.138 n p205; BSTBL, Dhu. 15

- 8753 **syšt'n** C سیستان
sagastan
Sakastan
STii 3.31
- 8754 **syšt-**⁽⁶⁾ C ⇒ **syšt-(h)**
- 8755 **syšt-(h)** S روز سپری از اول ماه، سپری (از فرمول قدیمی تاریخ گذاری در فارسی باستان)
sayd (sxth, syšt-⁽⁶⁾) ©✓*sak-*; OP *θakata*; Parth. *sxt*; Khot. *skyata* ©f.n. & adj. nom.; acc. -'/h; ob. -y' ⇒ *syty'*, *sydy'*
passed(*for days from begining of the month, elapsed*)
Anc. Lett. 3.26, 4.9; MD; GMS; Gauthiot. JA 1912, 1.344, 1326; Gersh. AHM 258; BSTii: C2 gloss. p225, 69R23 p150.23; S W, CI, 1991, 185; CM 1990 B13, *sγs'*, D2
- 8756 **sytm'n** همه، همگی، با هم (در بیشتر متون)
saydmān ⇒ *sywtm'n*
all, together
TSP 2.432, 1046, 5.90, 8.192, 13 ii 11; GMS 482; Hen. Tales. 469.29; BBB f62, 672; STi 41.2, 81.10; STii 1.5, 23, 2.9, 3.13; BSTi 172; Frag. Len. 52.2, 82 a10; Sund. AoFviii 1981, 26R 5; -w, MDiii p128; -yy, GMS 1236; *sγtm'ntk*, W-Li 89
- 8757 **syty'** M, C سپری از اول ماه، سپری (برای روز ماه)
saydyā (sytyh) ©<OP *θakata* ⇒ *sydy'*
passed(*for days from begining of the month, elapsed*)
BBB 134b; GMS 1326; KG 540; TSP 2.1234, 7.128, 8.167; Hen. JRAS 1945, 155A; Gersh. AHM 258; C2, 55R17, 68V11; S W, loc. of *sγt* "day" C2 p150.23
- 8758 **sytyh** S, B ⇒ **syty'**
- 8759 **syw'st'k** B تشریح شده، بیان شده (مکشوف، آشکار)
(ə)syustē ? ©<*uz-gunda* "to reveal"; Khot. *uysgun-*, *uysgust-*
explained, exposed(*revealed*)
TSP 9.103, pp. **sγwnt*
- 8760 **syw'y-** B, S برداشتن، بیرون کشیدن، بلند کردن
(ə)sxwāy ©Yaghn. *suxōy* ©impf. *syγw'y* ⇒ *syw'y-*
(to)take, (to)raise
VJ 1465; TSP 3.51.261; BSTBL, Padm. 43; Frag. Len. p108; Tales. 478, 14; SCE 338, *sγwyt*, 3sg. pres.; AVS 95
- 8761 **sywδy'n'k** B, S سغدی
s(u)γuδyāne (*sywδy'nk*)
Sogdian
GMS 421, 1040; MDii A-14, 1.32; BSTBL, Intox. 37
- 8762 **sywδy'nk** ⇒ **sywδy'n'k**
- 8763 **sywδy'w** S سغدی
s(u)γuδy(ā)u ? ⇒ *swγδy'w*
Sogdian
Sogdica. 61.25; GMS 1076
- 8764 **sywδyk** S سغدی
s(u)γuδik ©<**suγδiyaka* ⇒ *swγδ'yk*, *swt'yk*
Sogdian
-w, -', MDii p211, Nov. 2R1 B-10 R1, 14 iii p128; GMS 421, 977
- 8765 **sywn-** B, S خواندن، ادا کردن، سخن گفتن
saxwan ©<**sahwan/ *uz-xwan*; ✓*sah ? xwan ?* (to)utter, (to)recite
GMS 604 A; Mack. BSTBL, Dhy. 6; STii 8.10
- 8766 **sywnh** S ⇒ **sywnw**
- 8767 **sywnw** B, S کلمه، سخن
saxwan, *sxun* (*sywnh*) ⇒ *synw*, *swyn-*¹, *swxn(w)*
word, speech
VJ p119; GMS 222; Frag. Len. 49.10; -h, MDiii; W-Li 576n 1
- 8768 **syws-** B سوختن
s(u)xus ⇒ *swys-*, *swxs-*
(to)burn, (to)be distressed
SCE 151; GMS 759
- 8769 **sywst-** ⇒ **'sywst-**
- 8770 **sywtm'n** S همه، همگی
sayutmān ? ⇒ *sytm'n*, *swytm'n*
all
GMS 482; KG 530
- 8771 **sywy-** ⇒ **syw'y-**
- 8772 **-sq** ⇒ **-sk**, **skwn**
- 8773 **-sk** M, C جزء استمراری (تکواژ استمراری فعل)
s(a)k, *sək* (-sqn, -sq) ⇒ *'skwn*, *skwn*
durative particle
GMS 635
- 8774 **sq'** C بلند، بالا
(a)skā, *s(a)kā*, *əkā* ©<**usk*; Av. *uskāt* ⇒ *'sk-*⁽⁶⁾, *sq'tr*, *sqy*
high, up
GMS 523, 1215; STii 4.13; STi 16.6; BSTi 209

- 8775 **sq'm'nqy'** C کبر، غرور (برتری منشی)
 skā-mānkyā @f. n.; ob. -y'
 arrogance
 BSTii 883.13, 894.21, 910.46: C2, 48R15, 61V16, 54R21
- 8776 **sq'r** C زغال، جرعه (دخیل: سکار)
 skār @Av. skairya; Oss. askar; Pašt.skor; Khot.
 skara- @pl. -t =>'sk'r
 coal, ember
 BSTii 830.19: C2, 102V19; Benv. JA 1955, 300:
 Et. Oss. 3
- 8777 **sk'rn'k** B ابله
 (a)skārnē =>'sk'rn'k
 stupid
 BSTBL, Dhu. 79
- 8778 **sq'tr** C بالاتر، بیشتر
 (a)skātar =>'sk't'ryk', sq', 'sk'tr
 higher, further, more
 GMS 1215; BSTi 63, 163; BSTii 881.16, 893, 27:
 C2 gloss. p225; Sund. AoF 1994, 2b R 3
- 8779 **sk'tryk** M, C بلندتر، بیشتر
 (a)skātarik =>'sk't'ryk'
 higher, more
 GMS 994, 1287; sq'tryqstr, STi 9.4; Sund. AoFi
 253.4 n139
- 8780 **sk'wyh** M بلندی، ارتفاع
 skāwē/i =>'sk'w'k
 height, top
 GMS 1082; Hen. BSOAS 12, 307.20n309
- 8781 **skfs** M لجباز (انعطاف ناپذیر)
 skafs @<*skamb; *us✓kamp; *us-ka(m)bsa
 =>skfty
 obstinate
 GMS 369, 957; BBB 689
- 8782 **skfty** M مخالف، معترض
 skaftē, skaβdē @Av. skapta =>pwskfty
 objecting
 GMS 369; Hen. BBB 68.9
- 8783 **skn-** B تراشیدن، کنده کاری کردن (اسکنه، شکستن)
 skan @<*us-kan
 (to)engrave
 TSP 3.183, 192 n p197; Bailey. Prolexis. 383,
 <skand-; AVS 99
- 8784 **-sqn** C => skwn, -sk
- 8785 **sknt'k** B ویران، شکسته
 skandē (sqnty) =>ktsknt'k
- destroyed
 GMS 365 n 1
- 8786 **sqnty** C => sknt'k
- 8787 **skpwndy(y)** M سقمونیا (نام دارویی است)
 skapundē @Gk. <scammonia
 (name of a)drug
 GMS 290, 352
- 8788 **sqr̥b** C شگرف، سخت، تیز
 skarβ @Khot. skarba; Wakh. skurf
 rough, sharp, mighty
 Lentz. ZII 4, 302; STii 6.39; Bailey. BSOAS 1966,
 518
- 8789 **skrtky'h** M چیرگی، پیروزی
 skartakyā/i ?
 victory, triumph
 Sogdica. 35.11 p37
- 8790 **skrtystyr** M چیره‌ترین
 skartē/istar ?
 more triumphant
 Sogdica. 35.13; GMS 1288
- 8791 **skrty(y)** M پیروز، چیره
 skartē ?
 triumphant
 GMS 369
- 8792 **sqsy** C قبر، گور
 (a)skasē, askasē @pl. -t =>'sks'k
 grave
 BSTii 826.35; Mack. BSOAS 1970, 119; Gersh.
 Mélanges Benv. 195; C2 p176, 94V5
- 8793 **skt'** M => sqt', 'skt-
- 8794 **sqt'** C تلخه، خاربوته، (نوعی) علف هرزه
 skat(tā), askat (skt') @Av. skaiti; Parth. iskad
 @f. n.; acc. =>'skt-
 tares, thorns
 BSTii 895.25; Benv. JA 1955, 328; Hen. Mittelir.
 94; Gersh. IF 1970, 304; S W, C2 p100, 54R26
- 8795 **skw** B وجود، هستی
 skau, (a)skaw
 existence
 TSP 2.1154
- 8796 **skw-** B, M بودن، وجود داشتن، قرار داشتن (در بیشتر متون)
 (a)sk(a)u, askaw (sqw-) =>'skw-, swq-
 to be, (to)exist
 GMS 635

- 8797 sqw- C, M ⇒ skw-
- 8798 skw'mndy M ماندگار، باقی (موجودی)
skawāmandē
remaining, staying
GMS 1100; Sund. Man. Lett. 310.9
- 8799 skwn B, M, S علامت استمراری فعل، تکرار استمراری
فعل (در بیشتر متون)
skun (sqwn, -sq) ⇒ 'skwn, -sk, -k, -kn
durative particle
GMS 635; Benv. AO 30, 1966, 45 ff; skwnw,
Karab. Insc.; MSP a5 b50, 119, 124
- 8800 sqwn C ⇒ skwn
- 8801 skwny ⇒ 'skwn'y
- 8802 sqwny C زمان
skupē
time
C2, 3R14, m'sy sqwny "old age"
- 8803 skwy B سوخت، وسیله سوختن
s(ə)kwē ?
fuel
Frag. 2a.18 n p58.3
- 8804 skwycyk B قابل سوخت، سوختنی
s(ə)kwēčik ?
combustible, capable of burning
Frag. 2a.19
- 8805 sqwyny C دائمی، همیشگی
skawēnē ⇒ 'skw'yn'y'
lasting
STii 5.23
- 8806 sqy C بالا
(a)skē, əske ⇒ sq'
above, situated above
BSTii 857.12, 858.3: C2, 22V12, 23R3
- 8807 skycyk M بلند، مرتفع
(a)skēčik ©<*uskaka-cik ⇒ 'skycyk
high
GMS 99, 1017, 1216
- 8808 sqyp'r C بالا، بالاتر، بر فراز
(a)skepār
higher, above
BSTi 114, 122, 171; BSTii 881.17; 893.26, 909.25:
C2 gloss. p225
- 8809 skys'r M بالا، به طرف بالا، سربالا
(a)skesār ⇒ 'skys'r
upwards
- GMS 99, 1216
- 8810 slyq C سلوکیه
slū/ik
Seleucia
BSTii 843.45: C2, 68V14
- 8811 sm'δn(w) B معطر، خوشبوی
smādan
perfumed, pomade
VJ 12, 92, 868, 1435 n p90; BSTBL, Dhy. 70,
Vim. 96, -w, Benv. Notesii 220; Bailey. JRAS
1958, 105n3
- 8812 sm'rknδc S سمرقندی
smārkanč ⇒ sm'rknδc
(from) Samarkand
Afr. Insc. apud. Livšič. AO, Hen. 26, 1976, 79 n 8
- 8813 sm'n M, C آسمان
(a)smān (sm'ny) ©nom.; ob. -y(y), -yh; pl.
-t(h); ob. pl. -tyy ⇒ 'sm'n, sm'nh
sky, heaven
BBB p134; GMS 1218, 1219, 1221, 1227; W-Lii
545.7, 570, 510, 515; Hen. Cosm. 312.78, 84, 86,
91; STi 10.14, 86.11, 18, 31.12; STii 2.16; BSTii:
C2 gloss. p225
- 8814 sm'ncyq C آسمانی
(a)smān-čik
heavenly
STi 31.6, 11.4; STii 2.24, 6.28; BSTi 117; BSTii:
C2 gloss. p225
- 8815 sm'nh B آسمان
(a)smān ©nom. -wh ⇒ 'sm'n, sm'n
sky
TSP 3.157; -wh, BSTBL, Vim. 117, nom. sm'ny,
C2 p199
- 8816 sm'n rwc M آسمان روز، روز بیست و هفتم ماه (بیرونی):
(سمن)
smān-rōč
twenty-seventh day of the month
Hen. JRAS 1945, 151.7
- 8817 sm'nxšyδ M خدای آسمان، خدای شکوه (نام خدای مانوی)
(a)smān-xšēδ
Lord of the firmament, Rex Honoris
BBB; Hen. BSOAS 12, 312.107; Gersh. Sogd.
Cpds. JRAS 1945, 143a
- 8818 sm'ny ⇒ sm'n
- 8819 sm'rknδc S سمرقندی
smārkanθč (smrknδc) ⇒ sm'rknδc

- (from) Samarkand
Anc. Lett. 2.20; Ladakh. Insc. apud. Benv.
Notesiv 504; S W 1993 ANP 2, 155.4; Hen.
BSOAS 12, 604; MDii p211
- 8820 sm'rkndh S سمرقند
smarkanθ
Samarkand
Anc. Lett. 2a.2; Hen. Date. 604, 20
- 8821 sm'ttyx' S گنج زندگی، سفر الاحیاء (نام کتاب مانی)
s(i)mattiha ⇒ smtyh'
Treasure of life (name of a Mani's book)
KG 345 p35 n8
- 8822 sm'tyh S هم دردی
samātyā/i ⇒ sm'ytyh
consolation
Hen. Tales. 483.7d; Gersh. 1969, 182
- 8823 sm'wtr B, S اقیانوس، دریا
smutr, samudr ©Skt. *samudra* ©ob. -yh, -y'
⇒ smwtr
ocean
TSP 2.338, 460, 5.98; BSTBL, Vim. 38, 39, Dhu.
10, 218; Frag. Len. 51.1, 17; MSP p53
- 8824 sm'yk' B لقب بودا
samyak (smyk') ©<Skt. *samyak*
Buddha's title
BSTBL p131
- 8825 sm'yr B, M (نام یک) کوه
s(u)mer (smyr) ©<Skt. *sumeru*
(name of the)mountain
VJ 1001; TSP p271; BSTBL, Vim. 34; GMS 1648
- 8826 sm'ytyh B هم دردی
samētyā, smōtyā ? ©√sam-; Khot. *sam*
⇒ sm'tyh, symtyh
consolation
VJ 379, 1434; Gersh. TPS 1696, 182
- 8827 smbtSr M ستاره شناس، پیشگو، جادوگر
sambatsar ©<Skt. *sāmvatsara* ©pl. -t ⇒ snptsr
astrologer, magician
Sogdica. 21.11, 22.11
- 8828 smpwδ ⇒ smpwtt
- 8829 smpwtt B لقب بودا
sambud (smpwδ)
Sambuddha
BSTBL, Dhy. 358
- 8830 smrkndc ⇒ sm'rkndc
- 8831 smtyh' M گنج زندگی، سفر الاحیاء (نام کتاب مانی)
- smitihā ? ©<Syr. = MP *niyān ī zindagān*
⇒ sm'ttyx'
Treasure of life (name of a Mani's book)
Hen. AM 1952, 206; Sund. KG p35 n 8
- 8832 smwq M ابلهی، نادانی (دخیل: سمک)
s(a)mōk
conceit, foolishness
Sogdica. 36.37
- 8833 smwtr M, C اقیانوس
smutr ©<Skt. *samudra* ©nom. -y; ob. -y'; abl.
-y' ⇒ sm'wtr, swmdr
ocean
GMS 413, 1168, 1174, 505, 1183; Hen. Tales.
472.19, C2, 31R25, 87V9
- 8834 smwtrcyq M اقیانوسی، دریایی
smutr-čik
(of)ocean
Hen. Tales. 472.23
- 8835 smyk' ⇒ sm'yk'
- 8836 smynt C کور، عاجز
samyand ? ©ob. -y
blind
STi 67.11, 69.7, 8; Sund. AoFiii 64 n 22, 65.2, 6,
67.2, 69.7
- 8837 smynt'z'ty C کور مادرزاد
samyand ? -zātē (smyntzty)
blind-born
STi 69.8; Sund. AoFiii 66.9, 13, 69.8
- 8838 smyntzty ⇒ smynt'z'ty
- 8839 smyr ⇒ sm'yr
- 8840 sn- بالارفتن، برخاستن
san ©Av. *sana*; √san <IE *ken-; Yaghn. *san*;
Parth. *sn/sd* ©pt. st. ⇒ syn-, st-
(to)rise, (to)assend
GMS 577.704; TSP p271; C2 p225; MSP b88, 122;
KG 560, 465; Frag. Len. 38.20; BSTBL, Dhy. 38,
314; VJ 15, 95, 1020; BBB 490; Sund. Man.
Lett. 310.16; AVS 98
- 8841 sn'm B ⇒ sn'm¹
- 8842 sn't- B شستن، استحمام کردن
snāt ©pt. st.; perf. *sn'd'r* ⇒ sn'y-, sn'd'r-
(to)wash, (to)bathe
VJ 1292; inf. GMS 927; STi 67.8, 17; AVS 91
- 8843 sn'y- B شستن
snāy ©<*snāy; Av. *snāya* ©impf. *syn'y*
⇒ sn't'k, sn'y-

- (to)wash
BSTBL, Vim. 83, Dhy. 70; VJ 75
- 8844 **sn'd'r-** C شستن، استحمام کردن
snāḍār- @perf. st.
(to)wash, (to)bathe
STi 67.8, 17; AVS 91
- 8845 **sn'm'** B, M, C شستشو، استحمام، غسل تعمید (شنا)
snām (sn'm) @<*snāma @ob. -y ⇒ wśn'm
baptism, bathing, washing
GMS 1093; 𐭠𐭣𐭥 515; BSTBL, Vim. 80, 95, Dhy.
68; SCE 518; STi 59.16, 61, 11, 15, 17, 83.8;
Sund. AoFviii 1981 p218, -y, 21R 20; STii 3.11,
40; BSTi 69; BSTii: C2 gloss. p225; sn'mθbr-
"to baptise" STi 19.11, 64.3
- 8846 **sn'm'** ⇒ s'm
- 8847 **sn'mnty** C صعود، معراج
saṃāmandē @abl. sn'mnt'
ascension, coming up
BSTii 897.87, 903.4; C2 gloss. 57R4, 55R27
- 8848 **sn'm θbryny** C غسل تعمیددهنده
snām-θbarēnē
baptizer
STi 19.11, 64.3; Sund. AI 1988, 177.39, 184
- 8849 **sn'r** B کوتاه، کوچک
snār @Wakh. sanōr; <*snāra
short, little
SCE 330; Gersh. IF 1970, 306
- 8850 **sn't'k** B شسته
snātē @pp. ⇒ sn'y-, sn't-, sn'y-
washed
TSP 2.386
- 8851 **sn'w** B رگ و پی، وتر، رباط
snāw/u @<snāwar @ob. pl. -ty
sinew
GMS 940; TSP 2.371 n p174
- 8852 **sn'y-** B, M, C شستن، استحمام کردن، شنا کردن
snāy @Yaghn. sinōy; Khot. haysnāte; MP āsnāy
@impf. syn^{6y} ⇒ sn'y-
(to)wash, (to)bathe
TSP 3.302, 8.120; BSTBL, Dhu. 29, 153; SCE 518;
VJ; Hen. Tales. 483.2; GMS 124, 638, 756;
BSTii: C2, 57R14, 15, 16; AVS 91
- 8853 **sn'y'mnty** C استحمام
snāyāmandē
bathing
Sund. AoFviii 1981, 21R20 p182 n131
- 8854 **sndws** M جامه‌ی ابریشمی (سندس)
sandus
- silk cloth
Hen. BSOAS 9.87; Sogdica. 17.7a 8a; GMS 1103
- 8855 **sng** M, C سنگ، پتروس
sang @<Av. asānga ⇒ snk', śmywn snk
stone, St. Peter, Petrus
GMS 253, 525; STi 33.14, 79.8, 21.16; STii 1.78,
6.3, 4.5, 24, 29, 43; Sund. AoFiii 1974, 18R4
- 8856 **sngcyk** M سنگی، از سنگ
sangčik
(of)stone
GMS 1014
- 8857 **snk'** B, S سنگ، پتروس
sang (snq) @ob. -y; abl. -'; pl. -t; pr. name
⇒ sng
stone, rock
TSP 3 p58-64; VJ 780, 1266, 1105; BSTBL, Dhy.
325; BSTii: C2, 54V16, 57R20; MSP b194;
snk(w), MSP b165
- 8858 **snk'** ⇒ snk'
- 8859 **snq** C ⇒ snk'
- 8860 **snk'** B دیر بودایی، پیروان بودایی
sang (snk', snkh) @<Skt. saṃgha
Buddhist church
BSTBL, Dhy. 131; SCE 1, 596; STii 8.9; TSP
- 8861 **snk'swtr** B سنگسوترا (نام متنی در سنسکریت بودایی)
sanghasūtra @<Skt.
Sangha-sutra (a book in Buddhist Sanskrit)
GMS 604 n 1; Frag. Len. S W, BSOAS, 1981,
231-40
- 8862 **snk'yk** B (مربوط به) دیر (یا) جمع بودایی
sangik
(related to) Samgha
SCE 167, 166, 165, -w
- 8863 **snk'yn'k** B سنگی
sangēnē ⇒ sngcyk
(of)stone
SCE 237; GMS 1053
- 8864 **snkh** ⇒ snk'
- 8865 **snkr'm** B صومعه‌ی بودایی
sangārām @<Skt. saṃghārāma
monastery
TSP; BSTBL, Dhy. 86, 92; SCE; Frag. Len. 36.2
- 8866 **snks'r** B تولد دوباره (تناسخ روح، بازپیدایی)
sansār (sns'r, snks'r) @<Skt. saṃsāra
rebirth
VJ 384; TSP; O² 17; Frag. Len. 93, 17, 18; BSTBL,

- Intox. 6
- 8867 **snqs'r** C (سنگسار (دخیل در فارسی)
sang- sār
killing by stones
STii 6.25; *sngs'r*, STii 6.3; Hen. L W 96.11
- 8868 **snks'r** ⇒ **snks'r**
- 8869 **snptsr** B پیشگو، جادوگر، ستاره‌شناس
sanb/patsar ©Khot.*sambatsara*; Skt.
sāmvatsara ©pl. -t ⇒ *smbtsr*
magician, astrologer
SCE 264; pl. -t, VJ 9*, 22, 27, 59, 12*
- 8870 **sns'r** ⇒ **snks'r**
- 8871 **snty** B, S بالا آمده، حرکت به بالا
santē ?
upwards
TSP 2.38 n p169; *γwrt snty* "to vomit", TSP
p183, 184; Frag. Len. 48.6
- 8872 **sny(y)** B, M, S طلوع، بالارفتن
sanē
rising
TSP 2.1084 n p183; BBB 490; GMS 906, 910; KG
592; *γwrsny* "sun rise" TSP 3.144
- 8873 **sp-** C اسب
ə/asp ⇒ *'sp-*
horse
C2, acc. pl. *spyy*, 60V28, 30 p196
- 8874 **sp'δ** B, S, C سپاه
spāδ ©<Av. *spāda* ⇒ *'sp'δ*, *sp'dy'n*
army
GMS 157; STii 1.24; BSTii 882.16; C2, 13V30,
87R6; O' 31; Frag. Len. 93.31
- 8875 **sp'δpt** C سپهبد
spāδ-paδ
general of army
BSTii 878.2; S W, C2 p163, 87V2
- 8876 **sp'δxrš** S رهبر سپاه، سر لشکر (اسم خاص)
spāδ-xarš ©prop. name
armyleader
ANP 1, S W, Rock. Insc. Indus Valley 1989, 134;
CII, 1992 p69
- 8877 **sp'dy'n** C سپاهی، سرباز
spādyān ©pl. -t ⇒ *'sp'δ*
soldier
BSTii 807.15; C2, 40V 15; Sund. AoFviii 1981,
28R10 ?
- 8878 **sp'nc** S استراحتگاه، سپنج
- spanč** ©ob. -yh ⇒ *'sp'nch*
rest house
Anc. Lett. 3.20
- 8879 **sp'nt'rmδz'y** B زمین، سپندارمذ
spandārmaδ-zāy ⇒ *spnd'rmd*, *spnd'rmt rwc*
earth
Hen. BSOAS 28 p251 n 54
- 8880 **sp'nty δ'ny** B دانه‌ی خردل، اسفندان
spandāne-δānē ? ©<MP *sipandān*
⇒ *sp'nt'rmδz'y*, *sršp'*
mustard seed
TSP 16.36; Yoshida. SI 1984 p145, 146; Hen.
AION 1965, 26-47, 40 n 1
- 8881 **sp'rymy** B, M گل، اسپرغم
sparyamē, spraymē (*sprymyy*)
flower
TSP 17.27; BBB 573; GMS 1097
- 8882 **sp's** B, C, S سپاس، خدمت، ستایش
spās ©ob. -y ⇒ *'sp's*
service, worship, respect
SCE 187; STi 35.20, 39.2; STii 3.57; BSTii: C2
gloss. p225; CII 1990 G3
- 8883 **sp'sqy'** C پرستش
spāsakyā ⇒ *ptqry sp'sqy'*
worship
BSTii 906.7: C2 gloss. p225
- 8884 **sp'sy** C خدمتکار
spāsē ©pl. -t ⇒ *'sp'sykh*, *'sp's'k(w)*, *'sp's'yh*
servant
BSTi 87
- 8885 **sp'syy** M خدمت
spāsē ©in compd. ⇒ *rw'nsp'sy(y)*
service
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 144.2
- 8886 **sp'tz'nwk** S زانوده، دوزانو
spāt-zānūk ©√*spā*; Parth. *nyspy-*, *nysp'd*
kneeling
Anc. Lett. 3.1, 4.2, 6.1, 2, 2; Benv. Notesii 206;
BSL 1951, 25
- 8887 **sp'xš-** C ⇒ *sp'xš-*
- 8888 **sp'yn** B شورش
(a)spēn ? ⇒ *'sp'yn(h)*
revolt
TSP 2.838
- 8889 **sp'yt'k/y** ⇒ *'sp'yt'k*
- 8890 **spc'** C کامل

- (a)spač(ā) ©nom. acc.; f. adj. ⇒spty'
perfect
BSTii 848.60, 893.7: C2 gloss.
- 8891 **spn'k** B کثافت، آلودگی
spenē, spa/ənē (spnyy) ©Av. *pqsnu* ©ob. pl.
-yty ⇒spnync⁽⁶⁾
dirt, filth
BSTBL, Vim. 31; BBB f8; GMS 112; BSTii
884.110: Benv. JA 1955, 323; C2, 48V13;
Bailey. Prolexis. 218
- 8892 **spn'yn'k** B آهنی
spanēnē (spnyn'k) ⇒'spn'yn'k, spyn-, spnync⁽⁶⁾
(of)iron
SCE 247, 249
- 8893 **spn'yn'y** ⇒'spn'yn'k
- 8894 **spnc'rspn** C سرایدار، نگهدارخانه
spančirspan ? ©ob. -y⁽⁶⁾; pl. -t
caretaker
STi 40.1, 42.1, 3, 43.14
- 8895 **spnd'rmd** M خدای نگهبان زمین، سپندارمذ
spandārmaδ ('spnt'rmδ, spnd'rmt) ⇒'spntrmt
rwc
earth-god, Spandarmaz
BBB p134; W-Lii 511, 545, 9
- 8896 **spnd'rmt** ⇒spnd'rmd
- 8897 **spnd'rmt rwc** M روز پنجم ماه، سپندارمذ روز
spandārmāt-rōč ⇒spnt'rmδz'y, spnd'rmd,
'spntrmt rwc
fifth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149, 12, 17
- 8898 **spny** M, C ⇒spn'k
- 8899 **spnyq** C آهنی
spanik ©<*aspanyaka; Khwar. *spani* ⇒spyn-,
sfnyq
(of)iron
STii 5.17; GMS 977, 1055; S W, BSOAS 1983, 47
- 8900 **spnyqry** C آهنگر
spanēkarē ©nom. -y; acc. *spnqrw* ⇒spyn-
smith
BSTii 856.9, 13: C2, 22R9, 13
- 8901 **spnyn'k** ⇒spn'yn'k
- 8902 **spnync⁽⁶⁾** M, C آهنین، آهنی
spanēnč ⇒spn'yn'k, spyn-
(of)iron
GMS 1005; Sogdica. 32.27, 35; GMS 467; STii
5.13
- 8903 **spnyy** M ⇒spn'k
- 8904 **sprymy** M ⇒sp'rmy
- 8905 **sprtry** C دست خشک کن، حوله
(a)spatarē ? ⇒dsprtr
towel
Sund. AI 28, 1988, 184
- 8906 **spryncn snng** M آذرخش
sprēčan-sang
thunderbolt
Sogdica. 31.6 apud. S W, BSOAS 1983, 46
- 8907 **sprzy(h)** M اسپرزی، (مربوط به) طحال
sparzē ©Av. *sparaza*; MP 'spwrzyqyn
splenic
Sogdica. 31.1b; GMS 138
- 8908 **spš-** C سپاس گزاردن، پرستیدن، خدمت کردن
sp(a)š, speš ©<*spāsyā ⇒'sp'yš-, spxš-, spyš-,
'spyš-
(to)serve, (to)respect
STii 3.57
- 8909 **spšyq** C مخنوم
spašik
served
STii 3.59; Sund. AoFviii 1981, 27V13
- 8910 **sptk** ⇒'spt'k
- 8911 **spty'** C کامل، تمام، پر
(a)spatē ©<us-*pṛtaka* ©nom. -y; acc. -w; pl.
-t; acc. f. *spc'* ⇒'spt'y, 'spt'k, spc⁽⁶⁾
complete, perfect
STi 56.11; BSTi 73; BSTii: C2 gloss. p225; S W,
BSOAS 1983, 46
- 8912 **spty'** C سفید
spētē ©pl. -t ⇒spyty, 'spt'y'tk
white
BSTii; acc. *sptw*, pl. *sptyt*, C2, 57R8, 6
- 8913 **spty'q** C کمال
spatyāk ©f. n.
completion
BSTii 893.14: C2, 31V 14
- 8914 **spwny'q** C کمال، تمامی، پُری
spunyaāk ©f. n. ⇒'spwrny'kh, 'spwrny'k
completion
STi 84.14; GMS 1100; ob. -y, BSTii 908.22: C2,
40R22
- 8915 **spwrn-** M کامل، پُر
spurn ©<*us-*pṛna-*; Parth. MP *ispurr*
⇒'spwrn(w), 'spwrn
complete

- GMS 99, 151; *spwrnw*, W-Li 94
- 8916 **spwrnq'rky'** M کمال
 spurnkārakyā
 perfection
 Sogdica. 3
- 8917 **spwrn(y)** B, S کامل، پُر
 spurn(ē)
 complete
 TSP 14.4 n p229; W-Li 76, 94
- 8918 **spwrny'k** M کمال، تکمیل، اتمام
 spurnyāk ⇒ 'spwrny'kh
 perfection, completion
 W-Li b88
- 8919 **spxš-** C خدمت کردن
 spaxš (sp'xš-) ⇒ spyš-, 'spyš-
 (to)serve
 GMS 599; STi 5.34; STii 31.5; inf. -y, STi 45.8;
 C2 p99 n29; perf. *spxšd'r-*, STi 27.19
- 8920 **spxš(w)** C سپاس، خدمت
 spaxš(u)
 service
 STi 37.1; Benv. JA 1955, 322, 1959, 121
- 8921 **spyn-** C آهن، زنجیر
 spen, span, spən @<*aspanya @pl. *spynt'*
 ⇒ spn'yn'k, spnync^(b), spnyq
 iron, chain, iron fetter
 BSTii 843.18, 846.24; C2, 68R18, 69R22; S W, C2
 p148
- 8922 **spyn'wy** M گناه، جرم
 spināwē ? ⇒ 'spyn
 sin
 BBB f8, abl. *spin'w'*; GMS 1082, 1255
- 8923 **spy swd'mnty** C اسب دوانی
 (a)spe-sōdāmandē @acc. -tw
 horse racing
 BSTii 892.21; C2, 31R21
- 8924 **spyš-** M, C سپاس گزاردن
 speš (špyš-) ⇒ 'sp'yš-, spxš-, spš-
 (to)serve, (to)pay respect
 GMS 752; BSTii 897.86; C2, 55R26, 57R3; AVS
 128
- 8925 **spyty** C سفید
 spētē ('sp'ytk) ⇒ spty², 'sp'yt'k.
 white
 STi 16.9; Sund. AoFiii 77
- 8926 **spyy** C ⇒ sp-

- 8927 **sr-** سر (در بیشتر متون)
 sar @nom. ob. -y(y); acc. -w; abl. -; pl. *sryt*
 ⇒ sr'k, sry
 head
 GMS 364, 938; VJ p119; TSP p271; SCE p70;
 BSTBL p132; W-Li, ii; BBB; KG 337, 373;
 MSP b160, 161, 165; STi; STii p596; C2 p225;
 MDii p211; Frag. Len. 82a18, 93.28, 40.1, *srh*
- 8928 **sr'k** B, M یتیم
 sarē @<*siraka ⇒ sry
 orphan
 SCE 27; GMS 1108A
- 8929 **sr'kh** S کلاه خود؟، (نوعی) سرپوش
 sarāk @MP *sārwar* @ob. -yh
 (a kind of)head-covering
 MDii 181.7 n p183
- 8930 **sr'k(w)** B سر، سره، سار
 sarē @in compd. ⇒ sr'y
 head, having head of
 sr'kw, TSP 3.153 etc.; sr^(b)y, TSP 13.9 etc.; TSP
 3.124, 136
- 8931 **sr'w-** C خواندن، سرودن
 srāw
 (to)sing
 BSTii 890.54, 55; C2, 60V22, 23
- 8932 **sr'wj'ky** M حرف الفبا
 sar-užāk(ē) ?
 letter of alphabet
 Sogdica. 27.13; GMS 991
- 8933 **sr'wš rwc** M, S سروش روز، روز هفدهم ماه (بیرونی): سرش
 srōš-rōč
 seventeenth day of the month
 Hen. JRAS 1945; Fasts. 151.9; MD
- 8934 **sr'wty'** C سرود، آواز
 srūtyā @f. n. ob. pl. *srwtyty*
 song
 BSTii 829.30; C2, 102R30 n p177
- 8935 **sr'y** B سر
 sarē @in compd. ⇒ sr'k(w), sry
 head
 TSP 3.135
- 8936 **sr'yβt'm** B ⇒ sryβt'm
- 8937 **srβ'c'k** B ⇒ sβr'ck'
- 8938 **srβγ** MD ⇒ s'rβwγ
- 8939 **src'y** B ⇒ srcy

- 8940 **src'yk** B نخست، اول، سرپرست
sarčik (srcyq)
chief, first, superior
SCE 199; TSP 15.7; GMS 1014; BSTii 887.6: C2,
91R6; Sund. 1988, 184
- 8941 **srcmyk** M بالاترین، سرکرده
sarčmik ?
highest rank
W-Li 568
- 8942 **srcy** B نخست، نخستین
sarči (src'y)
first, foremost
GMS 1006, 1332; SCE 420, 539; TSP 2.739, 741,
5.45; BSTBL, Vim. 55, 87, 165, 58
- 8943 **srcyq** C ⇒ src'yk
- 8944 **srd** C ⇒ srδ
- 8945 **srδ** B, M, S سال(در بیشتر متون)
sarδ (srd) ©Av. *sarāda*; OP *θard*; Khwar. *srδ*
©nom. -y; ob. -⁶⁾y, -yh; pl. -'t/yt/-t ⇒srδ't
year
GMS 526; VJ 265, 1408, 1409; TSP p271; SCE 13,
377, 383; BSTBL, Padm. 27, 45, 46; Intox. 34,
35; Hen. JRAS 1945, 149.15; KG 353, 2372;
GMS 526; Anc. Lett. 2.6, 21, 31, 32, 35, 51, 62,
3b; MD; STii 1.18, 81, 9.13, 14; BSTi 196; BSTii:
C2, 1R10, 94R13, 68V13; Sund. AoFiii 1975,
66.16, 67.1; Man. Lett. 310.9; CII 1990 D1
- 8946 **srδ'k** B سال، ساله
sarδāk ⇒'sptsrδ'k
year
SCE 14; GMS 1156; STii 9.15; Hen. Tales. 467.32;
srδ'kw, VJ 347; *srδ'w*
- 8947 **srδ'k** B, S ⇒ srδ'k
- 8948 **srδ'nk** B, M, S فرمانده، سردار، سرهنگ، سرور
sarθang ©pl. -t ⇒srθng, srδnng
commander, chief, lord
TSP 13 ii 6; Notesiv 499; -w, BBB p78, 641;
Sogdica. 34; Frag. Len. 31.4, 80.7; Sund. MHC
p27.8, 36, 10V8
- 8949 **srδ't** B سالها
sarδāt (srδyt, srdt) ©pl. ⇒srδ
years
TSP 2.523; GMS 970; Hen. AM 1952, 203.4; Sund.
AoFiii 67.1
- 8950 **srδδ** M سال
sarδ ⇒srδ
- year
GMS 970; Hen. AM 1952, 203.1
- 8951 **srδm'n** B خوشحال
sarδmān ©pl. -t
happy
VJ 113, 1044; TSP 11.27, 14.37; -t, TSP 2, 693;
STii 8.7
- 8952 **srδm'nyt(w)** S خوشحالی
sarδmānēt
happiness
Anc. Lett. 5.16, 1.10; GMS 1073
- 8953 **srδnng** M سرهنگ، فرمانده
sarθang ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒srθng, srδ'nk
chief
GMS 292, 810; BBB p91 b8; Hen. JRAS 1945,
154.12; pl. -t(y), GMS 1225, 1228; Sund. Man.
Lett. 305-311
- 8954 **srdt** C ⇒ srδ't
- 8955 **srδyt** M ⇒ srδ't
- 8956 **sry** S سرغ(نام سفدی شهری در چین قدیم: لویانگ، پایتخت چین شرقی)
sary, saray
Saragh, Lo-yang(a town in Ancient China)
Anc. Lett. 2.11, 13, 37; Hen. BSOAS 12, 603, 608
- 8957 **srgc** C ⇒ sryc'nch
- 8958 **sryc'nch** B (منسوب به شهر) سرغ
saryč(ānč) (srgc)
(of) Saragh
BSTBL, Intox. 34; GMS 1023; Pelliot TP. 1931,
458; STii 3.30 p546 n 3
- 8959 **srywyc** B سردرد
sar-xwēč ⇒srxwyc
headache
TSP 7.6
- 8960 **srm'n** S راهب ؟
sarmān ?
monk ?
MDii p167.11
- 8961 **srsn'm** B حمام، شستشو(سرشویی)
sar-snām
bath(head-bath)
SCE 518
- 8962 **sršp⁶⁾** B خردل، دانهی خردل
saršapa ©<Skt. *saršapa* ⇒šywšpδn, sp'nty δ'ny
mustard seed
TSP 14.5; BSTBL, Padm. 54; Hen. AION 6, 1965,

- 29-47
- 8963 **srt** B سرد
 sart ©<Av. *sarata*; Yaghn. *sōrt* ©nom. ob. -y,
 -w
 cold
 GMS 526; TSP 2.420, 3, 259, 265; VJ 533, 961;
 SCE 291; Frag. Len. 65.9, **srttw*; SCE 386
- 8964 **srθng** C سرهنگ
 sarθang ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ *srδ'nk*, *srδnng*
 chief
 BSTii 851.8, 881.5: C2, 12V8, 13R18; Sund.
 AoFviii 1981, 30R 9
- 8965 **srwq** M کلام، سرود، سخن
 srōk ©<**sruka*; Skt. *śloka* ⇒ *ptsrwm*-
 speech, hymn
 Sogdica. 45.7; GMS 978
- 8966 **srwš'rt βyy** M ستون نور (یکی از خدایان مانوی)
 srōšarat-βayi (srwšrt βy) ©Av. *sraoša-ašya*-
 Sroosh-Rat(A Manichean god)
 BBB p135; Hen. BSOAS 11, 216 n8; Gersh. AHM
 194n; KG 2350; Sund. AoFvi 1979, 101; W-Lii
 504, 566.11; S W, ANP2, 157-8
- 8967 **srwšrt βy** ⇒ **srwš'rt βyy**
- 8968 **srwšy** M وظیفه شناس، فرمانبردار، مدیون
 srōšē
 obedient, dutiful
 Sogdica. 64.8 n p65; BBB 687 p82; GMS 1156
- 8969 **srwšyft** M فرمانبرداری، اطاعت
 srōšift ©<Parth.
 obedience
 BBB 687 f75
- 8970 **srxwc** S (M) درود (سرخوش)
 sar-xuč
 salute
 CII 1990 G18
- 8971 **srxwyc** M سردرد
 sarxwēč ⇒ *srywyc*
 headache
 Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143a
- 8972 **sry** B, C سر، سره
 sarē (sryy) ©in compd. ⇒ *sr'k*, *sr*-
 head of, with head of
 TSP 3; BSTii, *šwnsry* "haunches", Benv. Et. 1.326;
 S W, C2 p63; BBB p135
- 8973 **sry'qyc** C سر کرده، رهبر
 saryākič ©<**sry'q+* ič ©pl. -*qyšt*
 head, leader
- BSTii 843.56; S W, C2 p84, 40R10, 68V25, 111V6
- 8974 **sry'wš** B به هم خورده، آشفته، مضطرب
 saryōš
 disturbed
 SCE 318; GMS 551
- 8975 **sryβt'm** B رنج، درد
 sareβdām ? (sr'yβt'm, sryβtm) ©ob. -y
 pain, suffering
 GMS 1094; VJ 1493; TSP p271; BSTBL; SCE 466
- 8976 **sryβt'mync** B رنج دیده، دردناک
 sareβdāmēnc
 painful, tormented
 BSTBL, Dhy. 397
- 8977 **sryβtm** ⇒ **sryβt'm**
- 8978 **sryt** ⇒ **sr-**
- 8979 **sryy** M ⇒ **sry**
- 8980 **st-** M, C بالارفتن
 sat (stt-) ©Yaghn. *sat*; Khot. *sata*; Parth. *sad*-
 ©pt. st. ⇒ *sn-*, *syn-*, *sty*?
 (to)rise
 KG 541; GMS 864 A, 780; BSTi 113, 121; C2
 gloss. p225; Sund. Man. Lett. 310.17, 18, 20;
 AVS 98
- 8981 **st-** صد (در بیشتر متون گاه به صورت عدد)
 sat ©mostly in compds. abl. inst. *st'*; nom.; acc.
stw ⇒ *stw*, *stp'δ'k*
 hundred
 GMS 1667, 1316; STi 43.9, 12
- 8982 **st"γ/x** B عقیم، بدون فرزند (دخیل: ستاغ)
 stāy
 childless
 SCE 27; GMS 1108A
- 8983 **st'** C
 (a)sta ©2pl. pres. ✓ *ah-* ⇒ *sty*'
- 8984 **-st'n** جا، محل، -ستان
 stān ⇒ *-stn*
 suffix of place
- 8985 **st'nd** ⇒ **'st'nt**
- 8986 **st'npyr'k** B خشن، بی ادب
 stānpirē, stambirē ⇒ *st'npyr'y*
 coarse
 BSTBL, Dhu. 286
- 8987 **st'nyq** C پیک، فرستاده
 (a)stānik ⇒ *st'nyk*
 messenger
 BSTii 880.12: C2, 77V12 n p156

- 8988 st'r'k \Rightarrow 'st'r'k
- 8989 st'ryyt M \Rightarrow 'st'ryt
- 8990 st'yn'k B استخوانی
astēnē \Rightarrow 'stk-, stq-
(of)bone
Frag. Len. 82b2, 84 a10
- 8991 st'yr B, M, S استر، استایر (واحد وزن و پول معادل چهار درم)
stēr
stater
TSP 2.991, 19.6; VJ 339, 1342, 1402; Anc. Lett. 5.10, 21, 23, 24; GMS 1662; styrc, Anc. Lett. 2.42
- 8992 stβtr M ستمکارترین، خشن‌ترین
staftar, staβdar @pl. -t' \Rightarrow stmb
mosa cruel
Hen. BSOAS 12, 312.116; GMS 1286
- 8993 stβty(y) M ستمکار، بی‌رحم
staβdē @<*stafta; Parth. MP istaft @ob. pl. -ty \Rightarrow 'stβtyy, stmb
cruel
BBB b85; GMS 157
- 8994 stq- C استخوان
(a)stē @<*astaka @nom. -y; pl. stqt' \Rightarrow 'stk-, st'yn'k
bone
STi 55.19; GMS 87, 981; BSTii 846.28; C2, 69R 26
- 8995 stmb M عبوس، سخت‌گیر (سخت‌بیه)
stamb @<Av. stānbya; MP istambagih \Rightarrow 'st'np, stβty(y)
stern
Sogdica. 16.13b p18; GMS 157
- 8996 -stn محل، جا، ستان
stan @<*stānaka \Rightarrow βwδst'n, cynst'n, dywstn, -st'n
suffix of place
GMS 1118
- 8997 stp'δ'k B هزارپا (صدپا)
satpāδē (stp'δ'k) \Rightarrow st-²
millipede, centipede (with hundred-feet)
TSP 6.9; GMS 1316
- 8998 stp'δ'k \Rightarrow stp'δ'k
- 8999 stryc M, C ماده، زن
(a)strič, strēc @<*strikā; Av. strī @pl. -yšt \Rightarrow 'stryc
female, woman
- BBB a12; GMS 157, 248; C2, 14R19; stryšt, Hen. BSOAS 12, 312.105; GMS 260; stryšty, BBB a12
- 9000 stryšt M \Rightarrow stryc
- 9001 strzq C ستیزه‌جو، گستاخ
starzak ?
contentious, bold
BSTii 844.63; C2, 68V32n p149
- 9002 stt- M, S \Rightarrow st-¹
- 9003 stty M \Rightarrow sty²
- 9004 stw C صد
satu @Av. satəm @indecl. num. in compd. \Rightarrow st-²
one hundred
C2, 54R28, 68V27
- 9005 stw-št't M صد و هشتاد
satu-aštāt
one hundred and eighty
Hen. Cosm. p312.100, 101 (clxxx)
- 9006 stw-pnc's C صد و پنجاه
satu-pančās \Rightarrow pnc's
one hundred and fifty
C2, 13R27
- 9007 stwr C, S ستور
stōr @ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty \Rightarrow 'st'wrh
sheep, cattle
BSTii 849.4, 918.3; C2, 12R4, 11V18; STi 22, 22; CII 1990 E18
- 9008 stwrpōyy M ستور، چهارپا
stōr-paδē \Rightarrow 'st'wrpō'k
animal, cattle
BBB 508; Gersh. Advice. 86 n27
- 9009 stwry'ty S گوشت یا استخوان‌بندی گوسفند
stōryātē ?
flesh or skeleton of sheep
CII 1990 E18
- 9010 sty' C \Rightarrow 'sty'¹
- 9011 sty' C بالا رفته، برخاسته
satē (stty) @pp. \Rightarrow sn-, st-¹
raised
BSTi 113; Hen. JRAS 1945, 135; BSTii 903.10; C2, 57R10; sty, 3sg. intrans. pret. GMS 864
- 9012 sty'wy C هستی، وجود
styāwē \Rightarrow sty'-y
being
Sund. AoFi 1974 p234.6

- 9013 **sty'-y** C وجود، هستی
styā ©<Av. *sti-ā* ⇒ 'sty²
existence
STi 62.6; GMS 783, 948
- 9014 **styr(ch)** M, S ⇒ st'yr
- 9015 **styw** B با وجودی که، با اینکه
(ə)styw ⇒ 'styww
although, even if
SCE 343, 454; BSTBL, p132; TSP 2.580, 6.185, 16.25
- 9016 **-sw** S تا، به اندازه‌ی
su ?
distributive suffix
apud. Gersh. Advice. 95 Add.
- 9017 **swβt-** B, M, S سوراخ کردن، سفتن
sūβd ©pt. st.; pres. *swmb-* ⇒ *swmb-*
(to)bore
inf. *swβty*, *swβt'k*, Hen. Tales. 467.18, 40
- 9018 **swβt γwš** B گوش سوراخ (شده)
suβd-γōš
pierced-car
SCE 89; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 137
- 9019 **swβt(y)** B, M سوراخ شده، سفته
suβdē (swbty) ©pp. ⇒ n'swft
bored, pierced
SCE 89; Hen. Tales. 467.55; C2, 51V12
- 9020 **swbty** C ⇒ swβt(y)
- 9021 **swc-** B, S, C سوختن، روشن کردن، سوزاندن
sōč ©<*saoca- ⇒ swyt-, swys-
(to)burn, (to)light
TSP 12, 47, 6.172; BSTBL p132; C2, 25R21.22;
3sg. *swšt*, MSP b184; inf. *swc'y*, TSP 3.178,
6.172; Dhy. 12; AVS 73
- 9022 **swc'kh** M سوزان، زبانه‌ی آتش، شعله
sōčāk
burning, blaze
BBB b15; GMS 972; Sund. MHC p26
- 9023 **swcnty** C سوزنده
sōčandē
burning
BSTi 64
- 9024 **swcny** C سوزان، پر حرارت
sōčanē ©pl. -t
burning, ardent
BSTii 830.18; Benv. Eti 300; C2, 102V18
- 9025 **swcy** C ⇒ 'trswcy
- 9026 **swd-** C ⇒ swδ-
- 9027 **swδ-** M شتابن، تاختن
sōδ (swd-) ©Skt. *skud* ? ©impf. *swd-*
(to)hurry, (to)hasten
BBB 490; BSTii 826.20, 25, 911.60: C2 gloss.
p225; perf. *swd'ṛ*, STii 2.4; BSTi 233
- 9028 **swδ'sn** B سوداشن (نام شاهزاده‌یی که به مقام بودایی رسید،
دارنده‌ی هدیه‌های خوب)
sōδāšan ©<Skt. **sudāna*
Sudashan (prince who becomes Buddha, having
good gifts)
VJ
- 9029 **swd'mnty** C شتاب، تاخت، پیگیری
sōδāmandē ©acc. *swd'mntw* ⇒ spy *swd'mnty*
hastening, racing
BSTii 910.47, 892, 21, 23: C2, 61V17, 31R23;
Sund. AoFviii 1981, 22V2, 22V6, 25V5,
swqd'r-, 20V17
- 9030 **swdq** C با عجله، با شتاب
sōδak, sōδē ©adv.
hastily
BSTii 843.19: C2, 68R19 p148.19
- 9031 **swδn** B شتاب
sōδan
haste
VJ 1092, *swδ swδn* "with great haste"; GMS
1026
- 9032 **swγβ'r** M راهب
sōγ/gβār ©f. -ānč; f. pl. -ānšt; m. pl. -išt
⇒ swqb'r, swgb'r'nc
monk
Benv. BSL 1955, 311
- 9033 **swgb'r'nc** C راهبه
sōgβārānč ©pl. *ānšt* ⇒ swγβ'r
nun
Schwartz. HMV 392 R11, *swgb'r'nšt*, R5
- 9034 **swgb'ry'** C رهبانیت
sōgβāryā/i
monkhood
STSC p45.48
- 9035 **swgb'ryšt** راهبان
sōgβārišt ⇒ swγβ'r
monks
Schwartz. HMV p392.10
- 9036 **swγβ'ry(y)** غمگین، سوگوار
sōgβārē ©Parth. *swgb'r*

- sad
GMS 1130
- 9037 swγδ'k S سغدی
suydē
Sogdian
MDii A-20, 1
- 9038 swγδ'yk S سغدی
suydik (swγδyk) ©pl. -t; gen. pl. -n ⇒swt'yk
Sogdian
Anc. Lett. 2.7, 37, 5.14; GMS 977, 996; swγδ'yk',
Frag. Len. 59.3
- 9039 swγδy'w M سغدی (زبان سغدی)
suydyāu ⇒sywδy'w
Sogdian (*language*)
Hen. BSOAS 11, 70.14; GMS 1076 A; Gersh.
apud. Khromov. HMV 230n 8 suff. -yāu
- 9040 swγδyk ⇒ swγδ'yk, swγδyk'n
- 9041 swγδyk'n S سغدیان
suydikān (swγδyk)
Sogdians
Anc. Lett. 2.9; GMS 1230
- 9042 swγn-' B سخن گفتن، حرف زدن
suxan ⇒sywnw
(to)tell, (to)recite
TSP 6.32, 15.9; BSTBL; Dhy. 6; STii 8.10; GMS
604A
- 9043 swγn-' B سخن
suxan, suxwan ©nom. -y ⇒sywnw, swxn(w)
word
TSP 2.1036
- 9044 swynd M سوگند، قسم
sōyand ©<Av. *saokanta* ⇒swqnt xwr-, swk'nt
oath
BBB p97 b47; GMS 250
- 9045 swys- B, M سوختن، ناراحت شدن
suxs ©Yaghn. *suxs* ⇒syws-, swc-, swxs-
(to)be burned
VJ 20^b; SCE 151; BSTBL, Vim. 117; Hen. JRAS
1944, 138.14; GMS 647
- 9046 swyst- ⇒ 'sywst-
- 9047 swyt- سوختن
suyd ©pt. st.; pres. swc-, swγs- ⇒swc-
(to)burn
perf. swγtwδ'r, GMS 750; swγd'r-, BSTii 832.16:
C2, 104R16; AVS 120
- 9048 swytm'n C همه
- suyt/dmān ©adj. ⇒sywtm'n
all
BSTii 851.10, 890.33: C2, 12V10, 19, 60V1
- 9049 swyt-y B, S سوخته
suyd(u) ©acc. pp. -w
burned
Anc. Lett. 2.12; TSP 5.11, 7.138
- 9050 swq C سوزان، سوختنی
sōk
burning
STii 6.27
- 9051 swq- M, C بودن، وجود داشتن
suk ? ⇒'skw-
(to)be, (to)exist
GMS 412; BSTii: C2 p96, 191, 192; STii 1.9, 93;
Sund. AoFviii 1981, 22V 2, 22V 6, 25V 5,
swqd'r-, 20V 17
- 9052 swq'm C موجود، مانده
sukām
remaining, being
S W, C2 p62, 25V1.2, 48R7
- 9053 swk'nt B, S سوگند، قسم
sōkand ©Av. *saokanta*; Khwar. *sknt* ⇒swqnt
xwr-, swynd
oath
GMS 250; TSP 3.220; STi 31.2; BSTi 188, 296;
BSTii 846.17, 18, 854.24: C2, 23R24, 69R15, 16;
Frag. Len. 65.1, 10; Schwartz. SI, Cahier 7,
293-5
- 9054 swqb'r C, S راهب (سوگوار)
sōkβār ©pl. -t ⇒swgb'r'nc, swyβ'r
monk
BSTii 889.27, 883.20; Benv. JA 1955, 311; C2,
60R27, 48R22, 40V19; CII 1990 F20 G14
- 9055 swqnt xwr- C سوگند خوردن
sōkand xur ⇒xwr-, swk'nt, swynd
(to)swear
BSTi 188, 296
- 9056 swqyq C موجود
sukik ?
existent
STi 32.16
- 9057 swqyny C موجود، مانده
sukēnē ?
being
BSTii 885.12; acc. swqynw, C2, 51R12

- 9058 **swm** C سوزان
 sōm ©<MP **sōhm* <**sauxman*
 burning
 C2 gloss. 111R8 p180
- 9059 **swmb-** M سفتن، سوراخ کردن (سنبیدن)
 sumb ⇒swβt-, swnp-, swmp-
 (to)bore, (to)pierce
 GMS 602, 647, 713; Hen. Tales. 466, 13, 51;
 BSOAS 12, 312, 126
- 9060 **swmbcyq** M سفتنی، قابل سفتن
 sumbčik (swmpcyk)
 boring
 Tales. 467.46; GMS 1018; S W, BSOAS 1983, 47;
 swmpcyk, Tales, 467.22
- 9061 **swmbyy** M ساینده، سوراخ کننده (سنبه)
 sumbē (swmp'k)
 borer
 Hen. Tales. 466-7, mrY'rt swmbyy
- 9062 **swmdr** C دریا، اقیانوس
 sumdar (swmtr) ⇒smwtr
 sea
 STi 77.9 "lake"; Sund. AoFiii 1974, 12R 9; GMS
 47, 413; Sogdica. p29
- 9063 **swmp-** S سفتن، سوراخ کردن
 ©sumb, sunp ⇒swmb-
 (to)bore, (to)pierce
 Hen. Tales 467, 24
- 9064 **swmp'k** S ⇒ swmbyy, mrY'rtswmbyy
- 9065 **swmpcyk** S ⇒ swmbcyq
- 9066 **swmtr** M ⇒ swmdr
- 9067 **swndy(h)** M دروغگو
 sundē ⇒swnt'k
 liar
 BBB 544; GMS 966
- 9068 **swnp-** B, S سفتن
 sunp, sumb ⇒swmb-
 (to)bore
 SCE 89; AVS 107
- 9069 **swnt'k** B, M دروغگو
 sundē (swnt'y, swnty, swntk) ⇒swndy(h)
 liar
 TSP 2.1120, 17.14; SCE 244, 442; Benv. Notesiv
 498; swntk 'zβ'k βry "with deceitful tongue",
 Frag. 6.3.6 apud. S W, IJ 1976 p49.50
- 9070 **swnt'y** B ⇒ swnt'k
- 9071 **swntk** ⇒ swnt'k
- 9072 **swnty** C ⇒ swnt'k
- 9073 **swr'** B آسورا
 sura ©<Skt. *asura* ⇒*s'wr
 Asura
 TSP 8.54
- 9074 **swrstn** S آسورستان
 sūr-āstan
 Suristan
 KG 354, 3.1n 12
- 9075 **swryk** M آشوری، بابلی، سریانی
 sūrik ©pl.ob. -ty
 Assyrian, Syriac
 GMS 996; BBB p135; Sund. Man. Lett. 310.15
- 9076 **swsn** C سوسن
 sūsan ©pl. -t
 lily
 C2 gloss. 83V2 p163
- 9077 **swš** M درجه
 sūš, sōš ?
 degree
 Hen. JRAS 1942, 239; GMS 1592
- 9078 **swt** B سود
 sūt
 benefit
 Frag. Len. 60.3
- 9079 **swt'yk** M سفدی
 sūtik ⇒swYδ'yk, sywδyk
 Sogdian
 Sogdica. 8.7; GMS 996
- 9080 **swtr** ⇒ swttr
- 9081 **swttr** B سوترا، رساله، کتاب
 sutr (swtr)
 Sutra
 TSP 6.43, 8.62
- 9082 **swx'y-** C, S گرفتن، برداشتن، بلند کردن
 suxāy ⇒swxst-, sxw'y-, syw'y-
 (to)take up, (to)lift up
 GMS 417; STi 13.10; STii 6.28; BSTii: C2, 12V12;
 CII, G13, 17
- 9083 **swx'yny** C گیرنده، بردارنده
 suxay/ēnē ©pres. part.
 taker
 STii 3.15
- 9084 **swxn(w)** C, S سخن
 suxanu (sxnw) ⇒swYn-², sywnw, sxwn-, synw
 word, speech

- STii 5.24; GMS 417
 9085 **swxrd-** ⇒ **swxrd-**
 9086 **swxs-** S سوختن
 suxs ⇒ **swys-**
 (to)be burned
 MSP 3sg. impf. **swxs'**, b162
 9087 **swxst-** C برافراشتن، بلند کردن
 suxast ©pt. st.; perf. **swxs'r** ⇒ **'sywst-**, **swst-**,
swx'y-
 (to)raise, (to)lift up
 perf. **swxs'r-**, STii 1.50; **swxs(w)d'r-**, STi 50.4,
 52.6; Sund. AoFi 1974, 8R 6; C2 p226; AVS 95
 9088 **swxsty** C برافراشته، مصلوب (بالا برده شده)
 suxastē ©pp. ⇒ **swxsty**
 raised up
 STi 52.13; STii 6.26; BSTii 902.3; pl. -t, 843.36:
 C2, 65V 5, 8, 68V5; f. pp. **swxsc'**, BSTii 909.17:
 C2, 61R17; Sund. AoFviii 1981, 22R4
 9089 **sxnd-** M مسخره کردن
 sxand (sxnt-) ©Parth. **'sxnd-**
 (to)make fun of
 BBB p84.716; BSTi 90, 299; S W, BSOAS 1983,
 42
 9090 **sxndy** M شوخی، مسخره
 sxandē ©pl. -tt ⇒ **sy'ntcyk**, **k'tsy'nty**, **'sy'nt**
 fun
 Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145
 9091 **sxnt-** C ⇒ **sxnd-**
 9092 **sxnw** ⇒ **swxn(w)**
 9093 **sxth** S(AL) ⇒ **syt-(h)**
 9094 **sw'y-** M, C برداشتن، بلند کردن
 (ə)swāy (swy-, 'sw'y) ©<*us-xwāhaya
 ©impf. **syxw'y** ⇒ **swst-**, **swx'y-**, **syw'y-**
 (to)take up, (to)lift
 GMS 417; GMS 627; C2 gloss.; MSP b36, 116;
 3sg. pres. **sw'y**, Sund. AI 28, 1988, 184; AVS
 95
 9095 **swxn-** S, M سخن
 saxwan, saxun ©acc. -w; pl. -t' ⇒ **swxn(w)**
 word
 W-Lii 548.7, 25, 590; MSP b132, 134
 9096 **saxwnk'ry** S(M) سخنور
 saxwan-karē
 word-maker
 MSP b129
 9097 **swrd-** C فریاد کشیدن
 swarδ ? (swrδδ-) ©impf. **syxwrd**
 (to)shout
 BBB p135; BSTii 875.5: C2, 66Vp148; MSP 3sg.
 pres. **swrt**, b80 p53; **syxwrd**, Schwartz. H MV
 390
 9098 **swrδδ-** M ⇒ **swrd-**
 9099 **swst-** M, C بلند کردن، گرفتن
 (ə)swast ©pt. st.; perf. **swst'r** ⇒ **'sywst-**,
swst-
 (to)lift up
 STii 1.50, 2.15; MSP b167
 9100 **swstyy** M بلند شده
 (ə)swastē ©pp. ⇒ **sw'y-**, **swsty**
 raised
 GMS 899; MSP b167
 9101 **swy-** ⇒ **sw'y-**
 9102 **sy-** نشان دادن، به نظر آمدن، تظاهر کردن (در بیشتر متون)
 say/sī ©trans. & intrans. v. ⇒ **syt-**, **sy't-**, **z'ryy**
sy-, **'sy-**, **'sy-**
 (to)show, (to)appear, (to)show oneself
 GMS 494, 550; TSP p271; VJ p119; BSTBL p146;
 MDii 211; SCE 80, 332; C2 p226; AVS 82
 9103 **sy-** ⇒ **'sy-**
 9104 **sy'k(h)** B سایه، سایبان
 sayāk (sy'k, sy'q) ©<*syāka; Av. asaya; Skt.
 chāyā; Yaghn. siyōka; Khwar. sy'k; Pahl.
 sāyag ©ob. -y; pl. -t(h)
 shadow, canopy
 VJ p119; TSP 2.1005, 6.124, 7.10; BSTBL, Dhy.
 260; ob. -y, SCE 530; TSP 7.10; Tales. 483.23;
 pl. -t(h), STi 31.13; Dhy. 219; GMS 124, 979;
 STii 8.4
 9105 **sy'k** B, M ⇒ **sy'k(h)**
 9106 **sy'q** C ⇒ **sy'k(h)**
 9107 **sy'mnty** C نشانه، ظاهر
 sayāmandē ⇒ **z'ry sy'mnty**
 mark, sign
 STi 31.11; GMS 550n 2
 9108 **sy'n'k** B نشان دهنده
 sayānē (sy'n'y) ©pres. part. ⇒ **z'ry sy'n'k**,
syn'k
 showing
 TSP 7.155; BSTBL, Dhy. 14
 9109 **sy'n'y** ⇒ **sy'n'k**
 9110 **sy't-** M, C نشان دادن، به نظر آمدن
 sayāt ©pt. st.; trans. & intrans. v.; inf. ⇒ **sy-**,
'sy-

- syt-
(to)show, (to)appear
GMS 550 n 2; C2, 51V31
- 9111 sy'yn'y ⇒ z'ry sy'n'k
- 9112 syc'kk B گنجشگ
sičāk, sičē (sycy) ©Yaghn. siča(k) ©ob. -y;
ob. pl. -ty; pl. -t
sparrow
SCE 318, 352, 353; -kk, SCE 131; -y, STi 9.7,
-yty, STi 10.11; GMS 437 n5; Sund. OLZ 69,
1974, 581; AoFiii 253.7, 254.11 n 148
- 9113 sych B غاز
sič(ā) ? ©<*sikā <*siyakā ©f. n.; ob. -yh
goose
SCE 352 n p39; ob. sychy, SCE 130
- 9114 sycy C ⇒ syc'kk
- 9115 syd- C به نظر آمدن
sēδ ©<Av. sadayeiti
(to)appear, (to)seem
BSTii 884.11, 881.89; 3sg. pres. dur. sydyq, S W,
C2 p85-6, 226; C2, 48R2, 48V14, 51V8
- 9116 syδ- B ویران کردن
sēδ ©<Av. said
(to)destroy
BSTBL, Dhu. 272; Benv. Notesi 42; Mack. n p48
- 9117 syfryn- C, M آفریدن
sifrin ©impf. ⇒sfryn-
(to)create
C2, 5R30; W-Lii 516, 565n 1; BBB; GMS 627
- 9118 sy M, S ظریف، زیبا (دخیل: سیغ)
siy ⇒δ'p'tsy
fine
Hen. Texts. 737n 1; comp. sy'ir, MSP d3 p53;
Sund. n p53; Manual pahl. 11, 175
- 9119 sy'ir S ظریف تر، زیباتر
si'itar
finer, more beautiful
CII 1990 E13; MSP d3
- 9120 sy'w'y- B برداشتن، بلند کردن
sixwāy ©impf. ⇒sy'w'y-
(to)take up, (to)lift
VJ 1449; TSP 13.6, 22; Frag. Len. 93.8, 35
- 9121 sym'pnt B سراسیمه، وحشت زده، نگران ؟
sēmāband ©Skt. simā
terror-stricken(terrorfettters)
Sogdica. 60.11 n p61.62
- 9122 sym'w'k B ترس، ناراحتی، سرآسیمگی
sēmāwē (sym'wy)
terror, confusion
TSP 9.110, 116, 16.39; STii 9.6; GMS 1082
- 9123 sym'wy ⇒ sym'w'k
- 9124 sym(h) B, M آسیمه، سراسیمه، مضطرب، نگران (سیمه سار)
sēm ©<Av. sima ⇒'symy, sytt²
terrified, confused
VJ 1063, p97; TSP 2.902, 903 n p180; BSTBL,
Vim. 148; Frag. Len. 60.3; BBB 35
- 9125 symtyh B هملردی
simtyā, sēmtyā ⇒sm'tyhy
consolation
VJ 387
- 9126 symwn C شمعون، سیمون
simon
Simon
STii 4.3, 35, 28, 33
- 9127 syn- M, C, S بلند کردن، بالا بردن
sēn ©<*sānaya ⇒sn-
(to)raise, (to)lift up
GMS 184, 543; MSP b163; MDii A-14.24; C2,
23V11, 51R 4, perf. synd'r-, C2 60R1; Mack.
AI 1985, 422; Sund. AoFviii 1981, 27V 14,
AoFiii 1975, 18V 5; AVS 79
- 9128 syn'y- B, S شستن
sināy (syny-, syn'y-) ©impf. ⇒sn'y-, sn't'k
(to)wash
VJ p119; W-Lii 567 n 1; GMS 629; inf. C2,
57R16
- 9129 syn'k B نشان دهنده
saynē ⇒sy'n'k
showing
TSP 2.29
- 9130 syn'y- ⇒ syn'y-
- 9131 synd'r- C ⇒ syn-
- 9132 syngtync M سنجدی، (مربوط به) سنجد (عتاب)
singatēnc ?
jujube, oleaster
GMS 1053
- 9133 synkt B سنجد
singat ©Khot. simja; Yidg. sija
oleaster-fruit
SCE p70; Bailey. Prolexis. 340
- 9134 synktškrδ'k B مرغ سنجد خوار، سنجد سوراخ کن، مینا
singat-škarδē

mynah bird(oleaster-fruit piercer)
SCE 321

9135 synt⁹p B

نمک سنگ

sintāp, sēndāβ ? ©Skt. *saindhava*
rock salt
Benv. TSP 19.8 n p232

9136 syny- C ⇒ syn⁹y-

9137 syrrn S جوجه تیغی، خارپشت (سُگَرَنَه)
sērn

porcupine
TSP 13ii 15 apud. S W, IJ 1976 p55 n p61;
Morgens. EVP 73

9138 sysn M

سیسنیوس (جانشین مانی)

sisin
Sisinius
Hen. AM 1952, 206.21

9139 syt- B, M

نشان دادن، به نظر آمدن

sit ©pt. st.; pres. sy- ⇒ sy-¹, sy⁹t-
(to)show, (to)seem
TSP 2.383

9140 sytt¹ B

موفقیت

sit ©<Skt. *siddhi*
success
BSTBL, Padm. 31, 35, 52, 68

9141 sytt² S

اضطراب، ترس

sēt, sit ? ⇒ sym(h)
confusion, fear
MDii 1.1.17 p113

9142 syxw⁹y- M, C

برداشتن، بلند کردن، گرفتن

sixwāy ©impf. ⇒ sxw⁹y-
(to)lift up, (to)take up
C2, 87V11, 22V7, 68V8, 87V5, 6

9143 syxwrδ ⇒ syxwrδ-

9144 syxwrδ- C, S

فریاد کشیدن

sixward (syxwrδ) ©impf. ⇒ sxwrδ-
(to)shout
C2, 66V5; MSP b167 p53

š

9145 š-

آن، این

š ©<*aiša-; Lat. *iste* ©encl. demons pron. art.
st.; nom. ⇒ šw¹, šw², šntt, 'LK
the, that, this
S W, TSP, 1944, 41-51

9146 -š

š ('tš) ©pers. pron. 3sg. encl. → xw, š, šy¹, šw¹, او، اش

šn, -šč, -šδ

he, she, it, him, his

GMS 1372, 500; 'tš, STii 3.1.11

9147 š'β'k B

سرگردانی

šāβ/fē ©<*syāfa; Av. *saēf*

straying

SCE 28, gloss. p71; Gersh. IF 14/11, 31/11

9148 š'yh M

شاخ، شاخه

šāx

branch

Sogdica. 4

9149 š'kmwn ⇒ š'kymwn

9150 š'kymwn B, M

شاکيامونی (اوا)

šaky(a)mun (š'kmwn)

Shakyamuni

TSP 5.91; VJ 1512; BSTBL, Dhy. 12, 34/1, 45/8,
385; Hen. Magi. 138.31, -w, -y

9151 š'm- B

بلعیدن، آلوده کردن

šām ©Khot. *tsām* ⇒ š'm-

(to)swallow

TSP 2.115; Bailey. Prolexis. 245

9152 š'm'yk M

شامی، امر، روز، سود

šām(č)ik ⇒ š'mcyk

Syrian

Sogdica. 8.2b

9153 š'mcyk M

شامی، امر، سود

šāmčik ⇒ š'm'yk

Syrian

Sogdica. 9.2

9154 š'mn'y S

بلعنده

šāmnē ? ©pres. part.

devouring

Sund. MHC p26 n 28, 36.8V5

9155 š'n' C ⇒ š'n'kh

9156 š'n'kh B

مخبر، خبر، شامی، امر، سود

šānā(k) (š'ny, š'n')

shank, shin

BSTBL, Dhy. 37; Benv. Notesii 23, 44/1, 45/8

57; pl. š'nyt, BSTii 867.37: C2 12/1, 13/1, 14/1

*srāuni "hip"

9157 š'nš'y M, S

شاهنشاه (عنوان)

šanšāy ©Saka. *šahenušāhi*

shahanshah(title)

Hen. Tales, 477, "a disciple of Master"

- 10, 1983, 193-195
- 9158 š'ntt B آنها، اینها
šānd ? @nom. pl. demons. pron. art. ⇒x'nd, šnt,
y'nt
those, these
VJ 23³; GMS 1386; S W, TPS 1994, 48
- 9159 š'nwx M, C عالی، خوب
šānux
excellent
C2, 11V21, 60R27; Benv. Eti 311; pl. š'nwxt,
GMS 1243; CII 1990 G2
- 9160 š'nwxy' C برتری، کمال
šānuxyā @f. n.
excellence
STSC p45; C2 gloss.
- 9161 š'ny C ⇒ š'n'kh
- 9162 š'r- B لرزیدن
šār
(to)tremble
TSP 2.303, 316, 3sg. pres. š'rt
- 9163 š'r'βst B شروستی (نام شهری)
šraβast
Shravasti(a town)
SCE 2
- 9164 š'ryst'n S شهرستان
šārestan @ob. -y
city
KG 585
- 9165 š'š- B, M, C پراکندن، افشاندن، پاشیدن
šāš @*θrāšā- ? @inf. -⁶y ⇒šyš-, δr'š-
(to)scatter, (to)disperse
GMS 451 n 1, 611; TSP 14.9, 12, 6.172, 7.144;
BSTBL, Padm. 56, 59, Dhy. 175; Farg. Len. 93,
32; BBB 710; STi 75.18; Sund. AoFiii 1975,
56.18; BSTii 885.7: C2, 2sg. dur. pres. š'šysq,
51R7; δr'š, Dhy. 68
- 9166 š'smnty C پراکندگی
šāšmandē @acc. -tw
scattering
C2, 51R10
- 9167 š't B ثروتمند، شاد
šāt @<*cyāta; Khot. tsāta
rich, happy
GMS 196; TSP 2.610; SCE p71; BSTBL, Viṃ. 88;
Frag. 2a.10; Frag. Len. 76.4, 66.3
- 9168 š'twγ B شادمان، خوشحال
šātux ⇒š'twx, š'tyxw, š'twγ(w)
- happy
TSP 5.71, 3.217; VJ 853, 866, 875, 1441, 1459;
BSTBL, Dhy. 95; Frag. Len. 91.7, pl. š'twγt
- 9169 š't'wγy' B شادمانی، خوشحالی
šātuxyā (š'twγyh) ⇒š'twxy'
happiness, joy
STii 9.16; TSP 7.170, 8.66
- 9170 š't'wγy'kh B, S(M) شادمانی، خوشحالی
šātuxyā(k)
happiness
TSP 2.589, 3.108, 6.55; Hen. Magi. 137.3; GMS
1238
- 9171 š'twγ(w) B, S شادمان
šātuxu @nom. ⇒š't'wγ
happy
TSP 13.7; Hen. Tales. 486.9; Magi. 137.4
- 9172 š'twγyh ⇒ š't'wγy'
- 9173 š'twx M, C, B شادمان، خوشحال
šātux (š'txw) @*šāt-ahu; šāt-axu @pl. -t
happy, joyful
BBB f61 f84; BSTBL, Dhy. 95; BSTi 118; C2,
51V16, 104R 2; GMS 236, 391; Gersh. Sogd.
Cpds. 1945, 139
- 9174 š'twxy' M, C شادمانی، خوشبختی، برکت
šātuxyā ⇒š't'wγy'kh, š't'wγy'
happiness, bless
STii 9.16; Hen. BSOAS 11, 74.4, 12; Cosm. 307.8;
C2, 51R3, 51V6, 57R8; BSTii 886.6, 903.8,
832.22
- 9175 š'txw ⇒ š'twx, š'tyxw
- 9176 š'tyxw S شادمان
šātux (š'txw) ⇒š't'wγ, š'twx
happy
Anc. Lett. 2.3, 3.2, 29, 5.2
- 9177 š'w B, M, S سیاه
šāw/u @Av. syāva; Yaghn. šōw; Oss. šāu @ob.
-y ⇒šw?
black
GMS 194, 1238; VJ 39^d, 1107, 1362; TSP 3.3, 18,
61, 76, 113, 229, 282; SCE 23, 76, 91, 222;
BSTBL, Intox. 5; Dhy. 54, 144; STii 10 p595;
š'wy, STii 8.11, 26
- 9178 š'w-β'm'k سیاه‌رنگ، مایل به سیاه
šāw-βāmē
blackish
TSP 3.3, 18

- 9179 š'wkw'r'k B شب کور
šāw-kūrē
nightblind
SCE 80
- 9180 š'ykn S فرماندهی سپاه
šēkn ⇒ š'ykn(h)
army commander
MDii A-9, 5, 7 p94.5 n p101.5; Gersh. Advice.
85-6; F. Grenet, SI, Cahier 7, 106-7
- 9181 š'ykn'yk B درباری، کاخی
šēknik ⇒ š'ykn(h)
(of)palace
VJ 1420, 1438, 1355, š'ykn'yk, 1422; GMS 994
- 9182 š'ykn(h) B, S, M کاخ، ایوان، اردو گاه،
خیمه گاه (شایگان ؟)
šēkn ©<Parth. šahigān; Pahl. šāhigān ©ob. -w,
-y^h, -y; pl. -t/ -d ⇒ š'ykn, š'ykn
palace, platform, socle, camp
VJ gloss. p119; BSTBL, Dhy. 178.220, 261; MDii
B16, 9; Anc. Lett. 2.12, 3.37; Sogdica. 34.3; Hen.
Magi. 138.10; Cosm. 307, 37, š'ykn'd; Mack.
BSTBL, n p58, ✓šay "to settle"; Sund. AoF 11,
1984, 177-9; F. Grenet. SI, Cahier 7, 106-7
- 9183 š'yn'yinch B لرز، لرزش
šenēnč ? ⇒ šn-
trembling
TSP 3.38; Hen. Texts. 726
- 9184 šβ'y B شیوی (نام پادشاهی ست، پدر سوداشن، بودا)
šivi (šβ'y) ©Skt. śivi ©pr. name
father of Sudashan
VJ
- 9185 šβ'r B شرم، فروتنی
šfār ©<fšar ⇒ šf'r
shame, modesty
SCE 294; TSP 13.10; BSTBL, Vim. 87; S W, IIJ
1976 p49, Frag. 4.6
- 9186 šβ'rkr't'k S شرمند
šfār-k(a)rtē (šf'rkrty) ⇒ šf'rqty
ashamed
KG 614; f. šβ'rkrtrch, KG 618
- 9187 šβ'rm'k B شرمگاه
šfārmē (šβ'rm'y) ©Av. fšarāma ⇒ 'pw šβ'rm'k,
δwšβ'rm'k
pudenda
SCE 127, 356; GMS 441, 1097
- 9188 šβ'rm'y ⇒ šβ'rm'k
- 9189 šβ'y ⇒ šβ'y
- 9190 šβk'wš(h) B نام شهر و کشوری
šivkōš ©Skt. śivaghoṣa ⇒ šyβkwšh
name of a country and a city
VJ gloss. p119
- 9191 šβt C شنبه، سبت
šabat ? ©Syr. šbāt
Sabbath
C2, 65R 30, 69R 23
- 9192 -šc B, S از او، از آن
šač ©š-+-c<hacā ⇒ -š, -šδ
of it, from it, from him
TSP 2.685 b62; GMS 1373; VJ gloss. p119; MDii
Nov. 3 V4; BSTBL, Dhu. 6, 30, Vim. 118, Dhy.
37; Padm. 24
- 9193 -šδ B, M با او، با آن
šaδ ©š-+-δ<hadā
with him
GMS 1374, 1623; SCE 49
- 9194 šδ'kw B گردن
šaδaku/ šaδē (šδ'y) ©<Av. ušaδā
neck
VJ 769 n p94; SCE 164; GMS 96; šδ'yh, Anc.
Lett. 6.4
- 9195 šδ'y B, S ⇒ šδ'kw
- 9196 šδ'ych S گردن بند ؟
šaδēč ?
necklace ?
MDiii
- 9197 šδm(=šLM) S سلام، درود (هز)
δrūt ©Idg. ⇒ δrwrth
greeting
Anc. Lett. 2.1, 4.1, 6.1
- 9198 šf'r M, C شرم، فروتنی
šfār (šf'r) ⇒ šfrs-, šβ'r
shame, modesty
GMS 441; BBB 607 b54; Hen. Tales. 467.58; C2,
23V29; BSTii 861.59
- 9199 šf'rqty شرمند
šfār-kātē ⇒ šβ'rkr't'k, qty²
ashamed
C2 p61, 5V 29.30, 7R 27; Sund. AoFviii 1981,
24V 3.5 p189
- 9200 šfrs- C شرم داشتن، خجالت کشیدن
šfars ⇒ šβ'rs-
(to)be ashamed

- GMS 441; STi 42.4, 20.6; BSTii 839.3; C2, 111V3;
Benv. MSL 23, 403
- 9201 šfwrqy' C شرمندگی
šfarūkyā ? ©f.n.
shame
Sund. AoFviii 1981 p191, 25R 3 n236
- 9202 šy- B, S شدید، سخت (شق)
šax (šyw, šyy) ©f. -', -w, -y; adv. ⇒šx'
extremely
šy', TSP 3.69; šyw, BBB f16; Frag. Len. 37.16, 20;
šy, Frag. Len. 81.10, 12, 13
- 9203 šyw S ⇒ šy-
- 9204 šyy ⇒ šy-
- 9205 šyy'k S (M) سختی، شدت
šaxyāk ⇒šxy'q
hardship
Hen. Tales. 475.26, 480.5, +kwn- "to resist"
- 9206 šk'β B پرتگاه، گودال (شکاف)
škāf (šq'f) ©ob. -y; pl. -t
ravine, crag
TSP 6.8 n p202; Hen. Texts. 731; C2, 27V20
- 9207 šk'β- B باز کردن، ساییدن (دندان) (شکافتن، شکستن)
škāf ©impf. šyk'β
(to)open wide, (to)gnash
TSP 13.23; S W, AM 1973, 94
- 9208 šq'f C ⇒ šk'β
- 9209 šq'f'- C ساییدن، به هم فشردن (دندان)
škāfā ⇒šk'β'
gnashing
BSTii 843.35: C2 p97, 51V5
- 9210 šk'np B دنیا، جهان
škanp, škamb ©<*skamb- "to stem" ⇒šk'np
world
VJ 529, 1218; Frag. Len. 100a 1, 3, 6 c9; GMS
366, 372
- 9211 šk'np'k B طبقه، اشکوبه
škanpē ©Pahl. aškōb
floor, stage, story
TSP 6.105
- 9212 šk'r- B دنبال کردن، همراه بردن
škar ⇒šk'r-, šk'rt-, škr-
(to)pursue, (to)lead
BSTBL p133; SCE 267
- 9213 šk'r'k' B شکارچی
škarē ⇒škr'
hunter
- TSP 2.641
- 9214 šk'r'k' B شغال، شکال (برهان: شکار، شکال)
škārē ©Khwar. šk'ryk; Prak. šgāla
jackal
TSP 2.644; SCE 137; Morgens. AO 1, 267
- 9215 šk'rn'k B ابله
škārnē ? ⇒sk'rn'k
stupid
TSP 2.639
- 9216 šk'rt- S دنبال کردن
škārt ©pt. st. ⇒šk'r-, 'šk'rt-
(to)pursue
Anc. Lett. 2.18
- 9217 šk'rtw ⇒ 'sk'rt(w)
- 9218 šk'wrδ B مشکل، سخت
škōrθ (šqwrθ) ©<*škauθra; OP škauθi; MP
škōh ⇒'šk'wrδ, škwrδ
difficult
TSP 6.30, 40, 63, 69, 71; VJ 258; BSTBL, Dhy. 77;
STii 9.1, 6, Benv. Notesii 245
- 9219 šk'wrδtr B, M سخت تر
škōrθtar (škwrδtr) ©pl. -t
harder
TSP 6.73; Hen. Tales. 473.44; GMS 1285
- 9220 šk'wrδy' S سختی
škōrθyā ⇒'šk'wrδy'
hardship
Frag. Len. 57, 11
- 9221 šk'yr- B دنبال شدن، راهنمایی شدن
škir (šqyr-) ⇒'šk'yr-, šk'r-
(to)be pursued, (to)be lead
VJ 1282; STii 7.6; AVS 76
- 9222 škkry B شکر
šakkare (škryy) ©abl. -'
sugar
TSP 19.15 n p232; BBB 662
- 9223 šqlwn M (نام یک) دیو، ایشکلون، شیکلون
škalun, šaklūn ©ob. -yy
(name of a)demon
GMS 1649; Sund. 1994, 45, 46
- 9224 škr- B, M, S دنبال کردن، همراه بردن
škar (šqr-, 'škr-) ©impf. šyk/qr ⇒šk'yr-,
šk'r-
(to)pursue, (to)lead
GMS 366, 629; BBB f8, 558; TSP 2.548, 736, 15.9;
BSTBL, Dhy. 41, 136; VJ p105; STii 6.44-45;

- C2 gloss. p226; Hen. Tales. 480.29; trans. pret.
šqrd'r, C2, 77R9; AVS 76
- 9225 šqr- C ⇒ škr-
- 9226 škr'k B شکارچی
škarē (škr'y) ⇒ škr'k¹
hunter
SCE 227; 'ync škr'y "woman-chaser" S W, III
1976, 50, Frag. 5.5
- 9227 škr'y ⇒ škr'k
- 9228 škr'yn'k B دنبال کننده، پیرو، به دنبال
škarēnē ⇒ škr'yn'k, šqryny, škr-
follower
TSP 2.704; Sogdica. 60.4
- 9229 škrδ'k B شکننده، سوراخ کننده (شکریدن)
škarδē ⇒ synktškrδ'k
piercer
SCE 321
- 9230 škrt- ⇒ 'škr't-
- 9231 šqryny M رهنما، رهبر، پیشرو
škarēnē @pl. -t ⇒ škr'yn'k, škr-
leader
GMS 870
- 9232 škryy M ⇒ škkry
- 9233 škš'pt B قانون، دستور اخلاقی
šakšapat (škš'pwt, škš'pt) @Skt. śikṣāpada
@ob. -y; acc. -w; pl. -t
moral precept
SCE 119, 120, 193, 525; TSP 2.435, 437, 440, 5.66;
BSTBL p133; STii 10a 4, 5; Frag. Len. 54, 5, -t;
Dhy. 41; -wt, TSP
- 9234 škš'pt ⇒ škš'pt
- 9235 škš'pt-δ'r'y/-δ'r'k قانون نگه دار
šakšapat-δārē
keeper of moral precept
SCE 505; BSTBL, Dhy. 319, Dhu. 202
- 9236 škš'pwt ⇒ škš'pt
- 9237 škth B ⇒ šykth
- 9238 škw M خشک
(ə)šku @<Av. hišku ⇒ škw, šwk¹, škwy(y)
dry
GMS 96, 397; BBB p53.486
- 9239 šqwnt C لنگ، شل
škə/unt ?, škünd ? ⇒ 'sk'nt(y)
lame
BSTi 219 n p26
- 9240 šqwpn C خشکی، زمین
škupn ? @acc. -n' ⇒ wškwpn
dry land
BSTii 857.15; Benv. Eti: JA 1955, 329; C2, 22V15
- 9241 škwrδ M سخت
škōrθ (šqwrθ, 'škwrδ) ⇒ šk'wrδtr, 'šk'wrδ,
šk'wrδ
difficult
BBB p88.763, f5; GMS 361, 366, 1232; C2, 69R24
"harsh"
- 9242 škwrδtr ⇒ šk'wrδtr
- 9243 škwrδy'h M سختی، تنگی
škōrθyā (šqwrθy') ⇒ šk'wrδy'
hardship, distress
BBB; STi 73.8, 76.3; C2 gloss. p226; pl. šqwrtyt,
STii 6.28; BSTii 892.3; C2, 31R3
- 9244 šqwrθ C ⇒ škwrδ
- 9245 škwrθ-m'ny C دوراندیش (سختی اندیش)
škōrθ-mānē
thinking of hardship
BSTi 184
- 9246 šqwrθy' ⇒ 'šk'wrδy'
- 9247 šqwyy ⇒ škwy(y)
- 9248 škwy(y) M خشک
škawē ? (šqwyy) @<*(hi)škuwaka ⇒ šwkc',
škw
dry
GMS 412, 952; BBB f59
- 9249 šqyr- C ⇒ šk'yr-
- 9250 šl'wk B ⇒ šr'wk⁽⁶⁾
- 9251 šm- C از شرم سرخ شدن
šem ? ⇒ šym-
(to)blush
C2 n p180, 111 V4
- 9252 šm³r- B ⇒ šm'r-
- 9253 šm³r' B ⇒ šm'r'
- 9254 šm³r'kh B ⇒ šm'r'kh
- 9255 šm³r't- B ⇒ šm'rt-
- 9256 šm³rn'k/y B ⇒ šm'rn'y
- 9257 šm³ryn'k B اندیش گر، در اندیشه
šmārēnē (šm³ryn'y) ⇒ šm'rn'y, šm'ryny(y)
meditating
BSTBL, Dhy. 364, 391; -y, 300, 320, 338, 356,
385, 390
- 9258 šm³ryn'y ⇒ šm³ryn'k

- 9259 šm'ɣw B, S شما
 šmāx,u ©*šmāxam ©2pl. pers. pron.
 you
 GMS 157, 1380; BSTBL, Dhu. 22; VJ gloss. p120;
 Frag. Len. p109; šm'ɣ, Frag. Len. 44.9, 83a4
- 9260 šm'ny B ⇒ šmn
- 9261 šm'r- فکر کردن، بررسی کردن، شمردن (در بیشتر متون)
 šmār (šm'r-) ©<*hišmar-; ✓smar- ©impf.
 šym'r ⇒šm'r-
 (to)think, (to)consider, (to)count
 GMS 93, 593, 629; TSP p272; BSTBL p133; STii
 595; C2 gloss. p226; Frag. Len. 81.6; MSP p53;
 AVS 103
- 9262 šm'r' B فکر، اندیشه
 šmārā (šm'r', šm'r') ©f. n. ⇒šm'r', šm'r'kh
 thought
 BSTBL p134; GMS 972; BBB 625, 662 b5; W-Li;
 Sogdica. 3; STi 54.16; C2 gloss. p198, 226.ob.
 šm'ry, pl. šm'ryt, ob. pl. šm'ryty
- 9263 šm'r' M, C ⇒ šm'r'
- 9264 šm'r'k B متفکر، در خیال
 šmārē ⇒šm'ryy
 thinking
 TSP 2.858, 7.85; BSTBL, Vaj. 4; SCE 294, ɣrβy
 šm'r'k
- 9265 šm'r'kh B فکر، اندیشه
 šmārā(k) (šm'r'kh) ©f. n. ⇒šm'r', šm'r'k(h)
 thought, meditation
 VJ 923, 967, 1026; BSTBL, p134; Frag. Len. 80.3;
 KG; Sogdica. 60.22; -'k, TSP 7.85
- 9266 šm'r'kyn M اندیشناک، متفکر، عاقبت اندیش
 šmār(ā)kēn ⇒šm'rykyn
 thoughtful
 Hen. Tales. 472.33, 473.24; GMS 1062, 1017
- 9267 šm'r'n B ادراک ؟
 šmārān
 thinking effort ?
 GMS 1032
- 9268 šm'r't B, M اندیشیده، شمرده
 šmārāt ©pp.
 considered, thought
 GMS 536; BSTBL p134; šm'rt, VJ 1026; pt. inf.
 BSTBL, Dhy. 49 etc.
- 9269 šm'r'yck' B ⇒ šm'ryck'⁽⁶⁾
- 9270 šm'r'yy M ⇒ šm'ryy
- 9271 šm'rk S عدد، شمارش
- šmārē ?
 counting
 MDii; MDiii -y, A-13.5
- 9272 šm'rn'y B اندیش گر، متفکر
 šmārē (šm'rn'k/y) ⇒šm'ryn'k
 meditating
 BSTBL, Dhy. 60, 331, šm'rn'k, Dhy. 303; šm'rn'y,
 Dhy. 266 etc. p133
- 9273 šm'rt- B, M, C فکر کردن، شمردن
 šmārt ©pt.; trans. pret. šm'rt- δ'r- ⇒šm'r't-
 (to)think, (to)count
 TSP; BBB b12; AVS 103
- 9274 šm'ry C ⇒ šm'ryy
- 9275 šm'ryck'⁽⁶⁾ B قابل درک، فهمیدنی
 šmārick (šm'ryck')
 conceptual
 BSTBL, Dhy. 209, 214, 221, Dhu. 157, 266
- 9276 šm'ryq C متفکر، متوجه
 šmārik ©pres. part.
 thoughtful
 STi 50.4, 54.14
- 9277 šm'rykyn M اندیشناک، در فکر
 šmār(e)kēn ⇒šm'r'kyn
 thoughtful
 GMS 1017, 1062; BBB 510; MSP c2
- 9278 šm'ryny(y) M بافکر، باتوجه
 šmārēnē ©pl. -t ⇒šm'ryn'k
 thoughtful
 Hen. Tales. 471.11, 13; z'r/ɣrf šm'ryny
- 9279 šm'ryy M اندیشه، فکر
 šmārē (šm'r'yy, šm'ry)
 thinking, thought
 Hen. Tales. 471.10, 14, 'yw šm'r'yy, 100/st
 šm'r'yy
- 9280 šm'šy C شماس، گماشته‌ی خیرات
 ša(m)māšē ©<Syr. šammāšā ©pl. -t
 deacon
 STii 3.34, 54, 68; C2 gloss. p226
- 9281 šm'x M, C شما(در بیشتر متون)
 šmāx ⇒šm'x(w), fn, 'šm'ɣw
 you
 GMS 157, 1380; BBB f51; C2 gloss.; -y, STi 4.5;
 STii 595; GMS 1340; šm'xw, KG 527, 529, 532;
 Sund. AoFviii 1981, 21 p218
- 9282 šm'wn ⇒ šm'wn
- 9283 šmbd C شنبه

- šambad (šmbyd, šmpd)
Saturday
C2 gloss.; STi 67.12, 68.19; Hen. JRAS 1945, 149.3
- 9284 šmbyd M ⇒ šmbd
- 9285 šmywn C شمعون، سیمون (پطروس)
šamyōn (šm'wn) ⇒ šmywn snk
Simon (Pertrus)
STii 4 p596; Sund. AoFi 1974, 9R 6; C2 gloss.
p226
- 9286 šmywn snk C بطروس
šamyōn sang ⇒ šmywn, sng
Petrus
STii 4 p596; C2 gloss. p226
- 9287 šmn B, S شمن، راهب
šaman (šrmn) ©Skt. śramaṇa ©ob. -y; abl. -';
pl. -r'; ob. pl. -ty⁽⁶⁾
monk
VJ 120; SCE 505, 507; TSP; BSTBL, Padm. 66,
Dhu. 131; Frag. Len. p109; Hen. Magi. 138, 30;
STii 8.6, šmnt'; TSP 8.196; Dhy. 3; šmnty', Frag.
Len. 93.15; SCE 3, 201; TSP 5.19, 23 passim.
- 9288 šmn'n'k B شمنی، راهبی
šamanānē
(of a) monk
TSP 6.23; SCE 203; GMS 1040
- 9289 šmn'n'ch B راهبه (بودایی)
šamanānč ©Skt. śramaṇik(ka) ©f. pl. -th
nun
VJ 120; TSP; SCE 180; BSTBL, Padm. 66; Frag.
Len. 93.31; STii 8.6; GMS 1043; šmn'ntch, O³ 31
- 9290 šmn'ncyh B (مربوط به) راهبه، راهبی
šamanānčyā
(of a) nun
TSP 6.24
- 9291 šmnq'nyy C شیطانی، اهریمنی
šmankānē ⇒ šmnwq'ny(y)
satanic, devilish
BSTii 849.4; C2, 12R4; GMS 1065
- 9292 šmnkw'nc M ⇒ šmnwk'nc
- 9293 šmnw M, C اهرمن، شیطان (انگزه مینو)
šmanu ©<'tdrmnw <*aθramanu <*ahra-manu;
Av. Angra-mainyu ⇒ 'tdrmnw
Ahriman, demon
GMS 1190; BBB 639 b87; KG 2333; STi 11.6;
STii 3.18; C2, gloss. p226; MSP b 194; Lentz.
STii 577; W-Lii 515
- 9294 šmnwk'nc M اهریمنی
šmanukānč ©f. adj; ob. -y ⇒ 'tdrmnwkw'nych
devilish
BBB 639; šmnkw'nc, Hen. BSOAS 12, 311.66;
GMS 423, 1065
- 9295 šmnwq'ny(y) M اهریمنی
šmanukānē ⇒ šmnq'nyy
devilish
GMS 1065, 1244, 1245; BBB 639; -k'nyy, BBB b
83
- 9296 šmny'kh B رهبانیت
šamanyāk
monkhood
O² 22; Frag. Len. 93.22
- 9297 šmpd C ⇒ šmbd
- 9298 šmr't- ⇒ 'šm'r't-
- 9299 šn ایشان (در بیشتر متون)
šan (-šn) ©3pl. encl. pers. pron. ⇒ š-, šw¹, šy¹
they, them, those
EGSii 118; GMS 1387, 1397; VJ p120; BSTBL
p134; š⁽⁶⁾nt, STii 596, 2.19; SCE p71; C2 gloss.
p233; MDii p212; KG p190
- 9300 šn- B, C, S لرزیدن
šan ©Khot. šān; Pasht. šandēl ⇒ šnt-, š'y'n'ynch
(to)tremble, (to)shake
VJ 999 n p96; BSTii 887.30; C2, 51V30; z'y šnyy,
Prolexis. 343
- 9301 -šn ⇒ šn
- 9302 šn'k(h) S کوچک، ریز
šnāk (šn'kk, šn'q) ©pl. -t
small
TSP 2.193, 894; MDii p212; MDiii p129; šn'qt,
GMS 991
- 9303 šn'q M ⇒ šn'k(h)
- 9304 šn'kk B, S ⇒ šn'k(h)
- 9305 šn'xntyc M ماه پنجم سال (بیرونی: اشناخندا)
(a)šnāxantič ⇒ šn'ky'ntyc
fifth month of the year
GMS 1275; Hen. JRAS 1944, 149.6
- 9306 šny B ⇒ šnx
- 9307 šnt C ایشان
šand ⇒ šn, š'ntt
them
STii 2.19; GMS 1386
- 9308 ŠNT S سال، سنه (هنز)
sarδ ©Idg. ⇒ srδ

- year
MDii B-8 R4 B-4 R2 B-3, 2
- 9309 šnt- C لرزیدن
šand ©pt. st. ⇒šn-
(to)tremble
3sg. perf. šnt't, <*šnt-δ'rt, BSTi 225
- 9310 šnth B خرطوم(شند: منقار)
šand ©Skt. śunda; Shug. šand "mouth"
trunk
VJ 36^b n p92
- 9311 šnx M شاخه، شاخ
šanx (šny) ©<IE kank ©pl. -t ⇒pršnx(y)
branch
Frag. Len. p109; šnxyt, GMS n 2, 1142
- 9312 šnyš- M برف باریدن، برف آمدن
šnēš ©Av. snaēža
(to)snow
GMS 450, 452; 3sg. pres. šnyšt'w, GMS 807; S W,
C2 n p131, 20
- 9313 špšh B شپش
šp(i)š ©<Av. spiš; Yaghn. šipuš
louse
SCE 365; GMS 450
- 9314 špxš- S (M) خدمت کردن، احترام گزاردن
špaxš ⇒spaxš-
(to)serve, (to)respect
CII 1990 F23 n p61
- 9315 špyš- C ⇒spyš-
- 9316 šr'k(h) S صدا، غرش
šrak ©ob. -y(y)
noise, roaring
BBB; MSP b126, d19, b40; Gersh. Mélanges
Benv. 209 n13; Sund. MHC p26, 29
- 9317 šr'kry S غرّنده
šrāk-karē ©pl. -t
roaring
MSP b38 b125
- 9318 šr'wk^(b) B دعاء، ورد، سخن
šr/loka (šl'wk) ©<Skt. śloka
prayer, word, hymn
VJ gloss. p120; TSP gloss. p272; BSTBL, Vim. 65;
šl'wk, STii 8.3
- 9319 šr'yink B شرنگ، حنظل (اسرنق؟)
šreng ©Skt. śrngi
(a kind of)poison
TSP 3.286; Hen. Texts. 730
- 9320 šryw B, S شیر
šaryu ©Khot. sarau; MP šagr; Parth. šarg;
Khwar. srY; <*šarYawa ⇒šryw
lion
GMS 194, 410; TSP 5.37, 13ii 13; BSTBL, Dhu.
198; SCE 358; Frag. Len. 37.2, 3, 8; ob. -y, TSP
3.136; SCE 298; BSTBL, Dhu. 70; Frag. Len.
37.7, 9; Hen. AION 1965, 46 n 2
- 9321 šrmn ⇒šmn
- 9322 šrpz ? M ساغر؟
š(ə)rfaz, šrafz ? ©MP 'šfrz; Heb. šprzyn'
wine cup ?
Sogdica. 31, 11b, 33.11b
- 9323 šrwy M, C شیر، اسد(برج)
šruy ? ⇒šryw
Lion, Leo
GMS 410 (zodiac sign); BSTii 879.13: C2, 87V13,
83R6
- 9324 ššky B ⇒šyšk-y(y)
- 9325 št' C هشت
(a)šta ⇒št'^(b)
eight
BSTii 826.28: C2, 94R28
- 9326 št't C هشتاد
(a)štāt ©*aštāti ⇒št't
eighty
STi 43.13; GMS 88, 1316
- 9327 štf'r C چهار
šatfār (ctf'r) ⇒ctf'r
four
BSTii 914.1; Benv. Eti 319; C2, 17R1 p50 n4
- 9328 štf'rmyq C چهارم
šatfārmik (štf'rmyq) ⇒ctf'rmyk
fourth
BSTii 837.4, 867.35, 915.1; C2, 27V6, 39V1,
108V4
- 9329 štf'rwystmyq C بیست و چهارم
šatfār-wistmik (ctf'rwystmyq)
twenty-fourth
C2, 56R11
- 9330 štf'rmyq ⇒št'rmyq
- 9331 štf'rs C چهل
šatfars
forty
BSTii 897.78, 80, 81; Benv. Eti 319; C2, 55R18,
20, 21

- 9332 **štmyq** C هشم
(a)štmik ⇒ 'štmyk^(b)
eighth
BSTii 897.82: C2, 55R22
- 9333 **šts** C هجده
(a)štas @*štatasa <ašta-dasa ⇒ 'štδs
eighteen
STi 41.3; 17.1; GMS 478, 1316; Sund. AoFi 1974,
231, 3
- 9334 **šttsmyq** C هجدهم
(a)št-tasmik
eighteenth
BSTii 898.110: C2, 55V20 p107; Sund. AoFi 1974,
231
- 9335 **štyk** M سوم
štiR (tδryk, štyq) @*θritiyaka ⇒ šy², 'štyk,
'cštyk, 'tδrtyk, cštyk'
third
GMS 299, 977; STii p596-7, 3.57; BBB; W-Lii
531, 546; Hen. Tales. 471.10; STi 57.13; C2,
40R13, 57R 24, 57V12, 91R6
- 9336 **štyq** M, C ⇒ štyk
- 9337 **šw'** او، آن (در بیشتر متون)
su (tšw) @*šim @3sg. pers. pron. acc.; ob.
cncl. ⇒ 'šw', šy', xw, -šwpr, -š, šn
he, him, his
EGSii 118, 119; GMS 1365ff
- 9338 **šw'** C سیاه
šōw, šaw @pl. šwt ⇒ š'w
black
BSTii 890.60: C2, 60V28, fšmy-šw "soot"
- 9339 **šw'** آن، این
šu ? @*aiša; Lat. iste @nom. sg. demons. pron.
art. ⇒ 'šw', 'LH
that, this
S W, TPS 1994, 42-53; šw, Hen. Tales 476 n k
- 9340 **šw-** رفتن، شدن (در بیشتر متون)
šaw, šō @OP šyava-; <*cyav @3sg. pres. šwt
(to)go, (to)move
GMS 196, 495
- 9341 **šw'mntk** B روان، جاری
šwāmandē ⇒ šw'mndy(y), šw'm'ntk
going
TSP 6.40, 50, 62; BSTBL, Dhy. 82, 83
- 9342 **šw'm'k/y** B روان، رونده، مناسب
šwāmē (šw'm'y)
going, fitting
GMS 1099; TSP 3.56, 7.90; STii 7.9, 18, 19, 26;
SCE 285; Frag. Len. 70.8
- 9343 **šw'm'ntch** B روان، مناسب، موفق
šwāmānč @f. adj.
going, well, successful
TSP 8.131
- 9344 **šw'm'ntk** B, S روان، روش، روال، موفق، تغییر
šwāmandē ⇒ šw'mndy(y), šw'm'ntk
going, well, change
SCE 492; TSP 5.36; MDii 1.1, 22; KG 483, 621;
STii 7.18; W-Lii 570
- 9345 **šw'm'y** B ⇒ šw'm'k/y
- 9346 **šw'mc** B, C روش، روند، روال، سیر
šwāmč @pl. šw'mšt; ob. pl. šw'mšty ⇒ šw'mch
going, course, way
BSTBL, Dhu 169; Benv. Notesiii 215; C2, gloss.
p227, ob. -cy, pl. -št, ob. pl. -šty, C2, 31V20
- 9347 **šw'mch** B (نام نوعی) بیماری
šwāmč ⇒ šw'mc
(a kind of) illness
TSP 7.60
- 9348 **šw'mndy(y)** M روان، روند، روال
(šw'mnty) ⇒ šw'm'ntk, šw'm'ntk, šwnyy
going
GMS 1100; BBB 497; MSP b66; C2, 56V19; -yh,
W-Lii 541
- 9349 **šw'mnty** S, C ⇒ šw'mndy(y)
- 9350 **šw'yn'k/y** B, M رونده، روان، روال
šwēnē (šwynyy)
going, way(of life)
TSP 11.11; GMS 894; Sogdica. 46.6
- 9351 **šwβt** B سفت، سخت
šūβd
hard
TSP 2.1016; Hen. Texts. 724
- 9352 **šwk'** B, S خاموش، کم حرف، بدون کلام
šūk (šwq') @ob. -y
silent, speechless
Frag. Len. 68.5, 6; MSP b22, 82, 132; šwk(w),
b126; C2, 12R8, 65V29; Sund. AI 1987, 184
- 9353 **šwk'** B, M قلم (شوکران)
šūk @ob. -y ⇒ šwwq
pen
BBB 526; Sogd. Cpds. 1945, 151; šwky, TSP 2.952
n p181
- 9354 **šwq** C ⇒ šwk'

- 9355 šwq- C ⇒ šwk-
 9356 šwk- M خشک
 šuk (šwq-) ©f. -' ⇒ škw, škw, šwkc'
 dry
 GMS 93; BSTi 162; C2, 69R26, šwq', p150 n26
 9357 šwk' M آشوکا (نام پادشاهی است)
 (a)šōkā
 Ashoka
 Hen. JRAS 1944, 138.30 n p141.4
 9358 šwk'čšmy M شوخ چشم، گستاخ
 šūk-cašmē, šōk- cašmē
 insolent
 BBB p65, 526 f n1; GMS 285n1
 9359 šwk' M خشک
 šukčā (šwkc) ©*(hi)škwaka ©f. adj. ⇒ šwk',
 škwy(y)
 dry
 BBB 486; GMS 412, 1272
 9360 šwm- M, C دوختن، خیاطی کردن
 šūm
 (to)scw
 Sogdica. 16.8a; Sund. AI 28, 1988, 184; Man. Lett.
 305.16, šwmd'r-
 9361 šwmqy' C دوزندگی، خیاطی
 šumkyā
 sewing
 Sund. AI 28, 1988, 184
 9362 šwmnyy M خیاط، دوزنده
 šūmnē
 tailor
 Sogdica. 17.7a, 8a; GMS 892
 9363 šwmyy M دوخت و دوز، خیاطی (آزیدن، آجیدن)
 šūme ©MP 'bzyn; Parth. 'bjyn-
 sewing
 Sogdica. 16.7a
 9364 šwn B, C کمر، سرین
 šūn/šōn ©Av. sraoni
 hip, haunch
 TSP 7.57; GMS 371, 947, pl. šwn-sryt, C2, 27V17
 p63
 9365 šwnk B صدف، صدفی شکل (ماهیچه)
 šunk ©<Skt. śankha
 conch, conchiform
 BSTBL, Dhy. 52, šwnkkwz'k, 180; šwnkkršn, 54,
 Mack. n p51-8; "mussel" GMS 113, 266
 9366 šwnš(h) B عروس (همسر پسر)
 šunšā ©Skt. snuṣā
 daughter-in-law
 SCE 54
 9367 šwnyy M روش، روال
 šwanē ? ⇒ šw-, šw'mndy(y), šw'yn'k/y
 way(of life)
 Hen. Tales. 473.29; GMS 894
 9368 -šwpr M برای او
 šu-par ⇒ šw'
 for him
 GMS 1368
 9369 šwšk M (نام یکی) از منازل قمر
 šūšk ('strwsk)
 lunar mansion
 Hen. JRAS 1942, 242f n1; GMS 481
 9370 šwšnp'yqy' C نظام، ترتیب
 šušn-pākyā ? (p'yqy') ©<*sraušanā+pāye
 discipline
 C2 31V5 n p75
 9371 šwšp' C روسری، روپوش (در مراسم آیین مسیحی)
 ©<Syr. šušepā
 veil
 BSTii 903.19; C2, 57R19
 9372 šwwq M قلم
 šūk ⇒ šwk'
 pen
 Sogdica. 36.25
 9373 šwyq C روان، در حال رفتن، جاری
 š(a)wēk
 going
 STi 52.4, 6; GMS 897; Sund. AoFviii 1981,
 21R10a, p179
 9374 šwynny C پیش‌بند
 šuwēnē ?, šwēnē ?
 apron
 Sund. AI, 1988, '184
 9375 šwynyy M ⇒ šw'yn'k/y
 9376 šx' M سخت، شخ، شق
 šax ©nom. -yy; ob. -y; pl. -t'; adv. -w ⇒ šxt'h
 ȳwš, šȳ-, šxw
 hard
 GMS 1197, 1204; Hen. Giants. 69.36; Morgens.
 IIFL 2.414; šxyh, BBB; CII 1990 E5
 9377 šx' C شاخه
 šax (šny) ©pl. -t
 branch
 BSTi 113.120; Sund. AoFviii 1981, 22R 6 p184

- 9378 šxrδ'ryβt S شهر یاری
šahrδārīft ©<Parth.
rule
KG 491; W-Lii 548
- 9379 šxt'h γwš M فلزات (مواد سخت)
šaxtā-γōš ⇒šx'
metals(*hard materials*)
Sogdica 17.21
- 9380 šxw M, S به سختی، به شدت، بسیار
šaxu (šγw) ©adv. ⇒šx'
hard, much
BBB f16; KG 593; šxyy, BBB 103
- 9381 šxy'q M, C سختی
šaxyāk ⇒šγy'k
hardship
BBB p103 f16; Sogdica. 20-1; GMS 1100; STii 6.33
- 9382 šy' او، آن، به او، از آن او (در بیشتر متون)
šē (tšy) ©OP šaiy ©3sg. pers. pron. acc. &
ob. ⇒-š, šw', šn
it, his, him
GMS 1369, 1370; EGSii 118
- 9383 šy' C سه
šē ©<θre <*θraya ⇒'δry, δry, štyk
three
GMS 1316; STi 36.8, 50.6; C2 gloss.; EGSii 141
- 9384 šy'br'mnty C یادآوری
šyāβarāmandē
remembrance
BSTii 910.48, 49; C2 gloss. p227
- 9385 šy'tr S بهتر، شیرین تر
šiyātar (šy'tr) ©*srayah-tara ⇒šyr-¹
better, sweeter
TSP 5.50, 70; Frag. Len. 71.11; O' 11; GMS 974, 1294, 1294 A; C2, 12V11, 61R26 n p56
- 9386 šy' M, C یاد، حافظه، هوش، یادگار
(ə)šyā ©<*uši- ©old dual. ⇒šy', 'šy'h
memory, commemoration
GMS 102, 948; BBB 624; STi 31.1, 73.8, 71.5; STii 1.86, 6.19; C2 gloss. p227; CII 1990 C3
- 9387 šy'tr B, M, C ⇒ šy'tr
- 9388 šy'wk M یادبود، یادگار
šyauk ? ©*šy'wx; <Av. uši+anhu
memorial
Sogdica. 53, 3b
- 9389 šy'wky' M یادآوری، خاطره
- šyaw/ukyā
remembrance, recollection
Sogdica. 52.4a
- 9390 šyβkwšh B (نام) شهر (و) کشوری
šīβkoš
(name of a)country (and a)city
VJ 62', 718
- 9391 šyδ(w) S گرسنه ؟
šēθ(u) ? ©<*šayaθa
hungry ?
MDii A-2.5, 137.5 n p138.5
- 9392 šykn M کاخ، منزل، منزلگاه
šēkn (šyqn) ©ob. -y ⇒š'ykn(h)
palace, mansion
Hen. Tales. 483.17; STii 3.9, 5.29; BSTi 175, 304; C2, 68R8; BSTii 842.8
- 9393 šyqn C ⇒ šykn
- 9394 šyqr ⇒ šykr-
- 9395 šykr- B, M, S دنبال کردن، همراه بردن
šīkar (šyqr) ©impf. ⇒šk'r-
(to)pursue, (to)lead
GMS 629; VJ 998, 1237, 1254, 1257; Tales. 467.29, 11; TSP 13.23; C2, 60R 24
- 9396 šyktβryy M شن دار، شنی
šīkt-βarē
with pebbles
GMS 374
- 9397 šykt h B شن، ریگ، سنگ ریزه
šīkt (škt h) ©Skt. *sikatā*; OP *θikā*; MP *sygd*;
Khot. *siyato*
pebbles, gravel
VJ 780, 920, 1105, 1266; BSTBL, Dhu. 286; GMS 374; Prolexis. 360; Hen. AION 1965, 46n 1
- 9398 šym- C از شرم سرخ شدن
še/im ©*šam(a)ya ⇒šm-
(to)blush, (to)be ashamed
C2, 111V4, 3pl. opt. šymynt, n p180
- 9399 šym'r B, M, C فکر کردن، اندیشیدن
šīmar ©impf. ⇒šm'r-
(to)think
GMS 629; VJ; BSTBL, Dhu. 291; BBB 757, 513; Frag. 2a. 14; BSTi 105; C2 gloss. p226; Frag. Len. 60.4; MSP a3, 152
- 9400 šyn(h) B تخت خواب
šen ©<Skt. *śayana*
bed
SCE 166, 230; TSP 26 B; GMS 371 n 1

- 9401 šyp- ? B, S جمع شدن، منقبض شدن؟، پرداختن ؟
šēp ?, šīf ?
(to)contract ?
TSP 7.165, 3sg. pres. šypt; Frag. Len. 26.1, 3 pl.
šyp'nt "to start" ?
- 9402 šyp'd' C جنگک سه شاخه (سه پایه)
še-pāḍa @adj.
three-pronged
C2, 60V3, 7 n p132
- 9403 šyr-¹ خوب، عالی (در بیشتر متون)
šir (šyrw) @Av. *srira*; Skt. *śri* @adj. acc. &
nom. nt. -w; ob. -y; f. -', -h ⇒šy'tr
good, well, excellent
VJ p120; BSTBL, p135; STii 597; Frag. Len.
p109; GMS 1192, 1193, 1195, 1197; S W, C2
p197; pl. šyryt, C2 gloss. šyr'/-h, f. VJ 1055;
MDii p212
- 9404 šyr-² بسیار، زیاد (در بیشتر متون)
šē/ir @adv.
very, very much
GMS 1209; BSTBL, Dhy. 215, 223; C2 gloss.
p227; MSP 53; SCE 211; S W, CLI 1989, 185,
acc. sg. nt. of šir
- 9405 šyr"styh S خوشبختی، رفاه
šir-astyā
good existence, happiness
MDii p30 n 13
- 9406 šyr"w'y B خوبی، کمال
širāwē
excellence
TSP 5.41; Hen. Texts. 730
- 9407 šyr'q M ⇒ šyr'kh²
- 9408 šyr'k' B, S خوب، زیبا (در بیشتر متون)
širak, širē (šyrq, šyryy(h), šyr'kh¹, šyr'kk)
@adj. adv.; pl. šyryt ⇒šyr-y, šyr'y
good, nice
GMS 982 n 2, 1208; BSTBL p135; MDii p212;
KG 362; MSP p53; adv.; VJ 1343, adj.; VJ 61,
1293; TSP 3.68; šyr'kw, VJ 93 875; TSP 5.58;
SCE 189, 346; f. adj. šyr'kh, VJ; TSP 13.5, 2.12;
Dhy. 229
- 9409 šyr'k' B مال، ثروت
širāk
goods, possession
VJ 230, 370
- 9410 šyr'kh¹ ⇒ šyr'k¹
- 9411 šyr'kh¹ B, S خوبی، زیبایی، کمال، خوب، زیبا
širāk (šyr'q) @f. n.; adj.
goodness, kindness, perfection
GMS 198 n 1; VJ 967; TSP 2.12, 13.5; SCE;
BSTBL, Dhy. 229; MDii
- 9412 šyr'kk B ⇒ šyr'k¹, šyrk
- 9413 šyr'krt'k S نیکو کار، پرهیز کار
širākrtē, širāktē (šyr'qty) ⇒šyr'krt'y'
good, pious
KG 445, 545; Frag. Len. 97a5; SCE 212, 568;
BSTBL, Dhy. 170; STi 47.6; GMS 1253; pl. ob.
-ty, Hen. JRAS 1944, 138.41; Mack. n p135;
SCE 212; S W, AO 1981, 17
- 9414 šyr'krt'y' S, M نیکو کاری، کار نیک (در بیشتر متون)
širākrt'yā (šyr'krt'yh) ⇒šyr'kty', šyrkty'
good deed
GMS 904, 1266; BBB; VJ p120; SCE p72; TSP
p273; BSTBL p135; Vaj. 17, 24; Intox. 3; Vim.
181; Dhy. 75, 306, 398; Frag. Len. p109; STii
10.44.49; Hen. Tales. 468.35; -krynny, BBB p74;
GMS 1123 n 1
- 9415 šyr'krt'y'kh S نیکو کاری، احسان، پرهیز کاری
širākrt'yā(k)
good deed, pious action
KG 328, 604; šyr'krt'y'-y, KG 569; GMS 904,
1266
- 9416 šyr'krt'yh B, S ⇒ šyr'krt'y'
- 9417 šyr'kryh S نیکو کاری، کار نیک
širā-karyā
good deed
MSP b97, 195
- 9418 šyr'qty C ⇒ šyr'qty, šyr'krt'k
- 9419 šyr'qty' C ⇒ šyr'kty'
- 9420 šyr'kty' M نیکو کاری، پرهیز کاری، رحمت، لطف
širāktyā (šyr'qty') @ob. -y ⇒šyrkty', šyr'krt'y',
šyry'kty'
good deed, pious action
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141; BBB f36, 38, 525;
Hen. Tales. 469.3; STii 1.8, 5.37; Sund. AoFviii
1981, 21V5 "goodness, beneficence, grace" C2
gloss. p132, 61R23; S W, AO 1981, 17
- 9421 šyr'kw S خوب، به خوبی
širāku
well
Hen. Tales. 475.25; JRAS 1944, 138.10; šyr'kw

- šm'r'kh "vohu-mana"; S W, IJ 1976, 48, Frag. 4.5
- 9422 šyr'nk'r'y B نیکوکار، پارسا
šir-angārē (šyrnk'r'k) ©acc. -w; voc. -k'r'ō;
pl. -tt; ob. pl. -t(t)y; voc. pl. -'tty
pious
VJ p120; SCE 283; BSTBL p135; STii 10, 5.24, 35, 10a4; Frag. Len. 38.4, 58.1, 5; šyr'nr'k, TSP p273; šyr'nr'y, Hen. Tales. 476.4; šyr'nr'rk, S W, IJ 1976, 46, Frag. 4.10; šyrnk'r'y, VJ 412; šyrng'ry(y), GMS 73n 1, 1126; STii 1.66; šyr'nk'r'kw, SCE 283; pl. -k'r'tt, SCE 563
- 9423 šyr'w B خوب، به‌خوبی
širu, širau/ō (šyrw) ©adj. & adv.
good, well
VJ 302; GMS 1208; adv. SCE 189, 346; W-Lii 572; C2 gloss. acc. 31R23, 68R13, nom. neut. 94R9
- 9424 šyr'y B خوب
širē ⇒šyr'k', šyr-y
good
BSTBL, Dhy. 71, Dhu. 294
- 9425 šyr'yk' B خوب
širik
good
BSTBL, Vim. 69, 70; GMS 994
- 9426 šyrβr'n B, M خوشحال، خوشبخت
šir-βarān
happy
SCE 11, 19; Hen. Tales. 473.33; GMS 1133
- 9427 šyrwz'k/y B, S دوست (خیر خواه)
šir-xuzē, šir-xwazē (šyrwzy(y)) ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒šyrwz, šyrwzy(y)
friend, well-wisher
TSP 2.151, 255, 9.116; BSTBL, Dhy. 382; GMS 57, 595; Frag. Len. 12V2, 95.5; -w, Hen. JRAS 1944, 138.8; pl. šyrwz'y, TSP 6.101, 12.62, 66; STi 31.19, 43.18; ʔw-zkt, MDii; -ʔwzt, Tales. 480, 1
- 9428 šyrwz'yt B دوستی
širxuzēt, širxwazit ? ⇒šyrwzty'
friendship
TSP 2.74; GMS 1073
- 9429 šyrwzc S دوست (خیر خواه)
šir-xuzč ©f. adj. ⇒šyrwzch, šyrwz'k/y, šyrwzy(y)
- friend, well-wisher
šyr'wšit ? Bugut. Insc. B2.19?
- 9430 šyrwzty' B دوستی، محبت
šir-xwaztyā, šir -xuztyā (šyrwztyh)
friendship, love
BSTBL, Intox. 38; Sogdica. 61, 27; GMS 1070
- 9431 šyrwztyh ⇒ šyrwzty'
- 9432 šyrwzy(y) C, M ⇒ šyrwz'k/y
- 9433 šyrk M خوب، زیبا، نیک
širē ? (šyr'kk, šyrq) ⇒šyr-y
good, nice
GMS 982 n 2, 1210
- 9434 šyrq ⇒ šyrk
- 9435 šyrqc ⇒ šyrqtc
- 9436 šyrkrtyh B ⇒ šyrqty
- 9437 šyrqtc C مقدس، پارسا، قدیس
širākč, šir-kač (šyrqc) ©f. adj; voc. -y
saint, pious
STii 1.16, 40, 81a; BSTii 842.17; 851.12; C2, 68R17, 12V12
- 9438 šyrqty C پارسا، قدیس، پرهیزکار
širāktē (šyrkty, šyrkrtyh, šyr'qty)
saint, pious, virtuous
STii 2.8, 14, 16, 3.37; STi 19.17; BSTi 96 etc.; Gersh. Sogdh. Cpds. 1945, 141, 147; S W, C2 p227, 132, 133; voc. šyrq', STi 47.6; GMS 1253; Sund. AoFviii 1981, 27V14
- 9439 šyrkty M ⇒ šyrqty
- 9440 šyrqty' ⇒ šyrkty'
- 9441 šyrkty' M نیکوکاری، ثواب، رحمت
širāktā (šyrqty') ⇒šyr'kty', šyr'y'kty'
good deed, grace
BBB f38; STii 1.10, 3.47; C2 n p132, 133; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 141, šyr+'kty'; S W, AO 1981, 17
- 9442 šyrm'ny(y) M خوشحال
šir-mānē
happy
BBB f61; GMS 1245
- 9443 šyrn'm B, M, S نام نیک، شهرت، خوش‌نامی
šir-nām
fame, good name
VJ 168, 156, 1139; TSP 13.5; MDii B-16, 7; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 143a; Hen. Giants. BSOAS 11, 74.20 n8; KG 415

- 9444 šyrn'm'k B خوش نام، مشهور
 šir-nāmē (šyrn'my)
 famous
 BSTBL, Intox. 9; Hen. Tales. 473.7; Gersh. Sogd.
 Cpds. 1945, 144.1; CII 1990 G2
- 9445 šyrn'my S ⇒ šyrn'm'k
- 9446 šyrng'ryy M, C نیکو کار، پارسا
 šir-angārē (šyrnk'r'y) ⇒ šyr'nk'r'y
 pious
 GMS 73 n 1; STii 1.66; VJ 412
- 9447 šyrnk'r'k ⇒ šyr'nk'r'y
- 9448 šyrnk'r'y ⇒ šyrng'ryy
- 9449 šyrpōy S نیک بی، دارای پاهای نیرومند (صفت اسب)
 šir-paδē
 having good feet (for horse)
 MDii p157.12 B-9R11
- 9450 šyrsy- B خوشحال شدن
 šir-say
 (to) rejoice
 SCE 524
- 9451 šyrsy't B خوشحالی
 šir-syāt ? @acc. -wh
 happiness, joy
 SCE 406
- 9452 šyrš'yr M بسیار زیاد، خیلی زیاد
 šēr-šēr, šir-šir
 a lot of
 GMS 1634
- 9453 šyrw M, C ⇒ šyr-¹, šyr'w
- 9454 šyrxwzch S خیر خواه
 širxuzč @f. ⇒ šyrwzch
 well-disposed
 KG 2049
- 9455 šyrxwzy(y) M, C دوست (خیر خواه)
 širxuzē ⇒ šyrwz'k/y
 friend
 GMS 595, 884, 1560; STii 1.17; Hen. Tales.
 470.62; CII 1990 F2, 21
- 9456 šyr-y C, S, M خوب، خوبی
 širi/ē (šyryy(h)) @acc. šyrw; pl. -t ⇒ šyr'y,
 šyr'k¹, šyrk
 (what is) good, good thing, blessing
 GMS 1197, 1210; BBB f88; STii 6.20; STi 12.5,
 38.5, 63.12; C2 gloss. p227, šyrw, 48V19,
 54R29, 57V24; šyry, 7V28, 13R19; CII 1990 G4
- 9457 šyry'kty' M کار نیک، نیکو کاری
- širyāktyā @ob. -y ⇒ šyr'kty', šyrkty'
 good deed
 BBB 627; S W, C2, 133n 1, 17, šyry'+kty'y
- 9458 šyryy(h) M ⇒ šyr'k¹, šyr-y
- 9459 šys M, C سی
 šis @Av. θrisqs
 thirty
 GMS 1316, 1323; BSTii 895.28; C2, 54R28
- 9460 šyst C, M سبب
 šēsāt @Parth. hrysd
 three hundred
 STii 1.82; BBB p84, 701
- 9461 šyš- B, M پراکنده شدن، پاشیده شدن
 šiš @pass. st. ⇒ š'š-, šyšt
 (to) be scattered, (to) be dispersed
 GMS 540, 706; BSTBL, Dhy. 23
- 9462 šyšq C ⇒ šyšk-y(y)
- 9463 šyšk-y(y) B, M سرشک، قطره، چکه
 šiš (ššky, šyšq) @*šiska <*sraska; Parth. srsk
 @nom. acc. ob. -y(y); abl. -'; pl. -t ⇒ cškw
 tear, drop
 GMS 371, 1661; TSP 2.354, 355, 1163; VJ 517,
 585, 743; STii 8.4; BSTBL, Dhy. 268; Sund. AI
 28.1988, 185; Mack. AI 25 1985, 422.11; ššky,
 VJ 742
- 9464 šyšt B پراکنده، افشاند
 šišť @pp. ⇒ šyštty, šyš-
 scattered, dispersed
 TSP 7.133; BSTBL, Dhu. 132
- 9465 šyštrw'ndty' M پراکنده خاطری
 šišť-ruwāndyā
 with scatter-brain
 GMS 451 n 1; BBB p75.606
- 9466 šyštty M پراکنده
 šišť ⇒ šyšt
 scattered
 BBB p84.701
- 9467 šywšpōn B خردل سپید، دانهی خردل (سپندان)
 šiyušp-δan @Av. šiušapa; Khot. šašv; Parth.
 šyšfd'n; Skt. saršapa; Gk. sinapi; Arab. sināb
 white mustard
 BSTBL, Padm. 40-41; Hen. AION 1965, 29-32;
 Texts. 724
- 9468 šyyr M زیاد، بسیار
 šēr @adv. ⇒ šyr-²
 many
 BBB 510; Hen. Tales. 473.23; Cosm. 307.57

t/θ

- 9469 t- آن، این
 t ©<*ta; Lat. *iste* ©encl. demons. pron. art. st.;
 ob. sg. ⇒'tw, tδ'yδ, trδ, trts'r, tδ'yδ
 the, that, this
 S W, TSP 1994, 41-51
- 9470 -t S تو
 (ə)t ©<OP *taiy* ©2sg. encl. pron. gen. ⇒tyw,
 ty', tw', -f, -tn', ty'
 you
 Anc. Lett. 3.5, 19, 4.7; GMS 1357; S W, C2 p77.31
- 9471 t'β' S ⇒ t'f'
 9472 t'β'k(h) B, S تو، ترا
 tāfā(k) (t'β') ©acc.; dat. ⇒t'f'
 you, thou
 GMS 1352; VJ 60^b, 304, 1145, 1451; MDii p212;
 Anc. Lett. 2.41, 58; KG p190, t'w'k, 457; t'β'k,
 MDii B17R3; t'β'ks'r, Anc. Lett. 3.21; t'β'k s'r,
 VJ 4151; MDiii p129; C2, t'fs'
- 9473 t'β'n'k S سوزان (تابناک)
 tāβ/fnāk
 burning
 Sund. MHC 26n36
- 9474 θ'br- C دادن
 θāβar (θ'br-) ©impf. ⇒δβr-, θbr-, δ'βr-
 (to)give
 GMS 621; STii 5.28, 6.17; BSTi 71; C2, 60R17,
 77R13; BSTii 880.13
- 9475 t'f' M, C تو، ترا
 tāfā (t'f') ©<*atā+fā ©acc.; dat. ⇒tw, tw',
 d'f'
 you, thou
 GMS 1352, 1632: prepos. 't'+ pron. β'; BBB
 62.517; W-Li 85, 94; BSTi 241; BSTii 846.21,
 848.50; C2 gloss. p227; t'fs' "to you", C2 p227
- 9476 t'fs' C ⇒ t'f', t'β'k(h)
- 9477 t'm' B, M, C من، مرا
 tā mā (t'm'h, m'-) ©<*atā-mā ©acc.; dat.
 ⇒t'm'k(h), d'm'
 me
 GMS 1341: perp. 't'+ pron. m', VJ 50^b, 306, 329;
 STii 2.23, 3.19; BSTi 253; BSTii 827.46, 832.15;
 C2 gloss. p237; MSP a4; C2 gloss. t'ms' "to me"
- 9478 t'm'h M ⇒ t'm'

- 9479 t'm'k(h) B, M, S من، مرا، بهمن
 tā mā(k) ©acc.; dat. ⇒t'm', δ'm'k
 me
 TSP 2.1204, 1225, 1227; VJ 1137, 1151, 1456;
 Hen. Tales. 466.4; MDii 1.15, 7, 11; Frag. Len.
 p109
- 9480 t'ms' C ⇒ t'm'
- 9481 t'nm'n B, C فلان، فلان و بهمان
 tānmān
 so and so
 TSP 5.90, 106, 17.23; STii 4.14; C2, 57R1; Hen.
 BBB 67.540; Benv. Notesiii 226; t'm'n, TSP
 17.2; S W, JRAS 1990, 10-2
- 9482 t'ny'kh B جاه، شرف، شرافت
 tānyāk (t'ny'nkh)
 honour, dignity
 TSP 8.69, 8bis. 3; SCE 17, 18
- 9483 t'ny'nkh ⇒ t'ny'kh
- 9484 t'p- C, M, S مهر کردن، مهر زدن، داغ زدن
 tāp ©√tap-, *tāpaya- ©pt. tβt ⇒tβt-
 (to)seal
 BSTii: C2, 77R12; Frag. Len. 61.3; Hen. Tales.
 478.27; MDii A-16.9; perf. t'pd'r, BSTi 276, t'p
 xypθpr clyb; Weber. IF 80, 1975, 90; AVS 106
- 9485 t'p'k(h) S مهر
 tāpē (t'py(y)) ©acc. -w
 seal
 BSTii 880.12, 13; C2, 77R13, 26R21, 55R23 p62;
 Benv. JA 1955, 329; Hen. Tales. 478.26;
 Sogdica. 60.19; Sund. KG p190, 466; t'p'kw, KG
 489
- 9486 t'py(y) ⇒ t'p'k(h)
- 9487 t'r B پیشانی، تارک، قلّه
 tār ©*tāra-, Khot. *ttāra*; Yaghn. *tōr(k)*
 summit, forehead
 TSP 5.57; BSTBL, Vim. 207, Dhu. 48 etc.; Gersh.
 AHM 277n; Bailey. Prolexis. 103
- 9488 t'r'k B, S تاریک، تاریکی
 tārē (t'ryy(h), t'ry) ©<*tqθraka; Yaghn. *tōra*
 ©pl. -'yt; adj. & n. ⇒t'rc(h), t'ryck', t'rymynck
 dark, dim, darkness
 BSTBL; Intox. 5; Vim. 184; Dhu. 181; SCE 222;
 Frag. 5.12; GMS 967, 346; BBB; STi 31.13, 52.8;
 Sund. AoFviii 1981, 29R7, 8 p201; STii 1.27;
 Hen. BSOAS 12.307.45; BSTii 826.22, 907.15,
 846.24; C2 gloss. p227; t'r'kw, TSP 6.89; pl.
 t'r'yt, KG 565

- 9489 t'r'kp'zn B تیره‌رأی، تاریک‌دل
tārē-pāzan
dark-minded
BSTBL, Dhu. 115
- 9490 t'r'yck' B, S تاریکی
tāričk ⇒ t'r'k
darkness
TSP 21, iii3
- 9491 t'rc(h) M, B, S تاریک
tārč ©Khwar. t'rc ©f. adj.; ob. -yh
dark
BBB b75; GMS 1273; BSTBL, Dhu. 101, Padm.
14; KG 614; Frag. Len. 100 b1
- 9492 t'rqwny C تاریکی، تیرگی
tā(a)kūnē, tārkonī
darkness
BSTii 892.9; C2, 31R9 AR30
- 9493 t'rtr M, S تاریک‌تر
tārtar
darker
Hen. Tales. 481.35; GMS 1285A; Frag. Len. 35b2
- 9494 t'ry C ⇒ t'r'k
- 9495 t'ryck S ⇒ t'r'k
- 9496 t'rymynC تاریک
tārē-mēnč ⇒ t'r'k
dark
STii 2.21; GMS 1103
- 9497 t'ryy(h) M ⇒ t'r'k
- 9498 t'sδ M خسته، کوفته (تاسه، تاسیدن)
tāsāδ ©pp.
tired
BBB 714; GMS 1636
- 9499 t's M لوحه
tāš ©Av. tāšām-dāru
tablet
BBB 527
- 9500 t's- B, M بریدن، تراشیدن
tāš ©<Av. taš; Pahl. tāšīdam; Khot. ttāš
⇒ t'sycq
(to)cut
TSP 2.116, 514, 537, 538; GMS 637; Frag. Len.
37.7
- 9501 t's- M بریدن، تیشه کردن، کندن
taš, teš ? ⇒ t's-, tš-
(to)cut, (to)dig
Sund. Man. Lett. 305.19; GMS 637
- 9502 t'w B, M, C توانایی، نیرو
tāw ©ob. -y(h)
power
TSP 3.236, 8.195, 12.14; GMS 1068; Tales. 469.12;
Hen. BSOAS 11.70.7; STii 7.15; -y(h), TSP
2.1177, 6.119
- 9503 t'w'n M توان، جریمه
tāwān
compensation
BBB f70
- 9504 t'w'ntr S توان‌تر
tāwand-tar, tāwantar
stronger
Hen. Tales. 481.39; GMS 1285A
- 9505 t'w'nt(t) B توانا، نیرومند
tāwand (t'wnt, t'wnd, w't'w'ntt) ⇒ t'wndy(y)
powerful
BSTBL, Dhy. 216; GMS 1313, 969, t'wndt
- 9506 t'w'nty B ⇒ t'wndy(y), t'wnty'
- 9507 t'wnc C توانا
tāwanč ©f. adj. ⇒ t'wnty'
strong
BSTii 891.62; C2, 60V31
- 9508 t'wnd M ⇒ t'w'nt(t)
- 9509 t'wndqy' M توانایی، نیرو
tāwandakyā ⇒ t'wnty'
power, strength
GMS 985; Hen. BSAOS 12, 307.57
- 9510 t'wnd/t M, C ⇒ t'w'nt(t)
- 9511 t'wndy(y) M توانا، نیرومند
tāwandē (t'w'nty) ©pl. -t ⇒ t'wnty'
powerful, strong
SCE 10; Hen. Tales. 472.30; BSOAS 12, 307.58;
GMS 1068, 1641; STii 5.13, 6.16; BSTi 170;
Hen. BSOAS 11.70.2; STSC 133.24; Frag. Len.
98a 1; MSP b30; BSTii 858.13, 882.5, 827.45; C2
gloss. p227; acc. t'wntw, C2, 69 R22
- 9512 t'wnt C ⇒ t'w'nt(t)
- 9513 t'wnty' C توانایی، نیرو
tāwand'y' (t'w'nty) ⇒ t'wndy(y), t'wnc, t'wndqy'
power
STii 4.10
- 9514 t'y' B, M دزد، سارق
tāy ©<Av. tāyu ©pl. -t; ob. pl. -ty ⇒ t'yh, ty'
thief
TSP 2.1113, 7.138, 24.2; Hen. Tales. 478.2.30,

- 478.6; Mack. BSOAS 1984, 534
- 9515 t'y² B, S مدخل، راه ورود (برای حواس)، عضو حسّی
tāy ©Skt. āyatana ©pl. -t
entrance (for sense organs)
TSP 2.1043 etc.; Frag. Len. 103R2; Mack. BSTBL,
Notes p15.15
- 9516 t'y'wny B, S دزدی، سرقت
tāyūnē, tāyōnī (t'ywnyy, t'ywny)
theft
TSP 9.15; BBB p100 e 6; GMS 1087; Frag. Len.
98 a-1; Sund. AI 28, 1988, 185
- 9517 t'y'yck' B دزدکی، پنهانی
tāy-ičk
stealthily
VJ 339; GMS 1013; Benv. JA 1955, 330
- 9518 t'yh B دزد
tāy ©Av. tāyu; Khwar. tāh; MP tāy ⇒ty³, ty¹
thief
VJ 239; Benv. Hitt.IE. 115
- 9519 t'yw²k B بچه، کودک
tāywāk, tēwāk (t'yw²k(k)) ©pl. -t; ob. pl. -ty
⇒tyw²k(k)
child
GMS 991; t'yw²kt, VJ p120; used always with
pl. -i(h), -ty, t'ywk, Anc. Lett. 2.50
- 9520 t'yw'qcyk M بیچگانه
tāywāk-čik ⇒tyw'qmync
childish
GMS 1014
- 9521 t'yw²k(k) ⇒ t'yw²k
- 9522 t'ywk S(AL) ⇒ t'yw²k
- 9523 t'ywny C ⇒ t'y'wny
- 9524 t'ywnyy M ⇒ t'y'wny
- 9525 t'zyk² S عرب، تازی
tāzik ©pl. -ty
Arab
MDii A-514; ob. pl. -ty², MDii A-14.21, 23
- 9526 t'zyk²nk S عربی، تازی، مربوط به تازی
tāzikānē
Arabic
MDii p130.1 B-14.6, 1
- 9527 tβ' B تو (آت)
t(ə)fā ? (t'β') ©<*θwā ©gen. ⇒-t, ty¹
your, thy
TSP 7.187
- 9528 θb'r C هدیه
θβār ©ob. -y ⇒θb'rqy', δβ'r
gift, giving
C2, 51V28
- 9529 θb'r ywž C خواستار صدقه، گدا
θβ'r-xōž
asking for alms, beggar
STi 42.4; GMS 57 n 1, 921; Gersh. Sogd. Cpds.
1945, 144.5
- 9530 θb'rqy' C بخشش، هدیه، اهدایی
θβārakyā (θbr'qy') ⇒brqy', y'n-θbr'qy'
gift
STii 3.39; BSTii 895.52, 893.3; C2, 31V25, 54V22,
57V9; pl. -yt, C2, 31V3; C2 p77.25
- 9531 θb'rxwžqy' C گدایی
θβār-xōžakyā
beggary
BSTii 886.9; C2, 51V9
- 9532 tbr- C داخل کردن
tiβar ©Yaghn. divār; Av. aiti-bara; Khwar.
cβr- ©impf. tybr ⇒tybr-
(to)insert
S W, C2 p132, 60V6
- 9533 θbr- C دادن
θβar (tbr-) ©<*fra-bara- ©impf. θ'br, t'br
⇒θbrt-, θ'br-, δβ'r-, δβ'r-¹
(to)give
GMS 492, 592; C2 gloss. p228; STii p597; trans.
pret. θbrd'r-, C2 gloss.; STii 1.42, 61; 2.15, 3.40,
11; Sund. AoFviii, 1981, 23V7; inf. θbrw, C2,
31V29, 48V23
- 9534 tbr- C ⇒ θbr-
- 9535 θbr'qy' ⇒ θb'rqy'
- 9536 θbr'mnty C هدیه، اهدا
θβarāmandē ©acc. -w
giving
BSTii 885.10; C2, 51R10
- 9537 θbrc C هدیه شده
θβarč ©f. adj. ⇒θbrty
given
BSTii 895.52; C2, 7R22, 54V22
- 9538 tbrqy' C ⇒ θb'rqy'
- 9539 θbrny ⇒ δβrn'k
- 9540 θbrt- C دادن
θβart ©<*fra-barta ©pt. ⇒θbr-, δβ'rt-, δβrt-
(to)give

- GMS 859; *θbrd'r-*, trans. pret. C2 p228; STii 3.4
- 9541 **θbrty** دادہ شدہ
 θbartē @pp. ⇒θbrc, δβ'rtty, δβrtty
 given
 STii 2.3; BSTii 908.18; C2, 40R18, 105V8
- 9542 **θbrw-** C دادن، ہدیہ، دادنی
 θbaru, θfaru @pr. *θβrw*; pres. inf. ⇒θbr-
 (to)give, gift
 C2, 31V29, 48V23; BSTii 893.22; Benv. Et. 2.121
- 9543 **θbryq** C دہندہ، ہدیہ دہندہ
 θbarik (t̥bryq)
 giver
 STi 60.2; STii 3.39; GMS 897
- 9544 **t̥bryq** C ⇒ θbryq
- 9545 **θbryny** ⇒ δβr'yn'k
- 9546 **t̥βs-** S گرم شدن، داغ شدن
 tafs ⇒t̥βt-, t̥βt'y
 (to)get hot
 Sund. MHC 32.10n 8
- 9547 **t̥βt-** B, S سوزاندن، مهر کردن
 taβd @pt. st.; pres. t'p- ⇒t̥βs-, t'p-
 (to)burn, (to)seal
 MDii; SCE; AVS 106
- 9548 **t̥βt'k** ⇒ t̥βt'y
- 9549 **t̥βt'k** S مهر شدہ
 taβdē (t̥bty, t̥βty, t̥βtk) @pp. acc. -w; abl. *t̥bt'*
 sealed
 MDii 212; MDiii p129; KG 466: C2, NV1; Sund.
 KG 466 p190; Weber. IF 1975, 90n 4
- 9550 **t̥βt'y** B داغ، سوزان، تفتہ
 taβdē (t̥βt'k, t̥βtk) @Parth. *t̥ftg* ⇒t̥βs-
 hot, burning
 SCE 234, 205, 274, 388
- 9551 **t̥βtch** S مهر شدہ
 taftč @f. pp.
 sealed
 MDii A-1R7
- 9552 **t̥βtk** ⇒ t̥βt'y
- 9553 **t̥bty** C ⇒ t̥βt'k
- 9554 **t̥βty** ⇒ t̥βt'k
- 9555 **t̥byž-** C انلوختن، جمع کردن
 θf/wēž, twēž (t̥fyž-) @θwājaya- ⇒θfyž-,
 δβ'yz-
 (to)collect
 STi 14.15; STii 6.31; GMS 296; S W, C2 p98.19
- 9556 ***tc-** ⇒ tš-
- 9557 **tc-** M قصر، کاخ
 tačar @<OP *tacara*; Parth. *tc-*
 palace
 Sogdica. 48.8
- 9558 **t̥δ'yδ** B, S آنجا، بہ آنجا
 t(ə)δē(θ) ? (t̥δy) ⇒t-
 there
 VJ 1398; TSP 7.163; MDii p212, 213; MDiii p129;
 GMS 1109
- 9559 **t̥δryk** ⇒ štyk
- 9560 **t̥δy** ⇒ t̥δ'yδ
- 9561 **t̥fsnw** M رنج، ناراحتی
 tafsnūk ? ⇒t̥βs-
 trouble
 Sund. Man. Lett. 310.13
- 9562 **θfxšt-** C انلوختن
 θfaxšt @pt. st.; pres. *θfyž-* ⇒δβ'γšt-, θfxšt'r-,
 δβ'yz-
 (to)collect
 C2, 51R31 n p97, 184
- 9563 **θfxšt'r-** C انلوختن
 θfaxštār @perf. st.; trans. pret. ⇒δβ'γšt-,
 θfxšt-
 (to)collect
 C2, 51R31 n p97, 184
- 9564 **θfyž-** C انلوختن، بہ دست آوردن، جمع کردن
 θfēž (t̥fyž-, δβj-) @<*θwājaya- @impf.
 θyfyj ⇒θyfyž-, θfxšt-, δβ'yz-, δβjnyh, t̥byž-,
 δβ'γšt-
 (to)collect, (to)gain, (to)acquire
 t̥fyž, STii 6.31; BSTii: C2 gloss: 3sg. pres. *θfyžt*,
 31V3, 61R25; 3pl. *θfyžnt*, 51R25, 2sg. impv.
θfyž-, 51R12
- 9565 **t̥fyž-** C ⇒ θfyž-, t̥byž-
- 9566 **tγ-** ? B جویبار
 taγ ? @<*taha @ob. *tγyh*
 stream
 TSP 2.459; Hen. Texts. 720; Bailey. Prolexis. 102
 < *tac
- 9567 **tγ'm** B, M, C پایاب، گذار
 taγām @ob. -y
 ford
 VJ n p95; BSTBL, Vim. 3, 4; GMS 661; STi 60.1;
 Sund. AoFviii 1981 p218, 2V1, 2bV2; KG 563;
 S W-Ham. CII 1990, 86
- 9568 **tγm** B, S تخم، خاندان

- to/axm, tæxm ©<Av. *taoxman-* ©nom. gen. -y;
abl. -' ⇒txm-, twxmy
seed, descendent, family
VJ 1288; TSP p273; BSTBL, Vim. 11, 12 etc.,
Dhu. 39; MDii B-7R17; GMS 127
- 9569 **ty'm'yc** S ماه دهم سال
toxmēč (ty'mych)
tenth month of the year
MDiii B11R3, 4, 6, 8 A-12; Anc. Lett. 2.63, -w;
Hen. Orientalia. 8, 98; GMS 1275
- 9570 **ty'mcyk** B تخم‌دار، تخمی
toxmčik
with seed
BSTBL, Dhu. 29; GMS 1014
- 9571 **ty'my** B, S ⇒ ty'm
9572 **ty'mych** ⇒ ty'm'yc
- 9573 **tyt-** B, M, C (واردشدن، رسیدن (در بیشتر متون)
tayāt ©<*ati-gata ©pt. st.; pres. tys- ⇒tys-
(to)enter, (to)reach
GMS 539, 603; BSTBL, Vim. 4, 6, Dhu. 69; BBB
593; MSP b76
- 9574 **tyt'y** B وارد، رسیده
tayātē (tyty(y), tytk, tyty) ©pp.
entered
VJ 53^b; BSTBL, Vim. 5, Dhu. 115; TSP 13.4, 16.42;
GMS 864; BBB 579; KG 585; STi 36.14; Sund.
AoFviii 1981 p218; STii 3.1; BSTi 126; C2,
31V11, t'ɣɹ, 22R8
- 9575 **tytk** ⇒ tyt'y
9576 **tyty** C ⇒ tyt'y
9577 **tyty(y)** C, M ⇒ tyt'y
- 9578 **tyw** تو (در بیشتر متون)
t(ə)xu ©2sg. pers. pron. nom.
you, thou
EGSii 113f; GMS 1349; acc. tw¹, t'w¹k, ob. tw¹,
gen. -ty, -t; with prepos. t'f¹, t'β¹(k), c'f¹, pr'f¹,
encl. -f, -β; t'ɣwtɹ, VJ 1268; GMS 135
- 9579 **tyw'r'k** S تخاری
tuxwārē ⇒twyryk
Tukharian
MDii p99, 108
- 9580 **tywty** ⇒ tyw, twwt
- 9581 **tk'wš-** B, S نگرستن، نگاه کردن، آزمودن
t(ə)kōš ©<*ati-kū(š) ©impf. tyk'wš ⇒tkwš-
(to)look, (to)examine
VJ 120; TSP p273; SCE 265, 326, 409; BSTBL,
Dhu. 87, Dhy. 53, 215, 338, 367; Frag. Len. 60.6;
GMS 662; pt. inf. tk'wš't, TSP 17.196; GMS 551;
Bailey. Prolexis. 50
- 9582 **tk'wš'y** B پرستار
t(ə)kōšē
nurse
TSP 6.186
- 9583 **tk'wšn'k** B نگرنده، بیننده
t(ə)kōšnē (tqwšny) ©pl. tqwšnyt
⇒prytk'wšn'k
looker
SCE 314; GMS 892
- 9584 **tkwš-** M, S نگرستن، مشاهده کردن، توجه کردن
tikuš, t(ə)kōš (tqwš-) ©impf. tyqwš ⇒tk'wš-,
tqwšt-
(to)look, (to)examine, (to)take care
GMS 551, 727, 918; MDii A-18.6; STii 2.17, 1.52,
3.7, 6.14; BBB 565; BSTii: C2 gloss. p227
- 9585 **tqwš-** C ⇒ tkwš-
- 9586 **tqwšny** M ⇒ tk'wšn'k
- 9587 **tqwšt-** C نگرستن
t(ə)kūšt ©pt. st. & pt. inf. ⇒tkwš-
(to)look
C2, 31V16; trans. pret. tqwš't'r, STii 2.9;
tk⁶wšd'r, BSTi 168, 224
- 9588 **tm-** B, M, C دوزخ
tam ©<Av. *tamah*; Khwar.*tm* ©nom. ob. -⁶y;
loc. -yh, -y'(h); acc. -w; abl. -'; pl. -t'
hell
GMS 267, 938, 1168 n 1; TSP; VJ p120; SCE p72;
STii 10.43; BSTBL, Vim. 142; Intox. 4, Padm.
18; Frag. Len. p110; Hen. Tales. 469.9, 480.28;
GMS 1168, 1177, 1181, 1183, 1184; STi 9.6; C2,
51V26
- 9589 **tm'r** C تن
tammār ©<tmb'r <*tanu-pārā ⇒tnp'r, tmb'r,
tmp'r, tmf'r
body
Lēntz. STii p598, 3.8; GMS 453, 1129
- 9590 **tm'wɣ** B دارکوب
təmūx
woodpecker
SCE 155
- 9591 **tm'yk⁶** B, S دوزخی
tamik (tmyg) ©pl. -t ⇒tmyk/q
hellish
SCE 261, 350, 476; TSP 2.536; BSTBL, Padm. 19;

- STii 10.47; Hen. JRAS 1944, 138.13; BSOAS 12, 312; GMS 50, 994, 1248-9; BBB 566
- 9592 **tmb'r** M, C تن
tambār @<*tanu-pāra- @ob. -y(h); pl. -t; ob. pl. -ty ⇒tm'r, tmp'r
body
GMS 304, 449; Hen. BSOAS 12, 307.52, 61; STi 81.10; tmb'r, BBB 691
- 9593 **tmb'rcyk** M بدنی
tambārčik
bodily, corporal
Sogdica. 43.3
- 9594 **tmb'rmync** M بدنی، تنی
tambārmēnč ⇒tnp'rmyc, *tmp'rmyc
bodily, corporal
GMS 260, 1103
- 9595 **tmcyq** C دوزخی، جهنمی
tamčik (tmcyk)
hellish
STii 5.39; GMS 1014; Farg. Len. 57.3
- 9596 **tmcyk** S ⇒ tmcyq
- 9597 **tmf'r** C تن، بدن
tamfār ? ⇒tmb'r, tm'r
body
STi 3.4; Sund. AoFi 229 n27
- 9598 **tmp'r** M, C تن
tamp/bār @ob. -y(y); pl. -t ⇒tmb'r, tnp'r, tmf'r
body
GMS 1129; BBB 487, 722; STi 89.1; Sund. AoFviii 1981 p218; STii 6.27; BSTi 350; BSTii: C2 gloss. p227; Sund. AI 28, 1988, 185
- 9599 ***tmp'rmyc** C بدنی، (مربوط به) تن
tampār-mēc @pl. tmp'rmyšt ⇒tnp'rmyc, tmb'rmync
bodily, corporal
C2, 31V18, 40R10; BSTii 893.18; Benv. Et. 2.25
- 9600 **tmp'rmync** C تنی، بدنی
tampār-mēnč
corporal
Sund. AoFviii 1981 p180, 21V 17
- 9601 **tmp'rmyšt** ⇒ tnp'rmyc
- 9602 **tmyg** ⇒ tmyk/q
- 9603 **tmyh cyk** B دوزخی
tami/ečik
hellish
TSP 7.44
- 9604 **tmyk/q** M دوزخی
tamik (tmyg) @pl. -t
hellish
BBB 566; GMS 50, 1248-49; Hen. BSOAS 12, 312.114
- 9605 **tmync** B دوزخی
tamēnč
hellish
Frag. Len. 8R4
- 9606 **-tn' S** شما، - شان
tan @2pl. encl. pron. ⇒šm'γw, -t, -βn, -fn
you
GMS 1383; MDii B-4R8; Anc. Lett. 1.11, 4.6
- 9607 **-tn' B, S** جزء تأکیدی
tan, tən ? @suff.
emphatic particle
TSP 2.225, 9.84
- 9608 **tn'(kh)** B حد، مرز ؟
tanāk ? @Skt. dhātu
limit ?
BSTBL, Dhy. 200n p59; Benv. Notesii 230
- 9609 **tn'wr** B تنور، کوره
tanūr @<Av. tanura; MP tnwr
furnace, oven
SCE 206
- 9610 **tnb'r** ⇒ tnp'r
- 9611 **tngy'n** M تن و جان
tan-gyān @<MP
body and soul
BBB d6, 9
- 9612 **tngyrd** M بدنی
tangird @pl. -y' ⇒tnyygyrd
corporal
BBB 560
- 9613 **tnp'r** B, S تن
tanpār (tnb'r) @Parth. tnb'r; MP tnw'r;
<*tanu-pāra @ob. -y; pl. -t ⇒tmp'r, tmb'r, tmf'r, tm'r
body
TSP p273; W-Lii 548.1, 25; Tales. 468.31; JRAS 1944, 137.2; KG 372, 575; MSP p53
- 9614 **tnp'rmyc** M بدنی
tanpārmē(n)č @pl. tmp'rmyšt ⇒tmb'rmync
bodily, corporal
GMS 1238; Hen. JRAS 1944, 137.2.3
- 9615 **tns** B, M, S تأسف، دلتنگی

- tans
regret, longing
GMS 525; VJ 323, 334, 365, 400, 1278; TSP 2.363,
1164, 3.117; Frag. 2a.6; Frag. Len. 39.2, 1119.3
- 9616 **tntr'kk** B دَنَرَك (نام کوهی است)
dandarak
Dandarak (*name of a mountain*)
VJ p120
- 9617 **tny-** C بردن، راهنمایی کردن
tinay @impf. *tny* ⇒ *tny-*
(*to*)bring in, (*to*)lead in
C2, 22R10, 12R3; perf. *tny'd'r-*, C2, 120R6
- 9618 **tny'** C فروتنی
tanyā ⇒ *trny'*
gentleness
BSTii 849.13; Mack. BSOAS 33.123; C2, 12R 13
- 9619 **tnygyrd** ⇒ *tnyygyrd*
- 9620 **tnyygyrd** M مادی
tanēgird (tnygyrd) @<MP @ob. -y'; pl. -t
⇒ *tngyrd*
material
BBB 587 b24; GMS 1641
- 9621 **tp-** C خمره، کوزه، دبه
tap @nom. -y
jar, pitcher
BSTii 827.51, *rw'nytpy*: C2, 94V21 n p177
- 9622 **tp'kh** B تب (دخیل: تپاک: برهان: اضطراب)
tapāk
fever
TSP 8.143
- 9623 **tp'n** ⇒ *tpn'*
- 9624 **tph** B تب
tapā @<Av. *tafnu*
fever
TSP 3.37 n p193
- 9625 **tpn'** M, C تابوت، صندوق، جعبه (تَبَنگو)
tapan (tp'n) ⇒ *tpnh*
coffin
Hen. Tales. 478.30 n p479; Benv. JA 1951, 120;
Hen. AM 1965, 177 n 45; Sund. AI 28, 1988,
185; Sund. MHC 31.15 n75, 78
- 9626 **tpnh** S صندوق
tapnā ? ⇒ *tpn'*
coffin
Sund. MHC 31.15 n 75, 78
- 9627 **tpswnq** M آزار، زحمت
- tapsnūk @<Av. *tafsa*
annoyance
Sogdica. 48.6; GMS 539
- 9628 **tpwk-w** S دایره (نوعی ساز)
tapuk(u) ? ⇒ *tpwwq*
tambourine ?
Sund. MHC p25.19
- 9629 **tpwwq** M دایره (نوعی ساز، دخیل: تَبوک)
tapuk ⇒ *tpwk-w*
tambourine
Hen. Sogdica. 47.2 n p48; Sund. MHC 36.5 p25R2
n 19, -w
- 9630 **tr-**¹ B, M فراسوی، آن طرف، ماورا
tar @<OP *tara* @in compd. ⇒ *trβyt*, *trw'rc*,
trny'my, *tr'zmnyh*
beyond, against
GMS 1144
- 9631 **tr-**² C رفتن
tar @Yaghn. *tir* @tr¹, 2sg. impv.; *tr't*, 3sg. subj;
-try, 2 & 3sg. opt.; *trym*, 1pl. opt.; *trnq'*, 3pl.
fut.
(*to*)go
S W, C2 p66 n 26; C2 gloss. p228
- 9632 **tr'yt-** S ⇒ *tryt-*, *trytyh*
- 9633 **tr'nyw** B کینه، نفرت
tranxu
hatred, rancour
SCE 332
- 9634 **tr'nk**⁽⁹⁾ B, S فشار، شکنجه، عذاب، درد، رنج (تَرَنج،
تَرَنجیدن)
trang @<*trang-
torture, pressure, pain
TSP 7.64 n p212, 13ii 10; Sund. MHC p32.13
- 9635 **tr'wkt** S ترکان
trwkt, turkt @pl. ⇒ *trwkc*
Turks
Bugut. Insc. B1.1 n 87
- 9636 **tr'yγ** B سخت، شدید
tarēx
hard
TSP 22.15 n p235; BBB 510
- 9637 **tr'yyn** B, M گناه، گناهکار
tariyan, tarēyan ?
sin, sinful
Hen. Tales. 486.h; Frag. 5.5 apud. S W, IJ 1976,
18 p50 n 32 ✓ *gan* ?

- 9638 tr'ypw B بسیار، زیاد
trēpu
many
VJ 47^b, 612, 58^a, 1085
- 9639 tr'ywr B (نوعی) گیاه دارویی (نوعی نیلوفر)
tryur, triwar ?
(a medicinal) plant (*Ipomoea turpenthum*)
TSP 19.14; Hen. Tales. 713n 5
- 9640 tr'zmnyh S, B ناگهانی، بی موقع
tar-žam(a)nē (trzmny) ⇒ tr-¹, trny'my, trzmnw
untimely
Hen. Tales. 487.16; TSP 2.1117, 5.82
- 9641 trβyt B, S (مرگ) زودرس، ناکام، بی موقع
tar-βayd (-βytw) ©<*tarō-baxta- ©adj. &
adv. -w, -y
untime(ly)
TSP 6.178, 183, 189; -w, TSP 2.32, 450; GMS
1144; -y, Hen. Tales. 481.55, 482 n 9
- 9642 trδ S آجا
tarδ ⇒ trts'r
there
MDii p148.1
- 9643 try- تیز، تند، سخت، خشن
tary, tory ©Av. tiYra; Khwar.čYr ©nom. -y;
acc. -w; ob. -y(y); nom.f. -', -h
sharp, hard, fierce
GMS 1284; TSP; BSTBL, Dhy. 96 etc.; Frag. Len.
13 R3; trYw, BSTii: C2, 12R7; Sund. AoFviii
1981 p199, 22; Sund. MHC p26, 36.8, 4; f. trY',
BSTii 843.35; Benv. Et. 2, 127: C2, 68V4; trYh,
TSP 2.115; tr'yY, TSP 22.15n 235; trYy, TSP
2.457, 520; BBB 510; adv. trYw, BBB 525
- 9644 try'n ترخان (عنوانی است)
tarxān
Tarkhan(a title)
MDii A-13.2
- 9645 try'wy C تندی، تیزی
taryāwē ©abl. trY'w'
sharpness
BSTii 892.15; Benv. Et. 2, 123, 127; C2, 31R15
- 9646 try'zy' M ⇒ trytz'y
- 9647 try'zyn M ⇒ trytz'y
- 9648 trykyst M تلخ تر
tarxakistar ⇒ trxq
bitterer
Hen. Tales. 481.36; GMS 1288A
- 9649 tryt- B, M متأثر بودن، در فشار بودن
trayd (tr'yt-) ©<*trnxta; Av. θraxta; Parth.
tryxt- ©pt. st.; pres. *trync- ⇒ ntr'ys-,
βtrync-
(to)be oppressed
GMS 152b; AVS 73, 123
- 9650 trytr S تندتر
tarytar ©*trax-<taxra; ✓tak+tara-
swifter
GMS 1284, trYtry; KG 361, 364
- 9651 trytr M دلتنگ تر، غمگین تر
trayt/d-tar ©nom. ob. -y(h) ⇒ tryt-
more depressed
Sogdica. 17.20b; GMS 1284; BBB 510 p60
- 9652 tryty' M دلتنگی، غم، فشار
traydyā ©<*trnxti+ā
grief
GMS 948; BBB p60.510
- 9653 tryty'q M افسردگی، پریشانی، غم
traydyāk
distress, depression
Sogdica. 48.3; GMS 1110; BBB 510
- 9654 trytyh B غمگین، افسرده، ستمدیده
traydē (trytyy, tr'yt-)
oppressed, depressed
TSP 12.17; BBB 510; GMS 1284
- 9655 trytyy M ⇒ trytyh
- 9656 trytz'y M, C ستمدیده، غمگین، فقیر
tray(t)zāy ? (tryz'y) ©Av. zahya- ? ©ob. pl.
-ty
oppressed, poverty-stricken
GMS 454; BBB 525 p60; Hen. Tales. 473.23;
trY'zyn, Tales. 486.19h; trYz'y, STi 52.6; BSTii
885.8; C2, 51R8 n p96
- 9657 tryw M ⇒ try-
- 9658 tryyy M ⇒ try-
- 9659 tryz'y ⇒ trytz'y
- 9660 trn B, M, C مطیع (تر)، نرم
tarn ©<Av. taurna; Khwar. trn; Yaghn. tan(n)
©ob. -y
tender, soft
GMS 526; SCE 47; TSP 2.29, 1181, 20.3; BSTBL,
Dhy. 8, 11, 32, Dhu. 170; Tales. 480.24; STi 6.9;
Sund. AoFviii 1981 p218; BSTi 185, 187; S W-
Ham. CII 1990 E5
- 9661 trn'k(k) B نرم، به نرمی

- tarnē, tarnāk @adj. & adv.
soft, softly
TSP 3.54, -w; -kk, TSP 3.55
- 9662 trny'my B زودرس، بی موقع، ناگهانی
tar-niyāme ⇒ tr-¹, tr'zmnyh
intimely
TSP 3.72; GMS 1144
- 9663 trny' M نرمی، فروتنی
tarnyā ⇒ tny'
humility
Hen. Tales. 473.12; Sogdica. 3
- 9664 trp'r'k B ترش (ترپک، کشک سیاه) ؟
tarpārak @<*trp = Pers. turš <*trfš-
acid
TSP 24.5 n p236
- 9665 trp'rk(y) M بی نهایت، بیکران
tar-pārē @<*tarō-pāraka; Av. pārantara
⇒ tr-¹
unlimited
Hen. Tales. 483.8, 484 n 1
- 9666 trs- B ترسیدن، لرزیدن
tars ⇒ trš- ?
(to)fear, (to)tremble
TSP 13.1.30; S W, IJ 1976, 54-7n p58; Frag. Len.
66.5
- 9667 trs'q C مسیحی، ترسا
tarsāk @Pahl. tarsāg @pl. -t; ob. pl. -ty
⇒ trs'k'n'k
Christian
STii 3.50, 55, 59; BSTi 174; BSTii 843.51, 871.5:
C2 gloss. p228; KG p190
- 9668 trs'q C ⇒ trs'q
- 9669 trs'k'n'k M, S مسیحی، ترسایی
tarsākānē (trs'q'ny) @<*tarsāk- ānaka-
⇒ trs'q
Christian
GMS 1040; STi 87.24; BSTi 126, 128, 183; KG
519; C2, 23R28
- 9670 trs'k'nc M زن مسیحی، ترسا
tarsākānē (trs'q'nc, trs'q'nc) @f. adj.
Christian
Hen. JRAS 1944, 138.37; STii 3.20
- 9671 trs'q'nc ⇒ trs'k'nc
- 9672 trs'q'nc C ⇒ trs'k'nc
- 9673 trs'q'ny C ⇒ trs'k'n'k
- 9674 trs'k'ny ⇒ trs'k'n'k
- 9675 trs'qy' ⇒ trs'qy'
- 9676 trs'qy' C مسیحیت، ترسایی
tarsākyā (trs'qy')
Christianity
STii 3.43, 4.30; BSTi 296
- 9677 trš- ? B گریختن، فرار کردن
tarš ⇒ trs-, tš-, tršn
(to)flee
TSP 13.1.30 apud. S W, IJ 1976 p58 < *tarša
- 9678 tršn B گریزان
tarš(a)n ? ⇒ trš- ?
escaping
TSP 11.19
- 9679 trtmrt M پراکنده، درهم برهم (دخیل: تَرَت و مَرَت)
tartmart
scattered
BBB 715 p84
- 9680 trts'r S آتجا
tart-sār ⇒ t-
there
MDii 148.1, 213; MDiii 129; Frag. Len. 44.9, 13;
S W, TSP 1994, 44
- 9681 trw'rc B فوق معجزه ؟، بسیار نیرومند ؟
tar(a)-warč @<*tara-warācah
ultra-miraculous ?, very strong ?, ultra-power ?
BSTBL, Dhy. 291; GMS 939, 1144
- 9682 trwkc S تُرک
trukč @f. adj. ⇒ tr'wkt
Turk
Bugut. Insc. B1.2
- 9683 trwkkm'n S ترجمان، مترجم، مفسر
trukmān @Parth. trkw'm'n; <tarkumān
interpreter
MDii p99; MDiii p129
- 9684 trx'k M, S تلخ
tarxē/k @Parth. taxl @acc. -w ⇒ trxq
bitter
Mack. AI 25, 424, 8
- 9685 trx'n S ترخان
tarxān
Tarkhan
SW-Ham. CII 1990 F3, 21
- 9686 trxk S ⇒ trxq
- 9687 trxq C تلخ
tarxak, tṛxk, tərxxk @acc. -w; acc. f. -' ; ob. -y
⇒ trx'k
bitter

- BSTi 846.23: C2, 69R21, 24; acc. f. *trxy'q*, MSP
b169; *trxkw*, *trx'ky*, Mack. AI 25, 424, 8
- 9688 **trxy'q** C تلخی
tarxkyāk, tṛxakyāk @+ prepos. pr. adv.
bitterness, bitterly
C2 p83, 39R8, 68V 2; *trxy'q*, Sund. AoFviii 1981,
186, 23R 9 n183 p218
- 9689 **trzmncyk**^(u) B بی موقع، ناگهانی
taržamančik ⇒ tr⁻¹, trzmnw
premature
TSP 5.55 n p201; GMS 1013n 1
- 9690 **trzmnw** B بی موقع، ناگهانی
taržam(a)anu (trzmnw) ⇒ tr⁻¹
untimely
TSP 6.148; GMS 1144; "against fate" -*zmnyh*,
TSP 2.1117, 5.82
- 9691 **trzmnw** S ⇒ trzmnw
- 9692 **trzmny** ⇒ tr'zmnyh
- 9693 **trzmnyh** B ⇒ tr'zmnyh
- 9694 **tš** B, S تیشه، تبر (تش)
taš, təš @Av. *taša*; OP *us-tašna*; Yaghn. *teša*
@ob. *tšy*; inst. *tš* ⇒ tšycq
axe
TSP 2.282; SCE 260; Frag. Len. 84a3
- 9695 **tš-** C گریختن
taš (*tc-) @<*tarš* ⇒ trš- ?
(to)flee
2pl. impv. *tšt'*, STi 7.7; 3sg. *tšty*, STSC 46.4 apud.
S W, IJ 1976, 58
- 9696 **tšycq** M تیشه‌ی کوچک، یلچه
tašičē, tašičak ⇒ tš'-
axe, spade
GMS 1012; Sund. Man. Lett. 305.18; 307 n 20
- 9697 **tt'r** S تاتار
tatār @ob. -y
Tatar
S W-Ham. CII 1990 p86
- 9698 **ttr'w** B تنرو، قراقول
tatarw @Pahl. *tadarw*
pheasant
TSP 3.239
- 9699 **θty'q** C تسکین، تسلیت، آرامش
θatyāk ? @√θam; Av. *θamnahvant* "solicitous";
√θā "be strong"; Khot. *thākā*
comfort, consolation
- C2, 60R17; C2 n p131.17; BSTii 889.117; Benv.
Eti 310; S W, C2, 60R17 n p131, *θty'q* θ'br,
"encouraged, consoled"; Bailey. AI 24, 14
- 9700 **tw** M تو (بیشتر در شعر)
tō @2sg. pers. pron. nom. ⇒ t'w, t'f, tw'
thou
GMS 1349
- 9701 **tw'** تو، ترا، مال تو، با تو، به تو (آت) (در بیشتر متون)
twā, tōwa @2sg. pers. pron. acc. & ob. ⇒ t'w,
t'f, tw, ty'
you, thou, your, of you, with you, to you
EGSii 113f; GMS 1350, 1393; VJ p120; TSP
3.203, 218; Dhu. 113, Dhy. 366; C2; STii 598;
STi; Sund. AoFviii 1981 p218; Frag. Len. p110;
tw'kw, MDii p125.13; *tw'xky* ?, Anc. Lett. 3.21,
23, 24; GMS 822, 1393 n 1 "yours"
- 9702 **tw'nty-str** S تواناتر
tāwāndistar @comp. adj.
more powerful
MSP b10
- 9703 **tw'prn(y)** M عالیجناب، اعلاحضرت
twā-farn ⇒ prn'
your excellency, your majesty
Hen. Tales 474.5, 8, 475.23
- 9704 **tw'z-** S پرداختن، توختن
twāz (twy'z-) ⇒ twj-, twz-, twyt-
(to)pay
Hen. Tales. 467.26; GMS 128
- 9705 **twδ'k** B توده، انباشته
tūδē (twdy, twδyh)
heap, mass
BSTBL, Dhy. 343; Benv. Notesii 236; Etii 329;
BSTii 857.11: C2, 17V4, 22V13; Sogdica. 56.28,
-yh
- 9706 **twdy** C ⇒ twδ'k
- 9707 **twδyh** M ⇒ twδ'k
- 9708 **twγ'** B, M, S تند، سریع
tūx @Skt. *takvā* ⇒ twytr, twx
fast
TSP 3.9, 14, 6.33, 7.133, 8.151, 156; Frag. Len. 13
R1; GMS 254; Sogdica. 40.13; Tales. 481.44;
MDii p213; S W, BSOAS 38, 133; *twγw*, TSP
2.415
- 9709 **twγ'** S پرداخت
tōγ @Khwar. *twγ*; Arm. *tugam* ⇒ twz-, twyt-
payment
MDii p89.23; Gersh. Advice. 90

- 9710 *twy'd'r-* C \Rightarrow *twyt-*
- 9711 *twyp'δδ* M تندتیر (تیر انداز)
tūx-pāθ \Rightarrow *twy'*
 having fast arrow, archer
 Sogdica. 39.13 n p40; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 142.1
- 9712 *twyr'kc'ny* S (اهل) چهارتخار، تخاری
tux(a)re-čānē \Rightarrow *twyryk*
 (from the) Four-Twghry
 Karab. Insc. 19; Hen. BSOAS 9.550; GMS 1023
- 9713 *twyryk* B تخاری
tux(ā)rik \Rightarrow *tyw'r'k*
 Tukharian
 TSP 26B; Hen. Texts. 714, *twYryl*
- 9714 *twyt-* M پرداختن، توختن
tūyd (*twy'd'r-*, *w'twy't*) ©pt. st.; pres. *twž*; pot. *twYt'kwn-*; perf. *twYd'r-* \Rightarrow *tw'z-*, *twz-*, *twj-* (to)pay
 GMS 882; BBB p136
- 9715 *twytr* B تندتر، سریع تر
tūxtar, *tūydar*
 faster
 VJ 799, 1072; TSP 2.407, 414, 434; GMS 1285
- 9716 *twj-* M پرداختن، توختن
tōž (*twž-*) \Rightarrow *twyt-*, *tw'z-*, *twz-* (to)pay
 GMS 595; Tales. 467.54
- 9717 *twndy'* M تندی، شدت
tundyā
 violence
 BBB 636; GMS 525, 1066
- 9718 *twnt* B تند، شدید، نیرومند
tund ©<**tuwant*
 violent, powerful
 GMS 525; VJ 1374; TSP 3.204; BSTBL, Dhy. 335
- 9719 *twntr* B تندر
tundar
 thunder
 TSP 9.36, 13.23
- 9720 *twp'qc* \Rightarrow *twp'y(y)t*
- 9721 *twp'wtc'ny* S تبتی، اهل تبت
tuputčānē
 Tibetan
 Karab. Insc. 19; GMS 1023; Bailey. Tokharika 1970, 122
- 9722 *twp'y(y)t* S تبتی
tub/pēt (*twp'qc*)
 Tibetan
 Ladakh. Insc. 8; MDiii 100; *twp'yt*, S W, ANP 2, 155, 159
- 9723 *twrδn* B افلیج، کج (تول)
turδan
 paralysed, awry ?
 Intox. 12, Mack. BSTBL, Notes p7
- 9724 *tw* C طوس (نام شهر)
tūs
Tus (name of a city)
 STii 3.30
- 9725 *twty'* B, M, C و، پس، که، و دیگر
tuti ©<**uta-uti*; Av. *uiti*; MP *dwdy* ? ©conj. \Rightarrow 'PZY, 'ty
 and, then, that
 TSP 16, 29, 39; BBB b68, e17; STii 5.31; W-Li 572; GMS 96, 135, Add. p307
- 9726 *twty'* B طوطی
tūti
 parrot
 Frag. Len. 29.8, 13, 16, 22
- 9727 *twwt* M و تو
tut ? \Rightarrow *tyw*, *tw'*
 and you
 GMS 1349, 135
- 9728 *twx* C تند
tūx \Rightarrow *twy'*
 fast
 BSTi 239
- 9729 *twxmy* C تخمه، خاندان
tu/oxmē (*tymy*, *txmy*) ©<Av. *taoxman-* \Rightarrow *txm-*
 seed, family
 STi 12.5, 83.18
- 9730 *twxycq* C سریع، تند
tūxičk
 quickly
 BSTii 843.40; Benv. Eti 330; C2, 68V9 n p149
- 9731 *twy'z-* MD \Rightarrow *tw'z-*
- 9732 *twz-* B پرداختن، توختن (توز)
tōž (*twy'z-*, *twž-*) ©<**taug* \Rightarrow *twyt-*, *twj-*, *tw'z-* (to)pay
 TSP 2.476 n p175; STi 14.19; STii 6.14, 20; C2

- gloss.; Benv. BSL 1951, 39; *twy'z*, MDii p213; AVS 138
- 9733 **twž-** C ⇒ *twz-*
- 9734 **twz'nk** S دو گانه
tūzang, *twazang* ? ©MP *dō-zang*
 two-fold ?
 Sund. MSP p53-4, pl. *tw'znkt*, b30, 100
- 9735 **txm-** C تخمه، خاندان، فرزند
taxm, *təxm* ©nom. *txmy*; acc. *txmw*; pl. *txmt'*
 ⇒ *twxmy*, *tym*
 seed, descendant, child
 C2, 52R9, 54R27, 60R9
- 9736 **txmy** ⇒ *twxmy*
- 9737 **txyz-** M, C پایین رفتن، افول کردن
təxēz ⇒ *xwrtxyz*, *m'x txyz*
 (*to*)set, (*to*)go down
 BSTii 827.48; C2, 94V18; GMS 662; Gersh.
 BSOAS 14, 1952, 488f; AVS 136
- 9738 **ty'** S, C تو
te, *ti* ©<**tai* ©2sg. pers. pron. gen. ⇒ -t
 you, of you
 MDii p218; C2 p77.31, 31V3151V6,9
- 9739 **ty'** B جزء تأکیدی، ادات تأکید (در بیشتر متون)
ti ('zwty) ©in compd. with pron. indf. adj. &
 adv. ⇒ ZY, 'cwty, 'kw(-)ty, 'kty', p'rwty
 emphatic particle
 VJ p121; TSP p273
- 9740 **ty'** C دزد
tay ⇒ *t'y'*, *t'yh*
 thief
 C2, 51R31
- 9741 **tybr-** C داخل کردن، فروبردن
tiβar ©Khwar. *cβr-*; Av. *atibara*; Yaghn. *tbr*
 ©impf. ⇒ *tbr-*
 (*to*)thrust, (*to*)insert
 C2, 60V6
- 9742 **tyδ** S این
tyδ ? ©demons. pron. acc. ⇒ *wyδ*
 this
 MDii p213, MDiii p129; S W, TPS, 1994, 42
- 9743 **θyfyž-** C انلوختن، به دست آوردن
θifēž, *θēfēž* ©impf.
 (*to*)collect, (*to*)gain
 C2, 51V19 n p98
- 9744 **tyk'wš-** B, M نگرستن
tikōš (*tyqwš*) ©impf. ⇒ *tk'wš-*
- (*to*)look at
 VJ p120; TSP p273; C2, 12R10, 60R28, 60V2, 27
- 9745 **tyqwš** C ⇒ *tyk'wš-*
- 9746 **tym'** باز، هنوز، دوباره
tim (*tymh*) ©<**ati-ima*; <**ati-im*; Yaghn. *tim*
 ⇒ *tymn*
 still, yet, again, moreover
 S W, BSOAS 1975, 136; VJ p121; TSP p274;
 BBB; KG p190; MSP b138; C2 p228; STii 6.6,
 1.43; Sund. AoFviii 1981 p218; MDii p213;
 Frag. Len.
- 9747 **tym'** C محل، پناهگاه، مهمان سرا (تیم، تیمچه)
tēm ⇒ *tym'šy*
 inn, resting place
 STi 36.2; pl. *tymt*, STii 3.27; Hen. LW
- 9748 **tymh** B, S ⇒ *tym'*
- 9749 **tymn** B باز، هنوز، دوباره
timan ⇒ *tym'*
 still, again, then
 TSP; BSTBL; STii 7.6; -w, TSP 2.724, 741; Frag.
 Len.
- 9750 **tym'šy** C مهمان سرادار، مهمانخانهچی (نگهدارنده ی تیم)
tēm-pāšē ©<**paθraka*
 inn-keeper
 STi 36.5, *tēm+* *pāše*
- 9751 **tympn** C باز، هنوز
timpan ?
 still, yet
 C2, 48R13; S W, BSOAS 1975, 132.139
- 9752 **tiny-** B, M همراه بردن، رهبری کردن
tināy ©<**ati-naya* ©impf. *tiny* ⇒ *tny-*
 (*to*)lead in, (*to*)introduce
 C2, 3sg. subj. *tiny't*, 3pl. subj. *tiny'nt*; impf. *tiny*,
 C2, 68V23; VJ 1351; inf. *tiny't*, GMS 537;
tiny'ty, VJ 1^a; trans. pret. *tiny'd'r-*, C2
- 9753 **tyr** M عطارد، تیر
tir
 Mercury
 BBB 724
- 9754 **tys** B, C ورود، مدخل
tis ©Yaghn. *tīs*
 entrance
 TSP 7.86; BSTBL, Vim. 15, 200, 206, Dhu. 101;
 C2, 11R21
- 9755 **tys-** B, M, C وارد شدن (در بیشتر متون)
tis ©<**ati-isa*; Yaghn. *tīs* ©pt. st. ⇒ *tyt-*

- (to)enter
GMS 539, 614; SCE p72; VJ 8, 215 etc. p121;
TSP 2.82, 96, 16.33, 36; BSTBL p137; C2 gloss.
p228; Frag. Len. p110
- 9756 **tys'mndy** M ورود، دخول
tisāmandē
entry, entrance
BBB 495; GMS 1100
- 9757 **tyspwn** C تیسفون
tisṗūn
Ctesiphon
C2, 68V14
- 9758 **tyš** M روز سیزدهم ماه، روز تیشتر (بیرونی: تیش)
tiš
Tishtar, thirteenth day of the month
Hen. JRAS 1945, 149.19
- 9759 **tyšyng** M گردونه، چرخ (مهیانه)
tyščng ? @ob. tyšynggy
chariot, wheel (Mahayana)
BBB d 1
- 9760 **tyw'k'skwny** B بچگی، کودکی
tēwāk-(a)skunē (tyw'k'skwny)
childhood
TSP 2.430, 450; SCE 31
- 9761 **tyw'k(k)** B بچه، کودک
tēwāk ⇒ t'yw'k
child
SCE 31; TSP 2.13; BSTBL, Vim. 173; Frag. Len.
79, 3; pl. -t, TSP 27.3
- 9762 **tyw'qmync** C بچه‌دار
tēwāk-mēnč
with child
BSTi 95; Gersh. JRAS 1946, 180; GMS 1103
- 9763 **tyw'k'skwny** ⇒ tyw'k'skwny
- W**
- 9764 **w-** آن، او، آنرا
ũ, ō, w ? @OP *ava<*awa-* @encl. demons.
pron. art. st.; ob. ⇒ 'ww, ww, 'w, 'wn'w, w',
w'n', w'nt, wy(y), 'wy(h)', wy', wyny(y), 'wyn,
wyšnd(y)
that, the, him
BBB p136; GMS 1423, 1399; Benv. JA 1955, 322;
C2 p233
- 9765 **w'¹** ⇒ w'¹
- 9766 **w'²** ⇒ w'²
- 9767 **w'δ** M ⇒ w'δ, w't'¹
- 9768 **w'nw** M ⇒ w'n'w
- 9769 **w'xš** M ⇒ w'xš
- 9770 **w'¹** M آن
wā (w'¹) @<*awā(m) @art. pron.; acc. f. sg. &
pl. ⇒ ZKwh, x'
the, she
GMS 1433, 1434; BBB b67 f10, 14, 15, 566 p70;
S W, TPS 1994, 43-50
- 9771 **w'²** B چه، چقدر، چه بسیار، آنقدر
wā (w'²) @elat. pref.
so, how, very
Benv. Notesiv 517; GMS 1309, 1313; w'², TSP
10.2; VJ 1111; Frag. Len. 59.7, 87.3; TSP 2.1016,
1018, 7.119; BSTBL; C2 gloss. p228
- 9772 **w'β** B آنقدر، همانقدر، چقدر
wāf ⇒ w'β'yδ, w'βr, w'βy, c'β, w'f
so many, such
EGSii 133; GMS 1407; VJ p121; TSP p274
- 9773 **w'β-** B, M, S گفتن (در بیشتر متون)
wāβ (w'b-) @inf. -y, -'k; pres. st.; pt. st. w'yt
⇒ w'yt-'¹
(to)say, (to)speak
VJ p121; TSP p274; SCE p72; BSTBL p137; STii
p598; BBB p137 f28; C2 p228; KG p190; MSP
p54; MDii p213; Frag. Len. p110; Sund.
AoFviii 1981 p218; GMS 603; AVS 109
- 9774 **w'b-** C ⇒ w'β-
- 9775 **w'β'k** B, S گویا، گوینده
wāβē
speaking
BSTBL, Vim. 135; Hen. Magi. 138.29, 34
- 9776 **w'β'yδ** B, S آنقدر، چقدر، چندان
wāfēδ (w'β'yδ) ⇒ w'fyd, w'βy
as much as, so much
GMS 1594; VJ p121; TSP 2.824, 11.6; BSTBL,
Padm. 41; MSP b184; Frag. Len. 95.4
- 9777 **w'βny(y)** M گویا، گوینده
wāβnē @pres. part.; pl. -t
speaker, telling
GMS 892
- 9778 **w'βr** B آنقدر، چقدر
wāfar(e) (w'βry) ⇒ w'βr'yδ, c'βr
so much
EGSii 134; GMS 1590; VJ 32'; SCE 418, 515; TSP
p274; BSTBL, Dh. 213; Frag. Len. 82a 12, 20;
-y, VJ 817; Frag. Len. 57, 4; GMS 1591

- 9779 w'βr'kt B چه زود
wā-βrākt @elat. ⇒βr'k
how soon
VJ 1088; GMS 1313
- 9780 w'βr'yδ B آنقدر
wāfarēδ (w'fryδ(δ), w'βryt, w'βryδ)
so much
TSP 2.64 n p169; VJ 1455; Frag. Len. 44, 8; GMS 1592, 1313A; w'pryt, VJ 1378
- 9781 w'βry ⇒ w'βr
- 9782 w'βryδ ⇒ w'βr'yδ
- 9783 w'βryt ⇒ w'βr'yδ
- 9784 w'βs- B خوابیدن
wāfs @impf. ⇒w'fs-, *w'βs-
(to)sleep
GMS 539; Frag. 2a.13; S W, IJ 1976, 58, 59 n 8, *awa-hufsa-
- 9785 w'βw B ⇒ w'βyw
- 9786 w'βy B آنقدر، هر قدر، آنچنان
wāfe/-i ?
so, so much
VJ; TSP 16.34; GMS 1593
- 9787 w'βyδ ⇒ w'β'yδ
- 9788 w'βyjt M چه بد
wā-βižt (w'βyzt) @elat. adj. ⇒βyj-
how bad
GMS 1314; Frag. Len. 57, 3
- 9789 w'byq C گوینده، گویا
wāβēk @pres. part. ⇒w'β-
speaker, telling
STi 52.14, 68.18; GMS 897
- 9790 w'βyz'γwksth B چه بدبخت، چقدر بینوا
wā-βižāxukst @elat. adj. ⇒'βyz'γwksth
so unhappy, so miserable
VJ 825
- 9791 w'βyzt S ⇒ w'βyjt
- 9792 w'c- فرستادن، اجازه دادن، رها کردن (در بیشتر متون)
wāč @3sg. pres. w'ct, w'št ⇒w'yt-², zntw'c(h),
wc-, w'ys-², γwd'r-
(to)send, (to)release, (to)let, (to)allow
GMS 260; Anc. Lett. "to say"; VJ 1056, 1047, 1385; TSP p274; BSTBL p137; C2 p228, 229; MDii p213; wc-, MDii B-17 V1; Frag. Len. p110; w'št, Frag. Len. 81, 13, 12; AVS 118
- 9793 w'c'γδ- M پایین آمدن
wāžγaδ @impf. ⇒'wjyδ(δ)-
- (to)go down, (to)dismount
GMS 263n 1
- 9794 w'c'w B جا
wāču ?
place
TSP 5.80 n p201
- 9795 w'cn C بازار
wāčan ⇒w'rcn, w'crn
market, bazaar
BSTii 843.38: C2, 68V7
- 9796 w'crn M بازار
wāčarn, wāčaran @<*wacarna
<*wahācarana; MP vāzār; Arm. wacar; Khot. bahaysana; IE *uaha-čārana; Skt. vāsanam; Lat. vēnum; French. vendre @ob. -^(y)y(y); pl. -d
⇒w'cn, w'rcn
market, bazaar
BBB p136; GMS 392, 399, 1028; Hen. Tales. 466, 19; Cosm. 312, 97, 98
- 9797 w'δ B جاء، مکان، نشیمنگاه، تخت
wād (w'd) @ob. -y(h); ob. pl. -ty ⇒-w'δ'k
seat, throne, place, pulpit
TSP p274; BSTBL p137; C2, 61V20, 56R32
- 9798 w'd C ⇒ w'δ
- 9799 -w'δ'k B جاء، مکان (پسوند مکان)
wādē @suff. ⇒w'δ, -w'dy
place
*w-w'δ'k, TSP 2.1137; Gersh. Sogd. Cpds. 144
- 9800 w'δ'kk B رهبر
wādāk @<*wādāka; MP; Parth. wādāg
leader
BSTBL, Vim. 157
- 9801 w'δβ'nz ⇒ δβ'nz
- 9802 w'δ(δ) M باد، روح
wād (w'δ) ⇒wjyd w'δ(δ), w't'
wind, spirit
BBB 643-4; W-Lii 34, w'd, 545.6, 546.6; GMS 351
- 9803 -w'dy C جا
wādē @suff. ⇒qwrw'dy, nymyθw'dy, -w'δ'k
place
C2, 23R17; -w'dw, 39V10, 11, 48V6; qwrw'dw, C2, 51R6
- 9804 w'f M, C آنقدر، چقدر، هر قدر
wāf @indecl. adj. & adv. ⇒w'fyd, w'β
so many, so much
GMS 1588, 1585; BBB c11, STii 1.45, 5.38; C2,

- 52R9, 66R12, 28R14, 102 V18
- 9805 w'f- M, C بافتن
wāf @pt. st. wft-
(to)weave
Hen. Cosm. 312.124; JRAS 1942, 232 n 6; GMS 590
- 9806 w'fryδ(δ) M ⇒ w'βr'yδ
- 9807 w'fs- C خوابیدن
wāfs @impf. ⇒ *wfs-, w'βs-
(to)sleep
Benv. Eti 308; C2, 60R8
- 9808 w'fyd C آتقدر، چقدر
wāfēδ (w'fyδδ) ⇒ w'β'yδ
so much
GMS 1585, 1594; STi 81.11; STii 2.11, 5.8, 32; C2 gloss. p229; BSTii 898.2
- 9809 w'fyδδ M ⇒ w'fyd
- 9810 w'γ'r S ⇒ wnyr, wxr
- 9811 w'γ'yz- B پایین بردن
wāxēž @impf. ⇒ w'γ'yz-
(to)bring down
VJ 38^c
- 9812 w'γr- B رها کردن، ترک کردن
wāxar @impf. ⇒ w'γr-², w'xr-, w'xr-
(to)leave, (to)abandon
SCE 562; C2, 5R30
- 9813 w'γrš' B, S بلا، فاجعه، نزاع
wāxarš' ? @acc. -w
misfortune, conflict
TSP 12, 58, 61, 64, 67 n225; MDii p86.12 p213; MDiii p130
- 9814 w'γrš' B خبر، شایعه
wāxrš' ⇒ w'xrš'
news
MDii
- 9815 w'γš B, S کلمه، حرف، سخن، صدا
wāxš @ob. pl. -ty ⇒ w'xš, pry' w'γš
word, speech
GMS 958; VJ 798, 818, 1372; TSP 2.1121, 3.57, 6.192, 16.28; SCE p72-3; BSTBL p137; STii 7.8; Frag. Len. p110; MDii B15.8; Hen. Tales. 475.29; W-Li 68.85; w'γšh, SCE 250
- 9816 w'γwn'k B, S چون، مانند، چنان (در بیشتر متون)
wāyōnē (w'γwn'y, w'γwny) @*awa-gaonaka
thus, such, so
GMS 1114, 1584; VJ 286; TSP; SCE p73; BSTBL p137; STii 10 p595; Frag. Len. p110; Anc. Lett. 3.20
- 9817 w'γwn'y ⇒ w'γwn'k
- 9818 w'γwn'c S همه گونه
wā-γōnč
all kinds
Hen. Tales. 480.2
- 9819 w'γwn'ch B, S این چنین، آنطور، آنچنان که
wāyōnč (w'γwn'k) @f.
such
VJ 1406; MDii p213
- 9820 w'γwn'k ⇒ w'γwn'ch
- 9821 w'γwn'y ⇒ w'γwn'k
- 9822 w'γwpt S چه خوب
wā-xupt @elat. adj.
how well
MDii 1.1.12 p213
- 9823 w'γyz- S پایین بردن
wāxēž @impf. ⇒ w'γ'yz-
(to)bring down
MDiii p29.3 p34.1, 2, 3
- 9824 w'γz- B پایین آمدن، پایین رفتن
wāxaz @impf. ⇒ w'xz-
(to)go down, (to)descend
VJ 20; TSP 7.20
- 9825 w'n C چنین
wān @conj. ⇒ w'nc'nw, w'n-qt
thus, such
GMS 1603; STii 1.28 etc. 2.17, 3.6, 6.33; BSTi 72 etc.; C2 p229
- 9826 w'n' B, C آن، همان
wānā @<wā-nā @f. art. ⇒ x'n'¹, w'n'k(h)
that, the
GMS 1437; VJ 538; C2 p234, 31R4, 60V 7
- 9827 w'n'k(h) B آن، همان
wānā(k) @<*wānāka @f. art. ⇒ w'n'
that
GMS 1437; VJ 43^b, 450, 50^c, 900.1025; TSP p137
- 9828 w'n'kw B, S آنچنان، آنطور، مانند (در بیشتر متون)
wānaku, wānu/ō (w'n'kw) ⇒ KZNH, m'δ, w'n'w
so, as, thus
GMS 1603; TSP p247; SCE p73; VJ p121; BSTBL p137; STii p598; Frag. Len. p110; MSP p54; KG p190; Hen. Tales. 486.2; MDii p213; MDiii p130
- 9829 w'n'w B, M, C آنچنان، آنطور، مانند (در بیشتر متون)

- wānu/ō (w'nw, w'nw) ©adv. nom. acc. sg. neut.
pron.
so, as, thus
GMS 1603-6; C2 p234; w'nw, Tales. 469.25; STii
p598; BBB p136; VJ 1463; TSP p274; BSTBL
p137; Frag. Len. p110; Sund. AoFviii 1981
p218
- 9830 w'nc'n ⇒ w'nc'nw
- 9831 w'nc'nw C مانند، طبق، آنطور که
wāncānu (w'nc'n)
just as, as, as if
GMS 1595; STi 22, 21; BSTi 129, 165; w'nc'n,
STii 1.33, 41, 2.11; C2 p229, 234; Sund. AoFi
1974, 8R 16
- 9832 w'ndt M ⇒ w'nt
- 9833 w'n(k) S, B چنان، مانند
wān(k)
so, as
Frag. Len. 37.17, 61.7
- 9834 w'n-qt C این چنین
wānkat ? ©conj. ⇒ w'n
so that
C2 gloss. p229
- 9835 w'nkW ⇒ w'n'kw
- 9836 w'nt C آنها
wānd (w'ndt) ©pl. demons. pron. ⇒ w-, w'n'
those
BBB 566; GMS 45, 1402; Hen. Cosm. 312, 114;
C2, 39R6, 40V17, 60V21
- 9837 w'ntt M ⇒ w'nt
- 9838 w'nw ⇒ w'n'w
- 9839 w'p'r'yzt B چه عالی
wā-prayzt ? (w'pr'yzt) ©elat.
how excellent
BSTBL, Dhu. 292, Vim. 42; GMS 1313
- 9840 w'p't M ⇒ w'pt-
- 9841 w'pr'yzt ⇒ w'p'r'yzt
- 9842 w'prm(w) S به همین حال، تاحال
wāparm(u) ⇒ c'prmw
so long
MDii A-15, 10; Anc. Lett. 2.25, 27; GMS 1608
- 9843 w'pryt ⇒ w'βr'yδ
- 9844 w'pt- B, S, C افتادن
wāpat (w'p't) ©impf. ⇒ wpt-
(to)fall
VJ 1022, 205 etc. p106; TSP 21 ii 13; KG 619;
- C2 p205, 77V6, 60R10; BSTii 879.6
- 9845 w'ptzm'ndt M پژمان، چه بزار
wā-pažmand ©elat.
so fed up
GMS 1313
- 9846 w'r B, M, C باران
wār ©ob. -yh, -'
rain
VJ 1374; TSP 3.213 etc. 6.148, 7.142, 11.27, 13.22,
14.7; BSTBL, Padm. 55, 57, Dhu. 30; BBB 496,
571, 577; C2, 48V23
- 9847 w'r- B, M باریدن
wār ©pt. st. w'r't
(to)rain
TSP 2.521, 3.213, 266, 301, 6.148, 14.8, 11.27;
BSTBL, Padm. 44, 55; GMS 807; w'r't, TSP
3.231, 242, 243, 247
- 9848 w'r'yn'y ⇒ w'r'yn'k
- 9849 w'r'k B خالی، تهی، بیهوده (دست خالی)
wārē (w'ry, w'r'y) ©Khot. vāra ⇒ w'rc
empty
VJ p121; BSTBL p138; TSP 9, 916.25 etc. p274;
C2, 31R26; pl. w'r'yt, VJ 188; C2, 55V28;
BSTii 898.118; w'r'kw, VJ 431; Prolexis. 326;
CII 1990 G19
- 9850 w'r'y ⇒ w'r'k
- 9851 w'rc C تهی
wārē (w'rch) ©f. adj. ⇒ w'r'k
empty
C2, 61V16, 23; BSTii 910.46, 911, 53; TSP 2.851;
BSTBL, Dhu. 177; w'r'yc, MDiii p130
- 9852 w'rch B, S ⇒ w'rc
- 9853 w'rcn S بازار
wārčan, wāčarn ©<*wāčarn ©ob. w'rcnyh
⇒ w'crn, w'cn
market
Hen. Tales. 466 nb; BBB 136
- 9854 w'rδ-/t ? B گردیدن، گشتن، گرداندن
wārδ/t- ?
(to)turn
Frag. Len. 93, 8
- 9855 w'r'yn'k B شاهین، باز، ورغنه
wāraynē (w'r'yn'y) ©Av. vāraYna;
Khwar.w'r'ynuk; Oss. uāri; Pahl. varišak/vāriš
falcon
TSP 13ii 14 n p228; SCE 359; Benv. Vṛtra et

- Vr̥θagna*, 1934, 34; Bailey. Garutmant. 10
- 9856 **w'rms-** M, C آرام شدن
wārams @impf. ⇒ 'wrms-
(to)become quiet
GMS 828; C2, 12V28
- 9857 **w'rumpy** C نم باران
wār-nampē @acc. -nmpw
rainwater
C2, 94V22 p177 n22
- 9858 **w'rpñk** S چاق
fat, heavy
MDii B-6 11R6 B-61, 3, 4; MDii p130
- 9859 **w'ry** B, C ⇒ w'r'k
- 9860 **w'ry(ḳ)** S برگزیده، دست چپین
wārik ?
chosen, selected
MDii p214 n p72
- 9861 **w's-** B, S وزیدن، غریدن، زوزه کشیدن
wās
(to)whine, (to)blow
TSP 3.226; Benv. wās <*vacati; Hen. Texts. 729,
*wāz-; Tales. 481 n f.; Frag. Len. impf. wy's,
37, 5; Bailey. Prolexis. 148
- 9862 **w's'wc-** S پاک کردن
wāsōč @impf. ⇒ 'ws'wc-, 'ws'ws-
(to)clean
KG 385
- 9863 **w'st-** C, M نهادن
wāst @impf. ⇒ w'sty-
(to)fix, (to)put
C2, 1V5; STii 5.6; GMS 553
- 9864 **w'sty-** نهادن، گذاشتن (در بیشتر متون)
wāstay @<*awa-a-stāya @impf. ⇒ 'wst'y-,
w'st-, 'wst't-
(to)fix, (to)put
SCE 559; VJ p106; TSP 7.21, 21ii 2.4; BSTBL,
Dhu. 226; MDiii p116; BBB 525, w'styy; GMS
618, 552; AVS 93; C2 gloss. p205; KG 466
- 9865 **w's'my(k)** C چادر، سرپوش (دخیل: باشامه، و اشامه)
wāšāmē
veil
BSTii 903.5; C2, 57R50; Benv. BSL 1958, 70
- 9866 **w'st** ⇒ w'c-
- 9867 **w'st-** ایستادن (در بیشتر متون)
wāšt @<*awa-a-hišta @impf. ⇒ 'wšt-¹
(to)stand
GMS 618, 557; AVS 93; BBB 634, 638 f75; VJ
- 30^b p106; TSP 2.1031, 5.12, 13.9; BSTBL, Dhu.
225, Dhy. 177, 81; C2, 68R17, 12R8; AVS 118
- 9868 **w'sty-** ایستادن
wāstay @impf. ⇒ 'wštyty
(to)stand
GMS 558; C2, 22V18, 27V10
- 9869 **w'swβt** ⇒ šwβt
- 9870 **w't'** باد، روح (در بیشتر متون)
wāt (w'δ) @<*wāta ⇒ zpṛt w't, w'tδ'r, w't'yr,
w'δ(δ)
wind, spirit
GMS 267; W-Lii 545; BBB 678 p136; TSP 3.198
etc. p247; BSTBL p138; Anc. Lett. 2.26; KG
360; C2; ob. w'ty, BSTi 70; C2 p229; Hen.
Tales. 481.36; STii 3.48; Sund. AoFviii 1981,
26R1, 6, -y, 21R 22
- 9871 **w't' C** ای، هان!
wāt @interj.
woe
C2, 83V1, 4, 6
- 9872 **w't'ny't'k** B ⇒ w'tny'tk
- 9873 **w't'rt'w** B باد مقدس
wāt-artāw
righteous wind
TSP 3.206; w'tβryy, Sund. Liste. 1994, 453-460
"Wind-god"
- 9874 **w't'w'ntt** ⇒ t'w'nt(t)
- 9875 **w't'wp'zny'h** S بردباری
wātāw-pāznyā ? ⇒ wyt'w-
patience
Sogdica. 2.15
- 9876 **w'tδ'r** B ⇒ w'tδ'r
- 9877 **w'tδ'r** B, M, S جاندار، ذی روح (در بیشتر متون)
wāt-δār @ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty
living, alive
VJ p121; TSP; SCE p73; BSTBL, p138; Frag.
Len.; GMS 1135; STii 7.38, 30; Hen. Magi.
138.3; MSP p54
- 9878 **w't'yr** B اتاق بالای قصر، کاخ تابستانی، بالاخانه،
بادگیر (دخیل: بادغر)
wāt'yar
upper room(of the palace), summer palace
VJ 15, 20, 95 n p90
- 9879 **w'tmny** C ⇒ w'tmyny
- 9880 **w'tmyc** ⇒ w'tmync

- 9881 w'tmync C روحانی، معنوی
wātme(n)č (w'tmync) ©f. adj.
spiritual, (of the) spirit
STii 3.35; C2, 31 R24, 61V 17; -mync, 57R12V 9,
61R24, 27; BSTii 892.24, 903.12, 909.24.27,
910.47
- 9882 w'tmyny C روحانی، معنوی، مینوی
wātmenē ©pl. -t
spiritual
C2, 56V24, 57R25, 31R22; BSTii 892.22, 904.25
- 9883 w'tny'tk B بیماری بادگرفتگی
wāt-nyātē (w'tny'tk) ⇒ny't'k
wind-sick
TSP 2.36 n p169, 3.39; BSTBL, Dhy. 226; Benv.
Notesiii 232; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148
- 9884 w'tny'tk ⇒ w'tny'tk
- 9885 w'tny(y) M, B بادی، از باد
wātne ©pres. part. ⇒w'tynny
(of)wind, windy
GMS 1058; Frag. Len. 33, 1
- 9886 w'tp'δ B تندرو، بادپای
wāt-pāδ
swift, with wind-feet
TSP 9.83
- 9887 w'trwc M بادروز، روز بیست و دوم ماه (بیرونی: واد)
wāt-rōč
twenty-second day of the month
Hen. Fasts. 151.8
- 9888 w'ts- C ناله کشیدن، آه کشیدن
wāts ©*wts ©impf. ⇒w's-
(to)sigh
BSTii 889.16; Benv. JA 1955, 310; C2, 60R16
- 9889 w'tsnyh B بازدم، نفس (برون داد)
wāt-sanē, wāt-sanyā ©*wat+san-
exhalation
TSP 2.432 n p175; Hen. Texts. 734
- 9890 w'twyt B ⇒ twyt-
- 9891 w'tynny M بادی، اثیری، روحانی
wātēnē ©pres. part. ⇒w'tny(y)
(of)wind, spiritual
BBB p81.678; GMS 1058; Hen. BSOAS 11, 71.14
- 9892 w'wry B, C آسیب، صدمه
wāwrē ?
harm, damage
TSP 5.20; SCE 102, 277, 335, 348; Benv. Eti 331;
C2, 66R10, 69R 12, 94V1, w'wry wn-, "to
destroy"
- 9893 w'w(y)spw S(AL) ⇒ wyspw(w)
- 9894 w'xr- C ترک کردن، رها کردن
wāxar ©impf. ⇒w'xr-, w'yr-
(to)abandon
C2, 5R30
- 9895 w'xrš S خبر، شایعه
wāxrš ? ⇒w'yrš²
news, rumour
KG 469, S W, Apd. 3.4.2
- 9896 w'xš M, C, S سخن، روح، چیز (در بیشتر متون)
wāxš (w'xš) ©MP; Parth. wāxš ©ob. -y(y); pl.
-t; ob. pl. -ty ⇒w'yrš
word, spirit, thing
GMS 958, 1220; BBB 527, 612 c37 e12 p136;
Tales. 473.31; KG 509; STi 50.1; Sund. AoFviii
1981 p218, 78.2; STii p598; BSTi 162; C2;
W-Li 34 ii 546, 576, 590-1; w'xštt, BBB 544
- 9897 w'xš'yk' S, M روحی، روحانی، مینوی
wāxšik ©Parth. w'xšyg
spiritual
GMS 80, 1641; BBB b23, 586, 559 p69; KG 505;
MSP b70; Hen. Tales. 472.15
- 9898 w'xš-šw'm'y S رک گو
wāxš-šwāmē
who speaks easily, frank
CII 1990 G3
- 9899 w'xšyq' ⇒ w'xš'yk'
- 9900 w'xz- M, C پایین رفتن
wāxaz ©<*awa-a-xaz ©impf. ⇒w'xz-
(to)go down
BBB 490; GMS 618; C2, 60V23
- 9901 w'y- B در آوردن (لباس)
wāy ©impf.
(to)take off(clothes)
BSTBL, Dhy. 175
- 9902 w'yry S بی ارزش
wēry ?, wyary ? ©*wi-arga-; Parth. anargift
©pl. -t
worthless
KG 564; pl. w'y-rγ-t, KG Apd. 3.2.5
- 9903 w'ywk M, S شکارچی، دام گذار
wāyūk (w'ywq) ©MP wāyūg
hunter
Hen. Tales. 471.2; GMS 978; MSP -w, b150, 163,
193; ob. w'ywky, b148
- 9904 w'ywq ⇒ w'ywk

- 9905 **w'z** M, C بال
 wāz ©pl. w'zt
 wing
 GMS 957; BSTii 916.2, 4: C2, 39R2, 4 n p83
- 9906 **w'z'm-** M, C جبران کردن، پرداختن
 wāzām ©impf. ⇒w'z'm-
 (to)repay
 C2, 57V24
- 9907 **w'z'ry** M چه غم انگیز
 wā-zārē/i ©elat. adj. ⇒z'ry, w'z'ryst
 so pitiful
 GMS 1310
- 9908 **w'z'ryst** B چه غم انگیز
 wā-zārist ©elat. adj. ⇒w'z'ry
 so pitiful
 GMC 1311; VJ 1111
- 9909 **w'z'wrkynst** B چه نیرومند
 wā-zāwarkēnst ©elat. adj. ⇒z'wrkyn
 so strong
 GMS 1311
- 9910 **w'zms-** C انتقام گرفتن، جبران کردن، تلافی کردن
 wāzams ©impf. ⇒w'z'ms-
 (to)avenge, (to)be repaid
 C2, 57V24 n p123
- 9911 **wβ-** M بودن، شدن
 uβ ⇒β-, βw-, wβ'm, wβ'mk'm, wβyk'm, wβ'n,
 wβ'¹, wβ'², wβ't, wβnd, wβy(y)¹, wβy(y)²,
 wβ'ym(n), wβ'ynd, wβyt(y), 'β'
 (to)be, (to)become
 BBB p89 a6 p124; GMS 407, 787-802; MSP p44
- 9912 **wβ"z** B ذرع (و واحد طول، معادل دو بازوی گشاده) (باز، بازه)
 wiβāz, uβāz ©Av. vibāzu
 fathom
 BSTBL, Dhy. 88; Benv. Notesii 221; Hen. JRAS
 1942, 236.4: GMS 218, 954
- 9913 **wβ"**
 uβa ©2sg. impv. ⇒wβ-, β'³
- 9914 **wβ"**
 uβa ©3sg. impf. ⇒wβ-
- 9915 **wβ'm**
 uβām ©1sg. pres. ⇒wβ-, β'm
- 9916 **wβ'mk'm**
 uβām-kām ©1sg. fut. ⇒wβ-, β'mk'm
- 9917 **wβ'n**
 uβān ©1sg. subj. ⇒wβ-
- 9918 **wβ'ntk** B تله، دام
 wiβandē, wβbandē ©Parth. wβndg; OP
 *vi-banda = Elam. Mipanda ⇒wbnty
 snare
 TSP 2.273 n p172; Hen. Texts. 718; Tales. 471 n
 4; Gersh. Amber. 1969, 295
- 9919 **wβ'stgy'h** M توصیفی، داستانی، افسانه‌یی
 w(i)βastagyā ? ©= MP 'ps'ngyh' ⇒wβsty
 narrative
 Sogdica. 16.18 n p19; GMS 218, 246; wβ'stk, TSP
 19.10 n p232
- 9920 **wβ'stk** B ⇒wβsty
- 9921 **wβ't**
 uβāt ©3sg. subj. ⇒wβ-, β't(y)
- 9922 **wβ'ym(n)**
 uβēm(ān) ©1pl. opt. ⇒wβ-
- 9923 **wβ'ynd**
 uβēnd ©3pl. opt. ⇒wβ-, β'y'nt
- 9924 **wβ'yw** B ⇒wβyw
- 9925 **wβyw** C = w+ byw ⇒βy-, w-
- 9926 **wβnd**
 uβand ©3pl. impf. ⇒wβ-, βnt²
- 9927 **wbnty** C تله، دام
 wiβandē ⇒wβ'ntk
 snare
 BSTii 849.4: C2, 12R4; Mack. BSOAS 1970, 116-
 124
- 9928 **wβ'r's** M مسئله، موضوع، بحث
 wifrās ©Parth. wyfr's ⇒wp'r's, wp'r's
 discourse, question
 Hen. JRAS 1944, 137; GMS 212 n 1
- 9929 **wβr't** C = w+br't ⇒w-, βr't
- 9930 **wβrδ'r** B هیمالیا (برف دار)
 wafr-δār
 Himalaya (snowy)
 BSTBL, Dhy. 209; GMS 1135
- 9931 **wβr-h** B برف
 wafrā ©Av. vafra ©f. n. -h' ⇒wfr'
 snow
 Rust. TSP 13.22 n p228; GMS 1175; BBB p57.72;
 Morgens. IIFLii 202
- 9932 **wβsty** M افسانه، داستان
 wiβastē, uβastē (wβ'stk) ⇒wβ'stgy'h
 tale
 Sogdica. p19; GMS 14; TSP 19.10 n p232

- 9933 **wβt'k** B بافته
 waftē, waβdē @*w'f- @pp. ⇒wfc, wftyy
 woven
 TSP 2.371 n p174
- 9934 **wβyk'm**
 uβikām @2sg. fut. ⇒wβ-
- 9935 **wβym'n** M ⇒ wβ-, wβ'ym('n)
- 9936 **wβyt(y)**
 uβēt @3sg. opt. mid. ⇒wβ-
- 9937 **wβyw** B, S, M هر دو، با هم (در بیشتر متون)
 uβyu @Av. ubayam ⇒'wβy, byw, by²
 both, together, also
 EGSii 173; GMS 101, 165, 503; VJ; SCE; TSP;
 BSTBL; STii 10; Frag. Len. p111; BBB p137;
 KG p191; MD; wβ'yw, TSP 2.307; w'βw, TSP
 3.168 n p196
- 9938 **wβy(y)'**
 uβē @2sg. opt. ⇒wβ-
- 9939 **wβy(y)'**
 wβē @3sg. opt. ⇒wβ-, βwy
- 9940 **wc-** C, S فرستادن
 wač ⇒w'c-
 (to)send, let go, (to)leave
 STii 6.11; MD, B-17V1, wc'n, 1sg. subj.
- 9941 **wc'γtk/y** B باهوش، دانا
 wičaydē @<*wi-čaxta ⇒wyc'γtk, wc'wγtk
 intelligent
 BSTBL, Vim. 49, Dhu. 172, 247, Dhu. 243;
 wc'wγtk, Dhu. 80; GMS 219
- 9942 **wc'γwt'k** ⇒ wc'wγtk
- 9943 **wc'q** C فردا
 wačāk, učāk ⇒wt'š'k, 'wc'q
 tomorrow
 C2, 48V17 n p95
- 9944 **wc'r** B بحث، گزارش
 wičār
 discussion
 TSP 12.26 n p224; TSP 9.146
- 9945 **wc'rt** B صحیح، درست
 wičārt ⇒wyc'rt
 exactly, right
 VJ 932; BSTBL, Dhy. 54, 166
- 9946 **wc'wγtk** B باهوش، دانا
 wičayutē ?, wičuydē ? (wc'γwt'k) ⇒wc'γtk/y,
 wyc'wγt'k
 intelligent, wise
- BSTBL, Dhu. 215, 80; GMS 128, 113
- 9947 **wcn-** C برگزیدن، انتخاب کردن، گزیدن
 wičē/in ⇒wycn-, 'wcn-d'r-
 (to)choose
 GMS 213 n 2; STii 1.43
- 9948 **wcn'k** S ⇒ wcn'y
- 9949 **wcn'y** M کهنه، فرسوده، مندرس
 wicnē, wačanē (wtšny(y))/(h), wcn'k)
 @<*witašne<*wi-tacina ⇒wtcn'y(y)
 old, worn out
 Sund. MSP b194 n p54; Benv. Eti 332; GMS 163,
 164, 212n 1; BBB p62, 516; Szemerényi. ZDMG
 1952, 204
- 9950 **wcync** C کهنه، قدیمی
 wicēnč @f. adj.
 old
 BSTii 897.88: C2, 55R28; Benv. Eti 332; wcync
 nwm "Old testament"
- 9951 **wcyt-** M, S برگزیدن، گزیدن
 wičit (wcyt-) @pt. st.; pres. wcn-
 (to)choose
 3pl. pass. pret. wcyt'nt, KG 352; trans. pret.
 wcytwδ'r-, KG 587; GMS 213 n 2
- 9952 **wcyt'k** ⇒ wcyty
- 9953 **wcytwδ'r-** ⇒ wycnd'r-
- 9954 **wcyty** M, S گزیده‌ی اَمت مانوی
 wičitē (wcyt'k) @pp.; pl. -t
 chosen, electus
 GMS 213 n 2, 1242; BBB f81; MSP b196
- 9955 **wδ-** B, M زن، زوجه (بیوگ)
 wa/ə/uδ (wδ-) @wuδ <waδw-<*wadū
 <*wad-; Khwar.wud; Skt. vadhu @nom. -w;
 ob. -yh, -y'; pl. -'yšt ⇒wδ-w
 wife
 GMS 408, 506 n 1; C2 p197; wδyh, gen. VJ 350
 etc.; TSP 8.185; abl. GMS 1181; VJ 24^d, 823;
 gen. wdy', C2, 91V8; nom. acc. wδ-w, C2 gloss.
 p229; Benv. ✓*vad-, Hitt.IE. 36; Livšič.
 Sogd.Jaz. 1981, 424
- 9956 **wδ-** C ⇒ wδ-
- 9957 **wδ's** ⇒ wyd's
- 9958 **wδ'y** ⇒ wδy
- 9959 **wδ'yδ** B, S ⇒ wδyδ(δ)
- 9960 **wδ'yr-** B تنظیم کردن، درست کردن، گذاردن
 wider- @<*widāraya; ✓dar- ⇒wδrt-,
 wyδ'yr-, wδyr'mndy(yh)

- (to)arrange, (to)adjust
Sogdica. 60.30
- 9961 wδ'yšt B, M زنان، همسران
waδišt, waδišt @pl. ⇒ wδ-w, wyδyšt
wives
SCE 55; Hen. Tales. 486.5, 7; GMS 1186
- 9962 wδβ'yt ⇒ wyδβ'yth
- 9963 wδkβ'yt B دور، دور دست
wiδβit, wiθfit ? (wyδβyt) @pp. ⇒ wyδβ'y-
distant
VJ 187; GMS 219, 293
- 9964 wδkrn'k S عقدنامه، پیمان ازدواج
waδkaranē, wuδ-karnē ? @Skt. *kāraṇa*
marriage contract
MDii p22.17 n p38; *wadu-karanaka; Gersh.
Advise. p91
- 9965 wδrt- M منظم کردن
wiδart @pt. st.; pres. wδ'yr-
(to)arrange
GMS 836, 857
- 9966 wδrtyy M تنظیم شده، مرتب
wiδartē @pp. ⇒ wδ'yr-, wδrt-
arranged
GMS 857
- 9967 wdrz- C لرزیدن
wiδ/larz (wlrz-) ⇒ wyr'rz-
(to)tremble, (to)shake
STi 54.16; GMS 60n 1; wlrz-, STii 2.1
- 9968 wδ-w M زن، زوجه (در بیشتر متون)
wa/uδu (wδ-w, wδw(h)) @Av. *vadū*; Ved.
vadhū @pl. wδ'yšt; nom. acc. wδw; ob. wδyh^l,
wδwyh ⇒ wδ-
wife
EGSii 86; GMS 560n 1, 955; S W, C2 p115, 197;
nom. Hen. Tales. 470, 59; C2, 66R14, 87R6, 12;
VJ 285 passim.; TSP 2.150, 1116, 12.29; BSTBL,
Vim. 61, 69; Anc. Lett. 3.24; Hen. Magi. 138.7;
acc. Tales. 480, 18; VJ 1136, 1177; SCE 129,
300, 309; TSP 2.1116, 12.29; Anc. Lett. 2.54; C2,
13R27, 87R10, 102V3; ob. wδwh, VJ 401; SCE
435; MSP b199; wδwyh, VJ 865, 904, 1388;
SCE 174, 440; MDii; wδyh, VJ 350, 24^d, 823,
850, 852, 982
- 9969 wd-w C ⇒ wδ-w
- 9970 wδw(h) B, S ⇒ wδ-w
- 9971 wdy C ⇒ wδy
- 9972 wδy B, S آنجا (در بیشتر متون)
wiδē, ōδē ? (wδ'y, wdy, wδyy) @*awada; Av.
avaδā ⇒ wδ(h)
there
EGSii 153; GMS 136; VJ 1120, 1400; TSP 2.243,
478 etc.; BSTBL, Dhy. 295; Frag. 2a.19; STi
33.10; STii p599; BSTii 92, 173; C2 p229;
wδyy, Tales. 471.9; KG 2056; MSP b15, 28
- 9973 wδyδ(δ) M, B, S آنجا
wiδēδ (wδ'yδ, wδyy, wδyyδ(δ))
there
VJ 265; Sogdica. 50.7; GMS 1190; Hen. Cosm.
307.4, 312.80; TSP 3.169, 182, 193, 224; Frag.
Len. 29.6, 61.5; KG 384, 597; MSP b19, 39, 162;
MDii p214
- 9974 wδyr'mndy(yh) M تنظیم، ویرایش
wiδērāmandē @Av. *viδārayeiti* ⇒ wδ'yr-
adjustment
BBB 736; GMS 1100
- 9975 wdywt C = w+ dywt ⇒ w-, δyw^l
- 9976 wδyy M ⇒ wδy, wδyδ(δ)
- 9977 wδyyδ(δ) M ⇒ wδyδ(δ)
- 9978 wfc C بافته
wafč @f. pp. ⇒ zyrynwfc, wftyy, wβt'k
woven
STii 5.26; GMS 274; AVS 109
- 9979 wfcmbd C = w+ fcmbd ⇒ w-, fcmbδ
- 9980 wfr' M برف
wafrā @f. n. acc. -; loc. wfr'y' ⇒ wβr-h
snow
GMS 311, 1175; BBB 496 p57, 577 p72
- 9981 wftyy M بافته
waftē, waβdē @pp. ⇒ w'f-, wβt'k, wfc
woven
GMS 274, 1674; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 151
- 9982 wfwx'r C = w+ fwx'r ⇒ w-, fwx'r
- 9983 wγ'm S کشور خارج، کشور بیگانه
uγām, wiγām (wγ'm²) @<*wi-gāma- ⇒ wγ'my,
γw'm, 'wγ'm²
foreign land
GMS 214, 421 A p308; Anc. Lett. 3.7; STi 81.16
- 9984 wγ's B ⇒ wγ's
- 9985 wγ'βty'kh S خودسری، لجبازی
w/uγāβdyāk ?
stubbornness
MDii p124.2 B18, 2, 6

- 9986 wɣ'm¹ B شکنجه، عذاب
uɣām ? ⇒ wɣ'm¹
torture
TSP 12.51
- 9987 wɣ'm² C ⇒ wɣ'm
9988 wɣ'm²k ⇒ ɣw'm²k
- 9989 wɣ'mn¹fc C غریب، بیگانه
wiɣām-nāfč @adj. and m. n.; ob. pl. wɣ'mn¹fšty
⇒ ɣw'm n¹fc
foreign, foreigner, stranger
C2, 7R26, 60R2, 3, 4, 9, 11, 15; BSTii 888.2, 3, 4,
11, 889.15; wɣ'mn¹fšty, C2, 108R8
- 9990 wɣ'mn¹fcy¹ C غربت، بیگانگی
wiɣām-nāfčyā, uɣām-nāfčyā
foreignness
C2, 60R8; BSTii 888.8; Benv. Eti 308
- 9991 wɣ'my C بیگانه، غریب
wiɣāme, uɣāme @pl. wɣ'myt ⇒ ɣw'm²k, ɣw'm
n¹fc
stranger
C2, 51R8, ob. pl. -yty, 48R4 n p86.4
- 9992 wɣ'myt C ⇒ wɣ'my
- 9993 wɣ'nš B, S رهایی
wixānš ⇒ wɣ'rš-, wyxnš, wɣ'rš
salvation
TSP 8bis 11; Hen. Magi. 137.1
- 9994 wɣ'nš- B آزاد کردن، بیرون کشیدن
wixānš @inf. -'k ⇒ wxnš-, wɣ'rš-
(to)liberate
GMS 343; TSP 7.154, 145, 189; AVS 129
- 9995 wɣ'rš B آزادی، رهایی، نجات
wixārš ⇒ wɣ's, wɣ'nš, wɣ'rš
deliverance
TSP 8.77, 170; S W, C2 p67 n31, wx'rš
- 9996 wɣ'rš- B, S بیرون کشیدن، آزاد کردن، رها کردن
wixārš @<*wi-karša @inf. -'y ⇒ wɣ'nš-,
wɣ's²-, wxnš-, wxnš-
(to)deliver, (to)liberate
GMS 343; VJ p121; TSP; BSTBL, Vim. 134, 143;
Frag. Len. 84b5; wɣ'ršy, STii 9.6; pt. st.
wɣ'ršt, GMS 537; TSP 2.126; AVS 129
- 9997 wɣ'rš'k¹ B آزادی، رهایی، گشایش
wixaršāk
deliverance, liberation
TSP 2.98, 1223; BSTBL, Vim. 75
- 9998 wɣ'rš'k² B منجی، رها کننده، گشاینده
- wixaršē
liberator
TSP 6.81, 121; -w, TSP 6.125
- 9999 wɣ'ršn¹k B منجی، رها کننده
wixaršnē @pres. part. ⇒ wxšny
liberator
TSP 2.750
- 10000 wɣ's B, S بلا، مصیبت، سختی
wixās (wɣ's) @Parth. wxāsād ⇒ wx'scn
hardship
TSP 6.15, 144, 168, 12.59 n p202; Hen. Tales.
480, 6
- 10001 wɣ'sty'kh S افول (اصطلاح نجومی)
ōxaštyāk (wɣ'z-)
falling, descending (an astronomical term)
MDiii p76.6; MDii 152.6 n p153
- 10002 wɣ'y ⇒ wy'y
- 10003 wɣ'yr- B غرق شدن، خیس کردن، جاری شدن، دور شدن
wiɣēr @<*awa-gāraya ?
(to)soak, (to)steep, (to)be drowned, (to)flow,
(to)go away
Mack. BSTBL, Dhu. 39; GMS 218; Benv. Notesi
29
- 10004 wɣ'zyšm M افول (اصطلاح نجومی)
wixēzišn @MP wihēzišn
setting ?(an astronomical term)
GMS 212n 1
- 10005 wɣ'd'r- C گفتن
waydār- (wɣ'd'r-) @<*wɣ'twδ'r- @perf.
(to)say
Gersh. GMS 421; S W, perf. C2 p228; STii
p599; Frag. Len. 1.3, 69.11
- 10006 wɣ'd'r- M ⇒ wɣ'd'r-
- 10007 wɣnh B قحطی
wayn(ā) ? @Av. vōi'na @ob. -yh
famine, starvation
TSP 2.184, 11.22; ob. TSP 2.195; Hen. Texts. 717
- 10008 wɣ'r's- C بیدار شدن
wiyrās @<*wi-grās; ✓gar- @pt. st. wɣ'r't-;
intrans. v. 2pl. impf. -stt ⇒ wyyr's-, wɣ'r'yš-,
wyyr't-
(to)awake
C2, 48R27
- 10009 wɣ'r't- ⇒ wyyr't-
- 10010 wɣ'r't'ky'kh S بیداری
wiyrātakyā(k) ⇒ wyyr'tky'
wakefulness

- KG 490, 611
- 10011 **wyr'tqwny** C بیداری، هشیاری
 wiyrāt(a)kūnē, wiyrātkōnē
 wakefulness
 BSTii 829.28; C2, 102R28
- 10012 **wyr'ty(y)** C, M بیدار، هشیار
 wiyrātē (γwr't-) ©pl. -t ⇒ wyr's-, wyyr'tyy
 awake, wakeful
 GMS 215, 539; Hen. Tales. 481.40; BBB 703;
 BSTii 913.57, 832.4; C2, 51R28, 104R4;
 wYr'tkw, W-L i 71
- 10013 **wyr'y** B استخوان انگشت
 ©pl. -t
 fingerbone
 TSP 5.24 n p200
- 10014 **wyr'ys-** ⇒ wyr'yš-
- 10015 **wyr'yš-** B بیدار کردن
 wiyrēš- (wyr'yš-) ©Yaghn.Yurayš-, Khwar.
 Yr'sy-; <*wi-grāsaya ©3sg. pres. wYryšt;
 trans. v. ⇒ wyr's-, wyyr'yš-
 (to)wake, (to)arouse
 C2, 40R12 3sg. pret. wYryšd'r, C2, 39R13-14;
 impf. wyYryš, 83R10; wyYr'ys, TSP 13.25
 n p228; S W, C2 n p83, 13, IJ 1976, 55, 25;
 AVS 78
- 10016 **wyrn-(h)** B خون
 ux(a)rn/wuxrn ©Av. vohuni; <*xwrn ©acc.
 -w(h); ob. -yh ⇒ yxwn-, γwrn-, ywxn-,
 yxwrn-
 blood
 TSP 2.454, 476, 569 n p175; GMS 417, 1168n 1
- 10017 **wyr'yš-** C ⇒ wyr'yš-
- 10018 **wys-**¹ B گفته شدن، اداشدن
 waxš ©med. pass. st.; 3sg. pres. wYsty; 3sg.
 impf. wYs' ⇒ wyt-¹, w'β
 (to)be said, (to)mentioned
 GMS 825; SCE 179; STii 10.37; BSTBL, Dhy.
 248, 254, 264, 270; TSP 2.1; AVS 73
- 10019 **wys-**² S آزاد شدن، رها شدن
 waxš ©med. pass. st. ⇒ wyt-², wxs-¹, w'c-
 (to)be delivered
 GMS 825A 1.pl. pres. wYs'ym
- 10020 **wyš** B, C نجات، رستگاری، رهایی
 wixaš ©nom. -y ⇒ wy'rš
 salvation
 TSP 2.101 n p170, wYš'y <*wYr'sy, C2, 12V19
- p67
- 10021 **wyš-**¹ شادمان شدن، خوشحال شدن (در بیشتر متون)
 wiyaš ©<*wi-gaš; Parth. gaš ©impf. wyYš,
 wyYwš ⇒ γwš-, *wYwš-
 (to)rejoice
 GMS 1212; VJ 1, 29, 1109; TSP 11.27, 15.31;
 SCE 53; BSTBL p139; C2 p229; MSP b81, 151,
 164; MDii, Nov. 2R6; Frag. Len. p111
- 10022 **wyš-**² شادمانی، خوشحالی، خوشحال، شادمان
 wiyaš ©Parth. gšyft ©nom. gen. dat. -y;
 acc. -w; inst. abl. nom. f. -
 joy, joyful
 GMS 517, 1174, 1212; VJ p121; SCE 41, 564,
 567; TSP 2.160, 5.87, 10.24; BSTBL p139; STii
 9.17; MSP b96; Hen. Tales. 476.14; Magi. 140
 n 2; Cosm. 307, 7; C2, 12V8; VJ 883; TSP
 p275
- 10023 **wyš-**³ C نجات دادن، رهانیدن
 wixaš ©<*wi-karš- ©impf. wyYš ⇒ wy'rš-,
 wxš-
 (to)liberate, (to)save
 3sg. subj. wYšt, C2, 7R18, 23R28; S W, C2 p67
- 10024 **wyš'nty** S ⇒ wyšndyy
- 10025 **wyš't-** B خوشحال شدن
 wiyašāt ©inf.
 (to)rejoice
 VJ 36
- 10026 **wyšmy** B ششم
 w/ux(u)šmy ⇒ γwšmy, wYwšwmy, xwšmyq
 sixth
 GMS 1096, 1331
- 10027 **wyšmyk** B ششم
 ux(u)šmik ⇒ wYwšwmyk
 sixth
 TSP 2.329; GMS 1331
- 10028 **wyšndyy** M خوشحال، شاد
 wiyašandē (wyš'nty) ©pl. -t ⇒ γwš'nt
 joyful
 GMS 969, 1068; Hen. Cosm. 307, 63; Giants.
 66.6; Magi. 138.4
- 10029 **wyšyny** M خوشحال
 wiyašēnē ©pl. -t; pres. part. ⇒ wxšny
 joyful
 GMS 890
- 10030 **wyt-**¹ گفتن
 wayd, uyd ©pt. st.; perf. wYtwδ'r-, wYd'r-
 ⇒ w'β-, wys-¹, wxs-²

- (to)say
GMS 602, 923; BBB, d2; inf. -y, TSP 7.174, 14, 29; C2, 12V10; MSP; VJ 260, pp. w γ tw
- 10031 wyt⁻² B, S فرستادن، ترک کردن
wayd ©pt. st. \Rightarrow w'c-, w γ s⁻², wxs⁻¹
(to)send, (to)leave
VJ; TSP; BSTBL; Anc. Lett. 2.12; w γ tw δ 'r-,
Dhy. 152; VJ 424, 22^c, 5^d, 793; Frag. Len. 38.8,
11; w γ t δ 'r-, MDii A-9R3; w γ d'r, GMS 421;
C2; AVS 73, 118
- 10032 wyt'k M, S گفته، روایت شده
waydē (wyty², wyt'y) ©pp.
said, told
MSP b2 b135; KG 462; w γ tw, Frag. Len. 38.23;
C2, nom. neut. 39V1, 40R17, 55V24
- 10033 wyt'y B \Rightarrow wyt'k
- 10034 wyty' B, S فرستاده
waydē ©pp.
envoy
TSP 2.70; VJ 260; w γ tw, VJ 818 etc. 858; w γ t'y,
Dhy. 140, BSTBL; MDii p213
- 10035 wyty² C \Rightarrow wyt'k
- 10036 wyw'n- M, S فریاد زدن، نامیدن، صدا کردن
wixwān (wxwn-)
(to)shout, (to)call
GMS 218; Hen. Magi. 143.22; Anc. Lett. 4.8,
wxw'n; AVS 98
- 10037 wyw'nh B نام گذاری
wixwān
name-giving
VJ 1^a n p91; Gersh. JRAS 1942, 97
- 10038 *wywš- خوشحال شدن
w(i)yuš ? ©impf. wy γ wš \Rightarrow wyš⁻¹, wywš-
(to)enjoy
GMS 213 n 1
- 10039 wywšmyk \Rightarrow wywšwmyk
- 10040 wywšt- S آشکار شدن
wiyušt ©<*vi-gauz- ©pt. st.
(to)unveil, (to)appear
MSP w γ wšty b30; Gersh. apud. Sund. "exterior"
MSP <*wi+ γ wz/ γ wšt-, "to hide", \sqrt gauz-
- 10041 wywšw B, S شش (در بیشتر متون)
u/wxušu ©<*xšwašam; Yaghn.uxš ©gen. pl.
w γ wšw nw \Rightarrow γ wšw, wxwšw, xwšw
six
- GMS 417 n 1, 474, 1316A; VJ p121; TSP p275;
SCE 119, 121; BSTBL p139; Frag. Len. 93.13;
MDii p214 iii p130
- 10042 wywšwmy B ششم
uxušumy \Rightarrow wyšmy, xwšmyq
sixth
TSP 2.1094, 8.166
- 10043 wywšwmyk B, S ششم
uxuš(u)mik (wywšmyk) \Rightarrow wyšmyk
sixth
TSP 3.75; GMS 1331
- 10044 wgyn- M ویران کردن
wi γ ēn (wk'yn-) ©Parth.wygyn \Rightarrow wyyn-,
wk'yn'y
(to)destroy
GMS 50 n 1
- 10045 wh'kr M بازرگان
wihākar ©<MP \Rightarrow xw'qr, γ w'kkar
merchant
GMS 63
- 10046 whmn M بهمن
wahman ©<MP
Vahman
BBB
- 10047 wjk'k M حرف الفباء، نشانه‌ی نوشتاری، نویسه
užkak ? \Rightarrow 'wj'k
letter of alphabet
BBB p65.527, 703; GMS 472, 991
- 10048 wjp- M وحشت، ترس
užb ©<*užba <*ūžbā <*azōbā; Av.duž-azōbā
©nom. f. -; ob. -y'h \Rightarrow wzp-, 'wžb-
fear, terror
GMS 34, 309, 377, 510, 1170, 1181
- 10049 wjt- M گزند، آسیب
wižat (wyjt-) ©*wjn-; Parth. wzynd
©abl. -
harm, destruction
GMS 219 n 1; AVS 98
- 10050 wjxs- M جدا شدن، مجزا شدن
wižaxs ©<*wi-draxs; \sqrt drang- \Rightarrow dryt-
(to)be separated
BBB f39; GMS 177, 213, 520; AVS 73
- 10051 wjyd w'δ(δ) M روح مقدس، روح برگزیده (نام یکی از خدايان مانوی)
wižiδ-wāδ (wz'yδw'd) \Rightarrow w'δ(δ)
holy ghost(name of a Manichean god)

- BBB; Hen. Magi. 142n1; W-Li; wz'yδw'δ, KG 555 p191
- 10052 **wk'wr** B, S خويشاوند، قوم و خویش، بستگان
wikur (wkwr) ©<*wi-kur; Skt.kula
relative(by birth), kinsfolk
TSP 8.186 n p218; Gersh. BSOAS 14, 493;
Bugut. Insc. n p90; Benv. Et. Oss. 89
- 10053 **wk'yn-** ⇒ wgyn-, wyqn-, wyyn-
- 10054 **wk'yn'y** S خراب کننده، ویرانگر
wikēnē (wkn) ©<*wi-kānaya; OP viyakana
⇒ wgyn-, wyqn-
destroyer
BBB p102 f8
- 10055 **wkkry** ⇒ wkr-(y)
- 10056 **wkn** ⇒ wk'yn'y
- 10057 **wqr** M ⇒ wkr-(y)
- 10058 **wkr-(y)** B, S نوع، گونه
wikar(e) (wqr, wkkry) ©acc. -w; pl. -y'
kind, species
GMS 213, 515 *wi-kara; TSP p275; SCE p73;
BSTBL p139; STii p599; Frag. Len. 6V5, 93,
10, 27; W-Lii 572n3; wkrw, BBB 533; KG
p191; wqrww, GMS 1171; wkkry, Dhu. 196,
-y', 265
- 10059 **wkšny** S دیگرگون (به شکلی دیگر)
wikašnē ©<*wi+kašna; <karšna +ka ©pl. -i
different(with different form)
Gersh. apud. Sund. MSP e10
- 10060 **wkwr** ⇒ wk'wr
- 10061 **wkyn** ⇒ ykyn
- 10062 **wlrz-** C ⇒ wdrz-
- 10063 **wm'nd** M مرز، سرحد
wimand, wəmand ©ob. -y; ob. pl. -y
⇒ wym'nt, wm'nt
frontier, border
BBB 687 n p82; Mack. AI 25, 425.18
- 10064 **wm'ndyy** M سپاسگزار، متشکر
wimāndē ©Av. mand-
thankful, mindful?
BBB p82, 687, 751
- 10065 **wm'ndyy pš** M مرزبان
wimande-pāš ⇒ wmn dp'
frontier guard
BBB 687
- 10066 **wm'nt** S مرز
wimand ©ob. pl. -ty
boundary
Mack. AI 25, 425.18
- 10067 **wm'rz(-)** B آسیب رساندن، ستم کردن، ویران کردن
wimarz, wəmarz ©<Av. vi-maraz- ©v.
⇒ wmrz-
(to)damage, (to)destroy, (to)violate
SCE 217; "damage" noun. TSP 6.13, 9.15, 11.22;
AVS 132
- 10068 **wm't** C = w+m't ⇒ w-, m't¹
- 10069 **wm't-** بودن (در بیشتر متون)
wimāt ©<*wi-māta; Parth.wm'dn ? ©pt. st.
⇒ m't¹
(to)be, was
GMS 215, 603, 803; VJ 121-122; TSP p275; SCE
p73; BSTBL p139; STii p599; BBB p138; MDii
p214; Frag. Len. p111
- 10070 **wm'tyh** B ابلهی، نادانی
wimātyā ?
stupidity, ignorance
BSTBL, Vim. 14; GMS 218
- 10071 **wm'tyk** B ابله ؟ (فریفته)
wimytē ?
stupid, ignorant
SCE 362; BSTBL, Vim. 184; Intox. 29, Dhu. 135,
194
- 10072 **wman** C = w+m'n ⇒ w-, m'n
- 10073 **wmndp'** M مرزبان
wimand-pā ⇒ wm'ndyy pš
frontier guard
GMS 1137; BBB 687
- 10074 **wmršt-** M ویران کردن
wimaršt (wmšt-) ©<*wi-maršta ©pt. st.
⇒ wmrz-, wmštyy
(to)destroy
GMS 147; perf. wmrštδ'r-, BBB e7
- 10075 **wmrtxmw** C = w+mrtxmw ⇒ w-,
mrtxmy(y)
- 10076 **wmrz-** M, S ویران کردن، خراب کردن
wimarz ©*wi-marza- ⇒ wmršt-, wm'rz(-)
(to)destroy
GMS 218, 594; BBB e7; wmrzm, Anc. Lett. 2.56
- 10077 **wmšt-** ⇒ wmršt-
- 10078 **wmštyy** M ویران، فاسد
wimaštē ©pp. ⇒ wmrz-, wmršt-

- spoiled
GMS 842
- 10079 **wn⁻¹** B, S, C کردن، انجام دادن (در بیشتر متون)
wan ©<*kwan- ? ⇒ kwn-, 'krt-, 'kt-, kyr⁻¹,
qθ'r-, wnyq²
(to)do, (to)make
GMS 578, 881; Gersh. HMV 172 n32; C2 gloss.
p230; VJ p122; TSP p275; SCE p73; BSTBL
p139-140; STii p599; MDii p214; Frag. Len.
p111; Sund. AoFviii 1981 p219; AVS 99 n4
- 10080 **wn⁻²** S سر کوب کردن، جنگیدن
wan ©Pahl. *vanidan*
(to)subdue, (to)overcome, (to)fight
TSP 13.11
- 10081 **wn⁻³** درخت
wan (wnh, wnd', wnt', wnth) ©nom. &
acc.-'/h; acc. -w; ob. -y'/yh; pl. d'/l'; ob. pl.
-d'y' ⇒ wn'kh, wnt'k(h)
tree
GMS 513; f. n. nom. wn', GMS 1170; BSTi 112,
120; wnh, Dhy. 344; acc. wnw, BBB a7; wn',
BSTi 169; wnh, TSP 2.223; Frag. 2a.23; Frag.
Len. p111, 29.3, 8, 18 passim.; gen. wnyh,
Frag. 2a.11, 12; Frag. Len 84 a8; GMS 1178;
Hen. Tales. 486.23; abl. wny', GMS 1181
- 10082 **wn⁶k⁶** S اسیر جنگی
wanāk ?
prisoner of war
MDii, Nov. 3V11, 15; Nov. 4R 12 p35; Gersh.
Advice. 91 n38, wn'yk
- 10083 **wn'βr'wδ** B بیشه زار، جنگل
wanāβrōδ, wn+βrwδ
woodland
Mack. BSTBL, Vim78 n p19 "grove tree"
- 10084 **wn'kh** B, S درخت
wanāk ⇒ wn⁻³, wnt'k(h)
tree
VJ p122; SCE 227, 241; BSTBL, Dhu. 144, 172,
Vim. 30; TSP 7.9; Frag. 2a.18, 20; Frag. Len.
29.19, 38.7, 10, 17, 19, 26, 83a3; pl. wnt'kh,
SCE 529; BSTBL, Dhu. 212; BBB a7; Frag.
Len. 84 a 5, 6 b 2 "trees, forest"
- 10085 **wn'ntk** B پیروز، برنده ؟
wanandē ? ⇒ wn'wn'k
winner
TSP 3.204; Hen. Texts. 729, wz'ntk "blowing"
- 10086 **wn'r'm** M درخت نشانی، درخت کاری، جنگل
wanārām ©ob. -y
plantation
Gersh. Sogd. Cpds. 141i, BBB p90 a7; Sund.
1994, 45 "forest"
- 10087 **wn'wn'k** B پیروز، چیره، فاتح
wanūnē ⇒ wnwny(y)
winner, victorious
TSP 3.58, 104, 8.115, 160; BSTBL, Padm. 36,
Intox. 25
- 10088 **wn'wn'ky'kh** S پیروزی، فتح
wanūnakyāk ⇒ wnwnyq'
victory
KG 602
- 10089 **-wn'y** B کننده، فاعل
wanē ©suff. ⇒ rywšny wn'y
BSTBL
- 10090 **wn'yck⁶** B نقش، کار کرد ؟
wanecik ⇒ kwncyk
function ?
Mack. BSTBL, Vim. 204 n p27
- 10091 **wn'yk(h)** B اسیر، مغلوب
wanik ⇒ wnyq'
captive
TSP 2.544, 548 n p176; Hen. Texts. 720; GMS
994A +škr- "to take captive"
- 10092 **wn'ykhcyk** B اسیر
wanikcik ⇒ wnyqcyq
captive
TSP 2.544; Hen. Texts. 720; S W, C2 p163.15
- 10093 **wn'ywnty** ⇒ wnyw'nty
- 10094 **wnc'nw** B مانند، مثل، چنان که
wančānu ⇒ w²nc'nw
as, like
TSP 27.1
- 10095 **wnd'** M ⇒ wn⁻³
- 10096 **wndn** M آنقدر، آنچنان
wandan ⇒ wntn
as much
GMS 1609; BBB f16
- 10097 **wn'yr** B, S صدا، آواز
wanxar ©<*wanxra ⇒ wnxr
voice, sound
VJ 39^d, 788; SCE 12, 294, 398, 450; TSP 3.236,
246, 9.41, 43, 45, 46, 47; BSTBL p140; Frag.
Len. 71.13, 84.11, 93.17; Hen. Tales. 478.29;

- Gersh. Minorsky. Mem. p279; w'yr, W-Li 85, 94
- 10098 **wnyr'k** B صدا
wanx(a)rē @in compd.
voice
BSTBL, Dhu. 198
- 10099 **wnyrš** S نجات، رهایی
wi(n)xarš (wxšn) ⇒ wnxš-, wxnš-, wxšnqy',
wyrš, w'nš
salvation
Hen. Tales. 480.11, 12; Fasts. 155
- 10100 **wnh** ⇒ wn⁻³
- 10101 **wnm'** C آنچنان
wanmā ? ⇒ wntn
as
STii 4.2, 5.13 p599; GMS 1609
- 10102 **wnt'** ⇒ wn⁻³
- 10103 **wnt'k(h)** S, B جنگل
wantāk ⇒ wn⁻³, wn'kh
forest
Frag. Len. 84a5, 6, 84b 2
- 10104 **wnth** B ⇒ wn⁻³
- 10105 **wntn** B, S, C آنقدر، آنچنان (در بیشتر متون)
wandan ⇒ wndn, wnyw'nty
so much, such
GMS 1309 n 2; Tales. 483.5; VJ p122; SCE; TSP
2.533, 1144, 6.53, 137; Frag. Len. 86.5, 11; STii
5.1; C2, 40V6; BSTii 906.6
- 10106 **wnwnqy'** C پیروزی
wanunakyā ⇒ wn'wn'ky'kh
victory
C2, 108V4, 91R4; BSTii 837.4, 887.4
- 10107 **wnwny(y)** M پیروز
wanūnē ⇒ wn'wn'k
victorious
GMS 810; Gersh. Sogd. Cpds. 145, 3
- 10108 **wnx'n** M سه‌شنبه، بهرام‌روز، وهرام‌روز (ورهران)
wanxān @MP *warahrān* ⇒ wšnyy
Tuesday
GMS 345; BBB p85.574
- 10109 **wnxr** M, S صدا، آواز
wanx(a)r ⇒ wnyr, wxr
voice, sound
BBB p137; KG 461, 562; C2 n p148, 17
- 10110 **wnxš-** M رها کردن، آزاد کردن
- winaxš ? (wxšn-) @3sg. pres. *wnxšytty*
⇒ wnxš-, w'nš-, w'rš-, wnyrš, wxš-
(to)liberate
GMS 809
- 10111 **wny** C ⇒ wny(y)
- 10112 **wnyq'** C اسیر
wanik @<*wana ⇒ wn'yk(h), wn'yk(h)
captive, overcome
wnyq kwn- "to capture", GMS 897 n 2, 994;
S W, C2 p163.5; Sund. AI 28, 1988, 185; "to
overcome" GMS 994A
- 10113 **wnyq'** C کننده، فاعل
wanēk ⇒ wn⁻¹
doer
STi45.12, 70.9; GMS 897
- 10114 **wnyqcyq** C اسیر، اسیر جنگی
wanik-čik ⇒ wn'ykhcyk
captive, prisoner of war
BSTii 878, 15; C2, 87R15 n p163; ob. pl. -ty,
Sund. AI, 1988, 185
- 10115 **wnyw'nty** B آن، بر آن، به آن
wene-wande ? (wn'ywnty) ⇒ wny(y), wntn
on that
BSTBL, Vim. 100; GMS 1446
- 10116 **wny(y)** M او، آن
wene (wny) @<*awaina; Skt. *ēna* @pron.
art.; ob.; gen. dat. ⇒ wyny(y), wnyw'nty, xw
that, the, it, of him, of it
GMS 1363-5, 1444 *awana; BBB f39; Hen.
Tales 469.43; EGSii p121; Sund. AoFviii 1981
p219
- 10117 **wp'nck'** M, S پنجه‌ی دزدیده، خمسه‌ی مسترقه (پنج روز
اضافه به آخر ماه)
upančāk, wepančāk @<*wai-pančaka
<*waha-pančaka
intercalary days
MDiii; GMS 210n 2, 398; Hen. Orientalia. 8.90
- 10118 **wp'p yntw** B گندروا (ارواحی که در آب زندگی
می‌کنند)
upāp-γandarw @Av. *upāpō-gandaravō*
Gandharva, water spirit
TSP 3.131 n p196; GMS 98
- 10119 **wp'rs** B پرسش، سوال
upars (wprs) @<*wi-p(r)s; wi*-prsa-; Parth.
'wifrās ⇒ wp'rs, wβr's
question

- SCE 64; BSTBL, Dhu. 115, 236; TSP 5.1; C2, 6R12, 7R17, 60R17; GMS 138, 145
- 10120 **wp's'k** B راهب خدمتکار
 upasē (wp's'y) ©Skt. *upāsaka* ⇒ 'wp's'k,
 'wβ's'k
 lay brother
 GMS 103; TSP 5.4; BSTBL, Intox.; STii 8.6;
 Frag. Len. 93.31; CII 1990 c4
- 10121 **wp's'nch** B راهبہی خدمتکار
 upāsānč ©Skt. *upāsikā* ©pl. -th
 lay sister
 STii 8.6; BSTBL, Padm. 60; O' 31; Frag. Len.
 93.31
- 10122 **wp's'y** ⇒ wp's'k
- 10123 **wpδ'y** B نیلوفر آبی، لوتوس
 upaδe/upale ©Prak. *uppala* ⇒ 'wpδ'y
 lotus
 BSTBL, Dhy. 87 etc. p140
- 10124 **wpδ'yn'y** B (مربوط به) نیلوفر آبی (لوتوس)
 upaδēne ⇒ 'wpδ'y
 (of)lotus
 BSTBL, Dhy. 285
- 10125 **wprs** M, C ⇒ wp'rs
- 10126 **wr** B, S آنجا
 war ©Parth. *awar*
 there
 VJ 194, 19³; TSP 2.270, 322; BSTBL, Dhy. 65;
 Anc. Lett.; Frag. Len. 93, 28; Hen. Texts. 717,
 180, not Idg.
- 10127 **wr-** B, M, C سود، بهره
 war (wrh) ©f. n. nom.; acc. -'; ob. *wry'*, *wr'y*;
 pl. *wrt*, *wr'yt* ⇒ wr'kh, wrt
 profit
 GMS 973, 1266, 1415; TSP 2.244, 7.176, 186,
 8.97, 15.97; BSTBL, Dhy. 229; STi 47.5, 10,
 49.2; Sund. AoFiii 1975, 17R 5, 17V 2; acc.
wrh, TSP 12.25; C2, 48V24; abl. *wry'*, C2,
 104V15; BSTii 833.15; BBB; W-Lii 546.14
 "success"
- 10128 ***wr'y** ⇒ wr'yyyšt
- 10129 **wr'yyšt** ⇒ wr'yyyšt
- 10130 **wr'yyyšt** M کلاغ (ها)
 warāyišt (wr'yyšt) ©pl. of *wr'y(y)
 crow(s)
 GMS 1186 n 1
- 10131 **wr'kh** B, S سود، بهره
 warā(k) ©f.n.; ob. -yh ⇒ wr-
- profit
 SCE 22, 397; TSP p275; BSTBL p140; KG 433,
 434; wr'kyh, TSP 2.906
- 10132 **wr'n** C بره
 warān ⇒ wrg
 lamb
 STi 6.7; STCS 62; Sund. AoFi 246.7; ob. pl.
 wr'nty, C2, 56R26
- 10133 **wr'yc-** B ریختن
 wirēč, wārēč (wryc-, wyr'yc) ©<*wi-raica
 ©impf. *wyr'yc*
 (to)pour out
 GMS 218; inf. TSP 3.165, 302; impf. VJ p122;
 perf. *wrycd'r-*, STi 36.1; AVS 122
- 10134 **wr'yδ-** B, M آمیختن
 wirēθ (wryθ, wrδ-) ©<*wi-iriθiya
 ⇒ wryst-, wryyδ, wryδ
 (to)mix
 GMS 218, 587; BBB 560, 581 p69; inf. -y, TSP
 19, 7; wryyδ "mixture", KG 338; AVS 117
- 10135 ***wrc** اعجاز، افسون
 warč ©Av. *varāčah-* ©in compd.
 ⇒ wrc'wny(h), wrcwnkry', wrcwnkrc,
 wrcxwndqy'
 miracle, magic
 BBB p137; STii p599
- 10136 **wrc'w'k** B ⇒ wrc'wny(h)
- 10137 **wrc'wnkr'k** B افسونگر، ساحر
 warčūn(e)karē
 magician
 TSP 2.928
- 10138 **wrc'wny(h)** B, S معجزه، افسون (ورجاوندی)
 warčō/ūne, warčō/ūnyā ©Av. *varācahvanta*
 ⇒ wrcwny'
 magic
 BSTBL, Dhy. 310; TSP 2.928 n p181; Frag. Len.
 86, 11; GMS 1088; wrcwnk, TSP 13.1
- 10139 **wrcwnkrc** M افسونگر، معجزه گر
 wrčūn-karč ©<*warācahvanta-kṛti ©f. adj.
 ⇒ wrzwnkrc
 miraculous
 GMS 1088, 1273
- 10140 **wrcwnkry'** B اعجاز، افسونگری
 warčūn-karyā
 miracle, magic
 TSP 13.1; S W, IJ 1976 p54

- 10141 **wrcwny'** C معجزه
 warčū/ōnyā (wrc wny') ©pl. *wrcwnyt*
 ⇒wrc'wny(h)
 miracle, wonder
 C2 gloss. p230; STi 21.18; GMS 939, 1088; BSTii 857.7, 861.57, 880.14
- 10142 **wrc wny'** ⇒ *wrcwny'*
- 10143 **wrcxwndqy'** M شگفت انگیز، معجزه آسا
 warč-xundakyā
 ©**varəcahvant*>**varcxwant*>*warcxund*
 miraculous
 GMS 939; BBB; Hen. BSOAS 8.586, 12.307, 18, (Cosm.)
- 10144 **wrcy'** B, M آرام، آسوده خاطر
 wə/iračyā, wračyā ? (wrcyh) ©**wi-rata*;
 ✓*ram-* +*uši*; *wrt+šy* ?
 appeased
 BBB p67, 539; BSTBL, Dhy. 27, 94, 240; TSP 3.217; Frag. Len. 44.10, 97b2; Gersh. Sogd. Cpds. 145n 1; C2 p148
- 10145 **wrcy'str** S آرام ترین، نرم ترین
 wiračyāstar, wračyāstar
 most soothing
 GMS 1289
- 10146 **wrcy'w'k** B آرامش، آسودگی
 w(i)racyāwē, wracyāwē
 appeasement
 TSP 15.6; STii, 9.5 p599; GMS 1082
- 10147 **wrcy'wn'k** S آرامش، آسودگی
 wiračyūnē,
 appeasement, security
 GMS 1087; Karab. Insc. 21.4 apud. Hen. BBB p67, 539
- 10148 **wrcyh** B ⇒ *wrcy'*
- 10149 **wrd'** M گل، گل سرخ
 warδ (wrd) ©Av. *varəda*; <**warda* ©pl.ob.
 -*lyy*
 rose
 GMS 207, 282, 526; BBB 574; C2, 68R27
- 10150 **wrd'** S آنجا
 ōrδ ⇒wrd
 there
 Anc. Lett. 5.7
- 10151 **wrd** C ⇒ *wrd'*
- 10152 **wrd-** ⇒ *wr'yδ-*
- 10153 **wrdγwn** B گلی، صورتی
- warδ-γōn ©<**warda-gauna*
 rosy
 GMS 1113; BSTBL, Dhy. 145, 146; Benv. Titres et Noms Propres. 122; *wrdγwn β'my*, Dhy. 145; "rose-colour" *wrdγwn γwnc*, *warδγōn-γōnč*, Dhy. 146; CII 1990 B15, 16
- 10154 **wrg** M حمل (برج)
 warag ⇒wr'n
 Aries
 Hen. AM 1952, 203, 9
- 10155 **wry'γry'nt** ? B نوعی (گیاه)
 (wry'wry'nt)
 (name of a)plant
 TSP 3.286; S W, BSOAS 38, 1975, 133
- 10156 **wry'wry'nt** ⇒ *wry'γry'nt*?
- 10157 **wryd'r-** C ریختن
 wiraydār ©<**wrγt-δ'r-* ©trans. pret.
 ⇒wrycd'r-
 (to)pour
 STii 4.33; GMS 218; Sund. AoFviii 1981, 21V1
- 10158 **wrh** B, S ⇒ *wr-*
- 10159 **wrq'ry** C سودمند، با بهره
 warakārē ©pl. -*t*
 profitable, advantageous
 BSTii 908.19; C2, 40R19, 48R5; STii 6.42; Gersh. Sogd. Cpds. 138
- 10160 **wrkr** B, M برگ
 warkar (wrqr) ©Parth. *wargar*; <**warka-r/n*
 ©pl. -*t*
 leaf
 Sogdica. 4; GMS 943; VJ 955, 1370 n p96; Frag. Len 38.8, 18, 41.6, 84a6; Sund. AI 28, 185
- 10161 **wrqr** C ⇒ *wrkr*
- 10162 **wrm** M, B آرامش
 w(i)ram ©loc. -*yy'h* ⇒wyrm, 'wrm, 'wr'm,
 wyr'm(y), wrmyy'h
 quietness
 GMS 213n 2; Hen. Cosm. 307.43; Frag. Len. 97c 1
- 10163 **wrm'y'ch** B موج ساحلی، سوراخ، برم
 warmecyā ? ©Av. *varami*; Pahl. *warm*
 surf, hole
 TSP 2.272; Hen. Texts. 718; Bailey, Asica. 28
- 10164 **wrmyy'h** S, M آرامش
 wiramyā

- quietness
Frag. Len. 97c 1; Hen. Cosm. 307.45
- 10165 **wrmzt** B, M, S پنجشنبه، (سیاره) مشتری، هرمزد (بیرونی):
خرمزد)
ōrmazd, urmazd
Thursday, Jupiter(planet)
TSP 22.2; BBB p86, 724; Frag. Len. 72c 1; GMS
34, 103
- 10166 **wrmztjmnw** M پنجشنبه
u/ōrmazd-žamnu
Thursday
BBB 724
- 10167 **wrn-**¹ C, S باورد داشتن، اعتقاد داشتن، گرویدن
warn ©trans. pret. *wrnd'r-*
(to)believe, (to)have faith
GMS 579; TSP 2.657; STi; BSTi, 142; C2 gloss.
p230; Frag. Len. 39.5; KG 565; Sund. AoFi
1974, 6V17
- 10168 **wrn-**² باور، ایمان، اعتقاد
warn, wārn ©Av. *varāna* ©nom. ob. -y(y);
acc. -w; abl. -'
faith, belief
GMS 62, 513, 1168n 1; TSP 6.70, 8.168; W-Lii
547.1; BSTBL 634; Dhu. 88; C2 gloss. p230;
KG 603, 610; STii 2.1, 20, 8.7; Sund. AoFviii
1981, 20 R1, 25V5; BSTii 844.60, 886.18,
915.5, 916.5
- 10169 **wrnⁿpch** B (نام نوعی) دارو
warn-āpč ?
(name of a)drug
TSP 8.125, 19.6, 9
- 10170 **wrn'yk'm** B وزیر، مدیر
warnykām ? (wrnyk'm) ©=Skt. *āmātya* ©pl.
-t
minister
BSTBL, Vim. 158; SCE 485; TSP 6.167 n p207
- 10171 **wrnⁿh** B بشم
warnā ©Av. *varānā*; Pašt.*warāi* ©f. n.
wool
TSP 19.20 n p232; Bailey. AO 1966, 43
- 10172 **wrnqyn** C مؤمن، گرونده
warn-kēn (wrnky(y)n) ©pl. -t/d; ob. pl. -ty
⇒nwwrn'ky'(h)
faithful, believing
C2, 48R22, 57R16, 88V22; pl. *wrnkyynd*, BBB
f81; GMS 1060; KG 499; *wrnkyntw*, Hen.
JRAS 1944, 138.50; *wrnqynty*, BSTii 895.54;
- C2, 54V24
- 10173 **wrnky(y)n** M ⇒ wrnqyn
- 10174 **wrnyq** C مؤمن، گرونده
warnēk
faithful
STi 56.3 apud. Sund. AoFiii 50.3
- 10175 **wrnky'm** ⇒ 'wrnyk'm
- 10176 **wrr'** C شال(حمایل کشیش)
urarā ? ©Syr.
orarium
C2, 57R5, 27, 29; Benv. BSL 1958, 70; Schwartz.
STSC 86; BSTii 903.5, 904.27, 29
- 10177 **wrs** B, S, C مو، گیسو
wars ©Av. *varāsa* ©pl. -t(h)
hair
VJ 837, 1262, 545; TSP 2.525, 19.20; C2, 87V4,
91R6; Sund. AoFi 1974, 10ii R10; AI 1988,
185; *wrstⁿ*, VJ 545; Gersh. AHM p265
✓*var-*
- 10178 **wrs'k** B مو، گیسو
warse, warsāk ©in compd. ⇒'ys'yn *wrs'k*
hair
VJ 40^d; SCE 88
- 10179 **wrt** S سود، بهره
wart ©pl. ⇒wr-
interest
MDii, Nov. 4V8; -w, Nov. 4V7 p23.8 n p43;
Gersh. Advice. 93; *wr'y^t*, Bugut. Insc. B2.13;
CII 1990 B23, *wrt^y* ?
- 10180 ***wrt** M آرام
wirat, wrat ©*wi-rata- ⇒wrm, wrcy'
calm
Hen. apud. Gersh. Sogd. Cpds. 145n
- 10181 **wrtⁿ** B, M, S گردونه، ارابه
wartan ©<*wartana ©ob. -y(y); pl. -t/d; ob.
-ty
chariot, carriage
BBB p137; GMS 33, 1218, 1221; VJ 342, 343,
751, 769 38°, 39°, 986, 1170; TSP 6.46, 137;
SCE 110, 111; BSTBL, Dhu. 15; Vim. 64, 84;
KG 606; pl. -t, MSP b121; -d, GMS 1225,
1206
- 10182 **wrtⁿβ'r** B, S گردونه ران
wartan-βār
charioter
Rust. TSP 13.16

- 10183 **wrtncyk** S گردونه‌یی، ارابه‌یی، (مربوط به) گردونه
wartančik @acc. -w
(of)carriage
MSP b122
- 10184 **wrt'r'nc** B بهاری؟، ربیعی؟
wartrānč ? ⇒ wrty(y)
vernal ?
Mack. BSTBL, Dhu. 247, f. of *wrt'r'k
- 10185 **wrty(y)** M بهار (گردش، حلول)
warte
spring(turning)
BBB p72, 572; W-Lii, 574.8
- 10186 **wry'** C ⇒ wr-
- 10187 **wryc-** C ⇒ wr'yc-
- 10188 **wrycd'r-** C ریختن
w̄arēč-δār @perf. st. ⇒ wyrxc', wr'yδ'r-
(to)pour
STii p599
- 10189 **wryδ** M آمیزش، اختلاط
wirēθ (wryθ) ⇒ ptryδ-, wr'yδ-, wryδ
mixture
GMS 957; BBB 560, 581
- 10190 **wryδ-** M آمیختن
wirēθ
(to)mix
Sund. Man. Lett. 310.9; Sogdica. 16, 4b, n p17
- 10191 **wryst-** M آمیختن
wirist @<*wi-irista- @pt. st.; pres. wr'yδ-
⇒ wryδ
(to)mix
BBB 560
- 10192 **wrysty** M آمیخته
wiristē @pp. ⇒ wyr'stk
mixed
GMS 848; BBB 560
- 10193 **wryθ** C ⇒ wryδ
- 10194 **wrz** B, M, C معجزه، افسون، سحر
warz
miracle, magic
GMS 526; VJ 21^b, 22^b, 832, 907; TSP 2.51, 9.18,
20, 24, 25; BSTBL p141; STii 3.70, 5.2
- 10195 **wrzk'r'k** S معجزه گر، شگفت آور
warz-karē @adj.
miracle doer, miraculous
KG 522
- 10196 **wrzkry'** B اعجاز، افسونگری
warz-karyā
miracle
BSTBL, Dhy. 312
- 10197 **wrz krz** S اعجاز، شگفتی
warz-karz, warz-karč ⇒ wrzwnkrc, kržwz
miracle
KG 448, 449; EGSii 100; Sogd. Cpds. 148
- 10198 **wrzzr-** B مستقیم، راست
warz(a)r ? wrəzr ? @*v̄arəzra @nom. acc.
wrzrw ⇒ wyzr-
straight, true
SCE 380, 454; TSP 2.95, 11.13, 9.98, 10.23;
BSTBL, Dhy. 14, 157; wrzrh, Vim. 27
- 10199 **wrzzry** B به راستی، حقیقت
warz(a)ry ? wrəzrē ? ⇒ wyzr-
truely
TSP 2.870
- 10200 **wrzwnkrc** M افسونگر
warzūn-karč ⇒ wrcwnkrc
miraculous
Hen. Cosm. 312.78
- 10201 **wrzyw** C متکبر، مغرور
warzyu ? wrəzyu ? @pl. -t
haughty, arrogant
BSTii 902.4; C2, 56R7 n p100.19; STSC 60, 61
- 10202 **wrzywy'** C غرور؟
warzewyā, wrəzewyā ? @f. n.
haughtiness, arrogance
BSTii 826.9, 894.19; C2, 54R19, 94R9
- 10203 **ws'** C به آن طرف، بدان سوی
wasā ⇒ 'ws'
thither
BSTii 862.9; C2, 25V9; 48V15 n p65.14
- 10204 **ws'yδ-** S تشویق کردن، برانگیختن
wisēδ @impf. wys'yδ-
(to)instigate, (to)encourage
TSP 13ii 10 n p228; GMS 218, 1109n 1; Frag.
Len. 16R2
- 10205 **wsd'r-** C ⇒ 'wst'r-
- 10206 **wsn** B, S به خاطر، برای
wasn @Parth. wsnād; Av. vāsna; Khwar. wasn
on account of, for
VJ p122; TSP p276; SCE 410; BSTBL p141; STii
7.3, 27; KG 434; MSP b180; Hen. Tales. 486
n 1

- 10207 **wsprd** C همه جا، هرجا
 wisparθ ⇒ wysp'rθ
 everywhere
 C2, 40V16: BSTii 907.16
- 10208 **wsyδ** B تشویق، تحریک، انگیزه
 wisēδ (wsyd) ⇒ ws'yδ-
 instigation, motivation
 TSP 7.102, 118 n p213; STii 5.45
- 10209 **wsyd** C ⇒ wsyδ
- 10210 **wsyrd'r-** C گرفتن؟
 wiserdār ? @*wsyr- ? @perf.
 (to)grasp ?
 STi 81.12; GMS 218; S W, BSOAS 1989, 260
- 10211 **wš-** C ⇒ wš'y-
- 10212 ***wš-** B, M قطعه، تکه، پاره
 wiš ? @*wiθra; Av. oiθra @acc. wšw
 ⇒ wš'wš, 'yw wšyy, wšp't
 piece
 wšw, TSP 3.66; 'yw wšyy "alone" GMS 1317;
 Sogdica. 24.9; GMS 299
- 10213 **wš'nt'y** S گرسنه
 wišandē, ušandē (wš'nty) @pl. -t ⇒ 'wšnty,
 wšn, wšwq
 hungry
 Frag. 18.3 apud. S W, IJ 1976, 63; GMS 210,
 1068
- 10214 **wš'nty** ⇒ wš'nt'y
- 10215 **wš't** M, S گشاده، باز
 wišāt @Pahl.wišad ⇒ q'xwš'ty
 open
 GMS 218
- 10216 **wš't k'm** M هوسران، شهوت‌ران، کام‌پرست (گشاد کام)
 wišāt-kām
 ardent, impetuous
 Sogdica. 16.2, 17, 3b; Gersh. Sogd. Cpds. 147
- 10217 **wš'wš** B, M یک‌یک، فردفرد
 wišuš, wšuš, ušuš ? (wšwš) @pl. -yt ⇒ *wš-
 individually ?
 BSTBL, Dhu. 22; Gersh. Sogd. Cpds. 143.4,
 145.2; Sogdica. 25n9
- 10218 **wš'y-** B, C گرسنه بودن
 wšay, uš(ay) ? (wš-) @<*wrs- ⇒ wšwq,
 wš'nt'y, wšn-, 'wšnty
 (to)be hungry
 SCE 29; wš'yt, 3sg. pres. BSTi 65
- 10219 **wš'yn** M بهرام (نام یکی از خدایان مانوی، وشن)
 w(i)šayn @Av. varəθra'na @ob. -y(y)
 ⇒ wnx'n, wxš'yn
 Adamas (name of a Manichean god)
 GMS 147, 211; BBB p85-6; W-Lii 510
- 10220 **wš'yn'h rwc** M روز بیستم ماه، وهرام روز، بهرام‌روز (بیرونی: وخنغن)
 wšaynā-rōč @Av. varəθra'nahe @gen.
 twentieth day of the month
 Hen. Fasts. 149.6; GMS 404
- 10221 **wš'yny** M سه‌شنبه، بهرام‌روز
 wšaynē @vereθra'na ⇒ wnx'n, wxš'yn
 Tuesday (Mardi: Mars = Verthragna)
 BBB p85; GMS 257, 299; -βγyy "god" GMS
 509; W-Lii 510, 548.8, 565
- 10222 **wš'k'rδ** B میخ، سوزن (شکر دی: نوعی کار سوزنی، نیشکر دی: نوعی کارد)
 w(i)škarδ, uškarδ ⇒ wyšqyrd-, škrδ'k
 nail, needle
 SCE 247; GMS 218; Gersh. Sogd. Cpds. 152n;
 S W, C2 p74.22
- 10223 **wš'k'yr't'y** B باز (چشم گشوده)
 wiškērtē ⇒ wyšqyrd-, wyšk'yr't'y
 open (of eyes)
 BSTBL, Dhy. 33, 102; GMS 219
- 10224 **wš'kpn** ⇒ wš'kwpn
- 10225 **wš'kwpn** B زمین، خشکی، قاره
 w(i)škupan, uškupan ? (wš'kpn) @wš'k-
 <*huška @acc. -nw ⇒ šqwpn
 dry land, continent
 BSTBL, Vim. 24; gen. -yh, TSP 2.852 n p180
- 10226 **wš'qyrd-** ⇒ wyšqyrd-
- 10227 **wš'qyšty** C میخکوب شده
 wiškeštē @pp. ⇒ wyšqyšty
 nailed
 BSTii 892.22: C2 gloss. n p74.22; Benv. Eti 301
- 10228 **wšn** M گرسنه
 w(i)šan, ušan, wišn ? ⇒ wš'y-, wš'nt'y
 hungry
 GMS 386
- 10229 **wšn-** B نر، گشن
 wašn, w(i)šn @Av. varəšna; Skt. vṛṣan
 male
 GMS 147; TSP 19.20; wšny 'spy, Hen. Texts.
 713n 5
- 10230 **wšn'm** M شستشو، غسل
 wišnām, ušnam @*wi-šnāma; Arm. ošnan

- ⇒sn'm¹
ablutions
BBB p61.515; GMS 218
- 10231 wšn'yš B سربند
ušniš ©<Skt. *uṣṇṣa*
topknot
BSTBL, Dhy. 38, 39; TSP 5.58
- 10232 wšnt(y) C ایشان
wišand(e) (wyšnt(y)) ©nom. gen. pl.
they, them
C2 p233
- 10233 wšp'n C کوتاه، مختصر
wiš-pān ?
brief
C2, 13V30, 48V16: BSTii 884.13; CII 1990 G20
- 10234 wšp't M روزگاری (هنگامی)
wišpāt ©wiš; <*wiθra; Av. *oiθra* +p't
once upon a time, formerly
GMS 299; Hen. Tales. 471.11 n3
- 10235 wšt'rn B گسترش، گسترده
wištarn ©*wi-star-na ©ob. pl. -ty
⇒*prštrn-
spread
TSP 8.198n p219, 7.1
- 10236 wštm'yw S بهشت
wištmāx/-xu, w(a)štmāx (wštm'x) ©Av.
vahištām ahūm ©ob. -y ⇒'wštm'x, wyštm'x
paradise, heaven
BBB f80; Hen. Tales. 476.18; wštm'x, STi 24.4,
STii 6.31, 37.43; BSTi 75; C2, 48R9, 48V15,
25; MSP b55 e23; GMS 113, 954 A1295
- 10237 wštm'x S, M, C ⇒ wštm'yw
- 10238 wštm'xcyk M بهشتی
wištmāxcik ©pl. -t
(of)paradise
GMS 1014; -w, MSP b201; -t, MSP b123
- 10239 wštm'xs'r M (سوی) بهشت
wištmāx-sār
(to)paradise
Hen. Tales. 469.8
- 10240 wšw B ⇒ wš'y-
- 10241 wšwq C گرسنه
wšūk ©ob. -y ⇒wš'y-, wšn
hungry
C2, 107V27 n p178.27; BSTii 831.27
- 10242 wšwš ⇒ wš'wš
- 10243 wšwšyt S گوناگون
wišušēt ? ©adj. pl. ⇒wš'wš
different kinds
GMS 299; MSP e21; wšwšyt, MSP b33, 109
- 10244 wšy' M هوش، حافظه، یاد
ušyā ©<*uši ⇒'šy'
remembrance
GMS 102, 948; Sund. 1994, 45
- 10245 wšyny S پارچه‌ی نخی
u/wašēnē
cotton
CII 1990 F9, 10, 11, 12, 13
- 10246 wt- B چه بسیار (جزء تأکید)
wat (w') ©<avat ? ©nt. of *avant*; elat.
particle
how, how many
GMS 1391 n 1, 1315; wts'p'ytt, Dhy. 209, 221,
258 "so white"; wtsk'tt, TSP 2.1020 "so high"
- 10247 wt's'k S فردا
witšāk ? ⇒wc'q, 'wc'q
tomorrow
MDii 1.20 apud. S W, C2 p95 n17
- 10248 wtcny(y) M کهنه، فرسوده، مندرس
witsnē, watšanē, watčanē (wtšny(y)/(h))
©*witacnē; <*witacina ⇒wcny.
old, worn out
GMS 163, 261; BBB p62.516 f9, 25, 38; W-Lii
547.19, 548; Szemerényi. ZDMG 1952, 204
wat(u)šane <IE *wetuso "old"
- 10249 wtyyy B ⇒ wytywy
- 10250 wtr- ⇒ wytr-
- 10251 wtšny(y)/(h) ⇒ wtcny(y), wcny
- 10252 wty' ⇒ wtyy'
- 10253 wtyh B, S ⇒ wtyy'
- 10254 wtyy' M ناراحتی، رنج، بدی
watyā (wtyh, wty') ©*watt <*watatā ? ©f.
trouble, difficulty
GMS 1070; Hen. Cosm. 307.54; SCE 396, KG
485
- 10255 ww M آن، آنرا، او را
(a)wu/ō ©<avam ©pron. art. acc. sg. ⇒ZKw,
'w, w-, 'ww
that, the, it, him
BBB 763 b68 e19, 22 f87; GMS 85, 1399
- 10256 wx'scn M خسته
uxas-čan, wxas-čan ⇒xw's'š, xw't, wy's

- exhausted
BBB p83.688; Hen. Tales. 473.23; GMS 417, 539,
1020
- 10257 **wxnš-** M رهانیدن
wixanš (wxšn-) ©impf. wyxnš ⇒ wy'nš-,
wxš-, wnyrš, wnxš-
(to)liberate
GMS 625; BBB 490
- 10258 **wxr** M, C صدا، آواز
waxar ©ob. -y ⇒ wnxr
sound, voice
Hen. Tales. 473.26; STii 4.13, 14; BSTi 125, 216
etc.; C2 gloss. p230; Sund. AoFi 1974, 6V13
- 10259 **wxs-**¹ C رهاشدن، ترک شدن
waxs ©med. pass. st. 2sg. fut. ⇒ w'c-, wyt⁻²,
wys⁻²
(to)be left, allowed
C2, 51R29, wxsyq'
- 10260 **wxs-**² بیان شدن
waxs ©med. pass. st. ⇒ wyt⁻¹, wys⁻¹
(to)be said
GMS 825; AVS 73
- 10261 **wxst-** ⇒ ywxst-
- 10262 **wxš-** C رهانیدن
wixaš (wxšn-) ©impf. wyxš ⇒ wxnš-, wyš⁻²
(to)save, (to)deliver
STi 31.18; STii 5.20; C2, 104R17, wxštq', 3sg.
fut.; wYšt, 3sg. subj. 7R18, 23R28; wyx/Yš,
3sg. impf. C2 gloss.
- 10263 **wxš'mnty** C رهایی، نجات
wixašāmandē ©acc. -tw; nom. gen. -ty
salvation
GMS 1100; STi 30.14, 15; -tw, C2, 40V23,
111R6; -ty, 55R24; wxš'mnt, STi 86.11
- 10264 **wxš'yn** M ورهram روز، بهرام روز، سه شنبه (بیرونی)
و خشن
waxašyan ⇒ wšynny, wšyn
Tuesday
GMS 257
- 10265 **wxšmy** S ششم
uxšmi, wəxšmi
sixth
MSP b26, 92
- 10266 **wxšmyk** S ششم
uxšmik
sixth
CII 1990 D1
- 10267 **wxšn** ⇒ wnyrš
- 10268 **wxšn-** ⇒ wnxš-, wxš-, wxnš-
- 10269 **wxšnqy'** C رهایی، نجات
wixašnakyā ⇒ wnyrš
salvation
STi 81.11
- 10270 **wxšny** C رهاکننده، منجی
wixašnē ©pres. part. ⇒ wy'ršn'k, wyšyny
saviour
Sund. AoFviii 1981, 28R 3; C2, acc. -nw, 66V4;
BSTii 875.4
- 10271 **wxwn-** M, S ⇒ wyw'n-
- 10272 **wxwšw** S شش
uxušu, wxušu ⇒ xwšw, wywšw
six
KG 489
- 10273 **wxypθ** C = w+xpθ ⇒ w-, xypθ
- 10274 **wy-** C نسل، نژاد
wē, way ©<*wayah-; Skt. vāyas- ©pl. wy
generation, age
C2, 57V17, 27, 91V7; S W, AM 1973, 98;
Schwartz. AI 5, 196n5, 211 Add.
- 10275 **wy'βr-** B سخن گفتن
wyāβar ©Parth. wy'wr- ©impf. wiyaβar
⇒ wy'βrt-, wy'βr-
(to)speak
GMS 217; VJ 8^b; STii 9.11; SCE 47, 64, 450;
Frag. Len. 40.3, 80.4; AVS 102
- 10276 **wy'βrtk** B ⇒ wy'βrt(y)
- 10277 **wy'k^(a)** B جا، مکان
wyāk ©nom. -^(a), -w, -y; loc. -y ⇒ wy'k^(a)
place
VJ 786, 1119; BSTBL p141; SCE p74; TSP 23.1;
STii 10.42; Frag. Len. 84a6; nom. wy'kw, Vim.
17; loc. wy'ky, Dhu. 167, 226; Dhy. 19; SCE
303, 545; nom. SCE 207
- 10278 **wy'** M, C آن، در آن، مال آن
wyā (wyy(h)) ©pron. art. loc. & gen. dat. f.
⇒ ZKwy(h), 'wy(h)', wy(y), w-, xw
in the, that, her, of that
GMS 1441; BBB p136; C2 p233; STii 1.62, 3.1,
22, 23
- 10279 **wy'βrt-** B سخن گفتن
wyāβart ©Parth. wy'wrd ©pt. st.
(to)speak
TSP 2.506, 3.51

- 10280 **wy'br-** B, M سخن گفتن
wyāḅar ©<wi-ā-bara; Parth. wyāwar
⇒wy'br, wy'br-
(to)talk, (to)speak
C2 p230; perf. wy'brd'r-, Frag. Len. 68.5;
GMS 217; impf. BBB 69.13
- 10281 **wy'br** C سخن
wyābar ⇒wy'br-
speech
STii 4.16
- 10282 **wy'brny** M سخنگو، گویا
wyāḅar(ē)nē (wy'bryny) ©voc. -n'; pl. -t
pres. part.
speaking, capable of speech
C2, 51R15, 18, 19; Hen. Tales. 473.43
- 10283 **wy'brty(y)** B, M سخن، کلام، رساله
wyāḅartē (wy'brtk)
speech, words
TSP 6.48, 16, 25, 31, 37; Sogdica. 64.9; GMS
681; BBB p80, 662 b32; Tales. 469.32
- 10284 **wy'bryny** C ⇒ wy'brny
- 10285 **wy'q** C ⇒ wy'k^(b)
- 10286 **wy'k^(b)** B, M, S جا، مکان (در بیشتر متون)
wyāk (wy'k(k)h, wy'q) ©Yaghn. ōka; Parth.
wy'g; Khwar. wy'k; MP gyāg ©ob. -y(h); pl.
-t ⇒wy'k^(b)
place
VJ; SCE 525, 530, 541; BSTBL; TSP p276; GMS
991; Frag. Len. 80.8; KG 330, 333, 343, 553;
MDii p214; MSP p54; STi 52.5, 75.19; STii
1.55, 2.12; Sund. AoFviii 1981, 22R 8; BSTi;
C2 gloss. p230 used as suff. of place, S W,
C2 n p60.23 R17; BSii 829.29, 840.8, 843.740,
857.8, 898.106, 891.62
- 10287 **wy'k(k)h** B, S ⇒ wy'k^(b)
- 10288 **wy'm'n** S معلول، افلیج
wyāman ⇒wy'pn'
crippled
KG acc. pl. wy'm'nty, 523; Sund. KG p191,
*wi-āpana ?
- 10289 **wy'n** C چادر، خیمه
wiyān ©<viḍāna; Parth. wδ'n; MP wy'n;
Šughn. widān
tent
S W, C2 p58, 17V5, 87R11
- 10290 **wy'pn'** B معلول، افلیج
wyāpan(a) ? ⇒wy'm'n
- crippled, infirm
SCE 368; wy-āpana "hurt" apud. Sund. MSP
p191
- 10291 **wy'pryt'k(w)** S باقی مانده
wyaparydak(u) ©<*wi-aparaxtaka ?
wi+apa+rič ⇒pryt-
left over, left behind
Anc. Lett. 2.17; Hen. BSOAS 12, 606n 6
- 10292 **wy'ptyt** C نوجوان، به سن بلوغ رسیده
wyapatyat ©<*waya-pati-gata- ©ob. -y
lad, youth
C2, 77R14 p156; Schwartz. apud. S W
- 10293 **wy'rmn'k** B آرامش بخش، مسکن
wyā-ramnē ⇒wyr'mny
appeaser
TSP 2.29
- 10294 **wy's/š** B (دهان) باز کردن
wiyās ©Khwar. wy's-; Khot. biyasš;
*wi-yāsa-ka
(to)open (the mouth)
Frag. Len. 37.5; S W, BSOAS 1981, 237
- 10295 **wy'wnt** B, S در آن
wyā-wand ©wyā+wandy(ā) ©demons. pron.
loc.
in that
TSP 2.477, 6.79, 155, 7.7; STii 9.14; GMS 1422;
Frag. Len. 89.4; -y', GMS 1443; wy'wnty', SCE
90
- 10296 **wy'ws** B سحر، سپیده دم
wyus ⇒wyws-¹
dawn
TSP 5.78, 17.7
- 10297 **wy'y** ⇒ 'wy(h)'
- 10298 **wyc** B, C حرکت، تکان، لرزش، انگیزه
wēč ©pl. wyšt
shaking, tremor, impulse
VJ 1006; TSP 9.57; Benv. Notesiii 229; C2,
51R14 p96.14
- 10299 **wyc-** B, C تکان خوردن، تکان دادن، به هم زدن (بیختن، بیز)
wēč ©<wāica √waik; Av. vaēca ©3sg. pres.
wyci, wyšt ⇒*wyšt'k, pw'yc(-), yw'št-
(to)shake, (to)move, (to)stir
Benv. TSP 2.303, 1079, 9.3, 109, 6.47, 16.35;
wyšt, TSP 2.516 n p230.34; VJ 1002, 1051;
BSTBL p141; S W, C2 p76.12 p84-5, 31V12;
inf. wyc'y, STii 8.3; AVS wyc-

- 10300 **wyc'ytk** B, M داناء، هشيار
wičāyde (wyc'yty) ⇒ wyc'wyt'k, wc'ytk/y
intelligent, wise
GMS 113, 219; BBB p62.516; SCE 42, 112, 486, 503
- 10301 **wyc'yty** B ⇒ wyc'ytk, wyc'wyt'k
- 10302 **wyc'rt** B درست، صحيح، دقيق
wičārt (wycrt) ©Parth. wyc'r ? ⇒ wc'rt
exact, exactly
GMS 219; STii 7.12, 17, 25; TSP 6.109, 10.11, 26, 14.28; BSTBL p141; wycrt, STii 5.25
- 10303 **wyc'wyt'w'k** ⇒ wyc'wyt'w'k
- 10304 **wyc'wyt'k** B داناء، هشيار
wičuyd(ē) (wyc'yty, wyc'wyt'k) ⇒ wyc'ytk, wc'wyt'k
intelligent, wise
TSP 5.106, 10.2; BSTBL, Dhu. 3.75, 96, 164, 180; wyc'ytk/y, SCE; GMS 113, 219; Hen. BBB p62.516
- 10305 **wyc'wyt'w'k** B هشيارى، درك، بينش
wičūydwē (wyc'wyt'w'k)
intelligence
BSTBL, Dhu. 100, 104
- 10306 **wyc'wyt'k** ⇒ wyc'wyt'k
- 10307 **wyc'wqy'** C ⇒ wyc'wky'
- 10308 **wyc'wky'** M گواهى، شهادت
wičāwakyā (wyc'wqy')
testimony, martyrdom
BBB p94 b46; STi 6.14, 58.1, 61.11; STii 1.69; C2, 1R7, 55V21, 64R19, 30, 68V12; BSTii 843.43, 898.11
- 10309 **wyc'wy** C گواه، شاهد، شهيد
wičāwē ©<*vikav; Parth. wyg'h; MP gwg'y
©pl. -t
martyr, witness
Lentz. STii 600, 6.25; noun. acc. wyc'w', C2, 68V12, 69R30; pl. wyc'wyt, C2, 48R21; STSC 118.13; Benv. Notesiii 225; GMS 247
- 10310 **wyc'y** B تكان خورده، انگيخته، نگرانى ؟
wēčē ? (wyck)
stirring, anxiety
Mack. BSTBL, n p40, L'wyc'y "immovable" ?
Frag. Len. wyck, 49.3 "anxiety"
- 10311 **wyck** ⇒ wyc'y
- 10312 **wyckrsy'** B شادمان
joyful ?
- Mack. BSTBL, Dhy. 128 n p56; Benv. Notesii 225f
- 10313 **wycn-** C, S گزیدن، چیدن، برگزیدن
wiči/en (wycyn-) ©pt. st. w(y)cyt-; trans.
pret. wycnd'r ⇒ wcn-
(to)choose, (to)pick up
BSTii 890.25; C2, 54R25; Benv. JA 1955, 328; GMS 213n 2, 3sg. pres. wycynty; AVS 97
- 10314 **wycnd'r-** C گزیدن
wiči/en-dār (wcytwδ'r-) ©trans. pret.
(to)choose
STi 33.12, 38.5, 71.4
- 10315 **wycrt** C ⇒ wyc'rt
- 10316 **wycsm'y** ⇒ wyc'sm'k
- 10317 **wyc'sm'k** B نقش، عكس
wičāsmē (wycsm'y) ⇒ wyδr'wsm'y
image
TSP 6.136; BSTBL, Dhy. 60; Benv. Notesi 45, Notesii 219, Notesiv 507; wcsmy, STi 65.1
apud Mack. BSTBL p141
- 10318 **wyc'sm'y** ⇒ wyδr'wsm'y
- 10319 **wyct-** ⇒ wcyt-
- 10320 **wycty(y)** C, M برگزیده، منتخب، گزیده
wičite ©Parth.wižidag; MP wizidag ©pl. -t(t)
⇒ wcyty
chosen, electus
GMS 213 n 2; C2, 55V29; BBB 623 f81, wyctytt
"electi"
- 10321 **wyct'y** C استوار، محكم
wičyāt
sure, firm
BSTii 884.24, 885.12; C2, 48V27, 51R12, 61R28
n p96, 27, wycy'td'r- "hold fast"
- 10322 **wycyn-** M ⇒ wycn-
- 10323 **wycyr'mnty** C تفسير، گزارش
wičērāmandē ©*wi-cāraya
exposition, explanation
BSTii 903.29; C2, 56R31, 56V16
- 10324 **wyδ** B, M, S آن، در آن، به آن (در همى متون)
wēδ/θ, wīθ/δ (wyd)
that, in that
VJ 14*, 131, 1015; BSTBL p142; TSP p276; C2, p235; MDii p214; Frag. Len. p111; GMS 1403, 1452; Lentz. STii p600; EGSii 127
- 10325 **wyd** C ⇒ wyδ
- 10326 **wyd'b** C ⇒ wyδ'β

- 10327 **wyδ'β** M آسب، آزار
 wiδāβ (wyd'b) ©<*wi-✓dab; MP wdyb;
 Parth.wdyfs-
 harm, damage
 GMS 216; C2, 40R19, 83R7: BSTii 908.19; Hen.
 Tales. 472.12, 473.10
- 10328 **wyd'bqyn** C آسب دیده
 wiδāβkēn
 harmed
 C2, 40V5
- 10329 **wyδ'γty** B, S پس، آنگاه، در آن وقت (در بیشتر متون)
 wēdāy(a)tē (wyd'γty)
 then
 EGSii 157; GMS 1452; wyδ+γty, VJ 189, 1375,
 1496; TSP; SCE; BSTBL p142; STii 7, 39, 9.7,
 6.45, 518; Frag. Len. p111; STi; Sund. AoFviii
 1981 p219; C2 p231; MSP b182; BSTii 843.35,
 846.13, 851.9
- 10330 **wyd'γty** C ⇒ wyδ'γty
- 10331 **wyδ'np'kh** B آذرخش، برق
 wiδ(a)npā(k) ? ⇒ wyδ'ynp'h
 lightning
 TSP 2.1168 n p220; STii 8.4; Benv. Notesiii 227
- 10332 **wyd'r-** C دیدن
 wiδār ©perf. ⇒ wytwδ'r-, wyn-, wyt-
 (to)see
 C2, 64R24, 104R13, 57R31
- 10333 **wyδ's-** B, M, S تعجب کردن، به شگفت آمدن
 wiδās (wyd's-) ©✓*dā; *dāsa-
 (to)wonder, (to)marvel, (to)be amazed
 VJ 1380; STi 63.9; Sund. AoFiii 1975, 15ii R 22;
 STii 4.36; MSP b81; impf. wiδās, VJ 1004,
 1006, 1010, 22^b; Frag. Len. 38.24, 60.4, 82.10;
 C2; gloss.; KG 449; perf. wyd'sd'r-, STii 5.25;
 Sund. AoFviii 1981, 28V6
- 10334 **wyd's** C شگفتی، اعجاز
 wiδās (wd's) ©<Parth. wyl'st
 wonder
 C2 60R10, 12R8, 12V27, 77V2; S W, n C2
 p60.17; Benv. VJ p96.Oss. des, dis. ✓dais- "to
 show"; Szemerényi. HMV 422 ✓dars; Bailey.
 ✓dās; S W ✓dā
- 10335 **wyd's-** C ⇒ wyδ's-
- 10336 **wyδ'sywn'k** S ⇒ wyδ'sywny
- 10337 **wyδ'sywnqy'** C شگفتی، اعجاز
 wiδās-yonakyā
- wonder
 Sund. AI 28, 1988, 185
- 10338 **wyδ'sywny** C, S شگفت انگیز
 wiδās-yōnē (wyδ'sywn'k) ©pl. -t
 wonderful
 MSP b101 b31; Sund. AoFi 8R 9; -nw, C2,
 64R22, 77V9; pl. -nyt, C2, 23V2, 27: BSTii
 860.32, 861.57
- 10339 **wyδ'snyq** M شگفت انگیز، جالب توجه
 wiδās-nik (wyδ'snyq)
 wonderful, admirable
 Sogdica. 44.7; Hen. Cosm. BSOAS 12, 307.12;
 GMS 997; C2, 48R12
- 10340 **wyδ'snyq** C ⇒ wyδ'snyq
- 10341 **wyδ't** B, M وجب (واحد طول: معادل یک هشتم ذرع)
 wiδāt ©ob. -'y
 span
 GMS 216; Hen. JRAS 1942, 236n 4; TSP 6.140n
 p206; BSTBL, Dhy. 87
- 10342 **wyδ'wc 'ync** C بیوه زن
 wiδāuč, wiδōč inč (wyδwc 'ync) ©f. of
 *wyδwy
 widow
 GMS 931, 1273; BSTi 88, 97, 101, 104, 119, 132,
 162, 214, 225
- 10343 **wyδ'y-** B ناپدید شدن، خاموش شدن
 wiδāy (wyδy-) ©<*wi-δāya; Av. δāy; dī
 ⇒ wyδy
 (to)disappear, (to)be extinguished
 TSP p276; BSTBL p142; inf. pres. wyδy'y, Vim.
 192; pt. wyδy't, Dhy. 189
- 10344 **wyδ'ynp'h** B آذرخش
 wiδēnpā (wydymp') ©✓daip ⇒ wyδ'np'kh,
 wyδymb'
 lightning
 STii 8.4; GMS 216; wyδβ'mp'kc, TSP 9.36
- 10345 **wyδ'yr-** B مرتب کردن، آراستن
 wiδēr ©<*wi-dāraya- ⇒ wδ'yr-
 (to)arrange, (to)adjust
 BSTBL, Dhy. 18; TSP 21 i 19; AVS 105
- 10346 **wyδβ'γ** B, M, S تفسیر، گزارش، شرح (در بیشتر متون)
 wiδβāy (wyδb'γ) ©Av. δwaža; Parth. 'db'g
 ⇒ wyδβ'γs-
 exposition, explanation
 GMS 216, 957; W-Li 68 ii 571n 1; BBB 734 d6;
 VJ 1463, 1473, 1476, 1513; TSP 2.599, 618,

- 734, 945, 5.69; SCE 193; BSTBL, Vim. 96, 185; Dhu. 69, 288; STii 5.4; Frag. Len. 38.6, 67.4; KG 396, 516, 557, 590; MSP b43, 63; Hen. AION 1965, 32 n
- 10347 **wydb'y** C ⇒ wyδβ'y
 10348 **wyδβ'yey** B, S رسا، مشروح
 wiδβāyčī @<*wyδβ'yey; Parth. *wydb'y*g
 eloquent
 SCE 503, 535; BSTBL; Vim. 2; GMS 1006; ob.
 pl. *wyδβ'yey*; BBB 734, KG 411; *wyδβ'yey*,
 apud. Sund. KG p191
- 10349 **wyδβ'ys-** B, S باز شدن، تفسیر شدن
 wiδβaxs (wyδβxs, wyδβ'ys-) @Khwar. *bδβxs*
 @intrans. v.
 (to)unfold, (to)be explained
 GMS 213, 957; BSTBL, Vim. 82; MSP b51; Hen.
 AION 1965, 32n 1; Kararb. Insc.
- 10350 **wyδβ'mp'kc** ⇒ wyδ'ynp'h
 10351 **wyδβ'y-** B گستردن
 wiδβay, wiθβay ? @<*wi-θwaya-;
 Parth. *wiδβayāg* ⇒ *δβ'y-, δyβty(y)
 (to)extend
 GMS 219, 293; AVS 94; BSTBL, Dhy. 92
- 10352 **wyδβ'yth** B گسترده، دور دست
 wiδβīt, wiθβīt ? (wδβ'yt, wyδβyt) @pp.
 ⇒ δyβty-
 extended, far away
 VJ 739, 458 n p94, 28*, 637, 187, 578, 686
- 10353 **wyδβ'ys-** ⇒ wyδβ'ys-
 10354 **wyδβ'xs** S ⇒ wyδβ'ys-
 10355 **wyδβ'yt** ⇒ wδkβ'yt, wyδβ'yth
 10356 ***wyδft-** M تاییدن
 wiδaft ? @pt. st. ⇒ wyδymb'
 (to)shine
 GMS 972
- 10357 **wyδh** B ⇒ wyδ
 10358 **wyδp't** B, M, S آنوقت، این بار، این دفعه
 wēδpāt(e) (wydp'ty)
 this time
 TSP 3.260, 6.100; BBB f7; Hen. Cosm. 312, 69;
 Tales. 478.2; MDii, Nov. 6.16; GMS 1452;
wyδp'tw, VJ 296, 1074; *wyδp'tyy*, BBB f11;
 Tales. 499.28; *wydp'ty*, C2, 7V17
- 10359 **wydp'ty** C ⇒ wyδp't
 10360 **wyδr'wsm'y** B تصویر، نقش
 (wycsm'y) ⇒ wycsm'k
- image
 BSTBL, Dhy. 64, 179; Benv. Notesiv 507
- 10361 **wyδrfš'n** M فروزان، درخشان
 wiδrafšān @<*wyδrfš-; Parth. *drafš-* @pres.
 part.
 shining
 GMS 1033
- 10362 **wydsntnyq** C هویدا، نمایشی، دیدنی
 wiδēsandnik ? @<*wi-dais-anta; *anta*
 conspicuous, exposed to view
 BSTii 905.25; C2, 57V25 n p123; Schwartz. AI 5,
 211.25
- 10363 **wyδwc'ync** M ⇒ wyδ'wc'ync
 10364 **wyδy** B ناپدید، ناپیدایی، غیبت
 wiδay ⇒ wyδ'y-
 disappearance
 TSP 16.39, 40; -w, TSP 7.83
- 10365 **wyδy-** ⇒ wyδ'y-
 10366 **wyδy'tk'ry** B ناپدید
 wiδayāt-kārē
 disappearance
 BSTBL, Dhy. 189; GMS 934
- 10367 **wyδyδδ** M آنجا
 (wδ'yδ)
 there
 Hen. Tales 478.1
- 10368 **wyδymb'** M آنرخش
 wiδēmbā (wydym'p') ⇒ wyδ'ynp'h, wyδ'np'kh
 lightning
 GMS 972; BSTii 895.55; C2, 54V25
- 10369 **wydym'p'** C ⇒ wyδymb'
 10370 **wyδyšt** B زنان، همسران
 wiδišt ? ⇒ wδ-, wδ-w, wδ'yšt
 wives
 SCE 231, wδ'yšt, SCE 55
- 10371 **wyγ'k** S بیخ، بن
 wēxē, wixē ? @in compd. ⇒ zβ'kwyy'k
 root
 Sogdica. 5.12b
- 10372 **wyg'n** M ویرانی، نابودی
 wig'γān @Parth. *wyg'n*; MP *gwg'n*; *wi -
 ✓kan ⇒ yk'n
 destruction
 Hen. Cosm. BSOAS 12, 307.52; GMS 219, 957
- 10373 **wyγ'y** M بینش، بصیرت ؟
 (wy'y)

- insight ?
W-Li 38, 88 apud. Gropp. MGI p43
- 10374 **wyγ(h)** B, M, S ریشه، بیخ
wēx, wix @loc. -y; pl. -t ⇒wyx
root
VJ 954, 1370; TSP 2.165, 1021; BSTBL, Dhu. 75, 78, 259, 267, 18, 55; W-Lii 572 n 1; Sogdica. 4.15; Frag. Len. 38.11, 85.7; wyγt, Frag. Len. 38.8, 20; wyx, Dhu. 75, 267
- 10375 **wyγn-** M ویران کردن
wiγan (wykn-, wk'yn-) ⇒wgyn-, wyqn-, wyknt-
(to)destroy
GMS 706; Hen. BSOAS 12, 307.51, 3sg. pass. wyγndy
- 10376 **wyγr's-** B بیدار شدن
wiγrās @<*wi-gras; Parth.wigrās; Yaghn. γurās ⇒wyγr'yš-, wyγr's-
(to)awake, (to)be awaken
TSP 6.119 n p228
- 10377 **wyγr't-** M بیدار شدن
wiγrāt (wyγr't-) @pt. st. ⇒wyγr's-
(to)wake up
BBB b21; GMS 870
- 10378 **wyγr'tky'** M هشیاری، بیداری
wiγrātakyā ⇒wyγr't'ky'kh
watchfulness
BBB 703; GMS 985; W-Lii 548.23, 581, 590
- 10379 **wyγr'tyy** M هشیار، بیدار
wiγrātē ⇒wyγr'ty(y)
watchful
GMS 215; wγr'r'kw, W-Li 71
- 10380 **wyγr'yš-** B, C بیدار کردن
wiγrēš (wyγryš-) @impf. ⇒wyγr'yš-
(to)wake, (to)arouse
C2, 83R10; wyγr'yš, TSP 13.25 n p228; S W, IJ 1976, p55.25, 56 n p
- 10381 **wyγryš-** ⇒wyγr'yš-
- 10382 **wyγš-¹** B, C خوشحال شدن
wiγaš @impf. ⇒wγš-¹, wyγwš-
(to)rejoice
VJ 27^b, 1458; C2, 86V2
- 10383 **wyγš-²** C رها کردن
wixāš @impf. ⇒wγš-², wyxš-
(to)save
C2, 23V5
- 10384 **wyγwš-** S خوشحال شدن
wiγuš ? @impf. ⇒*wyγwš-, wyγš-¹
(to)rejoice
MSP b 151; GMS 213 n 1
- 10385 **wyjt-** ⇒wjt-
- 10386 **wyjt'ry(yh)** M تبهکار، گزندکار، گزندرسان
wižat-kārē ('wyjtq'ry)
evildoer
GMS 219; Hen. Cosm. BSOAS 12, 307.23
- 10387 **wyjt'ry** M قلیا
wižtarγ ? @<*wižgarta; Oss. izgard ⇒wyžt'ry
alkali
GMS 1056A
- 10388 **wyjt'ryny** M قلیایی
wižtarγnē ?
alkaline
GMS 1056A
- 10389 **wykn-** ⇒wyγn-, wyqn-
- 10390 **wyqn-** M ویران کردن
wikan (wk'yn-) @3sg. pres. -dy ⇒wyγn-, wyknt-
(to)destroy
wyqndyh, Hen. Cosm. 307.65 "destroyed" ?; AVS 99
- 10391 **wyknt-** S ویران شدن
wikand @pt. st. ⇒wyγn-, wyqn-
(to)destroy
Anc. Lett. 2.13 apud. Hen. BSOAS 12, Date. 605 n 6
- 10392 **wym'nt** S مرز
wimand ⇒wm'nd
border
Karab. Insc. 20, 21 apud. BBB 687; Mack. AI 25 425.18
- 10393 **wyn** B, C دیده، دیدار، بینایی، رؤیت
wēn @ob. -y
view, appearance, sight
VJ 878; SCE 564; STii 7.25; TSP 5.121, 7.88, 10.20, 16.32; BSTBL p142; C2, 61V23, 25; wyny, VJ 364; Dhu. 97
- 10394 **wyn-** دبلن(در بیشتر متون)
wēn @<*waina; Av. vaēna @inf. -⁶y ⇒wyt-
(to)see
GMS 33, 579; VJ p122; BSTBL p142; TSP p276; STii p600; SCE p74; C2 p231; BBB p138; KG 2354; MDii p214; MSP b21 b95; Frag. Len.

- p111; Sund. AoFviii 1981 p219
- 10395 **wyn'** M, C چنگ، عود(سنج)
winā, winā(k) (wyn'k(h)) ©Khot. *bina* ©f. n.
harp, lute
GMS 971, 1111n 1; Hen. Tales. 467, 11, 13, 18,
30, 33 41; C2, 60V21: BSTii 890.53; Benv. Eti
315
- 10396 **wyn' jn-/jt-** M, S چنگ نواختن
winā žan/žat (zyt-) ⇒ zn⁻², zyt⁻³
(to)play lute
Tales. 467.31, 33, 41, 11, 13, 18
- 10397 **wyn'k(h)** S ⇒ wyn'
- 10398 **wyn'm'nty** S ⇒ wyn'mndy(y)
- 10399 **wyn'mndy(y)** M دیدار، شکل
wēnāmandē (wyn'mnty, wyn'm'nty) ©m. n.
appearance
Hen. BSOAS 11.66.5; -y(y)h, BSOAS 12; Cosm.
307.12, 55; GMS 1100; STi 65.14 apud. Sund.
AoFi 235, 236, 6V14; BSTii 905.7; C2, 57 V7,
wyn'mntw, 77V9; MSP b95
- 10400 **wyn'mnty** C ⇒ wyn'mndy(y)
- 10401 **wyn'nc'y** B دیدار، آشکار، دیدنی
wēnāncī ©wyn'n=wēn-ān <*waināni, -cy
⇒wyn'ncyk
visible
GMS 997n 1, 1006, 1032; TSP 2.52, 6.90, 7.87;
STii 7.4; BSTBL, p142-3; wyn'ncy, Dhu. 174
- 10402 **wyn'ncy'** C مشاهده، کشف، وحی، جلوه
wēn-ānc'yā ©f. n.
revelation, vision
BSTii 880.3: C2, 77R3 n p156
- 10403 **wyn'ncyk** B, M, S دیدار، آشکار، مرئی
wēnāncīk ©pl. -yt ⇒wyn'ncykwstr,
n'wyn'ncyk, wyn'ncyqy', wyn'nc'y, wyn'wcyq
visible
TSP 6.1, 15.12, 30; STii 9.7, 12, 15; BSTBL, Dhy.
202; Frag. Len. 101V1; MDii A-14, 13, 24-5;
KG 501, 506, 547; BSTii: C2 gloss. p231;
wyn'ncykw, MSP b47, 79, 98; GMS 1014, 997
n 1, 1032
- 10404 **wyn'ncykwstr** S آشکارتر
wēnāncīku/əstar
more visible
MSP b51
- 10405 **wyn'ncyqy'** C دیدار، ظهور، مشاهده، وحی
wēnāncīkyā ©f. n. pl. -yt ⇒wyn'ncyk
revelation, vision, appearance
- BSTii 832.2, 905.10.14, 915.7; C2, 39V7, 57V10,
14, 104R2, 48R15, 18
- 10406 **wyn'ndyy** M پدیدار، حاضر، کنونی
wēnandē (wyn'ntk, wyn'nty) ©pres. part.
visible, present, actual
GMS 1068; TSP 2.204, 729, 840, 21 iii 11, 7.87;
BSTBL, Vim. 133, 172; SCE 550, 560; Frag.
Len. 24, 2
- 10407 **wyn'ntk** ⇒ wyn'ndyy
- 10408 **wyn'nty** B ⇒ wyn'ndyy
- 10409 **wyn'wcy** B هویدا، پدیدار، مرئی
wēn-āwčī, wēnāuči ©Pahl. *vēnāβ*
⇒wyn'wcyq
visible
BSTBL, Dhu. 27; GMS 1006, 1075; Bailey.
BSOAS 7, 82
- 10410 **wyn'wcyk** S ⇒ wyn'wcyq
- 10411 **wyn'wcyq** M, C هویدا، مرئی، پدیدار
wēnāwčīk (wyn'wcyk) ⇒wyn'ncyk
visible
GMS 1014, 1075; BBB; W-Li 40, 14; STi 6.10;
STii 1.54, 89, 41, 4.8.10, 3.65, 5.18; BSTi 115,
277; Frag. Len. 49.6; Sund. AoFviii 1981
p219; -w, CII 1990 E10
- 10412 **wyn'wcyqy'** C دیدار، ظهور
wēn-āučīkyā
vision, revelation
STii 3.2
- 10413 **wyn'ncyk** M دیدنی، پدیدار
wēn-čīk
visible
GMS 475, 1018; Hen. Tales. 473.29
- 10414 **wynny** C بینا، بیننده
wēn-ne (wynny) ©pl. -yt; ob. pl. -yty
looker-on, viewer
BSTi 153; BSTii: 888.5, 847.49, 914.3; C2, 57R14,
53R7, 69V15; STi 67.8, 15, 7; GMS 895, 475
- 10415 **wynt'w ?** B سوراخ
windau ? ©Skt. *widdha* ? ©loc. -y
hole
TSP 2.893 n p180
- 10416 **wyny** C ⇒ wynny
- 10417 **wyny(y)** M, C آن، او، از آن او، به او (در بیشتر متون)
wēne ©<*awana ©pron. art. gen. dat. m.
⇒'wyn, wny(y), ZKn, w-
that, the, to him, of him

- GMS 1444; BBB p136; STi; STii p600; C2 gloss. p232-3
- 10418 **wyr** B, C, S شوهر
 wir ©Yaghn.wir; Pahl.wir ©ob. -', -y; acc. -w
 husband
 SCE 174, 232; VJ 1049, 1054, 1058, 1224, 1244; MDii, Nov. 3 p21.13, 16, 19 p214; C2 nom. wryy, 13R23, abl. wyr', 87R5: BSTii 878.5; Frag. 5.8, IJ 1996, 49
- 10419 **wyr'** C ⇒ wyr'kh
 10420 **wyr'kh** B آره
 wērāk ? (wyr') ©*wyr; ✓wai+ra
 saw
 TSP 21 iii 3; STii 6.26; Hen. Zeki Veladi Togan's Armagan, 436; Bailey. Prolexis. 249; AI 4, 33
- 10421 **wyr'm-** B آرام کردن
 wirām ⇒ wyrm
 (to)calm, (to)set at rest
 BSTBL, Dhu. 215, 3sg. subj. wyr'm't; AVS 74
- 10422 **wyr'mny** B آرام
 wirāmnē (wyrmnny) ⇒ wyr'mn'k
 calm
 TSP 3.217, 9.137, 16.25, 27, 37; BSTBL, Vim. 71, Dhu. 46, 167, 191, 192, 212, Dhy. 11, 110; GMS 893
- 10423 **wyr'ms-** B آرام شدن
 wirams ©med. pass. st.
 (to)be calm
 TSP 6.194; 3sg. pres. pass. st. wyr'msty; AVS 74
- 10424 **wyr'mtk** B آرام، آرامش یافته
 wirāmtē (wyrmtty) ©pp.
 calm, appeased
 BSTBL, Dhu. 107, 145, 168
- 10425 **wyr'm(y)** B آرامش
 wirām ⇒ wyrm, wrm
 calmness
 TSP 11.20
- 10426 **wyr'rz-** B لرزیدن
 wirarz (wlrz-) ⇒ wdrz-
 (to)tremble
 TSP 2.411; GMS 60n 1
- 10427 **wyr'stk** B آمیخته، درهم
 wirā/istē ⇒ wr'yδ-, wrysty
 mixed, confused
 BSTBL, Dhu. 214; Benv. Notesiii 212; STii 10.18, 29; Hen. BBB 560; Gersh. GMS 216 "opposite"
- 10428 **wyr'yc** B ⇒ wr'yc-
- 10429 **wyrδt'y** S آمیخته
 wirēθtē ©pl. -t ⇒ wr'yδ-
 mixed
 Sund. KG 503 n p191
- 10430 **wyrwš-** B ⇒ wyrwxš-
- 10431 **wyrq-** C ⇒ wyrk-
- 10432 **wyrk-** B گرگی
 wærk, wīrk (wyrq-) ©<*wřka; Av. vāhrka
 ©nom. -y; ob. -', -y; pl. -yh, -yšt; ob. pl. -yšty
 wolf
 GMS 141, 485, 511; TSP 2.330, 635, 682, 714, 812; TSP 3.243, 246, 6.8; SCE 310, 358, 137, pred. inst.; GMS 1182; BSTii 889.23; C2, 60R23; Frag. Len. 68, 13, 19; pl. wrkyh, TSP 2.635; wyrqyšt, C2, 12R3, 12V4; STi 6.8; GMS 1186
- 10433 **wyrm** M آرامش
 wiram ⇒ 'wrm, wrm, wyr'm(y), wyr'm-
 quietness
 Sogdica. 50.5; GMS 213 n 2; wyr'my, TSP 11.20
- 10434 **wyrmn'w'k** B آرامش، صلح
 wiramnāwē (wyrmn'w'y, wyrmn'w'k).
 peace, tranquility
 BSTBL, Dhu. 4, Dhy. 341; TSP 2.738; STii 10.41; Sogdica. 50.5; GMS 1083
- 10435 **wyrmn'w'k** ⇒ wyrmn'w'k
- 10436 **wyrmn'w'y** B, M ⇒ wyrmn'w'k
- 10437 **wyrmny** B ⇒ wyr'mny
- 10438 **wyrmty** B ⇒ wyr'mtk
- 10439 **wyrwr** S مردانه ؟
 wirwar ? ©<MP wcyrwr
 manly ?
 Sund. MSP b177
- 10440 **wyrwxš-** C درخشیدن
 wirōxš (wyrwš-) ©Parth. wrwxšn
 (to)shine
 TSP 22.2, wyr'wš't; perf. wyrwxšd'r-, STi 16.8; GMS 216
- 10441 **wyrxc¹** C ریخته
 wir(i)xčā ©*wyrxty ©f. pp. ⇒ wr'yc-,
 wryd'r-
 poured

- C2, 57V27: BSTii 905.27
- 10442 *wyrxs- C ⇒ wyrxc'
- 10443 wyrxt C ⇒ wyrxc'
- 10444 wryyδ S آمیختگی
wirēθ ⇒ wryst-, wr'yδ-, wr'yδ-
mixture
KG 338
- 10445 wryyθ C ⇒ wr'yδ-
- 10446 wryyθ'mnty C آمیزش، اتحاد
wirēθāmandē @acc. -tw
mixing, union
C2, 48R8; abl. -t', C2, 48R6: BSTii 883.6
- 10447 wyrzr B ⇒ wrzr-, wyrz-
- 10448 wys'q C صلح، آرامش
wisāk @MP wisāy
peace
C2, IR12, 54R23; S W, C2 p51; BSTii 871 V9, 894.23
- 10449 wys'yδ- ⇒ ws'yδ-
- 10450 wysδwyth B شاهدخت
wisduyd (wystwyth) @pl. wystwyrth
princess
TSP 6.165; Benv. Titres et Nom Propres. 35;
Hen. Mittelir. 94; wysδwyrth, Tales. 476.20n;
wystwyrth, KG 436
- 10451 wysp- هر، همه، همگی (در بیشتر متون)
wisp (wysph) @<Av. vispa @nom. -y; nom.f
-; acc. & nom. -w; ob. -, -y, -y'; pl. -y
⇒ wyspn, wyspyšnw, KL
all, every
GMS 1214, 1202, 1196; Gersh. JRAS 1942, 98f;
VJ p122; SCE p74; BSTBL p143; MDii p214;
STii p600; Frag. Len. p112; BSTi 90; STi
10.11; BSTi 880.8; C2 p231
- 10452 wysp"δcw B همه چیز
wisp-āδču
everything
VJ 469, wyspw"δcw, VJ 137; Gersh. JRAS 1942, 98
- 10453 wysp'rδ B هرجا، همه جا
wisp-arθ(e) (wysp'rδyy) @<*wispaθra
⇒ wyspδr, wysprδ, wsprδ, wysprδ
everywhere
BBB p70, 565; SCE 280, 207, 545; GMS 440 n 1;
Anc. Lett. 4.5 apud. GMS 1310; Hen. BBB
p73, 579.1
- 10454 wysp'rδyy M ⇒ wysp'rδ
- 10455 wysp'spymyy M پر گل (همه گل)
wisp-aspraymē
(full of)flowers
Hen. BSOAS 12 Cosm. 307.29; Gersh. Sogd.
Cpds. 1945, 140
- 10456 wyspδr S همه جا، هر جا
wispaθr @*wispaθra ⇒ wysp'rδ
everywhere
Anc. Lett. 4.5; GMS 440n 1; Hen. BBB p73.579.1
- 10457 wyspδr'k S شاهزاده
wispəθrē, wispəšē, wispišē (wyspδry,
wyspyδr'y) @pl. -t ⇒ wyšpšy
prince
Sund. KG 404; pl. wyspδr'yt, KG 436; BSTBL,
Padm. 47; wyspδryt, Hen. Mittelir. 94
- 10458 wyspδry B, S ⇒ wyspδr'k
- 10459 wyspyrβ'k M همه دانا، بسیار دانا
wisp-γarβāk @pl. -t(t)
all-wise
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148
- 10460 wyspyrβ'ky' B همه دانش (معرفت)
wisp-γarβākya (wyspyrβkyh) @f. n.
all-knowledge
TSP 16.44, 9.100
- 10461 wyspyrβkyh ⇒ wyspyrβ'ky'
- 10462 wyspywn'y B همه گونه، همه نوع
wisp-γōne
of all sorts
GMS 1114
- 10463 wyspywnc B همه رنگ، همه گونه
wisp-γōnč
(of all)sorts, multicoloured
BSTBL, Dhy. 153, 295
- 10464 wysph S ⇒ wysp-
- 10465 wyspn هر، همه، همگی
wispan @wispa + gen.<abl. -na @pron. infl.
of wysp-, ob., gen. dat. -ny, n'y; abl. -n'; loc.
-ny ⇒ wysp-, wyspyšnw
all, every
Gersh. JRAS 1942, 98ff.; GMS 1214, 1568; ob.
wyspny, VJ 112, 128, 396, 1113; TSP 7.200,
8.169, 201; SCE p74; BSTBL p143; MSP; C2,
53V4, 68V7; abl. wyspn', C2 gloss. & p197,
231
- 10466 wyspn' ⇒ wyspn, wyspn'c, wyspn'δ

- 10467 **wyspn'c** B, M, S همه، همه چیز، هر چیز
 wispan-āč @wyspn' (abl. pron.) + -c <haca
 (prep.) @n. & adj.
 everything
 Gersh. JRAS 1942, 99; GMS 1568; VJ 535; TSP
 2.659, 1214, 6.141 p277; SCE 37, 338; BSTBL,
 Padm. 40; Anc. Lett. 3.18; MDii p214;
 wyspn'ch, Tales 476-6; S W, SGI, 1986, 415-6
- 10468 **wyspn'cw** B, M, S همه چیز
 wispan-āču @<wispan-āδču, wispanāč-u
 ⇒ wyspnycw
 everything
 VJ 533; TSP 3.106, 272, 1237, 11.33, 7.91 gloss.
 p277; Frag. Len. 27.4; Hen. JRAS 1944,
 138.12; wyspn'cy, TSP 8.65, 76 etc;
 wyspn'cyw, TSP 2.127, 1228; Frag. Len. 44.2
- 10469 **wyspn'δ** B, S همه، باهمدیگر
 wispan-āδ @wispanā (abl.pron.) + -δ<hada
 (prep.)
 with all, all
 GMS 1568; wyspn+'δ, BSTBL, Padm. 51; Anc.
 Lett. 3.2; S W, SGI, 1986, 415-6
- 10470 **wyspn'y** ⇒ wyspn
- 10471 **wyspny'δ'k** B همه کس، هر کس
 wispanyāδē
 everybody
 TSP 2.475; wyspw 'dy, STii 1.68, 4.9
- 10472 **wyspnycw** B همه چیز
 wispan(e)-ču ⇒ wyspn'cw
 everything
 VJ 877, 882; GMS 1568
- 10473 **wysprδ** B, S همه جا
 wisp-arθ @<wyspδr ⇒ wysp'rδ
 everywhere
 SCE 207, 545; TSP 2.645.883, 9.85, 89, 138,
 10.27; BSTBL, Vim. 60, 141, 144, Dhy. 218,
 333; Frag. Len. 93.39; O' 39
- 10474 **wysprtnyny(y)** M برجواهر، (پوشیده) از هر نوع گوهر
 wisp-ratnēnē @pl. -t
 full of jewels, covered with all jewels
 Hen. Tales. 473.49; GMS 1053, 1243; BBB
- 10475 **wyspšyr** M همه خوبی
 wisp-šir
 all goodness
 Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 148
- 10476 **wyspw** ⇒ wysp-
- 10477 **wyspw(w)** همه
 wispu @acc. sg. nt. adv. ⇒ wysp-
 all
 SCE p74; VJ p122; GMS 1196; BBB 482 f77; C2
 p231; MDii p214; KG 422, 439, 492; MSP b49,
 51; Frag. Len. p112; W-Li 23, 35 ii 547, 574,
 587; STii p600
- 10478 **wyspy'dy** C هر کس
 wispyāδē?
 everyone
 S W, C2 HR 2 gloss. gen.
- 10479 **wyspyδr'k** B شاهزاده
 wispiθrē, wispašē (wyspyδr'y, wyspδry)
 @<*visō-puθra ⇒ wyspšy
 prince
 BBB 579; Benv. Notesiv 506; Titres et Noms
 Propres. 24; -'k, VJ 5*, etc. p122; -'y, VJ 136
 etc. p122; voc. wyspyδr'k, VJ 52, 1198
- 10480 **wyspyδr'y** ⇒ wyspyδr'k
- 10481 **wyspyšnw** B همگان
 wispišanu @<*wispa- šanām- @ob. pl.
 ⇒ wysp-, wyspn
 all
 GMS 350, 1214; wyspšn, Sogdica. 60.26
- 10482 **wyspzn'g'n** M همه گونه
 wispzangān (wyspznk'n)
 of all kinds
 BBB b28; Hen. Cosm. 307.16; TSP 6.171, 172,
 9.2, 45, 139; VJ 1017; BSTBL, Vim. 131
- 10483 **wyspznk** B هر گونه
 wispzang
 (of all) kinds
 STii 10.9, 16, 17; wyspzn'cw, TSP 7.91;
 wyspznky, STii 9.16
- 10484 **wyspznk'n** B ⇒ wyspzn'g'n
- 10485 **wyst** C بیست
 wist
 twenty
 C2, yw-wyst "twenty-one", C2, IR10
- 10486 **wyst'w** B, M, C پیمان، وعده، سوگند
 wistāw @<*wi-stu ⇒ wystw
 promise, oath
 BBB b46; BSTBL, Dhy. 73; GMS 216, 855, 1504;
 STi 83.19
- 10487 **wyst'w-** M سوگند خوردن
 wistāw

- (to)swear
Hen. Tales. 472.2
- 10488 **wystmyq** C یستم
wistmik ©ob. -y
twentieth
C2, 55V27, 65R30: BSTii 898.117, 877.8
- 10489 **wystw** C پیمان، وعده
wistāw ©ob. -y; pl. -t ⇒wystw wn-, wyst'w
promise
C2, 51R17, 51V18, 77V15: BSTii 885.17, 886.18, 880.15
- 10490 ***wystw't** C سوگند خوردن
wistawāt ©pres. wystw; pt. st.
(to)swear, (to)promise
perf. wystw'δ'r-, STSC 132.18
- 10491 **wystw'ty** C وعده داده، موعود
wistawāte ©pp.
promised
C2, 48V26: BSTi 884.23
- 10492 **wystwyrth** S ⇒ wysδwyth
- 10493 **wystwyth** S ⇒ wysδwyth
- 10494 **wystw wn-** C وعده دادن، قول دادن
wistaw wan ⇒wystw
(to)promise
BSTii 878.9: C2, 87R9
- 10495 **wyš** B گیاه، علف
wēš ©<*wastrya; Yaghn.wēš; Wakh. wiš;
Pašt.wāš ©ob. -y
herb, plant
Bailey. Prolexis. 92; VJ 965, 1128, 1129, 1366-68; TSP 2.224, 1209, 13.6, 21iii 15; Hen. Texts. 718
- 10496 **wyš'k(k)** B علف، گیاه دارویی، برگ
wēšē, wišāk ?
herb, medical plant
TSP 3.215; VJ 1128; Frag. Len. 84b2
- 10497 **wyš'kk** B عالی، باشکوه، مجلل
wiš(a)k(w) ? (wyš'kw) ©<*visyaka ⇒wyšq
excellent, splendid
VJ 855 n p95; VJ 946; Gersh. TSP 1969, 175
- 10498 **wyš'kw** ⇒ wyš'kk
- 10499 **wyš'nd** M آنها، ایشان
wēšand (wyšnt(y), wyš'nt) ©nom. ob. 3pl.
pers. pron. -art. ⇒wyšnd(y)
they, them, their
GMS 1384, 1407; STii p601; ob. wyš'ndy, GMS
- 1396; wyš'nty, Tales. 478.5; Frag. Len. 29.7;
wyš'ntw, Hen. Tales. 478.2
- 10500 **wyš'nt** C, S ⇒ wyš'nd
- 10501 **wyš'wrt** B علفزار
wēš-xurt
grassland
TSP 13.6
- 10502 **wyšq** C, B عالی، نجیب
wišak, wišk ⇒wyš'kk
noble
BSTii 851.3: C2, 12V3 n p56; Benv. Eti 330
- 10503 **wyšk'lyrt'y** B باز (چشم گشوده)
wiškērtē ⇒wšk'lyrt'y
open(of eyes)
BSTBL, Dhy. 102; Benv. Eti 309
- 10504 **wyšqyr-** C باز کردن، باز
wiškēr (wyškyr) ©3sg. impf. wyšqyr
(to)open
BSTii 889.14: C2, 60R14; Benv. Eti 308; Frag. Len. 44.3 apud. S W, BSOAS 1981, 236
- 10505 **wyškyr** S ⇒ wyšqyr-
- 10506 **wyšqyrd-** C میخکوب کردن، کوبیدن
wiškērd (wšqyrd-, wyšqyst-, 'wšqyrd)
©impf. ⇒wšk'rδ
(to)nail, (to)strike, (to)knock in
BSTii 875.18; C2, 66V18 n p74.22
- 10507 **wyškyrδy** B نقاشی با سوزن، سوزن دوزی
wiškērdē ⇒wšk'rδ, ptškrδ-
pierced with needle
TSP 3.199; Hen. Texts. 728; TPS 1945, 152 n 1
- 10508 **wyšqysc** C افراشته، نصب شده
wiškēstē ? ©f. pp. ⇒wšqyšty
set up, fixed
C2, 87R11: BSTii 878.11
- 10509 **wyšqyst-** ⇒ wyšqyrd-
- 10510 **wyšqyšty** C افراشته، نصب شده، میخکوب شده
wiškēstē ©pp. ⇒wyšqysc, wšqyšty
set up, nailed
C2, 31R22: BSTii 892.22
- 10511 **wyšn** B, M, S آنها، ایشان (در بیشتر متون)
wēšan ©<*awaišām ⇒wyšn, wyyšn
they, them, their
EGSii 117; GMS 1404, 1447, 1449; VJ 16, 1443
- 10512 **wyšnd(y)** M آنها، ایشان (در بیشتر متون)
wēšand(i) (wyšnt(y)) ©ob. -y ⇒wyš'nd, w-
they, them, their
GMS 1399n 1, 1448, -(y)yh, GMS 1384; STii

- p601; BSTi 72, 69 etc.; C2 gloss. p233
- 10513 **wyšnt(y)** C ⇒ wšnt(y), wyš'nd
- 10514 **wyšnw** B, S آنها، ایشان
wěšanu ©*awaišām ©3pl. pron art. ob.
⇒ wyšn, ZKyšn(w), ZKyHMw
they, them, their, those
GMS 350, 1447; VJ 12*, 98, 1394, 341; SCE
7.259; BSTBL, Vim. 53, 170; Anc. Lett. 5.4;
MSP
- 10515 **wyšprkr** B, M ویشپرکر (نام یکی از خدایان: فاعل)
مطلق، کردگار، در مانوی عنوان روح زنده: مهریزد
wišparkar, wišvarkar ©<Skt. viśva-karman
Vishparkar, All-maker (a god)
VJ p122; TSP 8.42 n p215; Hen. BBB 506
wi-spara-kara, Cosm. 312.106, 317n;
Humbach. AI 4, 402-6, vayuś-uparō-kairyō
- 10516 **wyšpš'k** B ⇒ wyšpšy
- 10517 **wyšpšy** C شاهزاده، ولیعهد
wišpāšē (wyšpšyyh, wyšpš'k, wyšpwšy) ©Av.
viśō puθra-; Parth. wišpuhr; <wišpāšē
<*wišpiθre <*wišpuθraka ⇒ wyspyδr'k,
-pšy, wyspδr'k
prince, crown prince
BBB p73 579; GMS 450, 1685; STi 83.21; -š'k,
TSP 6.166 n p207
- 10518 **wyšpšyyh** M ⇒ wyšpšy
- 10519 **wyšpwšy** ⇒ wyspyδr'k, wyšpšy
- 10520 **wyštm'x** M بهشت
wəštmāx (wštm'x) ⇒ wštm'yw
paradise
GMS 210n 2.398
- 10521 **wyt** ⇒ wy-
- 10522 **wyt-** دیدن (در بیشتر متون)
wīt ©pt. st. ⇒ wyn-, wyd'r-, wytwδ'r-
(to)see
GMS 579, 879; STii 5.36; STi 86.2-3; TSP 2.659,
7.89 BSTBL p142; C2 p231; KG 381; MDii
p214; MSP b49, 111 b32; Frag. Len. p112;
AVS 97
- 10523 **wyt'p** B تابش، درخشندگی
witāp
illumination
BSTBL, Dhy. 333
- 10524 **wyt'p-** B, C تاییدن
witāp (wyt'p-) ©<*wi-tāpa; Parth. wyt'b
©impf. wyt'p
- (to)shine, (to)illuminate
TSP 14.33; BSTBL p144; GMS 216, 588; C2,
77V16: BSTii 880-16; AVS 106
- 10525 **wyt'k** M, B دیده، دیدنی، پدیدار
wītē (wyt'y, wytk)
seen, visible
Hen. BSOAS 11.70.4; TSP 2.658; Anc. Lett. 5.13;
wyyt, GMS 1158; Tales. 473.30
- 10526 **wyt'(k)** S ریسمان
wyt(āk ?)
cord
MDii p214; MDiii p131
- 10527 **wyt'p-** ⇒ wyt'p-
- 10528 **wyt'p'k** B آذرخش
witāpāk
lightning
TSP 9.32, 34, 38, 39 n p220
- 10529 **wyt'p'mnty** C تابش، تجلی (ظهور مسیح)
witāp-āmandē
shining forth, Epiphany
STi 31.11; GMS 1100; C2, 55R16: BSTii 897.76
- 10530 **wyt'r-** B ⇒ wytr-
- 10531 **wyt'rt-** B, S رفتن، روانه شدن
witart (wytrt-) ©pt. st.; pres. wytr-
(to)start, (to)go
GMS 934; Hen. Mittler. 63; Frag. Len.; Vim. 8;
Anc. Lett. 2.8, 9, 36, 5.11, 15; KG 348; inf. VJ
299; BSTBL, Dhu. 81; STii 8.8
- 10532 **wyt'w-** B, M تاب آوردن، تحمل کردن
witāw ©<*wi-tāw ⇒ w't'wp'zny'h
(to)endure
GMS 216
- 10533 **wyt'wys-** B آب شدن، ناپدید شدن
wituxs ⇒ wyt'yc-, wyt'xs-, wytwyt-
(to)melt away, (to)disappear
TSP 2.1060; BTSBL, Dhy. 157; BBB 62.516;
GMS 113
- 10534 **wyt'wn'k** B لجباز، سرسخت
witāwnē
obstinate
TSP 2.1130
- 10535 **wyt'wr** B ⇒ wytwr
- 10536 **wyt'xs-** S گذاختن، آب شدن
witaxs ©<*wi-tak ⇒ wyt'wys-
(to)melt
Sund. MHC p32.10

- 10537 **wyt'y** S ⇒ wyt'k
- 10538 **wyt'yc-** B گداختن، آب کردن
 witēč @<*wi-tāčaya; ✓tak; Parth. wd'c
 @trans. v. ⇒ wyt'wys-, wytwt-
 (to)melt
 BSTBL, Vim. 132; AVS 73, 118
- 10539 **wyt'yr-** B روانه شدن، رهسپار شدن، همراه افتادن
 witir, witər ? @Yaghn. tīr; <*wi-trya-
 ⇒ wytr-
 (to)start, (to)go
 GMS 185; VJ 272; AVS 105 n 1
- 10540 **wytwy** B رنج، درد
 witx(w)e (wytyyy, wtyyy) @<*wata ahu
 suffering
 GMS 391 n 2; BSTBL p144; TSP 3.117, 5.109,
 9.58, 65, 123, 134; SCE 466
- 10541 **wytyyy** ⇒ wytwy
- 10542 **wytk** ⇒ wyt'k
- 10543 **wytr-** رفتن، گذشتن، روانه شدن
 witar (wytr-, wtr-) @impf. wytr ⇒ wyt'yr-
 (to)start, (to)depart, (to)pass go
 VJ p122; BSTBL p144; GMS 185, 213 n 2, 630;
 TSP p277; C2 p231 n p66; MSP; MDii; O' 15;
 Frag. Len. 92.15; SCE 567; wytr, VJ 828,
 1116, 1296
- 10544 **wyθrbnync** C نگران
 wiθarβərənč @*wyθrb-
 worried
 STi 37.4; GMS 1279; Sund. AoFiii 1975, 14V4
- 10545 **wytrt-** B ⇒ wyt'rt-
- 10546 **wytrxt'y'** C فشار، ستم
 witraydyā
 oppression, constraint
 BSTii 683.14; Benv. Et. 1.319; C2, 48R16 n p86
- 10547 **wytwδ'r-** B, M, S دیدن
 witu- δār @perf. st.; trans. pret. ⇒ wyd'r-
 (to)see
 BSTBL, Dhy. 162, 309; VJ 3, 4, 1034, 1493; TSP
 2.312; KG 636; Frag. Len. 57.2, 3, 60.2; wyd'r-
 C2, 64R24, 104R13, 57R31
- 10548 **wytwyt-** B, C گداختن
 wituḡd @pt. st.; perf. wytwy'd'r- ⇒ wyt'wys-,
 wyt'yc-
 (to)melt
 BSTi 276; Gersh. JRAS 1946, 180
- 10549 **wytwytk** B گداخته
 wituḡdē @<*wi-taxtaka @pp. ⇒ wyt'wys-
 molten
 BSTBL, Intox. 14.15
- 10550 **wytwr** تا (در بیشتر متون)
 witūr (wytwr)
 until, up to
 VJ 115, 59*, 924, 1253, 1242; TSP p277; SCE
 282; BSTBL p144; MDii, Nov. 5.8; Anc. Lett.
 1.12; STi 7.5, 32.17, 73.16, 84.6; STii 9.14; C2
 gloss. p231; KG 559
- 10551 **wyws-** M سپیده دم، بامداد
 w(i)yus @Av. vyusa ⇒ wy'ws
 morning, dawn
 Bailey. Prolexis. 264; BBB 572 a8
- 10552 **wyws-** C سپیده دمیدن، صبح شدن
 w(i)yus @Av. viusaiti @perf. wywsd'r-
 (to)dawn
 STi 33.11; GMS 217, 877 n 2
- 10553 **wyx** B, S بیخ، بن، ریشه
 wēx, wix (wyxh) ⇒ wyγ(h)
 root
 BSTBL, Dhu. 75, 78, 267; Hen. Cosm. BSOAS
 12, 312.123; BSTii 831.22; C2, 102V22; KG
 428; Sund. MHC p27.6; AoFviii 1981, 22R4,
 -y, 22R3
- 10554 **wyxx** ⇒ wyx
- 10555 **wyxnš** M رهایی
 wixanš @impf. ⇒ wxš-, wy'nš, wy'rš
 salvation
 BBB 490
- 10556 **wyxs-** C رها کردن
 wixaš @impf. ⇒ wxš-, wy'rš, wy'nš, wyγš-²
 (to)save, (to)liberate
 C2, 69R32, 23V5
- 10557 **wyxsṗwr** C بیشاپور
 wēhšābur
 Wehshapur(an anciant city of Pars)
 C2, 1R6n p50
- 10558 **wy(y)** M آن، در آن
 wē,wyā @pron. art. loc. m. f.; gen. f. ⇒ w-,
 wy', 'wy(h)', ZKwy(h)
 in that, it, the
 GMS 1399, 1439; wyyh, Hen. Magi. 142.6; wyy,
 KG 2363 p142.6f
- 10559 **wyy(h)** ⇒ wy(y), wy'

- 10560 **wyjšn** M ایشان
wēšān ⇒ wyšn
they
Hen. Tales. 473.1
- 10561 **wyyt-** ⇒ wyt-
- 10562 **wyz'w** M خاموش
wizāw ©Parth. wzw-; Khot. *buysu*
extinguishing
GMS 216, 957
- 10563 **wyžp** S ترس، وحشت
wižp ?, užp/b ©abl. *wyžpy'* ⇒ wzp-,
wyžpywn'k, wyžpywnc
terror, fear
Mack. AI 25, 1985, 422, 20
- 10564 **wyžpywn'k** B وحشتناک، مهیب، بالهت
užb-γōnē (wyžpywny) ⇒ wyžp, wzywn'k/y
terrible, awesome
TSP 6.193; Hen. Texts. 723; GMS 212 n 2, 1114;
C2, nom. 5V28, gen. 61V20, loc. 31R24,
69V30; pl. -t, C2, 60V28; Benv. JA 1955, 317;
-th, TSP 3.150
- 10565 **wyžpywnc** C وحشتناک، مهیب، بالهت
užb-γōnē ©f. adj. ⇒ wyžpywn'k, wzywnch
awesome, terrible
C2, 57R3
- 10566 **wyžpywny** C ⇒ wyžpywn'k
- 10567 **wyžp(h)** ⇒ wzp-
- 10568 **wyžr-** B, M, C مستقیم، راست
wizr (wyrzr, wyžrh) ©Av. *varazra* ©-y(y),
-w, -' ⇒ wzrw, wzr-
straight, true
GMS 146, 522; acc. adv. *wyžrw*, BSTBL p144;
Frag. Len. 93.39; STi 63.17; STii 7.31, 33, 5.31,
4.44; C2, 61V26; *yzrrw*, Vim. 74; -h BSTBL,
Dhu. 283; abl. *wyžr'*, C2, 12V17; *wyžry(y)*,
STii 2.19; Tales. 469.19; BBB; *wyžrw*, TSP
2.751; *wyžry*, TSP 2.870; *wyžrw*, TSP p276;
Dhy. 14, *wyžrh*, BSTBL, Vim. 27; *wyžry*, TSP
2.76, 7.41
- 10569 **wyžrh** B ⇒ wyžr-
- 10570 **wyžt'** C تأخیر
wižtā ©f.
delay
wyžt' wn- "to delay"; BSTii 890.43, 45, 917.6;
C2 p232, 52R6, 60V11, 13; Benv. JA 1955,
314; C2 p99.6
- 10571 **wyžt'ry** B قلیا
wižtary/x ? ⇒ wyjtry
alkali
TSP 9.30; GMS 1056A
- 10572 **wyžtk'ry** S بدکار، تبهکار
wižat-kārē
evildoer
MSP b185
- 10573 **wz-** M, B پریدن
waz ⇒ wz'nt'k
(to)fly
GMS 1635
- 10574 **wz'nt'k** B پُران، پرند
wazandē ⇒ wz-
flying
TSP 3.204 apud. Hen. Texts. 729
- 10575 **wz'rk** B بزرگ
wazark (RB, wzrg) ©<OP *vazarka* ©pl. -t(t)
⇒ RBk⁽⁶⁾
big, great
TSP 6, 166; VJ 206; GMS 50, 976; W-Lii
546.17, 566
- 10576 **wz'y** C ⇒ pyš-wz'y
- 10577 ***wz'y-** C ترک کردن
wizāy ©Parth. *wz'y-*, *wz'd-*, *wizyh*; Av.
ivizayaθā; Oss. *izayun*
(to)leave
S W, C2 p96 51R21, *pyš wz'y* "heirloom"
- 10578 **wz'yδw'd** S ⇒ wjyd w'δ(δ)
- 10579 **wzy'm** B کاملاً، بهراستی
uzyām ©<*uz-gāmam ⇒ wzy'm, zy'm
absolutely, certainly
SCE 204, 456; BSTBL, Vim. 182, Dhu. 52
- 10580 **wzn'** C سنگاب تعمید، آبن(ظرفی که برای غسل تعمید
به کار برده می شود)
wāznā ©<Syr.
font
C2, 57R4; S W n p115
- 10581 **wzp-** B ترس، وحشت
užb/p (wžp') ©<Av. *azōbā* ©f. n. ⇒ wyžp,
wjp-
fear, terror
GMS 309; C2 gloss. acc. *wžp'*; abl. *wžpy'*, BSTii
832.11, 846.22, 23R15, 69R20, 104R11
- 10582 **wžp'** C ⇒ wzp-, 'wžb-

- 10583 **wzpywn'k/y** B وحشتناک
užp-γōnē @<*azōbā-gaona- ⇒wzpywnch,
wzpywn'k, wzpywn'ystr
terrible
-w; VJ 314; Benv. Notesiv 502; pl. -th, TSP
3.150; GMS 1114
- 10584 **wzpywn'ystr** S وحشتناک تر
užpyōnistar ⇒wzpywn'k/y
more terrible
Sund. MHC p29.7
- 10585 **wzpywnch** B وحشتناک
užb-γōnč @f. adj. ⇒wzpywn'k/y, wzpywn'k,
wzpywnch
terrible
VJ 63°
- 10586 **wzprnh** B کاجیره، زرتک؟ (عصفر، نوعی گیاه)
wizparm ?, uzparn ?
(name of a)plant, safflower
TSP 3.172; Hen. Texts. 727.172
- 10587 **wzrg** M ⇒wz'rk
- 10588 **wzrw** B راست
wizru (wyrzr) ⇒wzr-, wyzr-
straight
BSTBL, Dhu. 147
- 10589 **wzyn** C = w+ zyn ⇒zyn¹
- 10590 **wzyšth** M ماهر، پرشور؟
wizēšt ? @<Parth. wzyšt
zealous ?
Hen. BBB p 138, wzyštyh

X

- 10591 **x-¹** M, C, S بودن
x- @<ah-/h- ⇒x't, x'y, xcy, xnt, xnd, xy¹,
ym¹, yš, -yšd¹, sty¹, γ-¹, γ'n¹, γ't, γ'y, γcy,
ynt¹, y't, y'y, ycy, yšt¹
(to)be
GMS 760-86; BBB p138; AVS 221-7; C2, 232;
STii p583; KG p142; MSP p55
- 10592 **x-²** M, C, S بن ضمیر (حرف تعریف برای حالت فاعلی)
@pron. art. st. nom. ⇒xw, x', x'nd, x'n¹, xyδ,
xwnx, xwny
GMS 1405; BBB p136
- 10593 **x³** M ⇒x'
- 10594 **x¹** M, C آن، آنها
xā (xh, x³) @pron. art. nom. f. sg. & m. f. pl.

- ⇒xw, w¹, γh, γ', ZKh, 'xh
that, the, she, it, they
GMS 1398, 1415-7; STi; STii 3.2; BSTi p38;
Sund. MHC; C2 gloss. BBB b78 e13 f6; S W,
TPS 1994, 43-50
- 10595 **x'n¹** M, C آن
xānā @f. demons. pron. pl. x'nd/t ⇒w'n¹, x-²,
x'nd
that, the, they
GMS 1405, 1418; C2 gloss.; BBB 566
- 10596 **x'n²** M, C, S خانه
xānā @f. n. nom. x'n¹; acc. ob. x'ny(y), pl. x'nyt
⇒x'n'kh, γ'n'k(h)
house
GMS 884, 973, 1263, 1268; nom. x'n¹, Tales.
470.58; GMS 973; C2, 104V3; acc. x'n¹, Tales.
467.28; BSTi 119; C2, 104V7, 602R24; ob.
x'ny, BBB b 39; BSTi 97, 101, 104, 120, 126;
C2, 1V7, 51R31, 60V29; CII 1990 F8; acc.
x'ny, STi 31.16; Sund, AoFviii 1981, 5R14;
GMS 1263; pl. x'nyt, STi 24.6; STii 3.27; GMS
1268
- 10597 **x'n'kh** S خانه
xānā(k) @f. n. ⇒x'n², γ'n'k(h)
house
KG 467
- 10598 **x'nd** M آنها، ایشان
xānd (x'nt) @pron. art. pl. ⇒x-², x', x'n¹
those, the
GMS 1402, 1419; Hen. Cosm. 307.2; STi 21.11,
29.9, 12, 33.13, 39.6, 41.3; Sund. AoFviii 1981
p219; STii 6.19; BSTii 839.3, 7, 892.8; C2
gloss.; W-Lii 569; BBB 566
- 10599 **x'nt** C ⇒x'nd¹
- 10600 **x'nycyq** C ⇒x'nycyk
- 10601 **x'nycyk** M(S) خانگی
xānē-čik (x'nycyq) @ob. pl. -ty
(of)house
GMS 1017, 1062; STi 8.15; CII 1990 E14; -w,
F25
- 10602 **x's** C پارچه، پوشش، کفن
xāš @pl. x'st; ob. pl. -ty
clothing, garment
C2, 60R24, 68V8; BSTii 889.4, 843.39; CII 1990
E1
- 10603 **x'st** ⇒γ'st
- 10604 **x't** M

- xāt @*ahati; x+āt @3sg. subj. ⇒'t², 'st't, γ't
GMS 773; BBB 527
- 10605 x'twn C, S(M) خاتون، ملکه
xātūn (γ'ttwnh) ⇒γ'twnh
queen
STi 87.24; Benv. Titres et Nom Propres. 31; CII
1990 B6 nb
- 10606 x'w- M, S زدن، شکستن
xāw ⇒xwst-, γw'w-, γ'w-¹
(to)beat, (to)break
Sund. MHC p31, 37.1, 7, 3; pl. x'w'nt, GMS 233;
BBB p58, 505
- 10607 x'x M چشمه
xāx @ob. pl. -tyy ⇒γ'γh
source
GMS 395; Sund. 1994, 45
- 10608 x'xsry M سرچشمه
xāx-sarē @pl. -t ⇒γ'γsrc
source, spring
GMS 1653; Hen. Cosm. 307.34
- 10609 x'y
xāy, xāi @x+y @3sg. impf. ⇒γ-¹, γ'y¹, γ'y
GMS 771; MSP b147 p55
- 10610 *xc- S پیروی کردن، دنبال کردن
xač @<*hak @3pl. xcnt
(to)follow
Sund. MSP b103
- 10611 xcy M, C
xa/əči (xcyh) @√*ah- @3sg. pres. ⇒x-¹,
γcy, 'sty¹, 'yncy¹, 'ycy, ycy
GMS 770, 372; STii p583; C2 gloss. p232; BSTi
80, 159; KG p192; xcy, BBB f5, 7, 76, 89
- 10612 xcyh M ⇒xcy
- 10613 xδwk M خشم، حسد (خَدَوَک)
xaδūk ⇒γδwk
anger, jealousy
BBB b17 p92
- 10614 xγr C خنجر، شمشیر
xa(n)γar (xnγr) @ob. -y ⇒γnγr(h)
dagger, sword
GMS 335; STii 2.7; BSTi A13, 29; xγry-d'r,
BSTii 843.36, 37; C2, 68V5, 6, 83V5, 87R 17;
Hen. Sogdica. 35.2
- 10615 xh S ⇒x¹, γh
- 10616 xnd M
xand @3pl. pres. ah- ⇒x-¹, 'nt², xnt, γnt¹
- GMS 764; STii p583; C2 p232; BSTi 205
- 10617 xnγr M ⇒xγr
- 10618 xns M استوار، مطمئن
xans ⇒xs, γns²
safe, strong
GMS 338, 525; BBB p104 f57
- 10619 xnsy¹ M استواری، اطمینان
xansyā ⇒γnsy¹kh
strength, safety
BBB f57
- 10620 xnš- M, S کشیدن
xanš @pt. st. xnšt- ⇒xrš-, γnš-
(to)pull
GMS 343; MSP b 162
- 10621 xnt S, C
xand @3pl. pres. ⇒'nt², xnd, 'ynt, 'st'nt, γnt¹
GMS 764; STii p583; BBB 761, 544 b4; MSP 55;
KG 473 etc.
- 10622 xr-¹ C خر
xar @ob. -y ⇒γr-³
donkey
STi 36.2; S W, C2 n p177, 178
- 10623 xr-² C راه رفتن، پیمودن
xar @<*har- <*sar @impf. xyr ⇒xrt-, γr-¹
(to)walk
GMS 611, 714
- 10624 xr'wny C زنا، تجاوز جنسی، شهوت رانی
x(a)rūnē (xrwny)
adultery, fornication
BSTii 829.17, 830.19, 831.28; C2, 102R17, 102V
19, 28 n p177, 178; STi 4.8, 9, 10; Sund.
AoFiii p84 n 140
- 10625 xrγwšy M خرگوش
xar-γōšē ? ⇒γrγwšk
rabbit
GMS 968; Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 145 n 1;
-yy, BBB p138
- 10626 xrmv M (نوعی) گیاه
xarmv ?
(a kind of)plant ?
BBB ob. pl. xrmty¹, 574 p72
- 10627 xrš- M کشیدن
xarš @*krša- ⇒xnš-, xš-, γrš-
(to)pull
GMS 343
- 10628 xrt- M, C, S راه رفتن

- xart ⇒xr-², xyr-, ȳrt-, *ȳ'yr-
(to)walk, (to)go
Tedesco. ZII 2.35f; BBB 531; GMS 603, 848; STi 19.17; Sund. AoFviii 1981, 28R16; STii 1.44, 4.4, 39; C2, 13R16; pt. st. & pt. inf. MSP b 153; KG 454, 590; BSTi 96
- 10629 **xrtry** S(M) قاطر، استر
xartarē ⇒ȳrt'r'k
mule
CII 1990 E9
- 10630 **xrty** C ⇒ xrtyh
- 10631 **xrtyh** M رفته، گذشته، سپری
xartē (xrty, xrtyy) ⇒ȳrt'k
gone, passed
GMS 961; Hen. JRAS 1945, 153.4, 8; C2, 60R27; CII 1990 F5, 16
- 10632 **xrtyy** ⇒ xrtyh
- 10633 **xrwm** M زمین، خاک
xrum ©Av. *xruma* ⇒xwrm, ȳwrm
earth, soil
GMS 415, 482; Gersh. JRAS 1942, 101; AHM 189
- 10634 **xrwmzt'** ⇒ xwrmztyc
- 10635 **xrwnh** S حُلوان
xurwan
Hulwan(place name)
KG 398
- 10636 **xrwny** ⇒ xr'wny
- 10637 **xryc** M خرید
xaric ©<*xriitl ⇒ȳr'yc(h)
purchase
BBB 567; Tales. 470.56
- 10638 **xrycq** ⇒ xrycyq
- 10639 **xrycqy'** C روسپی گری، زنا
xarickyā
adultery
STi 4.8; AoFi 230.8; "purchasable" AoFviii 1981, 219
- 10640 **xrycyq** C روسپی، زن زناکار
xaričik, xaričk (xrycq) ⇒ȳr'yck'
prostitute, whore
GMS 976; STi 19.9, 12; C2, 48V18; ob. pl. *xrycyqty*, C2, 102V25; BSTii 831.25; S W, C2 n p177, 178; +šm'ryty, adj. "lewd"
- 10641 **xryn-** S, C خریدن
xarin ⇒ȳr'yn-
(to)buy, (to)purchase
pres. st. Anc. Lett. 6.5; CII 1990 F10; trans. pret. *xryd'r-*, STii 3.26
- 10642 **xryny** C بازخرید، کفاره، ديه
xarinē ⇒ȳr'yn'k
ransom
STi 84.19
- 10643 **xs** C استوار، محکم، مطمئن
xas ©pl. *xst* ⇒xns, ȳns²
firm, strong, secure
C2, 104R5 p97 n25; Sund. AoFi 250.9; AoFviii 1981, 22V2, 25V5, 28V9
- 10644 **xs-** C حفظ کردن
xas ©<*xans* ©trans. pret. *xsd'r-*
(to)protect
STii 1.4; GMS 338; BBB p104 f57
- 10645 **xsrδ** S سلطه، قدرت، حکومت
xasarδ/θ ©<*xšaθra*
power, rule
S W, Rock. Insc. Indus valley; ANP 1, 1989, 135
- 10646 **xswnty'** C رضایت، خرسندی
x(ə)sundyā ©<*xwsndy'* ⇒'xswndty'h
contentment, satisfaction
STi 73.9; GMS 425
- 10647 **xš-** C کشیدن
xaš ©2sg. impf. *xš-*; pt. st. *xšt-*; inf. *xšt-*
⇒ȳnš-, ȳrš-, xrš-
(to)pull, (to)drag
C2, 60R24; trans. pret. *xšd'r-*, BSTi 250; Gersh. JRAS 1946, 183
- 10648 **xš'm** M, C شامگاه، غروب
xšām (ʾȳš'm) ©Av. *xšāfnya*; Parth. *šām*
evening
STi 81.7; GMS* 313
- 10649 **xš'm xwr-** C شام خوردن
xšām xur
(to)have dinner
Sund. AoFviii 1981, 23V 6 p186
- 10650 **xš'm xwrnyy** M شام، غذای شب
xšām-xurnē
supper
GMS 911
- 10651 **xš'wn** C فرمانروایی، قدرت
xšāwan, xšōn ⇒'xš'w'n
power, rule, authority
STi 63.8, 84.7; STii 3.16, 37, 48, 5.10, 12, 21, 28; BSTi 267; C2 gloss.

- 10652 **xš'wnd'r** C فرمانروا
 xšōndār ? (xš'wnδ'r) @ob. -y; pl. -t
 ⇒'xš'wnδ'r
 ruler
 C2 gloss. p232, ob. -y, 102R28, pl. -t, 26 R4-5;
 BSTii B27.55, 829.28; CII 1990 G3
- 10653 **xš'wnδ'r** S ⇒ xš'wnd'r
- 10654 **xš'y-** ⇒ 'xš'y-
- 10655 **xšn'm** C بخشایش
 xašnām ⇒'xšn'm
 mercy
 Sund. AoFviii 1981, 21V 20 p181
- 10656 **xšnk** ⇒ 'xšnk-, xšnq-
- 10657 **xšnq-** C زیبا، باشکوه، قشنگ
 xšang @ob. -y ⇒'xšnk-, 'γšnk-
 beautiful, magnificent, excellent
 STii 5.9, nom. -y; GMS 157, 511; C2, 7R24
- 10658 **xšnyrq** C نشان، علامت، هدف
 xšanirk @ob. -y; ob. pl. -ty ⇒'xšnyrk^(b)
 sign, goal
 BSTii: C2 gloss. p232 & p74.21
- 10659 **xšp^(b)** M, C شب
 xšap (yxšpy') @f. n. nom. acc. -; loc. -y'(h)
 ⇒'xšp-, 'γšp-, nymyxšp
 night
 GMS 157; Sund. AoFviii 1981 p219; nom. xšp'h,
 GMS 514; acc. xšp', C2 gloss. p232; loc.
 xšpy', C2, 57V10; BSTii 905.10; xšpy'h, GMS
 514; yxšpy', BSTii 879.5; C2, 87V5 "by night"
- 10660 **xšpncyk** M شبانه
 xšapančik @<Av. xšapan
 nightly, nocturnal
 GMS 954, 1014, 1671; W-Lii 547.2; BBB
- 10661 **xšt-** C ⇒ xš-
- 10662 **xšwmyc** M ماه دوازدهم سنجدی
 xšumēč ⇒'xšwmyc(y), 'xšwmyc
 twelfth month of the year
 Hen. JRAS 1945, 154.34; GMS 1275
- 10663 **xšwnc** C ملکه
 xšōnč, xšəwanč ⇒xšywnč
 queen
 STii 1.16, 28, 46, 78, 84, 91, 95, 3.8; GMS 132,
 1273; voc. STii 1, 95
- 10664 **xšwndyy** ⇒ 'xwšndy(y)
- 10665 **xšwnqy'** C سلطنت، فرمانروایی
 xšewankyā, xšəwanakyā ⇒xšywnqy'
- rule, realm
 STii 1.43; GMS 132
- 10666 **xšwny** C فرمانروا، سلطان
 xšəwanē, xšewanē
 ruler, king
 STii 1.17, 18, 3.9; GMS 132, 1086
- 10667 **xšy-** C فرمانروایی کردن، حکومت کردن
 xšay ('xšy-, xšyy-)
 (to)dominate, (to)rule
 Hen. AM 1952, 203.6; 3pl. pres. xšyyndk, C2,
 1R10, 3sg. impf. xšy'
- 10668 **xšyβt** M شیر
 xšīβd @<Av. xšvipta ⇒'γšyβt, 'xš'yβt-
 milk
 BBB e18; GMS 96 n 1, 157, 243
- 10669 **xšyδ** M فرمانده، رئیس
 xšēδ/θ @<Av. xšaēta @ob. -y ⇒sm'nxšyδ,
 'xšyδ, 'γšyδ, γš'yδ
 chief, commander
 GMS 269; BBB; W-Lii 510, 545.7, 570; CII 1990
 G6, 22
- 10670 **xšymprty** C گردون، فلک (برده‌ی نیلگون)
 xšēn/mpartē
 firmament
 BSTii 904.21; STSC 106; C2, 57R21 n p116
- 10671 **xšys** ⇒ 'γšyδ
- 10672 **xšyšpt βγ** M نگهدارنده‌ی شکوه (از خدایان مانوی، از
 پسران روح زنده)
 xšēšpat @acc. -w ⇒'xšyšpt βγγ
 Splenditenens(a Manichean god)
 Hen. BSOAS 12, Cosm. 312.75
- 10673 **xšywn** C شیون
 xšēwan @Yidg. xšī- ⇒'γš'ywn
 lament, weeping
 STii 3.52; GMS 1084; C2, 31V3, 8; BSTii 893, 3,
 6
- 10674 **xšywnc** C ملکه
 xšēwanč ?, xšəwanč ? ⇒xšwnc, xwšywnč
 queen
 BSTi 305, 334; GMS 132
- 10675 **xšywnqy'** C فرمانروایی
 xšēwanakyā ⇒xwšywnqy', xšwnqy'
 rule, realm
 STii 5.6, 8, 9.31; STi 15.3
- 10676 **xšywny(y)** C, M شاه (در بیشتر متون)
 xšēwanē @pl. -t; ob. pl. -ty; voc. -'

- ⇒xwšywny, 'xšywn(y), 'yš'ywn'k
 ruler, king
 GMS 132, 1086; STi 24.2, 25.22; STii 5.19, 23, 24
 etc. ob. STii 36.44; BSTi 167 etc.; BSTii
 840.10; voc. xšywn', STii 5.5; GMS 1253; pl.
 xšywnyt, STii 5.7; ob. pl. -ty, STi 6.12; BSTi
 168; C2 p234, xwšywny
- 10677 xšywr rwc M روز چهارم ماه، شهریور روز (بیرونی:
 خشبور)
 xšēwar ⇒'yšywr rwc
 fourth day of the month
 GMS 157, 171; Hen. JRAS 1945, 152.22
- 10678 xšyy- M ⇒ xšy-
 10679 xt'w yyšw' M خدا، عیسی خدا (از خدایان مانوی)
 ⇒xwt'w
 Lord Jesus
 GMS 38, 222
- 10680 xtw' M داور، قاضی
 x(u)tu ©Av. ratu ? ⇒'yt'w'
 judge
 Hen. Tales. 466, 468 n 3; GMS 1190; MSP a3 b4
- 10681 xtw' S خود
 x(ə)tu ? ⇒'ytw('δprm), xwt'y
 self
 S W, KG Apd. p198; MSP b75
- 10682 xty'k M داوری، قضاوت
 xatyāk, əxtyāk (xty'q) ⇒'xty'k
 judgement
 Tales. 466, 468 n 3; GMS 1110; BSTii 910.50:
 C2, 61V20
- 10683 xty'q C ⇒ xty'k
 10684 xty'k w'δy C دادگاه، جای داوری
 xtyāk wādē
 court(place of judgement)
 Benv. JA 1955, 318; BSTii 910.50, xtw'q ? C2,
 61V20
- 10685 xw M, C او، آن (در بیشتر متون)
 xō ©pron. art. nom. sg. m. ⇒'ww,'wyn, wy',
 xwny, xyδ, x', wny(y), wyšnd(y), ZK, 'yw,
 yw', xww
 that, he, the
 GMS 1398-1414; acc. GMS 1405, pl. 1406; STii
 p584; S W, TPS 1994, 43-50
- 10686 xw'c M, C رنج، درد
 xwəč ? ⇒xwc
 suffering, pain
 GMS 229; Hen. BSOAS 11, 484; ob. xw'cy, C2,
- 27R12 n p63; BSTii 866.12
- 10687 xw'cn'k M رنجور، بیمار
 xwəčnāk ⇒xwycn'k, xwžn'q
 ill
 GMS 1059, 1565
- 10688 xw'qr M سوداگر، بازرگان
 xwākar (yw'kr) ©<*wahākara ⇒wh'kr,
 yw'kkrr
 merchant
 GMS 392, 422, 1121; BBB p116
- 10689 *xw'qry' C سوداگری، بازرگانی
 xwākaryā ©adv.
 trade
 STi 47.3; Sund. AoFiii 71.3 n75
- 10690 xw'n' M خوان، سفره
 xwān ©MP
 table
 BBB 750 d12
- 10691 xw'n' C پیام، درخواست ؟
 xwān ? ©pl. -t ? ⇒yw'nh, ywn'k'
 appeal ?
 C2, 26V9 n p62
- 10692 xw'nyzd'n M خوان یزدان (ضیافت خدایان)
 xwān-yazdān ©<MP ⇒xw'n', yzd'n
 god's festino
 BBB 750
- 10693 xw'r' M, C, S خواهر
 xwār (xw'rh, yw'r'yšt) ©Av.
 xvanhar<*xwahar ©pl. -t ⇒yw'rh
 sister
 GMS 227, 399, 1565; STi 36.16, 37.22; STii 3.10;
 KG 451, -yḥ 2051; Schwartz. H MV 394.3
- 10694 xw'r' C خورنده، خور (پسوند: خوار)
 xwār (yw'r'k) ©suff.; pl. -t ⇒ptrq'n xw'r,
 'ptyw'r, y'tyw'r'k, 'mprr-xw'r'y'
 eater
 GMS 226; Sund. AoFviii 1981 p174.19, 180.7
- 10695 xw'r'k S ⇒ yw'r'y
- 10696 xw'r'nt C راست (دست راست)
 xwārand (xw'rnt) ⇒yw'r'nt
 right(hand)
 GMS 222, 1066; STi, xwrnt, 24.3, xw'rnt, 79.4,
 yw'r'nt, 87.19; C2, 57V7, 60V13
- 10697 xw'rh S ⇒ xw'r'
- 10698 xw'rnt ⇒ xw'r'nt

- 10699 **xw'ry'** C ⇒ 'mprt-xw'ry'
- 10700 **xw'ry z'ty** C خواهرزاده
xwāre-zātē ⇒ γw'ry z'tk
sister's son
BSTii 843.50: C2, 68V19
- 10701 **xw's'δ** M خسته
xwāsāδ (xw's'δ) ©<*xwās-; Parth. wx's'd
⇒ xw't
tired
BBB 688, 714; GMS 81, 417, 539
- 10702 **xw's'δ t's'δ** M خسته و مانده، بی قرار، ناراحت،
درهم ریخته ؟
xwāsāδ-tāsāδ
disturbed, confused
BBB p82-3, 688
- 10703 **xw's'δ** ⇒ xw's'δ
- 10704 **xw'stw'n(y)ft** M اعتراف
xwāstwānift ©<Parth.
confession
BBB 609, 686 c22; GMS 80; Sund. KG p192;
Mack. BSOAS 1968, 253
- 10705 **xw't** M, C خسته، ضعیف
xwāt (γw't) ©Khwar.'xw'dk ©pl. -tt
⇒ xw's'δ, γw't
weak, tired
GMS 539; BBB 82.688, 606, 690; C2 gloss. p233;
BSTii 860.38; xw'tt, BSTii 893.31: C2, 31V31
- 10706 **xw't'r** C ضعیف تر
xwātar
weaker
STii 5.11; GMS 1285
- 10707 **xw'twy** C ضعیف، ناتوانی
xwātāwē
weakness
BBB 606; C2 gloss. acc. -t'w, 51V11
- 10708 **xw'ty'** M, C ضعیف، سستی
xwātyā (γw'ty'kh) ©f. n. ⇒ γw't'yk
weakness
BBB 606, 712; BSTii 892.5: C2, 31R5
- 10709 **xw'yr-** ⇒ γwyr-¹
- 10710 **xwbn** C ⇒ xwβn-
- 10711 **xwβn-** M, B خواب
xuβn (xwbn) ⇒ γwβn-
sleep, dream
GMS 312, 503; -y, BBB 695; STii 8.4; loc. -y',
C2, 48V9
- 10712 **xwβw** S, B شاه
xūfu, xuβu ©<*xwa-bawa ⇒ γwβw
king
STii 7.29, 39; KG 595, 597; S W, Apd. 3.4.3; CII
1990 G3, 16, 17, 18
- 10713 **xwc** C بیماری، درد
xw(ə)č, xwēc ? ©f. n. ⇒ xwyc, xw'c, xwcqy'
illness, pain
C2, 51V2, 60R28; ob. xwcy, C2, 60V17, 94V4
n p63, 12
- 10714 **xwc-** M, C, S خوش، زیبا، خوب
xuč, xwač ©adj. nom. m. -y; nom. f. -'; pl. -t'
⇒ γwc-, xwtšy
nice, sweet, pleasant
n. f. xwc', GMS 405, 1193; Hen. BSOAS 12, 318;
n. m. xwcy, STii 3.62, 66; C2, 27V2, 48R2,
94R21; acc. xwcyy, GMS 1197; BBB b35; pl.
MSP b63
- 10715 **xwc'wy** C شیرینی، دلنشینی
xučāwē, xwačāwē ⇒ xwc
sweetness
BSTii 890.54; Benv. JA 1955, 315; acc. xwc'w,
S W, C2, 60V22
- 10716 **xwcq** C باز، گشاد، آزاد
xūčk, xwəčk ? ©pl. -t ⇒ xwycq, γwck'
open, free
C2 gloss. p233; BSTii 860.33, 856.9, 16, 887.8
- 10717 **xwcqy'** C بیماری
xwačakyā, xwəčakyā ? ⇒ xwyc, xwc
illness, sickness
BSTii 892.4: C2, 31R4 n p72
- 10718 **xwcy'q** M خوبی، ظرافت
xučyāk ⇒ xwc-, xwtšy
finesse, sweetness
Sogdica. 3; GMS 26, 504, 1110
- 10719 **xwd** C خود
xwaδ, xuδ ⇒ xwty, xwdy
self
GMS 269 n 1 1336 n 1; STii 1.71
- 10720 **xwd'w** C خد، شاه، حضرت
xuδāw (xwdw) ©voc. xwdw' ⇒ xwt'w, γwt'w
King, Lord
STii 1.2, 7, 2.17, 22; 3.22, 38, 46; GMS 131, 1221;
STSC 118.5
- 10721 **xwdbtyq** C با هم، با یکدیگر، هردو
xuδ- δβatik (xwδβtyk) ©adv. ⇒ γwδβty
both, together

- BSTii 891.62; STii 5.15; C2, 60V30 -y n p132;
GMS 1336 n 1; MSP b141, 143
- 10722 **xwδβtyk** S ⇒ xwdbtyq
- 10723 **xwdq'r** C ⇒ xwδk'r
- 10724 **xwδk'r** M تنها
xuδ-kār, xwaδkār (xwdq'r, γwtg'r)
©<*xwata-kāra ⇒ γwδk'r
alone
GMS 269 n 1, 1108, 1124A 1336 n 1; STii 1.71;
STi 37.22, 75.20; Sund. AoFiii 1975, 18V6; C2
gloss. p234; BSTii 839.3, 848.55
- 10725 **xwdw** ⇒ xwd'w
- 10726 **xwdy** C خود
xuδe, xwaδē ⇒ xwd, xwty
self
STii 1.37; GMS 269
- 10727 **xwj-** M خواستن، آرزو کردن
xōž, xwaž ©<*xwaz-aya- ⇒ xwž-, γwz-,
γwyz-
(to)wish, (to)ask
GMS 232, 595, 914; BBB 737
- 10728 **xwj'mndty** M خواهش، تمنّا
xōžāmande ⇒ xwž'mnty
wish, demand
GMS 1100
- 10729 **xwm'r** M, C هم‌دردی، تسکین
xumār ©<Av. vohu-mqθra ⇒ γwm'r
consolation, soothing
GMS 208, 346; C2, 31V2, 12: BSTii 893.12
- 10730 **xwm'r w'βy** S, C تسکین‌دهنده (در مسیحی: فارقلیط)
xumār-waβē ⇒ xwm'r
Consoler (Paraclete)
Sund. MHC p25 n 26
- 10731 **xwmn'(h) rwc** M روز دوم ماه، بهمن‌روز، و همن‌روز
xumana ©<Av. vohu manah ⇒ γwm'n rwc
second day of the month
GMS 163, 208, 404; Hen. Fasts. 149.1
- 10732 **xwn** S هون، خیون (نام طایفه‌یی در شمال چین)
xun ©Kḥwar. hūn ⇒ γwn²
Hun
Anc. Lett. 2.18 apud. Hen. BSOAS 12, 604 f 615
n 4; MDii; Grenet. SI cahier 7, 1984, 167
- 10733 **xwn-** C خواندن، گریستن
xwan, xun ⇒ γwn-¹
(to)call, (to)cry
3sg. pres. xwnty, C2, 7R18
- 10734 **xwn'k** S آن
xōnē ⇒ γwn'k¹, xwny
that
KG 591
- 10735 **xwnwx** S ⇒ xwnx
- 10736 **xwnx** M, C, S آن، او
xō-nax ©demons. pron. nom. sg. m. ⇒ γwn'γ,
hwnx
that, that one, he
GMS 1410; BBB f50; Hen. Tales. 469.4; Lentz.
STii 5.29 p584; xwnwx, MSP b58, 70, 190;
Frag. Len. apud. SW, BSOAS 1981, 238
- 10737 **xwny** M, C, S آن، او (در بیشتر متون)
xōnē (xwnyy) ©demons. adj. & pron. nom. sg.
m.; f. & ob. -h; pl. -t ⇒ xwnx, xwn'k, γwn'k¹
that, the, he
GMS 1411-4; BBB e2, 9; STi 40.3, 42.1; STii
p584; BSTi 118 etc.; BSTii: C2 gloss; MSP
b62
- 10738 **xwnyy** M ⇒ xwny
- 10739 **xwp** M, C خوب، شایسته
xūp ©<Av. hvapah; Skt. svapas ⇒ mntxwpy,
n'xwp, γwp
good, skilful
GMS 223, 389; BBB a5
- 10740 **xwptr** C خوب‌تر
xūptar ⇒ γwptr
better
BSTii 854.1: C2, 7V24
- 10741 **xwpy(y)** M, C خوب
xūp(e) ©in compd. ⇒ xwp, mntxwpy
good
- 10742 **xwr** M, C, S خورشید
xur, xwar ©<huwar; xwar ©ob. -y
⇒ xwrtxyz, xwrsn, γwr, xwyr
sun
GMS 223, 389; BSTii 827.48, 843.22, 846.17,
875.3; C2 gloss. p234; KG 366, 560; xwry,
BSTi 189; CII 1990 G4
- 10743 **xwr-** M, C, S خوردن (در بیشتر متون)
xwar, xur ©pt. st.xwrt- ⇒ 'mprt, 'ntwxc,
swqnt xwr-, γwr-¹, 'mprt-xw'r, 'ntwxc,
swqnt xwr-
(to)eat, (to)consume
GMS 222, 592; STi; STii 1.78; BSTi 188, 296,
117; BSTii: C2 p234; KG 477; inf. xwryy,
GMS 906

- 10744 **xwr'ty' ? M** غرور، خودبینی
x/yurātyā ⇒ ywry'ty'kh
pride, arrogance
BBB p63, 521
- 10745 **xwr byw C ⇒ xwrβyyy**
- 10746 **xwrβyyy M** خدای خورشید
xur-βayi @acc. -w
Sun-god
BBB p139: xwrβyw, acc. C2, 68V17, 69V13
- 10747 **xwrc'q ⇒ xwrcy'q**
- 10748 **xwrcy'q C** خوراک
xurčyāk @f. n. ⇒ ywrtcyk'
food
BSTii 836.3: C2, 108R3 n p179.3
- 10749 **xwrd'r- C** خوردن
xur-δār @trans. pret. ⇒ xwr-
(to)eat
C2, 69R16; Sund. AoFviii 1981, 23V6
- 10750 **xwrjn(y)c M** ماه دوم سال (بیرونی: خر جن)
xur-žan(i)č ⇒ ywryznych
second month of the year
Sogdica. 27.20; xwrjncm'x, Hen. Fasts. JRAS
1945, 149.3, 151.16; GMS 1275
- 10751 **xwrm M, C** خاک، زمین
xurm ⇒ xrw, ywrm(h), ywrmw
soil, earth
GMS 415; BSTii 848.52: C2, 69V18
- 10752 **xwrmny C** خاکی
xurm-nē @adj. pl. -t
earthy, (made of)dust
BSTii 884.16: C2, 48V19 n p95
- 10753 **xwrmynqy' C** خاکی، از خاک
xurmēnakyā @f. n.
earthen(what is of dust)
C2, 51V5
- 10754 **xwrmzt' βyy M** هرمزدبغ، انسان نخستین
xurmazda- βayi (xwrmzt βy)
(name of a)Manichean god, First Man
W-Lii 500, 546; GMS 163, 284, 391, 499; BBB
724; Hen. Fasts. 154.12; Sund. KG p192
- 10755 **xwrmzt' rwc M** روز اول ماه، هرمزدروز
xurmazda-rōč ⇒ ywrmzt, ywrmzt rwc
first day of the month
Hen. JRAS 1945; Fasts. 153.6
- 10756 **xwrmzt βy ⇒ xwrmzt' βyy**
- 10757 **xwrmztyc M** اهورایی، (مربوط به) هرمزد
xurmazdič (xwrmzt')
(related to)Hormazd
GMS 1278; Hen. Magi. 142.4
- 10758 **xwrn- M, C** خون
xurn @<Av. vohunī @nom. ob. -y ⇒ ywxn-,
yxwn-, ywrm-, yγwn(w), wγrn-(h), yxwrm-
blood
GMS 208, 492, 1168n 1; BBB 88.763; acc.
xwrnw, GMS 350; STii 6.9; BSTi 318; Sund.
AoFviii 1981, 23V10
- 10759 **xwrndy(y) M** خورنده، ویرانگر، بلعنده
xwarandē, xurandē ⇒ *tr xwrndy(y)
destructible
BBB b15 b95
- 10760 **xwrnptxwrk M** خون آشام، خون آلود
xurn-patxurē ⇒ xwrn-
blood-stained
Sogdica. 21.19b, +δndy, Gersh. Sogd. Cpds
143b, 148
- 10761 **xwrny pšyncny C** خون ریز، خون خوار
xurne-pāšēnc-nē @voc. -n'; pres. part.
⇒ ywxn' pšyyk
bloodthirsty(bloodshed doer)
STii 6.9; BSTi 318; GMS 893
- 10762 **xwrnyy "s- M** حجامت (خون گرفتن)
xurn(e)-ās ⇒ xwrn-
bloodletting
Sund. Man. Lett. 305.21, 29
- 10763 **xwr rwc M** روز یازدهم ماه، خور (خیر)روز، روز
خورشید (بیرونی: خویر)
xwar- rōč, xur-rōč ⇒ ywr rwc
eleventh day of the month
Hen. JRAS 1945; Fasts. 153.1 & etc. 153
- 10764 **xwrsn M, C** طلوع خورشید، مشرق (خراسان)
xwar-san, xursan @ob. -y ⇒ xwyrnsny
sunrise, east
W-Lii 546; BBB; GMS 1014; Gersh. Sogd. Cpds.
143a, 146.6; STii 1.2; BSTii 895.55, 56, 896.58;
C2, 54V25, 26, 28; Sund. AI 28.186
- 10765 **xwrsnc(y)k M** شرقی، خاوری
xwrsančik
eastern
GMS 1014
- 10766 **xwrsn qyr'n C** خراسان، خاور

- xursan-kirān
east
STii 1.22; BBB p139; Sund. AoFviii 1981, 28V
18-9, 21-2
- 10767 **xwrt** M, C خوراک، غذا
xurt ©<Av. *xvarəti* ⇒γwrt
food
GMS 947; BBB 591, 661; Hen. BSOAS 12,
307.53; BSTi 117, 123; KG 504; STi 24.6; C2,
94V12; BSTii 827.42
- 10768 **xwrt-** M, C خوردن
xurt, xwart ©pt. st. ⇒xwr-, γwrt-
(to)eat
GMS 592, 832, 927; BBB p139; perf. *xwrtδ'r-*,
BBB a7; GMS 897; *xwrd'r*, BSTi, 117; STi
34.4; C2, 69R16
- 10769 **xwrtk'ry** M خوردن(ن)
xurtkāre ©inf.
eating
GMS 934
- 10770 **xwrtx'yzcyk** S باختری، غربی
xwartəxizčik ©pl. -t ⇒xwrtxyz
western
KG 348, 349, 325, 326 p192
- 10771 **xwrtxyz** M, C غروب خورشید، مغرب
xwartəxiz ⇒xwrtx'yzcyk
sunset, west
BBB; GMS 662, 1614; Gersh. Sogd. Cpds. 1945,
143a; W-Lii 546, 3; KG 387; ob. -y, BSTii
895.56; C2, 54V26
- 10772 **xwrtxyz kyr'n** ⇒xwrtxyz
- 10773 **xwrynyy** M در حال خوردن، خورنده
xwarēnē ⇒γwr'yn'k
eating
BBB f77; GMS 890
- 10774 **xws'nt** S ⇒xwsnd
- 10775 **xws'nty'kh** S خرسندی
xusandyāk ⇒γws'nty'kh
joy
KG 602
- 10776 **xwsd'r-** C ⇒xwst-
- 10777 **xwsm** C غمخواری، توجه
xūsm, xōsm ⇒xwysm
care, solicitude
STii 3.52, 56; GMS 234, 1094; C2 p97.29
"effort"
- 10778 **xwsnd** M خرسند
xusand (xwsnt, xws'nt) ©<OP *uθaduš*; MP
hunsand ⇒γws'nt
happy, joyful, content
Hen. Tales. 469.31; BSOAS 11, 66.16; STii 5.25;
BSTi 208; BSTii 893.13; C2, 31V13; KG 595;
MSP b164
- 10779 **xwsndy'** M خرسندی
xusandyā ('xwsdy', xwsnty') ⇒γws'ntyh,
'xws'ndyy'
joy, satisfaction
BBB 523; GMS 425; STi 72.5, 73.9, 12, 18; Sund.
AoFviii 1981, 219; C2, 12V30, 60V24, 40V11,
22; Frag. Len. 77R3; BSTii 829.25, 890.56,
907.22, 906.11
- 10780 **xwsnt** C ⇒xwsnd
- 10781 **xwsnty'** C ⇒xwsndy'
- 10782 **xwst-** M, C زدن، شکستن
xwast, xust ©pt. st.; pres. *xw'y-; trans. pret.
xwsd'r- ⇒γw'w-, x'w-
(to)beat
GMS 566, 573; *xwsd'r-*, STii 4.34
- 10783 **xwsty** M شکسته، زده (فارسی: پیچسته، باخته)
xwastē, xustē ©Pahl.*xwastan*
broken, beaten
BBB 505
- 10784 **xwš-** M, C زیادشدن، رشد کردن
xwaš (xwšy) ©<*waxš- ©inf. -y; pt. st. *xwš't*
⇒γwš'y-, xwš'ty
(to)increase, (to)grow up
GMS 428, 910; C2 gloss.
- 10785 **xwš'mnty** C افزونی، رشد
xwaš-āmandē ©acc. -tw ⇒wxš'mnty
growth, salvation
C2, 31V23 n p77; BSTii 893.23, Benv. JA 1959,
131
- 10786 **xwš'ty** C گسترده، رشد یافته
xwašātē ©pp.
spread, grown up, full grown
BSTii 895.27; C2, 54R27, 87V16
- 10787 **xwšd'nc** C شش دانگ (درهم یا دینار) ؟
xwašdānč
six sixths ?
Weber. 1970, 196 apud. Yoshida. SI 1984 p146
n 2
- 10788 **xwšd'r-** C خواستن
xūš-šār ©trans. pret. ⇒xwž-, xwšt-
(to)want, (to)wish

- BSTi A23
- 10789 **xwšmyq** C ششم
 xušmik ©ob. -y ⇒wšmy, wšwmy
 sixth
 BSTii 897.74, 915.4, 843.44; C2, 39V4, 55R17, 68V11.13
- 10790 **xwšp'ny** C چوپان، شبان
 xušpānē ©<*xšupāne <*fšupānaka ©pl. -t
 shepherd
 STi 22.21; C2, 1R12, 83R8, 87V14; BSTii 879.14; GMS 314, 953; Sund. AoFviii 1981, 28V7, 10
- 10791 **xwšrts** C شانزده
 xušar-tas ? ©<*xšwaz-dasa <*Olr. xšwaš-dasa; Skt.ṣodaśa
 sixteen
 C2, 68V12, 22, 69R30; Benv. JA 1955, 320
- 10792 **xwšrtsmyq** C شانزدهم
 xušar-tas- mik
 sixteenth
 BSTii 898.104; C2, 55V14
- 10793 **xwšsty** C شصت
 xušašt(i) ©<Av. xšvašti; Khot. kṣaṣṭa
 sixty
 BSTii 895.28; C2, 54R28; Benv. JA 1955, 321
- 10794 **xwšt-** M, C خواستن، پرسیدن
 xūšt, xwašt ©pt. st.; pres. xwž- ⇒'xwšt-, xwž-
 (to)want, (to)wish
 GMS 160, 167; STi 3.5; perf. xwštwd'r-, GMS 730
- 10795 **xwšt'r-** C خواستن
 xuštār ©perf. st. ⇒xwšt-
 (to)wish
 STii 3.5
- 10796 **xwštr** M, C ارشد، رئیس، بزرگ‌تر (کشیش)
 xwaštar, xwəštar, xōštr ©ob. -y; pl. -t
 ⇒xwyštr
 elder, chief, Presbyter
 GMS 230, 1301; BBB b45, 611; ob. pl. xwynštrytyy, BSTii 843.51, 856.14, 858.6, 865.4, 878.1, 879.7, 883.18; C2 gloss. p234; STi 50.3; Sund. AoFviii 1981, 220; AI, 28, 126; S W, RL 1984, 207
- 10797 **xwštr-** M, S(M) شتر
 xušt(a)r ©<*uxštra; Av. uštra ©ob. -yy
 ⇒'xwštr-, 'xwštr-
 camel
- GMS 162, 257, 428, 517; BBB 489; CII 1990 E16
- 10798 **xwštry'** C ریاست، بزرگی
 xwaštaryā, xōštaryā
 dominion, mastery
 C2, 51V9, 56V21; BSTii 886.9
- 10799 **xwštwd'r-** ⇒ xwšt-
- 10800 **xwšty** ⇒ xwyštk
- 10801 **xwštyq** C نشانه‌ی عددی
 numeral indicator
 STi 35.8; GMS 1325; S W, C2 p86 n 67; xwštyq, Sund. AoFiii 1975, 61, xwt+*štyq "the third"
- 10802 **xwšty(y)** C, M استاد، معلم
 xwaštē, xōštē, xwəštē ©<Av. hvōišta ©pl. -t
 ⇒'xwyštk, xwyštk
 teacher
 GMS 230, 810, 966; STi 8.11, 13; STii 4.15; C2, 56V20, 11R26, 1V19, 48R22; STSC 118; BSTii 883.20
- 10803 **xwšw** C شش (خشوفغن: نام شهری در آسیای میانه به معنای «شش معبد»)
 xušu ⇒xwšmyq, wšwšw, wxwšw
 six
 STi 15.3; GMS 222, 1316; C2 p234; Hen. BSOAS 28, 252 n60; Sund. AoFiii 18 p77.3
- 10804 **xwšy** ⇒ xwš-
- 10805 **xwš(y)** M افزونی، رشد
 xwaš(e)
 increase
 GMS 428
- 10806 **xwš(y)** M جاسوس
 xōš(ē), γōš(ē) ©pl. -t, -yt
 spy
 Sund. Man. Lett. 310.12
- 10807 **xwšycq** ? M مخزن؟، کوزه‌ی گلی؟
 xušiče ?, xušičk ? ⇒'xwš'yck
 reservoir ?, clay jar ?
 GMS 1012; Benv. JA 1955, 33; Sund. Man. Lett. 305.17, 313
- 10808 **xwšyp** M شلاق، تازیانه (شیب)
 xušēp ©Av. xšvāewayat; <*xšvāēpa
 whip
 Hen. Sogdica. 23.17
- 10809 **xwšywnnc** C ملکه
 x(u)šēwanč ? ⇒xšywnnc
 queen
 C2, 66R4, 66V7; BSTii 873.4, 875.7

- 10810 **xwšywnqy'** C شهر یاری
x(u)šēwan(a)kyā ⇒ xšywnqy'
rule, kingdom, kingship
C2 gloss. +tw', "your magistry"; BSTii 842.1,
843.30, 871.5, 881.12, 880.14
- 10811 **xwšywnqy'-mcy'** C شاهی، شهر یاری آسمانی
x(u)šēwankyām-čyā ? ©<*xwšwnqy'-myc
©f. pl. -mcyt
royal, kingly(what belongs to the kingdom of
Heaven)
S W, C2, 51V8 n p97: BSTii 886.8
- 10812 **xwšywny** C شاه
x(u)šēwanē ©acc. -nw; abl. -n'; gen. voc. -ny;
pl. -yt; ob. pl. -yty ⇒ xšywny(y)
king, ruler
C2 gloss. p234 n. p198
- 10813 **xwšywny z'ty** C شاهزاده
x(u)šēwanē-zātē ©acc. -tw
prince
BSTii 827.55: C2, 94V25
- 10814 **xwt'w** M, C, S شاه، خدا(در بیشتر متون)
xutāu, xutāw (xwtw, xwdw) ©<*xwatāwan
©voc. -'; pl. -t; ob. pl. -ty(h) ⇒ γwt'w,
xwd'w
King, Lord
GMS 222, 1635; Hen. Cosm. 312, 70, 110; KG
578; STi 16.4 etc.; STii 6.11, 12, 47; BSTi 66
etc.; C2; Anc. Lett. 2.1, 3.1.27 etc.; voc. xwt'w',
GMS 1222; BSTi 133, 178; pl. xwt'wt, Hen.
Tales. 470.46; KG 435; voc. ob. pl. xwt'wty(h),
STii 4.42; KG 402; xwtw, C2 gloss. p234
- 10815 **xwt'wy'** C خدایی، شاهی
xutāwyā ©f. ⇒ γwt'wy'
Lordship
BSTii 882.9: C2, 13V23
- 10816 **xwt'y** S خدا، سرور
xutāy ⇒ xwt'w
sir
Anc. Lett. ii 41 iii 3 vii 2; S W, CI 1991, 183.9
- 10817 **xwt'ynβ** S نجیب زاده، عالیجناب
xutēnβ ©<*xwa-tāwan-yaθwa-;
*xwa-tāwan-aibiš
noble, (your)lordship
Anc. Lett. 2.3, 4 n p13 Hen. BSOAS 12, 604 n 2;
S W, CI, 1991, 183. 8
- 10818 **xwt'ynh** S ⇒ xwtyn
- 10819 **xwtg'r** C تنها
xutgār, xutkār (xwdq'r) ⇒ xwδk'r
alone
STi 75.20; GMS 246
- 10820 **xwtk'm'k** S خود کامه
xut-kāmē
autocrat
KG 484
- 10821 **xwtryz'k** S خودسر، خود کام، خود رأی
xut- rēžē
self-willed
KG 483
- 10822 **xwtšy** M زیبا، شگفت انگیز
xutšy ? ©<hutašē; Av. hutašti ⇒ xwcy'q
marvelous, splendid
BBB b35
- 10823 **xwtw** C ⇒ xwt'w
- 10824 **xwty** M, C, S خود(خودم، خودش، خودشان)
xutē (xwtty) ©<Av. xvatō ©adv. ⇒ γwty,
xtw', xwdy
self(myself, himself, themselves)
W-Lii 512, 548, 576; GMS 402, 1390, 1678;
BBB p139; KG p192; MSP p55; STi 34.2; STii
6.12; C2, BSTii 883.13, 873.1, 882, 16, 889.25,
13V30, 60R25, 66R1; Anc. Lett. 2.49, 5.3;
xwtyh, Tales. 469.22
- 10825 **xwtyn** C ملکه، بانو
xutēn (xwt'ynh) ©<*xwa-tāuni ©f.
⇒ γwt'ynh
queen, lady, mistress
BSTii 851.11, 881.17; C2, 12V11, 13R30; KG
450; pl. -nth, 436, ob. pl. -ntyh, 402
- 10826 **xwtty** M ⇒ xwt'y
- 10827 **xww** M او، آن
xō ⇒ xw, γw', γw
that, the, he
GMS 1405
- 10828 **xwy'r** C آسان، خوار، سبک، حقیر
xuyār ⇒ γwy'r
easy, light, disrepute
BSTi A30; BSTii 826.9, 879.17, 893.13: C2, 49R9,
adv. "easily" C2, 31V13
- 10829 **xwy'ry'** M, C آسانی، خواری، سبکی، خفت
xuyāryā ©f. n.
lightness, disrepute
BBB 81; Hen. Texts. 720.554; BSTii 827.53;

- Benv. Et. 2, 130; C2, 57V15; *xwy'ry' wn* "to belittle" C2, 68V17, 69V23 n p117.17
- 10830 **xwyc** M, S درد, رنج
xwēč (γw'yich, xwych) @ob. -yy ⇒ *xwycn'k*,
 γw'yc, xwc, xwcqy'
 pain
 BBB p83.699; GMS 229, 1059; KG 448; MSP
 b178, 180, 198
- 10831 **xwych** S ⇒ *xwyc*
- 10832 **xwycq** M, C باز, گشاد, آزاد
xoyčk, *xwēčk*, *xwičk* ? ⇒ *xwcq*, γwck',
 γwyck⁶⁾
 open, loose, free
 BBB p63.518; GMS 229, 976; STi 30.3, 52.12,
 69.7; Sund. AoFviii 1981 p220; STii 2.20, 1.26,
 **xwycq'ry*, STi 4.6 apud. Sund. AoFiii 83n 29
- 10833 **xwyck'w'k** S گشایش, تشریح
xwēčkāwē (γwyck'w'k, xwyck/q'wy(y))
 opening, (*allegorical*) explanation
 BBB d10; W-Lii 548.28, 571; Hen. Tales.
 467.61; -yyh, -yh, BBB; KG 495; MSP b53, 64
- 10834 **xwycq'wyyh** ⇒ γwyck'w'k
- 10835 **xwycq'ry pwsty** C طلاق نامه
xwēčk-kārē ? *pustē* ⇒ *xwycq*
 bill of divorce
 STi 4.6 apud. Sund. AoFiii 83n 29
- 10836 **xwyck/q'wy(y)** M, S ⇒ *xwyck'w'k*
- 10837 **xwycn'q** C ⇒ *xwycn'k*
- 10838 **xwycn'k** M بیمار
xwēčnāk, *xoyčnāk* ? (*xwycn'q*) ⇒ *xwc*,
xwcqy', *xw'cn'k*, *xwžn'q*, γwycn'k
 ill, sick
 GMS 1059; STi 25.20 apud. Benv. JA 1943,
 45.114; Sund. AoFiii p74, 20
- 10839 **xwycy'kh** S خوبی, مهربانی
xwičyāk ? *xwēčyāk* ? ⇒ *xwc'wy*, *xwc-*
niceness
 Sund. MHC p27.8 p28 n 50
- 10840 **xwyčkm'n'** S هویدگ مان (نام برخی از سرودهای مانوی)
huyadagmān
Huyadagman (*name of Manichean hymns*)
 Sund. MHC
- 10841 **xwyčkm'n'** S فرخنده, خوشبخت
huyadagmān @<Parth.
 fortunate
- Sund. MHC
- 10842 **xwymny(y)** M خودمختار, موجود به ذات, قائم به ذات
xwēmanē @<**xwa-manyaka*; <**xwa-mēnē* ?
 self-existent, autonomous
 Hen. Cosm. 307, 19n p308f
- 10843 **xwyn-** M خوانده شدن, نامیده شدن
xwin @<**xwanya-* @pass. st. ⇒ *xwn-*, γwyn-
 (to) be called, (to) be named
 Hen. JRAS 1944, 143.25; *xwyndyy*, GMS 706,
 183, 540
- 10844 **xwynštr** M رئیس
xoynštar @nom. -yy; ob. pl. -tyy ⇒ *xwyštr*
 chief
 BBB b45; GMS 342, noun. pl. *xwštrt*
- 10845 **xwyr** M, C خورشید, هور
xuwər, *xoyr* @<**huwar*; Skt. *súvar* ⇒ *xwr*,
 γwyr
 sun
 GMS 223, 529; STii 2.11; S W, RL 206 [xōr]
- 10846 **xwyr-** M, C غذادان, خوراندن
xwēr @<**xwārya-* ⇒ *xwr-*, γw'yr-
 (to) feed
 GMS 542; BSTii 827.56; C2, 94V26; 2pl. impv.
*xwyr*t, Sund. AoFviii 1981 p220
- 10847 **xwyrnyy** M (در حال) غذادان, خوراندن
xwērnyy
 feeding
 GMS 892
- 10848 **xwyrnsny** C خاور, مشرق (خراسان)
xoyr-/xuwər-sanē ⇒ *xwyr*, *xwrnsn*, γwyrnsny
 east
 STii 4.6
- 10849 **xwysm** C توجه, بیمار, ناراحتی, غصه
xwēsm ? *xoyism* ? ⇒ *xwsm*
 care, solicitude, trouble
 GMS 234; STi 36.3, 6, 37.21; Sund. AoFviii 1981
 p220, 27V 15; C2 gloss. n p97, 51R29, 60V10;
 Benv. JA 1955, 322; STSC 146.3; BSTii 890.42
- 10850 **xwysm brync** C رنج دیده
xwēsm -*βarēnč*
 suffering
 STi 37.3
- 10851 **xwyštk** S معلم
xwēštē, *xoyštē* (*xwšty*) @Av. *hvōišta*
 ⇒ γwycšt, γwyšt'k
 teacher
 KG 526

- 10852 **xwyštr** M رئیس، روحانی، ارشد
xoyštar, [xöštar], xwēštar ©<*xwā(y)išt-tara;
<*xwēšte-tar ©ob. pl. -ty ⇒xwštr, ɣwyštr,
xwynštr
chief, superior, Presbyter
S W, RL 207; GMS 230, 1248, 1301; BBB b45,
611
- 10853 **xwyz** خواستن
xwēz, xoyz, [xöz] ©*xwāzaya- ⇒xwž-,
ɣwyz-
(to) wish
S W, RL 207; GMS 232; KG 550, 572, 3sg. impf.
- 10854 **xwz-** C آزمایش کردن، تجربه کردن
xōz ©Arm. xoyz
(to)examine, (to)test
S W, C2 p85.15, 3sg. pres. xwzt, 102R18, 19; xw
žt, BSTii 829, 18.19; 3pl. subj. xwznt, 40V15;
BSTii 907.15
- 10855 **xwž-** C, S خواستن، آرزو کردن، پرسیدن
xōž, xwaž, xwēž ©xōiž <*xwāzaya ©pt. xwšt
⇒xwj-, ɣwyz-, ɣwz-, xwyz
(to)request, (to)wish, (to)ask
GMS 232, 595; STi 73.15, 75.4; STii 3.6, 6.5, 30,
36; BSTi 106, 108; BSTii 842.4; C2, 104V11,
68R4, 94R13; S W, RL 207
- 10856 **xwž'mnty** C آزمایش
xōxāmandē
examination
C2, 54R17; BSTii 894.17
- 10857 **xwž'mnty** C خواهش، درخواست
xōžāmandē ⇒xwj'mndty, xwž-
request
C2, 57V3; BSTii 905.3
- 10858 **xwžd'r** C ⇒xwšt-
- 10859 **xwžqy'** C گدایی
xōžakyā ⇒ptn-xwžqy', θb'rxwžqy'
begging, seeking
C2, 51V9.22; BSTii 886.9
- 10860 **xwžn'q** C بیمار، مریض
xōžnāk (xwycn'q) ⇒xw'cn'k, ɣwycn'k,
xwycn'k
ill, sick
C2, 60V10, 31, 66V7, 104V18; S W n p133.26;
Benv. JA 1955, 319; BSTii 890.42, 891.63
- 10861 **xwzny** C آزمایشگر
xōznē ©pres. part.; voc. xwzn'
examining
- C2, 102V30
- 10862 **xy'** S
xē ©3sg. opt. ⇒ɣ'y, y't
MSP b139
- 10863 **xy'** C ⇒xyδ
- 10864 **xyd** C ⇒xyδ
- 10865 **xyδ** M, S این، آن، اینها(در بیشتر متون)
xēδ/θ, xīθ (xyd, xyδδ) ©demon. pron. & adj.,
nom. sg. & pl. ⇒wyδ, ɣyδ
that, this, these
GMS 1109, 1403, 1420-3; BBB 545, 555 b19;
Anc. Lett. 2.46, 48; MSP p55; STi 21.16, 33.14,
19 etc.; STii p584; BSTi 136; C2 gloss. p235;
xyδywn "instantly" GMS 1109; xydqy, C2
p84 n 59; xyd n'x, C2 p85.21 "le voici"
- 10866 **xyδδ** M ⇒xyδ
- 10867 **xyδywn** M فوراً، درجای
xēθ-yōn ?
instantly, on the spot
GMS 1109
- 10868 **xynt** ⇒ɣyntwh
- 10869 **xypδ** M, S خویش، مال او، از آن او(اش)(در بیشتر متون)
xēpθ (xypθ, xypδδ) ©Av. <xvaēpaθya; OP
uvaipašiya; Parth. wxybyh; MP xwēš ©ob.
-y; ob. pl -ty; poss. adj.; 1) reflexive
2)emphatic marker of possession ⇒ɣypδ
self, own, his
GMS 231, 292, 1392 ff; BBB p139; KG p192;
MSP p55; Anc. Lett. 2.2, 3.25, 5.2, 3; STi p168;
Sund. AoFviii 1981, 220; STii p584; BSTi;
BSTii: C2 gloss. p235; Benv. Et. 2, 118; STSC
57; xypt, S W, C2 p83.3; RL 207
- 10870 **xypδ'wnd** M خداوند، سرور، صاحب(در بیشتر متون)
xēpθāwānd ©ob. -y(h) ⇒xypδ, xypθ'wnt,
ɣypδ'wnt
Lord, master, owner
GMS 1091; Hen. Tales. 466.6; -yh, 467.32; BBB
f54
- 10871 **xypδδ** M ⇒xypδ
- 10872 **xypθ** C ⇒xypδ
- 10873 **xypθ'wnt** C خداوند، سرور، صاحب
xēpθāwānd (xypθ) ©ob. -y; voc. -'; dir. pl.
-tt; voc.pl. -ty ⇒xypδ'wnd
Lord, master, owner
STi p168; STii 4.6.15; C2 gloss. p235;ob.

- xypθ'wnty*, STi 8.14, 37.14; BSTi 335; BSTii 842.12, 897.76; C2 gloss. p235; voc. *xypθ'wnt'*, STi37.21; pl. *xppθ'wntt*, C2, 12R11; voc. pl. *xypθ'wnty*, C2, 12R26
- 10874 **xyr-** M, C رفتن، حرکت کردن، دور شدن
xēr ? xi/ar ? @3sg. impf. ⇒ *xrt-*, *γ'yr-*, *Yyr-*
(to)go, *(to)go out*, *(to)go away*
 GMS 611; BSTii 890.57; C2, 60R25, 60V25 p77, 30; Sund. AI 28.186; CII 1990 E7; *γ'yr*, Tales 475.15, 478.9
- 10875 **xyz-** M خزیدن
xi/ēz ? @√*hiz*; *haiza-*; **hahiza-*; MP *'hyz*, *whyz* ⇒ *z'yxyzyy*
(to)creep
 BBB 512; Gersh. BSOAS 14, 493
- 10876 **xzyy** ⇒ *z'yyyz'k*, *z'yxyzyy*
- 10877 **xz'n** M خزان (پاییز)
xazān @ob. -y
 fall, autumn
 Sund. Man. Lett. 306.31
- 10878 **xz'n'nc** M ماه ششم سال (بیرونی: مزیندا)
xazānānc ⇒ *yz'n'nc*
 sixth month of the year
 GMS 1275; Hen. JRAS 1945; Fasts. 151.20
- 10879 **xztwq** C آب دهان (خندو)
xazdūk
 spitting
 STii 1.25
- 10880 **XZYH** ⇒ **HZYH**
- y**
- 10881 **y-** B, M, C او، این (در متون مسیحی پیش چسب به اسم در حالت دری)
 @pron. art. st. ⇒ *y'*, *yw'*, *y'nt*, *y'n'*, *ywny*, *ywn'k*, *y'n'*
 he, this, the
 GMS 1492-8; Benv. Eti JA 1955, 322; C2, 233
- 10882 **y't** S سالم، بی عیب
yāt @<**upa-* *yāta*; **upa-* *yāma*
 safe, healthy
 MDii, Nov. 4R17, 19 p22.17 n p43.7; Gersh. Advice. 93
- 10883 **y'** C, S این، در این
yā @<*wy'* @pron. art. nom. f. & loc.
 that, in that
- C2 gloss. p233; Benv. Eti; JA 1955, 320; Hen. Tales. 481.49; GMS 1466 A
- 10884 **y'b** C ⇒ **y'β-**
- 10885 **y'β-** B, M سرگردان شدن، بی مقصد گردیدن، سفر کردن
yāβ (y'b) @Khwar. *y'β*
(to)wander, *(to)rove*, *(to)travel*
 GMS 900, 1002; Vim. 85, BSTBL; C2, 83V6; AVS 109
- 10886 **y'β'k** ⇒ **y'βch**
- 10887 **y'b'qc** C سرگردانی
yāβākč @ob. -y
 erring, wandering
 BSTii 893.14; C2, 13V14; GMS 1002
- 10888 **y'β'y** ⇒ **y'βk**
- 10889 **y'βch** B جدایی، دوری، سرگردانی
yāβč (y'β'k) @f. n.
 roving
 VJ 1413 n p98; AVS 109
- 10890 **y'βk** B سرگردان (دخیل: یاه، یافه: ناپدید، گم)
yāβē (y'βyy, y'β'y) @pres. part.
 roving
 GMS 900, 901; SCE 28, 300
- 10891 **y'βyy** M ⇒ **y'βk**
- 10892 **y'γ'w'k** B دلاوری، شجاعت
yāxāwē @<**yāxe+* *āwē* ⇒ *y'γγ*
 bravery
 Vim. 97, BSTBL; GMS 1083
- 10893 ***y'γn'k** S غذای سرد شده، غذای مانده (یخنی)
yaxnē ⇒ *yxnyy*
 left over (food)
 Hen. Tales. 467.28, *y'γ'yn'k*, n p469.3
- 10894 **y'γš** B ⇒ **ykš-**⁽⁶⁾
- 10895 **y'γγ** B دلیر، شجاع، بی پروا (یاغی؟)
yāxē/i ⇒ *y'xy(y)*
 brave
 SCE 308; TSP 8.193, 13.24, 14.13; BSTBL, Intox. 25; Padm. 60; Frag. Len. 103R3
- 10896 **y'γγn'k** B ⇒ **ynγγn'k**
- 10897 **y'lyncyγ** M مشتعل
yalinčiy @<Uigh.
 flashing
 Sogdica. 29.4a
- 10898 **y'n** B, M, C لطف، نعمت، هدیه، آرزو
yān @<OP *yāna*
 mercy, grace, favour, wish
 GMS 181; VJ 1215, 1220; SCE 257; TSP 2.587,

- 3.206, 211; Padm. 23, 34, BSTBL; STii 3.25, 6.36; C2, 68R15; Frag. Len. 6R7
- 10899 y'n' C این
yānā(k) (y'n'kh) ©pl. y'nt, y'ntt; demons.
pron.; nom. sg. f. ⇒y-, 'yny(y)
this
GMS 1402, 1497; VJ 1032, 1245; STii 7.8, 6.23;
C2, 12 V11, 68R17; BSTii 842.17; S W, TPS
1994, 48
- 10900 y'n'kh B, M ⇒ y'n'
- 10901 y'nd M ⇒ y'nt
- 10902 y'nh S ارابه، گردونه
yān ©<Skt. yāna
chariot
Frag. Len. 93.8, ynnh
- 10903 y'nt C اینها
yānd (y'ntt) ©pron. art. pl. ⇒y'n', y-, 'yny(y)
these, those
EGSii 130; GMS 1498; STi 18.6, 26.3, 36.8; STii
7.8, 6.23; C2, 94V20, 69V25, 66 V6, 61V25; VJ
1245; Hen. JRAS 1944, 138.42; S W, TPS
1994, 48
- 10904 y'n-θbr'qy' C لطف، رحمت، هدیه‌ی نعمت، اعطای برکت
yān-θβarākyā ©ob. -y'; pl. -yt
(gift of)grace, favour, blessing
C2, 31V3, 25, 54V22, 57V9 n p75; Benv. JA
1959, 132; BSTii 893.3, 25, 895.52, 905.7; cf.
y'n prn "blessed glory", p. n. TSP 8.181
- 10905 y'ntt B, M, C ⇒ y'nt
- 10906 y'r B, M, S جدال، جنگ، دعوا
yār ©ob. -yy ⇒*wy'r
dispute, quarrel
GMS 453; BBB 543, 544; SCE 36, 435, 451;
BSTBL, Dhu. 147; TSP 2.1185, 3.53, 120, 7.63,
9.12, 12.71; Frag. Len. 38.13, 16, 21; MDii B-
8R19 p47; Sund. Man. Lett. 306.30, 31
- 10907 y't M, S, C
yāt ©<hyāt; *ah- ©3sg. opt. ⇒x-¹
GMS 768; BBB p101 e12; KG 2330; AVS 225
- 10908 y't'k B گوشت
yātē ©Yaghn. yōta ⇒y'ty
meat, flesh
VJ 805; TSP p277; SCE 377, 270
- 10909 y't'k yw'r'y B گوشت‌خوار
yātē-xwārē ©pres. part. ⇒y'tyw'r'k
carnivore
SCE 239
- 10910 y't'kmync B گوشتی، گوشت‌دار
yātē-mēnč (y'tkmync) ⇒y'tmync
(of)flesh
SCE 376, 252; GMS 1103
- 10911 y't'yn'k B گوشتی
yātēnē ⇒y'tny
(of)flesh
TSP 2.509
- 10912 y'tyw'r ⇒ y'tyw'r'k
- 10913 y'tyw'r'k B گوشت‌خوار
yāt-xwār(ē) (y'tyw'r) ⇒y't'k yw'r'y
carnivore, flesh-eater
TSP 2.960; y'tyw'r'k, TSP 2.510, 512, 643, 733,
796, 909, 21iii 5; SCE 297
- 10914 y'tk ⇒ y't'k
- 10915 y'tk kr'wny B تهیه‌ی گوشت
yātē-karūnē ⇒y't'k
meat production
TSP 2.269; Hen. Texts. 734
- 10916 y'tkmync ⇒ y't'kmync
- 10917 y'tqwny C جادو
yāt'kōni/ē ©<*yātu-ka+ āna+yā ⇒y'twknhy
sorcery
BSTii 873.4, 906.7; C2, 23R 10, 24 n p24, 40V7,
66V7, 66R4; S W, AO 42, 1981, 19, yātukani
- 10918 y'tmwnt B جادویی
yātmund ©<*yātu- mand
(of)magic
TSP 6.191 n p207
- 10919 y'tmync B گوشتی
yat-mēnč ⇒y't'kmync
(of)flesh
TSP 5.58
- 10920 y'tny M گوشتی، گوشت‌دار
yātnē ⇒y't'yn'k
(made of)flesh
BBB b78; GMS 1057
- 10921 y't prθnk B برجستگی، زائده‌ی گوشتی ؟
yāt-parθang ?
out growth
Benv. TSP 3.113 n p195, yāt+ prθng
- 10922 y'twq C جادو، جادوگر
yātūk (y'twkh) ©ob. -⁽⁶⁾y
magician, sorcerer
GMS 978; TSP 7.62; STii 4.11, 28, 34, 6.22; BSTi
80; BSTii 857.4; C2, 22V4, 65V 25; Sogdica.

- 5.2; Schwartz. HMV 392V3
- 10923 y'twkh B \Rightarrow y'twq
- 10924 y'twknhy B جادوگری
yātūk(a)nyā, yātūkni \Rightarrow y'tqwny
magic, sorcery
TSP 3.24 n p193; GMS 1031; S W, AO 1981, 19
- 10925 y'twqy' C جادو، سحر
yātūkyā (y'twkyh)
sorcery
BSTi A10; Schwartz. HMV p392R1; BSTii
856.26: C2, 23R26; TSP 7.150
- 10926 y'twkyh B \Rightarrow y'twqy'
- 10927 y'ty M, C, S گوشت
yātē @acc. y'tw \Rightarrow y't'k
meat, flesh
BBB p57, 499, 762; Hen. Tales. 476.17; STi
55.19; C2, 94V3, 105R8; Frag. Len. 25.3
- 10928 y'wr B, M, C دفعه، بار، نوبت
yāwar @Parth. y'wr \Rightarrow ny'wr
time, occasion
VJ 793, 1298, 1498; TSP 2.529, 3.234 gloss.
p277; BSTBL, Padm. 43, 56, 58, Dhy. 58, Dhu.
18, 210; BBB e23; GMS 479, 1327; Frag. Len.
82 a17; MSP e15
- 10929 y'x'mnty C سرزنش؟
yāxāmandē @acc. -tw
reproach?
C2, 120V4
- 10930 y'xy(y) M دلیر، شجاع
yāxē/i @<*yah; Av. yāskarət ? @pl. -t \Rightarrow y'y
brave
GMS 390, 1083
- 10931 y'y B
yāy @*ah- @3sg. impf. \Rightarrow y'y, x'y, y'y, x-¹
BSTBL, Dhy. 404; KG; Sund. MSP p55
- 10932 yβ'r- M مواظبت کردن، پروردن
y(i)βār @<*wi-bar
(to)look after
GMS 220, 890
- 10933 yβ'ryny M مواظب
y(i)βārēnē @pres. part.
taking care
GMS 1241
- 10934 ybwstny = y- +bwstny \Rightarrow bwstn
- 10935 ycy C
iči ? @<*išci, *išti; <asti; ✓ah @3sg. pres.
- \Rightarrow x-¹, 'sty¹, 'ycy, xcy, 'yncy¹
C2 gloss.
- 10936 yd C این، اینها
ēδ @<*aita, y-aita @demons. adj.
 \Rightarrow cymyδ(δ), δymyδ, kymyδ, prymyδ
this
EGSii 131; GMS 1403, 1500; S W, C2 p163.5;
y+yd/, gloss. p235
- 10937 yδ- M شکل، صورت
yiδ ? @Av. vaēdi; <*vidah; <*wid @acc. yδw;
nom. yδyy
figure, shape
GMS 209, 220; BBB p93 b36; Gersh. AHM 288
- 10938 ydbry' C = y- +dbry' \Rightarrow δβr-²
- 10939 ydbtyq C = y- +dbtyq \Rightarrow δβtyk
- 10940 ydwyd \Rightarrow dywyd
- 10941 ydxšty' C = y- +dxšty' \Rightarrow dxšt-⁽⁶⁾
- 10942 ydynny M مانند، شکل گرفته
yiδēnē @pres. part. \Rightarrow yδ-
shaped
BBB 590
- 10943 ydywyd C = y- +dywyd \Rightarrow dywyd
- 10944 yδyy M \Rightarrow yδ-
- 10945 yfcmbdy C = y- +fcmbdy \Rightarrow fcmbδ
- 10946 y'rt(r) B \Rightarrow y'rt
- 10947 y'rt(r) \Rightarrow y'rt
- 10948 y'n'yynch ? B نوعی (حیوان)
yaxn/zēnč ? (y'yz'yinc ?, 'šn'yinc ?)
(a kind of)animal
TSP 13.17; S W, IJ 1976, 59
- 10949 y'rt B بهن، وسیع
y(ə)rt, y(i)rt (y'rt(r)) @<*wi-grta
@nom. ob. -y; comp. y'rt(r)
wide
GMS 138, 490, 518; Sogdica. 30.6; -y, GMS
1191; BSTBL, Dhy. 115; TSP 6.76, 16.28, 35;
STii 3.43; Frag. Len. 49.10; MSP b 157; y'rtty,
TSP 6.78 "entirely"
- 10950 y'rt'w'k M بهنا، وسعت، گسترش
yiyart-āwē, y(ə)rtāwē
extension, breadth
GMS 1082; KG 412
- 10951 yyrtmnqy' C وسعت فکر
yiyart- man(a)kyā
broad-mindedness
STSC 45

- 10952 **yyrtp'znqy'** C سعهی صدر، تحمل، شکیبایی
 yiȳart- pāzan(a)kyā @f. n.
 patience
 C2, 104R16; STSC 50
- 10953 **yyrtr** B پهن تر، وسیع تر
 yiȳartar (yy'rtr)
 wider
 BSTBL, Dhy. 100; -y, Dhy. 86, 108, 119, yȳ'rtry,
 Dhy 92
- 10954 **yyrty'k** M وسعت، پهناء، گسترش
 yiȳartyāk (yyrty'q) ⇒ yȳrty'k
 extension, openness, diffusion
 GMS 518; BSTii 894.18, 840.7: C2, 54R18,
 120R7 n p100
- 10955 **yyrty'q** C ⇒ yȳrty'k
- 10956 **yyś** B (چوب) عود، مُشک
 yaxś ⇒ yxs'
 aloes, musk
 TSP 3.174, 7.108; Hen. Texts. 727
- 10957 **yyś-** B, S آموختن
 y(u)xs ⇒ yyws-, ywys-, ywxs-
 (to)learn
 TSP 2.856, yȳs'nt, n p180; yȳs't, MDii B-8R19;
 Hen. Texts. 723; Gersh. Mélanges Benv. p207
- 10958 **yyw** C یوغ
 yyũ @<yuga @nom. yȳwy
 yoke
 C2, 27V2, acc. yȳw, 27V1 n p63
- 10959 **yyw'k** B, S قطعه، برش
 y(i)xwāk (yw'k) ⇒ yxw'q
 piece, part
 GMS 980; Sogdica. 5, 3, 9; TSP 5.120, 22.5, 2, 3
- 10960 **yyw'y-** B, S جدا کردن، قطع کردن، بریدن
 y(i)xwāy (yywy-) @<*wi- xwāhaya-
 ⇒ ywȳ'wstk, yxw'y-, ywx'y-
 (to)separate, (to)cut out
 GMS 220; Hen. Tales. 486.16, 485.1; TSP 7.83,
 19.7 n p213; AVS 95
- 10961 **yyw'y'n** B جداشده، بریده شده، قطع شده
 y(i)xwayan ⇒ yxwyn
 dissected, separated
 TSP 2.301; GMS 1027, yȳw'y+ ān
- 10962 **yywnk** B برش، تقطیع، جداسازی
 yixwank, yixung ⇒ yxwnng, ywxnq ptz'ny
 piece, separating
 TSP 2.300; Hen. Texts. 718
- 10963 **yywn(w)** B خون
 y(ə)xun(u) ⇒ xwrn-, ywxn-, yxwn-
 blood
 TSP 22.15 n p235
- 10964 **yyws-** B آموختن
 yxus, yuxus @3sg. pres. yȳwsty ⇒ ywxs-,
 yys-, ywys-
 (to)learn
 SCE 536
- 10965 ***yywt-** B آموختن
 yxut, yux(u)t @pt. st. ⇒ yywtch, ywyt-, ywxt-
 (to)learn
 GMS 428; AVS 120
- 10966 **yywtch** B آموخته، عادت کرده
 yxutč @f. pp. ⇒ ywȳtk, ywxty
 learned, accustomed
 VJ 310, 320, 795
- 10967 **yywth** S یاقوت
 yaȳūt
 rubis
 MDii B-9V1.7 p160.7; MDiii p55.7
- 10968 **yywy-** ⇒ yȳw'y-
- 10969 **yyz'ync ?** ⇒ yȳn'ynch ?
- 10970 **yhw d** ⇒ cxwd
- 10971 **yhw d'** C یهودا
 yehūda
 Judas
 STii 1.47, 65, 71 & etc. p601
- 10972 **yk'n** B, S ویرانی، اغتشاش
 y(i)kān @<*wi-kāna- ⇒ ykn-, wyg'n, ykyn
 trouble, destruction
 MDii p150.7; MDiii p79.7, yk'nw; Sund. MHC
 p30.8; TSP 9.15 n p220
- 10973 **yk'nh** S خرابی
 yikān
 destruction
 Sund. MHC 30, 8
- 10974 **ykn-** M ویران کردن، نابود کردن
 y(i)kan (ykyn-) @<*wi-kan
 (to)destroy
 BBB 490, 703, 494; GMS 220; inf. -y, GMS 906;
 qny yknny, BBB p56, 594; AVS 99
- 10975 **yqš** M, C ⇒ ykš-⁽⁶⁾
- 10976 **ykš-**⁽⁶⁾ B, M جن، روح عناصر طبیعی، شیطان (در مانوی)
 yakš(a) (yqš) @Skt.yakṣa ⇒ ykšyšt, 'ykšy

- fiend, devil, Yaksha, ghost
GMS 206a 511; nom. -', VJ 313; 932; -y(y), VJ 936, 1091; BBB 556; abl. -', TSP 7.149; ob. yqšyy, BBB 766; pl. ykšt', ykšth, TSP 5.6, 11.16, 19; Frag. Len. 93.29; O² 29; ob. pl. ykšty', TSP 2.338
- 10977 ykšy ⇒ 'ykšy
- 10978 ykšy ywn'y B مانند جن، پری وار
yakše-yōnē
ghost like, fiendish
VJ 1043; GMS 1115
- 10979 ykšyšt M اجنه، ارواح دشمن، شیطاين
yakšišť (yqšyšt)
fiend ghosts(Yaksha)
GMS 1186; Hen. Cosm. 312, 103; BBB p139; C2, 12R2: BSTii 849.2; "fiends" ob. pl. -ty, Hen. BSOAS 11 Giants. 70.16
- 10980 yqšyšt C ⇒ ykšyšt
- 10981 ykyn B ويراني، انهدام
y(i)kēn (wkyn) ⇒ ykn-, yk'n
destruction
TSP 11.21n p223
- 10982 ykyn- ⇒ ykn-
- 10983 ym'n ⇒ ym'n(h)
- 10984 ym'k rwšn S(M) توأمان روشن، جم روشن،
نرجمیک (همزاد مانی)
yəmāk- rōšn ?
Narjamig, Mani's twin
Sund. KG 622 p53 n 28
- 10985 ym'n(h) B اشتباه، نقص، عیب (گمان)
y(i)mān, y(ə)mān (ym'n) @<*wi-mana ⇒ pw
ym'n
fault, defect
BSTBL, Vim. 3; Intox. 31; TSP 2.663, 670, 840, 12.50; SCE 79n p34
- 10986 ym'ny C = y+ m'ny ⇒ m'ny¹
- 10987 ym'x C = y- +m'x ⇒ m'x¹
- 10988 ymg'nyc M نیایش
yimagānč @Parth. ymg-
(related to)prayer
Hen. BSOAS 8, 588
- 10989 ymk- M نیایش (نام یکی از دعاهاى مانوی، روزی مانوی)
yimak (ymq-) @<*Turk. yimkā @acc. -w;
nom. ob. -y(y)
prayer, supplication(A Manichean prayer)
- KG 468, 540; BBB p139; ymq/gyy, Hen. Fasts.
JRAS 1945, 155, 147 n 3
- 10990 ymq- ⇒ ymk-
- 10991 ymyh M جمشید، جم
yime/i
Yima, Jamshid
Hen. BSOAS 11, 74.8, 15
- 10992 ynch S زن
inč ⇒'ync
woman
MDii p21, Nov. 3 R 4, 12, 15, 18, 21, V1 p23
Nov. 4 V7
- 10993 yn'yn'k B یخی، از یخ
yanxēnē (y'yyn'k) ⇒ yxn(w), yyδyn
icy, (of)ice
TSP 9.29, -w, Benv. n p220
- 10994 ynm'cy C = y- +nm'c ⇒ y-, nm'c
- 10995 ynt' ⇒ yzt' ?
- 10996 yntwk'ny C هندی
indukānē @Parth. hyndugānyg @ob. pl.
yntwq'nyty ⇒'yntk'w
Indian
C2, 56V9
- 10997 ynyy ⇒ 'yn'k ~
- 10998 yp'k B ⇒ yp'k
- 10999 yp'k B, M خشم، غضب
y(i)pāk ('yp'k) @acc. -w; ob. -y ⇒ yp'qbry'
anger
GMS 220.991; BBB 494 b 17, 525; VJ 626; TSP 2.108, 1055, 1074, 1182, 5.108; BSTii 873, 3, 15: C2, 66R3, 15, 69R11, 17, 61V16, 120R6; STSC 134; Frag. Len. 17.3; yp'k, BSTBL, Dhy. 133; yp'kk, TSP 24.7; CII 1990 G21
- 11000 yp'kβr'k B خشمگین
yipāk-βarē (yp'kβry(y)) ⇒ yp'qbry'
angry
VJ 629; Hen. BSOAS 11, 65.4; GMS 1132; C2, 22V2: BSTii 857.2
- 11001 yp'qbry' C خشم، خشم آور
y(i)pāk-βaryā ⇒ yp'k, yp'kβr'k
anger
BSTi 285
- 11002 yp'kbryst C خشمگین تر
y(i)pāk-βarestar
angrier
C2, 23R7: BSTii 857.7

- 11003 yp'kβry(y) M ⇒ yp'kβr'k
- 11004 yr'θy C = y- +r'θy ⇒ r'θ
- 11005 yryt B پهن، فراخ
 ©<y'rt
 wide
 TSP 2.143 n p170
- 11006 YRH' S ماه(هن)
 māx ©Idg. ⇒ m'x², m'y(h)²
 month
 Anc. Lett. 3.26
- 11007 ys'm'nty C ⇒ 'ys'mndy
- 11008 ysmwtry' C = y- +smwtry' ⇒ smwtr
- 11009 ysr'yl C اسرائیل
 israil (ysryl)
 Israil
 C2, 60R1, 94V24; STii 1.32; STi 32; Sund. AoFi
 241, 7
- 11010 ysr'ylyq C اسرائیلی
 israilik ©pl. -t; ob. pl. -ty
 Israelite
 STi 8.9, 32.18
- 11011 ysryl ⇒ ysr'yl
- 11012 yst' ⇒ yšt'
- 11013 yšt' C
 (yst', 'yšt') ©2pl. pres. ind. ⇒ x-¹
- 11014 yšw' M, C عیسی
 (y)išū(y) (yšw'y) ©ob. yšw'y'y ⇒ yyšw'⁽ᵃ⁾
 Jesus
 GMS 22; W-Li; STii 1.51, 4.15, 6.47; BSTi 74,
 149; Sund. AoFviii 1981 p220; BSTii 903, 4, 9,
 20, 904.22; C2 gloss. p236, ob. -ʔy
- 11015 yšw'mšyh' C عیسی مسیح
 (y)išū-mašihā (yšw'ymšyh')
 Jesus Christ
 STii 6, 76; C2, 12V19, 57 R 18, 91V5, 108V3;
 BSTii 837.3, 888.5, 903.18 etc.
- 11016 yšw'y C ⇒ yšw'
- 11017 yšw'ymšyh' ⇒ yšw'mšyh'
- 11018 yt- رفتن، حرکت کردن، روی دادن
 yat (yty²) ©<Av. yat- ©inf. yt(t)y, yt'k
 ⇒ šw-, yt'kh, yty', ptyt-
 (to)go, (to)move, (to)happen
 VJ 314; MDii 123-7 B-18, 7; BSTii 897R7: C2,
 87V7; C2 gloss. p164.7; Benv. Indo-Iranica.
 24; GMS 539 n 1
- 11019 yt'kh B اتفاق، رویداد، فرصت
 yatāk ⇒ yty'
 opportunity, happening
 BSTBL, Vim. 149; y'w "chance" TSP 2.407
 n p179; Benv. Indo-Iranica. 24
- 11020 yt'ry C = y- +t'ry ⇒ t'r'k
- 11021 ytkw B پل
 itku (ytqw) ©<*haituka; Yaghn. ētk ⇒ yttkw
 bridge
 GMS 126, 180, 397, 518; SCE 539; ob. yttkw,
 MDiii 72 n6; loc. yiqwy', Hen. JRAS 1944,
 143.21
- 11022 ytqw M ⇒ ytkw
- 11023 yttkw S سفارت؟، پل؟
 itak(u) ©ob. -y ⇒ ytkw
 embassy ?, bridge ?
 MDii A-13.5 p71 p215
- 11024 ytw B ⇒ yt'kh
- 11025 yty' C و، که
 (y)iti ? ©conj. encl. part.
 and, that
 C2 gloss.
- 11026 yty' B, C ⇒ yt-
- 11027 yty' C اتفاق، شانس
 yatyā ©f.n. ⇒ yt'kh
 chance
 C2, 55V30, 60V26; Benv. JA 1955, 307; BSTii
 890.58
- 11028 yw' B, M این
 yu ©<*ayam; OP iyam ©demons. pron. art.
 nom. sg. ⇒ ZNH, dyw¹, y-
 this, the
 GMS 1400, 1492-1500; nom. pl. GMS 1492; TSP
 2.56, 1190, 5.108, 6.69, 79, 92; SCE 528;
 BSTBL; STii 7.26; Hen. Cosm. 28; S W, TPS
 1994, 43-50
- 11029 yw' C یک(در بیشتر متون)
 yū, ēw ©<aiva ⇒ 'yw, yw pnc's', yw wyst,
 ywnts, ywp't, ywšmbd
 one
 GMS 1316, 1336 n 1; STi 5.10 p106; Sund.
 AoFviii 1981 p220; STii 4.39, 5.36 p601; C2
 gloss.; ob. ywy, STi 45.8; GMS 1319
- 11030 yw- M, S جو
 yaw ©<Av. yava
 barely

- GMS 519; yw', MDii p215; MDiii p34.1; loc.
yw'y', GMS 1183
- 11031 yw'r B ⇒ yw'r
- 11032 yw'nk B مفصل، محلّ پیوند
iwang, y(ə)wang @<*wi-wanka; Oss. iwong
@ob. -y
joint, articulation
GMS 220n 1; SCE 384; Benv. Et. Oss. p15
- 11033 yw'r¹ ولی، جز، معهذ، هنوز، با وجود این (در بیشتر متون)
yawār, yiwār @<*wi-wāra; Khwar. yw'r;
Parth. ww'r
but, only, yet, nevertheless
VJ 67, 1018, 1110, 1208; Benv. Notesiii 232;
TSP 6.69; BSTBL p145; Hen. Tales. 475.22,
480.27; STii p601; STi p107; Sund. AoFviii
1981, 220; GMS 220; MDii p215; Frag. Len.
p112; C2 gloss. p236; W-Li 40.11; MSP b16,
152, 156; yw'r, Dhy. 22, 122, 370; Intox. 31
- 11034 yw'r² S جدایی، تقسیم
yiwār
separation
Sund. MSP b143, 177, 180; Hen. BSOAS 12, 310
n 50; Tales 486.17, 487 n 4; JRAS 1944, 140
n 2
- 11035 yw'rdq C راست، یکل، صمیمی
yu-arδē, ēw-arδē/ak @<*ardu; OP arđumaniš
@pl. -t ⇒ 'rδwk, 'yw'rδkw
sincere
C2, 104R12; BSTii 832.12; GMS 154
- 11036 yw'rt C بلکه، تا یک اندازه
(y)iwart
but, rather
C2, 94R21
- 11037 yw'st- B دور کردن، جدا کردن
(y)iwāst @pt. st. ⇒ ywyš-
(to)keep aloof
GMS 220
- 11038 yw'tnyh B نیروبخشی؟
(y)iwatni ? @<*Av. wiwaiti; *vi-vitay
refreshment ?
BSTBL, Dhu. 268
- 11039 ywc- B, M, C آموختن، تمرین کردن
yōč (ywšt) @<*yaucaya; ✓yauk @3sg. pres.
ywšt ⇒ ywyt-, ywys-, ywxt-, ywš-, ywxs-
(to)teach, (to)practice
GMS 591, 686; TSP 9.80, 15.30; SCE 226, 250;
BSTBL, Vim. 161; STii 1.31, 3.10, 40; STi
- 70.12; MSP b67; C2, 7V16; 57R13; BSTii
903.13; inf. ywc'y, TSP 12, 29, 35; AVS 120
- 11040 ywcn B واحد طول
yučan ? @<Skt. yojana
yojan(a)(a unit of length)
Mack. BSTBL, Dhy. 106, 108, 111, 113, 116, 117
n p54
- 11041 ywcnk' B آموزنده، آموزش
yōčnē @pres. part.
teaching
BSTBL, Vim. 67; GMS 893
- 11042 ywδ'βr'nh B با نفس آتشین، آتشین دم
yōδā ?, -frān
fire-flaring
TSP 13.25 n p228; βwδ'βr'nn, S W, IJ 1976
p60
- 11043 yw'y'k ⇒ y'y'k
- 11044 yw'y'wstk B جدا شده
y(u)xwastē, yixwastē @pp. ⇒ y'y'w'y-, yxwst-
separated
TSP 22.2
- 11045 ywys- B, S آموختن، یاد گرفتن
yuxs @<*yuxsa; Yaghn. yūxs- @med. pass. st.
⇒ ywc-, ywyt-, ywys-, ywxs-, yys-
(to)learn, (to)study, (to)be taught
GMS 428; TSP 2.342; BSTBL, Dhy. 272; Dhu. 85,
162, 272, 275; Frag. Len. 91.6; inf. yw'ysy,
GMS 826
- 11046 ywyt- B, S, C آموختن
yūyd @pt. st.; inf. -y ⇒ ywxt-, *y'wyt-, ywc-
(to)learn
TSP 9.120, 2.679; Frag. Len. 52.13; GMS 923;
AVS 120
- 11047 ywyt'k B آموخته، تعلیم یافته
yūydē (ywty) @pp. ⇒ y'wytch, ywxt
learned, used to
BSTBL, Dhu. 233; TSP 12, 37
- 11048 ywty ⇒ ywyt'k
- 11049 yw'ywrc'ny M اوینوری
i/yu'určānē
Uighur
BBB p91 a11; GMS 1023; CII 1990 G9
- 11050 ywhnn C یوحنّا
yuhann
John
C2, 53R3

- 11051 **ywk** B, M (تعلیم، عقیده، دیدگاه، مکتب) (در بیشتر متون)
yōk (ywq) ©<*yauka
teaching, view, doctrine
GMS 1635; TSP p278; BSTBL p145; STii 3.60;
C2 p236; ywk', ywkh, SCE 59; VJ 28^b n p92;
Padm. 29; Vim. 89, 171; Frag. Len. 91.2, 6;
Sund. AoFviii 1981, 21R 5 p179; ob. ywqy,
C2, 52V11, 68V15
- 11052 **ywq** C ⇒ ywk
- 11053 **ywk'βs'k** S ⇒ ywk fs'k
- 11054 **ywk fs'k** M اصول، تعلیمات
yōk-fsāk (yw'βs'k)
teachings
GMS 1635
- 11055 **YWM**⁶⁹ S روز(هنر)
mēθ ©Idg.
day
Anc. Lett. 1.2, 3.23, 6.2
- 11056 **ywn** M, C, S مکان، جا، درجای
yōn ©<Av. yaona ⇒ ywnyδ
place, on the spot
GMS 1109A 1420; MDii, Nov. 4R 14 p22; BSTi
111, 152; Frag. Len. 68.11
- 11057 **ywn'k** B, S این
yōnē ?, yunē ? (ywn'y, ywny(y)) ©demons.
pron. m. & f.
this
GMS 1492-5; VJ p123; TSP p278; SCE p75;
BSTBL p145-6; STii 7.40, 35, 10.15; Frag.
Len. p112; Anc. Lett. 3.6; KG 327; Hen. Tales.
466.3, 18; ywn'kw, MDii A-19R7; ywn'x, S W,
IIJ 1976, Frag. 5.4
- 11058 **ywn'y** B ⇒ ywn'k
- 11059 **ywn'yδ** B, S درجای، فوراً
yōneθ/δ ⇒ ywnyδ
at once, immediately
VJ p123; SCE 215; TSP p278; BSTBL p146;
GMS 434 n 2; Frag. Len. p112; KG 470, 550,
596
- 11060 **ywn'yq** C یونانی
yōnik
Greek
C2, 1R9
- 11061 **ywns** C یازده
yūntas, ēwantas ©<Av. aēvandasa ⇒ ywtsnw
eleven
C2 p236
- 11062 **ywnsmyq** C یازدهم
yūntasmik
eleventh
C2, 55R29 n p107
- 11063 **ywnsnu** C یازده
yūntasnu ⇒ ywtsnw
eleven
Sund. AoFi 1974, 9R 3 p244
- 11064 **ywny** C, S فوراً، بی‌درنگ
yōnē
immediately
STi 39.5, 52.12; C2 gloss. p236; ywny. . . c'nw,
"as soon as" MSP b26; Frag. Len. 68.11
- 11065 **ywnyδ** B, M, C فوراً، همان‌دم، درجای
yōnēδ/θ (ywnyd/θ, ywnyδδ) ©<Av. yaona+
'yδ ⇒ ywn'yδ
immediately, at once, on the spot
GMS 23, 1109, 1420; VJ 1266; TSP 13ii 3, 4;
BSTBL, Padm. 55; SCE 215; STii 7.10; BBB
f45; Frag. Len. 84a6; MDii p215; KG 446,
467; MSP b89; Hen. Tales. 472; STi 84.8;
Lentz. STii 5.26 p601; C2 p236; ywnyyδ, Hen.
JRAS 19
- 11066 **ywnyδδ** M ⇒ ywnyδ
- 11067 **ywnyd/θ** C ⇒ ywnyδ
- 11068 **ywny(y)** M, B ⇒ ywn'k
- 11069 **ywp't** M, C یک‌بار
yū-pāt, ēw-pāt
once
STii 3.50; BBB p102 f6, 1; p't, GMS 1327
- 11070 **ywp'tqy** C یک‌بار، کلاً، روی‌هم‌رفته
yūpāt ?
all at once, altogether
STi 70.11; GMS 984, C2, 83V4 n p163; Sogd.
Cpds. 64
- 11071 **yw pnc's'** C پنجاه و یک
yū-pančāsa (pnc's') ©<*aiwa-pančāsa
fifty one
C2, 55R26; BSTii 897.86
- 11072 **ywrdsn rwt** رود اردن
yōrdan-rōt
Jordan river
BSTii 914.6; C2, 53R6; STi; Sund. AoFi 1974,
2V1
- 11073 **ywš-** C آموختن
yōš ©yws'tqn, 3sg. dur. pres. ⇒ ywc-

- (to)teach
C2, 57R13: BSTii 903.13
- 11074 **ywšmbd** C یکشنبه
yũ-šambad, ēw-šambad
Sunday
C2, 54V29: BSTii 896.59
- 11075 **ywšt** C ⇒ ywc-
11076 **ywt'c** C تنها، منزوی
yũ-tāč, ēw-tāč ©pl. ywt'št ⇒ ywt'c(h)
solitary
BSTii 883.20; Benv. JA 1955, 311; C2, 48R22
- 11077 **ywtr** C یکی، تنها، فلان
yũtar, ēw-tar ⇒ ywtr
one, a single one, a certain one
EGSii 139; GMS 1285, 1318; STi 78.14; STii
1.46, 64, 6.17; BSTi 260; C2 p236, ywtry,
48V17
- 11078 **ywtr cn(=cn ywtr)** یکی از
yũtar čan
one of
STi 78.14; cnywtr, BSTii 826.12, 849.9, 890.57;
C2 gloss.
- 11079 **ywtsnw** C یازده
ēw(an)tasnu ?, yũntasnu ?
©*aiva-dasa-(a)nām ⇒ ywtsnw, ywnts
eleven
STi 53.3; GMS 1316, 1322; Sund. AoFi 244, 3,
ywntsnw
- 11080 **yw wyst** بیست و یک
yu wist
twenty-one
C2, 1R10
- 11081 **yw wystmyq** C بیست و یکم
yũ-wistmik
twenty-first
C2, 55V29
- 11082 **ywx'y-** C جدا کردن
yuxāy ? y(i)xwāy ⇒ ywxst-, yxwst-, yxw'y-
(to)separate, (to)sever
GMS 417; STi 22.20, 21; BSTii 883.26; ywxytq',
C2, 48R28, yxw'y, 867.37, ywx'ynt, 27V8
- 11083 **ywx'y'mnty** C جدایی، ترک
yuxāy-āmandē
separation
C2, 61V18: BSTii 910.48
- 11084 **ywxn-** C خون
yuxn ©<Av. *vohuni* ©nom. & ob. -y; acc. -w
⇒ yxwn-, xwrn-, wȳrn-(h), yȳwn(w),
yxwrn-, ȳwrn-
blood
GMS 209, 417, 520, 1168n 1, 951; STi 81.14; C2,
27R10, 40V24, 57R19; BSTii 843.31, 866.10,
903.19, 907.24
- 11085 **ywxn' pšyyk** M خونریزی
yuxnā-pašik ⇒ xwrny pšyncny
bloodshed
Hen. JRAS 1944 Magi. 143.18; GMS 1181 n 1
- 11086 **ywxnq ptz'ny** C تشخیص دهنده
yux(u)nk, y(ə)xənk-patzānē ⇒ yxwnq n'
ptz'ny, yȳwnk
discerning, discernment
C2 gloss.; voc. -n', C2, 48V30, 51R4, 21-22; pl.
-nyt, C2, 6R16
- 11087 **ywx-** C آموختن، یاد گرفتن
yuxs ©inf. ywxsw, ywx's ⇒ ywc-, ywxt-,
yȳws-
(to)learn
C2 gloss. 1sg. impf. ywxsw, 11V25: BSTii
892.23, ywxsy, 3sg. opt. 1V23, 24, ywx's't, 3sg.
subj. 1V 27, 2sg. impv. ywx's', 57V29; pres.
inf. ywxsw, C2, 31R23; AVS 73
- 11088 **ywxst-** C جدا کردن، بریدن
yux(u)st ©pt. st. ⇒ ywx'y-, yxw'y-, yxwst-
(to)separate, (to)sever
GMS 417
- 11089 **ywxsty** جدا شده
yux(u)stē ©pp.
separated
C2, 22V11; pl. -t, 61V25; BSTii 857.11; Sund.
AoFviii 1981, 20V1 p175
- 11090 **ywxt** C یوغ، جفت
yūyd ©nt. nom. -ty
yoke, pair, team
ywxtty, C2, 105R3; S W, BSOAS 1979, 342 n 39
- 11091 **ywxt-** M, C, S آموختن
yūyd ©pt. st. ⇒ ywc-, ywx's-, ywyt-, *yȳwt-
(to)learn
GMS 591, 826; MSP c6; AVS 120
- 11092 **ywxtty** C آموزش یافته، آموخته
yūydē (ywxtty) ©f. pp. ywxt't; pl. ywxttyt
⇒ yȳwtch, ywytch
learned
C2, 31R18, 22; GMS 582:BSTii 892.18, 22; MSP

- c5
- 11093 ywxtyy M ⇒ ywxty
- 11094 ywyš- B دوری کردن
yweš ? ⇒ yw'št-
(to)keep aloof
GMS 220; TSP 19.1; BSTBL, Dhy. 189
- 11095 yw ywtr یک یک
yū-yūtar ⇒ yw'
one by one
STi 42.6; STii 6.17; ob. ywtry, C2, 48V17; ywyw,
STii 5.34
- 11096 ywztxr S مقس
yuzdahr ©<MP ywjdh
holy
KG 509
- 11097 yxn(w) S یخ
yaxn ©OP viyaxna ⇒ yyδyn, ynyn'k, yxnny
ice
Sund. MHC p26 n33 38.8 V3
- 11098 yxnny M غذای سرد شده، غذای مانده (یخنی)
yaxnē ©OP viyaxna ⇒ *y'yn'k, yxn(w)
left over(food)
Hen. Tales. 467, 56, 469 n 3
- 11099 yxs' M عود، مشک
yaxs (yxsh)
musk
Anc. Lett. 2.58; Hen. Texts. 727.174; GMS 827
- 11100 yxs'mnty C سرزنش
yaxsāmandē ©acc. yxs'mntw
reproach
C2, 56R6
- 11101 yxsh S ⇒ yxs'
- 11102 yxšpy' C = y- +xšpy' ⇒ xšp⁽⁶⁾
- 11103 yxw'q C قطعه، قسمت، جزء
y(i)xwāk, yəxwāk ⇒ yγw'k
piece, part
STii 5.12
- 11104 yxw'y- C جدا کردن
y(i)xwāy, yəxwāy, ixwāy ©<*wi- xwāhaya
⇒ yxwst-, ywxst-, yγw'y-, 'ywxw'y-, ywx'y-
(to)separate, (to)sever
GMS 220; BBB 494 p59, 505.3; 3sg. impf. yxw'y,
BSTii 878.5; C2, 87R5 p163.5; Sund. AI 28,
1988, 186
- 11105 yxwbny' C = y-, +xwbny' ⇒ xwβn-
- 11106 yxwn- M خون
y(ə)xun ©<xu(r)n; <Av. vohuni/a- ©acc.
yxwny; nom. ob. -y ⇒ ywxn-, yγwn(w),
wγrn-(h), yxwrn-, xwrn-
blood
GMS 209, 513, 1168 n 1; BBB f59, 494, 763;
GMS 951
- 11107 yxwng cyqy'h M تشخیص، تمیز، تفکیک
(y)ixwang-čikyā
discernment
Sogdica. 31.7; GMS 1014
- 11108 yxwngptz'nky'h M تشخیص، دریافت
(y)ixwang-patzānakyā
discernment
Sogdica. 35.5 n p36; pl. yxwng ptz'nyt,
"discerning" Sogdica. 35.4; C2, 13V17; S W,
BSOAS 1979, 339
- 11109 yxwnk kr'wny S تشخیص، درک
(y)ixwang-karūne
discernment
MSP b 112-3
- 11110 yxwnq n' ptz'ny C بدون تشخیص
(y)ixwang nā patzānē ©f. voc.
undiscerning
C2, 13V17
- 11111 yxwnng M تشخیص، درک
(y)ixwang, yəxung ©<*wi-xwānaka-
<*wi-xwahanaka ⇒ yxwnq ptz'ny, yγwnk
discernment
GMS 121, 245, 976; Sogdica. 35.8; Hen. Texts.
718.300
- 11112 yxwrn- M خون
y(ə)xurn, y(ə)xurn ©acc. -w ⇒ yxwn-, xwrn-,
ywxn-, wγrn-(h)
blood
GMS 391, 492; BBB 763
- 11113 yxwst- C جدا کردن، تشخیص دادن
(y)ixwast, yəxwast ©pt. st. ⇒ yxw'y-, ywx'y-,
ywxst-
(to)separate
Lentz. STii 3.51 p 601 "to be taught"; AVS 95
- 11114 yxwyn M جدا شده، بریده، قطع شده
(y)ixwayan ⇒ yγw'y'n
separated, dissected
BBB p105 f 80 p505 n3; GMS 1027
- 11115 xypty C = y- +xypty ⇒ xypδ
- 11116 yxypθy C = y- ⇒ xypδ

- 11117 **yxypθy m'ny** C پیش خود، در دل
 yi-xēpθi - māni ?
 in his heart
 BSTii 826.19, 909.25: C2 gloss.
- 11118 **yyδyn** B یخدان، یخچال
 (y)ēδxan ? @<*ēxδan <*aixa-dāna-
 ⇒yxn(w)
 icebox, glacier
 EGSii 201; GMS 120A 1117; SCE 218
- 11119 **yyr** M ⇒ yyr
- 11120 **yyšw^(w)** M عیسی
 išu, yišu @ob. -yy ⇒yšw', 'yšw
 Jesus
 GMS 22, 25; Hen. BSOAS 11, 71.18
- 11121 **yz-** B, C پرستش کردن، قربانی کردن
 yaz @<Av. yaza- ⇒'yz-
 (to)worship, (to)sacrifice
 inf. yz'y, TSP 2.568; Benv. JA 1959, 19
- 11122 **yz'ty brcy** C = y- z'ty-brcy- ⇒ z'tk βrch
- 11123 **yzd'n** M خدایان
 yazdān @<MP
 gods
 BBB 750, xw'nyzd'n
- 11124 **yzdgyrd** M یزدگرد
 yazdgird (yzdqrt)
 Yazdgird
 Hen. JRAS 1945, 149.22; C2, 23R25, 25R3;
 BSTii 877.4
- 11125 **yzdqrt** C ⇒ yzdgird
- 11126 **yzd nr'ysβ** S نریسف یزد (نام خدای مانوی)
 yazd narisaf @<Parth. ⇒nr'ysβ yzδ,
 nryšnxβyyy
 Narisaf yazd(*tertius Legatus*)
 KG 606, 617, 620-2; Sund. AoFvi 1979, 101 n 3,
 11.1
- 11127 **yznyh** B شایسته، مناسب
 ē/ižan ? (yjn)
 worthy, fitting
 TSP 21 ii 3 n p233
- 11128 **yzt' ?** B خدایی، مقدس
 yazata ? (ynt')
 divine
 TSP 8.186, Benv. ynt'; Hen. Texts. 737; BSOAS
 28, 251 n 59
- 11129 **yzt'ys** M, S بت
 iztēs, izdēs @MP 'wzdys ⇒'yzt'ys

idol
 GMS 104; KG 583

- 11130 **yzwt** C پدر روحانی، کشیش کلیسای کوچک
 yazūt ?
 chaplain
 C2, 13R26 n p57

z/z/ž

- 11131 **z'r** M هزار
 zār @<*hazara ⇒z'r¹, NLPw(=1LP(w))
 thousand
 GMS 1329
- 11132 **ž'd'r-** C حرف زدن، صحبت کردن
 žādār @trans. pret. ⇒ž'y-, ž't-
 (to)talk
 STi 30.4, 31.16, 73.19, 76.1; Sund. AoFiii 1974,
 15ii R19; AI 28, 186
- 11133 **z'δmwrđ** M تناسخ، زادمرد، بازپیدایی
 zādmurd (z'tmwrđ) @Skt. *saṃsāra*; <Parth.
 zādmurd
 birth-death
 GMS 138n1, 1220; -w, Gersh. Sogd. Cpds. 148
- 11134 **z'γ** B زاغ
 zāγ
 crow
 SCE 172 n p37
- 11135 **z'k** B, M, S فرزند، بچه (دخیل: زاق)
 zāk (z'q) @<*zahaka @ob. -y; voc. -; acc.
 -w; pl. -t; ob. pl. -ty, -tw
 child
 GMS 399; BSTi 233, 242; Frag. Len. p112; C2,
 14R20, 51V7; voc. z'q', BSTi 230; ob. z'q/k-y,
 BSTi 146, 153, 158; Frag. Len. 69.9 83b 2;
 z'kw, Frag. Len. 69, 13, 24; pl. -t(h), VJ p123;
 SCE 105; Hen. Tales. 483.2; Frag. Len. 60.2;
 ob. pl. -ty, VJ 465, 815, 823, 850, 852, 1291-2,
 1310, 1331; Frag. Len. 69, 30; ob. pl. z'ktw, VJ
 908; -tyh, VJ 972
- 11136 **z'q** C ⇒ z'k
- 11137 **z'q'nc** C ⇒ z'k'nc(h)
- 11138 **z'k'nc(h)** M, S دختر خانم، دختر بچه، شاهزاده خانم
 zākānč (z'q'nc) @ob. -^(w)y; f.n.
 girl, princess
 GMS 1043, 1484; KG 517, 530, 535, 554, 574;
 BSTii 849.8, 10: C2, 12R10, 15, 8, 12V7, 3V12,
 4V5; ob. -y, KG 547, 556, 568, 579

- 11139 z'qδδn M (رحم (زاقدان)
zākδān ⇒ z'tk βrch
womb
Sogdica. 24, 14n p26
- 11140 z'kδn'k B (رحم، بچه‌دان، زهدان (زاقدان)
zāk-δanē (z'kδn'k) ©<*zahaka-dāna
womb
BSTBL, Dhu. 266; SCE 14; GMS 122, 1117
- 11141 z'kδn'k ⇒ z'kδn'k
- 11142 z'm B, S نازک، ظریف، باشخصیت، محترم
žām ⇒ z'm
delicate, distinguished, respectable
Frag. Len. 91.3, 4, -y, 91.7; CII, 1990 A1, 10;
F11, 12, 13, 20 G6 285; TSP 19.9, 22
- 11143 z'm B ظریف، خوب
žam ©<*δrām ⇒ z'm, j'm
delicate
TSP 3.175, 273, 287, 288, 5.24; Doc. X20; GMS;
Frag. Len. 91.3, 4, -y, 91.7
- 11144 z'm'sp S جاماسپ
jāmasp ©pr. name
Jamasp
Hen. JRAS 1944, 138.25, -w
- 11145 z'mn'k S مزد، کارمزد، اجرت
zamnē ?, zōmanē ? ©<Av. zāmanā; ✓ zam;
Khot.yśam̐tha
wage, payment
MDii Nov. 3V7; Schwartz. AI 5.199
- 11146 z'mt'y S(M) داماد
zāmātē (z'mty) ©<*zāmātar+aka ©pl. -t; ob.
pl. -ty
son-in-law
GMS 941; Hen Tales. 486.11, 15
- 11147 z'mty ⇒ z'mt'y
- 11148 z'mty' C دامادی، عروسی
zāmatyā ©f. n.
betrothal, marriage
C2, 57R12 n p116; BSTii 903.12
- 11149 z'n- S, B دانستن
zān (zn-³) ©1pl. opt. z'n'ymn ⇒ jn', 'zn'
(to)know
Anc. Lett. 2.17; GMS 721
- 11150 z'n'kh B ⇒ 'zn'k(h)
- 11151 z'n'nt B آگاه، دانا
zānand ©pres. part.
- conscient, informed
VJ 248, 289
- 11152 z'n'ntk B شناسا، آگاه
zāmandē
recognizing, informed
TSP 5.104, z'n'ntk; Frag. Len. 38.22
- 11153 z'n'ntk B ⇒ z'n'ntk
- 11154 z'n'nt sy- S, M, B توجه کردن
zānand say
(to)pay attention
GMS 550, 1066
- 11155 z'n'wk B زانو
zānūk (z'nwq, z'nw⁶) ©<*zānūka ©ob. pl.
-ty
knee
TSP 6.83, 2.1030, 7.21; VJ 97, 374, 1358; Frag.
4.8, S W, IJ 1976, 46; BSTii 867.37: C2,
27V12, 8; z'nw⁶ sry, 56V26; Sogdica. 2
- 11156 z'nwq C ⇒ z'n'wk
- 11157 z'nw⁶ ⇒ z'n'wk, jnwwq
- 11158 z'r' M, C هزار
zār ©*hazahra ⇒ z'r, NLPw(=1LP(w))
thousand
GMS 397, 399, 1316, 1329, 1674, 1676, 1677; C2,
69 V14; z'rky, Gersh. Sogd. Cpds. 1948 p63;
z'rnw, GMS 1322, Dhu. 107; Dhy. 163, 'δryy
z'r "three thousands"; st' ILPw "hundred
thousands" Sund. AoF 19, 1992, 353.5
- 11159 z'r² B, S زهر
žār ⇒ mwš'k z'r, šr'ynk, j'r, z'r, zy'r
poison
TSP 2.1040, 1067, 1074, 7.152, 3.286; Texts. 730;
SCE 357, 562; MSP b191, 197; Frag. Len.
69.29; z'r, BSTBL
- 11160 z'r B, S زهر
žār ©<*janθra ©ob. -y ⇒ j'r, z'r²
poison
TSP 6.7, 9.129; BSTBL, Dhu. 35, 253; C2, 51R24;
BSTii 886.24; Hen. Tales. 481.36
- 11161 z'r'k B مهربان، غمخوار، زار
zārē, zārī (z'r'y) ©adj. & adv. ⇒ z'ry
compassionate, pitiful
BSTBL, Dhy. 17, Vim. 69, 136, 172
- 11162 z'r'km'n B دلسوز، رحیم
zārē-mān ⇒ z'rym'n
having a compassionate mind, merciful

- BSTBL, Vim. 69, 136, 172, Padm. 29, Dhu. 75, 87 & etc.
- 11163 z'r'y ⇒ z'r'k
 11164 z'r'y m'n ⇒ z'r'km'n
 11165 z'rβr'k B زهردار، زهر آگین
 žār-βarē
 poisonous
 SCE 145; TSP 2.1041, 1050, 1051, 1071, 1073, 1077, 6.9, 9 136
 11166 z'rcn'wk⁽⁶⁾ B, S مهربان، دلسوز
 zārčānūk (z'rcnwq, zrcn'wk') ⇒ pw
 z'rcn'wk(w)
 merciful, compassionate
 TSP 2.679, 687, 689, 790; GMS 1164, 1024;
 W-Li 39.94; C2, 57V18, voc. -q', 27V3; STi 31.10; zrcn'wk', TSP 2.875
 11167 z'rcn'wky'kh S مهربانی، دلسوزی
 zārčānūkyāk
 mercy, pity
 KG 517; z'rcn'wky'h, GMS 1111n 1
 11168 z'rcnwq M, C ⇒ z'rcn'wk⁽⁶⁾
 11169 z'rcnwqy' ⇒ z'rcnwky'
 11170 z'rcnwky' M, C بخشایش، مهربانی، دلسوزی، آمرزش
 zārčānūkyā (z'rcnwqy') ©f. n.
 mercy, compassion
 GMS 360; BBB f1; W-Li 94.4; STi 31.19; STii 1.7, 10, 6.5, 30; BSTi 132; C2 gloss. p237, 68R12, 91V5, 57V16, 19, 21, 22; BSTii 842.12, 888.5, 905.19, 21, 22
 11171 z'r p'zn B زهری
 žār-pāzan
 poisonous
 SCE 357
 11172 z'r prn'k B هزاربرگ
 zār parnē ⇒ prn'k
 thousand-petalled
 BSTBL, Dhy. 202; S W, BSOAS 1983, 44
 11173 z'ry مهربان، متأثر، تأثر آور، زار (در بیشتر متون)
 zārē, zārī (z'r'y) ©adj. & adv. ⇒ z'ryy sy-,
 z'ry r'y-, z'ryβr-, z'r'k
 pitiful, pitiable, sympathetic
 GMS 1634; TSP p278; VJ p123; SCE p76;
 BSTBL, Dhy. 17; Hen. Tales. 483.11; Frag. Len. 93.27; MSP b169; C2 12R6
 11174 z'ry'st B بسیار تأثر آور، بسیار زار
 zāre/ist ©elat. adj.
- so pitifully
 VJ 1110, 1111; GMS 1311
 11175 z'ry'wy C رنج، عذاب، نزاری
 zāryāwē ©acc. z'ry'w
 misery, torture
 C2, 68V4; STi 21.12; Sund. AoFi 1974, 5V12;
 AoFiii 1975, 18R4; acc. -w, C2, 60V8; 69R24;
 abl. -w', C2, 51V30; BSTii 846.26, 890.40, 912.29, 843.35; Benv. JA 1955, 313
 11176 z'ryβr- B متأثر شدن
 zārē βar
 (to)take pity
 TSP 7.178; VJ 28'; SCE 195
 11177 z'ry(h) B مهربانی، دلسوزی، تأثر، زاری
 zārī ©*zar-
 compassion, pity, sorrow
 TSP 2.70, 77, 78, 87, 97, 6.150, 7.178, 21ii 14;
 SCE 195; z'ryh, TSP 2.262, 463, 467; Bailey, Prolexis 298
 11178 z'rym'n B دلسوز، مهربان، دلسوزی، مهربانی
 zārēmān ©ob. -y ⇒ z'r'km'n
 compassionate, compassion
 SCE 34, 51, 496; BSTBL, Dhu. 87; TSP. 2.53, 78, 87, 97, 99, 384, 6.150; z'ryh m'n TSP 2.467, 219
 11179 z'ry m'n'k B دلسوز
 zārē-mānē ⇒ z'rym'n
 compassionate
 SCE 107
 11180 z'ry p'zn B مهربان، دلسوز، مهربانی، هم‌دردی، دلسوزی
 zārē-pāzan
 compassionate, compassion, pity
 SCE 292; TSP 2.1187, 1199, 1215; BSTBL, Dhy. 15; z'ryh p'zn, TSP 2.744
 11181 z'ry r'y- B زار گریستن
 zārē-rāy
 (to)cry pitifully
 VJ 184 p123
 11182 z'ry sy- ⇒ z'ryy sy-
 11183 z'ry sy'mnty C دلسوزی، ترحم
 zārē-sayāmandē ⇒ sy'mnty
 pity, mercy
 STi 31.11; GMS 1100
 11184 z'ry sy'n'k B دلسوز، رحیم
 zārē-sayənē/-sayēnē (z'ry sy'yn'y)
 merciful
 TSP 7.155, 2.29, 1125, 1126, 1186; BSTBL,

- Padm. 23; z'ry 'sy'n'y, Dhy. 14
- 11185 z'ry sy'n'y ⇒ z'ry sy'n'k
- 11186 z'ry sy't- M, C دلسوزی کردن
zārē syāt ©pt. st.
(to)take pity
GMS 536, 863; C2, z'ry sy'd'r-, trans. pret., STi 36.11
- 11187 z'ry sy'n'y ⇒ z'ry sy'n'k
- 11188 z'ryy sy- B, M, C دلسوزی کردن، رحم کردن، مهربان بودن
zārē-sāy- (z'ry sy-) ⇒ sy-¹, sy-¹
(to)be merciful, (to)take pity
GMS 550 n 1; TSP 2.305 66, 75, 719, 3.208; VJ 20^a; SCE; BSTBL, Dhu. 139, Dhy. 183; C2, 51V31, 60V5; BSTi 61, 154; TSP 5.104
- 11189 z'ry z'ry B زار زار، تزار
zārē- zārē
pitifully
TSP 2.293; GMS 1634
- 11190 z'r z'r C هزاران
zār-zār
thousands
STi 34.4; GMS 1677
- 11191 z'r z'r srōyt M هزاره‌ها
zār-zār sarōēt
millenia
GMS 1676
- 11192 z't B, C تولد، زایش
zāt ©<Parth. zādmurd
birth
VJ 444 & etc. p123; TSP 6.94; BSTBL, Vim. 100; z't 't mwrδw, Vim. 7; Dhu. 38; Sund. AoFiii 15 i V13
- 11193 z't- B, M زادن
zāt ©pt. st.; pres. zn-
(to)be born, (to)give birth
TSP 3.7; GMS 865
- 11194 ž't- C بحث کردن
žāt ©pt. st.; pres. ž'y- ⇒ ž'd'r-
(to)discuss
Sund. AI 28, 186
- 11195 z't'k B, S پسر، زاده (در بیشتر متون)
zātē (z'ty(y), z'tk) ©<*zātaka ⇒ BRY
son, child
GMS 13; VJ p123; TSP p278; SCE 35, 26, 34, 243; Hen. JRAS 1944, 138.6, 28; Tales. 472.29,
- 483.12, 19; W-Lii 23, 34; STi p107; STii 5.10, 31; BSTi; C2 p237; Frag. Len. 39.2; MDii p215; KG 525, 551, 407; acc. z't'kw-, VJ 1149, 1449, 1485; TSP 2.983; z'tw, C2, 51V 31, 94 V25; voc. z't', VJ 24^a, 1087, 1090, 1102; TSP 9.84; STii 5.1, 3; Frag. Len. 69.6; pl. z't'⁶yt, TSP 2.879, 7.16; Frag. Len. 669.16; C2 13R29; z't'ty, VJ 1098, 1106; ob. pl. z't'yty, VJ 1103; Frag. Len. 69.20; dual. z't, C2, 87V3; nom. z't'kw, VJ 19, 10^a, voc. VJ 1450, 1454
- 11196 z't 't mwrδw ⇒ mwrδw
- 11197 z'tch 'ynch B زن زانو (زاجه، زاج)
zātē-inč
birth woman
TSP 3.67
- 11198 z'tk ⇒ z't'k
- 11199 z'tk βrch B رحم، زهدان
zātē-βarč (z'tybrč, z'tyβrc, yz'ty brcy) ©=MP
pwsy'n ©ob. -y ⇒ z'qδδn
womb
TSP 2.357; C2, 40R21; GMS 1005, 1132; BBB 579
- 11200 z'tmwrδ ⇒ z'δmwrδ
- 11201 ž'ty C بحث شده
žatē ©pp.; pl. -t
discussed
STi 30.6; Sund. AoFviii 1981, 28V3, 6, 14
- 11202 z'tybrč C ⇒ z'tk βrch
- 11203 z'tyβrc M ⇒ z'tk βrch
- 11204 z'ty(y) M, C ⇒ z't'k
- 11205 z'w S خبر، شهرت، استماع، شایعه
žāw ©*drāwa- <IE *dhrey; Khot. drro
⇒ δr'w
news, hearing, rumour
MDii; CII 1990 E14; Schwartz, HMV 385 n 2
- 11206 ž'w ⇒ δr'w
- 11207 z'w'rt- B برگشتن
zāwart ©impf. ⇒ zw'rt-, zyw'rt-
(to)return
TSP 13ii 12
- 11208 z'wr نیرو، توانایی (در بیشتر متون)
zāwar, zūr ? ©ob. -y, -'y, -yy ⇒ nyz'wr,
mntz'wry'
power, strength
GMS 35, 1218, 1221; VJ 29^b, 906; TSP p278; STii p601; C2 p237; BSTBL p146; SCE 162,

- 502; BBB p139; MSP b78; KG 375; MDii p215; Frag. Len. p112
- 11209 **z'wrcyk** B, S زورمند، ستمگر، زورگو
zāwar-čik
powerful
TSP 9.88; MDii p154.6
- 11210 **z'wrk'yn** M نیرومند
zāwarkēn
powerful
GMS 1060, 1647
- 11211 **z'wrkyn** B, M, S نیرومند، توانا
zāwarkēn (z'wrqyn)
strong, powerful
SCE 17; TSP 2.78, 6.145, 14.13; BSTBL, Padm. 60; STi 32.15; MSP b35; C2, 12V14, 61R23; GMS 1060, 1647; pl. z'wrkynd, Hen. BSOAS 11, 66.15; BSOAS 12, 307.7, 56; z'wrkynt, MSP b100; z'wrqynt, Sund. AoFviii 1981, 24V6
- 11212 **z'wrqyn** M, C ⇒ z'wrkyn
- 11213 **z'wrkynst** B چه نیرومند
zāwarkēnst @elat.
so strong
GMS 1311; Sund. MSP p56, b10 ?
- 11214 **z'wrkynstr** S (چه) نیرومندتر
zāwar kēnstar @elat.; comp. adj.
so stronger
MSP b104
- 11215 **z'wy'** ? M ⇒ zwt'k
- 11216 **z'wyr'k** B نیرومند
zāwīrē, zāwēre ? @Pahl. zōrig; <*zāwaryaka-
strong
BSTBL, Vim. 109
- 11217 **z'y** M, C, S زمین (در بیشتر متون)
zāy (z'yy) @f. n. ⇒ z'yh, zy-qnty
earth, ground
GMS 1218; BBB 566 e22; W-Lii 569; MSP b144; Hen. Cosm. 307.19, 24; Tales. 481.33; STi 5.10; STii 3.25, 26, 4.12, 5.22; BSTi 67, 68, 209, 276; C2, gloss. p237; BSTii 882.13, 894.23
- 11218 **z'y-** ? C ترک کردن
zāy- ? @*zā; Skt. jahati ⇒ pyš-wz'y, j'y-
(to)leave
apud. S W, C2 p51.25
- 11219 **ž'y** C صحبت، گفتگو
žāy
talk
- STii 6.40; GMS 285
- 11220 **ž'y-** C حرف زدن، صحبت کردن، گفتگو کردن
žāy (žy) @=MP dray-; (Schwartz): IE
*geE(i)-; Skt. gā(y)-; Munj. žāy; Yaghn. žōy
⇒ ž'd'r-
(to)talk, (to)speak
GMS 285, 897; STi 16.11, 17, 70.20, 74.1, 6.61; Sund AoFi 250.16; STii 6.40; Sund. AoFiii 66.17; BSTii 134; C2, 69R18, 104R15; BSTii 832.15, 3sg. dur. pres. žysq, C2, 69R18; Schwartz. HMV 387 n 10
- 11221 **z'yβwmh** B زمین
zāy-βūm @f. n.
the earth
BSTBL, Dhy. 324; z'yh βwmh, Dhy. 125
- 11222 **z'yicyk** M زمینی
zāy-čik (z'yicyq) @pl. -t
earthly, of the earth
BBB p140; C2, z'yicyqt, 13V28, 53V4; BSTii 882.14, 914R4
- 11223 **z'yicyq** C ⇒ z'yicyk
- 11224 **z'yzyz'k** B خزنده (زمین خیز)
zāy-xčzē ⇒ z'yxyzyy
creeping
TSP 2.1110; Hen. Texts. 735; BBB 512; Gersh. TPS 1945, 145
- 11225 **z'yh** B, M, S زمین، سرزمین، مسافت (در بیشتر متون)
zāy @f. n. ⇒ z'y
earth, land
VJ; SCE; TSP; BSTBL p77; Frag. Len. p113; BBB; MDii; KG 326, 571; pl. z'yth, MDii p215
- 11226 **z'yq** C گوینده، گویا
žayēk @pres. part.
speaking
STi 52.16; STii 1.56 p602
- 11227 **z'y kntk** B خلق (زمین کنده)
zāy-kandē
dug in the earth
BSTBL, Padm. 38; zy qnty, C2, p108n 70
- 11228 **z'y nyc't'y** B مدفون در زمین، خاک سپرده
zāynište ? @*ni-kata-; Parth. ngnd-; Khwar.
nkntk
earth buried
BSTBL, Padm. 2
- 11229 **z'yryk** S زیرک، دانا
zērak @<MP ⇒ zyr
ingenious, intelligent

- MSP b42, -w, p56; MDiii 100, 131, pr. name
- 11230 **z'yxyzyy** M خرنده (زمین خیز)
zāy-xēzē ?
creeping
BBB 512
- 11231 **z'yy** M ⇒ z'y
11232 **z'yy spnd'rmt** M سپندارمذ، اسپندارمذ، فرشته‌ی نگهبان
زمین
zāy- spandārmāt
angel, protector of the earth
BBB; Hen. BSOAS 28.251
- 11233 **zβ^uβ** ⇒ zβ^uβ
- 11234 **zβ^uβ-** ⇒ zβ^uβ-
- 11235 **zβ^uk** B زبان
zβāk @<*hizwāka; Av. hizvā; Yaghn. zivōk;
Khwar. zβ^uk ⇒ zβ^uk
tongue
GMS 397; SCE 128, 411; BSTBL, Dhy. 24; Intox.
12; STii 8.10 p601-2
- 11236 **zβ^uk-δync'k** B زبان بیرون کشیدن
zβā-θēncāk/θēncē
(to)pull out (the)tongue
SCE 246
- 11237 **zβ^uβ** B مزه، ذائقه، چشایی
zβāβ (zβ^uβ) ⇒ 'zβ^uβ(h)
tasting
VJ 880; TSP 2.466; BSTBL, Vim. 94
- 11238 **zβ^uβ-** B چشیدن
zβāβ (zβ^uβ-) ⇒ 'zβ^uβ-
(to)taste
TSP 2.711, 794
- 11239 **zβ^uk** B, M زبان (زبان)
zβāk (zβ^uk) @ob. -y; pl. -t ⇒ swnt'k, zβ^uk,
zb'q, 'zβ^uk^(u)
tongue, language
GMS 93, 240, 397, 378, 979; Sogdica. 61.25, 64.
10; SCE 550; TSP 2.387, 1093, 7.55, 25.1; -y,
STii 8.10; zβ^uk', Frag. 6.3, zβ^uk, 6.6 apud.
S W, IJ 1976 p49
- 11240 **zβ^uk** ⇒ zβ^uk
- 11241 **zb'q** C زبان
zβāk @pl. -t; ob -y ⇒ zβ^uk
tongue, language
STi 30.4; Sund. AoF 1974, 233; BSTii 867.41,
895.49, 50, 904.24; C2 gloss. p237
- 11242 **zβ^ukcyk** B زبان، زبانی
zβāk-čik
(of)tongue, oral
TSP 20.6
- 11243 **zβ^unt** B ⇒ nβ^unt
- 11244 **zβ^ur'y** B ورود، انتقال
zβāre ? @pres. part. ⇒ 'zbr-
arriving, transferring ?
SCE 198
- 11245 **zβ^uyr-** B رساندن
zβēr @<*zβāraya- ⇒ 'zbr-
(to)cause to arrive, reach ?
BSTBL, Dhu. 145
- 11246 **zβ^uyr-** B ⇒ nβ^uyr-
- 11247 **zβ^uyr('k)** B ⇒ nβ^uyr
- 11248 **zβ^und** M ستیزه، نزاع
zβand ?
dispute
Hen. Tales. 470.51; BSOAS 11, 715; GMS 1240
n 1; BBB 543
- 11249 **zd'qry'** ⇒ 'zd'qry'
- 11250 **zδxh** S اژدها
zδaxā @<MP azdahā
serpent, dragon
TSP 13.ii. 15 apud. S W, IJ 1976, 61.43; C2 p87
n 7
- 11251 ***zγ-** ⇒ zγt-
- 11252 **zγ'm** B, C تمامی، به کلی، کاملاً (در جمله‌ی منفی: حتی)
(a)zγām ⇒ 'zγ'm, wzy'm
entirely, completely
Benv. JA 1955, 313; TSP 3.42.119 n p193; BSTii
857.16, 860.46; C2, gloss. 22V16, 23V16; ms
nyzγ'm "not even", C2, 60V5, 31R5 p59.60;
BSTii 890.37, 892.5
- 11253 **zγ'nt(t)** B پیک، فرستاده
(a)žyand @<*zgnd- ⇒ žynt, 'zγ'nt
messenger
VJ 1389, 1398, 1399; GMS 342 n 1; Hen.
Sogdica. 35.28
- 11254 **zγ'r** C رطوبت، نم، جریان (دخیل: زغار)
zγār @Khwar. 'zγr ⇒ 'zγ'r
moisture
Benv. JA 1955, 329; BSTii 857.16; C2. 22V16
n p60
- 11255 **zγ'rš-** B حرکت کردن، گشتن، برخاستن ؟
zxarš ? ⇒ *nγ'rš-

- (to)move, (to)happen, (to)arise
TSP 6.145, 169 n p206; Mack. BSTBL, *uz-yrš,
Dhy 231
- 11256 **zy'rt** B, S سریع، هود
žyārt ©<*zgaru ⇒zy'rt, žyrt, jyrt, 'zy'rt
quick, speedy
VJ p123; TSP 2.216, 739, 13.26 ii4; Frag 2a.21,
25; Frag. Len. p113; MSP b163; Bailey. HMV
23; zy'rt, BSTBL
- 11257 **zy'rt** B سریع، فوری
žyārt ⇒žyrt, jyrt, zy'rt, 'zy'rt
quick
BSTBL, Dhy. 160, 225, 269, 334; TSP 3.205, 301,
14.15
- 11258 **zy'rtr** B سریع تر
žyārtar (zy'rtr)
quicker
STii 9.2; zy'rtr, Dhy. 335
- 11259 **zy'rtr** B ⇒ zy'rtr žyrr-
11260 **zy'yr-** B, S خواندن، صدا کردن (در بیشتر متون)
žyēr (zy'yr-, zyrr-) ©<*uz-gāraya-; ✓zgar;
*žgāraya- ©impf. zy'yr ⇒žyrr-, jyrr-
(to)call
GMS 537; SCE 254; Frag. Len. 69.30; impf. VJ;
KG 403; Frag. Len. 38.24; inf. zy'yr, TSP
3.237; AVS 82
- 11261 **zy'yr-** B ⇒ zy'yr-, žyrr-
11262 **zy'yr't-** خواندن، صدا کردن
žyērāt ©pt. st.
(to)call
VJ 23, 75, 214; Frag. Len. 38.15; inf. zy'yr'ty,
VJ 60, 1314
- 11263 **zyd-** ⇒ 'zyd-
11264 **zym'** ⇒ zymh
11265 **zym'** C دروغ
žaymā (zym') ©f. n. ⇒δrym', jym', δrymh²,
zymh
lie, falsehood
STii 1.27, 6.40; C2, 52V5; TSP 5.34, 75, 79; S W,
IJ 1976, 49, Frag. 3
- 11266 **zym's'k** B دروغگو
žaymāsē (zym'sy, žym'sy) ©*drugmā-sahi-ka
©pl. -yt ⇒δrym's'k
liar
TSP 24.3; BSTBL, Dhu. 205; Frag. 6.4, IJ 1976,
49; GMS 1112 A; STii 6.22; pl. -t, C2, 52R16;
BSTii 917.16; Gersh., suff. -se, <*sahi, nom.
sg. of saha-, ✓sah-; S W, suff. -āse
- "taking" C2 p99.26
- 11267 **zym'sy** ⇒ žym's'k
11268 **zym'sy** C ⇒ žym's'k
11269 **zym'w'by** S دروغگو
žaymā-wāβē ⇒zryš-'sy
lying
Frag. 6.3 apud. S W, IJ 1976 p49, 50n36
- 11270 **zymh** B دروغ
žaymā (zym') ©dragma- ⇒žym', δrymh²,
jym', δrym'
lie
TSP 6.192, 17.14, 5.34, 75, 79; BSTBL, Dhu. 142;
Frag. Len. 83a 5
- 11271 **zymwyc'w** B شهادت دروغ
žaym- wičāw ©pl. -t
false testimony
Frag. Len. 83a 5
- 11272 **zynt** C پیک، پیک سوار
ž(i)γand ©pl. -t ⇒'zy'nt, zy'nt(t)
messenger
STi 27.8; GMS 342 n 1; BSTi 162, 232; C2,
48R17; BSTii 883.15; Sund. AI, 28, 1988, 175.5
- 11273 **zynty'** C سفارت، هیئت مأمور
žyandyā ©f. n.
embassy, mission
C2, 1R13
- 11274 **zyrβ-** B ستودن، بالا بردن، برافراشتن
zyarβ, zyərβ ? ©<*uz-grab
(to)exalt
SCE 522; GMS 665
- 11275 **zyrt** ⇒ 'zyrt
11276 **zyrt** C سریع، فوری
žyart ©Ved. <*zgar ✓gar- ©adv. ⇒jyrt,
zy'rt, zy'rt, 'zy'rt
quickly
STi 43.10; BSTi 239, 244; C2, 69R19, 77R14,
77V13 "move quickly"
- 11277 **zyrwβs-** B بلند شدن، برافراشته شدن
zyrufs ? ©<*uz-grfs-; Parth. 'zgrysp-
(to)be raised
BSTBL, Dhu. 257; GMS 153b 827; AVS 74
- 11278 **zyt-** B, S نگه داشتن
žayd (žyt-, zyt-) ©*drang-, draγd/xt- ©pt.
st.; inf. -y ⇒δ'r-, δryt-, jyrt-
(to)hold
GMS 285, 603; TSP 5.65, 12.11; Frag. Len. 118.3;
MSP b89; perf. zytwδ'r-, TSP 5; Hen. Magi.

- 138.39; Frag. Len. 77R4
- 11279 *zyt-* ⇒ *zyt-*
- 11280 *zyt-* C ⇒ *zyt-*, *jyt-*
- 11281 *zyty* ⇒ *zyty*
- 11282 *zyty* B, S نگهداری شده، گرفته شده
žaydē (žyty)
 held
 BSTBL; Intox. 33; Hen. Tales. 481.51; BSTi 300;
zytw, Dhu. 112
- 11283 *zy-w* B, S بسیار زیاد
ž(ə)yu (žy-w) ⇒ žryw, jyw
 very much
 VJ 65; TSP 2.894; MSP b168
- 11284 *zy-w* B سخت، شدید
žyu (žy-w) @nom. -y; nom.f. -'; abl. f. -y'; pl. -t'; adj. & adv. ⇒ žwy, žryw, jyw
 hard, severe, cruel, difficult
 TSP 13ii 9, 3.39, 9.83n p193; STii 1.75, 5.24
 p602; C2, 69R22 & p197-8, acc. *žyw* used as
 adv.
- 11285 *žy-w* C ⇒ *žwyt, žwy, zy-w*
- 11286 *zywšk-* B شاگرد، پیرو
žyušk @ob. -y; acc. -w; pl. -t' ⇒ žwxšq-, žrywšk, jwxšk/q
 disciple
 BSTBL, Dhy. 15, Dhu. 129, 207, 274; GMS 285
- 11287 *zywšktyh* B آموزش، مکتب
žyušktyā ? ⇒ žwyšk
 doctrine, teaching
 Frag. Len. 50.7
- 11288 *zywttr* S سخت تر
žyutar ⇒ žwytr
 harder
 Hen. Tales. 481.49, -y
- 11289 *zyyr-* ⇒ *zy'yr-*
- 11290 *žyyr-* C خواندن، صدا کردن
ž(i)yēr (zy'yr-) ⇒ jyyr-, zy'yr-
 (to)call, (to)name, (to)summon
 STi 58.10; STii 1.20, 3.25, 5.19, 29, 35; BSTi 241,
 246, 58; BSTii 913.52: C2, *žyrytq'*, 52R3; inf.
zy'yr'y, impf. *zy'yr*, TSP 21 i; 3.trans. pret.
žyrd'r-, STi 8.14, 33.11; Sund. AoFiii p66.7;
 STii 1.72; C2, 52R17
- 11291 *žyyr'mnty* C دعوت، درخواست، دعا
žyēr-āmandē
 calling, invocation
 BSTii 903.10: C2, 57R10; STSC 114
- 11292 *žyyrty* C خوانده، نامیده
žyērtē @pp. pl. -t
 called, named, summoned
 STi 33.17, 31.7; Sund. AoFi 1974, 2aR4; C2,
 51V10, 56V29, 31R6, 48V18; BSTii 884.15,
 892.6
- 11293 *ZK* B, S آن، او(هر)(در همه متون)
xō @ldg. pron. art. nom. sg. m. ⇒ xw, yw¹, yw
 that, the, he, it
 VJ; TSP; KG p193; MSP p56; MDii p215;
 BSTBL p77; SCE p76; Frag. Len. p113
- 11294 *žk'nyh* B دختر رامشگر ؟
žkānē ?
 musician girl, singing girl
 BSTBL, Dhy. 287; "prostitute" TSP 5.43 n p201
- 11295 *ZKh* S, B آن، او، آنها(هر)(در بیشتر متون)
xā @ldg. pron. art. f. sg. & nom. acc. pl. ⇒ x¹, yh, y', xh
 the, she, they, them
 STii 7.13, 21, 24; MSP p56; KG p193; MDii
 p215; Frag. Len. p113
- 11296 *ZKn* S, B از آن، آن، او(هر)(در همه متون)
awēn @ldg. pron. art. gen. dat. m. sg. ⇒ wyn, wyny(y)
 that, of that, the, his
 TSP; VJ; BSTBL; SCE; KG p193; MSP p56;
 MDii p215; Frag. Len. p113
- 11297 *ZKw* S, B آنرا، او را(هر)(در همه متون)
awu/ō @pron. art. acc. sg. voc. ⇒ ww, w¹, ww
 that, the, him
 VJ 1040; GMS 1430 n 1; KG p193; STii p602;
 MSP p56
- 11298 *ZKwh* S, B آن، او(هر)(در همه متون)
wā, awā, (a)wu. ? @ldg; pron. art. acc. f. sg. & acc. pl. used also for m. sg. ⇒ w¹
 that, the, her
 SCE p76; BSTBL p77; KG 193; MSP p56; Frag.
 Len. p113
- 11299 *ZKwy(h)* S, B آن، آنها(هر)
(a)wē, wyā @pron. art. loc.; gen. f. sg.; ob. pl. ⇒ wy', wy(y), wyn, wy(h)¹, wy(h)²
 that, the, in the, them, they
 SCE p76; BSTBL p77; KG 193; MSP p56; Frag.
 Len. p113
- 11300 *ZKY* S آنها(هر)
awē, (a)wi @ldg. pron. art. nom. pl. ⇒ wy(h)²
 they
 Anc. Lett. 3.23; Hen. Mittelir. p33 n 1

- 11301 **ZKyHMw S** به ایشان
wēšan(u) ©Idg. ⇒wyšnw
their
Anc. Lett. 2, 4, 6; S W, CI, 1991, 182
- 11302 **ZKyšn(w) S** به ایشان
wēšan(u) ©Idg. ⇒wyšnw
their
Anc. Lett. 3; S W, CI, 1991, 182
- 11303 **ZKZY(n) B, S** کسی که، آنکه (هر)
kēti ?, xō-ti ? ©Idg. Zkny ⇒ky', qyt, -n
who, which
STii p602; SCE p76; BSTBL p77
- 11304 **zm'k B** زمستان
zamē ©Khwar. zmk'nc ⇒zmyy, 'zmy
winter
SCE 103
- 11305 **zm'qycq C** وسوسه، آزمایش
zmākičk ©ob. -y; pl. -t ⇒zm'y'yck'
temptation
BSTii 905.4; C2, 57V4, 83R3
- 11306 **zm't- S** آزمودن، وسوسه شدن
zmāt ©pt. st.; pres. zm'y-; perf. z'mtδ'r
(to)try, (to)be tempted
Anc. Lett. 3.8 apud. Benv. TSP n p221
- 11307 **zm'wr'k B** مورچه
zmōrē ©<*marwaka; Av. maoiri;
Khwar.zmwrk
ant
TSP 2.390 n p174; GMS 247, 380
- 11308 **zm'wrc B** مورچه
zmōrč (zm'wrc)
ant
SCE 366; TSP 11.32 n p174
- 11309 **zm'wrc B ⇒ zm'wrc**
- 11310 **zm'y- C** وسوسه شدن، آزمایش کردن
zmāy ©pt. st. zm'yt ⇒zm'y'yck'
(to)tempt
BSTii 826.29; C2, 94R29
- 11311 **zm'y'yck' B** آزمایشی، آزمایش
zmāy-ičk ⇒zm'y-
test
TSP 9.82 n p221
- 11312 **zm'y'yck' ⇒ zm'y'yck'**
- 11313 **zm'yty C** وسوسه شده
zmāytē, zmētē ©pp.
tempted
- C2, 104R3; BSTii 832.3
- 11314 **zmb M** ساحل، کنار
zamb (zmb') ⇒zmpy, znp(h)
shore
GMS 524, 1159; Hen. Tales. 472.32; STii 1.20;
GMS 424 n 1; S W, C2 n p108
- 11315 **zmb' C ⇒ zmb**
- 11316 **zmb n' ʔrβ** بیکران (کران تسخیر نشدنی)
zamb nā ʔrβ
endless
MSP e22
- 11317 **zmn- B, S** زمان، وقت
žamn (zmnw, zmnh) ©<*žaman(a); <*žamanu
©nt. n. nom. acc. zmnw(h); ob. zmny(h), -yyh,
-(w)y'; pl. zmnth ⇒'zmnw, jmnw, žmn(w)
time
GMS 512 n 1; S W, BSOAS 1979, 341.37; VJ
p123; TSP p279; STii 9.14, 16; SCE 2; BSTBL,
Dhy. 196, 249, 349, 397; Frag. Len. p113; MSP
b 138; Anc. Lett. 2.50, zmmh
- 11318 **zmncyk' B** زمانی
žam(a)nčik ©in compd. ⇒trzmncyk'⁶⁾
(of)time
TSP 5.55
- 11319 **zmnh S ⇒ zmn-**
- 11320 **zmnw B ⇒ zmn-**
- 11321 **žmn(w) C** زمان، ساعت
žamn(u) (žmn(w)(h)) ©nt. n. nom.; acc. -w
⇒zmn-, žwmn, jmnw, jmn-
time, hour
STi 19.18, 21.14, 40.3, 83.21; STii 8.3, 9.9; C2
gloss. p238; Sund. AoFviii 1981, 20R21 V7;
TSP 6.132, 148, 11.27, 15.17; BSTBL; O³ 9; GMS
512n 1; zmnwh, BSTBL; TSP 11.2; loc. žmny',
BSTii 865.1, 867.57, 898.115; C2, 26R1, 27V28,
40R23, 40V11; zmnyh, TSP 6.30, 157; BSTBL
S W, C2 p115, 25V55; BSOAS 1979, 341.37;
C2 p197, 115.25
- 11322 **žmn(w)(h) B ⇒ žmn(w)**
- 11323 **zmny B, M(S)** زمان، وقت، دوره
žam(a)n(č) (trzmnyh, zmnyh)
time, hour
TSP p279; Hen. Tales. 476.8
- 11324 **zmnyh ⇒ zmny**
- 11325 **zmpy C** ساحل، کنار
zambē ©acc. -w ⇒zmb, znp(h)

- shore, river bank
C2, 87 V11 n p108.269; acc. *zmpw*, STi 77.9;
zmpy, Sund. AoFiii 57
- 11326 **zmxwtwY** M زامیاد روز، روز بیست و هشتم ماه (بیرونی):
(زموختن)
zmūxtuY ⇒ *zmxwtY* rwc
twenty-eighth day of the month
Hen. JRAS 1945; Fasts. 151.5 etc.
- 11327 **zmy** B سوخت، هیزم، هیمة
zmē/i ('zm) ©Yaghn. *izm*; Khwar. 'zm;
<**aizma(ka)*; Av. *aēsma*
fuel, firewood
BSTBL, Dhy. 7, Mack. n p41
- 11328 **zmyx** C کوره، بوتہ (آزمایش)
zmēx
crucible
apud. S W, C2 n p177, 102R18; Mack. BSOAS
33, 115, *zmyq*
- 11329 **zmyy** M زمستان
zamē ⇒ *'zmy*, *zm'k*
winter
BBB p140; W-Lii 547.8
- 11330 **zn-**¹ B, M, C زادن، زاییدن
zan ©<Av. *zan-* ©trans. & intrans. perf.
znd'r- ⇒ *znd'r-*, *jn-*
(*to*)give birth, (*to*)be born
GMS 578, 726; VJ 38; TSP 3.9, 6.30; Texts. 719;
STi 72.6; TSP 2.334, *znty*, 3sg. pres. intrans. v.;
AVS 99
- 11331 **zn-**² S(M) نواختن، زدن (آلت موسیقی)
žan, *žən* ©✓*jan-* ©inf. -y ⇒ *zyt-*³, *zyn-*², *jn-*
(*to*)play
Hen. Tales 467.18
- 11332 **zn-**³ ⇒ *z'n-*
- 11333 **žn-** C مشورت، اندرز
ž(a/ə)n ©f. acc. *žn'*
advice
C2, 104V12
- 11334 **žn-** B ⇒ *z'n-*
- 11335 **žn'kh** ⇒ *žn'kh*
- 11336 **žn'y** B زایش، زایمان
zanāy
giving birth
TSP 6.30
- 11337 **zn'kh'** B بدن
- žināk* ⇒ *žyn'kh*, *žnw*
body
VJ 1106, 1261; Benv. JA 1939, 275; VJ n p97
- 11338 **zn'kh'** B دانش، شناخت
(ə)*žnāk* ©<**žnākā* ⇒ *'pw zn'kh*, *žn'kh*,
'*zn'k(h)*, *jn'*
knowledge
SCE 132, 43; W-Lii 572
- 11339 **zn'kh** B دانش
žnāk (*žn'kh*) ⇒ *jn'*, *zn'kh'*
knowledge
GMS 264; TSP 9.80, 81, 94, 14.35; BSTBL, Vim.
80, 112, Dhu 7, 8 & etc. p77, 148
- 11340 **zn'mnty** C زایش، زایمان
zan-āmandē
bringing forth
STi 73.7; GMS 1100
- 11341 **zn'ndy(h)** M زاینده
zanandē
bringing forth
GMS 1068; *znδ'* "children" Sund. 1994, 45.19
- 11342 **znd** M آواز، نوا (دخیل: زندباف)
zand ©<Av. *zanti* ⇒ *zntw'c(h)*, *znt'*
song
GMS 525; Hen. LW 104
- 11343 **znd'r-** C زادن
zandār ©trans. pret. ⇒ *zn-*¹
(*to*)be born
STi 73.8
- 11344 **zndp'syk** M سرود
zand-pāšik
song, hymn
Gersh. Sogd. Cpds. 1945, 151
- 11345 **zng** M, C نوع، گونه
zang (*znk*) ©<**zanaka* ©pl. *zng'n*
⇒ *'ywzkn*⁽⁶⁾
kind, sort
GMS 1641, 245, 976; *znkw*, Frag. Len. 68.4, 9;
Hen. Cosm. 307.63; *zng'n*, BBB p140
- 11346 **zng'n** M ⇒ *znk'n*
- 11347 **zng zng'n** M, C همه نوع، همه گونه
zang-zangān ⇒ *znkznk'n*
all sorts
GMS 164; STii 1.76; Gersh. Sogd. Cpds. 1945,
146.5
- 11348 **ZNH** B, S آن، او (هرز)

- yu ©pron. art. nom. pl. & sg.; Idg. yw ⇒ ZK,
yw¹
this, these, the
BSTBL VJ; p145, 148; STii 10.1.5; SCE p75; KG
549; Frag. Len. p113; 5; MDii p215; MSP p56
- 11349 **znk** S ⇒ zng
11350 **znq'n** C ⇒ znk'n
11351 **znk'n** B, S انواع، گونه‌ها
zangān (znq'n, znq'n) ⇒ wyspznq'n, yrβznq'n,
δs'znq'n, dw'znq'n, pncznq'n
kinds, sorts
VJ p123; TSP; BSTBL p148; STii 9.9, 1.76; SCE
66, 531; Sund. AoFviii 1981, 21R8-9; Frag.
Len. p113; *znk'nw*, Dhy. 255; "with numerals"
"fold" GMS 1034, 1328; MSP
- 11352 **znkpδ'y** S انسان، بشر، مردم
zanak-paδē
human, people
MDii p94.5 n p102; Gersh. Advice. 86 f.
zana-pada
- 11353 **znkznk'n** B همه گونه، چندجانبه
zangzangān (znqznq'n)
of many kinds, manifold
SCE 60; VJ p123; TSP 7.157; BSTBL, Dhy. 21;
STii 7.28, 9.4, 17: O' 13; Frag. Len.; GMS
1034; BSTii 893.2; C2, 31V2; -h, VJ 841, 842
- 11354 **znqznq'n** C ⇒ znkznk'n
11355 **znp'k(w)** B ساحل، کنار
zambe, zambaku (znpy)
shore
TSP 3.127
- 11356 **znp(h)** B, S ساحل، کنار
zanp, zamb ©acc. -w ⇒ *pznp'k, zmpy, zmb
shore
znpw, TSP 16.20; MSP b26, 92; MDii B-4R7
p56.7
- 11357 **znpy** ⇒ znp'k(w)
11358 **znt'** B آواز
zand (znth, znthyh) ©ob. -yh ⇒ znd
song
TSP 5.80, 42, 17.27; SCE 122; BSTBL, Vim. 76,
nthyh ?
- 11359 **znt'** C کور
zand ©<*uz-anda-
blind
C2, 23R30 n p60; BSTii 859.30
- 11360 **znth** ⇒ znt'
11361 **zntw'c(h)** B خواننده، آوازخوان (زندباف)
zand-wāč ⇒ zntw'ch 'mry'
singer (telling song)
SCE 179; GMS 1138
- 11362 **zntw'ch 'mry'** B بلبل (زندوواف)
zand-wāč mery(a) ⇒ zntw'c(h)
nightingale
SCE 179
- 11363 **znw** ⇒ znwq
11364 **znw** S بدن
ž(i)nu ? ⇒ zn'kh¹, zyn'kh
body
Hen. Tales. 483.13, 484 n 3; Gersh. Advice. p80
- 11365 **znwq** M زنج، چانه، آرواره
zanu(k) (znw, znyq) ©<*zanuka; Skt. hanu;
Parth. *znx*; MP *dnwg*; Pašh. *zana*; Bal. *zanūk*
⇒ znw
chin, jaw
GMS 375, 978; Sogdica. 49.7; STi 5.7; Sund.
AoFi 231; AoFiii 85.7
- 11366 **žny' ptnymy'** C پند، راهنمایی
žanyā-patnima
advice, council
C2, 31R12-3, 55V19, 102V23 p73, 12-3; Gersh.
Advice. 77-83; BSTii 831.23, 892, 12-3; Benv.
JA 1959, 129
- 11367 **znyq** C ⇒ znwq
11368 **zp'rt** B, S پاک، مقدس، قدیس
zpart ©khwar. zbry ©ob. -y; f. -th; pl. -tt
⇒ zp'rt, mndzp'rt, zp'rt'dy
clean, pure, holy, saint
TSP; VJ 63, 1439; SCE 180, 565; BSTBL p148;
STii p602; GMS 526; W-Li 34; Frag. Len.
p113; STi 22, 18, 61.12, 16, 17; Sund. AoFviii
1981 p220; STii 1.77, 2.6 etc.; BSTi 62, 70,
220; BSTii: C2, gloss. p237
- 11369 **zp'rty'** B پاکي
zpartyā (zp'rt'y, zp'rtyh) ©f. n. ⇒ zp'rtyh
cleanness, purity, sanctity
TSP 15.14, 2.350; BSTBL; Vim. 207; BBB p140;
C2, 27R11, 57V6, 31V3, 54R25; BSTii 893.3,
895.25, 905.6
- 11370 **zp'rty'** B ⇒ zp'rty'
11371 **zp'rtyh** ⇒ zp'rty'
11372 **zprcyqy'** C پاکي، قداست

- zpar-čikyā @f. n.
purity, sanctity
BSTii 909.26; C2, 61R29 n p108 n p133.29
- 11373 zpřt M, C ⇒ zp'rt
- 11374 zpřt'dy M, C قدیس
zpart- ādē ⇒ zp'rt, zpřtt
saint
STii 4.16, 46
- 11375 zpřtcyqy' C پاک، قداس
zpart-čikyā
purity
Sund. AoFviii 1981, 25V7
- 11376 zpřtqryy M پاک کننده
zpart-karē ⇒ zpřtqryy
purifier
Hen. Magi. 143.16
- 11377 zpřtr M پاک تر
zpart(t)ar
cleaner
GMS 1285
- 11378 zpřtt C, M قدیسین
zpart ⇒ zpřt'dy
saints
STii 1.3, 6.4, 23; BSTii 826.29, 827.53, 887.7
- 11379 zpřt w't C, M روح القدس
zpart-wāt @ob. -y
Holy Ghost, Spritus Sanctus
Sogdica. 46.1; BSTi 70; BSTii, 888.6, 903.9,
897.86; C2
- 11380 zpřt w'tmync C (مربوط به) روح القدس
zpart-wātmēnč
(of the) Holy Ghost
STii 3.35; GMS 1103
- 11381 zpřtw'xš M کلام مقدس
zpart-wāxš
Holy Word
BBB p140; W-Li 34
- 11382 zpřty' C, M ⇒ zp'rt'y'
- 11383 zpřy'q C تقدیس، احترام، شکوه
zparyāk @f. n.; ob. -y
honour, reverence
GMS 1110; STi 45.9; C2 gloss. p237; BSTii
848.58, 881.16, 888.5, 905, 8, 15, 907.21,
911.57; Sund. AoFviii 1981, 23R11
- 11384 zpřy'qyn C محترم، شریف
zparyākēn @pl. -t
honoured, honourable
- C2, 68R31, 68R10: BSTii 843.31, 842.10
- 11385 zp'k' B بیهوده
zrākā ? (nr'k') ⇒ zrn'k'
in vain, lost
VJ 1326; GMS 976n 1
- 11386 zp'ys- B رهاشدن، نجات یافتن
zraxs (zrys-) @<*uz-raxsa ⇒ zrync-, zrxs-
(to)be saved
SCE 340, 548; TSP 2.517, 508, 522, 542, 552,
539; zp'ys'tw, TSP 2.526; AVS 73, 78
- 11387 zp'yt- B, M, C رهاشدن، نجات یافتن، نجات دادن
zrayd (zrxt-, 'zryt-, zryt-) @pt. st. ⇒ zrync-
(to)save, (to)deliver, (to)be saved
GMS 542; TSP 2.125; STi 31.4 C2 51R26; trans.
pret. zp'yd'r-, BSTii 827.45; C2, 94V15; perf.
zp'ytwδ'r-, Frag. Len. 93.20; KG 2379
- 11388 zp'nk' B رهایی، نجات، رستگاری
zrāng (zrng, zp'nh, nr'nh(h)) ⇒ zrnq
salvation, deliverance
TSP 2.10 n p168, 5.130; Frag. 5.13, S W III,
1976, 49; O' 13; AVS 78
- 11389 zp'nh ⇒ zp'nk'
- 11390 zp'wšc B ⇒ zrwšc
- 11391 zp'ync- B, M, C نجات دادن، رهانیدن
zrēnč @<*uz-ranjaya- ⇒ zrync-, 'zrync-
(to)save
GMS 542; VJ 39^b, 449, 102 p123; TSP 17.40;
Frag. 18, III 1976, 63.5; AVS 123
- 11392 zp'ync'k S منجی
zrēnčāk/ē
saviour
Mack. AI 25 p425.14
- 11393 zp'yš B توقف
zri/ēš ⇒ zryš-'sy, zryšty
cessation
TSP 9.104, 131; zryš's', voc. C2, 51V26, "coming
to an end" n p99
- 11394 zp'yš-¹ B خراب کردن، متوقف کردن، قطع کردن، بریدن
zrēš @<*uz-raišaya @trans. v. ⇒ zryš-¹
(to)destroy, (to)interrupt
TSP 2.227, 1048, 1211, 1216, 6.1139, 9.128, 16.27,
23.6; BSTBL, Vim. 6, 7, 55, Dhu. 161
- 11395 zp'yš-² B خراب شدن، متوقف شدن، قطع شدن
zriš @<*uz-rišya- @intrans. v. ⇒ zryš-²
(to)be destroyed, (to)interrupted
BSTBL, Dhy. 104, zp'yš'y, 3sg. opt.; TSP 2.745,

zry'yšty, 3sg. impf.

11396 zrcn'wk' B ⇒ z'rcn'wk'⁽⁶⁾

11397 zrys- B ⇒ zr'ys-

11398 zryt- B, C ⇒ zr'yt-

11399 zryty C ⇒ zr'yt-

11400 zrywn B

zaryōn @loc. -y

plant, vegetable

GMS 1113; SCE 165; TSP 2.1119, 1188, 7.175,

17.18; Frag. Len. 47.8

11401 zrywn'k S

zaryōnē (zrywnyy) @pl. zrywnyyt

green

MDii p127 B-16.11 p129; GMS 1113; Hen.

Cosm. 307.31

11402 zrywnē M

zaryōnē (zrywnch) @f. adj. ⇒ zrywn'k

green

VJ 960; GMS 1113, 1273

11403 zrywnch B ⇒ zrywnē

11404 zrywnyy M ⇒ zrywn'k

11405 zrm M

zarm (zrmh) @<*zarma ⇒ zyrmh

distress

GMS 1093; VJ 399; Gersh. Amber. 212, Elam.

*vizarma

11406 zrm'w'nt B

zarm-āwand ⇒ nrm'w'nt

distressed

VJ 213; GMS 1091

11407 zrmh B ⇒ zrm,nrmh ?

11408 zrn'k' B

zarnē/āk ? (zrn'kh) ⇒ zr'k', zrnny

useless

VJ 1329, 1326

11409 zrn'kh ⇒ zrn'k'

11410 zrng ⇒ zrnq

11411 zrnq C

zrang (zrng) ⇒ zr'nk'

salvation

BSTi A26; ob. zrnqy, C2, 57V3

11412 zrnnyh ⇒ zrnny

11413 zrnny M

zarnē ? (zrnnyh) @Av. zairina ⇒ zrn'k'

in vain, useless

Hen. BBB p66, 531, 681

11414 zrw- M, C

پیری، سالمندی (زالی)

zarw (zrw-h) @<Av. zaurva; Khwar. 'zr; Oss.

zarwa @f. n.; nom. & acc. -; ob. -yh

old age

GMS 940; S W, RL 209 n 23; TSP 2.152, 324,

1140; BSTBL, Vim. 113, Dhy. 230; C2, 14R11,

zrw'

11415 zrw' B, M, C

زروان (مانوی)، برهما (بودایی)

z(a)rwā (zrwn) ⇒ zrw'

Zurvan(M), Brahma(B)

VJ 913, 929, 934; TSP 5.100, 11.24; BSTBL, Dhy.

173, 181, 190; STii p602; Frag. Len. 59.7,

93.28, 18; O² 18; GMS 940, 958; C2, 14V7;

zrwn, TSP 25ii 2

11416 zrw'βyyy M

زروان بڼ، پدر بزرگی (خدای مانوی)

zarwā-βaye/i

god Zurvan, Father of Greatness

BBB p122; Hen. Cosm. 307.1; GMS 1237, 1649;

W-Li 127

11417 zrw-h B ⇒ zrw-

11418 zrwn B ⇒ zrw', 'zrw', zrwnycyk

11419 zrwnycyk M

زمانی، دورانی

zar(u)wane-čik (zrwn) @pl. -t

epochal

GMS 1017, 1673

11420 zrwšc M

زردشت

zarušc (zr'wšc) @<*zarahuštra; Parth. zrhwt

⇒ 'zr'wšc

Zoroaster

Frag. 4.6 apud. S W, IJ 1976, 46f, Frag. 5.3;

GMS 278, 399

11421 zrxs- M, C

نجات یافتن

zraxs ⇒ zr'ys-

(to)be saved

GMS 825; Hen. Tales. 472.4; BSTii 910.51; C2,

61V21, zrxstyq', 3sg. fut.

11422 zrxt- ⇒ zr'yt-

11423 zrxty C

نجات یافته، رستگار

zraydē (zryty) @pp; pl. -t

saved

C2, 61V 21; BSTii 910.51; STi 31.14

11424 zry M

دریا

zrē @<Av. zrayah; Parth. zryh @acc. zryw

sea

Hen. BSOAS 12, Cosm. 309.22

- 11425 **zrync-** M, C نجات دادن
 zrēnč ©<*uz-rincaya-; *uz-ranjaya
 ⇒zr'ync-, 'zrync-
 (to)save
 GMS 542, 600, 689; Hen. Tales. 469.7; Sund.
 AoFi 1974, 8R7; C2, 66R1; BSTii 873.1; S W,
 CLI p181
- 11426 **zryš-**¹ M, C, B خراب کردن، صدمه زدن، قطع کردن
 zrēš ©inf. -y; impf. zyryš ⇒zr'yš-¹, zyryš-
 (to)destroy, (to)hurt
 BBB 514, zyryštw, 1sg. mid. impf. GMS 381,
 598, 627; TSP 16.27; AVS 128
- 11427 **zryš-**² C بلند کردن، بالا بردن
 z(ə)riš ? ©<Av. irišant, IE *raizian-; Av.
 uz-rašta ✓raz
 (to)raise
 BSTii 851.13; C2, 12V13, 94V2, zryš²z, 3sg. āz
 impf.; S W, C2 n p56.13
- 11428 **zryš-**³sy C به پایان رسیدن، نزدیک به نابودی
 zrēš-āse ©voc. -s' ⇒zr'yš
 coming to an end, about to perish
 C2, 51V26; S W p99, 26; zryš +suff. āsē
 "taking"
- 11429 **zryšty** M, C پاره شده
 zrištē ©pp. ⇒zr'yš-²
 torn
 BBB 492; GMS 1638; Sund. AoFviii 1981, 22R6
 V4 p184 n 176
- 11430 **zšt'** B ⇒zyšt-
- 11431 **zt'** C ⇒zt'-wn-
- 11432 **zt'qrqy'** اعلام، خبر
 ztākarakyā ©f. n.
 announcement, proclamation
 C2, 54V23
- 11433 **zt'-wn-** C معرفی کردن، اعلام کردن
 əzdē-wan ©<OP azdā ©zt', indecl. pred. adj.
 +wan-
 (to)make
 C2, 48R31, 52V9.16
- 11434 **ztyh** B ⇒zytyh
- 11435 **ztyh** B اضافی، فرعی، ذخیره
 žyty ? ⇒zytyh
 accessory, provisions
 TSP 9.45, 17.29; Mack. BSTBL n p149
- 11436 **zw** C من
 zu ©Av. azam; OP adam ©1st. pers. pron.
 nom. sg.; acc. sg. t'm'; gen. sg. mn'; encl. -m,
 -my ⇒'zw, c'm', d'm', pr'm'(k)
 C2 gloss. p237-8; STi 5.1, 8.8, 10.13; GMS 85;
 Sund. AoFviii 1981 p220
- 11437 **žw** C شهرت، آوازه، شایعه
 žaw (δr'w)
 fame
 BSTii 889.26; Benv. JA 1955, 311; "news,
 rumour" C2, 60R26, 68R3
- 11438 **zw-** B زیستن
 žu(w), žaw ⇒žw-, jw-, 'zw-
 (to)live
 GMS 264, 574; TSP 2.1164, 20.13; BSTBL, Padm.
 46
- 11439 **zw-** B مو
 žō ©<Khot. dro; Yaghn. darau ⇒žwy βwny
 hair
 BSTBL, žwy, Dhy. 151, 210, 332, 381
- 11440 **zw-** C زیستن
 žū, žaw, žuw ©<Av. java- ⇒žw't-, zw-, jw-,
 'žw-
 (to)live
 C2, žwnq', 1sg. fut. 66V17; BSTii 875.17; 2pl.
 fut. žwtq', C2, 68R23; 1sg. impf. žw'zw, 83V5;
 2sg. opt. žwy, 69V25; 2pl. impv. žwt, C2,
 48R30; STi 8.6 apud. Sund. AoFi 251; AoFviii
 1981 p220; pret. žw'd'r-, C2, 51R, 27; BSTii
 913.56
- 11441 **zwⁿn** B زندگی
 žwān (zw'n) ©f. n. ⇒žw'n, jw'n, 'zw'n(h),
 jw'nyy
 life
 TSP; SCE 19, 20, 37, 195; BSTBL, Padm. 45;
 STii 9.18; GMS 1032
- 11442 **zwⁿn** S ⇒žw'n
- 11443 **zw'n** ⇒zw'n, žw'n
- 11444 **zw'n** B ⇒žw'n
- 11445 **žw'n** C زندگی
 žwān (zw'n, žw'n, žw'n) ©f.n.; ob. -y(h)
 ⇒jw'n, jw'nyy, zw'n, 'zw'n(h)
 life
 STi 62.6, 63.7, 12, 65.17; STii 6.44; W-Lii 547;
 Sund. AoFviii 1981 p220; C2 gloss. p238; TSP
 5.21, zw'n; Sogdica. 61.20, 31, žw'nyh
- 11446 **zw'n'k** B زنده، عمر
 žwānē (zw'n'y) ⇒mwrrkzw'n'k
 living

- SCE 108, 390, 424
- 11447 *zw'n'y* ⇒ *zw'n'k*
- 11448 *žw'n θbryny* C زندگی بخش
žuwān-θfarēnē ⇒ *žw'n*
 Life Giver
- 11449 *zw'ntk* B زنده
žwāndē (*zw'nty*) ©acc. -w; pl. -t
 ⇒ *jwndyy/h*, *'zw'nt'k*
 alive, living
 TSP 13 ii 9; STi 87.21; GMS 1068
- 11450 *zw'ntk* B ⇒ *zw'ntk*, *'zw'nt'k*
- 11451 *zw'nty* S(C) ⇒ *zw'ntk*
- 11452 *zw'rst-* B برگشتن
zwarst ©pt. st. ⇒ *zywst-*, *zwrt-*
 (*to*)return
 TSP 2.241 apud. GMS 585; Benv. *nw'rst-*
- 11453 *zw'rt* B گردش، جهت، روش
zwārt
 turning, conduct, direction
 TSP 15.31; BSTBL, Vim. 113, 175, Dhy. 51;
 Lentz. STii 8.7, 7.22 p602
- 11454 *zw'rt-* B, S برگشتن، منحرف شدن
zwart ©<*uz-warta; Yaghn. *ziwōrt* ©impf.
zyw'rt; inf. -y ⇒ *'zw'rt-*, *zyw'rt-*, *zwrt-*
 (*to*)return, (*to*)turn away
 GMS 99; TSP 6.108, 2.15; VJ 431; BSTBL, Dhu.
 118; MDii; AVS 78, 111
- 11455 *zw'rt'mntqy'* C برگشت، گردش
zwartāmand(a)kyā
 turning
 Sund. AoFviii 1981, 21V22
- 11456 *zw'rt prw'rt* B, M رفت و برگشت، تناسخ، بازپیدایی
zwārt-parwārt (*zwrt prwrt*) ©Skt. *samsāra*
 to and fro
 BSTBL; TSP; GMS 902; TSP 2.929, 9.10-1, 139;
 Intox. 6; Dhy. 57; -y, TSP 6.55; BBB 557; *zw'r*
*prw'rt*y, TSP 2.923
- 11457 *žw't-* C زیستن
žwāt ©pt. st. ⇒ *žw-*
 (*to*)live
 trans. part. *žw'd'r-*, C2, 51R27
- 11458 *zw'yrt-* B, M برگرداندن
zwērt ©<*uz-wartaya ©impf. *zyw'yrt*
 ⇒ *'zw'yrt-*, *zw'rt-*, *zwyr-*, *zyw'yrt-*
 (*to*)cause, (*to*)make return
- GMS 627; Frag. Len. 93.17: O² 17; AVS 78, 111
- 11459 *zwb* C ⇒ *zwβ¹*
- 11460 *zwβ* ? ⇒ *nwβ* ?
- 11461 *zwβ¹* B پوزه، دهان، فک
zōf (*zwb*, *zwf*) ©Av. *zafar*; *zōf* <**zafw-*
 <**zafwā-*
 jaws
 TSP 13.23 apud. S W, IJ 1976, 60.23, Benv.
nwβ; BSTi 271, 273; Gersh. JRAS 1946, 179f;
 abl. *zwf'*, GMS 940A; S W, RL 209
- 11462 *zwβ²* B ⇒ *zwβ-*
- 11463 *zwβ-* B رقصیدن
žūβ (*zwβ²*) ⇒ *δr'wβt(-)*
 (*to*)dance
 TSP 5.80, 17.27
- 11464 *zwb'* C پوست، پوسته، فلس
žōβā(k) (*zwβ'kh*) ©<**drauba*
 shell, husk, outer layer
 BSTBL, Dhu. 30, 38; *žwby*, BSTi 152; Gersh.
 JRAS 1946, 182; Schwartz. HMV 386
- 11465 *zwβ'k* S گرداب، دوزخ
zūβē ? ⇒ *zwby*
 abyss
 Sund. MHC p31 37.2, 6
- 11466 *zwβ'kh* B ⇒ *zwb'*
- 11467 *zwβ'st'npy* S(M) بیدادگر (با دهانی ستمگر، بددهن ؟)
zōf-astambē ? ⇒ *zwstmb*y
 tyrant
 Hen. BSOAS 11, 485
- 11468 *zwβt* ⇒ *δr'wβt(-)*
- 11469 *zwβty'kh* B رقص
žūβtyāk
 dance
 TSP 5.42
- 11470 *zwby* C برنگاه، گودال
zūβē ©Khwar. *zwfy*; MP *zwpy* ⇒ *zwβ'k*
 chasm, abyss
 abl. *zwb'*, C2, 87V13; STSC 16; BSTii 879.13
- 11471 *zwf* M ⇒ *zwβ¹*
- 11472 *žwγ* C سخت، شدید
žuy (*žγ-w*) ©nom. -y, -'; pl. -t' ⇒ *jwγ-*, *jγw*,
zγ-w
 hard
 C2, nom. *žwγy*, 68V15, nom. f. *žwγ'*, 94V10;
 acc. f. *žwγ'*, 60R27, 69R21; abl. f. *žwγy'*,
 108V8; pl. *žwγt'*, 94R24; elat. w' *žwγt*, C2,

- 104R3
- 11473 *zwym'nch S سخت دل، سنگدل
žuy-mānč (zwys'nch ?) @f. adj.
hard-hearted
BBB p101 e22; Magi. 141 fn7; GMS 1044 n 2
- 11474 žwym'ny C سخت دل
žuy-mānē ⇒ *zwym'nch
cruel
STi 47.15, 48.20; GMS 410
- 11475 zwys'nch ? ⇒ *zwym'nch
- 11476 zwysk B شاگرد
žuxšk @nom.; ob. -y; pl. -t; ob. pl. -ty'
⇒ žwxšq-
disciple
Frag. Len. 91.5, 68.3.4, 89.2, 93.20, 23
- 11477 žwyt C سخت
žuyt (žy-w) @elat. w' žwyt ⇒ žwy
hard
C2, 104R3 p196-7
- 11478 žwytr C سخت تر
žuyt/ ydar (žwyt(t)r) ⇒ žywttr
harder
BSTii 826.41; C2, 94V11 f. -; Hen. Tales.
481.59, 49; GMS 1286 A
- 11479 žwyt(t)r S ⇒ žwytr
- 11480 žwy'y'q C سختی، شدت
žuyyāk @f. n. ⇒ žwy
hardship, severity
BSTii 893.30; C2, 31V30; GMS 1110; BSTi 196
apud. Gersh. JRAS 1946, 182
- 11481 žwq C سالم، درست
žūk @<*druva ⇒ zwk^(u), δrwk, jwk
sain, healthy
BSTi 221; pl. žwqt, C2, 91R 10
- 11482 zwk^(u) B سالم، درست، دست نخورده
žūk ⇒ žwq, jwk
sane, intact
TSP 3.283, 8.192n p231, 17.19, 25; zwky, TSP
17.15
- 11483 zwkrwδ'k B علف تازه، گیاه نورسته
žūk-rōδē
herb
TSP 3.214 n p198, 9.86, 90
- 11484 žwqy' C معالجه، درمان
žūkyā @f. n.
- healing, remedy, reparation
C2, 102R29; BSTii 829.29
- 11485 zwkyh S درود، سلام
žūkyā
greeting
Hen. Tales. 486n 1
- 11486 žwmn C زمان
žumn ⇒ žmn(w)
time
STi 84.14, žwmny'; GMS 512 n 1, 952; Sund.
AoFviii 1981, 20V14
- 11487 zwn S کمان، قوس
žun ? žōn ? @<druva ⇒ δr'wn
bow, arch
apud. Livšič., MD ii p27 n 46
- 11488 žwnty C زنده
ž(u)wandē ⇒ jwndyy/h
living, alive
STii 1.3, 36, 4.45 p602; Sund. AoFi 1974, 8R14;
acc. žwntw, C2, 69R19; BSTii 846.21
- 11489 zwrn'k B زمان، دوران
zwarnē (nwrn'y, zwrny(y), zwrn'y)
time, period
TSP 2.667, 5.97, 13.22; SCE 210; BBB p140;
BSTBL, Dhy. 162, 237, 397; < *zrvan-aka,
GMS 945, 966; 'y'st zwrn'k, Dhy. 192, "future"
- 11490 zwrn'kcyk B زمانی، دورانی
zwarnēčik, zwarnāčik (zwrnycyq)
periodical
BSTBL, Dhy. 369; pl. -t, BBB; -w, Frag. Len.
106.3
- 11491 zwrn'y ⇒ zwrn'k
- 11492 zwrnycyq M, S ⇒ zwrn'kcyk
- 11493 zwrny(y) M, S ⇒ zwrn'k
- 11494 zwrny zwrny S گاه گاه
zwarnē- zwarnē
from time to time
Frag. Len. 44.8
- 11495 zwrt- M, C برگشتن، بازگردیدن، دور شدن
zwart @<*uz-warta ⇒ zw'rst-, zywst-, zw'rt-
(to)return, (to)turn, (to)turn away
GMS 99, 585, 713, 758; BBB f8, 3sg. opt. 557;
MSP b64 ?; STi 36.7, 39.4; Sund. AoFiii 78;
C2, gloss. subj. C2, 25R23, 94 V27; pres. ind.

- 102R21, fut. 51R10, pret. 87V12; impf. *zywrt*,
C2, 105R7; BSTii 835.7; BSTii 835.7
- 11496 *zwrt'mnty* C بر گشت، تغییر
zwart-āmandē
turning, conversion
BSTii 904.30: C2, 57R30
- 11497 *zwrt prwrt* ⇒ *zw'rt prw'rt*
- 11498 *zwst-* C ⇒ *zywst-*, *'zw'st-*
- 11499 *zwstmbky'u* M ستمگری
zū-stambakyā ©<**zuf-stambakyā* ?
tyranny
Hen. BSOAS 11.70 Giants. I. 2
- 11500 *zwstmbby* M ستمگر
zu-stambē ©pl. -*t* ⇒ *zwβ'st'npy*
tyrant
Hen. BSOAS 11.66.8
- 11501 *zws* B شاهین، قوش
n/zūš ? ⇒ *nws* ?
falcon
SCE 226, 359; Hen. Texts. 722 n 1
- 11502 *žwšy* C قربانی، پرستش
žōšē (*jwšy*) ©<**zauθraka* ⇒ *δr'wšy(h)*
sacrifice
BSTi 213, 223, 293 A24; BSTii 849.12: C2, 12R
12, acc. p84 n 62; GMS 229 A; Benv. JA
1951, 119
- 11503 *zwt'k* B, S آبجو، (نوعی) مشروب الکلی
zūtē ? (*zwt'k*, *z'wy* ?) ⇒ *jwty*
beer, liquor
TSP 2.388, 599, 607, 664, 890, 959, 988, 1001,
1010, 1024, 1035, 1049, 1118, 1188, 1202,
1217, 21 iii 8, 10, 14; SCE 412; Frag. Len.
48.6; -w, TSP 2.969; Hen. BSOAS 11.719; BBB
514; Texts 719-20
- 11504 *zwt'k yw'r'y* B شرابخوار، مشروب خوار
zūtē-xwārē (*zwt'yw'r('kh)*) ⇒ *zwt'k*, *jwty*
drinker
SCE 238; TSP 2.960, 21 iii 5
- 11505 *zwt'yw'r('kh)* ⇒ *zwt'k yw'r'y*
- 11506 *zwt'k* ⇒ *zwt'k*
- 11507 *zwtpt* S ساقی
zūtpat
cup-bearer
MDii A-5, 23 p181.23n p185; MDiii p100
- 11508 *žwxšq-* C شاگرد، پیرو
žuxšk ©<*δr'wšk* <**driguška* ©nom. ob. -y;
pl. -*t*⁶; ob. pl. -*ty* ⇒ *žywšk-*, *jwxšk/q*
disciple
STi 8.10, 12, 6.6, 17.1, 13.7, 22.15, 33.12, 21 34.2,
53.3, 54.10, 75.11, 797 p107-8; Sund. AoFviii
1981, p220; STii 4.25, 32; C2, 57V 14; Sund.
AI 28, 186
- 11509 *žwy βwny* B سوراخ مو
žwe- βunē ? ⇒ *žw-*
hair pore
BSTBL, Dhy. 151, 210, 332, 381
- 11510 *žwyδ-* C تهدید کردن
zwēδ ⇒ *zwydm'*
(*to*)threat
Schwartz. STSC 134.33 n p144
- 11511 *zwydm'* C تهدید
zwēdmā ©<**uz-vaēdaya* ©f. n. ⇒ *žwyδ-*
threat
C2, 4V3, 66V4, 104R8, 111V1; Benv. IJ 1959,
132-6; JA 1955, 330.23
- 11512 *zwyn'kh* M ژونکی (یک نوع جامه)
zwināk ?
(*a kind of*)dress
Sogd. Cpds. 1945, 151f
- 11513 *zwyrt-* C برگرداندن
zwērt ©<**uz-wartaya-* ⇒ *zw'rt-*, *zw'yrt-*
(*to*)make return
STi 5.7 apud. Sund. AoFiii 85.7 n144; C2, pres.
102R19, 68V16, fut. 68R15; impv. 69V24
- 11514 *žwyž-* C بیختن، الک کردن
žwēž ©<**uz-wāija*; ✓*waik* ⇒ *wyc*
(*to*)sift, (*to*)winnow
S W, C2, 40R11 p84-5
- 11515 *zwz-* C پرواز کردن
zwaz, *zūz* ©<**uz-waza* ⇒ *zywz*
(*to*)fly up
3sg. opt. *zwzy*, C2, 31R 21n p74; Benv. JA 1955,
301: BSTii 892.21
- 11516 *ZY* B, S و، که (بیانی) (هز) (در همه ی متون)
ti ©Idg. ⇒ *ty*², *'t*¹, *'ty*, *rt*_y
and, that
Sund. KG p193; Weber. IF76, 1971, 77 ff.;
Mack. BSTBL p148
- 11517 *zy* C زمین
zāy (*zy*) ⇒ *z'y*, *z'yh*
earth
C2 p237; BSTii 846.18, 858.4
- 11518 *zy* ⇒ *zy*

- 11519 žy ⇒ ž'y-
 11520 zyⁿm- B مصرف کردن، هدر دادن، تلف کردن
 zyām ('zy'm) ©<*uz-yam; Khwar. 'zym-
 ⇒ zy'ms-
 (to)consume, (to)spend
 VJ 244 n p92, zy'm'k, 3sg. opt. for zy'm'y; SCE
 167 336, 349; STi 36.7; AVS 74
- 11521 zyⁿn B زیان
 zyān
 harm
 TSP 17.36
- 11522 zyⁿms- B مصرف شدن، تباہ شدن، تمام شدن
 zyāms ('zy'ms-) ⇒ zyⁿm-
 (to)be consumed, (to)be spent, (to)be
 exhausted
 BSTBL; 3sg. pres. zy'msty, Intox. 24; 3sg. opt.
 zy'ms'y. Intox. 25; zyms't, TSP 6.147, Hen.
 Texts. 715 "reads" nymst
- 11523 zy'r B زهر
 žār, žyār ⇒ z'r'²
 poison
 BSTBL, Vim. 132; Mack. n p23; Hen. BBB b36
- 11524 žyⁿwr C دل، قلب
 žyāwar ©<jyāwar <*δžyāwar <δržyāwar
 ©ob. -y; pl. -t ⇒ δrjy'wr, δrzy'wr
 heart
 STi 30.8, 52.15, 45.16, 54.17, 73.11; C2 gloss.
 p238; GMS 148, 173, 287; BSTii 829.19, 25,
 831.26, 860.33, 890.39, 908.13; Sund. AoFviii
 1981, 30V8
- 11525 zyβ- B گاز گرفتن، گزیدن
 žiβ ⇒ jβ-, zyβ-
 (to)bite
 TSP 2.1042; zyβ, TSP 3.84, 86; Benv. Notesiv
 518
- 11526 zyβ- B, S گزیدن، جویدن
 žiβ, žaβ (žyb-) ©<*žiba- ©pt. st. zyβ't-
 ⇒ jβ-, zyβ-
 (to)bite, (to)chew
 TSP 3.84, 86; Frag. 2a.16; GMS 27, 112, 610 n 1
- 11527 žyb- C ⇒ zyβ-
 11528 žybⁿmnty C جویدن، جویدگی، گاز
 žiβāmdē
 biting
 C2, 53V6
- 11529 zyβ'tⁿk B جویده
 žiβātē ©pp.
- chewed
 TSP 3.87; GMS 536
- 11530 zyδn(h) B نگرگ (زاله)
 žēδōn ©<*zrāduni
 hail
 TSP 13.22 n p228, 14.10; Gersh. Locust's leg
 p81; BSTBL, Padm. 57
- 11531 zyⁿyr- B خواندن، صدا کردن
 žiⁿēr (zyⁿyr-) ©impf. ⇒ zyⁿyr-
 (to)call
 VJ; Frag. Len. 38.24; KG 403
- 11532 zyⁿyr- B ⇒ zyⁿyr-, žyⁿyr-
 11533 zyⁿyr- ⇒ jyⁿyr-
 11534 žyq' C ضرر، زیان
 žīkǎ (zykh) ⇒ zykh, jyk'
 damage
 GMS 205; STii 3.76
- 11535 zykh B زیان، ضرر
 žīkǎ (zykh) ©*ziyākā <Av. zyā ⇒ žyq', jyk'
 damage
 TSP 2.85, 237, 486, 496; SCE 440; GMS 205;
 BSTBL, Intox. 17, 30
- 11536 zykh B ⇒ žyq'
 11537 zy-qnty C گور، گودال
 zāy-kandē (knt'k) ©f. zyqnt' ⇒ z'y, zy
 grave
 C2, 56V12 n p108; pl. zyqnty, 68V9; BSTii
 843.40
- 11538 žymd' M ماه یازدهم سال (بیرونی: ژیمدا، ژعدا)
 žēmdā ? ⇒ zymtyc, jymtyc
 eleventh month of the year
 GMS 1274 n 2; Orientalia. 8, 94
- 11539 ZYms B ⇒ rtyms
 11540 zyms- B ⇒ zy'ms-
 11541 zymtc ⇒ zymtyc
 11542 zymtyc S ماه یازدهم سال (بیرونی: ژیمدا، ژعدا)
 žimtič (zymtc) ⇒ žymd', jymtyc
 eleventh month of the year
 MDii, -yh, B-8 R4 p47, zymtycy, B-4R3 p56
- 11543 zyn' B لباس رزم، سلاح
 zēn (zyyn) ©Parth. zēn; MP
 armour, weapon
 TSP 7.152, 13.15, 22 i7; Hen. JRAS 1944, 140
 n 1
- 11544 zyn' C زر، طلا
 zī/ēn ©<zyrn ©ob. -y ⇒ zyryn

- gold
C2, 102R18, 51R17, 69V14, 18; ob. *zyny*, C2,
51R19; BSTii 885.17, 19, 829.18, 847.48
- 11545 *zyn*⁻¹ M, S ستانن، دور کردن
zīn ©<Av. *zīnā*; OP *dīnā*- ©pp. *zyt*-
(*to*)take away, (*to*)remove
GMS 579; Hen. BSOAS 11.68.9; TSP. 17.27,
zynty ?; MDii B-17R 14
- 11546 *zyn*⁻² S نواختن
žən ? ©3sg. pres. *zyn'nt* ⇒ *zyt*⁻³, *zn*⁻²
(*to*)play
KG 577; S W, IJ 1978, 259 apud. Sund. KG
• p193
- 11547 *zyn*- B مشهور بودن ؟
(*to*)be known ?
TSP 17.27 n p231, *zynty*
- 11548 *zyn'kh* B بدن
žīnāk ⇒ *zn'kh*¹, *znw*
body
STii 7.21, 35; Benv. Notules. JA 1939, 275-6
- 11549 *zyn'y* B سپرده، امانت (زنهار)
zēnē (*zynyy*, *zyny(h)*) ©<Av. *zāēnah*;
zāēahvant; Parth.*zyn'yy*
deposit, trust, care
TSP 12.23, 25 n p324; VJ 1205, 1210n p98; BBB
p89, 764
- 11550 *zynβr'nch* S سپرده، امانت، تعهد نگهداری زن
zēn-βārānč
trusteeship, female ward
MDii p21, Nov. 3 R4n p28; Gersh. Advice. 90;
C2 p51.27
- 11551 *zynbrt* C پدرخوانده و مادرخوانده (پَدَنَدَر و مادَنَدَر)
zēnβar- ©pl.
foster-parents
C2, 1R27 n p51
- 11552 *zyncry'kh* B زنجیر
zīnčīryāk ? ©Parth. *zyncyhr*; Pahl. *zncyl*
chain
TSP 2.1065
- 11553 *zyncyk* M مسلح ؟، زین دار ؟
zēnčik
harnessed
Hen. JRAS 1944, 138.11 n p140.1, *zyncykw*
'*spw*-
- 11554 *zynγwδ* S زره، پوشش اسب، زین افزار
zēn-γōδ
harness
MDii p37, Nov. 1R5, 8, 12
- 11555 *zynt'k* B ژنده، درنده
ži/endē
ferocious
SCE 232 n p38; BBB n512; *zyndg*, BBB
- 11556 *zynt'k pyδh* B ژنده پیل
žinde-pīδ
angry elephant
TSP 6.8, 11.17, 18, Benv. *nyzt'k*
- 11557 *zyny* B ⇒ *zyn'y*
- 11558 *žyny* C گویا، گوینده
žaynē ⇒ *n'žyny*
speaking
acc. -*nw*, C2, 51R20
- 11559 *zyny γw'ry* B زینهارخوار، پیمان شکن
zēne-xwārē ©Parth. *zyn'yy xw'rg*
truce breaker
Benv. TSP 2.161-2, 2 n p170; Hen. Texts. 716
- 11560 *zyny(h)* ⇒ *zyn'y*
- 11561 *zynyy* M ⇒ *zyn'y*
- 11562 *zyr* M دانا، زیرک
zīr ©pl. -*t*; ob. pl. -*ty* ⇒ *z'yrk*
wise
GMS 1250; BBB p140; KG 329; W-Li 23,
zyrtyy
- 11563 *zyr'kk* B زیره، کمون
zīrē
cummin
TSP 19.14, *nyr'kk*, Hen. Texts. 713 n 5
- 11564 *zyrkčšmy* B چشم زرد، ازرق چشم
zerk?- *čašmē* ©<Av. *zairyaka*
yellow-eyed
VJ 40⁴ n p94, *nyrkčšmy*; GMS 526A, *zyrk*
- 11565 *zyrmh* S ترس، وحشت
zīrm(ā) ⇒ *zrm*
woe
Anc. Lett. 2.30; Hen. BSOAS 12, Date. 607.3
- 11566 *zyrn* زره، طلا
zi/ern ©<**zárnya*; <Av. *zaranya* ⇒ *zyn*²
gold
GMS 164, 183; TSP 2.991, 993; VJ p193; BSTBL,
Dhu. 285, 287, Dhy. 178, 213; BBB f53; Hen.
Tales. 466.9, 467.48, 54; Anc. Lett. 4.2, 3; STii

- 5.9; Sund. AoFviii 1981, 25R5
- 11567 **zyrn'y** ⇒ **zyrnyn'k**
- 11568 **zyrn'yn'y** B, S ⇒ **zyrnyn'k**
- 11569 **zyrnβ'm** B زرفام، طلائی
zirn-fām
gold-coloured
BSTBL, Dhy. 216
- 11570 **zyrnγwn** B زرگون، طلائی
zirn-γōn
gold-coloured
BSTBL, Dhy. 140 & etc.
- 11571 **zyrnγwnc** B زرگون، طلائی
zirn-γōnč @f. adj.
gold-coloured
BSTBL, Dhy. 146 & etc. p149
- 11572 **zyrnkry** M زرگر
zirn-karē
gold-smith
GMS 1122
- 11573 **zyrnpδ'k** B زرین‌پایه
zirn-paδē (zyrnpδ'y)
golden-legged, with golden leg
VJ 324, 319; -pδ'kw, VJ 797, 861, 864
- 11574 **zyrnpδ'y** ⇒ **zyrnpδ'k**
- 11575 **zyrnwfc** C زربفت، زری
zirn-wafč
gold-woven
STii 5.26
- 11576 **zyrnyn'k** B زرین
zirnēnē (zyrnynyy, zyrn'yn'y)
golden
VJ 94 & etc. p124; TSP 2.998, 7.11, 8.35;
BSTBL, Padm. 16, Dhy. 34, 43, 177, 200, 219,
220; Frag. Len. 84a8; GMS 1053; Hen. Tales.
473.47, 476.0; zyrnyn'kw, VJ 13, 344;
zyrnyn'y, VJ 13^b; pl. zyrn'yt, Frag. Len. 71.10
- 11577 **zyrnync** M زرین
zirnēnč (zyrnynch) @f. adj.
golden
GMS 1273; Sogd. Cpds. 1945, 151; VJ 1285
- 11578 **zyrnynch** B ⇒ **zyrnync**
- 11579 **zyrnynyy** M ⇒ **zyrnyn'k**
- 11580 **zyrt'k** B زرد
zērtē (zyrtyh, zyrtk') @Yaghn. zērtā
yellow
VJ 546; SCE 173; TSP 3.77, 90, 9.10; GMS 967
- 11581 **zyrth** B پیرزن، زال
zi/ert(a) (*zyyrth) @<Av. zarāta ⇒ zyrtk'
old, old woman
GMS 985n 1; VJ 50, 79, 122; Benv. JA 1951,
122
- 11582 **zyrtk'** M پیر
old man, old
GMS 984, 988
- 11583 **zyrtk'** ⇒ **zyrt'k**
- 11584 **zyrtr'β'k** B مرض زردی، یرقان
zirt-rāfē
jaundice
TSP 2.34
- 11585 **zyrtyh** M ⇒ **zyrt'k**
- 11586 **zyryš-** M ویران کردن، ویران شدن
zirēš @impf. ⇒ zryš-¹
(to)destroy, (to)be destroyed
GMS 627; TSP 2, 745, zyr'yšty
- 11587 **zyšt** S ⇒ **žyšt-**
- 11588 **zyšt-** B زشت، منفور
žišt @-w, -' ⇒ žyšt-, jyšt
ugly, hateful
SCE 55, 301
- 11589 **žyšt-** C زشت، منفور
žišt (zyšt-) @<*zais; Av.zōišnu; zōiždišta;
Parth. zys- ⇒ zyšt-, jyšt, zyšt'y
ugly, hateful, hated
GMS 451; BBB p77.633; Hen. Tales. 481.50; C2,
gloss. f. žyšt', C2, 61R24; zyšty, STi 45.8, 71.1
- 11590 **zyšt'wc** B نفرت، یزاری
žištāuč ⇒ žyšt'wc, jyšt'wc
hatred
TSP 2.1186; Frag. Len. 65.6
- 11591 **zyšt'y** B زشت، ناپسند، منفور
žištē (zyšty) ⇒ žyšty, žyšt-
ugly, hateful, hated
SCE 50; TSP 2.785, 7.63; zšt', SCE 301; Frag.
Len. 69.17; Sund. AoFviii 1981, 21R12
- 11592 **zyštk** ⇒ **zyšt'y**
- 11593 **žyšt'wc** C نفرت، یزاری
žištāuč, žištōč ⇒ jyšt'wc, zyšt'wc
hatred
C2, 61V17, 66R7; BSTii 873.7, 910.47
- 11594 **zyštwn-** B نفرت داشتن، یزاری کردن
žist-wan
(to)hate

- SCE 53, *zyštwn wn-*; SCE 301, *zšt' wn-*
- 11595 *žyštwny* C بیزاری، نفرت
žištūnē, žištōni ©pl. -t
 hatred
 Sund. AoFviii 1981, 21R10
- 11596 *zyšty* C ⇒ *zyšt'y*
- 11597 *žyšty* C زشت، منفور
žištē ⇒ *zyšt-*, *zyšt'y*
 ugly, hated
 Sund. AoFi 1974, 9V4, 10V3; STi 45.8
- 11698 *zyšty d'r-* C نفرت داشتن
žišt-šār- ©trans. pret.
 (to)hate
 STi 71.1
- 11699 *zyθ* C زیتون
zēθ
 olive
 Sund. AI 28, 1988, 186
- 11600 *zyt-¹* M ستاندن، بهزور گرفتن
žīt ©OP *dita-*; Av. *zināiti* ©pt. st.; pres. *zyn-*
 ⇒ *'zyt-*
 (to)take away
 GMS 750; *zytδ'r*, Hen. JRAS 1944, 137.4; BBB;
 MDii B-17R 14 p117, 1sg. perf. *'ztyw δr'm*
- 11601 *zyt-²* S کشتن
žit ©pt. st. ⇒ *zyt-*, *jyt-*
 (to)kill
 Anc. Lett. 2.40; GMS 108n 1
- 11602 *zyt-³* S(M) نواختن، زدن
žit, žət ©pt. st.; inf. *zyt'y*; perf. *zytwδ'r-*
 ⇒ *zyty'kh*, *zyn-²*, *jt-*, *jyt-*, *zn-²*
 (to)play (a musical instrument)
 Hen. Tales. 467, 12, 14
- 11603 *zyt-* S زدن
žit ©pt. st. ⇒ *zyt-³*, *jyt-*
 (to)hit, (to)strike
 GMS 108
- 11604 *zytty* ⇒ *zytyy*
- 11605 *zyty'kh* S(M) موسیقی، نوا
žityāk ? ⇒ *zyt-³*
 music
 KG 477, n8; S W, IJ 1978, 259 apud. Sund. KG
 p193
- 11606 *zytyh* B ذخیره
- žite ?* ⇒ *zytyh*
 provisions
 VJ 843, 894 n p95
- 11607 *zytyh* B ذخیره، آذوقه
žyty ? ⇒ *zytyh*, *zytyh*
 provisions
 BSTBL, Dhy. 287 n p149
- 11608 *zytyy* M محروم، زیان دیده
žitē (*zytty*) ©<**zita-*; OP *dita-* ©pp. ⇒ *zyn¹*,
zyt-¹
 deprived
 BBB f 78; GMS 836
- 11609 *zyw'rt-* B, S, C برگشتن، تغییر جهت دادن
ziwart (*zywrt-*) ©impf. ⇒ *zw'rt-*, *z'w'rt-*
 (to)return, (to)detour
 VJ; TSP 13.5 ii 3.12; Frag. 2a.22; MDii A-14, 19
 A-9R4; C2, 105R7; Frag. Len. b93.17; KG 521
- 11610 *zyw'yrt-* B, M, S برگرداندن
ziwērt ©impf. ⇒ *zw'yrt-*
 (to)make return
 KG 566; Frag. Len. 93.17
- 11612 *zywr* B, M, S زیور، گردنبند، بازوبند
zēwar ©pl. -t(h)
 ornament, necklace
 VJ p124; TSP 5.47, 81, 12.5; Hen. Cosm. 307.17;
 BBB p140; MDii, Nov. 3R10 V5 p21; *zywrh*,
 VJ 465; *zywrt(h)*, VJ 982; BSTBL, Dhy. 175,
 177
- 11612 *zywrt-* ⇒ *zyw'rt-*
- 11613 *zywst-* C برگشتن
ziwast ©pt. st.; pres. *zw'rt-* ⇒ *zw'rst-*
 (to)return
 STi 53.2; impf. 3pl. *zywstnt*, apud. Sund. AoFi
 244.2, AoFviii 1981, 28V10; AVS 111
- 11614 *zywyδδ* M به این، از این
ziwēδ
 to it, from it
 BBB p97 b88; GMS 1458
- 11615 *zywz* B بلندشدن، بالا رفتن
ziwaz ©<**uz-wazya-* ⇒ *zwz-*
 (to)be carried up, (to)rise
 Padm. 25 BSTBL, 3sg. pres. *zywzty*
- 11616 *zyyn* M ⇒ *zyn¹*
- 11617 *zyyrth M *zyrth*

English Index

Although called an *index*, this is obviously not an index of subjects or topics as common in reference books. Neither is it just an English *lexicon* giving equivalents of the Sogdian terms, since there are Sogdian entries for which there exist no English "equivalents", or, at least, no appropriate English translation or clarifying remark. For easy access purposes, such entries have been represented in the English index by some key word(s) from their English clarifying remarks. Thus, entry 6 with the English "(name of the) worst hell" is represented in the Index by "worst hell"; "(of) god" in entry 2574, "(from) god" in 2597 and "(name of a) god" in 5305 have all been included under "god" in the Index, while "Vishparkar, All-maker (a god)" in 10515 has been indexed under "Vishparkar" and "All-maker" as well as under "god". Similarly, "(a medical) plant" in 9639, "(a sort of) weed" in 1668 and "(a kind of) drug" are indexed under "plant", "weed" and "drug" respectively.

Definitives occur in their proper alphabetic positions disregarding the definitive "to" which, however, precedes the definitive proper in brackets.

A

Aban 1, 27, 195, 196, 197, 198, 224	(to)abstain 7335	5406, 5677
(to)abandon 1880, 1884, 2035, 2041, 6466, 6961, 7010, 9812, 9894	abuse 5992, 6006, 6007, 6638, 6718, 7961, 8041	acknowledgement 1235, 2283
abandoned 2037	(to)abuse 6639	acquaintance 1413
abandonment 2036	abused 5965, 5990	(to)acquire 9564
abbot 5215	abusive 6003	act 844
Abel 4560	abyss 11465, 11470	action 807, 820, 821, 825, 826, 844, 1449, 4881, 4957, 4982
ablaze 2682	(to)accept 5962, 5987, 6573, 6608, 6615, 6621, 6624, 6626, 6711, 6735	active 5079
able 2511, 2849	acceptable 6647, 7877, 7912, 7915	actor 5809
ablutions 10230	acceptance 6611	actual 4722, 6143, 10406
abode of the gods 2609	accepted 1249, 6574, 6623	Adam 37, 629, 648
abominable 6720	accessory 11435	Adamas 10219
abortion 6868, 7481	accordingly 7882, 8389	Adam's apple 4250
about me 3397	according to 1405, 6216, 7412, 8370	address 7929
about these 7015	according to law 3439	(to)address 6656, 6659, 6699, 7930, 7933, 8079
about this 7015	account 2327	(to)adjust 9960, 10345
about to die 6914	accused 5884	adjustment 9974
about to perish 11428	accustomed 10966	admirable 10339
above 1542, 3301, 8806, 8808	accustomed to 7582	(to)admonish 1350, 6511, 7527
above-named 8373	a certain one 11077	admonition 7523
absence of moisture 5341	acid 9664	(to)adorn 1397, 7867, 8299, 8308, 8311
absolutely 815, 816, 2061, 2304, 3210, 7426, 10579	(to)acknowledge 1234, 2284,	adorned 7870, 7871, 8309, 8364

- adorning 8312, 8313
 adornment 8315, 8316
 adultery 1831, 10624, 10639
 advancing 7512
 advantage 4020
 advantageous 10159
 advent 2220
 advice 7792, 11333, 11366
 adviser 2325, 5311
 (to)afflict 3946, 8101, 8131
 Afshin 678
 after 1408, 7079, 7474, 7530, 8365, 8374
 after Buddha 7477
 after death 8371
 aftermeal 7491, 7492
 after-self 7479
 after sunset 7252
 afterwards 1280, 1297, 1353, 1403, 4537, 7432, 7526, 7541, 8379, 8543
 again 5487, 7788, 8543, 9746, 9749
 against 7856, 9630
 agate 739
 age 374, 1577, 10274
 agency 500
 (to)agitate 1065, 5340, 5341, 5358, 6579
 agitation 387
 agreeable 7888, 7912, 7913, 7915
 agreement 7069
 agriculture 4907, 4923
 Ahriman 1812, 9293
 air 2800, 3866
 Akhsekat 709, 710
 Alexander 5959
 Alexandria 8620
 alike 4394, 5191, 5193, 5194, 5440
 alimentation 7315
 a little 4686, 4690, 4691, 4693
 alive 4595, 9877, 11449, 11488
 alkali 10387, 10571
 alkaline 10388
 all 686, 761, 764, 879, 1022, 1023, 1027, 4731, 5179, 5308, 5316, 8728, 8756, 8770, 9048, 10451, 10465, 10469, 10477, 10481
 all at once 11070
 allegory 8451
 all goodness 10475
 all kinds 9818
 all-knowledge 10460
 All-maker 10515
 allotment 2448
 (to)allow 9792
 allowed 10259
 allow to settle 1898
 all sides 5053
 all sorts 11347
 all-wise 10459
 alms 7559, 8548, 8550
 aloes 10956
 alone 2262, 2263, 4366, 4482, 10724, 10819
 a lot of 9452
 already 7302
 also 3050, 4518, 5487, 9937
 altar 5289, 8138
 although 1720, 9015
 altogether 51, 2255, 2422, 11070
 always 2244, 6158, 6161, 8426, 8428
 amazed 632, 962
 ambrosia 6153, 6156
 ambrosial 6160
 ambulant 83
 ambulator 84
 amen 924
 amethyst 4831
 ammonia 6155
 among 5597
 An 183
 Anagran 1013
 Anahita 5836
 Ananda 184
 ancestor 6200
 Ancient China 8956
 and 301, 1248, 1415, 1417, 1478, 1507, 1803, 1839, 2435, 4518, 5487, 8520, 8541, 9725, 11025, 11516
 and you 9727
 angel 3968, 11232
 anger 1817, 3626, 4101, 6371, 10613, 10999, 11001
 angrier 484, 11002
 angry 482, 3623, 4172, 4183, 4186, 11000
 angry elephant 11556
 animal 9008, 10948
 (to)announce 6332, 6385
 announced 6333
 announcement 2279, 2303, 11432
 announcer 2341
 annoyance 8127, 9627
 annoyed 4186
 (to)anoint 963, 974
 Answer 6826
 answer 6407, 6409, 6534, 6597, 7895
 (to)answer 6594, 7580, 8037
 ant 11307, 11308
 antidote 6548
 anxiety 2314, 8137, 10310
 anxious 7119
 anybody 36, 56
 anything 30, 40, 45
 apart 2986, 2990, 6258
 apart from 3009, 6258
 apathy 8120
 apostle 2720, 3968, 7027
 Apostle of Light 8483
 apparent 6781
 apparition 6779
 appeal 10691
 (to)appear 1634, 6440, 6765, 6782, 9102, 9110, 9115, 10040
 appearance 462, 4856, 4912, 5630, 6779, 7721, 7722, 7723, 7865, 10393, 10399, 10405
 appearing 986, 6766, 6784
 (to)appease 7810, 7816
 appeased 953, 7817, 10144, 10424
 appeasement 10146, 10147
 appeaser 10293
 apple 881
 (to)apply 963
 (to)approach 2502, 2509, 6911
 appropriate 8696
 (to)approve 7887, 7889, 7911, 8075
 apron 9374
 Aquarius 3695
 aquatic 205, 226, 1401
 Arab 9525
 Arabic 9526
 arch 3570, 11487

archer 3571, 3610, 9711
 archery 6533, 7362
 Ardavan 1436, 1509
 ardent 3531, 9024, 10216
 Argi 1451
 argumentative 8286
 Aries 10154
 (to)arise 11255
 arm 2525, 3640
 Armenia 1460
 armour 2312, 5683, 5702, 7222,
 7520, 7866, 11543
 armoured 5683
 arms behind 1338
 army 1592, 2383, 8874
 army commander 9180
 army equipment 1593
 army leader 8876
 army road 4659
 around 3114, 3132, 4428
 around the mouth 7377
 (to)arouse 1523, 10015, 10380
 (to)arrange 941, 5334, 6687, 7863,
 7949, 8074, 8080, 9960, 9965,
 10345
 arranged 493, 7890, 7894, 7951,
 9966
 arrangement 7875, 7952
 arrival 7021
 (to)arrive 379, 6929, 6960, 7022
 arrived 6930
 arriving 11244
 arrogance 8775, 10202, 10744
 arrogant 8461, 10201
 arrow 6420, 6422, 6423, 6525
 articulation 8280, 11032
 artifice 7108
 as 878, 884, 2165, 2170, 2185,
 2250, 3135, 3144, 3145, 3242,
 5146, 5599, 9828, 9829, 9831,
 9833, 10094, 10101
 ascension 8847
 ascetic 4112, 8505
 as far as 6873, 7152
 ashamed 9186, 9199
 ashes 278, 1795
 Ashoka 9357
 ashy 4447
 as if 4714, 4723, 5146, 5170, 5243,

9831
 (to)ask 782, 1281, 1300, 4005,
 7203, 7430, 7437, 7441, 10727,
 10855
 (to)ask for leave 199
 asking for alms 9529
 as long as 3152
 as much 3231, 10096
 as much as 3111, 3130, 3133, 9776
 assault 4763
 (to)assemble 1158, 1182, 2003
 assembled 1161
 assembly 955, 1006, 1057, 1058,
 1130, 1162, 1165, 1167, 1168, 1851
 (to)assend 8840
 assistant 1324, 5412
 as so 312, 1035
 Assyrian 55, 9075
 asthmatic 2697
 astray 2148
 astrologer 1014, 8827, 8869
 Asura 259, 9073
 at 1183, 2377, 4677, 4996, 6922
 at all costs 3444
 at each step 6839
 at first 681, 1291
 Atlas 6804
 at last 2304
 at once 1256, 2245, 2254, 2307,
 3244, 6684, 6705, 11059, 11065
 at rest 7918
 (to)attach 2837, 5856
 attached 517
 attached to service 1607
 attachment 929, 6790
 attack 1595, 4739
 (to)attack 8499, 8503
 (to)attempt 6849
 attendant 1605, 1607
 attention 168, 905, 6252, 6492
 attentive 5946, 6244
 (to)attract 4265
 at will 8680, 8688
 audition 7668, 7702
 Auditor 5936
 Auditors 5903, 5943
 Auditrice 5937
 Auditrices 5938
 authority 3645, 8699, 10651

autocrat 10820
 autonomous 10842
 autumn 4550, 8032, 8098, 10877
 (to)avenge 9910
 avoiding from sin 6539
 (to)await 6653
 awake 688, 4421, 10012
 (to)awake 10008, 10376
 away from 3009
 awesome 10564, 10565
 awning 7241
 awry 9723
 axe 9694, 9696

B

back 7078
 back door 7544
 backwards 1409, 7879
 bad 464, 579, 592, 605, 606, 2617,
 2631, 2981, 3055, 3059, 3060,
 3069, 3103, 4126, 4149, 4154
 bad intention 4617
 bad intentioned 4615, 4616
 bad smelling 4125
 baker 5909, 5910
 Balkh 2616
 ball 5441
 banana 6544
 bandage 1522
 banner 1425, 1435, 6943, 6966
 baptism 8845
 baptized 6187
 baptizer 8848
 barbarian 2731
 barefoot 2521
 barely 11030
 (to)bark 8465
 barricade 6871
 base 1968, 3065, 6830
 baselessness 5341
 basic number 2915
 bat 5089
 bath 8961
 (to)bathe 3986, 8842, 8844, 8852
 bathing 3987, 8845, 8853
 bathing pool 5755
 battle 335, 2070, 2118, 7244
 battlefield 339

- bazaar 9795, 9796
 (to)be 1567, 1572, 2433, 2870,
 4038, 9051, 9911, 10069, 10591
 (to)be able 2503, 4963
 (to)be accomplished 2183
 (to)be afraid of 6663
 (to)be agitated 8153
 beak 5006, 6133, 7609
 (to)be amazed 10333
 (to)be angry 4182
 (to)be appeased 7815
 bear 1770
 (to)bear 526, 2671, 2771, 2921,
 6618
 beard 8657
 bearer 6805
 bearing 2690, 2803, 2804, 2845,
 2924
 (to)be arranged 1080, 7909
 (to)be ashamed 1732, 9200, 9398
 (to)be assembled 2056
 (to)beat 2042, 2375, 2764, 3920,
 4072, 4332, 4587, 8376, 10606,
 10782
 beaten 10783
 beating 4089, 7787
 (to)be at rest 5501
 (to)be attached 515, 574, 6772
 beautiful 731, 2089, 3410, 4858,
 4914, 10657
 beauty 732, 733, 4342, 4396, 4856,
 4860, 4865
 (to)be awaken 10376
 (to)be aware 7614
 be born 400
 (to)be born 125, 127, 405, 411,
 2369, 11193, 11330, 11343
 (to)be brought 7
 (to)be burned 257, 3533, 9045,
 9086
 (to)be called 4496, 4581, 10843
 (to)be calm 10423
 (to)be carried 7, 3021
 (to)be carried up 11615
 (to)be cast 7531
 (to)be caught 6271, 6272
 because 3148, 4932, 6406, 6452,
 6481, 6575, 6994, 6995, 7265
 because of 928, 8323
 (to)be changed 373, 6743
 (to)be chased 7504
 (to)be cleaned 1961, 1983, 7455
 (to)be cleared 1958
 (to)become 809, 838, 2433, 2870,
 4868, 4939, 7035, 7269, 7294, 9911
 (to)become active 1102
 (to)become agitated 2054
 (to)become angry 481
 (to)become exalted 7860
 (to)become quiet 9856
 (to)become still 1938, 1939, 5337
 (to)be compatible 252
 (to)be condemned 2058
 (to)be confused 360
 (to)be conquered 1033
 (to)be consumed 257, 11522
 (to)be convenient 6586
 (to)be converted 272
 (to)be counted 7938
 bed 9400
 (to)be deceived 344, 3830, 3861
 (to)be delivered 2903, 10019
 (to)be desirable 8627, 8677
 (to)be destroyed 6314, 11395,
 11586
 (to)be dispersed 9461
 (to)be distressed 8768
 (to)be disturbed 360, 1140, 5389
 (to)be done 5104
 (to)be driven 6696
 (to)be drowned 10003
 (to)be eaten 4499
 (to)be ended 1209, 2146, 2182,
 2183, 5621, 8022, 8023, 8052, 8096
 beer 4606, 11503
 (to)be exhausted 11522
 (to)be explained 10349
 (to)be extinguished 10343
 (to)be fed 7314
 (to)be finished 354, 355, 5265,
 8022, 8096
 (to)be fixed 1080
 before 1063, 6217, 6902, 6904,
 6905, 7555, 8338, 8352, 8354,
 8356, 8357, 8358, 8670
 (to)beg 7558, 7573
 beggar 1259, 8332, 8340, 9529
 beggary 9531
 begged 7573
 begging 7559, 10859
 (to)begin 86, 97, 98, 690, 728, 740,
 2685, 3864, 3869, 3887, 5172,
 6952, 7117
 beginning 87, 689
 (to)be greedy 245, 248, 429
 behaviour 2216
 (to)be healed 8302, 8306, 8307,
 8335
 (to)be heard 8014
 (to)be heard 7700, 7706
 behind 1408, 7079, 8374
 be hold 5743, 5839
 (to)be hungry 10218
 (to)be hurt 410, 444, 5276
 (to)be impeded 2980
 (to)be increased 602
 (to)be informed 7995
 be infringed 1033
 being 124, 403, 1716, 2004, 2987,
 3392, 9012, 9052, 9057
 (to)be in hurry 6787
 (to)be in need 4458
 (to)be joined 515
 (to)be kept 4608
 (to)be known 11547
 be lacking 4767
 (to)be lead 9221
 (to)be left 6482, 7124, 7134, 7329,
 10259
 belief 3753, 3776, 8342, 10168
 (to)believe 8344, 8347, 10167
 believer 3976, 8345, 8351
 believing 8342, 8361, 10172
 (to)be lit 7905
 (to)be lit up 481
 bell 4777
 belly 4712, 4960
 (to)be located 3787
 below 3122, 3127, 3128, 3151,
 3156
 belt 8435, 8436
 (to)be merciful 11188
 (to)be named 5775, 10843
 bench 7238
 (to)bend 1944, 5955, 5957
 (to)be necessary 4292, 8693
 benefit 1257, 6576, 7112, 9078

- bent 6652
 be numbered 1855
 (to)be oppressed 1140, 5389, 7246, 9649
 (to)be performed 7909
 (to)be perverted 373
 (to)be placed 7949
 (to)be pleased 7911, 7914
 (to)be pleasing 7878, 8675
 (to)be prepared 1081
 (to)be pressed down 5918
 (to)be proper 8693
 (to)be purified 1308
 (to)be pursued 1744, 9221
 (to)be quiet 1938, 1939
 (to)be raised 7314, 11277
 (to)be ready for 6685
 (to)be repaid 2058, 9910
 (to)be revealed 1275
 (to)be right 6586, 6730
 (to)be roasted 2715
 (to)be said 10018, 10260
 (to)be saved 2902, 2903, 2904, 11386, 11387, 11421
 (to)be scattered 9461
 (to)be separated 10050
 (to)be sorrowful 977
 (to)be spent 11522
 (to)be split 7499
 best 1295, 3927
 (to)be successful 1080
 (to)be surprised 961
 (to)be tamed 503
 (to)be taught 11045
 (to)be tempted 11306
 (to)be thirsty 3263
 (to)be thrown away 7531
 (to)be trained 503
 (to)be transformed 6743
 (to)be trapped 7536
 (to)betray 7066
 betrayer 7067
 betrothal 11148
 betrothed 6860
 (to)be troubled 365
 better 3926, 4409, 7243, 9385, 10740
 between the brows 1142
 (to)be useful 7897
 (to)be victorious 7407
 (to)be wanting 4292, 4458
 (to)be weary 4085
 (to)be wept over 8450
 (to)be wonder 961
 beyond 1935, 9630
 big 5681, 5682, 5685, 8457, 8458, 10575
 bill of divorce 10835
 (to)bind 934, 2837, 3014, 3017, 3042
 biped 3732
 bird 901, 2793, 5432
 birth 404, 437, 799, 2371, 11192
 birth-death 440, 441, 11133
 birth place 1412, 8391
 birth woman 11197
 bisected 3675, 3676
 bisexual 3678
 bishop 679, 1316, 6762, 7443
 bit 6567
 bitch 4095
 (to)bite 4572, 11525, 11526
 biting 11528
 bitten 4573
 bitter 9648, 9684, 9687
 bitterly 9688
 bitterness 9688
 black 9177, 9338
 blackish 9178
 black stone 739
 bladder 3094
 blade 3413
 blame 6059, 8630
 (to)blame 6058, 6189, 6348, 8631
 blameworthy 8632
 blanket 5900
 blaze 9022
 bless 9174
 (to)bless 670, 671
 (to)bless back 7553, 7599, 7654
 blessed 672, 3037, 4030
 blessing 24, 220, 221, 674, 675, 9456, 10904
 blind 1127, 5032, 5035, 8836, 11359
 blind-born 8837
 blind-hearted 5041
 blink 6011
 (to)blink 6282
 blond 2918
 blood 4426, 10016, 10758, 10963, 11084, 11106, 11112
 bloodletting 10762
 bloodshed 11085
 bloodshed der 10761
 blood-stained 10760
 bloodthirsty 10761
 (to)blow 4010, 9861
 blown up 3541
 blue 4793, 4795
 (to)blush 9251, 9398
 boat 6102
 Boddhisattva 8266, 8267
 bodily 9593, 9594, 9599, 9614
 body 703, 3302, 4203, 4278, 9589, 9592, 9597, 9598, 9613, 11337, 11364, 11548
 body and soul 9611
 (to)boil 573, 1251, 2960, 2970
 boiling 570, 2234, 2237, 2971
 bold 9001
 bond 2651, 4187
 bondless 8141
 bone 1699, 1702, 8990, 8994
 bony 1701, 1702
 book 5223, 6034, 6045, 8228, 8861
 boot 8160
 border 10063, 10392
 (to)bore 9017, 9059, 9063, 9068
 bored 9019
 borer 9061
 boring 9060
 born 123, 400, 413, 447, 2338, 2345
 both 1860, 2958, 3050, 3497, 3730, 4365, 9937, 10721
 bother 1036
 bought 4201
 bound 5, 888, 935, 1515, 2838, 2843
 boundary 10066
 bow 3570, 11487
 (to)bow 6607
 bowing fan 7362
 bowl 1767
 bowman 3610
 Brahma 2336, 6953, 11415

Brahman 6932, 6954, 6973
 Brahmanee 6935
 Brahmanic 6976
 branch 7215, 9148, 9311, 9377
 brass 8561, 8567, 8568, 8569
 brave 4132, 10895, 10930
 bravery 5073, 10892
 bravo 193
 brazen 8567, 8569
 bread 5908
 breadth 6812, 10950
 break 514
 (to)break 1031, 1032, 1193, 1995,
 2038, 2114, 4332, 5403, 10606
 breakfast 3281
 breakfast time 3872
 breaking 1034, 1192
 breaking up the enemy 8714
 breast 1785
 breath 2695, 3866
 bridegroom 2562, 6854
 bridge 11021, 11023
 bridle 2536, 2979, 5853, 5865
 brief 10233
 bright 688, 6445, 8479, 8571
 brighter 8573, 8607
 brightness 483, 3932, 8482, 8575,
 8609, 8610
 brilliance 461
 (to)bring 89, 101, 477, 1227, 2671,
 2771, 2921, 5169, 6978, 6983, 7202
 (to)bring down 1881, 9811, 9823
 (to)bring in 9617
 bringing 478
 bringing forth 11340, 11341
 (to)bring together 476, 491, 2055
 (to)bring up 791
 broad-mindedness 10951
 broken 1043, 2039, 10783
 brother 479, 789, 2131, 2704
 brought 103
 brown 3229
 Buddha 2929, 2931, 8239, 8241,
 8246, 8257, 8270, 9028
 Buddha gotra 8248
 Buddhahood 8262
 Buddhas 2939, 8250
 Buddha Shakyamuni 8277
 Buddha's title 1418, 5306, 8824

Buddha the Lord 8243
 Buddhist 8246
 Buddhist church 8860
 Buddhist law 3596
 Buddhist monachal 8219
 Buddhist Sanskrit 8861
 (to)build 3785, 3791, 7102, 7891
 Builder 2457
 builder 3789
 building 3789, 3793, 4257, 6430,
 7087
 built 3663, 3794, 7872
 Bukhara 8169
 bull 4291
 burden 7056
 burglar 4052
 buried 1112, 1799, 3720, 6231
 (to)burn 3530, 7099, 7883, 7904,
 8076, 8768, 9021, 9047, 9547
 burned 274, 7251, 7608, 9049
 burning 2682, 3544, 7885, 7886,
 9022, 9023, 9024, 9050, 9058,
 9473, 9550
 (to)burn with fire 296
 (to)burst 1634
 (to)bury 1111, 1798, 1802, 5504
 business 500, 1449
 but 1803, 6406, 6452, 6481, 6489,
 6995, 8375, 11033, 11036
 butcher 1268, 6438, 6855
 (to)buy 4197, 4200, 10641
 buyer 4198
 by 3208, 5864, 5867
 by it 6342
 by means of 7096
 by me from them 5336
 by memory 7597
 Byzantine 2713, 2788, 3934, 3935
 Byzantium 2712

C

Caesar 5120
 Cain 4681
 calamity 1258
 (to)call 2309, 4580, 4581, 4609,
 6434, 10036, 10733, 11260, 11262,
 11290, 11531
 called 11292

(to)call for help 6558
 calling 11291
 (to)call out 1272, 8393
 calm 1941, 7813, 10179, 10422,
 10424
 (to)calm 7810, 7816, 10421
 calmness 10425
 (to)calumniate 5314
 calumny 7259
 came 102
 camel 784, 2129, 10797
 camp 9182
 camphor 4792
 canal 5552
 candle 4762
 cangue 5011
 cankered 5114
 canon 4785, 6138
 canopy 9104
 capable 5016
 capable of burning 8804
 capable of speech 10282
 caper 4696
 captive 3047, 5841, 10091, 10092,
 10112, 10114
 care 499, 500, 886, 946, 6349,
 6467, 6492, 6546, 6552, 7272,
 10777, 10849, 11549
 (to)care 6550
 carelessness 5348
 caretaker 8894
 carnivore 10909, 10913
 carnivorous 1358
 carpenter 3574
 carpet 1098, 7230
 carriage 10181, 10183
 (to)carry 11, 186, 1199, 1222,
 2771, 6618
 carrying 2803, 2806
 (to)cast 7488, 7493
 cast down 7490
 castrated 1147
 cat-fish 4878
 catholic 4976
 cattle 1301, 1691, 1693, 1713,
 7431, 7453, 8494, 9007, 9008
 cattle-kind 1693
 caught 6273
 caught by illness 6704

- cauldron 8172
 cause 928, 7198, 8061, 8066
 (to)cause 4023, 4498, 11458
 (to)cause to arrive 11245
 (to)cause to live 2288
 (to)cause trouble 364
 cave 1768, 2912
 cavity of the mouth 7018
 (to)cease 950, 958
 (to)cease speaking 7843
 ceiling 7920
 cell 2912, 4733
 censure 7137
 center of the world 3403
 centipede 8997
 certainly 819, 2062, 10579
 cessation 11393
 Chach 3117, 3119
 Chaghan 3176
 chain 8921, 11552
 chance 11027
 Changan 2117
 change 353, 377, 6744, 7270, 9344
 (to)change 6584, 6742, 7269, 7273, 7323
 (to)change colour 7006, 7044
 changer 2226
 changing 6845
 chaplain 11130
 chapter 7267
 chariot 7058, 8466, 9759, 10181, 10902
 charioteer 7042, 10182
 charm 7901
 charm stone 7974
 chase 1748
 (to)chase 1344, 1739
 chased 1750
 chasm 11470
 chastity 1138
 (to)chew 11526
 chewed 11529
 chicken 3308
 chief 3243, 4357, 4495, 4505, 4507, 8940, 8948, 8953, 8964, 10669, 10796, 10844, 10852
 Chief of Auditors 5944
 Chief of Auditrices 5939
 chief of guards 222
 chief of parks 7105
 chief of stable 116
 Chief of the Scribes 3557
 child 124, 403, 431, 2362, 2833, 4752, 5033, 8640, 8645, 9519, 9735, 9761, 11135, 11195
 childhood 432, 8643, 9760
 childless 8982
 childish 9520
 chin 11365
 China 2590, 3240, 3241, 3341, 3355, 3359, 3603, 3606, 4374, 4700, 4741
 chin-cheng 4741
 Chinese 3363
 Chinese emperor 4081
 Chinese town 3346
 chips 6509
 (to)choke 1868
 (to)choose 1863, 9947, 9951, 10313, 10314
 (to)chop 2754
 chopping 3949
 chosen 9860, 9954, 10320
 Christ 5497
 Christian 9667, 9669, 9670
 Christianity 9676
 church 955, 3774
 circle 3180, 5388
 city 709, 3603, 3606, 4374, 4700, 4741, 4757, 4761, 4770, 4790, 4937, 8956, 9163, 9164, 9190, 9390, 9724, 10557
 city-gate 4759
 city-wall 4946
 clay 4192, 4196, 4273, 8747
 clay jar 10807
 clean 1954, 1982, 2328, 2330, 11368
 (to)clean 1956, 6491, 7454, 9862
 cleaned 1986
 cleaner 11377
 cleanness 11369
 (to)cleanse 2053
 (to)clean up 7455, 7456
 (to)clear away 7645
 clearly 185
 clever 1636
 cleverness 1603
 clod 5437, 5441
 (to)close 5573
 closed 5662
 clothed 5934
 clothing 4067, 10602
 cloud 5614, 7005, 7358
 cloudy 5616
 coal 1548, 8776
 coarse 1679, 3471, 8986
 coating 2541
 coffin 9625, 9626
 cohabitant 327
 coin 5122, 6874, 8169
 cold 1087, 8963
 colleague 5412
 (to)collect 1115, 1117, 1177, 2055, 3459, 3483, 5402, 5562, 9555, 9562, 9563, 9564, 9743
 collected 493, 1159, 2010
 collecting 1178
 colonnade 1689
 colour 1463, 2453, 2459, 4392, 4393, 4396, 7106
 coloured 8500
 coloured skin 8502
 colourless 5381
 column 1689, 2395
 Column of Glory 2455
 Column of Splendor 313
 combustible 8804
 (to)come 100, 379, 2218
 comer 7023
 comfort 9699
 coming 2220
 coming to an end 11428
 coming up 8847
 command 3903
 (to)command 3875, 3908, 3910
 commanded 3909
 commander 749, 4284, 5415, 7162, 8948, 10669
 commandment 3315
 commandments 3319
 commemoration 7653, 9386
 community 5741
 community of electi 1492, 3764
 community of monks 8218
 companion 152, 319, 902
 company of friends 3974

- compassion 11170, 11177, 11178, 11180
compassionate 11161, 11166, 11178, 11179, 11180
compatible 253, 254
compatriot 5726, 6364
(to)compel 4016
compensation 1099, 9503
complete 686, 761, 764, 1022, 1644, 1648, 1649, 1658, 2386, 2387, 4599, 5308, 8911, 8915, 8917
(to)complete 2142
completed 8024
completely 1648, 1649, 2304, 2389, 3210, 3211, 3212, 3226, 11252
completely armoured 1025
completion 2390, 8913, 8914, 8918
(to)compose 476
(to)comprehend 567
(to)conceal 1271, 6866, 7691
concealed 7694
concealing 7681
conceit 8832
conceptual 9275
conch 9365
conchiform 9365
(to)conclude 2702
(to)conclude a pact 2726
concubine 7123, 7125
(to)condemn 2057
condemnation 7137
condemned 2066
conduct 11453
(to)confess 1234, 2284, 5406, 5677
confession 1235, 1236, 2283, 4328, 10704
confessor 2285, 2324
(to)confine 7754
confinement 7724
conflagration 1826
conflict 2070, 2077, 2118, 6637, 9813
confused 329, 1729, 9124, 10427, 10702
confusion 6740, 9122, 9141
conjee 617
(to)connect 6605
connected 7606
connection 472, 6596
conscience 1030, 4225, 4526, 5186
conscient 4225, 11151
consecrate 7898
consecration 5013
(to)consent 5962, 7914
consequently 7882, 7899
(to)consider 203, 1395, 1760, 6677, 9261
consideration 194
considered 9268
consisting of faeces 4364
consolation 4372, 8511, 8513, 8822, 8826, 9125, 9699, 10729
Consoler 10730
conspicuous 10362
constellation 1017
constraint 10546
(to)consume 10743, 11520
(to)contact 948
container 4362
(to)contemplate 6335
contemporary 1578
contempt 6007, 6265, 6650, 8084
contemptible 7560, 8082
contemptuous 6263
content 2126, 10778
contentious 9001
contentment 2079, 2121, 4445, 4446, 10646
continent 10225
continually 5667
(to)continue 7580
continuously 942, 7581, 8142
contract 7518, 7760
(to)contract 9401
contrary 7725, 7749, 7879
(to)control 557
convenient 1801, 8694, 8695
conversion 11496
(to)convert 7286
converter 7285
conviction 4099
(to)cook 1251, 2960, 6568, 8170
cooking 8174
cooled 1087, 7900
cooling 7466
copper 8561, 8567
copy 331, 8373
(to)copy 1073, 5201
cord 10526
corner 5048
corporal 4202, 9593, 9594, 9599, 9600, 9612, 9614
corpse 3936
corpse house 3938
corrupt 2181
(to)corrupt 2642, 5815
corruption 2180, 2639, 5811, 5813
cosmic period 530
costus 858
cotton 10245
council 11366
(to)counsel 5877, 5878
counselling 5859, 5860
counsellor 2463, 6436
(to)count 1760, 1763, 6677, 7937, 7943, 9261, 9273
counted 6678, 7944
counting 6675, 7936, 9271
countless 8198
country 5124, 5716, 5720, 5723, 5724, 5738, 5802, 9190, 9390
countryman 5726
courage 5451
course 9346
court 10684
courtesan 1322
cover 78
(to)cover 107, 108, 110, 1798, 2540, 5177, 6245, 7685, 8046
covered 1799, 7694, 7763
covered with all jewels 10474
covering 78, 112, 2541, 2600, 4367, 5932, 7665
cow 4071
co-wife 6876
cow's fat 4076
cow's head 4077
cow's milk 4074
cow's skin 4075
cow's year 4078
cracking 2850
craft 4120
crag 9206
(to)create 8741, 8744, 9117
created 497, 8734, 8745
creation 3392, 3404, 4987, 8736,

8742, 8746
 creator 3402, 8733, 8743
 creature 69, 403, 3398, 8734
 (to)creep 10875
 creeping 11224, 11230
 cripple 1546
 crippled 943, 10288, 10290
 crooked 131, 132, 5081, 6652
 crop 38, 659
 crore 5068
 cross 3202, 6681, 7638, 7921, 7945, 7946, 7947
 (to)cross 563, 2495, 2853, 4531, 7072
 crossed 7060
 crossed arms 7061
 cross-legged 7062
 (to)cross over 2300, 3839
 crow 10130, 11134
 crowd 1006, 1104, 1458, 1851
 crown 7435
 crown prince 10517
 crucible 11328
 cruel 1680, 1698, 2392, 2393, 3587, 3588, 4579, 4598, 8993, 11284, 11474
 cruelty 8587
 crupper 6468
 (to)crush 5906, 5926, 6193
 crushed 5868
 cry 4574
 (to)cry 2033, 7330, 8437, 8445, 10733
 crying 726, 4390, 5414
 (to)cry out 8395
 (to)cry pitifully 11181
 crystal 209, 210, 211, 212
 crystalline 2231
 Ctesiphon 9757
 cubit 239, 1527
 (to)cultivate 21
 cultivated 6969
 cultivated field 5126
 cultivation 4907, 4920, 4923
 cultivator 4909
 cummin 11563
 cunning 4872
 cup 4395, 7660
 cup-bearer 11507

curative 3048
 (to)curb 140
 cured 8304
 curly hair 5443
 currency 7910
 curse 5885, 5886, 5887
 cursed 5872, 5884
 curtain 7084, 7254
 custom 662, 981, 6450
 cut 1043, 6863
 (to)cut 1032, 3892, 5906, 7732, 7926, 9499, 9501
 (to)cut in pieces 509, 1012, 1064, 2757, 2758, 6076, 6077, 6079
 cut off 8295
 (to)cut off 1270, 1273, 6316, 6549, 6864, 8279, 8281, 8293, 8294
 (to)cut out 2754, 10960
 (to)cut through 7735
 cutting out 7736
 cutting through the waist 5607
 cut up 1064

D

dagger 3326, 4131, 10614
 daily 5600, 5601, 5603, 5667, 7778
 damage 420, 421, 3520, 4288, 4524, 4544, 4610, 6241, 7092, 9892, 10327, 11534, 11535
 (to)damage 10067
 damager 3522
 damask 7019
 dance 3568, 11469
 (to)dance 3568, 11459
 dance loving 7341
 dancing fan 7341
 Dandarak 9616
 danger 7088, 7092
 Dapat 3410
 Dapat-wisher 3411
 (to)dare 8476, 8619
 dark 9488, 9491, 9496
 darker 9493
 dark-minded 9489
 darkness 9488, 9490, 9492
 date 1045
 daughter 3535, 3684, 3685, 3711
 daughter-in-law 9366

daughters 3688
 David 3714
 dawn 1996, 2452, 2465, 10296, 10551
 (to)dawn 10552
 dawn-side 1997
 day 4586, 5267, 5581, 5660, 8555, 11055
 day and night 5668
 day before yesterday 1416
 deacon 9280
 dead 5547, 5550
 deadly 5423, 5424
 deadness 5541
 deaf 4842
 deaf-mute 4671
 dear 218, 3622, 3973, 5850, 7337, 7368
 dearer 3962, 3971, 7031
 dearest 3952, 3962, 7344, 7399
 dears 7392
 death 4025, 5419, 5421, 5532, 5546, 5548, 5549, 5608, 6361
 death punishment 5420
 debauched 347, 4555, 4556
 debtors 8203
 deceit 5352, 5356, 5796, 5798, 7093
 deceitful 3588, 3799, 5780, 5792
 (to)deceive 356, 3860
 deception 242, 2180, 2730, 3857
 deceptive 5780, 7080
 (to)decide 5624
 decision 5202, 5204, 5630
 decisive 4872, 5626
 (to)decorticate 525, 2847
 decrease 4735
 (to)decrease 5123, 7462
 deed 820, 821, 825, 4821, 4832, 4979, 4982
 deep 5842, 5845, 5949, 6244, 6346, 6347
 deepest 6247
 deeply 6248
 deepness 6252, 6349
 deer 4079, 4517
 defect 10985
 defective 8648, 8649
 defectiveness 8651

- defence 7903
 (to)defile 81
 defiled 111
 (to)deflect 6870
 degree 6792, 9077
 delay 7450, 10570
 delicacy 8552
 delicate 1514, 4565, 5850, 8551, 11142, 11143
 delicious 2892, 2899
 (to)deliver 2337, 2874, 7054, 8090, 9996, 10262, 11387
 deliverance 9995, 9997, 11388
 delivered over 7055, 7068
 deliverer 2877, 4493
 (to)deliver up 7996, 7997
 demand 4508, 7279, 8673, 10728
 (to)demand 79, 117, 782, 4514, 7281
 demanded 785
 demon 1812, 3798, 5014, 5027, 5691, 9223, 9293
 demoniac 1813, 3806, 3808, 3811
 demon-like 3810
 demon's place 3814
 Denar 3763
 denarius 5122
 Denavar 3759
 dense 5118
 dent 2920
 (to)deny 7451
 (to)depart 4024, 10543
 departure 6361
 deportment 7336
 deposit 11549
 depressed 9654
 depression 9653
 (to)deprive 7116, 7144
 deprived 7110, 7131, 11608
 depth 5844
 deputy 7479
 derisory 4163
 descend 1878, 2040, 2046
 (to)descend 1890, 9824
 descendant 9735
 descendent 4977, 9568
 descending 1891, 10001
 descent 2034, 2047
 desert 3534, 3722, 3723, 8422
 deserted 1459, 8424
 designed 6857
 desirable 8597, 8613
 desire 13, 18, 80, 88, 247, 495, 3954, 7306, 7859, 8615, 8616, 8626, 8673, 8676
 (to)desire 245, 8612, 8627, 8675, 8677
 desired 7141
 desiring 19, 8614
 despicable 4115, 7560
 despise 6007
 (to)despise 5963
 despised 5965, 6001
 (to)destroy 1561, 3874, 3912, 5484, 6086, 6089, 6313, 6327, 9116, 10044, 10067, 10074, 10076, 10375, 10390, 10391, 10974, 11394, 11426, 11586
 destroyed 5816, 6090, 6331, 8785
 destroyer 2226, 3942, 10054
 destructible 10759
 destruction 4975, 5811, 10049, 10372, 10972, 10973, 10981
 destruction of soul 4281
 destructive 6326, 7094
 destructive intention 4971
 detached 8141
 (to)detour 11609
 devastated 4901
 (to)develop 966, 1634
 developed 967
 devil 3369, 10976
 devilish 1813, 9291, 9294, 9295
 (to)devour 7686
 devouring 7687, 9154
 dew 5989, 5994, 6015
 Dewashtich 3805
 diadem 3739
 diadem-bearing 3740
 diamantine 3086, 3087
 diamond 470, 2632
 diamond like 2535
 diarrhoea 163
 (to)die 5450, 5534, 5638
 died of hunger 640, 3525
 died of thirst 3276
 difference 1216
 difference of view 2953
 different 1204, 1215, 1220, 6219, 6225, 10059
 different kinds 10243
 difficult 1742, 9218, 9241, 11284
 difficulty 1743, 6756, 10254
 (to)diffuse 7091
 diffusion 2162, 10954
 (to)dig 4742, 9501
 digger 4789
 digging 4780
 diggy 7237
 dignity 9482
 (to)dig out 4742, 4769
 diligence 2032
 dim 9488
 dimension 7827
 direction 5109, 7790, 11453
 directly 1256, 6705
 dirt 161, 180, 725, 3600, 3601, 6634, 6636, 7136, 8629, 8891
 dirt-eater 8633
 dirty 111, 182, 8629, 8635
 (to)disappear 1276, 10343, 10533
 disappearance 10364, 10366
 discerning 11086
 discernment 11086, 11107, 11108, 11109, 11111
 discharge 7260
 disciple 3589, 3590, 3617, 4607, 11286, 11476, 11508
 discipline 9370
 discoloured 7106
 discourse 9928
 (to)discover 1267
 (to)discuss 11194
 discussed 11201
 discussion 9944
 disgrace 4116, 4117, 8084
 disgraceful 8082
 disgust 8117, 8118
 disgusted 8115
 dish 3949
 dishonourable 8189
 disinclination 6149, 8120
 disinclined 6151
 disintegration 8254
 dislike 6148, 6149
 (to)dismiss 3995
 dismissal 521

- (to)dismount 1894, 1895, 1896,
 2063, 9793
 dismounting 1895
 disobedient 5710, 5800
 disorder 8031
 (to)disown 1323, 7451
 (to)disperse 9165
 dispersed 9464
 (to)dispose 1079, 7994
 dispute 74, 334, 980, 993, 1194,
 1195, 3175, 6823, 7647, 7666,
 8130, 8732, 10906, 11248
 disrepute 10828, 10829
 dissatisfaction 5382
 dissected 10961, 11114
 dissimilar 5156, 5778
 distance 3702
 distant 6923, 6946, 9963
 distinct 8060
 distinction 8027
 distinguished 11142
 distress 3082, 9243, 9653, 11405
 distressed 11406
 distributive suffix 9016
 (to)disturb 1411
 disturbed 8974, 10702
 ditch 7146, 7841
 divergence 7970
 (to)divide 938, 940, 947, 2595,
 4519, 5335
 divided 927
 divine 2552, 2561, 2566, 2574,
 2603, 11128
 Divine Virgin 2588
 Divine Virgins 2589
 divinity 2604
 division 8087, 8088
 (to)do 809, 824, 838, 4710, 4868,
 4939, 4956, 5020, 10079
 doctrine 11051, 11287
 document 331, 5776, 7264, 7895,
 8228
 document about a slave girl 3455
 doer 4891, 5028, 5029, 10113
 doer of iniquity 6767
 dog 860, 5059
 doing 4654, 4813, 4817, 4987
 domestic 7161
 (to)dominate 10667
 dominion 10798
 done 4701, 4942, 4979
 donkey 4169, 10622
 donor 3408
 door 3500
 double 3681
 doubly 2259
 doubt 3461, 3490, 3492
 doubtful 1903
 dove 4794, 4805, 5031
 downside 6837
 downwards 3128, 3151, 3155,
 3156, 3366
 (to)drag 10647
 dragon 5753, 11250
 dragon-pond 5755
 Drahma 3581
 Dram-sang 3580
 (to)draw 2840, 4855, 4883
 dream 4346, 10711
 (to)dream 4347
 drenched 5533
 dress 5897, 5930, 7774, 11512
 (to)dress 107, 108, 110, 5899,
 6251, 7565, 7767, 7769, 7771,
 7772, 7779, 7780, 8051
 dressed 7763, 7773
 dressing 7781
 (to)dress oneself 7776, 8057
 dried 7976
 drink 3265, 3267, 3277, 3278
 (to)drink 279, 6690
 drinker 3264, 4321, 11504
 drinking little 4687
 drip stone 7925
 (to)drive on 1461
 (to)drive out 528, 7501
 driving away 7969, 7972
 driving away the enemy 8715,
 8716
 drop 9463
 (to)drop 1950, 8592
 dropping 1951
 drug 1342, 2480, 4776, 5556, 6785,
 7546, 8584, 8787, 10169
 drum 5049
 drunk 1269, 5645
 drunkenness 5490
 dry 1752, 7967, 7975, 7976, 9238,
 9248, 9354, 9359
 (to)dry 7973
 dry land 1753, 9240, 10225
 (to)dry up 6513, 7245, 7528
 duck 4824
 due to make 5023
 dug in the earth 11227
 dumb 4629, 4671, 5851
 dung 2481, 2483, 3600
 duration 1577
 durative particle 1576, 1784,
 4624, 4744, 8773, 8799
 during 6873, 7152
 dust 4424, 10752, 10753
 dutiful 818, 842, 8968
 duty 8694
 dwell 5623
 (to)dwell 3251, 6069
 dweller 1575
 dwelling 1569, 3540, 5605
 dying 5639, 5640
 dynasty 4062

E

- each 2421, 5467
 each one 50, 2247
 each other 2249
 ear 4450
 earhole 4454
 early 2691, 3870
 early morning 2465, 2688
 early-riser 2674
 earning 633
 earth 2911, 4424, 4438, 8879,
 10633, 10751, 11217, 11221,
 11225, 11517
 earth buried 11228
 earthen 10753
 earth-god 8895
 earthly 4965, 11222
 earthy 10752
 easier 4484
 easily 4483
 east 1583, 1997, 4502, 10764,
 10766, 10848
 eastern 10765
 easy 4483, 10828
 (to)eat 4413, 4431, 4498, 10743,

- 10749, 10768
 eatable 4434
 eater 4321, 4415, 4422, 10694
 eating 10769, 10773
 eating much 4227
 eating one's fill 895, 896
 eaves 7925
 Ecclesia 4825
 effect 1454, 4879, 7985
 effecting 4881
 effective 1454
 effort 978, 999, 1135, 1150, 4108, 4111, 4136, 4266
 egg 5444
 Egypt 5280, 5281
 eight 1771, 9325
 eighteen 1780, 9333
 eighteenth 9334
 eighteenth day of the month 8509
 eighth 1782, 1783, 9332
 eighth day of the month 283, 3657, 3670, 3790, 5696
 eighth month of the year 1, 195, 198
 eight kinds 1787
 eighty 1773, 9326
 either 2067, 4954
 elapsed 8749, 8755, 8757
 elative suffix 1675
 elder 10796
 electa 3758
 electae 3760
 electi 1487, 3755
 electus 1483, 3757, 3772, 9954, 10320
 element 3940, 5427
 elephant 8327
 elephant keeper 8328
 eleven 11061, 11063, 11079
 eleventh 11062
 eleventh day of the month 4427, 5637, 10763
 eleventh month of the year 4611, 11538, 11542
 (to)eliminate 1264
 eloquent 10348
 elsewhere 1225
 emanating 6255
 embassy 2967, 11023, 11273
 ember 4272, 8776
 Emblic Myrobalan 162
 emerald 5446
 emetic drug 1050
 eminence 48
 emphatic particle 2955, 5411, 9607, 9739
 empty 306, 9849, 9851
 encletic particle 5705
 enclosure 7077, 7087
 encounter 6692, 7837
 (to)encourage 2124, 10204
 encouragement 2125
 end 350, 1206, 2141, 2173, 2184, 8019
 (to)end 1206, 2142, 3951, 5575, 7962, 8020, 8023, 8055
 (to)endanger 2763
 endeavour 1150
 (to)endeavour 7095
 ended 1210, 8056
 ending 8021, 8026
 endless 1366, 8135, 11316
 endlessly 8135
 endurance 7552
 (to)endure 2671, 2921, 7549, 10532
 enemy 2367, 5401, 5817, 8710
 enemy of the Buddha 3729
 energy 5080
 (to)engrave 8783
 engraved 6856
 (to)enjoy 10038
 enlightenment 8161
 enmity 3481, 8030, 8711, 8712
 enough 1658
 enquiry 6835, 7207, 7212
 enslaved 3907
 (to)enter 9573, 9755
 entered 9574
 entire 1022, 1023, 1027
 entirely 7426, 11252
 entombed 3720
 entrance 9515, 9754, 9756
 entreaty 6698
 (to)entrust 1350
 entry 9756
 (to)envelop 1111, 7325
 enveloped 1112
 envelopment 1110
 envious 1476
 envoy 2305, 6691, 10034
 envy 1419, 1475
 epilepsy 1320, 7444
 Epiphany 3551, 10529
 episcopal 1317
 epistle 3939
 epochal 11419
 equal 765, 1028, 2252
 equally honoured 318, 1926
 equipment 1120, 1593, 7222
 Erān-wej 1525
 erect 1695, 1967, 3882
 (to)erect 1970, 3881, 3885, 7824, 7833
 erected 7826, 7835, 7861
 (to)err 345
 erring 10887
 error 3857, 4296
 (to)escape 1279, 5371, 6989, 7218, 7388, 7422
 escaped 7229
 escaping 9678
 escort 521, 522
 (to)escort 520
 especially 7247
 (to)establish 1727, 6087, 6328
 established 6074, 6075, 6337, 6683
 eternal 375, 376, 2168, 2169, 6162, 6169
 eternity 376
 ether 2800
 Ether god 2698
 Eucharist 5036
 eunuch 973, 1147
 Evangelion 1908
 Eve 5475
 even 5487
 even if 1720, 9015
 evening 2964, 10648
 even that 2812
 ever 4707
 every 10451, 10465
 everybody 65, 10471
 everyday 5604
 everyone 5467, 10478
 everything 10452, 10467, 10468,

10472
 every time 646
 everywhere 10207, 10453, 10456,
 10473
 evil 464, 579, 592, 605, 2981, 3059,
 3060, 3103, 4126, 4154, 6635, 8668
 evil deed 582, 604, 812, 827, 841,
 4160, 4950
 evildoer 466, 583, 584, 811, 2051,
 3097, 4128, 4129, 4156, 4157,
 4159, 4161, 10386, 10572
 evil-minded 4150
 evil-tongued 4152
 ewe 5647
 exact 10302
 exactly 9945, 10302
 (to)exalt 11274
 exaltation 4189, 4440
 exalting 4439
 examination 10856
 (to)examine 9581, 9584, 10854
 examining 10861
 example 664
 excellence 48, 53, 5928, 6471,
 9160, 9406
 excellency 2543
 excellent 5862, 5907, 5927, 6459,
 6470, 8698, 9159, 9403, 10497,
 10657
 except 2986, 6258
 excessive 7429
 (to)excite 1094, 2261
 excited 8089
 exclamation mark 1901
 (to)exclude 3859
 excrement 2481
 executing 4879
 execution 5420
 executioner 6538, 8558
 exertion 4108, 4111, 4143
 (to)exert oneself 4103
 exhalation 9889
 exhausted 10256
 (to)exhort 1094
 exile 2346, 4262
 exiled 2346
 (to)exist 1567, 8796, 9051
 existence 431, 437, 1673, 1716,
 8795, 9013

existent 1568, 9056
 exit 6361
 (to)expect 6653, 6685, 6737
 expectation 3343, 6655
 expedient 7108
 (to)expel 528, 2848, 3996
 experience 7155
 (to)explain 7009, 7046, 7047,
 7049, 7070, 7076
 explained 8759
 explaining 7043, 7048
 explanation 6080, 6082, 6320,
 7041, 7045, 7050, 10323, 10346,
 10833
 (to)expose 7046
 exposed 6683, 7640, 8759
 exposed to view 10362
 exposition 10323, 10346
 (to)extend 2737, 3480, 3841, 4035,
 6939, 10351
 extended 4036, 10352
 extension 2162, 3470, 10950,
 10954
 external 2994, 2999, 3000, 3001
 (to)extinguish 293, 7810
 extinguishing 10562
 extreme 8196
 extremely 3587, 4512, 7429, 9202
 eye 3203, 3205, 3269, 3270, 3328
 eyeball 3743
 eyebrow 2710
 eyelash 5676
 eyesalve 3314
 eye socket 3271

F

face 1018, 3743, 6556, 8660, 8664
 face cover 8662
 face on earth 2766
 face to 7555, 7556, 8670
 face to face 8661
 face to face answer 8666
 facing 7555, 8039
 Faghfur 2590
 (to)fail 7462
 failing 1312
 failure 1998
 fairy 5027, 7013

faith 324, 325, 2018, 10168
 faithful 1483, 1501, 3767, 7158,
 8359, 8362, 10172, 10174
 faithful at heart 8360
 falcon 6154, 9855, 11501
 fall 1891, 4550, 10877
 (to)fall 893, 898, 900, 906, 1070,
 1072, 1075, 1076, 1924, 1925,
 5217, 5360, 9844
 fallen 899, 1071
 falling 10001
 false 346, 6408, 6469
 falsehood 11265
 false testimony 11271
 fame 1263, 3566, 9443, 11439
 family 4768, 5061, 5065, 6748,
 6754, 9568, 9729
 famine 10007
 famous 512, 5781, 5784, 5793,
 9444
 far 3701, 3703
 Faravashi 7298
 far away 10352
 farewell 200
 Farghane 2740
 farmer 2449, 4921
 farther 3045, 3705
 fast 2925, 6494, 9708, 9728
 (to)fast 6506
 faster 9715
 fasting 6497, 6504
 fat 2770, 3257, 8570, 9858
 father 565, 1359, 7808
 Father of Greatness 11416
 father of Sudashan 9184
 fathom 9912
 fault 1462, 4296, 4306, 4735,
 10985
 faultless 1371, 1392, 8175, 8177,
 8224
 favour 10898, 10904
 favourable 8467
 favour of Buddha 8259
 fear 3492, 6660, 6666, 6700, 7503,
 9141, 10048, 10563, 10581
 (to)fear 6591, 6663, 6701, 9666
 fearful 6665, 6667, 6669, 6671,
 6702
 fearless 1379, 8162, 8190

- fearlessness 1381, 8191
 feast 687, 693, 2564
 feather 7183
 feeble 4298
 (to)feed 341, 4335, 4498, 7313, 10846
 feeding 10847
 (to)feel 7603, 7614, 7620, 8034
 fellow 902
 fellow-countryman 1849, 1905
 fellow-traveller 1932
 felt 6002
 female 1697, 1708, 2191, 8999
 female servant 3454
 female ward 11550
 feminine 2191
 ferocious 11555
 ferry 8265
 fertile 43, 992
 festival 687, 693
 (to)fetch 1227, 7202
 fetter 2651
 fever 1139, 9622, 9624
 few 4684
 field 240, 4920, 5126, 5128
 fiend 10976
 fiend ghosts 10979
 fiendish 10978
 fierce 9643
 fiery 1829, 1830, 3531
 fifteen 6884, 6885, 6889
 fifteenth day of the month 3657, 3670, 3790, 5696
 fifth 6879, 6886, 6887, 6891, 6900
 fifth day of the month 1600, 8897
 fifth month of the year 1765, 9305
 fifty 6880
 fifty nine 6882
 fifty ninth 6883
 fifty one 11071
 fig 959
 fight 74, 334, 988, 1194, 2043, 2077, 3175, 5898
 (to)fight 3310, 8499, 10080
 fighter 337
 fighting 336
 fig tree 2197
 figure 10937
 (to)fill 141, 887, 5182, 6455
 filled 897
 filling 1069
 filth 3601, 8891
 final 352, 1208, 2143, 8021
 (to)find 3020, 3029
 finding 3022, 3024
 fine 1514, 3410, 4565, 5907, 5927, 9118
 finer 9119
 finesse 10718
 finger 1044, 1067
 fingerbone 10013
 (to)finish 349, 355, 3951
 finished 915, 8024
 fire 290, 295, 297, 1825, 1826, 1828, 1829, 1830
 fire chariot 298
 fire-flaring 11042
 firewood 11327
 firm 10321, 10643
 firmament 10670
 first 552, 681, 682, 683, 1290, 1291, 1292, 1294, 4012, 4014, 6905, 7239, 7240, 8339, 8940, 8942
 first day of the month 772, 4425, 10755
 first element 1484, 3940
 firstly 8352
 First Man 10754
 first month of the year 5825
 first of all 2260
 fish 4791, 4878
 fish angle 7747
 fisherman 4800
 fishes 4796
 fishing 4802
 fish-meat 4809
 (to)fit 6586, 6730
 fitting 253, 1086, 6571, 6588, 6731, 6733, 9342, 11127
 five 6878, 6890, 6921
 five-fold 6896
 five gatha(s) 6892
 five thousand 6895
 (to)fix 1079, 1971, 6328, 6332, 6508, 6687, 7514, 7949, 9863, 9864
 fixed 517, 1515, 10508
 fixing 7515
 flame 3456, 3466, 7085, 7886
 flank 332, 5057
 (to)flash 3930
 flashing 10897
 flat 5433, 5479
 flavour 2295
 flea 519
 (to)flee 6487, 7422, 9677, 9695
 fleeing 7423
 flesh 1357, 8062, 8063, 10908, 10910, 10911, 10919, 10920, 10927
 flesh-eater 1358, 10913
 flesh of sheep 9009
 fleshy 8062, 8063
 flight 7423
 flock 4523
 floor 9211
 flour 1479, 1498, 1508
 flourishing 992
 flow 3162, 7260
 (to)flow 7001, 7002, 8592, 8674, 10003
 flower 1602, 1637, 1639, 1640, 8881
 flower fan 7346
 flower lover 7346
 flowers 10455
 flowery 1639, 1641
 flowing water 284
 flox 5103
 fly 5518
 (to)fly 2792, 3884, 3947, 7186, 10573
 flying 2793, 7184, 10574
 (to)fly up 11515
 fly-whisk 1318
 foam 4400, 4401, 5002, 8334
 (to)follow 528, 3837, 6354, 7505, 10610
 follower 529, 1747, 3589, 3617, 9228
 followers of Mihr 5618
 following 6334, 6840
 font 10580
 food 990, 4430, 4435, 10748, 10767
 foodless 5745, 8282
 fool 3813
 foolish 4534, 5377

- foolishness 3543, 3816, 4533, 8832
 foot 6414, 6416, 6424, 6425, 6427, 6429, 6433, 6749, 6837, 6840
 footless 1074
 foot soldier 6753, 6793
 footwear 4728
 for 878, 6406, 6452, 6480, 6481, 6489, 6523, 6575, 6922, 6994, 6995, 6997, 7255, 7265, 7412, 7418, 8323, 8692, 10206
 forbid 1036
 (to)forbid 6706, 6707, 6717, 7115
 forbidden 6641, 6724
 ford 9567
 forehead 3188, 9487
 foreign 9989
 foreign country 1877
 foreigner 9989
 foreign land 4303, 9983
 foreignness 9990
 (to)foresee 2522, 2968, 3051
 forest 10103
 forfeit 6906
 (to)forfeit 2763
 forgetfulness 2709, 2714, 3867, 3883, 7000
 forgetting 3945
 forgiveness 2087, 4317, 4837, 7169
 for him 9368
 for it 3818, 6343, 6992, 7372, 7374
 fork 699
 form 867, 868, 964, 1463, 4658, 4856, 4865, 5091, 7328
 formation 8280
 former 4012, 6903, 8337, 8353, 8354
 formerly 1214, 6217, 8339, 8358, 10234
 formost 8942
 fornication 10624
 for sale 6924
 fort 3825
 for these 7015, 7375
 for this 1298, 7015, 7016
 for those 7371
 fortress 7841
 fortunate 3915, 3917, 4030, 7191, 7194, 7201, 10841
 fortune 3856, 3914, 3918, 7182
 fortune of the religion 3781
 forty 9331
 forward 8356, 8357
 for you 6950
 (to)foster 2961
 foster-parents 11551
 foundation 1968, 1979, 2917, 6430, 6830, 7875
 founder 1979
 four 3290, 9327
 fourteenth day of the month 4455
 fourth 3169, 3292, 3293, 3294, 3296, 9328
 fourth day of the month 742, 757, 10677
 fourth month of the year 7436
 Four-Twghry 9712
 fox 2674, 8581, 8582
 fragrant 2732, 2733, 2884, 2888, 2895
 frank 9898
 fraud 5352, 5356
 Fravarti 2698
 Frawart 3937
 free 4360, 4490, 10716, 10832
 freedom 2343, 6391
 free from hatred 5099
 freeman 424, 2344
 freewoman 401, 2301
 friday 60
 friend 4478, 4479, 5817, 7337, 9427, 9429, 9455
 Friend of Light 3975
 friend of light 6062
 friendship 9428, 9430
 frog 3185
 frog's eggs 3187
 from 616, 620, 3106, 3107, 3110, 3208, 3225, 5330
 from all 3261
 from early 7278
 from heart 3204, 3214, 3222, 6561
 from here 5301
 from him 9192
 from it 3163, 3300, 3374, 3381, 9192, 11614
 from me 5278
 from moon 5255
 from the depth of one's heart 3221
 from there 3371
 from this 3331
 from this world to another 3690
 from time to time 11494
 from you to me 5277
 frontier 10063
 frontier guard 8289, 10065, 10073
 frontier post 6851
 froth 8334
 frozen 7900
 frugal 7761
 fruit 2689, 2717, 2799, 2810, 5309, 5310
 fruit-bearing 2801
 fruitful 2476
 fuel 1827, 8803, 11327
 full 897, 1658, 2386, 8180, 8207
 full age 1652
 full grown 10786
 full moon 7236
 full of 8207
 full of jewels 10474
 full of tears 8208
 fully 894, 8211
 fun 1536, 9090
 function 981, 10090
 furnace 1824, 9609
 further 1555, 2029, 5487, 8133, 8778
 furtherance 7248
 furthermore 1555
 future 1406, 1578, 8378, 8381
 future(not (yet)come) 5708
 future particle 4626, 4639, 4649
 future world 7098

G

- Gabriel 4084
 gadfly 4181
 gag 1522
 gain 3022, 3024, 3031, 3032, 3033, 3038, 3487, 3489, 3518, 3642
 (to)gain 3459, 9564, 9743
 gallon 6454
 game 4673
 Gandharva 4164, 10118

- gaoler 2669
 gap 4875
 gap-toothed 4877
 garden 2447, 2896, 2928, 7103
 gardener 2898
 garland 1303, 7435
 garlic 611
 garment 4826, 5930, 5932, 7765, 7766, 7774, 10602
 gate 3500
 (to)gather 941, 1158, 1177, 5402
 gathered 1159, 1161
 gathering 1167
 gazelle 258
 gear 7791
 general of army 8875
 generation 600, 4768, 10274
 generous 6869, 8184, 8443
 generosity 8187, 8542
 gentleman 4007
 gentleness 9618
 (to)get 3483
 (to)get after 3996
 (to)get angry 696, 4185
 (to)get dry 7973
 (to)get hot 9546
 (to)get lost 344, 345
 (to)get out 6368
 (to)get ripped 3533
 (to)get rotten 8225
 (to)get tired 4085
 (to)get used to 7582, 7619
 ghost 3369, 3372, 10976
 ghost like 10978
 giant 4998, 5072, 8700
 giddy 5087
 gift 2759, 3474, 7039, 7052, 7058, 7589, 8440, 9528, 9530, 9542
 girl 4750, 4755, 8201, 11138
 girl-servant 1608, 1610
 (to)give 2593, 2595, 2949, 3389, 3475, 3476, 3499, 3505, 3865, 3890, 7588, 8033, 9474, 9533, 9540, 9542
 (to)give a judgement 6395
 (to)give birth 11193, 11330
 (to)give life 2288, 5678
 given 3477, 3506, 9537, 9541
 (to)give pain 3719
 giver 3501, 3502, 3504, 9543
 (to)give rest 7919
 giver of gifts 3458
 (to)give thanks 2284, 5677
 giving 9528, 9536
 giving birth 11336
 glacier 11118
 glad 4444
 gloom 5614
 glories 3916
 (to)glorify 4337
 glorious 3915, 3917, 3919, 7194, 8459
 gloriousness 7199
 glory 3856, 3914, 4342, 4355, 7182
 glow 230, 2459, 2493, 3932
 glowing fire 300
 glutton 4415
 (to)gnash 9207
 gnashing 1737, 3556, 9209
 (to)gnaw 743
 (to)go 4083, 4174, 4531, 9340, 9631, 10531, 10539, 10628, 10874, 11018
 goaded 1189
 goal 10658
 (to)go around 6145
 goat 3105
 (to)go away 6846, 8149, 10003, 10874
 God 2543
 god 2574, 2597, 5305, 10515
 goddess 3410, 5836, 6012, 6020
 godhead 2604
 god-king 2109
 godliest 2596
 god like 2550
 god of gods 2546
 god of mountains 4171
 god of physicians 2974
 god of the dead 5539
 (to)go down 1885, 1890, 2040, 2046, 9737, 9793, 9824, 9900
 gods 2545, 2548, 2568, 2606, 2612, 11123
 god's daughter 2588
 god's festino 10692
 god's place 2567
 god's son 2582, 2583, 2586
 god's sons 2585
 god's tiding 2554, 2563
 god Zurvan 11416
 going 83, 84, 2075, 9341, 9342, 9343, 9344, 9346, 9348, 9350, 9373
 going and returning 321
 going down 1878
 going out 6370
 goitrous 5042
 gold 11544, 11566
 gold coin 3429, 3756
 gold-coloured 11569, 11570, 11571
 golden 11576, 11577
 golden-legged 11573
 gold-smith 11572
 gold-woven 11575
 gone 4268, 10631
 gone out 6383, 6386
 good 193, 4407, 4408, 5951, 6257, 9403, 9408, 9413, 9423, 9424, 9425, 9433, 9456, 10739, 10741
 good deed 9414, 9415, 9417, 9420, 9441, 9457
 good existence 9405
 good hearted 1953, 1985
 good looking 4862
 good name 9443
 goodness 4411, 9411
 good reputation 6363
 goods 9409
 good-tasting 2892
 good thing 9456
 goose 9113
 (to)go out 6254, 6256, 6355, 6356, 6368, 6379, 6388, 6389, 6392, 6402, 10874
 Gospel 1908, 5567, 5688
 gospel bearer 5565
 Gotama 4679
 go to and fro 321, 1947
 (to)go up 5355, 5404
 governor 3904, 5727
 grace 9441, 10898, 10904
 grain 38, 634, 659, 3468
 grain without seed 8194
 grandfather 1205
 grandsires 1205
 grandson 6036, 6050

(to)grasp 31, 33, 567, 3182, 10210
 grasped 3183
 grassland 10501
 gratification 7916
 gratitude 1283, 7205
 grave 1563, 3532, 3936, 4551,
 4782, 7297, 8792, 11537
 gravel 9397
 great 4253, 5681, 5682, 5698,
 5703, 10575
 Great Builder 2457
 greater 1552, 5493, 5694
 greatness 5687, 5700, 5701
 greed 246, 247, 390, 417, 1517,
 4246
 greedy 414, 416, 418, 439, 1446
 Greek 11060
 green 707, 11401, 11402
 greenish 705, 707
 greenish-haired 708
 greeting 340, 3615, 3704, 4600,
 5985, 9197, 11485
 grey blue 4793, 4795
 grief 9652
 grieved 1154
 grotto 1768
 ground 11217
 group 1130
 (to)grow 779, 2630, 3078, 3101,
 7838, 7842, 7850, 8071, 8562, 8588
 growing 778, 4456
 grown 8590
 grown up 10786
 growth 494, 10785
 (to)grow up 10784
 (to)guard 4040
 guarded 6546
 guardian 4064, 6496, 6514
 guest 4304, 4305, 6186
 guide 1779
 guilty 767, 1285, 4313, 4471, 4473,
 7729, 8049
 gulp 7507
 (to)gulp 7482
 gulping 1883
 gum 2201, 2202
 gurmard 7367

H

habitual 663
 haemorrhoid 1472
 hail 11530
 hair 4383, 4559, 10177, 10178,
 11438
 hairpin 8707
 hair pore 4386, 11509
 half 6260, 6274, 6281
 half and half 6270
 halved 3675, 3676
 Han 4062
 hand 3640
 (to)hand in 7097
 handiwork 3644, 3653
 (to)hand over 7054, 7064
 hand-taker 3643
 handtowel 3639
 handwriting 3644
 (to)hang 137, 145, 146, 149, 849,
 5184
 hanged 7748
 hangman 6538
 (to)happen 6710, 8081, 11018,
 11255
 happening 11019
 happiness 2079, 4445, 4446, 8952,
 9169, 9170, 9174, 9405, 9451
 happy 777, 778, 2099, 2743, 2744,
 5574, 7190, 8951, 9167, 9168,
 9171, 9173, 9176, 9426, 9442,
 10778
 hard 606, 2392, 3587, 4579, 4598,
 9351, 9376, 9380, 9636, 9643,
 11284, 11472, 11477
 harder 9219, 11288, 11478
 hard-hearted 11473
 hardship 3077, 3102, 6365, 9205,
 9220, 9243, 9381, 10000, 11480
 harelippped 4699
 harem 2204, 2227
 harm 420, 421, 423, 1034, 2335,
 3481, 3520, 5811, 7570, 8668,
 9892, 10049, 10327, 11521
 (to)harm 1031, 1032, 3482, 7570
 harmed 10328
 harmful 8065
 harness 11554
 harnessed 11553

harp 3219, 3352, 10395
 (to)harrass 6644
 Harut 4561
 haste 999, 6786, 7577, 7648, 9031
 (to)haste 6421, 6787
 (to)hasten 1261, 6788, 9027
 hastening 9029
 hastily 9030
 (to)hate 11594, 11598
 hated 4613, 11589, 11591, 11597
 hateful 11588, 11589, 11591
 hateless 8182
 hater 5401
 hating 5100
 hatred 4614, 5101, 5102, 9633,
 11590, 11593, 11595
 haughtiness 4419, 4441, 10202
 haughty 4416, 6263, 10201
 haunch 9364
 (to)have 3414
 (to)have dinner 10649
 (to)have faith 10167
 having 2696, 2806
 having a bad star 597
 having an iron beak 1627
 having an obstructed throat 1755
 having a patient mind 7551
 having a red beak 4835
 having a worthy place 2164
 having carried out 842
 having come 6963
 having compassionate mind
 11162
 having evil passion 4151
 having fast arrow 9711
 having favor 3037
 having fought 3311
 having good breath 2888
 having good feet 9449
 having good gifts 9028
 having head of 8930
 having heretical views 7750
 having laboured 4105
 having lost fortune 6088
 having mandate 3651
 having reached 6963
 having similarity in beauty 1900
 having solid hooves 1647
 having the same house 310, 311

- having the same mind 1902
 having the same place 326
 having two faces 3677
 havoc 7442, 7500
 he 766, 872, 4290, 4381, 4382,
 4562, 9146, 9337, 10685, 10736,
 10737, 10827, 10881, 11293
 head 4507, 7880, 7881, 8719, 8927,
 8930, 8935, 8973
 headache 8959, 8971
 head-bath 8961
 head-covering 8929
 headless 1103
 head of 8972
 headpriest 5496
 (to)heal 8302, 8306, 8307
 healer 8305
 healing 8301, 8305, 8325, 11484
 health 2152, 3609, 3613, 3614,
 3615, 4600, 8200
 healthy 2302, 3608, 10882, 11481
 heap 9705
 (to)hear 2096, 5902, 5941, 5948,
 6246, 7669, 7700, 7703, 7706,
 7707, 8014, 8047
 heard 2096, 7711
 hearer 5905, 7705, 7712, 7713
 hearing 7668, 7699, 7702, 7704,
 11205
 heart 2045, 3592, 3593, 3627,
 3628, 4251, 5186, 6560, 11524
 hearth 1061, 1062
 heartless 8285
 heartily 6564
 heart's wish 5212
 heat 291, 4263
 heathen 8497
 heaven 8813, 10236
 heavenly 3803, 3809, 8814
 heavier 4188
 heavy 2478, 4065, 4180, 4184,
 9858
 heavy-loaded 4876
 heel 6820, 7509
 height 1558, 8780
 heir 7832
 heirloom 8385
 heirs 7831
 held 3586, 11282
 hell 9588
 hellish 9591, 9595, 9603, 9604,
 9605
 help 633, 6729
 helper 317, 1904, 3643, 7448
 helpless 6110
 hemp 5076, 5103
 her 2049, 10278, 11298
 herald 2341, 6646
 herb 5294, 8564, 10495, 10496,
 11483
 herbal 3426, 3428
 herd 6541
 herdsman 2128
 here 889, 5279, 5283, 5293, 5298,
 5425, 5428, 5469, 5488, 5743
 heresy 353, 359, 2996, 7726
 heretic 2995, 5129
 heretical 346, 358, 7725, 7752
 heretical view 7750
 heritage 7830
 hero 4998, 5072
 heroism 5073
 he who 5082
 hey 2271
 hidden 6867, 7676, 7688, 7692,
 7697
 (to)hide 1271, 6866, 7685, 7691,
 7717, 7754
 high 1542, 1581, 1582, 8774, 8807
 higher 1552, 1555, 5493, 8778,
 8779, 8808
 highest 1553, 1554
 highest heaven 4249
 highest rank 8941
 high in rank 1547
 him 1792, 1845, 2030, 3373, 9146,
 9337, 9382, 9764, 10255, 11297
 Himalaya 9930
 himself 10824
 (to)hinder 6631, 6640, 6706, 6717
 hinderance 6630, 6695
 Hindu 2207, 2208
 Hindu priest 8505
 hip 9364
 (to)hire 8003, 8004, 8092
 hired girl 4823
 hired labour 4520
 hireling 5418
 hiring work 5418
 his 2049, 2052, 4528, 9146, 9337,
 9382, 10869, 11296
 His Majesty 2601
 (to)hit 2787, 3946, 11603
 hither 5469, 5488
 (to)hold 3414, 3583, 4577, 6585,
 6711, 11278
 holder 3422
 hole 2912, 2913, 2914, 10163,
 10415
 holiness 2017
 holy 4726, 11096, 11368
 Holy Ghost 10051, 11379, 11380
 Holy Word 11381
 homage 5966, 5967, 5968, 5970
 homeland 1412, 8392
 honest 6362
 honey 1066
 honour 1604, 6426, 6492, 7610,
 8473, 8474, 9482, 11383
 (to)honour 1615, 5911
 honourable 8472, 11384
 honoured 4505, 11384
 hook 2, 139, 837
 hooked 7748
 hoopoe 8188
 hooves 1646
 hope 324, 2018, 3343, 5630
 (to)hope for 2019
 hopeful 3344
 Hormazd 46, 643, 771, 10757
 horn 4844
 horse 1590, 8873
 horse armour 1623
 horse covering 1623
 horse killing 1670
 horse racing 8923
 hospitality 610
 hot 4259, 9550
 hot food 4261
 hour 4584, 4586, 7204, 11321,
 11323
 house 3540, 4063, 4935, 4943,
 4978, 10596, 10597, 10601
 household 4986
 householder 4660, 4985
 housemaster 4983
 housemate 310, 311

- house of Buddha 8245
 house of charity 8186
 house of merit 8214
 how 861, 3109, 3135, 3138, 3143, 9771, 10246
 how bad 3116, 9788
 however 3115, 4289
 how excellent 9839
 how fast 3160
 how great 3130
 how many 3111, 10246
 how much 3109, 3111, 3115, 3130, 3231
 how soon 9779
 how well 9822
 Hsian-fu 4374
 Hsien-yang 2117
 hub 8470
 Hulwan 10635
 human 5458, 5468, 5470, 5471, 5474, 11352
 humane 5468, 5470, 5471
 humble 4115, 6362, 6376, 6397
 humbled 4115
 humbleness 6375
 humbling 4117
 Humdan 2117
 humid 5873
 humidity 2306
 humiliated 2775, 6001
 humility 6375, 6396, 9663
 Hun 4377, 10732
 hunchbacked 5081
 hundred 8981
 hunger 639, 3523
 hunger-dead 1810
 hungry 2001, 9391, 10213, 10228, 10241
 hungry ghost 7029
 Huns 4388
 hunter 5922, 9213, 9226, 9903
 hunting fan 7379
 (to)hurl forward 2699
 (to)hurry 9027
 hurt 396
 (to)hurt 409, 443, 3521, 3719, 5276, 11426
 husband 2547, 4962, 10418
 husk 11464
 hut 4682
 Huyadagman 10840
 hydropsie 191, 206
 hyena 540
 hyena-like 542
 hymn 2492, 6515, 8965, 9318, 11344
 hypocrite 3728
 I 2347
 ice 10993, 11097
 icebox 11118
 icy 10993
 idol 2280, 11129
 idolatry 7739, 7742
 idolhouse 2282
 idolist 7740
 idol temple 7741
 if 2165, 2170, 4703, 4704, 4714, 4723, 4932, 7089
 ignominy 4326
 ignorance 1390, 5347, 5378, 5380, 5385, 6127, 10070
 ignorant 1393, 1549, 5154, 5345, 5377, 5386, 5748, 10071
 ill 4494, 8402, 8403, 8419, 10687, 10838, 10860
 illegal 1382, 5803
 ill-famed 4158
 ill-fated 8559
 illicit 1260, 6770
 illness 230, 1068, 1320, 1661, 1678, 3946, 4527, 4816, 7178, 7444, 8171, 8401, 8405, 8406, 9347, 10713, 10717
 (to)illuminate 10524
 illumination 10523
 illusion 2791, 3852, 3857, 3944, 5195, 5796, 5797, 7305
 illustrator 4884
 ill will 4616
 ill-wisher 609, 2367
 image 7723, 7730, 7734, 7738, 10317, 10360
 (to)imitate 7783
 imitation 7784, 7790
 immeasurably 1386
 immediately 2307, 5368, 11059, 11064, 11065
 imminent 6682
 immoral 5372
 immortal 903, 5795, 6157, 6164, 6167, 6169
 immortality 6159
 impact 6692, 6693
 imperfect 4738
 imperfect prefix 5168
 impermanence 1365
 impermanent 1364
 impetuous 10216
 importance 5700
 important 5699
 (to)imprison 7148, 7149, 7754
 imprisoned 7746, 7755
 imprisonment 7145, 7724
 improper 5350, 5395
 improvement 3928, 7248
 impulse 10298
 impure 5397, 5692
 impurity 922, 8629
 in 1183, 3217, 3235, 3236, 3239, 3349, 3367, 4677, 4996, 5597, 6922, 7255, 7280, 7412, 7416
 in a correct manner 5950
 inactive 5767, 8147
 inactively 5768
 in addition 6312
 in as much as 3134
 in a swoon 7545
 in blinking of an eye 3273
 in brief 493, 931, 945
 incense 2878, 2890
 (to)incite 1188, 2124, 6111
 incited 1189
 incitement 6010
 inclination 7784, 7790
 incomplete 5151
 incomprehensible 5747
 inconstant 1364, 5806
 incorruptible 4873
 increase 467, 468, 3868, 3928, 3929, 4020, 7248, 10805
 (to)increase 598, 779, 2530, 2618, 3078, 3080, 4379, 10784

- increasing 4399
 indebted 1287
 indefinable meaning 5705
 independence 8687
 independent 1999, 8684, 8685
 index finger 6119
 India 2207, 2208, 2211
 Indian 10996
 indication 1777
 indicator 1779
 indifference 2756, 3900
 indifferent 3894
 indigestible 72
 indigestion 114, 115
 individually 10217
 Indra 643, 2210
 indulgence 730
 ineffective 5767
 in excess 4008
 in face 1007
 in fast 5745
 infection 922
 inferior 4904
 infirm 8648, 8649, 10290
 (to)inflamm 6240, 7099
 inflamed 7100
 (to)inform 1272, 1347, 6091, 6117, 7978
 information 2322, 2779, 2780
 informed 2339, 2736, 2776, 3925, 7242, 7584, 7616, 7674, 11151, 11152
 in form of 4857
 (to)infringe 1031, 1032, 5403
 in front of 7556, 8670
 ingenious 11229
 in good health 3607
 in group 1131
 inhabitant 5632
 in his heart 11117
 iniquitous 6767
 iniquity 6769
 in it 3804, 3807, 6992, 7419
 initial 691
 (to)initiate 1171, 1179, 5251
 initiator 1181
 injunction 4589
 (to)injure 1561
 ink 5320
 inlaid 7870, 7871
 inland 3240, 3359
 inn 1598, 1628, 2391, 9747
 inferior 6262
 inn-keeper 9750
 innocent 6566
 inns 1614
 innumerable 1387
 in place of 6410
 inquiry 987
 insatiable 1388, 8140
 inscription 5452
 insect 6979, 6982
 (to)insert 9532, 9741
 inside 3217, 3235, 3236, 3238, 3239, 3240, 3349, 3353, 3358, 3359, 3362, 3370, 5597
 insight 10373
 insolent 8586, 9358
 inspector 8068
 in spite of 5368
 instable 8067
 instant 6577
 instantly 10867
 instead of 6688, 6689
 instep 6614
 (to)instigate 10204
 instigation 10208
 (to)instruct 6511, 7527
 instrument 3647
 instrument of bloodletting 4734
 in succession 6595
 insufflated 4013
 insult 6718
 (to)insult 6639
 intact 11482
 intelligence 10305
 intelligent 4210, 9941, 9946, 10300, 10304, 11229
 intention 5200, 5204, 5213, 5661
 intentional 5196
 intercalary days 10117
 (to)intercept 7836
 interception 7837
 intercourse 1928
 interdiction 3013
 interest 10180
 interlocutor 323
 intermediate 5595
 intermediate points of the compass 4845
 internal 3237, 3238, 3350, 3351, 3361
 interpreter 7275, 9683
 (to)interrupt 11394
 (to)interrupted 11395
 interval 343, 6577
 in that 10295, 10324, 10558, 10883
 in the 2049, 7014, 7016, 10278, 11299
 in the house 7161
 in the presence of 8338
 in these 7015, 7324
 in this 5572, 7015, 7016, 7033, 7034, 7151
 intently 9662
 into 3239, 3353
 intoxicating 5491
 (to)introduce 9752
 in turn 4887, 6595
 in vain 11385, 11413
 investigation 8069
 invisible 5829, 5832
 invitation 6178
 (to)invite 6117, 6120, 6344
 invited 6186
 inviting 6118
 invocation 11291
 inwards 3367
 Ipomoea turpenthum 9639
 iron 1624, 1625, 1626, 1631, 1664, 8737, 8892, 8899, 8902, 8921
 iron fetter 8921
 irrevocable 8199
 irritable 4186
 (to)irritate 4277
 irritated 8089
 is 766, 1715
 Ishvara 2222
 is not 6067, 6299, 6311
 isolated 1459, 8156
 isolation 7803, 8155
 Israel 11009
 Israelite 11010
 it 1845, 1906, 2030, 9146, 9382, 10116, 10255, 10558, 10594, 11293
 its 2049, 2052
 ivory 1088

J

jackal 9214
 jailer 2669
 Jamasp 11144
 Jamshid 10991
 jar 4453, 9621
 jasmine 3157
 jasper 2230, 2231
 jasper-coloured 2229
 jaundice 11584
 jaw 11365
 jaws 11462
 jealousy 10613
 Jerusalem 1945
 Jesus 2235, 11014, 11120
 Jesus Christ 11015
 Jesus the Splendour 1433
 Jew 3321
 jewel 8526
 jewish 3321, 3322, 3323
 John 11050
 (to)join 6605, 6732, 7580, 7621
 joined 5, 576, 929, 935, 7606,
 7625, 8159
 joining 52, 4187
 joint 6806, 11032
 joke 1536
 Jordan river 11072
 joy 9169, 9451, 10022, 10775,
 10779
 joyful 9173, 10022, 10028, 10029,
 10312, 10778
 Judas 10971
 judge 759, 3435, 3442, 3443,
 10680
 (to)judge 949, 5988, 6267
 judgement 2111, 5979, 6807, 6808,
 7212, 10682, 10684
 judge of the world 3399
 judging justly 3443
 jug 3710, 5026
 jujube 9132
 (to)jump up 1244
 jungle 5118
 Jupiter 10165
 just 3434, 3658
 just as 9831
 justice 3390, 3439
 just now 6312

just so 2250

K

kalpa 4719
 Kanzag 4790
 karavan 8726
 Kar fish 4878
 Kashghar 4668, 4669
 (to)keep 3414, 3583, 4577
 (to)keep aloof 11037, 11094
 keeper 3430, 6762
 keeper of moral precept 9235
 keeping 3417
 kept 3586, 4578
 (to)kept back 7531
 Khakhsar 4050
 Khocho 3346
 Khotanese 4368
 Khumdan 2117, 3355
 kick 6820
 kidney 4423
 (to)kill 7678, 7690, 7695, 7987,
 8005, 8011, 8012, 8045, 8093,
 11601
 killed 7667, 7696, 7991, 8013
 killer 7988, 8017
 killer of man 5472
 killing 7683, 8007
 killing by stones 8867
 killing fan 7382
 (to)kill off 8002
 kin 6364, 6748
 kind 2538, 3888, 4376, 4408, 5927,
 7120, 10058, 11345
 (to)kindle 6240, 7883, 7904
 kindness 9411
 kinds 10483, 11351
 King 10720, 10814
 king 713, 719, 727, 729, 749, 751,
 756, 2081, 2100, 2104, 2108, 2543,
 4284, 4357, 4464, 5327, 10666,
 10676, 10712, 10812
 kingdom 10810
 kingdom of Heaven 10811
 kinglike 4358
 kingly 724, 729, 4358, 10811
 king of elephants 8322, 8408
 king of splendour 2105

king of the gods 2557
 king of Tukhar 5329
 kingship 715, 4465, 4466, 6526,
 6527, 6537, 10810
 king's son 4467
 kinsfolk 10052
 (to)kiss 948, 8236
 knee 4591, 11155
 (to)kneel 6607, 6726, 6736, 6746
 kneeling 6622, 6727, 8886
 knife 4867
 (to)knock down 5896
 (to)knock in 10506
 knot 4187
 (to)know 393, 2962, 3838, 4205,
 4222, 4231, 7576, 7603, 7614,
 7620, 7626, 8034, 8099, 8103,
 8104, 11149
 knowable 4230
 knowing 4226, 7616
 knowing conflicts 2078
 knowledgable 8109
 knowledge 2321, 2322, 2780,
 4209, 4225, 4233, 4588, 7579,
 7615, 8105, 8106, 8107, 8108,
 8111, 8112, 8161, 11338, 11339
 known 4235, 8036
 koumiss 3284
 kuchan 5007
 Kuchean 850, 851
 Kushan 857, 5055, 5056
 Ku-tsang 4700

L

laborious 4113
 labour 4108, 4111
 (to)labour 4103
 lack 4764
 lack of belief 6174
 lack of function 5342
 lack of protection 8144
 lack of understanding 5385
 lack of zeal 5711
 lad 10292
 lady 2199, 2464, 3462, 3464, 3465,
 10825
 laid down 1962, 1980
 lain down 6027, 6039

- lake 308, 330
 lamb 10132
 lame 9239
 lament 463, 2085, 2549, 10673
 (to)lament 2033, 4121, 4123, 4124, 6266, 7330
 lamentation 726, 744, 4119, 7331
 lamenting 4122, 5220, 7132
 lamp 3246, 3545, 7807, 7960
 lampblack 4002
 lamps 3248
 lampstand 3249
 land 5723, 11225
 language 11239, 11241
 large 6750
 lascivious 16
 last 352, 7063, 7256
 (to)last 6760
 lasting 8805
 late 4530, 4538
 later 1407, 1704, 1965, 4537, 7494, 7532, 8375, 8379, 8381
 latter 7256, 7494, 7532
 (to)laugh 4148
 law 3431, 3433, 3452, 3596, 6138, 6417, 6807, 6810
 lawful 3434, 3438, 3446, 3594, 6809, 6811
 lay 5589
 (to)lay 6033
 (to)lay a fire 293
 lay brother 10120
 lay community 5904
 (to)lay hand 3654
 layman 1915
 lay sister 10121
 lazy 7400
 lead 1420
 (to)lead 186, 189, 1199, 1222, 1227, 1739, 1741, 3881, 6978, 6983, 6986, 7020, 7202, 7364, 7365, 7380, 9212, 9224, 9395
 (to)lead astray 1444
 leader 188, 6984, 8973, 9231, 9800
 (to)lead in 9617, 9752
 (to)lead up 1246
 leaf 10160
 (to)lean 7954
 (to)leap 1244, 1245, 5407, 5689
 (to)leap up 2310, 5408
 (to)learn 3984, 10957, 10964, 10965, 11045, 11046, 11087, 11091
 learned 2736, 3320, 3985, 6347, 6741, 10966, 11047, 11092
 least 8656
 leather 3254, 8230, 8234
 leather work 8232
 leave 522
 (to)leave 1884, 2035, 6463, 6466, 6961, 6962, 7010, 7134, 7359, 9812, 9940, 10031, 10577, 11218
 leaven 5171
 leaving 7360
 leavings 7012
 led 7366
 leaks 4696
 left 6959, 7135, 8717
 left behind 10291
 left over 7369, 10291, 10893, 11098
 leg 6414, 6415, 6416
 legal 3317, 3434, 3438, 3446, 3594, 6809, 6811
 length 2817, 2818
 lens 5619
 Leo 9323
 leopard 8204
 leprous 7463
 less 4738, 4904, 8656
 lesson 4890
 (to)let 7359, 9792
 let go 9940
 (to)let go 5673
 letter 2790, 3736, 3742, 5776, 6858
 letter of alphabet 1893, 8932, 10047
 (to)level 6508, 7514
 Liang-chou-fu 4700
 liar 3579, 9067, 9069, 11266
 (to)liberate 9994, 9996, 10023, 10110, 10257, 10556
 liberation 4488, 9997
 liberator 9998, 9999
 licentious 4555, 4556
 (to)lick 8654
 lie 3577, 3582, 4575, 11265, 11270
 (to)lie 6026
 lied 6028
 (to)lie down 1727, 6283, 6939
 life 374, 431, 1030, 2352, 4594, 4597, 11441, 11445
 Life Giver 2291, 11448
 life giver 1055, 1056, 1240
 lifeless 306
 (to)lift 9094, 9120
 (to)lift up 9082, 9087, 9099, 9127, 9142
 Light 1505
 light 1505, 3246, 7807, 7960, 8479, 8571, 8598, 8604, 8621, 8623, 8641, 8645, 10828
 (to)light 498, 1307, 7883, 7904, 8076, 8083, 9021
 lighted 1309
 (to)lighten 3930
 lighter 8646
 lightless 1390
 light-loaded 4749
 light-maker 8484
 lightness 10829
 lightning 1635, 10331, 10344, 10368, 10528
 light soul 8599
 like 1035, 1037, 2170, 2250, 2265, 2267, 3242, 4385, 4714, 4723, 5146, 5191, 5194, 5308, 5322, 7671, 10094
 (to)like 4641
 likeness 7424
 likewise 1037, 1039
 liking 4644
 liking body 7400
 liking breaking wind 7361
 liking dancing 7341
 liking flowers 7346
 liking hunting 7379
 liking hunting with falcon 7406
 liking killing 7382
 liking sensuality 7339
 liking slandering 7343
 liking song 7354
 liking speech 7348
 liking walking 7391
 lily 9076
 limb 649, 969, 1701, 8368
 limit 5048, 9608

line 1544
 lineage 5061
 link 7590
 Lion 9323
 lion 9320
 lip 7213
 lips 7517
 liquor 11503
 list 170
 (to)listen 5902, 5948
 listener 5905, 5947, 7705
 list of nations 5729
 lit 7906, 7907
 litter 5022
 little 4191, 4684, 4686, 4693, 6066,
 8640, 8645, 8849
 little by little 4685
 little house 4682
 little known 4689
 lit up 482
 (to)live 2348, 4593, 11437, 11440,
 11457
 living 2352, 2353, 4595, 4596,
 4604, 4620, 9877, 11446, 11449,
 11488
 Living Self 4280
 Living Spirit 551
 living world 2355
 lizard 4854
 lo 5839
 load 2469
 loan 6443, 6453, 8202
 loathing 8117, 8118
 local 2024, 2025, 5721, 5739
 (to)lodge 7214
 loka 8576
 lonely 2427
 long 2635, 2813, 2814, 2826
 long-beaked 2821
 longing 9615
 long-lived 2822
 long-nailed 2820
 long-tailed 2816
 (to)look 9581, 9584, 9587
 (to)look after 775, 10932
 (to)look at 9744
 looker 9583
 looker-on 10414
 (to)look for 7281, 7308, 7309,

7322
 (to)look out 6653
 loose 10832
 Lord 2543, 4529, 10720, 10814,
 10870, 10873
 lord 751, 756, 4464, 5410, 8948
 Lord Buddha 2614
 Lord Jesus 10679
 Lord of the firmament 8817
 lord of the gods 2551
 Lord of the World 456
 Lordship 10815
 lordship 10817
 (to)lose 6449, 6877, 6919
 lost 6906, 8387, 11385
 lotus 1921, 10123, 10124
 loud 1542, 2826, 2827
 Lou-lan 4822
 louse 8507, 9313
 love 3954, 3977, 5665, 7347, 7351,
 7396, 7397, 9430
 (to)love 3957, 7342, 7408
 loveless 1383
 lovely 7338, 7395
 love of money 3959
 lover 3958
 low 3065, 3125
 lower 3123, 3129, 3158, 6262
 Lo-yang 8956
 luminous 8604
 lump 5437, 5441
 lunar mansion 1786, 3943, 9369
 lust 13, 18, 7347
 lustrelessness 5341
 lute 10395
 luxuriant 5118
 lying 1980, 6027, 6039, 11269

M

mad 236, 1524
 madness 1457
 Magian 5512, 5513
 magian cult 5519
 magian house 5516
 magian killing 5521
 magians 5520
 magic 460, 3171, 3852, 4894,
 10135, 10138, 10140, 10194,

10918, 10924
 magician 3172, 3747, 8827, 8869,
 10137, 10922
 magnanimity 3833
 magnificence 2090
 magnificent 8725, 10657
 magophonia 5521
 Magus 5315, 5512
 Maharajah 5307
 Mahayana 9759
 maid 1608, 1610
 Maitriya 5272, 5664
 majesty 53, 3914, 3918, 7182
 (to)make 5361, 7891, 10079, 11433
 (to)make a fool 4535
 (to)make effort 4085
 (to)make fun of 9089
 (to)make grow 8566
 maker 4891
 (to)make ready 7227
 (to)make return 2360, 11458,
 11513, 11610
 (to)make straighten 3922
 making 4654, 4813, 4817, 4821,
 4879
 making fun 7461
 male 3718, 6291, 10229
 male ass 6292
 male eyes 6293
 male kid 2739
 man 3718, 5429, 5455, 5458, 5462,
 5473, 5474
 mane 2650
 mange 6442
 Mani 5210
 Manicheaism 1487
 Manichean Cosmology 2430
 Manichean god 313, 1433, 1505,
 2455, 2457, 2698, 6053, 6062,
 6804, 6826, 8433, 8966, 10051,
 10219, 10672, 10754
 Manichean goddess 4788
 Manichean hymns 10840
 Manichean prayer 10989
 Manichean priest 679, 3757
 Manichean sect 3759, 5618
 manifold 11353
 Mani's book 8821, 8831
 Mani's fourth commandment

- 5009
 Mani's teaching 300
 Mani's twin 10984
 mankind 5429, 5458
 manly 10439
 manner 662, 964, 2747, 3888,
 6450, 7120, 7671
 mansion 9392
 mantra 5387, 7901
 many 680, 4204, 4237, 4253, 9468,
 9638
 many kinds 4242, 4256
 many things 4254
 Mar Amu 5413
 Mardi 10221
 mark 159, 735, 982, 1544, 2092,
 2479, 2626, 3721, 5923, 7120,
 7130, 9107
 (to)mark 7127
 market 9795, 9796, 9853
 Mar Mani 5228, 5447
 marriage 2554, 2558, 6536, 11148
 marriage contract 9964
 marriage feast 2564
 marrow 5318
 Mars 10221
 marsh land 3186
 martyr 10309
 martyrdom 3082, 10308
 Marv 5430
 (to)marvel 5287, 10333
 marvelous 10822
 Marv river 5477
 Mary 5483
 Mashiyane 5475
 mass 9705
 massage 7209
 master 527, 4464, 4529, 10870,
 10873
 mastery 10798
 mastic 4776
 material 4202, 9620
 materials 8
 maternal ancestor 6208
 matter 1534, 5237, 7757, 8731,
 8738
 may be 288
 maybe 4715
 Mazda worshiper 5693
 me 912, 3141, 3142, 5162, 5332,
 5571, 6972, 6972, 9477, 9479
 meadow 5431, 5434
 meagre 4694
 meal 4430
 mean 4541
 meaning 6080, 6082, 8066
 meanness 4547
 means 1078, 3647, 5299, 7108,
 7113
 measure 4362, 7756
 measured 7761
 meat 1355, 10908, 10927
 meat production 10915
 mediation 5596
 mediator 5594
 medical 2973
 medical plant 243, 1518, 1519,
 8584, 10496
 medicinal 9639
 medicine 1518, 2975, 2976, 6785
 meditating 9257, 9272
 meditation 1762, 3724, 3726, 8708,
 9265
 (to)meet 6703, 6709, 6745
 meeting 6692, 6693
 melody 6107, 6894
 (to)melt 10536, 10538, 10548
 (to)melt away 10533
 member 4092
 memorial 1797, 7593, 7597, 9388
 memory 1796, 1797, 2708, 7591,
 7649, 7799, 9386
 men 5457, 5460
 mental 5196, 6562, 6564
 (to)mentioned 10018
 merchant 4295, 10045, 10688
 merciful 11162, 11166, 11184
 Mercury 9753
 mercy 7163, 10655, 10898, 11167,
 11170, 11183
 meridian 6276
 message 2967, 7661
 messenger 1684, 2305, 3968, 4001,
 7390, 7662, 8987, 11253, 11272
 metals 4451, 9379
 Michael 5620
 middle 5286, 5300, 5590, 5593,
 5594, 5595, 5597, 5613
 midnight 6280
 mighty 8788
 Mihryazd 5659
 milder 6000
 mildness 5999
 military man 2342
 milk 746, 747, 2084, 10668
 milky 747
 mill 1424, 4463
 millenia 11191
 millet 1529, 4429
 millipede 8997
 millstone 1421
 mind 2045, 5186, 5200, 5203, 5205,
 6557, 6560
 mindful 10064
 (to)mingle 7844
 minister 932, 5311, 10170
 ministry 5312
 Miqlasck 5324
 miracle 4729, 4828, 4894, 4899,
 5145, 10135, 10140, 10141, 10194,
 10196, 10197
 miracle doer 10195
 miraculous 4829, 10139, 10143,
 10195, 10200
 mirage 460
 mirror 41
 miserable 580, 581, 591, 2619,
 2620, 2982, 3056, 3061, 3064,
 3068, 3795
 misery 465, 587, 601, 1258, 2621,
 3067, 3282, 11175
 misfortune 6756, 8030, 9813
 mission 11273
 mistress 3911, 10825
 Mithra 919, 3399, 5609, 5646
 (to)mix 238, 7821, 7844, 7849,
 8072, 10134, 10190, 10191
 mixed 182, 7846, 7847, 7848, 7851,
 10192, 10427, 10429
 mixing 7820, 7847, 10446
 mixture 161, 238, 725, 7820, 7822,
 10189, 10444
 (to)moan 2028, 4190, 6054
 moat 6871
 (to)mock 2396
 mockery 4674, 4675
 model 664

modest 2016, 6376
 modesty 1138, 9185, 9198
 moist 5873, 5874, 5876
 moisture 6015, 11254
 molten 10549
 moment 834, 4913, 5893
 monastery 2610, 4373, 5214, 8865
 Monday 5181, 5257, 5258
 money 6874
 monk 1852, 1915, 3772, 6437,
 8218, 8332, 8960, 9032, 9054,
 9287, 9288
 monkey 5323, 5325
 monkhood 3780, 9034, 9296
 monks 9035
 monkship 3780
 monochrome damask 7378
 month 5174, 5253, 11006
 monthly 5255
 monthly orders 3316
 monument 7876
 moon 5174, 5253
 Moon-god 5176
 moon-god 5254
 moonrise 5262
 morality 3452
 moral precept 9233
 more 564, 2721, 2959, 3926, 3953,
 4019, 4032, 4511, 7243, 8133,
 8778, 8779
 more arranged 7892
 more beautiful 734, 4915, 9119
 more depressed 9651
 more different 6226
 more exalted 7834
 more glorious 4351
 more ignorant 5346
 more miserable 595
 moreover 9746
 more painful 612
 more powerful 9702
 more ready 7225
 more revolting 6721
 more sinful 4582
 more suitable 6592
 more terrible 10584
 more triumphant 8790
 more visible 10404
 morning 1862, 2452, 2673, 2692,

2693, 3870, 3872, 3873, 10551
 mortal 5423, 5424, 5644
 mortality 5643
 mortal sin 5611
 Moses 5558
 mosquito 5518
 most 1553, 3927
 most cruel 8992
 most divine 2596
 most fertile 96
 most guilty 4315
 most miraculous 3967
 most necessary 4310
 most praised 673
 most sinful 2627
 most soothing 10145
 moth 2822, 2829
 mother 920, 5244
 mother and father 5247
 motherhood 890
 mother-in-law 776
 Mother of Life 1426, 8433
 motivation 10208
 mottled 1313
 (to)mount 2529, 2623, 2625, 3074,
 3091, 3093
 mountain 4168, 4244, 8825, 9616
 mountaineer 4244
 mounted 2471, 2488, 3075
 mounting 2624
 mourner 745
 mourning 5221
 mouse 5557
 mouth 5003, 5006, 8471, 8553,
 8554
 (to)move 4174, 5364, 6101, 6145,
 9340, 10299, 11018, 11255
 movement 8153
 moving 83, 84, 6146, 6845, 8343
 much 680, 4204, 4237, 4253, 9380
 mud 4192, 4196, 4273
 muddy 4196
 mule 4270, 10629
 multicoloured 10463
 murder 2059, 2068, 7683, 8006
 murderer 7679, 7715, 7716
 music 11605
 musical instrument 3206, 3207,
 3219, 3352, 11602

music fan 7354
 musician girl 11294
 musk 5238, 10956, 11099
 mustard seed 8880, 8962
 mute 4671
 mutilated 2044
 muzzle 7609
 my 5571
 my lord 937
 mynah bird 9134
 myriad 2811, 8652
 myrtle 5535
 myself 10824
 mystery 8451
 mystic 7697
 mystical 7676, 8455

N

Nahid 5836
 nail 5615, 5744, 10222
 (to)nail 10506
 nailed 10227, 10510
 naked 2576, 2580
 name 5774, 5777
 (to)name 2309, 11290
 named 11292
 name-giving 10037
 namely 5834
 Nanai 6020
 Nanai the Lady 6012
 naphtha 5888
 napkin 3989
 Narisaf yazd 6053, 6062, 11126
 Narjamig 10984
 (to)narrate 949
 narrated 7073
 narration 7073
 narrative 9919
 nation 5716, 5736, 5738
 national 5721, 5722, 5739
 native 2025
 natural 6378
 nature 981, 6374, 6378
 nave 4563, 8470
 navel 5717
 navigation 6123
 Nawe-kat 6182
 Nazaret 5733

- near 2500, 5852, 5857, 5864, 5867,
 6403, 6898, 6909, 6913
 near death 6914
 nearer 6915
 necessary 4307, 4309, 4403
 necessity 4311, 6221
 neck 4247, 9194
 necklace 9196, 11611
 need 1217, 6218
 needful 6220
 needing 6220
 needle 10222
 needy 608, 1218, 6205, 6220, 6222
 (to)neglect 3896
 negligence 3895, 3898, 3900, 7664
 negligent 3894, 3899
 neighbour 3451, 3707
 neophyte 6187
 nerve 3552, 6801
 net 1336, 3395, 7484
 never 4707
 nevertheless 11033
 new 6109, 6115, 6125, 6188
 new moon 2579, 2607, 5260, 5830,
 6183
 news 2279, 2303, 3566, 4384, 9814,
 9895, 11205
 new year festival 1304
 next day 2688, 2691
 (to)nibble 3709
 nice 4359, 9408, 9433, 10714
 niceness 10839
 night 737, 2093, 2094, 10659
 night before 1396
 nightblind 9179
 nightingale 11362
 nightly 10660
 nine 6099, 6105
 ninefold 6121
 nineteen 5827
 nineteenth 6173
 nineteenth day of the month
 2786, 3937, 7271
 ninety 6114
 ninth 5823, 6137, 6139
 ninth day of the month 244, 286,
 1500
 ninth month of the year 2901
 Nirvana 6286, 6287
 Nisan 6296, 6297
 Nishapur 488
 no 5147, 5838, 6198
 Noah 6131
 nobility 426, 2343, 6674
 noble 401, 424, 426, 2301, 2344,
 6672, 6674, 6680, 8526, 8725,
 10502, 10817
 nobles 2287
 nobody 6234, 6237, 6243
 nocturnal 10660
 node 8331
 noise 6122, 9316
 non- 5713
 nonaction 6441
 non-birth 5715, 5149
 nonhuman 5787
 nonpath 5158
 noon 6277, 8650
 nor 6198
 North 6518
 north 6493
 nose 6017, 6063, 6228
 nostril 6018, 6228
 not 5147, 5713, 5838, 6198
 notable 7605
 not alike 5156
 not bored 5812
 not complete 5150
 not done 6441
 not drawn 5807
 not fated 5732
 not good 5835
 not guilty 5805
 not having eaten 5750
 not having obtained 5734
 not having rebirth 5715
 nothing 6229, 6238, 6239, 6242
 not obtained 5807
 not passing away 5742
 not pierced 5812
 not ready 5740
 not riding 5718
 not speaking 5851
 not straight 131
 not written 5801
 (to)nourish 6455, 6461, 6759
 nourished 7316, 7318
 nourisher 4433
 nourishing 6764, 7317
 now 302, 803, 4716, 4721, 4928,
 4969, 6135, 6142, 6312
 Now-ruz 6130
 number 5405, 6675, 7936, 8703
 numberless 251, 8226
 numbness 4885
 numeral indicator 10801
 numeral suffix 6103
 nun 1853, 1916, 9033, 9289, 9290
 nurse 9582
 (to)nurture 6455
 nurturing 6473

 o 1892
 oak 129
 oath 9044, 9053, 10486
 obedience
 obedience 168, 905, 3906, 5710,
 5953, 5999, 8969
 obedient 818, 1653, 3905, 3907,
 5946, 5958, 5995, 7166, 7168, 8968
 objecting 8782
 oblivion 3945
 obstacle 6630, 6714
 obstinate 1681, 8237, 8781, 10534
 obstructed 1360, 7839, 7840
 obstructed nose 6230
 (to)obtain 568, 2965, 3020, 3029
 obtained 2150, 3031, 3033
 occasion 7249, 10928
 occiput 7487
 ocean 5304, 8823, 8833, 8834
 oceanic 1589
 of 616, 620, 3106, 3107, 3110,
 3147, 3163, 3208, 3225, 3300, 5330
 of all kinds 10482
 (to)offer 2593, 2749, 3021, 3499,
 3865, 3890, 7994, 7996, 7999
 offered 2599, 7998, 8000
 offering 5968
 officer 1943, 2342
 offspring 3084
 of heart 3224
 of him 3373, 10116, 10417
 of iron 8737
 of it 620, 3300, 3330, 3331, 3336,

3339, 3374, 3375, 3381, 9192,
10116
of knife 4869
of many kinds 11353
of me 3141, 3142
of morning 2692
of such 1909
of that 10278, 11296
of the earth 11222
of them 3166, 3350, 3380
of those 3380
of two kinds 3683
of you 6944, 9701, 9738
ogler 7398
oh 4892
oil 8570
ointment 3258
old 1864, 5230, 5231, 5685, 9949,
9950, 10248, 11581, 11582
old age 2239, 5236, 11414
old man 5230, 5231, 11582
old woman 11581
oleaster 9132
oleaster-fruit 9133
oleaster-fruit piercer 9134
olfaction 2890, 2893
olive 11599
on 3301, 6922, 7255
on account of 10206
once 2257, 2424, 11069
once upon a time 10234
one 2243, 2426, 11029, 11077
one another 2249, 4098, 4130
one by one 2247, 2418, 11095
one hundred 9004
one hundred and eighty 9005
one hundred and fifty 9006
one of 11078
on foot 6419, 6429, 6753, 6775
on guard 6546
onion 8300
on it 7404, 7409
on knees 1238
only 11033
on that 10115
on them 7409
on the other hand 7432
on the spot 10867, 11056, 11065
on the way 8410, 8411

on this account 3332
on time 4585, 8121
open 1063, 4360, 4490, 10215,
10223, 10503, 10716, 10832
(to)open 8336, 10294, 10504
opening 10833
openly 1007
openness 10954
(to)open wide 9207
opinion 5189
opportunity 11019
opposite 7801, 7856, 7879
opposite shore 8125
opposition 7803
(to)oppress 557, 2859, 2860, 2863
oppressed 559, 1143, 7957, 9654,
9656
oppression 2861, 2862, 7207, 7818,
10546
optical 3205
or 2067, 2069, 2435, 3828, 4375,
4941, 4954
oral 11242
orarium 10176
orchard 7103
order 1348, 3645, 3903, 7157,
7164, 7523, 7875, 7876
(to)order 2380, 2760, 3875, 3910,
6091, 6328, 6332, 6974, 7154,
7170, 7176, 7863
ordered 3909
order of electi 3771
Ordibehesht 1497
ordure 3601
organ 3063, 8368
original 1942, 8354
ornament 159, 1318, 8312, 8313,
11611
ornate 1319, 1398, 6439
(to)ornate 1397
orphan 8928
other 1200, 1203, 1223, 1229,
3509, 3515, 3733, 6199, 6341,
6464, 6485, 7012, 7369
others 1211, 1226, 6340
otherwise 1225
oublette 6141
ounce 6918
out 2830, 2986, 2990, 6319, 6383,

6386
outcast 3230
outer layer 11464
outfit 7222
out growth 10921
outlook 6655
out of 2990, 3004, 3208
out of the world 3405
outside 2830, 2986, 2993, 2998,
2999, 3005, 3039, 3040, 6258
outskirt 6755
outstanding 1636
oven 9609
overcome 10112
(to)overcome 10080
overseer 833
(to)overtake 1016
owl 3184
own 4528, 10869
owner 10870, 10873
ox 4071, 4291

P

pace 76
pact 2726, 7518
Padwakhte 6826
pain 464, 592, 601, 605, 2617,
3082, 4135, 4136, 4333, 6365,
7353, 8975, 9634, 10686, 10713,
10830
pain-bearing 2774
painful 606, 3066, 3081, 7352,
8976
painless 8163
painted 6857
painter 5956
pair 11090
palace 9181, 9182, 9392, 9557,
9878
palate 4631, 4636, 4637
palm 6019
Panjikand 6893
paper 4632, 4634, 4635
parable 394, 419, 7424, 7425
parablebook 395
Paraclete 10730
paradise 2008, 2567, 2609, 2611,
2928, 8480, 8481, 8572, 8605,
10236, 10238, 10520

- (to)paradise 10239
 paradisian 8606
 paralysed 486, 943, 1546, 9723
 parasang 507, 508, 2832, 3858, 3983, 3993
 parasol 5022
 parcel 2653
 parchment 8228
 pardon 730, 7153, 7163, 7169
 parents 4475, 5247
 parrot 2176, 9726
 Pars 10557
 Pars region 6476
 part 1767, 7539, 8028, 8042, 8087, 8088, 10959, 11103
 (to)part 4519
 Parthian 6852, 7250, 8288
 particularly short 4766
 partnership 788
 part of the face 7018, 7377
 (to)pass 563, 684, 2495, 2853, 4017, 4018, 4083, 4531, 8064
 (to)pass away 4024
 passed 8749, 8755, 8757, 10631
 passenger 4027
 (to)pass go 10543
 passing 4025
 passing away 4026
 passion 6371, 6373
 (to)pass over 4023, 4024
 past 4021, 4268
 pasture 3250, 6541
 paternal ancestor 6201
 path 4657, 4659
 patience 2923, 7984, 9875, 10952
 patient 2905, 7547, 7548, 7550
 patrimony 7830
 pause 951
 pavement 7217
 pawn 6024
 (to)pay 9704, 9714, 9716, 9732
 (to)pay attention 11154
 (to)pay homage 5971
 payment 9709, 11145
 (to)pay respect 8924
 peace 1929, 1940, 3704, 7813, 10434, 10448
 peace-dispensing god 8433
 peaceful 1931
 peak 3188
 (to)peak 3709
 pearl 5435, 5531, 5564
 pearlborer 5436
 pebbles 9397
 pen 9353, 9372
 (to do)penance 3956
 penetrating 1466
 penitence 5978
 penitent 5981
 people 1458, 2400, 5716, 5724, 5736, 5741, 8429, 8493, 8497, 11352
 people's list 5729
 pepper 5416, 6758
 (to)perceive 6735, 7673
 perceived 6574
 perception 194, 6611, 7579, 7615, 8105
 perdition 6070, 6301
 perfect 1648, 1649, 2386, 2387, 8890, 8911
 perfection 1655, 1659, 2388, 2390, 6471, 8916, 8918, 9411
 perfectly 185
 performer 828
 perfume 2890, 2893
 (to)perfume 2879
 perfumed 2732, 2733, 2883, 2884, 2886, 8811
 perhaps 3478
 period 343, 1045, 1577, 2139, 11489
 periodical 11490
 (to)perish 6919, 6920
 perishable 6338
 permanence 263, 268
 permanent 5, 265, 267, 517
 permission 1282, 1920, 7264
 perpetual 516
 (to)persecute 7501
 persecuted 7502
 persecution 7498
 Persia 6475
 Persian 6477
 persistence 7903
 person 703, 5473, 5737
 (to)perspire 4503
 Pertrus 9285
 perversion 353, 377, 7726
 (to)pervert 356, 2179
 perverted 346, 347
 pestle 1875
 petal 7185
 Petrus 8855, 9286
 Pharise 7385
 pheasant 9698
 Phrygian 7291
 physician 2518, 2972, 3616
 picked up 1118
 (to)pick up 1115, 8580, 10313
 piece 3949, 4652, 7539, 8292, 10211, 10959, 10962, 11103
 pieces 1343, 6509
 (to)pierce 994, 1005, 9059, 9063
 pierced 995, 7748, 9019
 pierced-ear 9018
 pierced with needle 10507
 piercer 9229
 piety 8183, 8187, 8215
 pig 4666
 pigeon 4794, 5031
 piles 1472
 pillow 7880
 pincers 699
 pious 8184, 8213, 9413, 9422, 9437, 9438, 9446
 pious action 9415, 9420
 piousness 8187
 Pisces 5234
 pitcher 4362, 4453, 9621
 pitiable 11173
 pitiful 11161, 11173
 pitifully 11189
 pitiless 8284
 pity 11167, 11177, 11180, 11183
 place 240, 1683, 1703, 2020, 2023, 2443, 3784, 9794, 9797, 9799, 9803, 10277, 10286, 11056
 (to)place 6073, 6315
 placed 1962, 1972, 1980
 place of the gods 2605
 plain 3534, 3722, 5479, 8422, 8444
 plaint 7331
 (to)plan 5858, 6335
 planet 6916, 8290, 10165
 planned 5861
 planquin 5022

- plant 494, 858, 2724, 2919, 3426,
 3428, 5417, 5559, 8564, 9639,
 10155, 10495, 10586, 10626, 11400
 (to)plant 6073, 6092, 6094, 6330
 plantation 10086
 planted 6095
 planting 5128
 platform 5022, 9182
 play 4673
 (to)play 11331, 11545, 11602
 (to)play lute 10396
 pleasant 4359, 7370, 7877, 7912,
 10714
 please 7175
 (to)please 7878, 7887, 8075, 8675,
 8677
 pleasing 7913
 pleasure 6649
 pledge 8124
 plenipotentiary 5626
 (to)plough 167, 904, 5185
 plough share 1686
 (to)plunder 7116
 point 6133
 poison 4567, 9319, 11159, 11160,
 11523
 poison-like 4568
 poisonous 4569, 4570, 11165,
 11171
 poison spider 4402
 polite 4565
 pomade 2480, 8811
 pomegranate 5808
 pond 330, 5024
 pool 308
 poor 3068, 3285, 3662, 3664, 3795
 porch 7925
 porcupine 9137
 pore 2914
 pork 4666
 porter 2476, 2690, 6805
 portion 1767, 6567, 8028
 (to)possess 3414
 possessing 2696
 possession 260, 2742, 3415, 4175,
 9409
 possessive suffix 12
 post 7394
 postponement 7450
- posture 2216
 pound 6676
 (to)pound 2042, 5906, 5926, 6193
 pounded 5868
 (to)pour 285, 287, 5241, 7537,
 8674, 10157, 10188
 poured 10441
 (to)pour out 10133
 poverty 3282, 3661, 3666, 3796
 poverty-stricken 9656
 power 151, 714, 4120, 9502, 9509,
 9513, 10645, 10651, 11208
 powerful 1464, 1520, 9505, 9511,
 9718, 11209, 11210, 11211
 powerless 5396, 6366
 (to)practice 11039
 praise 24, 70, 219, 221, 674, 675,
 1263, 4340, 4355, 4356
 (to)praise 20, 67, 670, 671, 2686,
 4337, 5911, 6632
 praised 22, 4341, 4350, 4352, 6633
 praising 25, 68, 989, 4345, 4348
 prayer 5889, 5892, 5966, 5970,
 6698, 9318, 10988, 10989
 precious 1464, 1469
 pregnant 2767, 4184
 premature 9689
 (to)prepare 1079, 1081, 1163,
 5361, 7223, 7227, 7389, 7519,
 7521, 7524
 prepared 156, 1082, 7226, 7522,
 7893
 preparing 7228
 Presbyter 5319, 5496, 10796,
 10852
 present 804, 1578, 6143, 6334,
 8354, 10406
 (to)present 7057, 7059
 presentation 478
 presented 2599
 (to)press 1108, 2684, 2859, 2860,
 7209
 pressed 1093, 1126
 pressure 9634
 (to)prevent 6717, 6849
 prevented 6859
 previous 4012, 6903, 7278, 8337,
 8353
 previously 8352, 8356, 8357
- price 1445, 2402, 5510
 priceless 1372, 8146
 (to)prick 994, 1005
 pride 4441, 10744
 priest 2578, 3768, 3772
 priesthood 3774
 primordial 6055
 prince 2582, 2583, 4467, 10457,
 10479, 10517, 10813
 princess 10450, 11138
 prince's wife 4070
 prison 2643, 2647, 2663
 prisoner 2838, 2843, 3047
 prisoner of war 10082, 10114
 privative prefix 6100
 (to)proclaim 4378
 proclamation 4384, 4405, 11432
 profit 1257, 1466, 6587, 6728,
 6729, 7112, 10127, 10131
 profitable 6733, 8467, 10159
 profound 5949, 6244, 6347
 profoundly 6347
 promise 6609, 10486, 10489
 (to)promise 6385, 10490, 10494
 promised 10491
 promiser 6610
 promotor of the religion 3775
 pronouncement 7041
 proper 8694
 property 1710
 prophecy 3052, 3053, 7663
 prophet 578, 2969, 3054, 7662
 prosperity 2694
 prosperous 192, 1249, 2302, 2677
 prostitute 4194, 4195, 10640
 (to)protect 6524, 6550, 6553,
 10644
 protected 223, 1531
 protecting from evil 6547
 protection 1175, 1176, 3417, 6542,
 6552, 8491
 protector 2214, 3416, 3430, 6496,
 6529, 6799
 protector of religion 3778
 protector of the earth 11232
 proud 4416, 4439
 providence 6761
 provisions 1078, 2299, 6764, 7471,
 7475, 8560, 11435, 11606, 11607

provocation 6010, 6112
 psalm 5690
 public 1063
 public place 2278
 pudenda 1731, 9187
 (to)pull 1970, 4142, 4265, 6752,
 6803, 7081, 10620, 10627, 10647
 pulled 6797, 7082, 7083
 pulling instrument 2, 139, 2103,
 4141
 pulling out 3770
 (to)pull out 138, 1356, 3769, 6081,
 6323, 6778, 7126, 11236
 (to)pull out(hair) 7809
 pulpit 9797
 punishment 2646, 2657, 2679,
 2700, 4260, 4262, 6532, 6535,
 7207, 7212, 7986
 pupil 1601
 purchase 4193, 10637
 (to)purchase 10641
 purchaser 4198
 pure 1954, 1964, 1982, 1986, 1991,
 1994, 2328, 4815, 11368
 pure-minded 1953, 1985
 purgative 5486
 purification 7458
 purified 7439, 7457
 (to)purified 1958
 purifier 2331, 11376
 (to)purify 1307, 1956, 6491, 7454,
 7456
 purity 2329, 11369, 11372, 11375
 purity of mind 1988
 purity of mouth 5009
 purple 1448
 (to)pursue 1739, 1741, 7505, 9212,
 9216, 9224, 9395
 pursued 1750
 pursuit 978, 1748, 7498
 (to)push 3990
 (to)push in 3999
 put 1972
 (to)put 1966, 1969, 1971, 3499,
 6092, 9863, 9864
 (to)put down 6072
 (to)put on 5899, 5933
 (to)put to death 8002

Q

quadruped 3154, 3252, 3364
 quarrel 6580, 6823, 7718, 8130,
 10906
 (to)quarrel 8129
 quarrelsome 6581, 6582, 6583,
 7719, 8278, 8286
 quarry 6192
 queen 2458, 3465, 4470, 6444,
 10605, 10663, 10674, 10809, 10825
 question 532, 987, 1914, 1923,
 7208, 9928, 10119
 quick 4576, 11256, 11257
 quicker 11258
 quickly 2313, 9730, 11276
 quiet 957, 1931, 1936, 1937, 2194,
 5370
 quietness 10162, 10164, 10433
 quietude 1929
 quiver 3611

R

rabbit 4258, 10625
 race 5061, 6748
 racing 9029
 Rad 8521
 radiance 461, 1427, 1429, 1437
 radiant 95, 1431
 rafter 3988
 rage 1517
 rain 9846
 (to)rain 9847
 rainlessness 5392
 rainwater 9857
 (to)raise 791, 1003, 1185, 1197,
 2136, 7313, 8760, 9087, 9127,
 11427
 raised 7861, 9011, 9100
 raised up 9088
 (to)raise up 1538, 7824
 raising 7859
 Rajwart 8408, 8452
 Rakhsh 8477
 rancour 9633
 rank 697, 6792, 8706
 ransom 10642
 rather 2812, 7243, 11036

ravine 3564, 9206
 raving 1524
 raw 4051, 4054
 reach 566, 11245
 (to)reach 567, 2502, 2517, 2787,
 3946, 6929, 6960, 7022, 7383,
 8029, 8095, 9573
 read 7658
 (to)read 4459, 7600, 7602, 7656,
 8043
 reader 7659
 reading 7601, 7657
 ready 156, 160, 877, 882, 1082,
 1083, 1084, 6683, 6859, 7226,
 7522, 7640
 realm 2080, 2107, 10665, 10675
 realm of the dead 5551
 (to)rear 2961
 rebirth 8866
 (to)rebuy 8751
 (to)receive 1530, 3020, 6573,
 6585, 6608, 6612, 6615, 6616,
 6617, 6621, 6624, 6626, 6627,
 6711, 6712, 6734, 7562, 7635,
 7636, 7637, 7641, 7672, 7673, 8038
 received 7633, 7644
 receiving 7674
 reception 499, 610, 886, 946, 1533,
 3024, 6609
 (to)recite 7999, 8765, 9042
 (to)reckoned 7938
 reckoning 7936, 7940
 recognition 8107
 (to)recognize 393, 4004, 7576,
 7585, 8099, 8104
 recognizing 11152
 recollection 9389
 recompense 7985
 records 7264
 (to)recount 7070, 7076
 rectitude 8690
 rectitude 8518, 8689
 red 4834, 5115
 redeemer 2876
 red-faced 4840
 refinement 4566
 refreshment 11038
 refuge 232, 5037
 refusal 965

- regent 3734
 region 462, 1423, 2020, 2023
 regional 2025
 regret 9615
 (to)reject 1321, 1340, 7115, 7139, 7445, 7478, 7493
 rejected 1339, 7142
 rejection 965, 1402, 6657
 (to)rejoice 775, 4453, 9450, 10021, 10025, 10382, 10384
 rejoinder 6593
 related 576
 relative 4474, 6898, 6909, 10052
 (to)release 2795, 9792
 reliable 2273
 religion 3753, 3761, 3776
 religious 3755, 3772, 3777
 religious leader 3779
 religious merit 8183
 religious rite performer 3708
 religious sect 3766
 (to)rely on 231
 (to)remain 5271, 5623, 6458, 6482, 7124, 7329
 remainder 7369, 8475, 8618
 remaining 1574, 5628, 5635, 8798, 9052
 remains 6465
 remedy 5299, 11484
 (to)remember 7592, 7594, 7650, 7652
 remembering 7597, 7651
 remembrance 7591, 7593, 7649, 9384, 9389, 10244
 (to)remind 7650, 7652
 reminding 572, 7651
 remnant 4694, 7012
 remote 6923, 6946, 8155
 (to)remove 1264, 1266, 3839, 4023, 6317, 6842, 6846, 11545
 removed 1265
 removing 6847
 (to)render 7996
 renewal 6108
 (to)renounce 1323, 6849
 renounced 6859
 renovation 6108
 rent 1551
 renunciation 2036
 reparation 11484
 repay 261
 (to)repay 2057, 9906
 (to)repel 3990
 repentance 5974, 5978, 5980, 5983
 repentant 5982
 reply 6593, 6597, 6613
 (to)reply 7618
 report 6858, 7929
 reprehensible 8632
 reproach 6190, 6722, 8015, 10929, 11100
 (to)reproach 5919, 6189
 (to)repudiate 1323, 3859
 request 5892, 10857
 (to)request 6344, 10855
 (to)requite 2057
 retreat 8155
 researcher 8068
 (to)resemble 5625
 resembling 5626
 reservoir 930, 10807
 resided 953
 residence 1569, 1571, 5627
 resident 5633
 resignation 1946
 resistance 7903
 (to)resort 1132
 respect 1604, 6426, 6492, 7610, 7627, 7655, 8882
 (to)respect 1621, 1660, 1667, 8908, 9314
 respectable 7629, 11142
 respected 1597, 6543, 7630
 respectful 1622, 6502, 6503, 6507, 6998
 respite 7450
 resplendent like jewel 8529
 (to)respond 7965
 rest 951, 2195, 6578, 7916, 8475, 8618
 (to)rest 950, 1121, 1769, 5366, 5501, 6687
 rested 953
 restful 6571
 rest house 1598, 1628, 2391, 8878
 resting place 9747
 (to)rest on 7954
 (to)restrain 140
 (to)restricted 2980
 restriction 7468
 resurrection 794, 2138, 5094, 5536, 5543
 resurrector 5544
 (to)resuscitate 1242
 (to)retire 996, 1019, 1266
 retiring 6847
 (to)retreat 6437, 6842, 6846, 8291
 retribution 7964, 7983, 7985
 return 2357
 (to)return 305, 2358, 2359, 7294, 11207, 11452, 11454, 11495, 11609, 11613
 returning back 7992
 reunion 955
 (to)reveal 2315, 6435
 revealed 8759
 revelation 10402, 10405, 10412
 reverence 5966, 5967, 11383
 reverse 7596
 revolt 1613, 8888
 revolution 1611, 1612
 (to)revolve 7294
 reward 5675, 6411, 7334, 7985
 Rex Honoris 8817
 rib 7206
 rice 2802, 8655, 8681
 ricefield 8682
 rich 2743, 2744, 4057, 9167
 richness 2742
 richest 96
 rider 2470, 2485
 ridicule 4674, 4675
 ridiculous 8748
 riding 2470, 2624
 riding animal 2471, 2472, 2487
 riding horse 2477
 right 3438, 3658, 4320, 9945, 10696
 righteous 1483, 1485, 6362
 righteousness 1487, 1491, 1492, 1493, 1504, 6363
 righteous wind 9873
 righteous Zoroaster 1494
 (to)rise 99, 792, 997, 1004, 1020, 1052, 1102, 1190, 1198, 2095, 2137, 5180, 5355, 5362, 5364, 5404, 5570, 8840, 8980, 11615

riser 1054
 (to)rise up 7860
 rising 1051, 2138, 8872
 rising of moon 5262
 river 217, 5824, 8600
 river bank 11325
 road 8414, 8415, 8438
 (to)roar 4275, 8593
 roaring 4199, 6853, 8595, 8596,
 9316, 9317
 (to)roast 7797
 roasted 7795
 robber 8441
 robbery 514
 rock 8857
 rock crystal 4500
 rock salt 9135
 (to)roll 5751, 7189, 7977, 7993
 rolled 7326, 7979, 7982
 roller 4264
 rolling 5814
 Roman 2713, 3934, 3935
 Rome 2712
 roof 4725, 7241
 root 10371, 10374, 10553
 root of the tongue 2297
 rose 10149
 rosy 10153
 rotten 8254
 rough 1679, 8788
 round 1580, 4428, 7122
 (to)rove 10885
 roving 10889, 10890
 row 2430
 royal 752, 2082, 2110, 4343, 5290,
 5328, 10811
 (to)rub 1108, 3448, 5485, 7209
 rubbed 1093
 rubis 10967
 rug 1098, 1120, 3988, 7230
 ruined 4972
 rule 713, 714, 715, 716, 718, 2107,
 4058, 6526, 6527, 6537, 6810,
 9378, 10645, 10651, 10665, 10675,
 10810
 (to)rule 723, 2083, 10667
 ruler 719, 720, 727, 2081, 2100,
 2104, 2108, 6545, 10652, 10666,
 10676, 10812

ruling 2080, 6545
 rumour 3566, 9895, 11205
 ruse 4739
 (to)rush 5569
 Rust 8591
 Rustam 8589
 Rustam's horse 8477

S

Sabbath 9191
 sacred 1629, 7439
 sacrifice 3573, 3992, 11502
 (to)sacrifice 2272, 3991, 11121
 sacrificial 3572
 sacrificed 3992
 sad 1154, 9036
 saddle 1345, 6106, 8348, 8701
 safe 2151, 4601, 8468, 10618,
 10882
 safety 10619
 safflower 10586
 saffron 5040
 said 10032
 sailor 5833, 6104
 sain 11481
 saint 751, 9437, 9438, 11368,
 11374
 Saint Peter 8855
 saints 11378
 Sakastan 8753
 Sakra 643
 salary 5675, 7143
 sale 6925, 6948
 saliva 4557, 8653
 salt 5973
 salty 5972
 salutation 3368
 salute 8970
 salvation 2723, 2900, 2909, 5526,
 7197, 9993, 10020, 10099, 10263,
 10269, 10555, 10785, 11388, 11411
 Sam 8700
 Samarkand 8812, 8819, 8820
 Sambuddha 8829
 same 2265
 Samgha 8862
 sample 664
 sanctificated 5321

sanctity 11369, 11372
 sanctuary 1369
 sandalwood 3232, 3233
 sane 11482
 Sangha-sutra 8861
 sapling 1676
 sapphire 972
 Saragh 8956, 8958
 Sassanid province 488
 satanic 9291
 sated 8115
 satiated 895
 satiety 885, 896, 1069, 2501
 satisfaction 774, 2501, 10646,
 10779
 satisfied 773, 4444
 (to)satisfy 2088
 Saturday 5134, 9283
 Saturn 5134
 (to)save 2337, 2874, 2902, 2904,
 10023, 10262, 10383, 10556,
 11387, 11391, 11425
 saved 2906, 3518, 5268, 5588,
 11423
 saviour 1055, 1056, 1240, 2875,
 2877, 10270, 11392
 saw 10420
 (to)say 6656, 6659, 6699, 7933,
 9773, 10005, 10030
 sayable 7074
 scaring away 7972
 (to)scatter 3565, 6967, 9165
 scattered 3735, 9464, 9466, 9679
 scattering 9166
 scent 2890
 scented 2883, 2884, 2894, 2895
 scentholder 2889
 schism 2953
 scope 6779
 scorn 6014, 6638, 6718
 scorpion 6288
 (to)scape 7126
 scribe 3559
 scribecraft 3561
 scripture 5223
 scripture reading 4890
 scroll 2790, 7267
 sea 9062, 11424
 seal 5610, 9485

- (to)seal 9484, 9547
 sealed 9549, 9551
 seal of letter 5523
 search 6349, 6776, 6835, 7282, 7310, 7311
 (to)search 2787
 seat 6235, 8466, 9797
 seated 531, 6071, 6302, 6304
 secluded 8148
 second 637, 3508, 3509, 3515, 3733, 8540
 second day of the month 768, 10731
 second month of the year 4442, 10750
 sect 3766
 secure 2773, 10643
 security 2152, 10147
 (to)seduce 356, 1444, 2179, 3860, 3862
 seduced 3863
 (to)see 4564, 10332, 10394, 10522, 10547
 seed 634, 3062, 3406, 3468, 4918, 9568, 9729, 9735
 (to)seek 7281, 7283, 7287, 7308, 7309
 seeking 7279, 10859
 seeking excuse 7789
 (to)seem 984, 1725, 9115, 9139
 seen 10525
 seer of vision 4029
 seizable 7642
 (to)seize 3646, 3829, 3849
 seized 3851
 selected 9860
 Seleucia 8810
 self 3302, 4203, 4278, 4477, 4528, 10681, 10719, 10726, 10824, 10869
 self-existent 10842
 self-fortunate 4481
 self-knowing 2340
 self-willed 10821
 self-wished 4478
 (to)sell 6926, 7011, 7393, 7401
 selling 6925, 6948
 (to)send 520, 2491, 2703, 2718, 2719, 3836, 3963, 3964, 3995, 4000, 6938, 6990, 7024, 7026, 7211, 7234, 7384, 7387, 8377, 9792, 9940, 10031
 sensation 7579
 sense of smell 2893
 sense of touch 2745
 sense organs 9515
 sensible 7605
 sensual 7339
 sent 4001
 separate 7566, 7568, 8060, 8156
 (to)separate 2428, 7109, 7567, 10960, 11082, 11088, 11104, 11113
 separated 10961, 11044, 11089, 11114
 separately 7801
 separating 10962
 separation 11034, 11083
 separationist 3942
 sequence 4887, 7336
 serious 4180
 serpent 11250
 servant 1596, 1605, 1606, 1607, 2648, 2656, 2668, 8884
 (to)serve 1615, 1621, 1660, 1667, 7335, 8908, 8919, 8924, 9314
 served 8909
 service 1604, 8882, 8885, 8920
 serviced 1597
 servitude 3906, 4520
 sesame 5076
 set 6074
 (to)set 6073, 6092, 6094, 6315, 9737
 (to)set aside 4023
 (to)set at rest 10421
 (to)set in fire 498
 setting 1979, 10004
 setting on the way 8413
 (to)settle 1898, 1966, 1970, 1971, 2702, 3922, 6091
 settled 531, 1897, 3923
 (to)settle down 7214, 7235, 7534
 settler 5633
 setu 5022
 set up 10508, 10510
 seven 534, 535
 seven countries 550
 seven countries' king 551
 seven hundred fifty ninth 2856
 seven jewels 560, 561
 seventeen 2865
 seventeenth 2866
 seventeenth day of the month 8933
 seventh 553, 555, 2858
 seventh day of the month 5453, 5540
 seventh month of the year 2572, 2573
 seventy 547
 seven years 546
 (to)sever 11082, 11088, 11104
 several 2419
 severe 11284
 severity 11480
 (to)sew 9360
 sewing 9361, 9363
 sexless 1391
 shadow 9104
 shahanshah 9157
 (to)shake 5819, 8153, 9300, 9967, 10299
 shaking 2850, 10298
 Shakra 46
 Shakyamuni 9150
 shame 3095, 6014, 9185, 9198, 9201
 shameful 8587
 shameless 6124, 8585, 8586
 shank 9156
 shape 867, 868, 4912, 7865, 10937
 shaped 10942
 share 8028
 sharing 1927, 1928
 sharing house 327
 sharp 8788, 9643
 sharpness 9645
 she 2072, 4041, 4106, 9146, 9770, 10594, 11295
 sheep 1301, 5647, 7431, 7453, 9007
 sheep's shoulderblade 1315
 shell 11464
 shepherd 10790
 shield 7866
 shielded 1531
 shin 9156
 (to)shine 1428, 3930, 4022, 8083,

- 8611, 10356, 10440, 10524
 shining 2454, 2681, 2728, 8478,
 10361
 shining forth 10529
 ship 5818, 6102
 shirt 5038, 5047
 shoe 4697, 4728
 shoot 6450
 (to)shoot 2484, 2687, 2716, 2751,
 2795
 shooting 2752, 2796, 2797
 shore 11314, 11325, 11355, 11356
 short 4191, 5553, 8849
 shortage 4690, 4735, 4764, 4765
 shortcoming 4306
 short-legged 5554
 short-lived 5555
 short of 4738
 shoulder 2989, 4034
 (to)shout 6645, 8100, 8114, 8393,
 8395, 9097, 9144, 10036
 (to)show 985, 1124, 1125, 1726,
 1776, 5367, 5502, 6780, 6783,
 7646, 7994, 9102, 9110, 9139
 showing 1728, 9108, 9129
 (to)show oneself 9102
 Shravasti 9163
 shut 5662
 (to)shut up 7843
 sick 8403, 8419, 10838, 10860
 sickness 8404, 8418, 10717
 side 302, 1277, 5048, 5057, 5109,
 7204, 7206
 sieve 3348
 (to)sift 11514
 (to)sigh 2028, 9888
 sight 10393
 sign 1544, 2092, 2626, 2747, 3721,
 5923, 7130, 9107, 10658
 signed 7251
 silent 9352
 silk 3177, 3178, 8240
 silk cloth 8854
 silk thread 8242
 silkworm 8264
 silver 4903, 5756, 5763, 5771,
 5773
 silver coloured 5758
 silvern 5759, 5762, 5765, 5769,
 5770, 5772, 5773
 similar 2265, 2266, 2267, 5193,
 5199, 5208, 5322, 5354, 5440, 5629
 similarity 5209
 similar to 4385
 Simon 9126, 9285
 sin 582, 812, 827, 841, 2639, 4296,
 4306, 4950, 8922, 9637
 since 3144, 3145
 sincere 1438, 1439, 1440, 2246,
 2416, 11035
 sincerity 1439, 1441, 2258, 2417
 sinew 8851
 sinful 466, 1663, 2628, 2631, 3097,
 4313, 4583, 9637
 sinfulness 3098
 (to)sing 6495, 8931
 singer 11361
 singing fan 7354
 singing girl 1322, 11294
 single 2243
 single one 11077
 sinner 811, 813, 814, 840, 1663,
 4128, 4129, 4951, 4952, 5025
 sir 2543, 5410, 10816
 Sisinius 5449, 9138
 sister 4323, 10693
 sister's son 4327, 10700
 (to)sit down 6068, 6232, 6300,
 7235, 7534, 7535
 sitting 6235, 6236, 6302, 6310
 situated above 8806
 situated below 3151
 six 786, 10041, 10272, 10803
 six sixths 10787
 sixteen 10791
 sixteenth 10792
 sixteenth day of the month 5568,
 5655
 sixth 781, 10026, 10027, 10042,
 10043, 10265, 10266, 10789
 sixth day of the month 1482
 sixth month of the year 4549,
 5679, 8464, 10878
 sixty 10793
 skeleton of sheep 9009
 skiff 8265
 skilful 4847, 4848, 4850, 10739
 skill 4120, 4784, 4849
 skin 3254, 3256, 8230
 (to)skin 525, 2847
 skinworker 3255
 skull 7881
 sky 1586, 8813, 8815
 skyish 1587
 skylike 1587
 slackness 7140
 slander 2188, 5782, 5992, 7259,
 7464
 (to)slander 694, 1010, 7258
 slandered 5990
 slanderer 1011, 2429, 7343
 slandering 1314, 7465
 slaughter 2068
 slave 2648, 2656, 2668
 slave girl 3454, 7123, 7125
 sleep 4346, 10711
 (to)sleep 1856, 1857, 1873, 1874,
 9784, 9807
 sleeping 1859, 1872
 small 831, 8640, 8641, 8647, 9302
 small animal 6982
 smaller 4925, 8642, 8656
 smallest 4925
 small girl 4752
 small tablet 6512
 smartweed 3800
 (to)smear 3448
 (to)smell 2879, 6601, 8113
 smelling 6602, 6603
 smell perceiving 2895
 smith 8900
 smoke 8398
 smöke-colour 8399
 snake 5112
 snake hole 5113
 snakes 4841
 snare 1097, 1336, 1591, 1645,
 7484, 9918, 9927
 snow 9931, 9980
 (to)snow 9312
 snowy 9930
 so 1035, 3216, 5146, 5243, 5666,
 9771, 9786, 9816, 9828, 9829, 9833
 (to)soak 10003
 so and so 9481
 socle 9182
 so ever 51, 4289

- so fed up 9845
 soft 9660, 9661
 softly 9661
 Sogdian 8761, 8763, 8764, 9037, 9038, 9039, 9079
 Sogdian family name 183
 Sogdian prince 3805
 Sogdians 9041
 soil 4438, 10633, 10751
 sold 6927
 soldier 337, 338, 1594, 2342, 8877
 sole 2851, 6614
 solicitude 10777, 10849
 solitary 11076
 so long 7152, 9842
 so many 9772, 9804
 somebody 36, 39, 56, 665, 2161
 something 30, 40, 45, 370, 371, 372, 624, 642, 2149, 2157, 2158, 2159, 2160
 sometimes 2442, 2445
 so miserable 9790
 so much 3216, 9776, 9778, 9780, 9786, 9804, 9808, 10105
 son 2362, 2798, 3084, 7529, 8330, 11195
 song 8934, 11342, 11344, 11358
 son-in-law 11146
 son of nobleman 427
 son of Sudashan 4866
 son of the law 3599
 sonship 2364
 soot 4002
 soothing 10729
 soothsayer 5219, 5226, 7129
 soothsaying 5218
 so pitiful 9907, 9908
 so pitifully 11174
 sorcerer 2578, 10922
 sorceress 2577
 sorcery 10917, 10924, 10925
 sorrow 975, 1133, 1148, 1153, 1410, 5222, 6057, 8397, 11177
 sorrowful 976, 1149, 1154, 3072
 sorrowless 8145
 sorry 5220, 5221, 6056
 sort 2538, 10462, 10463, 11345
 sorts 11351
 Soshiyan 1722
 so strong 9909, 11213
 so stronger 11214
 so that 5170, 5266, 9834
 soul 1030, 1513, 4278, 8546
 soul-lover 3976
 soul-service 8548, 8550
 sound 2151, 3569, 4599, 4601, 10097, 10109, 10258
 so unhappy 9790
 source 4048, 4049, 10607, 10608
 south 2701, 3880, 6277, 6278, 6279
 south wind 3659
 sovereign 5727, 8684, 8685
 sovereignty 8687
 (to)sow 835, 836, 4905, 4916, 4919, 5105, 6967
 sowed 6969
 sowing 836, 4923, 4930, 6965
 sown 4918
 space 133, 134
 spade 9696
 span 10341
 Spandarmaz 8895
 sparrow 9112
 (to)speak 4363, 4571, 9773, 10275, 10279, 10280, 11220
 speaker 9777, 9789
 speaking 9775, 10282, 11226, 11558
 species 10058
 speech 8739, 8767, 8965, 9084, 9815, 10281, 10283
 speech fan 7348
 speechless 9352
 speedy 11256
 spell 394
 (to)spend 11520
 spies 4457
 spike 5615
 (to)spill 7496
 spilled 7497
 spilling 1354, 7495
 spirit 1513, 2167, 3369, 3372, 5186, 8546, 9802, 9870, 9881, 9896
 spirits 3916
 spiritual 8549, 9881, 9882, 9891, 9897
 Spiritus Vivens 551
 spirtual 6562
 (to)spit 4294
 spitting 10879
 splendid 95, 701, 731, 1432, 2089, 10497, 10822
 Splenditenens 2105, 10672
 splendour 483, 702, 732, 733, 1429, 2090, 2462, 3918
 splenic 8907
 (to)split 4627, 4698, 7922, 8078
 split-minded 5192
 splitted 1113
 (to)spoil 2761, 3877, 3912, 3913, 6313, 6327
 spoiled 5816, 6331, 10078
 spontaneously 6784
 spread 7082, 7083, 10235, 10786
 (to)spread 7028, 7081, 7086, 7091, 7231, 7232
 spreading 677
 spring 10185, 10608
 (to)sprinkle 6500, 7496, 7537
 sprinkler 7538
 Spiritus Sanctus 11379
 sprout 6450
 spy 10806
 square 2278
 squinting 780
 Sroosh-Rat 8966
 stability 4140
 stable 113, 2130, 4139, 7955
 staff 3647
 stage 9211
 stained 8010
 stall 4807
 (to)stand 2002, 2006, 2007, 9867, 9868
 standing 1021, 2004, 2012, 2014, 6419, 6429
 star 1008, 1186, 1685, 5836
 stars 1687
 (to)start 10531, 10539, 10543
 starvation 10007
 starved 1810
 state of electus 1491
 stater 8991
 station 1570
 statistician 309
 (to)stay 958, 1567, 1572, 5271, 6069

- staying 1570, 1574, 5628, 8798
 (to)steal 3167, 3168, 3173
 stealthily 9517
 (to)steep 10003
 stem 1676
 stench 4147
 step 76, 6425, 6749, 6840
 (to)step 1122, 2002
 stepmother 5274
 stepped over 6908
 stern 8995
 stick 7812
 (to)stick 6772, 6773, 6774, 6828
 sticking 6829
 still 1941, 9746, 9749, 9751
 (to)stimulate 1188, 1523
 stinginess 4547
 stingy 4541
 stinking 4138, 4282
 (a)stinking insect 8341
 stint 1312
 (to)stir 5340, 5341, 10299
 stirring 2005, 10310
 (to)stir up 2261
 stolen 3170
 stomach 3094, 4712, 4960
 stone 8855, 8856, 8857, 8863
 (to)stop 950, 958, 5337, 7810
 store 930
 story 2327, 2374, 9211
 straight 3924, 5433, 5479, 7427,
 10198, 10568, 10588
 straight away 6684
 straighten 3978
 (to)straighten 3885
 straightend 6510
 stranger 4304, 9989, 9991
 (to)strangle 1868, 1871
 stratagem 4739, 4763
 stray 8387
 straying 9147
 stream 9566
 (to)stream 8592
 street 2278, 2430
 strength 9509, 10619, 11208
 strenuous 4113
 (to)stretch 1121, 3841, 4035, 7253,
 7402
 stretchtd 4036
 (to)strew 3565
 (to)strike 4587, 4592, 4619, 8390,
 10506, 11603
 (to)strike down 2764
 (to)strive 979, 1136, 4086, 4107,
 4166
 striving 1152, 2071, 2116, 4112,
 7310
 strong 4139, 5626, 8468, 9507,
 9511, 10618, 10643, 11211, 11216
 stronger 4511, 9504
 strong god 643
 stronghold 3825
 struggle 988, 993, 1038, 2043,
 2070, 2118
 stubbornness 9985
 stuck 8159
 (to)study 11045
 (to)stumble 2638
 stumbling block 3998
 stupa 1690
 stupefied 5087
 stupid 1549, 4534, 8777, 9215,
 10071
 stupidity 4651, 10070
 (to)subdue 5955, 10080
 subjection 2845
 submissive 5958
 submissiveness 5953
 subordinate 3905
 subsequently 8374
 substance 5237, 7757
 (to)succeed 6354
 success 3022, 3023, 3038, 6729,
 9140
 successful 9343
 successively 5854
 such 916, 9772, 9816, 9819, 9825,
 10105
 Sudashan 9028
 Sudashan's daughter 3153
 Sudashan's wife 5390
 suddenly 1256, 6705, 7510, 7513
 (to)suffer 526
 suffering 2774, 3081, 3082, 4333,
 4486, 8975, 10540, 10686, 10850
 suffering contempt 2775
 (to)suffice 2505
 sufficiency 2506
 sufficient 2507, 2510, 2511, 8176
 suffix 4662, 8297
 suffix of place 8984, 8996
 sugar 9222
 suitable 254, 1082, 1085, 1086,
 1532, 5574, 6588, 6739, 8613
 suitor 328
 sulphur 4370, 5333
 sum 4902
 summer 181
 summer palace 9878
 summit 9487
 (to)summon 11290
 summoned 11292
 sun 4412, 4497, 5637, 10742,
 10845
 Sunday 2425, 5617, 5637, 11074
 Sun-god 4501, 10746
 sunlight 4417, 4502, 10764
 sunset 10771
 superfluous 4009
 superior 4505, 4507, 8940, 10852
 supper 10650
 supplication 10989
 supplies 7471, 7475
 support 232
 (to)support 234
 supported 235
 supposing 7089
 (to)suppress 140, 557, 2498
 supreme god 46, 643
 sure 2782, 10321
 surely 5986
 surf 10163
 (to)surge forward 2115
 Suristan 9074
 surname 8372
 surprised 962
 surrounding 3114, 3132, 7077
 surrounding area 7350
 (to)suspend 149, 849
 suspended 147
 suspicion 3492
 (to)sustain 6759
 sustained 6763
 sustaining 6762
 sustenance 5248
 Sutra 8228, 9081
 (to)swallow 279, 7482, 9151

swallowing 280
 swallowing fire 299
 (to)swear 4414, 9055, 10487,
 10490
 (to)sweat 4503
 (to)sweep 6999, 7645
 sweet 5785, 6170, 10714
 sweet-coloured 6163
 sweeter 5788, 5791, 6000, 9385
 sweetness 5786, 5790, 10715,
 10718
 (to)swell 4010
 swelling 2920
 swift 9886
 swifter 9650
 (to)swim 3986
 swollen 3539, 3541, 4013, 5042
 sword 136, 3326, 5098, 10614
 symbol 982, 8451
 symbolic 8455
 sympathetic 11173
 synagogue 1850, 3324
 Syriac 9075
 Syrian 9152, 9153

T

table 6448, 10690
 tablecloth 2842, 3989
 tablet 9500
 tail 3696, 3699
 tailor 9362
 taint 922
 (to)take 250, 380, 1212, 1530,
 1674, 2156, 2238, 2375, 2413,
 3182, 4205, 5840, 6202, 6203,
 6206, 6209, 6211, 6351, 6612,
 6712, 7020, 7364, 7675, 8760
 (to)take away 7380, 11545, 11600
 (to)take care 169, 5216, 9584
 (to)take counsel 5858
 (to)take leave 5804
 taken 381, 2242, 6204, 6212, 7366
 (to)take off 9901
 (to)take out 525, 1538, 1539, 1723,
 4769, 6081, 6317, 6322, 6323
 (to)take over 4023
 (to)take pain 383
 (to)take pity 11176, 11186, 11188

(to)take place 8081
 taker 9083
 (to)take refuge with 231
 (to)take up 9082, 9094, 9120, 9142
 taking 249, 1533
 taking care 10933
 tale 394, 419, 442, 2327, 2374,
 9932
 talk 11219
 (to)talk 4571, 10280, 11132, 11220
 tambourine 9628, 9629
 tame 505
 (to)tame 501
 tarantula 4402
 tares 8794
 target 735
 Tarkhan 9644, 9685
 Tashkand 3117, 3119
 taste 2295
 (to)taste 1252, 2294, 3262, 6690,
 7639, 11238
 tasting 11237
 Tatar 9697
 tax collector 2946
 (to)teach 501, 504, 2831, 3834,
 3980, 3984, 11039, 11073
 teacher 32, 4505, 5507, 5508,
 5524, 5563, 10802, 10851
 teaching 506, 3981, 11041, 11051,
 11287
 teachings 11054
 team 11090
 tear 619, 3268, 3299, 9463
 (to)tear 510
 (to)tear apart 7823, 7854, 8073,
 8671
 tearful 8450
 (to)tear off 7735
 (to)tell 4363, 7046, 7070, 7076,
 7927, 7930, 8079, 9042
 telling 9777, 9789
 telling song 11361
 tempest 2270
 temple 1369, 2569, 2575, 2741,
 3886, 8138
 (to)tempt 11310
 temptation 11305
 tempted 11313
 ten 3632

ten commandments 3633
 tender 5995, 9660
 tenderly 5997
 ten-fold 3634
 ten million 5045, 5068
 tent 10289
 tenth 3636, 3637
 tenth day of the month 27, 224
 tenth month of the year 5489,
 5650, 9569
 ten thousand 2811, 8652
 terrible 10564, 10565, 10583,
 10585
 terrified 9124
 terror 622, 2060, 2670, 3287, 9122,
 10048, 10563, 10581
 terrorfetters 9121
 terror-stricken 9121
 tertius Legatus 11126
 test 11311
 (to)test 10854
 testimony 10308
 than 1912, 3147, 3208
 thankful 10064
 thankfulness 1283
 thanksgiving 2286, 3096
 that 624, 766, 1415, 1793, 1803,
 1906, 1907, 2072, 3298, 4039,
 4290, 4381, 4382, 4562, 4931,
 5082, 5243, 9145, 9339, 9469,
 9725, 9764, 9826, 9827, 10116,
 10255, 10278, 10324, 10417,
 10594, 10595, 10685, 10734,
 10736, 10737, 10827, 10865,
 10883, 11025, 11293, 11296,
 11297, 11298, 11299, 11516
 that is 1911, 5834
 that one 10736
 that same 4521
 that which 5082
 the 766, 872, 873, 911, 913, 925,
 1845, 1907, 2030, 2050, 2052,
 2072, 4039, 4041, 4106, 4290,
 4562, 5161, 9145, 9469, 9764,
 9770, 9826, 10116, 10255, 10417,
 10558, 10594, 10595, 10598,
 10685, 10737, 10827, 10881,
 11028, 11293, 11295, 11296,
 11297, 11298, 11299, 11348

- Treasure of life 8831
 theft 4093, 9516
 their 10499, 10511, 10512, 10514, 11301, 11302
 them 2050, 3815, 5500, 5648, 5651, 5654, 9299, 9307, 10232, 10499, 10511, 10512, 10514, 11295, 11299
 themselves 10824
 then 492, 704, 803, 1280, 1297, 1353, 1403, 1415, 1417, 1507, 2076, 3375, 3381, 4521, 6135, 6480, 6481, 6523, 6995, 7256, 7432, 7474, 7526, 7541, 7542, 7882, 8375, 8541, 8543, 9725, 9749, 10329
 therapeutic 3048
 there 1861, 1869, 1934, 1948, 1952, 2029, 5288, 5302, 7419, 9558, 9642, 9680, 9972, 9973, 10126, 10150, 10367
 therefore 3332
 these 5206, 5572, 5651, 5654, 6264, 9158, 10865, 10903, 11348
 they 2050, 4106, 5648, 5651, 9299, 10232, 10499, 10511, 10512, 10514, 10560, 10594, 10595, 11295, 11299, 11300
 thickness 3472
 thief 3441, 4052, 4091, 9514, 9518, 9740
 thieves 4094
 thigh 7953
 thin 831, 4525, 4900
 thing 370, 642, 1534, 8731, 8738, 9896
 things 2232
 (to)think 1760, 1763, 5624, 6677, 7177, 7592, 7937, 7943, 9261, 9273, 9399
 thinking 9264, 9279
 thinking effort 9267
 thinking much 4240
 thinking of hardship 9245
 third 621, 623, 652, 1778, 1788, 1791, 1814, 1815, 1816, 3283, 3286, 9335
 third day of the month 1490, 1497
 third element 1505
 third Messenger 5659, 6062
 third month of the year 6296, 6297
 thirst 3275
 thirsty 3209, 3213, 3266, 3280
 thirteenth day of the month 9758
 thirtieth day of the month 1013, 5913
 thirty 9459
 this 766, 872, 875, 876, 911, 913, 916, 925, 1298, 1793, 1838, 1845, 2154, 2187, 2212, 2405, 4521, 5161, 5188, 5190, 5506, 5527, 5528, 9145, 9339, 9469, 9742, 10865, 10881, 10899, 10936, 11028, 11057, 11348
 this time 10358
 this year 874
 thither 10203
 thorn 1564, 2725
 thorns 8794
 those 873, 9158, 9299, 9836, 10514, 10598, 10903
 thou 2434, 9472, 9475, 9578, 9700, 9701
 thought 1761, 1762, 5189, 5195, 5205, 5213, 5622, 5630, 6557, 6560, 7165, 7172, 7591, 9262, 9265, 9268, 9279
 thoughtful 9266, 9276, 9277, 9278
 thoughtless 5383
 thousand 5961, 11131, 11158
 thousand-petalled 11172
 thousands 11190
 (to)thread 7747
 threat 11511
 (to)threat 11510
 three 653, 3618, 9383
 three hundred 9460
 three-pronged 9402
 Three Seals 654
 three thousand 657
 threshold 6838
 throat 1754, 7728
 throne 4046, 4300, 9797
 through him 3804
 (to)throw 511, 1262, 1340, 2716, 3920, 6501, 7488, 7493, 8376, 8390
 (to)throw away 7445, 7478
 thrower away 7540
 thrown 7490
 (to)thrust 9741
 (to)thrust away 4006
 thunder 9719
 thunderbolt 8906
 Thursday 6901, 10165, 10166
 Thurwan 3603, 3606
 thus 884, 1909, 1912, 5170, 5243, 5266, 5282, 5582, 5666, 9816, 9825, 9828, 9829
 thy 9527
 Tibetan 9721, 9722
 tide 3162
 tiger 5669
 tillage 4907, 4923
 tilling 836
 time 834, 990, 1253, 1400, 2318, 4584, 4586, 4887, 5893, 5894, 6522, 6577, 7249, 7299, 7450, 8802, 10928, 11317, 11318, 11321, 11323, 11486, 11489
 timely 4585, 4889
 time unit 4807
 timid 3948
 tin 1420
 tip 6133
 tired 4087, 4105, 4298, 9498, 10701, 10705
 Tishtar 9758
 to 847, 1183, 1805, 2377, 3384, 4622, 4677, 4996, 5704, 6456, 6922, 7409, 7412, 7416, 7418, 8692, 8718
 toad 3185
 to and fro 11456
 to be 8796
 toe 6431
 together 153, 5852, 7257, 7403, 8756, 9937, 10721
 together with 1671, 7032
 together with/in one 6993
 to him 3745, 5137, 7404, 10417
 toil 4112, 4266
 (to)toil 4086, 4107
 to it 3745, 3750, 3807, 3812, 3818, 5133, 5135, 5137, 6268, 6342, 6343, 6992, 7255, 7280, 7372, 7374, 11614

- Tokharian 1819
 told 10032
 tomb 1563, 3532, 3938
 to me 5284
 to me from him 5336
 tomorrow 1862, 2673, 2755, 9943, 10247
 tongue 2296, 11235, 11239, 11241, 11242
 too much 4008
 tooth 3554, 3555
 top 8780
 topknot 10231
 torch 1827, 3545
 torment 387, 8101
 (to)torment 8131
 tormented 361, 8976
 torn 11429
 torn apart 7855
 tortoise 5125
 torture 1876, 4145, 5011, 9634, 9986, 11175
 torture instrument 6681, 7921, 7945
 to that 5075, 5133
 to the 5092, 7014, 7255, 7371
 to them 7409
 to these 6264, 7324, 7375
 to this 1298, 5092, 5095, 6268, 7151
 (to)touch 1305, 5478, 5984, 6679, 7438, 7440
 touch 10, 1306
 touching 2745
 towards 847, 1805, 1933, 4996, 6456, 7856, 8670, 8718
 towards him 7404
 towards it 5135
 towel 8905
 tower 8720, 8724
 town 7782, 7959
 to you 6944, 6950, 9701
 (to)trace 4883
 tracer 4884
 trade 10689
 trademan 4295
 tradition 6807
 trail 6835
 (to)train 501
- tramp 8439
 (to)trample 6907, 7332, 7514
 trampled 7216, 7516
 trance 8708
 (to)tranform 7288
 tranquil 2773, 2782
 tranquility 10434
 (to)transfer 4531
 transferring 7321, 11244
 (to)transform 7037, 7286, 7319
 transformation 460
 (to)transgress 2132
 transgression 2133
 (to)translate 7273, 7286, 7288, 7319
 transmit 7978
 (to)trap 6520, 7536
 trap 1097, 1346, 1591, 3620, 6871, 7508
 trapper 7485
 trapping 7791
 (to)travel 8442, 10885
 travelling 8410
 treacherous 7080
 (to)tread 7332
 treasure 4552, 6569, 7631
 Treasure of life 8821
 treasurer 932, 4553
 treasury 4554
 tree 129, 162, 6544, 10081, 10084
 (to)tremble 471, 2468, 2640, 4003, 9162, 9300, 9309, 9666, 9967, 10426
 trembling 2670, 9183
 tremor 10298
 trepidation 676
 trial 6836
 tribute 8704
 triumph 4440, 8789
 triumphant 8791
 (to)trouble 383
 trouble 387, 421, 1410, 1751, 2314, 4135, 7340, 8031, 9561, 10254, 10849, 10972
 troubled 361, 396, 1729, 6056
 trouble-maker 422
 trouble-making 367
 truce breaker 11559
 true 174, 910, 1438, 8515, 8516, 8535, 10198, 10568
- truly 165, 175, 880, 910, 3409, 10199
 trunk 6060, 9310
 (to)trust 8344
 trust 324, 11549
 trusteeship 11550
 truth 164, 174, 176, 910, 8515, 8518, 8535, 8659
 (to)try 11306
 tube 4264
 Tuesday 10108, 10221, 10264
 Tukhar 5329
 Tukharian 9579, 9713
 tumble 2769
 tumour 1661
 Tun-huang 3606
 tunic 5047
 Turfan 1865, 3346
 Turk 9682
 (title of the)turkish king 4047
 Turks 9635
 turmoil 6580
 (to)turn 5846, 7035, 7037, 7189, 7269, 7273, 7274, 7294, 7301, 7319, 8150, 9854, 11495
 turn 7268, 7299
 (to)turn around 5751
 (to)turn away 1374, 6870, 7980, 8149, 8151, 8283, 11454, 11495
 turned 543, 7300, 7303
 turned away 1373, 8001
 turning 544, 5814, 5848, 7268, 7299, 7320, 7970, 10185, 11453, 11455, 11496
 Tus 9724
 tusk 1088, 1721
 tutor 3904
 twelfth day of the month 5261
 twelfth month of the year 741, 2097, 10662
 twelve 3679
 twentieth 10488
 twentieth day of the month 10220
 twenty 10485
 twenty-eighth day of the month 2319, 11326
 twenty-fifth day of the month

1496
 twenty-first 11081
 twenty-first day of the month
 8434
 twenty-fourth 9329
 twenty-ninth day of the month
 5363, 5448
 twenty-one 11080
 twenty-second 3682
 twenty-second day of the month
 9887
 twenty-seventh day of the month
 1588, 8816
 twenty-sixth day of the month
 1775
 twenty-third day of the month
 3670, 5696
 twice 2259
 twice as much 3681
 twigs 2384
 (to)twist 5751
 twisted locks 5443
 two 658, 3673, 3727
 two-edged 3485
 two-edged sword 3486
 two-fold 9734
 two hours 2430
 two hundred 661, 3716
 two hundred and twenty-third
 3717
 two-tongued 3728
 type 7671
 tyrant 11467, 11500
 tyranny 11499

U

Uch 1865
 ugliness 3191, 3200
 ugly 3189, 3198, 4613, 6635, 6720,
 8015, 8136, 11588, 11589, 11591,
 11597
 Uighur 2048, 11049
 ultra-miraculous 9681
 ultra-power 9681
 unagitated 5159
 unanimity 316, 2258
 unanimously 315
 unbelief 5393

unbelieving 5394
 unblinking 5157
 unborn 5715
 unbuild 5735
 unchanging 8192
 unclean 5351, 5374, 5397, 5409
 uncleanness 5398, 5399, 5400
 unconceived 5807
 unconscious 7237, 7545
 unconsciously 1385
 (to)uncover 1267
 under 3122, 3150, 6429
 (to)understand 2962, 4205, 7562,
 7603, 7614, 7672, 7675
 understandable 4229
 understanding 4209, 7586, 7587,
 7615, 8105
 undiscerning 11110
 undisturbed 5370, 5730
 (to)undress 2675, 2676, 3832,
 3879, 6933
 unfitting 6113
 (to)unfold 10349
 unfortunate 586, 596, 597, 2945,
 5714
 unhappiness 465, 5344
 unhappy 591, 3072
 unhurtfulness 8154
 union 472, 1165, 10446
 uniqueness 6770
 united 1671
 unit of capacity 4797, 4798, 6817
 unit of length 239, 1527, 11040
 unit of liquid volume 6454
 unit of time 4807, 8540
 unit of weight 2864, 3580, 6676,
 6899, 6918
 unjust 1260, 6767
 unlawful 1260, 5803, 6770
 unlimited 1377, 8178, 8179, 9665
 unlocated 5735
 unobjecting 8227
 unobtainable 5153, 5709
 unobtained 5709
 unpitied 8193
 unpleasant 5395
 unploughed 5740
 unprofitable 8274
 unpure 5160

unreliable 3799, 6408
 unseizability 8195
 unsound 5752
 unsuitable 6152
 unsupported 8144
 until 853, 2812, 3152, 3979, 5010,
 5368, 5666, 6873, 7152, 10550
 untimely 5384, 5766, 5799, 9640,
 9641, 9690
 untold 5821
 untrue 5148
 (to)unveil 6865, 10040
 unwell 5752
 unwilling 5754, 6151
 unwillingness 6148, 6149
 unworthy 6113
 unwritten 5801
 up 1581, 8774
 upon 1581, 3301, 6922
 upper room 9878
 upright 1695, 3924, 6429
 upside-down 7725, 7749
 up to 6873, 7152, 10550
 upwards 1581, 1584, 8809, 8871
 urban 4778
 (to)urge 1461
 urine 5674
 Ursa Major 541
 us 892, 5331, 5713
 used to 11047
 useful 6686
 useless 11408, 11413
 Ustrushna 1714
 (to)utter 8765
 (to)utter a charm 7902
 utterance 8739
 utterly 3004

V

vagabond 8439
 Vahman 10046
 valley 3564
 valuable 2274
 value 1445, 2402, 5510
 vegetable 11400
 vegetation 2919, 8205
 vehicle 7038, 7040
 veil 8662, 9371, 9865

vein 8425
 veneration 4545
 vengeance 5101, 5102
 vengeful 5100
 Venus 5836
 vernal 10184
 Verthragna 10221
 very 4289, 4510, 4512, 4630, 9404, 9771
 very deep 6346
 very easily 4484
 very much 4512, 7429, 9404, 11283
 very strong 9681
 very wise 5680
 vessel 4362
 vicinity 7350
 victorious 4132, 10087, 10107
 victory 8789, 10088, 10106
 view 10393, 11051
 viewer 10414
 vigilance 6542
 village 3822, 4814
 (to)violate 8503, 10067
 violence 4053, 9717
 violent 1680, 1681, 9718
 virgin 8201, 8221
 virginity 8223
 Virgin of Light 4788
 virillity 5451
 virtue 487
 virtuous 9438
 Vishparkar 10515
 visible 3274, 10401, 10403, 10406, 10409, 10411, 10413, 10525
 vision 462, 2539, 3853, 4028, 6779, 10402, 10405, 10412
 visit 499
 viva anima 8599
 voice 10097, 10098, 10109, 10258
 void 133, 134
 vomiting 4437, 4680
 vulture 3253

W

wage 7143, 7334, 11145
 waist 5590
 (to)wait 6653

(to)wake 1242, 10015, 10380
 wakeful 10012
 wakefulness 10010, 10011
 (to)wake up 10377
 (to)walk 82, 1122, 4167, 4267, 10623, 10628
 walker 2135
 walking 84, 94, 2075, 2134, 2135
 walking fan 7391
 (to)walk with pain 4086
 wall 3440, 3988
 (to)wander 10885
 wandering 10887
 (to)want 4641, 10788, 10794
 warder 2665
 (to)ward off 3990
 warrior 338
 was 342, 391, 5242, 10069
 (to)wash 8842, 8843, 8844, 8852, 9128
 washed 8850
 washing 8845
 washing hands 3656
 waste 4972
 (to)watch 203, 4040, 6524
 watch 6467
 watched 192
 watcher 4064, 6521, 6528, 6551
 watchful 4421, 6529, 6551, 10379
 watchfulness 4420, 10378
 (to)water 7002
 water 190, 207, 215, 450, 1247
 water-buffalo 204
 water-fairy 4775
 waterfalls 284
 water hole 5024
 water-like 214
 water-rice 617
 waterside 228
 water-spirit 4164, 10118
 water super intendent 309
 wavering 1998
 way 662, 2747, 4659, 9346, 9350, 9367
 we 5173, 5175, 5252, 5331, 5713
 weak 4298, 6366, 10705
 weaker 6367, 10706
 weakness 4330, 5396, 10707, 10708

wealth 1465, 4175, 7111
 wealthy 1464
 weapon 2373, 11543
 weapons 1593
 (to)wear 3414
 wearier 7133
 weary 4112
 (to)weave 7968, 8086, 9805
 wedding 2558, 2563
 weed 1668
 week 539, 554
 (to)weep 4378, 8445
 weeping 8446, 8448, 10673
 we from him 5259
 we from them 5259
 Wehshapur 10557
 well 3159, 3161, 3607, 3608, 4407, 9343, 9344, 9403, 9421, 9423
 well-disposed 9454
 well-meaning 4361
 well-minded 4361
 well-wisher 4644, 9427, 9429
 were 378
 west 3126, 6085, 10771
 western 10770
 whale 4878
 what 624, 626, 3109, 3193, 3298, 3306, 4940
 whatever 3306
 what kind of 3164
 what so ever 626
 wheat 4162
 wheel 3180, 3192, 3313, 8752, 9759
 wheel of the law 3595
 when 2165, 2185, 3144, 3152, 3298, 4703, 4704
 whence 3195
 where 852, 855, 861, 1183, 3193, 3195, 3223, 4678, 4746, 4997, 5005, 5039, 5043, 5044
 where from 4746
 where to 859
 wherever 848, 852, 853
 whether 3305, 3306, 4954
 which 866, 3195, 3298, 3306, 4708, 4709, 5082, 5084, 5130, 11303
 whichever 626, 3306, 4940
 which one 3304

- while 3144, 3145, 5368
 (to)whine 9861
 whip 10808
 white 1616, 1617, 1618, 8912, 8925
 white mustard 9467
 who 866, 4931, 5082, 5084, 5130, 11303
 whoever 866, 870, 4289, 4947, 4948, 5090
 whole 764, 3569, 5316
 whom 3195
 whore 10640
 whose 5084
 whose doors has been smashed 4970
 who speaks easily 9898
 why 624, 3138, 3196, 3197, 3298, 3306
 wicked 8628
 wickedness 3098, 3100
 wide 3471, 6750, 6816, 10949, 11005
 wider 3496, 10953
 widow 10342
 width 6812
 wife 3462, 3464, 6536, 9955, 9968
 wild 8424
 wild animal 3668
 wild animals 3672
 wild beast 5921, 5925, 6192
 wild cat 5561
 wild goat 5924
 willingness to serve 1101, 1642
 willy-nilly 3444
 (to)wind 7977, 7993
 wind 9802, 9870, 9885, 9891
 window 8557
 wind-sick 9883
 windy 3542, 9885
 wine 4059, 5285, 5295, 5511
 wine cup 9322
 winedrinker 5291
 winepress 3260
 wing 9905
 winged 7290
 winner 10085, 10087
 (to)winnow 11514
 winter 2320, 11304, 11329
 (to)wipe off 7245
 wisdom 4215, 4216, 4219, 4233, 4612
 wise 4210, 4229, 4238, 9946, 10300, 10304, 11562
 wisely 4212
 wiser 4213, 4220
 (to) wish 10853
 (to)wish 79, 117, 4514, 4641, 8612, 8675, 8677, 10727, 10788, 10794, 10795, 10855
 wish 13, 80, 88, 90, 91, 4508, 4640, 8616, 8626, 8673, 8676, 10728, 10898
 wisher 4643
 wishful 19
 wish jewel 3228, 5212
 with 628, 650, 1299, 2379, 3388, 3450, 3548, 3553, 5852, 5864, 5867, 7032, 7403
 with all 10469
 with angle 5051
 with carving 6856
 with child 9762
 (to)withdraw 996, 1019, 6191
 with effort 4144
 with golden leg 11573
 with hands joined in prayer 956
 with hardship 3083
 with head of 8972
 with him 3745, 3801, 9193
 with it 3715, 3745, 3748, 3750, 3804, 3807, 3812, 3818, 7372, 7374
 with jewel inlaid 8527, 8528
 with knife 4869
 with me 3396, 3397, 5284
 with merit 2340
 without 1157, 1363, 5338, 5369, 8132
 without attachment 8141
 without colour 5381
 without delay 1384, 8134
 without dislike 8182
 without doubt 1376, 8162
 without drink 8158
 without exception 8197
 without fear 8162
 without feet 1074
 without food 5745, 8282
 without hatred 8272
 without illness 1389, 8200
 without interruption 8142
 without obstacle 1378
 without perception 8152
 without place 5735
 without rebirth 5149
 without return 8199
 without severance 8273
 without sorrow 8143
 without tail 8164
 without thread 5810
 without you 8157
 with painting 6856
 with pebbles 9396
 with scatter-brain 9465
 with seed 3407, 9570
 (to)withstand 6631
 with sulphur 7682
 with them 3745, 3748, 3815
 with the same taste 2248
 with these 7375
 with toil 4144
 with tusk 1089, 1091, 1092
 with united bodies 1048
 with weary mind 7119
 with wind-feet 9886
 with you 3391, 9701
 witness 10309
 wives 9961, 10370
 woe 9871, 11565
 wolf 10432
 woman 2189, 2407, 8999, 10992
 woman chaser 2192
 womb 2768, 11139, 11140, 11199
 women 2198
 (to)wonder 630, 5343, 10333
 wonder 10141, 10334, 10337
 wonderful 4898, 6459, 6470, 10338, 10339
 wondrous 4829
 wood 3419, 3424, 5431, 5434
 wooden 3421
 wooden cup 6512
 wooden shoes 3425
 woodland 2253, 10083
 woodpecker 9590
 woof 8238, 8242
 wool 8485, 10171

woolen 8485, 8487
 woolly 8486
 wool-stuffed saddle 1345
 word 5776, 8750, 8767, 9043,
 9084, 9095, 9318, 9815, 9896
 word-maker 9096
 words 10283
 work 1449, 1454, 4982
 worker 1453, 4665
 workless 8147
 world 455, 458, 668, 1114, 1738,
 2533, 2911, 3392, 3689, 3843,
 3844, 3848, 8576, 9210
 world age 4718, 4851
 worldly 454, 457, 667, 2240, 3400,
 3401, 3691, 3692, 3846, 3847,
 4719, 4852, 4965, 4988
 worm 5088, 5112, 6979
 worm-eaten 5114
 wormed 5114
 worn out 9949, 10248
 worried 10544
 (to)worry 3576
 worry 4101
 worse 2983
 (to)worship 2272, 11121
 worship 8138, 8882, 8883
 worshiper of idols 7740
 worship of idols 7739
 worst 612, 8667
 worst hell 6
 worthless 8274, 9902
 worthy 1734,

2217, 2223, 2273, 2274, 2275, 2276,
 2401, 11127
 wound 4089, 4090, 4092, 7326
 wounded 4097, 8462
 wounding 4089
 woven 9933, 9978, 9981
 (to)wrap 2540
 wrapped 2542
 (to)wrap up 7261
 wreath 1303
 (to)wriggle 1191
 (to)write 6021, 6032, 6035, 6041,
 6047, 6284
 writer 6048
 writing 3558, 3561, 5452, 6022,
 6032, 6043, 6045, 8228
 written 6038
 wrong 1462

Y

Yaksha 2167, 10976, 10979
 Yazdgird 11124
 year 392, 8945, 8946, 8950, 9308
 yearly 6988
 year of cow 4078
 years 8949
 yellow 11580
 yellow-eyed 11564
 Yerushalayim 1945
 yesterday 2376, 8298
 yet 9746, 9751, 11033

Yima 10991
 yojan 11040
 yoke 10958, 11090
 yonder 1870
 you 1759, 1764, 2434, 2532, 2636,
 2954, 3112, 3113, 3131, 3827,
 3855, 4031, 6950, 9259, 9281,
 9470, 9472, 9475, 9578, 9606,
 9701, 9738
 younger girl 4756
 young man 5019
 your 9527, 9701
 your excellency 9703
 your majesty 9703
 youth 10292

Z

Zarawad 2332
 zeal 1101, 1150, 1642, 2032, 2116,
 5017, 5080
 zealous 1643, 2071, 5016, 5079,
 10590
 zodiac 1017, 1187
 zodiacal circle 2074
 Zoroaster 2333, 11420
 Zoroastrian 5513
 Zoroastrian priest 5317, 5517,
 8521
 Zoroastrian religion 5515
 Zurvan 2336, 11415

واژه‌یاب فارسی

این واژه‌یاب طبعاً با واژه‌یاب‌های مرسوم در کتاب‌های مرجع تفاوت دارد، زیرا بسیاری از مدخل‌های سغدی، معادل دقیق فارسی ندارند و عباراتی برای توضیح معنای آنها به کار رفته است.

برای تسهیل دست‌یابی به این گونه مدخل‌های سغدی، از کلمه(ها)ی کلیدی عبارت توضیحی فارسی آنها کمک گرفته‌ایم. مثلاً در مدخل ۶ که عبارت توضیحی آن «نام بدترین دوزخ» است، شماره‌ی «۶» به شماره‌های جلو کلمه‌ی «دوزخ» در واژه‌یاب اضافه شده است. به همین روش، مدخل‌های ۴۷۷۶ («نوعی چسب») و ۴۸۱۶ («نام نوعی بیماری») به ترتیب ذیل «چسب» و «بیماری» نیز فهرست شده‌اند.

آ

آب ۱۲۴۷، ۴۵۰، ۱۹۰	آتش ۹۰۲۲، ۱۸۲۸، ۱۸۲۵، ۲۹۰	۱۰۵۲۸، ۱۰۳۶۸، ۱۰۳۴۴
آب آورده ۲۰۶	آتش بلنده ۱۸۲۸، ۲۹۹	آذروز ۱۵۰۰
آباد ۲۶۷۷، ۲۳۰۲، ۱۲۴۹، ۱۹۲	آتش زدن ۴۹۸	آذین ۲۹۵
آبان ۱۹۸، ۱۹۵، ۱	آتش سوزی ۱۸۲۶، ۲۹۷	آذوقه ۷۴۷۵، ۷۴۷۱، ۶۷۶۴، ۲۲۹۹، ۶۳۴
آبان روز ۲۲۴، ۲۷	آتش فروزان ۳۰۰	۱۱۶۰۷، ۸۵۶۰
آبانی ۱۹۷، ۱۹۶	آتش گرفتن ۷۱۰۰، ۷۰۹۹	آراستن ۷۸۹۱، ۷۸۶۷، ۷۸۶۳، ۱۳۹۷
آب جاری ۲۸۴	آتش نشاندن ۲۹۳	۱۰۳۴۵، ۸۳۱۱، ۸۳۰۸، ۸۲۹۹
آبجو ۱۱۵۰۳، ۴۶۰۶	آتشی ۲۹۵	آراسته ۷۸۷۱، ۷۸۷۰، ۶۴۳۹، ۱۳۹۸، ۱۳۱۹
آب حیات ۶۱۵۶	آتشین ۳۵۳۱، ۱۸۳۰، ۱۸۲۹	۸۳۶۴، ۸۳۰۹، ۷۸۹۴، ۷۸۹۰
آب دادن ۷۰۰۲	آتشین دم ۱۱۰۴۲	آراسته تر ۷۸۹۲
آب دهان ۱۰۸۷۹، ۸۶۵۳، ۴۵۵۷	آثار ۶۴۶۵	آرام ۱۹۴۱، ۱۹۳۷، ۱۹۳۶، ۱۹۳۱، ۹۵۷، ۹۵۳
آب دهان انداختن ۴۲۹۴	آجیدن ۹۳۶۳	۶۵۷۱، ۵۳۷۰، ۲۷۸۲، ۲۷۷۳، ۲۱۹۴
آبریز ۷۹۲۵	آخر ۷۲۵۶، ۲۱۷۳، ۲۱۴۱	۱۰۴۲۴، ۱۰۴۲۲، ۱۰۱۷۹، ۱۰۱۴۴
آبز ۱۰۵۸۰	آخری ۷۵۳۲، ۷۴۹۴، ۲۱۴۳، ۳۵۲	آرام تر ۶۵۹۲
آبزی ۱۴۰۱، ۲۲۶	آخرین ۷۰۶۳	آرام ترین ۷۹۱۶، ۷۸۱۳، ۶۵۷۸، ۱۹۴۰
آب سان ۲۱۴	آخور ۲۱۳۰، ۱۱۳	۱۰۱۶۴، ۱۰۱۶۲، ۱۰۱۴۷، ۱۰۱۴۶، ۹۶۹۹
آبستن ۴۱۸۴، ۲۷۶۷	آخور سالار ۱۱۶	۱۰۸، ۱۰۴۳۴، ۱۰۴۳۳، ۱۰۴۲۵
آبشار ۲۸۴	آدم ۶۴۸، ۶۲۹	آرامش ۷۸۱۳، ۶۵۷۸، ۱۹۴۰، ۱۹۲۹، ۹۵۱
آب شدن ۱۰۵۳۶، ۱۰۵۳۳	آدم (بشر نخستین) ۳۷	۱۰۱۶۲، ۱۰۱۴۷، ۱۰۱۴۶، ۹۶۹۹، ۷۹۱۶
آب کردن ۱۰۵۳۸	آدمکش ۸۰۱۷، ۵۴۷۲	۱۰۴۴۸، ۱۰۴۳۴، ۱۰۴۳۳، ۱۰۴۲۵، ۱۰۱۶۴
آبگیر ۵۰۲۴، ۳۳۰، ۳۰۸	آدمیزاد ۵۴۷۳	آرامش بخش ۱۰۲۹۳
آبگینه ۲۱۲، ۲۱۱، ۲۱۰، ۲۰۹	آدینه ۶۰	آرام شدن ۷۸۱۶، ۷۸۱۵، ۱۹۳۹، ۱۹۳۸
آب مانند ۲۱۴	آذر ۲۹۰	۱۰۴۲۳، ۹۸۵۶
آبی ۱۴۰۱، ۲۲۶، ۲۱۵، ۲۱۴، ۲۰۷، ۲۰۵	آذرخش ۱۰۳۳۱، ۸۹۰۶، ۸۴۷۸، ۱۶۳۵	آرام شده ۷۸۱۷

آرامش یافته ۱۰۴۲۴	آزیدن ۹۳۶۳	آشنایی ۱۴۱۳
آرام کردن ۱۰۴۲۱، ۷۹۱۹، ۷۸۱۶، ۷۸۱۰	آسان ۱۰۸۲۸، ۴۴۸۳	آشوب ۸۰۳۱، ۶۵۸۰، ۳۸۷
آرایش ۷۵۱۵، ۷۸۷۵، ۸۳۱۲، ۸۳۱۳، ۸۳۱۶، ۸۳۱۵	آسان تر ۴۴۸۴	آشوب کردن ۳۶۴
آرد ۱۵۰۸، ۱۴۹۸، ۱۴۷۹	آسانی ۱۰۸۲۹	آشوب گری ۳۶۷
آرزو ۱۳، ۸۰، ۸۸، ۹۰، ۹۱، ۴۹۵	آستان ۶۸۳۸	آشوری ۹۰۷۵، ۵۵
۳۳۴۳، ۴۶۴۰، ۷۳۰۶، ۸۶۱۵، ۸۶۱۶	آسغده ۲۵۳	آغاز ۶۸۹، ۸۷
۸۶۲۶، ۸۶۷۳، ۸۶۷۶، ۱۰۸۹۸	آسغده ۲۷۴	آغاز کردن ۳۸۸۷، ۲۶۸۵، ۷۴۰، ۷۲۸، ۶۹۰
آرزو بخش ۳۲۲۸	آسمان ۸۸۱۵، ۸۸۱۳، ۱۵۸۶	۵۱۷۲
آرزو داشتن ۸۶۷۵، ۸۶۲۷	آسمان روز ۸۸۱۶، ۱۵۸۸	آغازیدن ۷۱۱۷، ۳۸۶۴، ۹۷، ۸۶
آرزو شده ۷۱۴۱	آسمان گونه ۱۵۸۷	آغازین ۶۹۱
آرزو کردن ۱۰۸۵۵، ۱۰۷۲۷، ۸۶۷۷، ۸۶۱۲	آسمانی ۸۸۱۴، ۳۸۰۹، ۳۸۰۳، ۱۵۸۷	آغام ۶۹۳، ۶۸۷
آرزومند ۴۶۴۳، ۱۹	آسودگی ۱۰۱۴۷، ۱۰۱۴۶، ۱۹۲۹	آغل ۷۸
آرغده ۱۵۱۷، ۲۴۶	آسودن ۱۷۶۹	آغوش ۵۰۵۷
آرمیدن ۶۲۸۳، ۱۷۶۹، ۱۱۲۱	آسوده ۷۸۱۷، ۲۱۹۴، ۱۹۳۶، ۱۹۳۱، ۹۵۷	آفتاب ۴۵۰۲، ۴۴۱۷
آرنج ۱۵۲۷، ۲۳۹	۷۹۱۸	آفریدگار ۸۷۴۳، ۸۷۳۳، ۳۴۰۲
آرواره ۱۱۳۶۵	آسوده از غم ۵۷۳۰	آفریدن ۹۱۱۷، ۸۷۴۴، ۸۷۴۱
آریخ ۸۶۲۸	آسوده بودن ۱۹۳۸	آفریده ۸۷۴۵، ۸۷۳۴، ۴۹۷، ۶۹
آز ۴۲۴۶، ۴۲۹، ۴۱۷، ۳۹۰، ۲۴۷، ۲۴۶	آسوده خاطر ۱۰۱۴۴	آفرین ۶۷۵، ۶۷۴، ۲۲۱، ۲۲۰، ۷۰، ۲۴
آزاد ۱۰۸۳۲، ۱۰۷۱۶، ۴۴۹۰، ۴۳۶۰	آسوده شدن ۵۵۰۱	آفرینش ۸۷۴۲، ۸۷۳۶، ۳۴۰۴، ۳۳۹۲
آزاد شدن ۱۰۰۱۹	آسورا ۹۰۷۳	۸۷۴۶
آزاد کردن ۱۰۱۱۰، ۹۹۹۶، ۹۹۹۴، ۲۳۳۷	آسورستان ۹۰۷۴	آفرین کردن ۶۷۱، ۶۷۰، ۶۷، ۲۵، ۲۰
آزاد کننده ۴۴۹۳	آسیاب ۴۴۶۳، ۱۴۲۴	آفرین گو ۲۵
آزادگان ۲۲۸۷	آسیای میانه ۱۰۸۰۳	آفریننده ۸۷۴۳
آزادی ۹۹۹۷، ۹۹۹۵، ۶۳۹۱، ۴۴۸۸، ۲۳۴۳	آسیب ۳۵۲۰، ۲۳۳۵، ۱۰۳۴، ۴۲۱، ۴۲۰	آقا ۴۰۰۷، ۵۲۷
آزادی از یوغ ۲۷۲۳	۴۲۸۸، ۴۵۲۴، ۴۵۴۴، ۷۰۸۸، ۷۰۹۲	آکج ۸۳۷
آزار ۳۴۸۱، ۲۳۳۵، ۴۲۳، ۴۲۱، ۴۲۰	۷۵۷۰، ۸۶۵۱، ۹۸۹۲، ۱۰۰۴۹، ۱۰۳۲۷	آکز ۸۳۷
۳۵۲۰، ۷۵۷۰، ۶۶۳۷، ۵۸۱۱	آسیب دیده ۱۰۳۲۸، ۲۰۴۴	آکندن ۱۴۱
۱۰۳۲۷، ۹۶۲۷	آسیب رسان ۷۰۹۴، ۳۵۲۲	آگاه ۴۲۲۶، ۴۲۱۰، ۳۹۲۵، ۲۷۷۶، ۲۳۳۹
آزاردادن ۸۱۰۱، ۳۷۱۹، ۳۴۸۲	آسیب رساندن ۷۵۷۰، ۷۱۱۶، ۳۵۲۱، ۱۵۶۱	۵۱۹۶، ۷۲۴۲، ۷۵۸۴، ۷۶۱۶، ۷۶۷۴، ۱۱۱۵۱
آزار رسان ۴۲۲	۱۰۰۶۷	۱۱۱۵۲
آزار کردن ۴۴۳	آسیب گر ۴۲۲	آگاهانه ۵۱۹۶، ۴۲۲۵، ۴۲۱۲
آزارنده ۳۵۲۲	آسیمه ۹۱۲۴، ۱۷۲۹	آگاه تر ۴۲۲۰، ۴۲۱۳
آزیردن ۴۲۹	آش ۱۵۰۰، ۲۸۶	آگاه شدن ۷۹۹۵، ۲۹۶۲
آزردن ۳۵۲۱، ۴۴۴، ۴۴۳، ۴۱۰، ۴۰۹	آشامنده ۳۲۶۴	آگاه کردن ۶۱۱۷، ۵۴۰۶، ۲۲۸۴، ۱۳۴۷
۵۲۷۶، ۸۱۳۱	آشامیدن ۹۱۵۱، ۷۴۸۲، ۶۶۹۰، ۳۲۶۲، ۲۷۹	۶۳۸۵، ۷۹۷۸
آزرده ۳۹۶	آشامیدنی ۳۲۷۸، ۳۲۷۷، ۳۲۶۷، ۳۲۶۵	آگاهی ۴۲۰۹، ۲۷۸۰، ۲۷۷۹، ۲۳۲۲، ۲۳۲۱
آزرده شدن ۴۴۴	آشفتگی ۸۰۳۱	۴۲۱۶، ۴۲۱۹، ۴۲۲۵، ۴۲۳۳، ۸۱۰۷
آزرم ۴۲۱	آشفتن ۳۶۵، ۳۶۰	آگهی ۴۳۸۴
آزمایش ۱۱۳۱۱، ۱۱۳۰۵، ۱۰۸۵۶، ۷۱۵۵	آشفته ۸۹۷۴، ۸۰۸۹، ۳۶۱، ۳۲۹	آلت ۳۶۴۷
آزمایش کردن ۱۱۳۱۰، ۱۰۸۵۴، ۶۸۴۹	آشفته حال ۷۱۱۹	آلت شکنجه ۷۹۴۵، ۷۹۲۱، ۶۶۸۱، ۵۰۱۱
آزمایشگر ۱۰۸۶۱	آشکار ۶۷۶۶، ۳۲۷۴، ۱۰۰۶۳، ۱۰۰۷، ۹۸۶	آلت کشیدن ۲۱۰۳، ۱۳۹، ۲
آزمایشی ۱۱۳۱۱	۶۷۸۱، ۶۷۸۴، ۸۷۵۹، ۱۰۴۰۱، ۱۰۴۰۳	آلت موسیقی ۱۱۳۳۱، ۳۲۰۷، ۳۲۰۶
آزمند ۱۴۴۶، ۴۳۹، ۴۱۸، ۴۱۶، ۴۱۴	آشکار تر ۱۰۴۰۴	آلودگی ۸۸۹۱، ۹۲۲، ۷۲۵، ۱۸۰، ۱۶۱
آزمند بودن ۲۴۸	آشکار شدن ۶۷۸۲، ۶۷۶۵، ۶۴۴۰، ۱۲۷۵	آلوده ۸۰۱۰، ۱۸۲، ۱۱۱
آزمندی ۱۵۱۷	۱۰۰۴۰	آلوده به مدفوع ۴۳۶۴، ۲۴۸۳
آزمون ۱۱۳۰۶، ۹۵۸۱	آشکار کردن ۶۸۶۵، ۶۴۳۵، ۲۳۱۵، ۱۲۶۷	آلوده کردن ۸۱
آزموده ۳۳۲۰	آشنا ۴۴۷۹، ۴۴۷۸، ۲۳۳۹	آماده ۱۰۸۳، ۱۰۸۲، ۸۸۲، ۸۷۷، ۱۶۰، ۱۵۶
	آشنا به مبارزه ۲۰۷۸	۱۰۸۴، ۶۶۸۳، ۶۶۸۶، ۶۸۵۹، ۷۲۲۶

آهین منقار ۱۶۲۷	۹۹۷۲، ۹۶۸۰، ۹۶۴۲، ۹۵۵۸، ۷۴۱۹، ۵۳۰۲	۷۸۹۳، ۷۶۴۰، ۷۵۲۲
آهو ۲۵۸	۱۰۳۶۷، ۱۰۱۵۰، ۱۰۱۲۶، ۹۹۷۳	آماده بودن ۶۶۸۵، ۱۰۸۰
آی ۲۱۴۰	آنجا که ۴۹۹۷، ۸۵۲	آماده تر ۷۲۲۵
آیا ۶۲۴، ۳۳۰۶، ۳۳۰۵، ۳۹۵۴	آن چنان ۱۹۰۹، ۱۹۱۲، ۳۱۳۵، ۵۵۹۹، ۵۲۶۶	آماده کردن ۷۳۸۹، ۷۲۲۷، ۷۲۲۳، ۱۰۸۱
آینده ۸۳۸۱، ۸۳۷۸، ۵۷۰۸، ۱۵۷۸، ۱۴۰۶	۹۷۸۶، ۹۸۲۸، ۹۸۲۹، ۱۰۰۹۶، ۱۰۱۰۱	۷۵۲۴، ۷۵۲۱، ۷۵۱۹
آیین ۶۶۲، ۳۳۱۵، ۳۷۷۶، ۶۴۱۷، ۶۴۵۰	۱۰۱۰۵	آمارگر ۳۰۹
آینه ۴۱	آن چنان که ۹۸۱۹	آماس ۳۵۳۹
آینه‌ی چرخان ۵۶۱۹	آنچه که ۶۲۶	آماس کردن ۴۰۱۰
	آن را ۱۸۴۵، ۲۰۳۰، ۹۷۶۴، ۱۰۲۵۵، ۱۱۲۹۷	آماس کرده ۴۰۱۳، ۳۵۴۱
	آن سو ۱۸۷۰	آمدن ۲۲۱۸، ۳۷۹، ۱۰۰
	آن طرف ۱۸۷۰، ۱۹۴۸، ۱۹۵۲، ۲۰۲۹	آمده ۱۰۲
۱	آن طرف ۱۹۳۵، ۹۶۳۰	آمزش ۱۱۱۷۰
آباج ۱	آن طور ۹۸۲۹، ۹۸۲۸، ۹۸۱۹	آملج ۱۶۲
آبخ ۲۷، ۲۲۴	آن طور که ۹۸۳۱	آمله ۱۶۲
آبدی ۳۷۵، ۲۱۶۹، ۵۷۹۵، ۶۱۶۲	آن قتر ۱۹۰۹، ۳۲۱۶، ۳۲۳۱، ۹۷۷۱، ۹۷۷۲	آمو ۵۴۱۳
آبر ۵۶۱۴، ۷۰۰۵، ۷۳۵۸	۹۷۷۶، ۹۷۷۸، ۹۷۸۰، ۹۷۸۶، ۹۸۰۴	آموختن ۵۰۱، ۵۰۳، ۵۰۴، ۲۸۳۱، ۳۸۳۴
آبر شهر ۴۸۸	۹۸۰۸، ۹۸۰۹۶، ۱۰۱۰۵	۳۹۸۰، ۳۹۸۴، ۷۵۸۲، ۱۰۹۵۷، ۱۰۹۶۴
آبرو ۲۷۱۰	آن که ۸۶۶، ۵۰۸۲، ۵۰۸۴، ۱۱۳۰۳	۱۰۹۶۵، ۱۱۰۳۹، ۱۱۰۴۵، ۱۱۰۴۶، ۱۱۰۷۳
آبری ۵۶۱۶	آنگاه ۸۰۳، ۲۰۷۶، ۶۱۳۵، ۸۵۴۱، ۱۰۳۲۹	۱۱۰۸۷، ۱۱۰۹۱
آبریشم ۳۱۷۷، ۳۱۷۸، ۸۲۴۰، ۸۲۴۲، ۸۲۶۴	آندا ۱۸۴	آموخته ۵۰۵، ۲۷۳۶، ۳۹۸۵، ۶۷۴۱
۸۸۵۴	آن وقت ۱۰۳۵۸	۱۰۹۶۶، ۱۱۰۴۷، ۱۱۰۹۲
آبرار ۸	آنها ۸۷۳، ۲۰۵۰، ۵۶۴۸، ۵۶۵۱، ۹۱۵۸	آموزش ۵۰۶، ۳۹۸۱، ۱۱۰۴۱، ۱۱۲۸۷
آبله ۴۵۳۴، ۸۷۷۷، ۹۲۱۵، ۱۰۰۷۱	۹۸۳۶، ۱۰۴۹۹، ۱۰۵۱۱، ۱۰۵۱۲، ۱۰۵۱۴	آموزش یافته ۱۱۰۹۲
آبلهی ۴۶۵۱، ۸۸۳۲، ۱۰۰۷۰	۱۰۵۹۴، ۱۰۵۹۸، ۱۱۲۹۵، ۱۱۲۹۹، ۱۱۳۰۰	آموزگار ۵۵۰۸، ۵۵۰۷
آپاختر ۶۴۹۳	آنها را ۲۰۵۰، ۵۵۰۰	آموزنده ۱۱۰۴۱
آفاق ۲۰۲۰، ۲۰۲۳	آواره ۸۴۳۹	آمونیاک ۶۱۵۵
آفاق بالای قصر ۹۸۷۸	آواز ۸۹۳۴، ۱۰۰۹۷، ۱۰۱۰۹، ۱۰۲۵۸	آمیختگی ۱۶۱، ۷۸۲۰، ۱۰۴۴۴
آفاق ۴۷۳۳	۱۱۳۴۲، ۱۱۳۵۸	آمیختن ۲۳۸، ۷۸۲۱، ۷۸۴۴، ۷۸۴۹
آفاق ۱۰۴۴۶	آوازخوان ۱۱۳۶۱	۸۰۷۲، ۱۰۱۳۴، ۱۰۱۹۰، ۱۰۱۹۱
آفاق ۱۱۰۱۹، ۱۱۰۲۷	آوازخواندن ۶۴۹۵	آمیخته ۱۸۲، ۲۳۸، ۷۸۴۶، ۷۸۴۷، ۷۸۴۸
آفاق افتادن ۸۰۸۱، ۶۷۱۰	آواز دوست ۷۳۵۴	۷۸۵۱، ۱۰۱۹۲، ۱۰۴۲۷، ۱۰۴۲۹
آفاق ۶۷۰۵	آوازه ۱۱۴۳۹	آمیزش ۷۸۲۰، ۷۸۲۲، ۱۰۱۸۹، ۱۰۴۴۶
آتمام ۸۹۱۸	آوردن ۱۱، ۸۹، ۱۰۱، ۴۷۷، ۲۶۷۱، ۲۷۷۱	آمیزه ۷۸۴۶، ۷۸۴۷
آثر ۱۴۵۴، ۴۸۷۹، ۴۹۵۷، ۶۶۹۲، ۶۶۹۳	۵۱۶۹، ۶۹۸۳	آمیغ ۱۶۱
۸۴۷۵، ۸۶۱۸	آورده ۱۰۳	آمین ۹۲۴
آثیر ۱۴۸۴، ۲۶۹۸، ۲۸۰۰، ۳۸۶۶، ۳۹۴۰	آورده شدن ۷	آن ۷۶۶، ۸۷۲، ۸۷۹۳، ۱۸۴۵، ۱۹۰۶، ۱۹۰۷
آثیری ۹۸۹۱	آویختن ۱۳۷، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۹، ۸۴۹، ۵۱۸۴	۲۰۴۹، ۲۰۵۲، ۲۰۷۲، ۳۳۳۶، ۳۳۳۹
آجاره ۱۵۵۱	آویخته ۱۴۷، ۷۷۴۸	۴۰۳۹، ۴۰۴۱، ۴۲۹۰، ۴۳۸۱، ۴۳۸۲
آجاره بها ۱۵۵۱	آویزان ۱۴۷	۴۵۶۲، ۹۱۴۵، ۹۳۳۷، ۹۳۳۹، ۹۳۸۲
آجازه ۱۲۸۲، ۱۹۲۰	آه ۱۸۹۲	۹۴۶۹، ۹۷۶۴، ۹۷۷۰، ۹۸۲۶، ۹۸۲۷
آجازه خواستن ۱۹۹	آهسته رفتن ۶۱۰۱	۱۰۱۱۵، ۱۰۱۱۶، ۱۰۲۵۵، ۱۰۲۷۸، ۱۰۳۲۴
آجازه دادن ۹۷۹۲	آه کشیدن ۲۰۲۸، ۹۸۸۸	۱۰۴۱۷، ۱۰۵۵۸، ۱۰۵۹۴، ۱۰۵۹۵، ۱۰۶۸۵
آجازه نامه ۷۲۶۴	آهن ۸۷۳۷، ۸۹۲۱	۱۰۷۳۴، ۱۰۷۳۶، ۱۰۷۳۷، ۱۰۸۲۷
آجاق ۱۸۲۴	آهنگ ۶۱۰۷، ۶۵۱۵، ۶۸۹۴	۱۰۸۶۵، ۱۱۲۹۳، ۱۱۲۹۵، ۱۱۲۹۶، ۱۱۲۹۸
آجتماع ۱۱۶۸	آهنگر ۸۹۰۰	۱۱۳۴۸، ۱۱۳۹۹
آجرا ۸۲۶	آهنی ۸۷۳۷، ۸۸۹۲، ۸۸۹۹، ۸۹۰۲	آن (نام خانواده‌ی سفدی) ۱۸۳
آجرت ۷۱۴۳، ۷۳۳۴، ۱۱۱۴۵	آهین ۱۶۲۴، ۱۶۲۵، ۱۶۲۶، ۱۶۳۱، ۱۶۶۴	آنجا ۱۱۸۳، ۱۸۶۱، ۱۸۶۹، ۱۹۳۴، ۱۹۴۸
آجرا ۱۳۴۳	۸۹۰۲	۱۹۵۲، ۲۰۲۹، ۵۰۴۳، ۵۰۴۴، ۵۲۸۸
آجته ۱۰۹۷۹		

اجیر کردن ۸۰۹۲، ۸۰۰۴، ۸۰۰۳	ازدروز ۱۴۹۶	از چه ۳۱۹۳
اجیری ۴۵۲۰	اردک ۴۸۲۴	از حفظ ۷۵۹۷
احاطه شده ۷۰۷۷	اردن ۱۱۰۷۲	از خاک ۱۰۷۵۳
احترام ۱۶۰۴، ۳۳۶۸، ۴۵۴۵، ۵۹۶۶، ۵۹۶۷	اردوان ۱۵۰۹، ۱۴۳۶	از خودراضی ۸۴۶۱
۶۴۲۶، ۶۴۹۲، ۶۹۹۸، ۷۶۱۰، ۷۶۲۷، ۷۶۵۵	اردوگاه ۹۱۸۲	از دست دادن ۶۸۷۷
۸۴۷۴، ۱۱۳۸۳	اردیبهشت ۱۵۰۵	از دست رفته ۱۱۴۱۳، ۶۹۰۶
احترام کردن ۱۶۶۰، ۱۶۲۱	اردیبهشت روز ۱۴۹۷، ۱۴۹۰	از دل ۶۵۶۱، ۳۲۲۴، ۳۲۲۲، ۳۲۰۴
احترام گزاردن ۹۳۱۴	ارزش ۵۵۱۰، ۴۹۰۲، ۲۴۰۲، ۱۴۴۵	از دنیایی به دنیایی دیگر ۳۶۹۰
احتیاج ۶۲۱۸	ارزشمند ۲۲۷۳، ۲۲۲۳، ۲۲۱۷، ۱۷۳۴	از دواج ۲۵۵۸، ۲۵۵۴
احساس ۷۶۱۵، ۷۵۸۷، ۷۵۷۹	۲۲۷۵، ۲۲۷۴	از درق چشم ۱۱۵۶۴
احساس کردن ۷۶۲۰	ارزن ۴۴۲۹، ۱۵۲۹	از سنگ ۸۸۵۶
احسان ۸۲۱۵، ۸۲۱۴، ۸۱۸۷، ۸۱۸۶، ۸۱۸۳	ارزیز ۱۴۲۰	از شرم سرخ شدن ۹۳۹۸، ۹۲۵۱
۹۴۱۵	ارش ۱۵۲۷، ۲۳۹	از طرف خدا ۲۵۹۷
احمق ۱۵۴۹	ارشد ۱۰۸۵۲، ۱۰۷۹۶	از طرف دیگر ۷۴۳۲، ۱۲۲۵
اختر ۸۲۹۰، ۱۰۰۸	ارغند ۱۴۴۶	از کجا ۴۷۴۶، ۳۲۲۳، ۳۱۹۵، ۳۱۹۳
اخترین ۱۰۱۴	ارغوان ۱۴۴۸	از کشور ۲۰۲۴
اختلاط ۱۰۱۸۹	ارگان ۳۰۶۳	از گوشت ۸۰۶۳
اختلاف ۱۲۱۶	ارگی ۱۴۵۱	از لی ۶۰۵۵
اختیار ۸۶۹۹، ۳۶۴۵	ارمنستان ۱۴۶۰	از محل ۲۰۲۴
احسبکت ۷۰۹	ارواح دشمن ۱۰۹۷۹	از مدفوع ۲۴۸۳
احسبکتی ۷۱۰	ارویس ۵۸۱۰	از من ۵۲۷۸، ۳۱۴۲، ۳۱۴۱
احسبکند ۷۰۹	اره ۱۰۴۲۰	از نو ۷۷۸۸
اخشوار ۲۰۸۱	از ۶۱۶، ۶۲۰، ۳۱۰۶، ۳۱۰۷، ۳۱۱۰، ۳۱۴۷	از وسط قطع کننده ۵۶۰۷
اخشید ۴۲۸۴، ۲۱۰۴، ۷۴۹	۵۳۳۰، ۳۳۰۰، ۳۲۲۵، ۳۲۰۸، ۳۱۶۳	از همه ۳۲۶۱
اخنر ۴۲۷۲	از آب ۲۰۷، ۲۰۵	از یخ ۱۰۹۹۳
اخلاق ۵۳۷۲، ۳۴۵۲	از آن ۳۳۳۶، ۳۳۳۰، ۳۳۰۰، ۳۱۶۳، ۶۲۰	از دها ۱۱۲۵۰، ۵۷۵۳
ادات تأکید ۹۷۳۹	۳۳۳۹، ۳۳۷۱، ۳۳۷۴، ۳۳۷۵، ۳۳۸۱	اسب ۹۹، ۱۵۹۰، ۱۶۲۳، ۱۸۹۴، ۱۸۹۶، ۲۰۶۳
اداشدن ۱۰۰۱۸	۱۱۲۹۶، ۹۱۹۲	۹۴۴۹، ۸۸۷۳، ۸۴۷۷
ادا کردن ۸۷۶۵	از آن او ۱۰۸۶۹، ۱۰۴۱۷، ۹۳۸۲، ۴۵۲۸	اسب دوانی ۸۹۲۳
ادامه دادن ۷۵۸۰	از آنجا ۳۳۷۱	اسب سواری ۲۴۷۷
ادب ۴۵۶۶	از آنجا که ۳۱۹۵	اسب گشی ۱۶۷۰
ادوار ۵۶۷۴	از آنها ۳۳۸۰، ۳۳۳۰، ۳۱۶۶	اسب کهر ۸۴۷۷
ادراک ۹۲۶۷، ۷۵۸۷، ۷۵۸۶، ۵۲۰۵	از اسب پایین آمدن ۲۰۶۳، ۱۸۹۶، ۱۸۹۴	اسپرزی ۸۹۰۷
اذیت کردن ۶۶۴۴	از او ۹۱۹۲، ۳۳۷۳	اسپرغم ۸۸۸۱، ۱۶۴۰، ۱۶۳۷، ۱۶۰۲
آبیه ۱۰۹۰۲، ۱۰۱۸۱، ۷۰۴۰، ۷۰۳۸	از او به من ۵۳۳۶	اسپرغمی ۱۶۳۹
آبیهان ۷۰۴۲	از ایشان ۳۳۸۰	اسپندارمذ ۱۱۲۳۲
آبیهی ۱۰۱۸۳	از این ۱۱۶۱۴، ۳۳۳۱	اسپیلرک ۳۶۳۹
آزاده ۵۲۰۳	از اینجا ۵۳۰۱	است ۱۷۱۵، ۷۶۶
آریاب ۴۵۲۹، ۴۰۰۷، ۵۲۷	از یاد ۹۸۸۵	استائر ۸۹۹۱
آریاب خانه ۴۹۸۳	از بین بردن ۶۰۸۶	استاد ۵۵۶۳، ۵۵۲۴، ۵۵۰۸، ۵۵۰۷، ۳۲
آرتداد ۷۷۲۶، ۳۵۳	از بین رفتن ۶۳۱۴	۱۰۸۰۲
ارتفاع ۸۷۸۰	از پیش ۷۲۷۸	استحکام ۴۱۴۰
آرت پلدی ۷۸۳۰	از تو ۶۹۴۴، ۳۱۳۱، ۳۱۱۳، ۳۱۱۲، ۲۵۳۲	استحکامات ۷۸۴۱
ارج ۱۴۴۵	از تو به من ۵۲۷۷	استحمام ۸۸۵۳، ۸۸۴۵
ارجمند ۸۴۷۲	از جان ۳۲۲۲، ۳۲۱۴	استحمام کردن ۸۸۵۲، ۸۸۴۴، ۸۸۴۲
ارداخوشت ۱۴۹۷، ۱۴۹۰	از جان و دل ۳۲۲۱	استخر ۵۷۵۵
اردخ ۱۴۹۶	از چرم ۳۲۵۶	استخوان ۸۹۹۴، ۵۳۱۸، ۱۶۹۹، ۱۵۶۳
اردد ۱۴۸۲	از چوب ۳۴۲۱	استخوان انگشت ۱۰۰۱۳

افراشته ۱۶۹۵، ۷۸۲۶، ۷۸۳۵، ۱۰۵۰۸، ۱۰۵۱۰	اشک ۳۲۹۹، ۳۲۶۸، ۶۱۹	استخوان کتف گوسفند ۱۳۱۵
افراشته تر ۷۸۳۴	اشک بار ۸۲۰۸	استخوانی ۱۷۰۲، ۱۷۰۱، ۸۹۹۰
افزار ۸، ۱۱۲۰، ۷۷۹۱	اشکلون ۹۲۲۳	استر ۱۰۶۲۹، ۸۹۹۱
افزایش ۳۸۶۸، ۴۴۵۶	اشکوبه ۹۲۱۱	استراحت ۲۱۹۵، ۶۵۷۸
افزایش دادن ۳۰۸۰	اشکوخ ۳۹۹۸	استراحت کردن ۵۵۰۱، ۵۳۶۶
افزایش یافتن ۳۱۰۱، ۲۵۳۰	اشناخدا ۱۷۶۵، ۹۳۰۵	استراحتگاه ۸۸۷۸
افزاینده ۴۳۹۹	اشوزردشت ۱۴۹۴	استروشه ۱۷۱۴
افزودن ۳۰۷۸، ۲۶۱۸، ۷۷۹، ۴۳۷۹	اشوکا ۹۳۵۷	استسقا ۱۹۱، ۲۰۶
افزون شدن ۶۰۲، ۲۶۳۰	اصالت ۲۳۴۳	استغنا ۲۳۹۰
افزونی ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۰۰۹، ۱۰۷۸۵، ۱۰۸۰۵	اصل ۷۷۵۷	استفاده ۷۱۱۲
افسار ۲۵۳۶، ۲۹۷۹، ۵۸۵۳، ۵۸۶۵	اصلاً ۳۲۱۰، ۳۲۱۱، ۳۲۱۲، ۳۲۲۶	استفراغ ۴۴۳۷، ۴۶۸۰
افساردم ۶۴۶۸	اصلی ۸۳۵۳، ۱۹۴۲	استقرار ۲۰۱۲، ۲۰۰۴، ۱۹۶۸
افسانه ۹۹۳۲	اصول ۱۱۰۵۴	استقلال ۸۶۸۷
افسانه‌ی ۹۹۱۹	اصیل ۴۸۱۵	استماع ۷۷۰۲، ۱۱۲۰۵
افسر ۲۳۴۲	اضافی ۱۱۴۳۵	استوار ۳۸۸۲، ۴۱۳۹، ۱۰۳۲۱، ۱۰۶۱۸
افسردگی ۷۴۶۶، ۹۶۵۳	اضطراب ۶۷۶، ۹۱۴۱	۱۰۶۴۳
افسرده ۹۶۵۴	اضطرار ۹۶۲۲	استوار کردن ۳۹۲۲، ۳۸۸۵
افسون ۳۹۴، ۴۶۰، ۳۸۵۲، ۵۳۸۷، ۷۹۰۱	اطاعت ۲۸۴۵، ۵۹۹۹، ۸۹۶۹	استواری ۴۱۴۰، ۱۰۶۱۹
۱۰۱۳۵، ۱۰۱۳۸، ۱۰۱۹۴	اطراف ۳۱۱۴، ۳۱۳۲، ۵۰۵۳، ۷۳۵۰	استوانه ۴۲۶۴
افسون کردن ۷۹۰۲	اطلاع دادن ۶۰۹۱	استودان ۱۵۶۳، ۴۵۵۱
افسونگر ۱۰۱۳۷، ۱۰۱۳۹، ۱۰۲۰۰	اطلس ۶۸۰۴	اسد (برج) ۹۳۲۳
افسونگری ۱۰۱۴۰، ۱۰۱۹۶	اطمینان ۶۴۰۸، ۱۰۶۱۹	اسرائیل ۱۱۰۰۹
افشان ۶۷۷	اعتبار ۷۹۱۰	اسرائیلی ۱۱۰۱۰
افشانیدن ۳۵۶۵، ۹۱۶۵	اعتراف ۱۲۳۵، ۱۲۳۶، ۲۲۸۳، ۴۳۲۸	اسرنق ۹۳۱۹
افشانه ۹۴۶۴	۱۰۷۰۴، ۷۲۰۸	اسروشه ۶۷۸
افشین ۶۷۸	اعتراف کردن ۱۲۳۴، ۲۲۸۴، ۵۴۰۶، ۵۶۷۷	اسفندان ۸۸۸۰
افغان ۲۵۴۹	اعتراف کننده ۲۲۸۵، ۲۳۲۴	اسقف ۶۷۹، ۱۳۱۶، ۶۷۶۲، ۷۴۴۳
افکندن ۲۶۹۹	اعتراف نکننده به گناه ۵۷۴۹	اسقفی ۱۳۱۷
افکنده ۱۰۷۱	اعتقاد ۴۰۹۹، ۸۳۴۲، ۱۰۱۶۸	اسکندر ۵۹۵۹
افلیج ۴۸۶، ۹۴۳، ۱۵۴۶، ۸۶۴۸، ۹۷۲۳	اعتقادداشتن ۱۰۱۶۷	اسکندریه ۸۶۲۰
۱۰۲۸۸، ۱۰۲۹۰	اعتماد ۳۷۹۹، ۳۲۴	اسکنه ۱۵۴۴، ۸۷۸۳
افول ۱۰۰۰۴، ۱۰۰۰۱، ۱۰۰۴۷	اعتمادداشتن ۸۳۴۴	اسکورت ۵۲۱
افول کردن ۹۷۳۷	اعجاز ۴۸۹۴، ۱۰۱۳۵، ۱۰۱۴۰، ۱۰۱۹۶	اسگر ۱۵۶۴
اقامتگاه ۱۵۶۹، ۱۵۹۸، ۲۳۹۱	۱۰۱۹۷، ۱۰۳۳۴، ۱۰۳۳۷	اسورا ۲۵۹
اقدام ۸۰۷، ۴۸۷۹	اعجاز انگیز ۴۸۹۸	اسهال ۱۶۳
اقلیم مردگان ۵۵۵۱	اعدام ۵۴۲۰	اسیر ۲۸۳۸، ۲۸۴۳، ۳۰۴۷، ۵۸۴۱، ۱۰۰۹۱
اقیانوس ۵۳۰۴، ۸۸۲۳، ۸۸۳۳، ۹۰۶۲	اعطای برکت ۱۰۹۰۴	۱۰۰۹۲، ۱۰۱۱۲، ۱۰۱۱۴
اقیانوسی ۱۵۸۹، ۸۸۳۴	اعلا حضرت ۲۶۰۱، ۹۷۰۳	اسیر جنگی ۱۰۰۸۲، ۱۰۱۱۴
اکتفا کردن ۲۵۰۵	اعلام ۴۴۰۵، ۱۱۴۳۲	اسیر شدن ۶۲۷۱
اکنون ۳۰۲، ۸۰۳، ۴۷۱۶، ۴۷۲۱، ۴۹۲۸	اعلام شده ۶۳۳۳	اشاره ۶۱۱۸
۴۹۶۹، ۶۱۳۵، ۶۱۴۲	اعلام کردن ۱۱۴۳۳	اشباع ۲۵۰۱، ۸۱۱۷
اگر ۲۱۶۵، ۲۱۷۰، ۲۸۱۲، ۴۷۰۳، ۴۷۰۴	اغتشاش ۳۶۷، ۶۷۴۰، ۱۰۹۷۲	اشتاد ۱۷۷۵
۴۷۱۴، ۴۷۲۳، ۴۹۳۲، ۴۹۵۴، ۷۰۸۹	افتادن ۸۹۳، ۸۹۸، ۹۰۰، ۹۰۶، ۱۰۷۰، ۱۰۷۲	اشتادروز ۱۷۷۵
اگرچه ۳۱۳۰	۱۰۷۵، ۱۰۷۶، ۱۰۹۲۴، ۱۹۲۵، ۵۳۶۰، ۵۳۱۷	اشتباه ۷۳۰۵، ۱۰۹۸۵
الحاد ۳۵۹، ۲۹۹۶	۹۸۴۴	اشتیاق ۵۰۱۷، ۵۰۸۰
الزامی ۴۳۱۱	افتاده ۸۹۹، ۱۰۷۱، ۷۴۹۰	اشراقی ۴۲۶، ۶۶۷۲
الفبا ۱۸۹۳، ۸۹۳۲، ۱۰۰۴۷	افترا ۷۴۶۵	اشرافیت ۴۲۶، ۲۳۴۳، ۶۶۷۴
	افراشتن ۷۸۲۴، ۷۸۳۳	اشراق ۸۱۶۱

انگشت ۱۰۶۷، ۱۰۴۴	انجیل ۵۶۸۸، ۵۵۶۷، ۱۹۰۸	الفختن ۳۴۸۳، ۳۴۵۹
انگشت پا ۶۴۳۱	انحراف ۷۷۲۶	الک ۳۳۴۸
انگشت سبابه ۶۱۱۹	انداختن ۵۱۱، ۱۲۶۲، ۱۳۲۱، ۱۳۳۴، ۲۴۸۴	الک کردن ۱۱۵۱۴
انگشت نشانه ۶۱۱۹	۲۷۱۶، ۳۹۲۰، ۶۵۰۱، ۷۴۸۸، ۸۳۷۶	الگو ۶۶۴
انگم ۲۲۰۱	۸۳۹۰	الماس گون ۴۷۰، ۲۵۳۵، ۲۶۳۲، ۳۰۸۶
انگیان ۲۲۰۱	(بیجه) انداختن ۶۸۶۸	۳۰۸۷
انگیختن ۶۱۱۱، ۱۱۸۸	(دور) انداختن ۷۴۹۳	الماسی ۴۷۰، ۲۶۳۲، ۳۰۸۶، ۳۰۸۷
انگیخته ۱۰۳۱۰	انداخته ۷۴۹۰	الله ۵۸۳۶، ۶۰۱۲، ۶۰۲۰
انگیزه ۲۱۲۵، ۶۰۱۰، ۱۰۲۰۸، ۱۰۲۹۸	اندازه ۷۸۲۷، ۷۷۵۶، ۴۳۶۲	اللهی بابلی ۳۴۱۰
انواع ۱۱۳۵۱	اندام ۵۰۹۱، ۱۷۰۱، ۹۶۹، ۶۴۹	اللهی مانوی ۲۵۸۸، ۱۴۲۶
انوشگی ۶۱۵۹	اندخسیدن ۱۱۳۲	اللهی ۲۶۰۴
انوشه ۶۱۵۷، ۶۱۶۲، ۶۱۶۴، ۶۱۶۷، ۶۱۶۹	اندر ۳۳۵۸، ۳۳۴۹، ۳۲۳۵، ۳۲۱۷	اما ۱۸۰۳، ۶۴۰۶، ۶۴۸۱، ۶۴۸۹، ۶۹۹۵
انهدام ۱۰۹۸۱	اندرز ۴۵۸۹، ۷۵۲۳، ۷۷۹۲، ۱۱۳۳۳	۸۳۷۵
او ۷۶۶، ۱۷۹۲، ۱۸۴۵، ۲۰۳۰، ۲۰۴۹، ۲۰۵۲	اندرزدادن ۷۵۲۷	امانت ۱۱۵۵۰، ۱۱۵۴۹
۲۰۷۲، ۳۳۷۳، ۴۰۳۹، ۴۰۴۱، ۴۰۶	اندرون ۳۳۴۹	امپراتور چین ۴۰۸۱
۴۲۹۰، ۴۳۸۱، ۴۳۸۲، ۹۱۴۶، ۹۳۳۷	اندرونی ۲۲۲۷	امدادی ۱۳۲۴
۹۳۸۲، ۹۷۶۴، ۱۰۱۱۶، ۱۰۴۱۷، ۱۰۶۸۵	اندک ۴۶۸۴، ۴۶۸۶، ۴۶۹۱، ۴۶۹۳، ۴۶۹۴	امسال ۸۷۴
۱۰۷۳۶، ۱۰۷۳۷، ۱۰۸۲۷، ۱۰۸۸۱، ۱۱۲۹۳	۴۷۳۸	امشاسپند ۵۴۲۷
۱۱۲۹۵، ۱۱۲۹۶، ۱۱۲۹۸، ۱۱۳۴۸	اندک نوش ۴۶۸۷	امن ۸۴۶۸
اوام ۶۴۴۳	اندکی ۴۶۹۰	امنیت ۲۱۵۲
اوچ ۱۸۶۵	اندوختن ۳۴۵۹، ۳۴۸۳، ۹۵۵۵، ۹۵۶۲	امید ۲۰۱۸، ۵۶۳۰
اوچی ۱۸۶۵	۹۵۶۳، ۹۵۶۴، ۹۷۴۳	امیدداشتن ۲۰۱۹
او را ۱۷۹۲، ۱۸۴۵، ۲۰۳۰، ۲۰۵۵، ۱۱۲۹۷	اندوخته ۶۳۳، ۳۴۸۷، ۳۴۸۹، ۳۵۱۸	امیدوار ۴۶۴۳، ۳۳۴۴
اورشليم ۱۹۴۵	اندودن ۹۶۳، ۹۷۴، ۳۴۴۸	امیدواربودن ۲۰۱۹
اول ۵۵۲، ۶۸۱، ۱۲۹۰، ۷۲۳۹، ۸۹۴۰	اندوه ۹۷۵، ۱۱۳۳، ۱۱۴۸، ۱۱۵۳، ۱۴۱۰	امیر ۲۱۰۴، ۵۴۱۵
اولین ۱۲۹۲	۸۳۹۷	انار ۵۸۰۸
اویغور ۲۰۴۸	اندوه خوردن ۹۷۷	انارام روز ۵۹۱۳
اویغوری ۱۱۰۴۹	اندوهگین ۹۷۶، ۱۱۴۹، ۱۱۵۴	انبار ۹۳۰
اهانت شده ۵۹۶۵	اندوهناک ۹۷۶، ۱۱۴۹، ۱۱۵۴	انباشته ۹۷۰۵
اهانت گر ۶۰۰۳	اندیشگر ۹۲۵۷، ۹۲۷۲	انبوه ۳۴۷۱، ۵۱۱۸
اهدا ۹۵۳۶	اندیشمند ۴۲۴۰	انتخاب کردن ۱۸۶۳، ۹۹۴۷
اهدا شده ۷۹۹۸	اندیشناک ۹۲۶۶، ۹۲۷۷	انتظار ۳۳۴۳، ۶۶۵۵
اهداکننده ۳۵۰۱	اندیشه ۹۸۲، ۱۷۶۱، ۱۷۶۲، ۳۷۲۴، ۵۶۲۲	انتظارداشتن ۶۶۵۳، ۶۶۸۵، ۶۷۳۷
اهدایی ۷۰۵۲، ۸۰۰۰، ۹۵۳۰	۷۱۶۵، ۹۲۶۲، ۹۲۶۵، ۹۲۷۹	انتقال ۱۱۲۴۴
اهرمن ۵۰۱۴، ۹۲۹۳	اندیشیدن ۱۷۶۰، ۱۷۶۳، ۷۱۷۷، ۹۳۹۹	انتقالدهنده ۷۳۲۱
اهرمن آفریده ۳۸۰۸	اندیشیده ۹۲۶۸	انتقام گرفتن ۲۰۵۷، ۹۹۱۰
اهریم ۱۸۱۲	انسان ۵۴۲۹، ۱۱۳۵۲	انجام ۳۵۰، ۴۸۲۱، ۴۸۷۹
اهریمنی ۱۸۱۳، ۳۸۰۶، ۳۸۰۸، ۳۸۱۱	انسان نخستین ۳۷، ۱۰۷۵۴	انجام دادن ۸۲۴، ۱۰۰۷۹
۹۲۹۱، ۹۲۹۴، ۹۲۹۵	انسانی ۵۴۶۸، ۵۴۷۰، ۵۴۷۱	انجام شدن ۵۱۰۴، ۷۹۰۹
اهل کشور ۲۰۲۴	انشعاب ۲۹۵۳	انجام شده ۴۹۷۹
اهل پارت ۷۲۵۰	انعطاف ۱۹۴۶	انجام نگرفته ۶۴۴۱
اهل تبت ۹۷۲۱	انعطاف پذیری ۵۹۵۳	انجامی ۱۲۰۸
اهل ختن ۴۳۶۸	انعطاف ناپذیر ۸۷۸۱	انجام یافته ۴۷۰۱
اهل روست ۸۵۹۱	انقلاب ۱۶۱۱، ۱۶۱۲، ۱۶۱۳، ۶۵۸۰	انجماد ۷۹۰۰
اهل سوریه ۹۱۵۳	انکار کردن ۷۴۵۱	انجمن ۹۵۵، ۱۰۰۶، ۱۰۵۷، ۱۱۶۲، ۱۸۵۱
اهل شام ۹۱۵۲	انگبین ۱۰۶۶	انجمنی ۱۰۵۸
اهل کوچا ۸۵۱	انگزه مینو ۹۲۹۳	انجیر ۹۵۹، ۲۱۹۷
اهمال ۳۸۹۵، ۷۶۶۴	انگزد ۲۲۰۱	انجیره ۱۰۶۸

باردار ۴۱۸۴	۵۸۶۷، ۵۸۶۴، ۵۸۵۲، ۳۵۵۳، ۳۵۴۸	اهمیت ۵۷۰۰
باردو ۷۲۳۸	۷۴۰۳، ۷۲۵۷، ۷۰۳۲، ۶۹۹۳	اهورا ۲۵۹
باردیگر ۶۲۱۷	با آتش سوختن ۲۹۶	اهورایی ۱۰۷۵۷
بارغبت ۸۶۸۰	با آن ۹۱۹۳، ۳۷۱۵	ای ۹۸۷۱، ۲۲۷۱، ۱۸۹۲
بارور ۲۸۰۱، ۲۴۷۶، ۴۳	بابهت ۱۰۵۶۵، ۱۰۵۶۴	ایام کلب ۴۸۵۱
باره ۲۴۷۱	بادب ۴۵۶۵	ایران ۶۴۷۵
باریدن ۹۸۴۷	با ارزش ۲۴۰۱، ۲۲۷۶، ۱۷۳۴	ایرانویج ۱۵۲۵
باز (پرنده) ۹۸۵۵، ۷۴۰۶، ۶۱۵۴	با او ۹۱۹۳، ۳۸۰۱	ایرانی ۶۴۷۷
باز (چشم گشوده) ۱۰۵۰۳، ۱۰۲۲۳	با این ۳۸۰۴، ۳۷۵۰، ۳۷۴۸، ۳۷۴۵	ایستادگی ۷۹۰۳
باز (گشاده) ۱۰۷۱۶، ۱۰۲۱۵، ۴۴۹۰، ۴۳۶۰	۳۸۱۸، ۳۸۱۲، ۳۸۰۷	ایستادن ۹۸۶۷، ۲۰۰۶، ۲۰۰۲، ۹۵۸، ۹۵۰
۱۰۸۳۲	با این که ۹۰۱۵	۹۸۶۸
باز (واحد طول) ۹۹۱۲	با اینها ۳۸۱۵، ۳۸۱۲، ۳۷۴۸، ۳۷۴۵	ایستاده ۶۴۲۹، ۶۴۱۹، ۲۰۱۴، ۱۰۲۱
باز (هنوز) ۹۷۴۹، ۹۷۴۶، ۸۵۴۳، ۵۴۸۷	۷۳۷۵	ایستادن ۷۸۱۰، ۱۹۷۱
۹۷۵۱	بابدیختی ۳۰۸۳	ایستایی ۲۰۱۲
بازار ۹۸۵۳، ۹۷۹۶، ۹۷۹۵	با بدنهای بهم پیوسته ۱۰۴۸	ایستگاه ۱۵۷۰
بازارچه ۲۲۷۸	بابلی ۹۰۷۵	ای سرور ۹۳۷
بازپرسی ۷۲۰۷	بابهره ۱۰۱۵۹	ایشان ۹۲۹۹، ۵۶۵۴، ۵۶۵۱، ۵۶۴۸، ۵۵۰۰
بازپیدایی ۱۱۴۵۶، ۱۱۱۳۳، ۸۸۶۶، ۴۴۱، ۴۴۰	با پا صاف کردن ۷۵۱۴	۱۰۵۱۲، ۱۰۵۱۱، ۱۰۴۹۹، ۱۰۲۳۲، ۹۳۰۷
بازجویی ۸۰۶۹	باتو ۹۷۰۱، ۳۳۹۱	۱۰۵۹۸، ۱۰۵۶۰، ۱۰۵۱۴
بازحمت کشیدن ۲۸۴۰	باتوجه ۹۲۷۸	ایشان را ۵۶۵۴
بازخرید ۱۰۶۴۲	باثبات ۲۶۷	ایشور ۲۲۲۲
بازخریدن ۸۷۵۱	باج ۸۷۰۴	ایفده ۲۱۴۸، ۳۴۶
بازداشت شدن ۲۹۸۰	باج گیر ۲۹۴۶	ایمان ۱۰۱۶۸، ۸۳۴۲، ۲۰۱۸، ۳۲۵، ۳۲۴
بازداشتن ۷۵۳۶، ۶۷۱۷	باختر ۶۰۸۵، ۳۱۲۶	این ۱۲۹۸، ۹۲۵، ۹۱۳، ۹۱۱، ۸۷۶، ۸۷۵
بازدم ۹۸۸۹	باختری ۱۰۷۷۰	۱۷۹۳، ۱۸۳۸، ۲۱۵۴، ۲۱۸۷، ۲۲۱۲، ۲۴۰۵
بازدید ۴۹۹	با خود بردن ۷۳۸۰، ۷۰۲۰	۴۱۰۶، ۴۵۲۱، ۵۱۶۱، ۵۱۸۸، ۵۱۹۰، ۵۵۰۶
بازرس ۸۰۶۸، ۲۲۲	باد ۹۸۷۰، ۹۸۰۲	۵۵۲۷، ۵۵۲۸، ۵۵۷۲، ۷۰۱۴، ۹۱۴۵
بازرسی ۸۰۶۹، ۶۷۷۶، ۹۸۷	باد پای ۹۸۸۶	۹۳۳۹، ۹۴۶۹، ۹۷۴۲، ۱۰۸۶۵، ۱۰۸۸۱
بازرگان ۱۰۶۸۸، ۱۰۰۴۵، ۴۲۹۵	باد جنوب ۳۶۵۹	۱۱۰۸۸۳، ۱۰۸۹۹، ۱۰۹۳۶، ۱۱۰۲۸، ۱۱۰۵۷
بازرگانی ۱۰۶۸۹	بادخیز ۳۵۴۲	این بار ۱۰۳۵۸
بازشدن ۱۰۳۴۹	بادروز ۹۸۸۷	اینجا ۵۲۹۸، ۵۲۹۳، ۵۲۸۳، ۵۲۷۹، ۸۸۹
باز کردن ۱۰۵۰۴، ۱۰۲۹۴، ۹۲۰۷، ۸۳۳۶	بادرهای شکسته ۴۹۷۰	۵۴۲۵، ۵۴۲۸، ۵۴۶۹، ۵۴۸۸
باز گردیدن ۱۱۴۹۵	بادستهای بهم پیوسته برای دعا ۹۵۶	اینجایی ۵۳۰۱
بازگشت ۷۹۹۲، ۲۳۵۷	بادغر ۹۸۷۸	این چنین ۹۸۳۴، ۹۸۱۹، ۹۱۶
بازگشتن ۱۱۴۹۵، ۲۳۵۸، ۳۰۵	باد کردن ۴۰۱۰	اینلرا ۲۲۱۰، ۶۴۳
بازگو کردن ۷۰۷۶، ۷۰۷۰	باد کرده ۴۰۱۳، ۳۵۳۹	اینلره ۶۴۳
بازو ۲۵۲۵	بادگرفتنی ۹۸۸۳	این دفعه ۱۰۳۵۸
بازویند ۱۱۶۱۱	بادگیر ۹۸۷۸	این را ۵۵۰۶
بازه ۹۹۱۲	بادل مؤمن ۸۳۶۰	این طرف ۵۴۸۸، ۵۴۶۹، ۵۲۹۳، ۵۲۷۹
بازی ۴۶۷۳	باد مقنس ۹۸۷۳	این طور ۵۶۶۶، ۵۵۲۷
بازیگر ۵۸۰۹	باده خوار ۵۲۹۱	اینک ۶۳۱۲
باشامه ۹۸۶۵	بادی ۹۸۹۱، ۹۸۸۵	اینها ۵۵۷۲، ۵۲۰۶، ۴۱۰۶، ۳۸۱۵، ۸۷۲
باشتاب ۹۰۳۰	بادید مخالف ۷۷۵۰	۶۲۶۴، ۹۱۵۸، ۱۰۸۶۵، ۱۰۹۰۳، ۱۰۹۳۶
باشتاب رفتن ۵۵۶۹	بار (حمل کردن) ۷۰۵۶، ۲۴۶۹	ایوان ۹۱۸۲
باشخصیت ۱۱۱۴۲	بار (دفعه) ۱۰۹۲۸، ۶۵۲۲	
باشد ۲۸۸	بار (میوه) ۲۶۸۹	
باشکوه ۱۰۴۹۷، ۸۷۲۵، ۲۰۸۹، ۷۳۱، ۷۰۱	باران ۹۸۵۷، ۹۸۴۶، ۳۱۷۱	
۱۰۶۵۷	باربر ۲۴۷۶	

ب

با ۳۴۵۰، ۳۳۸۸، ۲۳۷۹، ۱۲۹۹، ۶۵۰، ۶۲۸

۳۸۹۰، ۳۸۶۵، ۳۵۰۵، ۳۴۹۹	بانو کده ۲۲۲۷، ۲۲۰۴	با صفا ۱۹۸۵
بخشیده ۲۵۹۹	بانو نشتی ۶۰۱۲	با عجله ۹۰۳۰
بد ۲۶۱۷، ۶۰۶، ۶۰۵، ۵۹۲، ۵۷۹، ۴۶۴	با وجود ۲۸۱۲	باغ ۷۱۰۵، ۷۱۰۳، ۲۴۴۷
۳۰۶۹، ۳۰۶۰، ۳۰۵۹، ۳۰۵۵، ۲۹۸۱	با وجود این ۱۱۰۳۳	باغبان ۲۸۹۸
۴۵۷۹، ۴۱۵۴، ۴۱۴۹، ۴۱۲۶، ۳۱۱۶، ۳۱۰۳	با وجودی که ۹۰۱۵، ۱۷۲۰	باغدار ۲۴۴۹
۹۷۸۸، ۸۶۲۸، ۶۶۳۵، ۵۸۳۵، ۴۵۹۸	باور ۱۰۱۶۸، ۴۰۹۹	باقتن ۹۸۰۵، ۷۹۶۸
بداختر ۵۹۷	باورداشتن ۱۰۱۶۷، ۸۳۴۷	بافته ۹۹۸۱، ۹۹۷۸، ۹۹۳۳
بداندیش ۴۱۵۰	باورکردن ۸۳۴۴	با فشار فرو بردن ۳۹۹۹
بدان سوی ۱۰۲۰۳	با وفا ۸۳۵۹	با فکر ۹۲۷۸
بدبخت ۵۸۰، ۵۸۶، ۵۹۱، ۵۹۶، ۵۹۷	با هر گام ۶۸۳۹	با قلاب گرفتن ۱۳۸
۲۶۱۹، ۲۶۲۰، ۲۹۴۵، ۲۹۸۲، ۳۰۵۶، ۳۰۶۱	با هم ۱۰۷۲۱، ۹۹۳۷، ۸۷۵۶، ۱۶۷۱، ۱۵۳	باقی ۸۷۹۸
۳۰۶۴، ۳۰۶۸، ۳۰۸۱، ۳۱۰۳، ۳۱۱۶	با همدیگر ۱۰۴۶۹	باقی گذاشتن ۷۳۵۹، ۶۴۶۳
۵۷۱۴، ۹۷۹۰	باهوش ۹۹۴۶، ۹۹۴۱، ۱۶۳۶	باقی ماندن ۷۳۲۹، ۷۱۲۴، ۶۴۵۸، ۵۲۷۱
بدبخت تر ۵۹۵	بایستن ۸۶۹۳، ۴۲۹۲	باقی مانده ۸۶۱۸، ۸۴۷۵، ۷۰۱۲، ۶۹۵۹، ۴۶۹۴
بدبختی ۴۶۵، ۵۸۷، ۲۶۲۱، ۳۰۶۷، ۳۰۷۷	با یکدیگر ۱۰۷۲۱، ۴۰۹۸	۱۰۲۹۱
۳۰۸۲، ۳۰۸۳، ۵۳۴۴، ۸۰۳۰، ۸۶۶۸	بیر ۵۶۶۹	با کارد ۴۸۶۹
بدبو ۴۱۲۵، ۴۱۳۸، ۴۲۸۲	بین ۵۸۳۹	با کره ۸۲۲۱، ۸۲۰۱
بدتر ۶۱۲، ۲۹۸۳، ۸۶۶۷	پیا ۶۵۵۱	با کره های مقنس ۲۵۸۹
بدجنس ۴۶۱۶	بت ۱۱۱۲۹، ۲۹۲۹، ۲۲۸۰	بال ۹۹۰۵
بدجنسی ۴۶۱۷	بت پرست ۷۷۴۰	بالا ۸۷۷۴، ۳۳۰۱، ۱۵۸۱، ۱۵۵۸، ۱۵۴۲
بدحال ۵۹۶، ۵۸۰	بت پرستی ۷۷۴۲، ۷۷۳۹	۸۸۰۹، ۸۸۰۸، ۸۸۰۶
بدخواه ۶۰۹، ۲۳۶۷	بت خانه ۲۲۸۲	بالا آمدن ماه ۵۲۶۲
بددل ۴۶۱۶	بتکده ۸۲۴۵، ۷۷۴۱، ۲۲۸۲	بالا آمده ۸۸۷۱
بددلی ۴۶۱۵	بتگانه ۹۵۲۰	بالا بردن ۱۲۴۶، ۱۱۹۷، ۱۱۸۵، ۱۰۰۳، ۷۹۱
بددهن ۴۱۵۲، ۱۱۴۶۷	بتگی ۹۷۶۰، ۴۳۲	۱۱۴۲۷، ۱۱۲۷۴، ۹۱۲۷، ۷۸۲۴، ۲۱۳۶
بدر ۷۲۳۶	بتجه ۹۵۱۹، ۸۶۴۵، ۸۶۴۰، ۵۰۳۳، ۲۷۳۹	بالا تر ۸۸۰۸، ۸۷۷۸، ۵۴۹۳، ۱۵۵۵، ۱۵۵۲
بدرقه ۵۲۱، ۵۲۲	۱۱۱۳۵، ۹۷۶۱	بالا ترین ۸۹۴۱، ۱۵۵۴، ۱۵۵۳
بدرقه کردن ۵۲۰	بتجه انداختن ۶۸۶۸	بالا خانه ۹۸۷۸
بدریخت ۳۱۹۸	بتجه دار ۹۷۶۲	بالا خره ۲۳۰۴
بدریان ۴۱۵۲	بتجه دان ۱۱۱۴۰، ۲۷۶۸	بالا رفتن ۱۰۵۲، ۱۰۲۰، ۱۰۰۴، ۹۹۷، ۷۹۲
بدریانی ۲۱۸۸	بخت ۹۹۴۴، ۹۹۲۸	۱۱۹۸، ۲۱۳۷، ۵۳۵۵، ۵۴۰۴، ۵۵۷۰
بدرشتی ۴۶۱۷	بخت شده ۱۱۲۰۱	۷۸۶۰، ۸۸۴۰، ۸۸۷۲، ۸۹۸۰، ۱۱۶۱۵
بدشکل ۸۱۳۶	بخت کردن ۱۱۱۹۴	بالا رفته ۹۰۱۱، ۷۸۶۱
بدعت ۳۵۳	بخارا ۸۱۶۹	بالا رونده ۱۰۵۴
بدعت گذار ۷۷۲۵	بخارایی ۸۱۶۹	بالای ۳۳۰۱
بدعت گذاری ۷۷۲۶	بخت ۷۱۸۲	بالای سر ۷۸۸۰
بدعت مذهبی ۷۷۲۶	بخت گم گشته ۶۰۸۸	بالدار ۷۲۹۰
بدکار ۸۴۰، ۸۱۴، ۸۱۳، ۸۱۱، ۵۸۴، ۵۸۳	بخش ۸۰۸۸، ۸۰۸۷	بالش ۷۸۸۰
۲۰۵۱، ۴۱۲۸، ۴۱۲۹، ۴۱۵۷، ۴۱۶۱، ۴۵۸۳	بخشایش ۷۳۰، ۲۰۸۷، ۴۸۳۷، ۷۱۶۳	بام ۴۷۲۵
۱۰۵۷۲	۱۱۱۷۰، ۱۰۶۵۵	بامداد ۲۴۵۲، ۲۴۶۵، ۳۸۷۳، ۱۰۵۵۱
بدکارتر ۴۵۸۲	بخشش ۹۵۳۰	بامدادان ۲۶۹۲
بدکارترین ۴۵۸۲	بخش شده ۹۲۷	بامدادی ۲۶۹۳، ۲۶۹۲
بدگل ۳۱۸۹	بخش کردن ۹۳۸، ۹۴۰، ۹۴۷، ۲۵۹۳، ۲۵۹۵	با ملائمت ۵۹۹۷
بدگمان ۴۱۵۰	۴۵۱۹	با من ۵۲۸۴، ۳۳۹۷، ۳۳۹۶
بدگو ۲۴۲۹	بخشندگی ۸۵۴۲	با مهارت ۴۸۵۰
بدگویی ۷۲۶۴	بخشنده ۳۵۰۴، ۳۵۰۲، ۳۵۰۱، ۳۴۵۸	با نفس آتشین ۱۱۰۴۲
بدن ۷۰۳، ۳۳۰۲، ۴۲۰۳، ۴۲۷۸، ۹۵۹۷	۸۴۴۳، ۶۸۶۹	بانو ۲۱۹۹، ۲۴۶۴، ۳۴۶۲، ۳۴۶۵
۱۱۳۳۷، ۱۱۳۶۴، ۱۱۵۴۸	بخشیدن ۲۵۹۳، ۲۵۹۵، ۲۷۴۹، ۲۹۴۹	۱۰۸۲۵، ۳۹۱۱

برای چه ۳۱۹۷، ۶۲۴	بلون کینه ۵۰۹۹	یلنام ۴۱۵۸
برای فروش ۶۹۲۴	بلون گذشت ۸۱۹۳	بلن دوست ۷۴۰۰
برای من ۶۹۷۲	بلون مانع ۱۳۷۸	بلنی ۴۲۰۲، ۹۵۹۳، ۹۵۹۴، ۹۵۹۹، ۹۶۰۰
براین ۷۳۷۱، ۷۲۸۰، ۷۲۵۵	بلون مرز ۸۱۷۸	۹۶۱۴، ۹۶۱۲
بربر ۲۷۳۱	بلون مرکب ۵۷۱۸	بلنیتی ۴۶۱۵
برپا ۷۸۳۵، ۱۰۲۱	بلون میل ۵۷۵۴	بلون ۱۱۵۷، ۱۳۶۳، ۵۳۳۸، ۵۳۶۹، ۵۷۱۳
برپا ایستادن ۲۰۰۷	بلون ناراحتی ۸۱۴۵	۸۱۳۲
برپا کردن ۳۸۸۵، ۳۸۸۱	بلون نفرت ۸۲۷۲	بلون آگاهی ۱۳۸۵
برپای ۲۰۱۴	بلون نوشیدنی ۸۱۵۸	بلون استنا ۸۱۹۷
برتری ۴۸، ۵۳، ۵۹۲۸، ۶۴۷۱، ۷۲۴۸، ۹۱۶۰	بلهضم ۷۲	بلون اعتراض ۸۲۲۷
برتری منشی ۸۷۷۵	بلهکار ۸۲۰۳	بلون اکراه ۸۱۸۲
برترین ۳۹۲۷	بلهوس ۴۱۵۱	بلون اندوه ۸۱۴۳
برتن کردن ۸۰۵۷، ۷۷۷۶	بدی ۱۰۲۵۴، ۳۱۰۲، ۵۹۲	بلون انقطاع ۸۲۷۳
برج ۸۷۲۴، ۸۷۲۰، ۵۲۳۴	بدی ساتوایی ۸۲۶۷	بلون یزاری ۸۱۸۲
برج اسد ۹۳۲۳	بدی ستوه ۸۲۶۶	بلون بیماری ۸۲۰۰، ۱۳۸۹
برجانهان ۶۳۲۸	بدین طریق ۵۷۴۳	بلون پا ۱۰۷۴
برج حمل ۱۰۱۵۴	بدر ۵۱۲۸	بلون پشتیبانی ۸۱۴۴
برج حوت ۵۲۳۴	بذرافشانی ۶۹۶۵	بلون پلک زدن ۵۱۵۷
برج دلو ۳۶۹۵	بر ۱۵۴۲، ۱۵۸۱، ۲۶۸۹، ۲۷۱۷، ۲۷۹۹	بلون پیوند ۸۱۴۱
برجستگی ۱۰۹۲۱، ۲۹۲۰	۲۸۱۰، ۳۳۰۱، ۶۹۲۲	بلون تردید ۸۱۹
برجسته ۷۶۰۵، ۵۶۹۹، ۱۶۳۶	برآمدگی گلو ۴۲۵۰	بلون ترس ۸۱۹۰، ۱۳۷۹
برج فلکی ۱۱۸۶، ۱۰۱۷، ۱۰۰۸	برآمدگی گوشه ۵۲۴۱	بلون تشخیص ۱۱۱۱۰
برچیدن ۸۵۸۰	برآن ۶۹۹۲، ۷۴۰۴، ۷۴۰۹، ۱۰۱۱۵	بلون تغییر ۸۱۹۲
برحسب اتفاق ۷۰۸۹	برآ ۴۸۷۲	بلون تمایل ۶۱۵۱
برخاستن ۹۹، ۷۹۲، ۹۹۷، ۱۰۰۴، ۱۰۲۰	برابر ۷۶۵، ۱۰۲۸، ۲۲۵۲، ۵۴۳۳	بلون تو ۸۱۵۷
۱۰۵۲، ۱۱۰۲، ۱۱۹۰، ۲۰۹۵، ۲۱۳۷، ۵۱۸۰	برادر ۴۷۹، ۷۸۹، ۲۱۳۱، ۲۷۰۴	بلون توقف ۸۱۳۴
۵۳۶۲، ۵۳۶۴، ۵۴۰۴، ۸۸۴۰، ۱۱۲۵۵	برازیدن ۴۸۱	بلون تولد دوباره ۵۷۱۵، ۵۱۴۹
برخاسته ۱۰۲۱، ۹۰۱۱	برافراشتن ۹۰۸۷، ۱۱۲۷۴	بلون جذابیت جنسی ۱۳۹۱
برخاک ۲۷۶۶	برافراشته ۹۰۸۸، ۱۹۶۷	بلون حرکت ۵۱۵۹
برخورد ۲۰۴۳، ۶۶۹۲، ۶۶۹۳، ۷۸۳۷	برافراشته شدن ۱۱۲۷۷	بلون دانش ۱۳۹۳
برخورد کردن ۶۷۰۳، ۶۷۰۳، ۷۸۳۶	برافروختن ۴۸۱	بلون درک ۸۱۵۲
برخوردن ۶۷۰۳، ۶۷۰۹، ۶۷۴۵	برافروخته ۴۸۲	بلون راه ۵۱۵۸
برخه ۷۳۳۴	برآن ۴۸۷۳، ۷۷۳۶	بلون رطوبت ۵۳۴۱
برخی ۷۱۴۳، ۷۳۳۴	برانگیختن ۱۰۹۴، ۱۵۲۳، ۲۱۲۴، ۲۲۶۱	بلون رنج ۸۱۶۳
بردارنده ۹۰۸۳	۴۲۷۷، ۶۵۷۹، ۱۰۲۰۴	بلون سر ۱۱۰۳
برداشتن ۱۱۱۵، ۱۵۳۰، ۸۷۶۰، ۹۰۸۲، ۹۰۹۴	برانگیخته ۱۱۸۹، ۴۱۷۲	بلون شباهت ۵۱۵۶
۹۱۴۲، ۹۱۲۰	برانگیزش ۶۰۱۰	بلون شکوه ۵۳۴۱
بردیار ۲۷۷۳، ۲۷۸۲، ۲۹۰۵، ۷۵۴۷، ۷۵۴۸	برانگیزنده ۲۰۰۵	بلون عشق ۱۳۸۳
۷۵۵۰	برای ۶۴۰۶، ۶۴۵۲، ۶۴۸۰، ۶۴۸۱، ۶۴۸۹	بلون عمل ۵۷۶۷
بردیاردل ۷۵۵۱	۶۵۲۳، ۶۹۲۲، ۸۳۲۳، ۱۰۲۰۶	بلون عیب ۸۱۷۷
بردیاری ۲۹۲۳، ۷۹۸۴، ۹۸۷۵	برای آن ۶۳۴۳	بلون غذا ۵۷۴۵
بردیاری کردن ۲۶۷۱، ۷۵۴۹	برای او ۹۳۶۸	بلون فر ۵۷۱۴
بردگی ۴۵۲۰	برای این ۸۷۸، ۱۲۹۸، ۳۳۳۲، ۶۲۶۸	بلون فرزند ۸۹۸۲
بردن ۱۱، ۱۸۶، ۱۱۹۹، ۱۲۲۲، ۲۶۷۱، ۲۷۷۱	۷۰۱۵، ۷۰۱۶، ۷۰۳۴، ۷۱۵۱، ۶۹۹۷	بلون قیمت ۸۱۴۶
۲۹۲۱، ۲۹۲۴، ۷۲۰۲، ۹۶۱۷	۷۳۷۲، ۷۳۷۴، ۷۴۱۲	بلون کارکرد ۵۳۴۲
برده شدن ۷	برای این که ۶۴۰۶، ۶۹۹۴	بلون کلام ۹۳۵۲
بررسی کردن ۹۲۶۱	برای اینها ۶۲۶۴، ۷۳۷۱، ۷۳۷۵	بلون کمبود ۸۱۷۶
برروی ۲۷۶۶	برای تو ۶۹۵۰	بلون کمک ۶۱۱۰

۷۸۳۹، ۵۶۶۲، ۳۰۴۷، ۲۸۴۳، ۲۸۳۸	۷۳۷۸ بَرَنگ	۲۸۱۳ بُرُ
۷۸۴۰	۹۸۸۹ برون داد	۱۲۳۸ برزانو
۷۸۹۴ بسنله	۱۰۱۳۲ بُره	۴۹۲۱ برزگر
۲۵۰۷، ۲۳۸۶ بسنله	۱۱۴۱۵، ۶۹۵۳، ۲۳۳۶ برهما	۱۰۹۶۲، ۱۰۹۵۹، ۸۲۹۲ برش
۲۵۰۵ بسنله بودن	۵۵۷۳ برهم گذاشتن	۲۷۱۵ برشته شدن
۴۲۳۷، ۴۲۰۴، ۴۰۰۸، ۳۵۸۷، ۶۸۰ بسیار	۶۹۷۳، ۶۹۵۴، ۶۹۳۲ برهمین	۲۷۶۶ بر صورت
۷۴۲۹، ۵۶۸۱، ۴۶۳۰، ۴۵۱۲، ۴۵۱۰، ۴۲۵۳	۶۹۳۵ برهمین زن	۷۸۰۱، ۷۵۹۶، ۲۸۱۲ برعکس
۹۶۳۸، ۹۴۶۸، ۹۴۰۴، ۹۳۸۰	۵۶۶۲ برهم نهاده	۹۹۸۰، ۹۹۳۱ برف
۴۷۶۶ بسیار اندک	۶۹۷۶ برهمنی	۹۳۱۲ برف آمدن
۴۲۱۰ بسیار اندیش	۲۵۸۰، ۲۵۷۶ برهنه	۹۳۱۲ برف باریدن
۱۱۱۷۴ بسیار تأثر آور	۲۷۱۵ بریان شدن	۹۹۳۰ برف دار
۴۲۵۴ بسیار چیزها	۷۷۹۵ بریان شله	۸۸۰۸ بر فراز
۱۰۴۵۹ بسیار دانا	۷۷۹۷ بریان کردن	۷۰۸۹ بر فرض
۱۱۱۷۴ بسیار زار	۷۳۹۴ برید	۱۰۳۳۱ برق
۱۱۲۸۳، ۹۴۵۲ بسیار زیاد	۱۲۷۳، ۱۲۷۰، ۱۰۶۴، ۱۰۳۲، ۱۰۱۲ بریدن	۷۶۴۰ برقرار
۹۶۸۱ بسیار نیرومند	۶۳۱۶، ۳۸۹۲، ۲۷۵۸، ۲۷۵۷، ۲۷۵۴	۶۳۳۲، ۶۰۹۱ برقرار کردن
۵۶۸۸، ۵۵۶۷، ۲۳۰۳، ۲۲۷۹ بشارت	۷۹۲۶، ۷۷۳۵، ۷۷۳۲، ۶۸۶۴، ۶۵۴۹	۸۶۱۱ برق زدن
۱۱۳۵۲ بشر	۱۱۳۹۴، ۱۱۰۸۸، ۱۰۹۶۰، ۹۵۰۱، ۹۴۹۹	۹۱۷۴ برکت
۳۷ بشر نخستین	۱۱۱۱۴، ۸۲۹۵، ۶۸۶۳، ۶۰۷۹، ۱۰۴۳ بریده	۳۰۳۷ برکت یافته
۵۵۶۵ بشیر	۱۰۹۶۱ بریده شده	۳۳۰، ۳۰۸ برکه
۱۰۳۷۳ بصیرت	۵۹۲۵، ۵۹۲۴، ۳۱۰۵ بز	۱۰۴۹۶، ۱۰۱۶۰ برگ
۴۷۱۲ بطن	۸۶۵۳ بزاق	۷۲۸۶، ۷۲۷۳، ۷۰۳۷، ۲۳۶۰ برگرداندن
۱۷۰۴، ۱۴۰۸، ۱۴۰۷، ۱۴۰۳، ۱۲۸۰ بعد	۵۱۰۳ بزوک	۱۱۵۱۳، ۱۱۴۵۸، ۷۳۲۳، ۷۳۱۹، ۷۲۸۸
۷۴۳۲، ۷۲۵۶، ۷۰۷۹، ۴۵۳۷، ۱۹۶۵	۵۷۰۳، ۵۶۹۸، ۵۶۸۵، ۵۶۸۲، ۵۶۸۱ بزرگ	۱۱۶۱۰
۸۳۶۵، ۷۵۴۲، ۷۵۴۱، ۷۵۲۶، ۷۴۷۴	۱۰۵۷۵، ۸۴۵۸، ۸۴۵۷	۷۳۲۱، ۷۲۸۵ برگردانده
۸۳۷۹، ۸۳۷۵، ۸۳۷۴	۵۶۹۴، ۵۴۹۳، ۴۵۰۷، ۱۵۵۲ بزرگ تر	۳۷۰۸ برگزاندنی تشریفات مذهبی
۷۵۴۱ بعد از	۱۰۷۹۶	۱۴۹۲، ۱۴۸۷ برگزیدگان
۷۴۷۷ بعد از بودا	۷۶۵۵، ۷۶۲۷، ۷۶۱۰ بزرگداشت	۱۰۳۱۳، ۹۹۵۱، ۹۹۴۷، ۱۸۶۳ برگزیدن
۸۳۸۱، ۸۳۷۸، ۷۵۳۲، ۷۴۹۴ بعدی	۵۶۸۰ بزرگ دانا	۳۷۶۰، ۳۷۵۸، ۱۴۸۵، ۱۴۸۳ برگزیده
۱۱۴۱۶، ۱۰۷۵۴، ۸۴۳۳، ۵۲۵۴ بخ	۳۱۰۱، ۲۶۳۰ بزرگ شدن	۱۰۳۲۰، ۹۸۶۰، ۳۷۷۲
۲۵۴۵ بفان	۸۴۵۹ بزرگ فر	۱۶۲۳ برگستوان
۲۵۶۱ بفانی	۲۹۶۱ بزرگ کردن	۷۹۹۲، ۷۹۷۰، ۲۳۵۷، ۱۹۴۷، ۳۲۱ برگشت
۲۶۱۰، ۲۶۰۵، ۲۵۶۷ بفستان	۳۸۳۳ بزرگواری	۱۱۴۹۶، ۱۱۴۵۵
۲۵۶۹ بفلان	۱۰۷۹۸، ۵۷۰۱، ۵۷۰۰، ۵۶۸۷ بزرگی	۲۳۵۹، ۲۳۵۸، ۱۳۷۴، ۳۰۵ برگشتن
۲۵۷۴ بفخوار	۵۹۲۵، ۵۹۲۴ بزکوهی	۸۱۵۰، ۷۳۰۱، ۷۲۹۴، ۷۲۶۹، ۷۰۳۵
۷۱۷۵ بفرمای	۳۰۹۴ بزمدان	۱۱۶۰۹، ۱۱۴۹۵، ۱۱۴۵۴، ۱۱۴۵۲، ۱۱۲۰۷
۷۱۷۵ بفرمایید	۲۹۸۱، ۲۶۱۷ بزه	۱۱۶۱۳
۶۴۶۵ بقایا	۲۶۳۱، ۲۶۲۸، ۵۸۴، ۵۸۳، ۴۶۶ بزهکار	۸۱۹۹ برگشتناپذیر
۸۲۲۳ بکارت	۳۰۹۷	۷۳۰۳، ۷۳۰۰، ۱۳۷۳، ۵۴۳ برگشته
۱۰۰۰۰، ۹۸۱۳، ۸۰۳۰، ۶۷۵۶، ۱۲۵۸ بلا	۲۶۲۷ بزهکارترین	۸۵۵۹ برگشته روزگار
۶۷۷۰، ۱۲۶۰ بَلادَه	۴۱۶۰، ۳۱۰۰، ۳۰۹۸، ۶۰۴ بزهکاری	۱۰۱۶۳ بَرَم
۶۷۷۰ بلایه	۷۲۳۰ بساط	۸۶۸۱، ۸۶۵۵، ۲۸۰۲، ۶۱۷ برنج
۱۱۳۶۲ بلبل	۷۴۳۶ بساک	۸۶۸۲ برنج زار
۲۶۱۶ بلخ	۷۲۳۰، ۲۸۴۲، ۱۱۲۰، ۱۰۹۸ بستر	۱۰۰۸۵ بَرَنده
۱۰۷۵۹، ۹۱۵۴، ۷۶۸۷، ۲۸۰ بلعنده	۱۰۰۵۲ بستگان	۲۸۰۶، ۲۸۰۴، ۲۸۰۳، ۲۶۹۰ بَرَنده (حامل)
۹۱۵۱، ۷۶۸۶، ۷۴۸۲ بلعیدن	۳۰۴۲، ۳۰۱۷، ۳۰۱۴، ۲۸۳۷، ۹۳۴ بستن	۶۸۰۵
۱۱۰۳۶ بلکه	۵۸۵۶، ۵۵۷۳	۷۷۳۶ بَرَنده
۸۲۶۵ بلم	۲۶۵۳، ۱۵۱۵، ۱۳۶۰، ۹۳۵، ۸۸۸ بسته	۵۶۰۷ بَرَنده از میان

به اینها ۷۳۲۴، ۳۸۰۷	بودا سرور ۸۲۴۳	بلند ۲۶۳۵، ۱۵۸۲، ۱۵۸۱، ۱۵۵۸، ۱۵۴۲
به بند آوردن ۷۵۳۶	بودا شاکیمونی ۸۲۷۷	۲۸۱۳، ۲۸۱۴، ۲۸۲۶، ۲۸۲۷، ۸۷۷۴
به بود ۳۹۲۸	بوداوار ۲۹۳۱	۸۸۰۷
به بودی ۷۲۴۸	بودایان ۸۲۵۰، ۲۹۳۹	بلند پایه ۷۶۳۰، ۲۱۶۴
به پایان رسیدن ۱۱۴۲۸	بودایی ۱۶۹۰، ۲۳۳۶، ۲۹۳۱، ۳۵۹۶، ۸۲۱۸	بلندتر ۱۵۵۲، ۱۵۵۵، ۷۸۳۴، ۸۷۷۹
به پشت ۱۴۰۹	۸۲۱۹، ۸۲۴۶، ۸۸۶۰، ۸۸۶۱، ۸۸۶۲	بلندترین ۱۵۵۳، ۱۵۵۴
به پیش غلتیدن ۲۱۱۵	۸۸۶۵، ۹۲۸۹، ۱۱۴۱۵	بلندترین افلاک ۴۲۴۹
به تحرک آوردن ۱۰۹۴	بودایت ۸۲۶۲	بلندشدن ۱۰۰۴، ۲۰۹۵، ۵۱۸۰، ۵۳۵۵
بهتر ۳۹۲۶، ۷۲۴۳، ۹۳۸۵	بودن ۱۵۶۷، ۱۵۷۲، ۲۴۳۳، ۲۸۷۰، ۴۰۳۸	۵۵۷۰، ۷۸۶۰، ۱۱۲۷۷، ۱۱۶۱۵
بهتری ۳۹۲۸	۸۷۹۶، ۹۰۵۱، ۹۹۱۱، ۱۰۰۶۹، ۱۰۵۹۱	بلندشده ۹۱۰۰
بهترین ۱۲۹۵، ۳۹۲۷	بودی ساتوا ۸۲۶۶	بلند کردن ۷۹۱، ۱۰۰۳، ۱۱۸۵، ۱۱۹۷، ۱۵۳۸
به تصرف در آوردن ۳۶۴۶	بوداسف ۸۲۶۶، ۸۲۶۷	۲۱۳۶، ۷۸۳۳، ۷۸۳۴، ۸۷۶۰، ۹۰۸۲
به تو ۶۹۴۴، ۶۹۵۰، ۹۷۰۱	بور ۲۹۱۸	۹۰۸۷، ۹۰۹۴، ۹۰۹۹، ۹۱۲۰، ۹۱۲۷، ۹۱۴۲
به جای ۶۶۸۹، ۶۶۸۸، ۶۴۱۰	بوستان ۲۹۲۸، ۲۸۹۶	۱۱۴۲۷
به جایی که ۸۵۹	بوستان بان ۲۸۹۸	بلندمرتبه ۱۵۴۷
به چین ۳۲۴۱	بوسیدن ۸۲۳۶، ۹۴۸	بلندمقام ۲۱۶۴
به حرکت در آمدن ۱۰۶۵	بوق ۴۸۴۴	بلندهمتای ۳۸۳۳
به حرکت در آوردن ۱۴۶۱	بو کردن ۸۱۱۳، ۶۶۰۱	بلندی ۱۵۵۸، ۲۸۱۷، ۲۸۱۸، ۸۷۸۰
به خاطر ۱۰۲۰۶، ۸۳۲۳	بوم ۲۹۱۱	بلوری ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲
به خاطر آنکه ۳۱۹۵	بومی ۲۰۲۵، ۸۳۹۲	بلوطی رنگ ۳۲۲۹
به خاطر داشتن ۷۵۹۲	بویا ۲۸۹۵	بن ۱۰۳۷۱، ۱۰۵۵۳
به خطر انداختن ۲۷۶۳	بویایی ۲۸۹۳، ۲۸۹۰	بنا ۳۷۹۳، ۶۴۳۰، ۷۸۷۶
به خوبی ۹۴۲۱، ۹۴۲۳	بوی بد ۴۱۴۷	بنابر ۱۴۰۵، ۶۲۱۶، ۸۳۷۰
به خود اجازه دادن ۸۶۱۹	بوی خوش ۲۸۷۸، ۲۸۹۰، ۲۸۹۳	بناشدن ۷۹۰۹
به داخل ۳۲۴۱	بوینده ۶۶۰۲، ۶۶۰۳	بنا کردن ۷۱۰۲
به دام افتادن ۷۵۳۶	بوییده ۶۶۰۱	بنای ۶۸۷۶
به دام انداختن ۷۵۳۶، ۶۵۲۰	به ۸۴۷، ۱۱۸۳، ۱۸۰۵، ۲۳۷۷، ۳۳۸۴	بنای یادبود ۷۸۷۶
به دست ۷۰۹۶	۴۶۲۲، ۴۶۷۷، ۴۹۹۶، ۵۷۰۴، ۶۹۲۲، ۸۶۹۲	بند ۲۶۴۳، ۲۶۵۱، ۳۰۱۳، ۶۸۰۶، ۷۱۴۵
به دست آوردن ۵۸۸، ۲۹۶۵، ۳۰۲۰، ۳۰۲۹	۸۷۱۸	۸۲۸۰
۶۶۱۲، ۸۰۲۹، ۹۵۶۴، ۹۷۴۳	به آن ۵۱۳۳، ۵۱۳۷، ۶۳۴۲، ۶۳۴۳، ۶۹۹۲	بندبان ۲۶۶۹
به دلیل آنکه ۳۱۹۵	۷۴۰۴، ۷۴۰۹، ۱۰۱۱۵، ۱۰۳۲۴	بندکده ۲۶۶۳
به دنبال ۹۲۲۸، ۸۳۷۴	به آنجا ۹۵۵۸	بندگی ۳۹۰۶
به راستی ۱۶۵، ۱۷۵، ۸۸۰، ۳۴۰۹، ۱۰۱۹۹	به آن سو ۱۰۲۰۳	بنده ۲۶۴۸، ۲۶۵۶، ۲۶۶۸
۱۰۵۷۹	به آن طرف ۱۰۲۰۳	بن زبان ۲۲۹۷
بهرام ۱۰۲۱۹	به آنها ۷۴۰۹	بن ضمیر ۱۰۵۹۲
بهرام روز ۱۰۱۰۸، ۱۰۲۲۰، ۱۰۲۲۱، ۱۰۲۶۴	بها ۵۵۱۰	بنیاد ۱۹۶۸، ۱۹۷۹، ۲۹۱۷، ۴۴۳۰، ۷۸۷۵
به راه افتادن ۱۰۵۳۹	بهار ۱۰۱۸۵	بنیان گذار ۱۹۷۹
به روش درست ۵۹۵۰	بهاری ۱۰۱۸۴	بو ۲۸۷۸
بهره ۶۵۸۷، ۸۰۲۸، ۱۰۱۲۷، ۱۰۱۳۱، ۱۰۱۸۰	بهاگر ۴۲۹۵	بواسیر ۱۴۷۲
به زحمت راه رفتن ۴۰۸۶	به اندازه ۷۷۶۱	بو بردن ۷۶۱۴
به زمین افکندن ۲۷۶۴	به اندازه ی ۹۰۱۶	بوته (آزمایش) ۱۱۳۲۸
به زور گرفتن ۳۸۲۹، ۱۱۶۰۰	به او ۵۱۳۳، ۹۳۸۲، ۱۰۴۱۷	بود ۳۴۲، ۳۹۱، ۱۵۶۸، ۵۲۴۲
به سختی ۳۰۸۳، ۹۳۸۰	به ایشان ۱۱۳۰۱، ۱۱۳۰۲	بودا ۱۸۴، ۴۵۶، ۴۱۸، ۲۶۱۴، ۲۹۲۹، ۳۷۲۹
به سرعت رفتن ۲۳۱۰	به این ۱۲۹۸، ۳۷۴۵، ۳۷۵۰، ۳۸۰۴، ۳۸۰۷	۵۲۶۸، ۵۲۷۲، ۵۳۰۶، ۵۳۶۴، ۵۶۸۰
به سفر رفتن ۸۴۴۲	۳۸۱۸، ۵۰۷۵، ۵۰۹۲، ۵۰۹۵، ۶۲۶۸	۷۴۷۷، ۸۸۲۴، ۸۸۲۹، ۸۸۳۹، ۸۲۴۱
به سن بلوغ رسیده ۱۰۲۹۲	۷۰۱۴، ۷۰۱۶، ۷۱۵۱، ۷۲۵۵، ۷۳۷۱	۸۲۴۵، ۸۲۴۶، ۸۲۴۸، ۸۲۵۷، ۸۲۵۹
به سوی ۸۷۱۸، ۴۹۹۶، ۲۳۷۷، ۱۸۰۵	۷۳۷۲، ۷۳۷۴، ۷۴۱۲، ۱۱۶۱۴	۸۲۶۲، ۸۲۷۰، ۹۰۲۸، ۹۱۵۰، ۹۱۸۴
به سوی آن ۵۱۳۵	به این طریق ۵۷۴۳	بودار ۲۸۹۴، ۶۶۰۲، ۶۶۰۳

۱۰۳۷۹	بی آب و رنگ ۸۱۳۶	به سوی پایین ۳۱۵۶، ۳۱۵۱
بیدار شدن ۱۰۳۷۷، ۱۰۳۷۶، ۱۰۰۰۸	بی آزاری ۸۱۵۴	به سوی درون ۳۳۵۳
بیدار کردن ۱۰۳۸۰، ۱۰۰۱۵، ۱۲۴۲	بیابانی ۸۲۲۴	بهشت ۲۰۰۸، ۲۵۶۷، ۲۶۰۹، ۲۲۴۹، ۸۴۸۰
بیداری ۱۰۰۱۱، ۱۰۰۱۰، ۶۴۶۷، ۴۴۲۰	بی اثر ۵۷۶۸، ۵۷۶۷	۸۵۷۲، ۸۶۰۵، ۱۰۲۳۶، ۱۰۲۳۹، ۱۰۵۲۰
۱۰۳۷۸	بی احساس ۸۱۵۲	بهشتی ۲۶۱۱، ۸۴۸۱، ۸۶۰۶، ۱۰۲۳۸
بیدخت ۲۵۸۸	بی ادب ۸۹۸۶	به شدت ۹۳۸۰
بی درد ۸۱۶۳	بی ارزش ۶۱۱۳، ۹۹۰۲	به شکل ۴۸۵۷
بی درنگ ۱۱۰۶۴، ۸۱۴۲، ۸۱۳۴، ۱۳۸۴	بی اعتقاد ۵۳۹۴	به شگفت آمدن ۱۰۳۳۳
بی دقت ۵۳۸۳	بی اعتقادی ۶۱۷۴	به شما ۲۶۳۶، ۳۸۵۵
بی دقتی ۵۳۴۸	بی اعتنا ۳۸۹۹	به شمار آمدن ۷۹۳۸
بی دم ۸۱۶۴	بی اعتنایی ۳۸۹۸، ۳۹۰۰، ۶۶۵۰	به صورت ضربدر قرار گرفته ۷۰۶۰
بی دینی ۲۹۹۶	بی اعتنایی کردن ۳۸۹۶	به طرف ۸۴۷، ۸۵۹، ۱۹۳۳، ۴۶۷۷، ۴۹۹۶
بی رحم ۸۲۸۴، ۸۲۸۵، ۸۹۹۳	بی اندازه ۱۳۸۶، ۸۱۹۶	۸۶۷۰، ۸۶۹۲، ۸۷۱۸
بی رحمی ۸۵۸۷	بیان شدن ۱۰۲۶۰	به طرف آن ۵۱۳۵
بی رنگ ۵۳۸۱	بیان شده ۸۷۵۹	به طرف بالا ۸۸۰۹، ۱۵۸۴
بیرون ۲۸۳۰، ۲۹۸۶، ۲۹۹۰، ۲۹۹۳، ۲۹۹۹	بی ایمانی ۶۱۷۴	به طرف بیرون ۲۹۹۸
۳۰۰۵، ۳۰۳۹، ۳۰۴۰، ۶۳۱۹	بی باران ۵۳۹۲	به طرف پایین ۳۱۲۸
بیرون آوردن ۶۳۱۷	بی باک ۱۳۷۹	به طریق راست ۵۹۵۰
بیرون از ۳۰۰۴	بی باکی ۱۳۸۱، ۸۱۹۱	به طور کلی ۵۱
بیرون از جهان ۳۴۰۵	بی برگشت ۸۱۹۹	به عقب ۷۸۷۹، ۱۴۰۹
بیرون انداختن ۴۰۰۶	بی بند ۸۱۴۱	به علاوه ۶۳۱۲، ۸۱۳۳
بیرون رفتن ۶۲۵۴، ۶۳۵۶، ۶۳۶۸، ۶۳۸۸	بی بنیادی ۵۳۴۱	به علت ۹۲۸
بیرون شده ۶۳۸۳، ۶۳۸۶	بی بهره ۸۲۷۴	به کلی ۱۱۲۵۲
بیرون کردن ۵۲۸، ۲۸۴۸، ۳۸۵۹، ۳۹۹۶	بی پایان ۱۳۶۶، ۸۱۳۵	به ما ۵۳۳۱
بیرون کشته ۳۷۷۰	بی پروا ۱۰۸۹۵	به معنای ۵۸۳۴
بیرون کشیدن ۱۳۸، ۱۵۳۸، ۱۵۳۹، ۱۷۲۳	بی پیرایگی ۱۱۳۸	به من ۹۱۲، ۵۲۸۴، ۶۹۷۲، ۹۴۷۹
۳۷۶۹، ۶۰۸۱، ۶۳۲۲، ۶۳۲۳، ۶۷۷۸	بی تأثیر ۵۳۴۲	به من ۱۰۰۴۶
۷۸۰۹، ۸۷۶۰، ۹۹۹۴، ۹۹۹۶	بی ترس ۸۱۶۲	به من روز ۱۰۷۳۱، ۷۶۸
بیرون کشیده ۶۷۹۷	بی تشویش ۵۳۷۰	به موقع ۴۵۸۵، ۸۱۲۱
بیرونی ۲۹۹۴، ۲۹۹۹، ۳۰۰۱، ۳۰۰۰	بی تقصیر ۸۱۷۵	به نرمی ۵۹۹۷، ۹۶۶۱
بی ریخت ۸۱۳۶	بی توجه ۳۸۹۴	به نظر آمدن ۹۸۴، ۱۷۲۵، ۹۱۰۲، ۹۱۱۰، ۹۱۱۵
بیز ۱۰۲۹۹	بی توجهی ۳۸۹۸، ۷۶۶۴	۹۱۳۹
بیزار ۸۱۱۵، ۹۸۴۵	بی ثبات ۱۳۶۴، ۵۸۰۶	به نوبت ۶۵۹۵
بیزاری ۴۶۱۴، ۶۱۴۸، ۶۱۴۹، ۸۱۲۰، ۱۱۵۹۰	بی جان ۳۰۶	به وسیله ۳۲۰۸
۱۱۵۹۳، ۱۱۵۹۵	بی جانی ۵۵۴۱	به وسیله آنها ۵۲۵۹
بیزاری کردن ۱۱۵۹۴	بی چاره ۵۸۶، ۶۰۸	به ویژه ۷۲۴۷
بیزانس ۲۷۱۲	بی حرکت ۱۸۵۵	به هر قیمت ۳۴۴۴
بی زبان ۵۸۵۱	بی حس ۱۸۵۵	به هم خوردن ۳۶۰
بیست ۱۰۴۸۵	بی حسی ۴۸۸۵	به هم خورده ۸۹۷۴
بیستم ۱۰۴۸۸	بی حیا ۸۲۳۷	به هم ریختگی ۱۹۹۸
بیست و چهارم ۹۳۲۹	بیخ ۱۰۳۷۱، ۱۰۳۷۴، ۱۰۵۵۳	به هم زدن ۱۰۲۹۹
بیست و دوم ۳۶۸۲	بیختن ۱۰۲۹۹، ۱۱۵۱۴	به هم فشردن ۹۲۰۹
بیست و یک ۱۱۰۸۰	بیخ زبان ۲۲۹۷	به همین حال ۹۸۴۲
بیست و یکم ۱۱۰۸۱	بید ۲۸۲۲، ۲۸۲۹	به هیچ وجه ۶۲۳۸
بیش ۳۹۲۶، ۴۰۳۲	بیداد ۱۲۶۰، ۳۴۴۴، ۶۷۷۰	به یک نفس سرکشیدن ۱۸۸۳
بیشاپور ۱۰۵۵۷	بیدادگر ۶۷۶۷، ۱۱۴۶۷	بی ۱۱۵۷، ۱۳۶۳، ۵۳۳۸، ۵۳۶۹، ۵۷۱۳
بیش از حد ۴۰۰۸	بیدادگری ۶۷۶۹	۸۱۳۲
بیشتر ۵۶۴، ۲۷۲۱، ۲۹۵۹، ۳۰۴۵، ۳۹۲۶	بیدار ۶۸۸، ۴۰۶۴، ۴۴۲۱، ۶۵۲۹، ۱۰۰۱۲	بی آب ۸۱۵۸

پاره ۱۰۲۱۱، ۸۰۴۲	بینایی ۱۰۳۹۳	۸۱۳۳، ۷۲۴۳، ۴۰۳۲، ۴۰۱۹، ۳۹۵۳
پاره شدن ۵۱۰	بینش ۱۰۳۷۳، ۱۰۳۰۵	۸۷۷۹، ۸۷۷۸
پاره شده ۱۱۴۲۹، ۷۸۵۵، ۶۰۷۹، ۲۰۴۴	بی نقص ۸۱۷۷، ۸۱۷۶، ۱۳۷۱	بیشترین ۳۹۲۷
پاره کردن ۶۰۷۷، ۶۰۷۶، ۱۰۶۴، ۱۰۱۲	بیننده ۱۰۴۱۴، ۹۵۸۳	بی شرف ۸۱۸۹
۸۰۷۳، ۷۹۲۲، ۷۸۵۴، ۷۸۲۳، ۷۷۳۵	بیننده‌ی ماوراء الطبیعه ۴۰۲۹	بی شرم ۸۵۸۶، ۸۵۸۵، ۶۱۲۴
۸۶۷۱	بینوا ۳۰۶۸، ۳۰۶۱، ۲۹۴۵، ۵۸۰	بی شرمی ۸۵۸۷، ۸۵۸۶
پاسبان ۶۵۲۸، ۶۵۲۱، ۶۵۱۴، ۶۴۹۶، ۲۲۲	بینوایی ۳۶۶۶	بی شعور ۵۳۸۶
پاسخ ۶۵۹۷، ۶۵۹۳، ۶۵۳۴، ۶۴۰۹، ۶۴۰۷	بی نهایت ۹۶۶۵، ۳۵۱۲	بی شک ۱۳۷۶
۷۸۹۵، ۶۸۲۶، ۶۶۱۳	بینی ۶۲۲۸، ۶۰۶۳، ۶۰۱۷	بی شمار ۸۲۲۶، ۸۱۹۸، ۱۳۸۷، ۲۵۱
پاسخ آفرین گفتن ۷۶۵۴، ۷۵۹۹، ۷۵۵۳	بینی گرفته ۶۲۳۰	بیشه ۵۴۳۴، ۵۴۳۱، ۲۲۵۳
پاسخ دادن ۷۹۶۵، ۷۶۱۸، ۷۵۸۰، ۶۵۹۴	بیور ۸۶۵۲، ۲۸۱۱	بیشه زار ۱۰۰۸۳
۸۰۳۷	بیوگ ۹۹۵۵	بیشی ۴۰۲۰
پاسخ شفاهی ۸۶۶۶	بیوه زن ۱۰۳۴۲	بی علاقه‌گی ۵۷۱۱، ۲۷۵۶
پاسدار ۲۰۶۴	بیهوده ۱۱۴۱۳، ۱۱۴۰۸، ۱۱۳۸۵، ۹۸۴۹	بی عیب ۱۰۸۸۲، ۸۲۲۴، ۸۱۷۵، ۱۳۹۲
پاشنده ۷۵۳۸، ۷۴۹۵، ۱۳۵۴	بیهوش ۷۵۴۵، ۷۲۳۷	بی غذا ۸۲۸۲
پاشنه ۷۵۰۹، ۶۸۲۰، ۶۶۱۴، ۲۸۵۱	بی‌یاور ۸۱۴۴	بی غم ۸۱۴۵، ۸۱۴۳، ۵۷۳۰
پاشیدن ۷۴۹۶، ۶۹۶۷، ۶۵۰۰، ۲۸۷، ۲۸۵		بی فرجام ۸۱۳۵
۹۱۶۵، ۷۵۳۷		بی فکر ۵۳۸۳
پاشیده ۷۴۹۷		بی فکری ۵۳۴۸
پاشیده شدن ۹۴۶۱		بی قرار ۱۰۷۰۲
پاک ۱۹۹۱، ۱۹۸۶، ۱۹۸۲، ۱۹۶۴، ۱۹۵۴	پا ۶۴۲۵، ۶۴۲۴، ۶۴۱۹، ۶۴۱۶، ۶۴۱۴، ۲۸۵۱	بی قلب ۸۲۸۵
۶۳۶۲، ۴۸۱۵، ۲۳۳۰، ۲۳۲۸، ۱۹۹۴	۹۱۵۶، ۶۸۴۰، ۶۷۴۹، ۶۴۳۳، ۶۴۲۹، ۶۴۲۷	بی قیمت ۱۳۷۲
۱۱۳۶۸	پابرهنه ۲۵۲۱	بیکار ۸۱۴۷
پاک تر ۱۱۳۷۷	پاتیل ۸۱۷۲	بی کران
پاکدامنی ۴۸۷	پاخسته ۱۰۷۸۳	بیکران ۱۱۳۱۶، ۹۶۶۵، ۸۱۷۹، ۸۱۷۸، ۱۳۷۷
پاکدل ۱۹۸۵، ۱۹۵۳	پاداش ۷۹۸۵، ۶۴۱۱، ۲۶۱	بی کمک ۸۱۴۴
پاکدلی ۲۰۱۷، ۱۹۸۸	پادافراه ۶۵۳۵، ۶۵۳۲، ۲۷۰۰	بیگانگی ۹۹۹۰
پاک شدن ۷۴۵۵، ۱۹۸۳، ۱۹۶۱، ۱۹۵۸، ۱۳۰۸	پادرمیانی ۵۵۹۶	بیگانه ۹۹۹۱، ۹۹۸۹، ۴۳۰۵
پاک شده ۷۴۵۷، ۷۴۳۹	پادزهر ۶۵۴۸	بی گمان ۸۱۶۲، ۱۳۷۶
پاک کردن ۵۴۸۵، ۲۰۵۳، ۱۹۵۶، ۱۳۰۷	پادشاه ۹۳۵۷، ۹۱۸۴، ۶۵۴۵	بی گناه ۶۵۶۶، ۵۸۰۵
۹۸۶۲، ۷۴۵۶، ۷۴۵۴، ۶۴۹۱	پادشاه زن ۶۵۳۶	بی لچه ۹۶۹۶
پاک کننده ۱۱۳۷۶، ۵۴۸۶، ۲۳۳۱	پادشاهی ۶۵۴۵، ۶۵۳۷، ۶۵۲۷، ۶۵۲۶	بی لیاقتی ۵۷۱۱
پاکوتاه ۵۵۵۴	پاده ۶۵۴۱	بیمار ۱۰۶۸۷، ۸۴۱۹، ۸۴۰۳، ۸۴۰۲، ۴۴۹۴
پاکی ۱۱۳۷۵، ۱۱۳۷۲، ۱۱۳۶۹، ۲۳۲۹	پارتنی ۸۲۸۸، ۷۲۵۰، ۶۸۵۲	۱۰۸۶۰، ۱۰۸۳۸
پاکی دهان ۵۰۰۹	پارچه ۱۰۶۰۲	بیماری ۱۳۲۰، ۱۰۶۸، ۲۳۰، ۲۰۶، ۱۹۱
پالان ۸۳۴۸	پارچه‌ی ابریشم ۷۰۱۹	۱۴۷۲، ۱۴۶۱، ۱۶۷۸، ۴۵۲۷، ۴۸۱۶، ۶۷۰۴
پالایش ۷۴۵۸	پارچه‌ی ابریشمی یک رنگ ۷۳۷۸	۸۴۰۴، ۸۴۰۱، ۸۱۷۱، ۷۴۴۴، ۷۱۷۸
پالایش یافته ۱۳۰۸	پارچه‌ی پشمی ۸۴۸۵	۸۴۰۵، ۸۴۰۶، ۸۴۱۸، ۹۳۴۷، ۱۰۷۱۳
پالکی ۵۰۲۲	پارچه‌ی نخی ۱۰۲۴۵	۱۰۷۱۷
پالیز ۷۱۰۳	پاردم ۶۴۶۸	بیماری باد گرفتگی ۹۸۸۳
پالیزبان ۷۱۰۵	پاردو ۷۲۳۸	بی مخالفت ۸۲۲۷
پام ۶۴۴۳	پارس ۶۴۷۶، ۶۴۷۵	بی مقصد گردیدن ۱۰۸۸۵
پانزده ۶۸۸۹، ۶۸۸۵، ۶۸۸۴	پارسا ۹۴۳۷، ۹۴۲۲، ۸۲۱۳، ۱۵۰۱، ۱۴۸۵	بی موقع ۹۶۸۹، ۹۶۶۲، ۹۶۴۱، ۹۶۴۰، ۵۷۶۶
پایاب ۹۵۶۷	۹۴۴۶، ۹۴۳۸	۹۶۹۰
پایان ۸۰۱۹، ۲۱۸۴، ۲۱۷۳، ۲۱۴۱، ۱۲۰۶، ۳۵۰	پاوسایی ۸۲۱۵، ۸۱۸۷، ۱۵۰۴، ۱۴۹۳، ۱۴۸۷	بی مهر ۱۳۸۳
پایان دادن ۵۵۷۵، ۳۹۵۱، ۲۱۴۲، ۱۲۰۶، ۳۴۹	پارس کردن ۸۴۶۵	بی میل ۶۱۵۱
۸۰۵۵، ۸۰۲۰، ۷۹۶۲	پارسی ۶۴۷۷	بی میلی ۸۱۱۸، ۸۱۱۷، ۶۱۴۹، ۶۱۴۸
پایانی ۸۰۲۶، ۸۰۲۱، ۲۱۴۳، ۱۲۰۸، ۳۵۲	پارگین ۷۱۴۶	بینا ۱۰۴۱۴

پ

پرستشگاه ۲۶۱۰، ۲۵۷۵، ۲۵۶۹، ۱۳۶۹، ۲۷۴۱، ۸۱۳۸، ۵۲۸۹، ۳۸۸۶، ۲۷۴۱	۸۰۳۸، ۷۶۷۲، ۷۶۴۱	بایان یافتن ۲۱۸۳، ۲۱۸۲، ۲۱۴۶، ۱۲۰۹، ۳۵۴، ۵۲۶۵، ۵۶۲۱، ۸۰۲۲، ۸۰۲۳، ۸۰۵۲، ۸۰۹۶
پرستیدن ۸۹۰۸، ۵۹۱۱، ۲۲۷۲، ۱۶۱۵	پذیرفتنی ۷۶۴۲، ۶۶۴۷	بایان یافته ۸۰۵۶، ۸۰۲۴، ۱۲۱۰
پریش ۷۲۰۸، ۱۹۲۳، ۱۹۱۴، ۹۸۷، ۵۳۲، ۱۰۱۱۹، ۷۲۷۹	پذیرفته ۷۶۳۳، ۶۶۲۳، ۶۵۷۴، ۲۱۵۰، ۱۲۴۹، ۷۶۴۴	پایتخت چین شرقی ۸۹۵۶
پرس و جو ۷۲۱۲	پذیرنده ۷۶۷۴	پایدار ۷۹۵۵، ۲۶۷
پرستیدن ۷۲۰۳، ۴۰۰۵، ۱۳۰۰، ۱۲۸۱، ۷۴۳۰، ۱۰۸۵۵، ۱۰۷۹۴، ۷۴۴۱، ۷۴۳۷، ۷۴۳۰	پر ۷۱۸۳	پایداری ۷۹۰۳، ۷۵۵۲، ۲۶۸
پر شاخ و برگ ۵۱۱۸	پر ۸۲۰۷، ۸۱۸۰، ۲۳۸۶، ۱۶۵۸، ۸۹۷، ۸۹۴، ۸۹۱۱، ۸۹۱۷	پایمال ۶۹۰۸
پر شور ۱۰۵۹۰	پرازش ۱۴۶۴	پایمال شده ۷۵۱۶
پر کردن ۶۴۵۵، ۵۱۸۲، ۸۸۷، ۱۴۱	پراشک ۸۲۰۸	پایمال کردن ۷۳۳۲، ۶۹۰۷
پر گل ۷۱۸۵	پراکنده گی ۹۱۶۶	پایمالی ۷۲۱۶
پر گل ۱۰۴۵۵، ۱۶۴۱	پراکندن ۹۱۶۵، ۶۹۶۷، ۳۵۶۵	پایندگی ۲۶۳
پرماسیدن ۶۶۷۹	پراکنده ۹۶۷۹، ۹۴۶۶، ۹۴۶۴، ۶۹۶۹، ۳۷۳۵	پایه ۶۸۳۰، ۶۷۹۲، ۶۴۱۵، ۲۹۱۷، ۱۹۶۸
پرند ۷۳۷۸، ۷۰۱۹	پراکنده خاطر ۵۱۹۲	پایی ۶۸۳۷، ۶۴۳۳، ۶۴۱۶
پرند ۱۰۵۷۴، ۷۱۸۴، ۵۴۳۲، ۲۷۹۳	پراکنده خاطری ۹۴۶۵	پاییدن ۶۵۵۲، ۶۵۵۰، ۶۵۲۴، ۲۰۳
پر نشینی ۸۱۴۰	پراکنده شدن ۹۴۶۱	پاییز ۱۰۸۷۷، ۸۰۹۸، ۸۰۳۲، ۴۵۵۰
پر نیان ۷۰۱۹	پران ۱۰۵۷۴، ۲۷۹۳	پایین ۳۳۶۶، ۳۱۵۵، ۳۱۵۰، ۳۱۲۷، ۳۱۲۲، ۶۴۲۹
پرواز ۷۱۸۴	پرباد ۳۵۴۲	پایین آمدن ۹۸۲۳، ۹۷۹۳، ۲۰۳۴
پرواز کردن ۱۱۵۱۵، ۳۸۸۴، ۲۷۹۲	پربوی ۲۸۹۵	پایین افتادن ۷۵۳۱، ۶۰۷۲
پروانه ۷۲۶۴، ۶۹۸۲، ۶۹۷۹	پرتاب ۲۷۹۶، ۲۷۵۲	پایین بردن ۹۸۲۳، ۹۸۱۱، ۱۸۸۱
پروراندن ۷۳۱۳	پرتاب کردن ۲۷۹۷، ۲۷۹۵، ۲۷۱۶، ۲۴۸۴، ۴۰۰۶	پایین تر ۶۲۶۲، ۳۱۵۸، ۳۱۲۹
پروردن ۷۰۴۹، ۷۰۴۶، ۶۴۶۱، ۶۴۵۵، ۲۱، ۱۰۹۳۲	پرت شدن ۲۷۶۹	پایین ترین ۳۱۲۹، ۳۱۲۵
پرورده ۷۳۱۶، ۷۰۵۰	پرتگاه ۱۱۴۷۰، ۹۲۰۶، ۳۵۶۴	پایین رفتن ۲۰۴۰، ۱۸۹۰، ۱۸۸۵، ۱۸۷۸، ۹۹۰۰، ۹۸۲۴، ۹۷۳۷، ۲۰۴۶
پرورده شدن ۷۳۱۴	پرتلاش ۲۰۷۱، ۱۶۴۳، ۱۱۵۲	پایینی ۶۸۳۷، ۳۱۵۱
پرورش ۷۳۱۵، ۷۲۷۲، ۷۰۴۵	پرتو ۷۰۸۵، ۳۹۳۲، ۱۴۳۷، ۱۴۲۹، ۱۴۲۷	پتفوز ۷۶۰۹
پرورش دادن ۲۹۶۱	پر جواهر ۱۰۴۷۴	پتیارگی ۸۰۳۰
پرورنده ۷۳۱۸، ۷۳۱۷، ۶۴۷۳	پر چانه ۷۳۴۸	پختن ۸۱۷۰، ۶۵۶۸، ۳۵۳۳، ۲۹۶۰، ۱۲۵۱
پرورنده ۷۲۶۴	پر چم ۶۹۶۶، ۶۹۴۳، ۱۴۲۵	پخت و پز ۸۱۷۴
پرهیز کار ۹۴۳۸، ۹۴۱۳، ۸۱۸۴، ۱۴۸۳	پر حرارت ۹۰۲۴	پخش ۲۴۴۸
پرهیز کاری ۹۴۲۰، ۹۴۱۵	پر خاش ۳۳۴	پخش شدن ۱۶۳۴
پرهیز کردن ۷۳۳۵	پر خاشگر ۸۲۷۸	پدر ۷۸۰۸، ۱۳۵۹، ۵۶۵
پری ۷۰۱۳، ۵۰۲۷	پر خاش گوی ۸۲۸۶	پدرام ۷۸۱۳
پری ۸۹۱۴، ۱۰۶۹، ۸۸۵	پر خور ۷۳۶۷، ۴۴۱۵، ۴۲۲۷	پدر بزرگی ۱۱۴۱۶، ۲۳۳۶
پری دریایی ۴۷۷۵، ۴۱۶۴	پرداخت ۹۷۰۹	پدر خوانده ۱۱۵۵۱
پریدن ۱۰۵۷۳، ۷۱۸۶، ۳۹۴۷	پرداخت بها ۱۰۹۹	پدر روحانی ۱۱۱۳۰
پریروز ۱۴۱۶	پرداختن ۹۷۳۲، ۹۷۱۶، ۹۷۱۴، ۹۷۰۴، ۹۴۰۱، ۹۹۰۶	پدرگان ۷۸۳۰
پریزن ۳۳۴۸	پردو ۷۲۳۸	پدر و مادر ۴۴۷۵
پریشانی ۹۶۵۳	پرده ۷۲۵۴، ۷۰۸۴	پندرن ۱۱۵۵۱
پری وار ۱۰۹۷۸	پرده برداری کردن ۶۸۶۵	پندواخته ۶۸۲۶
پزشک ۳۶۱۶، ۲۹۷۲، ۲۵۱۸	پرده نیلگون ۱۰۶۷۰	پدیدار ۱۰۴۰۶، ۱۰۴۰۳، ۱۰۴۰۱، ۳۲۷۴، ۱۰۴۰۹، ۱۰۴۱۱، ۱۰۴۱۳، ۱۰۵۲۵
پزشکان خدا ۲۹۷۴	پردوق ۱۲۴۹، ۱۹۲	پذیرایی ۶۶۰۹، ۹۴۶، ۸۸۶، ۴۹۹
پزشکی ۳۰۴۸، ۲۹۷۶، ۲۹۷۵، ۲۹۷۳	پرزحمت ۴۱۱۳	پذیرش ۶۶۱۱، ۶۶۰۹، ۱۵۳۳
پژمان ۹۸۴۵، ۸۱۲۰، ۸۱۱۵، ۳۰۶۶	پرستار ۹۵۸۲، ۱۶۱۰، ۱۶۰۸	پذیرفتن ۶۵۸۵، ۶۵۷۳، ۵۹۸۷، ۵۹۶۲
پژوهنده ۸۰۶۸	پرستش ۱۱۵۰۲، ۸۸۸۳، ۶۴۹۲، ۵۹۶۸، ۱۶۰۴	پرستش ۶۶۲۱، ۶۶۱۷، ۶۶۱۶، ۶۶۱۵، ۶۶۱۲، ۶۶۰۸
پس ۱۴۰۳، ۱۳۵۳، ۱۲۹۷، ۱۲۸۰، ۷۰۴، ۴۹۲	پرستش بتها ۷۷۴۲	پذیرش ۶۶۲۴، ۶۶۲۷، ۶۶۱۱، ۶۶۱۲، ۶۷۳۴
۴۵۲۱، ۳۳۷۴، ۲۰۷۶، ۱۵۰۷، ۱۴۱۷، ۱۴۱۵	پرستش کردن ۱۱۱۲۱	۶۷۳۵، ۷۵۶۲، ۷۶۳۵، ۷۶۳۶، ۷۶۳۷

پوز ۷۰۱۸	پشم گونه ۸۴۸۶	۶۱۳۵، ۶۴۸۰، ۶۴۸۱، ۶۹۹۵، ۷۴۳۲
پوزه ۷۰۱۸، ۷۶۰۹، ۱۱۴۶۲	پشم مانند ۸۴۸۶	۷۵۳۰، ۷۵۴۲، ۷۸۸۲، ۸۳۶۵، ۸۳۷۵
پوست ۲۹۱۴، ۳۲۵۴، ۸۲۳۰، ۱۱۴۶۴	پشمی ۸۴۸۷	۸۳۷۹، ۸۵۲۰، ۸۵۴۱، ۸۵۴۳، ۹۷۲۵
پوست رنگ شده ۸۵۰۲	پشمین ۱۳۴۵	۱۰۳۲۹
پوست کندن ۷۱۲۶، ۲۸۴۷، ۵۲۵	پشمینه ۸۴۸۷	پس از ۷۴۷۴
پوسته ۱۱۴۶۴	پشجیدن ۷۵۳۷، ۲۸۷	پس از آن ۸۳۷۴
پوستی ۸۲۳۴	پشه ۵۵۱۸	پس از مرگ ۸۳۷۱
پوسیدن ۸۲۲۵	پشیز ۱۳۴۳	پساک ۷۴۳۵، ۱۳۰۳
پوسیلنی ۸۲۵۴	پشیمان ۵۹۸۲، ۵۹۸۱	پساوایی ۲۷۴۵، ۱۳۰۶
پوسیده ۸۲۵۴	پشیمانی ۵۹۸۳، ۵۹۸۰، ۵۹۷۸، ۵۹۷۴	پساویدن ۷۴۳۸، ۱۳۰۵
پوشاک ۷۷۶۵، ۵۹۳۰، ۵۸۹۷، ۴۰۶۷	پطروس ۹۲۸۶، ۹۲۸۵، ۸۸۵۷، ۸۸۵۵	پست ۴۵۴۱، ۳۲۳۰، ۳۰۶۵
۷۷۷۴، ۷۷۶۶	پل ۱۱۰۲۳، ۱۱۰۲۱	پست ۷۳۹۴
پوشاندن ۱۸۰۲، ۱۷۹۸، ۱۱۱۱، ۱۰۸، ۱۰۷	پلندین ۶۸۳۸	پستان ۱۷۸۵
۷۳۲۵، ۷۳۶۱، ۶۲۵۱، ۵۵۰۴، ۵۱۷۷، ۲۵۴۰	پلنگ ۸۲۰۴	پستو ۴۷۳۳
۷۷۶۷، ۷۶۸۵	پلید ۳۰۶۹، ۳۰۵۹، ۲۶۳۱، ۲۶۱۷، ۱۶۶۳	پستی ۴۵۴۷، ۴۳۲۶
پوشاننده ۷۸	۸۶۲۸، ۴۱۴۹، ۴۱۲۶	پس خوراک ۷۴۹۲
پوشش ۷۸، ۱۱۲، ۱۱۱۰، ۲۵۴۱، ۲۶۰۰، ۴۳۶۷	پناه ۲۳۲	پسر ۷۵۲۹، ۲۷۹۸، ۲۵۶۳، ۲۵۶۲، ۲۳۶۲
۷۷۶۶، ۷۶۶۵، ۱۰۶۰۲، ۷۹۲۰	پناه بردن ۲۳۱	۸۳۳۰، ۱۱۱۹۵
پوشش اسب ۱۱۵۵۴، ۱۶۲۳	پناه جستن ۵۳۷۱، ۱۱۳۲	پسران خدا ۲۵۸۵
پوشنده ۷۷۸۱، ۲۵۴۱	پناهگاه ۹۷۴۷، ۵۰۳۷	پسریجه ۲۷۳۹
پوشیدن ۵۹۳۳، ۵۸۹۹، ۱۱۰، ۱۰۸، ۱۰۷	پناه نده شدن ۲۳۱	پسر جوان ۵۰۱۹
۷۷۶۹، ۷۷۶۷، ۷۶۸۵، ۷۵۶۵، ۶۲۴۵	پنج ۶۹۲۱، ۶۸۹۰، ۶۸۷۸	پسر خدا ۲۵۸۶، ۲۵۸۳
۸۰۴۶، ۷۷۸۰، ۷۷۷۹، ۷۷۷۶، ۷۷۷۱	پنجاه ۶۸۸۰	پسر رفتن ۶۸۴۶، ۶۸۴۲، ۶۱۹۱، ۱۲۶۶
۸۰۵۷، ۸۰۵۱	پنجاه و نه ۶۸۸۲	پسر مرد آزاد ۴۲۷
پوشیده ۷۶۷۶، ۵۹۳۴، ۲۵۴۲، ۱۷۹۹، ۱۱۱۲	پنجاه و نهم ۶۸۸۳	پسری ۲۳۶۴
۷۷۷۳، ۷۷۶۳، ۷۶۹۴، ۷۶۹۲، ۷۶۸۸	پنجاه و یک ۱۱۰۷۱	پسر سر ۷۴۸۷
پول ۶۸۷۴	پنج خزان ۶۸۹۴	پسغه ۷۸۹۴، ۷۸۷۱
پولادین ۱۶۲۵، ۱۶۲۴	پنجره ۸۵۵۷	پس کشیدن ۹۹۶
پول دوستی ۳۹۵۹	پنج شنبه ۱۰۱۶۶، ۱۰۱۶۵، ۶۹۰۱	پسندیدن ۷۸۷۸، ۷۸۸۷، ۷۸۸۹، ۷۹۱۱
پول نقره ۳۵۸۱	پنج گانه ۶۸۹۶	۷۹۱۴، ۸۰۷۵، ۸۶۷۷
پویا ۲۱۳۴، ۸۴	پنج گاه ۶۸۹۲	پسندیده ۷۸۷۷، ۷۸۸۸، ۷۹۱۲، ۷۹۱۳
پویایی ۸۳	پنج گونه ۶۸۹۶	۷۹۱۵
پوینده ۲۰۷۵	پنجم ۶۹۰۰، ۶۸۹۱، ۶۸۸۷، ۶۸۸۶، ۶۸۷۹	پسوند ۴۶۵۴، ۴۶۶۲، ۸۲۹۷، ۱۰۶۹۴
پهلو ۷۲۰۶، ۷۲۰۴، ۱۲۷۷	پنجهزار ۶۸۹۵	پسوند صفت افراطی ۱۶۷۵
پهلوان ۵۰۷۲	پنجهی دزدیده ۱۰۱۱۷	پسوند صفت ساز ۵۶۳۱
پهلوانی ۸۲۸۸، ۶۸۵۲، ۵۰۷۳	پنجیکند ۶۸۹۳	پسوند عددی ۶۱۰۳
پهلوی ۸۲۸۸، ۷۲۵۰، ۶۸۵۲	پند ۱۱۳۶۶، ۴۵۸۹	پسوند مکان ۹۷۹۹، ۲۷۶۲
پهن ۱۱۰۰۵، ۱۰۹۴۹، ۶۸۱۶، ۶۷۵۰، ۳۴۷۱	پند دادن ۱۳۵۰	پسوند ملکی ۱۲
پهنا ۱۰۹۵۴، ۱۰۹۵۰، ۶۸۱۲	پنهان ۷۶۹۷، ۷۶۹۴، ۷۶۹۲، ۷۶۸۸، ۶۸۶۷	پشت ۷۰۷۸، ۱۴۰۸
پهن تر ۱۰۹۵۳، ۳۴۹۶	پنهان کردن ۷۷۱۷، ۷۶۹۱، ۶۸۶۶، ۱۲۷۱	پشت سر ۷۴۸۷، ۷۰۷۹
پی (پایه) ۶۸۳۰	۷۷۵۴	پشت سرهم ۵۸۵۴
پی (عصب) ۸۸۵۱، ۶۸۰۱، ۳۵۵۲	پنهان کننده ۷۶۸۱	پشتکار ۵۰۸۰، ۵۰۱۷
پی (ردیاب) ۶۷۴۹	پنهانی ۹۵۱۷، ۷۶۷۶	پشتوانه دار ۷۹۱۰
پیاده ۶۷۷۵، ۶۷۵۳، ۵۷۱۸، ۱۸۹۷	پوپک ۸۱۸۸	پشتیبان ۶۴۹۶، ۲۲۱۴، ۱۳۲۴
پیاده رفتن ۴۲۶۷، ۴۱۶۷	پوتین ۸۱۶۰	پشتیبانی ۸۴۹۱، ۶۵۴۲، ۱۱۷۶، ۱۱۷۵، ۲۳۲
پیاده رو ۷۲۱۷	پود ۸۲۴۲، ۸۲۳۸، ۵۸۱۰	پشکم ۷۹۲۵
پیاده روی ۷۳۹۱	پوده ۸۲۵۴	پشم ۱۰۱۷۱، ۸۴۸۵
پیاده شدن ۲۰۶۳، ۱۸۹۶، ۱۸۹۵، ۱۸۹۴	پور ۸۳۳۰، ۷۵۲۹	پشماگند ۱۳۴۵

۹۰۱۶، ۷۱۵۲، ۶۸۷۳، ۵۶۶۶، ۵۳۶۸

۱۰۵۵۰

تآنچاکه ۷۱۵۲، ۶۸۷۳

تاب آوردن ۱۰۵۳۲، ۷۵۴۹

تابستان ۱۸۱

تابش ۱۰۵۲۹، ۱۰۵۲۳

تابع میل ۸۶۸۰

تابناک ۹۴۷۳

تابوت ۹۶۲۵

تابه آن ۷۱۵۲، ۶۸۷۳

تاییدن ۱۰۳۵۶، ۸۰۸۳، ۴۰۲۲، ۳۹۳۰

۱۰۵۲۴

تاتار ۹۶۹۷

تأثر ۱۱۱۷۷، ۶۰۵۷، ۱۴۱۰

تأثر آور ۱۱۱۷۳

تأثیر ۴۸۸۱

تاج ۷۴۳۵

تاجر ۴۲۹۵

تاج گل ۷۴۳۵، ۱۳۰۳

تاجور ۳۷۴۰

تاحال ۹۸۴۲، ۷۳۰۲

تاخت ۹۰۲۹

تاختن ۹۰۲۷

تأخیر ۱۰۵۷۰، ۷۴۵۰، ۱۳۲۶

تار ۳۲۰۷

تار ابریشم ۸۲۴۲

تارتر ۹۴۹۳

تارک ۹۴۸۷

تار و بود ۸۲۳۸، ۵۸۱۰

تاریک ۹۴۹۶، ۹۴۹۱، ۹۴۸۸

تاریک تر ۹۴۹۳

تاریک دل ۹۴۸۹

تاریکی ۹۴۹۲، ۹۴۹۰، ۹۴۸۸

تازی ۹۵۲۶، ۹۵۲۵

تازیانه ۱۰۸۰۸

تأسف ۹۶۱۵

تاسه ۹۴۹۸

تاسیدن ۹۴۹۸

تاشکند ۳۱۱۷

تاشکندی ۳۱۱۹

تاکردن ۵۹۵۵

تالاب ۵۷۵۵، ۵۰۲۴

تالار ۴۹۴۶

تام الاختیار ۵۶۲۶

تانگ ۴۰۸۱

تاوان ۹۵۰۳، ۶۹۰۶

تاوان دادن ۲۰۵۸

تا وقتی که ۵۰۱۰، ۸۵۳

پیشگویی ۵۲۱۸

پیش نام ۸۳۷۲

پیشوند نفی ۶۱۰۰

پیشور ۴۶۶۵

پیشی ۸۳۳۷

پیشین ۸۳۵۶، ۸۳۵۴، ۸۳۵۳، ۶۹۰۳، ۴۰۱۲

۸۳۵۷

پیغاله ۷۶۶۰

پیغام ۷۶۶۱

پیغام آور ۱۶۸۴

پیغمبر ۷۶۶۲، ۳۰۵۴، ۲۹۶۹

پیغمبری ۷۶۶۳، ۳۰۵۳، ۳۰۵۲

پیک ۷۳۹۰، ۶۶۹۱، ۲۹۶۷، ۲۳۰۵، ۱۶۸۴

۱۱۲۷۲، ۱۱۲۵۳، ۸۹۸۷

پیکار ۶۸۲۳، ۲۰۷۷، ۱۱۹۴، ۳۳۴

پیکارجو ۶۵۸۲

پیکان ۶۵۲۵، ۶۴۲۳، ۶۴۲۲، ۶۴۲۰

پیکر ۷۷۳۸، ۷۷۳۴، ۷۷۳۰، ۷۷۲۳

پیکرپرستی ۷۷۴۲

پیکرستان ۷۷۴۱

پیکسوار ۱۱۲۷۲

پیک سوم ۶۰۶۲

پیگیری ۹۰۲۹، ۶۸۳۶، ۶۸۳۵

پیل ۱۱۵۵۶، ۸۳۲۷، ۸۳۲۲

پیلای ابریشم ۸۲۶۴، ۸۲۴۰

پیمان ۱۰۴۸۶، ۷۷۶۰، ۷۵۱۸، ۲۷۲۶، ۱۰۳۱

۱۰۴۸۹

پیمان ازدواج ۹۹۶۴

پیمان بستن ۲۷۲۶، ۲۷۰۲

پیمان شکن ۱۱۵۵۹

پیمانه ۷۷۵۶، ۴۳۶۲

پیموختن ۷۷۷۱

پیمودن ۱۰۶۲۳، ۱۱۲۲

پیوست ۶۵۹۳، ۹۲۹

پیوستگی ۶۵۹۶، ۹۲۹، ۴۷۲، ۵۲

پیوستن ۷۶۲۱، ۶۷۳۲، ۶۶۰۵، ۵۷۴، ۵۱۵

پیوسته ۶۱۵۸، ۹۴۲، ۵۷۶، ۵۱۷، ۵۱۶، ۵

۸۱۵۹، ۷۶۲۵، ۷۶۰۶، ۷۵۸۱

پیوند ۷۵۹۰، ۶۸۰۶، ۴۱۸۷، ۲۶۵۱، ۵۲

پیوند خدایی ۲۵۵۴

پیوند دادن ۷۵۸۰

پیوند مقس ۲۵۶۳، ۲۵۶۲، ۲۵۵۴

پیه ۲۷۷۰

پیاده کردن ۱۸۹۸

پیاز ۸۳۰۰

پیاله ۷۶۶۰

پیام ۱۰۶۹۱، ۷۹۲۹، ۲۹۶۷

پیام آور ۷۶۶۲، ۲۳۴۱

پیامبر ۵۷۸

پی بردن ۶۸۳۵

پیچاندن ۷۹۷۷، ۷۱۸۹

پیچیدن ۵۸۴۶، ۲۵۴۰، ۱۱۱۱

پیچیده ۷۳۲۶، ۲۵۴۲

پیخته ۱۰۷۸۳، ۷۳۳۲، ۷۲۱۶

پیدا ۹۸۶

پیدایی ۶۷۷۹

پی در پی ۵۸۵۴

پیر ۱۱۵۸۲، ۵۶۸۵، ۵۲۳۱، ۵۲۳۰، ۱۸۶۴

پیرامون ۷۳۵۰، ۶۷۵۵، ۳۱۳۲، ۳۱۱۴

پیراهن ۵۰۴۷، ۵۰۳۸

پیرزن ۱۱۵۸۱

پیرو ۴۶۰۷، ۳۶۱۷، ۳۵۸۹، ۱۷۴۷، ۵۲۹

۱۱۵۰۸، ۱۱۲۸۶، ۹۲۲۸

پیروان بودایی ۸۸۶۰

پیروان عام مانوی ۵۹۰۴

پیروان مهر ۵۶۱۸

پیروز ۱۰۰۸۷، ۱۰۰۸۵، ۸۷۹۱، ۴۱۳۲

۱۰۱۰۷

پیروز بودن ۷۴۰۷

پیروزی ۱۰۱۰۶، ۱۰۰۸۸، ۸۷۸۹

پیروی کردن ۱۰۶۱۰، ۷۷۸۳، ۳۸۳۷

پیری ۱۱۴۱۴، ۵۲۳۶، ۲۲۳۹

پسه ۷۴۶۳

پسی ۱۳۱۳

پیش ۷۵۵۵، ۶۹۰۴، ۶۹۰۲، ۴۰۱۲، ۱۲۱۴

۸۳۵۶، ۸۳۵۲، ۸۳۳۸

پیش آمدگی لیبی نام ۷۹۲۵

پیش از ۸۳۵۷

پیش از همه ۲۲۶۰

پیشانی ۹۴۸۷، ۳۱۸۸

پیش بند ۹۳۷۴

پیش بینی کردن ۳۰۵۱، ۲۹۶۸، ۲۵۲۲

پیش بینی کننده ۲۹۶۹، ۵۷۸

پیش تاختن ۲۶۹۹

پیشتر ۸۳۵۸، ۸۳۳۹، ۷۲۴۳، ۶۹۰۵، ۳۰۴۵

پیش خود ۱۱۱۱۷

پیشرفت ۷۵۱۲

پیشرو ۹۲۳۱

پیشروی ۷۵۱۲

پیش کسوت ۱۱۸۱

پیشگو ۸۸۶۹، ۸۸۲۷، ۷۱۲۹، ۵۲۲۶، ۵۲۱۹

ت

تا ۵۰۱۰، ۴۶۷۷، ۳۹۷۹، ۳۱۵۲، ۲۸۱۲

۱۰۲۵۹، ۷۳۲۹	تخار شاه ۵۳۲۹	تایک اندازه ۱۱۰۳۶
ترک شده ۲۰۳۷	تخاری ۹۷۱۳، ۹۷۱۲، ۹۵۷۹، ۱۸۱۹، ۸۵۰	تب ۹۶۲۴، ۹۶۲۲، ۱۱۳۹
ترک کردن ۶۴۶۳، ۲۰۴۱، ۲۰۳۵، ۱۸۸۴	تخت ۹۷۹۷، ۴۳۰۰، ۴۰۴۶	تبه شدن ۱۱۵۲۲
۶۹۶۱، ۶۹۶۲، ۷۰۱۰، ۷۱۳۴، ۷۳۵۹، ۹۸۱۲	تخت خواب ۹۴۰۰	تبه شده ۶۰۹۰
۱۱۲۱۸، ۱۰۵۷۷، ۱۰۰۳۱، ۹۸۹۴	تخت روان ۵۰۲۲	تبه کردن ۶۰۸۶
ترک کننده ۷۳۶۰	تخریب ۴۹۷۱	تبه کننده ۲۱۸۱
ترکه ۲۳۸۴	تُخشا ۱۱۵۲	تبهی ۵۸۱۱
تَرَنج ۹۶۳۴	تُخشایی ۱۱۵۰	تبهی روح ۴۲۸۱
تَرَنجیدن ۹۶۳۴	تَخَلَف ۲۱۳۳، ۱۱۹۲	تَبَتی ۹۷۲۲، ۹۷۲۱
تره فرنگی ۴۶۹۶	تَخَلَف کردن ۲۱۳۲	تبر ۹۶۹۴
ترکیه کردن ۲۰۵۳	تخلیه ۷۲۶۰	تبرک ۵۰۱۳
تزلزل ۱۹۹۸	تخم ۹۵۶۸، ۵۱۲۸، ۴۹۱۸، ۳۴۶۸، ۳۰۶۲	تبعید ۴۲۶۲، ۲۳۴۶
تزیین ۸۳۱۵، ۸۳۱۳	تخم پاشی ۶۹۶۵	تبعید شده ۲۳۴۶
تزیین کردن ۸۳۰۸، ۱۳۹۷	تخم دار ۹۵۷۰	تَبَنگو ۹۶۲۵
تسکین ۱۰۷۲۹، ۹۶۹۹، ۴۳۷۲	تخم قورباغه ۳۱۸۷	تَبوک ۹۶۲۹
تسکین دهنده ۱۰۷۳۰	تخم کاشتن ۶۹۶۷	تبهکار ۸۱۳، ۴۱۲۸، ۴۱۲۹، ۴۱۵۹، ۴۱۶۱
تسکین یافته ۱۹۳۷	تخم مرغ ۵۴۴۴	۱۰۵۷۲، ۱۰۳۸۶
تسلّیت ۹۶۹۹	تخمه ۹۷۳۵، ۹۷۲۹	تبهکاری ۴۱۶۰، ۳۱۰۰، ۶۰۴
تسلیم ۲۰۳۶، ۱۹۴۶	تخمی ۹۵۷۰	تپاک ۹۶۲۲
تسلیم شدن ۷۹۹۴	تداوم ۲۶۸، ۲۶۳	تجاوز ۲۱۳۳
تسلیم کردن ۷۰۵۴، ۷۰۶۴، ۷۹۹۶، ۸۰۹۰	تدبیر جنگی ۴۷۶۳	تجاوز جنسی ۱۰۶۲۴
تش ۹۶۹۴	تذرو ۹۶۹۸	تجاوز کردن ۸۵۰۳، ۶۶۳۹، ۲۱۳۲
تشخیص ۸۰۲۷، ۱۱۱۰۷، ۱۱۱۰۸، ۱۱۱۰۹، ۱۱۱۱۱	ترا ۹۷۰۱، ۹۴۷۵، ۹۴۷۲، ۴۰۳۱، ۳۸۲۷	تجدیدنظر ۶۱۰۸
تشخیص دادن ۷۵۶۷، ۱۱۱۱۳	تراشیدن ۸۷۸۳، ۹۴۹۹	تجربه ۷۱۵۵
تشخیص دهنده ۱۱۰۸۶	ترپک ۹۶۶۴	تجربه کردن ۱۰۸۵۴
تشرّف (دینی) ۱۱۷۹	تَرَت و مَرَت ۹۶۷۹	تجلی ۱۰۵۲۹
تشرّف دادن ۱۱۷۱	ترتیب ۷۳۳۶، ۷۸۷۵، ۷۹۵۲، ۹۳۷۰	تجلیل ۴۳۵۵
تشریح ۱۰۸۳۳	ترتیب یافته ۷۹۵۱	تجلیل کردن ۴۳۳۷
تشریح شده ۸۷۵۹	ترجمان ۷۲۷۵، ۹۶۸۳	تجهیزات ۷۲۲۲، ۱۰۷۸
تشریفات ۸۸۶	ترجمه کردن ۷۲۷۳، ۷۲۸۶	تجهیزات سپاه ۱۵۹۳
تشکر ۱۲۸۳	ترحم ۱۱۱۸۳	تحت تعقیب ۷۵۰۲
تشنگی ۳۲۷۵، ۳۲۷۶	ترخان ۹۶۴۴، ۹۶۸۵	تحرّک ۸۳
تشنه ۳۲۰۹، ۳۲۱۳، ۳۲۶۶، ۳۲۸۰	ترس ۶۲۲، ۲۰۶۰، ۳۲۸۷، ۳۴۹۲، ۶۶۶۰	تحرّیک ۶۰۱۰، ۶۱۱۲، ۱۰۲۰۸
تشنه بودن ۳۲۶۳	۶۶۶۶، ۶۷۰۰، ۷۵۰۳، ۹۱۲۲، ۹۱۴۱، ۱۰۰۴۸	تحرّیک شده ۱۱۸۹
تشویش ۸۱۳۷	۱۰۵۶۳، ۱۰۵۸۱، ۱۱۵۶۵	تحرّیک کردن ۱۱۸۸، ۲۲۶۱، ۴۲۷۷، ۶۱۹۱
تشویق ۱۰۲۰۸، ۸۵۱۱، ۲۱۲۵	ترسا ۹۶۷۰، ۹۶۶۷	تحسین ۹۸۹
تشویق کردن ۱۰۲۰۴، ۲۱۲۴	ترسایی ۹۶۷۶، ۹۶۶۹	تحقیق ۴۱۱۶، ۴۱۱۷، ۶۲۶۵، ۶۶۳۸، ۶۶۵۰
تصاحب ۳۴۱۵	ترسناک ۶۶۶۷	۸۰۸۴
تصادفی ۶۷۰۵	ترسو ۶۶۶۵، ۶۶۶۹، ۶۶۷۱، ۶۷۰۲	تحقیر آمیز ۴۱۱۵
تصادم ۷۸۳۷	ترسیدن ۶۵۹۱، ۶۶۶۳، ۶۷۰۱، ۹۶۶۶	تحقیر شده ۴۱۱۵، ۶۰۰۱
تصرّف ۲۴۹، ۲۶۰، ۳۴۱۵	ترش ۹۶۶۴	تحقیر کردن ۵۹۶۳
تصرّف کردن ۴۰۲۳	ترفان ۱۸۶۵، ۳۳۴۶	تحقیر کننده ۶۲۶۳
تصفیه ۷۴۵۸	ترک ۲۰۳۶، ۱۱۰۸۳	تحقیق ۶۸۳۵
تصفیه شده ۱۹۸۶	تُرک ۹۶۸۲	تحمل ۲۸۴۵، ۷۵۵۲، ۱۰۹۵۲
تصمیم ۵۲۰۲، ۵۲۰۴، ۵۲۱۳، ۷۱۷۲	ترکان ۹۶۳۵	تحمل کردن ۵۲۶، ۲۹۲۴، ۶۶۱۸، ۷۵۴۹
تصمیم گرفتن ۵۶۲۴	ترکستان چین ۱۴۵۱	۱۰۵۳۲
تصمیم گیرنده ۳۳۸۳	ترکش ۳۶۱۱	تحمل کننده ی توهین ۲۷۷۵
تصمیم گیری عادلانه ۳۴۴۳	ترک شدن ۶۴۵۸، ۶۴۸۲، ۷۱۲۴، ۷۱۳۴	تحویل دادن ۷۰۹۷

تمام شدن ۲۱۸۳، ۲۱۸۲، ۱۲۰۹، ۳۵۵، ۳۵۴	تقدیس کردن ۷۸۹۸	تصوّر ۵۱۹۵، ۱۷۶۲، ۱۷۶۱
۱۱۵۲۲، ۸۰۲۲، ۵۶۲۱	تقدیم شده ۸۰۰۰، ۲۵۹۹	تصوّر کردن ۱۷۶۰
تمام شده ۸۰۲۴، ۱۲۱۰، ۹۱۵	تقدیم کردن ۷۹۹۹	تصویر ۱۰۳۶۰
تمام کردن ۸۰۲۰، ۵۵۷۵، ۳۹۵۱، ۳۴۹	تقدیمی ۷۹۹۸	تطهیر کردن ۶۴۹۱
۸۰۲۳	تقسیم ۱۱۰۳۴	تظاهر کردن ۹۱۰۲
تمام مسلح ۱۰۲۵	تقسیم بردو ۳۶۷۵	تعالی ۴۸
تمامی ۱۱۲۵۲، ۸۹۱۴، ۱۰۲۲	تقسیم شده ۹۲۷	تعجب کردن ۱۰۳۳۳، ۵۲۸۷، ۶۳۰
تمایل ۷۷۹۰، ۷۷۸۴	تقسیم کردن ۵۳۳۵، ۴۵۱۹، ۹۴۷، ۹۳۸	تعدد ۵۷۰۰
تمثیل ۷۴۲۵، ۷۴۲۴، ۴۱۹، ۳۹۴	تقصیر ۴۳۰۶، ۴۲۹۶	تعظیم ۵۹۷۰، ۵۹۶۶
تمثیل نامه ۳۹۵	تقصیر کار ۴۳۱۳	تعقیب ۷۴۹۸، ۱۷۴۸
تمرکز فکر ۳۷۲۴	تقصیر کارترین ۴۳۱۵	تعقیب شدن ۷۵۰۴، ۱۷۴۴
تمرین کردن ۱۱۰۳۹	تقطیع ۱۰۹۶۲	تعقیب شده ۱۷۵۰
تمنا ۱۰۷۲۸، ۸۶۲۶، ۸۸	تقلب ۵۳۵۲	تعقیب کردن ۷۵۰۵، ۷۵۰۱
تمیز ۱۱۱۰۷	تقلید ۷۷۹۰، ۷۷۸۴	تعلیم ۱۱۰۵۱، ۳۹۸۱
تن ۹۵۹۹، ۹۵۹۸، ۹۵۹۷، ۹۵۹۲، ۹۵۸۹	تقلید کردن ۷۷۸۳	تعلیمات ۱۱۰۵۴
۹۶۱۳	تقوا ۸۲۱۵، ۱۵۰۴، ۱۴۹۲، ۱۴۹۱، ۴۸۷	تعلیم دادن ۳۹۸۰
تناسخ ۱۱۱۳۳، ۸۸۶۶، ۶۲۸۶، ۴۴۱، ۴۴۰	تقویت شده ۷۳۱۸	تعلیم یافته ۱۱۰۴۷
۱۱۴۵۶	تکان ۱۰۲۹۸	تعمّق کردن ۶۳۳۵
تنبيه ۴۲۶۰، ۲۷۰۰، ۲۶۷۹، ۲۶۵۷، ۲۶۴۶	تکان خوردن ۱۰۲۹۹، ۵۳۴۱، ۲۰۵۴، ۴۷۱	تمهّد ۷۰۶۹، ۱۰۹۹
۷۹۸۶، ۷۷۸۷، ۷۲۱۲، ۴۲۶۲	تکان خورده ۱۰۳۱۰	تمهّد نگهداری زن ۱۱۵۵۰
تن پرست ۷۴۰۰	تکان دادن ۵۳۵۸، ۵۳۴۰، ۱۴۶۱، ۱۲۶۴	تنذیه ۷۳۱۵
تن پرور ۷۴۰۰	۱۰۲۹۹، ۶۵۷۹، ۵۸۱۹	تغییر ۱۱۴۹۶، ۹۳۴۴، ۷۲۷۰، ۶۷۴۴، ۳۷۷
تند ۹۷۱۸، ۹۷۰۸، ۹۶۴۳، ۴۵۷۶، ۳۱۶۰	تکبر ۴۴۱۹	تغییر پذیر ۶۸۴۵
۹۷۳۰، ۹۷۲۸	تکریم ۴۵۴۵	تغییر جهت ۷۹۷۰
تندباد ۲۲۷۰	تکمیل ۸۹۱۸	تغییر جهت دادن ۱۱۶۰۹
تندتر ۹۷۱۵، ۹۶۵۰	تکواژ استمراری فعل ۸۷۹۹، ۱۵۷۶	تغییر دادن ۷۳۱۹، ۷۲۸۶، ۷۰۳۷
تندتیر ۹۷۱۱	تکه ۱۰۲۱۱، ۸۲۹۲، ۴۶۵۲، ۳۹۴۹	تغییر دهنده ۷۲۸۵، ۲۲۲۶
تنلر ۹۷۱۹	تکیه دادن ۷۹۵۴	تغییر رنگ دادن ۷۰۴۴، ۷۰۰۶
تنلرست ۳۶۰۸، ۳۶۰۷	تگرگ ۱۱۵۳۰	تغییر رنگ یافته ۷۱۰۶
تنلرستی ۳۶۱۳	تلاش ۱۶۴۲، ۱۱۵۰، ۱۱۳۵، ۱۱۰۱، ۹۹۹، ۹۷۸	تغییر کردن ۷۲۶۹، ۶۷۴۳، ۶۷۴۲، ۳۷۳
تنلرو ۹۸۸۶	۴۱۳۵، ۴۱۱۱، ۴۱۰۸، ۲۱۱۸، ۲۱۱۶، ۲۰۳۲	تفاوت ۸۰۲۷
تندی ۹۷۱۷، ۹۶۴۵	۷۳۱۰، ۴۱۴۳، ۴۱۳۶	تفته ۹۵۵۰، ۷۶۰۸
تنظیم ۹۹۷۴	تلاش کردن ۴۰۸۵	تفرقه ۷۵۰۰، ۲۹۵۳
تنظیم شده ۹۹۶۶، ۴۹۳	تلاش کننده ۴۱۴۴	تفرقه جو ۳۹۴۲
تنظیم کردن ۹۹۶۰، ۷۸۶۳	تلافی ۲۶۱	تفسیر ۱۰۳۲۳، ۷۰۵۰، ۷۰۴۵، ۷۰۴۱
تنگ ۴۴۵۳، ۳۷۱۰	تلافی کردن ۹۹۱۰	۱۰۳۴۶
تنگدست ۳۷۹۵، ۳۲۸۵	تلخ ۹۶۸۷، ۹۶۸۴	تفسیر شدن ۱۰۳۴۹
تنگلستی ۳۷۹۶، ۳۲۸۲	تلخ تر ۹۶۴۸	تفسیر کردن ۷۰۴۶
تنگ نفس ۲۶۹۷	تلخه ۸۷۹۴	تفسیر کننده ۷۰۴۸
تنگی ۹۲۴۳	تلخی ۹۶۸۸	تفکر ۸۷۰۸، ۳۷۲۶، ۳۷۲۴
تن و جان ۹۶۱۱	تلف کردن ۱۱۵۲۰	تف کردن ۴۲۹۴
تنور ۹۶۰۹، ۱۰۶۱	تله ۱۶۴۵، ۱۵۹۱، ۱۳۴۶، ۱۳۳۶، ۱۰۹۷	تفکری ۳۷۲۶
تنوری ۱۰۶۲	۹۹۱۸، ۷۵۰۸، ۷۴۸۴، ۳۶۲۰، ۳۳۹۵	تفکیک ۱۱۱۰۷
تنها ۲۴۲۷، ۲۴۶۳، ۲۴۶۲، ۲۴۴۳، ۱۴۵۹	۹۹۲۷	تقاضا ۵۸۹۲
۱۰۸۱۹، ۱۰۷۲۴، ۸۱۵۶، ۴۴۸۲، ۴۳۶۶	تماس ۵۲	تقاضا شده ۷۸۵
۱۱۰۷۷، ۱۱۰۷۶	تماس گرفتن ۹۴۸	تقاطع ۷۸۳۷
تنه‌ی درخت ۶۰۶۰	تمام ۱۶۴۹، ۱۶۴۸، ۱۶۴۴، ۷۶۴، ۷۶۱، ۶۸۶	تقدیس ۱۱۳۸۳، ۵۰۱۳
تنی ۹۶۰۰، ۹۵۹۴	۸۹۱۱، ۷۴۲۶، ۲۳۰۴	تقدیس شده ۷۴۳۹

ثروان ۳۶۰۶، ۳۶۰۳
ثروت ۹۴۰۹، ۷۱۱۱، ۴۱۷۵، ۲۷۴۲، ۱۴۶۵
ثروتمند ۹۱۶۷، ۴۰۵۷، ۲۷۴۴، ۲۷۴۳
ثمره ۷۹۸۵
ثواب ۹۴۴۱، ۸۱۸۳

ج

جا ۲۴۴۳، ۲۰۲۳، ۲۰۲۰، ۱۷۰۳، ۱۶۸۳
جا ۹۷۹۷، ۹۷۹۴، ۸۹۹۶، ۸۹۸۴، ۳۷۸۴
جا ۱۱۰۵۶، ۱۰۲۸۶، ۱۰۲۷۷، ۹۸۰۳، ۹۷۹۹
جابه‌جاشده ۱۲۶۵
جا داشتن ۳۷۸۷
جادو ۱۰۹۲۵، ۱۰۹۲۲، ۱۰۹۱۷، ۳۱۷۱
جادوگر ۸۸۶۹، ۸۸۲۷، ۳۱۷۲، ۲۵۷۸
۱۰۹۲۲
جادوگر زن ۲۵۷۷
جادوگری ۱۰۹۲۴
جادویی ۱۰۹۱۸
جارچی ۶۶۴۶
جارتدن ۶۶۴۵
جارو کردن ۷۶۴۵، ۶۹۹۹
جاری ۹۳۷۳، ۹۳۴۱
جاری شدن ۱۰۰۰۳، ۷۰۰۲، ۷۰۰۱
جاسوس ۱۰۸۰۶
جاسوس‌ها ۴۴۵۷
جا گرفتن ۷۲۱۴
جالب توجه ۱۰۳۳۹
جالین ۳۱۵۳
جام ۷۶۶۰، ۴۳۹۵
جاماسپ ۱۱۱۴۴
جامعه ۱۱۶۵
جامعه‌ی راهبان ۸۲۱۸
جامه ۱۱۵۱۲، ۷۷۶۵، ۵۸۹۷
جامه‌ی ابریشمی ۸۸۵۴
جان ۱۰۳۰
جاندار ۹۸۷۷
جان سپردن ۷۹۹۷
جانشین ۷۴۷۹، ۴۹۷۷
جانشین کردن ۶۳۵۴
جانوران ۳۶۷۲
جاودان ۶۱۶۷، ۶۱۶۲، ۲۱۶۹، ۹۰۳
جاودانگی ۶۱۵۹
جاودانه ۶۱۵۷
جاودانی ۳۷۶، ۳۷۵
جاوید ۶۱۶۴، ۶۱۶۱، ۵۷۹۵، ۲۱۶۸، ۳۷۶
۶۱۶۹

توهین شده ۶۰۰۱، ۵۹۹۰
توهین کردن ۵۹۶۳، ۵۳۱۴، ۱۰۱۰
توهین کننده ۱۰۱۱
تهدید ۱۱۵۱۱
تهدید کردن ۱۱۵۱۰
تهمت ۷۴۶۴، ۷۲۵۹، ۱۳۱۴
تهمت دوست ۷۳۴۳
تهمت زدن ۷۲۵۸، ۵۳۱۴، ۱۰۱۰، ۶۹۴
تهمت زن ۲۴۲۹، ۱۰۱۱
تهمت زننده ۷۳۴۳
تهمت زنی ۷۴۶۵
تهی ۹۸۵۱، ۹۸۴۹
تهیه کردن ۱۱۶۳
تهیه کننده ۷۲۲۸
تهیه‌ی گوشت ۱۰۹۱۵
تیر ۹۷۱۱، ۶۵۲۵، ۶۴۲۳، ۶۴۲۲، ۶۴۲۰
۹۷۵۳
تیر انداختن ۲۷۹۵، ۲۷۵۱، ۲۶۸۷
تیر انداز ۹۷۱۱، ۳۶۱۰، ۳۵۷۱
تیر اندازی ۶۵۳۳، ۲۷۹۷، ۲۷۹۶، ۲۷۵۲
۷۳۶۲
تیردان ۳۶۱۱
تیرسقف ۳۹۸۸
تیرگی ۹۴۹۲
تیره ۶۷۵۴، ۶۷۴۸
تیره‌رأی ۹۴۸۹
تیره‌ی چارپا ۱۷۱۳، ۱۶۹۳
تیز ۹۶۴۳، ۸۷۸۸
تیزی ۹۶۴۵
تیسفون ۹۷۵۷
تیش ۹۷۵۸
تیشتر ۹۷۵۸
تیشه ۹۶۹۴
تیشه کردن ۹۵۰۱
تیشه‌ی کوچک ۹۶۹۶
تیغ ۳۴۸۵، ۳۴۱۳، ۲۷۲۵، ۱۵۶۴
تیغه ۳۴۱۳
تیغه‌ی گاو آهن ۱۶۸۶
تیم ۹۷۴۷
تیمار ۱۰۸۴۹
تیمچه ۹۷۴۷

ث

ثانی ۳۷۳۳
ثانیه ۸۵۴۰
ثبات ۲۶۸، ۲۶۳

تو ۳۱۱۳، ۳۱۱۲، ۲۹۵۴، ۲۵۳۲، ۲۴۳۴
تو ۹۴۷۲، ۹۴۷۰، ۶۹۵۰، ۴۰۳۱، ۳۸۲۷
تو ۹۷۰۱، ۹۷۰۰، ۹۵۷۸، ۹۵۲۷، ۹۴۷۵
۹۷۳۸
تواضع ۱۱۳۸
توافق کردن ۲۷۰۲
توأمان روشن ۱۰۹۸۴
توانا ۲۵۱۱، ۲۵۱۲، ۹۵۰۷، ۹۵۰۵، ۹۵۱۱
۱۱۲۱۱
توانا تر ۹۷۰۲، ۹۵۰۴
توانایی ۱۱۲۰۸، ۹۵۱۳، ۹۵۰۹، ۹۵۰۲
توانستن ۴۹۶۳، ۲۵۰۳
توانگر ۴۰۵۷، ۲۷۴۳
توبه کار ۵۹۸۱
توبه کاری ۵۹۸۰
توبه کردن ۳۹۵۶
توبی چرخ ۸۴۷۰
توجه ۶۵۵۲، ۶۴۹۲، ۶۳۴۹، ۹۰۵، ۱۹۴، ۱۶۸
۱۰۸۴۹، ۱۰۷۷۷، ۷۲۷۲
توجه کردن ۴۰۴۰، ۱۳۹۵، ۷۷۵، ۲۰۳، ۱۶۹
۱۱۱۵۴، ۹۵۸۴، ۷۳۱۹، ۶۵۵۰، ۵۲۱۶
توختن ۹۷۳۲، ۹۷۱۶، ۹۷۱۴، ۹۷۰۴
توده ۹۷۰۵
تودیع ۲۰۰
تورفان ۱۸۶۵
توز ۹۷۳۲
توزیع ۲۴۴۸
توسط ۷۰۹۶
توسط آن ۶۳۴۲
توسط این ۳۸۱۲، ۳۸۰۴
توسط ما ۵۲۵۹
توسعه ۳۴۷۰، ۲۱۶۲
توسعه دادن ۹۶۶
توشه ۷۴۷۵، ۷۴۷۱، ۲۲۹۹
توصیفی ۹۹۱۹
توضیحی ۷۰۴۸
توفان ۲۲۷۰
توقف ۱۱۳۹۳، ۷۴۵۰، ۱۵۷۰، ۹۵۱
توقیف ۷۷۲۴
تول ۹۷۲۳
تولد ۱۱۱۹۲، ۲۳۷۱، ۷۹۹، ۴۳۷، ۴۰۴
تولد دوباره ۸۸۶۶
تولد محکوم به مرگ ۴۴۰
تون هوانگ ۳۶۰۶، ۳۶۰۳
توهین ۶۰۰۷، ۶۰۰۶، ۶۰۰۱، ۵۹۹۲، ۱۳۱۴
۶۲۶۵، ۸۰۸۴، ۸۰۸۲، ۸۰۴۱، ۷۹۶۱، ۶۷۱۸
توهین آمیز ۷۵۶۰، ۶۷۲۰، ۶۰۰۳، ۲۷۷۵
۸۰۸۲

جاه ۹۴۸۲	جزء استمراری فعل ۱۷۸۴	جمعه ۶۰
جاهل ۵۳۴۵	جزء تأکیدی ۹۶۰۷، ۵۷۰۵، ۵۴۱۱، ۲۹۵۵	جمعی ۱۱۳۱، ۱۰۵۸
جای پا ۶۷۴۹	۹۷۳۹	جن ۱۰۹۷۶، ۷۰۱۳، ۳۳۷۲، ۳۳۶۹، ۲۱۶۷
جای داوری ۱۰۶۸۴	جزء ماضی ساز ۵۱۶۸	۱۰۹۷۸
جای دور افتاده ۱۸۷۷	جزا ۷۹۸۵	جنّ آبی ۴۱۶۴
جایگاه ۵۰۲۲	جزرو مد ۳۱۶۲	جناب ۲۵۴۳
جای نشیمن ۷۲۳۸	جستجو ۶۸۳۶، ۶۸۳۵، ۶۷۷۶، ۶۳۴۹	جناح ۳۳۲
جایی که ۵۰۳۹، ۵۰۰۵، ۴۹۹۷، ۴۶۷۸، ۸۶۱	۷۳۱۱، ۷۳۱۰، ۷۲۸۲، ۷۲۷۹	جنازه ۳۹۳۶
۵۰۴۳	جستجو کردن ۷۲۸۳، ۷۲۸۱، ۲۷۸۷	جنبش ۸۱۵۳
جبران ۷۹۸۳، ۱۰۹۹	۷۳۲۲، ۷۳۰۹، ۷۳۰۸، ۷۲۸۷	جنیلن ۸۱۵۳، ۵۳۶۴، ۱۱۰۲، ۱۰۶۵
جبران کردن ۹۹۱۰، ۹۹۰۶، ۲۰۵۷	جستن ۵۴۰۷، ۲۳۱۰، ۲۱۱۵، ۱۲۴۵، ۱۲۴۴	جنس ۹۸۱
جبرئیل ۴۰۸۴	۵۴۰۸	جنگ ۱۱۹۴، ۱۰۳۸، ۹۹۳، ۹۸۸، ۳۳۴، ۷۴
جد ۶۲۰۰	جستن ۷۳۰۸، ۵۶۸۹	۱۱۹۵، ۵۸۹۸، ۲۰۷۷، ۲۰۷۰، ۲۰۴۳
جدا ۸۰۶۰، ۷۵۶۶، ۶۲۵۸، ۲۹۹۰	جسد ۳۹۳۶	۱۰۹۰۶، ۸۱۳۰، ۷۶۶۶، ۷۲۴۴
جدا سازی ۱۰۹۶۲	جسم ۳۳۰۲	جنگ آوری ۳۳۵
جدا شدن ۱۰۰۵۰، ۲۴۲۸	جشن ۲۵۶۴، ۶۹۳، ۶۸۷	جنگ افزار ۲۳۷۳
جدا شده ۱۱۰۸۹، ۱۱۰۴۴، ۱۰۹۶۱، ۷۵۶۶	جشن عروسی ۲۵۶۴، ۲۵۵۸	جنگ جو ۳۳۸، ۲۳۷
۱۱۱۱۴	جشنواره ی سال نو ۱۳۰۴	جنگ جویی ۳۳۶
جدا کردن ۷۵۶۷، ۷۱۰۹، ۳۸۵۹، ۲۴۲۸	جعبه ۹۶۲۵	جنگ طلب ۳۳۸
۱۰۹۶۰، ۱۱۱۰۴، ۱۱۰۸۸، ۱۱۰۸۲، ۱۱۰۳۷	جغ ۱۲۹	جنگل ۱۰۰۸۶، ۱۰۰۸۳، ۵۱۱۸، ۲۲۵۳
۱۱۱۱۳	جغد ۳۱۸۴	۱۰۱۰۳
جدا گانه ۸۰۶۰، ۷۸۰۱، ۷۵۶۸	جفت ۱۱۰۹۰	جنگیدن ۱۰۰۸۰، ۸۴۹۹، ۸۱۲۹، ۳۳۱۰
جدال ۸۷۳۲، ۲۱۱۸، ۱۱۹۵، ۹۹۳، ۷۴	جلاد ۸۵۵۸، ۷۹۸۸، ۶۵۳۸	جنگیده ۳۳۱۱
۱۰۹۰۶	جلگه ۸۴۴۴، ۸۴۲۲	جنوب ۶۲۷۹، ۶۲۷۸، ۶۲۷۷، ۳۸۸۰، ۲۷۰۱
جدایی ۱۱۰۳۴، ۱۰۸۸۹، ۷۸۰۳، ۲۹۵۳	جلو ۸۳۵۷، ۶۹۰۴	جو ۱۳۴، ۱۳۳
۱۱۰۸۳	جل وزغ ۳۱۸۷	جو ۱۱۰۳۰
جد پدري ۶۲۰۱	جلو گیری ۶۶۹۵، ۶۶۳۰	جوانمرد ۸۱۸۴
جذل ۲۰۷۷	جلو گیری کردن ۶۷۰۷، ۶۷۰۶، ۶۶۳۱	جوانه ۶۴۵۰، ۶۰۰
جدل شناس ۲۰۷۸	۷۸۳۶، ۶۷۱۷	جواهر ۸۵۲۶
جد مادری ۶۲۰۸	جلوه ۱۰۴۰۲، ۶۷۷۹، ۴۴۲۷، ۴۶۲	جواهر نشان ۸۵۲۸، ۸۵۲۷
جده ۳۱۷۱	جلوه گر ۱۴۳۲	جوجه ۳۳۰۸
جدی ۴۱۸۰	جم ۱۰۹۹۱	جوجه تیغی ۹۱۳۷
جذاب ۷۳۷۰	جمجمه ۷۸۸۱	جو دوسر ۴۴۲۹
جذامی ۷۴۶۳	جم روشن ۱۰۹۸۴	جور ۷۸۱۸
جرات کردن ۸۶۱۹، ۸۴۷۶	جمشید ۱۰۹۹۱	جوزک ۴۲۵۰
جرب ۶۴۴۲	جمع ۹۵۵، ۱۰۰۶، ۱۱۰۴، ۱۱۳۰، ۱۱۶۱، ۱۱۶۲	جوشان ۲۹۷۱، ۲۲۳۷، ۲۲۳۲، ۵۷۰
جرعه ۷۵۰۷	۱۸۵۱، ۱۴۵۸، ۱۱۶۸، ۱۱۶۷، ۱۱۶۵	جوشانیدن ۱۲۵۱
جرقه ۸۷۷۶، ۴۲۷۲	جمع آوری ۱۱۷۸، ۴۹۳، ۴۷۸	جوشیلن ۲۹۷۰، ۲۹۶۰، ۵۷۳
جرم ۸۹۲۲	جمع آوری کردن ۵۴۰۲، ۲۰۵۵، ۴۹۱، ۴۷۶	جوهر ۵۲۳۷
جریان ۱۱۲۵۴، ۷۲۶۰، ۳۱۶۲	جمع برگزیدگان ۱۴۹۲، ۱۴۸۷	جویای معنوت ۷۷۸۹
جریان داشتن ۸۵۹۲	جمع بودایی ۸۸۶۲	جویار ۹۵۶۶
جریمه ۹۵۰۳	جمع دوستان ۳۹۷۴	جویدگی ۱۱۵۲۸
جز ۶۲۵۸، ۳۱۴۷، ۳۰۰۹، ۳۰۰۵، ۲۹۸۶	جمع شدن ۹۴۰۱، ۲۰۵۶، ۲۰۰۳، ۱۱۸۲، ۱۱۵۸	جویدن ۱۱۵۲۸، ۱۱۵۲۶، ۴۵۷۲، ۷۴۳
۱۱۰۳۳، ۶۳۱۹	جمع شده ۲۰۱۰، ۱۱۵۹	جویده ۱۱۵۲۹، ۴۵۷۳
جزء ۷۵۳۹، ۶۵۶۷، ۳۲۰۸، ۲۴۲۶، ۱۷۶۷	جمع شوندگان ۵۹۰۴	جهان ۱۷۳۸، ۱۱۱۴، ۶۶۸، ۴۵۸، ۴۵۵
۱۱۱۰۳، ۸۰۴۲	جمع کردن ۱۱۷۷، ۱۱۵۸، ۱۱۱۷، ۱۱۱۵، ۹۴۱	۳۸۴۳، ۳۶۸۹، ۳۴۰۴، ۳۳۹۲، ۲۵۳۳
جزء آینده ساز ۴۶۴۹، ۴۶۳۹، ۴۶۲۶	۹۵۶۴، ۹۵۵۵، ۵۵۶۲	۹۲۱۰، ۸۵۷۶، ۴۸۵۱، ۳۸۴۸، ۳۸۴۴
جزء استمراری ۸۷۷۳، ۴۷۴۴، ۴۶۲۴	جمع وجور ۹۴۵	جهان هستی ۲۳۵۵

چفت ۷۰۷۷	چرخشت ۳۲۶۰	جهانی ۳۴۰۱، ۳۴۰۰، ۶۶۷، ۴۵۷، ۴۵۴
چقدر ۳۱۳۳، ۳۱۳۰، ۳۱۱۵، ۳۱۱۱، ۳۱۰۹	چرخ قانون ۳۵۹۵	۳۶۹۱، ۳۶۹۲، ۳۸۴۶، ۳۸۴۷، ۴۷۱۹
۳۲۱۶، ۳۲۳۱، ۹۷۷۱، ۹۷۷۲، ۹۷۷۶	چرخنده ۵۸۴۸، ۵۸۱۴	۴۸۸۸، ۴۸۵۲
۹۸۰۸، ۹۸۰۴، ۹۷۷۸	چرخیدن ۵۸۴۶، ۵۷۵۱	جهت ۱۱۴۵۳، ۷۲۰۴، ۵۱۰۹، ۳۰۲
چقدر بینوا ۹۷۹۰	چرخیده ۷۹۸۲، ۷۹۷۹	جهت خارج ۲۹۹۸
چقدر سریع ۳۱۶۰	چرک ۸۶۲۹	جهت شمال ۶۵۱۸
چکاد ۳۱۸۸	چرکین ۸۶۳۵	جهت گیری ۷۷۹۰
چکاندن ۸۶۷۴	چرم ۸۲۳۰، ۳۲۵۴	جهل ۶۱۲۷، ۵۳۸۵، ۵۳۴۷
چکه ۹۴۶۳	چرم سازی ۸۲۳۲	جهنمی ۹۵۹۵
چکیدن ۸۵۹۲، ۱۹۵۰	چرم کار ۳۲۵۵	جهود ۳۳۲۳، ۳۳۲۲، ۳۳۲۱
چکیدنی ۱۹۵۱	چرم گاو ۴۰۷۵	جهیدن ۱۲۴۴، ۱۶۳۴، ۲۳۱۰، ۵۴۰۷، ۵۴۰۸، ۵۶۸۹
چگن ۳۱۷۸	چرم لوله کرده ۲۷۹۰	
چگنی ۳۱۷۸	چرمی ۸۲۳۴، ۳۲۵۶	
چگونه ۳۱۶۴، ۳۱۳۵، ۲۱۶۵، ۸۶۱	چسب ۴۷۷۶	
چلیپاسه ۴۸۵۴	چسباندن ۶۸۲۸، ۶۷۷۴، ۶۷۷۲	
چلنگر ۳۳۲۶	چسبنده ۶۸۲۹	
چلیپا ۳۲۰۲	چسبیدن ۶۸۲۸، ۶۷۷۳، ۶۷۷۲	
چم ۸۰۶۶	چسبیده ۸۱۵۹	
چمنزار ۵۴۳۱	چشام ۳۳۱۴	
چنان ۹۸۳۳، ۹۸۱۶، ۵۱۴۶	چشایی ۱۱۲۳۷، ۲۲۹۵	
چنانچه ۴۷۲۳، ۴۷۱۴	چشخام ۳۳۱۴	
چنان که ۳۱۲، ۲۱۷۰، ۳۱۴۵، ۴۹۵۴، ۵۵۹۹	چشم ۱۶۰۱، ۳۲۰۳، ۳۲۰۵، ۳۲۶۹، ۳۲۷۰	
۱۰۰۹۴	۳۲۷۱، ۳۳۱۴، ۳۳۲۸، ۳۷۴۳، ۵۵۷۳	
چند ۲۴۱۹، ۳۱۱۱، ۳۱۱۵، ۳۱۳۰، ۳۱۴۳	چشم آبی ۶۲۹۳	
۳۲۳۱، ۳۲۱۶	چشم انداز ۶۶۵۵	
چندال ۳۲۳۰	چشم بند ۳۷۴۷	
چندان ۳۲۱۶، ۳۲۳۱، ۹۷۷۶	چشم بین ۳۲۷۴	
چندجانبه ۱۱۳۵۳	چشم پوشی ۷۱۶۹	
چندل ۳۲۳۲	چشم چران ۷۳۹۸	
چندین ۳۲۳۲	چشم دان ۳۲۷۱	
چنگ ۳۲۱۹، ۳۳۵۲، ۱۰۳۹۵	چشم زخم ۶۵۴۷	
چنگال ۶۹۹	چشم زرد ۱۱۵۶۴، ۶۲۹۳	
چنگک ۶۹۹	چشمک ۶۰۱۱	
چنگک سه شاخه ۹۴۰۲	چشمک زدن ۶۲۸۲	
چنگله ۳۳۵۲، ۳۲۱۹	چشمگیر ۳۲۷۴	
چنگ نواختن ۱۰۳۹۶	چشم نر ۶۲۹۳	
چنین ۸۸۴، ۵۱۷۰، ۵۲۴۳، ۵۲۶۶، ۵۲۸۲	چشمه ۴۰۴۸، ۴۰۴۹، ۱۰۶۰۷	
۵۵۸۲، ۵۶۶۶، ۹۸۲۵	چشمی ۳۲۰۵	
چنین شده ۵۷۴۳	چشیدن ۱۲۵۲، ۲۲۹۴، ۳۲۶۲، ۶۶۹۰، ۷۶۳۹	
چوب ۳۴۱۹، ۳۴۲۴، ۱۰۹۵۶	۱۱۲۳۸	
چوب دستی ۷۸۱۲، ۳۶۴۷	چطور ۳۱۰۹، ۳۱۳۵، ۳۱۳۸، ۳۱۴۳، ۳۱۴۴	
چوبی دار ۷۹۴۶	۳۱۶۴، ۳۱۴۵	
چوبی ۳۴۲۱	چغانی ۳۱۷۶	
چوبین ۳۴۲۱	چغد ۳۱۸۴	
چوپان ۲۱۲۸، ۱۰۷۹۰	چغز ۳۱۸۵	
چون ۸۷۸، ۲۱۶۵، ۲۱۷۰، ۲۱۸۵، ۲۲۶۵	چغز لاه ۳۱۸۷	
۳۱۴۴، ۳۱۴۵، ۳۲۴۲، ۴۷۱۴، ۴۷۲۳، ۵۱۴۶	چغزواره ۳۱۸۷	
۵۱۷۰، ۵۲۴۳، ۵۲۶۶، ۵۵۸۲، ۶۹۹۵، ۹۸۱۶	چغو ۳۱۸۴	
		ج
		جایک ۵۰۱۶، ۱۶۴۳
		جایکی ۱۶۴۲
		چاچ ۳۱۱۷
		چاچی ۳۱۱۹
		چادر ۱۰۲۸۹، ۹۸۶۵، ۸۶۶۲
		چاره ۵۲۹۹
		چاشت ۳۲۸۱
		چاق ۹۸۵۸
		چاقو ۴۸۶۷
		چانه ۱۱۳۶۵
		چاووش ۲۳۴۱
		چاه ۴۰۴۹، ۳۱۶۱، ۳۱۵۹
		چاه کن ۴۷۸۹
		چپ ۸۷۱۷، ۷۸۰
		چبغ ۳۱۷۵
		چخان ۳۱۷۵
		چخیدن ۳۳۱۰
		چرا ۳۱۳۸، ۳۱۹۶، ۳۱۹۷، ۳۲۹۸
		۳۳۰۶
		چرا ۳۲۵۰
		چرا داری ۳۲۵۰
		چراغ ۳۲۴۶، ۳۲۴۹، ۳۵۴۵، ۷۸۰۷، ۷۹۶۰
		چراغ پایه ۳۲۴۹
		چراغ جی ۳۲۴۸
		چراغی ۳۲۴۸
		چرا کردن ۳۲۵۰
		چراگاه ۶۵۴۱
		چربی ۲۷۷۰، ۳۲۵۷، ۸۵۷۰
		چرخ ۳۱۸۰، ۳۱۹۲، ۳۳۱۳، ۸۴۷۰، ۸۷۵۲
		۹۷۵۹
		چرخاندن ۵۷۵۱، ۷۱۸۹، ۷۹۷۷، ۷۹۹۳
		چرخش ۷۹۹۲

حصول خیزترین ۹۶
حاضر ۱۵۶، ۸۰۴، ۱۵۷۸، ۶۱۴۳، ۷۲۲۶، ۱۰۴۰۶
حافظ ۶۷۶۱
حافظه ۱۷۹۶، ۱۷۹۷، ۲۷۰۸، ۷۶۴۹، ۹۳۸۶، ۱۰۲۴۴
حاکم ۵۷۲۷
حال ۸۰۳، ۴۹۶۹، ۶۱۳۵، ۶۱۴۲
حالا ۴۹۲۸
حامی ۲۲۱۴، ۳۴۱۶، ۳۴۳۰، ۶۴۹۶، ۶۵۲۹، ۶۷۶۲
حامی دین ۳۷۷۸
حتماً ۸۱۵، ۸۱۶، ۸۱۹، ۲۰۶۲
حتی ۱۷۲۰، ۲۸۱۲، ۳۹۷۹، ۱۱۲۵۲
حجامت ۴۷۳۴، ۱۰۷۶۲
حد ۹۶۰۸
حلقه‌ی چشم ۳۲۷۱
حذف کردن ۱۲۶۴
حرارت بدن ۱۱۳۹
حرف ۷۳۴۸
حرص ۲۴۶، ۳۹۰، ۴۱۷
حرص داشتن ۲۴۸
حرص زدن ۴۲۹
حرف ۹۸۱۵
حرف الفبا ۱۸۹۳، ۸۹۳۲، ۱۰۰۴۷
حرف زدن ۴۳۶۳، ۴۵۷۱، ۹۰۴۲، ۱۱۱۳۲، ۱۱۲۲۰
حرف نژد ۷۸۴۳
حرف نشنو ۵۸۰۰
حرکت ۶۱۴۶، ۷۲۶۸، ۸۱۵۳، ۸۳۴۳، ۱۰۲۹۸
حرکت به بالا ۸۸۷۱
حرکت دادن ۱۲۶۶، ۴۰۲۳، ۶۸۴۲، ۶۸۴۶
حرکت کردن ۹۴، ۴۰۱۷، ۴۱۷۴، ۵۳۴۱، ۶۱۰۱، ۶۱۴۵، ۸۱۵۳، ۱۰۸۷۴، ۱۱۰۱۸، ۱۱۲۵۵
حرکت کرده ۱۲۶۵
حرم‌سرا ۹۷۳، ۱۱۴۷، ۲۲۰۴، ۲۲۲۷
حریص ۴۱۴، ۴۱۶، ۴۱۸، ۱۴۴۶
حریص بودن ۲۴۵
حریق ۲۹۷
حساب ۶۶۷۵، ۷۹۳۶، ۷۹۴۰
حساب‌شدن ۷۹۳۸، ۷۹۴۳
حساب‌شده ۶۶۷۸
حساب کردن ۶۶۷۷، ۷۹۳۷
حساس ۷۶۰۵
حسد ۱۴۱۹، ۱۴۷۵، ۱۰۶۱۳
حس کردن ۷۶۱۴، ۸۰۳۴

خ

خاتون ۴۰۷۰، ۱۰۶۰۵
خاخر ۴۰۵۰
خاخری ۴۰۵۰
خار ۱۵۶۴
خاربوت ۲۷۲۵، ۸۷۹۴

چه ۶۲۴، ۳۱۰۹، ۳۱۴۳، ۳۲۹۸، ۳۳۰۶، ۹۷۷۱
چهار ۹۳۲۷، ۳۲۹۰
چهارپا ۳۱۵۴، ۳۲۵۲، ۳۳۶۴، ۳۰۰۸، ۹۷۱۲
چهارتخار ۹۷۱۲
چهارزانو ۷۰۶۲
چهارم ۳۱۶۹، ۳۲۹۲، ۳۲۹۳، ۳۲۹۴، ۳۲۹۶، ۹۳۲۸
چه بد ۳۱۱۶، ۹۷۸۸
چه بدبخت ۵۸۱، ۳۱۱۶، ۹۷۹۰
چه بسیار ۹۷۷۱، ۱۰۲۴۶
چه بزار ۹۸۴۵
چه تند ۳۱۶۰
چه چیز ۶۲۴، ۳۳۰۶
چه چیزی ۶۲۶
چه خوب ۹۸۲۲
چه زود ۹۷۷۹
چه عالی ۹۸۳۹
چه غم‌انگیز ۹۹۰۷، ۹۹۰۸
چهل ۹۳۳۱
چه نیرومند ۹۹۰۹، ۱۱۲۱۳
چه وقت ۴۷۰۴
چیدن ۱۱۱۵، ۱۱۱۷، ۸۵۸۰، ۱۰۳۱۳
چیده ۱۱۱۸
چیرگی ۸۷۸۹
چیره ۸۷۹۱، ۱۰۰۸۷
چیره‌ترین ۸۷۹۰
چیره‌شدن ۱۰۱۶
چیز ۴۰، ۴۵، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۶۲۴، ۶۴۲
۱۵۳۴، ۲۱۴۹، ۲۱۵۸، ۲۱۵۹، ۲۱۶۰، ۸۷۳۱، ۹۸۹۶، ۸۷۳۸
چیزها ۲۲۳۲
چیزی ۳۰، ۳۷۱، ۲۱۴۹، ۲۱۵۷، ۲۱۵۸
۲۱۵۹، ۲۱۶۰
چیزی که ۶۲۶
چیلان ۳۳۲۶
چین ۱۴۵۱، ۲۱۱۷، ۲۵۸۲، ۲۵۹۰، ۳۲۴۰، ۳۲۴۱، ۳۳۴۱، ۳۳۵۵، ۳۳۵۹، ۳۶۰۳، ۳۶۰۶، ۴۰۶۲، ۴۳۷۴، ۴۳۷۷، ۴۷۰۰، ۴۷۴۱، ۵۰۰۷، ۸۹۵۶، ۱۰۷۳۲
چینانچکند ۳۳۴۶
چینستان ۳۳۵۵
چینگ‌چنگ ۴۷۴۱
چینی ۳۳۴۱، ۳۳۶۳، ۳۳۴۶

ح

حاصل‌خیز ۴۳، ۹۹۲

خدمتکار ۱۵۹۶، ۱۶۰۵، ۱۶۰۶، ۱۶۰۷، ۱۶۰۸، ۱۶۱۰، ۲۶۶۸، ۸۸۸۴	خانه‌ی گنج ۴۵۵۴	خارِشت ۹۱۳۷
خدمتکار زن ۳۴۵۴	خاور ۱۵۸۳، ۱۹۹۷، ۱۰۷۶۶، ۱۰۸۴۸	خارج ۲۹۸۶، ۲۹۹۰، ۳۰۰۵، ۳۰۳۹، ۳۰۴۰
خدمتکاری ۱۶۰۷	خاوری ۱۰۷۶۵	۶۳۸۶، ۶۳۸۳، ۶۳۱۹
خدمت کردن ۱۶۱۵، ۱۶۲۱، ۱۶۶۰، ۱۶۶۷	خائن ۷۰۸۰، ۷۰۶۷	خارج از ۳۰۰۴، ۶۲۵۸
۷۳۳۵، ۸۹۱۹، ۹۳۱۴	خبر ۲۲۷۹، ۲۳۰۳، ۳۵۶۶، ۴۳۸۴، ۴۴۰۵	خارج از دنیا ۳۴۰۵
خدمتگزار ۱۶۰۵، ۲۶۵۶	۹۸۱۴، ۹۸۹۵، ۱۱۲۰۵، ۱۱۴۳۲	خارج از کشور ۱۸۷۷
خدمتگزاری ۱۶۴۲	خبر دادن ۱۳۴۷، ۴۳۷۸، ۶۳۳۲، ۷۹۷۸	خارج شدن ۶۲۵۴، ۶۲۵۶، ۶۳۵۵، ۶۳۵۶
خدمتی ۱۶۰۷	خبر داده شده ۶۳۳۳	۶۳۶۸، ۶۳۷۹، ۶۳۸۸، ۶۳۸۹، ۶۳۹۲
خلو ۱۰۸۷۹، ۴۵۵۷	خبر کردن ۱۲۷۲	۶۴۰۲
خدوک ۴۱۰۱، ۱۰۶۱۳	ختنی ۴۳۶۸	خارج شونده ۶۳۷۰
خر ۴۱۶۹، ۱۰۶۲۲	خجالت کشیدن ۱۷۳۲، ۹۲۰۰	خارج کردن ۶۰۸۱، ۲۸۴۸
خراب ۳۴۷، ۵۸۱۶، ۶۳۳۱	خدا ۲۵۴۳، ۵۳۰۵، ۱۰۵۱۵، ۱۰۶۷۹، ۱۰۷۲۰	خارجی ۲۹۹۴، ۲۹۹۹، ۳۰۰۰، ۳۰۰۱
خراب شدن ۱۱۳۹۵، ۶۳۱۴	۱۰۸۱۴، ۱۰۸۱۶	خاصیت ۴۱۲۰
خراب شدنی ۶۳۳۸	خدا زاده ۲۵۸۲	خاطر ۵۱۸۶، ۶۵۵۷، ۷۷۹۹
خراب کار ۲۰۵۱	خداوند ۴۴۶۴، ۴۵۲۹، ۱۰۸۷۰، ۱۰۸۷۳	خاطره ۹۳۸۹
خراب کردن ۳۵۶، ۲۶۴۲، ۲۷۶۱، ۳۸۷۷	خداوند زاده ۴۴۶۷	خاقان ۴۰۴۷
۳۹۱۳، ۵۴۸۴، ۶۰۸۹، ۶۳۱۳، ۶۳۲۷	خدای آرام بخش ۸۴۳۳	خاک ۴۴۲۴، ۴۴۳۸، ۱۰۶۳۳، ۱۰۷۵۱
۱۰۰۷۶، ۱۱۳۹۴، ۱۱۴۲۶	خدای آسمان ۸۸۱۷	خاک رس ۸۷۴۷
خراب کننده ۱۰۰۵۴	خدایان ۲۱۰۹، ۲۵۴۵، ۲۵۴۸، ۲۵۵۰، ۲۵۵۱	خاک سپرده ۱۱۲۲۸
خراب نشدنی ۴۸۷۳	۲۵۵۷، ۲۵۶۷، ۲۵۶۸، ۲۶۰۵، ۲۶۰۶، ۲۶۰۹	خاکستر ۲۷۸، ۱۷۹۵
خرابی ۴۹۷۵، ۱۰۹۷۳	۲۶۱۲، ۱۰۶۹۲، ۱۱۱۲۳	خاکستری ۴۴۴۷
خراج ۸۷۰۴	خدایان مانوی ۴۷۸۸	خاکی ۱۰۷۵۲، ۱۰۷۵۳
خراسان ۱۰۷۶۴، ۱۰۷۶۶، ۱۰۸۴۸	خدای برین ۴۶، ۶۴۳	خال خالی ۱۳۱۳
خرامیدن ۴۱۷۴	خدای پرتوافشانی ۱۴۳۳	خال دار ۱۳۱۳
خرجن ۴۴۴۲، ۱۰۷۵۰	خدای پزشکان ۲۹۷۴	خالص ۴۸۱۵
خرد ۴۲۱۵، ۴۲۳۳، ۴۶۱۲	خدای خدایان ۲۵۴۶	خالق ۳۴۰۲
خرداد ۴۵۶۱	خدای خورشید ۴۵۰۱، ۱۰۷۴۶	خالی ۳۰۶، ۴۸۷۵، ۹۸۴۹
خرد اندروز ۱۴۸۲	خدای درخشان ۲۴۵۷	خام ۴۰۵۱، ۴۰۵۴
خرد کردن ۱۹۹۵، ۲۷۵۷، ۲۷۵۸، ۵۹۰۶	خدای سرور ۲۱۰۹	خاموش ۹۳۵۲، ۱۰۵۶۲
۵۹۲۶، ۶۱۹۳	خدای شکوه ۸۸۱۷	خاموش شدن ۱۰۳۴۳
خردل ۸۸۸۰، ۸۹۶۲	خدای کوه ها ۴۱۷۱	خاموش کردن ۷۸۱۰
خردل سپید ۹۴۶۷	خدای گونه ۲۵۵۰	خاموشی ۷۴۶۶
خرس ۱۷۷۰	خدای مانوی ۳۱۳، ۵۵۱، ۱۴۳۳، ۱۵۰۵	خامه ۴۰۵۴
خرسند ۷۷۳، ۴۴۴۴، ۱۰۷۷۸	۲۴۵۵، ۲۴۵۷، ۲۴۶۸، ۳۹۷۵	خان ۴۰۴۹
خرسندی ۷۷۴، ۲۰۷۹، ۲۱۲۱، ۴۴۴۵، ۴۴۴۶	۴۲۸۰، ۴۷۸۸، ۶۰۵۳، ۶۰۶۲، ۶۸۰۴	خاندان ۵۰۶۱، ۹۵۶۸، ۹۷۲۹، ۹۷۳۵
۱۰۶۴۶، ۱۰۷۷۵، ۱۰۷۷۹	۶۸۲۶، ۸۴۳۳، ۸۸۱۷، ۸۹۶۶، ۱۰۰۵۱	خاندان بودا ۸۲۴۸
خرطوم ۹۳۱۰	۱۰۲۱۹، ۱۰۶۷۲، ۱۰۶۷۹، ۱۱۱۲۶، ۱۱۴۱۶	خانگی ۴۹۸۶، ۷۱۶۱، ۱۰۶۰۱
خرگ ۴۲۷۲	خدای ماه ۵۱۷۶، ۵۲۵۴	خانم ۲۴۶۴، ۳۴۶۲، ۳۹۱۱
خرگاه ۴۲۵۷	خدای مردگان ۵۵۳۹	خانوادگی ۵۰۶۵
خرگوش ۴۲۵۸، ۱۰۶۲۵	خدای نگهبان زمین ۸۸۹۵	خانواده ۴۷۶۸، ۴۹۸۶، ۵۰۶۵، ۶۷۴۸، ۶۷۵۴
خرمزد ۷۷۲، ۱۰۱۶۵	خدای نو ۲۵۷۹، ۲۶۰۷	خانه ۳۵۴۰، ۴۰۶۳، ۴۹۳۵، ۴۹۴۳، ۴۹۷۸
خرمگس ۴۱۸۱	خدای وار ۲۵۵۰، ۲۵۵۲، ۲۵۶۱، ۲۵۷۴	۴۹۸۶، ۵۶۲۷، ۱۰۵۹۶، ۱۰۵۹۷
خرنر ۶۲۹۲	۲۶۰۳	خانه خراب ۴۹۰۱، ۴۹۷۲
خروج ۶۳۶۱، ۶۳۹۱، ۷۲۶۰	خدای هندی ۴۶، ۲۲۱۰، ۲۲۲۲	خانه دار ۴۹۸۵، ۴۶۶۰
خرید ۴۱۹۳، ۱۰۶۳۷	خدایی ۲۵۵۲، ۲۵۶۱، ۲۵۶۶، ۲۵۷۴، ۲۵۹۷	خانه‌ی احسان ۸۱۸۶، ۸۲۱۴
خریدار ۴۱۹۸	۲۶۰۳، ۲۶۰۴، ۱۰۸۱۵، ۱۱۱۲۸	خانه‌ی بند ۲۶۴۷
خریدن ۴۱۹۷، ۴۲۰۰، ۸۷۵۱، ۱۰۶۴۱	خدایی ترین ۲۵۹۶	خانه‌ی بودا ۸۲۴۵
	خدمت ۱۶۰۴، ۸۸۸۲، ۸۸۸۵، ۸۹۲۰	خانه‌ی کوچک ۴۶۸۲

۴۶۴۱، ۶۳۴۴، ۸۶۱۲، ۸۶۷۵، ۸۶۷۷،
 ۱۰۷۲۷، ۱۰۷۸۸، ۱۰۷۹۴، ۱۰۷۹۵، ۱۰۸۵۳،
 ۱۰۸۵۵
 خواستنی ۸۵۹۷
 خواسته ۷۸۵
 خوان ۳۹۸۹، ۴۴۴۸، ۱۰۶۹۰
 خواندن ۲۳۰۹، ۴۴۵۹، ۴۵۸۰، ۴۵۸۱، ۴۶۰۹،
 ۴۴۳۴، ۴۴۹۵، ۴۵۵۸، ۷۶۰۰، ۷۶۰۱،
 ۷۶۰۲، ۷۶۵۶، ۷۶۵۷، ۷۹۹۹، ۸۰۴۳،
 ۸۷۶۵، ۸۹۳۱، ۱۰۷۳۳، ۱۱۲۶۰، ۱۱۲۶۲،
 ۱۱۵۳۱، ۱۱۲۹۰
 خوانده ۷۶۵۸، ۱۱۲۹۲
 خوانده شدن ۴۴۹۶، ۱۰۸۴۳
 خوان سالار ۱۱۶
 خواننده ۷۶۵۹، ۱۱۳۶۱
 خوان یزدان ۱۰۶۹۲
 خواهر ۴۳۲۳، ۱۰۶۹۳
 خواهرزاده ۴۳۲۷، ۱۰۷۰۰
 خواهش ۸۰، ۸۸، ۹۰، ۹۱، ۹۶۹۸، ۸۶۱۶،
 ۸۶۷۳، ۸۶۷۶، ۱۰۷۲۸، ۱۰۸۵۷
 خواهش کردن ۷۹، ۱۱۷
 خواهناخواه ۳۴۴۴
 خوب ۱۹۳، ۴۳۵۹، ۴۴۰۷، ۴۴۰۸، ۵۸۶۲،
 ۵۹۵۱، ۶۲۵۷، ۸۶۹۸، ۹۱۵۹، ۹۴۰۳، ۹۴۰۸،
 ۹۴۱۱، ۹۴۲۱، ۹۴۲۳، ۹۴۲۴، ۹۴۲۵، ۹۴۳۳،
 ۹۴۵۶، ۹۸۲۲، ۱۰۷۱۴، ۱۰۷۳۹، ۱۰۷۴۱،
 ۱۱۱۴۳
 خوب تر ۴۴۰۹، ۱۰۷۴۰
 خوب چهر ۴۸۶۲
 خوبی ۴۴۱۱، ۹۴۰۶، ۹۴۱۱، ۹۴۵۶، ۱۰۷۱۸،
 ۱۰۸۳۹
 خوچو ۳۳۴۶
 خود ۴۲۰۳، ۴۲۷۸، ۴۲۸۹، ۴۴۷۷، ۴۵۲۸،
 ۱۰۶۸۱، ۱۰۷۱۹، ۱۰۷۲۶، ۱۰۸۲۴
 خود آگاه ۲۳۴۰
 خودین ۸۴۶۱
 خودبینی ۱۰۷۴۴
 خودرأی ۱۰۸۲۱
 خودسر ۱۰۸۲۱
 خودسری ۹۹۸۵
 خودکام ۸۶۸۰، ۱۰۸۲۱
 خودکامه ۱۰۸۲۰
 خودمختار ۸۶۸۴، ۸۶۸۵، ۱۰۸۴۲
 خودمختاری ۸۶۸۷
 خور ۴۴۱۲، ۱۰۶۹۴
 خوراک ۴۴۳۰، ۴۴۳۵، ۱۰۷۴۸، ۱۰۷۶۷
 خوراندن ۴۳۳۵، ۴۴۹۸
 خوراننده ۱۰۸۴۷

خطا کار ۴۴۷۱، ۴۴۷۳
 خطر ۷۰۸۸، ۷۰۹۲
 خطه ی پارس ۶۴۷۶
 خفّاش ۵۰۸۹
 خفت ۴۱۱۶، ۴۱۱۷، ۱۰۸۲۹
 خفتن ۱۸۷۴، ۱۸۵۷
 خفته ۱۸۷۲، ۱۸۵۹
 خفه کردن ۱۸۶۸، ۱۸۷۱
 خلاصه ۴۹۳، ۴۹۳۱، ۹۴۵
 خلاف اخلاق ۵۳۷۲
 خلاف ست ۵۳۷۲
 خلاف قانون ۱۲۶۰
 خلاف کردن ۱۰۳۱، ۱۰۳۲، ۱۱۹۳، ۵۴۰۳
 خلق ۸۷۳۶، ۸۷۴۶
 خلق کردن ۸۷۴۱
 خلگ ۴۲۷۲
 خلل و فرج ۲۹۱۴
 خلواره ۴۲۷۲
 خلوت ۸۱۵۵، ۸۱۵۶
 خلیدن ۱۰۰۵
 خُمدان ۲۱۱۷
 خمر ۴۰۵۹
 خمره ۹۶۲۱
 خمسه ی مسترقه ۱۰۱۱۷
 خم شدن ۶۶۰۷، ۶۸۷۰
 خم کردن ۱۴۰، ۱۹۴۴، ۵۹۵۵، ۵۹۵۷
 خمیازه کشیدن ۱۱۲۱، ۵۳۶۶، ۶۹۳۹
 خمیده ۶۶۵۲
 خمیرمایه ۵۱۷۱
 خنجر ۳۳۲۶، ۴۱۳۱، ۱۰۶۱۴
 خنجر دوله ۳۴۸۶
 خنلق ۴۷۸۰، ۷۱۴۶، ۱۱۲۲۷
 خنده آور ۸۷۴۸
 خنده دار ۴۱۶۳
 خندیدن ۴۱۴۸
 خواب ۴۳۴۶، ۱۰۷۱۱
 خواب دیدن ۴۳۴۷
 خوابیدن ۱۸۵۶، ۱۸۷۳، ۶۰۲۶، ۹۷۸۴
 ۹۸۰۷
 خوابیده ۱۸۷۲، ۶۰۲۷، ۶۰۲۸، ۶۰۳۹
 خواجه ی حرم سرا ۹۷۳، ۱۱۴۷
 خوار ۴۳۲۱، ۸۰۸۲، ۱۰۶۹۴، ۱۰۸۲۸
 خوار و بار ۲۲۹۹
 خواری ۴۳۲۶، ۶۳۷۵، ۸۰۸۴، ۱۰۸۲۹
 خواستار ۴۴۷۸، ۸۶۱۴
 خواستار صدقه ۹۵۲۹
 خواستار علت ۸۰۶۸
 خواستن ۷۹، ۱۱۷، ۷۸۲، ۴۵۰۸، ۴۵۱۴

خریده ۴۲۰۱
 خزان ۴۵۵۰، ۱۰۸۷۷
 خزانه ۴۵۵۴
 خزانه دار ۴۵۵۳
 خزنده ۱۱۲۲۴، ۱۱۲۳۰
 خزه ی آبی ۳۱۸۷
 خزیدن ۱۱۹۱، ۱۰۸۷۵
 خسیلیدن ۱۸۷۳، ۱۸۵۶
 خستگی ۴۱۰۸، ۴۱۱۱، ۴۱۳۵، ۴۱۳۶، ۴۳۳۰
 خستن ۹۹۴
 خستوان ۴۳۲۸
 خستوبی ۴۳۲۸
 خسته ۴۰۸۷، ۴۰۹۷، ۴۱۰۵، ۴۲۹۸، ۷۱۳۵،
 ۹۴۹۸، ۱۰۲۵۶، ۱۰۷۰۱، ۱۰۷۰۵
 خسته تر ۷۱۳۳
 خسته شدن ۴۰۸۵، ۴۰۸۶، ۴۱۰۳
 خسته و مانده ۱۰۷۰۲
 خسرو ۷۷۶
 خسیس ۴۵۴۱
 خشایدن ۷۴۳
 خشک ۱۷۵۲، ۱۷۵۳، ۵۳۹۲، ۷۹۶۷،
 ۷۹۷۵، ۷۹۷۶، ۹۲۳۸، ۹۲۴۸، ۹۳۵۴،
 ۹۳۵۹
 خشک شدن ۶۵۱۳، ۷۵۲۸، ۷۹۷۳
 خشک شده ۵۵۳۳
 خشک کردن ۷۲۴۵
 خشکی ۱۷۵۳، ۹۲۴۰، ۱۰۲۲۵
 خشکیله ۷۹۶۷، ۷۹۷۵، ۷۹۷۶
 خشم ۱۵۱۷، ۱۸۱۷، ۳۶۲۶، ۴۱۰۱، ۶۳۷۱،
 ۱۰۶۱۳، ۱۰۹۹۹، ۱۱۰۰۱
 خشم آور ۱۱۰۰۱
 خشمگین ۳۶۲۳، ۴۱۸۳، ۴۱۸۶، ۱۱۰۰۰
 خشمگین تر ۱۱۰۰۲
 خشمگین شدن ۶۹۶، ۴۱۸۲، ۴۱۸۵
 خشن ۱۶۷۹، ۱۶۸۰، ۱۶۸۱، ۱۶۹۸، ۲۳۹۲،
 ۲۳۹۳، ۸۹۸۶، ۹۶۴۳
 خشن ترین ۸۹۹۲
 خشن سار ۷۰۵
 خشنود ۷۷۸، ۲۰۹۹، ۲۱۲۶
 خشنود کردن ۲۰۸۸
 خشوفتن ۱۰۸۰۳
 خشم ۷۴۱، ۲۰۹۷
 خشونت ۴۰۵۳
 خشیور ۷۵۷، ۱۰۶۷۷
 خشیور روز ۷۵۷
 خط ۳۵۵۸، ۳۵۶۱، ۳۶۴۴، ۳۹۴۴
 خطا ۳۸۵۷
 خطابه ۷۹۲۹

۹۵۴۲	خونریزی ۱۱۰۸۵	خورانیدن ۱۰۸۴۶، ۳۴۱
دادنی ۹۵۴۲	خونسردی ۲۷۵۶	خوردن ۱۰۷۴۹، ۱۰۷۴۳، ۴۴۳۱، ۴۴۱۳
داد و بیداد ۳۴۴۴	خون گرفتن ۱۰۷۶۲	۱۰۷۷۳، ۱۰۷۶۹، ۱۰۷۶۸
داده ۳۵۰۶	خوی ۶۶۲	خوردنی ۴۴۳۴
داده شده ۹۵۴۱، ۳۴۷۷	خویر ۱۰۷۶۳، ۵۶۳۷	خورده شدن ۴۴۹۹
دار ۷۹۴۶، ۷۹۲۱	خویش ۱۰۸۶۹، ۴۵۲۸	خورروز ۱۰۷۶۳
دارای ۲۶۹۰	خویشاوند ۶۹۰۹، ۶۸۹۸، ۶۳۶۴، ۴۴۷۴	خورشید ۱۰۷۶۴، ۱۰۷۴۲، ۴۴۹۷، ۴۴۱۲
دارای اعتبار ۷۹۱۰	۱۰۰۵۲	۱۰۸۴۵، ۱۰۷۷۱
دارای پاهای نیرومند (صفت اسب) ۹۴۴۹	خوی کردن ۴۵۰۳	خورشیدروز ۵۶۳۷، ۴۴۲۷
دارای شامه‌ی قوی ۲۸۹۵	خیابان ۲۴۳۰، ۲۲۷۸	خورنله ۱۰۷۵۹، ۱۰۶۹۴، ۴۴۲۲، ۴۳۲۱
دارای کار انجام شده ۱۶۵۱	خیاط ۹۳۶۲	۱۰۷۷۳
دارای نقش و نگار ۶۸۵۶	خیاطی ۹۳۶۳، ۹۳۶۱	خورنق ۴۲۵۷
دارایی ۱۷۱۰	خیاطی کردن ۹۳۶۰	خوره ۴۳۲۱
دارکوب ۹۵۹۰	خیال ۵۶۳۰، ۵۱۹۵، ۱۷۶۱	خوستوانیت ۴۳۲۸
دارنده ۲۸۰۶، ۲۸۰۴، ۲۸۰۳، ۲۶۹۶، ۲۶۹۰	خیانت کردن ۷۰۶۶، ۷۰۶۴	خوش ۱۰۷۱۴، ۴۳۵۹، ۷۷۶
دارنده‌ی عاج ۱۰۸۹	خیرات ۸۵۵۰، ۸۵۴۸	خوش آمد ۳۴۰
دارنده‌ی هدیه‌های خوب ۹۰۲۸	خیرخواه ۹۴۵۵، ۹۴۵۴، ۹۴۲۹، ۹۴۲۷	خوش آمدن ۸۶۷۵، ۸۶۲۷، ۷۸۷۸
دارو ۶۷۸۵، ۵۵۵۶، ۵۲۹۹، ۱۵۱۸، ۱۳۴۲	خیرروز ۱۰۷۶۳	خوش آیند ۷۹۱۳، ۴۳۶۱
۱۰۱۶۹، ۸۷۸۷، ۸۵۸۴، ۷۵۴۶	خیره ۴۵۳۴	خوشبخت ۹۴۲۶، ۷۱۹۱، ۲۷۴۴، ۲۷۴۳
داروی پیشگیری ۶۷۸۵	خیره‌سری ۳۸۱۶	۱۰۸۴۱
داروی چشم ۳۳۱۴	خیزش ۱۰۵۱	خوشبختی ۹۴۰۵، ۹۱۷۴، ۳۹۱۴
داروی عطسه آور ۴۷۷۶	خیزنده ۱۰۵۴	خوشبوی ۲۸۸۴، ۲۸۸۳، ۲۷۳۳، ۲۷۳۲
داروی قی آور ۱۰۵۰	خیس کردن ۱۰۰۰۳	۸۸۱۱، ۲۸۸۸، ۲۸۸۶
داروی محرک ۱۰۵۰	خیش ۱۶۸۶	خوشحال ۹۱۶۸، ۸۹۵۱، ۵۵۷۴، ۷۷۷
دارویی ۳۴۲۶	خیلی ۴۶۳۰	۹۱۷۳، ۱۰۰۲۸، ۱۰۰۲۲، ۹۴۴۲، ۹۴۲۶
دارویی ضدامانند ۲۴۸۰	خیلی زیاد ۹۴۵۲	۱۰۰۲۹
داستان ۲۳۷۴، ۲۳۲۷، ۴۴۲، ۴۱۹، ۳۹۴	خیمه ۱۰۲۸۹	خوشحال شدن ۱۰۰۲۱، ۹۴۵۰، ۴۴۵۳، ۷۷۵
۹۹۳۲	خیمه گاه ۹۱۸۲	۱۰۳۸۴، ۱۰۳۸۲، ۱۰۰۳۸، ۱۰۰۲۵
داستانی ۹۹۱۹	خیون ۱۰۷۳۲، ۴۳۷۷	خوشحالی ۹۴۵۱، ۹۱۷۰، ۹۱۶۹، ۸۹۵۲
داشتن ۳۴۱۴	خیونی‌ها ۴۳۸۸	۱۰۰۲۲
داغ ۹۵۵۰، ۷۶۰۸، ۳۷۲۱		خوش رنگ ۶۱۶۳
داغ زدن ۹۴۸۴، ۳۷۱۹		خوش سیما ۴۸۶۲
داغ زده ۷۲۵۱		خوشگل ۴۸۵۸
داغ شدن ۹۵۴۶		خوشمزه ۲۸۹۲
دافع ۷۹۷۲، ۶۸۴۷		خوش نام ۹۴۴۴
دام ۱۶۴۵، ۱۵۹۱، ۱۳۴۶، ۱۳۳۶، ۱۰۹۷	دابات ۳۴۱۱، ۳۴۱۰	خوش نامی ۹۴۴۳
۷۴۸۴، ۶۸۷۱، ۳۶۲۰، ۳۳۹۵، ۳۳۹۲	داخل ۳۲۳۷، ۳۲۳۶، ۳۲۳۵، ۳۲۱۷	خوش نفس ۲۸۸۸
۹۹۲۷، ۹۹۱۸، ۷۵۰۸	۳۳۷۰، ۳۳۵۸، ۳۳۵۳، ۳۳۴۹، ۳۲۳۹	خوش نیتی ۴۳۶۱
داماد ۱۱۱۴۶، ۶۸۵۴، ۲۵۶۲	داخل کردن ۹۷۴۱، ۹۵۳۲	خوشه ۷۷۶
دامادی ۱۱۱۴۸، ۲۵۶۳	داخله ۳۳۵۹، ۳۲۴۰	لحوک ۴۶۶۶
دام گذار ۹۹۰۳، ۷۴۸۵	داخلی ۳۳۵۰، ۳۲۳۸، ۳۲۳۷، ۳۲۳۶	خومدان ۴۳۷۴، ۳۳۵۵، ۲۱۱۷
دامنه ۶۷۵۵	۳۳۶۲، ۳۳۶۱، ۳۳۵۱	خومن ۷۶۸
دانا ۴۲۳۸، ۴۲۲۹، ۴۲۲۶، ۴۲۱۰، ۳۹۲۵	داد ۳۴۳۹، ۳۴۳۳، ۳۴۳۱، ۳۳۹۰	خون ۱۰۹۶۳، ۱۰۷۵۸، ۱۰۰۱۶، ۴۴۲۶
۱۰۳۰۴، ۱۰۳۰۰، ۹۹۴۶، ۹۹۴۱، ۷۶۱۶	دادار ۳۴۰۲	۱۱۱۱۲، ۱۱۱۰۶، ۱۱۰۸۴
۱۱۵۶۲، ۱۱۲۲۹، ۱۱۱۵۱، ۱۰۴۵۹	دادگاه ۱۰۶۸۴	خون آشام ۱۰۷۶۰
دانتر ۴۲۲۰	دادگر ۳۴۴۲، ۳۴۳۴	خون آلود ۱۰۷۶۰
دانستن ۷۵۷۶، ۴۲۳۱، ۴۲۲۲، ۴۲۰۵، ۳۹۳	دادن ۳۳۸۹، ۳۰۲۱، ۲۹۴۹، ۲۵۹۵، ۲۵۹۳	خون خوار ۱۰۷۶۱
۸۱۰۳، ۷۶۲۶، ۷۶۱۴، ۷۶۰۳، ۷۵۸۵	۳۸۹۰، ۳۵۰۵، ۳۴۹۹، ۳۴۷۶، ۳۴۷۵	خونریز ۱۰۷۶۱
	۹۵۴۰، ۹۵۳۳، ۹۴۷۴، ۸۰۳۳، ۷۵۸۸	

۱۰۳۶۱، ۸۴۷۸، ۶۴۴۵	۱۰۵۵۸، ۱۰۳۲۴	۱۱۱۴۹، ۸۱۰۴
درخشش ۱۴۲۹، ۱۴۲۷، ۴۸۳، ۴۶۱، ۲۳۰	در آن وقت ۱۰۳۲۹	دانستنی ۴۲۳۰
۸۶۱۰، ۸۴۸۲، ۲۴۹۳، ۲۴۶۲، ۱۴۳۷	در آوردن ۷۱۲۶، ۱۷۲۳، ۱۵۳۹، ۱۵۳۸، ۵۲۵	دانسته ۴۲۳۵
درخشندگی ۱۰۵۲۳	۹۹۰۱	دانش ۴۲۰۹، ۲۷۸۰، ۲۷۷۹، ۲۳۲۲، ۲۳۲۱
درخشنده ۱۴۳۲، ۱۴۳۱	دراز ۲۸۲۶، ۲۶۳۵	۴۲۱۵، ۴۲۱۶، ۴۲۳۳، ۴۵۸۸، ۷۵۷۹
درخشیدن ۸۶۱۱، ۴۰۲۲، ۳۹۳۰، ۱۴۲۸	دراز دم ۲۸۱۶	۷۵۸۶، ۷۶۱۵، ۸۱۰۵، ۸۱۰۶، ۸۱۰۷، ۸۱۰۸
۱۰۴۴۰	دراز عمر ۲۸۲۲	۸۱۱۱، ۸۱۱۲، ۸۱۶۱، ۱۱۳۳۸، ۱۱۳۳۹
درخواست ۱۱۲۹۱، ۱۰۸۵۷، ۱۰۶۹۱، ۶۶۹۸	دراز کردن ۴۰۳۵	دانه ۳۴۶۸، ۳۴۰۶، ۳۰۶۲، ۶۳۴
درخواست شده ۷۵۷۳	دراز کشیدن ۶۹۳۹، ۶۲۸۳، ۶۰۲۶	دانه دار ۳۴۰۷
درخواست صدقه ۷۵۵۹	دراز کشیده ۶۰۲۷	دانه‌ی بدون مغز ۸۱۹۴
درخواست کردن ۷۲۸۱	دراز ناخن ۲۸۲۰	دانه‌ی خردل ۹۴۶۷، ۸۹۶۲، ۸۸۸۰
در خیال ۹۲۶۴	دراز ی ۲۸۱۷	دانه‌ی ۳۴۰۷
درد ۴۳۳۳، ۳۰۸۲، ۶۰۵، ۶۰۱، ۵۹۲، ۴۶۴	در اندیشه ۹۲۵۷	داور ۱۰۶۸۰، ۳۴۴۳، ۳۴۴۲، ۳۴۳۵، ۷۵۹
۱۰۶۸۶، ۱۰۵۴۰، ۹۶۳۴، ۸۹۷۵، ۷۳۵۳	در این ۷۰۳۴، ۷۰۱۵، ۷۰۱۴، ۵۵۷۲، ۳۸۰۴	داور آفرینش ۳۳۹۹
۱۰۸۳۰، ۱۰۷۱۳	۷۱۵۱، ۷۲۸۰، ۷۴۱۶، ۷۴۱۸، ۷۴۱۹	داوری ۷۲۱۲، ۶۸۳۶، ۶۸۰۸، ۵۹۷۹، ۲۱۱۱
درد ۳۶۰۱، ۳۶۰۰	۱۰۸۸۳	۱۰۶۸۲
درد داشتن ۳۷۱۹	در اینها ۷۴۱۶، ۷۳۷۵، ۷۳۲۴، ۳۷۴۸	داوری کردن ۶۳۹۵، ۵۹۸۸
در دل ۱۱۱۱۷	۷۴۱۸	داوود ۳۷۱۴
دردمند ۳۰۸۱	دوباری ۹۱۸۱	دایره ۹۶۲۹، ۹۶۲۸، ۵۳۸۸، ۳۱۸۰
دردناک ۷۳۵۲، ۴۵۹۸، ۴۵۷۹، ۳۰۶۶، ۶۰۶	دو برابر ۸۶۷۰، ۸۶۶۱، ۷۵۵۵	دایره البروج ۱۱۸۷، ۱۰۱۷
۸۹۷۶	دوبند ۷۷۲۴، ۲۸۴۳، ۲۸۳۸	دایره شکل ۷۱۲۲
دردناک تر ۶۱۲	دوبند شدن ۲۹۸۰	دائمی ۸۸۰۵
درواه ۸۴۱۱، ۸۴۱۰، ۶۶۸۲	دوبند کردن ۷۱۴۸	دایه ۳۴۵۴
درواه بودن ۸۴۴۲	دو پایان ۲۳۰۴	دبّاغ ۳۲۵۵
در رهن ۶۰۲۴	دو پشت ۷۵۴۴	دبّاغی ۸۲۳۲
درومان ۸۱۲۱، ۴۵۸۵	دو پی ۸۳۷۴، ۷۸۹۹، ۶۸۴۰	دبّ اکبر ۵۴۱
درس ۴۸۹۰	دو تداوم ۶۵۹۵	دبّه ۹۶۲۱
درست ۳۹۲۴، ۳۹۲۳، ۳۵۶۹، ۳۴۳۸، ۲۱۵۱	در جای ۱۱۰۵۹، ۱۱۰۵۶، ۱۰۸۶۷، ۱۱۸۳	دبیر ۳۵۵۹، ۱۹۴۳
۴۵۹۹، ۸۶۹۶، ۸۵۱۶، ۸۵۱۵، ۷۹۵۱، ۶۳۶۲	۱۱۰۶۵	دبیران ۳۵۵۷
۱۱۴۸۲، ۱۱۴۸۱، ۱۰۳۰۲، ۹۹۴۵	درجه ۹۰۷۷	دبیرد ۳۵۵۷
درست بودن ۶۷۳۰، ۶۵۸۶	در جهت عکس ۷۸۷۹	دبیری ۳۵۶۱، ۳۵۵۸
درست شدن ۱۰۸۰	در جهت مخالف ۷۵۹۶	دتش بزرگ ۵۶۹۶
درست کاری ۱۴۹۳، ۱۴۹۲، ۱۴۹۱	در جهت مقابل ۷۵۵۶	دختر ۴۷۵۵، ۳۷۱۱، ۳۶۸۵، ۳۶۸۴، ۳۵۳۵
درست کردن ۳۹۷۸، ۳۹۲۲، ۱۰۸۱، ۱۰۷۹	در حال ۶۳۱۲، ۵۳۶۸، ۲۳۰۷، ۲۲۴۵	دختران ۳۶۸۸
۷۹۴۹، ۷۸۶۳، ۶۶۸۷، ۶۵۰۸، ۵۳۶۱	در حال آفرین گفتن ۲۵	دختر بچه ۱۱۱۳۸، ۴۷۵۲، ۴۷۵۰
۹۹۶۰، ۸۰۸۰، ۸۰۷۴	در حال تفکر ۳۷۲۶	دختر جوان ۴۷۵۵
درستی ۶۳۶۳	در حال حرکت ۶۱۴۶	دختر جوان تر ۴۷۵۶
درشت ۱۶۷۹	در حال خوردن ۱۰۷۷۳	دختر خانم ۱۱۱۳۸
در شکنجه ۷۵۰۲	در حال رفتن ۹۳۷۳	دختر خدا ۲۵۸۸
در صورتی که ۵۳۶۸	در حال زانو زدن ۶۷۲۷، ۶۶۲۲	دختر خدمتکار ۱۶۱۰، ۱۶۰۸
در طول ۷۱۵۲	در حال مرگ ۶۹۱۴، ۵۶۳۹	دختر رامشگر ۱۱۲۹۴، ۱۳۲۲
در عوض ۶۶۸۹، ۶۴۱۰	در خانه ۷۱۶۱	دخمه ۴۵۵۱، ۳۵۳۲
درفش ۶۹۶۶، ۶۹۴۳، ۶۷۵۰، ۱۴۳۵، ۱۴۲۵	درخت ۶۵۴۴، ۶۴۵۰، ۶۰۶۰، ۱۶۲، ۱۲۹	دخول ۹۷۵۶
درفشار بودن ۹۶۴۹، ۵۳۸۹	۱۰۰۸۴، ۱۰۰۸۱	دد ۳۶۶۸
در فکر ۹۲۷۷	درخت انجیر ۲۱۹۷	ددان ۳۶۷۲
درک ۴۲۳۰، ۴۲۲۹، ۴۲۰۹، ۱۵۳۳، ۱۹۴	درخت کاری ۱۰۰۸۶	در ۴۶۷۷، ۳۵۰۰، ۳۳۸۴، ۳۲۳۵، ۳۲۱۷
۹۲۷۵، ۸۱۶۱، ۸۱۱۲، ۸۱۰۵، ۷۶۱۵، ۷۵۷۹	درخت نشانی ۱۰۰۸۶	۷۲۵۵، ۶۹۲۲
۱۱۱۱۱، ۱۱۱۰۹، ۱۰۳۰۵	درخشان ۲۶۸۱، ۲۴۵۴، ۷۰۱، ۶۸۸، ۹۵	در آن ۱۰۲۹۵، ۱۰۲۷۸، ۷۰۳۳، ۶۹۹۲

دستیار ۵۴۱۲	۷۶۴۱، ۷۲۸۱	در کام خود فرو بردن ۷۶۸۶
دست یافتن ۵۶۷	در یافتنی ۷۶۴۲	درک شله ۳۱۸۳
دسر ۷۴۹۲	در یافته ۲۱۵۰	درک کردن ۳۱۸۲، ۱۳۹۵، ۵۶۷، ۲۰۳
دشت ۸۴۴۴، ۳۷۲۲، ۳۵۳۴	در یانورد ۶۱۰۴، ۵۸۳۳	۴۲۰۵، ۴۲۲۲، ۶۶۱۵، ۶۷۳۵، ۷۶۱۴، ۷۶۷۲
دشتی ۳۷۲۳	در یانوردی ۶۱۲۳	۷۶۷۳
دشمن ۸۷۱۰، ۷۹۷۲، ۵۸۱۷، ۵۴۰۱، ۲۳۶۷	در یای بزرگ ۵۳۰۴	درگاه ۶۸۳۸
دشمن بودا ۳۷۲۹	در یایی ۸۸۳۴، ۱۵۸۹	در گنر ۴۰۲۶
دشمن ران ۸۷۱۵	در ییدن ۴۶۲۷	در گشت ۶۳۶۱، ۴۰۲۵
دشمن شکن ۸۷۱۶، ۸۷۱۵	در یده ۷۸۵۵	در گشتن ۴۰۲۴
دشمن شکنی ۸۷۱۴	در یک ۳۴۲۹	درم ۸۹۹۱
دشمنی ۸۷۱۲، ۸۷۱۱، ۸۰۳۰، ۳۴۸۱	در یک چشم به هم زدن ۳۲۷۳	درمان ۱۱۴۸۴، ۸۳۰۱
دشنام ۶۶۳۸، ۶۰۰۷، ۵۹۹۲، ۵۷۸۲، ۲۱۸۸	دزد ۹۵۱۸، ۹۵۱۴، ۴۰۹۱، ۴۰۵۲، ۳۴۴۱	درمان شدن ۸۳۳۵
۸۰۴۱، ۷۲۵۹، ۶۷۱۸	۹۷۴۰	درمان کردن ۸۳۰۶، ۸۳۰۷
دشنام خورده ۵۹۹۰	دزدان ۴۰۹۴	درمان کننده ۸۳۰۵
دشنام دادن ۱۰۱۰	دزدکی ۹۵۱۷	درمانی ۳۰۴۸
دشوار ۷۳۵۲، ۱۷۴۲	دزدی ۹۵۱۶، ۴۰۹۳	درمان یافتن ۸۳۰۶
دشواری ۷۳۴۰، ۶۷۵۶، ۶۳۶۵	دزدیدن ۳۱۷۳، ۳۱۶۸، ۳۱۶۷	درمان یافته ۸۳۰۴
دعا ۷۹۰۱، ۶۶۹۸، ۵۸۹۲، ۵۸۸۹، ۵۳۸۷	دزدیده ۳۱۷۰	درم سنگ ۳۵۸۰
۱۱۲۹۱، ۹۳۱۸	دژ ۷۸۴۱، ۳۸۲۵	در مقابل ۶۴۱۰
دعای مانوی ۱۰۹۸۹	دژخیم ۸۵۵۸، ۶۵۳۸	در میان ۵۵۹۷
دعوا ۱۰۹۰۶، ۸۱۳۰، ۳۱۷۵، ۳۳۴، ۳۲۸	دژن ۳۵۳۱	در میان ابروها ۱۱۴۲
دعوا کردن ۸۱۲۹	دست ۶۰۱۹، ۳۶۴۰	در نتیجه ۷۸۹۹، ۷۸۸۲، ۴۹۲
دعوت ۱۱۲۹۱، ۶۱۷۸، ۶۱۱۸	دست آموز ۵۰۵	در نده ۱۱۵۵۵، ۷۶۸۷
دعوت شدن ۴۵۸۱، ۴۴۹۶	دستاس ۱۴۲۱	درنگ ۷۴۵۰
دعوت شده ۶۱۸۶	دستان ۴۷۳۹	دروازه ۴۷۵۹، ۳۵۰۰
دعوت کردن ۶۳۴۴، ۶۱۲۰، ۶۱۱۷	دست انداختن ۴۵۳۵	درود ۳۶۱۵، ۳۳۶۸، ۳۴۰، ۲۲۱، ۲۲۰
دفاع ۷۹۰۳	دست اندازی کردن ۳۶۵۴	۳۷۰۴، ۴۶۰۰، ۵۹۶۸، ۵۹۸۵، ۸۹۷۰
دفسانیدن ۶۸۲۸، ۶۷۷۲	دست به پشت ۱۳۳۸	۹۱۹۷، ۱۱۴۸۵
دفع ۱۴۰۲	دست به سینه ۷۰۶۱	درودگر ۳۵۷۴
دفع کردن ۱۳۴۰	دست چین ۹۸۶۰	دروغ ۵۷۹۸، ۴۵۷۵، ۳۵۸۲، ۳۵۷۷، ۲۴۲
دفعه ۷۲۹۹، ۷۲۴۹، ۶۵۲۲، ۱۴۰۰، ۱۲۵۳	دست خالی ۹۸۴۹	۱۱۲۶۵، ۱۱۲۷۰
۱۰۹۲۸	دست خشک کن ۸۹۰۵، ۳۶۳۹	دروغگو ۳۵۷۹، ۹۰۶۷، ۹۰۶۹، ۱۱۲۶۶
دفعه‌ی پیش ۶۲۱۷	دست خط ۳۶۴۴	۱۱۲۶۹
دفن کردن ۵۵۰۴، ۱۸۰۲، ۱۷۹۸، ۱۱۱۱	دست راست ۱۰۶۹۶، ۴۳۲۰	درون ۳۳۳۶، ۳۲۳۷، ۳۲۳۹، ۳۳۶۷
دقت ۶۳۴۹، ۶۲۵۲	دسترسی ۵۶۶	۳۳۷۰
دقیق ۱۰۳۰۲، ۶۳۴۷، ۶۲۴۴، ۵۸۶۲	دست زدن ۱۳۰۵، ۵۴۷۸، ۵۹۸۴، ۶۶۷۹	درو نه ۳۵۷۰
دکانک ۴۸۰۷	۷۴۳۸	درونی ۳۳۲۸، ۳۳۵۰، ۳۳۵۱، ۳۳۶۱
دگرگون ۱۲۰۴	دست گیرنده ۳۶۴۳	۳۳۶۲
دگرگون شدن ۷۰۴۴، ۷۰۰۶، ۶۷۴۳، ۶۷۴۲	دستمال ۳۶۳۹	دره ۳۵۶۴
دگرگون شده ۷۱۰۶	دست نخورده ۱۱۴۸۲	درهم ۱۰۷۸۷، ۱۰۴۲۷، ۳۵۸۱
دگرگون کردن ۶۵۸۴	دستواره ۳۶۴۷	درهم برهم ۹۶۷۹
دگرگون نشدنی ۸۱۹۲	دستور ۳۹۰۳، ۳۶۴۵، ۳۳۱۵، ۱۳۴۸	درهم ریخته ۱۰۷۰۲
دگرگونی ۷۲۷۰، ۶۷۴۴، ۴۶۰	۷۵۲۳، ۷۱۶۴، ۷۱۵۷	دریا ۱۱۴۲۴، ۹۰۶۲، ۸۸۲۳
دل ۳۶۲۸، ۳۶۲۷، ۳۵۹۳، ۳۵۹۲، ۲۰۴۵	دستور اخلاقی ۹۲۳۳	دریاچه ۳۰۸
۱۱۵۲۴، ۶۵۶۰، ۶۵۵۷، ۵۲۰۰، ۵۱۸۶، ۴۲۵۱	دستور دادن ۶۳۳۲، ۶۰۹۱	دریافت ۱۵۳۳، ۳۰۲۲، ۳۰۲۴، ۳۰۳۱
دلالت کردن ۷۱۲۷	دستورهای ماهانه ۳۳۱۶	۳۰۳۲، ۶۶۱۱، ۱۱۱۰۸
دلاوری ۱۰۸۹۲	دسته‌ی هاون ۱۸۷۵	دریافت کردن ۶۷۱۱
دلبنده ۳۶۲۲	دست یابی ۳۰۲۴، ۳۰۲۲، ۵۶۶	دریافتن ۱۵۳۰، ۲۹۶۲، ۳۰۲۰، ۳۹۴۶، ۶۵۸۵

دوخ ۱۱۴۶۵، ۹۵۸۸، ۶	دوپا ۳۷۳۲	دلپذیر ۴۴۰۸
دوزخی ۹۶۰۵، ۹۶۰۴، ۹۶۰۳، ۹۵۹۵، ۹۵۹۱	دوجسه ۳۶۷۸	دلتنگ تر ۹۶۵۱
دوزندگی ۹۳۶۱	دوچندان ۳۶۸۱	دلتنگی ۹۶۵۲، ۹۶۱۵
دوزنده ۹۳۶۲	دوچهره‌یی ۳۶۷۷	دلخواست ۷۱۴۱
دوس ۶۸۲۹	دوختن ۹۳۶۰	دلخواه ۸۶۱۳
دوساعت ۲۴۳۰	دوخت‌ودوز ۹۳۶۳	دلدار ۸۵۱۳، ۸۵۱۱
دوسانیدن ۶۸۲۸، ۶۷۷۲	دود ۸۳۹۸	دلربا ۷۳۳۸
دوست ۹۴۲۷، ۷۳۳۷، ۴۴۷۸، ۳۹۷۳	دوده ۴۰۰۲	دلزدگی ۸۱۱۸
۹۴۵۵، ۹۴۲۹	دودی ۸۳۹۹	دلسوز ۱۱۱۶۲، ۱۱۱۶۶، ۱۱۱۷۸، ۱۱۱۷۹، ۱۱۱۸۰
دوستان ۳۹۷۴	دودی‌رنگ ۸۳۹۹	۱۱۱۸۴
دوست‌دار ۴۴۴۴، ۳۹۵۸	دور ۳۷۰۱، ۳۷۰۳، ۴۴۲۸، ۶۹۲۳، ۶۹۴۶	دلسوزی ۱۱۱۶۷، ۱۱۱۷۰، ۱۱۱۷۷، ۱۱۱۷۸
دوست‌دار پیاده‌روی ۷۳۹۱	۹۹۶۳	۱۱۱۸۳، ۱۱۱۸۰
دوست‌دار تیراندازی ۷۳۶۲	دور از دسترس ۶۹۴۶	دلسوزی‌کردن ۱۱۱۸۸، ۱۱۱۸۶
دوست‌دار داپات ۳۴۱۱	دورافتادگی ۸۱۵۵	دلنشینی ۱۰۷۱۵
دوست‌دار رقص ۷۳۴۱	دورافتادن ۷۵۳۱	دلو (برج) ۳۷۱۰
دوست‌داشتن ۷۴۰۸، ۷۳۴۲، ۴۶۴۱، ۳۹۵۷	دورافتاده ۸۱۴۸، ۶۹۲۳، ۴۵۹	دلیر ۴۱۳۲، ۱۰۸۹۵، ۱۰۹۳۰
دوست‌داشتنی ۷۳۷۰، ۷۳۳۸، ۴۴۴۴	دوران ۱۱۴۸۹، ۱۵۷۷	دلیل ۷۱۹۸، ۹۲۸
۸۵۹۷، ۷۳۹۵	دورانداختن ۷۴۸۸، ۷۴۷۸، ۷۴۴۵، ۱۳۴۰	دَم ۴۵۷۷، ۴۹۱۳، ۳۸۶۶، ۲۶۹۵
دوست‌روشنایی ۶۰۶۲، ۳۹۷۵	۷۴۹۳	دَم ۳۶۹۹، ۳۶۹۶، ۲۸۱۶
دوستی ۷۳۹۷، ۷۳۵۱، ۷۳۴۷، ۳۹۷۷	دورانداخته‌شدن ۷۵۳۱	دماغ ۶۰۶۳، ۶۰۱۷
۹۴۳۰، ۹۴۲۸	دوراندازنده ۷۵۴۰	دَم‌پسته ۲۶۹۷
دوسیدن ۶۸۲۸، ۶۷۷۲	دوراندازی ۷۴۸۱	دمرو ۲۷۶۶
دوشاخه ۳۴۸۵	دوراندیش ۹۲۴۵	دنبال ۶۸۴۰
دوشنبه ۵۲۵۸، ۵۲۵۷، ۵۱۸۱	دوران کیهانی ۵۳۰	دنبال‌شدن ۹۲۲۱، ۷۵۰۴، ۱۷۴۴
دوشیزگان مقدس ۲۵۸۹	دورانی ۱۱۴۱۹، ۱۱۴۹۰	دنبال‌کردن ۱۷۴۱، ۱۷۳۹، ۱۳۴۴، ۵۲۸
دوشیزگی ۸۲۲۳	دورتر ۳۷۰۵، ۳۰۴۵، ۳۰۰۹	۳۸۳۷، ۳۹۹۶، ۶۳۵۴، ۷۵۰۵، ۹۲۱۲
دوشیزه ۸۲۲۱، ۸۲۰۱	دور چیزی را گرفتن ۷۲۶۱	۹۲۱۶، ۹۲۲۴، ۹۳۹۵، ۱۰۶۱۰
دوشیزه‌ی روشنایی ۴۷۸۸	دوردست ۱۴۵۹، ۳۷۰۱، ۳۷۰۳، ۹۹۶۳	دنبال‌کننده ۵۲۹، ۹۲۲۸
دوشیزه‌ی مقدس ۲۵۸۸	۱۰۳۵۲	دنباله ۶۷۹۰
دوگانه ۹۷۳۴، ۳۶۸۳	دور دهان ۷۳۷۷، ۷۰۱۸	دنباله‌رو ۱۷۴۷
دول ۳۷۱۰، ۳۶۹۵	دور راندن ۷۹۶۹	دنبال هم ۶۵۹۵
دولبه ۳۴۸۵	دور ریختن ۱۳۳۴، ۱۳۲۱	دنبه ۳۶۹۹
دوم ۳۷۳۳، ۳۵۱۵، ۳۵۰۹، ۳۵۰۸، ۶۳۷	دور ریخته ۱۳۳۹	دندان ۳۵۵۵، ۳۵۵۴
دومین ۳۵۱۵	دور شدن ۸۱۵۱، ۸۱۴۹، ۷۹۸۰، ۱۳۷۴	دندان‌شکافه ۳۵۵۶
دون هوان ۳۶۰۶، ۳۶۰۳	۸۲۸۳، ۱۰۸۷۴، ۱۰۰۰۳، ۱۱۴۹۵	دندان‌فیل ۱۷۲۱، ۱۰۸۸
دویدن ۵۵۶۹	دور شده ۸۰۰۱، ۱۳۷۳	دندان‌قروچه ۱۷۳۷، ۳۵۵۶
دویست ۳۷۱۶، ۶۶۱	دور کردن ۷۵۰۱، ۶۸۴۶، ۷۹۸۰، ۱۱۰۳۷	دندان کرم‌خورده ۴۸۷۷
دویست و بیست و سوم ۳۷۱۷	۱۱۵۴۵	دندان میان‌تهی ۴۸۷۷
ده ۳۶۳۲	دورکننده ۷۹۷۲، ۶۸۴۷	دَن‌رک ۹۶۱۶
ده ۴۸۱۴، ۳۸۲۲	دور نگهدارنده از بدی ۶۵۴۷	دنیا ۳۴۰۵، ۳۶۸۹، ۳۸۴۳، ۳۸۴۴، ۳۸۴۸
دهان ۵۰۰۳، ۵۰۰۶، ۷۰۱۸، ۷۳۷۷، ۸۴۷۱	دورو ۳۷۲۸	۹۲۱۰
۱۱۴۶۲، ۸۵۵۳	دورویه ۳۶۷۷	دنیای دیگر ۷۰۹۸
دهان‌بستن ۷۸۴۳	دوره ۱۱۳۲۳، ۲۱۳۹، ۱۰۴۵، ۳۴۳	دنیایی ۴۹۶۵، ۲۲۴۰
دهانی ۸۵۵۴	دوره‌ی کیهانی ۴۷۱۸	دو ۳۷۳۰، ۳۷۲۷، ۳۶۷۳، ۶۵۸
ده‌فرمان ۳۶۳۳	دوری ۱۰۸۸۹، ۸۱۵۶، ۸۱۵۵، ۳۷۰۲	دوازده ۳۶۷۹
دهقان ۲۴۴۹	دوری کردن ۱۱۰۹۴	دوباره ۷۷۸۸، ۸۳۸۹، ۹۷۴۶، ۹۷۴۹
ده‌گانه ۳۶۳۴	دوزانو ۸۸۸۶	دویشی ۳۶۷۶، ۳۶۷۵
دهم ۳۶۳۷، ۳۶۳۶	دوزبانه ۳۷۲۸	دو برابر ۲۲۵۹

۸۶۹۰	دیوانگی ۴۵۳۳، ۳۸۱۶، ۳۵۴۳، ۱۴۵۷	دهمیلیون ۵۰۶۸
راضی ۷۷۳	دیوانه ۴۵۳۴، ۳۸۱۳، ۱۵۲۴، ۲۳۶	دهنده ۹۵۴۳، ۳۵۰۱
راغ ۸۴۲۲	دیوداد ۳۸۰۸	دههزار ۸۶۵۲، ۲۸۱۱
رام ۸۴۳۴	دیوزده ۳۸۱۳	دید ۱۰۳۹۳
رامبخش بنگ ۸۴۳۳	دیوستان ۳۸۱۴	دیدار ۱۰۳۹۳، ۴۰۲۸، ۳۸۵۳، ۲۵۳۹، ۴۹۹
رامراد بنگ ۸۴۳۳	دیوگرفته ۳۸۱۳	۱۰۴۱۲، ۱۰۴۰۵، ۱۰۳۹۹
رامروز ۸۴۳۴	دیومانند ۳۸۱۰	دیدگاه ۱۱۰۵۱
رامشگر ۱۱۲۹۴، ۱۳۲۲	دیومنشی ۳۸۱۶	دیدن ۱۰۵۲۲، ۱۰۳۹۴، ۱۰۳۳۲، ۴۵۶۴
ران ۷۹۵۳	دیووار ۳۸۱۰	۱۰۵۴۷
رانندن ۷۵۰۱، ۶۶۹۶	دیوی ۳۸۱۱، ۳۸۰۶	دیدنی ۱۰۵۲۵، ۱۰۴۱۳، ۱۰۴۰۱، ۱۰۳۶۲
راننده شده ۸۰۰۱	دیه ۱۰۶۴۲	دیدله ۱۰۵۲۵
راه ۸۴۱۵، ۸۴۱۴، ۴۶۵۹، ۴۶۵۸، ۴۶۵۷	دیهیم ۳۷۳۹	دیر ۴۵۳۰، ۴۳۷۳
۸۴۳۸	دیهیم دار ۳۷۴۰	دیر ۵۲۱۴
راه آب ۵۵۵۲		دیر بودایی ۸۸۶۲، ۸۸۶۰
راهب ۸۳۳۲، ۶۴۳۷، ۳۷۷۲، ۱۹۱۵، ۱۸۵۲		دیرتر ۴۵۳۷، ۱۷۰۴، ۱۴۰۷
۹۲۸۷، ۹۰۵۴، ۹۰۳۲، ۸۹۶۰		دیرزمان ۴۵۳۰
راهب (بودایی) ۸۲۱۸	ذ	دیرکرد ۴۵۳۸، ۱۳۲۶
راهبان ۹۰۳۵، ۸۲۱۸، ۵۳۱۹	ذائقه ۱۱۲۳۷، ۲۲۹۵	دیرمغان ۵۵۱۶
راهبان بودایی ۸۲۱۹	ذخیره ۱۱۶۰۷، ۱۱۶۰۶، ۱۱۴۳۵، ۷۴۷۵	دیروز ۸۲۹۸، ۲۳۷۶
راهب خدمتکار ۱۰۱۲۰	ذراع ۱۵۲۷، ۲۳۹	دیشب ۱۳۹۶
راهبه ۹۲۹۰، ۹۰۳۳، ۱۹۱۶، ۱۸۵۳	ذرع ۱۰۳۴۱، ۹۹۱۲	دیگ ۸۱۷۲
راهبه (بودایی) ۹۲۸۹	ذره ۶۵۶۷	دیگر ۳۵۰۹، ۱۲۲۹، ۱۲۲۳، ۱۲۰۳، ۱۲۰۰
راهبهی خدمتکار ۱۰۱۲۱	ذشت ۳۷۹۰، ۳۶۷۰، ۳۶۵۷	۳۷۳۳، ۶۴۸۵، ۶۴۶۴، ۶۳۴۱، ۶۱۹۹
راهبهیی ۹۲۹۰	ذهن ۶۵۶۰، ۶۵۵۷	۷۳۶۹، ۷۰۱۲
راهبی ۹۲۸۸	ذهنی ۶۵۶۴، ۶۵۶۲، ۵۱۹۶	دیگران ۶۳۴۰، ۱۲۲۶، ۱۲۱۱
راهرفتن ۴۲۶۷، ۴۱۶۷، ۱۱۲۲، ۹۴، ۸۲	ذیروح ۹۸۷۷	دیگر بار ۳۵۱۵
۱۰۶۲۸، ۱۰۶۲۳	ذیل ۶۳۳۴	دیگرگون ۱۰۰۵۹
راهزن ۸۴۴۱، ۴۰۵۲، ۳۳۴۱		دیگری ۶۴۸۵، ۶۳۴۱
راه نظامی ۴۶۵۹	ر	دیلنک ۶۲۸۸
راهنما ۱۷۷۹، ۱۸۸	رابطه ۶۵۹۶	دیم ۳۷۴۳
راهنمایی ۱۱۳۶۶، ۷۷۹۲	راجع به آن ۶۳۴۲	دین ۳۷۷۹، ۳۷۷۸، ۳۷۷۶، ۳۷۵۳
راهنمایی شدن ۹۲۲۱	راجع به این ۷۰۳۴	۶۹۷۶، ۳۷۸۱
راهنمایی کردن ۱۲۲۲، ۱۱۹۹، ۱۸۹، ۱۸۶	راجع به اینها ۷۰۱۵	دینار ۱۰۷۸۷، ۵۱۲۲، ۳۷۵۶
۶۹۷۸، ۶۹۸۳، ۶۹۸۶، ۷۲۰۲، ۷۳۶۴	راجور ۸۴۵۲، ۸۴۰۸	دیناری ۳۷۶۳
۹۶۱۷، ۷۳۶۵	راحت ۷۹۱۸، ۵۳۷۰	دیناور ۳۷۵۷
راه ورود (برای حواس) ۹۵۱۵	راد ۸۴۴۳، ۶۸۶۹	دیناوری ۳۷۵۹
راهی ۸۴۱۳، ۸۴۱۰	رادی ۸۵۴۲	دیناوری ۳۷۵۹
راهی شدن ۸۴۴۲	راز ۸۴۵۱	دیندار ۳۷۷۲
رای ۵۲۱۳، ۵۲۰۴، ۵۲۰۲	راز و مکاشفه ۴۰۲۹	دینداری ۳۷۸۰، ۳۷۷۴
رایج ۷۹۱۰	راست ۲۲۴۶، ۱۴۴۰، ۱۴۳۹، ۱۴۳۸، ۱۷۴	دین زردشت ۵۵۱۵
رایزن ۲۳۲۵	۴۳۲۰، ۳۹۲۴، ۳۹۲۳، ۳۸۸۲، ۳۶۵۸	دین گستر ۳۷۷۵
رایزنی ۵۸۶۰، ۵۸۵۹	۷۴۲۷، ۸۵۱۵، ۸۵۱۶، ۸۵۳۵، ۱۰۱۹۸	دین مانی ۳۰۰
رباط ۸۸۵۱	۱۱۰۳۵، ۱۰۶۹۶، ۱۰۵۸۸، ۱۰۵۶۸	دینی ۳۷۷۷، ۳۷۶۷، ۳۷۶۶، ۳۷۶۱
ربوخته ۱۴۶۶	راست کردن ۳۹۷۸	دیو ۵۶۹۱، ۵۰۷۲، ۵۰۲۷، ۵۰۱۴، ۳۷۹۸
ربیع ۱۰۱۸۴	راستی ۱۴۴۱، ۱۴۳۹، ۹۱۰، ۱۷۶، ۱۷۴، ۱۶۴	۹۲۲۳
رتبه ۶۷۹۲	۸۵۱۵، ۸۵۱۸، ۸۵۳۵، ۸۶۵۹، ۸۶۸۹	دیوار ۴۹۴۶، ۴۷۲۵، ۳۴۴۰
رجحان ۷۲۴۸		دیوار کن ۳۴۴۱
		دیواشتیج ۳۸۰۵

روحانی ۳۷۵۵، ۳۷۶۸، ۵۳۱۹، ۵۴۹۶	رفتن ۵۶۳، ۴۰۸۳، ۴۵۳۱، ۹۳۴۰، ۹۳۷۳	رحلت ۶۳۶۱
۸۵۴۹، ۹۸۸۱، ۹۸۸۲، ۹۸۹۱، ۹۸۹۷	۹۶۳۱، ۱۰۵۳۱، ۱۰۵۴۳، ۱۰۸۷۴، ۱۱۰۱۸	رحم ۲۷۶۸، ۱۱۱۳۹، ۱۱۱۴۰، ۱۱۱۹۹
۱۰۸۵۲	رفت و برگشت ۳۲۱، ۱۹۴۷، ۱۱۴۵۶	رحمت ۹۴۲۰، ۹۴۴۱، ۱۰۹۰۴
روحانیت ۳۷۷۴، ۳۷۸۰، ۵۳۱۲	رفته ۱۰۶۳۱، ۴۲۶۸	رحم کردن ۱۱۱۸۸
روحانی هندو ۸۵۰۵	رقص ۱۱۴۶۹، ۷۳۴۱، ۳۵۶۸	رحیم ۱۱۱۶۲، ۱۱۱۸۴
روح برگزیده ۱۰۰۵۱	رقص دوست ۷۳۴۱	رخش ۸۴۷۷
روح زنده ۵۵۱، ۲۱۰۵، ۴۲۸۰، ۱۰۵۱۵	رقصیدن ۱۱۴۵۹، ۳۵۶۸	رخست ۵۲۲، ۵۲۱
۱۰۶۷۲	رک گو ۹۸۹۸	رخست خواستن ۱۹۹، ۵۸۰۴
روح شیطانی ۳۳۷۲	رگ ۸۴۲۵	رخوت ۷۱۴۰
روح عناصر طبیعی ۲۱۶۷، ۳۳۶۹، ۱۰۹۷۶	رگ و پی ۸۸۵۱	رد ۹۶۵، ۱۴۰۲، ۶۶۵۷، ۷۱۳۷، ۸۵۲۱
روح گریسته ۷۰۲۹	رم ۸۴۹۳	ردا ۴۸۲۶
روح مقدس ۱۰۰۵۱	رمال ۵۲۲۶، ۵۲۱۹	رد شدن ۲۸۵۳، ۷۵۳۱
روحي ۹۸۹۷	رمز ۸۴۵۱	رد کردن ۱۳۲۳، ۷۱۱۵، ۷۱۳۹، ۷۴۴۵
رود ۸۶۰۰	رمزی ۷۶۷۶، ۷۶۹۷، ۸۴۵۵	۷۴۵۱، ۷۴۷۸، ۷۴۹۳
روداردن ۱۱۰۷۲	رمة ۸۴۹۴، ۴۵۲۳، ۸۴۹۳	رد کننده ۷۵۴۰
رودخانه ۲۱۷، ۵۸۲۴، ۸۶۰۰	رنج ۵۷۹، ۶۰۱، ۴۱۰۸، ۴۱۱۱، ۴۱۳۵، ۴۱۴۳	رزم ۲۳۱۲، ۷۸۶۶، ۱۱۵۴۳
روز ۴۵۸۶، ۵۲۶۷، ۵۵۸۱، ۵۶۶۰، ۸۵۵۵	۴۳۳۳، ۶۳۶۵، ۷۳۵۳، ۸۹۷۵، ۹۵۶۱	رزم آرایي ۴۷۳۹
۱۱۰۵۵	۹۶۳۴، ۱۰۲۵۴، ۱۰۵۴۰، ۱۰۶۸۶، ۱۰۸۳۰	رسا ۱۰۳۴۸
روزانه ۵۶۰۰، ۵۶۰۱، ۵۶۰۳، ۵۶۶۷، ۷۷۷۸	۱۱۱۷۵	رسالت ۷۶۶۳
روز اول ماه ۷۷۲، ۴۴۲۵، ۱۰۷۵۵	رنج آور ۴۱۱۳	رساله ۵۲۲۳، ۹۰۸۱، ۱۰۲۸۳
روزبان ۸۵۵۸	رنجبر ۲۷۷۴	رساندن ۱۱۲۴۵
روز برگشته ۸۵۵۹	رنج بردن ۴۱۰۷، ۴۱۰۳، ۵۲۶	رسایی ۱۶۵۵
روز بعد ۲۶۹۱	رنج دیده ۸۹۷۶، ۱۰۸۵۰	رستاخیز ۷۹۴، ۲۱۳۸، ۵۰۹۴، ۵۵۳۶، ۵۵۴۳
روز بیستم ماه ۱۰۲۲۰	رنج کشیده ۲۷۷۴	رستاخیز کننده ۵۵۴۴
روز بیست و پنجم ماه ۱۴۹۶	رنجور ۴۱۰۵، ۴۴۸۶، ۱۰۶۸۷	رستگار ۲۹۰۶، ۵۲۶۸، ۵۵۸۸، ۱۱۴۲۳
روز بیست و دوم ماه ۹۸۸۷	رنگ ۴۴۶۳، ۲۴۵۳، ۲۴۵۹، ۴۳۹۲، ۴۳۹۳	رستگاری ۵۵۲۶، ۱۰۰۲۰، ۱۱۳۸۸
روز بیست و سوم ماه ۵۶۹۶، ۳۶۷۰، ۲۳۱۹	۴۳۹۶	رستم ۸۴۷۷، ۸۵۸۹
روز بیست و ششم ماه ۱۷۷۵	رنگ صندل ۳۲۲۹	رستن ۶۹۸۹، ۷۳۸۸
روز بیست و نهم ماه ۵۴۴۸، ۵۳۶۳	رنگی ۸۵۰۰	رستن ۷۸۳۸، ۷۸۴۲، ۷۸۵۰، ۸۵۸۸
روز بیست و هشتم ماه ۱۱۳۲۶	روال ۹۳۴۴، ۹۳۴۶، ۹۳۴۸، ۹۳۵۰، ۹۳۶۷	رستنی ۸۲۰۵
روز بیست و هفتم ماه ۸۸۱۶، ۱۵۸۸	روان ۱۵۱۳، ۳۹۱۶، ۸۵۴۶، ۹۳۴۱، ۹۳۴۲	رسته ۸۵۹۰
روز بیست و یکم ماه ۸۴۳۴	۹۳۴۳، ۹۳۴۴، ۹۳۴۸، ۹۳۵۰، ۹۳۷۳	رسم ۶۴۵۰، ۶۸۱۰
روز پانزدهم ماه ۳۶۵۷، ۳۶۷۰، ۳۷۹۰	روانداز ۵۹۰۰	رسول ۷۰۲۷
۵۶۹۶	روان دوست ۳۹۷۶	رسیدن ۲۵۱۷، ۲۷۸۷، ۳۵۳۳، ۳۹۴۶
روز پنجم ماه ۸۸۹۷، ۱۶۰۰	روانگان ۸۵۴۸، ۸۵۵۰	۶۹۲۹، ۶۹۶۰، ۷۰۲۲، ۷۳۸۳، ۹۵۷۳
روز تیشتر ۹۷۵۸	روانه شدن ۱۰۵۳۱، ۱۰۵۳۹، ۱۰۵۴۳	رسیده ۶۹۳۰، ۶۹۶۳، ۹۵۷۴
روز چهاردهم ماه ۴۴۵۵	روانی ۸۵۴۹	رشته ۷۵۹۰
روز چهارم ماه ۷۴۲، ۷۵۷، ۱۰۶۷۷	روایت ۲۳۷۴	رشد ۴۴۵۶، ۱۰۷۸۵، ۱۰۸۰۵
روز خورشید ۱۰۷۶۳	روایت شده ۷۰۷۳، ۱۰۰۳۲	رشد کردن ۷۷۹، ۱۰۷۸۴
روز دوازدهم ماه ۵۲۶۱	روایت کردن ۹۴۹	رشد یافته ۱۰۷۸۶
روز دوم ماه ۱۰۷۳۱، ۷۶۸	روبه ۸۵۸۲، ۸۵۸۱، ۲۶۷۴	رشک ۱۴۱۹، ۱۴۷۵، ۸۵۰۷
روز دهم ماه ۲۲۴، ۲۷	روباهی ۸۵۸۲	رشن ۸۵۰۹
روز سپری از اول ماه ۸۷۵۵، ۸۷۴۹	رویدن ۸۵۸۰	رضایت ۷۷۴، ۲۰۷۹، ۲۵۰۱، ۱۰۶۴۶
روز سوم ماه ۱۴۹۷، ۱۴۹۰	روپوش ۵۹۳۲، ۹۳۷۱	رطوبت ۲۳۰۶، ۱۱۲۵۴
روز سیام ماه ۱۰۱۳	روح ۱۰۳۰، ۴۲۷۸، ۵۱۸۶، ۸۵۴۶، ۹۸۰۲	رطیل ۴۴۰۲
روز سیزدهم ماه ۹۷۵۸	۹۸۹۶، ۹۸۷۰	رفاه ۹۴۰۵
روز سیصد و شصت و سوم سال سفدی ۱۴۹۷	روح الحیات ۵۵۱	رفت ۸۵۸۰
روز شانزدهم ماه ۵۶۵۵، ۵۵۶۸	روح القدس ۱۱۳۷۹، ۱۱۳۸۰	رفتار ۸۲۶، ۲۲۱۶، ۷۳۳۶

ریزنده ۱۳۵۴	رواییین ۴۰۲۹	روز ششم ماه ۱۴۸۲
ریزیدن ۱۹۵۰	رویاری ۱۰۰۷، ۱۰۶۳، ۷۸۵۶، ۸۰۳۹، ۸۶۷۰	روز گاری ۱۰۲۳۴
ریژ ۸۶۷۳، ۸۶۲۶	رویائیدن ۸۵۶۶	روز گذشته ۸۲۹۸
ریستن ۸۴۳۷	روی پا ۶۶۱۴	روزن ۸۵۵۷
ریسمان ۴۱۴۱، ۱۰۵۲۶	رویت ۲۵۳۹، ۳۸۵۳، ۱۰۳۹۳	روز نوزدهم ماه ۲۷۸۶، ۳۹۳۷، ۷۲۷۱
ریش ۸۶۷۱، ۸۶۵۷	رویداد ۱۱۰۱۹	روز نهم ماه ۲۴۴، ۲۸۶، ۱۵۰۰
ریشخند کردن ۲۳۹۶	روی دادن ۱۱۰۱۸	روزه ۲۹۲۵، ۶۴۹۴، ۶۵۰۴
ریشه ۱۰۳۷۴، ۱۰۵۵۳	روی هم رفته ۵۱، ۲۲۵۵، ۲۴۲۲، ۱۱۰۷۰	روز هجدهم ماه ۸۵۰۹
ریخ ۸۶۲۸	رویدن ۷۸۳۸، ۷۸۴۲، ۷۸۵۰، ۸۰۷۱	روزه دار ۶۴۹۷
ریگ ۹۳۹۷	روید ۸۵۸۸، ۸۵۶۲	روزه داری ۶۴۹۴
ریم ۸۶۲۹	رویلینی ۴۹۴، ۲۹۱۹	روزه داشتن ۶۵۰۶
ریمن ۸۶۳۵	رویده ۸۵۹۰	روز هشتم ماه ۲۸۳، ۳۶۵۷، ۳۶۷۰، ۳۷۹۰
ریو ۳۷۹۹	روین ۸۵۶۷، ۸۵۶۸، ۸۵۶۹	۵۶۹۶
رئیس ۳۲۴۳، ۴۴۹۵، ۴۵۰۵، ۴۵۰۷، ۴۵۰۶، ۱۰۶۶۹	روینه ۸۵۶۸	روز هفتم ماه ۵۴۵۳، ۵۵۴۰
رئیس باغها ۷۱۰۵	رهاشدن ۱۲۷۹، ۲۹۰۳، ۷۱۲۴، ۱۰۰۱۹	روز هفدهم ماه ۸۹۳۳
رئیس پاسبانان ۲۲۲	رهاشده ۲۹۰۶، ۶۹۵۹	روزه ی مانوی ۱۰۹۸۹
رئیس تشریفات ۹۳۲	رها کردن ۵۱۱، ۱۸۸۰، ۱۸۸۴، ۲۰۳۵، ۲۷۹۵	روزی ۸۵۶۰
رئیس دیبران ۳۵۵۷	رها ۲۸۷۴، ۵۶۷۳، ۶۴۶۶، ۶۹۶۱، ۷۳۵۹	روز یازدهم ماه ۴۴۲۷، ۵۶۳۷، ۱۰۷۶۳
رئیس راهبان ۵۳۱۹	رها ۹۷۹۲، ۹۸۱۲، ۹۸۹۴، ۱۰۱۱۰	روسپی ۴۱۹۴، ۴۱۹۵، ۱۰۶۴۰
رئیس روحانی ۵۳۱۹، ۵۴۹۶	رها کننده ۲۸۷۷، ۹۹۹۸، ۹۹۹۹، ۱۰۲۷۰	روسپی گری ۱۰۶۳۹
رئیس شونندگان ۵۹۴۴	رهاندن ۱۰۵۵۶	روستا ۳۸۲۲، ۴۸۱۴
	رهانیدن ۹۹۹۶، ۱۰۰۲۳، ۱۰۲۵۷، ۱۰۲۶۲	روستی ۸۵۹۱
	۱۱۳۹۱، ۱۰۳۸۳	روسری ۹۳۷۱
	رهایی ۲۷۲۳، ۲۹۰۰، ۲۹۰۹، ۴۴۸۸، ۶۳۹۱	روش ۹۶۴، ۲۲۱۶، ۲۷۴۷، ۴۶۵۸، ۷۱۲۰
	۷۱۹۷، ۹۹۹۳، ۹۹۹۵، ۹۹۹۷، ۱۰۰۲۰	۷۳۳۶، ۷۶۷۱، ۹۳۴۴، ۹۳۴۶، ۹۳۴۶
	۱۰۰۹۹، ۱۰۲۶۳، ۱۰۲۶۹، ۱۰۵۵۵، ۱۱۳۸۸	۱۱۴۵۳
	۱۱۴۱۱	روشن ۸۴۷۹، ۸۵۷۱، ۸۵۹۸، ۸۶۰۴، ۸۶۲۱
	رهبایت ۳۷۸۰، ۹۰۳۴، ۹۲۹۶	روشنایی ۷۸۸۶، ۸۵۷۵، ۸۶۲۳
	رهبر ۱۸۸، ۶۹۸۴، ۸۹۷۳، ۹۲۳۱، ۹۸۰۰	روشن بینی ۸۱۶۱
	رهبر سپاه ۸۸۷۶	روشن تر ۸۵۷۳، ۸۶۰۷
	رهبری کردن ۷۰۲۰، ۷۳۸۰، ۹۷۵۲	روشن شدن ۷۴۵۵، ۷۹۰۵
	رهبری کننده ۶۹۸۴	روشن شده ۱۳۰۹، ۷۹۰۶، ۷۹۰۷
	رهرو ۱۸۵۲، ۱۹۱۵	روشن کردن ۴۹۸، ۱۳۰۷، ۶۲۴۰، ۷۸۸۳
	رهروان ۱۴۸۷	۹۰۲۱، ۷۹۰۴
	رهسپار ۸۴۱۱، ۸۴۱۳	روشن گر ۸۴۸۴
	رهسپار شدن ۱۰۵۳۹	روشنی ۲۴۵۹، ۲۴۹۳، ۸۴۷۹، ۸۴۸۲، ۸۵۷۱
	رهنگر ۴۰۲۷	۸۶۰۴، ۸۶۰۹، ۸۶۱۰
	رهن ۶۰۲۴، ۸۱۲۴	روغن ۸۵۷۰
	رهنا ۹۲۳۱	روغن گاو ۴۰۷۶
	ریاست ۱۰۷۹۸	روغن مالیدنی ۳۲۵۸
	ریاضت کشیدن ۴۱۰۳	روفتن ۳۴۴۸، ۶۹۹۹، ۷۶۴۵
	ریختن ۲۸۷، ۱۹۵۰، ۵۲۴۱، ۷۴۹۶، ۷۵۳۷	روم ۲۷۱۲
	۸۶۷۴، ۱۰۱۳۳، ۱۰۱۵۷، ۱۰۱۸۸	رومی ۲۷۱۳، ۲۷۸۸، ۳۹۳۴، ۳۹۳۵
	ریخته ۱۰۴۴۱	روند ۹۳۴۸، ۹۳۴۶
	ریز ۸۶۴۰، ۹۳۰۲	رونده ۸۴، ۲۰۷۵، ۲۱۳۴، ۲۱۳۵، ۹۳۴۲
	ریزاندن ۸۶۷۴	۹۳۵۰
		رونوشت کردن ۱۰۷۳
		روی ۶۵۵۶، ۸۵۶۱، ۸۶۶۰، ۸۶۶۴

ز

زاج ۱۱۱۹۷	زاج ۱۱۱۹۷	زاج ۱۱۱۹۷
زاجه ۱۱۱۹۷	زاجه ۱۱۱۹۷	زاجه ۱۱۱۹۷
زادگاه ۱۴۱۲، ۸۳۹۱	زادگاه ۱۴۱۲، ۸۳۹۱	زادگاه ۱۴۱۲، ۸۳۹۱
زادگاهی ۸۳۹۲	زادگاهی ۸۳۹۲	زادگاهی ۸۳۹۲
زادگرد ۴۴۰، ۴۴۱، ۱۱۱۳۳	زادگرد ۴۴۰، ۴۴۱، ۱۱۱۳۳	زادگرد ۴۴۰، ۴۴۱، ۱۱۱۳۳
زادن ۱۲۵، ۱۲۷، ۴۰۵، ۴۱۱، ۱۱۱۹۳، ۱۱۳۳۰	زادن ۱۲۵، ۱۲۷، ۴۰۵، ۴۱۱، ۱۱۱۹۳، ۱۱۳۳۰	زادن ۱۲۵، ۱۲۷، ۴۰۵، ۴۱۱، ۱۱۱۹۳، ۱۱۳۳۰
۱۱۳۴۳	۱۱۳۴۳	۱۱۳۴۳
زاده ۱۲۳، ۴۰۰، ۴۱۳، ۴۴۷، ۲۳۴۵، ۱۱۱۹۵	زاده ۱۲۳، ۴۰۰، ۴۱۳، ۴۴۷، ۲۳۴۵، ۱۱۱۹۵	زاده ۱۲۳، ۴۰۰، ۴۱۳، ۴۴۷، ۲۳۴۵، ۱۱۱۹۵
زار ۱۱۱۶۱، ۱۱۱۷۳	زار ۱۱۱۶۱، ۱۱۱۷۳	زار ۱۱۱۶۱، ۱۱۱۷۳
زار زار ۱۱۱۸۹	زار زار ۱۱۱۸۹	زار زار ۱۱۱۸۹
زارع ۴۹۲۱	زارع ۴۹۲۱	زارع ۴۹۲۱
زارگریستن ۱۱۱۸۱	زارگریستن ۱۱۱۸۱	زارگریستن ۱۱۱۸۱
زاری ۱۱۱۷۷	زاری ۱۱۱۷۷	زاری ۱۱۱۷۷
زاغ ۱۱۱۳۴	زاغ ۱۱۱۳۴	زاغ ۱۱۱۳۴
زاق ۱۱۱۳۵	زاق ۱۱۱۳۵	زاق ۱۱۱۳۵
زاقدان ۱۱۱۳۹، ۱۱۱۴۰	زاقدان ۱۱۱۳۹، ۱۱۱۴۰	زاقدان ۱۱۱۳۹، ۱۱۱۴۰
زال ۱۱۵۸۱	زال ۱۱۵۸۱	زال ۱۱۵۸۱
زالی ۱۱۴۱۴	زالی ۱۱۴۱۴	زالی ۱۱۴۱۴
زامیاد روز ۱۱۳۲۶	زامیاد روز ۱۱۳۲۶	زامیاد روز ۱۱۳۲۶
زانو ۴۵۹۱، ۱۱۱۵۵	زانو ۴۵۹۱، ۱۱۱۵۵	زانو ۴۵۹۱، ۱۱۱۵۵
زائوزدن ۶۶۰۷، ۶۶۲۲، ۶۷۲۶، ۶۷۲۷	زائوزدن ۶۶۰۷، ۶۶۲۲، ۶۷۲۶، ۶۷۲۷	زائوزدن ۶۶۰۷، ۶۶۲۲، ۶۷۲۶، ۶۷۲۷
۶۷۴۶، ۶۷۳۶	۶۷۴۶، ۶۷۳۶	۶۷۴۶، ۶۷۳۶

زانوزده ۸۸۸۶، ۱۲۳۸	زره ۱۱۵۵۴، ۷۸۶۶، ۲۳۱۲	زندباف ۱۱۳۶۱، ۱۱۳۴۲
زانوزان ۶۷۲۷، ۶۶۲۲	زری ۱۱۵۷۵	زندگی ۴۵۹۷، ۴۵۹۴، ۲۳۵۲، ۱۰۳۰، ۴۳۱
زاویه‌دار ۵۰۵۱	زربین ۱۱۵۷۷، ۱۱۵۷۶	۱۱۴۴۵، ۱۱۴۴۱
زائده‌ی گوستی ۱۰۹۲۱	زربین‌پایه ۱۱۵۷۳	زندگی‌بخش ۲۲۹۱، ۱۲۴۰، ۱۰۵۶، ۱۰۵۵
زایش ۱۱۳۴۰، ۱۱۳۳۶، ۱۱۱۹۲، ۲۳۷۱، ۷۹۹	زربون ۱۱۴۰۱	۱۱۴۴۸
زایمان ۱۱۳۴۰، ۱۱۳۳۶	زشت ۳۰۶۰، ۲۹۸۱، ۶۰۵، ۵۷۹، ۴۶۴	زندگی‌دادن ۲۲۸۸
زاینده ۱۱۳۴۱	۳۱۸۹، ۳۱۹۸، ۴۱۲۶، ۴۱۴۹، ۴۱۵۴، ۴۶۱۳	زندگی‌کردن ۴۵۹۳، ۲۳۴۸
زاقو ۱۱۱۹۷	۶۶۳۵، ۶۷۲۰، ۸۱۳۶، ۱۱۵۸۸، ۱۱۵۸۹	زندلوف ۱۱۳۶۲
زاییدن ۱۱۳۳۰	۱۱۵۹۱، ۱۱۵۹۷	زنله ۴۵۹۶، ۴۵۹۵، ۲۹۸۷، ۲۳۵۳، ۲۳۵۲
زباله ۳۶۰۱، ۳۶۰۰	زشتی ۳۲۰۰، ۳۱۹۱	۴۶۰۴، ۴۶۲۰، ۱۱۴۴۶، ۱۱۴۴۹، ۱۱۴۸۸
زبان ۱۱۲۳۹، ۱۱۲۳۵، ۹۰۳۹، ۶۸۵۲، ۲۲۹۶	زعفران‌هندی ۵۰۴۰	زنله‌کردن ۵۶۷۸، ۲۲۸۸، ۱۲۴۲
۱۱۲۴۲، ۱۱۲۴۱	زغار ۱۱۲۵۴	زن‌زاقو ۱۱۱۹۷
زبان‌بیرون‌کشیدن ۱۱۲۳۶	زغال ۸۷۷۶، ۱۵۴۸	زن‌زناکار ۱۰۶۴۰
زبان‌دان ۷۲۷۵	زفان ۱۱۲۳۹	زن‌شاهزاده ۴۰۷۰
زبان‌سغدی ۹۰۳۹	زلف ۵۴۴۳	زن‌شکار ۲۱۹۲
زبان‌هی‌آتش ۹۰۲۲	زمان ۱۴۰۰، ۱۲۵۳، ۱۰۴۵، ۸۳۴، ۳۴۳	زن‌صیغی ۷۱۲۵، ۷۱۲۳
زبانی ۱۱۲۴۲	۲۱۳۹، ۲۳۱۸، ۴۵۸۴، ۴۵۸۵، ۴۵۸۶	زنگ ۴۷۷۷
زبرجد ۹۷۲	۴۸۸۷، ۴۸۹۳، ۵۸۷۷، ۶۵۷۷، ۷۲۰۴، ۷۲۴۹	زن‌گناهکار ۵۰۲۵
زبردست ۴۸۴۷	۷۴۵۰، ۸۱۲۱، ۸۸۰۲، ۱۱۳۱۷، ۱۱۳۲۱	زنگوله ۴۷۷۷
زبور ۵۶۹۰	۱۱۳۲۳، ۱۱۴۸۶، ۱۱۴۸۹	زن‌مزدور ۴۸۲۳
زجر ۷۴۹۸	زمانی ۱۱۴۹۰، ۱۱۴۱۹، ۱۱۳۱۸، ۴۸۸۹	زن‌مسیحی ۹۶۷۰
زحل ۵۱۳۴	زمرّد ۵۴۴۶	زنهار ۱۱۵۴۹
زحمت ۹۶۲۷، ۴۱۴۳	زمستان ۱۱۳۲۹، ۱۱۳۰۴، ۲۳۲۰	زوجه ۹۹۶۸، ۹۹۵۵
زحمت‌کش ۴۱۱۲	زموختن ۱۱۳۲۶، ۲۳۱۹	زود ۱۱۲۵۶، ۹۷۷۹، ۳۸۷۰، ۲۶۹۱
زحمت‌کشیدن ۳۸۳	زمین ۱۰۶۳۳، ۱۰۲۲۵، ۹۲۴۰، ۸۸۷۹	زودرس ۹۶۶۲، ۹۶۴۱
زخم ۴۰۹۲، ۴۰۹۰، ۴۰۸۹	۱۰۷۵۱، ۱۱۲۱۷، ۱۱۲۲۱، ۱۱۲۲۵، ۱۱۵۱۷	زور ۴۰۵۳
زخمی ۸۴۶۲، ۴۰۹۷	زمین‌خوردن ۵۸۹۶	زورگو ۱۱۲۰۹، ۳۵۸۸
زدن ۴۳۳۲، ۴۰۷۲، ۳۹۲۰، ۲۳۷۵، ۲۰۴۲	زمین‌خیز ۱۱۲۳۰، ۱۱۲۲۴	زورمند ۱۱۲۰۹
۴۵۸۷، ۴۵۹۲، ۴۶۱۹، ۸۳۹۰، ۱۰۶۰۶	زمین‌کنده ۱۱۲۲۷	زوزه‌کشیدن ۹۸۶۱، ۴۱۹۰
۱۰۷۸۲، ۱۱۳۳۱، ۱۱۶۰۲، ۱۱۶۰۳	زمین‌گذاشتن ۶۰۷۲	زهدان ۱۱۱۹۹، ۱۱۱۴۰
زده ۱۰۷۸۳	زمینی ۱۱۲۲۲	زهر ۱۱۵۲۳، ۱۱۱۶۰، ۱۱۱۵۹، ۴۵۴۸، ۴۵۶۷
زر ۱۱۵۶۶، ۱۱۵۴۴، ۳۷۵۶، ۳۴۲۹	زن ۹۹۶۸، ۹۹۵۵، ۸۹۹۹، ۲۴۰۷، ۲۱۸۹	زهر‌آگین ۱۱۱۶۵
زرابت ۲۳۳۲	۱۰۹۹۲	زهردار ۱۱۱۶۵، ۴۵۷۰، ۴۵۶۹
زراعت ۴۹۲۳	زن‌آزاد ۲۳۰۱، ۴۰۱	زهرمانند ۴۵۶۸
زراود ۲۳۳۲	زنا ۱۰۶۳۹، ۱۰۶۲۴، ۱۸۳۱	زهر‌موش ۵۵۵۹
زراودی ۲۳۳۲	زن‌اکار ۱۰۶۴۰	زهره ۵۸۳۶
زربفت ۱۱۵۷۵	زنان ۱۰۳۷۰، ۹۹۶۱، ۲۲۰۴، ۲۱۹۸	زهري ۱۱۱۷۱، ۴۵۷۰، ۴۵۶۹
زرتک ۱۰۵۸۶	زنان‌برگریذه‌ی مانوی ۳۷۶۰	زیاد ۴۵۱۰، ۴۲۵۳، ۴۲۰۴، ۴۰۰۸، ۶۸۰
زرد ۱۱۵۸۰	زنانه ۲۱۹۱	۴۵۱۲، ۷۴۲۹، ۹۴۰۴، ۹۴۶۸، ۹۶۳۸
زردشت ۱۱۴۲۰، ۵۵۱۵، ۲۳۳۳	زنباره ۲۱۹۲	زیادتر ۴۵۱۱
زردشتی ۵۶۹۳، ۵۵۱۳	زن‌برگریذه‌ی مانوی ۳۷۵۸	زیادتر از حد ۴۰۱۹
زرقام ۱۱۵۶۹	زنجیر ۱۱۵۵۲، ۸۹۲۱	زیادشدن ۱۰۷۸۴
زرگر ۱۱۵۷۲	زنفخ ۱۱۳۶۵	زیادکردن ۲۶۱۸
زرگون ۱۱۵۷۱، ۱۱۵۷۰	زندان ۷۱۴۵، ۲۶۶۳، ۲۶۴۷، ۲۶۴۳	زیادی ۴۰۰۹
زرنگ ۵۰۷۹، ۴۸۷۲	زندانبان ۲۶۶۹، ۲۶۶۵	زیان ۴۲۴۱، ۴۶۱۰، ۴۵۴۴، ۴۵۲۴، ۴۲۸۸
زرنگی ۱۶۰۳	زندانبان‌تاریک ۶۱۴۱	۸۶۶۸، ۱۱۵۲۱، ۱۱۵۳۴، ۱۱۵۳۵
زروان ۱۱۴۱۵، ۲۳۳۶، ۲۱۰۹	زندانی ۷۷۵۵، ۷۷۴۶	زیان‌دیده ۱۱۶۰۸
زروان‌بغ ۱۱۴۱۶	زندانبانی‌کردن ۷۷۵۴، ۷۱۴۹، ۷۱۴۸	زیبا ۸۷۲۵، ۴۹۱۴، ۴۸۵۸، ۳۴۱۰، ۲۰۸۹

سبز ۷۰۵، ۷۰۷، ۱۰۷، ۱۱۴۰۱، ۱۱۴۰۲، ۱۱۴۰۳	ساحل ۲۲۸، ۱۱۳۱۴، ۱۱۳۲۵، ۱۱۳۵۵، ۱۱۳۵۶	۹۱۱۸، ۹۴۰۸، ۹۴۱۱، ۹۴۳۳، ۱۰۶۵۷
سبزرنگ ۷۰۷	ساحل مقابل ۸۱۲۵	۱۰۸۲۲، ۱۰۷۱۴
سبزی ۱۱۴۰۰	ساخت ۴۹۸۷، ۷۵۱۵	زیباتر ۴۹۱۵، ۹۱۱۹
سیک ۸۶۴۱، ۸۶۴۵، ۱۰۸۲۸	ساختمان ۳۷۸۹، ۳۷۹۳، ۴۲۵۷، ۴۴۳۰	زیبایی ۴۳۴۲، ۴۳۹۶، ۴۸۵۶، ۴۸۶۰، ۴۸۶۵
سیکبار ۴۷۴۹	۷۰۸۷	۹۴۱۱
سیکتر ۸۶۴۶	ساختن ۲۵۲، ۱۰۷۹، ۳۷۸۵، ۳۷۹۱، ۵۳۶۱	زیتون ۱۱۵۹۹
سیکی ۱۰۸۲۹	۷۸۹۱، ۷۸۶۳، ۷۱۰۲	زیر ۳۱۲۲، ۳۱۲۷، ۳۱۲۸، ۳۱۵۰، ۶۳۳۴
سبل ۱۶۰۱	ساخته ۱۵۱۵، ۳۶۶۳، ۳۷۹۴، ۷۸۷۲	زیرا ۳۱۴۸، ۴۹۳۲، ۶۴۵۲، ۶۴۸۰، ۶۴۸۱
سپاس ۱۲۸۳، ۱۶۰۴، ۱۶۲۲، ۲۲۸۳، ۲۲۸۶	ساخته از صندوق ۳۲۳۳	۶۴۸۹، ۶۵۷۵، ۶۹۹۴، ۶۹۹۵، ۷۲۶۵
۳۰۹۶، ۳۳۶۸، ۶۴۲۶، ۶۴۹۲، ۶۵۰۳	ساخته شدن ۷۹۰۹	۸۳۲۳
۷۲۰۵، ۸۸۸۲، ۸۹۲۰	سار ۸۹۳۰	زیراکه ۶۵۷۵
سپاس کردن ۱۶۶۷	سارق ۹۵۱۴	زیرتر ۳۱۵۸
سپاسگزار ۱۰۰۶۴	ساروک ۸۷۲۴	زیرک ۱۶۳۶، ۱۱۲۲۹، ۱۱۵۶۲
سپاس گزاردن ۱۶۱۵، ۲۲۸۴، ۵۶۷۷، ۸۹۰۸	ساروی ۸۷۲۴	زیرکی ۱۶۰۳، ۴۶۱۲
۸۹۲۴	ساز ۳۲۰۶، ۳۲۰۷، ۳۲۱۹، ۳۳۵۲، ۹۶۲۸	زیرنظر ۷۷۲۴
سپاه ۱۵۹۲، ۲۳۸۳، ۸۸۷۴	۱۱۳۳۱، ۹۶۲۹	زیره ۱۱۵۶۳
سپاهافزار ۱۵۹۳	سازشکار ۲۵۳	زیرین ۳۱۲۳، ۳۱۲۵
سپاهی ۱۵۹۴، ۲۳۴۲، ۸۸۷۷	سازش کردن ۲۵۲	زیستن ۲۳۴۸، ۴۵۹۳، ۱۱۴۳۷، ۱۱۴۴۰
سپاهی آزاد ۴۲۶	سازگار ۲۵۳، ۲۵۴، ۱۰۸۶	۱۱۴۵۷
سپر ۷۸۶۶	سازنده ۳۷۸۹	زیستی ۴۵۹۶
سپردن ۱۳۵۰، ۷۰۵۴، ۷۰۶۴، ۷۰۹۷، ۷۹۹۴	سازو برگ ۱۰۷۸، ۱۱۲۰، ۷۷۹۱	زین ۷۷۹۱، ۸۳۴۸، ۸۷۰۱
۷۹۹۶، ۸۰۹۰	ساعت ۴۵۸۴، ۴۵۸۶، ۷۲۰۴، ۱۱۳۲۱	زینافزار ۱۱۵۵۴
سپرده ۷۰۵۵، ۷۰۶۸، ۱۱۵۴۹، ۱۱۵۵۰	ساغر ۹۳۲۲	زین پشمین ۱۳۴۵
سپری ۸۷۴۹، ۸۷۵۵، ۸۷۵۷، ۱۰۶۳۱	ساق پا ۹۱۵۶	زینت ۱۵۹، ۱۳۱۸، ۸۳۱۲
سپری از اول ماه ۸۷۵۷	ساقی ۱۱۵۰۷	زینت کردن ۸۲۹۹
سپس ۷۰۴، ۱۲۹۷، ۱۳۵۳، ۱۵۰۷، ۱۹۶۵	ساکن ۹۵۳، ۱۵۷۵، ۵۶۳۲، ۵۶۳۳	زیندار ۱۱۵۵۳
۲۰۷۶، ۳۳۷۵، ۳۳۸۱، ۶۵۲۳، ۷۲۵۶	ساکن بودن ۳۲۵۱، ۵۶۲۳، ۶۰۶۹	زین کردن ۹۳۴
۷۴۷۴، ۷۴۹۴، ۷۵۲۶، ۷۵۴۱، ۷۸۷۹	سال ۳۹۲، ۸۹۴۵، ۸۹۴۶، ۸۹۵۰، ۹۳۰۸	زین و برگ ۶۱۰۶
۸۵۴۳	سالخورده ۵۲۳۰	زین و سلاح اسب ۱۶۲۳
سپل ۱۶۴۶	سالک ۱۴۸۵	زینهارخوار ۱۱۵۵۹
سپنج ۱۶۲۸، ۲۳۹۱، ۸۸۷۸	سالکان ۱۴۸۷	زیور ۱۱۶۱۱
سپند ۱۶۲۹	سال گاو ۴۰۷۸	
سپندارمذ ۱۶۰۰، ۸۸۷۹، ۸۸۹۵، ۱۱۲۳۲	سالم ۲۱۵۱، ۲۳۰۲، ۳۵۶۹، ۳۶۰۷، ۳۶۰۸	
سپندارمذ روز ۸۸۹۷	۴۵۹۹، ۴۶۰۱، ۴۸۷۳، ۸۲۲۴، ۸۰۸۸۲	
سپندان ۹۴۶۷	۱۱۴۸۱، ۱۱۴۸۲	
سپهد ۸۸۷۵	سالمندی ۱۱۴۱۴	
سپیده ۱۶۱۷	ساله ۸۹۴۶	
سپیده دم ۱۹۹۶، ۲۴۶۵، ۱۰۲۹۶، ۱۰۵۵۱	سالها ۸۹۴۹	
سپیده دمیدن ۱۰۵۵۲	سالیانه ۶۹۸۸	
ستارگان ۱۶۸۷	سام ۸۷۰۰	
ستاره ۱۰۰۸، ۱۱۸۶، ۱۶۸۵، ۵۸۳۶	سامعه ۷۷۰۲، ۷۷۰۴، ۷۶۶۸	
ستاره شناس ۱۰۱۴، ۸۸۲۷، ۸۸۶۹	سایبان ۷۲۴۱، ۹۱۰۴	
ستیاغ ۸۹۸۲	ساینده ۹۰۶۱	
ستاک ۱۶۷۶	سایه ۹۱۰۴	
ستان ۸۹۸۴، ۸۹۹۶	ساییدن ۱۱۰۸، ۹۲۰۷، ۹۲۰۹	
ستاندن ۳۸۲۹، ۳۸۴۹، ۱۱۵۴۵، ۱۱۶۰۰	ساییده ۱۰۹۳	
ستانده ۳۸۵۱	سبب ۹۲۸	
ستایش ۲۴، ۷۰، ۲۲۱، ۶۷۴، ۶۷۵، ۱۲۶۳	سبت ۹۱۹۱	

ژ

ژاله ۱۱۵۳۰
ژرف ۵۸۴۲، ۵۸۴۵، ۵۹۴۹، ۶۲۴۴، ۶۳۴۶
۶۳۴۷
ژرفا ۵۸۴۴
ژعدا ۴۶۱۱، ۱۱۵۳۸، ۱۱۵۴۲
ژغار ۴۵۷۴
ژنده ۱۱۵۵۵
ژنده پیل ۱۱۵۵۶
ژونکی ۱۱۵۱۲
ژیمدا ۴۶۱۱، ۱۱۵۳۸، ۱۱۵۴۲

س

ساحر ۳۱۷۲، ۱۰۱۳۷

سردرد ۸۹۷۱، ۸۹۵۹	سختی ۳۱۰۲، ۳۰۷۷، ۲۳۱۴، ۱۷۵۱، ۱۷۴۳	۴۳۵۶، ۴۳۵۵، ۴۳۴۵، ۴۳۴۰، ۴۱۸۹
سرد شده ۱۰۸۷	۹۳۸۱، ۹۲۴۳، ۹۲۲۰، ۹۲۰۵، ۷۳۴۰	۸۸۸۲
سرزمین ۱۱۲۲۵، ۲۹۱۱	۱۱۴۸۰، ۱۰۰۰۰	ستایش کردن ۶۶۳۲، ۶۷۱، ۲۱۹، ۲۰
سرزنش ۷۱۳۷، ۶۷۲۲، ۶۶۳۸، ۶۱۹۰، ۶۰۵۹	سختی اندیش ۹۲۴۵	ستایشگر ۲۵
۱۱۱۰۰، ۱۰۹۲۹، ۸۶۳۲، ۸۶۳۰، ۸۰۱۵	سختن ۸۹۶۵، ۸۷۶۷، ۸۷۵۰، ۸۷۳۹، ۸۵۵۳	ستاینده ۴۳۴۸، ۶۸
سرزنش کردن ۶۳۴۸، ۶۱۸۹، ۶۰۵۸، ۵۹۱۹	۹۸۹۶، ۹۸۱۵، ۹۳۱۸، ۹۰۹۵، ۹۰۸۴، ۹۰۴۳	ستبر ۱۶۷۹
۸۶۳۱، ۶۶۳۹	۱۰۲۸۳، ۱۰۲۸۱	ستم ۷۸۱۸، ۷۲۴۶، ۲۸۶۲، ۲۸۶۱، ۱۵۱۷
سرسپردگی ۱۹۴۶	سختن ابلهانه ۳۵۴۳	۱۰۵۴۶
سر سخت ۱۰۵۳۴	سختن باز ۷۳۴۸	ستمیدنه ۹۶۵۶، ۹۶۵۴، ۷۹۵۷، ۵۵۹
سرش ۸۹۳۳	سختن تو خالی ۳۵۴۳	ستمکار ۸۹۹۳، ۲۳۹۲، ۱۶۹۸، ۱۶۸۰
سرشار ۸۲۰۷	سختن گفتن ۱۰۲۷۵، ۹۰۴۲، ۸۷۶۵، ۴۵۷۱	ستمکارتترین ۸۹۹۲
سرشک ۹۴۶۳	۱۰۲۸۰، ۱۰۲۷۹	ستم کردن ۱۰۰۶۷، ۲۸۶۳، ۲۸۵۹، ۵۵۷
سرشناس ۷۶۳۰	سختنگو ۱۰۲۸۲	ستم کشیدن ۵۳۸۹، ۱۱۴۰
سرشویی ۸۹۶۱	سختنور ۹۰۹۶	ستمگر ۱۱۵۰۰، ۱۱۲۰۹
سرغ ۸۹۵۸، ۸۹۵۶	سدر راه ۳۹۹۸	ستمگری ۱۱۴۹۹
سرفراز ۷۸۶۱	سر ۸۹۲۷	ستنه ۸۹۹۵، ۱۶۷۹
سرفراز تر ۷۸۳۴	سر ۸۹۳۵، ۸۹۳۰، ۸۷۱۹، ۷۸۸۱، ۷۸۸۰	ستوپا ۱۶۹۰
سرفراز شدن ۷۸۶۰	۸۹۷۲	ستودن ۴۳۳۷، ۲۶۸۶، ۶۷۱، ۶۷۰، ۲۱۹، ۶۷
سرفرازی ۴۴۴۰	سراب ۳۹۴۴، ۳۸۵۲، ۴۶۰	۱۱۲۷۴، ۵۹۱۱
سرفت ۹۵۱۶	سرا زیر ۳۱۵۱	ستوده ۴۳۵۲، ۴۳۵۰، ۴۳۴۱، ۶۷۲، ۲۲
سر کرده ۸۹۷۳، ۸۹۴۱، ۳۲۴۳	سراسیمگی ۹۱۲۲	۶۶۳۳
سرکش ۳۵۳۱	سراسیمه ۹۱۲۴، ۹۱۲۱، ۱۷۲۹	ستوده تر ۴۳۵۱
سرکوب کردن ۱۰۰۸۰، ۲۴۹۸، ۵۵۷، ۱۴۰	سرایدار ۸۸۹۴، ۴۶۶۰	ستوده ترین ۶۷۳
سرگردان ۱۰۸۹۰، ۲۱۴۸	سرباز ۸۸۷۷، ۲۳۴۲، ۱۵۹۴، ۳۳۸، ۳۳۷	ستور ۹۰۰۸، ۹۰۰۷، ۱۷۱۳، ۱۶۹۳، ۱۶۹۱
سرگردان شدن ۱۰۸۸۵	سرباز پیاده ۶۷۹۳، ۶۷۵۳	ستون ۲۳۹۵، ۱۶۸۹
سرگردانی ۱۰۸۸۹، ۱۰۸۸۷، ۹۱۴۷، ۶۷۴۰	سربالا ۸۸۰۹، ۱۵۸۴	ستون شکوه ۲۴۵۵، ۳۱۳
سرلشگر ۸۸۷۶	سربلند ۴۴۳۹	ستون نور ۸۹۶۶
سرما ۷۴۶۶، ۱۰۸۷	سربلندی ۴۴۴۰	ستیخ ۱۶۹۵
سرمایه ۶۳۳	سربند ۱۰۲۳۱	ستیر ۶۹۱۸، ۶۸۹۹
سرنگون ۷۷۴۹	سربا ۶۴۲۹، ۶۴۱۹	ستیز ۷۷۱۸، ۶۸۲۳
سرود ۱۱۳۴۴، ۸۹۶۵، ۸۹۳۴، ۶۵۱۵، ۶۴۹۵	سرپرست ۸۹۴۰	ستیزه ۱۱۲۴۸، ۶۵۸۰
سرودمانوی ۱۰۸۴۰	سرپرست صومعه ۵۲۱۵	ستیزه جو ۹۰۰۱، ۸۲۷۸، ۷۷۱۹
سرود مذهبی ۵۶۹۰، ۲۴۹۲	سرپرست نبوشاگان زن ۵۹۳۹	ستیزه جویی ۳۳۶
سرودن ۸۹۳۱	سرپوش ۹۸۶۵، ۸۹۲۹، ۷۶۶۵	ستیزه خو ۶۵۸۳
سرور ۱۰۸۱۶، ۸۹۴۸، ۴۴۶۴، ۷۵۶، ۷۵۱	سرپیچی ۱۱۹۲	ستیزه کردن ۸۱۲۹
۱۰۸۷۳، ۱۰۸۷۰	سرپیچی کردن ۵۴۰۳، ۱۱۹۳، ۱۰۳۲	ستیزه گر ۶۵۸۲، ۶۵۸۱
سرور ۵۴۱۰، ۲۵۴۳	سرچشمه ۱۰۶۰۸	ستیغ ۱۶۹۵
سرور آمو ۵۴۱۳	سرحد ۱۰۰۶۳	سحر ۱۰۹۲۵، ۱۰۱۹۴، ۴۸۹۴، ۳۱۷۱
سرور بودا ۲۶۱۴	سرخ ۵۱۱۵، ۴۸۳۴	سحر ۱۰۲۹۶، ۱۹۹۶
سرور جهان ۴۵۶	سرخاب ۴۳۹۲	سحر خیز ۲۶۷۴
سرور خدایان ۲۵۵۱	سرخ دهان ۴۸۳۵	سخت ۴۵۷۹، ۳۵۸۷، ۱۷۴۲، ۱۶۹۸، ۶۰۶
سرور مانی ۵۴۴۷، ۵۲۲۸	سرخ روی ۴۸۴۰	۹۳۵۱، ۹۲۴۱، ۹۲۱۸، ۹۲۰۲، ۸۷۸۸، ۴۵۹۸
سروش روز ۸۹۳۳	سرخ کردن ۷۷۹۷	۱۱۴۷۲، ۱۱۲۸۴، ۹۶۴۳، ۹۶۳۶، ۹۳۷۶
سروقت ۸۱۲۱، ۴۵۸۵	سرخ منقار ۴۸۳۵	۱۱۴۷۷
سره ۸۹۷۲، ۸۹۳۰	سرخوش ۸۹۷۰	سخت تر ۱۱۴۷۸، ۱۱۲۸۸، ۹۲۱۹
سرهنگ ۸۹۶۴، ۸۹۵۳، ۸۹۴۸	سرد ۸۹۶۳	سخت دل ۱۱۴۷۳، ۸۲۸۵، ۲۳۹۳، ۲۳۹۲
سری ۸۴۵۵	سردار ۸۹۴۸	۱۱۴۷۴
سریانی ۹۰۷۵	سردار دین ۳۷۷۹	سخت گیر ۸۹۹۵، ۳۵۸۸، ۳۵۸۷

سنگی ۸۸۵۶، ۸۸۶۳	سلام ۱۱۴۸۵، ۹۱۹۷، ۵۹۸۵، ۳۶۱۵	سریر ۸۴۶۶
سنگ یشم ۲۲۳۰	سلامتی ۱۱۴۸۵، ۹۱۹۷، ۵۹۸۵، ۳۶۱۵، ۳۶۰۹، ۲۱۵۲، ۳۶۱۴، ۳۶۰۰، ۸۲۰۰	سریع ۱۱۲۵۶، ۹۷۳۰، ۹۷۰۸، ۴۵۷۶
سنگین ۴۱۸۴، ۴۱۸۰، ۴۰۶۵، ۲۴۷۸	سلسله‌ی تانگ ۴۰۸۱	۱۱۲۷۶، ۱۱۲۵۷
سنگین بار ۴۸۷۶	سلطان ۱۰۶۶۶، ۲۰۸۱	سریع تر ۱۱۲۵۸، ۹۷۱۵
سنگین تر ۴۱۸۸	سلطنت ۱۰۶۶۵، ۶۶، ۲۰۸۰، ۷۱۸، ۷۱۵	سریں ۹۳۶۴
سنه ۹۳۰۸	سلطنت کردن ۲۰۸۳، ۷۲۳	سزا ۷۹۶۴
سوال ۱۰۱۱۹، ۱۹۱۴، ۵۳۲	سلطنتی ۴۳۴۳، ۲۰۸۲، ۷۲۴	سزاوار ۱۰۸۲، ۱۰۸۵، ۱۰۸۶، ۱۵۳۲، ۸۶۹۴
سوء نیت ۴۹۷۱	سلطه ۱۰۶۴۵، ۸۶۸۷	۸۶۹۶
سوء هاضمه ۱۱۵	سلوکیه ۸۸۱۰	ستنی ۱۰۷۰۸، ۷۱۴۰
سوء هضم داشتن ۱۱۴	سلول ۴۷۳۳	سطح زمین ۷۲۱۷
سوار ۲۴۸۸، ۲۴۸۵، ۲۴۷۱، ۲۴۷۰	سُم ۱۶۴۶	سعایت خواه ۷۳۴۳
سوار بودن ۶۶۹۶	سُم دار ۱۶۴۷	سُعد ۵۵۵۶
سوار شدن ۲۶۲۵، ۲۶۲۴، ۲۶۲۳، ۲۵۲۹	سمرقند ۸۸۲۰، ۴۰۵۰	سُعد کوفی ۱۶۶۸
۳۰۹۳، ۳۰۹۱، ۳۰۷۴	سمرقندی ۸۸۱۹، ۸۸۱۲	سعی صبر ۱۰۹۵۲
سوار شده ۳۰۷۵	سمسارا ۴۴۰	سعی ۲۱۱۶
سواره ۲۴۸۸، ۲۴۷۰	سمک ۸۸۳۲	سغد ۶۸۹۳
سواری ۲۶۲۴، ۲۴۸۷، ۲۴۷۲	سمن ۸۸۱۶، ۱۵۸۸	سغدی ۳۸۰۵، ۸۷۶۱، ۸۷۶۳، ۸۷۶۴
سوترا ۹۰۸۱	سن ۳۷۴	۹۰۳۷، ۹۰۳۸، ۹۰۳۹، ۹۰۷۹
سوخت ۱۱۳۲۷، ۸۸۰۳، ۷۸۸۶، ۱۸۲۷	سُنبه ۹۰۶۱	سغدیان ۹۰۴۱
سوختن ۷۸۸۵، ۷۸۸۳، ۳۵۳۳، ۲۵۷	سُنبیدن ۹۰۵۹	سفارت ۱۱۲۷۳، ۱۱۰۲۳
۷۹۰۴، ۷۹۰۵، ۷۹۰۶، ۸۰۷۶، ۸۷۶۸، ۸۸۰۳	سنت ۴۷۸۵، ۳۵۹۴، ۳۴۵۲، ۳۴۳۹، ۹۸۱	سفال ۴۱۹۲
۹۰۸۶، ۹۰۴۷، ۹۰۴۵، ۹۰۲۱	۶۸۰۷، ۵۳۷۲	سفالی ۴۲۷۳، ۴۱۹۶
سوختنی ۹۰۵۰، ۸۸۰۴	سنتی ۳۴۳۸	سفت ۹۳۵۱
سوخته ۹۰۴۹، ۷۶۰۸، ۷۲۵۱، ۲۷۴	سَنج ۱۰۳۹۵	سفتن ۹۰۱۷، ۹۰۵۹، ۹۰۶۳، ۹۰۶۸
سود ۳۰۳۱، ۳۰۲۴، ۳۰۲۲، ۱۴۶۶، ۱۲۵۷	سَنجاق مو ۸۷۰۷	سفتنی ۹۰۶۰
۳۴۸۹، ۳۴۸۷، ۳۰۳۸، ۳۰۳۳، ۳۰۳۲	سَنجد ۹۱۳۳، ۹۱۳۲	سفته ۹۰۱۹
۶۷۲۸، ۶۵۸۷، ۶۵۷۶، ۴۰۲۰، ۳۶۴۲	سَنجد سوراخ کن ۹۱۳۴	سفر الاحیا ۸۸۳۱، ۸۸۲۱
۱۰۱۳۱، ۱۰۱۲۷، ۹۰۷۸، ۷۱۱۲، ۶۷۲۹	سَنجلی ۹۱۳۲	سفر کردن ۱۰۸۸۵
۱۰۱۸۰	سند ۷۸۹۵، ۵۷۷۶	سفره ۲۸۴۲، ۳۹۸۹، ۱۰۶۹۰
سودا شن ۹۱۸۴، ۹۰۲۸، ۵۳۹۰، ۳۱۵۳	سند ۸۲۲۸، ۵۲۲۳، ۳۳۱	سفید ۱۶۱۶، ۱۶۱۷، ۱۶۱۸، ۸۹۱۲، ۸۹۲۵
سوداگر ۱۰۶۸۸	سندس ۸۸۵۴	سفیر ۶۶۹۱
سوداگری ۱۰۶۸۹	سند فروش کنیزک ۳۴۵۵	سق ۴۶۳۷، ۴۶۳۶، ۴۶۳۱
سودمند ۱۰۱۵۹، ۸۴۶۷، ۶۷۳۳، ۶۵۸۸	سنسکریت ۸۸۶۱	سقط (جنین) ۶۸۶۸، ۷۴۸۱
سودن ۱۱۰۸	سنگ ۸۸۵۷، ۸۸۵۵	سقط کردن ۶۰۷۲
سوده ۱۰۹۲۳	سنگ آسیاب ۱۴۲۱	سقف ۷۹۲۰، ۷۲۴۱، ۴۷۲۵
سوراخ ۱۰۱۶۳، ۴۸۷۵، ۲۹۱۴، ۲۹۱۳، ۲۹۱۲	سنگاب تعمید ۱۰۵۸۰	سقمونیا ۸۷۸۷
۱۰۴۱۵	سنگ بارانزا ۳۱۷۱	سقوط ۱۸۹۱
سوراخ بینی ۶۲۲۸، ۶۰۱۸	سنگ بلور ۴۵۰۰	سکار ۸۷۷۶
سوراخ شده ۹۰۱۹، ۷۷۴۸، ۹۹۵	سنگ جادو ۳۱۷۱	سکر آور ۵۴۹۱
سوراخ کردن ۲۶۸۷، ۱۰۰۵، ۹۹۴، ۵۰۹	سنگدل ۱۱۴۷۳	سکون ۷۸۱۳، ۱۵۷۰
۹۰۶۳، ۹۰۵۹، ۹۰۱۷، ۷۷۴۷	سنگر ۷۸۴۱، ۷۱۴۶، ۶۸۷۱	سکه ۷۹۱۰، ۶۸۷۴، ۵۱۲۲
سوراخ کننده ۹۲۲۹، ۹۰۶۱	سنگ ریزه ۹۳۹۷	سکه‌ی بخارا ۸۱۶۹
سوراخ گوش ۴۴۵۴	سنگ سار ۸۸۶۷	سکه‌ی زر ۳۷۵۶، ۳۴۲۹
سوراخ مار ۵۱۱۳	سنگ سیاه ۷۳۹	سگ ۸۴۶۵، ۵۰۵۹، ۸۶۰
سوراخ مو ۱۱۵۰۹، ۴۳۸۶	سنگ طلسم ۷۹۷۴	سگرتنه ۹۱۳۷
سوراخ نشده ۵۸۱۲	سنگ قیمتی ۹۷۲	سگ ماده ۴۰۹۵
سوری ۹۱۵۲	سنگه سوترا ۸۸۶۱	سلاح ۷۵۲۰، ۷۲۲۲، ۵۷۰۲، ۵۶۸۳، ۲۳۱۲
سوزان ۹۰۵۰، ۹۰۲۴، ۹۰۲۲، ۷۸۸۵، ۳۵۴۴		۱۱۵۴۳

شاهین ۱۱۵۰۱، ۹۸۵۵، ۷۴۰۶، ۶۱۵۴
 شاید ۴۷۱۵، ۳۴۷۸
 شایسته ۲۴۰۱، ۲۳۴۰، ۲۲۷۴، ۲۲۷۳، ۱۰۸۵
 ۱۱۱۲۷، ۱۰۷۳۹، ۶۵۸۸، ۴۴۰۷
 شایسته‌ی احترام ۷۶۲۹
 شایسته‌ی سرزنش ۸۶۳۲
 شایسته‌ی قربانی ۳۵۷۲
 شایعه ۱۱۴۳۹، ۱۱۲۰۵، ۹۸۹۵، ۹۸۱۴، ۳۵۶۶
 شایگان ۹۱۸۲
 شب ۱۰۶۵۹، ۲۰۹۳، ۷۳۷
 شبان ۱۰۷۹۰، ۲۱۲۸
 شبانگهی ۲۰۹۴
 شبانه ۱۰۶۶۰، ۲۰۹۴
 شبانه‌روز ۵۶۶۸
 شباهت ۷۴۲۴، ۵۲۰۹
 شب پیش ۱۳۹۶
 شبستان کلیسا ۴۵۶۳
 شبی ۷۳۹
 شب‌کور ۹۱۷۹
 شبنم ۶۰۱۵، ۵۹۹۴، ۵۹۸۹
 شبیه ۵۶۲۶، ۵۳۵۴، ۵۳۲۲، ۵۱۹۳، ۱۰۳۵
 ۵۶۲۹
 شبیه‌بودن ۵۶۲۵
 شپش ۹۳۱۳، ۸۵۰۷
 شتاب ۷۶۴۸، ۷۵۷۷، ۶۷۸۶، ۲۰۰۵، ۹۹۹
 ۹۰۳۱، ۹۰۲۹
 شتاباندن ۶۷۸۸
 شتاب‌کردن ۶۷۸۷، ۶۴۲۱، ۱۲۶۱
 شتابیدن ۶۷۸۷
 شتافتن ۹۰۲۷
 شتر ۱۰۷۹۷، ۲۱۲۹، ۷۸۴
 شجاع ۱۰۹۳۰، ۱۰۸۹۵
 شجاعت ۱۰۸۹۲، ۵۴۵۱
 شخ ۹۳۷۶
 شخص ۴۲۰۳، ۲۱۶۱، ۷۰۳، ۶۶۵، ۵۶، ۳۶
 ۴۴۷۷، ۴۲۷۸
 شخم‌زدن ۵۱۸۵، ۹۰۴، ۱۶۷
 شخم‌زده ۵۷۴۰
 شدت ۱۱۴۸۰، ۹۷۱۷، ۹۲۰۵
 شدن ۴۸۶۸، ۲۸۷۰، ۲۴۳۳، ۸۳۸، ۸۰۹
 ۹۹۱۱، ۹۳۴۰، ۷۰۳۵، ۴۹۳۹
 شدنی ۵۰۲۳
 شده ۴۷۰۱
 شدید ۹۷۱۸، ۹۶۳۶، ۹۲۰۲، ۴۵۱۲، ۲۸۲۷
 ۱۱۴۷۲، ۱۱۲۸۴
 شراب ۵۲۸۵، ۴۰۵۹
 شراخوار ۱۱۵۰۴
 شرارت ۳۱۰۰، ۳۰۹۸

شاخه ۹۳۷۷، ۹۳۱۱، ۹۱۴۸
 شاخه‌ی کوچک ۷۲۱۵
 شاخه‌ی نازک ۲۳۸۴
 شاخه‌ی نورسته ۱۶۷۶
 شاد ۱۰۰۲۸، ۹۱۶۷
 شاداب ۴۸۴۰
 شادمان ۹۱۷۶، ۹۱۷۳، ۹۱۷۱، ۹۱۶۸، ۷۱۹۰
 ۱۰۳۱۲، ۱۰۰۲۲
 شادمان‌شدن ۱۰۰۲۱
 شادمانی ۱۰۰۲۲، ۹۱۷۴، ۹۱۷۰، ۹۱۶۹
 شادی ۷۹۱۶
 شاکرا ۶۴۳
 شاکيامونی ۹۱۵۰
 شاگرد ۱۱۲۸۶، ۴۶۰۷، ۳۶۱۷، ۳۵۸۹
 ۱۱۵۰۸، ۱۱۴۷۶
 شاگردی ۳۵۹۰
 شال کشیش ۱۰۱۷۶
 شام ۱۰۶۵۰
 شام‌خوردن ۱۰۶۴۹
 شامگاه ۱۰۶۴۸، ۷۲۵۲، ۲۹۶۴
 شامه‌ی قوی ۲۸۹۵
 شامی ۹۱۵۳، ۹۱۵۲
 شانزده ۱۰۷۹۱
 شانزدهم ۱۰۷۹۲
 شانس ۱۱۰۲۷
 شانه ۸۷۰۷، ۴۰۳۴، ۲۹۸۹
 شاه ۷۵۱، ۷۴۹، ۷۲۷، ۷۲۰، ۷۱۹، ۷۱۳
 ۴۳۵۷، ۲۵۴۳، ۲۱۰۸، ۲۱۰۰، ۲۰۸۱، ۷۵۶
 ۱۰۷۱۲، ۱۰۶۷۶، ۵۴۱۵، ۵۳۲۹، ۵۳۲۷، ۶۴
 ۱۰۸۱۴، ۱۰۸۱۲، ۱۰۷۲۰
 شاهانه ۴۳۵۸
 شاه پیلان ۸۳۲۲
 شاه خدایان ۲۵۵۷، ۲۱۰۹
 شاهد ۱۰۳۰۹
 شاهدانه ۵۰۷۶
 شاهدخت ۱۰۴۵۰
 شاه‌دوم ۳۷۳۴
 شاهزاده ۴۰۷۰، ۳۸۰۵، ۲۵۸۳، ۲۵۸۲
 ۱۰۵۱۷، ۱۰۴۷۹، ۱۰۴۵۷، ۵۳۹۰، ۴۴۶۷
 ۱۰۸۱۳
 شاهزاده خانم ۱۱۱۳۸
 شاه فیلان ۸۴۵۲، ۸۴۰۸
 شاهنشاه ۹۱۵۷
 شاهوار ۵۳۲۸، ۷۲۹
 شاه هفت کشور ۵۵۱
 شاهی ۲۰۸۲، ۷۵۲، ۷۱۸، ۷۱۶، ۷۱۵، ۷۱۴
 ۵۲۹۰، ۴۴۶۶، ۴۴۶۵، ۴۴۴۳، ۲۱۱۰، ۲۱۰۷
 ۱۰۸۱۵، ۱۰۸۱۱، ۵۳۲۸

۹۵۵۰، ۹۴۷۳، ۹۰۵۸
 سوزاندن ۹۵۴۷، ۹۰۲۱، ۷۸۸۳، ۳۵۳۰
 سوزن ۱۰۲۲۲
 سوزن‌دوزی ۱۰۵۰۷
 سوزنده ۹۰۲۳
 سوسن ۹۰۷۶
 سوشیانس ۱۷۲۲
 سوگند ۱۰۴۸۶، ۹۰۵۳، ۹۰۴۴
 سوگندخوردن ۱۰۴۸۷، ۹۰۵۵، ۴۴۱۴
 ۱۰۴۹۰
 سوگوار ۹۰۵۴، ۹۰۳۶، ۵۲۲۱، ۷۴۵
 سوگواری ۵۲۲۲
 سوم ۱۷۹۱، ۱۷۸۸، ۱۷۷۸، ۶۵۲، ۶۲۳، ۶۲۱
 ۹۳۳۵، ۳۲۸۶، ۳۲۸۳، ۱۸۱۶، ۱۸۱۵، ۱۸۱۴
 سومین ۳۲۸۶، ۶۲۳
 سوی ۸۶۹۲، ۶۴۵۶، ۳۰۲
 سوی چین ۳۲۴۱
 سه ۹۳۸۳، ۳۶۱۸، ۶۵۳
 سهام ۲۴۴۸
 سه‌شنبه ۱۰۲۶۴، ۱۰۲۲۱، ۱۰۱۰۸
 سه‌مهر ۶۵۴
 سه‌هزار ۶۵۷
 سی ۹۴۵۹
 سیاره ۱۰۱۶۵، ۸۲۹۰، ۶۹۱۶
 سی‌ام ماه ۵۹۱۳
 سیاه ۹۳۳۸، ۹۱۷۸، ۹۱۷۷، ۷۳۹
 سیاه‌رنگ ۹۱۷۸
 سیب ۸۸۱
 سیب آدم ۴۲۵۰
 سیر ۹۳۴۶، ۸۱۱۵، ۸۹۷، ۸۹۵، ۸۹۴، ۶۱۱
 سیرکردن ۸۸۷
 سیرشدنی ۸۱۴۰، ۱۳۸۸
 سیری ۸۱۱۷، ۲۵۰۱، ۱۰۶۹، ۸۹۶، ۸۸۵
 ۸۱۲۰، ۸۱۱۸
 سیری‌ناپذیر ۱۳۸۸
 سیستان ۸۷۵۳
 سینوس ۹۱۳۸، ۵۴۴۹
 سیمد ۹۴۶۰
 سیخ ۹۱۱۸
 سیلاب ۵۸۲۴
 سیما ۴۹۱۲، ۴۸۵۶
 سیمون ۹۲۸۵، ۹۱۲۶
 سیمه‌سار ۹۱۲۴
 سینه ۱۷۸۵

ش

شاخ ۹۳۱۱، ۹۱۴۸

شگفتی ۱۰۳۳۷، ۱۰۳۳۴، ۱۰۱۹۷، ۴۸۲۸	شکارچی ۹۹۰۳، ۹۲۲۶، ۹۲۱۳، ۵۹۲۲	شرافت ۹۴۸۲
شل ۹۲۳۹	شکار دوست ۷۳۷۹	شرح ۶۰۴۵، ۷۰۴۱، ۶۳۲۰، ۶۰۸۲، ۶۰۸۰
شلی ۱۵۴۶	شکاف ۹۲۰۶	۱۰۳۴۶، ۷۰۵۰
شلاق ۱۰۸۰۸	شکافتن ۷۹۲۲، ۷۴۹۹، ۴۶۹۸، ۴۶۲۷	شرح دادن ۷۰۴۹، ۷۰۴۷، ۷۰۴۶، ۷۰۰۹
شما ۳۸۵۵، ۲۶۳۶، ۲۴۳۴، ۱۷۶۴، ۱۷۵۹	۹۲۰۷، ۸۰۷۸	۷۰۷۶، ۷۰۷۰
۹۶۰۶، ۹۲۸۱، ۹۲۵۹	شکافته ۱۱۱۳	شرح دهنده ۷۰۴۳
شمار ۷۹۳۶، ۶۶۷۵	شکال ۹۲۱۴	شرع ۶۱۳۸، ۳۵۹۴
شمارا ۳۸۵۵، ۲۶۳۶	شکر ۹۲۲۲	شرعی ۳۳۱۷
شمارش ۹۲۷۱، ۷۹۴۰	شکردن ۹۲۲۹، ۱۷۳۹	شرف ۹۴۸۲
شماره ۸۷۰۳، ۵۴۰۵	شکردی ۱۰۲۲۲	شرق ۱۹۹۷، ۱۵۸۳
شماره‌ی اصلی ۲۹۱۵	شکرگزاری ۳۰۹۶، ۲۲۸۶	شرقی ۱۰۷۶۵
شماره‌ی بنیادی ۲۹۱۵	شکروف ۱۷۵۱	شرکت ۱۹۲۸، ۷۸۸
شماس ۹۲۸۰، ۶۷۹	شکست ۱۹۹۸، ۵۱۴	شرم ۹۱۹۸، ۹۱۸۵، ۳۰۹۵
شمال ۶۵۱۸، ۶۴۹۳	شکست خوردن ۱۳۳۱، ۱۰۳۳	شرم داشتن ۹۲۰۰، ۱۷۳۲
شمردن ۹۲۶۱، ۷۹۴۳، ۷۹۳۷، ۱۷۶۳، ۱۷۶۰	شکستن ۲۰۳۸، ۱۹۹۵، ۱۱۹۳، ۱۰۳۲، ۱۰۳۱	شرمگاه ۹۱۸۷، ۱۷۳۱
۹۲۷۳	۲۱۱۴، ۴۳۳۲، ۵۴۰۳، ۸۷۸۳، ۱۰۶۰۶	شرمندگی ۹۲۰۱
شمرده ۹۲۶۸، ۷۹۴۴	۱۰۷۸۲	شرمنده ۹۱۹۹، ۹۱۸۶
شمرده شدن ۷۹۳۸	شکسته ۱۰۷۸۳، ۸۷۸۵، ۲۰۳۹، ۱۰۴۳	شرنگ ۹۳۱۹
شمشیر ۱۰۶۱۴، ۵۰۹۸، ۳۳۲۶، ۱۳۶	شکسته شدن ۱۰۳۳	شروستی ۹۱۶۳
شمع ۴۷۶۲	شکفتن ۹۲۰۷	شروع ۸۷
شمعدان ۴۷۶۲	شکل ۴۸۵۶، ۱۴۶۳، ۹۶۴، ۸۶۸، ۸۶۷	شروع کردن ۲۶۸۵، ۶۹۰، ۹۸، ۹۷، ۸۶
شمعون ۹۲۸۵، ۹۱۲۶	۴۸۶۵، ۷۸۶۵، ۷۳۲۸، ۵۰۹۱، ۴۹۱۲، ۴۸۶۵	۷۱۱۷، ۶۹۵۲، ۵۱۷۲، ۳۸۶۹، ۳۸۶۴
شمن ۹۲۸۷	۱۰۹۳۷، ۱۰۳۹۹، ۸۲۸۰	شریعت ۴۷۸۵
شنی ۹۲۸۸	شکل گرفته ۱۰۹۴۲	شریف ۱۱۳۸۴، ۸۵۲۶، ۸۴۷۳، ۸۴۷۲
شن ۹۳۹۷	شکل یافته ۴۸۵۷	شریک ۱۹۲۷، ۹۰۲، ۱۵۲
شنا ۸۸۴۵	شکم ۴۹۶۰، ۴۷۱۲، ۳۰۹۴	شستشو ۱۰۲۳۰، ۸۹۶۱، ۸۸۴۵، ۳۹۸۷
شناخت ۸۱۰۵، ۷۶۱۵، ۷۵۷۹، ۱۴۱۳، ۱۲۳۵	شکم روش ۱۶۳	شستشوی دست ۳۶۵۶
۱۱۳۳۸، ۸۱۰۸، ۸۱۰۷، ۸۱۰۶	شکنجه ۶۶۸۱، ۶۵۳۵، ۵۰۱۱، ۴۱۴۵، ۱۸۷۶	شستن ۸۸۴۴، ۸۸۴۳، ۸۸۴۲، ۳۹۸۶
شناختن ۴۰۰۴، ۳۸۳۸، ۱۲۳۴، ۳۹۳	۹۹۸۶، ۹۶۳۴، ۷۹۴۵، ۷۹۲۱، ۷۵۰۲، ۷۴۹۸	۹۱۲۸، ۸۸۵۲
۷۶۰۳، ۷۵۸۵، ۷۵۷۶، ۷۵۶۲، ۵۶۷۷	شکنجه دادن ۸۱۳۱، ۸۱۰۱	شته ۸۸۵۰
۸۰۳۴، ۷۶۷۲، ۷۶۲۶، ۷۶۲۰، ۷۶۱۴	شکننده ۹۲۲۹، ۲۸۵۰	شش ۱۰۸۰۳، ۱۰۲۷۲، ۱۰۰۴۱، ۷۸۶
۸۱۰۴، ۸۱۰۳، ۸۰۹۹	شکوفای ۲۶۷۷، ۱۶۴۱، ۹۹۲، ۱۹۲	شش دانگ ۱۰۷۸۷
شناختنی ۸۱۰۹	شکوفایی ۲۶۹۴	ششم ۱۰۰۴۳، ۱۰۰۴۲، ۱۰۰۲۷، ۱۰۰۲۶، ۷۸۱
شناخته ۸۰۳۶، ۴۲۳۵، ۲۳۳۹	شکوه ۷۳۳۱	۱۰۷۸۹، ۱۰۲۶۶، ۱۰۲۶۵
شناسا ۱۱۱۵۲	شکوه ۲۰۹۰، ۷۳۳، ۷۳۲، ۷۰۲، ۵۳، ۴۸	شش معبد ۱۰۸۰۳
شناکردن ۸۸۵۲، ۳۹۸۶	۲۴۶۲، ۴۳۴۲، ۳۹۱۸، ۳۹۱۴، ۳۸۵۶	شصت ۱۰۷۹۳
شنبه ۹۲۸۳، ۹۱۹۱، ۵۱۳۴	۱۱۳۸۳، ۴۳۵۵	شعبده باز ۳۷۴۷
شن دار ۹۳۹۶	شکوه مند ۹۵	شعله ۹۰۲۲، ۷۰۸۵، ۳۴۶۶، ۳۴۵۶
شنوایی ۷۷۰۴، ۷۷۰۲، ۷۶۹۹، ۷۶۶۸	شکیبا ۷۵۵۱	شعور ۲۰۴۵
شنوندگان ۵۹۰۴، ۵۹۰۳، ۵۹	شکیبایی ۷۹۸۴	شغال ۹۲۱۴
شنوندگان زن ۵۹۳۸	شکیبایی ۱۰۹۵۲	شغل ۱۴۴۹
شنونده ۷۷۰۵، ۵۹۴۷، ۵۹۴۶، ۵۹۳۶، ۵۹۰۵	شکیل ۴۸۵۸	شفا ۸۳۲۵
۷۷۱۳، ۷۷۱۲	شکار ۹۲۱۴	شفابخش ۸۳۰۵
شنی ۹۳۹۶	شگرف ۸۷۸۸	شفایافتن ۸۳۳۵
شنیدن ۶۲۴۶، ۵۹۴۸، ۵۹۴۱، ۵۹۰۲، ۲۰۹۶	شگفت آور ۱۰۱۹۵	شق ۹۳۷۶، ۹۲۰۲
۷۷۰۶، ۷۷۰۳، ۷۷۰۲، ۷۷۰۰، ۷۶۶۹	شگفت انگیز ۱۰۳۳۸، ۱۰۱۴۳، ۶۴۵۹، ۴۸۲۹	شک ۳۴۹۲، ۳۴۹۰، ۳۴۶۱
۸۰۴۷، ۸۰۱۴، ۷۷۰۷	۱۰۸۲۲، ۱۰۳۳۹	شکار ۵۹۲۵، ۵۹۲۴، ۱۷۴۸
شنیده ۷۷۱۱، ۲۰۹۶	شگفت ترین ۳۹۶۷	شکار باز ۷۳۷۹

صفا ۱۹۸۸، ۲۲۵۸
 صلح ۱۰۴۴۸، ۱۰۴۳۴، ۳۷۰۴
 صلیب ۷۹۴۵، ۷۹۲۱، ۷۶۳۸، ۶۶۸۱، ۳۲۰۲
 ۷۹۴۷، ۷۹۴۶
 صغ ۴۷۷۶، ۲۲۰۱
 صغی ۲۲۰۲
 صمیمی ۱۱۰۳۵، ۲۴۱۶، ۲۲۴۶، ۱۹۸۵، ۱۹۵۳
 صمیمیت ۲۴۱۷
 صندل ۳۲۳۳، ۳۲۳۲، ۳۲۲۹
 صندلی ۳۲۳۳
 صندلی گردونه ۸۴۶۶
 صندوق ۹۶۲۶، ۹۶۲۵
 صنعت ۷۱۰۸
 صورت ۷۳۷۷، ۶۵۵۶، ۳۷۴۳، ۱۰۱۸
 ۱۰۹۳۷، ۸۶۶۴، ۸۶۶۰، ۷۷۲۲، ۷۷۲۱
 صورت پوش ۸۶۶۲
 صورتی ۱۰۱۵۳
 صومعه ۵۲۱۴، ۴۳۷۳، ۲۶۱۰
 صومعه دار ۵۲۱۵
 صومعه‌ی بودایی ۸۸۶۵
 صیاد ۷۴۸۵

ض

ضخامت ۳۴۷۲
 ضخیم ۳۴۷۱
 ضلّزهر ۶۵۴۸
 ضربه ۴۰۸۹
 ضرر ۱۱۵۳۵، ۱۱۵۳۴، ۴۲۴۱، ۴۶۱۰
 ضروری بودن ۴۲۹۲
 ضعف ۱۰۷۰۸، ۱۰۷۰۷
 ضعیف ۱۰۷۰۵، ۶۳۶۶، ۴۹۰۰
 ضعیف تر ۱۰۷۰۶
 ضداد ۳۲۵۸
 ضیافت ۴۴۳۰
 ضیافت خدایان ۱۰۶۹۲

ط

طب ۲۹۷۶، ۲۹۷۵
 طبع ۸۱۷۴
 طبق ۸۳۸۹، ۸۳۷۰، ۷۸۸۲، ۷۴۱۲، ۶۲۱۶
 ۹۸۳۱
 طبق قانون و سنت ۳۴۳۹
 طبقه ۹۲۱۱
 طبقه‌ی پست جامعه ۳۲۳۰

شیوا ۵۳۰۵
 شیون ۱۰۶۷۳، ۲۰۸۵، ۷۴۴، ۷۲۶
 شیون کردن ۷۳۳۰
 شیون کنان ۷۱۳۲
 شیوی ۹۱۸۴

ص

صاحب ۱۰۸۷۳، ۱۰۸۷۰
 صاف ۵۴۷۹، ۱۹۹۱، ۱۹۸۲
 صاف شدن ۱۹۵۸
 صاف شده ۶۵۱۰
 صبح ۳۸۷۰، ۲۴۵۲، ۱۸۶۲
 صبح زود ۳۸۷۰، ۲۶۸۸، ۲۶۷۳
 صبح شدن ۱۰۵۵۲
 صبحگاه ۳۸۷۳، ۳۸۷۲، ۲۶۹۳، ۲۶۹۲
 صبر ۷۹۸۴
 صبور ۷۵۴۸، ۲۹۰۵
 صحبت ۱۱۲۱۹، ۷۹۲۹
 صحبت کردن ۱۱۲۲۰، ۱۱۱۳۲
 صحرا ۸۴۲۲، ۳۷۲۲، ۳۵۳۴
 صحرائی ۳۷۲۳
 صحیح ۱۰۳۰۲، ۹۹۴۵
 صد ۹۰۰۴، ۸۹۸۱

صدا ۱۰۱۰۹، ۱۰۰۹۸، ۱۰۰۹۷، ۹۸۱۵، ۹۳۱۶، ۱۰۲۵۸
 صدازدن ۸۳۹۳، ۴۵۸۰
 صداقت ۲۲۵۸
 صدا کردن ۱۱۲۶۲، ۱۱۲۶۰، ۱۰۰۳۶، ۴۶۰۹، ۱۱۵۳۱، ۱۱۲۹۰
 صدپا ۸۹۹۷
 صدف ۹۳۶۵
 صدفی شکل ۹۳۶۵
 صدقه ۹۵۲۹، ۷۵۵۹
 صدقه خواستن ۷۵۵۸
 صدمه ۹۸۹۲، ۱۰۳۴
 صدمه زدن ۱۱۴۲۶، ۴۰۷۲، ۳۴۸۲
 صد و پنجاه ۹۰۰۶
 صد و هشتاد ۹۰۰۵
 صدیقان ۱۴۹۲
 صدیق مانوی ۱۴۹۱
 صرع ۷۴۴۴، ۱۳۲۰
 صرف نظر کردن ۶۸۴۹
 صرف نظر کرده ۶۸۵۹
 صعود ۸۸۴۷، ۷۸۵۹، ۲۱۳۸، ۱۰۵۱
 صعود کردن ۱۰۵۲
 صف ۲۴۳۰

شنیده شدن ۷۷۰۶، ۷۷۰۰
 شنیده شدنی ۷۶۹۹
 شوخ چشم ۹۳۵۸
 شوخی ۹۰۹۰، ۴۶۷۵، ۴۶۷۴، ۱۵۳۶
 شور ۶۳۷۳، ۵۹۷۲
 شورش ۸۸۸۸، ۱۶۱۳، ۱۶۱۲، ۱۶۱۱
 شوشک ۱۷۸۶
 شوق ۸۷۰۸، ۱۱۰۱
 شوکران ۹۳۵۳
 شوهر ۱۰۴۱۸، ۴۹۶۲، ۲۵۴۷
 شهادت ۱۰۳۰۸، ۳۰۸۲
 شهادت دروغ ۱۱۲۷۱
 شهبانو ۶۴۴۴، ۲۴۵۸
 شهر ۴۳۷۴، ۳۶۰۶، ۳۶۰۳، ۳۳۴۶، ۲۱۱۷، ۴۷۹۰، ۴۷۷۰، ۴۷۶۱، ۴۷۴۱، ۴۷۰۰، ۷۷۸۲، ۶۱۸۲، ۵۰۰۷، ۴۹۴۶، ۴۹۳۷، ۹۳۹۰، ۹۱۶۳، ۸۹۵۸، ۸۹۵۶، ۷۹۵۹، ۱۰۸۰۳، ۹۷۲۴
 شهر باستانی سفد ۶۸۹۳
 شهرت ۵۷۷۷، ۵۷۷۴، ۳۵۶۶، ۱۲۶۳، ۱۱۴۳۹، ۱۱۲۰۵، ۹۴۴۳
 شهر سبز ۷۰۹
 شهرستان ۹۱۶۴
 شهری ۴۷۷۸، ۴۷۵۷
 شهریار ۷۱۹
 شهریار ی ۱۰۸۱۰، ۹۳۷۸
 شهریار ی آسمانی ۱۰۸۱۱
 شهر یور روز ۱۰۶۷۷، ۷۵۷
 شهوت ۱۸
 شهوت انگیز ۱۶
 شهوت پرست ۷۳۳۹، ۴۱۵۱
 شهوت ران ۱۰۲۱۶
 شهوت رانی ۱۰۶۲۴
 شهید ۱۰۳۰۹
 شیطاین ۱۰۹۷۹
 شیب ۱۰۸۰۸
 شیر ۱۰۶۶۸، ۹۳۲۳، ۹۳۲۰، ۲۰۸۴، ۷۴۶
 شیر گاو ۴۰۷۴
 شیری ۷۴۷
 شیرین ۶۱۷۰، ۵۷۸۵
 شیرین تر ۹۳۸۵، ۶۰۰۰، ۵۷۹۱، ۵۷۸۸
 شیرینی ۱۰۷۱۵، ۵۷۹۰، ۵۷۸۶
 شیرینی خورده ۶۸۶۰
 شیشه یی ۲۱۰
 شیطان ۱۰۹۷۶، ۹۲۹۳، ۱۸۱۲
 شیطانی ۹۲۹۱، ۳۸۱۱
 شیفته‌ی شکار با شاهین ۷۴۰۶
 شیفته‌ی کشتار ۷۳۸۲

عروس ۹۳۶۶
 عروسی ۱۱۱۴۸
 عزت ۸۴۷۴
 عزیز ۷۳۶۸، ۷۳۳۷، ۳۹۷۳، ۳۹۶۲، ۲۱۸
 عزیزان ۷۳۹۲
 عزیزتر ۷۰۳۱، ۳۹۷۱، ۳۹۶۲
 عزیزترین ۷۳۹۹، ۳۹۶۲
 عزیزترین عزیزان ۷۳۴۴، ۳۹۵۲
 عزیزداشتن ۳۹۵۷
 عشاء ربانی ۵۰۳۶
 عشق ۷۳۵۱، ۷۳۴۷، ۵۶۶۵، ۳۹۷۷، ۳۹۵۴
 ۷۳۹۷، ۷۳۹۶
 عصا ۷۸۱۲، ۳۶۴۷
 عصب ۶۸۰۱، ۳۵۵۲
 عصبانی ۸۰۸۹، ۴۱۸۶، ۴۱۷۲، ۴۸۲
 عصبانی تر ۴۸۴
 عصبانی شدن ۴۱۸۵، ۴۸۱
 عصفر ۱۰۵۸۶
 عضو ۸۳۶۸، ۴۰۹۲، ۳۰۶۳، ۹۶۹، ۶۴۹
 عضو استخوانی ۱۷۰۱
 عضو حسی ۹۵۱۵
 عطارد ۹۷۵۳
 عطر ۲۸۹۳، ۲۸۹۰
 عطردان ۲۸۸۹
 عطسه آور ۴۷۷۶
 غفو ۷۱۵۳، ۴۸۳۷، ۴۳۱۷، ۲۰۸۷، ۷۳۰
 ۷۱۶۹، ۷۱۶۳
 عفونت ۱۶۱
 عقب ۷۵۳۰، ۷۰۷۹، ۱۴۰۸
 عقب رفتن ۸۲۹۱، ۶۱۹۱، ۱۰۱۹، ۹۹۶
 عقب زدن ۳۹۹۰
 عقب کشیدن ۱۲۶۴
 عقب نشینی کردن ۶۴۳۷، ۱۰۱۹
 عقیبی ۷۰۹۸
 عقدنامه ۹۹۶۴
 عقرب ۶۲۸۸
 عقوبت ۶۵۳۵، ۶۵۳۲
 عقیده ۱۱۰۵۱، ۵۶۲۲، ۵۱۸۹، ۴۰۹۹
 عقیم ۸۹۸۲
 عکس ۱۰۳۱۷
 علاقه ۳۹۵۴
 علامت ۲۷۴۷، ۲۶۲۶، ۲۴۷۹، ۲۰۹۲، ۱۵۴۴
 ۱۰۶۵۸، ۷۱۳۰، ۵۹۲۳
 علامت استمراری فعل ۸۷۹۹، ۱۵۷۶
 علامت تعجب ۱۹۰۱
 علت ۸۰۶۶، ۸۰۶۱، ۷۱۹۸، ۹۲۸
 علف ۱۰۴۹۶، ۱۰۴۹۵، ۸۵۶۴
 علف تازه ۱۱۴۸۳

ع

عابر ۴۰۲۷، ۲۱۳۵
 عاج ۱۷۲۱، ۱۰۸۹، ۱۰۸۸
 عاج دار ۱۰۹۲، ۱۰۹۱، ۱۰۸۹
 عاجز ۸۸۳۶
 عاج ور ۱۰۹۱
 عادت ۶۶۲
 عادت کردن ۷۶۱۹، ۷۵۸۲، ۵۰۳
 عادت کرده ۱۰۹۶۶
 عادل ۳۴۳۴
 عادتی ۵۵۸۹، ۶۶۳
 عاری ۷۱۱۰
 عاری از کین ۵۰۹۹
 عاشق آواز ۷۳۵۴
 عاشق راه رفتن ۷۳۹۱
 عاطفه ۶۳۷۳، ۶۳۷۱
 عاقبت اندیش ۹۲۶۶
 عاقلانه ۴۲۱۲
 عاقل تر ۴۲۱۳
 عالم ۱۷۳۸
 عالم ۱۱۱۴
 عالی ۶۴۵۹، ۵۹۲۷، ۵۹۰۷، ۵۸۶۲، ۱۹۳
 ۹۸۳۹، ۹۴۰۳، ۹۱۵۹، ۸۶۹۸، ۶۴۷۰
 ۱۰۵۰۲، ۱۰۴۹۷
 عالیجناب ۱۰۸۱۷، ۹۷۰۳
 عامل ۸۲۸
 عامیانه ۵۵۸۹
 عبث ۱۱۴۰۸
 عبور دادن ۴۵۳۱
 عبوس ۸۹۹۵
 عجله کردن ۱۲۶۱
 عجیب ۴۸۹۸
 عدالت ۳۳۹۰
 عدد ۹۲۷۱، ۸۷۰۳، ۷۹۳۶
 عدسی ۵۶۱۹
 عذاب ۱۱۱۷۵، ۹۹۸۶، ۹۶۳۴، ۱۸۷۶
 عذاب ابدی ۶۳۰۱، ۶۰۷۰
 عنرطلبی ۷۷۸۹
 عرب ۹۵۲۵
 عربی ۹۵۲۶
 عرض ۷۹۲۹
 عرض کردن ۷۹۳۰، ۶۶۹۹، ۶۶۵۹، ۶۶۵۶
 ۸۰۷۹، ۷۹۳۳
 عرف ۳۴۵۲
 عرفانی ۸۴۵۵
 عرق کردن ۴۵۰۳
 عروج ۷۹۴

طبل ۵۰۴۹
 طبی ۲۹۷۳
 طیب ۲۹۷۲
 طبیعت ۶۳۷۸، ۶۳۷۴
 طبیعی ۶۳۷۸
 طحال ۸۹۰۷
 طرح شده ۵۸۶۱
 طرح کردن ۶۳۳۵، ۵۸۵۸
 طرد ۶۶۵۷، ۹۶۵
 طرد شده ۷۱۴۲
 طرد کردن ۷۰۱۰
 طرف ۷۲۰۶، ۶۴۵۶، ۵۰۵۷
 طرف توجه ۶۵۰۲، ۳۰۳۷، ۱۲۴۹
 طرف دعوا ۳۲۸
 طریق ۹۶۴
 طغیان کردن ۷۰۰۲
 طلا ۱۱۵۶۶، ۱۱۵۴۴
 طلاق نامه ۱۰۸۳۵
 طلائی ۱۱۵۷۱، ۱۱۵۷۰، ۱۱۵۶۹
 طلسم ۷۹۷۴
 طلوع ۸۸۷۲، ۱۵۸۳، ۱۰۵۱
 طلوع آفتاب ۴۵۰۲
 طلوع خورشید ۱۰۷۶۴
 طمع ۴۲۴۶
 طور ۳۸۸۸
 طوس ۹۷۲۴
 طولی ۹۷۲۶، ۲۱۷۶
 طول ۲۸۱۸، ۲۸۱۷
 طول کشیدن ۶۷۶۰
 طول و عرض ۷۸۲۷
 طولمار ۷۲۶۷، ۲۷۹۰

ظ

ظاهر ۵۶۳۰، ۴۹۱۲، ۴۸۵۶، ۸۶۸، ۸۶۷
 ۶۷۸۱، ۷۷۲۱، ۷۷۲۲، ۷۷۲۳، ۷۸۶۵
 ۹۱۰۷
 ظاهر شدن ۶۷۶۵
 ظرافت ۱۰۷۱۸، ۸۵۵۲، ۴۵۶۶
 ظرف ۴۳۶۲، ۱۷۶۷
 ظریف ۸۵۵۱، ۵۹۰۷، ۴۵۶۵، ۳۴۱۰، ۱۵۱۴
 ۱۱۱۴۳، ۱۱۱۴۲، ۹۱۱۸
 ظریف تر ۹۱۱۹
 ظلم ۶۷۶۹، ۲۸۶۲
 ظهر ۸۶۵۰، ۶۲۷۷
 ظهور ۱۰۴۱۲، ۱۰۴۰۵، ۶۷۷۹، ۳۵۵۱، ۲۲۲۰
 ظهور مسیح ۱۰۵۲۹

فراموشی ۳۸۸۳، ۳۸۶۷، ۲۷۱۴، ۲۷۰۹، ۳۹۴۵، ۷۰۰۰	فرمانبرداری ۵۹۵۳، ۳۹۰۶، ۹۰۵، ۱۶۸، ۸۹۶۹	فریادکشیدن ۹۰۹۷، ۸۳۹۵، ۸۳۹۳، ۶۶۴۵، ۹۱۴۴
فراوان ۲۶۷۷، ۲۵۱۰	فرمان برگزیدگی ۳۷۷۱	فریافته ۷۱۹۱
فراوانی ۳۹۲۹، ۲۶۹۴، ۲۵۰۶	فرمان دادن ۶۳۲۸	فریب ۵۳۵۶، ۵۳۵۲، ۳۹۴۴، ۲۷۹۱، ۲۴۲
فریه ۲۷۷۰	فرماندار ۷۱۶۲، ۵۷۲۷، ۳۹۰۴	۷۰۹۳، ۷۰۹۲، ۵۷۹۸، ۵۷۹۷، ۵۷۹۶
فرخ ۴۰۳۰	فرمانده ۴۵۰۵، ۴۴۹۵، ۴۳۵۷، ۴۲۸۴، ۷۴۹	۷۳۰۵
فرخار ۳۸۸۶، ۲۷۴۱	۴۵۰۷، ۸۹۵۳، ۸۹۴۸، ۷۱۶۲، ۵۴۱۵	فریب خوردن ۳۸۶۱، ۳۴۵، ۳۴۴
فرخندگی ۷۱۹۹، ۳۹۱۸	۱۰۶۶۹	فریب دادن ۳۸۶۰، ۳۵۶
فرخنده ۱۰۸۴۱، ۷۲۰۱، ۷۱۹۴، ۳۹۱۹، ۳۹۱۷	فرماندهی سپاه ۹۱۸۰	فریبکار ۳۷۹۹، ۳۷۲۸، ۳۵۸۸
فرخنده سیرت ۴۴۸۱	فرمانروا ۱۰۶۶۶، ۱۰۶۵۲، ۲۱۰۴، ۲۰۸۱، ۷۲۰	فریبنده ۷۰۸۰، ۵۷۹۶، ۵۷۹۲، ۵۷۸۰
فرخواک ۳۹۴۹	فرمانروایی ۱۰۶۶۵، ۱۰۶۵۱، ۴۰۵۸، ۷۱۳	فریز ۲۷۲۴
فرد ۵۷۳۷	۱۰۶۷۵	فریژ ۲۷۲۴
فردا ۲۷۵۵، ۲۶۹۱، ۲۶۸۸، ۲۶۷۳، ۱۸۶۲	فرمانروایی کردن ۱۰۶۶۷، ۲۰۸۳	فریژی ۷۲۹۱
۱۰۲۴۷، ۹۹۴۳	فرمانشنو ۷۱۶۸، ۳۹۰۷	فریسی ۷۳۸۵
فردفرد ۱۰۲۱۷	فرمانها و دستورهای دینی ۳۳۱۹	فریفتن ۱۴۴۴
فردوس ۷۱۰۳	فرمایش ۳۹۰۹	فریفته ۱۰۰۷۱، ۳۸۶۳
فردین ۳۷۸۱	فرمودن ۳۹۰۸، ۳۸۷۵، ۲۷۶۰، ۲۳۸۰	فریور ۳۹۱۵
فرزند ۲۸۳۳، ۲۳۶۲، ۴۳۱، ۴۰۳، ۱۲۴	۳۹۱۰، ۷۱۷۶، ۷۱۷۰، ۷۱۵۴، ۶۹۷۴	فزاینده ۷۷۸
۱۱۱۳۵، ۹۷۳۵، ۳۰۸۴	فرموده ۳۹۰۹	فزونی ۴۰۲۰، ۳۹۲۹، ۳۹۲۸
فرزندخواندگی ۲۳۶۴	فرنج ۷۰۱۸	فَز ۲۹۸۱، ۴۴۴
فرزند قانون ۳۵۹۹	فرنیافته ۵۷۱۴	فَزاک ۲۶۱۹
فرزندلی ۲۳۶۴	فروبردن ۹۷۴۱، ۲۷۹	فَزگن ۳۰۶۵
فرسب ۳۹۸۸	فروبرده شدن ۵۹۱۸	فَزَم ۳۰۶۶
فرستادن ۲۷۱۸، ۲۷۰۳، ۲۴۹۱، ۱۲۲۷، ۵۲۰	فروتن ۶۳۹۷، ۶۳۷۶، ۶۳۶۲، ۲۰۱۶	فساد ۳۸۵۷، ۲۶۳۹، ۲۱۸۰، ۳۷۷، ۳۵۳
۳۹۹۵، ۳۹۶۴، ۳۹۶۳، ۳۸۳۶، ۲۷۱۹	فروتنی ۹۱۹۸، ۹۱۸۵، ۶۳۹۶، ۶۳۷۵، ۱۱۳۸	۵۸۱۳، ۵۸۱۱
۴۰۰۰، ۶۹۳۸، ۶۹۹۰، ۷۰۲۴، ۷۰۲۶، ۷۲۱۱	۹۶۶۳، ۹۶۱۸	فش ۲۶۵۰
۷۲۳۴، ۷۳۸۷، ۷۳۸۴، ۷۳۸۳، ۸۳۷۷، ۹۷۹۲	فروختن ۷۴۰۱، ۷۳۹۳، ۷۰۱۱، ۶۹۲۶	فشار ۷۸۱۸، ۷۲۰۷، ۲۸۶۲، ۲۸۶۱، ۹۶۳۴
۱۰۰۳۱، ۹۹۴۰	فروختنی ۶۹۲۴	۱۰۵۴۶، ۹۶۵۲
فرستاده ۴۰۰۱، ۳۹۶۸، ۲۷۲۰، ۲۳۰۵، ۱۶۸۴	فروخته ۶۹۲۷	فشار آوردن ۲۸۶۳، ۲۸۶۰، ۲۸۵۹، ۵۵۷
۷۰۲۷، ۷۳۹۰، ۸۹۸۷، ۱۰۰۳۴، ۱۱۲۵۳	فرو د ۳۱۵۱، ۳۱۲۸، ۲۰۴۷، ۱۸۷۸	۴۰۱۶
فرستاده‌ی روشنایی ۸۴۸۳	فَرور ۷۱۹۰، ۳۹۱۵	فشاردادن ۷۲۰۹، ۱۱۰۸
فرسخ ۳۹۹۳، ۳۹۸۳	فَرورتی ۱۴۸۴	فشردن ۳۹۹۹، ۲۸۶۳، ۲۶۸۴
فرسنگ ۳۹۸۳، ۳۸۵۸، ۵۰۷	فرورد ۳۹۳۷	فشرده ۱۱۴۳، ۱۱۲۶، ۵۵۹
فرسنگی ۲۸۳۲، ۵۰۸	فروردین روز ۷۲۷۱، ۳۹۳۷، ۲۷۸۶	فشرده شدن ۵۹۱۸
فرسوده ۱۰۲۴۸، ۹۹۴۹، ۷۱۳۵	فرو رفتن ۱۸۹۰، ۱۸۸۵	فصل ۸۰۸۷
فرش ۷۲۳۰، ۳۹۸۸، ۱۰۹۸	فروزان ۱۰۳۶۱، ۲۶۸۱	فصل (کتاب) ۷۲۶۷
فرشته ۷۳۹۰، ۷۰۲۷، ۳۹۶۸، ۲۵۸۶	فروزندگی ۴۸۳	فضا ۱۳۴، ۱۳۳
فرشته‌ی نگهبان زمین ۱۱۲۳۲	فروزنده ۲۷۲۸، ۲۶۸۲	فَعال ۵۰۷۹
فرصت ۱۱۰۱۹	فروش ۶۹۴۸، ۶۹۲۵	فغان ۲۵۴۹، ۴۶۳
فرعی ۱۱۴۳۵	فَروشی ۷۲۹۸، ۱۴۸۴	فففور ۲۵۹۰، ۲۵۸۲
فرغانه ۲۷۴۰	فروغ ۳۹۳۲، ۲۴۵۹	فففورستان ۲۵۹۰
فرغانه‌یی ۲۷۴۰	فرومایگی ۴۵۴۷	ففکان ۲۵۷۲
فرقه ۳۷۶۶	فرومایه ۴۵۴۱، ۳۰۶۵	فقر ۳۶۶۶، ۳۶۶۱، ۳۲۸۲
فرقه‌گرایی ۲۹۵۳	فَرَوهر ۷۲۹۸، ۲۶۹۸	فقیر ۹۶۵۶، ۳۶۶۴، ۳۶۶۲، ۳۲۸۵
فرقه‌ی دینی ۳۷۶۶	فرهمند ۸۴۵۹، ۷۱۹۱، ۷۱۹۰، ۳۹۱۵	فک ۱۱۴۶۲
فرمان ۷۱۶۴، ۷۱۵۷، ۳۹۰۳، ۳۳۱۵، ۱۳۴۸	فریاد ۴۵۷۴	فکر ۵۱۸۹، ۵۱۸۶، ۲۰۴۵، ۱۷۶۲، ۱۷۶۱
فرمانبردار ۵۹۵۸، ۳۹۰۷، ۳۹۰۵، ۱۶۵۳	فریاد زدن ۸۱۱۴، ۸۱۰۰، ۷۳۳۰، ۶۵۵۸	۵۱۹۵، ۵۶۳۰، ۵۶۲۲، ۵۲۰۳، ۵۲۰۰
۸۹۶۸، ۷۱۶۸، ۷۱۶۶، ۵۹۹۵	۱۰۰۳۶	۹۲۶۲، ۷۵۹۱، ۷۱۷۲، ۷۱۶۵، ۶۵۶۰، ۶۵۵۷

قانع شدن ۲۵۰۵	۹۲۷۹، ۹۲۷۷، ۹۲۶۵
قانون ۱۲۶۰، ۳۴۳۱، ۳۴۳۳، ۳۴۳۹، ۳۵۹۶	فکر کردن ۷۹۳۷، ۷۱۷۷، ۶۶۷۷، ۵۶۲۴، ۷۹۴۳، ۹۲۷۳، ۹۲۶۱، ۹۳۹۹
۶۸۰۷، ۶۴۱۷، ۶۱۳۸، ۴۷۸۵، ۳۵۹۹	فکری ۶۵۶۲
۹۲۳۳، ۶۸۱۰	فکور ۴۲۴۰
قانون بودایی ۳۵۹۶	فلان ۱۱۰۷۷، ۹۴۸۱
قانون نگهدار ۹۲۳۵	فلان و بهمان ۹۴۸۱
قانونی ۳۴۳۸، ۳۴۳۴، ۳۴۳۳، ۳۳۱۷	فلزات ۹۳۷۹، ۴۴۵۱
۶۸۱۱، ۶۸۰۹، ۳۵۹۴، ۳۴۴۶	فلزی ۸۵۶۷
قایق ۸۲۶۵	فلس ۱۱۴۶۴
قائم ۷۸۶۱	فلفل ۶۷۵۸، ۵۴۱۶
قائم به ذات ۱۰۸۴۲	فلک ۱۰۶۷۰
قبا ۵۹۳۲، ۴۸۲۶	فن ۴۱۲۰
قبر ۸۷۹۲، ۷۲۹۷، ۴۷۸۲، ۳۹۳۸	فنا ۶۳۰۱، ۶۲۸۶
قبل ۶۹۰۲	فنجان ۴۳۹۵
قبلاً ۸۳۵۸، ۸۳۳۹، ۶۲۱۷، ۱۲۱۴	فنجان چوبی ۶۵۱۲
قبلی ۸۳۵۲، ۸۳۳۷، ۷۲۷۸، ۶۹۰۳	فوراً ۱۱۰۵۹، ۱۰۸۶۷، ۲۳۱۳، ۲۳۰۷، ۲۲۴۵
۸۳۵۷، ۸۳۵۴، ۸۳۵۳	۱۱۰۶۵، ۱۱۰۶۴
قبول کردن ۷۹۱۴	فوری ۱۱۲۷۶، ۱۱۲۵۷
قتل ۷۶۸۳، ۲۰۶۸، ۲۰۵۹	فوغ ۲۹۰۱
قحطی ۱۰۰۰۷	فوق معجزه ۹۶۸۱
قداست ۱۱۳۷۵، ۱۱۳۷۲، ۲۰۱۷	فهرست ۱۷۰
قدرت ۱۰۶۴۵، ۸۶۹۹، ۴۰۵۳، ۷۱۴، ۱۵۱	فهرست نام قوم‌ها ۵۷۲۹
۱۰۶۵۱	فهم ۴۲۱۵
قدرت به دست گرفتن ۳۶۴۶	فهمیدن ۷۶۷۵، ۷۶۰۳، ۷۵۸۲، ۲۲۰۵
قدسی ۴۷۲۶	فهمیدنی ۹۲۷۵
قدغن کردن ۶۷۰۷	فهمیده ۳۳۲۰
قدم ۶۴۲۵، ۷۶	فیردو ۳۰۳۱
قدم زدن ۸۲	فیل ۸۴۰۸، ۸۳۲۷، ۸۳۲۲، ۱۷۲۱، ۱۰۸۸
قدوس ۴۷۲۶	۱۱۵۵۶، ۸۴۵۲
قدوسیت ۲۰۱۷	فیل بان ۸۳۲۸
قدیس ۱۱۳۷۴، ۱۱۳۶۸، ۹۴۳۸، ۴۰۳۰، ۷۵۱	
قدیسه ۹۴۳۷	
قدیسین ۱۱۳۷۸	
قدیمی ۹۹۵۰	
قرارداد ۷۵۱۸	
قراردادن ۶۰۷۳، ۱۹۶۶	
قرارداشتن ۸۷۹۶، ۷۹۵۴، ۱۵۷۲، ۱۵۶۷	
قرار گرفتن ۷۲۱۴، ۶۶۸۷، ۳۷۸۷، ۱۷۲۷	
۷۹۴۹، ۷۵۳۴، ۷۲۳۵	
قرار گرفته ۶۳۳۷	
قراشهر ۱۴۵۱	
قرائت ۷۶۵۷، ۷۶۰۱، ۴۸۹۰	
قربانگاه ۵۲۸۹	
قربانی ۱۱۵۰۲، ۳۹۹۲، ۳۵۷۳، ۳۵۷۲	
قربانی کردن ۱۱۱۲۱، ۳۹۹۱، ۲۲۷۲	
قرض ۸۲۰۲، ۶۴۵۳، ۶۴۴۳	
قرطه ۵۰۴۷، ۵۰۳۸	
قرع ۸۱۷۲، ۶۰۳۱	
قرقاول ۹۶۹۸	
قرق بان ۷۱۰۵	
قرمز ۵۱۱۵، ۲۸۳۴	
قریب الوقوع ۶۶۸۲	
قسط ۸۵۸	
قسم ۹۰۵۳، ۹۰۴۴	
قسمت ۸۰۴۲، ۸۰۲۸، ۷۵۳۹، ۶۵۶۷، ۱۷۶۷	
۱۱۱۰۳، ۸۰۸۸، ۸۰۸۷	
قسمتی از صورت ۷۳۷۷	
قشر پوشنده ۴۳۶۷	
قشنگ ۱۰۶۵۷، ۲۰۸۹، ۷۳۱	
قشنگ تر ۷۳۴	
قشنگی ۲۰۹۰، ۷۳۲	
قصاب ۶۸۵۵، ۶۴۳۸، ۱۲۶۸	
قصد ۵۶۶۱	
قصد تخریب ۴۹۷۱	
قصر ۹۵۵۷	
قصه ۲۳۲۷، ۴۴۲	
قضاوت ۱۰۶۸۲، ۶۸۳۵، ۶۸۰۸، ۶۸۰۷، ۲۱۱۱	
قضاوت کردن ۶۲۶۷، ۵۹۸۸، ۹۴۹	
قطر ۳۴۷۲	
قطره ۹۴۶۳	
قطعات ۶۵۰۹	
قطع شدن ۱۱۳۹۵	
قطع شده ۱۱۱۱۴، ۱۰۹۶۱، ۸۲۹۵	
قطع کردن ۲۷۵۴، ۱۲۷۳، ۱۲۷۰، ۱۰۳۲	
۶۸۶۴، ۵۹۰۶، ۳۹۹۱، ۳۸۹۲، ۲۷۵۷	
۱۰۹۶۰، ۸۲۹۴، ۸۲۹۳، ۸۲۸۱، ۸۲۷۹	
۱۱۴۲۶، ۱۱۳۹۴	
قطع کرده ۱۰۴۳	
قطعه ۱۰۹۵۹، ۱۰۲۱۱، ۸۲۹۲، ۴۶۵۲، ۱۳۴۳	
۱۱۱۰۳	
قطعه قطعه کردن ۶۰۷۷، ۶۰۷۶، ۵۰۹	
قطعه‌ی ۳۹۴۹	
قطعی ۵۶۲۶	
قَلاب ۲۱۰۳، ۸۳۷، ۱۳۹، ۲	
قَلاب انداختن ۷۷۴۷	
قَلاب شده ۷۷۴۸	
قلب ۱۱۵۲۴، ۳۶۲۷، ۳۲۲۴	
قلبی ۶۵۶۴، ۶۵۶۲	
قَلپ ۷۵۰۷	
قلج ۴۱۸۷	
قلع ۱۴۲۰	
قلعه ۷۸۴۱، ۳۸۲۵	
قلم ۹۳۷۲، ۹۳۵۳، ۷۱۸۳	
قلمرو ۲۱۰۷، ۱۴۲۳، ۲۴۰	
قله ۹۴۸۷، ۳۱۸۸، ۱۶۹۵	
قلیا ۱۰۵۷۱، ۱۰۳۸۷	

ق

قابل احترام ۶۹۹۸
قابل توهین ۸۰۸۲
قابل درک ۹۲۷۵، ۴۲۳۰، ۴۲۲۹
قابل سپاس ۶۵۰۳، ۱۶۲۲
قابل سفتن ۹۰۶۰
قابل سوخت ۸۸۰۴
قابل گفتن ۷۰۷۴
قایل ۴۶۸۱
قاتل ۷۶۷۹
قادر بودن ۲۵۰۳
قاره ۱۰۲۲۵
قاضی ۱۰۶۸۰، ۳۴۴۲، ۳۴۳۵، ۷۵۹
قاطر ۱۰۶۲۹، ۴۲۷۰

کبر ۸۷۷۵، ۴۴۴۱	کارکرد ۱۰۰۹۰	قلیایی ۱۰۳۸۸
کبر ۴۶۹۶	کارگر ۴۶۶۵، ۱۴۵۳	قمر ۹۳۶۹، ۳۹۴۳
کبوتر ۵۰۳۱، ۴۸۰۵، ۴۷۹۴	کارمزد ۱۱۱۴۵	قندیل ۴۷۶۲
کیود ۴۷۹۵، ۴۷۹۳، ۷۰۵	کارنیک ۹۴۵۷، ۹۴۱۷، ۹۴۱۴	قوت ۵۲۴۸
کتاب ۹۰۸۱، ۸۲۲۸، ۶۰۴۵، ۶۰۳۴، ۵۲۲۳	کاروان ۸۷۲۶	قورباغه ۳۱۸۵
کتاب مانی ۸۸۳۱، ۸۸۲۱	کاری ۱۴۵۴	قورت ۷۵۰۷
کتاب ۴۹۴۶	کاریز ۵۵۵۲	قورت دادن ۱۸۸۳
کتف ۴۰۳۴، ۲۹۸۹	کاس ۴۶۶۶	قوس ۱۱۴۸۷، ۳۵۷۰
کتیبه ۵۴۵۲	کاستن ۷۴۶۲، ۵۱۲۳	قوش ۱۱۵۰۱، ۶۱۵۴
کثافت ۱۸۰، ۳۶۰۰، ۳۶۰۱، ۳۶۳۴، ۶۶۳۶	کاستی ۷۴۶۸	قول دادن ۱۰۴۹۴، ۶۶۲۱
۸۸۹۱، ۸۶۲۹، ۷۱۳۶	کاسموی ۴۶۶۶	قوم ۵۷۴۱
کثافت خور ۸۶۳۳	کاسه ۱۷۶۷	قوم نامه ۵۷۲۹
کثیف ۱۱۱، ۱۸۲، ۴۲۸۲، ۴۳۶۴، ۸۶۳۵	کاسه‌ی سر ۷۸۸۱	قوم و خویش ۱۰۰۵۲
کج ۱۳۱، ۱۳۲، ۶۶۵۲، ۹۷۲۳	کاشتن ۵۱۰۵، ۴۹۱۹، ۴۹۱۶، ۴۹۰۵، ۸۳۵	قوم یهود ۷۳۸۵
کجا ۸۵۲، ۸۵۵، ۸۶۱، ۴۶۷۸، ۴۷۴۶	۶۰۷۳، ۶۰۹۲، ۶۰۹۴، ۶۳۱۵، ۶۳۳۰	قوی ۸۴۶۸، ۱۵۲۰
۴۹۹۷، ۵۰۰۵، ۵۰۳۹، ۵۰۴۳، ۵۰۴۴	کاشته ۶۹۶۹، ۶۰۹۵	قوی تر ۴۵۱۱
کچان ۴۷۰۰، ۴۷۰۰	کاشغر ۴۶۶۸	قوی سُم ۱۶۴۷
کدام ۳۱۳۵، ۳۳۰۶، ۴۷۰۸، ۴۷۰۹، ۴۹۴۰	کاشغری ۴۶۶۹	قهرمان ۵۰۷۲، ۵۰۷۲، ۴۹۹۸
کدام یک ۳۳۰۴	کاغذ ۴۶۳۲، ۴۶۳۴	قهرمانی ۵۰۷۳
کدخد ۴۹۸۳	کاغذی ۴۶۳۵	قی ۴۶۸۰، ۴۴۳۷
کدوآه ۴۷۲۵	کافتن ۴۶۹۸، ۴۶۲۷	قی آور ۱۰۵۰
کده ۴۹۴۳	کافر ۸۴۹۷، ۷۷۵۲، ۵۱۲۹، ۲۹۹۵، ۳۵۸	قیامت ۵۰۹۴
کدیوری ۴۹۸۸، ۴۹۶۵	کانفور ۴۷۹۲	قیصر ۵۱۲۰
کر ۴۸۴۲	کافی ۲۵۱۰، ۲۵۰۷، ۲۳۸۶، ۱۶۵۸، ۱۰۲۲	قیصری ۵۱۲۲
کران ۵۱۰۹	۸۱۷۶، ۲۵۱۱	قیم ۳۹۰۴
کران تسخیرنشینی ۱۱۳۱۶	کاگل ۵۴۴۳	قیمت ۲۴۰۲
کرانه‌ی بلند ۱۵۸۳	کالبد ۴۶۵۸	
کرایه کردن ۸۰۰۳	کام ۶۶۴۹، ۴۶۴۰، ۴۶۳۷، ۴۶۳۶، ۴۶۳۱	
کرباسه ۴۸۵۴	کام پرست ۱۰۲۱۶	
کرباسه ۴۸۵۴	کامل ۱۰۲۷، ۱۰۲۳، ۱۰۲۲، ۷۶۴، ۷۶۱، ۶۸۶	
کرته ۵۰۴۷، ۵۰۳۸	۱۶۴۴، ۱۶۴۸، ۱۶۴۹، ۲۳۸۷، ۲۳۸۹، ۳۵۶۹	
کرخ ۴۸۱۶	۸۸۹۰، ۸۹۱۱، ۸۹۱۵، ۸۹۱۷	
کرخت ۱۸۵۵	کاملآ ۱۸۵، ۸۱۵، ۸۱۶، ۱۶۴۸، ۱۶۴۹، ۲۳۰۴	
کِرخی ۴۸۸۵	۲۳۸۹، ۲۳۱۰، ۳۲۱۱، ۳۲۲۶، ۴۶۳۰	
کردار ۴۸۳۲	۷۴۲۶، ۸۲۱۱، ۱۰۵۷۹، ۱۱۲۵۲	
کردگار ۱۰۵۱۵	کاملآ فرمانبردار ۱۶۵۳	
کردن ۸۰۹، ۸۲۴، ۸۳۸، ۱۱۷۹، ۴۷۱۰	کامل سال ۱۶۵۲	
۴۸۶۸، ۴۹۳۹، ۴۹۵۶، ۵۰۲۰، ۱۰۰۷۹	کامل کار ۱۶۵۱	
کردنی ۵۰۲۳	کامه ۴۶۴۳	
کرده ۴۹۷۹، ۴۹۴۲، ۸۲۵	کامیابی ۱۲۵۷	
کرسی ۷۲۳۸	کانا ۴۶۵۱	
کرکس ۳۲۵۳	کانال ۵۵۵۲	
کِرکوم ۵۰۴۰	کاوش ۷۲۸۲	
کِرِم ۵۰۸۸، ۶۹۷۹	کاویدن ۴۶۲۷	
کِرِم خورده ۵۱۱۴	کاهش ۴۷۳۵	
کِرِم ابریشم ۸۲۴۰، ۸۲۶۴	کاهن ۲۵۷۸	
کِرِم ۵۱۱۴	کاهنه ۲۵۷۷	
کِرنا ۴۸۴۴	کباب شدن ۲۷۱۵	
		ک
		کاتولیک ۴۹۷۶
		کاجیره ۱۰۵۸۶
		کاخ ۹۱۸۲، ۹۳۹۲، ۹۵۵۷
		کاخ تابستانی ۹۸۷۸
		کاخ ۹۱۸۱
		کاذب ۶۴۶۹
		کار ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۵، ۸۲۶، ۸۴۴، ۱۴۴۹
		۴۸۸۱، ۴۹۵۷، ۴۹۷۹، ۴۹۸۲، ۴۹۸۷
		کار بد ۸۴۱، ۸۱۲، ۵۸۲
		کاربر ۴۸۷۲
		کارد ۴۸۶۷
		کاردان ۵۰۱۶، ۲۸۴۹
		کاردانی ۵۰۱۷
		کاردست ۳۶۵۳، ۳۶۴۴
		کاردستی ۳۶۵۳
		کاردی ۴۸۶۹
		کارزار ۳۳۹
		کارفرما ۴۰۰۷

کرم کار ۷۴۴۸	کشیش مانوی ۶۷۹	کرو ۴۸۷۵، ۴۸۷۸
کرم کننده ۳۶۴۳	کف ۸۳۳۴، ۵۰۰۲، ۴۴۰۱، ۴۴۰۰	کروا ۴۸۷۵
کم کم ۴۶۸۵	کفاره ۱۰۶۴۲، ۷۹۶۴	کروور ۵۰۶۸، ۵۰۴۵
کمکی ۱۳۲۴	کفایت ۱۶۵۹	کرولال ۴۶۷۱
کمون ۱۱۵۶۳	کف پا ۲۸۵۱	کروه ۴۸۷۵
کمی ۴۷۶۴، ۴۶۹۱، ۴۶۹۰	کفتار ۵۴۲، ۵۴۰	کریم ۸۴۴۳
کمین ۴۷۶۳، ۴۷۳۹	کفجه ۲۸۶۴	کژدم ۶۲۸۸
کمینگاه ۶۸۷۱	کفچه ۴۷۹۸، ۴۷۹۷	کس ۲۱۶۱، ۶۶۵، ۵۶، ۳۶
کنار ۵۸۶۷، ۵۱۰۹، ۵۰۵۷، ۵۰۴۸، ۱۲۷۷	کف دست ۶۰۱۹	کسالت ۸۴۰۴
کنار ۱۱۳۵۶، ۱۱۳۵۵، ۱۱۳۲۵، ۱۱۳۱۴	کفر ۲۹۹۶، ۳۵۹	کسی ۲۱۶۱، ۳۹
کنار آب ۲۲۸	کفش ۸۱۶۰، ۴۷۲۸، ۴۶۹۷	کسی که ۱۱۳۰۳، ۵۱۳۰، ۵۰۸۴، ۵۰۸۲، ۸۶۶
کنار رفتن ۸۱۴۹	کفش چوبی ۳۴۲۵	کسی که سرزنش را تحمل نمی کند ۵۷۳۱
کنار گذاشتن ۴۰۲۳	کفن ۱۰۶۰۲	کشاورز ۴۹۰۹، ۲۴۴۹
کناره ۳۳۲	کلا ۱۱۰۷۰	کشاورزی ۴۹۳۰، ۴۹۲۳، ۴۹۰۷
کناره ی روبرو ۸۱۲۵	کلاغ ۱۰۱۳۰	کشت ۵۱۲۸، ۵۱۲۶، ۴۹۲۰، ۴۹۱۸
کنبوره ۴۷۳۹	کلام ۱۰۲۸۳، ۸۹۶۵، ۸۵۵۳	کشتار ۸۰۰۶، ۷۶۸۳، ۷۳۸۲، ۲۰۶۸، ۲۰۵۹
کنجد ۵۰۷۶	کلام مقنن ۱۱۳۸۱، ۵۳۸۷	۸۰۰۷
کندر ۴۱۶۴	کلاه خود ۸۹۲۹	کشتار دوست ۷۳۸۲
کنش ۴۷۷۶	کلباسو ۴۸۵۴	کشتزار ۵۱۲۶، ۴۹۲۰
کندن ۹۵۰۱، ۴۷۶۹، ۴۷۴۲	کلبه ۴۸۰۷، ۴۶۸۲	کشتکار ۴۹۲۱
کنده ۴۷۸۰	کلب ۴۸۵۱	کشتن ۷۹۸۷، ۷۶۹۵، ۷۶۹۰، ۷۶۷۸، ۴۹۱۶
کنده ۵۰۱۱	کلمه ۹۸۱۵، ۸۷۶۷، ۸۷۳۹، ۵۷۷۶	۱۱۶۰۱، ۸۰۹۳، ۸۰۴۵، ۸۰۱۲، ۸۰۱۱، ۸۰۰۵
کنده کاری کردن ۸۷۸۳	کلیسا ۴۵۶۳، ۳۷۷۴، ۹۵۵	کشت وزرع ۴۹۲۳، ۴۹۰۷
گن ۵۱۰۳	کلیسای ۴۸۲۵	کشت و کار ۵۱۲۸، ۸۳۶
کننده ۵۰۲۹، ۵۰۲۸، ۴۸۹۱، ۴۸۱۷، ۴۸۱۳	کلیه ۴۴۲۳	گشته ۸۰۱۳، ۷۹۹۱، ۷۶۹۶، ۷۶۶۷، ۴۹۱۸
۱۰۱۱۳، ۱۰۰۸۹	کم ۴۶۹۴، ۴۶۹۳، ۴۶۸۶، ۴۶۸۴، ۴۱۹۱	کشتی ۶۱۰۲، ۵۸۱۸
کنونی ۱۰۴۰۶، ۶۳۳۴، ۶۱۴۳، ۴۷۲۲، ۸۰۴	۸۶۴۷، ۶۰۶۶، ۴۷۶۴، ۴۷۳۸	کشتیرانی ۶۱۲۳
کنه ۵۱۹	کمال ۶۴۷۱، ۲۳۹۰، ۲۳۸۸، ۱۶۵۹، ۱۶۵۵	کش ۴۲۶۶
کنیز ۷۱۲۵، ۷۱۲۳، ۴۷۵۲، ۴۷۵۰، ۳۴۵۴	۹۴۰۶، ۹۱۶۰، ۸۹۱۸، ۸۹۱۶، ۸۹۱۴، ۸۹۱۳	کشف ۱۰۴۰۲
کنیزک ۳۴۵۵	۹۴۱۱	گش ۵۱۲۵
کنیسه ۳۳۲۴، ۱۸۵۰	کمان ۱۱۴۸۷، ۳۵۷۰	کشف کردن ۱۲۶۷
کنیه ۸۳۷۲	کمان دان ۳۶۱۱	کشک سیاه ۹۶۶۴
گو ۵۰۷۲	کمانگیر ۳۶۱۰، ۳۵۷۱	کشمکش ۷۶۴۷، ۶۶۳۷، ۲۰۷۷، ۲۰۷۰
کوبیدن ۶۱۹۳، ۵۹۲۶، ۵۹۰۶، ۲۷۶۴، ۲۰۴۲	کمود ۷۴۶۸، ۴۷۶۵، ۴۷۶۴، ۱۴۶۲، ۱۳۱۲	۷۶۶۶
۱۰۵۰۶، ۸۳۹۰	کمود داشتن ۴۷۶۷، ۴۴۵۸، ۴۲۹۲	کشنده ۴۸۸۴
کوبیده ۵۸۶۸	کموتر ۴۹۲۵، ۴۹۰۴	گشده ۸۰۱۷، ۷۹۸۸، ۷۷۱۶، ۷۷۱۵، ۷۶۷۹
کوتاه ۱۰۲۳۳، ۸۸۴۹، ۵۵۵۳، ۴۱۹۱	کموتر از ۴۷۳۸	کشور ۵۷۲۰، ۵۷۱۶، ۵۱۲۴، ۲۹۱۱، ۱۸۷۷
کوتاه پای ۵۵۵۴	کموترین ۴۹۲۵، ۴۷۶۶	۵۸۰۲، ۵۷۳۸، ۵۷۲۴، ۵۷۲۳
کوتاه تر ۸۶۵۶	کم حرف ۹۳۵۲	کشور یگانه ۹۹۸۳، ۴۳۰۳
کوتاه عمر ۵۵۵۵	کم خور ۴۶۸۷	کشور خارج ۹۹۸۳
کوتاهی ۴۳۰۶، ۴۲۹۶	کمر ۹۳۶۴، ۵۵۹۰	کشوری ۹۳۹۰، ۵۷۲۰، ۷۲۲
کوچان ۵۰۰۷	کمر بند ۸۴۳۶، ۸۴۳۵	کشیدن ۳۹۹۰، ۳۷۶۹، ۲۸۴۰، ۲۱۰۳، ۱۳۵۶
کوچانی ۵۰۰۷، ۸۵۰	کمر ۳۹۴۸	۶۷۵۲، ۴۸۸۳، ۴۸۵۵، ۴۲۶۵، ۴۱۴۲
کوچایی ۸۵۱	کم شدن ۷۴۶۲، ۵۱۲۳	۶۷۷۸، ۷۸۰۹، ۷۰۸۱، ۶۸۰۳، ۶۷۷۸
کوچایی - تخاری ۸۵۰	کم شناخته ۴۶۸۹	۱۰۶۴۷، ۱۰۶۲۷
کوچک ۸۶۴۱، ۸۶۴۰، ۶۰۶۶، ۴۱۹۱، ۸۳۱	کمک ۶۷۲۹، ۶۳۳	کشیده ۷۰۸۳، ۷۰۸۲
۹۳۰۲، ۸۸۴۹، ۸۶۴۷، ۸۶۴۵	کمک خواستن ۶۵۵۸	کشیش ۱۰۷۹، ۱۰۱۷۶، ۵۴۹۶
کوچک تر ۴۹۲۵، ۸۶۵۶، ۸۶۴۲	کمک دهنده ۱۹۰۴	کشیش کلیسای کوچک ۱۱۱۳۰

گی

۱۱۴۵۵، ۱۱۴۵۳	گاز ۱۱۵۲۸	کود ۳۶۰۰
گردن ۹۱۹۴، ۴۲۴۷	گاز زدن ۳۷۰۹	کودک ۹۷۶۱، ۹۵۱۹، ۸۶۴۰
گردنبند ۹۱۹۶	گاز گرفتن ۱۱۵۲۵، ۴۵۷۲	کودکی ۹۷۶۰، ۸۶۴۳، ۴۳۲۲
گردنبند ۱۱۶۱۱	گالن ۶۴۵۴	کور ۸۸۳۶، ۵۰۳۵، ۵۰۳۲، ۱۱۲۷
گردون ۱۰۶۷۰	گام ۶۸۴۰، ۶۷۴۹، ۷۶	۱۱۳۵۹
گردونه ۸۴۶۶، ۷۰۵۸، ۷۰۴۰، ۷۰۳۸	گام برداشتن ۲۰۰۷، ۲۰۰۶، ۲۰۰۲	کور ۴۶۹۶
۱۰۹۰۲، ۱۰۱۸۳، ۱۰۱۸۱، ۹۷۵۹	گام سپردن ۱۱۲۲	کور دل ۵۰۴۱
گردونه بر ۷۰۴۲	گاو ۴۲۹۱، ۴۰۷۸، ۴۰۷۶، ۴۰۷۵، ۴۰۷۱	کور مادر زاد ۸۸۳۷
گردونه ران ۱۰۱۸۲	گاو آبی ۲۰۴	کوره ۱۱۳۲۸، ۹۶۰۹، ۱۸۲۴، ۱۰۶۱
گردونه ی آتش ۲۹۸	گاورس ۴۴۲۹	کوره یی ۱۰۶۲
گردونه یی ۱۰۱۸۳	گاوسار ۴۰۷۷	کوزه ۵۰۲۶، ۴۴۵۳، ۴۳۶۲، ۳۷۱۰
گرده ۴۴۲۳، ۴۲۴۷	گاو میش ۲۰۴	۹۶۲۱
گردهم آمیذن ۱۱۸۲	گاه ۴۳۰۰، ۴۰۴۶	کوزه ی گلی ۱۰۸۰۷
گردیدن ۷۲۹۴، ۷۲۷۴، ۷۲۷۳، ۷۲۶۹	گاهان ۶۸۹۲	کوس ۵۰۴۹
۹۸۵۴، ۷۳۰۱	گاه گاه ۱۱۴۹۴	کوشا ۴۱۱۳، ۴۱۱۲، ۲۰۷۱، ۱۶۴۳، ۱۱۵۲
گردیده ۵۴۳	گاهی ۲۴۴۵، ۲۴۴۲	۴۴۴۱
گرزمان ۴۲۴۹	گدا ۹۵۲۹، ۸۳۴۰، ۸۳۳۲، ۱۲۵۹	کوشان ۵۰۵۶، ۵۰۵۵
گرسنگی ۳۵۲۵، ۳۵۲۳، ۱۸۱۰، ۶۴۰، ۶۳۹	گداختن ۱۰۵۴۸، ۱۰۵۳۸، ۱۰۵۳۶	کوشانی ۵۰۵۶، ۸۵۷
گرسته ۱۰۲۴۱، ۱۰۲۲۸، ۱۰۲۱۳، ۹۳۹۱، ۲۰۰۱	گداخته ۱۰۵۴۹	کوشش ۲۱۱۶، ۱۱۵۰، ۱۱۳۵، ۹۷۸
گرسته بودن ۱۰۲۱۸	گدار ۹۵۶۷	۴۲۶۶
گرفتار ۶۲۷۳، ۵۸۴۱	گدایی ۱۰۸۵۹، ۹۵۳۱، ۷۵۵۹	کوشیدن ۴۰۸۶، ۴۰۸۵، ۱۱۳۶، ۹۷۹، ۳۸۳
گرفتار شدن ۶۲۷۲، ۶۲۷۱	گدایی کردن ۷۵۷۳، ۷۵۵۸	۷۰۹۵، ۴۱۶۶، ۴۱۰۷
گرفتن ۱۵۳۰، ۱۲۱۲، ۳۸۰، ۲۵۰، ۳۳، ۳۱	گذااردن ۹۹۶۰	کوفته ۹۴۹۸
۱۶۷۴، ۱۲۱۵۶، ۲۲۳۸، ۲۳۷۵، ۲۴۱۳	گذاارده ۱۹۶۲	کومیس ۳۲۸۴
۳۱۸۲، ۳۹۴۶، ۴۲۰۵، ۵۸۴۰، ۶۲۰۲	گذاشتن ۶۰۳۳، ۱۹۷۱، ۱۹۷۰، ۱۹۶۹، ۱۹۶۶	کوه ۹۶۱۶، ۸۸۲۵، ۴۱۶۸
۶۲۰۳، ۶۲۰۶، ۶۲۰۹، ۶۲۱۱، ۶۳۵۱، ۶۵۸۵	۹۸۶۴، ۶۳۱۵	کوهستانی ۲۲۴۴
۶۶۱۲، ۶۷۱۱، ۶۷۱۲، ۶۷۱۳، ۷۳۸۰، ۷۶۷۵، ۹۰۸۲	گذاشتن به صورت متقاطع یا ضربدر (دست ها یا پاها) ۷۰۷۲	کوهی ۲۲۴۴
۹۰۹۹، ۹۱۴۲، ۹۰۲۱۰	گنرا ۸۰۶۷، ۴۰۲۶	کوی ۲۴۳۰، ۲۲۷۸
گرفته ۶۲۰۴، ۳۸۵۱، ۲۲۴۲، ۱۳۶۰، ۳۸۱	گنراندن ۴۰۲۳، ۳۸۳۹	که ۴۹۳۱، ۳۳۰۶، ۳۲۹۸، ۱۸۰۳، ۴۱۵
۶۲۱۲، ۶۲۷۳، ۷۶۳۳	گنشت ۷۱۶۳، ۷۱۵۳، ۴۰۲۵	۵۰۸۲، ۵۰۸۴، ۵۱۳۰، ۵۲۴۳، ۹۷۲۵
گرفته شده ۱۱۲۸۲	گنشتن ۳۸۳۹، ۲۸۵۳، ۲۴۹۵، ۶۸۴، ۵۶۳	۱۱۵۱۶، ۱۱۰۲۵
گرگ ۱۰۴۳۲	۴۰۱۷، ۴۰۱۸، ۴۰۲۴، ۴۰۸۳، ۴۵۳۱، ۸۰۶۴	کهتر ۴۹۲۵، ۴۹۰۴
گرم ۴۲۵۹	۱۰۵۴۳	کهنه ۱۰۲۴۸، ۹۹۵۰، ۹۹۴۹
گرما ۴۲۶۳، ۲۹۱	گنشتن از ۲۳۰۰	کهولت ۵۲۳۶، ۲۲۳۹
گرم شدن ۹۵۴۶	گنشته ۱۰۶۳۱، ۴۲۶۸، ۴۰۲۱	کی ۵۰۸۴، ۵۰۸۲
گرو ۸۱۲۴	گران ۴۱۸۰	کیچ ۵۰۸۷
گروگان ۶۰۲۴	گرانها ۸۱۴۶، ۲۲۲۳، ۱۴۶۹، ۱۴۶۴، ۱۳۷۲	کیفر ۷۹۶۴، ۴۲۶۰، ۲۶۷۹، ۲۶۵۷، ۲۶۴۶
گرونده ۱۰۱۷۴، ۱۰۱۷۲، ۳۷۶۷، ۱۵۰۱	گره ماهی ۴۸۷۸	۷۹۸۶، ۷۹۸۵، ۷۹۸۳
گروه ۱۸۵۱، ۱۱۶۸، ۱۱۶۷، ۱۱۳۰	گره ی وحشی ۵۵۶۱	کیک ۵۱۹
گروهی ۱۱۳۱	گرد ۷۱۲۲، ۴۴۲۸، ۱۵۸۰	کین ۵۱۰۲
گرویدن ۱۰۱۶۷، ۷۲۸۶، ۲۷۲	گرد آوردن ۵۴۰۲	کین توز ۵۱۰۰
گره ۸۳۳۱، ۴۱۸۷	گردآوری کردن ۱۱۷۷	کین وری ۵۱۰۱
گری ۶۴۴۲	گرداب ۱۱۴۶۵	کینه ۹۶۳۳، ۵۱۰۲، ۴۶۱۴
گریان ۸۴۴۸، ۸۴۴۶، ۵۴۱۴، ۴۳۹۰، ۷۴۵	گردان ۵۸۴۸، ۵۸۱۴	کینه توزی ۵۱۰۱
گریختن ۹۶۹۵، ۹۶۷۷، ۷۴۲۲، ۷۲۱۸	گرداندن ۹۸۵۴، ۷۳۲۳، ۷۳۱۹، ۵۷۵۱	کینه ور ۵۱۰۰
گریخته ۷۲۲۹	گردش ۱۰۱۸۵، ۷۳۲۰، ۷۲۹۹، ۷۲۶۸، ۵۴۴	کیوان ۵۱۳۴
گریز ۷۴۲۳		کیهان ۸۵۷۶، ۴۸۵۱، ۴۷۱۸
گریزان ۹۶۷۸		کیهانی ۴۷۱۹

گوارش ۷۲	گلایه کنان ۸۴۴۶	گریستن ۱۰۷۳۳، ۸۴۴۵، ۸۴۳۷، ۷۳۳۰
گواه ۱۰۳۰۹	گل باز ۷۳۴۶	۱۱۱۸۱
گواهی ۱۰۳۰۸	گلبرگ ۷۱۸۵	گریه ۲۰۸۵، ۷۴۴
گوتاما ۴۶۷۹	گل دوست ۷۳۴۶	گریه آور ۸۴۵۰
گودال ۱۱۵۳۷، ۱۱۴۷۰، ۹۲۰۶	گل سرخ ۱۰۱۴۹	گریه کردن ۸۴۳۷، ۴۳۷۸، ۴۱۲۴، ۲۰۳۳
گور ۴۵۵۱، ۳۹۳۸، ۳۹۳۶، ۳۵۳۲، ۱۵۶۳	گلگونه ۴۳۹۲	۸۴۴۵
۱۱۵۳۷، ۸۷۹۲، ۷۲۹۷، ۴۷۸۲	گلو ۷۷۲۸، ۱۷۵۴	گزارش ۱۰۳۲۳، ۹۹۴۴، ۷۰۴۱، ۶۸۵۸
گوزن ۴۵۱۷، ۴۰۷۹	گلوگیر ۱۵۲۲	۱۰۳۴۶
گوزو ۷۳۶۱	گلوله ۵۴۴۱، ۵۴۳۷	گزند ۱۰۰۴۹
گوژ ۵۰۸۱	گلوی گرفته ۱۷۵۵	گزندسان ۱۰۳۸۶، ۲۰۵۱
گوسفند ۹۰۰۹، ۷۴۵۳، ۷۴۳۱، ۱۳۱۵، ۱۳۰۱	گله ۸۴۹۴، ۶۵۴۱، ۴۵۲۳	گزندکار ۱۰۳۸۶
گوش ۴۴۵۴، ۴۴۵۰	گلی ۴۲۷۳، ۴۱۹۶	گزیدگان ۳۷۵۵
گوشت ۱۰۹۲۷، ۱۰۹۱۵، ۱۰۹۰۸، ۱۳۵۵	گلی ۱۰۱۵۳، ۱۶۳۹	گزیدگان کلیسای مانوی ۳۷۶۴
گوشت خوار ۱۰۹۱۳، ۱۰۹۰۹، ۱۳۵۸	گم ۱۰۸۹۰	گزیدن ۱۰۳۱۳، ۹۹۵۱، ۹۹۴۷، ۱۸۶۳
گوشت دار ۱۰۹۲۰، ۱۰۹۱۰	گماشتهی خیرات ۹۲۸۰	۱۰۳۱۴
گوشت ماهی ۴۸۰۹	گمان ۱۰۹۸۵، ۳۴۹۲، ۳۴۹۰، ۳۴۶۱	گزیدن ۱۱۵۲۶، ۱۱۵۲۵
گوشی ۱۰۹۱۰، ۸۰۶۳، ۸۰۶۲، ۱۳۵۷	گمراه ۲۱۸۱، ۲۱۴۸	گزیده ۱۰۳۲۰، ۳۷۷۲، ۴۸۸۳
۱۰۹۲۱، ۱۰۹۲۰، ۱۰۹۱۹، ۱۰۹۱۱	گمراه شدن ۳۸۶۲، ۳۸۶۱، ۳۸۳۰، ۳۴۵	گزیدهی امت مانوی ۹۹۵۴
گوشت یا استخوان بندی گوسفند ۹۰۰۹	گمراه شده ۳۸۶۳	گزیدهی مانوی ۳۷۵۷
گوشزد کردن ۶۵۱۱	گمراه کردن ۳۸۶۲، ۳۸۶۰، ۲۱۷۹، ۱۴۴۴	گستاخ ۹۳۵۸، ۹۰۰۱
گوش سوراخ (شده) ۹۰۱۸	گمراه کننده ۶۴۶۹، ۵۷۸۰	گسترند ۳۸۴۱، ۳۴۸۰، ۲۷۳۷، ۹۶۶
گوش کردن ۵۹۴۸، ۵۹۰۲	گمراهی ۳۸۵۷، ۲۱۸۰	۴۰۳۵، ۷۰۸۱، ۷۰۲۸، ۶۹۳۹، ۵۳۶۶
گوشمالی ۷۲۰۷	گم شدن ۳۴۴	۷۴۰۲، ۷۲۵۳، ۷۲۳۲، ۷۲۳۱، ۷۰۸۶
گوشه ۵۰۴۸	گمشده ۸۳۸۷، ۶۹۰۶	۱۰۳۵۱
گوشه دار ۵۰۵۱	گم کردن ۶۹۱۹، ۶۸۷۷، ۶۴۴۹	گسترده ۷۰۸۳، ۷۰۸۲، ۴۰۳۶، ۹۶۷
گوگرد ۵۳۳۳، ۴۳۷۰	گمنام ۴۶۸۹	۱۰۷۸۶، ۱۰۳۵۲، ۱۰۲۳۵
گوگردی ۷۶۸۲	گناه ۲۶۳۹، ۸۴۱، ۸۲۷، ۸۱۲، ۵۸۲، ۴۶۴	گسترش ۱۰۹۵۰، ۱۰۲۳۵، ۳۴۷۰، ۲۱۶۲
گولانج ۶۸۷۶	۸۹۲۲، ۴۹۵۰، ۴۳۰۶، ۳۸۵۷، ۳۰۹۸	۱۰۹۵۴
گول خوردن ۳۸۳۰	۹۶۳۷	گسترش دادن ۷۰۹۱
گونگون ۶۲۱۹، ۴۲۵۶، ۴۲۴۲، ۱۲۲۰، ۱۲۱۵	گناهکار ۱۶۶۳، ۱۲۸۵، ۸۴۰، ۷۶۷، ۴۶۶	گستن ۱۹۹۵، ۵۱۰
۱۰۲۴۳	۴۹۵۱، ۴۵۸۳، ۴۳۱۳، ۴۱۵۶، ۳۰۹۷	گشاد ۱۰۸۳۲، ۱۰۷۱۶، ۱۰۲۱۵، ۴۴۹۰
گونگونگی ۱۲۱۶	۹۶۳۷، ۸۰۴۹، ۷۷۲۹، ۵۰۲۵، ۴۹۵۲	گشادکام ۱۰۲۱۶
گونه ۴۳۸۵، ۴۳۷۶، ۳۸۸۸، ۲۵۳۸، ۱۰۱۸	گناهکارترین ۲۶۲۷	گشایش ۱۰۸۳۳، ۹۹۹۷، ۴۴۸۸
۱۱۳۴۵، ۱۰۰۵۸، ۷۶۷۱	گناه محکوم به مرگ ۵۶۱۱	گشاینده ۹۹۹۸
گونه ها ۱۱۳۵۱	گناه نابخشودنی ۵۶۱۱	گشتن ۱۱۲۵۵، ۹۸۵۴، ۷۲۹۴
گوهر ۱۰۴۷۴، ۸۵۲۶	گنج ۷۱۱۱، ۶۵۶۹، ۴۵۵۴، ۴۵۵۲، ۲۷۴۲	گشن ۱۰۲۲۹
گوهر آرزو بخش ۵۲۱۲، ۳۲۲۸	۷۶۳۱	گفتار ۱۵۳۴
گوهر نما ۸۵۲۹	گنج زندگی ۸۸۳۱، ۸۸۲۱	گفتگو ۱۱۲۱۹
گویا ۱۱۲۲۶، ۱۰۲۸۲، ۹۷۸۹، ۹۷۷۷، ۹۷۷۵	گنجشگ ۹۱۱۲	گفتگو کردن ۱۱۲۲۰
۱۱۵۵۸	گنجور ۴۵۵۳، ۹۳۲	گفتن ۷۹۲۷، ۶۶۹۹، ۶۶۵۹، ۶۶۵۶، ۴۳۶۳
گوینده ۱۱۲۲۶، ۹۷۸۹، ۹۷۷۷، ۹۷۷۵	گنجه ۴۷۹۰	۷۹۳۰، ۷۹۳۳، ۸۰۷۹، ۹۷۷۳، ۱۰۰۰۵
۱۱۵۵۸	گنده ۴۱۴۹، ۴۱۲۶	۱۰۰۳۰
گهر ۵۰۶۱	گندروا ۱۰۱۱۸، ۴۷۷۵	گفتنی ۷۰۷۴
گهگاه ۲۴۴۲	گندم ۴۱۶۲	گفته ۱۰۰۳۲
گیاه ۵۵۵۹، ۵۴۱۷، ۲۹۱۹، ۸۵۸، ۴۹۴	گنده ۴۱۲۶	گفته شدن ۱۰۰۱۸
۱۰۵۸۶، ۱۰۴۹۵، ۱۰۱۵۵، ۸۵۶۴، ۸۲۰۵	گنده خور ۸۶۳۳	گل ۸۷۴۷، ۴۲۷۳، ۴۱۹۲
۱۱۴۰۰، ۱۰۶۲۶	گنگ ۴۶۷۱، ۴۶۲۹	گل ۸۸۸۱، ۷۴۳۵، ۱۶۴۰، ۱۶۳۷، ۱۶۰۲
گیاه دارویی ۴۶۹۶، ۱۵۱۹، ۱۵۱۸، ۲۴۳	گوارا ۲۸۹۹	۱۰۱۴۹

محرّم ۱۵۹۷، ۱۶۲۲، ۴۵۰۵، ۶۵۰۲، ۶۵۰۳، ۶۵۰۷، ۶۵۴۳، ۶۹۹۸، ۷۶۲۹، ۷۶۳۰، ۸۴۷۳، ۱۱۱۴۲، ۱۱۳۸۴	متعجب ۶۳۲، ۹۶۲	ماهانه ۵۲۵۵
محتضر ۶۹۱۴	متعجب شدن ۹۶۱، ۵۳۴۳	ماه اول سال ۵۸۲۵
محبوب ۳۹۴۸	متعدد ۵۶۹۹	ماه بَیغ ۵۲۵۴
محلودیت ۷۴۶۸	متفق ۴۱۲۵، ۴۱۳۸	ماه پنجم سال ۱۷۶۵، ۹۳۰۵
محراب ۵۲۸۹	متفاوت ۱۲۰۴، ۸۰۶۰	ماه چهارم سال ۷۴۳۶
محرک ۶۰۱۰	متفکر ۹۲۶۴، ۹۲۶۶، ۹۲۷۲، ۹۲۷۶	ماه دوازدهم سال ۷۴۱، ۲۰۹۷
محروم ۷۱۱۰، ۷۱۳۱، ۱۱۶۰۸	متکبر ۴۴۱۶، ۶۲۶۳، ۱۰۲۰۱	ماه دوازدهم سال سفدی ۱۰۶۶۲
محروم کردن ۷۱۱۶، ۷۱۴۴	متکی ۷۹۵۵	ماه دوم سال ۴۴۴۲، ۱۰۷۵۰
محصور ۷۰۷۷	متمرکز ۴۹۳	ماه دهم سال ۵۴۸۹، ۵۶۵۰، ۹۵۶۹
محصول ۳۸	متناسب با ۶۲۱۶	ماهر ۴۸۴۷، ۴۸۴۸، ۴۸۵۰، ۴۸۵۰، ۱۰۵۹۰
محفوظ ۶۷۶۳	متن تمثیلی ۳۹۵	ماه روز ۵۲۶۱
محفوظ ماندن ۵۳۷۱	متوالی ۵۸۵۴	ماه سوم سال ۶۲۹۶، ۶۲۹۷
محقّر ۴۱۱۵	متوجه ۶۵۵۱، ۹۲۷۶	ماه ششم سال ۴۵۴۹، ۱۰۸۷۸
محکم ۴۱۳۹، ۱۰۳۲۱، ۱۰۶۴۳	متورّم ۴۰۱۳، ۵۰۴۲	ماه ششم سال سفدی ۵۶۷۹، ۸۴۶۴
محکوم ۲۰۶۶	متوقف ۹۵۳	ماه کامل ۷۲۳۶
محکوم شدن ۲۰۵۸	متوقف شدن ۹۵۰، ۹۵۸، ۵۳۳۷، ۱۱۳۹۵	ماه نو ۲۵۷۹، ۲۶۰۷، ۵۲۶۰، ۵۸۳۰، ۶۱۸۳
محکوم کردن ۲۰۵۷، ۷۱۳۹	متوقف کردن ۱۱۳۹۴	ماه نهم سال ۲۹۰۱
محکومیت ۷۱۳۷	متولد ۴۰۰، ۴۱۳، ۴۴۷، ۲۳۳۸، ۲۳۴۵	ماه هفتم سال ۲۵۷۲، ۲۵۷۳
محل ۱۷۰۳، ۲۰۲۰، ۲۰۲۳، ۸۹۸۴، ۸۹۹۶	متولد شدن ۱۲۵، ۱۲۷، ۴۰۵، ۴۱۱، ۲۳۶۹	ماهی ۴۷۹۱، ۴۸۰۹، ۴۸۷۸، ۵۲۳۴
۹۷۴۷	مثال ۶۶۴	ماه یازدهم سال ۴۶۱۱، ۱۱۵۳۸، ۱۱۵۴۲
محل استخوان ۱۵۶۳	مثانه ۳۰۹۴	ماهیان ۴۷۹۶
محل استقرار ۱۹۶۸	مثل ۱۰۳۹، ۲۲۶۵، ۵۱۷۰، ۵۱۹۱، ۵۱۹۴	ماهیه ۹۳۶۵
محل پیوند ۱۱۰۳۲	۵۲۰۸، ۵۳۱۶، ۷۴۲۵، ۸۴۵۱، ۱۰۰۹۴	ماهیهی ساق پا ۹۱۵۶
محل خدایان ۲۵۶۷	مثله شده ۲۰۴۴	ماهیهگیری ۴۸۰۰
محل طلوع ۱۵۸۳	مجادله ۳۱۷۵	ماهیهگیری ۴۸۰۲
محل محافظت گله ۶۵۴۱	مجازات ۲۶۴۶، ۲۷۰۰	مایحتاج ۶۲۲۱
محلی ۲۰۲۴، ۲۰۲۵، ۵۷۲۱، ۵۷۲۲، ۵۷۳۹	مجازات مرگ ۵۴۲۰	مایل به سیاه ۹۱۷۸
محوطه ۷۰۷۷	مجبور کردن ۱۴۶۱	مایل کردن ۱۹۴۴
محوطه‌ی محصوره ۷۰۸۷	مجمع ۱۱۵۹، ۱۶۷۱	مایه ۷۷۵۷، ۵۲۳۷
محوشنی ۵۷۴۲	مجزب ۳۹۸۵	مبارزه ۲۰۳۸، ۲۰۴۳، ۲۰۷۰، ۲۰۷۷، ۲۱۱۸
مخالف ۵۴۰۱، ۷۷۲۵، ۷۷۴۹، ۷۸۰۱	مجرم ۷۶۷، ۱۲۸۵، ۷۷۲۹، ۸۰۴۹	مباشّر ۸۳۳
۷۸۸۲، ۷۸۵۶	مجروح ۸۴۶۲	مبتلا به بیماری ۶۷۰۴
مخالفت ۱۶۱۳، ۷۸۰۳	مجری ۸۲۸	مبلغ ۴۹۰۲
مختصر ۹۴۵، ۱۰۲۳۳	مجزا شدن ۱۰۰۵۰	مبلغ دینی ۳۷۷۵
مختلف ۱۲۱۵، ۱۲۲۰، ۴۲۲۲، ۴۲۵۶، ۴۲۱۹	مجلل ۱۰۴۹۷	متاثر ۶۰۵۶، ۱۱۱۷۳
۶۲۲۵	مجموع اسناد ۷۲۶۴	متاثر بودن ۹۶۴۹
مختلف تر ۶۲۲۶	مجموعه ۱۷۰	متاثر شدن ۱۱۱۷۶
مخلوم ۱۵۹۷، ۸۹۰۹	مجوس ۵۳۱۵، ۵۵۱۲، ۵۵۱۳، ۵۵۱۶	متاثر کردن ۱۴۱۱
مخزن ۹۳۰، ۱۰۸۰۷	مجوسان ۵۵۲۰	متانت ۵۹۹۹
مخصوص ۷۲۴۷	مجوسیت ۵۵۱۹	متجلی ۶۲۵۵، ۶۷۸۴
مخصوص قربانی ۳۵۷۲	مجهز کردن ۷۲۲۷	متحرک ۸۴، ۶۱۴۶، ۶۸۴۵
مخفی ۶۸۶۷، ۷۶۹۷	محافظ ۳۴۱۶، ۳۴۳۰، ۶۴۹۶، ۶۵۲۱، ۶۵۵۱	متحمل شدن ۳۰۲۱
مخفی کردن ۶۸۶۶	۶۷۹۹	مترجم ۷۲۷۵، ۹۶۸۳
مخلوط ۷۸۴۸	محافظت کردن ۶۵۲۴	متروک ۷۱۳۵، ۸۴۲۴
مخلوق ۶۹، ۴۹۷	محبّت ۳۹۷۷، ۵۶۶۵، ۷۳۴۷، ۷۳۵۱	متشکر ۱۰۰۶۴
مد (جزر و مد) ۳۱۶۲	۷۳۹۶، ۷۳۹۷، ۹۴۳۰	متصل ۵، ۵۷۶، ۹۳۵، ۷۶۰۶، ۷۶۲۵
	محبوب ۲۱۸	متصل شدن ۵۱۵
	محتاج ۶۲۰۵	متعادل ۷۷۶۱

مغ کشی ۵۵۲۱	مطابق با شرع و سنت ۳۵۹۴	مسن ۵۲۳۱، ۵۲۳۰
مغلوب ۱۰۰۹۱	مطابق میل ۸۶۸۸	مسنند ۸۴۶۶، ۶۲۳۵
مفسر ۹۶۸۳، ۷۰۴۳	مطروذ ۲۰۳۷	مسهل ۵۴۸۶
مفصل ۱۱۰۳۲، ۸۲۸۰، ۶۸۰۶	مطلع ۷۵۸۴، ۴۲۲۶	مسی ۸۵۶۷
مفهوم ۸۰۶۶	مطلوب ۴۳۶۱	مسیح ۱۱۰۱۵، ۱۰۵۲۹، ۵۴۹۷، ۷۹۴
مفید ۸۴۶۷، ۶۶۸۶	مطمئن ۱۰۶۴۳، ۱۰۶۱۸، ۲۷۸۲، ۲۷۷۳	مسیحا ۵۴۹۷
مفیدبودن ۷۸۹۷	مطمئناً ۲۰۶۱	مسیحی ۹۶۷۰، ۹۶۶۹، ۹۶۶۷
مقابل ۸۳۳۸، ۸۰۳۹، ۷۸۵۶، ۷۵۵۵	مطیع ۹۶۶۰، ۵۹۹۵، ۵۹۴۶، ۸۱۸	مسیحیت ۹۶۷۶
مقام ۸۷۰۶، ۶۷۹۲، ۶۹۷	معاش ۵۲۴۸	مسئله ۹۹۲۸
مقام بودا ۸۲۶۲	معاصر ۴۷۲۲، ۱۵۷۸	مشاور ۶۴۳۶، ۵۳۱۱، ۲۳۲۵
مقام کشیشی ۳۷۷۴	معالجه ۱۱۴۸۴، ۸۳۲۵، ۸۳۰۱، ۳۰۴۸	مشاور شاه ۲۴۶۳
مقام گزیده‌ی مانوی ۱۴۹۱	معالجه‌شدن ۸۳۰۷، ۸۳۰۲	مشاوره ۵۸۶۰
مقاومت کردن در مقابل ۶۶۳۱	معامله ۵۰۰	مشاهده ۱۰۴۰۵، ۱۰۴۰۲، ۸۷۰۸، ۳۸۵۳
مقتول ۷۶۹۶، ۷۶۶۷	معاهده ۲۷۲۶	مشاهده‌کردن ۹۵۸۴
مقدار ۴۹۰۲	معبد ۸۱۳۸، ۴۵۶۳، ۲۵۷۵، ۲۵۶۹، ۱۳۶۹	مشتاق ۷۵۷۳، ۵۰۷۹، ۵۰۱۶، ۳۹۵۸
مقداری ۲۴۱۹	۱۰۸۰۳	(سیاره) مشتری ۱۰۱۶۵
مقدس ۴۰۳۰، ۲۵۶۶، ۲۵۵۲، ۱۶۲۹، ۶۷۲	معبدیان ۲۵۷۸	مشتعل ۱۰۸۹۷، ۷۱۰۰، ۲۶۸۲، ۲۷۴
۱۱۱۲۸، ۱۱۰۹۶، ۹۴۳۷، ۷۴۳۹، ۵۳۲۱	معبد بودایی ۱۶۹۰	مشتعل‌شدن ۲۵۷
۱۱۳۶۸	معبد مجوس ۵۵۱۶	مشتعل‌کردن ۶۲۴۰
مقروض ۸۲۰۳	معترض ۸۷۸۲	مشت و مال ۷۲۰۹
مقصر ۴۴۷۳، ۴۴۷۱	معتقد ۸۳۶۱، ۸۳۵۱	مشرف ۶۶۸۳
مقطع ۸۲۸۰	معجزه ۹۶۸۱، ۵۱۴۵، ۴۸۹۹، ۴۸۲۸، ۴۷۲۹	مشرق ۱۰۸۴۸، ۱۰۷۶۴، ۴۵۰۲، ۱۹۹۷
مقلاصیه ۵۳۲۴	۱۰۱۹۴، ۱۰۱۴۱، ۱۰۱۳۸	مشروب الکلی ۱۱۵۰۳، ۴۶۰۶
مقلاصی‌ها ۵۳۲۴	معجزه‌آسا ۱۰۱۴۳، ۴۸۲۹	مشروب‌خوار ۱۱۵۰۴
مقوی ۷۳۱۷	معجزه‌گر ۱۰۱۹۵، ۱۰۱۳۹	مشروح ۱۰۳۴۸، ۷۰۵۰
مقیم ۵۶۳۲، ۱۵۷۵	معراج ۸۸۴۷، ۲۱۳۸	مشعل ۳۵۴۵، ۱۸۲۷
مکاشفه ۸۷۰۸، ۴۰۲۹، ۳۷۲۴	معرفت ۱۰۴۶۰	مُشک ۱۱۰۹۹، ۱۰۹۵۶، ۵۲۳۸
مکان ۲۴۴۳، ۱۷۰۳، ۱۶۸۳، ۱۴۲۳، ۲۴۰	معرفی‌کردن ۱۱۴۳۳، ۷۰۵۹، ۷۰۵۷	مشکل ۹۲۱۸
۱۰۲۸۶، ۱۰۲۷۷، ۹۷۹۹، ۹۷۹۷، ۳۷۸۴	معطر ۲۸۸۴، ۲۸۸۳، ۲۷۳۳، ۲۷۳۲	مشکو ۲۲۰۴
۱۱۰۵۶	۸۸۱۱، ۲۸۹۴، ۲۸۸۶	مشکوک ۱۹۰۳
مکان دیو ۳۸۱۴	معطر کردن ۲۸۷۹	مشورت ۱۱۳۳۳، ۷۷۹۲، ۵۸۶۰، ۵۸۵۹
مکتب ۱۱۲۸۷، ۱۱۰۵۱	معلم ۱۰۸۵۱، ۱۰۸۰۲، ۵۵۰۷، ۴۵۰۵، ۳۲	مشورت‌کردن ۵۸۷۸، ۵۸۷۷، ۵۸۵۸
مکتوب ۳۹۳۹	معلول ۸۶۴۹، ۸۶۴۸، ۱۵۴۶، ۹۴۳، ۴۸۶	مشوق به تشرف ۱۱۸۱
مکر ۵۳۵۶، ۵۳۵۲، ۴۷۳۹	۱۰۲۹۰، ۱۰۲۸۸	مشهور ۹۴۴۴، ۵۱۲
مکشوف ۸۷۵۹	معمار بزرگ ۲۴۵۷	مشهوربودن ۱۱۵۴۷
مگس ۵۵۱۸	معمولی ۶۶۳	مشیه ۵۴۷۵
مگس‌بران ۱۳۱۸	معنوی ۹۸۸۲، ۹۸۸۱	مشیت الهی ۶۷۶۱
مُل ۵۵۱۱، ۵۲۹۵	معنی ۸۰۶۶، ۶۳۲۰، ۶۰۸۲، ۶۰۸۰	مصر ۵۲۸۰
ملاح ۶۱۰۴، ۵۸۳۳	معهدا ۱۱۰۳۳	مصرف‌شدن ۱۱۵۲۲
ملاقات ۶۶۹۳، ۶۶۹۲	معیشت ۹۹۰	مصرف‌کردن ۱۱۵۲۰
ملاقات‌کردن ۶۷۰۹	مغ ۵۵۱۲، ۵۳۱۵	مصری ۵۲۸۱
ملت ۸۴۹۳، ۵۷۳۸، ۵۷۳۶، ۵۷۱۶	مغان ۵۵۲۰، ۵۵۱۶	مصلوب ۹۰۸۸
ملحد ۷۷۵۲، ۵۱۲۹، ۲۹۹۵	مغانه ۵۵۱۳	مصمم ۵۶۲۶
ملعون ۵۸۸۴	مغذی ۶۷۶۴، ۴۴۳۳	مصیبت ۱۰۰۰۰، ۱۲۵۸
ملک ۱۷۱۰	مغرب ۱۰۷۷۱، ۳۱۲۶	مضحک ۸۷۴۸، ۴۱۶۳
ملکه ۱۰۶۰۵، ۶۴۴۴، ۴۴۷۰، ۳۴۶۵، ۲۴۵۸	مغزور ۱۰۲۰۱، ۴۴۳۹، ۴۴۱۶	مضر ۸۰۶۵
۱۰۸۲۵، ۱۰۸۰۹، ۱۰۶۷۴، ۱۰۶۶۳	مغز استخوان ۵۳۱۸	مضطرب ۹۱۲۴، ۸۹۷۴
ملی ۵۷۳۹، ۵۷۲۲، ۵۷۲۱	مغ کده ۵۵۱۶	مطابق ۸۳۸۹، ۱۴۰۵

۱۰۱۷۴، ۱۰۱۷۲، ۸۳۴۲، ۸۳۵۹	۱۱۵۹۷	ملین ۵۴۸۶
مؤت ۱۷۰۸، ۱۶۹۷	منفورتر ۶۷۲۱	ممانعت ۶۶۳۰
موی ۴۳۸۳	منقار ۹۳۱۰، ۶۱۳۳، ۵۰۰۶، ۴۸۳۵	مملکت ۵۷۲۳
مویدن ۶۲۶۶	منقبض شدن ۹۴۰۱	ممنوع ۷۱۴۲، ۶۷۲۴، ۶۶۴۱
مهاراجه ۵۳۰۷	منقش ۶۸۵۶	ممنوع شدن ۲۹۸۰
مهارت ۷۱۰۸، ۴۸۴۹، ۴۷۸۴، ۴۱۲۰	منقلب ۳۶۱، ۳۲۹	من ۵۱۶۲، ۳۱۴۲، ۳۱۴۱، ۲۳۴۷، ۹۱۲
مهار کردن ۱۴۰	منقلب شدن ۲۰۵۴	۱۱۴۳۶، ۹۴۷۹، ۹۴۷۷، ۵۵۷۱، ۵۳۳۲
مهتر ۵۴۹۳	منقلب کردن ۶۵۷۹	منادی ۲۳۴۱
مهر ۵۶۶۵، ۵۶۴۶، ۵۶۱۸، ۵۶۰۹، ۹۱۹	مو ۱۱۴۳۸، ۱۰۱۷۸، ۱۰۱۷۷، ۴۵۵۹	مناسب ۱۰۸۶، ۱۰۸۳، ۱۰۸۲، ۲۵۴، ۲۵۳
مهر ۹۴۸۵، ۵۶۱۰	مواد سوختنی ۱۸۲۷	۱۵۳۲، ۱۸۰۱، ۵۵۷۴، ۶۵۷۱، ۶۵۸۸، ۶۷۳۱
مهربان ۱۱۱۷۸، ۱۱۱۷۳، ۱۱۱۶۶، ۱۱۱۶۱، ۵۹۲۷	مواظب ۱۰۹۳۳	۶۷۳۳، ۶۷۳۹، ۸۶۱۳، ۸۶۹۴، ۸۶۹۵
۱۱۱۸۰	مواظبت ۶۵۴۶، ۶۴۶۷	۱۱۱۲۷، ۹۳۴۳، ۹۳۴۲، ۸۶۹۶
مهربان بودن ۱۱۱۸۸	مواظبت کردن ۱۰۹۳۲	مناسب بودن ۸۶۹۳، ۶۷۳۰، ۶۵۸۶
مهربانی ۱۱۱۷۷، ۱۱۱۷۰، ۱۱۱۶۷، ۱۰۸۳۹	موید ۸۵۲۱، ۵۵۱۷، ۵۳۱۷، ۵۳۱۱	مناسب تر ۶۵۹۲
۱۱۱۸۰، ۱۱۱۷۸	موپور ۷۰۸	منتخب ۱۰۳۲۰
مهرروز ۵۶۵۵، ۵۵۶۸	مؤثر ۱۴۵۴	منتره ۵۳۸۷
مهرزدن ۹۴۸۴	موج ساحلی ۱۰۱۶۳	منتره سپنت ۵۴۴۸، ۵۳۶۳
مهرشده ۹۵۵۱، ۹۵۴۹	موجود ۲۹۸۷، ۱۵۶۸، ۴۳۱، ۴۰۳، ۱۲۴	منتشر کردن ۷۰۹۱
مهر کردن ۹۵۴۷، ۹۴۸۴	۹۰۵۷، ۹۰۵۶، ۹۰۵۲، ۳۳۹۸، ۳۳۹۲	منتظر ۳۳۴۴
مهر کرده ۷۲۵۱	موجودات زنده ۲۳۵۵	منتظر بودن ۶۶۵۳
مهرگان ۲۵۷۳، ۲۵۷۲	موجود به ذات ۱۰۸۴۲	منجمد ۷۹۰۰
مهرنامه ۵۵۲۳	موجودی ۸۷۹۸	منجوق ۵۵۶۴
مهره ۵۵۶۴	مورچه ۱۱۳۰۸، ۱۱۳۰۷	منجی ۲۸۷۷، ۲۸۷۶، ۲۸۷۵، ۱۲۴۰، ۱۰۵۶
مهریزد ۱۰۵۱۵، ۵۶۵۹	مورد ۵۵۳۵	۱۱۳۹۲، ۱۰۲۷۰، ۹۹۹۹، ۹۹۹۸
مهریه ۵۶۱۸	مورد پسند ۷۹۱۰، ۷۸۷۷	منجیر ۵۳۳۳
مهلت ۷۴۵۰	مورد توهین ۶۰۰۱	منحرف ۸۰۰۱، ۷۷۵۰
مهلك ۵۴۲۴، ۵۴۲۳	مورد ستم قرار گرفتن ۷۲۴۶	منحرف شدن ۱۱۴۵۴، ۶۸۷۰، ۲۱۳۲
مهم ۵۶۹۹	مورد سرزنش ۸۶۳۲	مندرس ۱۰۲۴۸، ۹۹۴۹
مهمان ۶۱۸۶، ۴۳۰۵، ۴۳۰۴	مورد گمان ۱۹۰۳	منئل ۵۳۸۸
مهمانخانه چی ۹۷۵۰	مورد نیاز ۶۲۲۱، ۴۴۰۳، ۴۳۰۹، ۴۳۰۷	منئل ۵۳۸۸
مهمان سرا ۸۱۸۶، ۲۳۹۱، ۱۶۲۸، ۱۵۹۸	مورد نیاز بودن ۴۴۵۸	منزل ۹۳۹۲، ۵۶۰۵، ۱۵۷۱، ۱۵۶۹
۹۷۴۷	موری ۵۵۵۲	منزل قمر ۹۳۶۹
مهمان سرادار ۹۷۵۰	موز ۶۵۴۴	منزلگاه ۹۳۹۲
مهمان سراها ۱۶۱۴	موسی ۵۵۵۸	منزلگاه خدایان ۲۶۰۹
مهمان نوازی ۶۱۰	موسیقی ۱۱۶۰۵، ۱۱۳۳۱	منزلگاه ها ۱۶۱۴
مهیانه ۹۷۵۹	موش ۵۵۵۷	منزوی ۱۱۰۷۶، ۸۱۴۸
مهییب ۱۰۵۶۵، ۱۰۵۶۴	موضوع ۸۷۳۸، ۸۷۳۱، ۶۸۱۰، ۱۵۳۴	منسپند ۵۳۶۳
می ۵۵۱۱، ۵۲۹۵، ۵۲۸۵	۹۹۲۸	منسوب به آبان ۱۹۷، ۱۹۶
میان ۵۵۹۷، ۵۵۹۴، ۵۵۹۰، ۵۳۰۰، ۵۲۸۶	موظف ۱۲۸۷	منسوب به نیمروز ۶۲۷۶
میان تهی ۴۸۷۵	معود ۱۰۴۹۱	منطقه البروج ۲۰۷۴
میانجی ۵۵۹۵، ۵۵۹۴	موفق ۹۳۴۴، ۹۳۴۳	منظر ۴۰۲۸
میانجی گری ۵۵۹۶	موفق بودن ۱۰۸۰	منظم ۷۹۵۱
میانه ۵۶۱۳، ۵۵۹۷، ۵۵۹۵، ۵۵۹۳، ۵۳۰۰	موقتیت ۳۰۳۸، ۳۰۲۳، ۳۰۲۲، ۱۲۵۷	منظم کردن ۹۹۶۵
میترا ۵۶۴۶، ۵۶۰۹، ۳۳۹۹، ۹۱۹	۹۱۴۰، ۶۷۲۹	منع ۶۶۹۵، ۳۰۱۳
میترا خدا ۵۶۵۹	موکندن ۷۸۰۹	منع شده ۶۸۵۹، ۶۷۲۴، ۶۶۴۱
میثره ۵۶۴۶، ۵۶۰۹	مول ۵۵۱۰	منع کردن ۶۸۴۹، ۶۷۰۶، ۶۶۴۰، ۱۰۳۶
میخ ۱۰۲۲۲، ۵۶۱۵	مؤمن ۳۷۷۲، ۳۷۶۷، ۱۵۰۱، ۱۴۸۵، ۱۴۸۳	۷۱۱۵
میخکوب شده ۱۰۵۱۰، ۱۰۲۲۷	۸۳۵۱، ۸۳۴۵، ۸۳۴۲، ۷۱۵۸، ۳۹۷۶	منفور ۱۱۵۹۱، ۱۱۵۸۹، ۱۱۵۸۸، ۸۰۱۵، ۶۷۲۰

ناپرداری ۱۳۶۵	میخکوب کردن ۱۰۵۰۶
ناپدید ۱۰۸۹۰، ۵۸۳۲، ۵۸۲۹	می‌خوار ۵۲۹۱
ناپدیدشدن ۱۰۵۳۳، ۱۰۳۴۳، ۱۲۷۶	میدان ۲۲۷۸
ناپیدی ۱۰۳۶۶، ۱۰۳۶۴	میدان جنگ ۳۳۹
ناپسند ۱۱۵۹۱	میر ۵۶۳۷
ناپیدا ۸۳۸۷، ۵۸۳۲	میرآخور ۱۱۶
ناپیدایی ۱۰۳۶۴	میرا ۵۶۴۴
ناتوان ۴۲۹۸، ۳۷۹۵، ۳۶۶۴، ۳۶۶۲، ۳۲۸۵	میراب ۳۰۹
۶۳۶۶	میراث ۸۳۸۵، ۷۸۳۰
ناتوان‌تر ۶۳۶۷	میراث‌خوار ۷۸۳۲
ناتوانی ۵۳۹۶، ۴۳۳۰، ۳۷۹۶، ۳۶۶۱	میزغذا ۶۴۴۸
۱۰۷۰۷	میش ۵۶۵۵، ۵۶۴۷
ناچار ۸۲۲۷	میش‌فوغ ۵۶۵۰
ناچیزتر ۴۹۰۴	میخ ۵۶۱۴
ناحیه ۶۷۷۹، ۲۰۲۳، ۲۰۲۰، ۱۴۲۳، ۴۶۲	میکائیل ۵۶۲۰
ناخالص ۳۶۰۱، ۳۶۰۰	میل ۸۶۱۵، ۷۸۵۹، ۷۳۰۶، ۴۶۴۰، ۴۹۵، ۱۳
ناخرسندی ۵۳۸۲	۸۶۷۶، ۸۶۷۳، ۸۶۲۶، ۸۶۱۶
ناخن ۲۸۲۰، ۵۷۴۴	میلاد ۴۰۴
ناخواه ۵۷۵۴	میل‌داشتن ۸۶۱۲، ۲۴۵
نادان ۵۳۷۷، ۵۳۴۵، ۵۱۵۴، ۱۵۴۹، ۱۳۹۳	میل‌شدید ۲۴۷
۵۷۴۸، ۵۳۸۶	میمون ۵۳۲۵، ۵۳۲۳
نادان‌تر ۵۳۴۶	مینا ۹۱۳۴
نادانی ۵۳۸۰، ۵۳۷۸، ۵۳۴۷، ۴۶۵۱، ۱۳۹۰	مینوی ۹۸۹۷، ۹۸۸۲
۱۰۰۷۰، ۸۸۳۲، ۶۱۲۷، ۵۳۸۵	میوه ۵۳۰۹، ۲۸۱۰، ۲۷۹۹، ۲۷۱۷، ۲۶۸۹
نادرست ۶۷۶۷، ۶۴۰۸، ۵۷۵۲، ۱۲۶۰، ۳۴۶	۵۳۱۰
۶۷۷۰	میوه‌دار ۲۸۰۱
نادم ۵۹۸۲، ۵۹۸۱	میهن ۵۶۰۵
نادیده ۵۸۳۲	مئیترا ۵۲۷۲
ناراحت ۴۱۸۶، ۳۰۷۲، ۱۷۲۹، ۳۹۶، ۳۶۱	مئیترا ۵۶۶۴
۱۱۴۰۶، ۱۰۷۰۲، ۶۰۵۶	
ناراحت‌شدن ۹۰۴۵، ۱۱۴۰	
ناراحت‌کردن ۱۴۱۱، ۱۰۳۶	
ناراحتی ۶۰۵۷، ۴۱۰۱، ۲۳۱۴، ۱۷۵۱، ۱۴۱۰	
۱۱۴۰۵، ۱۰۸۴۹، ۱۰۲۵۴، ۹۵۶۱، ۹۱۲۲	
ناراست ۵۱۴۸، ۱۳۱	
نارشته ۵۸۱۰	
نارزت ۵۷۳۳	
نازک ۱۱۱۴۲، ۵۸۵۰، ۱۵۱۴	
نازل‌تر ۶۲۶۲	
نازنین ۵۸۵۰	
نازیبا ۵۳۵۰	
ناسالم ۵۷۵۲	
ناسپاس ۸۱۸۹	
ناسزاوار ۶۱۵۲	
ناسفته ۵۸۱۲	
ناشایست ۶۱۱۳، ۵۸۳۵، ۵۳۹۵، ۵۳۵۰	
ناشتا ۵۷۴۵	
ناشتوا ۴۸۴۲	
ناصری ۵۷۳۳	
ناظر ۸۳۳	
ناف ۵۷۱۷	
نافذ ۱۴۶۶	
نافرمان ۵۸۰۰، ۵۷۱۰	
ناقص ۶۴۴۱، ۴۷۳۸	
ناکافی ۵۱۵۱	
ناکام ۹۶۴۱	
ناکامل ۵۱۵۱، ۵۱۵۰	
ناگهان ۶۷۰۵، ۶۶۸۴، ۳۲۴۴، ۲۲۵۴، ۱۲۵۶	
۷۵۱۳، ۷۵۱۰	
ناگهانی ۹۶۹۰، ۹۶۸۹، ۹۶۶۲، ۹۶۴۰	
نالان ۵۲۲۰، ۴۱۲۲	
ناله ۷۳۳۱، ۴۱۱۹	
ناله‌کردن ۷۳۳۰، ۶۲۶۶، ۴۱۲۱، ۲۰۲۸	
۹۸۸۸	
نالیدن ۶۰۵۴، ۴۱۲۳، ۴۱۲۱، ۲۰۳۳	
نام ۵۷۷۷، ۵۷۷۴، ۳۵۶۶	
نامادری ۵۲۷۴	
نام‌بدترین دوزخ ۶	
نامبرده ۸۳۷۳	
نام‌پسر شاهزاده سودا شن ۴۸۶۶	
نامدار ۵۷۸۴، ۵۷۸۱	
نام‌دارویی با خاصیت دفع‌کننده ۱۳۴۲	
نام‌داشتن ۵۷۷۵	
نام‌دختر سودا شن ۳۱۵۳	
نامردم ۵۷۸۷	
نامرئی ۵۸۲۹	
نامزد ۶۸۶۰	
نامستقر ۵۷۳۵	
نامسکوک ۵۷۷۱، ۵۷۵۶	
نام‌شاهزاده‌ی سفدی ۳۸۰۵	
نام‌شهر و کشوری ۹۱۹۰	
نام‌شهری در چین ۴۸۲۲	
نامطبوع ۵۳۹۵	
نامفهوم ۵۷۴۷، ۵۳۷۷	
نامقدر ۵۷۳۲	
نامکتوب ۵۸۰۱	
نام‌گذاری ۱۰۰۳۷	
نامناسب ۶۱۵۲، ۶۱۱۳، ۵۳۹۵، ۵۳۵۰	
نام‌نیک ۹۴۴۳	
نامه ۵۷۷۶، ۳۹۳۹، ۳۷۴۲، ۳۷۳۶، ۲۷۹۰	
۸۲۳۰، ۸۲۲۸، ۶۸۵۸	
نام‌همسر شاهزاده سودا شن ۵۳۹۰	
نامهی ۵۷۴۰	
نامی ۵۷۹۳، ۵۷۸۴، ۵۷۸۱، ۵۱۲	
نامیدن ۱۰۰۳۶، ۵۷۷۵، ۲۳۰۹	
نامیده ۱۱۲۹۲	

ن

نا ۵۷۱۳
ناآگاه ۵۱۵۴، ۱۳۸۵
نابالغ ۵۱۵۰
ناباور ۵۳۹۴
ناباوری ۶۱۷۴، ۵۳۹۳
نابودشدن ۶۹۲۰، ۶۹۱۹
نابودشدنی ۶۳۳۸
نابودکردن ۱۰۹۷۴، ۸۰۰۲، ۵۴۸۴
نابودی ۱۰۳۷۲، ۶۰۷۰
نابه‌هنگام ۵۷۹۹، ۵۷۶۶، ۵۳۸۴
ناپاک ۵۴۰۹، ۵۳۹۷، ۵۳۷۴، ۵۳۵۱، ۵۱۶۰
۸۶۳۵، ۵۶۹۲
ناپاک‌کردن ۸۱
ناپاکی ۸۶۲۹، ۵۴۰۰، ۵۳۹۹، ۵۳۹۸، ۹۲۲
ناپایدار ۸۰۶۷، ۵۸۰۶، ۱۳۶۴

۷۵۳۵، ۷۵۳۴	ندیمه ۲۱۹۹، ۱۳۲۲	نامیده شدن ۱۰۸۴۳، ۴۴۹۶
نشسته ۶۰۷۱، ۶۲۳۶، ۶۳۰۲، ۶۳۰۴، ۶۳۱۰	نر ۱۰۲۲۹، ۶۲۹۱، ۳۷۱۸	نامیرا ۹۰۳، ۵۷۹۵، ۶۱۵۷، ۶۱۶۴، ۶۱۶۷
نشو کردن ۱۶۳۴	نرجمیک ۱۰۹۸۴	۶۱۶۹
نشیمن ۶۲۳۵	نرد ۶۰۶۰	نامیرایی ۶۱۵۹
نشیمگاه ۸۴۶۶، ۹۷۹۷	نرم ۵۹۹۵، ۹۶۶۱، ۹۶۶۰	نام یکی از خدایان مانوی ۶۸۰۴
نصب ۷۵۱۵	نرم تر ۶۰۰۰	نان ۵۹۰۸
نصب شده ۱۰۵۰۸، ۱۰۵۱۰	نرم ترین ۱۰۱۴۵	نان پز ۵۹۰۹، ۵۹۱۰
نصف ۶۲۸۱، ۶۲۶۰	نرمش ۵۷۸۶، ۵۹۹۹	نانوا ۵۹۰۹، ۵۹۱۰
نصف النهار ۶۲۷۶	نرمی ۹۶۶۳	ناو ۵۸۱۸، ۶۱۰۲
نصف نصف ۶۲۷۰	نرو ماده ۳۶۷۸	ناوبری ۶۱۲۳
نظام ۶۱۳۸، ۹۳۷۰	نریسف یزد ۶۰۵۳، ۶۰۶۲، ۱۱۱۲۶	ناوی ۵۸۳۳، ۶۱۰۴
نظامی ۴۶۵۹	نریسیده ۵۸۱۰	ناهار ۵۷۵۰
نظر ۵۱۸۹	نزار ۱۱۱۸۹	ناهمانند ۵۷۷۸
نظرباز ۷۳۹۸	نزازی ۶۳۶۵، ۱۱۱۷۵	ناهمگون ۵۷۷۸
نظر قربانی ۶۵۴۷	نزاع ۹۹۳۸، ۱۰۳۸، ۱۱۹۴، ۱۱۹۵	ناهید ۵۸۳۶
نظم ۷۸۷۵، ۷۸۷۶، ۷۹۵۲	۳۱۷۵، ۵۸۹۸، ۷۶۴۷، ۷۶۶۶، ۷۷۱۸	نایاب ۵۷۰۹
نعمت ۳۴۷۴، ۱۰۸۹۸	۸۱۳۰، ۹۸۱۳، ۱۱۲۴۸	نایافته ۵۷۰۹
نغرن ۱۰۱۳، ۵۹۱۳	نزد ۶۹۰۹	نایب ۷۴۷۹
نغز ۵۹۵۱	نزدیک ۲۵۰۰، ۵۸۵۲، ۵۸۵۷، ۵۸۶۷	نایب السلطنه ۳۷۳۴
نفس ۷۰۳	۶۴۰۳، ۶۶۸۲، ۶۸۹۸، ۶۹۰۹، ۶۹۱۳	نبرد ۷۲۴۴، ۳۳۵
نفاق ۲۹۵۳	نزدیک به نابودی ۱۱۴۲۸	نبیره ۶۰۳۶
نفت ۵۸۸۸	نزدیک تر ۶۹۱۵	نپخته ۴۰۵۱، ۴۰۵۴
نفرت ۴۶۱۴، ۶۷۱۸، ۹۶۳۳، ۱۱۵۹۰، ۱۱۵۹۳	نزدیک شدن ۲۵۰۲، ۲۵۰۹، ۶۹۱۱	نپذیرفتنی ۸۱۹۵
۱۱۵۹۵	نزدیکی ۲۵۰۰	نتیجه ۷۹۸۵
نفرت انگیز ۴۶۱۳، ۷۵۶۰	نزول ۱۸۹۱	نجات ۲۹۰۰، ۲۹۰۹، ۵۵۲۶، ۷۱۹۷، ۹۹۹۵
نفرت داشتن ۱۱۵۹۴، ۱۱۵۹۸	نژاد ۵۰۶۱، ۶۷۴۸، ۱۰۲۷۴	۱۰۰۲۰، ۱۰۰۹۹، ۱۰۲۶۳، ۱۰۲۶۹، ۱۱۳۸۸
نفرین ۵۸۸۵، ۵۸۸۶، ۵۸۸۷	نُس ۶۰۱۷، ۶۰۶۳	۱۱۴۱۱
نفرین شده ۵۸۸۴، ۵۸۸۷	نساخته ۵۷۳۵	نجات دادن ۲۳۳۷، ۲۸۷۴، ۲۹۰۲، ۲۹۰۴
نفس ۲۶۹۵، ۳۸۶۶، ۹۸۸۹	نسخه ۳۳۱، ۸۳۷۳	۱۰۰۲۳، ۱۱۳۸۷، ۱۱۳۹۱، ۱۱۳۲۵
نفس روشن ۸۵۹۹	نسل ۶۰۰، ۴۷۸۸، ۴۹۷۷، ۱۰۲۷۴	نجات یافتن ۲۹۰۲، ۲۹۰۳، ۲۹۰۴، ۱۱۳۸۶
نفس روشنی ۸۵۹۹	نسیم ۲۶۹۸، ۳۸۶۶	۱۱۳۸۷، ۱۱۴۲۱
نفس زنده ۴۲۸۰	نشأت گرفته ۶۲۵۵	نجات یافته ۲۹۰۶، ۱۱۴۲۳
نفع ۳۶۴۲، ۶۵۷۶	نشادر ۶۱۵۵	نِجَار ۳۵۷۴
نقی کردن ۱۳۲۳	نشان ۱۵۹، ۷۳۵، ۹۸۲، ۱۵۴۴، ۱۷۲۸، ۲۴۷۹	نجوم ۲۴۳۰، ۲۹۱۵، ۱۰۰۰۴، ۱۰۰۰۱
نقاش ۴۸۸۴، ۹۵۵۶	۲۶۴۶، ۲۷۴۷، ۳۷۲۱، ۵۹۲۳، ۷۱۲۰	نجیب ۲۴۶، ۶۶۷۲، ۶۶۸۰، ۸۷۲۵، ۴۰۵۰۲
نقاشی ۶۸۵۷	۷۱۳۰، ۱۰۶۵۸	نجیب زادگان ۲۲۸۷
نقاشی باسوزن ۱۰۵۰۷	نشان دادن ۹۸۵، ۱۱۲۴، ۱۱۲۵، ۱۷۲۶، ۱۷۷۶	نجیب زاده ۴۰۱، ۴۲۴، ۴۲۷، ۲۳۰۱، ۲۳۴۴
نقره ۴۹۰۳، ۵۷۵۶، ۵۷۶۳، ۵۷۷۱	۵۵۰۲، ۶۷۸۰، ۶۷۸۳، ۷۰۵۷	۱۰۸۱۷، ۶۶۷۴
نقره قام ۵۷۵۸	۷۰۵۹، ۷۱۲۷، ۷۶۴۶، ۷۹۹۴، ۹۱۰۲، ۹۱۱۰	نخجیر ۵۹۲۱، ۵۹۲۵، ۶۱۹۲
نقره گون ۵۷۶۲	۹۱۳۹	نخست ۵۵۲، ۶۸۱، ۶۸۲، ۶۸۳، ۱۲۹۰، ۱۲۹۱
نقره یی ۵۷۵۹، ۵۷۶۵، ۵۷۶۹، ۵۷۷۰	نشاندن ۱۸۹۸، ۶۰۷۳، ۶۰۹۲	۱۲۹۴، ۴۰۱۴، ۴۰۱۴، ۷۲۳۹، ۸۳۳۹
۵۷۷۳، ۵۷۷۲	نشان دهنده ۱۷۷۹، ۹۱۰۸، ۹۱۲۹	۸۳۵۲، ۸۹۴۰، ۸۹۴۲
نقش ۹۸۱، ۵۹۲۳، ۷۷۲۳، ۷۷۳۰، ۷۷۳۴	نشان گذاشتن ۷۱۲۷	نخستین ۶۸۲، ۶۹۱، ۱۲۹۲، ۱۲۹۴، ۴۰۱۴
۱۰۳۶۰، ۱۰۳۱۷، ۱۰۰۹۰، ۷۷۳۸	نشانه ۱۷۷۷، ۲۰۹۲، ۹۱۰۷	۶۰۵۵، ۶۹۰۵، ۷۲۴۰، ۸۹۴۲
نقش دار ۶۸۵۶	نشانه‌ی عددی ۱۰۸۰۱	نخستین عنصر ۱۴۸۴، ۳۹۴۰
نقش شده ۶۸۵۷	نشانه‌ی نوشتاری ۱۸۹۳، ۱۰۰۴۷	نخ کردن ۷۷۴۷
نقش کردن ۴۸۸۳	نشست ۶۲۳۵	ندامت ۵۹۷۴، ۵۹۷۸، ۵۹۸۳
نقش کنده شده بر چوب ۱۵۴۴	نشستن ۶۰۶۸، ۶۰۶۹، ۶۲۳۲، ۶۳۰۰، ۷۲۳۵	ندانستنی ۵۷۴۷

نقش و نگار ۶۸۵۶	نمودن ۱۷۲۵، ۱۷۲۶	نومید ۵۲۲۰
نقص ۱۳۱۲، ۱۴۶۲، ۴۷۳۵، ۴۷۶۴، ۴۷۶۵، ۱۰۹۸۵	نمونه ۵۹۹۰، ۶۶۴	نومیدی ۲۷۳۰، ۲۱۸۰
نقص عضو ۸۶۵۱	ننگ ۸۰۸۴، ۶۰۱۴	نوه ۶۰۵۰، ۶۰۳۶
نقطه‌ی پرگار ۴۸۴۵	ننوشته ۵۸۰۱	نویلن ۵۸۱۹، ۶۱۰۱
نقل ۷۰۷۳	ننتی ۶۰۲۰، ۶۰۱۲	نویسنده ۶۰۴۸
نکرده ۶۴۴۱	نو ۶۱۰۹، ۶۱۱۵، ۶۱۲۵، ۶۱۸۸	نویسه ۱۰۰۴۷، ۱۸۹۳
نکوهیده ۸۰۸۲	نوآوری ۶۱۰۸	نوبین ۶۱۲۵
نگارستان ۷۷۴۱	نوا ۶۰۲۴	نَه ۵۱۴۷، ۵۸۳۸، ۵۷۱۳، ۶۱۹۸
نگارگر ۵۹۵۶	نوا ۱۱۶۰۵، ۱۱۳۴۲، ۶۱۰۷	نَه ۶۱۰۵، ۶۰۹۹
نگاه کردن ۹۵۸۱، ۷۲۸۱	نواختن ۱۱۶۰۲، ۱۱۵۴۶، ۱۱۳۳۱	نهاد ۱۹۷۹
نگاه کن ۵۸۳۹	نواکت ۶۱۸۲	نهادن ۱۹۶۶، ۱۹۶۹، ۱۹۷۰، ۱۹۷۱، ۶۰۳۳
نگذشتنی ۵۷۴۲	نوبت ۱۲۵۳، ۴۸۸۷، ۶۵۲۲، ۷۲۴۹، ۷۲۹۹	نهادن ۶۰۷۳، ۶۰۹۲، ۶۳۱۵، ۶۶۸۷، ۷۹۴۹
نگران ۱۷۲۹، ۱۷۲۱، ۹۱۲۲، ۱۰۵۴۴	۱۰۹۲۸	نهادن ۹۸۶۴، ۹۸۶۳
نگران شدن ۳۵۷۶	نوبتی ۴۸۸۹	نهادن ۵۳۱، ۱۹۶۲، ۱۹۷۲، ۱۹۸۰، ۶۰۷۴
نگرانی ۶۷۶، ۲۳۱۴، ۸۱۳۷، ۱۰۳۱۰	نوبهار ۳۸۸۶، ۲۷۴۱	نهادن ۶۰۷۵، ۶۳۳۷
نگرنده ۹۵۸۳	نوجوان ۱۰۲۹۲، ۵۰۱۹	نَه گانه ۶۱۲۱
نگریستن ۹۵۸۱، ۹۵۸۴، ۹۵۸۷، ۹۷۴۴	نوح ۶۱۳۱	نهم ۵۸۲۳، ۶۱۳۷، ۶۱۳۹
نگفته ۵۸۲۱	نود ۶۱۱۴	نهمین ۵۸۲۳
نگهبان ۶۷۹۹، ۶۵۲۸، ۶۵۱۴	نور ۷۹۶۰، ۷۸۰۷، ۱۵۰۵	نهنگ ۴۸۷۸
نگهدارخانه ۸۸۹۴	نورافشان ۴۵۰۰	نی ۱۶۶۸
نگهدارنده ۳۴۱۶، ۳۴۲۲، ۳۴۳۰، ۶۵۲۹	نورتاب ۴۵۰۰	نیا ۶۲۰۰
۶۸۰۵، ۶۷۶۲، ۶۷۶۱	نورد ۶۱۴۶	نیاز ۱۲۱۷، ۴۳۱۱، ۶۲۱۸
نگهدارنده‌ی شکوه ۱۰۶۷۲، ۲۱۰۵	نوردیدن ۶۱۴۵	نیازمند ۱۲۱۸، ۶۲۰۵، ۶۲۲۰، ۶۲۲۲
نگهداری ۷۲۷۲، ۶۵۵۲، ۳۴۱۷	نوروز ۶۱۳۰	نیافتنی ۵۷۰۹، ۵۱۵۳
نگهداری شدن ۴۶۰۸	نوزده ۵۸۲۷	نیافته ۵۸۰۷
نگهداری شده ۱۱۲۸۲، ۶۷۶۳، ۶۵۴۶	نوزدهم ۶۱۷۳	نیافریده ۵۸۰۷
نگهداری کردن ۶۷۵۹، ۶۵۵۳، ۶۵۵۰، ۴۰۴۰	نوسرد ۵۸۲۵	نیاک ۱۲۰۵
نگهداری نفس از گناه ۶۵۳۹	نوشابه ۳۲۶۷، ۳۲۶۵، ۳۲۷۷	نیاکان ۱۲۰۵
نگهداشتن ۱۱۲۷۸، ۴۵۷۷، ۳۵۸۳، ۳۴۱۴	نوشتن ۵۲۰۱، ۶۰۲۱، ۶۰۳۲، ۶۰۳۵، ۶۰۴۱	نیامرزیدنی ۸۱۹۳
نگهداشته ۴۵۷۸، ۳۵۸۶	۶۲۸۴، ۶۰۴۷	نیایش ۵۸۸۹، ۵۹۷۰، ۱۰۹۸۹
نم ۱۱۲۵۴، ۶۰۱۵، ۵۹۹۴، ۵۹۸۹، ۲۳۰۶	نوشته ۶۰۲۲، ۶۰۳۲، ۶۰۳۴، ۶۰۳۸، ۶۰۴۳	نیایشی ۱۰۹۸۸
نما ۷۷۲۲، ۷۷۲۱	۸۲۲۸، ۶۰۴۵	نیت ۵۵۶۱، ۵۲۰۰
نماد ۸۴۵۱، ۹۸۲	نوش دارو ۶۱۵۳، ۶۱۵۶، ۶۱۶۰	نیرو ۱۵۱، ۴۱۲۰، ۹۵۰۲، ۹۵۰۹، ۹۵۱۳
نماز ۵۹۶۶، ۵۹۶۷، ۵۹۷۰	نوش دارویی ۶۱۵۶، ۶۱۶۰	نیرو ۱۱۲۰۸
نماز بردن ۵۹۷۱	نوشدگان ۶۱۸۷	نیروانا ۶۲۸۷، ۶۲۸۶
نمایش ۱۰۳۶۲، ۳۴۷۸	نوشنده ۳۲۶۴	نیروبخشی ۱۱۰۳۸
نمایندگی ۵۰۰	نوشیدنی ۳۲۸۴، ۳۲۷۸	نیرومند ۹۹، ۱۴۶۴، ۱۵۲۰، ۹۵۰۵، ۹۵۱۱
نماینده ۷۴۷۹	نوشین ۶۱۷۰	نیرومند ۹۷۱۸، ۹۹۰۹، ۱۱۲۱۰، ۱۱۲۱۱، ۱۱۲۱۳، ۱۱۲۱۶
نم باران ۹۵۵۷	نوع ۲۵۳۸، ۳۸۸۸، ۴۳۷۶، ۶۷۹۰، ۷۱۲۰	نیرومندتر ۱۱۲۱۴
نمد ۶۰۰۲	۱۱۳۴۵، ۱۰۰۵۸	نیزه ۲۳۷۳
نمدار ۵۸۷۶، ۵۸۷۳	نوعی چسب ۴۷۷۶	نیسان ۶۲۹۶، ۶۲۹۷
نمره ۵۴۰۵	نوعی مشروب الکلی ۴۶۰۶	نیست ۶۰۶۷، ۶۲۹۹، ۶۳۱۱، ۶۳۳۱
نمک ۵۹۷۳	نوفه ۶۱۲۲	نیست شده ۶۰۹۰
نمک سنگ ۹۱۳۵	نوک ۷۶۰۹، ۶۱۳۳	نیستی ۶۳۰۱، ۶۰۷۰
نمکی ۵۹۷۲	نوکث ۶۱۸۲	نیش ۶۲۹۶
نمودار ۱۷۷۷، ۱۷۲۸	نوک دراز ۲۸۲۱	نیشابور ۴۸۸
	نوک زدن ۳۷۰۹	نیشخند ۷۴۶۱
	نومذهبان ۶۱۸۷	نیشکرد ۱۰۲۲۲

وسیع ۱۰۹۴۹، ۶۸۱۶	واسطه گری ۵۵۹۶	نیک ۹۴۳۳، ۶۲۵۷
وسیع تر ۱۰۹۵۳، ۳۴۹۶	واشامه ۹۸۶۵	نیک پی ۹۴۴۹
وسيله ۷۱۱۳، ۷۱۰۸، ۵۲۹۹، ۱۰۷۸	واضح ۱۸۵	نیکوکار ۹۴۴۶، ۹۴۲۲، ۹۴۱۳، ۸۲۱۳
وسيله حجامت ۴۷۳۴	واقع شدن ۸۰۸۱	نیکوکاری ۹۴۱۵، ۹۴۱۴، ۸۱۸۷، ۸۱۸۳
وسيله سوختن ۸۸۰۳	واگذار کردن ۱۳۵۰	۹۴۱۷، ۹۴۴۱، ۹۴۲۰، ۹۴۵۷
وسيله کشیدن ۲۱۰۳	والدین ۵۲۴۷، ۴۴۷۵	نیلوفر ۹۶۳۹
وشغن ۱۰۲۱۹	وام ۸۲۰۲، ۶۴۵۳، ۶۴۴۳	نیلوفر آبی ۱۰۱۲۴، ۱۰۱۲۳، ۱۹۲۱
وصال ۳۹۷۴	واماندن ۱۳۳۱	نیم ۶۲۶۰
وصل کردن ۶۷۷۴، ۶۶۰۵، ۳۰۱۷	وتر ۸۸۵۱	نیم تاج ۳۷۳۹
وطن ۱۴۱۲	وتو ۹۷۲۷	نیمروز ۸۶۵۰، ۶۲۷۹، ۶۲۷۸، ۶۲۷۷
وطنی ۸۳۹۲	وجب ۱۰۳۴۱	نیمکت ۷۲۳۸
وظیفه ۸۶۹۴	وجدان ۴۵۲۶، ۴۲۲۵	نیم نیم ۶۲۷۰
وظیفه شناس ۸۹۶۸، ۸۴۲، ۸۱۸	وجود ۸۷۹۵، ۲۰۰۴، ۱۷۱۶، ۱۶۷۳، ۱۵۶۸	نیمه ۶۲۸۱، ۶۲۷۴
وعده ۱۰۴۸۹، ۱۰۴۸۶، ۶۶۰۹	۹۰۱۳، ۹۰۱۲	نیمه شب ۶۲۸۰
وعده دادن ۱۰۴۹۴، ۶۶۰۸، ۶۳۸۵	وجود داشتن ۹۰۵۱، ۸۷۹۶	نیلنوخته ۵۷۳۴
وعده داده ۱۰۴۹۱	وحشت ۱۰۰۴۸، ۳۲۸۷، ۲۶۷۰، ۲۰۶۰، ۶۲۲	نیوشاگ ۵۹۳۶
وعده دهنده ۶۶۱۰	۱۱۵۶۵، ۱۰۵۸۱، ۱۰۵۶۳	نیوشاگان ۵۹۴۳، ۵۹۰۳
وفور ۲۵۰۶	وحشت زده ۹۱۲۱	نیوشاگان زن ۵۹۳۹، ۵۹۳۸
وقت ۱۱۳۲۳، ۱۱۳۱۷، ۲۳۱۸، ۸۳۴	وحشتناک ۱۰۵۸۵، ۱۰۵۸۳، ۱۰۵۶۵، ۱۰۵۶۴	نیوشاگ زن ۵۹۳۷
وقت چاشت ۳۸۷۲	وحشتناک تر ۱۰۵۸۴	نیوشیدن ۵۹۰۲
وقتی ۳۲۹۸	وحشی ۸۴۲۴، ۲۷۳۱	
وقتی که ۳۱۴۵، ۳۱۴۴، ۲۱۸۵، ۲۱۷۰، ۲۱۶۵	وحی ۱۰۴۰۵، ۱۰۴۰۲	
۵۳۶۸، ۵۱۴۶، ۴۷۰۴، ۴۷۰۳، ۳۱۵۲	وخشغن ۱۰۲۶۴، ۱۰۲۲۰	
وقفه ۶۵۷۷	ودیگر ۹۷۲۵	
وکیل ۳۶۵۱	وراث ۷۸۳۱	
ولگرد ۸۴۳۹	ورجاوندی ۱۰۱۳۸	
ولی ۱۱۰۳۳، ۷۴۳۲	ورد ۹۳۱۸، ۷۹۰۱، ۵۳۸۷، ۳۹۴	
ولیمهد ۱۰۵۱۷	وردخواندن ۷۹۰۲، ۷۹۰۱، ۷۸۹۸	
ونوس ۳۴۱۰	ورغنه ۹۸۵۵	
وهم ۲۷۹۱	ورقه ها ۶۵۰۹	
وهمروز ۱۰۷۳۱، ۷۶۸	ورم ۳۵۳۹، ۲۹۲۰	
ویران ۱۰۰۷۸، ۸۷۸۵، ۵۸۱۶، ۴۹۷۲، ۴۹۰۱	ورم کرده ۵۰۴۲، ۳۵۴۱	
ویران شدن ۱۱۵۸۶، ۱۰۳۹۱	ورود ۱۱۲۴۴، ۹۷۵۶، ۹۷۵۴، ۷۰۲۱، ۲۲۲۰	
ویران کردن ۵۸۱۵، ۳۹۱۲، ۳۸۷۴، ۱۵۶۱	ورهرام روز ۱۰۲۶۴، ۱۰۲۲۰، ۱۰۱۰۸	
۱۰۰۷۴، ۱۰۰۶۷، ۱۰۰۴۴، ۹۱۱۶، ۶۳۲۷	ورهران ۱۰۱۰۸	
۱۱۵۸۶، ۱۰۹۷۴، ۱۰۳۹۰، ۱۰۳۷۵، ۱۰۰۷۶	وزارت ۵۳۱۲	
ویران کننده ۶۳۲۶، ۲۲۲۶	وزغ ۳۱۸۷، ۳۱۸۵	
ویرانگر ۱۰۷۵۹، ۱۰۰۵۴، ۷۰۹۴، ۳۹۴۲	وزنه ۷۶۶۰	
ویرانی ۱۰۳۷۲، ۷۵۰۰، ۷۴۴۲، ۴۹۷۵	وزیدن ۹۸۶۱	
۱۰۹۸۱، ۱۰۹۷۲	وزیر ۱۰۱۷۰، ۵۳۱۱	
ویرایش ۹۹۷۴	وزیر مشاور ۲۴۶۳	
ویشرکر ۱۰۵۱۵	وسط ۵۵۹۴، ۵۵۹۳، ۵۵۹۰	
	وسطی ۵۵۹۵	
	وسعت ۱۰۹۵۴، ۱۰۹۵۰، ۶۸۱۲	
	وسعت فکر ۱۰۹۵۱	
	وسوسه ۱۱۳۰۵	
	وسوسه شدن ۱۱۳۱۰، ۱۱۳۰۶	
	وسوسه شده ۱۱۳۱۳	
هاییل ۴۵۶۰		
هار ۱۵۲۴، ۲۳۶		

و

و ۱۵۰۷، ۱۴۷۸، ۱۴۱۷، ۱۴۱۵، ۱۲۴۸، ۳۰۱	واحد پل ۸۹۹۱
۸۵۲۰، ۴۵۱۸، ۲۴۳۵، ۱۸۳۹، ۱۸۰۳	واحد حجم مایع ۶۴۵۴
۱۱۵۱۶، ۱۱۰۲۵، ۹۷۲۵، ۸۵۴۱	واحد زمان ۸۵۴۰، ۴۸۰۷
وابستگی ۶۷۹۰، ۵۲	واحد طول ۱۰۳۴۱، ۹۹۱۲، ۱۵۲۷، ۲۳۹، ۷۶، ۱۱۰۴۰
وابسته به اندرون ۹۷۳	واحد گنجایش ۶۸۱۷، ۴۷۹۸، ۴۷۹۷
وابسته به کلیسا ۴۸۲۵	واحد وزن ۶۸۹۹، ۶۶۷۶، ۳۵۸۰، ۲۸۶۴
واحد ۲۲۴۳	۸۹۹۱، ۶۹۱۸
واحد پول ۸۹۹۱	واد ۹۸۸۷
واحد زمان ۸۵۴۰، ۴۸۰۷	واحد به انکار کردن ۱۳۲۳
واحد طول ۱۰۳۴۱، ۹۹۱۲، ۱۵۲۷، ۲۳۹، ۷۶، ۱۱۰۴۰	وارث ۷۸۳۲
واحد گنجایش ۶۸۱۷، ۴۷۹۸، ۴۷۹۷	وارد ۹۵۷۴، ۷۰۲۳
واحد وزن ۶۸۹۹، ۶۶۷۶، ۳۵۸۰، ۲۸۶۴	وارد شدن ۹۷۵۵، ۹۵۷۳
۸۹۹۱، ۶۹۱۸	وارد شونده ۷۰۲۳
واد ۹۸۸۷	وارد کردن ۵۲۵۱، ۱۱۷۹، ۱۱۷۱
واحد به انکار کردن ۱۳۲۳	واژگون ۷۷۴۹، ۷۷۲۵
وارث ۷۸۳۲	واژگون بین ۷۷۵۰
وارد ۹۵۷۴، ۷۰۲۳	
وارد شدن ۹۷۵۵، ۹۵۷۳	
وارد شونده ۷۰۲۳	
وارد کردن ۵۲۵۱، ۱۱۷۹، ۱۱۷۱	
واژگون ۷۷۴۹، ۷۷۲۵	
واژگون بین ۷۷۵۰	

هم‌خانه ۳۲۷، ۳۱۱، ۳۱۰	هزاربرگ ۱۱۱۷۲	هاروت ۴۵۶۱
هم‌دردی ۹۱۲۵، ۸۸۲۶، ۸۸۲۲، ۴۳۷۲	هزارپا ۸۹۹۷	هان ۹۸۷۱، ۶۳۱۲، ۵۸۳۹، ۴۰۶۲، ۱۹۰۱
۱۱۱۸۰، ۱۰۷۲۹	هزاره‌ها ۱۱۱۹۱	هاون ۱۸۷۵
همراه ۳۴۵۰، ۱۹۳۲، ۱۲۹۹، ۳۱۹، ۱۵۲	هست ۱۷۱۵	هجله ۹۳۳۳، ۱۷۸۰
۶۷۹۰، ۵۸۶۷، ۵۸۶۴، ۵۸۵۲، ۳۵۵۳	هسته‌ی آفرینش ۳۴۰۳	هجله‌م ۹۳۳۴
۷۴۰۳، ۷۲۵۷، ۷۰۳۲، ۶۹۹۳	هستی ۳۳۹۸، ۲۳۵۲، ۱۷۱۶، ۱۶۷۳، ۴۳۷	هدایت‌کردن ۳۸۸۱
همراه‌بردن ۷۳۶۴، ۶۹۷۸، ۱۷۳۹، ۱۲۲۷	۹۰۱۳، ۹۰۱۲، ۸۷۹۵	هدردادن ۱۱۵۲۰
۹۷۵۲، ۹۳۹۵، ۹۲۲۴، ۹۲۱۲	هشت ۹۳۲۵، ۱۷۷۱	هدف ۱۰۶۵۸
هم‌رأی ۱۹۰۲، ۳۱۵	هشتاد ۹۳۲۶، ۱۷۷۳	هدهد ۸۱۸۸
هم‌رأیی ۳۱۶	هشت‌گونه ۱۷۸۷	هدیه ۷۰۳۹، ۵۹۶۸، ۳۴۷۷، ۳۴۷۴، ۲۷۵۹
همزادمانی ۱۰۹۸۴	هشتم ۹۳۳۲، ۱۷۸۳، ۱۷۸۲	۷۰۵۲، ۸۴۴۰، ۷۵۸۹، ۷۰۵۸، ۷۰۵۲
هم‌زبان ۱۵۷۸	هشتمین‌ماه ۱۹۸، ۱۹۵، ۱	۱۰۸۹۸، ۹۵۴۲، ۹۵۳۶، ۹۵۳۰، ۹۵۲۸
هم‌ساز ۱۰۸۶	هشداردادن ۶۵۱۱	هدیه‌دادن ۷۵۸۸، ۳۳۷۵، ۲۷۴۹
هم‌سان ۲۲۶۷	هشیار ۱۰۳۰۴، ۱۰۳۰۰، ۱۰۰۱۲، ۴۴۲۱	هدیه‌دهنده ۹۵۴۳، ۳۴۵۸
همسایه ۳۷۰۷، ۳۴۵۱	۱۰۳۷۹	هدیه‌شده ۹۵۳۷، ۳۵۰۶
هم‌سخن ۳۲۳	هشیاری ۱۰۳۰۵، ۱۰۰۱۱، ۶۵۴۲، ۴۴۲۰	هدیه‌کردن ۷۹۹۶، ۷۹۹۴، ۳۴۷۶، ۳۰۲۱
همسر ۶۵۳۶، ۳۴۶۲	۱۰۳۷۸	هدیه‌کننده ۳۴۰۸
همسران ۱۰۳۷۰، ۹۹۶۱	هفت ۵۳۵، ۵۳۴	هدیه‌ی نعمت ۱۰۹۰۴
همسرپر ۹۳۶۶	هفتاد ۵۴۷	هر ۱۰۴۶۵، ۱۰۴۵۱، ۵۴۶۷، ۴۲۸۹
هم‌سطح ۲۲۵۲	هفت‌اورنگ ۵۴۱	هراس ۲۰۶۰
همسفر ۱۹۳۲، ۳۱۹	هفت‌ساله ۵۴۶	هربار ۶۴۶
هم‌شکل ۱۹۰۰	هفتصد و پنجاه و نهم ۲۸۵۶	هرجا ۱۰۴۵۶، ۱۰۴۵۳، ۱۰۲۰۷، ۸۵۳، ۸۵۲
هم‌صحبت ۳۲۳	هفت‌کشور ۵۵۱، ۵۵۰	هرچند ۳۱۳۰
هم‌فکر ۳۱۵	هفت‌گوهر ۵۶۱، ۵۶۰	هرچندیار ۳۱۱۵
هم‌فکری ۳۱۶	هفتم ۲۸۵۸، ۵۵۵۵، ۵۵۳	هرچه ۳۲۹۸
همکار ۵۴۱۲	هفته ۵۵۴، ۵۳۹	هرچیز ۳۷۲، ۳۷۱، ۳۷۰، ۴۵، ۴۰، ۳۰
همگان ۱۰۴۸۱	هفده ۲۸۶۵	۱۰۴۶۷، ۳۳۰۶، ۳۲۹۸
همگونه ۱۰۳۹، ۱۰۳۷	هفدهم ۲۸۶۶	هردو ۳۷۳۰، ۳۴۹۷، ۳۰۵۰، ۲۹۵۸، ۱۸۶۰
همگی ۵۳۱۶، ۵۳۰۸، ۵۱۷۹، ۲۲۵۵، ۶۵	هلاکت ۸۰۰۶	۱۰۷۲۱، ۹۹۳۷، ۴۳۶۵
۱۰۴۶۵، ۱۰۴۵۱، ۸۷۷۰، ۸۷۵۶، ۸۷۲۸	هلاک‌کردن ۸۰۰۲	هرروز ۵۶۰۴
هم‌مزه ۲۲۴۸	هم ۴۵۱۸، ۳۰۵۰	هرزگی ۸۵۸۶
هم‌مکان ۳۲۶	هم‌آکون ۷۳۰۲	هرزه ۸۶۲۸، ۴۵۵۶، ۴۵۵۵، ۳۴۷
هم‌منزل ۳۲۷، ۳۱۱، ۳۱۰	همال ۹۰۲، ۱۵۲	هرقبر ۹۸۰۴، ۹۷۸۶، ۳۱۱۱
هموار ۵۴۷۹، ۵۴۳۳	همان ۹۸۲۷، ۹۸۲۶، ۱۹۰۷، ۱۹۰۶	هرکجا ۸۴۸
هموارشده ۶۵۱۰	همان‌دم ۱۱۰۶۵	هرکدام ۵۰۹۰، ۴۹۴۰، ۴۷۰۸، ۲۴۲۱، ۵۰
هموار‌کردن ۷۵۱۴، ۶۵۰۸	همان‌قنر ۹۷۷۲، ۳۱۳۳	هرکس ۴۹۴۸، ۴۹۴۷، ۶۶۵، ۵۶، ۳۹، ۳۶
همواره ۶۴۶	همان‌قلبرکه ۳۱۳۴	۱۰۴۷۸، ۱۰۴۷۱، ۵۴۶۷
هم‌وطن ۶۳۶۴، ۵۷۲۶، ۱۹۰۵، ۱۸۴۹	همانند ۲۲۶۷، ۲۲۶۶، ۲۲۶۵، ۲۲۵۰، ۱۰۳۷	هرکسی‌که ۸۷۰
همه ۴۷۳۱، ۱۰۲۷، ۱۰۲۳، ۱۰۲۲، ۸۷۹، ۶۵	۵۴۴۰، ۵۳۵۴، ۵۳۲۲، ۵۳۰۸	هرکه ۴۹۴۸، ۴۹۴۷، ۸۷۰
۸۷۵۶، ۸۷۲۸، ۵۳۱۶، ۵۳۰۸، ۵۱۷۹	همانند درزیبایی ۱۹۰۰	هرگز ۴۷۰۷
۱۰۴۶۷، ۱۰۴۶۵، ۱۰۴۵۱، ۹۰۴۸، ۸۷۷۰	همانندی ۷۴۲۴، ۵۲۰۹	هرگونه ۱۰۴۸۳
۱۰۴۷۷، ۱۰۴۶۹	هم‌پدن ۱۰۴۸	هرمزد ۱۰۷۵۷، ۱۰۱۶۵، ۷۷۱، ۶۴۳، ۴۶
همه‌جا ۱۰۴۷۳، ۱۰۴۵۶، ۱۰۴۵۳، ۱۰۲۰۷	هم‌پستری ۱۹۲۸	هرمزدبغ ۱۰۷۵۴
همه‌چیز ۱۰۴۷۲، ۱۰۴۶۸، ۱۰۴۶۷، ۱۰۴۵۲	هم‌پایه ۳۱۸	هرمزدروز ۱۰۷۵۵، ۷۷۲، ۴۴۲۵
همه‌خوبی ۱۰۴۷۵	هم‌پایه در حرمت ۱۹۲۶	هروقت ۴۷۰۳
همه‌دانا ۱۰۴۵۹	همت ۱۱۰۱	هریک ۲۴۱۸، ۲۲۴۷
همه‌دانش ۱۰۴۶۰	هم‌جا ۳۲۶	هزار ۱۱۱۵۸، ۱۱۱۳۱، ۵۹۶۱
همه‌رنگ ۱۰۴۶۳	هم‌چنین ۵۴۸۷	هزاران ۱۱۱۹۰

۱۱۰۹۸، ۱۰۸۹۳	یخنی	۱۱۳۲۷	همه	۵۰۵۳	همه طرف
۱۰۹۹۳	یخی	۱۱۲۷۳	هیئت مأمور	۱۰۴۷۱، ۶۵	همه کس
۳۱۷۱	یده			۱۰۴۸۲، ۱۰۴۶۳، ۱۰۴۶۲، ۹۸۱۸	همه گونه
۱۱۵۸۴	یرقان			۱۱۳۵۳، ۱۱۳۴۷	
۲۶۰۴	یزدانی			۱۱۳۴۷، ۱۰۴۶۲	همه نوع
۱۱۱۲۴	یزدگرد	۵		۲۱۶۸، ۵۱۷، ۵۱۶، ۲۶۷، ۲۶۵	همیشگی
۲۲۳۰	یشب		یا	۸۸۰۵	
۲۲۳۰	یشپ	۴۳۷۵، ۳۸۲۸، ۲۴۳۵، ۲۰۶۹، ۲۰۶۷		۸۴۲۸، ۸۴۲۶، ۶۱۶۱، ۶۱۵۸، ۲۲۴۴	همیشه
۲۲۳۰	یشم	۴۹۵۴، ۴۹۴۱، ۴۷۰۴		۴۵۲۱	همین
۲۲۲۹	یشم گون	۷۵۹۱، ۲۷۰۸، ۱۷۹۷، ۱۷۹۶، ۵۷۲	یاد	۲۲۰۸، ۲۲۰۷	هندو
۲۲۳۱، ۲۲۲۹	یشمی	۱۰۲۴۴، ۹۳۸۶، ۷۷۹۹، ۷۶۴۹	یاد آوردن	۲۲۱۱	هندوستان
۵۸۳۴، ۱۹۱۱، ۱۹۰۷	یعنی	۷۵۹۲، ۷۶۵۰، ۷۵۹۴، ۷۵۹۲	یاد آوری	۱۰۹۹۶، ۵۰۴۰، ۲۲۰۸، ۲۲۰۷	هندی
۵۹۸۶	یقیناً	۷۵۹۷	یاد آوری	۷۱۰۸، ۴۸۴۹، ۴۷۸۴	هنر
۱۱۰۲۹، ۲۲۴۳	یک	۹۳۸۹، ۹۳۸۴، ۷۶۵۱، ۷۵۹۳، ۵۷۲	یادبود	۵۸۰۹	هنریشه
۱۱۰۶۹، ۲۴۲۴، ۲۲۵۷	یکبار	۷۶۵۳، ۷۵۹۷، ۷۵۹۳، ۵۴۵۲، ۱۷۹۷		۴۸۴۸، ۴۸۴۷	هنرمند
۱۱۰۷۰	یکبار	۹۳۸۸	یاد دادن	۵۸۹۴، ۵۸۹۳، ۴۸۸۷، ۹۹۰	هنگام
۲۲۶۲	یکتا	۵۰۱	یادگار	۶۸۷۳	هنگامی که
۲۲۶۵	یک جور	۹۳۸۸، ۹۳۸۶، ۷۵۹۱	یاد گرفتن	۱۱۰۳۳، ۹۷۵۱، ۹۷۴۹، ۹۷۴۶، ۵۴۸۷	هنوز
۱۱۰۳۵، ۲۴۱۶، ۲۲۴۶	یکدل	۱۱۰۸۷، ۱۱۰۴۵، ۵۰۳	یاری کننده	۲۸۰۰	هوا
۲۴۱۷	یکدلی	۳۱۷	یازده	۸۴۶۶، ۵۰۲۲	هودج
۴۱۳۰، ۴۰۹۸، ۲۲۴۹	یکدیگر	۱۱۰۷۹، ۱۱۰۶۳، ۱۱۰۶۱	یازدهم	۱۰۸۴۵، ۴۴۹۷	هور
۶۶۸۴	یک راست	۱۱۰۶۲	یازیدن	۱۸، ۱۳	هوس
۲۲۵۸	یک رویی	۴۰۳۵	یاس	۱۶	هوس آلود
۱۶۵۲	یک ساله	۳۱۵۷	یاسمن	۷۳۳۹، ۴۱۵۱	هوس باز
۵۴۴۰، ۲۲۵۲	یکسان	۱۰۸۹۵	یاغی	۱۰۲۱۶، ۴۵۵۶، ۴۵۵۵	هوس ران
۱۱۰۷۴، ۵۶۳۷، ۵۶۱۷، ۲۴۲۵	یکشنبه	۱۰۸۹۵، ۸۰۸۶	یافتن	۱۰۲۴۴، ۹۳۸۶، ۱۷۹۷، ۱۷۹۶	هوش
۲۲۵۰	یک گونه	۸۰۲۸، ۳۰۳۳	یافته	۱۰۷۳۲، ۴۳۷۷	هون
۵۴۷۹	یکنواخت	۱۰۸۹۰	یافه	۴۳۸۸	هونی ها
۱۱۰۷۷	یکی	۱۰۹۶۷، ۴۸۳۱	یاقوت	۶۸۷۶	هوو
۱۱۰۷۸	یکی از	۲۶۵۰	یال	۱۰۴۱۱، ۱۰۴۰۹، ۱۰۳۶۲، ۶۷۶۶	هویدا
۱۱۰۹۵، ۱۰۲۱۷، ۲۴۱۸، ۲۲۴۷	یک یک	۷۴۴۸، ۳۶۴۳، ۱۹۰۴، ۱۳۲۴، ۳۱۷	یاور	۱۰۸۴۰	هویدگ مان
۲۲۴۷	یکی یکی	۱۰۸۹۰	یاوه	۲۰۸۱	هیاطله
۱۱۰۵۰	یوحنا	۸۹۲۸	یتیم	۶۳۷۳، ۶۳۷۱	هیجان
۱۱۰۹۰، ۱۰۹۵۸	یوغ	۱۱۰۹۷	یخ	۶۲۲۹، ۴۷۰۷	هیچ
۱۱۰۶۰	یونانی	۱۱۱۱۸	یخچال	۶۲۴۲، ۶۲۳۹، ۶۲۳۸	هیچ چیز
۷۳۸۵	یهود	۱۱۱۱۸	یخدان	۶۲۴۳، ۶۲۳۷، ۶۲۳۴	هیچ کس
۱۰۹۷۱	یهودا	۷۹۰۰	یخزده	۱۱۳۲۷	هیزم
۳۳۲۳، ۳۳۲۲، ۳۳۲۱	یهودی			۹۹۳۰	همالیا

ی

ADDENDA AND CORRIGENDA

In addition to some corrected errata, The following lists incorporate the revisions or addenda seemed necessary or appropriate by the author after the *Sogdian Dictionary* was printed on the basis of new findings. In certain cases, a correction necessitates a corresponding modification of the Index(es). Special symbols remind the reader of such cases.

اضافات و تصحیحات

فهرست‌های زیر، علاوه بر تصحیح معدودی غلط، شامل تغییرات و اصلاحات و اضافاتی است که پس از چاپ فرهنگ سغدی و در پرتو یافته‌های تازه مؤلف به نظر وی لازم یا مناسب آمده است. در پاره‌یی از موارد اصلاح اعمال شده، تصحیح واژه‌یاب‌های کتاب را نیز ایجاب می‌کند و این امر به کمک نمادهای ویژه به خواننده یادآوری شده است.

SYMBOLS	نمادها
delete -	حذف شود
add in appropriate position +	در جای مناسب اضافه شود
delete whole entry ×	کل مدخل حذف شود
add new entry before this [+NEB]	مدخل جدید قبل از این اضافه شود
delete term and/or its entry number from Index [-I]	واژه و/یا شماره‌ی مدخل آن از واژه‌یاب حذف شود
add term and/or its entry number to Index [+I]	واژه و/یا شماره‌ی مدخل آن به واژه‌یاب در جای مناسب اضافه شود
perform the correction in Index(es), too [CI]	تصحیح در واژه‌یاب‌ها نیز صورت گیرد

BIBLIOGRAPHIC ABBREVIATIONS

PAGE/COLUMN	LINE	INCORRECT	CORRECT
xxxviii/L	9	AOH 8	AOH 26
xxxix/L	51	1979	1959
xLi/L	4	Fray. act.	Frag. act.
xxxix/R	11	Frye R. N. Frye.	replace by:
Frye (with no numbers): Frye, R. N., The Significance of the Greek and Kushan Archaeology in the History of Central Asia", <i>Journal of Asian History</i> , Vol. 1, Part 1, 1967, p. 36 n8.			

Frye followed by number(s): Frye, R. N., "A Sogdian Sale Contract of a Female Slave...", typewritten text copied for the author by grace, independently of its publication in Japanese by Yutaka Yoshida in *Studies on the Inner Asian Languages* Vol. 4, Kobe City University of Foreign Studies, 1988, pp. 1-50 (not seen by the author yet). Numbers refer to lines of the Sogdian document.

INTRODUCTION

مقدمه

PAGE/COLUMN	LINE	INCORRECT	CORRECT	PAGE/COLUMN	LINE	INCORRECT	CORRECT	درست	نادرست	سطر	صفحه، ستون
viii	7	cordilly	cordially	xxxiii/L	27	/nukar/	/nūkar/	"	š	۲۱	۱۰، راست
x	39	š	"	xxxiii/R	26	/b, d, j, g/	[b, d, j, g]	AoFiii	AoFii	۱۵	۲۲، چپ
xi/R	13	froms	forms	xxxiv/L	37	xwz-	xwž-	AoFviii	AoFiii	۱۶	
xxiv/L	35	1981	1988	xxxiv/R	10	žxašk	žxušk	nyst	nyst	۸	۲۸، راست
xxiv/R	17	dyw'styc	dyw'styc		10	zwxšq-	žwxšq-	nst.	nst		
	18	Dēvastič	Dēvastič	xxxv/R	39	/d/	[d]	'dy	'dy		
xxv/L	1	Dēvastič	Dēvastič			/g/	[g]	'dy	'dy		آخر
	9	Dēvastič	Dēvastič	xxxvi/L	12	/g/	[g]	bynt	bɣnt		
	32	1968	1963		40	/ē, e, i, āi/	/ē, e, i, āi, i/	bnt	bnt		
xxxi/L	12	/ēc/	/ēč/								

LEXICON

ENTRY No.	CASE	CORRECT	ENTRY No.	CASE	CORRECT	ENTRY No.	CASE	CORRECT
7	برده شده، آورده شده	[CI] برده شدن، آورده شدن ⇒n'myty'kh	1478	; C2, 9.183	; C2 p 183			
176	+	-	1517	آرغده	[CI] آرغده	3203	, S	, C
186	m'ny	-	1533	asāmandē	āsāmandē	3232	candan	čandan
291	atpāk	ātapāk	1594	HMV	-	3243	capiš?	čapiš?
378	⊙3pl. pres.	⊙3pl. impf.	1603	(ə)sp(ə)ryadāni	(ə)sp(ə)raydāni	3249	carāy-šārūk	črāy-šārūk
471	+	; Cosm. 307.26	1682	⇒:+	, 'sty'	3267	c(ə)šāndē	čašāndē
478	āḅarāmandē	aḅarāmande	1715	⇒:+	, 'st'nt	3273	cašme-nimzyā?	čašme-nimzyā?
493	āḅartē	aḅartē	1742	əškorθ	əškörθ	3275	+	, C
499	+	; Schwartz. AI 30, 1990, p 204-6 "visit" <IE * bhregh-<*/bher (ə)fsa	1936	+	; Cosm. 307.42	3296	catfārmik	čatfārmik
519	(ə)fsa	(ə)fsa	1965	'wskp'r	'wskwp'r	3310	cax	čax
541	+	aḅd-arang		+	⊙ *uska-pāra- ⇒ sqyp'r	3311	caxātē	čaxātē
602	⊙:+	; abi-žuya-; MP 'bzw- ; Hen. Texts. 717.187	1982	+	; Cosm. 307.10	3313	caxr	čaxr
605	<...<...<	>...>...>	2020	+	; -i, Cosm. 307.3,65	3339	cimēδ/θ	čimēδ/θ
610	+	برم [+I] ; Schwartz. AI 30, 1990, p 204-205, "extension", <OIr. *bazana	2089	+	; Cosm. 307.28	3352	⊙<Turk.	⊙> Turk.
	+		2108	+	; Cosm. 307.1	3470	B	C
			2132	AoFviii 1971	AoFviii 1981	3557	+	; Afr. Insc.3, 16
			2158	čyōč	čyōč	3558	+	; Afr. Insc. 10
				+	; Cosm. 307.27	3632	, MDii	, MDii; δas δas δwa-su "at twenty percent" (=
643	Sakra [-I]	Shakra [+I]	2183	(to) accomplished	(to)be accomplished			two for each ten), Gersh. Advice.
664	aḅēs(ə)n	aḅēs(ə)n	2199	indi, gunj	indigunj			95 Add.
672	āfrite	āfritē	2305	+	; Afr. Insc. 1	3673	, 6V 13	, 6V 13; δwa-su, Gersh. Advice. 95 Add.
676	+	aḅšanē?	2312	az/žy/zar	az/žy/xar	3674	+	C
713	(δ)xšāwan	(ə)xšāwan	2477	+	مادیان [+I]	3678	C	B
775	(ə)uš?	(ə)yuš?	2482	+	M	3772	(δynd'r,	(dynd'r,
861	(ə)ku-ti	(ə)ku-ti	2496	x		3773	δynd'r C	dynd'r C
872	(ə)šu	(ə)šu	2506	+	[+I] کتابت	3774	[+NEB]	δynd'ryy M برگزیده [+I] δēnḅārē [+I]
	TSP	TPS	2511	⊙ pres. pp.	⊙ pres. pt.			electus
873	TSP	TPS	2546	ḅytān ḅy/xtm	ḅayān ḅayt/dam			GMS 1136
875	TSP	TPS	2583	⊙Skt.	⊙=Skt.	3796	GMS 1119	GMS 119
880	+	āmang	2585	(ḅyšpšyt)			Cosm. 307.38	Cosm. 307.58
898	+	, C	2590	Texts. 763	Texts. 736	3805	, δiwāštič	, δiwāštič
905	, S	, C	2594	x			MD	MDii p 217; MDiii p120
912	mē	mē	2614	bwti?	buti?	3827	, 'rt'	-
940	+	aḅḅaydār	2661	+	⇒ β-	3944	خط [-I]	خط [-I]
975	+	; Cosm. 307.48	2732	p442.9	p422.9	4169	+	⇒xr- ¹
986	andēšik	andēšēk	2760	2a.7	2a.7, 25	4201	C2, 54R 16	-
989	+	⇒'py'δ	2769	, 8	, 7	4225	prYrβ'w	prYrβ'w
1095	⊙1pl. pres.	⊙2pl. pres.	2853	⊙*far-trya-	⊙*fra-trya-	4375	Texts.73	Texts. 734
1161	anwašte	anwaštē	2875	ḅōžāk	ḅōčāk	4386	-ḅūnē?	-ḅunāk?
1167	⇒'NwZK	⇒'nwz-	2936	⊙:+	; 3sg. pres.	4530	(yyr)	(yyyr)
1168	⇒'NwZK	⇒'nwz-		+	; GMS 795	4733	طافک	اتافک
1171	+	anwisant?	2964	+	⊙ *abi-(a)yāra-ka	4776	knt'ws'	knt'wš
1183	; AVS 132	-	2986	⇒byq	⇒byqb'r	4918	کشته [-I]	[+I] کشته
1206	+	; Cosm. 307.9	2987	+	⇒β-	kδstē	kδstē	
1257	potiyāiša	patiyāiša	3018	ḅāndkan	ḅēndkan	4919	⊙<*qšt'a'r	⊙<*qšt'a'r
1270	-xwāhaya	-xwāhaya	3094	ḅzmδ'my	ḅzmδ'ny	5072	, S	-
1300	GMS 149,	GMS 145,	3101	ḅ(ə)zūt	ḅ(ə)zūt	5087	"movement"	"movement";
1364	astanyāk	āstanyāk	3176	+	; Afr. Insc. 3, 4, 16	5147	⊙non. pro.	⊙pro.
1365	astanyā	āstanyā	3196	ckn'cw pyδ'r	ckn'c(w) pyδ'r	5153	nā ḅērt	nā-ḅērt
1394	x			+	; -w, BSTBL, Vim. 20, Dhu. 228, 230; Hen. Tales. 467. 38	5168	با پیشوند ā- mā	(an-با پیشوند یا) mā/m
1449	arsk	ark			C2, 87V8	5188	⇒m'n'k,	-
1449	, rq)	, 'rq)	3197	BSTBL, Vim.				
1450	[+NEB]	'rq C ⇒ 'rk		20, Dhu. 228, 230;				

ENTRY No.	CASE	CORRECT
6376	+	(نورد) [+I]
6435	+	, S
6493	Notesv 11	Notesvii
6539	avoiding from sin	avoiding sin
6566	+	; Hen. Texts. 724, p'n'ny
6645	(pxyyr-, pxyr-)	-
6761	+	paðārnakyā
6836	-ðarčyā	-ðarčyā
6902	pēam	pēnam
6965	SW, xwast, 1991,	SW, Cl, 1991,
6967	pārakan	parākan
7006	p1.48.26,	p 148, 26,
7018	; *aham; ; Av. āhan Et.Oss.24	; *-āhan; ; Av. āhan Et.Oss.54
7060	+	@ptst.
7078	+	, C
7081	arθāyad	parθāyad
7082	paθādak(u)	parθāyad(u)
7165	+	(prn'n')
7214	+	; Hen. Texts. 716, paršid <*pari-hida- , C
7299	+	
7352	+	, [I] رنجور , pained [+I]
7354	fri-azənt	frya-zand
7374	AoFvii	AoFviii
7377	@:+	; āhan
7402	, 66V19	; C2, 66V19
7418	, 307.161	, 307.61
7479	, n p, p'rywy,	, n, p'rywy;
7501	[+NEB]	pšqr- C → pškr- (pšqr-)
7602	patfašt	patfasāt
7682	Sund.	-
5194	mānūk	mānū/uk
5323	<Indo.	<Indic
5337	mančay	mančāy
5386	mand-patnāne	mand-patnāne
5407	manzyaδ	manzyaδ
5420	+, execut	, execut
5423	, 45RV	, 45R7
5431	Cosm. 307, 35	Cosm. 307, 36
5453	iii B11 R8,	-
5473	GMS 129	GMS 127
5595	+	, C
5623	@<*mānyā- ; GMS 683;	@<*mānaya- ; GMS 685;
5679	→RBYntyc MDii; B Hen.	→RBkntyc MDii; Hen.
5809	; <Indo.	; <Indic
5812	(نافته)	; nafte [+I]
5821	untold(not said)[-I]	; nafte [+I] not woven [+I]
5821	+	→wfty
5839	be hold	behold [CI]
5852	+	; nβ'ntww, Afr. Insc.5
5889	@	-
5906	znixāy	nixāy
5911	gar-gā;	gar/gā;
5921	; n'ryth,	; n'ryt(h).
6068	nist	nist
6071	niste	nistē
6107	nw'k nw'k/q	nw'k/q
6155	@<*ānōš-ādur	@<*anōš-ādur
6297	/ēnc/ē	/ēnc
6363	+	; Hen.Texts. 722

ENTRY No.	CASE	CORRECT
7746	patkašč	patkaštē
7898	patrāw	patsrāw
8074	patišāč	patišāč
8086	patižyēr	patižyēr
8100	patižyēr	patižyēr
8115	patzmān	patzmān
8117	patzmāndyā	patzmāndyā
8118	patzmān	patzmān
8120	patzmānyā	patzmānyā
8250	putišt	putišt
8287	x	
8298	piyāmāk	piyānāk
8375	+	; Cosm. 307.59
8446	; r'y'n'y'n,	; r'y'n'y'n,
8464	RBkntyc	RBkntyc
8470	Notesv	Notesvii
8471	+	; Afr. Insc. 2, 15
8489	x	
8515	ršt(h)	ršt-(h)
+		, C
+	; Frag.Len; Hen.	; Frag.Len.112R4;
8516	ršty	ršt-y
8584	yrūrā	rūrā
8605	GMS 1218,	GMS 1218, 1221;
	BSOAS.11; 21, 1221	BSOAS. 11, 41
8609	, 307. 41;	, 307. 44;
8674	rēzišn	rēzišn
	; GMS 308;	; GMS 308A;
8685	rēš-karē	rēš-karē
8693	/s'ct	/s'ct
8812	Livšič. Ao. Hen.	Livšič. AOH
+		; Afr. Insc. 9
8820	+	; sm*rkndh, Afr. Insc. 5
8880	spandāne-	spandē-
9016	su?	sō?
9030	+	; CII, 1990 E10
9145	, TSP, 1994,	, TPS 1994,
9221	(to) be lead [-I]	(to) be led [+I]
9285	(Petrus)	(Petrus) [CI]
9286	šamyōn sang	šamyōn sang
9323	+	; Hen. Texts. 737, 186, ob.-y
9337	su	šu
9348	+	šwāmandē
9359	@*(hi)škwaka	@*(hi)škuwaka
9394	+	C
9411	+	; Cosm. 307.13
9469	TSP	TPS
9532	tiβar	tiβar
9543	θparik	θparēk
9682	Türk [-I]	Türk [+I]
9687	BSTi	BSTii
9713	+	(طغرل) [+I]
9724	[+NEB]	twrkēny S ترکى [-I] turkēānē → trwkc Turkish [+I]
		Karab. Insc.
9779	wā-βrākt	wā-frākt
9815	+	, [I] واد
9829	+	; Cosm. 307.40
9849	+	, S
9850	+	C
9888	ناه كشدن	[CI] ناه كشدن
9960	widēr-	widēr-
9961	waðišt	waðišt

ENTRY No.	CASE	CORRECT
9962	x	
9963	wδkβ'yt	wδp'yt
	→:+	; wyδβ'yth
9973	; GMS 1190;	; GMS 1109;
9981	→:+	, n'wft
10001	ōxaštyāk	wixaštyāk
10081	+	; wnd', ; Cosm. 307.30
10139	+	; Cosm. 312.78
10143	@* varacahvant> *varcxwant	@ Av. varāchavnt>* varēxwant
10149	+	(ورد) [+I]
10163	wrm'yeh	wrm'yeyh
10164	; Cosm. 307.45	Cosm. 307.42
10278	+	; Cosm. 307.8, 11
10439	wcyrrw	w'yrrw
10455	wysp'spymy	wysp'spymy
10485	+	; Advice. 95 Add.
10544	wiθarβaronē	wiθarβonē
10583	+	, C
10588	+	; Cosm. 307.20
10568	; yzrrw,	; yzrrw,
10679	-	, [I] خدا
10684	xytāk	xatyāk
10761	(bloodshed doer)	(bloodsheder)
10825	+	; (خنده) [+I]
+		; GMS 133n
10853	xwēz, xoyz, [xōz]	, xwēz, xoyz, [xōz]
10856	xōxāmandē	xōxāmandē
10869	+	, xēpaθ
	<xvaēpaθya	<xvaēpaiθya
10873	; pl. xppθ'wntt	; pl. xypθ'wntt
10930	GMS 390,	GMS 396,
10937	+	; Schwartz. AI 30, 1990, p 206 <IE* weid
10999	+	, C
[+NEB]		yp'q C ⇒ yp'k
11080	+	C
11095	+	C
11108	+	, C
11142	CII, 1990 AI, 10; F11, 13, 20G6	-
	; 285	; GMS 285
11143	; GM Frag. Len. 91.3.4.-y, 91.7.	; CII 1990, AI, F10, 11,12,13,20,G6
	žam	žām
11152	zāmandē	zānandē
11155	+	, C
11160	+	(ž'r)
[+NEB]		ž'r C ⇒ ž'r
11166	+	, C
11189	-zarē	-zārē
11195	+	, C
11199	+	, C
11201	žatē	žatē
11208	, zūr	, zōr
+		; Cosm. 307.57
11211	B, M, S	-
11220	; BSTii 134;	; BSTi 134;
11229	zērak	zirak
11265	, Frag. 3	, Frag. 6.3
11266	žym's'k	žym's'k
11353	+	, C
11368	+	, C
11433	ōzdē-	ōzdē-
11528	žīpāmndē	žīpāmāndē
11549	zaēahvant	zaēnahvant
11559	zyny yw'ry	zynyh yw'ry
11589	; Parth. zys-	; Parth. zyšt